

Finansinspektionen

Myndighetsinstruktion

Instruktion för Finansinspektionen, förordning (2007:841) 961

Ämnesindelad förteckning

Föreskrifter och allmänna råd indelade i ämnesområden 963

Föreskrifter och allmänna råd

FFFS 1992:5 Skadeförsäkringsbolags redovisning av skador för lånegarantier inom kreditförsäkring i årsbokslut och årsredovisning 967

FFFS 1993:6 Avgränsning av understödsförenings verksamhet gentemot affärsmässigt driven försäkringsrörelse 968

FFFS 1993:17 Ansökan om tillstånd att bedriva pensionsparrörelse enligt lagen om individuellt pensionssparande 969

FFFS 1994:29 Villkor för tillstånd att förstöra räkenskapsmaterial enligt 22 § tredje och fjärde styckena bokföringslagen (1976:125) 972

FFFS 1995:34 Trafikförsäkringsbevis 975

FFFS 1995:35 Motortävlingsförsäkring 975

FFFS 1996:13 Ansökan om certifikat m.m. enligt 10 kap. sjölagen 976

FFFS 1998:8 Periodisk rapportering av kapitalplaceringar, skulder och kapitalavkastning 976

FFFS 1998:22 Riktlinjer för hantering av etiska frågor hos institut som står under inspektionens tillsyn 977

FFFS 1998:37 Utländska försäkringsföretags skyldighet att lämna upplysning om solvens avseende verksamhet i Sverige 979

FFFS 1999:21 Redogörelse för konsekvenserna av försäkringstekniska riktlinjer 979

FFFS 2000:4 Reservsättningsrisker i försäkringsbolag 980

FFFS 2000:5 Teckningsrisker och återförsäkringsrisker i försäkringsbolag 982

FFFS 2000:9 Kontokort och automattjänster 986

FFFS 2000:10 Hantering av marknads- och likviditetsrisker i kreditinstitut och värdepappersbolag 989

FFFS 2000:13 Försäkringsklasser 995

FFFS 2000:14 Beräkningen av kostnader för utförd assistans 997

FFFS 2001:8 Inlåningskonton och tillhörande banktjänster 998

FFFS 2002:2 Normalplan för skadeförsäkringsbolags beräkning av säkerhetsreserv 1000

FFFS 2002:4 Gruppbaserad kapitalbas och solvensmarginal för försäkringsföretag och understödsföreningar som ingår i en grupp .. 1003

FFFS 2002:8 Förteckning över vissa innehav av finansiella instrument 1008

FFFS 2002:10 Rapportering av väsentliga affärshändelser och avtal inom en försäkringsgrupp 1009

FFFS 2002:14	Utgivning av elektroniska pengar	1010
FFFS 2002:23	Klagomålshantering avseende finansiella tjänster till konsumenter	1012
FFFS 2003:4	Kvartalsstatistik för vissa värdepappersbolag	1014
FFFS 2003:7	Information som gäller livförsäkring och tjänstepension	1015
FFFS 2003:8	Försäkringstekniska riktlinjer och försäkringstekniskt beräkningsunderlag	1025
FFFS 2004:1	Finansiell saneringsplan	1027
FFFS 2004:3	Utländska förvaltningsbolags och fondföretags verksamhet i Sverige	1028
FFFS 2004:4	Finansiell rådgivning till konsumenter	1030
FFFS 2004:6	Kreditriskhantering i kreditinstitut och värdepappersinstitut ..	1035
FFFS 2004:9	Ansökan om tillstånd att driva bank- eller finansieringsrörelse eller att ge ut elektroniska pengar	1039
FFFS 2004:10	Revisorer förordnade av Finansinspektionen	1046
FFFS 2004:11	Säkerställda obligationer	1048
FFFS 2004:17	Rapportering av ägares kvalificerade innehav och ägarintressen	1053
FFFS 2004:23	Svenska skadeförsäkringsbolags kvartalsvisa rapporteringskyldighet	1054
FFFS 2005:1	Styrning och kontroll av finansiella företag	1055
FFFS 2005:3	Krediter i konsumentförhållanden	1061
FFFS 2005:5	Åtgärder mot penningtvätt och finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall	1071
FFFS 2005:11	Försäkringsförmedling	1079
FFFS 2005:12	Rapportering av händelser av väsentlig betydelse	1100
FFFS 2005:27	Verksamhetsplan vid etablering av filial eller agentur i ett annat EES-land	1101
FFFS 2005:31	Svenska livförsäkringsbolags och tjänstepensionskassors kvartalsvisa rapporteringskyldighet	1102
FFFS 2005:32	Placeringsriktlinjer och konsekvensanalys för institut som driver verksamhet avseende tjänstepension	1104
FFFS 2006:6	Särskild tillsyn över finansiella konglomerat	1106
FFFS 2006:14	Eurokurs på försäkringsområdet	1108
FFFS 2006:16	Årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag	1109
FFFS 2006:17	Årsredovisning i försäkringsföretag	1140
FFFS 2006:18	Förenklad årsredovisning i försäkringsföretag som har dispens	1190
FFFS 2007:1	Kapitaltäckning och stora exponeringar	1220

FFFS 2007:2	Krav för att godkännas som kreditvärderingsföretag vid tillämpning av kapitaltäckningslagen	1429
FFFS 2007:3	Rapportering av likviditetsrisk	1431
FFFS 2007:4	Rapportering av ränterisk i övrig verksamhet	1433
FFFS 2007:5	Offentliggörande av information om kapitaltäckning och riskhantering	1435
FFFS 2007:8	Förlagslån i försäkringsbolags kapitalbas	1446
FFFS 2007:9	Information som gäller skadeförsäkring	1449
FFFS 2007:16	Värdepappersrörelse	1450
FFFS 2007:21	Villkor för att en aktuarie ska få tjänstgöra på ett försäkringsbolag	1493
FFFS 2007:22	Ägar- och ledningsprövning	1494
FFFS 2007:24	Försäkringstekniska grunder	1501
FFFS 2008:1	Rapportering av kvartals- och årsbokslutsuppgifter	1505
FFFS 2008:6	Försäkringsföretags val av räntesats för att beräkna försäkringstekniska avsättningar	1506
FFFS 2008:7	Skuldtäckning i svenska försäkringsbolag och tjänstepensionskassor	1508
FFFS 2008:8	Verksamhetsplan för svenska försäkringsbolag	1517
FFFS 2008:9	Verksamhetsplan för försäkringsgivare från tredje land	1519
FFFS 2008:11	Investeringsfonder	1521
FFFS 2008:14	Rapportering av kvartals- och årsbokslutsuppgifter	1567
FFFS 2008:15	Svenska skadeförsäkringsbolags skyldighet att rapportera kvartalsuppgifter	1568
FFFS 2008:16	Svenska livförsäkringsbolags och tjänstepensionskassors skyldighet att rapportera kvartalsuppgifter	1569
FFFS 2008:17	Svenska försäkringsbolags skyldighet att rapportera kapitalplaceringar, skulder och kapitalavkastning	1571
FFFS 2008:18	Utländska försäkringsgivares skyldighet att lämna uppgifter om verksamheten i Sverige	1572
FFFS 2008:19	Mindre lokala svenska skadeförsäkringsbolags skyldighet att rapportera årsbokslutsuppgifter	1573
FFFS 2008:20	Svenska tjänstepensionskassors skyldighet att rapportera årsbokslutsuppgifter	1575
FFFS 2008:21	Svenska skadeförsäkringsbolags skyldighet att rapportera årsbokslutsuppgifter	1577
FFFS 2008:22	Svenska livförsäkringsbolags skyldighet att rapportera årsbokslutsuppgifter	1579

Fullständig förteckning

Gällande föreskrifter och allmänna råd per den 1 juli 2008	1581
---	------

Finansinspektionen

Besöksadress:

Brunnsgatan 3

Postadress:

Box 7821

103 97 Stockholm

Tel: 08-787 80 00

Fax: 08-24 13 35

E-post: finansinspektionen@fi.se

www.fi.se

Förordning (2007:841) med instruktion för Finansinspektionen

Uppgifter

1 § Finansinspektionen ansvarar för tillsynen, regelgivningen och tillståndsprövning-
en som rör finansiella marknader och finansiella företag.

2 § Myndigheten ska särskilt svara för att följa och analysera utvecklingen inom verk-
samtetsområdet. Om myndigheten bedömer att instabilitet i finanssektorn riskerar att
negativt påverka det svenska finansiella systemets funktionssätt, ska regeringen un-
derrättas. Myndigheten har till uppgift att verka för ett gott konsumentskydd inom sitt
ansvarsområde.

3 § Utöver det som följer av 1 § denna förordning och 22 § första stycket atomansva-
righetslagen (1968:45), 10 kap. 12 § sjölagen (1994:1009), förordningen (2001:100)
om den officiella statistiken samt förordningen (2006:942) om krisberedskap och höjd
beredskap, ska myndigheten

1. biträda regeringen med yttranden och utredningar,
2. i en särskild rapport till regeringen senast den 15 oktober varje år lämna en sam-
lad bedömning av stabilitetsläget inom det finansiella området,
3. i en särskild rapport till regeringen senast den 1 juni varje år redovisa en samlad
bedömning av konsumentskyddet inom det finansiella området, och
4. utse ledamöter och ersättare i Krigsförsäkringsnämnden för en bestämd tid, av
vilka en ledamot ska utses till ordförande och en till vice ordförande.

4 § Myndigheten ska fullgöra de uppgifter som ankommer på behörig myndighet en-
ligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004 av den 27 oktober
2004 om samarbete mellan de nationella tillsynsmyndigheter som ansvarar för konsu-
mentskyddslagstiftningen, i fråga om efterlevnaden av sådana regler som myndighe-
ten har tillsyn över.

Samverkan

5 § Myndigheten ska samverka med

1. Konsumentverket löpande i frågor på de områden där myndigheterna har ett ge-
mensamt tillsynsansvar,
2. Konkurrensverket i frågor om tillämpningen av lagen (1956:245) om uppgiftsskyl-
dighet rörande pris- och konkurrensförhållanden,
3. Sveriges riksbank i viktigare frågor som har samband med betalningssystemets
stabilitet eller som berör Riksbankens ansvar för valuta- och kreditpolitiken och
för betalningsväsendet,
4. Sveriges riksbank och Krisberedskapsmyndigheten i frågor som rör krisbered-
skap enligt förordningen (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap, och
5. Riksgäldskontoret i frågor av betydelse för insättningsgarantin enligt lagen
(1995:1571) om insättningsgaranti och för investerarskyddet enligt lagen
(1999:158) om investerarskydd.

Ledning

6 § Myndigheten leds av en styrelse.

7 § Styrelsen ska bestå av högst tio ledamöter.

Organisation

8 § Myndigheten upplåter lokaler och utför administrativa uppgifter åt Bokförings-
nämnden.

9 § Myndigheten utför administrativa och handläggande uppgifter åt Krigsförsäk-
ringsnämnden.

Anställningar och uppdrag

10 § Regeringen utser vice ordförande i myndighetens styrelse.

11 § Generaldirektören är myndighetschef.

Bisysslor m.m.

12 § Den som är styrelseledamot eller anställd hos myndigheten får inte för egen eller annans räkning driva eller ha del i ett företag som driver verksamhet som är tillstånds-, registrerings- eller anmälningspliktig hos myndigheten eller motsvarande myndighet i ett annat land. Ledamoten eller den anställde får inte heller vara anställd hos eller åta sig uppdrag för ett sådant företag.

Ledamöterna i styrelsen och de anställda som styrelsen bestämmer får inte utan tillstånd ha lån hos företag som står under tillsyn av myndigheten. Tillstånd meddelas av regeringen i fråga om ordföranden och av ordföranden i fråga om övriga ledamöter i styrelsen inklusive myndighetschefen samt av myndigheten i annat fall.

Personalansvarsnämnd

13 § Vid myndigheten ska det finnas en personalansvarsnämnd.

Tillämpligheten av vissa förordningar

14 § Myndigheten ska tillämpa personalföreträdarförordningen (1987:1101) och internrevisionsförordningen (2006:1228), med undantag av 2 § andra stycket.

Rätt att meddela föreskrifter

15 § Utöver det som följer av andra förordningar får myndigheten meddela föreskrifter i fråga om avvikelser och besluta om undantag i enskilda fall som avses i 11 § lagen (1998:710) med vissa bestämmelser om Premiepensionsmyndigheten.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2007:841

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2008, då förordningen (2006:1022) med instruktion för Finansinspektionen upphör att gälla.

Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd – indelade i ämnesområden

Banker och andra kreditinstitut

Generella regler

FFFS 1993:17	Ansökan om tillstånd att bedriva pensionssparrörelse enligt lagen om individuellt pensionssparande	969
FFFS 1998:22	Riktlinjer för hantering av etiska frågor hos institut som står under inspektionens tillsyn	977
FFFS 2000:9	Kontokort och automatjänster	986
FFFS 2000:10	Hantering av marknads- och likviditetsrisker i kreditinstitut och värdepappersbolag	989
FFFS 2001:8	Inlåningskonton och tillhörande banktjänster	998
FFFS 2002:8	Förteckning över vissa innehav av finansiella instrument	1008
FFFS 2002:14	Utgivning av elektroniska pengar	1010
FFFS 2004:1	Finansiell saneringsplan	1027
FFFS 2004:3	Utländska förvaltningsbolags och fondföretags verksamhet i Sverige	1028
FFFS 2004:4	Finansiell rådgivning till konsumenter	1030
FFFS 2004:6	Kreditriskhantering i kreditinstitut och värdepappersinstitut ..	1035
FFFS 2004:9	Ansökan om tillstånd att driva bank- eller finansieringsrörelse eller att ge ut elektroniska pengar	1039
FFFS 2004:10	Revisorer förordnade av Finansinspektionen	1046
FFFS 2004:11	Säkerställda obligationer	1048
FFFS 2005:3	Krediter i konsumentförhållanden	1061
FFFS 2005:5	Åtgärder mot penningtvätt och finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall	1071
FFFS 2006:6	Särskild tillsyn över finansiella konglomerat	1106
FFFS 2007:1	Kapitaltäckning och stora exponeringar	1220
FFFS 2007:2	Krav för att godkännas som kreditvärderingsföretag vid tillämpning av kapitaltäckningslagen	1429
FFFS 2007:5	Offentliggörande av information om kapitaltäckning och riskhantering	1435
FFFS 2007:16	Värdepappersrörelse	1450
FFFS 2007:22	Ägar- och ledningsprövning	1494
FFFS 2008:11	Investeringsfonder	1521

Årsredovisning, rapportering m.m.

FFFS 1994:29	Villkor för tillstånd att förstöra räkenskapsmaterial enligt 22 § tredje och fjärde styckena bokföringslagen (1976:125)	972
FFFS 2003:4	Kvartalsstatistik för vissa värdepappersbolag	1014
FFFS 2004:17	Rapportering av ägares kvalificerade innehav och ägarintressen	1053
FFFS 2005:12	Rapportering av händelser av väsentlig betydelse	1100
FFFS 2006:16	Årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag	1109
FFFS 2007:3	Rapportering av likviditetsrisk	1431
FFFS 2007:4	Rapportering av ränterisk i övrig verksamhet	1433
FFFS 2008:1	Rapportering av kvartals- och årsbokslutsuppgifter	1505
FFFS 2008:14	Rapportering av kvartals- och årsbokslutsuppgifter	1567

Försäkringsbolag

Generella regler

FFFS 1992:5	Skadeförsäkringsbolags redovisning av skador för lånegarantier inom kreditförsäkring i årsbokslut och årsredovisning	967
FFFS 1995:34	Trafikförsäkringsbevis	975
FFFS 1995:35	Motortävlingsförsäkring	975
FFFS 1996:13	Ansökan om certifikat m.m. enligt 10 kap. sjölagen	976
FFFS 1998:22	Riktlinjer för hantering av etiska frågor hos institut som står under inspektionens tillsyn	977
FFFS 1999:21	Redogörelse för konsekvenserna av försäkringstekniska riktlinjer	979
FFFS 2000:4	Reservsättningsrisker i försäkringsbolag	980
FFFS 2000:5	Teckningsrisker och återförsäkringsrisker i försäkringsbolag	982
FFFS 2000:13	Försäkringsklasser	995
FFFS 2000:14	Beräkningen av kostnader för utförd assistans	997
FFFS 2002:4	Gruppbaserad kapitalbas och solvensmarginal för försäkringsföretag och understödsföreningar som ingår i en grupp	1003
FFFS 2003:7	Information som gäller livsförsäkring och tjänstepension	1015
FFFS 2003:8	Försäkringstekniska riktlinjer och försäkringstekniskt beräkningsunderlag	1025
FFFS 2004:10	Revisorer förordnade av Finansinspektionen	1046
FFFS 2005:1	Styrning och kontroll av finansiella företag	1055
FFFS 2005:5	Åtgärder mot penningtvätt och finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall	1071
FFFS 2005:11	Försäkringsförmedling	1079
FFFS 2005:27	Verksamhetsplan vid etablering av filial eller agentur i ett annat EES-land	1101

FFFS 2005:32	Placeringsriktlinjer och konsekvensanalys för institut som driver verksamhet avseende tjänstepension	1104
FFFS 2006:6	Särskild tillsyn över finansiella konglomerat	1106
FFFS 2006:14	Eurokurs på försäkringsområdet	1108
FFFS 2007:8	Förlagslån i försäkringsbolags kapitalbas	1446
FFFS 2007:9	Information som gäller skadeförsäkring	1449
FFFS 2007:21	Villkor för att en aktuarie ska få tjänstgöra på ett försäkringsbolag	1493
FFFS 2007:22	Ägar- och ledningsprövning	1494
FFFS 2007:24	Försäkringstekniska grunder	1501
FFFS 2008:6	Försäkringsföretags val av räntesats för att beräkna försäkringstekniska avsättningar	1506
FFFS 2008:7	Skuldtäckning i svenska försäkringsbolag och tjänstepensionskassor	1508
FFFS 2008:8	Verksamhetsplan för svenska försäkringsbolag	1517
Årsredovisning, rapportering m.m.		
FFFS 1998:8	Periodisk rapportering av kapitalplaceringar, skulder och kapitalavkastning	976
FFFS 2002:2	Normalplan för skadeförsäkringsbolags beräkning av säkerhetsreserv	1000
FFFS 2002:10	Rapportering av väsentliga affärshändelser och avtal inom en försäkringsgrupp	1009
FFFS 2004:23	Svenska skadeförsäkringsbolags kvartalsvisa rapporterings-skyldighet	1054
FFFS 2005:31	Svenska livförsäkringsbolags och tjänstepensionskassors kvartalsvisa rapporteringsskyldighet	1102
FFFS 2006:17	Årsredovisning i försäkringsföretag	1140
FFFS 2006:18	Förenklad årsredovisning i försäkringsföretag som har dispens	1190
FFFS 2008:15	Svenska skadeförsäkringsbolags skyldighet att rapportera kvartalsuppgifter	1568
FFFS 2008:16	Svenska livförsäkringsbolags och tjänstepensionskassors skyldighet att rapportera kvartalsuppgifter	1569
FFFS 2008:17	Svenska försäkringsbolags skyldighet att rapportera kapitalplaceringar, skulder och kapitalavkastning	1571
FFFS 2008:19	Mindre lokala svenska skadeförsäkringsbolags skyldighet att rapportera årsbokslutsuppgifter	1573
FFFS 2008:20	Svenska tjänstepensionskassors skyldighet att rapportera årsbokslutsuppgifter	1575
FFFS 2008:21	Svenska skadeförsäkringsbolags skyldighet att rapportera årsbokslutsuppgifter	1577
FFFS 2008:22	Svenska livförsäkringsbolags skyldighet att rapportera årsbokslutsuppgifter	1579

Utländska försäkringsbolag

FFFS 1998:37	Utländska försäkringsföretags skyldighet att lämna upplysning om solvens avseende verksamhet i Sverige	979
FFFS 2008:9	Verksamhetsplan för försäkringsgivare från tredje land	1519
FFFS 2008:18	Utländska försäkringsgivares skyldighet att lämna uppgifter om verksamheten i Sverige	1572

Understödsföreningar

FFFS 1993:6	Avgränsning av understödsförenings verksamhet gentemot affärsmässigt driven försäkringsrörelse	968
FFFS 2002:4	Gruppbaserad kapitalbas och solvensmarginal för försäkringsföretag och understödsföreningar som ingår i en grupp	1003
FFFS 2002:10	Rapportering av väsentliga affärshändelser och avtal inom en försäkringsgrupp	1009
FFFS 2005:27	Verksamhetsplan vid etablering av filial eller agentur i ett annat EES-land	1101
FFFS 2005:32	Placeringsriktlinjer och konsekvensanalys för institut som driver verksamhet avseende tjänstepension	1104
FFFS 2006:17	Årsredovisning i försäkringsföretag	1140
FFFS 2006:18	Förenklad årsredovisning i försäkringsföretag som har dispens	1190
FFFS 2008:6	Försäkringsföretags val av räntesats för att beräkna försäkringstekniska avsättningar	1506
FFFS 2008:20	Svenska tjänstepensionskassors skyldighet att rapportera årsbokslutsuppgifter	1575

Fullständig förteckning

Gällande föreskrifter och allmänna råd per den 1 juli 2008	1581
---	------

Fls ALLMÄNNA RÅD – FFFS 1992:5

Skadeförsäkringsbolags redovisning av skador för lånegarantier inom kreditförsäkring i årsbokslut och årsredovisning

Avsättning till försäkringstekniska skulder enligt normalplanen (BFFS 1983:4 och 1990:28) skall lägst göras enligt följande. Avsättning till ersättningsreserven skall ske med beräknade kostnader för skador inom kreditförsäkring, även i de fall ersättningsanspråk inte riktats mot bolaget, om

- betalningssvårigheter uppstått hos kredittagaren beträffande räntor och amorteringar på krediten eller det föreligger andra omständigheter som kan medföra ersättningsanspråk och
- kredittagarens förmåga att återbetala krediten inte bedöms kunna förbättras under försäkringens återstående löptid, samt
- den för försäkringens pantförskrivna säkerhetens (pantens) värde inte täcker försäkringsbeloppet.

Avsättning till ersättningsreserv skall i resp. fall ske med skillnaden mellan försäkringsbeloppet och vad som beräknas inflyta med hänsyn till kredittagarens återbetalningsförmåga och pantens värde.

I not redovisas beloppet av eventuell extra avsättning till ersättningsreserv som gjorts med tillämpning av reglerna i denna författning. I noten anges också eventuella därav följande reduceringar av avsättningar till andra reserver.

Vid beräkningen av pantens värde skall tillämpas nedan återgivna delar i Finansinspektionens föreskrifter i FFFS 1991:10 om bl. a. bankernas årsredovisningar.

"Pantens värde skall bedömas utifrån ett noterat marknadsvärde eller, i de fall sådant värde inte är noterat, utifrån ett avkastningsvärde eller på annat sätt uppskattat marknadsvärde. Om panten utgörs av pantbrev i fastighet skall beräkningen av värdet på denna göras på samma sätt som föreskrivits för beräkningen av värdet på fastighet som institutet övertagit för skyddande av fordran." (s. 16.)

"Fastighet som institut övertagit för skyddande av fordran utgör omsättningstillgång. Omsättningstillgång skall enligt 14 § bokföringslagen (1976:125 BFL) tas upp till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet. Med verkligt värde avses i detta fall nettoförsäljningsvärdet.

Fastighet som institut övertagit för skyddande av fordran och från vilken hyresintäkter *inte* erhålls skall upptas till högst nettoförsäljningsvärdet på balansdagen. Nettoförsäljningsvärdet beräknas som ett försiktigt beräknat marknadsvärde med avdrag för försäljningskostnader. Fastighetens nettoförsäljningsvärde skall bestämmas genom särskild värdering av opartisk värderingsman med dokumenterad kompetens på området. Varje fastighet, andel i fastighet, bostadsrätt eller motsvarande som övertagits skall värderas individuellt och värderingen i varje enskilt fall dokumenteras och styrkas av värderingsmannen.

För övertagna fastigheter från vilka *hyresintäkter erhålls* skall följande riktpunkt för högsta tillåtna värdering gälla. Fastigheten upptas i bokslutet till högst ett värde som är beräknat med utgångspunkt från att intäkterna av fastigheten skall täcka driftkostnaderna samt en marknadsmässigt beräknad finansieringskostnad för fastigheten under en innehavstid av högst tre år. Institutet skall dokumentera hur fastighetens värde enligt ovan beräknats. I de fall institutet önskar ta upp fastighet från vilken hyresintäkter erhålls till ett högre värde än vad som ovan angivits som riktpunkt för högsta tillåtna värdering skall skälen för avvikelsen dokumenteras och värdet av fastigheten bestämmas av opartisk värderingsman med dokumenterad kompetens på området, i enlighet med de krav som angivits i föregående stycke.

Här angivna värderingsprinciper skall även tillämpas i de fall fastighet har övertagits av ett av institutet helägt fastighetsbolag. Vid varje bokslut som institutet eller fastighetsbolaget upprättar skall förnyad värdering av den övertagna fastigheten göras enligt ovan nämnda principer." (s. 6–7.)

Fls ALLMÄNNA RÅD – FFFS 1993:6

Avgränsning av understödsförenings verksamhet gentemot affärsmässigt driven försäkringsrörelse

Enligt 1 § lagen (1972:262) om understödsföreningar får understödsförening inte bedriva affärsmässig försäkringsrörelse. I lagen ges inte någon definition på begreppet affärsmässig försäkringsrörelse utan det har överlämnats åt tillsynsmyndigheten att med ledning av de faktiska förhållandena i varje särskilt fall avgöra om en understödsförenings verksamhet kan betecknas som affärsmässigt driven försäkringsrörelse.

Anskaffningsprovision

Avser förening att utge ersättning för att förvärva nya medlemmar (anskaffningsprovision) bör, för att föreningen ej skall anses bedriva affärsmässig försäkringsrörelse, vid kapitalförsäkring gälla att ersättning för att förvärva nya medlemmar, beräknad i förhållande till kapitalförsäkringsbeloppet, inte överstiger 1,5 %.

Övrigt beträffande förvärvande av nya medlemmar (nya försäkringar)

För att förvärva nya medlemmar (nya försäkringar) får understödsförening *inte begagna sig av heltidsanställda agenter*. Med heltidsanställd skall därvid jämföras den, som har full sysselsättning för föreningens räkning endast under viss eller vissa perioder av året.

Anställd hos föreningen får i sin anställning i begränsad omfattning delta i eller själv bedriva anskaffningsarbete. Såsom anskaffningsarbete räknas inte den information om föreningen beträffande medlemskap m.m. som vid förfrågningar lämnas av anställd hos föreningen. Ersättning för sådan information ingår normalt i den lön eller i det arvode som den anställde uppbär av föreningen.

Uppdrag att arbeta för förvärvande av nya medlemmar (eller nya försäkringar) bör endast lämnas åt den, som har den kunskap och erfarenhet som krävs för att uppdraget skall kunna utföras på ett lämpligt sätt.

Uppstår tveksamhet i vad mån visst inslag i en förenings verksamhet kan anses innebära affärsmässig drift av försäkringsrörelse bör frågan underställas Finansinspektionen för beslut.

FIs ALLMÄNNA RÅD – FFFS 1993:17

Ansökan om tillstånd att bedriva pensionssparrörelse enligt lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande

1 kap. Inledning

1 § Dessa allmänna råd innehåller anvisningar om vilka uppgifter som bör lämnas av ett värdepappersinstitut – dvs. företag som fått tillstånd att bedriva värdepappersrörelse enligt lagen (1991:981) om värdepappersrörelse – i samband med att institutet ansöker om tillstånd av Finansinspektionen att bedriva pensionssparrörelse.

2 § Det material som ett företag ger in till inspektionen i samband med ansökan kommer att utgöra den grund på vilken ett eventuellt tillståndsbeslut baseras. I den mån den angivna grunden ändras efter det att tillstånd har meddelats kan detta komma att innebära att inspektionen finner anledning att ompröva tillståndsbeslutet. Det är således viktigt att Finansinspektionen fortlöpande hålls underrättad om de förändringar som ett pensionssparinstitut avser att vidta i förhållande till vad som har uppgivits i samband med ansökan.

2 kap. Ansökningsförfarandet

1 § Ansökan med bilagor ges in till Finansinspektionen. En kopia av ansökan med bilagor bör tillställas institutets egna revisorer samt i förekommande fall den av Finansinspektionen förordnade revisorn. Uppgift om huruvida så har skett bör lämnas i samband med att ansökan inlämnas till inspektionen. Ansökan bör följa dessa allmänna råds uppställning avseende rubriksättningen.

2 § Till ansökan bör bifogas:

- kopia av protokoll från den bolagsstämma eller sparbanksstämma där beslut har fattats om att ändra bolagsordningen eller sparbanksreglementet till att också innefatta pensionssparrörelse,
- kopia av bolagsordningen eller sparbanksreglementet i dess nya lydelse,
- kopia av protokoll från styrelsemöte vid vilket ansökan har godkänts,
- kopia av institutets formulär till pensionssparavtal,
- kopia av det informationsmaterial institutet avser att använda sig av gentemot sina kunder i pensionssparrörelsen,
- yttrande från den som är ansvarig för internrevisionen inom institutet särskilt såvitt avser de frågor som berörs nedan i 3 kap 7 §.

3 kap. Verksamhetsplan

1 § Till ansökan om tillstånd skall enligt 1 kap 6 § lagen om individuellt pensionssparande fogas en plan för den tilltänkta verksamheten.

Verksamhetsplanen bör innehålla uppgifter under de rubriker som nämns i nedanstående paragrafer.

Sparformer

2 § Värdepappersinstitutet bör i verksamhetsplanen ange vilken eller vilka sparformer institutet avser att tillhandahålla inom ramen för pensionssparrörelsen och hur dessa är tänkta att utformas. I den mån institutet avser att förmedla någon sparform som institutet inte självt tillhandahåller (t ex ett värdepappersbolags förmedling av inlåning till ett bankinstitut, eller förmedling av andelar i värdepappersfond och allmansfond) bör detta särskilt anges och formerna härför beskrivas. I sådana fall bör institutet lämna en noggrann beskrivning av hur förmedlingen kommer att organiseras. Institutet bör också bifoga de avtal som slutits med annat företag i detta hänseende.

Organisation, administration m.m.

3 § Av verksamhetsplanen bör framgå pensionssparrörelsens organisatoriska placering inom värdepappersinstitutet. Härvid bör anges vem eller vilka som är närmast ansvariga för pensionssparrörelsens bedrivande och vederbörandes kompetens här för. Vidare bör redogöras för den tilltänkta bemanningen. I detta sammanhang bör bl. a. redovisas den juridiska expertis institutet har tillgång till för de frågeställningar av juridisk art som kan uppkomma inom pensionssparrörelsen.

Institutet bör redogöra för sina rutiner avseende bokföring, registrering och förvaring av fondpapper som är hänförliga till pensionssparrörelsen. Institutet bör härvid särskilt redogöra för vilka rutiner som tillämpas för att avskilja kundernas medel inom pensionssparandet från institutets egna medel, och vilka rutiner som finns för att hindra kontoinnehavaren eller annan från att direkt disponera medlen.

Institutet bör också redogöra för de rutiner som kommer att tillämpas i samband med att pensionen skall börja utbetalas.

Institutet bör vidare redogöra för de rutiner som kommer att tillämpas vid överflyttning av pensionssparavtal till annat pensionssparinstitut.

Av verksamhetsplanen bör framgå vilka rutiner institutet har för redovisning och betalning av avkastningsskatt enligt lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel.

Aktiekapital och motsvarande, försäkring och ekonomi

4 § Av verksamhetsplanen bör framgå vilka överväganden institutet gjort beträffande storleken på aktiekapital, grundfond, garantifond eller liknande, med hänsyn till den planerade utvidgningen av institutets verksamhet.

På motsvarande sätt bör framgå institutets överväganden beträffande behov av försäkring för skadeståndsskyldighet avseende pensionssparrörelsen. Ett värdepappersbolag och ett utländskt värdepappersföretag bör i samband härmed visa att den försäkring som har tecknats i enlighet med 5 kap 5 § lagen om värdepappersrörelse omfattar även den tilltänkta pensionssparrörelsen.

Av verksamhetsplanen bör vidare framgå hur institutet bedömer att pensionssparrörelsens bedrivande kommer att påverka institutets ekonomiska förhållanden.

Delverksamhet som uppdras åt annan

5 § För det fall institutet avser att uppdra åt ett annat företag att utföra något eller några av de moment som ingår i pensionssparrörelsen bör institutet lämna en noggrann redogörelse för uppdragets omfattning samt de omständigheter som ligger till grund för det avsedda uppdraget. Härvid bör särskilt redogöras för hur kundernas intressen med avseende på bl. a. sekretess kommer att tillgodoses, liksom för den löpande kontrollen av den verksamhet som för pensionssparinstitutets räkning bedrivs av uppdragstagaren.

Pensionssparavtal, informationsmaterial m.m.

6 § Institutet bör närmare kommentera innehållet i det eller de pensionssparavtal institutet avser använda sig av. Om avtalet avviker från ett för branschen gemensamt framtaget avtal bör sådana avvikelser klargöras och motiveras. Kopia av avtalet bör bifogas ansökan till Finansinspektionen.

Institutet bör redogöra för det informationsmaterial institutet har för avsikt att använda sig av, liksom för omfattningen av den rådgivning och vägledning institutet kommer att erbjuda sina kunder.

Tekniska resurser m.m.

7 § Institutet bör i verksamhetsplanen lämna de uppgifter som anses relevanta när det gäller säkerhet och kontroll i användningen av datorstöd i pensionssparrörelsen.

Verksamhetsplanen bör härvid bl. a. innefatta dels en allmän och dels en ingående teknisk beskrivning av de datasystem institutet avser att använda sig av i pensions-

sparrörelsen. I detta sammanhang bör bl.a. dokumenteras systemens förmåga att särskilja de olika sparformerna från varandra samt från sådana sparmedel och andra tillgångar som inte är hänförliga till pensionssparrörelsen. De revisionsmässiga kontrollfunktioner som finns i systemet och som möjliggör att skilda transaktioner och rörelser kan följas bör anges. Ett yttrande i dessa avseenden från den som är ansvarig för internrevisionen inom institutet bör bifogas ansökan.

De institut som avser att tillhandahålla sparformen andelar i värdepappersfond och allemansfond bör kunna visa att det fondbolag som förvaltar fonden har administrativa och tekniska resurser att hålla isär pensionssparandet från det vanliga fondsparandet så att en separat redovisning kan ske av de bundna andelar som tillhör pensionssparandet.

Kontroll och revision

8 § Av verksamhetsplanen bör framgå institutets överväganden och beslutade rutiner avseende löpande kontroll och intern revision av pensionssparrörelsen.

FIs ALLMÄNNA RÅD – FFFS 1994:29

Villkor för tillstånd att förstöra räkenskapsmaterial enligt 22 § tredje och fjärde styckena bokföringslagen (1976:125)

1 kap. Inledning

1 § Huvudregeln avseende arkivering av räkenskapsmaterial återfinns i 22 § första stycket bokföringslagen (1976:125; BFL). Där stadgas att allt räkenskapsmaterial skall bevaras i ordnat skick och på tryggande sätt inom landet under minst tio år från utgången av det kalenderår då räkenskapsåret avslutades. Denna skyldighet omfattar även avtal och andra handlingar av särskild betydelse för att belysa rörelsens ekonomiska förhållanden.

Enligt 22 § tredje och fjärde styckena kan Finansinspektionen i visst fall medge tillstånd till förstörande av räkenskapsmaterial före den i första stycket stadgade tidens utgång. För att sådant tillstånd skall kunna meddelas krävs att särskilda skäl föreligger. Dessutom erfordras att materialet under tryggnad former mikrofilmas eller kopieras på likvärdigt sätt. Kopiorna skall ordnas så att de sökta uppgifterna lätt kan återfinnas och läsas samt bevaras under den tid som återstår av tioårsperioden.

2 § Dessa allmänna råd anger vilka krav som bör uppfyllas av ett företag som hos Finansinspektionen ansöker om tillstånd att få förstöra visst räkenskapsmaterial i vanlig läsbar form före utgången av den tioåriga arkiveringstiden enligt 22 § tredje och fjärde styckena BFL.

3 § Av Bokföringsnämndens uttalande BFN U 93:1, framgår att uttrycket "mikrofilmas eller kopieras på likvärdigt sätt" i 22 § tredje stycket BFL kan anses innefatta avbildningar av räkenskapsmaterial för lagring i maskinläsbar (digital) form på optiska medier. När optiska lagringsmedier utgör räkenskapsmaterial krävs dock att bestämmelserna avseende löpande bokföring i 10 § andra stycket BFL iakttas, dvs. maskinläsbar form får inte användas för sammanfattningar av huvudbokföringen och inte heller samtidigt för både verifikationer och grundbokföring (den s.k. varannanlänksprincipen). Av detta följer att i den löpande bokföringen inte både verifikationer och grundbokföring kan lagras på ett media där datorstöd krävs för att få åtkomst till bokföringsuppgifterna.

Enligt Bokföringsnämndens uttalande utgör däremot inte den ovan beskrivna varannanlänksprincipen något hinder mot att digital registrering jämställs med mikrofilmning såvitt gäller tillämpning av arkivreglerna i 22 § tredje stycket BFL. Detta innebär att arkivreglerna blir tillämpliga i samband med att informationen kopieras till mikrofilm/mikrofiche eller optiskt medium.

4 § Möjligheten att erhålla tillstånd enligt 22 § BFL har i första hand tillkommit med tanke på företag med ett stort antal likartade transaktioner, vilket kräver avsevärda arkivutrymmen. För att tillstånd skall kunna medges krävs normalt att det räkenskapsmaterial, för vilket arkiveringsskyldighet enligt 22 § första stycket BFL föreligger, är av sådan omfattning, att betydande arkivutrymme erfordras.

Bedömningen får bl. a. göras med utgångspunkt från det antal räkenskapshandlingar företaget är skyldig att bevara. Upptar det räkenskapsmaterial, för vilket arkiveringsskyldighet föreligger, arkivutrymme på cirka 50 hyllmeter per år, motsvarande ungefär 300.000 handlingar, får materialet anses vara av sådan omfattning att tillstånd normalt bör kunna medges.

Bedömningen av frågan om tillstånd för makulering skall medges eller ej kan dock inte enbart ske med utgångspunkt ifrån räkenskapsmaterialets omfattning. Av central betydelse är i sammanhanget de krav som bör ställas på kopiornas kvalitet.

Det bör understrykas att varje dokument som önskas makuleras bör bl.a. bedömas mot bakgrund av dokumentets plats i verifieringskedjan, rutiner för säkerställande av åtkomst av dokumentet och dokumentets betydelse i redovisningen.

Andra avgörande faktorer är kvaliteten på den utrustning företaget kommer att använda för avbildning av räkenskapsmaterial för lagring i maskinläsbar form på optiska medier samt kopieringsutrustningen. Vid bedömningen av tillståndsfrågan bör vidare stor vikt läggas vid hur den interna kontrollen inom företaget är uppbyggd. En betryggande intern kontroll bör vara ett oeftergivligt krav för att tillstånd för makulering av originalhandlingar skall kunna medges.

Exempel på handlingar som inte bör omfattas av tillståndsgivning är grundbokföring, huvudbokföring, boksluthandlingar, beskrivningar över bokföringssystem samt systemdokumentation och behandlingshistorik enligt 7 § andra stycket BFL, förvaltnings- och revisionsberättelser, styrelse- och bolagsstämmoprotokoll, avtal och liknande handlingar.

5 § Tillstånd förutsätter att räkenskapsmaterialet i allmänhet bevaras i vanlig läsbar form (avser främst utbetalningsanordningar) under en period av ett år från utgången av det kalenderår då räkenskapsåret avslutades. Finansinspektionen kan dock medge att räkenskapshandlingar för masstransaktioner (avser främst inbetalningsanordningar) får förstöras efter det att kopiorna har framställts och kontrollerats.

6 § I 3 kap. 2, 3, 4, 5, 9 och 10 §§ anges rekommendationer rörande säkerhets- och kringrutiner. Dessa måste vara uppfyllda för att inspektionen skall kunna ge tillstånd till att räkenskapsmaterial i vanlig läsbar form förstörs.

2 kap. Ansökningsförfarandet

1 § Ansökan om tillstånd kan inges genom organisation av företag under Finansinspektionens tillsyn eller av företaget själv.

2 § Beslut om ansökan om tillstånd att få förstöra räkenskapsmaterial i vanlig läsbar form bör fattas av styrelsen eller verkställande direktören. Uppgift om motiven som ligger till grund för ansökan bör därvid uppges.

3 § Ansökan skall vidare innehålla

- kopia av registreringsbevis och i förekommande fall styrelseprotokoll som styrker behörigheten,
- uppgift om beräknat antal och typ av räkenskapshandlingar per kalenderår som företaget anhåller om tillstånd att förstöra, handlingarnas plats i redovisningssystemet samt önskad tidpunkt för förstöring samt
- intyg om att rutiner enligt 3 kap. 2 §, detaljföreskrifter och förteckningar godkänts av revisorerna, som därvid åtagit sig att jämväl kontrollera att lämnade föreskrifter följs (revisorsintyg).

3 kap. Säkerhets- och kringrutiner

1 § Arkivansvaret åvilar enligt BFL den bokföringsskyldige. Om informationen på mikrofilm/mikrofiche eller optiskt medium skall användas som bevis, är det därför företaget, som skall kunna visa att presenterad information är en fullständig och riktig kopia av originaldokumentet.

2 § Dokumentation i vanlig läsbar form bör finnas som beskriver

- organisation, ansvar och arbetsfördelning avseende kopieringsprocessen med bl.a. ansvaret för kontroll- och säkerhetsfrågor,
- vilket räkenskapsmaterial som skall kopieras,
- rutin för filmning/bildfångst, som säkerställer att kopian överensstämmer med originalet, att kopierat material är fullständigt, att kopierat material bevaras i ordnat skick samt att båda sidor i förekommande fall blir kopierat,
- rutin för kvalitetskontroll av kopierade dokument, vilket är särskilt betydelsefullt om originaldokumentet innehåller färger samt vid kopiering till optiskt medium,

- rutin för indexering, t.ex. manuell inmatning eller Optical Character Recognition (OCR),
- rutin för återsökning av dokument,
- dokumentation av varje kopiering i form av protokoll med uppgift om mediets identitet, datum för kopieringen, eventuella tekniska observationer, vilka dokument som har kopierats, antalet dokument, vem som har utfört kopieringen, bekräftelse av den som har kopierat, vilka dokument som ej har kopierats, orsaken till detta samt arkiveringsplats. Protokollet skall kopieras som sista dokument,
- rutiner vid fel, som kan uppstå i system och utrustning, i kopieringsrutinen eller avse enskilda dokument,
- rutiner för arkivering och gallring samt säkerhetsåtgärder i anslutning till detta,
- rutiner för förstöring av originaldokument. I samband med sådan förstöring skall protokoll upprättas och arkiveras.

3 § Beträffande optiskt medium bör det valda systemet omfattas av gällande standarder enligt International Standards Organization (ISO), Comité européen de normalisation (CEN) eller Standardiseringskommissionen i Sverige (SIS).

4 § För mikrofilm/fiche får endast sådan film användas, som godkänts av laboratorium, ackrediterat av Styrelsen för teknisk ackreditering (SWEDAC).

5 § Om det tekniska systemet för optisk registrering tillåter både enskrivbara och omskrivbara optiska skivor, skall åtgärder säkerställa att endast *enskrivbara* optiska skivor produceras vid kopiering av räkenskapsmaterial till optiskt medium.

6 § Maskinläsbara respektive mikrofilmade datamängder bör tillsammans med erforderlig dokumentation, program- och maskinvara skyddas mot obehörig åtkomst, stöld, brand/skadlig upphettning, fukt/vatten samt skadlig klimat- och miljöpåverkan.

7 § För att säkerställa informationens kvalitet vid långa bevarandetider bör data på optiskt medium kopieras till nya skivor med regelbundna intervall.

8 § Kopia på mikrofilm/mikrofiche eller optiskt medium kan bli förstörd eller oläsbar. Därför bör säkerhetskopia framställas och förvaras på betryggande sätt skild från mikrofilmen/mikrofichet/originalskivan. Säkerhetskopian bör endast användas för att framställa bruksexemplar.

9 § Om befintligt system för optisk lagring ersätts av ett nytt system, bör säkerställas att data lagrade i det gamla systemet överförs till det nya innan det gamla systemet kan avvecklas.

10 § I dokumentationen beskrivna rutiner bör periodiskt granskas för att säkerställa att de efterlevs och dessutom säkerställa att lagrat material är fullständigt, riktigt och godkänt.

4 kap. Tillståndets giltighetstid

1 § Finansinspektionens tillstånd för makulering av räkenskapsmaterial i vanlig läsbar form gäller tills vidare men kan återkallas om skäl därtill föreligger. Detta innebär att rutiner, detaljföreskrifter och förteckningar vilka upprättats i samband med att ansökan inges om tillstånd att förstöra räkenskapsmaterial i vanlig läsbar form *kontinuerligt* måste tillämpas.

FIs FÖRESKRIFTER – FFFS 1995:34

Trafikförsäkringsbevis

Bevis om trafikförsäkring skall innehålla uppgifter om:

- a) försäkringsbolagets firma,
- b) försäkringstagarens namn och adress,
- c) fordonets registreringsnummer om fordonet är registrerat i bilregistret,
- d) fordonets fabrikat och typbeteckning,
- e) fordonets chassi- eller ramnummer eller motsvarande och
- f) försäkringens första giltighetsdag.

I fråga om moped skall beviset dessutom innehålla uppgift om försäkringstiden. Av sådant bevis skall även framgå att premien är betald eller att beviset måste åtföljas av handling som visar att premien är betald för att bevis om trafikförsäkring skall anses föreligga.

FIs FÖRESKRIFTER – FFFS 1995:35

Motortävlingsförsäkring

Bevis om motortävlingsförsäkring skall innehålla uppgifter om:

- a) försäkringsbolagets firma,
- b) anordnare av tävling,
- c) tävlingsplats,
- d) typ av tävling och
- e) försäkringstid.

Ingår tillräckliga uppgifter för styrkande av försäkringens giltighet i kollektivt tecknat försäkringsavtal skall sådant avtal anses gälla som bevis om motortävlingsförsäkring.

Fls FÖRESKRIFTER – FFFS 1996:13

Ansökan om certifikat m.m. enligt 10 kap. sjölagen (1994:1009)

1 § Har ansvarighet för oljeskada till sjöss för svenskt fartyg, som ej ägs av staten, täckts av försäkring skall ansökan om certifikat göras på blankett i enlighet med bifogade formulär (O 1).

2 § Ett intyg av försäkringsgivare enligt 5 och 9 §§ förordningen (1996:12) med verkställighetsföreskrifter till 10 kap. sjölagen (1994:1009) skall innehålla de uppgifter som framgår av bifogade formulär (O 2) och kan upprättas på blankett i enlighet med formuläret.

[Formulären återges ej här; red.anm.]

Fls FÖRESKRIFTER – FFFS 1998:8

Periodisk rapportering av kapitalplaceringar, skulder och kapitalavkastning (P1A–P1C)¹

(senast ändrad genom FFFS 1999:6)

1 § Svenska försäkringsbolag som är riksbolag eller lokala ömsesidiga bolag vars balansomslutning enligt balansräkningarna för de två senaste räkenskapsåren överstiger 1.000 basbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring skall lämna uppgifter om

- Kapitalplaceringar (blankett P1A), bilaga 1,
- Skulder (blankett P1B), bilaga 2, och
- Avkastning och vissa inom-linjenposter (blankett P1C) bilaga 3.

Av bilaga 4 framgår hur uppgifterna skall fyllas i.

Uppgifterna skall lämnas per 31 mars, 30 juni, 30 september och 31 december varje år. De skall ha kommit in till Finansinspektionen senast tre veckor efter varje kvartals-skifte.

3 § Finansinspektionen får medge avvikelser från dessa föreskrifter om det finns särskilda skäl.

[Bilagorna återges ej här; red.anm.]

¹ Dessa föreskrifter upphör att gälla den 1 januari 2009 enligt FFFS 2008:17 [red.anm.].

Fls ALLMÄNNA RÅD – FFFS 1998:22

Riktlinjer för hantering av etiska frågor hos institut som står under inspektionens tillsyn¹

Inledning

1 § De institut som står under Finansinspektionens tillsyn skall bedriva verksamheten på sådant sätt att allmänhetens förtroende för företaget och den finansiella marknaden upprätthålls och så att verksamheten kan anses sund. En sund utveckling av verksamheten förutsätter bl.a. att instituten bedriver verksamheten på ett etiskt tillfredsställande sätt. Detta förutsätter i sin tur att instituten upprättar riktlinjer på detta område. Etiska frågor kan emellertid hanteras på olika sätt i olika institut och i olika branscher. De allmänna råden är därför generellt utformade och medger alternativa lösningar.

För försäkringsmäklare finns också Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 1995:52) angående god försäkringsmäklarsed.

För värdepappersinstitut finns också bestämmelser om etiska frågor i 1 kap. 7 § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse och 1 kap. i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 1997:36) om handel och tjänster på värdepappersmarknaden.

Riktlinjer för hantering av etiska frågor

2 § Varje institut som står under Finansinspektionens tillsyn bör anta riktlinjer för hantering av etiska frågor för verksamheten. Riktlinjerna bör omfatta de anställdas handlande i situationer, där ett ur etisk synvinkel lämpligt agerande kan vara oklart eller där rättsreglerna på området inte ger tillräcklig vägledning. Institutet kan anta egna riktlinjer eller riktlinjer som utarbetats inom den koncern eller av den branschorganisation som institutet tillhör. Om institutet antar riktlinjer som är utarbetade inom en koncern eller branschorganisation, bör institutet förvissa sig om att riktlinjerna är relevanta och i tillräcklig grad omfattar den verksamhet som bedrivs inom det egna institutet.

Riktlinjerna för hanteringen av etiska frågor bör fastställas av styrelsen och dokumenteras på lämpligt sätt.

Riktlinjerna bör fortlöpande ses över och vid behov revideras.

Riktlinjernas omfattning

3 § Sedan år 1996 gäller för värdepappersinstitut i lag införda s.k. uppföranderegler tillämpliga vid verksamhetens bedrivande. Enligt dessa regler skall instituten bl.a. bedriva sin verksamhet på ett ärligt och rättvist sätt, handla med erforderlig skicklighet, omsorg och skyndsamhet, undvika intressekonflikter och, om sådana inträffar, se till att kunderna behandlas rättvist. Dessa lagbestämmelser bör vara vägledande vid hantering av etiska frågor även för övriga institut som står under Finansinspektionens tillsyn.

Riktlinjer för hantering av etiska frågor bör omfatta ett instituts alla rörelsegrenar och övriga verksamheter. Riktlinjerna bör vara utformade med utgångspunkt från att verksamheten skall präglas av god affärssed och konsekvent agerande, rättvis behandling av kundintressen vid intressekonflikt, likabehandling med avseende på t.ex. etnisk bakgrund, öppenhet och ärlighet.

Riktlinjernas innehåll

4 § Riktlinjerna bör behandla väsentliga problemområden, där etiska frågor särskilt kan uppstå såsom ekonomisk rådgivning, kreditgivning, förmedling av kredit, skatterådgivning, marknadsföring m.m.

¹ Dessa allmänna råd har upphört att gälla enligt FFFS 2004:2 i de avseenden de träffar fondbolag [red.anm.].

Riktlinjerna bör innehålla handlingsregler, t.ex. ifråga om kreditgivning och tillhandahållande av produkter, som syftar till att säkerställa att verksamheten vid varje tidpunkt bedrivs inom ramen för gällande regelverk och på ett etiskt godtagbart sätt.

Av riktlinjerna bör framgå hur instituten undersöker att verksamheten bedrivs i överensstämmelse med handlingsreglerna, särskilt i vad avser förfaranden som skulle kunna ifrågasättas från moralisk, etisk eller juridisk synpunkt.

Riktlinjer för de anställdas agerande

5 § Av riktlinjer för hantering av etiska frågor bör framgå

- praktiska anvisningar för hur de anställda skall agera i vissa situationer i etiska frågor och till vem de skall vända sig i tveksamma situationer, närmaste chef eller den person som har utsetts till rådgivare i etiska frågor inom institutet,
- hur hanteringen av egna eller närståendes värdepappers- och valutaaffärer, gåvor och andra förmåner, uppdrag utom tjänsten m. m. skall skötas.

Uppföljning, kontroll och rapportering

6 § Uppföljning av efterlevnaden av riktlinjer för hantering av etiska frågor bör ske inom ramen för den interna granskning som sker av institutets interna kontroll i enlighet med styrelsens anvisningar.

Det bör inom institutet upprättas rapporteringsrutiner som säkerställer att styrelsen utan dröjsmål får information om principiella eller övriga viktiga etiska frågor som rör verksamheten och de anställdas agerande.

Intern information och utbildning

7 § Institutet bör säkerställa att de anställda fortlöpande får information och utbildning rörande etiska frågor.

Laghänvisningar

8 § Utgångspunkten för de allmänna råden är de krav på sundhet i verksamheten som finns i följande lagrum: 7 kap. 3 § bankrörelselagen (1987:617), 19 kap. 1 § försäkringsrörelselagen (1982:713), 1 kap. 4 § och 5 kap. 4 § lagen (1992:1610) om kreditmarknadsbolag, 2 kap. 1 §, 7 kap. 1 §, 8 kap. 1 § och 11 kap. 3 § lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet, 40 § lagen (1990:1114) om värdepappersfonder, 1 kap. 7 § och 6 kap. 4 § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse samt 4 § lagen (1972:262) om understödsföreningar.

Fls FÖRESKRIFTER – FFFS 1998:37

Utländska försäkringsföretags skyldighet att lämna upplysning om solvens avseende verksamhet i Sverige

1 § Utländska försäkringsföretag skall årligen till Finansinspektionen lämna upplysningar om sin solvens vid räkenskapsårets utgång. Upplysningarna skall avse kapitalbas, solvensmarginal och garantibelopp enligt 5 kap. 12–15 §§ lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige.

2 § Upplysningarna skall lämnas senast fyra månader efter räkenskapsårets utgång på blanketter enligt formulär som fastställts av Finansinspektionen.

De ifyllda blanketterna skall vara undertecknade av generalagenten.

3 § Om upplysningarna bygger på uppskattning av en eller flera poster, skall korrekationer av skattningarna meddelas snarast möjligt om korrektionerna är av vikt. Om väsentliga förändringar av solvensen som kan uppskattas har inträffat sedan utgången av närmast föregående räkenskapsår, skall en kommentar om detta lämnas samtidigt med upplysningarna.

4 § Den eurokurs som skall gälla för räkenskapsåret framgår av Finansinspektionens föreskrifter om eurokurs.

Fls FÖRESKRIFTER – FFFS 1999:21

Redogörelse för konsekvenserna av försäkringstekniska riktlinjer

1 § För den redogörelse som skall lämnas till Finansinspektionen enligt 7 kap. 8 a § försäkringsrörelselagen (1982:713) angående konsekvenser av nya eller ändrade försäkringstekniska riktlinjer, skall följande gälla.

Redogörelsen skall under rubrik belysa konsekvenserna för försäkringsbolaget samt för försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade inom följande områden:

1. premier,
2. försäkringstekniska avsättningar,
3. återköp och beläning av försäkringar,
4. fördelning av återbäring,
5. avgivande och mottagande av återförsäkring,
6. soliditet, och
7. övrigt.

Det skall även finnas en bedömning av när och i vilken takt eventuella initialkostnader förknippade med införandet eller ändringen blir amorterade.

2 § Finansinspektionen kan medge undantag från dessa föreskrifter om det finns särskilda skäl.

FIs ALLMÄNNA RÅD – FFFS 2000:4

Reservsättningsrisker i försäkringsbolag

Inledning

Dessa allmänna råd avser hantering av reservsättningsrisker i försäkringsbolag. De omfattar såväl direkt försäkring som mottagen återförsäkring. De allmänna råden är inriktade på skadeförsäkring men gäller i tillämpliga delar även livförsäkring.

System för identifiering, kontroll och uppföljning av reservsättningsrisker kan utformas på olika sätt i olika försäkringsbolag med hänsyn till risker av betydelse för bolagets verksamhet. De allmänna råden är därför generellt utformade och medger olika lösningar i olika bolag.

Utgångspunkten för dessa allmänna råd är kravet i 2 kap. 3 §, 3 kap. 2 § och 19 kap. 1 § försäkringsrörelselagen (1982:713) att verksamheten i ett försäkringsbolag bedrivs i enlighet med försäkringsrörelselagen och andra författningar som reglerar försäkringsbolagets verksamhet.

I dessa allmänna råd avses med

- *reservsättning*: värdering av bolagets ansvarighet för
 1. försäkringsfall, förvaltningskostnader och andra kostnader under resten av avtalsperioden för löpande försäkringar i skadeförsäkringsrörelse (ej intjänade premier och kvardröjande risker) respektive i livförsäkringsrörelse (livförsäkringsavsättning), samt
 2. inträffade oreglerade försäkringsfall och kostnader för regleringen av dessa,
- *reservsättningsrisker*: risker för att bolagets ansvarighet undervärderas.

Reservsättningsinstruktioner

1 § Bolagets styrelse bör se till att det upprättas reservsättningsinstruktioner. Instruktionerna bör utformas på ett sådant sätt att skillnader mellan olika risk- eller produktgrupper beaktas. Instruktionerna bör även säkerställa att det sker en tillfredsställande kontroll, identifiering och uppföljning av reservsättningen och de därmed sammanhängande riskerna.

Instruktionerna bör fortlöpande ses över och anpassas till förändringar som berör bolagets verksamhet.

Beslutsordningar och befogenheter

2 § Instruktionerna bör innehålla beslutsordningar för fastställande av reserver. Vidare bör de innehålla uppgifter om vilka befogenheter och vilket ansvar som gäller för respektive befattning i beslutsordningen.

Reservsättning

3 § För direkt försäkring bör det av instruktionerna framgå hur skadetyper, förväntad försäkringsersättning och förväntad regleringstid skall beaktas vid reservsättning av inträffade och rapporterade försäkringsfall. Exempelvis bör det framgå när och i vilken omfattning schablonbelopp i stället för en individuell värdering kan användas och hur använda schablonbelopp skall dokumenteras.

För mottagen återförsäkring bör instruktionerna ange principerna för hur uppgifter från de avgivande bolagen avseende reservsättningen skall bedömas, främst med hänsyn till eventuellt behov av reservförstärkning.

För såväl direkt försäkring som mottagen återförsäkring bör det av instruktionerna framgå hur avsättning skall beräknas för försäkringsfall, förvaltningskostnader och andra kostnader under resten av avtalsperioden för löpande försäkringar i skadeförsäkringsrörelse (ej intjänade premier och kvardröjande risker) respektive i livförsäkringsrörelse (livförsäkringsavsättning).

Av instruktionerna bör vidare framgå vilka metoder som skall användas vid reservsättning av inträffade men ej rapporterade försäkringsfall.

I den mån det föreligger osäkerhet i fråga om bolagets ersättningsskyldighet för inträffade försäkringsfall, bör det av instruktionerna framgå hur sådan osäkerhet skall beaktas vid reservsättningen.

Registrering

4 § Bolaget bör upprätta system och besluta om rutiner för registrering av försäkringsfall.

Registrering av försäkringsfall bör ske snarast.

Av registreringen bör det framgå skadetidpunkt, förväntad försäkringsersättning, tidpunkt för senaste värdering och vem som är handläggare. Aktuell reserv bör kunna erhållas från registrerade uppgifter.

Vid individuell reservsättning bör registret innehålla uppgift om aktuell reserv.

Dokumentation

5 § Instruktionerna bör ange hur den information som är av betydelse för reservsättningen skall dokumenteras och i övrigt hanteras.

Uppföljning och analys

6 § I bolaget bör det finnas rutiner för analys av bolagets reservsättning.

Reservsättningen kan behöva omprövas som en följd av att viss tid har förflutit sedan denna reservsättning senast gjordes. Principer och periodicitet för sådana omprövningar bör framgå av instruktionerna.

Rapportering

7 § Bolaget bör upprätta rutiner som säkerställer att styrelsen och verkställande ledningen får en strukturerad och ändamålsenlig information om reservsättningen och de därmed sammanhängande riskerna.

FIs ALLMÄNNA RÅD – FFFS 2000:5

Teckningsrisker och återförsäkringsrisker i försäkringsbolag

Inledning

Dessa allmänna råd avser hantering av teckningsrisker och återförsäkringsrisker i försäkringsbolag. De omfattar såväl direkt försäkring som mottagen återförsäkring och avgiven återförsäkring. De allmänna råden behandlar i huvudsak skadeförsäkring, men avser i tillämpliga delar all slags försäkring.

Teckningsrisker och återförsäkringsrisker avser dels renodlade försäkringsrisker, dels risker som kan uppstå i den administrativa hanteringen. De allmänna råden behandlar båda dessa slag av risker, vilka inte är förutsedda vid premiesättningen.

System för identifiering, kontroll och uppföljning av risker kan utformas på olika sätt i olika institut. De allmänna råden är därför generellt utformade och kan rymma olika lösningar. För t.ex. försäkring som grundar sig på kollektivavtal är 4, 7 och 8 §§ endast delvis tillämpliga.

Utgångspunkten för dessa allmänna råd är kravet i 2 kap. 3 §, 3 kap. 2 § och 19 kap. 1 § försäkringsrörelselagen (1982:713) att verksamheten i ett försäkringsbolag bedrivs i enlighet med försäkringsrörelselagen och andra författningar som reglerar försäkringsbolagets verksamhet.

Definitioner

1 § I dessa allmänna råd avses med

- *cedent*: direktförsäkringsbolag som hos annat försäkringsbolag återförsäkrar större eller mindre del av sin direktförsäkringsaffär,
- *retrocedent*: försäkringsbolag som hos annat försäkringsbolag återförsäkrar större eller mindre del av sin mottagna återförsäkringsaffär,
- *EML (Estimated Maximum Loss)*: den maximala skada som vid en och samma skadehändelse bedöms kunna drabba ett försäkringsobjekt (eller flera objekt vid kumul),
- *EML-genombrott*: skada som blev större än vad som bedömdes vid EML-beräkningen,
- *kumul*: risk för sådan skada som betingas av riskkoncentration, t. ex. genom att flera försäkringsobjekt ligger så nära varandra att försäkringsgivaren vid en och samma skadehändelse riskerar att drabbas av skada på samtliga eller mer än ett sådant objekt, och
- *moturvalsrisk*: effekt av sådan utformning av premiesättningen att dåliga risker gynnas på bättre riskers bekostnad, vilket bl.a. medför att riskgruppens samlade skadeutfall efter hand försämras.

Styrning

2 § Styrelsen bör fastställa riktlinjer (policy) som överensstämmer med bolagsordning och verksamhetsmål. Riktlinjerna bör omfatta såväl direkt försäkring som mottagen återförsäkring, och bör inom ramen för bolagets verksamhet syfta till en tillfredsställande riskspridning och en i övrigt lämplig sammansättning av försäkringsbeståndet med hänsyn till bolagets solvens.

Styrelsen bör när det gäller avgiven återförsäkring fastställa ett återförsäkringsprogram som är avpassat till bolagets egna risktäckningsresurser och som i övrigt överensstämmer med bolagets verksamhet och riktlinjer för tecknande av försäkring.

Oförutsedda risker bör så långt som möjligt minimeras genom de riktlinjer och regelsystem för försäkringshanteringen som upprättas i försäkringsbolagen.

Riktlinjerna bör fortlöpande ses över och anpassas till förändringar som berör bolagets verksamhet.

Teckningsrisker

3 § Oförutsedda risker kan uppstå på grund av brister vid tecknande av försäkring. Bristerna kan medföra dålig riskspridning eller för stor riskkoncentration inom vissa branscher. Bristerna kan också få till följd att risker felkategoriseras och därmed åsätts premier som är beräknade att täcka risker av annan typ av försäkringsbestånd. En felkategorisering kan dessutom medföra felaktig återförsäkring och därmed högre självbehåll än vad som avsetts.

Oförutsedda risker kan även uppstå om det vid tecknande av försäkring inte säkerställs att återförsäkringsavtäckning finns i den utsträckning som förutsätts i återförsäkringsprogrammet.

Teckningsinstruktioner

4 § Styrelsen bör se till att det för varje försäkringsklass eller riskgrupp finns teckningsinstruktioner som överensstämmer med riktlinjerna. Teckningsinstruktionerna bör omfatta följande:

Teckningslimiter och beslutsordningar

Teckningsinstruktionerna bör omfatta generella teckningslimiter inom alla de områden som teckningsinstruktionerna omfattar. Instruktionerna bör också omfatta:

- maximalt bruttoåtagande per risk, bedömd maximal skada (estimated maximum loss EML), där hänsyn tas bl.a. till bolagets solvens, likviditet och den återförsäkringskapacitet som bedöms vara tillgänglig,
- självbehållsgräns per försäkringsklass, riskgrupp eller enskilda risker som överensstämmer med bolagets återförsäkringsprogram,
- beslutsordningar för tecknande av försäkringar, och
- individuella teckningslimiter med beaktande av enskilda befattningshavares ansvarsställning och kompetens.

Registrering av försäkringar

5 § Bolaget bör upprätta system och rutiner för registrering av samtliga försäkringar. Registrering bör ske utan dröjsmål. Av teckningsinstruktionerna bör framgå vilka rutiner bolaget har fastlagt för registrering av försäkringar.

Bolagets teckningsinstruktioner bör utformas så att registrering av tecknade försäkringar säkerställs.

Av registreringen bör det framgå försäkringstyp, engagemangets storlek, EML-be-lopp, självbehåll samt återförsäkring. Systemet bör vara uppbyggt så att en effektiv kumulbevakning kan upprätthållas. Vidare bör systemet vara uppbyggt på ett sådant sätt att nödvändiga uppgifter för att ta fram en riskprofil i försäkringsbeståndet finns tillgängliga.

Hantering av försäkringsakter

6 § Teckningsinstruktionerna bör ange den dokumentation som skall finnas i försäkringsakter av förhållanden som är relevanta för bedömningen av försäkringsengagemang. Instruktionerna bör även ange hur försäkringsakter skall förvaras.

Vid förvaring av försäkringsakter bör hänsyn tas till försäkringsavtalets längd och tid för slutgiltig skadereglering efter inträffad skada.

Försäkringsakter bör förvaras på ett betryggande och säkert sätt.

Riskbedömning

7 § För varje försäkringsklass eller riskgrupp gäller att teckningsinstruktionerna i fråga om riskbedömning bör omfatta

- instruktioner och riktlinjer i fråga om riskbedömning,
- instruktioner för uppföljning och förnyelse av försäkringsengagemang,
- definition av vad som inom bolagets verksamhetsområde betraktas som kumulrisk,

- instruktioner och riktlinjer för hantering av kumulrisk, och
- instruktioner och riktlinjer för hantering av moturvalsrisiker.

För skadeförsäkring (försäkringsklass 1–18) gäller att teckningsinstruktionerna bör omfatta följande i fråga om riskbedömning:

- hantering av enskilda risker av sådan storlek att det faktiska självbehållet vid eventuella EML-genombrott eller kumulerande skadefall, riskerar att överstiga det i bolaget tillämpade högsta självbehållet eller vad som angivits om maximalt självbehåll i de försäkringstekniska riktlinjerna och det försäkringstekniska beräkningsunderlaget, och
- nivå för eventuell riskavtäckning genom fakultativ återförsäkring.

Vidare bör i fråga om skadeförsäkring iakttas att försäkringsengagemang där fakultativ återförsäkring krävs inte slutgiltigt bör accepteras förrän återförsäkringsavtäckning kan anses vara säkerställd.

Vid tecknande av försäkringar med lång avvecklingstid, bör i teckningsinstruktionerna beaktas de särskilda risker som sådana försäkringar medför.

För kredit- eller borgensförsäkring (klass 14–15) bör särskilt beaktas:

Erhållna panter i kredit- eller borgensförsäkringsengagemang bör inte kunna ersätta återförsäkringsavtäckning om det faktiska självbehållet därmed riskerar att överstiga det maximala självbehåll som angivits i de försäkringstekniska riktlinjerna och det försäkringstekniska beräkningsunderlaget.

Vid riskbedömning av lånegarantier inom kreditförsäkring bör beaktas svårigheten att avveckla sådana försäkringsengagemang utan att försäkringsfall uppstår, vilket förlänger engagemanget.

För mottagen återförsäkring inom respektive försäkringsklass eller riskgrupp gäller vad som ovan nämnts i fråga om direkt försäkring. Dessutom bör teckningsinstruktionerna i fråga om mottagen återförsäkring omfatta följande:

- hur återförsäkringsavtal skall utformas,
- bedömning av motparters (cedenters eller retrocedenters) soliditet och betalningsförmåga,
- beaktande av den mottagna försäkringsriskens andel av riskens totalomfattning och den faktiska riskeponering som denna andel medför, och
- system för återkoppling till den avgivna återförsäkringen för undvikande av ökade risker i samband med upprepad retrocession.

Premiesättning

8 § Bolaget bör när det gäller premiesättning i standardiserade premieberäknings-system, upprätta rutiner för en kvalitetssäkring av premiesättningen.

För skadeförsäkring (försäkringsklass 1–18) gäller dessutom i fråga om individuell, icke standardiserad premieberäkning i enskilda försäkringsengagemang, att teckningsinstruktionerna bör omfatta följande moment:

- premieargument baserade på försäkringstekniska bedömningar och deras inverkan på premiekalkylen, och
- premieargument betingade av kommersiella hänsyn, t.ex. rabatter på grund av konkurrenssituation eller dylikt.

Försäkringar förmedlade av försäkringsmäklare

9 § Bolaget bör upprätta riktlinjer som innehåller villkor för att bolaget skall acceptera försäkringar som förmedlas av försäkringsmäklare. Dessa riktlinjer bör omfatta en kontroll av att mäklaren är registrerad hos Finansinspektionen för den försäkringsklass som förmedlas samt att mäklaren har en ansvarsförsäkring av den omfattning som krävs.

Bolaget bör vidare i fråga om försäkringsengagemang förmedlade av försäkringsmäklare göra en egen bedömning av den bakomliggande riskbeskrivningen. EML-beräkning tillhandahållna av försäkringsmäklare bör alltid prövas av bolaget.

Om försäkringar som förmedlas av försäkringsmäklare omfattar villkor som skiljer sig från de villkor som normalt gäller för bolagets försäkringar, bör en särskild bedömning göras av de ökade risker detta kan medföra.

Återförsäkringsrisker

10 § Oförutsedda återförsäkringsrisker kan uppstå på grund av otillräckligt, felaktigt eller bristande återförsäkringsskydd. Sådana risker kan t. ex. uppstå om försäkringsbolagets återförsäkringsprogram inte överensstämmer med den verksamhet som bolaget driver.

Bristande kommunikation mellan försäkringsbolag och återförsäkrare kan även förorsaka oförutsedda återförsäkringsrisker exempelvis genom bristande kongruens mellan försäkringens originalvillkor och återförsäkringsavtalets villkor.

Återförsäkringsprogram

11 § Återförsäkringsprogrammet bör omfatta

- en förteckning över bolagets ikraftvarande återförsäkringsavtal inklusive, i förekommande fall, koncernåterförsäkringsavtal där självbehåll och limiter anges,
- principer för återförsäkringsavtäckning inom respektive försäkringsklass eller riskgrupp med beaktande av vad som i bolaget har definierats som "en och samma risk" samt "kumulrisk",
- självbehållsgräns inom respektive försäkringsklass eller riskgrupp. I skadeförsäkringsbolag bör vid fastställande av självbehållsgräns beaktas vad som angivits om maximalt självbehåll i de försäkringstekniska riktlinjerna och det försäkringstekniska beräkningsunderlaget,
- allmänna riktlinjer för val av återförsäkrare, och
- riktlinjer för avgivande av återförsäkring inom koncerner och grupper där bolaget själv ingår.

Avgiven återförsäkring

12 § Bolaget bör utfärda instruktioner för hantering av den avgivna återförsäkringen vilka överensstämmer med bolagets återförsäkringsprogram och instruktioner för tecknande av försäkring. Dessa instruktioner bör omfatta

- en bedömning av återförsäkrarens soliditet och betalningsförmåga (security),
- en utformning av återförsäkringskontrakt och återförsäkringsavtal, och
- ett rapporterings- och avräkningsförfarande (system för säkerställande av rapportering till återförsäkrare).

Vid avgiven återförsäkring bör, för undvikande av för höga självbehåll, instruktioner utfärdas för hantering av eventuella EML-genombrott.

Rapportering

13 § Styrelsen bör se till att det finns informationssystem som på ett strukturerat och ändamålsenligt sätt tillhandahåller relevant information om tecknade försäkringar och de därmed sammanhängande riskerna.

Styrelsen bör vidare se till att den, och övriga för verksamheten ansvariga personer eller organ, regelbundet erhåller relevant information ur informationssystemen.

FIs ALLMÄNNA RÅD – FFFS 2000:9

Kontokort och automattjänster

Tillämpningsområde

Dessa allmänna råd tillämpas på kreditinstitut vid hantering och användning av kontokort. Råden omfattar inte kort som endast är avsedda för elektroniska pengar.

Med kontokort avses ett kort som kan användas i automat eller som betalningsmedel. Kontokortet kan ge tillgång till ett eller flera konton med eller utan kredit. Det förutsätter en avtalsrelation mellan kortutgivare och kortinnehavare och kan vara förenat med olika funktioner. Med automattjänst avses tjänst i uttags-, insättnings- eller växlingsautomat samt så kallad serviceautomat.

Kontokort

Allmänt

1 § Av 9 § konsumentkreditlagen (SFS 1992:830) framgår att särskilda regler gäller om skriftlighet för avtal om kredit i konsumentförhållanden. Även i andra fall bör avtal om kontokort vara skriftliga eller vara dokumenterade på annat sätt som innebär att mottagaren kan antas ha varaktig tillgång till avtalet. Innan avtalet ingås bör sökanden ha fått klar och tydlig information om avtalets innebörd. Avtalet bör innehålla fullständiga villkor med angivande av kortinnehavarens rättigheter och förpliktelser. I avtalet bör det anges vem som är kortutgivare samt vem eller vilka som är kontohavare. Avtalets löptid bör också framgå av avtalet. Sökanden bör erhålla en kopia av avtalet.

Villkor

2 § De villkor som gäller i avtalsförhållandet bör vara klart och tydligt utformade. Uppgift om samtliga tjänster som avtalsförhållandet innefattar bör framgå vid avtalets ingående.

Villkorsändring

3 § Förutsättningarna för kortutgivarens rätt att ändra i villkoren bör framgå av kortavtalet. Kortutgivaren bör i god tid informera kortinnehavaren innan en villkorsändring görs, om ändringen inte kan anses sakna betydelse för kortinnehavaren. Om kortinnehavaren inte godkänner förändring i villkoren bör denne ges rätt att utan särskild avgift frånträda avtalet innan ändringen börjar gälla.

Uppsägning

4 § Villkoren för en uppsägning av kortavtalet bör anges i avtalet.

Ansvar och behörighet

5 § Ansvarsfördelningen mellan kortutgivare och kortinnehavare bör framgå av kortavtalet. Eventuella medkontohavares och ekstrakortinnehavares ansvar och behörighet bör också framgå.

Förvaring av kontokort och kod

6 § Av villkoren bör framgå hur kortinnehavaren skall hantera kontokort och behörighetskod (s.k. PIN-kod).

Kontoutdrag

7 § Kortutgivaren bör redovisa transaktionerna på kortinnehavarens konto genom att regelbundet tillhandahålla denne skriftliga kontoutdrag per post. Sådan redovisning kan på kortinnehavarens begäran ske på annat sätt eller underlåtas. Om transaktionen avser utländsk valuta bör tillämpad omräkningskurs redovisas för kunden.

Avgifter

Allmänt

8 § Senast i samband med ansökningstillfället bör sökanden få information om vilka avgifter som debiteras för kortet, storleken på dessa samt uppgift om när och hur de ska betalas. Om särskild avgift används för transaktioner med utländsk valuta bör detta framgå. Beträffande årsavgift för kortet bör det av villkoren framgå om den återbetalas eller inte vid uppsägning till förtida upphörande av kortavtalet.

Avgiftsändring

9 § Innan en avgiftsändring görs bör kortutgivaren i god tid informera kortinnehavaren om ändringen. Om kortinnehavaren inte godkänner ändringen bör denne ges rätt att utan särskild avgift frånträda avtalet.

Spärrning av kort

10 § Kortutgivaren bör genom tydlig information upplysa kortinnehavaren om hur, när och till vem en spärranmälan ska göras. Kontoavtalet bör reglera de villkor som gäller för spärranmälan både inom Sverige och från utlandet. Kortutgivare bör utan särskild kostnad erbjuda kortinnehavare spärrmöjlighet genom dygnetruntservice.

På begäran bör kortutgivaren skriftligen bekräfta att en spärranmälan mottagits.

Automattjänst

Information

11 § Institut som tillhandahåller tjänst i automat bör i nära anslutning till automaten eller genom information i automatens bildfönster lämna information om hur tjänsten ska genomföras.

Om tjänsten avbryts bör meddelande om detta visas i bildfönstret. Avgifter eller annan information av särskild betydelse vid användandet av automaten bör framgå av de villkor som kunden tillhandahålls.

Kvitto

12 § Efter avslutad tjänst i automat bör kunden få ett kvitto på transaktionen. Om kvitto tillfälligtvis inte kan lämnas bör kontohavaren informeras om detta innan tjänsten påbörjas.

Reklamationer

Allmänt

13 § Av kontokortsvillkoren bör det framgå hur en reklamation skall göras och till vem den skall riktas.

Institutets utredning

Allmänt

14 § Om en kontohavare reklamerar en korttjänst bör det kontoförande institutet göra en teknisk utredning om det inte finns synnerliga skäl mot det. Den bör genomföras skyndsamt och resultatet bör delges kortinnehavaren utan dröjsmål. Institutet bör stå för utredningskostnaden.

Teknisk utredning

15 § Den tekniska utredningen enligt 14 § innebär t.ex. att institutet skall granska den dokumentation hos automatägaren som utvisar automatsystemets funktionssätt vid transaktionstillfället. Denna information utgör underlag för reklamerad kontodebitering. Till dokumentationen hör bl.a. automatjournal, behandlingshistorik, tömningsrapport och sedelavstämningssrapport.

Institutets ställningstagande

Bifall vid reklamation

16 § Om institutet vid sitt ställningstagande bifaller reklamationen bör det reklamerade beloppet omgående återbetalas.

Avslag vid reklamation

17 § Om en reklamation avslås bör institutet informera kunden om resultatet av sin undersökning samt även motivera sitt ställningstagande. Sådan information bör lämnas skriftligen såvida kunden inte avstår från detta.

Prövning av tvist

18 § Institutet bör upplysa kortinnehavaren om möjligheten att få en reklamation som avslagits prövad hos Allmänna reklamationsnämnden eller hos allmän domstol. Denna information bör ges senast i samband med att reklamationen avvisas.

FIS ALLMÄNNA RÅD – FFFS 2000:10

Hantering av marknads- och likviditetsrisker i kreditinstitut och värdepappersbolag

Inledning	989
Tillämpning	990
Grundläggande principer	990
Definitioner	990
Identifiering och styrning av marknads- och likviditetsrisker	990
Marknadsrisker	991
Skriftliga riktlinjer och instruktioner m.m.	991
Limiter	991
Riskmätning och värdering	991
Uppföljning och rapportering	992
Riskkontroll	992
Chefer i positionstagande enheter	993
Likviditetsrisker	993
Skriftliga riktlinjer och instruktioner m.m.	993
Limiter	993
Mätmetoder	993
Uppföljning och rapportering	994
Oberoende granskning	994

Inledning

Syftet med dessa allmänna råd är att främja en god hantering av kreditinstitutens och värdepappersbolagens marknads- och likviditetsrisker.

När det gäller marknadsrisker omfattar de allmänna råden bankaktiebolag, sparbanker och medlemsbanker som bedriver verksamhet enligt bankrörelselagen (1987:617) och kreditmarknadsföretag som bedriver finansieringsverksamhet enligt lagen (1992:1610) om finansieringsverksamhet samt värdepappersbolag som bedriver värdepappersrörelse enligt 1 kap. 3 § första stycket 3 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse. De allmänna råden omfattar samtliga verksamheter, även utanför handelslagret, vars resultat i icke försumbar omfattning direkt kan påverkas av marknadsrisker.

De allmänna råden omfattar dock inte verksamheter som innebär att marknadsrisker hanteras för annans räkning. De effekter som innebär att marknadsrisker påverkar exponering för kreditrisk (motpartsrisk) i finansiella instrument kan vara en del av institutets marknadsriskhantering. Samma förhållande gäller för avvecklingsrisker och operativa risker som kan leda till exponering för marknadsrisk.

När det gäller likviditetsrisker omfattar de allmänna råden kreditinstitut och värdepappersbolag samt utländska företag som bedriver värdepappersrörelse enligt 3 kap. 4 § första stycket 4 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse samt filialer till utländska kreditinstitut som bedriver verksamhet här i landet.

De regelverk som gäller för sådana verksamheter inbegriper 7 kap. 10 § första stycket 2 lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag avseende marknadsrisker samt 2 kap. 10 § bankrörelselagen (1987:617) och 3 kap. 5 § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse avseende likviditetsrisker.

Tillämpning

Institutets specifika förutsättningar samt komplexiteten och omfattningen av exponeringen för marknads- och likviditetsrisker bör beaktas vid tillämpning av de allmänna råden.

Grundläggande principer

1 § För att uppnå effektivitet i riskhanteringen är det viktigt att de kontrollerande funktionerna, i allt väsentligt, är åtskilda från och inte underställda de positionstagande funktionerna eller de personer som är ansvariga för positionstagande funktioner. Denna princip bör gälla ända upp till den verkställande direktören.

2 § Om ett institut är moderföretag i en koncern bör moderföretagets styrelse verka för att gemensamma riktlinjer fastställs för hela koncernens riskhantering och att det som sägs i dessa allmänna råd i tillämpliga fall följs av övriga företag inom koncernen. I en koncern kan en gemensam riskkontrollfunktion tillhandahållas av moderbolaget under förutsättning att avvrapportering sker till respektive dotterbolags styrelse och verkställande direktör.

Definitioner

3 § I dessa allmänna råd avses med

- *riskhantering*: identifiering, styrning, uppföljning och kontroll av risk samt risktagning,
- *marknadsrisk*: ränte-, valutakurs-, aktiekurs- och råvaruprisrisk,
- *ränterisk*: räntenettorisk och räntepreisrisk (värdeförändringsrisk),
- *räntenettorisk*: risken för att en ändring i ränteläget påverkar räntenetto för skulder och räntebärande tillgångar inklusive ränterelaterade kontrakt utanför balansräkningen,
- *ränteprisrisk*: risken för att en ändring i ränteläget påverkar marknadsvärdet av tillgångar, skulder och ränterelaterade kontrakt utanför balansräkningen,
- *likviditetsrisk*: risken för att inte kunna infria sina betalningsförpliktelser vid förfallotidpunkten utan att kostnaden för att erhålla betalningsmedel ökar avsevärt,
- *likviditetsrisk i finansiella instrument*: risken för att ett finansiellt instrument inte omedelbart kan omsättas i likvida medel utan att förlora i värde,
- *finansiella instrument*: vad som anges i 1 kap. 1 § 4 Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (2000:6) om kapitaltäckning och stora exponeringar, dvs. även finansiella instrument som inte är föremål för handel på en andrahandsmarknad,
- *produkter*: finansiella instrument samt andra tjänster som kan ge upphov till marknads- och likviditetsrisker.

Identifiering och styrning av marknads- och likviditetsrisker

4 § Det är styrelsens ansvar att:

- se till att marknads- och likviditetsriskernas omfattning och art i olika delar av verksamheten identifieras, inbegripet de risker som kan uppstå när finansiella instrument/produkter introduceras eller ändras,
- fastställa riktlinjer för riskhantering, limiter och mätmetoder, som överensstämmer med institutets affärsstrategi,
- se till att institutets riskhantering organiseras med väl definierade ansvars- och arbetsområden på ett sådant sätt att intressekonflikter undviks eller minimeras, med särskild uppmärksamhet på kontrollfunktionernas oberoende ställning samt belöningssystemens utformning,
- aktivt och regelbundet utvärdera information om limitutnyttjande, exponering och resultat,
- utvärdera institutets hantering av marknads- och likviditetsrisker.

5 § Det är den verkställande direktörens ansvar att:

- säkerställa överensstämmelse mellan affärsstrategi och risknivå,
- säkerställa att riktlinjer och instruktioner för hanteringen av marknads- och likviditetsrisker upprättas och fastställs,
- säkerställa att resurser för uppföljning och kontroll av marknads- och likviditetsrisker finns tillgängliga,
- fördela ansvar och befogenheter för marknads- och likviditetsrisk, däribland att fördela limiter till verksamhetsområden,
- upprätthålla system och standarder för mätning av risk och resultat, rapportering och intern kontroll.

Marknadsrisker

Skriftliga riktlinjer och instruktioner m.m.

6 § För de verksamheter och funktioner där marknadsrisker hanteras bör det på väsentliga områden finnas:

- riktlinjer och instruktioner, som omfattar ansvars- och arbetsfördelning, mätmetoder, limiter, uppföljning och rapportering samt en rutin för godkännande av nya eller förändrade finansiella instrument/produkter,
- instruktioner för redovisning och värdering av finansiella instrument/produkter som omfattar ansvars- och arbetsfördelningen för värderingsprocessen mellan riskkontroll, finansiell kontroll samt front- och back-office,
- limitbrev/fullmakter för exempelvis enskilda handlare eller team omfattande delegerad limit, tillåtna finansiella instrument/produkter och valutor,
- instruktioner för handel, omfattande tillåtna motparter, rutiner för hantering av felaffärer m.m.

Riktlinjer och instruktioner bör regelbundet ses över och uppdateras för att avspejla verkliga förhållanden, entydigt definiera ansvars- och arbetsområden, samt i tillämpliga fall innehålla regler för kontroll av tillämpningen.

Limiter

7 § Limiter för marknadsrisker bör finnas sammantaget för institutet och inom de positionstagande enheterna, såsom exempelvis totalt för enheten, för olika handlarbord, produktområden eller för enskilda handlare. Limiterna bör vara konsistenta med de riskmått som tillämpas och utformade för att begränsa omedelbara förluster och/eller ackumulerat över en period t.ex. månad eller år.

Beslutsordning för fördelning av limiter bör inbegripa hur, av vem och till vem limitöverdrag rapporteras och dokumenteras, om och på vilka villkor limiter kan omfördelas samt vilka åtgärder som skall vidtas vid överträdelser.

Riskmätning och värdering

8 § Krav på specifika mätmetoder bör ställas utifrån institutets affärsstrategi samt komplexiteten hos och volymer av finansiella instrument/produkter.

Generellt bör mätmetoderna:

- omfatta alla marknadsrisker av icke försumbar betydelse för tillgångar, skulder och kontrakt utanför balansräkningen, i tillämpliga fall inklusive basis-, twist- samt optionsrisker,
- spegla potentiell variation i värderat (realiserat och orrealiserat) resultat samt i räntenetto och därmed kunna utgöra rättvisande underlag vid analys av resultat i förhållande till risk,
- vara baserade på accepterade finansiella riskmått och tekniker, samt ha väl dokumenterade antaganden och parametrar,
- i institut med omfattande och komplex exponering bestå av ett antal kompletterande mått; både övergripande, som t.ex. Value-at-Risk, och detaljerade, som positioner, gap-analys, känslighetsanalys m.m.

Eventuella Value-at-Risk modeller bör utvärderas mot såväl realiserat som förväntat resultat, s.k. back-testing, samt kompletteras med stresstester och scenarioanalyser för analys av extrema marknadsförändringar eller korrelationsmönster m.fl. aspekter som inte beaktas i de grundläggande mätmetoderna.

9 § En från positionstagande enheter oberoende marknadsvärdering av finansiella instrument/produkter bör ske på daglig basis för handelslager och i erforderlig omfattning för övrig verksamhet för bl.a. interna kontrolländamål. Värderingen bör baseras på komplett, exakt och uppdaterad information om positioner.

Instituten bör överväga i vilken utsträckning det är befogat att infoga prisjusteringar som en del av värderingsprocessen. Detta gäller särskilt för OTC-derivat och i de fall värderingen baseras på prisnoteringar mitt emellan köp- och säljkurs. De justeringar som bör övervägas inkluderar i första hand:

- netto stängningskostnad för öppna positioner,
- framtida, ej intjänade, kreditmarginaler,
- framtida administrativa kostnader.

Därutöver bör övervägas prisjusteringar för illikvida marknader och finansiella instrument/produkter, för portföljer med lång löptid och liten omsättning samt för eventuell osäkerhet i värderingsmodeller för nya finansiella instrument/produkter.

Uppföljning och rapportering

10 § Inom institutet bör det finnas system för uppföljning och rapportering av marknadsrisker i handelslager på daglig basis och i erforderlig omfattning för övrig verksamhet.

På central nivå bör exponeringarna, utnyttjandet av limiter och resultatinformation som rapporterats från lokal nivå aggregeras.

11 § Rapporteringen till styrelse och verkställande direktör bör åtminstone omfatta:

- riskexponering och utnyttjande av limiter,
- resultatinformation,
- resultat av eventuella stresstest och back-testing,
- efterlevnad av riktlinjer och instruktioner.

Riskkontroll

12 § Det bör finnas en central funktion för oberoende kontroll av marknadsrisk som är underställd den verkställande direktören eller en ledamot av verkställande ledningen som inte är ansvarig för positionstagande enheter och som förutsätts ha kunskap om finansiella instrument samt metoder för styrning och kontroll av marknadsrisker. Funktionen bör ha tillräckligt med resurser och kunskap om marknadsrisker.

Den centrala funktionen för kontroll av marknadsrisk bör ansvara för att:

- övervaka implementering av riktlinjer och instruktioner för marknadsrisk i hela institutet,
- rapportera till styrelse och verkställande direktör,
- dagligen följa upp samt aktivt och förebyggande kontrollera aggregerad marknadsrisk, inklusive identifiering och rapportering av överträdelser,
- övervaka effekter av belöningsystem kopplade till risktagande för att därigenom bistå ledningen vid utvärderingen av dessa.

Den aktiva och förebyggande kontrollen inbegriper i förekommande fall stresstest, utvärdering (backtesting) av riskmodeller och validering av prismodeller samt utvärdering och översyn av limitstruktur.

Den centrala funktionen för kontroll av marknadsrisk bör ha befogenhet att

- uttala sig om handel i nya finansiella instrument/produkter,
- föreslå reduktion av limiter.

13 § Om ett institut har en lokalt placerad funktion för kontroll av marknadsrisk inom positionstagande enheter bör den rapportera till den centrala funktionen för kontroll av marknadsrisk.

Den lokala riskkontrollfunktionens oberoende ställning i förhållande till den lokala positionstagande enheten och dess ledning bör säkerställas. T.ex. bör funktionen inte omfattas av ett bonussystem som är beroende av risknivån inom enheten. I det fall den lokala riskkontrollfunktionen rapporterar till såväl den centrala funktionen för marknadsrisk som till chefen för den lokala positionstagande enheten bör det tydligt framgå i vilka avseenden riskkontrollfunktionen är underställd den centrala funktionen för riskkontroll respektive i vilka avseenden funktionen är underställd den lokala enheten.

Chefer i positionstagande enheter

14 § Chefer i positionstagande enheter bör vara underställda den verkställande direktören eller en ledamot av verkställande ledningen som inte är ansvarig för riskkontrollfunktionen.

Likviditetsrisker

15 § En tillräcklig betalningsberedskap kan åstadkommas bl. a. genom att:

1. hålla tillräckligt med omedelbart tillgängliga likvida medel eller realiserbara tillgångar,
2. matcha betalningsströmmar samt upprätthålla en stabil och väl diversifierad upplåningsbas.

Skriftliga riktlinjer och instruktioner m.m.

16 § Riktlinjer och instruktioner för likviditetsrisk som säkerställer att framtida likviditetsbehov bevakas och tillgodoses bör omfatta såväl normal daglig hantering som krissituationer och ge anvisningar om ansvars- och arbetsfördelning, mätmetoder, limiter, uppföljning och rapportering.

Riktlinjer och instruktioner bör avse institutet som helhet och i tillämpliga fall lokala enheter samt samordningen dem emellan och bör kommuniceras till hela organisationen.

17 § Det bör finnas en beredskapsplan för krishantering som innehåller olika typer av scenarier och stresstester samt konkreta handlingsplaner och alternativ.

Limiter

18 § Limiter och/eller riktvärden för likviditetsrisk bör i tillämpliga fall omfatta:

- miniminivåer för likviditetsreserver,
- ackumulerade nettoflöden för olika tidsintervall, med olika antaganden om utflöden för inlåningskonton, för institutet som helhet, i olika valutor och för enskilda enheter,
- diversifiering av finansieringskällor.

Mätmetoder

19 § Krav på specifika mätmetoder bör ställas utifrån institutets affärsstrategi och ställning.

Generellt bör mätmetoderna i tillämpliga fall:

- omfatta förfalloprofiler, likviditetsreserver och tillgängliga finansieringskällor,
- omfatta institutets samtliga åtaganden, såväl i som utanför balansräkningen,
- skilja på likviditetsrisker i olika valutor, för samtliga valutor där institutet har åtaganden av betydelse,
- i rimlig utsträckning basera förfalloprofilen på en försiktighetsprincip, dvs. att skulder skall återbetalas vid tidigast möjliga förfalldag medan tillgångar kan erhållas först vid senast möjliga förfalldag,

- ange specifika antaganden om utflöden för olika typer av inlåningskonton, vid olika scenarier,
- ange specifika antaganden för beräkning av tillgängligheten i likviditetsreserven,
- utsluta användning av värdepapper utgivna inom den egna koncernen som likviditetsreserv.

Uppföljning och rapportering

20 § Inom organisationen bör det finnas system för uppföljning och rapportering av likviditetssituationen för den närmaste perioden, t.ex. kommande vecka och månad.

Rapporter avseende likviditetsrisker bör regelbundet föredras för styrelse och verkställande direktör.

Förutsättningar för riskmätning och olika typer av limiter bör omprövas regelbundet.

Oberoende granskning

21 § Likviditetshanteringen bör vara föremål för regelbunden och oberoende utvärdering.

Fls FÖRESKRIFTER – FFFS 2000:13

Försäkringsklasser

1 § Dessa föreskrifter gäller för skadeförsäkringsbolag och livförsäkringsbolag. De omfattar såväl direkt försäkring som mottagen återförsäkring.¹

2 § Vid koncession för direkt skadeförsäkringsrörelse skall till de skadeförsäkringsklasser som anges i 2 kap. 3 a § försäkringsrörelselagen (1982:713) hänföras följande risker:

1. Olycksfall (inklusive arbetsskador och yrkessjukdomar):
 - avtalade försäkringsbelopp,
 - skadeersättningar,
 - kombinationer av båda ovanstående,
 - passagerarskada.
2. Sjukdom:
 - avtalade försäkringsbelopp,
 - skadeersättningar,
 - kombinationer av båda ovanstående.
3. Landfordon (andra än spårfordon):

All skada på eller förlust av

 - motordrivna landfordon,
 - andra landfordon.
4. Spårfordon:

All skada på eller förlust av spårfordon.
5. Luftfartyg:

All skada på eller förlust av luftfartyg.
6. Fartyg:

All skada på eller förlust av

 - fritidsbåtar
 - fiskefartyg,
 - flod- och kanalfartyg,
 - insjöfartyg,
 - kustfartyg,
 - högsjöfartyg.
7. Godstransport (varor, bagage och allt annat gods):

All skada på eller förlust av gods under transport oavsett transportmedel.
8. Brand och naturkrafter:

All skada på eller förlust av egendom (annan än egendom som omfattas av klasserna 3, 4, 5, 6 och 7) som orsakas av

 - brand,
 - explosion,
 - storm,
 - annan naturkraft än storm,
 - atomenergi,
 - jordskred.
9. Annan sakskada:

All skada på eller förlust av egendom (annan än egendom som omfattas av klasserna 3, 4, 5, 6 och 7) som orsakas av hagel, frost, eller av någon annan händelse, t.ex. stöld, med undantag för de händelser som anges under klass 8.

¹ Jfr 2 kap. 3 a–3 c §§ försäkringsrörelselagen (1982:713).

10. Motorfordonsansvar:
All ansvarighet som uppkommer genom användning av motordrivna landfordon (inklusive fraktförarens ansvar).
 11. Luftfartygsansvar:
All ansvarighet som uppkommer genom användning av luftfartyg (inklusive fraktförarens ansvar).
 12. Fartygsansvar:
All ansvarighet som uppkommer genom användning av fartyg (skepp eller båtar) i högsjöfart, i kustfart, på insjöar, floder eller kanaler (inklusive fraktförarens ansvar).
 13. Allmän ansvarighet:
All annan ansvarighet än sådan som avses i klasserna 10, 11 och 12.
 14. Kredit:
 - allmän insolvens,
 - exportkredit,
 - avbetalningskredit,
 - hypotekskredit,
 - lantbrukskredit.
 15. Borgen:
 - direkt borgen,
 - indirekt borgen.
 16. Annan förmögenhetsskada:
 - anställnings- och arbetslöshetsrisker,
 - allmän inkomstförlust,
 - dåligt väder,
 - förlust av förmån,
 - fortlöpande allmänna omkostnader,
 - oförutsedda handelsomkostnader,
 - förlust till följd av nedgång i marknadsvärde,
 - hyres- eller intäktsförlust,
 - indirekt handelsförlust annan än vad som anges ovan,
 - ekonomisk förlust som inte är förenad med handel,
 - annan ekonomisk förlust.
 17. Rättsskydd:
Rättegångskostnader och andra kostnader i rättsliga angelägenheter.
 18. Assistans:
Räddningstjänster som tillhandahålls personer som råkat i svårigheter under resa eller vid vistelse utanför hemorten eller den stadigvarande bostaden.
- 3 §** Om koncessionen omfattar två eller flera skadeförsäkringsklasser skall en sådan grupp av klasser betecknas på följande sätt:
- a) klasserna 1 och 2 "Olycksfalls- och sjukförsäkring",
 - b) passagerarskada under klass 1 samt klasserna 3, 7 och 10 "Motorfordonsförsäkring",
 - c) passagerarskada under klass 1 samt klasserna 4, 6, 7 och 12 "Sjö- och transportförsäkring",
 - d) passagerarskada under klass 1 samt klasserna 5, 7 och 11 "Luftfartsförsäkring",
 - e) klasserna 8 och 9 "Försäkring mot brand och annan skada på egendom",
 - f) klasserna 10, 11, 12 och 13 "Ansvarsförsäkring",
 - g) klasserna 14 och 15 "Kredit- och borgensförsäkring",
 - h) samtliga klasser "Försäkring i samtliga skadeförsäkringsklasser".

4 § Vid koncession för direkt livförsäkringsrörelse skall till de livförsäkringsklasser som anges i 2 kap. 3 b § försäkringsrörelselagen (1982:713) hänföras följande risker:

- I Livförsäkring och tilläggsförsäkring:
 - a) försäkring där utbetalning av försäkringsbelopp (engångsbelopp eller periodiska utbetalningar) är beroende av en persons eller flera personers liv
 - vid dödsfall,
 - vid stipulerad slutålder,
 - vid dödsfall eller vid stipulerad slutålder (sammansatt kapitalförsäkring),
 - i form av återbetalning av erlagda premier (motförsäkring),
 - i form av livräntor,
 - b) försäkring som meddelas som tillägg till försäkring enligt a)
 - vid personskada, inkluderande arbetsförmåga,
 - vid dödsfall till följd av olycksfall,
 - vid invaliditet till följd av olycksfall eller sjukdom,
 - i form av premiebefrielse.
- II Giftermåls- och födelseförsäkring²:
 - a) försäkring som utfaller vid giftermål,
 - b) försäkring som utfaller vid födelse.
- III Försäkring som avses i klasserna I a) och II som är anknuten till fonder vilka förvaltas av fondförvaltare som har rätt att utöva fondverksamhet enligt lagen (1990:1114) om värdepappersfonder (fondförsäkring).
- IV Sjukförsäkring och olycksfallförsäkring som gäller för längre tid än fem år, under obestämd tid eller till dess den försäkrade uppnått en viss ålder och som inte får sägas upp av försäkringsbolaget eller får sägas upp endast under särskilda förhållanden som anges i försäkringsavtalet.

5 § Koncession för mottagen återförsäkring skall avse risker som hänför sig till en eller flera av de skade- eller livförsäkringsklasser som anges i 2–4 §§.

FIs FÖRESKRIFTER – FFFS 2000:14

Beräkningen av kostnader för utförd assistans

1 § Vid beräkning av skadeindex skall kostnader för utförd assistans³ motsvara de kostnader försäkringsbolaget har haft för räddningstjänster, inklusive direkta interna kostnader för sådana tjänster.

² I 2 kap. 3 b § 2–4 försäkringsrörelselagen (1982:713) anges ytterligare tre försäkringsklasser. Klasserna anges även i dessa föreskrifter.

³ Skadeförsäkringsklass 18 enligt Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2000:13) om försäkringsklasser.

FIs ALLMÄNNA RÅD – FFFS 2001:8

Inlåningskonton och tillhörande banktjänster

Tillämpningsområde

1 § Dessa allmänna råd tillämpas av bankaktiebolag, sparbanker och medlemsbanker.

Inlåningsskyldigheten

2 § En bank är skyldig att ta emot inlåning på räkning från allmänheten enligt 2 kap. 1 § bankrörelselagen (1987:617). Det kan finnas undantag från denna skyldighet t.ex. vid lagliga hinder, tidigare misskötsel eller ohederlighet gentemot banken.

Enbart den omständigheten att en kund har fått en s.k. betalningsanmärkning bör inte utgöra tillräcklig grund för banken att neka kunden inlåningskonto.

Tilläggstjänster

3 § För att på ett effektivt sätt kunna sköta uttag av kontanter, överföringar och betalningar bör kontohavaren ges möjlighet att koppla tilläggstjänster till ett inlåningskonto, om det inte finns skäl mot detta.

Allmänt om information

4 § Banken bör lämna kontohavaren väsentlig information om de regler och villkor som gäller för kontot. Informationen bör lämnas innan kontoavtalet ingås och bör vara klart och tydligt utformad. Omständigheter av väsentlig betydelse för utnyttjande av tjänsten bör särskilt framgå.

Avgifts-, ränte- och produktinformation

5 § På varje bankkontor och webbplats bör det finnas aktuell avgifts-, ränte- och produktinformation. Banken bör tillhandahålla översiktlig information om utbudet av sina tjänster samt deras huvudsakliga innehåll. På begäran bör ytterligare presentation lämnas.

Avtalsvillkor

Allmänt

6 § Uppgift om samtliga tjänster som gäller för avtalsförhållandet bör framgå vid avtalets ingående. Avtalsvillkoren bör vara klart och tydligt utformade. Begränsningar i tjänsten eller annan information av särskild betydelse liksom bankens ansvar för tjänsten bör särskilt framgå.

Banken bör i god tid innan en villkorsändring görs enligt avtalet, informera kontohavaren om ändringen. Om ändringen inte är av väsentlig betydelse kan informationen lämnas i nästföljande kontoutdrag. Om kontohavaren inte godkänner ändringen i villkoren bör denne ges rätt att utan särskild avgift frånträda avtalet innan ändringen börjar gälla.

Avgiftssättning

7 § Senast i samband med att kontohavaren ska ingå avtal om en tjänst bör denne informeras om vilka avgifter som debiteras för tjänsten, storleken på dessa samt uppgift om när och hur de ska betalas.

Avgiftsändring

8 § Om en avgift ändras bör banken informera kontohavaren om ändringen, om den inte är obetydlig och till fördel för kunden, genom annons i dagspressen eller genom ett meddelande. Kontohavaren bör informeras minst 14 dagar innan ändringen träder i kraft. Detsamma gäller om banken vill införa avgift på en tidigare avgiftsfri tjänst. Om

banken har informerat genom annons i dagspressen bör information dessutom lämnas i nästföljande kontoutdrag. Om kontohavaren inte godkänner avgiftsändringen bör denne ges rätt att frånträda avtalet utan särskild avgift.

Ränteändring

9 § Om en räntesats ändras bör banken informera kontohavaren om ändringen, om den inte är obetydlig och till fördel för kunden, genom annons i dagspressen eller genom ett meddelande. Om banken råder över omständigheten som föranlett ändringen bör informationen lämnas minst 14 dagar innan ändringen träder i kraft. I andra fall bör denna information lämnas så snart som möjligt. Om banken har informerat genom annons i dagspressen bör information dessutom lämnas i nästföljande kontoutdrag. Om kontohavaren inte godkänner ränteändringen bör denne ges rätt att frånträda avtalet utan särskild avgift.

Informationen bör bl.a. innehålla uppgift om den nya räntesatsen, tidigare räntesats eller förändringen, tidpunkt för ändringen samt orsaken till denna.

Valuteringsregler

10 § Banken bör informera kontohavaren om de valuteringsregler som tillämpas inom banken. Det bör av informationen bl.a. framgå från och med vilken dag kontohavaren har rätt till ränta vid insättning och från vilken dag ränta upphör vid uttag.

Ränteberäkning

11 § Banken bör senast i samband med öppnandet av kontot lämna skriftlig information till kontohavaren som översiktligt beskriver de regler som banken tillämpar för ränteberäkning. Om beräkningsgrunderna för räntan ändras bör banken informera kontohavaren om ändringen genom annons i dagspressen eller genom ett meddelande. Informationen bör lämnas minst 14 dagar innan ändringen träder i kraft. Om banken informerat genom annons i dagspressen bör informationen dessutom lämnas till kontohavaren i nästföljande kontoutdrag. Om kontohavaren inte godkänner ändringen bör denne ges rätt att frånträda avtalet utan särskild avgift.

Överföringar

12 § Ett överföringsuppdrag bör genomföras på ett snabbt och säkert sätt. Banken bör skriftligen informera kunden om den tidsåtgång som banken vanligtvis tillämpar för att genomföra överförings- och gireringsuppdrag till annat konto.

Kontoutdrag

13 § Banken bör redovisa transaktionerna på kontohavarens konto genom att regelbundet lämna skriftliga kontoutdrag per post. Sådan redovisning kan på kontohavarens begäran ske på annat sätt eller underlätas. Kontoutdraget bör innehålla väsentlig information för kontohavaren.

Årsbesked

14 § Banken bör för varje kontoslag årligen lämna ett årsbesked till kontohavaren. Årsbeskedet bör innehålla väsentlig information för kontohavaren.

FIs FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD – FFFS 2002:2

Normalplan för skadeförsäkringsbolags beräkning av säkerhetsreserv

(senast ändrad genom FFFS 2006:15)

1 kap. Avsättning till säkerhetsreserv

1 § Säkerhetsreserven får per balansdagen inte redovisas till ett högre belopp än vad som framgår av 2–7 §§.

Avsättning till säkerhetsreserv får inte göras för sjukränta, livränta eller för försäkring där premien bestämts för längre tid än tio år. Dock får avsättning göras till säkerhetsreserv för sjuk- och livränta med avseende på okända skador. (FFFS 2005:35)

2 § Den maximala säkerhetsreserven i ett bolag utgörs av det högsta av

1. summan av de maximibelopp per försäkringsgren som följer av 4 och 5 §§,
2. beloppet 2,5 miljoner kronor, respektive,
3. tre gånger det högsta faktiska självbehållet för enskild risk.

Försäkringsgrenarna överensstämmer huvudsakligen med dem som gäller vid resultatanalys enligt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag. För sådan försäkring som inte ryms under de angivna försäkringsgrenarna, får inte något underlag för avsättning till säkerhetsreserv tillgodoräknas. (FFFS 2005:35)

3 § Maximibeloppet för en viss försäkringsgren beräknas som andelar av premieinkomst och avsättning för oreglerade skador, i båda fallen för egen räkning och för enskild försäkringsgren. Avsättning för kända oreglerade skador avseende sjukräntor och livräntor ska, enligt 1 §, inte medräknas.

4 § För att bestämma maximibeloppet gäller följande formler. Dessa har Finansinspektionen bestämt med stöd av erfarenhet och teoretiska överväganden.

Premieinkomsten anges med P och avsättning för oreglerade skador med E .

Med UK avses utjämningsavsättning för direkt kreditförsäkring enligt 7 kap. 1 § försäkringsrörelselagen (1982:713). Maximibeloppet för kreditförsäkring är reducerat med värdet av denna reserv, men ska vara lägst 0.

a. Direkt försäkring i Sverige, utom kreditförsäkring och borgensförsäkring

Försäkring som avser:

– sjuk- och olycksfallsförsäkring:	$0,10P + 0,15E$
– trygghetsförsäkring vid arbetsskada:	$0,00P + 0,45E$
– hem- och villaförsäkring:	$0,80P + 0,15E$
– företags- och fastighetsförsäkring:	$0,50P + 0,15E$
– motorfordonsförsäkring:	$1,00P + 0,15E$
– trafikförsäkring:	$0,15P + 0,15E$
– sjöfartsförsäkring:	$1,75P + 0,15E$
– luftfartsförsäkring:	$2,15P + 0,15E$
– transportförsäkring:	$0,45P + 0,15E$
– avgångsbidragsförsäkring:	$0,30P + 0,15E$
– hagelskadeförsäkring:	$1,20P + 0,15E$
– husdjursförsäkring:	$0,60P + 0,15E$
– arbetslöshetsförsäkring:	$3,00P$

b. Direkt försäkring, utom kreditförsäkring och borgensförsäkring, i utlandet

Här avses sådan försäkring som av svenskt bolag meddelas genom gränsöverskridande verksamhet eller från fast driftsställe (filial eller agentur) i utlandet:

$$1,50P + 0,45E$$

c. *Kreditförsäkring och borgensförsäkring i Sverige eller i utlandet*

6,00P – UK

d. *Mottagen återförsäkring*

Om återförsäkring är avgiven från ett svenskt bolag som ingår i samma koncern som det mottagande bolaget, tillämpas samma formel för maximibelopp som hade gällt om affären hade behållits i det avgivande bolaget, det vill säga enligt a, b eller c. Med koncern avses här en koncern enligt aktiebolagslagen (2005:551) eller försäkringsrörelselagen (1982:713).

I annat fall gäller:

- kreditåterförsäkring: 6,00P
- övrig återförsäkring: 1,50P + 0,45E

(FFFS 2006:15)

5 § Oberoende av vad som sägs i 4 § får maximibeloppet för *krigsrisk* beräknas som 2P. Maximibeloppet för *atomförsäkring* beräknas som det högsta av beloppen 10P och högsta individuella ansvarighetsbeloppet för egen räkning.

6 § Bolag i en koncern vilka sinsemellan har rätt att lämna eller ta emot koncernbidrag enligt 35 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) får i stället för 4–5 §§ tillämpa följande regel: Summan av koncernbolagens säkerhetsreserver får högst uppgå till summan av bolagens maximala säkerhetsreserver, beräknade för varje enskilt bolag enligt reglerna i 4–5 §§. (FFFS 2005:35)

7 § Bolag som har valt att göra avsättningar till säkerhetsreserven enligt 6 § måste ha Finansinspektionens medgivande för att istället kunna tillämpa reglerna i 4–5 §§.

(FFFS 2005:35)

8 § har upphävts genom FFFS 2006:15.

2 kap. Upplösning av säkerhetsreserv

1 § För bolag som följer reglerna i 1 kap. 4–5 §§ gäller följande.

Om ingående säkerhetsreserv för bolaget vid redovisningsperiodens början är större än det maximala belopp som beräknats vid periodens utgång, enligt reglerna i 1 kap. 4–5 §§, ska överskjutande belopp upplösas.

Denna obligatoriska upplösning av säkerhetsreserven betraktas som ett bidrag för att täcka eventuell förlust, dvs. om resultaträkningens post I.10 *Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat* efter återläggning av post I.6 *Återbäring och rabatter* (efter avgiven återförsäkring) är ett negativt belopp. Om den obligatoriska upplösningen är 0, eller inte täcker sådan förlust i försäkringsrörelsen, får ytterligare upplösning göras. Denna får dock inte göras större än att förlusten täcks. (FFFS 2006:15)

2 § För en koncern som tillämpar alternativregeln i 1 kap. 6 § gäller följande.

Om ingående säkerhetsreserv för koncernens bolag vid redovisningsperiodens början är större än det maximala belopp som beräknats vid periodens utgång enligt reglerna i 1 kap. 6 §, ska överskjutande belopp upplösas. Det upplösta beloppet får fritt fördelas mellan bolagen.

Denna obligatoriska upplösning av säkerhetsreserven betraktas som ett bidrag för att täcka eventuell förlust, dvs. ett negativt resultat i den sammanlagda försäkringsrörelsens tekniska resultat som definieras enligt 1 §. Om den obligatoriska upplösningen är 0, eller inte täcker sådan förlust i den sammanlagda försäkringsrörelsen, får ytterligare upplösning göras. Denna får dock inte göras större än att förlusten täcks. Ett sådant upplöst belopp får också fördelas fritt mellan bolagen. (FFFS 2006:15)

3 kap. Dispens från regler för säkerhetsreserv

1 § Reglerna i 1–2 kap. är avsedda för bolag som verkar under normala förhållanden och har ett normalt bestånd.

Finansinspektionen kan dock besluta om undantag från reglerna, om det finns särskilda skäl. (FFFS 2005:35)

Allmänna råd

Exempel på när undantag kan ges från reglerna är om det i beståndet ingår

- flerårsbetalda försäkringar eller försäkringstyper med ett mycket oregelbundet skadeförlopp, t.ex. återförsäkring av typen "Excess of Loss",
- försäkringar som grundas på kollektivavtal mellan arbetsmarknadens parter, eller
- försäkringar som är beroende av utländsk lagstiftning.

Ytterligare exempel är om försäkringsbolaget tillämpar godkända internationella redovisningsstandarder och detta får effekt på reglerna för beräkning av säkerhetsreserv och uttag ur denna. (FFFS 2005:35)

2 § Om det finns synnerliga skäl kan Finansinspektionen medge avvikelser från principen i 2 kap., att uttag ur säkerhetsreserven endast får göras för att täcka förluster, på posten I.10 *Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat*, korrigerad som i 2 kap.

Allmänna råd

Ett exempel på sådana skäl som nämns i 2 § är när årets förlust i ett försäkringsaktiebolag efter maximalt uttag ur säkerhetsreserven enligt 2 kap. är så stor att det egna kapitalet är mindre än en tredjedel av det registrerade aktiekapitalet.

Ett annat fall är när stora skadeutbetalningar leder till avsevärda förluster i finansrörelsen, genom att t.ex. tillgångar måste avyttras vid en olämplig tidpunkt och till ett värde som väsentligt understiger det bokförda värdet.

FIs FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD – FFFS 2002:4

Gruppbaserad kapitalbas och solvensmarginal för försäkringsföretag och understödsföreningar som ingår i en grupp

(senast ändrad genom FFFS 2007:27)

Inledning	1003
Beaktande av dotter- och intresseföretag	1004
Sammanläggnings- och avräkningsmetoden	1004
Beräkning av gruppbaserad kapitalbas	1004
Beräkning av gruppbaserad solvensmarginal	1006
Konsolideringsmetoden	1006
Beräkning av gruppbaserad kapitalbas	1006
Beräkning av gruppbaserad solvensmarginal	1006
Bristfällig information	1007

Inledning

1 § Försäkringsgruppsdirektivet innehåller regler för beräkningen av ett försäkringsföretags gruppbaserade ekonomiska ställning. Huvuddelen av bestämmelserna har införts genom 7 a kap. försäkringsrörelselagen (1982:713), FRL, och för understödsföreningar, genom 26 a–i §§ lagen (1972:262) om understödsföreningar.

Försäkringsgruppsdirektivet anvisar olika metoder för beräkningen av gruppbaserad kapitalbas och solvensmarginal. Genom lag har det fastställts att den gruppbaserade ekonomiska ställningen i första hand ska beräknas enligt sammanläggnings- och avräkningsmetoden. Om det finns skäl får dock konsolideringsmetoden användas i stället.

Genom dessa föreskrifter införs direktivets bestämmelser om beräkningsmetodernas användning och innehåll. Föreskrifterna gäller för försäkringsföretag och understödsföreningar som ingår i försäkringsgrupper enligt 7 a kap. 1 § första stycket 1 och 2 FRL och 26 a § lagen om understödsföreningar. Dessa ska lämna uppgifter om gruppbaserad kapitalbas och solvensmarginal till Finansinspektionen enligt 7 a kap. 6 § FRL och 26 f § lagen om understödsföreningar.

Föreskrifterna ska tillämpas när ett försäkringsföretag eller en understödsförening har ett försäkringsföretag eller ett utländskt försäkrings- eller återförsäkringsbolag med hemvist inom eller utanför EES som dotterföretag eller intresseföretag (försäkringsgrupp 1) och när ett försäkringsföretag är dotterbolag till ett försäkringsholdingbolag, ett utländskt återförsäkringsbolag med hemvist inom EES eller ett försäkrings- eller återförsäkringbolag med hemvist utanför EES (försäkringsgrupp 2).

Med *försäkringsföretag* menas i dessa föreskrifter ett svenskt försäkrings- eller återförsäkringsbolag.

Föreskrifterna ska även gälla för företag som inte är dotterföretag eller intresseföretag, om innehavet direkt eller indirekt uppgår till 20 procent eller mer av rösterna eller kapitalet.

Reglerna för beräkning enligt sammanläggnings- och avräkningsmetoden finns i 4–9 §§ och för konsolideringsmetoden i 10–12 §§. (FFFS 2005:26)

Allmänna råd

Konsolideringsmetoden får användas i stället för sammanläggnings- och avräkningsmetoden om det finns skäl för det. Bedömningen ska göras utifrån tillsynsmyndigheternas behov av information för kontroll. Konsolideringsmetoden bör ge en lika bra bild av den gruppbaserade ställningen som om huvudmetoden hade använts. En ytterligare förutsättning för att använda konsolideringsmetoden är att en koncernredovisning upprättas. (FFFS 2005:26)

2 § Det ägande försäkringsföretaget eller den ägande understödsföreningen (försäkringsgrupp 1) och det ägda försäkringsföretaget (försäkringsgrupp 2) ska årligen, om undantag inte beviljats, lämna en redovisning av gruppbaserad kapitalbas och solvensmarginal. Redovisningen ska göras på blankett (*bilaga 1*), och anvisningarna finns i *bilaga 2*. Finansinspektionen ska ha uppgifterna tillhanda senast den 15 maj.

Allmänna råd

Undantag från skyldigheten i 2 § att upprätta och ge in uppgifter till Finansinspektionen finns i 7 a kap. 7 § FRL. Ett försäkringsföretag kan medges undantag när gruppbaserad redovisning upprättats av ett annat företag i gruppen och försäkringsföretaget omfattas av den redovisningen.

Huvudregeln är annars att redovisning ska upprättas av varje försäkringsföretag som äger ett annat försäkringsföretag eller ett utländskt försäkrings- eller återförsäkringsbolag med hemvist inom eller utanför EES, oavsett om ett successivt ägande innebär att redovisning upprättas i flera led för samma grupp. Detsamma gäller för varje försäkringsföretag som ägs av ett försäkringsholdingbolag, ett utländskt återförsäkringsbolag med hemvist inom EES eller ett försäkrings- eller återförsäkringsbolag med hemvist utanför EES.

Beaktande av dotter- och intresseföretag

3 § Vid beräkning av gruppbaserad kapitalbas och solvensmarginal ska ett försäkringsföretags eller en understödsförenings direkt och indirekt ägda dotter- och intressebolag, som är försäkringsföretag, beaktas proportionellt motsvarande försäkringsföretagets eller understödsförenings del av det teknade aktiekapitalet. Detta gäller dock inte om ett dotterföretag uppvisar underskott i solvensen. I sådant fall ska underskottet beaktas som om dotterföretaget varit helägt. Undantag kan emellertid medges och beräkningen ske proportionellt om moderföretaget kan visa att ansvaret strikt och otvetydigt är begränsat till den ägda andelen.

Vid beräkningen av gruppbaserad kapitalbas och solvensmarginal ska direkt och indirekt ägda dotter- och intressebolag, som är försäkringsholdingbolag eller utländska försäkrings- eller återförsäkringsbolag med hemvist inom eller utanför EES, likställas med försäkringsföretag.

Allmänna råd

Undantag från den krets av företag som omfattas av beräkningen och som nämns i 3 § kan medges helt eller delvis enligt 7 a kap. 8 § FRL. Ett exempel är när företaget är beläget i ett land utanför EES och det finns rättsliga hinder för överföring av nödvändig information. I det angivna fallet gäller emellertid vad som föreskrivs i 13 § om bristfällig information.

Sammanläggnings- och avräkningsmetoden

4 § Den gruppbaserade ekonomiska ställningen för försäkringsgrupp 1 erhålls enligt sammanläggnings- och avräkningsmetoden genom att den gruppbaserade kapitalbasen, beräknad enligt 5–8 §§, minskas med den gruppbaserade solvensmarginalen, beräknad enligt 9 §.

Den gruppbaserade ekonomiska ställningen för försäkringsgrupp 2 beräknas som för försäkringsgrupp 1. Det ägande försäkringsholdingbolaget, utländska återförsäkringsbolaget med hemvist inom EES eller försäkrings- eller återförsäkringsbolaget med hemvist utanför EES ska då behandlas som om det vore ett ägande försäkringsföretag i detta beräkningshänseende.

Beräkning av gruppbaserad kapitalbas

5 § Den gruppbaserade kapitalbasen utgörs av summan av kapitalbasen i det ägande försäkringsföretaget eller den ägande understödsföreningen och dess andelar av kapitalbasen i direkt- och indirekt ägda dotter- och intressebolag, som är försäkringsföretag. Vid denna beräkning ska 6–8 §§ beaktas, varvid avdrag i tillämpliga fall ska göras.

Vid beräkning av den gruppbaseade kapitalbasen tillämpas 7 kap. 22 §, 24 § och 26 § tredje stycket första meningen i FRL samt Finansinspektionens föreskrifter om svenska försäkringsbolags skyldighet att lämna solvensdeklaration, i tillämpliga delar.

6 § Från den samlade kapitalbasen enligt 5 § ska avdrag göras för värdet av sådana tillgångar, hos det ägande försäkringsföretaget eller den ägande understödsföreningen eller hos dess dotter- och intresseförsäkringsföretag, vilka avser finansiering av poster som får ingå i kapitalbasen för något annat av försäkringsföretagen inom gruppen.

Allmänna råd

Avdrag enligt 6 § ska till exempel göras för aktier och förlagslån i intresse- och dotterförsäkringsföretag som innehas eller emitterats av det ägande försäkringsföretaget.

7 § Utan att det påverkar bestämmelserna i 6 § får posterna nedan (1–3) i dotter- eller intresseförsäkringsföretag ingå i den gruppbaseade kapitalbasen enligt 5 §, under förutsättning att de får ingå i kapitalbasen för respektive dotter- eller intresseförsäkringsföretag:

1. tecknat men inte inbetalt aktiekapital och garantikapital,
2. vinstreserver och framtida vinster som uppkommer i livförsäkringsbolag,
3. poster som inte faktiskt kan göras tillgängliga för det ägande försäkringsföretaget eller understödsföreningen.

Summan av 1–3 får dock inte överstiga solvensmarginalen i respektive dotter- och intresseförsäkringsföretag.

Tecknat men inte inbetalt kapital, som avses i 1, samt sådant kapital i det ägande försäkringsföretaget ska dras av från den samlade kapitalbasen om det tecknats av ett dotter- eller intresseförsäkringsföretag.

Allmänna råd

I 7 § tas sådana poster upp som får räknas in i kapitalbasen för de enskilda försäkringsföretagen, men som inte är disponibla och därför inte faktiskt kan göras tillgängliga för gruppen i övrigt. Gemensamt för dessa poster är därför att de endast kan användas för att täcka solvensmarginalen i det bolag där de uppkommit och att eventuella överskott ska beräknas till noll i gruppberäkningshänseende.

I första stycket 2 avses sådana poster som först efter ansökan till Finansinspektionen får tas med i kapitalbasen. Det vill säga sådana framtida vinster från livförsäkring som tas upp som C-poster i blanketten för deklaration av kapitalbas och solvensmarginal för svenska livförsäkringsbolag som endast bedriver livförsäkringsrörelse. Exempel på poster i första stycket 3 är sådana som avser överskott som inte kan delas ut som vinst till aktieägarna.

8 § Från summan enligt 5 § ska avdrag göras för följande poster, varvid samtliga bolag som ingår i gruppen beaktas.

- Poster i försäkringsföretagets eller understödsföreningens kapitalbas som uppkommit av en ömsesidig finansiering mellan detta bolag och ett annat bolag i gruppen.
- Poster i ett dotter- eller intresseförsäkringsföretags kapitalbas som uppkommit av en ömsesidig finansiering mellan dotter- eller intresseförsäkringsföretaget och ett annat bolag i gruppen.

Allmänna råd

I 8 § utvidgas kretsen av bolag jämfört med den som anges i 6 §. I 6 § är syftet att eliminera ett dubbelt utnyttjande av poster som får ingå i kapitalbasen, och träffar därför endast bolag för vilka en kapitalbas ska beräknas enligt dessa bestämmelser. Avdrag för poster enligt 8 § ska däremot göras för alla bolag där det föreligger en ömsesidig finansiering, till exempel vid korsägande eller gruppintern förlagslån mellan moder- och dotterbolag och där bolagen samtidigt är långivare och låntagare.

Beräkning av gruppbaserad solvensmarginal

9 § Den gruppbaserade solvensmarginalen utgörs av summan av

- solvensmarginalen för det ägande försäkringsföretaget eller den ägande understödsföreningen, och
- försäkringsföretagets eller understödsföreningens andel av solvensmarginalen för dess dotter- och intresseförsäkringsföretag.

Solvensmarginalen ska beräknas enligt reglerna för skadeförsäkring respektive livförsäkring i 7 kap. 23 och 25 §§ FRL. Om solvensmarginalen inte utan betydande svårigheter går att beräkna för livåterförsäkring får den istället bestämmas med utgångspunkt i det premieindex som används för skadeförsäkring.

Vid rapportering av gruppbaserad solvensmarginal bör det beaktas att reglerna i FRL ska tillämpas både vid värdering av försäkringstekniska avsättningar och vid bedömning av vad som är försäkringsavtal. Detta gäller oavsett vilka redovisningsregler som bolaget tillämpar.

Vid beräkningen av gruppbaserad solvensmarginal åsätts försäkringsholdingföretag inget solvenskrav. (FFFS 2004:22)

Konsolideringsmetoden

10 § Den gruppbaserade ekonomiska ställningen för försäkringsgrupp 1 baseras enligt konsolideringsmetoden på uppgifter i den koncernredovisning som försäkringsföretaget eller understödsföreningen upprättar. Den ekonomiska ställningen erhålls genom att den gruppbaserade kapitalbasen enligt 11 § minskas med den gruppbaserade solvensmarginalen enligt 12 §.

Den gruppbaserade ekonomiska ställningen för försäkringsgrupp 2 beräknas som för försäkringsgrupp 1. Det ägande försäkringsholdingbolaget, utländska återförsäkringsbolaget med hemvist inom EES eller försäkrings- eller återförsäkringsbolaget med hemvist utanför EES, ska då behandlas som om det vore ett ägande försäkringsföretag i detta beräkningshänseende.

Allmänna råd

Konsolideringsmetoden baseras på uppgifter i koncernredovisningen och den bör därför bara användas för bolag som omfattas av en sådan redovisning. Det kan innebära att det för en försäkringsgrupp kan finnas anledning att göra flera beräkningar; en görs enligt konsolideringsmetoden för de bolag som omfattas av koncernredovisningen varvid ett tillägg görs för t.ex. livförsäkringsbolag med vinstutdelningsförbud som ingår i gruppen.

Beräkning av gruppbaserad kapitalbas

11 § Den gruppbaserade kapitalbasen erhålls genom att man summerar de poster i koncernredovisningen som kan ingå i försäkringsföretagets respektive kapitalbas. Härvid gäller vad som föreskrivs i 5 § andra stycket.

I den mån konsolideringsmetoden inte redan har beaktat vad som föreskrivs i 6–8 §§ ska principerna tillämpas och avdragen i tillämpliga fall göras.

Beräkning av gruppbaserad solvensmarginal

12 § Den gruppbaserade solvensmarginalen erhålls antingen genom att

1. det ägande försäkringsföretagets eller den ägande understödsföreningens solvensmarginal summeras med dess andel av solvensmarginalen för försäkringsföretagets eller understödsföreningens intresse- och dotterförsäkringsföretag, eller
2. en ny solvensmarginal beräknas på grundval av uppgifterna i koncernredovisningen.

Vid beräkning enligt första stycket 1 ska försäkringsföretagets eller understödsföreningens andel av solvensmarginalen för dess intresse- och dotterförsäkringsföretag motsvara de procentsatser som använts vid upprättandet av koncernredovisningen.

Vid beräkning av den gruppbaseade solvensmarginalen gäller vad som föreskrivs i 9 § andra och tredje styckena. (FFFS 2004:22)

Bristfällig information

13 § Om information saknas för att kunna beräkna den gruppbaseade ekonomiska ställningen för ett ägt försäkrings- eller återförsäkringsbolag, med hemvist utanför EES, ska detta företags bokförda värde dras av från de poster som får ingå i den jämkade kapitalbasen. I sådana fall får inte heller någon orealiserad vinst som har samband med det ägda bolaget tas med.

14 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl. (FFFS 2004:22)

[Bilagorna återges ej här; red.anm.]

FIS FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD – FFFS 2002:8

Förteckning över vissa innehav av finansiella instrument

1 § Värdepappersinstitut, börser och auktoriserade marknadsplatser ska föra en förteckning enligt 13 § lagen (2000:1087) om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument. Förteckningen ska åtminstone innehålla uppgift om

- den anmälningsskyldiges namn, befattning och personnummer eller, om personnummer saknas, annat identifieringsnummer,
- emittent, antal eller värde samt typ av finansiellt instrument som den anmälningsskyldige och dennes närstående personer äger,
- innehav och ändring i innehavet, tidpunkt och storlek avseende innehav och ändring av innehav,
- vilken persons innehav som ändrats och, om ändringen avser en närstående enligt 12 § lagen om anmälningsskyldighet, anknytning till den anmälningsskyldige, och
- datum för när anmälan gjorts till arbetsgivaren eller uppdragsgivaren.

För optioner ska anges om det är en köp- eller säljoption som har utfärdats, förvärvats eller överlåtits. Dessutom ska anges den underliggande tillgången, antal, löptid, slutdag samt lösenpriset. Motsvarande uppgifter ska anges för terminer.

2 § Den som är skyldig att föra förteckning enligt 1 § ska besluta vilka anställda och uppdragstagare som omfattas av anmälningsskyldigheten enligt 12 § lagen om anmälningsskyldighet. Grunderna för hur personkretsen som omfattas av anmälningsskyldigheten har bestämts ska dokumenteras.

Allmänna råd

Följande kategorier av anställda och uppdragstagare vid ett värdepappersinstitut bör vanligen omfattas av anmälningsskyldighet:

- ledamöter eller suppleanter ingående i styrelsen,
- verkställande direktör eller vice verkställande direktör,
- personer inom olika funktioner som har sådan kundkontakt som innefattar förmedling av eller rådgivning om finansiella instrument,
- personer som förvaltar eller handlar med finansiella instrument för kunders eller värdepappersinstitutets egen räkning,
- personer som hanterar frågor och information om garantigivning eller emissioner av fondpapper eller erbjudanden om köp eller försäljning av finansiella instrument som är riktade till en öppen krets.

Följande kategorier av anställda och uppdragstagare vid en börs eller en auktoriserad marknadsplats bör vanligen omfattas av anmälningsskyldighet:

- ledamöter eller suppleanter ingående i styrelsen,
- verkställande direktör eller vice verkställande direktör,
- personer som hanterar eller medverkar vid prospektgranskning, inregistrering eller notering och
- samtliga personer som ingår i funktionen för marknadsövervakning.

Fls FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD – FFFS 2002:10

Rapportering av väsentliga affärshändelser och avtal inom en försäkringsgrupp

1 § Dessa föreskrifter gäller för svenska försäkringsbolag och understödsföreningar som enligt 7 a kap. 6 § jämförd med 1 § första stycket och 3 § försäkringsrörelselagen (1982:713) samt 26 e § jämförd med 26 a och 26 c § lagen (1972:262) om understödsföreningar, ska lämna uppgifter om väsentliga affärshändelser och avtal inom en försäkringsgrupp.

2 § Uppgifter om affärshändelser och avtal ska lämnas årligen, senast den 15 maj, till Finansinspektionen på blankett, enligt bilaga. Uppgifter för år 2001 får dock inlämnas senast 15 september 2002. Uppgifterna ska avse sådana affärshändelser och avtal som anges i 3 och 4 §§.

3 § Sammanställda uppgifter ska lämnas för väsentliga affärshändelser och avtal som uppkommit under året mellan det rapporterade försäkringsbolaget eller understödsföreningen och övriga inom en försäkringsgrupp. Exempel på affärshändelser och avtal som ska rapporteras är:

- a) garantier och transaktioner utanför balansräkningen,
- b) poster som får ingå i kapitalbasen (t.ex. förlagslån),
- c) investeringar,
- d) lån,
- e) återförsäkring och
- f) avtal om delade kostnader (bl.a. för IT- och lokalkostnader).

Allmänna råd

Uppräkningen är inte uttömmande utan även andra väsentliga transaktioner kan förekomma.

4 § För poster enligt 3 § a–c ska uppgift lämnas för samtliga affärshändelser och avtal. För poster enligt 3 § d ska uppgift lämnas för affärshändelser och avtal vars värde överstiger tio procent av det rapporterade försäkringsbolagets eller understödsföreningens kapitalbas vid föregående räkenskapsårs utgång. För post enligt 3 § e ska uppgift lämnas om gällande principer för återförsäkring mellan det rapporterade försäkringsbolaget eller understödsföreningen och övriga i försäkringsgruppen samt väsentliga ändringar under året i dessa principer. För post enligt 3 § f ska uppgift lämnas om de avtalade kostnadernas värde överstiger tio procent av de totala driftskostnaderna för det rapporterade försäkringsbolaget eller understödsföreningen. Övriga väsentliga affärshändelser och avtal ska rapporteras om dess värde överstiger tio procent av det rapporterade försäkringsbolagets eller understödsföreningens kapitalbas vid föregående räkenskapsårs utgång. Vid bedömningen av värdet ska transaktioner av samma eller liknande slag sammanräknas.

[Bilagan återges ej här; red.anm.]

FIs FÖRESKRIFTER – FFFS 2002:14

Utgivning av elektroniska pengar

Inledning

1 § Dessa föreskrifter omfattar verksamhet i institut för elektroniska pengar enligt lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar. Föreskrifterna omfattar till vissa delar även banker och kreditmarknadsföretag som ger ut elektroniska pengar samt företag som medgetts undantag i enlighet med 2 kap. 6 § nämnda lag.

2 § Med startkapital avses bundet eget kapital. I 5 kap. 4 § 3 lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag finns bestämmelser om vad som utgör bundet eget kapital.

I startkapitalet får dock inte uppskrivningsfond inräknas.

Kapitalbas

3 § Kapitalbasen består av det som anges i 2 kap. 6 § första–tredje styckena och 2 kap. 7 § lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag.

För aktiebolag som är institut för elektroniska pengar ska beräkningen av kapitalbasens storlek göras på motsvarande sätt som för kreditmarknadsbolag.

För ekonomiska föreningar som är institut för elektroniska pengar ska beräkningen av kapitalbasens storlek ske på motsvarande sätt som för kreditmarknadsföreningar.

4 § I kapitalbasen får dessutom, efter medgivande av Finansinspektionen, medräknas värdet av förlagsinsatser samt andra kapitaltillskott och reserver än sådana som avses i 3 §.

Placeringar

5 § Tillgångar får placeras i sådana fordringsrätter som avses i 3 kap. 1 första stycket A1, A2 och A4 lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag.

6 § Tillgångar får placeras i avistamedel hos kreditinstitut i zon A. Vilka länder som ingår i zon A framgår av bilaga 8 till Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om kapitaltäckning och stora exponeringar.

7 § Tillgångarna får placeras i finansiella instrument som uppfyller följande villkor.

Instrumenten ska gå att omsätta samt vara registrerade:

1. i Sverige på en börs eller auktoriserad marknadsplats enligt lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet, eller
2. i annat land på en börs eller liknande marknadsplats, som står under tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ, och som har en reglering eller funktion som väsentligt motsvarar vad som anges under 1.

Instrumentet ska kreditvärderas av två kvalificerade kreditvärderingsinstitut, enligt tabellen, eller av ett kreditvärderingsinstitut – om inget annat kreditvärderingsinstitut har gjort en kreditvärdering under miniminivån. Villkoren ska också anses vara uppfyllda om ett annat instrument, som är utgivet av samma emittent, uppfyller villkoren. En förutsättning för detta är dock att instrumenten har lika rätt i en likvidationssituation hos emittenten.

Kreditvärderingsinstitut	Lägsta kreditvärdering	
	<i>Kapitalmarknad</i>	<i>Penningmarknad</i>
Moody's	Baa3	P3
Standard & Poor's	BBB-	A3
Fitch IBCA	BBB-	A3

Om bedömningsskalor, eller kraven på kreditvärdighet, ändras ska de finansiella instrumenten kreditvärderas enligt ny motsvarande beteckning.

8 § Tillgångarna får inte placeras i fordringsrätter som getts ut av företag som har ett kvalificerat innehav i institutet för elektroniska pengar eller som omfattas av samma koncernredovisning.

9 § Placeringarna enligt 6 och 7 §§ får inte uppgå till mer än motsvarande tjugo gånger institutets kapitalbas.

10 § För placeringar enligt 6 och 7 §§ gäller reglerna om stora exponeringar i 5 kap. lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag.

11 § Ett institut får använda derivatinstrument som omsätts på börser (dvs. andra derivatinstrument än dem som handlas på OTC-marknad) för att säkra sig mot marknadsrisker som härrör från utgivningen av elektroniska pengar och från placeringen av tillgångarna.

Ett institut får endast använda derivatinstrument som dagligen är föremål för marginalsäkerhetskrav eller valutakontrakt med en ursprunglig löptid på högst fjorton kalenderdagar.

Derivatinstrument får endast användas om avsikten är att undanröja marknadsriskerna.

12 § Institutets placeringar ska vid tillämpningen av dessa föreskrifter värderas till det lägre anskaffningsvärdet eller marknadsvärdet.

Säkerhet och kontroll

13 § Ett institut för elektroniska pengar ska vid utgivning, användning och återlösen av elektroniska pengar se till att alla transaktioner registreras så att de elektroniska pengarna går att spåra helt. Utställande och återlösen av elektroniska pengar ska gå att spåra oberoende av om dessa hanteras via chipkort (s.k. smarta kort), dator eller på liknande sätt.

I samband med återlösen av elektroniska pengar ska avstämning göras mot den motsvarande tidigare utgivning som skett av dessa elektroniska pengar.

Årlig redogörelse för företag som medgetts undantag

14 § Ett aktiebolag eller en ekonomisk förening, som enligt 2 kap. 6 § lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar medgetts undantag från lagens bestämmelser, ska årligen till Finansinspektionen lämna en sådan redogörelse för sin verksamhet som visar att företaget fortfarande omfattas av undantaget.

Företaget ska också till Finansinspektionen skicka in en årsredovisning, som är undertecknad styrelsen, och en revisionsberättelse.

15 § Ett företag som medgetts undantag ska per balansdagen den 31 december lämna en redogörelse för verksamheten och en redovisning enligt 14 § första stycket samt en årsredovisning enligt 14 § andra stycket. Uppgifterna ska vara Finansinspektionen tillhanda senast den 30 april året efter balansdagen.

För företag med brutet räkenskapsår ska årsredovisningen och revisionsberättelsen vara Finansinspektionen tillhanda senast den sista bankdagen i fjärde månaden efter företagets bokslutsdag.

FIs ALLMÄNNA RÅD – FFFS 2002:23

Klagomålshantering avseende finansiella tjänster till konsumenter¹

Inledning

Med dessa allmänna råd vill Finansinspektionen verka för att institut som står under myndighetens tillsyn på ett tillfredsställande sätt hanterar klagomål som riktar sig mot instituten och som rör finansiella tjänster till konsumenter.

En väl fungerande klagomålshantering ger konsumenterna möjlighet att få sina intressen tillgodosedda. Detta är betydelsefullt för att upprätthålla allmänhetens förtroende för både instituten och för den finansiella marknaden. En god hantering av klagomålen ger också instituten möjlighet att fånga upp problem på området, att åtgärda dessa samt att vidta förebyggande åtgärder.

Instituten är av varierande storlek och karaktär och tillhandahåller olika typer av finansiella tjänster och produkter. Därför är de allmänna råden generellt utformade och lämnar utrymme för alternativa lösningar.

Tillämpningsområde

1 § Dessa allmänna råd bör tillämpas av samtliga institut som står under Finansinspektionens tillsyn.

Definition

2 § Med klagomål avses i dessa allmänna råd att en kund till ett institut i ett enskilt ärende framför konkret missnöje med hanteringen av en finansiell tjänst eller produkt. Allmänna synpunkter och generella missnöjesyttringar anses i detta sammanhang inte som klagomål liksom ej heller missnöje som måste anses ha ringa betydelse för kunden.

Intern policy och instruktion

3 § Varje institut bör ha en policy och en instruktion för klagomålshantering. Policy och instruktion bör fastställas av styrelsen eller ledningen. Syftet med dessa är att säkerställa att klagomålshanteringen bedrivs på ett väl fungerande och ändamålsenligt sätt och i enlighet med gällande regelverk.

Policyn bör beskriva institutets bemötande och kundkontakt i klagomålsärenden.

Av instruktionen bör den interna beslutsordningen för klagomålsärenden framgå. Instruktionen bör också innehålla rutiner avseende information och uppföljning inom institutet om klagomålsärenden så att problem som kommer fram genom klagomålen kan åtgärdas.

Policy och instruktion bör dokumenteras och spridas internt inom organisationen. Samtliga berörda bör få kännedom om dessa och efterlevnaden av dem bör säkerställas. Institutet bör säkerställa att samtliga berörda fortlöpande får information och utbildning om dokumentens innehåll. Dessa bör fortlöpande ses över och vid behov revideras. Genom institutens internkontroll bör säkerställas att klagomålshanteringen fungerar tillfredsställande och i enlighet med gällande policy och instruktion.

Klagomålsansvarig

4 § Institutet bör se till att det finns en fungerande ordning för kontakterna med kunder i klagomålsärenden. Institutet bör ha en eller flera klagomålsansvariga personer som missnöjda kunder kan hänvisas till.

¹ Dessa allmänna råd har upphört att gälla enligt FFFS 2004:2 i de avseenden de träffar fondbolag, enligt FFFS 2005:11 i de avseenden de träffar försäkringsförmedlare och enligt FFFS 2007:16 i de avseenden de träffar verksamhet enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden [red.anm.].

Information till kund

5 § Kunden bör på lämpligt sätt informeras om institutets hantering av klagomål och om vem som är institutets klagomålsansvarige. Av informationen bör framgå hur kunden ska framställa ett klagomål mot institutet. Motsvarande information bör dessutom finnas på varje instituts kontor och hemsida. Kunden bör också informeras om den vägledning som kan erhållas från Konsumenternas Bank- och finansbyrå och Konsumenternas Försäkringsbyrå samt genom den kommunala konsumentvägledningen.

Om ett klagomål inte kan tillmötesgås bör den klagande få skriftlig information om möjligheten av att kunna föra ärendet vidare inom institutet. Kunden bör också informeras om motiveringen till att klagomålet avvisas av institutet. Sådan information bör lämnas skriftligen om kunden begär det.

Uppgifter till Finansinspektionen

6 § Institutet bör lämna Finansinspektionen information om vem som är klagomålsansvarig hos institutet. Institutet bör även lämna uppgifter om befattningshavare som myndigheten kan kontakta när det gäller institutets klagomålshantering. Förändringar av uppgifterna bör snarast anmälas till Finansinspektionen.

Handlägningsrutiner

Allmänt

7 § Klagomål bör behandlas effektivt och på ett omsorgsfullt sätt. Klagomål bör besvaras sakligt och korrekt av institutet och på kundens begäran skriftligen.

Handläggningstider

8 § Klagomål bör besvaras snarast. Därvid bör institutet särskilt beakta det intresse den klagande kan ha av att få ett snabbt besked för att t.ex. kunna säkra bevisning och företa ekonomiska dispositioner med anledning av klagomålet.

Om svar inte kan ges inom 14 dagar bör den klagande inom den tiden informeras om handläggningen av ärendet.

Registrering av klagomål

9 § Institutet bör på lämpligt sätt registrera de klagomål som inkommer. Sådan registrering bör sammanställas centralt inom institutet för att genom samordning kunna skapa ett underlag för en ändamålsenlig uppföljning och hantering med kontinuerlig och konsekvent handläggning samt för att kunna vidta förebyggande åtgärder.

Dokumentation och arkivering

10 § Dokumentationen av klagomålsärenden bör vara sådan att det i efterhand går att följa hanteringen av ett ärende. Hur länge dokumentationen ska bevaras bör bedömas utifrån ärendets karaktär samt institutets och kundens behov av dokumentation i ärendet.

Uppföljning och interna rapporteringsrutiner

11 § Institutet bör ha rutiner för uppföljning av klagomål för att kunna tillgodogöra sig den information som klagomålshanteringen ger upphov till. På detta sätt kan institutet i god tid fånga upp problem och åtgärda dessa. Härigenom ges också möjlighet till rättelse, förebyggande åtgärder och informationsinsatser. Interna rapporteringsrutiner för information till institutets styrelse eller ledning avseende klagomålen bör upprättas.

Prövning av tvist

12 § Institutet bör upplysa en missnöjd kund om möjligheten att få en tvist prövad hos Allmänna reklamationsnämnden eller hos allmän domstol. Denna information bör ges senast i samband med att ett klagomål avvisas av institutet.

FIs FÖRESKRIFTER – FFFS 2003:4

Kvartalsstatistik för vissa värdepappersbolag

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas av följande företag:

1. Värdepappersbolag
 - som handlar med värdepapper för egen räkning och som samtidigt inte har tillstånd att ta emot medel på konto eller lämna kredit enligt 1 kap. 3 § 3, samt 3 kap. 4 § första stycket 4 och 5 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse, och
 - som räknas till sektor S.123, "Övriga finansinstitut utom försäkringsföretag och pensionsinstitut", enligt European System of Accounts, 95 (ESA95).
2. Filialer till utländska värdepappersbolag
 - som driver verksamhet i Sverige som är anmäld till Finansinspektionen med stöd av artikel 17 i rådets direktiv 93/22/EEG av den 10 maj 1993 om investeringsstjänster inom värdepappersområdet, och
 - som handlar med värdepapper för egen räkning men inte lämnar krediter enligt avsnitt A2 och C3, bilaga i direktivet.

2 § Företagen ska rapportera dels för varje enskilt institut, dels totalt för institutets samtliga filialer utanför Sverige.

3 § Uppgifterna ska lämnas till Statistiska centralbyrån per den sista i varje kvartal enligt blanketten Kvartalsstatistik för vissa värdepappersbolag, se bilaga 1. Anvisningar till blanketten finns i bilaga 2.

4 § Uppgifterna ska ha kommit in till Statistiska centralbyrån senast den 15:e bankdagen i efterföljande kvartal. Uppgifterna kommer att lämnas till Sveriges riksbank och Finansinspektionen.

[Bilagorna återges ej här; red.anm.]

Fls FÖRESKRIFTER – FFFS 2003:7

Information som gäller livförsäkring och tjänstepension

(senast ändrad genom FFFS 2006:2)

Tillämpningsområde	1015
Definitioner	1016
Allmänt om informationen	1017
Information innan försäkringsavtal ingås	1017
Information om möjligheter till överprövning	1017
Bilaga 1 – Information till försäkringstagare och ersättningsberättigade	1018
Bilaga 2 – Pensionsstiftelsers information om tjänstepension	1024

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas av försäkringsbolag när de meddelar

1. livförsäkring, samt
2. sjuk- och olycksfallsförsäkring som är tillägg till livförsäkring.

Föreskrifterna ska också tillämpas av

1. understödsföreningar som driver verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring (tjänstepensionskassor),
2. pensionsstiftelser som avses i 9 a § lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m. m. (tryggandelagen), samt
3. utländska tjänstepensionsinstitut som avses i 5 § 3 lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige.

För pensionsstiftelser som anges i 2 gäller *bilaga 2*, samt 3 och 12 §§ i tillämpliga delar.

Dessa föreskrifter gäller endast i tillämpliga delar för tjänstepensionsförsäkring, gruppförsäkring och kollektivavtalsgrundad försäkring. (FFFS 2006:2)

2 § Föreskrifterna tillämpas på information som en försäkringsgivare ska lämna till dem som erbjuds att teckna försäkring och ersättningsberättigade

1. innan en försäkring meddelas,
2. när avtal har träffats,
3. under försäkringstid och utbetalningstid,
4. i samband med att en försäkring förnyas eller vid villkorsändring, och
5. om en försäkringstagare begär ändring av försäkringsavtal eller flyttning av spandande.

Föreskrifterna gäller även information om tjänstepension som ska lämnas till ersättningsberättigade och informationsberättigade.

Informationen ska lämnas till en försäkringstagare som är fysisk person om denne har sin vanliga vistelseort i Sverige när avtalet ingås. Om försäkringstagaren är juridisk person, ska informationen lämnas om driftstället som avtalet gäller för finns i Sverige när avtalet ingås.

Dessa föreskrifter omfattar även marknadsföring av försäkring i Sverige. I marknadsföringslagen (1994:450) finns därutöver bestämmelser som gäller för information i samband med sådan marknadsföring.

Grundläggande bestämmelser om information finns i försäkringsavtalslagen (2005:104). I 3 kap. 3–4 §§ distans- och hemförsäljningslagen (2005:59) finns ytterligare bestämmelser om information som rör distansavtal mellan en konsument och en näringsidkare. Bestämmelserna i lagen (1993:645) om tillämplig lag för vissa försäkringsavtal, ska även beaktas i förekommande fall. (FFFS 2006:2)

Definitioner

3 § I dessa föreskrifter avses med

- *anpassningstid*: tidsperiod som får gå innan den kollektiva konsolideringsnivån ska vara återförd till den nivå som är tillåten enligt företagets policy för kollektiv konsolidering,
- *arvsvinst*: värde som tillfaller övriga försäkringar när en försäkrad avlider och som fördelas med hänsyn till de försäkrades ålder samt försäkringarnas storlek och utformning,
- *bolagsordning*: bolagsordning i ett försäkringsbolag och stadgar i en tjänstepensionskassa,
- *ersättningsberättigade*: försäkringstagare, förmånstagare och andra än försäkringstagare vilkas rätt till ersättning har sin grund i avtalet,
- *flyttning av försäkringssparande*: överföring av hela försäkringens värde direkt till en försäkring hos samma eller annan försäkringsgivare, med samma person som försäkrad,
- *försäkringsgivare*: försäkringsbolag och tjänstepensionskassor,
- *garanterad återbäring*: återbäring som garanteras i nominella eller reala belopp genom försäkringsavtal eller en ensidig utfästelse från försäkringsgivaren,
- *gruppvartal*: avtal som dels sluts med ett försäkringsbolag för en bestämd grupp personer, dels anger villkor för avtal om gruppförsäkring,
- *gruppföreträdare*: den som företräder gruppen och tar emot samt vidarebefordrar sådan information som avses i dessa föreskrifter,
- *gruppförsäkring*: personförsäkring som dels meddelas enligt ett gruppavtal, dels gäller under förutsättning att den försäkrade eller någon annan med särskild anknytning till denne tillhör gruppen,
- *informationsberättigade*: arbetstagare eller arbetstagares efterlevande vilkas pension tryggas av en pensionsstiftelse eller ett sådant utländskt tjänstepensionsinstitut som avses i 5 § 3 lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige,
- *kollektiv försäkring*: gruppförsäkring eller kollektivavtalsgrundad försäkring,
- *kollektivavtalsgrundad försäkring*: personförsäkring som
 1. tecknas av arbetsgivare för att ge skydd åt anställda,
 2. meddelas enligt ett i försäkringsvillkoren angivet kollektivavtal som slutits mellan en arbetsgivarorganisation eller en enskild arbetsgivare och en arbetstagarorganisation, och
 3. tecknas av ett försäkringsbolag eller en tjänstepensionskassa enligt kollektivavtalet,
- *konsolideringsfond*: fond där livförsäkringsbolag som inte får dela ut vinst sätter av belopp som får användas till förlusttäckning eller för annat ändamål som följer av bestämmelser i bolagsordningen,
- *konsolideringsintervall*: gränser inom vilka kollektiv konsolideringsnivå tillåts variera enligt policy för försäkringsbolag eller tjänstepensionskassa,
- *pensionsstiftelse*: sådan pensionsstiftelse som avses i 9 a § tryggandelagen,
- *pensionstilläggsmetod*: metod att beräkna pensionsavtals löpande värde genom att beakta periodiska beslut om ändring av pensionstillägg utöver garanterad pension,
- *preliminärt fördelat (allokerad) återbäring*: på försäkringar eller till försäkringstagare fördelat överskott som utgör bolagets riskkapital och bestäms utifrån en beräkning av avtalets löpande värde med retrospektivreservmetod eller pensions-tilläggsmetod,
- *retrospektivreservmetod*: metod att beräkna ett försäkringsavtals löpande värde genom att beakta vad som har skett sedan senaste beräkningstillfället, t.ex. inbetalningar, utbetalningar, avkastning, riskkostnad, arvsvinst och driftskostnader av olika slag, där beräkningarna bygger på faktisk erfarenhet, men kan innebära viss utjämning (till exempel av avkastning och riskkostnader),

- *tjänstepensionsförsäkring*: sådan försäkring som avses i 1 kap. 3 a § försäkringsrörelselagen (1982:713),
- *villkorad återbäring*: avtalad eller ensidigt utfäst återbäring som är villkorad av värdeförändringar och avkastning på tillgångar eller av ett visst försäkringstekniskt resultat som försäkringstagarna eller andra ersättningsberättigade står risken för,
- *återköp*: utbetalning före den avtalade försäkringstidens slut till försäkringstagaren av belopp som motsvarar hela eller en del av försäkringens värde,
- *återköpsbelopp*: belopp som beräknas enligt regler om återköp i försäkringsavtalet samt principer i gällande försäkringstekniska riktlinjer och beräkningsunderlag, och
- *ändringsrätt*: rättighet enligt avtalet för försäkringstagare att ändra försäkringen, t. ex. vid i förväg bestämda tidpunkter eller vid förändringar i familjesammansättningen. (FFFS 2006:2)

Allmänt om informationen

4 § Informationen ska på ett klart och tydligt sätt ge en god genomlysning av försäkringens villkor och värdeutveckling. Den ska anpassas till försäkringens art och till den mottagare som informationen riktar sig till. Om informationen lämnas i villkoren ska den framgå tydligt. (FFFS 2006:2)

5 § När det gäller att informera andra ersättningsberättigade än försäkringstagaren eller den som erbjuds att teckna försäkring, ska den information som mottagaren kan antas behöva lämnas i den utsträckning det är möjligt. (FFFS 2006:2)

6 § har upphävts genom FFFS 2006:2.

7 § Information om tjänstepensionsförsäkring och kollektiv personförsäkring får lämnas genom arbetsgivare. Om så sker, är det ändå försäkringsgivaren som ytterst ansvarar mot de ersättningsberättigade för att arbetsgivaren lämnar informationen och att den utformas enligt dessa föreskrifter. (FFFS 2006:2)

Information innan försäkringsavtal ingås

8–11 §§ har upphävts genom FFFS 2006:2.

12 § Information från försäkringsbolag ska innehålla de uppgifter som framgår av *bilaga 1*.

Information från tjänstepensionskassor ska i tillämpliga delar också utformas i enlighet med *bilaga 1*. Pensionsstiftelser som avses i 9 a § tryggandelagen ska dock utforma informationen enligt *bilaga 2*. (FFFS 2006:2)

13–14 §§ har upphävts genom FFFS 2006:2.

Information om möjligheter till överprövning

15 § I samband med att försäkringsgivaren informerar försäkringstagaren om att det är möjligt att få dess beslut prövade i annan instans i enlighet med 10 kap. 8 § försäkringsavtalslagen (2005:104), ska information även lämnas om att en eventuell rättskyddsförsäkring hos en försäkringsgivare i samma koncern kan komma att gälla också vid en tvist med den förstnämnda försäkringsgivaren. (FFFS 2006:2)

Bilaga 1 – Information till försäkringstagare och ersättningsberättigade

A. Information innan försäkring meddelas eller försäkringssparande flyttas

Innan en försäkring meddelas ska försäkringsgivaren lämna följande information.

Försäkringsgivaren

Följande uppgifter ska lämnas om försäkringsgivaren:

1. Försäkringsgivarens namn och juridiska associationsform ska anges.

Om försäkringen marknadsförs eller förmedlas av någon annan än försäkringsgivaren, ska försäkringsgivaren, så långt det är möjligt, se till att information lämnas om vem som är försäkringsgivare. Denna information ska formuleras tydligt och placeras på en framträdande plats. (FFFS 2006:2)

2. Huvudkontorets fullständiga adress ska anges och i tillämpliga fall den fullständiga adressen till den agentur eller den filial som meddelar försäkringen. (FFFS 2006:2)

Försäkringsavtalet

Följande uppgifter ska lämnas om försäkringsavtalet:

3. Försäkringsskyddets omfattning ska anges samt de förmåner och ändringsrätter som följer av avtalet. Begränsningar av försäkringsskyddet ska tydligt framgå.

(FFFS 2006:2)

4. Den bundenhet ska anges som för försäkringstagaren kan följa av försäkringsavtalet.

Information lämnas om i vilken mån försäkringen kan återköpas respektive försäkringssparandet flyttas eller inte. Om sådan möjlighet finns ska information lämnas om villkoren för detta.

Information enligt A 18 ska i tillämpliga delar även lämnas vid information i samband med att försäkringen meddelas. (FFFS 2006:2)

5. Om det kan inträffa att försäkringens värde reduceras väsentligt, eller sätts till noll, exempelvis vid dödsfall eller när försäkringstiden går ut. (FFFS 2006:2)

6. Avtalets löptid ska anges.

Det ska klargöras om avtalet medger att försäkringstagaren får ändra utbetalningstidpunkt eller utbetalningstidens längd och storleken på de eventuella avgifter som kommer att tas ut vid sådana ändringar. Det ska framgå att uppgifterna avser aktuella avgifter och att storleken på dessa kan komma att ändras i framtiden.

Det ska framgå av informationen i vilka avseenden och under vilka förutsättningar villkoren i avtalet kan ändras av försäkringsgivaren under försäkringstiden. Detta gäller t.ex. för avgifter och kostnadsuttag. Det ska även framgå om avtalet löper på bestämd tid för att därefter förnyas, samt om försäkringsgivaren vid den tidpunkt då avtalet löper ut har rätt att ändra i avtalet eller att inte förnya det. (FFFS 2006:2)

7. Försäkringstagarens rätt att säga upp försäkringsavtalet enligt försäkringsavtalslagen (2005:104) ska anges.

Informationen ska innehålla uppgifter om dels de formella förutsättningarna för att uppsägningsrätten ska kunna göras gällande, dels hur försäkringstagaren ska gå till väga för att utnyttja uppsägningsrätten. (FFFS 2006:2)

8. De följder ska anges som kan bli aktuella om försäkringstagaren lämnar felaktiga eller ofullständiga uppgifter eller inte betalar premie. (FFFS 2006:2)

9. Om svensk lag inte gäller ska det lands lag anges som ska tillämpas på avtalet. Om parterna har frihet att välja lag ska den lag anges som försäkringsgivaren föreslår.

10. Huvuddragen av de skatteregler som gäller för aktuell försäkringstyp ska anges.

Premier

Följande uppgifter ska lämnas om premier:

11. De villkor som gäller för premiebetalning och premieberäkning ska anges.

Informationen ska ange principerna för beräkning av premier eller bestämmande av relationen mellan premier och förmåner och klargöra i vilken mån avtalet medger att premieberäkningen ändras under försäkringens löptid.

12. Principerna ska anges för hur försäkringsgivarens drifts- och riskkostnader ska täckas.

Om ett avtal till exempel belastas med anskaffningskostnader vid utökningspremier lämnas information om detta. Uppgifter lämnas om hur stor del av premien som belöper på huvudförmån och i tillämpliga fall på tilläggsförmåner. Om förmånen inte påverkar beräkningen av premien lämnas information om att förmånen påverkar försäkringens värde, t. ex. genom att försäkringen inte deltar i arvsvinsten. Om uppgifterna bygger på antaganden, vilket innebär att det verkliga kostnadsuttaget inte är känt, ska detta framgå. Det ska även anges att ett ökat kostnadsuttag påverkar försäkringens värde.

Vidare ska det upplysas om huruvida beräkningen av premie innehåller ramar för uttag av drifts- och riskkostnader. (FFFS 2006:2)

Disposition av överskott

I marknadsföring och all annan information som hänvisar till kundens andel i överskott och riktas till försäkringstagare eller till den som erbjuds att teckna försäkring, ska det tydligt klargöras vilka delar en sådan andel består av. Garanterad återbäring ska tydligt skiljas från villkorad återbäring samt andelar i överskott.

Följande uppgifter ska lämnas om disposition av överskott:

13. Regler för förlusttäckning ska anges samt, i förekommande fall, vinstutdelning som gäller hos försäkringsgivaren.

Information ska lämnas om försäkringsvillkorens och bolagsordningens bestämmelser om försäkringstagarens och andra ersättningsberättigades rätt till överskott och i vilken utsträckning överskottet får användas till förlusttäckning. Det ska klart framgå i vilken mån stämman kan besluta om fördelningen av överskottet och att bolagsordningen kan ändras i framtiden när det gäller rätten till överskott.

Försäkringsbolag som inte får dela ut vinst samt tjänstepensionskassor ska lämna information om bolagsordningens bestämmelser om konsolideringsfondens användning. (FFFS 2006:2)

14. Rätten till återbäring ska anges och i vilken utsträckning den är garanterad respektive villkorad samt innebörden av detta.

För villkorad återbäring ska information lämnas om vilka faktorer eller villkor som det framtida återbäringsbeloppet är beroende av. Vidare ska information lämnas om villkoren för fördelning av återbäring mellan de ersättningsberättigade. Information lämnas även om de principer som tillämpas för uppräknig av utfallande belopp genom återbäring under utbetalningstiden.

Om information lämnas för andel i överskott som inte utgör garanterad eller villkorad återbäring, ska det tydligt framgå att medlen utgör försäkringsgivarens riskkapital samt innebörden av detta.

Denna punkt gäller inte för livförsäkringar som endast gäller för dödsfall, och meddelas för en tid av längst fem år eller mot en premie som är beräknad och bestämd för längst fem år i sänder. Den gäller inte heller för fondförsäkring. (FFFS 2006:2)

15. För försäkringsavtal med preliminärt fördelad (allokerad) återbäring gäller att försäkringsgivaren ska lämna information om sin policy för kollektiv konsolidering. Av informationen ska framgå försäkringsgivarens konsolideringsintervall, målnivå, om för-

säkringsgivaren fastställt en sådan, anpassningstid samt övriga uppgifter av betydelse. (FFFS 2006:2)

16. För försäkringsavtal med preliminärt fördelad (allokerad) återbäring enligt retrospektivreservmetod gäller följande:

Försäkringsgivaren ska utifrån sin konsolideringspolicy beskriva sambandet mellan avläst konsolideringsnivå, bedömningar av framtida kapitalavkastning och bestämningen av återbäringsräntan och andra relevanta återbäringsparametrar. Vid denna beskrivning ska det beaktas hur anpassningstidens längd påverkar återbäringsräntan.

Försäkringsgivaren ska dessutom beskriva innebörden av att den kollektiva konsolideringsnivån ligger utanför försäkringsgivarens konsolideringsintervall.

Information ska lämnas om hur tillgångsslagens faktiska variation i tiden kan påverka konsolideringen och återbäringsräntan. Information ska också lämnas hur den kollektiva konsolideringens förändring kan påverka periodiska utbetalningar, såväl i höjande som sänkande riktning. (FFFS 2006:2)

17. Principerna ska anges för bestämmande av försäkringens värde vid eventuellt återköp eller flyttning av försäkringssparandet eller då försäkringen sätts ned till fri-brev.

Information ska även lämnas om de villkor som reglerar hur försäkringens värde i övrigt kan disponeras.

Flyttning av försäkringssparande

Följande uppgifter ska lämnas vid flyttning av försäkringssparande:

18. När försäkringskapitalet flyttas från en försäkringsgivare, ska den försäkringsgivare *från* vilken flyttningen sker, lämna information om att det tidigare försäkringsavtalet upphör och att kapitalet placeras i en ny försäkring enligt nytt avtal.

I förekommande fall ska följande information lämnas av försäkringsgivaren:

- uppgifter om eventuell särskild återbäringsgrupp med anledning av att försäkringen getts flyttningsrätt,
- vilket värde som kommer att flyttas och de eventuella avdrag för kostnader och värdejusteringar som kommer att göras på befintligt försäkringsvärde,
- uppgifter om att utfäst försäkringsbelopp och det aktuella riskskydd inklusive premiebefrielseskydd som finns i gällande försäkringsavtal kan förändras,
- uppgifter om att vid fondförsäkring kan möjligheten att välja placering förändras eller helt upphöra,
- tidpunkt när försäkringsgivarens ansvar upphör, samt
- vad som i övrigt kan bedömas vara betydelsefull information. (FFFS 2006:2)

19. När försäkringskapitalet flyttas från en försäkringsgivare, ska den försäkringsgivare *till* vilken flyttningen sker, i förekommande fall lämna följande information:

- Försäkringsgivaren ska beskriva klassificeringen av försäkringens värde och de konsekvenser detta kan få på förmånsrätten. Med klassificering menas uppdelning av värdet med avseende på i avtalet utfästa förmåner och olika former av återbäring. Om hela värdet anses som premie för en utfästelse, behövs ingen beskrivning.
- Vad som i övrigt kan bedömas vara betydelsefull information ska anges med särskilt avseende på flyttningen.
- All övrig tillämplig information ska anges som enligt dessa föreskrifter ska lämnas innan ett nytt försäkringsavtal ingås. Undantag får göras i de fall då flyttningen bestämts i samband med att avtalet tecknades med den överlåtande försäkringsgivaren. (FFFS 2006:2)

Ekonomiska uppgifter om försäkringsgivaren

Följande ekonomiska uppgifter ska lämnas om försäkringsgivaren:

- 20.** Översiktliga uppgifter ska anges om vilka långsiktiga placeringsmål försäkringsgivaren fastställt för samtliga tillgångar med särskild redovisning dels för de tillgångar som används för skuldäckning för villkorad återbäring, garanterad återbäring och övriga försäkringsåtaganden, dels för preliminärt fördelad (allokerad) återbäring, med angivande av fördelning på
- aktier och andelar,
 - fastigheter och lån mot säkerhet i fastighet,
 - fastförräntade tillgångar, och
 - övriga placeringar.

Uppgifter ska lämnas om i vilken utsträckning så kallad matchning mellan tillgångar och skulder tillämpas för säkerställande av åtaganden.

Uppgifter ska lämnas om hur ytterligare information kan erhållas om försäkringsgivarens totala kapitalplacering.

Denna punkt gäller inte för livförsäkringar som endast gäller för dödsfall och som meddelas för en tid av längst fem år eller mot en premie som är beräknad och bestämd för längst fem år i sänder. Det gäller inte heller för fondförsäkring. (FFFS 2006:2)

- 21.** Uppgifter ska anges om hur information kan erhållas om försäkringsgivarens ekonomiska ställning till exempel genom den senaste årsredovisningen. (FFFS 2006:2)

Fondförsäkring

Följande uppgifter ska lämnas om fondförsäkring:

- 22.** Den eller de värdepappersfonder eller de index ska anges till vilka förmånerna kan knytas.
- 23.** Hur ett fondbyte går till ska anges och hur stora kostnader som därvid tas ut.
- 24.** De avgifter som försäkringsgivaren tar för att täcka aktuella driftskostnader och skatt ska anges, med fördelning på
- avdrag från premien innan köp av andelar sker,
 - eventuell skillnad i köp- och säljkurs för andelar, och
 - avdrag från fond- eller andelsvärdet.

Information ska också lämnas om att ytterligare kostnadsuttag kan göras för fondbolagets eller motsvarande instituts förvaltning av fonden samt om storleken av dessa förvaltningskostnader. Detta gäller dock endast fonder som förvaltas av fondbolag som tillhör samma koncern som försäkringsgivaren samt andra fonder som försäkringsgivaren aktivt marknadsför. (FFFS 2006:2)

- 25.** Fondernas huvudsakliga placeringsinriktning ska anges.

Informationen ska lämnas om fonder som förvaltas av fondbolag i samma koncern som försäkringsgivaren, samt för andra fonder som försäkringsgivaren aktivt marknadsför.

Informationen ska innehålla en redogörelse för de olika slag av tillgångar som fonden ska innehålla, till exempel aktier, obligationer och likvida medel. Det ska framgå om fonden har en särskild placeringsinriktning med avseende på bransch, geografiskt område eller i något annat hänseende. Informationen kan lämnas genom att fondbolagets informationsbroschyr överlämnas. (FFFS 2006:2)

Klagomålshandtering

Följande uppgifter ska lämnas om klagomålshandtering:

- 26.** Information ska lämnas om hur klagomål och tvist handläggs när det gäller försäkringsavtalet.

Information ska lämnas om vilka rutiner försäkringsgivaren har när det gäller kontakter med kunder i klagomålsärenden enligt Finansinspektionens allmänna råd om klagomålshantering avseende finansiella tjänster till konsumenter. Information ska även lämnas om möjligheten att få ett beslut omprövat av försäkringsgivaren eller av en branschgemensam nämnd. Information ska vidare lämnas om möjligheten att få en tvist prövad av Allmänna reklamationsnämnden och av allmän domstol. Information ska också lämnas om möjligheten att få rådgivning på annat sätt, t.ex. genom Konsumenternas försäkringsbyrå. (FFFS 2006:2)

B. Information under försäkringstiden men före utbetalning

Under försäkringsavtalets löptid fram till utbetalningen ska försäkringsgivaren lämna följande information.

Ändringar

Följande uppgifter ska lämnas om ändringar:

1. Varje ändring ska anges av försäkringsgivarens namn, associationsform, adress till huvudkontoret och, i tillämpliga fall, adressen till den agentur eller den filial som ingått avtalet.
2. Uppgifter ska anges som avses i A 1–A 26 och som är av väsentlig betydelse för avtalet och vilka berörs av en beslutad ändring av försäkringsvillkoren, i lagstiftning eller försäkringsgivarens policy avseende kollektiv konsolidering. (FFFS 2006:2)
3. Avvikelse från befintlig policy avseende kollektiv konsolidering ska anges i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om svenska livförsäkringsbolags och tjänstepensionskassors kvartalsvisa rapporteringsskyldighet. Konsekvenser av avvikelsen och de åtgärder som försäkringsgivaren avser att vidta med anledning av denna ska också anges.

Med avvikelse avses att kollektiv konsolideringsnivå vid två på varandra följande kvartalsskiften ligger utanför konsolideringsintervall enligt försäkringsgivarens policy. (FFFS 2006:2)

Årlig information

Försäkringsgivaren ska årligen lämna information om följande:

4. I den mån avtalet berörs av följande poster ska årliga uppgifter lämnas om:
 - a) Garanterad och villkorad återbäring.
 - b) Utvecklingen av försäkringens värde under året (tillgodohavande eller pensionskapital, inklusive garanterad och villkorad återbäring).

I den mån värden gottskrivits försäkringen utöver vad som direkt följer av avtalet ska det klart framgå att gottskrivningen inte innebär något löfte om eventuella gottskrivningar i framtiden. Andel i konsolideringsfond är inte gottskriven såsom återbäring förrän beslut om detta fattats av stämman. Om information lämnas om sådan andel (preliminärt fördelad, allokerad, återbäring) som ännu inte har gottskrivits försäkringen, ska det tydligt framgå att medlen utgör försäkringsgivarens riskkapital samt innebörden av detta.
 - c) Eventuella ändringar ska anges avseende de principer som tillämpas för uppräknings av utfallande belopp genom återbäring under utbetalningstiden.
 - d) Hur stor ersättning som skulle ha utbetalats vid dödsfall per redovisat datum ska anges, inklusive återbäring i syfte att ge försäkringstagaren en möjlighet att överblicka sitt försäkringsskydd.
 - e) I förekommande fall, ska aktuell storlek anges av de kostnader som kommer belastas värdet vid eventuellt återköp eller flyttning av sparande.
 - f) Hur stor del av den, under året, inbetalade premien som avser tilläggsförmåner ska anges. Om det inte finns en identifierbar premie ska information lämnas om att förmånen påverkat försäkringens värde.

- g) Uppgifter om storleken på de kostnader som har belastat försäkringen under den redovisade perioden ska anges. Härmed avses även sådana kostnader för vilka ett generellt avdrag gjorts från återbäringen. Därutöver, ska anges de övriga väsentliga orsakerna till förändringen av försäkringens värde, såsom:
- avkastning som gottskrivits eller tillgodoräknats försäkringen under året,
 - skatt som belastat försäkringen under året,
 - riskpremie, och
 - arvsvinst.
- h) I anslutning till påbörjande av periodisk utbetalning, ska försäkringsgivaren informera om möjligheten att ändra försäkringen i enlighet med A 6.
- i) Information ska lämnas om att försäkringen kan behöva ses över i vissa avseenden, exempelvis när det gäller förmånstagare och behovet av efterlevandeskydd.
(FFFS 2006:2)

C. Information under utbetalningstiden

Försäkringsgivaren ska lämna följande information under utbetalningstiden.

Ändringar

Följande uppgifter ska lämnas om ändringar:

1. Uppgifter som avses i B 1 ska anges. (FFFS 2006:2)
2. Ändringar ska anges i försäkringsvillkor, lagstiftning eller försäkringsgivarens policy för kollektiv konsolidering, som kan anses vara av betydelse för den ersättningsberättigade att känna till. (FFFS 2006:2)
3. Eventuella ändringar ska anges avseende de principer som tillämpas för uppräknings utfallande belopp genom återbäring under utbetalningstiden.
4. Avvikelse från befintlig policy avseende kollektiv konsolidering ska anges i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om svenska livförsäkringsbolags och tjänstepensionskassors kvartalsvisa rapporteringsskyldighet. Konsekvenser av avvikelserna och de åtgärder som försäkringsgivaren avser att vidta med anledning av denna ska också anges.
Med avvikelse avses att kollektiv konsolideringsnivå vid två på varandra följande kvartalskiften ligger utanför konsolideringsintervall enligt försäkringsgivarens policy.
Detta gäller endast för försäkringsavtal med preliminärt fördelad (allokerad) återbäring enligt retrospektivreservmetod. (FFFS 2006:2)
5. Avvikelse från befintlig policy som avser kollektiv konsolidering ska anges i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om svenska livförsäkringsbolags och tjänstepensionskassors kvartalsvisa rapporteringskyldighet. Konsekvenser av avvikelserna i fråga om påverkan av aktuell och framtida värdesäkring av de ersättningsberättigades pensionsutbetalningar ska också anges.
Detta gäller endast för försäkringsavtal med preliminärt fördelad (allokerad) återbäring enligt pensionstilläggsmetod. (FFFS 2006:2)

Årlig information

Försäkringsgivaren ska årligen lämna information om följande:

6. Uppgifter ska lämnas om
 - a) aktuellt försäkringsbelopp,
 - b) den avkastning som gottskrivits eller tillgodoräknats försäkringen under året,
 - c) de kostnadsuttag som belastat försäkringen under året,
 - d) den skatt som belastat försäkringen under året, samt
 - e) i förekommande fall, uppgifter om att ersättningen kommer att upphöra inom de närmaste 12 månaderna. (FFFS 2006:2)

D. Kompletterande information om tjänstepensionsförsäkring

Försäkringsgivare som driver verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring, ska iaktta följande när information lämnas till ersättningsberättigade.

Information om försäkringsgivaren

1. På begäran ska ersättningsberättigade få den senast upprättade årsredovisningen. Om försäkringsgivaren tryggar mer än en pensionsplan ska ersättningsberättigade få årsredovisningen för den pensionsplan de tillhör, om sådan information finns tillgänglig. (FFFS 2006:2)

Uppgifter om pensionsplaner

2. Inom skälighetsgränser från ändringsbeslut ska den information som behövs om ändringar av reglerna för en pensionsplan lämnas till de ersättningsberättigade som tillhör den.

Ersättningsberättigade ska få den information som behövs om dels de förmåner som de har rätt till, dels de utbetalningsalternativ som finns när pension eller andra förmåner ska börja betalas ut.

På begäran ska ersättningsberättigade få den information som behövs om

- hur pensionsförmånerna bestäms när full tjänstetid har intjänats vid förmånsbestämd pension,
- pensionsförmånernas storlek om anställningen upphör, och
- villkor för överföring av pensionsrättigheter om anställningen upphör. (FFFS 2006:2)

Uppgifter om placeringsriktlinjerna

3. Om en ersättningsberättigad eller någon som företräder denne begär att få information om de placeringsriktlinjer som ska vara upprättade i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter om placeringsriktlinjer och konsekvensanalys för institut som bedriver verksamhet avseende tjänstepension, ska följande ingå i den information som försäkringsgivaren lämnar:

- en övergripande beskrivning av de tillgångar som avser tjänstepension,
- uppgift om avkastningsmål, och
- uppgift om risknivå i tillgångar och åtaganden som helhet. (FFFS 2006:2)

Bilaga 2 – Pensionsstiftelsers information om tjänstepension

Pensionsstiftelser som avses i 9 a § tryggandelagen samt utländska tjänstepensionsinstitut som avses i 5 § 3 lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige, ska när de tillämpar 10 d § tryggandelagen, iaktta följande när det gäller information till arbetstagare eller arbetstagares efterlevande vilkas pension tryggas av stiftelsen.

Information om stiftelsen och dess verksamhet

1. På begäran ska informationsberättigade få den senast upprättade årsredovisningen. Om pensionsstiftelsen eller det utländska tjänstepensionsinstitutet tryggar mer än en pensionsplan, ska de informationsberättigade få årsredovisningen för den pensionsplan som de tillhör, om sådan information finns tillgänglig. (FFFS 2006:2)

Uppgifter om placeringsriktlinjerna

2. Om en informationsberättigad eller någon som företräder denne begär att få information om de placeringsriktlinjer som ska vara upprättade i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter om placeringsriktlinjer och konsekvensanalys för institut som bedriver verksamhet avseende tjänstepension, ska följande ingå:

- en övergripande beskrivning av de tillgångar som avser tjänstepension, och
- uppgift om avkastningsmål. (FFFS 2006:2)

Klagomål på information

3. För att ta hand om klagomål som informationsberättigade kan ha på mottagen information, ska pensionsstiftelsen eller det utländska tjänstepensionsinstitutet ha den beredskap som behövs för att lämna svar, eller kunna hänvisa till någon som kan lämna svar. (FFFS 2006:2)

FIs ALLMÄNNA RÅD – FFFS 2003:8

Försäkringstekniska riktlinjer och försäkringstekniskt beräkningsunderlag

1 kap. Tillämpningsområde

1 § Dessa allmänna råd bör tillämpas av försäkringsbolag som avses i 7 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (1982:713).

2 § I de allmänna råden finns uppgifter om vad de försäkringstekniska riktlinjerna i ett försäkringsbolag bör innehålla. Riktlinjerna kan även innehålla principer för annan försäkringsteknisk hantering utöver de som nämns i dessa allmänna råd.

2 kap. Försäkringstekniska riktlinjer

1 § Försäkringsbolaget bör utforma de försäkringstekniska riktlinjerna så att det som är gemensamt för försäkringsrörelsen behandlas före det som gäller för enskilda delar.

Bestämning av premier

2 § När det gäller livförsäkring bör försäkringsbolaget ange principerna för hur det väljer antaganden om:

1. avkastning,
2. avkastningsskatt,
3. livslängd,
4. sjuklighet, exempelvis premiebefrielseskydd,
5. andra risker, exempelvis förhöjd risk och optionsrätt, samt
6. driftskostnader.

Försäkringsbolaget bör ange principerna för hur det följer upp premiesättningen. I principerna bör särskilt risken för att avtal upphör i förtid behandlas och faran för moturval när det gäller riskantaganden.

3 § När det gäller skadeförsäkring bör försäkringsbolaget ange principerna för hur premiesättningen följs upp. För skadeförsäkring där premien bestäms för minst tio år gäller vad som anges i 2 § i tillämpliga delar.

Beräkning av försäkringstekniska avsättningar

4 § När det gäller livförsäkring bör försäkringsbolaget ange principerna för hur det väljer antaganden som i 2 § i tillämpliga delar för livförsäkringsavsättningar och avsättningar för återbäring. Vidare bör försäkringsbolaget ange principerna för hur det väljer metod för beräkning av avsättningar för oreglerade skador med särskild betoning på beräkning av avsättningar för okända skador. Försäkringsbolaget bör även ange hur principerna för avsättningar för villkorad återbäring bestäms.

5 § När det gäller skadeförsäkring bör försäkringsbolaget ange principerna för hur det väljer metod för att beräkna avsättningar för ej intjänade premier och kvardröjande risker samt för oreglerade skador, däribland skaderegleringskostnader.

När det gäller försäkringsavsättningar i skadebolag för livräntor och sjukräntor som avser rapporterade skador bör försäkringsbolaget i tillämpliga delar beakta de aspekter som anges i 2 §.

Återköp, belåning och flyttning av försäkringar

6 § Försäkringsbolaget bör ange principerna för rätt till återköp, belåning och flyttning av försäkringar. Här bör särskilt följande behandlas:

1. reglerna för hur återköp, belåning och flyttning m. m. begränsas,
2. principerna för hur högsta återköpsvärde eller lånevärde beräknas,
3. principerna för hur låneränta bestäms,
4. principerna för rätt till flyttning av en försäkrings värde till annat försäkringsbolag eller annan försäkringsgren,
5. försäkringsbolagets rätt att göra återköp, och
6. försäkringsbolagets rätt att flytta en försäkrings värde.

Försäkringsbolaget bör för punkten 2 beakta vad som anges i 2 § i tillämpliga delar.

För punkten 4 bör försäkringsbolaget ange principerna för åtskillnad vad avser kapitalplaceringar för bestånd med rätt eller utan rätt till flyttning.

Fördelning av återbäring

7 § När det gäller livförsäkringsavtal som medger rätt till återbäring bör försäkringsbolaget ange principerna för fördelning av överskott i form av återbäring till försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade. Principer bör i förekommande fall anges för gottskrivning av

1. garanterad återbäring, och
2. villkorad återbäring.

Försäkringsbolaget bör ange principerna för att bestämma och följa upp faktorer som är väsentliga för gottskrivning av återbäring.

Försäkringsbolaget bör ange sin policy för kollektiv konsolidering i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2003:1) om kollektiv konsolidering.

8 § När det gäller skadeförsäkring bör försäkringsbolaget ange principerna för fördelning av överskott i form av återbäring till försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade.

Avgiven och mottagen återförsäkring

9 § När det gäller avgiven och mottagen återförsäkring bör försäkringsbolaget ange:

1. principerna för hur det bestämmer maximalt självbehåll, och
2. principerna för hur det väljer återförsäkringslösningar och återförsäkrare.

10 § Försäkringsbolag som huvudsakligen bedriver direkt försäkring bör ange de principer som styr omfattningen av mottagen återförsäkring.

Soliditet

11 § Försäkringsbolaget bör ange principerna för hur soliditeten ska tillgodoses, exempelvis principer för styrning av soliditeten och period för återställande av normal soliditetsnivå. Principerna bör anges för hur soliditeten ska upprätthållas i händelse av högfrekvent in- respektive utflyttning av försäkringsvärden i försäkringsbeståndet.

3 kap. Försäkringstekniskt beräkningsunderlag

1 § Det försäkringstekniska beräkningsunderlaget bör för försäkringsbolaget tillsammans med de försäkringstekniska riktlinjerna utgöra ett tillräckligt underlag för beräkningar, styrning och kontroll.

2 § Det försäkringstekniska beräkningsunderlaget bör vara ordnat och förvarat på ett sådant sätt att ett utdrag snarast kan lämnas på begäran av Finansinspektionen.

Fls FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD – FFFS 2004:1

Finansiell saneringsplan

(senast ändrad genom FFFS 2005:29)

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter och allmänna råd ska tillämpas om Finansinspektionen beslutar att följande företag ska upprätta en finansiell saneringsplan:

- svenska försäkringsbolag enligt 19 kap. 11 § tredje stycket försäkringsrörelselagen (1982:713),
- utländska försäkringsgivare från tredje land enligt 6 kap. 9 § första stycket 1 lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige, och
- understödsföreningar som driver verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring enligt 71 § tredje stycket lagen (1972:262) om understödsföreningar.

(FFFS 2005:29)

Planens innehåll

2 § En finansiell saneringsplan ska innehålla uppgifter om företagets ekonomiska situation vid tidpunkten för planens upprättande och prognos för de kommande tre åren som avser:

- a) driftskostnader, särskilt löpande allmänna omkostnader och provisioner,
- b) intäkter och kostnader som avser direkt försäkring samt mottagen och avgiven återförsäkring,
- c) resultat- och balansräkning,
- d) storleken på tillgångarna för skuldtäckning, och
- e) kapitalbas och erforderlig solvensmarginal.

3 § En finansiell saneringsplan ska även innehålla företagets placeringsriktlinjer samt uppgifter om företagets allmänna policy i fråga om återförsäkring. Policyn ska åtminstone innehålla identifiering och hantering av återförsäkringsrisker, återförsäkringsprogram och uppgifter om avgiven återförsäkring, se Finansinspektionens allmänna råd om teckningsrisker och återförsäkringsrisker i försäkringsbolag. En finansiell saneringsplan ska också innehålla en analys av reservsättningsriskerna.

4 § Den finansiella saneringsplanen ska dessutom innehålla en beskrivning av de åtgärder som företaget behöver vidta, i förekommande fall, för att förbättra företagets finansiella ställning och hur de åtgärderna påverkar prognosen enligt 2 §. Vidare ska företaget redogöra för andra förhållanden som kan antas ha väsentlig betydelse för företagets ställning.

Allmänna råd

Företagets revisor bör granska och redogöra för innehållet i den finansiella saneringsplanen. Redogörelsen bör bifogas planen.

FIs FÖRESKRIFTER – FFFS 2004:3

Utländska förvaltningsbolags och fondföretags verksamhet i Sverige

(senast ändrad genom FFFS 2005:15)

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser för förvaltningsbolag och fondföretag som anmäler verksamhet och ansöker om tillstånd enligt 1 kap. 6–9 §§ lagen (2004:46) om investeringsfonder.

2 § Den dokumentation som lämnas till Finansinspektionen i samband med anmälan eller ansökan om tillstånd ska vara författad på svenska eller engelska språket.

Innehåll i anmälan för fondföretag (UCITS)

3 § har upphävts genom FFFS 2005:15.

4 § Ett fondföretag med säte i ett annat land inom EES som avser att driva verksamhet i Sverige med stöd av 1 kap. 7 § första stycket lagen (2004:46) om investeringsfonder, ska anmäla detta till Finansinspektionen. Samtidigt med anmälan ska fondföretaget lämna:

1. en kopia av fondföretagets tillstånd att driva fondverksamhet,
2. ett intyg från behörig myndighet i fondföretagets hemland som visar att fondföretaget uppfyller de villkor som ställs i 85/611/EEG (med tilläggsdirektiv 2001/107/EG),
3. fondbestämmelser eller bolagsordning, om sådan finns,
4. prospekt, informationsbroschyr eller annat motsvarande informationsmaterial om fondföretaget samt ett förenklat prospekt,
5. senaste årsberättelse och därefter upprättad halvårsredogörelse,
6. uppgifter om rutiner vid försäljning och inlösen av fondföretagets fondandelar i Sverige, som inkluderar uppgifter om var försäljning och inlösen ska ske, samt
7. uppgifter om hur fondföretaget i Sverige ska lämna den information som företaget enligt reglerna i hemlandet är skyldigt att lämna.

5 § Om försäljning eller inlösen av fondandelar utförs av någon annan än förvaltningsbolaget eller fondföretaget, ska en kopia av det avtal som reglerar förhållandet mellan fondföretaget och en sådan uppdragstagare lämnas till Finansinspektionen.

(FFFS 2005:15)

6 § Om ett fondföretags verksamhet i Sverige drivs från en filial, ska, utöver vad som anges i 4–5 §§, upplysningar lämnas om

1. filialens firma och adress,
2. filialens ledande befattningshavare, samt
3. planerad verksamhet i Sverige. (FFFS 2005:15)

Innehåll i ansökan för förvaltningsbolag och fondföretag (icke-UCITS)

7 § En ansökan om tillstånd från ett förvaltningsbolag att driva fondverksamhet med stöd av 1 kap. 8 § första stycket lagen (2004:46) om investeringsfonder, ska innehålla följande:

1. en kopia av förvaltningsbolagets tillstånd att driva verksamhet,
2. ett intyg från behörig myndighet eller annat behörigt organ att företaget står under tillsyn, vad denna tillsyn innebär och att myndigheten eller det behöriga organet medger att bolaget etablerar sig i Sverige, samt
3. sådan information att det kan antas att den planerade verksamheten i Sverige kommer att drivas på ett sådant sätt som är förenligt med 2 kap. 1 § 2–6, 2 och 4 §§ lagen (2004:46) om investeringsfonder.

Om ett förvaltningsbolag ansöker om tillstånd att utföra ett visst arbete eller vissa funktioner på uppdrag av ett fondbolag, ett annat förvaltningsbolag eller ett fondföretag, ska förvaltningsbolaget i ansökan ange:

1. vilket arbete eller vilka funktioner bolaget ska erbjuda, samt
2. verksamhetens omfattning.

8 § En ansökan från ett fondföretag om att driva verksamhet i Sverige med stöd av 1 kap. 9 § lagen (2004:46) om investeringsfonder, ska innehålla:

1. en kopia av fondföretagets tillstånd att driva fondverksamhet,
2. ett intyg från behörig myndighet eller annat behörigt organ att företaget står under tillsyn, vad denna tillsyn innebär samt att myndigheten eller det behöriga organet medger att företaget etablerar sig i Sverige,
3. en redogörelse för fondföretagets verksamhet och hur fondföretaget ska uppfylla kraven på sund fondverksamhet i Sverige,
4. fondbestämmelser,
5. bolagsordning, om sådan finns,
6. prospekt, informationsbroschyr eller annat motsvarande informationsmaterial,
7. senaste årsberättelsen och därefter upprättad halvårsredogörelse,
8. information om rutiner för försäljning och inlösen av fondandelar i Sverige, samt
9. information om hur fondföretaget ska lämna den information som företaget enligt reglerna i hemlandet är skyldigt att lämna. (FFFS 2005:15)

9 § Om försäljning och inlösen av fondandelar utförs av någon annan än förvaltningsbolaget eller fondföretaget, ska en kopia av det avtal som reglerar förhållandet mellan förvaltningsbolaget eller fondföretaget och en sådan uppdragstagare lämnas till Finansinspektionen. (FFFS 2005:15)

10 § Om fondverksamhet i Sverige bedrivs från en filial ska, utöver vad som anges i 8 §, upplysningar lämnas om:

1. filialens firma och adress,
2. filialens ledande befattningshavare, samt
3. planerad verksamhet i Sverige.

Anmälan av ändrade förhållanden

11 § Förvaltningsbolaget eller fondföretaget ska till Finansinspektionen anmäla väsentliga förändringar av verksamheten i Sverige.

FIs FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD – FFFS 2004:4

Finansiell rådgivning till konsumenter

(senast ändrad genom FFFS 2007:20)

1 kap. Tillämpningsområde	1030
2 kap. Kompetenskrav	1030
Allmänt	1030
Kunskaper	1031
Kunskapstest	1031
Uppdaterade kunskaper	1031
Praktisk erfarenhet	1031
3 kap. Dokumentation av rådgivningsuppdraget	1031
Uppgifter om den som lämnar rådgivning	1031
Uppgifter om konsumenten	1031
Uppgifter om rådgivningssituationen	1032
Dokumentationens utförande	1032
Utlämnande av dokumentation till konsumenten	1032
Arkivering	1033
4 kap. Riktlinjer för rådgivningsverksamhet och information	1033
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	1033
Bilaga 1 – Allmänna råd avseende kompetenskraven i 2 kap.	1034

1 kap. Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter och allmänna råd innehåller bl.a. bestämmelser om vilka kompetenskrav som ska ställas på den som lämnar råd, hur det som förekommit vid rådgivningstillfället ska dokumenteras, vilka undantag som får göras från att lämna ut dokumentationen till konsument samt vilken information som ska lämnas till konsumenter i samband med rådgivning och god rådgivningssed.

2 § Dessa föreskrifter och allmänna råd ska tillämpas av näringsidkare som står under Finansinspektionens tillsyn och som lämnar sådan finansiell rådgivning som avses i lagen (2003:862) om finansiell rådgivning till konsumenter.

Föreskrifterna och de allmänna råden gäller dock inte finansiell rådgivning som tillhandahålls av

1. fondbolag enligt 7 kap. 1 § första stycket 3 lagen (2004:46) om investeringsfonder,
2. försäkringsförmedlare enligt 5 kap. 1 § första stycket lagen (2005:405) om försäkringsförmedling, eller
3. värdepappersinstitut och utländska värdepappersföretag enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

Näringsidkares rådgivningsverksamhet är av varierande storlek och karaktär och de tillhandahåller olika slag av finansiell rådgivning. Dessa föreskrifter och allmänna råd är avsedda att ge utrymme för anpassningar till den enskilda näringsidkarens storlek och inriktning samt till rådgivningsverksamhetens inriktning, omfattning och svårighetsgrad. (FFFS 2007:20)

2 kap. Kompetenskrav

Allmänt

1 § Näringsidkaren ska se till att den personal som lämnar råd har tillräckliga kunskaper i förhållande till den rådgivning som lämnas. Kunskaperna ska vara relevanta i förhållande till rådgivningens inriktning, omfattning och svårighetsgrad.

Närmare vägledning om kunskapernas innehåll lämnas i bilaga 1.

Kunskaper

2 § Näringsidkaren ska se till att den personal som lämnar råd känner till innehållet i relevanta lagar och regler med utgångspunkt från rådgivningens inriktning, omfattning och svårighetsgrad.

3 § Näringsidkaren ska se till att den personal som lämnar råd därutöver förstår och kan uppfylla de krav som rådgivningen ställer med utgångspunkt från rådgivningens inriktning, omfattning och svårighetsgrad. Kunskaperna ska omfatta vad rådgivaransvar, etik och god rådgivarsed innebär. Vidare ska kunskaperna omfatta hur omsorgs-, avrådande- och dokumentationsplikten ska fullgöras.

4 § Näringsidkaren ska se till att den personal som lämnar råd dessutom kan tillämpa kunskaper om sparande och placeringar i finansiella instrument och försäkringar med utgångspunkt från rådgivningens inriktning, omfattning och svårighetsgrad.

Kunskapstest

5 § Näringsidkaren ska säkerställa att den personal som lämnar råd uppfyller kunskapskraven i 1–4 §§ genom att se till att personalen har genomgått ett lämpligt kunskapstest och godkänts i detta. Om kunskapstestet inte tillhandahålls av en från näringsidkaren fristående person ska en oberoende granskare ha godkänt testet. Granskaren ska vara en från näringsidkaren oberoende person med lämpliga kvalifikationer.

Uppdaterade kunskaper

6 § Näringsidkaren ska med erforderlig regelbundenhet säkerställa att den personal som lämnar råd har tillräckliga kunskaper.

Praktisk erfarenhet

7 § Näringsidkaren ska säkerställa att den personal som lämnar råd har erhållit lämplig praktisk erfarenhet. Den praktiska erfarenheten ska bl.a. omfatta kommunikation mellan personal och konsument.

3 kap. Dokumentation av rådgivningsuppdraget

Uppgifter om den som lämnar rådgivning

1 § Dokumentationen ska innehålla uppgifter som gör det möjligt att identifiera

- näringsidkaren,
- den personal som lämnar råd och
- förutsättningarna för rådgivningen.

Allmänna råd

I dokumentationen bör uppgifter om den personal som lämnar råd såsom kompetens och befogenhet samt övriga uppgifter som har betydelse för rådgivningssituationen specificeras. Vidare bör dokumenteras vilka typer av finansiella produkter näringsidkaren lämnar råd om.

Uppgifter om konsumenten

2 § Dokumentationen ska innehålla uppgift om konsumentens

- namn,
- erfarenhet av finansiella placeringar,
- ekonomiska och andra förhållanden,
- syfte med placeringen,
- riskbenägenhet och
- huvudsakliga placeringsinriktning.

Om konsumenten redan är väl känd av näringsidkaren behöver näringsidkaren inte inhämta samtliga uppgifter om konsumenten. I sådant fall ska näringsidkaren dokumentera skälen för underlåtenheten att inhämta uppgifter.

Allmänna råd

Vid en pågående kundrelation mellan näringsidkare och konsument bör uppgifterna uppdateras regelbundet.

Konsumentens ekonomiska eller andra för rådgivningen väsentliga förhållanden bör dokumenteras genom att exempelvis konsumentens familjeförhållanden, inkomst, förmögenhet, utgifter, skulder och försäkringssituation anges.

Vid dokumentation av konsumentens syfte med placeringen bör även dennes placeringshorisont noteras.

Konsumentens inställning till olika grader av risk och totala riskbenägenhet bör dokumenteras. Även konsumentens kunskap om risken med den rekommenderade placeringen bör dokumenteras.

Om näringsidkaren och konsumenten överenskommit ramar för konsumentens placeringsinriktning eller om näringsidkaren föreslagit viss placeringsinriktning, t.ex. att endast placera i fonder med viss inriktning, att placera i aktier och räntebärande värdepapper med viss procentuell fördelning eller att placeringar i derivatinstrument får ske, bör dessa ramar för placeringarna noteras.

Om konsumenten inte vill lämna ut uppgifter om sig själv bör detta noteras.

Uppgifter om rådgivningssituationen

3 § Dokumentationen ska innehålla uppgift om

- tidpunkt för rådgivningen,
- vilket/vilka råd som lämnades och
- om konsumenten har avrått från en viss placering.

Allmänna råd

De råd som lämnas bör specificeras även med avseende på vilken typ av produkt rådet avser, kvantitet samt andra för rådgivningen relevanta omständigheter. Grunderna för råden bör dokumenteras genom att eventuella bakgrundsfaktorer som relevanta analyser och rekommendationer noteras.

Vid dokumentation av avrådan bör grunderna för avrådandet noteras. Det bör även noteras om konsumenten trots allt väljer att genomföra den avrådda placeringen om den uppgiften är känd för den som lämnat rådet.

Dokumentationens utförande

4 § Uppgifter om rådgivningssituationen enligt 3 § ska dokumenteras i samband med rådgivningstillfället och av den som lämnar råd. Dokumentation av uppgifter enligt 1 och 2 §§ får utföras av annan än den som lämnat rådet och vid en tidigare tidpunkt.

5 § Dokumentation enligt 1–3 §§ får utföras på valfritt medium under förutsättning att dokumentationen för varje rådgivningstillfälle är lätt identifierbar och lätt sökbar.

Utlämnande av dokumentation till konsumenten

6 § Dokumentation av uppgifter enligt 1–3 §§ ska lämnas ut till konsumenten i samband med det första rådgivningstillfället eller i nära anslutning därtill. Utlämnandet ska ske utan onödigt dröjsmål.

7 § Om rådgivning till samma konsument lämnas även vid senare tillfällen behöver dokumentationen av uppgifterna enligt 1 och 2 §§ endast lämnas ut på begäran av konsumenten i samband med eller efter rådgivningen, under förutsättning att uppgifterna inte har betydelse för rådgivningen.

8 § Om rådgivning till samma konsument lämnas även vid senare tillfällen behöver dokumentationen av uppgifterna enligt 3 § endast lämnas ut på begäran av konsument i samband med eller efter rådgivningen, under förutsättning att konsumentens huvudsakliga placeringsinriktning är oförändrad och att dokumentationen sker genom ljudupptagning av telefonsamtal mellan konsumenten och näringsidkaren.

Undantag från utlämnande ska noteras i dokumentationen.

9 § Näringsidkaren ska informera konsumenten om dennes möjlighet att på begäran få ut sådan dokumentation som näringsidkaren endast behöver lämna ut på konsumentens begäran.

10 § Om det finns särskilda skäl kan Finansinspektionen, efter ansökan av en näringsidkare, medge ytterligare undantag från utlämnande av dokumentation.

Arkivering

11 § Handlingar och uppgifter som utgör dokumentation ska arkiveras på ett säkert och varaktigt sätt och ska vara lätt sökbara även efter rådgivningstillfället.

4 kap. Riktlinjer för rådgivningsverksamhet och information

Allmänna råd

Riktlinjer

1. Näringsidkaren bör ha riktlinjer för hur rådgivningsverksamhet ska hanteras. Riktlinjerna bör innehålla handlingsregler som säkerställer att rådgivningsverksamhet vid varje tidpunkt bedrivs inom ramen för gällande regelverk och enligt god rådgivningssed. Riktlinjerna bör också omfatta bestämmelser för hur näringsidkaren kontrollerar och följer upp att den personal som lämnar råd följer externa och interna regler för rådgivningsverksamheten.
2. Näringsidkaren bör i riktlinjerna identifiera var i organisationen och genom vilka media rådgivning lämnas och ange hur dokumentation ska ske i de förekommande fallen.
3. Näringsidkaren bör i riktlinjerna fastställa vilka kompetenskrav som ställs på den personal som lämnar råd utifrån rådgivningens inriktning, omfattning och svårighetsgrad och vilken personal som omfattas av dessa krav.

Information till konsument vid rådgivning

4. Näringsidkaren bör vid sina kontakter med konsumenter tydligt skilja på vad som är råd för placeringar respektive marknadsföring eller information om produkter.
5. Näringsidkaren bör informera konsumenten om dennes rättigheter enligt lagen (2003:862) om finansiell rådgivning till konsumenter.
6. Näringsidkaren bör informera konsumenten om vilka produkter och tjänster denne tillhandahåller samt om andra omständigheter av väsentlig betydelse för rådgivningen.
7. Om rådgivaren bedömer att konsumenten behöver ytterligare rådgivning eller information bör konsumenten upplysas om detta. Om den som lämnar råd vill överlåta åt någon annan att fullgöra uppdraget bör även detta klargöras för konsumenten.
8. Näringsidkaren bör informera konsumenten om att dennes val att inte lämna uppgifter om sig själv kan påverka rådgivningens omfattning och innehåll.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2007:20

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 november 2007.

Bilaga 1 – Allmänna råd avseende kompetenskraven i 2 kap.

Kunskapsområden och kunskapsnivå bör anpassas efter näringsidkarens verksamhet och komplexiteten av de lösningar och produkter som rekommenderas en enskild konsument. Nedanstående sammanställning av de kunskapsområden som den som lämnar råd bör behärska får därför inte ses som uttömmande.

Specifikation av kunskapskravet enligt 2 kap. 2 §

Regelverk

Sundhetsreglerna i tillämpliga näringsrättsliga lagar
Penningtvätt, investerarskydd och insiderregler
Avtals-, skadestånds- och mellanmansrätt
Konsumenträtt
Arvs-, gåvo- och familjerätt och socialförsäkringsrätt
Tillämpliga skatterättsliga regler
Finansinspektionens roll och regelverk
Tillämplig självreglering

Specifikation av kunskapskravet enligt 2 kap. 3 §

Etik

Rådgivarens roll och ansvar
Information om handeln till kunder
Rättvis behandling av kund
Sekretessregler

Specifikation av kunskapskravet enligt 2 kap. 4 §

Placeringar och sparformer

Aktier och aktierelaterade instrument
Ränteinstrument
Fondandelar
Derivatinstrument
Blandformer och strukturerade produkter
Pensionsförsäkring
Kapitalförsäkring

Finansiell ekonomi

Kunskap om kapitalmarknadens roll och funktion
Grundläggande placeringsstrategier
Avkastning och risk
Riskjusterad avkastning
Grundläggande portföljlära

FIS ALLMÄNNA RÅD – FFFS 2004:6

Kreditriskhantering i kreditinstitut och värdepappersinstitut

Tillämpningsområde och definitioner	1035
Grundläggande principer	1036
Identifiering av kreditrisk	1036
Mätning av kreditrisk	1036
Rapportering inom institutet	1037
Styrdokument	1037
Kreditprövning	1037
Kreditbeslut	1037
Oreglerade krediter och krediter med förhöjd risk	1037
Riskkontroll	1038
Kreditkultur	1038

Tillämpningsområde och definitioner

1 § Med dessa allmänna råd vill Finansinspektionen verka för en god kreditriskhantering i instituten. De allmänna råden beskriver vad ett institut bör beakta för att identifiera, mäta, styra och ha kontroll över sina kreditrisker.

Instituten är av varierande storlek och karaktär. Därför är de allmänna råden generellt utformade och lämnar utrymme för alternativa lösningar beroende på verksamhet och bransch.

2 § I de olika regelverk som gäller för instituten finns:

- en övergripande bestämmelse om riskhantering i 6 kap. 2 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
- bestämmelser om hantering av krediter och övriga engagemang i 8 kap. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
- bestämmelser om kreditgivning i 3 kap. lagen (1991:981) om värdepappersrörelse, och
- bestämmelser om beslut i kreditärenden i 6 kap. lagen (1995:1570) om medlemsbanker och i 3 kap. sparbankslagen (1987:619).

3 § Hanteringen av kreditrisker är ett centralt område i ett instituts verksamhet. Förutom dessa allmänna råd är Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 1999:12) om styrning, intern information och intern kontroll inom kredit- och värdepappersinstitut samt i fondbolag tillämpliga inom detta område.

4 § Dessa allmänna råd bör tillämpas av kreditinstitut, värdepappersinstitut och sådana filialer till utländska kreditinstitut och företag som har Finansinspektionens tillstånd att bedriva bankrörelse, finansieringsrörelse eller värdepappersrörelse i Sverige.

5 § I dessa allmänna råd betyder:

- *dualitetsprincipen*: principen om att ingen person ensam ska handlägga en transaktion genom hela behandlingskedjan,
- *institut*: kreditgivande företag som omfattas av dessa allmänna råd,
- *kredit*: krav på fullgörande av betalningsskyldighet som institutet har eller kan få mot någon på grund av ett rättsförhållande som uppkommit i institutets affärsrörelse,
- *kreditbeslut*: beslut om att bevilja eller avslå en kreditansökan eller ändra villkor i en tidigare beviljad kredit,
- *kreditrisk*: risken för förlust på grund av att en kredit inte fullgörs,

- *kreditriskhantering*: att identifiera, mäta, styra och ha kontroll över kreditrisker,
- *limit*: fastställd gräns för riskexponering med avseende på t.ex. en viss kund, kundgrupp, marknad eller produkt,
- *riskklassificering*: institutets klassificering av kredittagare eller krediter med avseende på dels sannolikheten för fallissemang, dels förlustens storlek vid fallissemang,
- *samlimitering*: sammanläggning av limiter för grupper av kredittagare med gemensamma ekonomiska intressen eller andra beroendeförhållanden, samt
- *styrdokument*: institutets kreditstrategi, policier, instruktioner och liknande dokument som ytterst utgår från styrelsen och är avsedda att styra institutets kreditriskhantering.

Grundläggande principer

6 § All kreditgivning är förenad med risk. Därför bör institutet hantera sina kreditrisker på ett sunt sätt, och så att dessa inte överstiger de nivåer som institutet förutsatt.

7 § Styrelsen i institutet har det yttersta ansvaret för kreditriskhanteringen.

8 § Ingen person bör delta i hanteringen av ett ärende eller i ett kreditbeslut som avser en närstående, en närståendes företag eller annars när det kan finnas risk för jäv.

9 § Institutet bör ha en klar strategi för omfattningen av och inriktningen i den samlade kreditrisk som institutet väljer att exponera sig för. Kreditstrategin bör uttrycka de egenskaper som ska känneteckna kreditportföljen när det gäller sammansättning, diversifiering och koncentrationer. Kreditstrategin bör också ge vägledning om hur risk ska beaktas vid prissättning.

Institutet bör ha en god beredskap för att vid behov, t.ex. vid förändringar i omvärlden, ändra kreditstrategin. Därför bör institutet löpande utveckla personalens kompetens samt utvärdera rutiner, produkter och arbetssätt.

Kreditstrategin och övriga styrdokument bör vara utformade så att dessa kan tillämpas utan att intressekonflikter uppstår med andra strategier och målsättningar i institutet.

10 § Om flera institut ingår i en koncern, bör kreditriskhanteringen så långt det är möjligt ske på ett enhetligt sätt i instituten. I dessa fall bör styrdokumenterna utformas och tillämpas på ett enhetligt sätt. Koncernens samlade exponering mot en viss motpart bör beaktas när instituten fattar kreditbeslut.

Identifiering av kreditrisk

11 § Institutet bör ha en god kunskap om den kreditrisk som verksamheten medför. Institutet bör därför löpande identifiera den kreditrisk som det exponeras för och kan komma att exponeras för. Institutet bör beakta att kreditrisk kan uppträda på olika sätt i olika produkter och marknader.

Mätning av kreditrisk

12 § Institutet bör löpande mäta och följa upp den samlade kreditrisk som det exponeras för.

För mätningen av kreditrisker bör institutet klassificera sina kredittagare eller krediter med avseende på kreditrisk. Riskklassificeringen bör bygga på definierade kriterier som löpande utvärderas. Informationsunderlaget för riskklassificeringen bör vara av sådan kvalitet att riskklassificeringen speglar faktiska förhållanden.

Institutet bör återkommande enligt fastställda rutiner och vid behov, ompröva en fastställd riskklass för en viss kredittagare eller kredit.

13 § Processen för mätning bör åtminstone göra det möjligt att:

- a) analysera kreditportföljens sammansättning i riskhänseende,
- b) löpande övervaka kreditriskens utveckling i en enskild kredit och i hela kreditportföljen, samt
- c) analysera känslighet för förändringar.

Rapportering inom institutet

14 § I institutet bör det finnas informationssystem för rapportering av kreditrisk. För institutets rapporter bör det finnas fastställda uppgifter om innehåll, mottagare, rapportansvarig och vid vilka tillfällen som rapporterna ska lämnas.

Styrdokument

15 § Institutet bör ha fastställda skriftliga styrdokument för kreditriskhanteringen. Styrdokumenterna bör vara anpassade till institutets organisation och arbetssätt och bör åtminstone innehålla uppgifter om:

- a) vilka instanser i institutet som får fatta kreditbeslut och förutsättningar för beslutförhållande i dessa instanser,
- b) instansernas befogenheter att fatta kreditbeslut, t. ex. när det gäller beloppsgränser,
- c) i vilken utsträckning olika tillgångar kan accepteras som säkerhet och hur dessa ska värderas,
- d) principer för hur en limit bestäms och när samlimitering ska förekomma samt när en limit ska omprövas,
- e) under vilka förutsättningar en kredit får beviljas genom enmansbeslut,
- f) på vilka grunder en ledamot i en instans som får fatta kreditbeslut utses och hur detta sker,
- g) hur identifiering och mätning av kreditrisk ska gå till (se 11, 12 och 13 §§),
- h) omfattning av institutets rapportering av kreditrisk (se 14 §),
- i) krav på omfattning av underlag för analys vid kreditprövning (se 16 §),
- j) hur hanteringen ska ske av oreglerade krediter och krediter med förhöjd risk (se 18 §),
- k) omfattningen av riskkontrollens arbete (se 19 §).

Styrdokumenterna bör fastställas årligen. De bör kommuniceras väl i organisationen samt utvärderas löpande.

Kreditprövning

16 § Syftet med kreditprövningen är att undersöka om en kredit kan beviljas eller inte, med hänsyn till institutets krav.

Kreditprövningen bör göras på ett underlag som ger en god bild av den kreditsökandes ekonomiska status. Den bör omfatta en känslighetsanalys av den kreditsökandes återbetalningsförmåga samt en bedömning av risken för en värdedövsämrning i förekommande säkerheter.

Kriterierna för kreditprövning bör fastställas årligen och utvärderas löpande.

Kreditbeslut

17 § Kreditbeslut som innebär att en kredit beviljas eller att villkoren i en tidigare beviljad kredit ändras, bör endast fattas när kreditprövning skett i den ordning som institutet fastställt.

Kreditbeslutet bör dokumenteras så att det framgår i vilken instans det fattats och vilka ledamöter som deltagit i beslutet. Dokumentationen bör också omfatta de överväganden som legat till grund för beslutet samt kreditvillkor såsom t. ex. belopp, löptid, ränta, amortering och säkerheter.

Den som deltar i ett kreditbeslut bör förvissa sig om beslutsunderlagets kvalitet och att krediten överensstämmer med styrdokumenterna och bör dessutom kunna värja sig mot påtryckningar om önskat innehåll i beslutet.

Oreglerade krediter och krediter med förhöjd risk

18 § Institutet bör tidigt kunna upptäcka en tilltagande kreditrisk och ha god beredskap för hantering av en sådan.

Av styrdokumenten bör det framgå hur befogenheterna är fördelade mellan de instanser som får fatta beslut om förfaranden mot kredittagare i syfte att få återbetalning.

Oreglerade krediter och krediter med förhöjd risk bör hanteras skyndsamt för att undvika ett försämrat utfall i arbetet med att få återbetalning eller på annat sätt reducera kreditrisken.

Erfarenheter från hanteringen av oreglerade krediter och krediter med förhöjd risk bör tas tillvara vid utvärderingen av kreditstrategin och kriterierna för riskklassificering.

Riskkontroll

19 § I institutet bör det finnas en central funktion för oberoende kontroll och analys av kreditrisk. Funktionen bör rapportera till styrelse, ledning och i övrigt till dem som har behov av informationen. Rapporteringen bör ge en allsidig och saklig bild av institutets kreditrisker samt innehålla analyser av utvecklingen i institutets kreditrisker. Funktionen bör också föreslå de ändringar i styrdokument och processer som funktionens iakttagelser om kreditriskhanteringen ger anledning till.

Funktionen bör vara underställd den verkställande direktören eller en annan ledande befattningshavare som är direkt underställd den verkställande direktören och som inte har ansvar för den dagliga kredit- eller affärsverksamheten, men som har goda kunskaper om kreditrisker.

Funktionens uppgifter bör inte utföras av personal som arbetar med den dagliga kredit- eller affärsverksamheten. Funktionen bör ha tillräckliga resurser för sina uppgifter och personal med goda kunskaper om kreditrisker.

Funktionens arbete kan utformas på olika sätt beroende på institutets verksamhetsförhållanden. Funktionen kan t.ex. uppdra åt andra funktioner i institutet att sammanställa underlag för dess rapporter och analyser. Funktionen har dock alltid ansvaret för den samlade rapporteringen och analysen av institutets kreditrisker liksom för att underliggande data är korrekta.

Kreditkultur

20 § Institutet bör ha en god kreditkultur. De yrkesmässiga värderingar och normer i kreditfrågor som finns i institutets kreditorganisation, från styrelse till handläggare, bildar sammantagna en kreditkultur, som har betydelse för kreditriskhanteringskvalitet.

En god kreditkultur bygger på många olika faktorer. Exempel på sådana kan vara:

- ett affärsmässigt och riskmedvetet förhållningssätt till kreditfrågor,
- en god kunskap om kunden,
- en kreditadministration där alla moment i kedjan, från det att en kreditansökan prövas till det att en kredit återbetalas eller avvecklas, fungerar utan dröjsmål,
- ändamålsenliga manualer för det praktiska arbetet i kreditadministrationen, t.ex. för säkerhetsvärdering, borgensmän och företagskrediter,
- rationella processer med funktioner som förebygger dels risk för misstag, dels risk för överträdelse av befogenheter,
- att förändringar i institutets verksamhet föregås av omsorgsfull utvecklings- och testarbete för att säkerställa kontrollen över kreditrisker,
- undvikande av situationer där det finns risk för intressekonflikter,
- tillämpning av kvalitetsprincipen,
- en restriktiv inställning till enmansbeslut, samt
- att inte eventuella belöningsssystem motverkar en god kreditriskhantering.

FIS ALLMÄNNA RÅD – FFFS 2004:9

Ansökan om tillstånd att driva bank- eller finansieringsrörelse eller att ge ut elektroniska pengar

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner	1039
2 kap. Ansökan om tillstånd att driva bank- eller finansieringsrörelse eller att ge ut elektroniska pengar	1040
Ansökans utformning	1040
Verksamhetsplan	1040
3 kap. Tillstånd att etablera filial i Sverige och anmälan av representationskontor	1044
Filialetablering	1044
4 kap. Verksamhet i utlandet	1044
Filialetablering	1044
Ändring av filialens verksamhet	1045
Annan gränsöverskridande verksamhet	1045

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner

1 § Dessa allmänna råd avser förfarandet vid

1. ansökan om tillstånd att driva bank- eller finansieringsrörelse,
2. ansökan om tillstånd att ge ut elektroniska pengar,
3. ansökan om tillstånd för utländska kreditinstitut och utländska institut för elektroniska pengar att inrätta filial i Sverige,
4. ansökan om tillstånd respektive anmälan för svenska kreditinstitut och institut för elektroniska pengar att inrätta filial i utlandet samt
5. anmälan om gränsöverskridande verksamhet och representationskontor.

Regler om detta finns bland annat i

- sparbankslagen (1987:619),
- lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag,
- lagen (1995:1570) om medlemsbanker,
- lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar,
- förordningen (2004:329) om bank- och finansieringsrörelse samt
- lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

2 § I dessa allmänna råd betyder

1. *EES*: europeiska ekonomiska samarbetsområdet,
2. *finansiell företagsgrupp*: vad som anges i 6 kap. 1 § och 2 § första stycket 1 lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag,
3. *institut*: bank, kreditmarknadsföretag och institut för elektroniska pengar,
4. *kreditinstitut*: bank och kreditmarknadsföretag,
5. *kvalificerad ägare*: fysisk eller juridisk person som har ett kvalificerat innehav,
6. *kvalificerat innehav*: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget.

2 kap. Ansökan om tillstånd att driva bank- eller finansieringsrörelse eller att ge ut elektroniska pengar

Ansökans utformning

1 § Av 2 kap. 1 § tredje stycket förordningen (2004:329) om bank- och finansieringsrörelse framgår vem som ska underteckna en ansökan om att driva bank- eller finansieringsrörelse. Ansökan om tillstånd att ge ut elektroniska pengar undertecknas av en behörig företrädare för det sökande företaget.

I 1 kap. 4–6 §§ förordningen (2004:329) om bank- och finansieringsrörelse finns vissa bestämmelser om formalia för ansökningshandlingar. Dessa bör i tillämpliga delar beaktas även vid ansökan om tillstånd att ge ut elektroniska pengar.

Institutets ansökan bör sändas in i original och kopia. Ytterligare en kopia bör lämnas till institutets revisor. I ansökan kan anges vilka handlingar som institutet anser ska omfattas av sekretess enligt 8 kap. 5 § sekretesslagen (1980:100).

2 § För kreditinstitut framgår det av 2 kap. 1 och 2 §§ förordningen (2004:329) om bank- och finansieringsrörelse att ansökan ska innehålla

1. vissa namn och adressuppgifter,
2. en försäkran av stiftare eller styrelseledamöter att de inte är försatta i konkurs m.m.,
3. en verksamhetsplan och
4. ett förslag till bolagsordning, reglemente eller stadgar eller till ändring av denna.

En ansökan om tillstånd att ge ut elektroniska pengar bör innehålla motsvarande uppgifter.

Av institutets förslag till bolagsordning, reglemente eller stadgar bör det framgå vilken verksamhet institutet avser att driva. Kreditinstitut bör utgå från exemplifieringen i 7 kap. 1 § andra stycket lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Verksamhetsplan

3 § Ett kreditinstituts verksamhetsplan bör innehålla de uppgifter som framgår av 4–20 §§. Till planen bör bifogas

1. en organisationsplan, enligt 4 §,
2. eventuella uppdragsavtal, enligt 5 och 20 §§,
3. en koncern- eller ägarskiss, enligt 6 §,
4. underlag för ägar- och ledningsprövning, enligt 7 och 8 §§,
5. årsredovisningar, delårsrapporter, prognoser och instruktion för upplåning enligt 11 § samt
6. riktlinjer och instruktioner enligt 15–20 §§.

Första stycket gäller även för institut för elektroniska pengar, om inte annat framgår av 4–20 §§.

Beskrivning av verksamheten

4 § En utförlig beskrivning av den verksamhet som ska bedrivas i institutet bör lämnas. Beskrivningen bör bland annat innehålla:

- en schematisk översikt (organisationsplan) över hur verksamheten är organiserad,
- en övergripande redogörelse av verksamhetsområden och funktioner,
- uppgift om antalet anställda fördelade på olika verksamhetsområden och funktioner, och
- ansvars- och befattningsbeskrivning för anställda med särskilt ansvar för en viss funktion eller ett verksamhetsområde.

Kreditinstitut bör särskilt beskriva de delar av verksamheten som är tillståndspliktiga enligt 1 kap. 3 respektive 4 §§ i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse. Institut för elektroniska pengar bör särskilt beskriva systemen för utgivning och hante-

ring av elektroniska pengar. I Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2002:14) om utgivning av elektroniska pengar finns närmare upplysningar om vilka krav som ställs på sådana system.

Institutet bör lämna uppgifter om hur IT-verksamheten kommer att organiseras, vilka system som kommer att användas och vilken strategi som kan bli aktuell. Uppgifter bör även lämnas om hur ansvaret för IT-stödet och informationssäkerheten avses organiseras och struktureras.

Den verkställande direktören och andra som är verksamma i institutet bör vara anställda där. Av ansökan bör det framgå om någon person kommer att vara anställd även i något annat företag och, om så är fallet, bör det redogöras för vilken bedömning som har gjorts avseende bland annat risken för eventuella intressekonflikter.

Uppdragsavtal

5 § Om institutet avser att lägga ut delar av verksamheten till en annan juridisk person eller oberoende fysisk person bör verksamhetsplanen innehålla en redogörelse för uppdraget. När uppdragsavtalet upprättas bör institutet följa Finansinspektionens promemoria om outsourcing, 1998-12-18 (se www.fi.se).

Kreditinstitut bör inge sådana uppdragsavtal som avses i 6 kap. 7 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse. Även institut för elektroniska pengar bör ge in eventuella uppdragsavtal avseende finansiella tjänster till Finansinspektionen.

Ägarförhållanden

6 § Institutet bör i verksamhetsplanen lämna uppgifter om ägare till kvalificerade innehav av aktier eller andelar i institutet. Om institutet ingår i en koncern eller finansiell företagsgrupp bör uppgifter om ägarandel eller motsvarande, firma och typ av verksamhet lämnas om övriga företag i densamma.

Ägarförhållandena bör illustreras genom en koncern- eller ägarskiss som bifogas verksamhetsplanen, där varje ägares andel av kapitalet och rösttalet preciseras särskilt.

Ägares lämplighet

7 § Institutets kvalificerade ägare och ledande befattningshavare i juridiska personer som har ett kvalificerat innehav bör lämna de uppgifter som framgår av Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 1998:14) om ägar- och ledningsprövning.

Ledande befattningshavares lämplighet

8 § Institutets styrelseledamöter, styrelsesuppleanter, verkställande direktör och dennes ställföreträdare bör lämna de uppgifter som framgår av Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 1998:14) om ägar- och ledningsprövning.

Externa styrelseledamöter

9 § Institutet bör i verksamhetsplanen ange vilka av styrelsens ledamöter som är externa, dvs. vilka ledamöter som står utanför kretsen av ägare och andra personer som, t.ex. i egenskap av anställda, uppdragstagare eller anhöriga, är knutna till institutet.

Finansinspektionen anser att externa styrelseledamöter kan förstärka styrelsens kontrollfunktion. I den mån externa ledamöter inte ingår i institutets styrelse bör skälen för detta redovisas.

Startkapital

10 § Av 2 § Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2002:14) om utgivning av elektroniska pengar framgår vad som ska ingå i startkapitalet för ett institut för elektroniska pengar. Denna bestämmelse bör tillämpas även av kreditinstitut.

Soliditet och likviditet

11 § Ett institut som vid tidpunkten för ansökan driver verksamhet bör bifoga en reviderad och av stämman godkänd årsredovisning. Ingår institutet i en koncern bör det även bifogas årsredovisning för moderföretaget samt för den koncern institutet ingår i. Årsredovisningarna bör avse det närmast föregående räkenskapsåret. Vidare bör, i förekommande fall, närmast föregående delårsrapport bifogas.

Till institutets verksamhetsplan bör även bifogas en prognos för de närmast kommande tre verksamhetsåren.

Prognosen bör omfatta följande uppgifter:

- Balans- och resultaträkning för såväl institutet som för den finansiella företagsgrupp som institutet kan komma att leda eller ingå i. Prognosen bör vara uppställd enligt bilaga 1–3 till Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2003:11) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.
- Analys av kapitalbas, kapitaltäckningsgrad och exponeringar för såväl institutet som för den finansiella företagsgrupp som institutet kan komma att leda eller ingå i. Analysen bör vara uppställd enligt rapportbilagan till Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2004:8) om kapitaltäckning och stora exponeringar.

De antaganden som prognoser och analyser bygger på bör anges. Dessa bör redovisas för respektive verksamhetsområde. En känslighetsanalys bör lämnas om vilken påverkan som ändrade antaganden kring till exempel volymer, räntenivåer och räntemarginaler får på angivna analyser och prognoser.

Institutet bör i verksamhetsplanen redogöra för hur det avser att lösa frågan om finansiering av verksamheten. Redogörelsen bör innehålla uppgifter om vilka marknader som institutet avser att refinansiera sig via samt om innehållet i avtal om refinansiering med annat kreditinstitut eller kreditgivare. Särskilda uppgifter bör lämnas om förhållandet mellan kort- respektive långfristig upplåning, ställt i relation till löptiden på utestående krediter eller annan finansieringsverksamhet såsom leasing.

Till redogörelsen bör institutet bifoga en instruktion för den funktion som ska ha rätt att för institutets räkning besluta om upplåning och vilka begränsningar som ska gälla.

Institutet bör också lämna de övriga uppgifter som kan vara av betydelse för en bedömning av de ekonomiska förhållandena.

Revisorer

12 § I verksamhetsplanen bör uppgift lämnas om institutets externa revisorer.

Redovisning

13 § För ekonomi- och redovisningsfunktionen bör verksamhetsplanen innehålla en redogörelse för organisation, ansvarsfördelning och attestinstruktion. I en beskrivning av redovisningssystemet bör sambandet mellan den sidoordnade redovisningen och grund- och huvudbokföringen framgå. Det bör även uppges vilka åtgärder som vidtagits eller kommer att vidtas för att säkerställa en tillfredsställande kontroll avseende bokföring och medelsförvaltning.

Styrning, intern information och intern kontroll

14 § Till verksamhetsplanen bör institutet bifoga förslag till riktlinjer och instruktioner när det gäller de områden som anges i 14–20 §§. Ledning kan hämtas i Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 1999:12) om styrning, intern information och intern kontroll inom kredit- och värdepappersinstitut samt i fondbolag.

Riskhantering

15 § Verksamhetsplanen bör innehålla en redogörelse för hur institutet kommer att hantera de risker som dess rörelse är förknippad med. Exempel på väsentliga risker är:

- kreditrisker,
- marknads- och likviditetsrisker samt
- operativa risker.

Förslag till riktlinjer och instruktioner bör bifogas. Ledning kan hämtas i Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2004:6) om kreditriskhantering i kreditinstitut och värdepappersbolag och Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2000:10) om hantering av marknads- och likviditetsrisker i kreditinstitut och värdepappersbolag.

Kundskydd

16 § Institutet bör i verksamhetsplanen redogöra för vilka åtgärder som planeras för att det i sin verksamhet ska kunna beakta konsumenträttslig lagstiftning. Institutet bör lämna uppgifter om rutiner för hanteringen av klagomål. Uppgift bör lämnas om namn på den eller de befattningshavare som ska ha ansvar för klagomål från allmänheten. Ledning kan hämtas i Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2000:2) om krediter i konsumentförhållanden och Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2002:23) om klagomålshantering avseende finansiella tjänster till konsumenter.

Etiska regler

17 § Till verksamhetsplanen bör institutet bifoga de riktlinjer för hantering av etiska frågor som ska tillämpas. I ansökan bör det anges hur kännedom om branschgemensamma etiska regler ska spridas inom institutet och vem eller vilken funktion som ska ansvara för att detta sker. Vidare bör det anges hur uppföljning, kontroll och rapportering samt intern information och utbildning som rör etiska frågor ska ske. Ledning kan hämtas i Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 1998:22) om riktlinjer för hantering av etiska frågor hos institut som står under Finansinspektionens tillsyn.

Händelser av väsentlig betydelse

18 § Till verksamhetsplanen bör institutet bifoga de riktlinjer för hantering och rapportering av händelser av väsentlig betydelse som det ska tillämpa. Av redovisningen bör bl.a. besluts- och rapporteringsordning i sådana ärenden framgå. Ledning kan hämtas i Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 1999:7) om rapportering av händelser av väsentlig betydelse.

Om brott, försök eller förberedelse till brott mot företaget har uppdagats under de två senaste åren bör institutet lämna uppgifter om detta i verksamhetsplanen. Institut som vid ansökningstillfället bedriver verksamhet bör vidare ange om det är part i domstolsprocesser eller skiljeförfaranden som, var för sig eller sammantaget, rör mer betydande belopp, ställt i relation till företagets storlek.

Åtgärder mot penningtvätt och särskilt allvarlig brottslighet

19 § Till verksamhetsplanen bör institutet bifoga en redovisning av vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas för att hindra penningtvätt och för att motverka transaktioner som avser finansiering av särskilt allvarlig brottslighet. Förslag till instruktioner bör bifogas. Se vidare Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 1999:8) om åtgärder mot penningtvätt och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2002:19) om åtgärder mot finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall.

Granskningsfunktion (internrevision)

20 § Institutet bör i verksamhetsplanen redogöra för hur den oberoende interna granskningsfunktionen ska vara utformad och hur den ska arbeta.

Av redogörelsen bör det framgå

1. hur granskningsfunktionen ska vara organiserad,
2. instruktioner för funktionen,
3. om det ska finnas en oberoende granskning av IT- och informationssäkerheten,
4. om en granskningsplan ska tas fram och vem som ska fastställa den samt
5. hur ofta och till vem granskningsfunktionen ska rapportera.

Om granskningsfunktionen ska utföras av externa revisorer eller konsulter bör en motsvarande redogörelse lämnas för deras uppdrag. Uppdraget bör regleras i ett skriftligt avtal som bifogas verksamhetsplanen.

Ledning kan hämtas i Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 1999:12) om styrning, intern information och intern kontroll inom kredit- och värdepappersinstitut samt i fondbolag.

3 kap. Tillstånd att etablera filial i Sverige och anmälan av representationskontor

Filialetablering

Allmänt

1 § Ett utländskt kreditinstitut och ett utländskt institut för elektroniska pengar som inte hör hemma inom EES får efter tillstånd etablera en filial i Sverige. Avser det utländska kreditinstitutet att driva värdepappersrörelse i filialen krävs särskilt tillstånd för detta enligt lagen (1991:981) om värdepappersrörelse.

Ansökans innehåll

2 § Till en ansökan bör det bifogas

1. en bolagsordning eller motsvarande,
2. en verksamhetsplan, upprättad enligt 2 kap. 4–5, 11, 13–20 §§ och
3. en fullmakt enligt 10 § lagen (1992:160) om utländska filialer.

Ansökan bör vidare innehålla uppgifter om

1. filialens firma och adress,
2. externa revisorer i filialen,
3. det utländska institutets styrelses säte och adress,
4. kvalificerade ägare i det utländska institutet,
5. styrelseledamöter och ledande befattningshavare i det utländska institutet,
6. årsredovisning för det senaste verksamhetsåret samt koncernredovisning för den koncern det utländska institutet ingår i eller är moderbolag för,
7. kapitaltäckningen för såväl det utländska institutet som den finansiella företagsgrupp eller koncern som institutet ingår i eller leder, beräknad enligt Baselkommitténs regler samt
8. eventuellt samarbete med institut eller värdepappersbolag i Sverige.

Representationskontor

3 § Ett utländskt kreditinstitut får öppna representationskontor i Sverige efter anmälan till Finansinspektionen. Kreditinstitutet får inte tillhandahålla bank- eller finansieringstjänster från representationskontoret.

Till anmälan bör det utländska kreditinstitutets årsredovisning bifogas samt uppgifter om

1. representationskontorets firma samt fullständiga adress,
2. namn och fullständiga personuppgifter på den som ska ansvara för representationskontoret,
3. planerad verksamhet och
4. det utländska kreditinstitutets verksamhetsgrenar.

Ändringar av ovanstående uppgifter anmäls till Finansinspektionen. Dessutom bör det utländska kreditinstitutets årsredovisning årligen lämnas till Finansinspektionen.

4 kap. Verksamhet i utlandet

Filialetablering

Allmänt

1 § Ett institut får efter tillstånd av Finansinspektionen inrätta filial i ett land utanför EES. Om etableringen görs i ett land inom EES ska institutet underrätta Finansinspektionen. Vilken information som underrättelsen ska innehålla framgår av 5 kap. 1 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse respektive av 5 kap. 2 § lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar.

Ansökans innehåll

2 § Till en ansökan om tillstånd eller underrättelse om filialetablering bifogas en plan för filialverksamheten. När det gäller filialetablering i ett annat EES-land bör institutet besvara ett frågeformulär som bifogas underrättelsen, se bilaga 1 som gäller kreditinstitut och bilaga 2 som gäller institut för elektroniska pengar. Kreditinstitut bör vidare i bilaga 3 fylla i vilka tjänster som kreditinstitutet avser att tillhandahålla i filialen. En översättning av de besvarade formulären – till ett officiellt språk i det land etableringen avser – alternativt till engelska, bör också lämnas.

Utöver verksamhetsplanen bör institutet lämna en prognos över det förväntade ekonomiska utfallet i filialen under de tre kommande verksamhetsåren. De antaganden som prognosen bygger på bör anges. Dessa bör redovisas för respektive verksamhetsområde. En känslighetsanalys bör lämnas om vilken påverkan som ändrade antaganden kring till exempel volymer, räntenivåer och räntemarginaler får på angivna analyser och prognoser.

Filialen bör ha en person som ansvarar för verksamheten. Denne bör vara bosatt i det land där filialen är etablerad. En meritförteckning för den ansvarige bör bifogas.

Om filialen ska ha en egen styrelse bör uppgifter lämnas om dess sammansättning inklusive eventuella suppleanter samt uppgifter om vem som ska vara styrelsens ordförande och vice ordförande.

Ändring av filialens verksamhet

3 § Ett institut som, efter det att en filial inrättats i ett annat EES-land, avser att vidta ändring av filialens verksamhet, adress eller ansvariga personer i ledningen ska enligt 5 kap. 3 § första stycket lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse respektive 5 kap. 4 § lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar skriftligen underrätta Finansinspektionen om detta minst en månad innan ändringen genomförs. Institutet bör även underrätta tillsynsmyndigheten i det land filialen finns.

Motsvarande underrättelseförfarande som avses i första stycket bör även användas när det gäller en filial i ett land utanför EES.

Annan gränsöverskridande verksamhet

4 § Ett institut som avser att bedriva verksamhet i ett annat EES-land, genom att erbjuda och tillhandahålla tjänster utan att inrätta filial där, ska enligt 5 kap. 4 § första stycket lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse respektive 5 kap. 5 § lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar underrätta Finansinspektionen om sin avsikt, innan verksamheten påbörjas. Institutet bör använda sig av frågeformuläret i bilaga 1 respektive bilaga 2. Kreditinstitut bör vidare i bilaga 3 fylla i vilka tjänster som kreditinstitutet avser att tillhandahålla. En översättning av frågeformuläret – till ett officiellt språk i det land etableringen avser – alternativt till engelska, bör också lämnas.

Om ett institut avser att etablera ett representationskontor eller motsvarande i ett land utanför EES bör institutet skriftligen anmäla detta till Finansinspektionen.

[Bilagorna återges ej här; red.anm.]

FIs ALLMÄNNA RÅD – FFFS 2004:10

Revisorer förordnade av Finansinspektionen

Tillämpningsområde

1 § Dessa allmänna råd gäller för revisorer som har förordnats av Finansinspektionen enligt följande bestämmelser:

- 10 kap. 2 § försäkringsrörelselagen (1982:713),
- 13 kap. 9 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
- 8 § lagen (1989:508) om försäkringsmäklare,
- 5 § förordningen (1970:68) om tillsyn över hypoteksinstituten,
- 69 § lagen (1972:262) om understödsföreningar,
- 42 § den upphävda lagen (1990:1114) om värdepappersfonder,
- 6 kap. 5 § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse,
- 11 kap. 4 § lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet,
- 9 kap. 1 § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument och
- 10 kap. 16 § lagen (2004:46) om investeringsfonder.

2 § De allmänna råden är generellt utformade. Finansinspektionen kan utöver dessa lämna särskilda instruktioner som avser granskning av vissa områden.

Revisionens genomförande

3 § Revisorn arbetar på Finansinspektionens uppdrag och fullgör tillsammans med övriga revisorer i institutet uppdraget att granska institutet i den omfattning som följer av god revisionsred.

4 § Revisorn bör inte utan Finansinspektionens medgivande utföra konsulttjänster hos institutet eller ett till detta närliggande företag. Detta gäller även personer som är underställda revisorn.

5 § Revisorn bör särskilt uppmärksamma institutets interna kontrollsystem i sin granskning. Revisorn bör även särskilt uppmärksamma hanteringen av de i verksamheten förekommande riskerna samt hur riktlinjer och instruktioner tillämpas.

6 § Revisorn i ett livförsäkringsbolag bör särskilt uppmärksamma transaktioner som äger rum mellan livförsäkringsbolaget och andra bolag inom samma koncern samt beslutsunderlaget till sådana transaktioner. Dessutom bör revisorn jämföra dessa med livförsäkringsbolagens egna riktlinjer.

7 § Revisorn bör kontrollera att institutet har upprättat rutiner som säkerställer att rapporteringen till Finansinspektionen är korrekt och sker i enlighet med lagar och andra föreskrifter.

Rapportering till Finansinspektionen

8 § Revisorn bör, utöver den rapporteringsskyldighet som gäller enligt vissa författningar, omgående informera Finansinspektionen om de erinringar som revisorerna framställer till styrelsen eller verkställande direktören enligt följande:

- 9 kap. 39 § aktiebolagslagen (2005:551),
- 10 kap. 12 § försäkringsrörelselagen (1982:713) och
- 13 kap. 9 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Revisorn bör lämna en årsrapport över revisionen till Finansinspektionen senast tre veckor efter det att revisionen har slutförts för räkenskapsåret. Om revisionen har omfattat flera institut inom samma koncern, bör en rapport lämnas för varje enskilt institut. Därutöver bör revisorn snarast lämna Finansinspektion information, och en kopia av aktuell revisionsberättelse samt uppgifter om vilka revisorer som har utsetts av stämman.

Om revisionsberättelsen inte har lämnats inom sex månader efter räkenskapsårets utgång, bör revisorn genast underrätta Finansinspektionen om detta och ange orsaken till dröjsmålet.

9 § Den årliga rapporten bör innehålla:

- en övergripande redogörelse för hur revisionsarbetet organiserats och genomförts,
- en redogörelse för väsentliga förändringar i institutets organisation, verksamhet eller andra förhållanden som kan inverka på institutets riskeponering,
- en redogörelse för väsentliga brister som rör institutens interna kontroll, redovisning och förvaltning i övrigt samt för tidigare påpekade brister som inte åtgärdats,
- en redogörelse för livförsäkringsbolagens interna transaktioner och beslutsunderlag till dessa,
- redogörelse för väsentliga avvikelser från Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd,
- uppgifter om övriga förhållanden, t.ex. tvister, som kan medföra risk för betydande ekonomiska konsekvenser för institutet,
- uppgifter om årets resultat, samt en redogörelse för de verksamheter som har varit av huvudsaklig betydelse för resultatets uppkomst,
- uppgift om antal timmar och fördelning på huvudsakliga arbetsmoment vid fullgörandet av uppdraget samt debiterat arvode, vilka kan lämnas i en separat redogörelse, samt
- övriga uppgifter som revisorn anser bör tas med.

10 § Revisorn bör även löpande informera Finansinspektionen om sådana iakttagelser som kan vara av betydelse för myndighetens tillsyn.

Byte av revisor

11 § Om byte av revisor sker under löpande verksamhetsår, bör Finansinspektionen omgående informeras om detta.

FIS FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD – FFFS 2004:11

Säkerställda obligationer

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner	1048
2 kap. Förutsättningar för tillstånd	1048
3 kap. Krav på säkerhetsmassan	1049
Tillåtna hypotekskrediter	1049
Hur värderingen ska utföras	1049
Hur kontrollen av marknadsvärdet ska utföras	1049
4 kap. Villkor för derivatavtal samt beräkning av och villkor för riskexponering och räntebetalningar	1049
Nuvärdeberäkning	1050
Ränterisk	1050
Valutarisk	1050
Villkor för derivatavtal och det särskilda kontot	1050
5 kap. Skyldighet att föra register	1051
Säkerhetskrav	1051
Hur registret ska föras	1051
Tillgänglighet	1052
6 kap. Den oberoende granskaren	1052
Krav på kompetens	1052
Granskarens uppgifter	1052
Skyldighet att rapportera	1052

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner

1 § Dessa föreskrifter och allmänna råd innehåller bestämmelser om utgivning av säkerställda obligationer. De ska tillämpas av följande företag:

- svenska banker och kreditmarknadsföretag som ansöker om att få ge ut säkerställda obligationer, och
- svenska banker och kreditmarknadsföretag som fått Finansinspektionens tillstånd att ge ut säkerställda obligationer.

2 § I dessa föreskrifter och allmänna råd betyder

1. *lagen*: lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer,
2. *säkerhetsmassa*: vad som anges i lagens 1 kap. 2 §.

2 kap. Förutsättningar för tillstånd

1 § Ett företag ska i samband med att det ansöker om tillstånd att få ge ut säkerställda obligationer lämna Finansinspektionen följande handlingar:

1. En kopia av styrelseprotokollet där det framgår att styrelsen beslutat om att ansöka om tillstånd.
2. En beskrivning av den tänkta verksamheten som visar företagets hantering av säkerställda obligationer och säkerhetsmassa.
3. En särskild plan enligt vad som anges i 2 kap. 1 § 3 i lagen, alternativt en beskrivning av att omvandling skett.
4. En ekonomisk plan för de närmast kommande tre verksamhetsåren som visar att företagets finansiella situation är så stabil att övriga borgenärs intressen inte riskeras om företaget ger ut säkerställda obligationer.
5. En beskrivning av hur verksamheten med säkerställda obligationer ska organiseras så att en god intern kontroll kan uppnås kring denna.
6. Uppgifter om IT-system som kommer att användas i den tänkta verksamheten.

3 kap. Krav på säkerhetsmassan

Tillåtna hypotekskrediter

1 § För att kvalificera som hypotekskredit måste krediten ha en säkerhet i form av en pant i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt. Pantobjektet ska huvudsakligen vara avsett för ett eller flera av följande ändamål: bostad, jordbruk eller kontors- och affärsverksamhet.

2 § Vid bestämning av den högsta belåningsgraden enligt lagens 3 kap. 3 § får 75 procent av belåningsgraden användas endast om pantobjektet till huvudsaklig del är avsett för bostadsändamål. I annat fall gäller belåningsgränserna på 70 eller 60 procent som anges i nämnda lagrum.

Allmänna råd

För att bestämma vad ett pantobjekt huvudsakligen är avsett för kan vägledning tas i typkoderna som finns i fastighetsregistrets taxeringsuppgiftsdel.

Om en fastighet omfattar flera taxeringsenheter kan den huvudsakliga användningen bedömas med hjälp av delvärdena i taxeringsvärdet.

3 § För att hypotekskrediter ska få ingå i säkerhetsmassan ska byggnader som hör till fastigheterna och tomträtterna vara brandförsäkrade.

4 § Om en lånefordran som ingår i säkerhetsmassan är oreglerad sedan 60 dagar får dess värde inte räknas med i säkerhetsmassans värde vid de prövningar som ska göras enligt lagens 3 kap. 8 och 9 §§.

Hur värderingen ska utföras

5 § Den värderingsman som ska utföra en individuell värdering enligt 3 kap. 5 § i lagen ska ha tillräcklig teoretisk och praktisk kunskap om hur värderingen ska utföras samt i övrigt vara väl förtrogen med den allmänna och lokala fastighetsmarknaden.

6 § Vid värderingen ska erkända och accepterade värderingsmetoder användas.

Allmänna råd

Underlag för värderingar som grundas på generella prisnivåer bör dokumenteras.

Hur kontrollen av marknadsvärdet ska utföras

7 § Ett emittentinstitut ska löpande bevaka utvecklingen av fastighetspriserna på de orter eller i de regioner där institutet lämnar krediter. Vid vikande prisnivåer ska institutet kontrollera huruvida en egendom som utgör säkerhet för lämnade krediter håller samma värde som vid den ursprungliga eller senaste värderingen. Om marknadsförhållandena på orten eller i regionen allvarligt försämrats ska värderingen omprövas.

4 kap. Villkor för derivatavtal samt beräkning av och villkor för riskexponering och räntebetalningar

Allmänna råd

Matchningsregler

Den grundläggande regeln för systemet med säkerställda obligationer är att säkerhetsmassan vid varje tidpunkt ska överstiga skulden för de utestående säkerställda obligationerna. Matchningsregeln i 3 kap. 8 § i lagen tar sikte på de aktuella tillgångs- och skuldvärdena, medan 3 kap. 9 § samma lag riktar in sig på nuvärdeberäknade framtida kontantflöden och stabiliteten med hänsyn till förändringar i ränteläge och valutakurser.

När det i 3 kap. 8 § i lagen talas om det nominella värdet av säkerhetsmassan respektive av de säkerställda obligationerna bör därmed förstås de aktuella tillgångs- respektive skuldvärdena med hänsyn tagen såväl till eventuella kursdifferenser som till effekten av förekommande derivatavtal.

Följande exempel belyser detta:

- Om det bland de säkerställda obligationerna finns sådana obligationer som har utgivits till överkurs bör det aktuella bokförda skuldvärdet läggas till grund för matchningsberäkningen.
- Om det bland fyllnadssäkerheterna finns t.ex. obligationer som förvärvats till underkurs bör det aktuella bokförda tillgångsvärdet läggas till grund för matchningsberäkningen.
- Om emittentinstitutet har ingått derivatavtal för att byta valuta för en viss volym av de säkerställda obligationerna bör det aktuella värdet för denna obligationsvolym beräknas med hänsyn tagen till effekten av derivatavtalet.

Nuvärdeberäkning

1 § Nuvärdet av tillgångarna i säkerhetsmassan ska vid en daglig beräkning överstiga nuvärdet av skulderna som avser säkerställda obligationer. Vid beräkningen ska även nuvärdet av derivatavtal beaktas. De diskonteringsfaktorer (normalt nollkupongräntor) som används ska vara sådana som kan härledas från swapräntekurvan för aktuell valuta eller en annan räntekurva som på respektive marknad allmänt används för att definiera ränteläget.

Ränterisk

2 § Kravet på att beräkna nuvärdet i säkerhetsmassans tillgångar enligt 1 § ska vara uppfyllt också efter följande tänkta ränteförändringar:

- en plötslig och varaktig parallellförflyttning av swapräntekurvan, eller en annan räntekurva enligt 1 §, med en procentenhet uppåt,
- en plötslig och varaktig parallellförflyttning av swapräntekurvan, eller en annan räntekurva enligt 1 §, med en procentenhet nedåt.

Allmänna råd

Emittentinstitutet bör utöver nuvärdeberäkningarna även regelbundet göra andra för institutet relevanta beräkningar som grundas på antagna plötsliga och varaktiga ränteförändringar. I sådana beräkningar kan institutet exempelvis göra uträkningar med antaganden om plötsliga och varaktiga vridningar av swapräntekurvan.

Valutarisk

3 § Om det i emittentinstitutets säkerhetsmassa ingår tillgångar denominerade i en annan valuta än de säkerställda obligationerna ska följande villkor vara uppfyllda. Detta gäller under förutsättning att valutarisken inte är helt säkrad.

Nuvärdet av emittentinstitutets säkerhetsmassa ska vid en daglig beräkning överstiga nuvärdet av skulderna som avser säkerställda obligationer vid en tioprocentig plötslig och varaktig förändring av relationen mellan obligationsvalutorna och tillgångsvalutorna.

Vid beräkningen ska även nuvärdet av derivatavtal beaktas.

4 § Resultatet av de dagliga beräkningarna av nuvärden, ränterisk och valutarisk ska dokumenteras och sparas på ett betryggande sätt i fem år.

Villkor för derivatavtal och det särskilda kontot

5 § Derivatavtal som emittentinstitutet ingår för sin riskhantering enligt matchningsreglerna i lagens 3 kap. 8–9 §§ får enbart avse säkerställda obligationer och tillgångar i säkerhetsmassan.

6 § Derivatavtalen får inte vara utformade så att förtida upphörande automatiskt utlöses vid emittentinstitutets konkurs eller då det kan påkallas av motparten.

7 § Motparterna i derivatavtalen ska antingen tillhöra de kategorier som avses i lagens 3 kap. 2 §, eller vid avtalets ingående ha en offentligt känd kreditvärdering från kvalificerade kreditvärderingsinstitut minst i nivå med vad som anges i tabellen nedan.

Det är tillräckligt med en kreditvärdering som tillgodoser minimikravet under förutsättning att det inte också finns en kreditvärdering från ett annat institut som ligger under minimigränsen. I detta fall krävs att det finns minst två kreditvärderingar från kvalificerade institut som tillgodoser minimikravet.

Kreditvärderingsinstitut	Lägsta kreditvärdering	
	Långfristig	Kortfristig
Moody's	A3	P2
Standard & Poor's	A-	A2
Fitch	A-	F2

Om något av de kreditvärderingsinstitut som anges i tabellen ändrar beteckningarna i sina bedömningsskalor eller kraven på kreditvärdighet för att uppnå en viss kreditvärdering, ska kravet på den lägsta kreditvärderingen justeras i motsvarande mån.

Derivatavtal som ingåtts innan institutet inlett sin emission av säkerställda obligationer och som är avsedda att täcka av risker från tidigare utgivna obligationer eller andra liknande skuldförbindelser som omvandlats till säkerställda obligationer kan, så länge sådana omvandlade skuldförbindelser fortfarande är utestående, användas för att uppfylla de matchningskrav som gäller i verksamheten även om kravet enligt första stycket inte är uppfyllt.

Allmänna råd

Emittentinstitutet bör ingå avtal som i händelse av att motpartens kreditvärdering under derivatavtalets löptid skulle sänkas under den nivå som anges i tabellen gör det möjligt för institutet att

- ta in kompletteringssäkerheter, eller
- upplösa avtalet och ersätta det med ett annat som har en motpart med tillräckligt god kreditvärdering.

Ett annat alternativ kan vara att motparten ser till att någon annan part med tillräckligt bra kreditvärdighet garanterar dess förpliktelser under aktuella derivatavtal.

Det särskilda kontot

En innehavare av säkerställda obligationer ska i händelse av emittentinstitutets konkurs ha förmannsrätt i medel som finns hos institutet och som härrör från säkerhetsmassan eller derivatavtal. Sådana medel som tillkommer ska från och med konkursdagen registreras i registret enligt 3 kap. 10 § lagen. Dessförinnan finns inte detta krav.

I stället finns det i 3 kap. 9 § 3-4 i lagen bestämmelser som innebär att medel från de betalningsflöden som ingår i verksamheten ska hållas avskilda från emittentinstitutets övriga medel på ett särskilt konto. Vilka medel det är fråga om varierar beroende på hur emittentinstitutet väljer att organisera sin verksamhet. Det är dock av central betydelse att institutet vidtar sådana systemmässiga och organisatoriska åtgärder att syftet med dessa bestämmelser kan tillgodoses på ett betryggande sätt.

5 kap. Skyldighet att föra register

Säkerhetskrav

1 § Registret som avses i lagens 3 kap. 10 § ska uppfylla höga krav på säkerhet mot skada till följd av brand eller andra orsaker.

Hur registret ska föras

2 § De uppgifter som enligt 3 kap. 11 § i lagen ska ingå i registret som avser säkerställda obligationer och derivatavtal ska föras in i registret senast på avtalens startdag. Uppgifter som ska ingå i registret som avser krediter och fyllnadssäkerheter ska föras in i registret på den dag från vilken aktuell kredit respektive fyllnadssäkerhet inräknas i säkerhetsmassan. Därefter ska samtliga uppgifter som avser amorteringar, aktuella räntesatser och villkorsperioder dagligen uppdateras.

3 § Om en hypotekskredit har en säkerhet som inte ligger inom de belåningsgränser som anges i lagen ska uppgifter om det belopp med vilket krediten får tillgodoräknas säkerhetsmassan föras in i registret.

4 § Om marknadsvärdet av egendom som utgör säkerhet för en hypotekskredit har gått ned så att ett nytt, lägre värde måste bestämmas i enlighet med lagens 3 kap. 7 §, ska det nya värdet snarast möjligt föras in i registret. Detta medför att det belopp med vilket krediten högst får tillgodoräknas säkerhetsmassan minskas.

5 § Samtliga uppgifter som registret innehåller ska kunna verifieras.

Tillgänglighet

6 § Emittentinstitutet ska se till att registret vid var tid hålls tillgängligt för Finansinspektionen och den oberoende granskaren.

6 kap. Den oberoende granskaren

Krav på kompetens

1 § Den oberoende granskaren ska vara en extern person med lämpliga kvalifikationer. Granskaren får inte åta sig andra uppdrag i emittentinstitutet eller i andra företag inom den koncern där institutet ingår än att fungera som oberoende granskare.

Granskarens uppgifter

2 § Den oberoende granskaren ska övervaka att registret förs på ett korrekt sätt och ska då särskilt kontrollera att

1. obligationer och derivatavtal registreras på ett riktigt sätt,
2. endast krediter och fyllnadssäkerheter som uppfyller kvalifikationskraven tillförs säkerhetsmassan och att de registreras på ett riktigt sätt,
3. värderingen av de underliggande säkerheterna överensstämmer med lagens och dessa föreskrifters krav på hur en värdering ska utföras,
4. hypotekskrediter vars underliggande säkerhet har minskat avsevärt i värde vid matchningen endast räknas in i säkerhetsmassan till ett belopp som rymms inom de nya reducerade belåningsgränserna, och att
5. matchningsreglerna upprätthålls.

Skyldighet att rapportera

3 § Den oberoende granskaren ska en gång per år lämna Finansinspektionen en rapport över granskningen, samt skicka en kopia av den till den revisor som är förordnad av myndigheten.

4 § Granskaren ska därutöver informera Finansinspektionen så snart denne får kännedom om en händelse som kan vara av betydelse för myndigheten i dess tillsyn över institutet.

5 § Den årliga rapporteringen ska innehålla

1. en övergripande redogörelse för hur granskningsarbetet organiserats och genomförts,
2. en redogörelse för gjorda iakttagelser som avser emittentinstitutets verksamhet vad gäller säkerställda obligationer, och
3. uppgifter om antal timmar och dess fördelning på huvudsakliga arbetsmoment samt debiterat arvode, där de sistnämnda uppgifterna även kan lämnas separat.

Fls FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD – FFFS 2004:17

Rapportering av ägares kvalificerade innehav och ägarintressen

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter och allmänna råd innehåller bestämmelser för följande svenska institut: bankaktiebolag, medlemsbanker, sparbanker, kreditmarknadsbolag, kreditmarknadsföreningar, värdepappersbolag, fondbolag, försäkringsaktiebolag, understödsföreningar, ömsesidiga riksförsäkringsbolag, börser, auktoriserade marknadsplatser, clearingorganisationer, institut för elektroniska pengar, inlåningsföretag, samt finansiella institut.¹

Uppgifter som ska lämnas till Finansinspektionen

2 § Svenska bankaktiebolag, medlemsbanker, sparbanker, kreditmarknadsbolag, kreditmarknadsföreningar, värdepappersbolag, fondbolag, försäkringsaktiebolag, understödsföreningar, ömsesidiga riksförsäkringsbolag, börser, auktoriserade marknadsplatser, clearingorganisationer och institut för elektroniska pengar, ska i förekommande fall lämna Finansinspektionen allmän registerinformation och uppgifter om kvalificerade innehav, dotterföretag, dotterdotterföretag och andra ägarintressen i enlighet med bilagan.

Uppgifter om regelansvarig och klagomålsansvarig behöver endast lämnas av institut som är skyldiga att ha sådana enligt lag, förordning eller föreskrifter.

3 § Uppgifterna ska lämnas årligen senast den 30 juni, samt så snart registrerade förhållanden har ändrats.

4 § Svenska finansiella institut som är juridiska personer och inlåningsföretag, ska i förekommande fall lämna Finansinspektionen uppgifter om ägares kvalificerade innehav i enlighet med bilagan.

Uppgifterna ska lämnas årligen, dock senast den 30 juni.

5 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

Allmänna råd

De uppgifter som enligt 2–4 §§ ska lämnas till Finansinspektionen, bör rapporteras via den tjänst som finns på myndighetens webbplats.

[Bilagan återges ej här; red.anm.]

¹ Finansiella institut enligt 1 § lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet.

FIs FÖRESKRIFTER – FFFS 2004:23

Svenska skadeförsäkringsbolags kvartalsvisa rapporteringsskyldighet¹

(senast ändrad genom FFFS 2006:20)

Allmänna bestämmelser

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas av svenska skadeförsäkringsbolag.

2 § Uppgifter ska ha kommit in till Finansinspektionen senast den 21 a i månaden efter kvartalsskiftet. Uppgifter som avser förhållanden den 30 juni ska dock ha kommit in till myndigheten senast den 10 augusti.

3 § Uppgifterna ska lämnas på blankett Kvartalsrapport skadeförsäkringsbolag, bilaga 1. Anvisningar om hur blanketten fylls i finns i bilaga 2.

4 § Om inrapporterade uppgifter innehåller väsentliga fel, ska rättade uppgifter lämnas till Finansinspektionen snarast möjligt.

5 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

Resultat- och balansräkning samt solvensuppgifter

6 § Följande bolag som meddelar direkt försäkring i Sverige ska lämna uppgifter om balansräkning, resultaträkning, specifikationer samt solvens:

- riksbolag med en balansomslutning på minst 1.000 mkr,
- lokala bolag vars balansomslutning enligt balansräkningarna de två senaste räkenskapsåren överstiger 300 mkr.

Tillgångar för skuldtäckning och stora exponeringar

7 § Följande bolag ska lämna uppgifter om tillgångar för skuldtäckning och stora exponeringar:

- riksbolag som bedriver direkt försäkringsrörelse,
- lokala bolag, vars balansomslutning enligt balansräkningarna de två senaste räkenskapsåren överstiger 1.000 basbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring,
- återförsäkringsbolag som avser fordran för livförsäkring eller lång skadeförsäkring där försäkringstagarna har förmånsrätt enligt 7 kap. 11 a § första stycket 3 försäkringsrörelselagen (1982:713).

8 § har upphävts genom FFFS 2006:20.

Premier och skador (P1S)

9 § Följande bolag ska lämna uppgifter om premieinkomst, utbetalda försäkringersättningar, avsättningar för ej intjänad premie och avsättningar för oreglerade skador:

- riksbolag,
- lokala bolag, vars balansomslutning enligt balansräkningarna de två senaste räkenskapsåren överstiger 1.000 basbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

[Bilagorna återges ej här; red. anm.]

¹ Dessa föreskrifter upphör att gälla den 1 januari 2009 enligt FFFS 2008:15 [red. anm.].

FIs ALLMÄNNA RÅD – FFFS 2005:1

Styrning och kontroll av finansiella företag¹

1 kap. Tillämpningsområde	1055
Följ eller förklara	1055
Definitioner	1055
2 kap. Styrning	1056
Styrelsens ansvar och uppgifter	1056
Verkställande direktörens ansvar och uppgifter	1056
Intern information	1056
3 kap. Intern styrning och kontroll	1056
4 kap. Hantering och kontroll av risker	1057
Risker i verksamheten	1057
Interna regler för hantering och kontroll av risker	1057
Hur ska riskkontrollen organiseras?	1057
5 kap. Regelefterlevnad (Compliance)	1058
Hur ska regelefterlevnaden säkerställas?	1058
6 kap. Oberoende granskningsfunktion (Internrevision)	1059
7 kap. Uppdragsavtal	1059

1 kap. Tillämpningsområde

1 § Med dessa allmänna råd vill Finansinspektionen verka för en god styrnings- och kontrollkultur samt adekvata funktioner för styrning och kontroll i företag under myndighetens tillsyn.

2 § De allmänna råden omfattar verksamheten i företag som står under Finansinspektionens tillsyn (nedan benämnda företag) och bör tillämpas av:

- enskilda företag och, där det är lämpligt, inom koncerner, finansiella företagsgrupper, och finansiella konglomerat.

De gäller dock inte för

- företag i dess verksamhet enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder, och
- finansiella institut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

3 § Finansinspektionen har även utfärdat allmänna råd om hantering av specifika riskområden inom olika företag. Dessa allmänna råd avser att komplettera dem.

Följ eller förklara

4 § De allmänna råden är generellt utformade och medger alternativa lösningar. Sådana lösningar bör kunna motiveras.

Definitioner

5 § Med *funktion* menas en eller flera personer, enheter eller avdelningar, eller särskilt tillsatta kommittéer, som fått i uppdrag att utföra en eller flera av de uppgifter som nämns i dessa allmänna råd.

Med *interna regler* avses policy- och styrdokument, riktlinjer, instruktioner eller andra skriftliga dokument genom vilka utfärdaren (styrelse, verkställande direktör eller någon annan befattningshavare) styr verksamheten.

¹ Dessa allmänna råd har upphävts enligt FFFS 2007:16 i de avseenden de träffar verksamhet enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden [red.anm.].

Med *intern styrning och kontroll* menas en process genom vilken företagets styrelse, verkställande direktör, ledning och annan personal skaffar sig rimlig säkerhet för att företagets mål uppnås på följande områden:

- en ändamålsenlig och effektiv organisation och förvaltning av verksamheten,
- en tillförlitlig finansiell rapportering,
- efterlevnad av tillämpliga lagar, förordningar och andra regler.

2 kap. Styrning

Styrelsens ansvar och uppgifter

1 § Ett företags styrelse har det yttersta ansvaret för företagets organisation och förvaltningen av dess angelägenheter. Innebörden av styrelsens ansvar följer bland annat av den associationsrättsliga och näringsrättsliga lagstiftning som företaget tillämpar.

Styrelsen bör fastställa en strategi och mål för den verksamhet som företaget driver. Styrelsen bör även följa upp att dessa mål nås.

Väsentliga förändringar som avser verksamhet och organisation bör beslutas av styrelsen.

2 § Om ett företag är moderföretag i en koncern, bör moderföretagets styrelse verka för att gemensamma interna regler fastställs för den tillståndspliktiga verksamheten som drivs av företag inom koncernen. Detsamma bör gälla för det företag i en finansiell företagsgrupp eller ett finansiellt konglomerat som har en överordnad ställning inom gruppen eller konglomeratet.

Om det är lämpligt kan de funktioner som behandlas i 4 kap. (Riskhantering och riskkontroll), 5 kap. (Regelefterlevnad) och 6 kap. (Oberoende granskningsfunktion), placeras centralt inom en koncern, en finansiell företagsgrupp eller ett finansiellt konglomerat. Detta gäller under förutsättning att funktionerna har kompetens och resurser som avser samtliga tillståndspliktiga verksamheter.

3 § Även i företag som inte omfattas av aktiebolagslagen bör styrelsen i interna regler fastställa en arbetsordning för styrelsen samt uppgifterna för verkställande direktören eller motsvarande befattningshavare.

Verkställande direktörens ansvar och uppgifter

4 § Ett företags verkställande direktör sköter den löpande förvaltningen av företagets angelägenheter enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar. Verkställande direktören vidtar även de åtgärder som krävs för att

- företagets bokföring fullgörs i enlighet med lag, och att
- medelsförvaltningen sköts på ett betryggande sätt.

Innebörden av den verkställande direktörens ansvar följer bland annat av den associationsrättsliga och näringsrättsliga lagstiftningen.

Verkställande direktören bör se till att styrelsen dels får sådan saklig, utförlig och relevant information som behövs för att den ska kunna fatta väl underbyggda beslut, dels att styrelsen löpande informeras om utvecklingen av företagets verksamhet.

Intern information

5 § Ett företag bör ha effektiva informations- och kommunikationssystem för intern information. Här avses bland annat tekniska system samt organisation och rutiner för kommunikation och spridning av information internt.

3 kap. Intern styrning och kontroll

1 § Genom en god intern kontroll kan ett företag säkerställa

- en ändamålsenlig och effektiv organisation och förvaltning av verksamheten,
- en tillförlitlig finansiell rapportering,
- en effektiv drift och förvaltning av informationssystem,

- en god förmåga att identifiera, mäta, övervaka och hantera sina risker,
- en god förmåga att efterleva lagar och förordningar, interna regler, samt god sed eller god standard.

2 § Styrelsen och verkställande direktören bör verka för att en god intern kontroll präglar organisationen och driften av företagets verksamhet.

3 § För att upprätthålla en god intern kontroll bör organisationen anpassas till de förändringar i interna och externa risker som inträffar över tiden.

4 § Ett företag kan uppnå en god intern kontroll genom att exempelvis:

- följa upp verksamheten löpande och se till att det finns kontroller som säkerställer att rapporteringen på ett rimligt sätt återspeglar verksamheten,
- kontrollera löpande att resurser utnyttjas effektivt och i syfte att nå företagets mål,
- ta fram interna regler, samt dokumentera och uppdatera dessa löpande,
- fördela ansvar och arbete så att risken för intressekonflikter undviks,
- se till att en befattningshavare inte ensam handlägger en transaktion genom hela behandlingskedjan (dualitetsprincipen),
- säkerställa genom kontroller att information lämnas om utvecklingen inom ett verksamhetsområde avviker från riktlinjer och mål i företaget,
- säkerställa genom kontroller att redovisningen är fullständig och riktig, transaktioner rapporteras i tid samt att redovisade transaktioner verkligen är genomförda,
- säkerställa genom kontroller för informationssäkerhet och fysisk säkerhet, kontinuitet i verksamheten och skydda företagets och kundernas tillgångar,
- se till att informations- och rapporteringssystem säkerställer aktuell och relevant information om institutets verksamhet och riskexponering etc.

4 kap. Hantering och kontroll av risker

Risker i verksamheten

1 § Risker som bör hanteras och kontrolleras är exempelvis följande:

- kredit- och motpartsrisker,
- marknadsrisker (ränte-, valuta- och kursrisker),
- likviditetsrisker,
- operativa risker (risken för förluster till följd av att interna processer och rutiner är felaktiga eller inte ändamålsenliga, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser inklusive legala risker).

För försäkringsbolag och understödsföreningar finns därutöver specifika försäkringsrisker, så som

- teckningsrisker,
- reservsättningsrisker,
- återförsäkringsrisker, och
- matchningsrisker.

Interna regler för hantering och kontroll av risker

2 § Styrelsen bör se till att företagets hantering av risker (riskhantering) och uppföljningen av företagets risker (riskkontroll) är tillfredsställande.

För detta ändamål bör det fastställas interna regler i fråga om riskhanteringen och riskkontrollen. Det bör löpande säkerställas att dessa regler följs.

Hur ska riskkontrollen organiseras?

3 § Det bör finnas en samlad funktion i företaget för självständig riskkontroll. Funktionen bör informera styrelse, ledning och i övrigt dem som har behov av informationen.

Informationen bör ge en allsidig och saklig bild av företagets risker samt innehålla analyser av utvecklingen av riskerna. Funktionen bör också föreslå de ändringar i styr-

dokument och processer som funktionens iakttagelser om riskhanteringen ger anledning till.

Funktionen bör vara underställd den verkställande direktören. Den kan även vara placerad under en annan ledande befattningshavare med goda kunskaper om företagets risker, som är direkt underställd den verkställande direktören. Denna person ska dock inte ha ansvar för den dagliga affärsverksamheten.

Funktionen bör ha tillräckliga resurser för sina uppgifter. Uppgifterna bör inte utföras av befattningshavare som arbetar med den dagliga affärsverksamheten.

4 § Funktionen kan utforma arbetet på olika sätt beroende på företagets verksamhet. Den kan t.ex. uppdra åt andra funktioner i företaget att sammanställa underlag för dess rapporter och analyser. Funktionen ansvarar dock alltid för den samlade rapporteringen och analysen av företagets risker liksom för att underliggande data är korrekta.

5 § För försäkringsbolag gäller dessutom 8 kap. 1 § och 16 kap. 1 § försäkringsrörelselagen (1982:713) om den ansvarige aktuariens uppgifter och ansvar.

5 kap. Regelefterlevnad (Compliance)

1 § Med *regelefterlevnad* menas i dessa allmänna råd efterlevnad av lagar, förordningar och interna regler samt god sed eller god standard (nedan gemensamt benämnda regler) avseende den tillståndspliktiga verksamheten.

Bristande regelefterlevnad kan leda till ökade operativa risker, risker för juridiska sanktioner, tillsynssanktioner, ekonomiska förluster eller ryktesförluster.

Hur ska regelefterlevnaden säkerställas?

2 § Styrelsen bör se till att det finns en funktion (compliance) som utgör ett stöd för att verksamheten drivs enligt gällande regler. Funktionen bör också, om det är lämpligt, följa upp regelefterlevnaden.

Funktionen bör löpande informera om de risker som kan uppkomma i verksamheten till följd av bristande regelefterlevnad, hjälpa till med att identifiera och bedöma sådana risker samt biträda vid utformningen av interna regler. Funktionen bör också informera styrelsen, verkställande direktören och ledningen i frågor om regelefterlevnad.

3 § Funktionen bör löpande se till att den personal som berörs får information om nya eller ändrade regler och, om det behövs, utbildning i nya regelverk.

4 § Styrelsen eller verkställande direktören bör utfärda interna regler för funktionens ansvarsområde, omfattningen och genomförandet av funktionens arbete samt rutiner för information om iakttagelser.

5 § Funktionen bör vara underställd styrelsen, eller den verkställande direktören. Den kan även vara placerad under en annan ledande befattningshavare med goda kunskaper om företagets risker och verksamheten i övrigt, som är direkt underställd den verkställande direktören.

Funktionen bör ha tillräckliga resurser för sina uppgifter. Den bör även ha personal med goda kunskaper om företagets risker och de regler som företaget tillämpar.

6 § Funktionen arbete kan utformas på olika sätt beroende på företagets verksamhet. Det kan variera dels mellan olika företag, dels inom ett företag exempelvis på lokal och central nivå.

Strävan bör vara att funktionen så långt det är möjligt når en självständig ställning i förhållande till den direkt affärsdrivande verksamheten. Funktionen arbete kan om det är lämpligt utföras av konsulter.

7 § För värdepappersföretag gäller dessutom 3 kap. Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2002:7) om uppföranderegler på värdepappersmarknaden.

6 kap. Oberoende granskningsfunktion (Internrevision)

1 § Styrelsen bör se till att det finns en funktion som granskar och utvärderar den interna kontrollen (som innefattar riskkontrollen och compliancefunktionen). I de företag som har en funktion för internrevision bör det vara denna som utför uppgifterna.

Funktionen bör ha tillräckliga resurser för sina uppgifter. Den bör även ha personal med

- goda kunskaper om företagets risker och de regler som företaget tillämpar, samt
- särskild kompetens för att granska och utvärdera utveckling, drift och förvaltning av företagets informationssystem.

2 § Funktionen bör vara direkt underställd styrelsen. Organisatoriskt bör den vara helt separerad från verksamheten som ska granskas. Funktionen oberoende innebär alltså att den inte bör delta i den operativa verksamheten.

3 § Styrelsen bör i interna regler fastställa funktionens ansvar, arbetsuppgifter, och rutiner för rapportering.

4 § Funktionen bör följa upp att verksamhetens omfattning och inriktning överensstämmer med styrelsens interna regler. Funktionen bör också granska och utvärdera företagets organisation och rutiner. Chefen för funktionen bör närvara vid de styrelsesammanträden då funktionens rapporter behandlas.

5 § Granskningen kan, om det är lämpligt, utföras av konsulter.

6 § Funktionen arbete bör dokumenteras.

7 kap. Uppdragsavtal

1 § Ett företag kan lägga ut delar av verksamheten till en uppdragstagare utanför företaget, såväl inom som utom den egna koncernen eller företagsgruppen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar dock alltid för den verksamhet som lagts ut.

2 § Styrelsen eller verkställande direktören bör upprätta interna regler om vilka tillståndspliktiga verksamheter, eller verksamheter som har ett naturligt samband med finansiell verksamhet eller dess stödfunktioner, som kan läggas ut och hur detta ska göras.

Av de interna reglerna bör åtminstone följande framgå:

- vilka krav som ska ställas på företagets beställarkompetens,
- hur risker med utläggningen ska hanteras,
- att företaget ska försäkra sig om att uppdragstagaren skyddar konfidentiell information både när det gäller företaget och dess kunder,
- hur företaget ska styra och följa upp hur uppdraget utförs samt revidera den utlagda verksamheten,
- vilka krav som dels ska ställas på kompetens hos uppdragstagaren, dels på intern kontroll och kvalitet, samt uppdragstagarens möjligheter att långsiktigt fullgöra sitt uppdrag,
- att företaget och uppdragstagaren ska upprätta och vidmakthålla beredskapsplaner för oförutsedda händelser, inklusive en kris- och katastrofplanering som löpande ska testas,
- att det ska säkerställas att Finansinspektionen fortsättningsvis kan driva en effektiv tillsyn över företaget, liksom att företagets skyldigheter mot Finansinspektionen eller företagets kunder inte åsidosätts,
- att det ska upprättas beredskapsplaner och strategier för hur uppdraget ska kunna avslutas och verksamheten återtas till företaget, utan betydande störningar av viktig verksamhet,
- att det ska upprättas ett skriftligt avtal, som reglerar servicenivå, parternas rättigheter och skyldigheter samt övriga frågor enligt dessa allmänna råd.

3 § Vid utläggning av verksamhet inom en koncern eller en företagsgrupp bör frågor om jäv och intressekonflikter särskilt uppmärksammas. Styrelsen bör se till att samtliga dessa frågor identifieras och att företaget har interna regler som hanterar frågor om jäv och intressekonflikter.

4 § Om ett företag avser att lägga ut en betydande del av den tillståndspliktiga verksamheten, eller verksamhet som har ett naturligt samband med finansiell verksamhet eller dess stödfunktioner, bör företaget anmäla detta i förväg till Finansinspektionen.

5 § För banker och kreditmarknadsföretag gäller dessutom 6 kap. 7 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

För försäkringsbolag gäller även 8 kap. 8 § försäkringsrörelselagen (1982:713).

För värdepappersföretag gäller dessutom Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2002:5) om värdepappersrörelse.

FIs ALLMÄNNA RÅD – FFFS 2005:3

Krediter i konsumentförhållanden

1 Tillämpningsområde	1061
2 Marknadsföring och information	1062
2.1 Tydligt och neutralt	1062
2.2 Uppgifter om kreditgivaren	1062
2.3 Marknadsföring och information av annan än kreditgivaren	1062
2.4 Återhållsamhet och måttfullhet	1062
2.5 Uppgifter om krav på säkerhet	1062
2.6 Effektiv ränta vid marknadsföring	1062
2.7 Kreditkostnad och kredittid	1063
2.8 Information vid betalningsanstånd	1063
2.9 Bostadskrediter	1063
3 Kreditgivning	1064
3.1 Kreditansökan	1064
3.2 Kreditprövning	1064
3.3 Kreditlöfte	1065
3.4 Kreditavtal	1065
4 Om borgen och tredjemanspant	1066
4.1 Allmänt	1066
4.2 Borgen	1066
4.3 Tecknande av tredjemanspant	1067
4.4 Information till borgensman eller tredjeman efter åtagandets ingående	1067
5 Förtidsinlösen av bostadskrediter med bunden ränta	1067
5.1 Inledning	1067
5.2 Allmänt	1067
5.3 Lösenvillkor m.m.	1068
5.4 Krediter som lämnats före 1993 och inte villkorsändrats därefter ..	1068
5.5 Krediter som lämnats eller villkorsändrats 1 januari 1993– 1 juli 1994	1068
5.6 Krediter som lämnats eller villkorsändrats efter den 1 juli 1994 ...	1069
5.7 Nuvärdeberäkning	1069
6 Kreditgivarens kvittning av kreditfordran	1069
6.1 Allmänt	1069
6.2 Kvittning mot kontobehållning	1069
6.3 Betaltjänster	1069
6.4 Avisering	1069
Bilaga – Beräkning av effektiv ränta	1070

1 Tillämpningsområde

Finansinspektionen vill med dessa allmänna råd verka för att företag som står under myndighetens tillsyn hanterar krediter i konsumentförhållanden på ett tillfredsställande sätt.

Råden bör tillämpas av samtliga företag under tillsyn som ägnar sig åt kreditgivning till konsumenter. Fjärde kapitlet bör även tillämpas vid andra krediter, där en fysisk person ingår avtal om säkerhet.

I råden anges vad som särskilt bör beaktas vid:

- marknadsföring och information (2 kap.),
- kreditgivning (3 kap.),
- borgen och tredjemanspant (4 kap.),

- beräkning av ränteskillnadsersättning vid förtidslösen av bundna bostadskrediter (5 kap.), och
- kreditgivares kvittning av kreditfordran (6 kap.).

När det gäller kontantinsats och förbehåll om återtaganderätt, se Konsumentverkets allmänna råd (KOVFS 2004:6) om konsumentkrediter.

2 Marknadsföring och information

2.1 Tydligt och neutralt

En kreditgivare bör agera med utgångspunkt från att ett kreditavtal kan ha stor betydelse för den enskildes ekonomiska förhållanden.

Information som ska lämnas till en konsument enligt konsumentkreditlagen (1992:830) eller enligt dessa allmänna råd, bör därför vara tydlig och lätt att uppmärksamma.

Informationen om krediten bör vara neutral. Den bör även innehålla sådana uppgifter som kan antas ha särskild betydelse för den creditsökande.

2.2 Uppgifter om kreditgivaren

Vid marknadsföring av krediter samt vid information i övrigt om krediter, bör det tydligt anges vem som är kreditgivare.

2.3 Marknadsföring och information av annan än kreditgivaren

Om en kreditgivare finansierar ett köp av en vara eller tjänst som en annan näringsidkare tillhandahåller och marknadsför, bör kreditgivaren verka för att näringsidkaren i sin marknadsföring av krediten uppfyller gällande bestämmelser om marknadsföring och information.

2.4 Återhållsamhet och måttfullhet

Kreditgivaren bör vara återhållsam och måttfull i sin marknadsföring och iaktta följande:

- En kredit bör inte presenteras på ett sätt som kan missleda konsumenten om de ekonomiska följderna, eller ge intryck av att den erbjudna krediten inte innebär någon eller bara en ringa belastning på ekonomin.
- När en kredit kan erhållas snabbt, bör inte snabbheten i sig framhållas som ett avgörande skäl i förhållande till andra kreditvillkor.
- Vid en löpande kredit, t.ex. kontokredit, bör inte kredittagaren erbjudas kreditköp eller kontanter med uttrycklig hänvisning till att det finns ett outnyttjat kreditutrymme.
- Kraven på måttfullhet och neutral information bör särskilt beaktas vid utformning av reklam där formulär för kreditansökan bifogas, oavsett om det rör sig om nya krediter eller en höjning av befintliga krediter.

2.5 Uppgifter om krav på säkerhet

Om det normalt krävs en säkerhet för att en kredit ska beviljas, bör marknadsföringen utformas på ett sådant sätt att detta framgår.

2.6 Effektiv ränta vid marknadsföring

2.6.1 Beräkning

Hur den effektiva räntan beräknas framgår av förordningen (1992:1010) om effektiv ränta vid konsumentkrediter. Se även bilagan till dessa allmänna råd.

Ett tänkt kreditbelopp (standardbelopp) bör ligga till grund för den kreditinformation som ska följa konsumentkreditlagen (1992:830), och som bör följa dessa allmänna råd.

Standardbeloppet bör väljas med beaktande av den marknadsförda kreditens konstaterade eller förväntade storlek:

- För krediter som är mindre eller lika med 40.000 kronor, bör beloppet 10.000 kronor användas.
- För krediter som är större än 40.000 kronor, bör beloppet 100.000 kronor användas.

2.6.2 Marknadsföring

Om marknadsföringen endast upplyser om att en kredit erbjuds, behöver inte information om effektiv ränta lämnas.

Om marknadsföringen däremot argumenterar för kreditens förmånlighet eller innehåller faktauppgifter om krediten, ska information lämnas om den effektiva räntan även om något bestämt kreditbelopp inte nämns. Den effektiva räntan bör i detta sammanhang anges för en kredit som är vanligt förekommande hos kreditgivaren med avseende på kreditbelopp, lånekonstruktion och säkerhet.

Om krediten kan ges både med och utan säkerhet och krediträntan till följd av detta kan variera, eller om krediträntan kan variera i olika kundförhållanden, kan den effektiva räntan anges i ett exempel. I det sammanhanget bör de förutsättningar som exemplet bygger på anges.

Det datum för vilken angiven effektiv ränta är framräknad bör anges.

2.7 Kreditkostnad och kredittid

Om det görs en beräkning av kreditkostnaden och kredittiden för en löpande kredit, bör krediten vid beräkningen antas vara utnyttjad före det aktuella köpet eller kontantuttaget. Därefter antas den, med beaktande av villkoren för återbetalning, vara helt återbetald.

Vid marknadsföringen av en kredit som innehåller uppgifter om delbetalningarnas storlek, bör den kredittid eller det antal delbetalningar anges som beräkningarna bygger på.

2.8 Information vid betalningsanstånd

Om kredittagaren utnyttjat en så kallad betalningsfri månad, bör kreditgivaren vid nästa avisering informera om att en sådan har utnyttjats.

Vidare bör det informeras om att saldot därmed ökat med ränta och eventuella avgifter för den betalningsfria månaden.

2.9 Bostadskrediter

2.9.1 Allmänt

Kredittagaren bör senast vid avtalets ingående särskilt informeras om:

- vid vilket tillfälle krediträntan fastställs,
- kreditens exakta räntebindningstid, samt
- de villkor som gäller för förlängning eller omsättning av kredit, och för förtidslösen.

Om kreditgivaren vid denna tidpunkt inte kan ange kreditens exakta bindningstid, bör den största differens anges som kan uppkomma från angiven bindningstid.

Om en ny kredittagare ska överta en befintlig kredit, bör kreditgivaren tillhandahålla denne följande:

- en kopia av övertagandeförbindelsen, och
- de allmänna villkoren, sådana som dessa framgår av t.ex. villkorsbilagan.

2.9.2 Villkorsperiod eller räntebindningstid överstigande tre månader

Om villkorsperioden eller räntebindningstiden överstiger tre månader, bör kredittagaren skriftligen och minst en månad i förväg påminnas om när en villkors- eller ränteändring avses ske.

Kredittagaren bör vidare informeras om:

- vilka villkorsperioder, amorterings- och räntevillkor som erbjuds,
- hur en eventuell uppsägning av krediten ska ske, samt
- vilken konsekvens det får för krediten om svar uteblir från kredittagaren.

När det gäller uppgifter om räntevillkor bör det anges per vilket datum uppgifterna gäller, samt att räntan kan ändras på villkorsändringsdagen.

Datum för en genomförd villkors- eller ränteändring bör anges senast vid den första aviseringen efter ändringen.

3 Kreditgivning

3.1 Kreditansökan

En kreditgivare bör sträva efter att en kredittagare förstår de ekonomiska konsekvenserna av kreditavtalet.

Kreditgivaren bör därför i samband med kreditansökan ge den kreditsökande sådan information att denne får vägledning om de ekonomiska förutsättningarna att klara av åtagandet. Informationen bör även omfatta behovet av amortering.

3.2 Kreditprövning

3.2.1 Allmänt

Enligt Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2004:6) om kreditrisker i kreditinstitut och värdepappersinstitut, bör företagen ta fram interna regler.

Av reglerna bör det framgå vad som särskilt bör beaktas vid kreditprövning av en konsument, exempelvis följande:

- att en kreditprövning ska göras även om säkerhet ställs,
- att prövningen ska syfta till att uppskatta kredittagarens nuvarande och framtida betalningsförmåga och grundas på ett skriftligt underlag eller på andra tillförlitliga uppgifter,
- att en kreditupplysning bör inhämtas, och
- att den sökandes återbetalningsförmåga bör bedömas utifrån dennes inkomster, tillgångar, utgifter och skulder (inklusive borgensåtaganden).

3.2.2 Förenklad kreditprövning

Kreditprövningen bör kunna förenklas om kreditbeloppet är högst 50 procent av prisbasbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

3.2.3 Kredit för sanering av ekonomi

Kreditgivaren bör bevilja kredit för sanering av kredittagarens ekonomi endast om en kreditprövning visar att kredittagaren har återbetalningsförmåga för de villkor som gäller för den nya krediten.

3.2.4 Information om kreditprövning

Information om kreditprövningen bör lämnas om kredittagaren begär det.

3.2.5 Bostadskrediter

Vid bostadskrediter bör kreditgivaren upprätta en boendekostnads kalkyl som ett led i bedömningen av kredittagarens återbetalningsförmåga.

Kredittagaren bör informeras om kalkylens innebörd, samt att den kan påverkas av beslutade men ännu inte genomförda ändringar i skatte- och bidragssystemen som är av väsentlig betydelse. Kredittagaren bör också informeras om hur ändrade räntenivåer påverkar kalkylen.

Vid prövning av en kreditansökan om bostadsrätt, bör kreditgivaren också hämta upplysningar om bostadsrättsföreningens senast fastställda balans- och resultaträkning.

3.3 Kreditlöfte

Kreditgivaren bör normalt endast lämna kreditlöften skriftligen eller i elektronisk form. I löftesförbindelsen bör villkoren anges för hur krediten ska utbetalas.

3.4 Kreditavtal

3.4.1 Allmänt

Enligt god kreditgivningssed bör kreditavtalet innehålla fullständiga villkor. Det bör i villkoren tydligt anges vem som är kreditgivare samt vilka rättigheter och förpliktelser som avtalet medför.

Villkor och information av väsentlig betydelse för kredittagaren bör särskilt framhållas. Om en kredit ges på obestämd tid bör detta klart framgå av avtalet.

3.4.2 Återbetalning vid kreditköp

Villkoren för återbetalning vid kreditköp bör vara sådana att:

- det belopp som ska betalas vid varje tillfälle uppgår till en sådan storlek att en skälig amortering sker av krediten, samt
- återbetalningstidens längd normalt inte överstiger varans eller nyttighetens livslängd.

3.4.3 Ändring av kreditvillkor

En avtalad kreditgräns bör inte höjas utan att kredittagaren ansökt om detta.

Vid ändring av räntan för krediter med rörlig ränta, bör kreditgivaren på begäran av kredittagaren ange skälen till ändringen.

Har krediträntan höjts på grund av ökade upplåningskostnader, bör kreditgivaren på begäran av kredittagaren översiktligt redovisa skälen till kostnadsökningen.

3.4.4 Förtidsbetalning

Kreditavtalet bör innehålla uppgifter dels om kredittagarens rätt att betala i förtid, dels om hur kostnaden beräknas för kredit med bunden ränta.

3.4.5 Överlåtelse av kredit

Kreditavtalet bör innehålla information om kreditgivarens rätt att överlåta eller pantsätta sin fordran till någon annan. I avtalet bör det även informeras om att kreditgivarens medgivande krävs om krediten ska övertas av en annan gäldenär.

I samband med överlåtelse av en lämnad kredit till ett annat företag, bör kreditgivaren snarast informera kredittagaren om sådana konsekvenser av överlåtelsen som är av väsentlig betydelse för denne.

Om överlåtelsen är ett led i en värdepapperisering bör kreditgivaren informera kredittagaren särskilt om innebörden av att krediten värdepapperiseras.

3.4.6 Effektiv ränta

När kreditavtalet innebär en rätt att löpande utnyttja ett kreditutrymme bör den effektiva räntan anges dels som en årlig ränta beräknad på det belopp som motsvarar det beviljade kreditutrymmet, dels minst ett fall där den effektiva räntan är beräknad på ett belopp som utgör endast en andel av kreditutrymmet. Denna andel bör utgöra 50 procent av det beviljade kreditutrymmet.

Information om den effektiva räntan för den erhållna krediten bör senast ges när uppgift lämnas om att krediten beviljats, om inte kreditgivarens motsvarande refinansiering gör att uppgiften inte kan lämnas förrän vid utbetalningstillfället.

4 Om borgen och tredjemanspant

4.1 Allmänt

En kreditgivare bör beakta att en borgensman eller den (tredjeman) som sätter sin egendom i pant för någon annans kredit, bör kunna förutsätta att en tillfredsställande kreditprövning gjorts när det gäller kredittagarens återbetalningsförmåga.

Kreditgivaren bör beakta borgensmannens eller tredjemannens intresse av att innan åtagandet ingås få ta del av sådana uppgifter i kreditprövningen som är av betydelse för åtagandet. Ett exempel är om krediten ges för sanering av kredittagarens ekonomi eller om det finns betalningsanmärkningar.

Om det finns uppgifter i kreditprövningen som är av intresse för borgensåtagandet eller pantsättningen och kreditgivaren inte kan lämna ut dessa till borgensmannen eller tredjemannen, bör de informeras om detta och skälen till varför uppgifterna inte kan lämnas ut. Ett exempel är att kredittagaren inte samtycker till att uppgifter som omfattas av sekretess lämnas ut.

Kreditgivaren bör informera den som ställer en säkerhet om de rutiner som gäller för återställande av säkerheten.

4.2 Borgen

4.2.1 Borgensmannens betalningsförmåga

Kreditgivaren bör pröva borgensmannens betalningsförmåga vid kreditgivningstillfället samt på sikt. Borgensåtagandet bör accepteras endast om åtagandet anses utgöra en betryggande säkerhet för krediten.

Borgensförbindelsen kan anses utgöra en betryggande säkerhet om borgensmannen:

- har avyttringsbara tillgångar som efter en försiktig värdering bedöms tillräckliga för att infria borgensansvaret, och/eller
- har en sådan ekonomi som möjliggör betalning av kredittagarens skuld.

Borgensmannens övriga ekonomiska förpliktelser bör i det sammanhanget beaktas.

4.2.2 Ingående av borgensåtagande

Kreditgivaren bör innan borgensåtagandet ingås, skriftligen informera borgensmannen om dess innebörd.

Av informationen bör det framgå:

- i vilken situation borgensmannen kan tvingas infria sitt borgensåtagande samt, om det finns flera borgensmän,
- huruvida kreditgivaren har möjlighet att efter fritt val kräva hela betalningen av en eller flera av borgensmännen,
- att borgensåtagandet kvarstår oavsett om en eventuell intressegemenskap med den ursprunglige kredittagaren upphör, samt
- att borgensåtagandet kan medföra att borgensmannens tillgångar, inklusive bostaden, måste realiseraras.

Vid tecknande av borgen bör inte en fullmakt accepteras, såvida det inte finns särskilda skäl. Fullmakten bör i sådana fall vara skriftlig.

Kreditgivaren bör snarast efter beviljandet av krediten lämna borgensmannen en kopia av aktuell kredithandling och ingången borgensförbindelse.

4.2.3 Generell borgensförbindelse utan beloppsbegränsning

Generella borgensförbindelser utan beloppsbegränsning ställda av fysiska personer, bör endast användas vid kommersiella förhållanden. Borgensmannen bör ha en god och löpande insyn i kredittagarens ekonomiska ställning och dennes mellanhavanden med kreditgivaren. Ett exempel är när aktieägare eller företagsledare i fåmansföretag tecknar borgen för bolagets förbindelser.

4.3 Tecknande av tredjemanspant

Om någon annan än kredittagaren pantförskriver egendom till säkerhet för kredittagarens förpliktelser, bör kreditgivaren före pantsättningen skriftligen informera om dess innebörd.

Av informationen bör det framgå:

- att panten kan komma att realiseras om kredittagaren inte uppfyller sitt åtagande,
- att pantsättningen kvarstår oavsett om en eventuell intressegemenskap med den ursprunglige kredittagaren upphör,
- att pantsättningen kan minska pantens värde som säkerhet för egen belåning, samt
- att pantsättningen kan påverka rådigheten över panten.

Kreditgivaren bör lämna en kopia av aktuell kredithandling och samtliga villkor för pantsättningen till tredjemannen.

4.4 Information till borgensman eller tredjeman efter åtagandets ingående

Borgensmannen eller tredjemannen bör snarast underrättas av kreditgivaren när denne fått vetskap om sådana djupgående och varaktiga försämringar av kredittagarens ekonomi, eller fått annan information, som kan påverka deras regressmöjligheter eller medföra att säkerheten tas i anspråk.

Om kreditgivaren har fog att förutsätta att borgensmannen eller tredjemannen har insyn i kredittagarens ekonomi, behöver normalt inte någon information lämnas om utvecklingen av kredittagarens ekonomi. Kreditgivaren bör dock underrätta borgensmannen eller tredjemannen om betalningsansånd som medgivits kredittagaren, såvida det inte står klart att anståndet saknar betydelse för dem.

Vid ändring av villkor för en lämnad kredit, bör borgensmannens, eller tredjemannens, uttryckliga medgivande inhämtas om ändringen kan påverka dennes åtagande.

5 Förtidsinlösen av bostadskrediter med bunden ränta

5.1 Inledning

Förtidslösen medges normalt för konsumentkrediter som lämnats före 1993. Det finns även en laglig rätt till förtidslösen för konsumentkrediter som tecknats därefter.

Kreditgivaren har rätt att ta ut en ersättning, en så kallad ränteskillnadersättning (RSE), för den ekonomiska skada som kan drabba denne då avtalet sägs upp i förtid av konsumenten. Skadan kan här mätas med utgångspunkt i företagets alternativa placeringsmöjlighet för det förtidsinlösta beloppet.

Beräkning av RSE ska i varje enskilt fall ske inom ramen för den lagstiftning och de kreditvillkor som gäller för krediten. Inom dessa ramar kan dock kreditgivaren, om det är lämpligt, tillämpa andra principer för beräkning av RSE, om dessa inte leder till en högre slutlig kostnad för kredittagaren. De beräkningsprinciper som anges i detta kapitel utgör således "takregler" för beräkning av RSE.

5.2 Allmänt

5.2.1 Villkorsändringsdag

Med villkorsändringsdag avses den dag då en ränteändring sker enligt kreditavtalet och kredittagaren, när det gäller krediter som lämnats från och med 1990, kan lösa krediten utan kostnad, om uppsägningstid eller uppsägningsperiod iakttas.

5.2.2 Information

De huvudsakliga principerna för beräkning av RSE bör framgå av avtalsvillkoren.

För att möjliggöra för kredittagaren att förutse kostnaden vid förtidslösen bör kreditgivaren om kredittagaren begär det, lämna information som översiktligt visar hur ersättningen beräknas. Informationen bör innehålla ett konkret exempel på beräkningen och en formel som kredittagaren själv kan använda för en approximativ beräkning.

Om kreditgivaren lämnat uppgifter om beräkningssättet för RSE till en kredittagare, bör kreditgivaren stå fast vid detta beräkningssätt, om lösen sker inom de följande 10 dagarna.

5.3 Lösenvillkor m.m.

Tidpunkten för fastställande av jämförelseränta (den räntesats med vilken kreditens räntesats jämförs vid beräkning av RSE), bör antingen vara den dag förtidslösen sker, eller den tidigare dag som kreditgivaren och kredittagaren avtalar om. För krediter som lämnats eller villkorsändrats från och med den 1 januari 1993, får det senare alternativet inte tillämpas, om jämförelseräntan på lösendagen skulle vara mer förmånlig för kredittagaren.

Om kredittagaren förtidslöser krediten vid en annan tidpunkt än på villkorsändringsdagen, bör huvudprincipen avseende den tid för vilken RSE beräknas vara att ersättningen beräknas från dagen då lösen sker till och med närmast följande villkorsändringsdag till vilken kredittagaren kan säga upp krediten. Om villkorsändringsdag saknas bör RSE i stället beräknas till och med slutbetalningsdagen enligt kreditavtalet.

Om krediten sägs upp till en villkorsändringsdag utan att föreskriven uppsägningstid eller uppsägningsperiod iakttas, innebär det att RSE får beräknas till och med den villkorsändringsdag som infaller närmast efter den förstnämnda villkorsändringsdagen. I detta fall får kreditens räntesats för den sista villkorsperioden antas uppgå till utlåningsräntan för motsvarande kredit på lösendagen.

5.4 Krediter som lämnats före 1993 och inte villkorsändrats därefter

RSE bör kunna beräknas genom att kreditens gällande räntesats jämförs med kreditgivarens genomsnittliga upplåningskostnad för motsvarande löptid, under förutsättning att kreditvillkoren innehåller en sådan bestämmelse. Upplåningskostnaden för den tid som närmast motsvarar den återstående räntebindingstiden för den lösta krediten bör tillämpas.

Om jämförelseräntan enligt kreditvillkoren är kreditgivarens upplåningskostnad bör även en schablonmässig upplåningsränta kunna användas. Kreditgivaren bör i sådana fall även kunna tillämpa regler som ansluter till konsumentkreditlagens (1992:830) regler för lån lämnade efter den 1 juli 1994. Dessa alternativ bör dock endast tillämpas under förutsättning att det inte leder till ett sämre resultat för kredittagaren.

5.4.1 Krediter med räntejusteringsdag utan uppsägningsrätt

Det förekommer krediter där räntesatsen ändras på en bestämd dag, en så kallad räntejusteringsdag, utan att kredittagaren kan säga upp krediten eller i övrigt påverka villkoren. Om förtidsinlösen av en sådan kredit sker före en räntejusteringsdag får RSE, för tiden före räntejusteringsdagen, beräknas som om nämnda dag är en villkorsändringsdag (se 5.3 ovan). För tiden efter räntejusteringsdagen får RSE beräknas som en icke nuvärdeberäknad så kallad riskersättning med 0,2 procent av kreditbeloppet per år för kvarstående räntejusteringsperioder.

5.5 Krediter som lämnats eller villkorsändrats 1 januari 1993–1 juli 1994

Vid bestämmande av vad som kan anses vara "nya krediter av motsvarande slag" enligt 24 § konsumentkreditlagen, bör en jämförelse göras med den befintliga kreditens ursprungliga – och inte endast återstående – räntebindingstid.

Om kreditgivaren inte längre erbjuder kredit av motsvarande slag (t.ex. femårsbunden villakredit), bör en jämförelse göras med nyutlåningsräntan hos kreditgivaren eller, om kreditgivaren så väljer, med den räntesats som andra företag erbjuder för kredit med närmast liggande kredittid. Det sistnämnda alternativet bör endast tillämpas under förutsättning att villkoren i övrigt är i stort sett desamma.

5.6 Krediter som lämnats eller villkorsändrats efter den 1 juli 1994

Som jämförelseränta bör väljas säljräntan för de statspapper som anges i konsumentkreditlagen. Av praktiska skäl bör inte full exakthet eftersträvas eftersom räntesatserna förändras löpande under var dag. Kreditgivaren bör därför tillämpa en praxis för fastställande av jämförelseräntan, exempelvis föregående dags stängningsräntor.

När räntan på statsobligationer används vid beräkning av RSE, bör den officiellt publicerade räntan tolkas som en årseffektiv ränta. Efter tillägg med en procentenhet erhålls då jämförelseräntan uttryckt som årseffektiv jämförelseränta. RSE kan sedan beräknas genom att samtliga betalningsflöden enligt avtalet fram till och med räntebindingstidens slut, samt kapitalskulden vid räntebindingstidens slut, nuvärdeberäknas med hjälp av den årseffektiva jämförelseräntan tillbaka till lösendagen. Skillnaden mellan det framräknade nuvärdet och kapitalskulden på lösendagen utgör RSE.

5.7 Nuvärdeberäkning

För krediter lämnade efter den 1 januari 1993 bör RSE beräknas på ett sådant sätt att den inte ger kreditgivaren en högre ersättning än om den nuvärdeberäknas enligt metoden i förordningen (1992:1010) om effektiv ränta vid konsumentkrediter.

6 Kreditgivarens kvittning av kreditfordran

6.1 Allmänt

En kvittning bör ske med försiktighet, omdöme och hänsyn till kredittagaren.

Kvittningen bör utnyttjas främst när kredittagaren inte kommer överens med kreditgivaren att betala sin skuld på ett annat sätt.

6.2 Kvittning mot kontobehållning

Om kreditgivaren tillhandahåller inlåningskonton bör denne i samband med att ett konto öppnas eller en kredit beviljas, informera kontohavaren eller kredittagaren om att kvittning av skulder mot kontobehållning kan komma att ske.

Kvittning bör inte ske mot lön, pension eller därmed jämförbara medel, som är avsedda för kredittagarens löpande utgifter.

6.3 Betaltjänster

Medel som kreditgivaren tagit emot för att fullgöra ett betalningstjänstupdrag, bör inte utnyttjas till kvittning mot kredittagarens skuld – oavsett om kredittagaren är uppdragsgivare eller betalningsmottagare.

Kreditgivaren bör inte kvittningsvis tillgodogöra sig medel mot kredittagarens skuld när denne för inlösen överlämnar en postväxel, check eller en annan anvisning.

Kvittning mot kredittagarens skuld kan dock ske om uppdragsgivaren eller kredittagaren anvisat betalning till den senares konto.

6.4 Avisering

Kreditgivaren bör omedelbart underrätta kredittagaren om kvittningen och skälen till denna.

Bilaga – Beräkning av effektiv ränta

A. Engångskrediter

Med engångskrediter avses en kredit som inte är löpande. (I, II och III nedan gäller endast vid marknadsföring av engångskrediter.)

- I Med beaktande av villkoren (kreditränta, tillägg, avgifter och kredittid) för den marknadsförda krediten, bör den effektiva räntan beräknas för en kredit som motsvarar standardbeloppet.
- II Kredittiden bör vid beräkningen antas vara fem år.
- III En uppläggningsavgift eller en annan kreditkostnad, som tas ut på kreditens utbetalningsdag, bör anses betald vid det första betalningstillfället.
- IV Av förordningen (1992:1010) om effektiv ränta vid konsumentkrediter framgår det hur den effektiva räntan ska beräknas.

B. Löpande krediter/kontokrediter

Löpande krediter innebär en rätt för kredittagaren att löpande utnyttja ett kreditutrymme. (I, II och III nedan gäller endast vid marknadsföring av löpande krediter/ kontokrediter.)

- I Det valda standardbeloppet antas utgöra kreditbeloppet. Med beaktande av villkoren (kreditränta, tillägg, avgifter och kredittid) för den marknadsförda krediten, bör den effektiva räntan beräknas för en kredit som motsvarar standardbeloppet. Vid beräkningen antas standardbeloppet bli omedelbart utnyttjat i sin helhet.
- II Kredittiden bör vid beräkningen antas vara fem år med månadsvis återbetalning.
- III En eventuell uppläggningskostnad eller en annan kreditkostnad som tas ut på kreditens utbetalningsdag, bör anses betald vid första betalningstillfället.
- IV Av förordningen (1992:1010) om effektiv ränta vid konsumentkrediter framgår det hur den effektiva räntan ska beräknas.

C. Byggnadskrediter eller motsvarande

Kreditbeloppet utbetalas i flera poster enligt fastställt tidsschema. (I och III ovan gäller endast vid marknadsföring av byggnadskredit och motsvarande.)

FIS FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD – FFFS 2005:5

Åtgärder mot penningtvätt och finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall

Tillämpningsområde och definitioner	1071
Interna regler om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av särskilt allvarlig brottslighet	1072
Centralt funktionsansvarig	1073
Beslutsordning och uppgiftsskyldighet	1073
Identitetskontroll	1073
Undantag från skyldigheten att genomföra identitetskontroll för vissa finansiella institut	1075
Rutiner för kontroll av kundärenden	1076
Internt register	1076
Bevarande av handlingar	1077
Oberoende granskningsfunktion	1077
Utbildning	1077
Bilaga – Länder som har bestämmelser motsvarande dem som gäller inom EU/EES	1078

Tillämpningsområde och definitioner

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas av

1. fysiska och juridiska personer som bedriver sådan verksamhet som anges i 2 § första stycket 1–7 lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt (nedan kallad penningtvättslagen),
2. filialer i Sverige till utländska juridiska personer med huvudkontor i utlandet som bedriver sådan verksamhet som avses ovan,
3. fysiska och juridiska personer som anges i 8 § första stycket lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall m.m. (nedan kallad finansieringslagen).

Bestämmelser som riktar sig mot juridiska personers styrelse eller verkställande direktör, ska tillämpas på motsvarande sätt i fråga om behöriga företrädare i de associationsformer där styrelse eller verkställande direktör inte förekommer.

2 § Föreskrifterna reglerar bland annat följande:

- vilka interna rutiner som ska tillämpas i syfte att förhindra att företagens produkter och tjänster utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av särskilt allvarlig brottslighet,
- hur en identitetskontroll ska utföras,
- i vilken utsträckning handlingar eller uppgifter som används vid identitetskontroll ska bevaras, och
- vilken utbildning företagens anställda ska genomgå.

Reglerna har i huvudsak utformats gemensamt för åtgärder mot penningtvätt respektive åtgärder mot finansiering av särskilt allvarlig brottslighet.

3 § I dessa föreskrifter avses med

- *företag*: sådana fysiska och juridiska personer som anges i 1 § 1–3,
- *interna regler*: policy- och styrdokument, riktlinjer, instruktioner eller andra skriftliga dokument genom vilka utfärdaren (styrelse, verkställande direktör eller någon annan befattningshavare) styr verksamheten.

Interna regler om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av särskilt allvarlig brottslighet

4 § Företagets styrelse eller verkställande direktör ska fastställa följande i interna regler, i syfte att förhindra penningtvätt eller finansiering av särskilt allvarlig brottslighet:

- besluts- och rapporteringsordning vid handläggning av ärenden där det finns skäl att anta att det förekommer transaktioner som utgör penningtvätt eller finansiering av särskilt allvarlig brottslighet,
- uppgifter och ansvar som den centralt funktionsansvarige ska ha,
- rutiner för hur en identitetskontroll ska utföras dels hos den som vill inleda en affärsförbindelse med företaget, dels beträffande någon annan än den som avses i det nyssnämnda vid transaktioner som uppgår till ett belopp motsvarande 15.000 euro eller mera, alternativt om transaktionen understiger 15.000 euro men kan antas ha samband med en annan transaktion och tillsammans med denna uppgår till minst detta belopp,
- rutiner för identitetskontroll om det kan antas att den som vill inleda en affärsförbindelse med företaget eller göra en sådan transaktion som avses i andra ledet i strecksatsen närmast ovan, inte handlar för egen räkning,
- rutiner för granskning av transaktioner,
- rutiner för bevarande av handlingar, och
- rutiner för utbildning av anställda i penningtväftsfrågor och frågor om finansiering av särskilt allvarlig brottslighet.

Allmänna råd

Policy

Företagets styrelse bör fastställa en övergripande policy för åtgärder mot penningtvätt och finansiering av särskilt allvarlig brottslighet. Denna kan även innefatta företagets policy för att motverka övrig brottslighet.

Riskhantering

I FFFS 2005:1 ges riktlinjer för bland annat företagets hantering och kontroll av risker. Företagets grad av riskexponering för penningtvätt och finansiering av särskilt allvarlig brottslighet är i betydande utsträckning förknippad med vilken verksamhet företaget bedriver och de marknader som företaget verkar inom.

Företagets styrelse eller verkställande direktör bör fastställa interna regler för identifiering och analys av risk att utsättas för penningtvätt och finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i företagets verksamhet. Reglerna bör avse produkter, tjänster och distributionskanaler som riktar sig mot kund inom alla affärsområden.

Företaget bör även i interna regler dokumentera omständigheter som kan vara indikationer på penningtvätt eller finansiering av särskilt allvarlig brottslighet. Exempel på sådana omständigheter lämnas i de allmänna råden under 11 §.

Dokumentationen bör regelbundet ses över och kompletteras.

Kundkännedom

Företagets styrelse eller verkställande direktör bör fastställa interna regler för tillämpning av principen om kundkännedom i företagets affärsförbindelser med kunder.

Denna princip innebär att företaget bör, utöver vad som följer av lag, i relevant utsträckning inhämta uppgifter om kundens bakgrund, pengars eller andra tillgångars ursprung, kundrelationens syfte och tänkta användning av produkter och tjänster. Företaget bör även löpande följa upp kundförhållandet när det gäller till exempel förändringar i kundens verksamhet och dennes användning av företagets produkter och tjänster.

Principen om kundkännedom bör tillämpas inom företagets samtliga affärsområden riktade mot kund och för alla typer av kunder.

Koncernförhållanden

I en koncern bör moderbolagets styrelse eller verkställande direktör, under förutsättning att moderbolaget är ett företag som omfattas av penningtvättslagen, verka för etablering av

- en koncernövergripande policy för åtgärder mot penningtvätt och finansiering av särskilt allvarlig brottslighet,
- gemensamma interna principer vid utformningen av de rutiner som anges i 4 §,
- gemensamma interna principer för utförande av riskanalys och tillämpning av principen om kundkännedom.

Om en koncern bedriver verksamhet genom utländska filialer eller dotterbolag, bör Finansinspektionen omgående informeras om företaget finner att dess interna regler mot penningtvätt och finansiering av särskilt allvarlig brottslighet inte kan tillämpas på grund av brister i det landets reglering inom detta område. Därmed avses inte sådana anpassningar som normalt måste göras i interna regler med hänsyn till lokal lagstiftning eller myndighetskrav i det landet.

Centralt funktionsansvarig

5 § Företagets styrelse eller verkställande direktör ska utse en centralt funktionsansvarig person som i frågor om penningtvätt och finansiering av särskilt allvarlig brottslighet övergripande ansvarar för att kontrollsystem, arbetsrutiner, besluts- och rapporteringsordning samt utbildningsprogram tillämpas i organisationen.

Den funktionsansvarige ska även i övrigt utgöra ett centralt stöd i frågor om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av särskilt allvarlig brottslighet.

6 § Den centralt funktionsansvarige ska ha en ledande befattning i företaget som är direkt underställd den verkställande direktören. Den funktionsansvarige kan utse en eller flera personer som biträder honom eller henne, och delegera befogenheter till dessa.

Beslutsordning och uppgiftsskyldighet

7 § Beslut om att lämna uppgifter till Finanspolisen enligt 9 § andra och tredje stycket penningtvättslagen respektive 8 § andra och tredje stycket finansieringslagen, ska fattas av den centralt funktionsansvarige, eller av den eller de personer som utsetts att biträda denne. Ett sådant beslut kan även fattas av en annan ledande befattningshavare i företaget.

Uppgifterna ska lämnas till Finanspolisen utan dröjsmål och endast genom den centralt funktionsansvarige eller den eller de personer som utsetts att biträda denne.

Allmänna råd

Företaget bör lämna uppgifterna på det sätt som Finanspolisen anvisar. Den centralt funktionsansvarige, eller den eller de personer som utsetts att biträda denne, bör i första hand vara kontaktperson vid denna kommunikation.

I samband med att beslut fattas enligt 9 § andra stycket första meningen penningtvättslagen respektive 8 § andra stycket första meningen finansieringslagen, bör detta internt återrapporteras i enlighet med företagets interna regler. Återrapporteringen bör alltid göras till den enhet eller den funktion som påbörjade ärendet. Detsamma bör gälla i de fall beslut fattats att inte lämna uppgifter till Finanspolisen.

I en koncern bör den centralt funktionsansvarige i moderbolaget informeras om beslut att lämna uppgifter till Finanspolisen som fattats av ett annat bolag i koncernen, under förutsättning att moderbolaget är ett företag som omfattas av penningtvättslagen.

Om koncernen även innefattar verksamhet genom utländska filialer och dotterbolag, bör den centralt funktionsansvarige regelbundet informeras om beslut som fattats i utländska filialer och dotterbolag att lämna uppgifter till finanspolis (eller motsvarande) som rör misstanke om penningtvätt eller finansiering av särskilt allvarlig brottslighet. En förutsättning är dock att informationslämnandet till den centralt funktionsansvarige i moderbolaget är förenligt med det landets lagstiftning och myndighetskrav.

Identitetskontroll

8 § Identitetskontroll av en kund i samband med att ett ärende handläggs i närvaro av kunden, ska utföras på följande sätt.

Fysiska personer

Om inte kunden är känd hos företaget ska en identitetskontroll utföras med ledning av giltiga certifierade identitetskort, andra identitetskort som godkänts av bankerna som identitetshandling samt körkort. Kontrollen kan även utföras med hjälp av pass som utfärdats efter utgången av 1997.

När det gäller utländska medborgare som saknar ett giltigt certifierat svenskt identitetskort, ett annat svenskt identitetskort som godkänts av bankerna eller ett svenskt körkort, ska identitetskontrollen utföras med ledning av giltigt pass eller andra identitetshandlingar utfärdade av en myndighet eller en annan behörig utfärdare, vilka visar

medborgarskap. Om det bedöms nödvändigt för att säkerställa kundens identitet ska ytterligare underlag inhämtas, såsom bankintyg eller andra referenser från kundens hemland. Beträffande utländskt pass eller en annan utländsk identitetshandling, ska en kopia av handlingen alltid bevaras.

Juridiska personer

Identitetskontroll av en svensk juridisk person och uppgift om legala företrädare för denna ska utföras med ledning av registreringsbevis eller, i den mån sådana inte utfärdas för den juridiska personen, andra behörighetshandlingar. Motsvarande ska i tillämpliga delar gälla för en utländsk juridisk person.

Legala företrädare för en juridisk person eller andra personer som företräder en juridisk person genom fullmakt, ska identifieras på samma sätt som anges ovan i avsnittet om fysiska personer.

9 § Identitetskontroll av en kund i samband med att ett ärende handläggs utan kundens närvaro, ska utföras på följande sätt.

Identitetskontrollen av fysiska och juridiska personer ska utföras med hjälp av underlag eller uppgifter som företaget inhämtar skriftligen eller på annat sätt från kunden, från någon annan och från egna eller externa register. Sådana externa register kan vara kreditupplysningsregister, register tillgängliga hos kortutfärdare/korttillverkare och register hos myndigheter såsom folkbokföringsregister och näringslivsregister.

Identitetskontrollen ska utföras genom en lämplig kombination av kontroller enligt följande:

- namnteckning mot vidimerad kopia av identitetshandling,
- uppgifter om personnummer, organisationsnummer, firmatecknare och styrelse, adress, arbetsgivare, kontokortsnummer, nummer på identitetshandling mot uppgifter i företagets egna register eller externa register,
- elektroniska metoder för identifiering av en kund såsom så kallad e-legitimation eller identifieringsmetoder som används i internetbanktjänster, telefonbanktjänster eller kontokortstjänster,
- motringning eller utväxling av telefax,
- annan dokumentation för att styrka en kunds identitet som bankintyg och intyg från notarius publicus (eller dess motsvarighet i utlandet), ambassader, konsulat och affärspartners utomlands,
- första inbetalning av medel sker från ett konto som öppnats i kundens namn i ett finansiellt institut inom EU/EES som omfattas av penningtvättslagen eller motsvarande bestämmelser.

Om en kund är utländsk medborgare som saknar giltigt certifierat svenskt identitetskort eller annan av bankerna godkänd svensk identitetshandling, eller om en kund är en utländsk juridisk person vars legala företrädare är en sådan utländsk medborgare, ska dock en av ovannämnda kontroller vara att inhämta en vidimerad kopia av pass eller en annan identitetshandling som visar medborgarskap.

Allmänna råd

Inledande av affärsförbindelse m.m.

Identitetskontroll är enligt 4 § första stycket penningtvättslagen och 11 § finansieringslagen obligatorisk då en kund vill inleda en affärsförbindelse med företaget. Som en sådan affärsförbindelse bör normalt betraktas ett mellanhavande som grundas på avtal. Exempel på en affärsförbindelse är öppnande av inlåningskonto, upptagande av kredit, avtal om kontokort, hyra av bankfack, öppnande av värdepappersdepå eller avstämningskonto, köp och försäljning av fondandelar och värdepapper, förvaltningstjänster och tecknande av pensions- eller kapitalförsäkring.

Kompletterande identitetskontroll av en kund bör normalt utföras när denne ingår avtal om ytterligare produkter och tjänster, såvida kunden inte är känd vid den enhet som handlägger kundärendet.

Information om identitetshandlingar som är godkända av bankerna finns hos Svenska Bankföreningen och Finansinspektionen.

För uppgifter om utländska juridiska personer kan vägledning hämtas från bland annat Bolagsverkets så kallade European Business Register, nationella bolagsregister i respektive land samt nationella och internationella kreditupplysningsföretag.

Identitetskontroll då det kan antas att kund inte handlar för egen räkning

Av 4 § följer att det i företagets interna regler ska finnas rutiner för identitetskontroll om det kan antas att en kund inte handlar för egen räkning.

Det kan i ett företags affärsverksamhet som är riktad mot kund uppkomma ett flertal situationer då det kan antas att en kund inte handlar för egen räkning.

Om det vid inledande av en affärsförbindelse med kund eller löpande under denna, kan antas att någon annan än kunden i realiteten förfogar över kundens tillgångar och styr dennes användning av de produkter och tjänster som företaget tillhandahåller, är det normalt en sådan situation då företaget i enlighet med 6 § första stycket penningtvättslagen på lämpligt sätt ska söka skaffa sig kännedom om identiteten hos den för vars räkning kunden handlar.

Även om identiteten hos den för vars räkning kunden kan antas handla inte kan verifieras, bör företaget inom ramen för principen om kundkännedom värdera och beakta den information som inhämtats för bedömning av affärsförbindelsen och användningen av företagets produkter och tjänster.

Omständigheter som kan tyda på att en kund inte handlar för egen räkning kan vara att:

- enbart andra än de som utgör legala företrädare enligt registreringsbevis företräder kunden genom generalfullmakt,
- kundens användande av företagets produkter och tjänster ger skäl att anta att kunden kontrolleras av andra än de som enligt lag företräder kunden,
- kundens legala företrädare har tidigare förekommit i bulvanförhållanden,
- kunden har en komplex ägarstruktur som det inte går att få en klar bild av, eller
- kundens verksamhet plötsligt ändrat inriktning och ekonomisk ställning utan några formella ändringar i dess ledning eller ägande.

Om kunden kan antas utgöra en så kallad brevlådebänk (shellbank) bör ett kundförhållande inte etableras. Med brevlådebänk avses normalt en bank som etablerats i en jurisdiktion i vilken banken inte har någon fysisk närvaro och som inte är knuten till någon finansiell koncern under tillsyn.

Användning av insättningsautomat

Vid insättning av kontanta medel i en insättningsautomat bör identifiering av insättare ske med kort och pinkod eller annan likvärdig metod.

Uppdragsavtal m.m. om utförande av identitetskontroll

I FFFS 2005:1 lämnas allmänna råd om uppdragsavtal. Av detta följer att uppdragsavtal kan ingås med ett annat företag om utförande av identitetskontroll av kund.

I en koncern kan avtal om att utföra identitetskontroll av en kund ingås med ett annat företag inom koncernen. En sådan kontroll kan utföras för ett annat företags räkning inom samma koncern utan särskilt uppdragsavtal, om kundförhållandet etableras i flera företag inom koncernen.

Företagets egna agenter eller ombud eller andra företag inom samma koncern samt oberoende agenter, försäkringsmäklare eller andra aktörer som själva omfattas av penningtvättslagen eller motsvarande lagstiftning i ett annat land, kan i samband med att dessa introducerar en kund till företaget utföra en identitetskontroll av kunden för företagets räkning.

När en affärsförbindelse med en kund inleds genom öppnande av bankkonto via en arbetsgivare får identiteten fastställas av denne. Detsamma bör gälla när arbetsgivaren tecknar tjänstepensionsförsäkring för sina anställda och när en organisation tecknar eller förmedlar pensionsförsäkring för sina medlemmar.

Ansvaret enligt penningtvättslagen, finansieringslagen och dessa föreskrifter, ligger alltid kvar hos det företag som lämnar uppdraget eller inleder en affärsförbindelse med en kund som introduceras av någon annan. Detta innefattar också ansvaret för att dokumentation om utförd identitetskontroll arkiveras i enlighet med nyssnämnda bestämmelser och bokföringslagen.

Undantag från skyldigheten att genomföra identitetskontroll för vissa finansiella institut

10 § För utländska finansiella institut som bedriver sådan verksamhet som angivits i 2 § första stycket 1–7 penningtvättslagen, behöver identitetskontroll inte utföras om institutet har sitt säte i EU/EES, eller i ett annat land med motsvarande nivå i sina system mot penningtvätt.

En förteckning över länder utanför EU/EES som avses i 4 a § första stycket 2 penningtvättslagen, finns i bilagan.

Rutiner för kontroll av kundärenden

11 § En handläggare ska, om det i ett kundärende finns skäl att anta förekomsten av en transaktion som utgör penningtvätt eller finansiering av särskilt allvarlig brottslighet, omgående anmäla ärendet till en överordnad i enlighet med företagets rapporteringsordning för närmare granskning enligt 9 § första stycket penningtvättslagen respektive 8 § första stycket finansieringslagen.

Allmänna råd

Penningtvätt och finansiering av särskilt allvarlig brottslighet är en såväl nationell som internationell företeelse som också kännetecknas av en betydande komplexitet och kontinuerlig utveckling. Företaget bör därför löpande inhämta information om nya trender, mönster och metoder som kan användas vid penningtvätt eller finansiering av särskilt allvarlig brottslighet. Vägledning kan hämtas från relevanta internationella organisationer, myndigheter och andra organ inom området. Här kan särskilt framhållas Financial Action Task Force on Money Laundering (FATF), Europeiska Gemenskapen (EG), Baselkommittén, International Organisation of Securities Commissions (IOSCO) och International Association of Insurance Supervisors (IAIS). När det gäller finansiering av särskilt allvarlig brottslighet finns av EG beslutade förordningar med förteckningar över misstänkta terrorister vars tillgångar ska frysas.

Principen om kundkännedom bildar en naturlig utgångspunkt för granskning av om transaktionen skäligen kan antas utgöra penningtvätt eller finansiering av särskilt allvarlig brottslighet. Granskningen bör i tillämpliga delar följa samma grundprinciper oavsett om transaktionen initierats vid personlig kundkontakt eller på annat sätt. Transaktioner som avser medel som initierats i tidigare led via ett annat företag som omfattas av penningtvättslagen eller finansieringslagen, t.ex. överföringar mellan kundkonton, innebär inte att det mottagande företaget kan underlåta att göra en självständig granskning i enlighet med 9 § penningtvättslagen respektive 8 § finansieringslagen. Mot bakgrund av den ökade automatiseringen i det finansiella systemet såväl i Sverige som internationellt, kan det finnas skäl att överväga användning av elektroniska system som stöd vid granskning av transaktioner.

Exempel på transaktioner som kan motivera en närmare granskning och utredning är:

- kontanttransaktioner eller andra transaktioner som är stora eller avvikande utifrån kundens normala beteende och/eller avvikande jämfört med den kategori där kunden ingår,
- stort antal transaktioner under ett visst intervall som inte förefaller normala för kunden eller den kategori där kunden ingår,
- transaktioner som inte kan förklaras utifrån vad som är känt om kundens ekonomiska ställning,
- transaktioner som kan antas sakna motiv eller ekonomiskt syfte,
- transaktioner vars geografiska destination avviker från kundens normala transaktionsmönster,
- kunden efterfrågar ovanliga tjänster eller produkter utan att tillfredsställande förklaring ges,
- transaktioner till eller från företag eller personer som kan antas agera i syfte att dölja bakomliggande verkliga ägar- eller rättighetsförhållanden,
- stora kontantsättningar till konto genom insättningsautomat som därefter genast disponeras, och
- större krediter som återbetalas kort tid efter det att krediten lämnats om detta inte har avtalats vid kreditens lämnande.

Särskild uppmärksamhet bör iaktas vid granskning av transaktioner som har samband med personer eller företag i länder där det är mycket svårt eller inte möjligt att få information om kunden eller dess uppdragsgivare, eller som har samband med personer eller företag i länder som är uppsatta på FATFs lista över inte samarbetsvilliga länder eller territorier.

12 § Åtgärder och beslut vid granskning enligt 11 § ska dokumenteras och signeras eller undertecknas av handläggare eller beslutsfattare. Detsamma gäller vid förfrågningar eller inhämtande av uppgifter från kunden.

Internt register

13 § Företaget ska ha ett centralt penningtvättsregister för sådana personuppgifter som företaget lämnat till Finanspolisen enligt 9 § andra stycket penningtvättslagen och 8 § andra stycket finansieringslagen.

Allmänna råd

Företaget bör i enlighet med vad som framgår av FFFS 2005:1 ha effektiva informations- och kommunikationssystem för intern information.

Om ett personregister förs med hjälp av automatiserad behandling av personuppgifter enligt lagen (1999:163) om penningtvättsregister, bör den information som registreras på lämpligt sätt och i den omfattning som behövs, göras tillgänglig för handläggare av kundärenden som behöver sådan information.

Bevarande av handlingar

14 § Sådana handlingar eller uppgifter som utgjort dokumentation vid identitetskontroll av kunder med affärsförbindelse med företaget, såsom avtal, kvitton med kundens namnunderskrift, kopior av identitetshandlingar samt registreringsbevis eller andra behörighetshandlingar med noteringar om utförd identitetskontroll av legala företrädare eller fullmaktshavare, ska bevaras i minst fem år efter det att affärsförbindelsen upphörde, dock inte kortare tid än vad som följer av bestämmelserna i 7 kap. 2 § bokföringslagen (1999:1078). Handlingarna ska arkiveras på det sätt och i den form som är tillåtet för räkenskapsmaterial.

Detsamma ska gälla handlingar eller uppgifter som utgjort dokumentation vid identitetskontroll som utförts i samband med en sådan transaktion som avses i 4 § andra stycket penningtvättslagen och motsvarande i 11 § första stycket finansieringslagen, räknat från den tidpunkt då identitetskontrollen utfördes.

Allmänna råd

Företaget bör ha system och rutiner så att dessa handlingar kan tas fram inom skälig tid.

Oberoende granskningsfunktion

15 § Om företagets oberoende granskningsfunktion (internrevision) upptäcker förhållanden som ger skäl att anta förekomsten av en transaktion som utgör penningtvätt eller finansiering av särskilt allvarlig brottslighet, ska detta anmälas till den centralt funktionsansvarige eller en annan person i företagets ledning.

Allmänna råd

Den oberoende granskningsfunktionen bör inom ramen för sin granskning av den interna kontrollen även utarbeta ett specifikt granskningsprogram för att följa upp hur företaget tillämpar penningtvättslagen, finansieringslagen samt föreskrifter och allmänna råd som anknyter till dessa lagar. Granskningens resultat bör rapporteras enligt de interna regler som gäller hos företaget samt till den centralt funktionsansvarige.

I en koncern bör ett gemensamt system upprättas för att följa upp tillämpningen av penningtvättslagen och finansieringslagen eller motsvarande lagstiftning utomlands.

Finansinspektionen bör omgående informeras om en revisor vidtar sådana åtgärder som anges i 9 kap. 44 och 45 §§ aktiebolagslagen (2005:551) i fråga om företag under Finansinspektionens tillsyn på grund av misstanke om penninghäleri enligt 9 kap. 6 a § brottsbalken (1962:700). Motsvarande bör gälla om en revisor i fråga om företag under finansinspektionens tillsyn lämnar uppgifter till Finanspolisen enligt 9 § andra stycket penningtvättslagen.

Utbildning

16 § Varje företag ska ha ett utbildningsprogram i frågor som rör penningtvätt och finansiering av särskilt allvarlig brottslighet.

Alla anställda som handlägger kundärenden ska genomgå en sådan utbildning. Utbildningen ska om möjligt anpassas till de anställdas behov, så att en allsidig belysning ges av frågor som rör penningtvätt och finansiering av särskilt allvarlig brottslighet.

De anställda ska dessutom löpande informeras om ändringar i regler om penningtvätt och finansiering av särskilt allvarlig brottslighet och tillämpningen av dessa.

Bilaga – Länder som har bestämmelser motsvarande dem som gäller inom EU/EES

1. Australien
2. Japan
3. Kanada
4. Kina/Hong Kong
5. Nya Zeeland
6. Schweiz
7. Singapore
8. Turkiet
9. USA

Fls FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD – FFFS 2005:11

Försäkringsförmedling

(senast ändrad genom FFFS 2007:23)

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner	1080
Tillämpningsområde	1080
Definitioner	1080
2 kap. Kunskap och kompetens	1081
Ansvar för kunskap och kompetens	1081
Anpassning av kunskap	1081
Krav på kunskap för den som ska förmedla försäkringar som kompletterar en vara eller en tjänst	1082
Krav på kunskap för den som ska förmedla försäkringar i andra fall	1082
Krav på kunskap för den som ska förmedla fondandelar eller lämna investeringsrådgivning om fondandelar	1084
Uppdatering av kunskap	1084
Praktisk erfarenhet	1085
Kunskapsstest	1085
Bevis	1085
3 kap. Insikt och erfarenhet	1086
Vem som ska anses ingå i ledningen	1086
Grundläggande krav på ledningen	1086
Kunskap om regler för försäkringsförmedling	1086
Kunskap om regler för fondandelsförmedling	1086
Kunskap om regler för investeringsrådgivning om fondandelar	1086
Kunskap om försäkringsmarknaden	1086
Kunskap om försäkringar	1087
Kunskap om eller praktisk erfarenhet av företagsledning	1087
4 kap. Skötsamhet i ekonomiska angelägenheter	1087
Grundläggande krav på ledningen	1087
Övriga krav på skötsamhet	1087
5 kap. Ansvarsförsäkring	1087
Ansvarsförsäkring vid försäkringsförmedling	1087
Ansvarsförsäkring vid fondandelsförmedling och investeringsrådgivning om fondandelar	1088
6 kap. Information till en kund	1088
Försäkringsförmedlarens identitet	1088
Försäkringsförmedlarens registrering	1088
Tillsynsmyndighet	1089
Kvalificerat innehav	1089
Priset för försäkringsförmedlingen	1089
Ansvarsförsäkring	1090
Klagomål mot försäkringsförmedlaren	1091
Twistlösning	1091
7 kap. Dokumentation av försäkringsförmedlingen	1091
Uppgifter om försäkringsförmedlaren	1091
Uppgifter om kunden	1091
Uppgifter om försäkringsförmedlingen	1092
Dokumentationens utförande	1092
Utlämnande av dokumentation	1092
Arkivering av dokumentationen	1092

8 kap. Klagomålshandling	1092
Vad som är ett klagomål	1092
Instruktion för klagomålshandling	1092
Klagomålsansvarig	1093
Motivering av beslut	1093
Handläggningsrutiner	1093
Handläggningstider	1093
Tvistlösning	1093
Registrering av klagomål	1094
Dokumentation och arkivering av klagomål	1094
9 kap. Underrättelse om filialetablering och gränsöverskridande verksamhet	1094
Underrättelse om filialetablering	1094
Underrättelse om gränsöverskridande verksamhet	1094
10 kap. Vad försäkringsföretaget ska iaktta i samband med kontroll av anknutna försäkringsförmedlare	1094
Kontroll av fysisk person	1094
Kontroll av juridisk person	1095
Dokumentation och arkivering av kontrollen	1096
11 kap. Vad den juridiska personen ska iaktta i samband med kontroll av anställda	1096
Kontroll av anställda	1096
Dokumentation och arkivering av kontrollen	1096
12 kap. Underrättelse om ändringar	1097
Ändrade förhållanden vid filialetablering eller gränsöverskridande verksamhet	1097
Ändring av anställda	1097
Ändring i ledningen	1097
Ändring av klagomålsansvarig	1097
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	1097
Bilaga 1 – Exempel på kontroll av anställd som har lämnat försäkrans ...	1098
Bilaga 2 – Exempel på kontroll av anställd som har visat intyg	1099

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter och allmänna råd omfattar fysiska och juridiska personer som utövar eller avser att utöva verksamhet enligt lagen (2005:405) om försäkringsförmedling.

För den som utövar eller avser att utöva sådan sidoverksamhet som avses i 5 kap.

1 § första stycket lagen om försäkringsförmedling gäller särskilda bestämmelser i

1. 2 kap. 1 och 9–15 §§ om kunskap och kompetens,
2. 3 kap. 4 och 5 §§ om insikt och erfarenhet,
3. 5 kap. 2 § om ansvarsförsäkring, och
4. 6 kap. 2, 3 och 12 §§ om information till en kund. (FFFS 2007:23)

Definitioner

2 § I dessa föreskrifter och allmänna råd används samma definitioner som i 1 kap. 10 § lagen om försäkringsförmedling, om inte något annat anges.

I föreskrifterna och de allmänna råden betyder

1. *ansvarsförsäkring*: sådan försäkring för skadeståndsskyldighet som avses i 2 kap. 5 § 4 och 6 § första stycket 2 lagen (2005:405) om försäkringsförmedling,

2. *fondandelsförmedling*: sådan sidoverksamhet som avses i 2 kap. 1 § 1 och 5 § första stycket 15 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, och
3. *investeringsrådgivning om fondandelar*: sådan sidoverksamhet som avses i 2 kap. 1 § 5 och 5 § första stycket 15 lagen om värdepappersmarknaden. (FFFS 2007:23)

2 kap. Kunskap och kompetens

Ansvar för kunskap och kompetens

1 § En försäkringsförmedlare som är en juridisk person ska se till att de anställda som ska förmedla försäkringar eller fondandelar eller lämna investeringsrådgivning om fondandelar till andra än konsumenter har den kunskap och kompetens som krävs och att de anställdas kunskaper uppdateras enligt 12 §.

För anställda som lämnar investeringsrådgivning om fondandelar till konsumenter gäller bestämmelserna i 16 kap. 2 och 7 §§ Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2007:16) om värdepappersrörelse. (FFFS 2007:23)

Allmänna råd

En försäkringsförmedlare som är en juridisk person bör upprätta riktlinjer för vilken kunskap och kompetens som de anställda som ska förmedla försäkringar eller fondandelar eller lämna investeringsrådgivning om fondandelar ska ha. Riktlinjerna bör inte avse enskilda anställda utan olika befattningar eller kategorier av anställda hos förmedlaren med inriktning på den verksamhet som de ska utöva och de produkter som de ska förmedla. Av riktlinjerna bör det också framgå hur försäkringsförmedlaren ska säkerställa att de anställdas kunskaper uppdateras.

En försäkringsförmedlare som avser att delegera en arbetsuppgift som har samband med försäkringsförmedling till någon hos förmedlaren som inte har rätt att förmedla försäkringar, bör upprätta riktlinjer för vilken eller vilka arbetsuppgifter som kan delegeras samt vilken kunskap och kompetens som den ska ha till vilken delegation kan ske. Försäkringsförmedlaren bör vid delegation följa de anvisningar som lämnas i detta avseende i regeringens proposition 2004/05:133 *Försäkringsförmedling*, s. 52 f.

Om försäkringsförmedlaren är en juridisk person, bör riktlinjerna fastställas av någon i ledningen för den juridiska personen. (FFFS 2007:23)

Anpassning av kunskap

2 § Den som ska förmedla försäkringar ska ha en kunskap som till sitt innehåll och sin nivå är anpassad till den verksamhet som ska utövas och de försäkringar som ska förmedlas.

Allmänna råd

Med kunskapens innehåll avses olika ämnesområden. I 6–8 §§ ges inom de olika huvudområdena, exempelvis juridik, exempel på olika ämnen som den som ska förmedla försäkringar kan behöva ha kunskap om. Det är alltså fråga om exempel på ämnen vilket innebär dels att en förmedlare inte måste ha kunskap om alla ämnen som anges där, dels att det kan finnas ämnen som en förmedlare behöver ha kunskap om som inte tas upp där. Vilka ämnen som en förmedlare behöver ha kunskap om kan variera beroende på den verksamhet som denne ska utöva och de försäkringar som denne ska förmedla.

Med kunskapens nivå avses olika kognitiva nivåer (känna till, förstå, kunna tillämpa etc.). Vilken nivå på kunskapen som den som ska förmedla försäkringar behöver ha kan variera för olika ämnen men också inom ett och samma ämne. En förmedlare bör exempelvis när det gäller lagen om försäkringsförmedling känna till bestämmelserna om ingripande i 8 kap. men kunna tillämpa bestämmelserna om god försäkringsförmedlingssed i 5 kap. 4 §.

Med att kunskapen ska vara anpassad till de försäkringar som ska förmedlas avses att hänsyn bör tas till om det gäller enkla, standardiserade produkter eller mer komplicerade produkter och om det gäller livförsäkringar eller skadeförsäkringar. Hänsyn bör också tas till om förmedlingen ska avse bara någon eller några försäkringsklasser eller grupper av försäkringsklasser.

Med att kunskapen ska vara anpassad till den verksamhet som ska utövas avses att hänsyn bör tas inte bara till de försäkringar som ska förmedlas utan också vilka kundkategorier som förmedlingen ska avse.

Krav på kunskap för den som ska förmedla försäkringar som kompletterar en vara eller en tjänst**Grundläggande krav**

3 § Den som vid sidan av sin huvudsakliga yrkesverksamhet ska förmedla försäkringar som kompletterar en vara eller en tjänst, ska ha kunskap om följande.

1. Försäkringsförmedlarens roll och ansvar
 - a) Lagen om försäkringsförmedling
 - b) Förordningen (2005:411) om försäkringsförmedling
 - c) Relevanta föreskrifter och allmänna råd från Finansinspektionen
 - d) Finansinspektionens roll och tillsyn
 - e) God försäkringsförmedlingssed
 - f) Etik och moral. (FFFS 2007:23)

Särskilda krav vid förmedling av livförsäkringar

4 § Den som vid sidan av sin huvudsakliga yrkesverksamhet ska förmedla livförsäkringar som kompletterar en vara eller en tjänst ska, utöver det som anges i 3 §, ha kunskap om följande.

1. Lagen (2003:862) om finansiell rådgivning till konsumenter samt relevanta föreskrifter och allmänna råd från Finansinspektionen.
2. Livförsäkring på en grundläggande nivå.
3. De försäkringar som ska förmedlas. (FFFS 2007:23)

Särskilda krav vid förmedling av skadeförsäkringar

5 § Den som vid sidan av sin huvudsakliga yrkesverksamhet ska förmedla skadeförsäkringar som kompletterar en vara eller en tjänst ska, utöver det som anges i 3 §, ha kunskap om följande.

1. Skadeförsäkring på en grundläggande nivå.
2. De försäkringar som ska förmedlas. (FFFS 2007:23)

Krav på kunskap för den som ska förmedla försäkringar i andra fall**Grundläggande krav**

6 § Den som ska förmedla försäkringar i andra fall än de som anges i 3 § ska ha kunskap om följande.

1. Försäkringsförmedlarens roll och ansvar
 - a) Lagen om försäkringsförmedling
 - b) Förordningen om försäkringsförmedling
 - c) Relevanta föreskrifter och allmänna råd från Finansinspektionen
 - d) Finansinspektionens roll och tillsyn
 - e) God försäkringsförmedlingssed
 - f) Etik och moral
2. Juridik, exempelvis
 - a) Försäkringsörelselagstiftning
 - b) Försäkringsavtalsrätt
 - c) Allmän avtalsrätt
 - d) Konsumenträtt
 - e) Mellanmansrätt
 - f) Skadeståndsrätt
 - g) Bolagsrätt
 - h) Penningtvättslagstiftning
 - i) Insiderlagstiftning
 - j) Skatterätt
3. Ekonomi, exempelvis
 - a) Privatekonomi
 - b) Företagsekonomi
 - c) Försäkringsekonomi

4. Internationell försäkring, exempelvis
 - a) EG-rätt
 - b) Internationell försäkringsmarknad. (FFFS 2007:23)

Särskilda krav vid förmedling av livförsäkringar

7 § Den som ska förmedla livförsäkringar i andra fall än de som anges i 4 § ska, utöver det som anges i 6 §, ha kunskap om följande.

1. Lagen om finansiell rådgivning till konsumenter samt relevanta föreskrifter och allmänna råd från Finansinspektionen
2. Juridik, exempelvis
 - a) Äktenskapsbalken
 - b) Sambolagstiftning
 - c) Föräldrabalken
 - d) Ärvdabalken
 - e) Skatterätt
3. Finansiell ekonomi, exempelvis
 - a) Kapitalmarknaden
 - b) Finansiella instrument
 - c) Placeringsstrategier
 - d) Portföljlära
 - e) Avkastning och risk
4. Lagstadgad försäkring
5. Försäkring enligt avtal, exempelvis
 - a) Individuell personförsäkring
 - b) Grupppersonförsäkring
 - c) Kollektivavtalsgrundad personförsäkring
6. Försäkringsformer, exempelvis
 - a) Traditionell försäkring
 - b) Fondförsäkring
 - c) Tjänstepensionsförsäkring
7. Livförsäkringsteknik, exempelvis
 - a) Premieberäkning
 - b) Återköp och flytträtt
 - c) Återbäring
 - d) Solvens och kollektiv konsolidering
8. Associationsformer
9. Riskbedömning, exempelvis
 - a) Karenstider
 - b) Oriktiga uppgifter
 - c) Andra begränsningar av försäkringsbolagets ansvar
 - d) Återförsäkring. (FFFS 2007:23)

Särskilda krav vid förmedling av skadeförsäkringar

8 § Den som ska förmedla skadeförsäkringar i andra fall än de som anges i 5 § ska, utöver det som anges i 6 §, ha kunskap om följande.

1. Juridik, exempelvis
 - a) Entreprenadrätt
2. Risk management
3. Försäkringsformer, exempelvis
 - a) Egendomsförsäkring
 - b) Avbrottsförsäkring
 - c) Ansvarsförsäkring
 - d) Kreditförsäkring
 - e) Transportförsäkring
 - f) Sjöförsäkring

- g) Motorfordonsförsäkring
 - h) Entreprenadförsäkring
 - i) Förmögenhetsförsäkring
 - j) Sjuk- och olyckfallsförsäkring
 - k) Rättsskyddsförsäkring
 - l) Specialförsäkring
4. Återförsäkring. (FFFS 2007:23)

Krav på kunskap för den som ska förmedla fondandelar eller lämna investeringsrådgivning om fondandelar

Grundläggande krav

9 § Den som ska förmedla fondandelar eller lämna investeringsrådgivning om fondandelar ska ha kunskap om

1. 8 kap. 1, 12, 15–19 och 22–27 §§ lagen om värdepappersmarknaden,
2. 2, 7 och 12 kap., 13 kap. 1–5 §§, 14 och 21 kap. Finansinspektionens föreskrifter om värdepappersrörelse i tillämpliga delar,
3. 1–6, 8 och 9 kap. lagen (2004:46) om investeringsfonder i tillämpliga delar, och
4. 13 och 14 kap. Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2004:2) om investeringsfonder i tillämpliga delar. (FFFS 2007:23)

Särskilda krav vid förmedling av fondandelar

10 § Den som ska förmedla fondandelar ska, utöver det som anges i 9 §, ha kunskap om

1. 8 kap. 20 § lagen om värdepappersmarknaden,
2. 15 kap. 1 och 7–11 §§ Finansinspektionens föreskrifter om värdepappersrörelse,
3. skillnaden mellan förmedling av fondandelar och förmedling av fondförsäkringar,
4. skillnaden mellan förmedling av fondandelar och marknadsföring av fondandelar och andra finansiella instrument, och
5. skillnaden mellan förmedling av fondandelar och investeringsrådgivning om fondandelar och andra finansiella instrument. (FFFS 2007:23)

Särskilda krav vid investeringsrådgivning om fondandelar

11 § Den som ska lämna investeringsrådgivning om fondandelar ska, utöver det som anges i 9 §, ha kunskap om

1. 15 kap. 1–6 §§ och 8–10 §§ Finansinspektionens föreskrifter om värdepappersrörelse,
2. skillnaden mellan investeringsrådgivning om fondandelar och investeringsrådgivning om andra finansiella instrument,
3. skillnaden mellan investeringsrådgivning om fondandelar och marknadsföring av fondandelar och andra finansiella instrument, och
4. skillnaden mellan investeringsrådgivning om fondandelar och förmedling av fondandelar.

Den som ska lämna investeringsrådgivning om fondandelar till konsumenter ska dessutom ha den kunskap som anges i 16 kap. 3–5 §§ Finansinspektionens föreskrifter om värdepappersrörelse.

Av 2 kap. 5 och 6 §§ samt 5 kap. 1 § lagen om försäkringsförmedling följer att den som ska lämna investeringsrådgivning om fondandelar till andra än konsumenter ska ha lämplig kunskap för den verksamhet som ska utövas. (FFFS 2007:23)

Uppdatering av kunskap

12 § Den som förmedlar försäkringar eller fondandelar eller lämnar investeringsrådgivning om fondandelar till andra än konsumenter ska uppdatera sin kunskap på berörda områden i 3–11 §§ när det behövs.

För den som ska lämna investeringsrådgivning om fondandelar till konsumenter gäller bestämmelserna i 16 kap. 7 § Finansinspektionens föreskrifter om värdepappersrörelse. (FFFS 2007:23)

Allmänna råd

Den som förmedlar försäkringar eller fondandelar eller lämnar investeringsrådgivning om fondandelar bör uppdatera sin kunskap exempelvis vid större förändringar i de regelverk som är relevanta för dennes verksamhet och med hänsyn till produktutvecklingen på dennes verksamhetsområde. (FFFS 2007:23)

Praktisk erfarenhet

13 § Den som ska förmedla försäkringar ska ha en praktisk erfarenhet som är anpassad till den verksamhet som ska utövas och de försäkringar som ska förmedlas. Den som bara vid sidan av sin huvudsakliga yrkesverksamhet ska förmedla försäkringar som kompletterar en vara eller en tjänst behöver inte ha någon praktisk erfarenhet.

För den som ska lämna investeringsrådgivning om fondandelar till konsumenter gäller bestämmelserna i 16 kap. 8 § Finansinspektionens föreskrifter om värdepappersrörelse. (FFFS 2007:23)

Allmänna råd

Med att den praktiska erfarenheten ska vara anpassad till de försäkringar som ska förmedlas avses att hänsyn bör tas till om det gäller enkla, standardiserade produkter eller mer komplicerade produkter och om det gäller livförsäkringar eller skadeförsäkringar. Hänsyn bör också tas till om förmedlingen ska avse bara någon eller några försäkringsklasser eller grupper av försäkringsklasser.

Med att den praktiska erfarenheten ska vara anpassad till den verksamhet som ska utövas avses att hänsyn bör tas inte bara till de försäkringar som ska förmedlas utan också vilka kundkategorier som förmedlingen ska avse.

Den som ska förmedla försäkringar som sin huvudsakliga yrkesverksamhet bör som huvudregel under en sammanlagd tid av minst två år under de senaste fem åren ha arbetat med sådana arbetsuppgifter under kvalificerad handledning hos en försäkringsförmedlare eller med likvärdiga arbetsuppgifter för ett försäkringsföretag. (FFFS 2007:23)

Kunskapstest

14 § Den som ska förmedla försäkringar eller fondandelar ska ha gjort ett test som visar att han eller hon har den kunskap som krävs enligt 2–10 §§. Testet ska ha tillhandahållits eller godkänts av någon med kunskap om de ämnesområden som testet avser och av någon med kunskap om hur test utformas enligt vedertagna metoder för testutveckling. Dessutom ska testet genomföras på ett säkert och tillförlitligt sätt som garanterar den testades kunskaper.

För den som ska lämna investeringsrådgivning om fondandelar till konsumenter gäller bestämmelserna i 16 kap. 6 § Finansinspektionens föreskrifter om värdepappersrörelse.

När det gäller försäkringsförmedling kan Finansinspektionen, efter ansökan av försäkringsförmedlaren, besluta om undantag från kravet på kunskapstest, om det finns särskilda skäl och kunskapen kan visas på annat sätt. (FFFS 2007:23)

Allmänna råd

Testet bör vara utformat på ett sätt som säkerställer dess validitet, det vill säga att testet mäter det som det är avsett att mäta, och dess reliabilitet, det vill säga att testet är tillförlitligt och fritt från slumpens inverkan. (FFFS 2007:23)

Bevis

15 § Den som ska förmedla försäkringar eller fondandelar eller lämna investeringsrådgivning om fondandelar till konsumenter ska vid de kontroller som avses i 10 och 11 kap. samt vid Finansinspektionens tillsyn kunna lägga fram bevis om innehåll, omfattning och resultat av det test som anges i 14 § första stycket respektive 16 kap. 6 § Finansinspektionens föreskrifter om värdepappersrörelse. (FFFS 2007:23)

3 kap. Insikt och erfarenhet

Vem som ska anses ingå i ledningen

1 § I ledningen för en juridisk person som förmedlar försäkringar ska följande personer anses ingå för

- *aktiebolag*: styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör och vice verkställande direktör,
- *kommanditbolag*: komplementär,
- *annat handelsbolag*: bolagsman, och
- *ekonomisk förening*: styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör och vice verkställande direktör.

Om komplementären i ett kommanditbolag eller bolagsmannen i ett handelsbolag är en juridisk person, ska de fysiska personer som ingår i ledningen för denna juridiska person anses ingå i ledningen för den juridiska personen som förmedlar försäkringar.

(FFFS 2007:23)

Grundläggande krav på ledningen

2 § Den som ska vara komplementär i ett kommanditbolag som förmedlar försäkringar eller bolagsman i ett annat handelsbolag som förmedlar försäkringar får inte vara underårig eller ha förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken. Att detsamma gäller den som ska vara styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör eller vice verkställande direktör i ett aktiebolag eller en ekonomisk förening som förmedlar försäkringar följer av 8 kap. 3, 11, 28 och 31 §§ aktiebolagslagen (2005:551) respektive 6 kap. 1, 3 och 4 §§ lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar. (FFFS 2007:23)

Kunskap om regler för försäkringsförmedling

3 § I ledningen för en juridisk person som ska förmedla försäkringar ska det ingå någon som känner till innehållet i lagen om försäkringsförmedling, förordningen om försäkringsförmedling samt relevanta föreskrifter och allmänna råd från Finansinspektionen. (FFFS 2007:23)

Kunskap om regler för fondandelsförmedling

4 § I ledningen för en juridisk person som ska förmedla fondandelar ska det ingå någon som känner till innehållet i

1. 8 kap. 1, 9–12 och 14–27 §§ lagen om värdepappersmarknaden,
2. 2, 6–9 samt 11 och 12 kap., 13 kap. 1–5 §§, 14 och 21 kap. Finansinspektionens föreskrifter om värdepappersrörelse i tillämpliga delar,
3. 15 kap. 1 och 7–11 §§ samt 19 kap. Finansinspektionens föreskrifter om värdepappersrörelse,
4. 1–6, 8 och 9 kap. lagen om investeringsfonder i tillämpliga delar, och
5. 13 och 14 kap. Finansinspektionens föreskrifter om investeringsfonder.

(FFFS 2007:23)

Kunskap om regler för investeringsrådgivning om fondandelar

5 § I ledningen för en juridisk person som ska lämna investeringsrådgivning om fondandelar ska det ingå någon som känner till innehållet i

1. de bestämmelser som anges 4 § 1, 2, 4 och 5 med undantag för 8 kap. 20 § lagen om värdepappersmarknaden, och
2. 15 kap. 1–6 och 8–10 §§ och 16 kap. Finansinspektionens föreskrifter om värdepappersrörelse. (FFFS 2007:23)

Kunskap om försäkringsmarknaden

6 § I ledningen för en juridisk person som ska förmedla försäkringar ska det ingå någon som förstår försäkringsmarknadens roll och funktion. (FFFS 2007:23)

Kunskap om försäkringar

7 § I ledningen för en juridisk person som ska förmedla försäkringar ska det ingå någon som känner till de försäkringar som förmedlingen ska avse. (FFFS 2007:23)

Kunskap om eller praktisk erfarenhet av företagsledning

8 § I ledningen för en juridisk person som ska förmedla försäkringar ska det ingå någon som kan tillämpa kunskap om företagsledning eller som har minst två års praktisk erfarenhet av företagsledning. (FFFS 2007:23)

4 kap. Skötsamhet i ekonomiska angelägenheter

Grundläggande krav på ledningen

1 § Den som ska vara komplementär i ett kommanditbolag som förmedlar försäkringar eller bolagsman i ett annat handelsbolag som förmedlar försäkringar får inte vara i konkurs. Att detsamma gäller den som ska vara styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör eller vice verkställande direktör i ett aktiebolag eller en ekonomisk förening som förmedlar försäkringar följer av 8 kap. 3, 11, 28 och 31 §§ aktiebolagslagen (2005:551) respektive 6 kap. 1, 3 och 4 §§ lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar. (FFFS 2007:23)

Övriga krav på skötsamhet

2 § Den som ska förmedla försäkringar eller ingå i ledningen för en juridisk person som ska förmedla försäkringar får inte

1. ha skulder som överstiger 100.000 kronor och som verkställs hos Kronofogdemyndigheten,
2. under de senaste fem åren ha fått ett tillstånd eller en registrering återkallad enligt 8 kap. 1 § lagen om försäkringsförmedling, eller
3. ha ingått i ledningen för en juridisk person som under de senaste fem åren har fått ett tillstånd eller en registrering återkallad enligt 8 kap. 1 § lagen om försäkringsförmedling eller ha ingått i ledningen för en sådan juridisk person inom sex månader före återkallelsen.

Bestämmelserna i första stycket 2 och 3 gäller även om beslutet om återkallelse inte har vunnit laga kraft om

1. Finansinspektionen har beslutat att återkallelsen ska gälla omedelbart, och
2. allmän förvaltningsdomstol inte har bestämt att beslutet tills vidare inte ska gälla. (FFFS 2007:23)

5 kap. Ansvarsförsäkring

Ansvarsförsäkring vid försäkringsförmedling

1 § För ansvarsförsäkring vid förmedling av försäkringar gäller utöver det som anges i 4 kap. 1 § förordningen om försäkringsförmedling följande.

Den högsta ersättning som kan betalas för en skada ska uppgå till ett belopp som motsvarar minst en miljon euro eller det högre belopp, grundat på förändringar i det europeiska konsumentprisindexet, som Europeiska gemenskapernas kommission tillkännager vart femte år med början 2007.

Den högsta ersättning som sammanlagt kan betalas under ett år ska uppgå till ett belopp som motsvarar något av följande, eller det högre belopp, grundat på förändringar i det europeiska konsumentprisindexet, som Europeiska gemenskapernas kommission tillkännager vart femte år med början 2007:

1. minst två miljoner euro om antalet fysiska personer som omfattas av försäkringen vid försäkringstidens början uppgår till högst 10,
2. minst tre miljoner euro om antalet fysiska personer som omfattas av försäkringen vid försäkringstidens början uppgår till mellan 11 och 20, och
3. minst fyra miljoner euro om antalet fysiska personer som omfattas av försäkringen vid försäkringstidens början överstiger 20.

Ansvarsförsäkring vid fondandelsförmedling och investeringsrådgivning om fondandelar

2 § För ansvarsförsäkring vid förmedling av fondandelar och investeringsrådgivning om fondandelar gäller följande.

1. Försäkringen ska gälla för skada som orsakats från och med den dag då förmedlaren registrerades hos Bolagsverket och som anmäls till försäkringsgivaren så länge försäkringen gäller.
2. Försäkringen ska vara förenad med ett efterskydd som innebär att försäkringen även täcker skador som anmäls till försäkringsgivaren inom tre år från det att försäkringen har upphört att gälla och som inte täcks av någon annan försäkring.
3. Den skadelidande ska få rikta krav på ersättning enligt försäkringsavtalet direkt mot försäkringsgivaren i den utsträckning han eller hon inte har fått ersättning av den försäkrade.
4. Ersättningen ska betalas ut till den skadelidande utan avdrag för självrisk.
5. Försäkringen ska kunna upphöra tidigast en månad efter det att Finansinspektionen har underrättats om upphörandet.
6. Den högsta ersättning som kan betalas för en skada ska uppgå till ett belopp som motsvarar minst 500.000 euro. Den högsta ersättning som sammanlagt kan betalas under ett år ska uppgå till ett belopp som motsvarar minst 750.000 euro.

(FFFS 2007:23)

6 kap. Information till en kund

Försäkringsförmedlarens identitet

1 § En försäkringsförmedlare som är en fysisk person ska informera kunden om sitt för- och efternamn, sitt personnummer och i förekommande fall sin firma. En försäkringsförmedlare som är en juridisk person ska informera kunden om sin firma och sitt organisationsnummer samt för- och efternamnet på den fysiska person som förmedlar försäkringen.

Om försäkringsförmedlaren förmedlar försäkringen för en annan försäkringsförmedlare, ska förmedlaren också informera kunden om den förmedlarens för- och efternamn eller firma.

En anknuten försäkringsförmedlare ska dessutom informera kunden om firman för det eller de försäkringsföretag som förmedlaren är anknuten till.

Försäkringsförmedlaren ska också informera kunden om sin postadress och sitt telefonnummer samt i förekommande fall om sin besöksadress, sin e-postadress och sitt telefaxnummer.

Allmänna råd

Om informationen lämnas muntligen enligt 6 kap. 4 § första stycket lagen om försäkringsförmedling, behöver försäkringsförmedlaren bara informera kunden om de förhållanden som anges i 1 § första–tredje styckena ovan samt om sin postadress eller sitt telefonnummer. All information enligt 1 § ovan måste dock finnas med i den information som förmedlaren ska lämna till kunden snarast efter det att försäkringsavtal har ingåtts på det sätt som anges i 6 kap. 3 § lagen om försäkringsförmedling.

Försäkringsförmedlarens registrering

2 § Försäkringsförmedlaren ska informera kunden om att förmedlaren är registrerad hos Bolagsverket. Försäkringsförmedlaren ska också informera kunden om vilket eller vilka slag av försäkringar som registreringen avser och i förekommande fall om registreringen är begränsad till någon eller några försäkringsklasser eller grupper av försäkringsklasser.

Försäkringsförmedlaren ska informera kunden om att förmedlarens registrering kan kontrolleras hos Bolagsverket och då ange Bolagsverkets postadress, e-postadress, telefonnummer och webbplats.

En försäkringsförmedlare som är en juridisk person ska informera kunden om att Finansinspektionen på begäran ska upplysa kunder och andra om en anställd hos förmedlaren har rätt att förmedla försäkringar och om denna rätt är begränsad till visst slag av försäkring, någon eller några försäkringsklasser eller grupper av försäkringsklasser. Om den juridiska personen är en anknuten försäkringsförmedlare, ska förmedlaren i stället informera kunden om att det försäkringsföretag som förmedlaren är anknuten till på begäran ska upplysa kunder och andra om en anställd hos förmedlaren har rätt att förmedla försäkringar och om denna rätt är begränsad till visst slag av försäkring, någon eller några försäkringsklasser eller grupper av försäkringsklasser.

Allmänna råd

En anknuten försäkringsförmedlare bör informera kunden om var hos försäkringsföretaget som upplysningar om anställda kan fås, exempelvis på en webbplats eller av en kontaktperson.

Om informationen lämnas muntligen enligt 6 kap. 4 § första stycket lagen om försäkringsförmedling, behöver försäkringsförmedlaren bara informera kunden om att förmedlaren är registrerad hos Bolagsverket och att registreringen kan kontrolleras där. En försäkringsförmedlare som är en juridisk person behöver dessutom bara informera kunden om att Finansinspektionen eller, om den juridiska personen är en anknuten försäkringsförmedlare, det försäkringsföretag som förmedlaren är anknuten till på begäran ska upplysa kunder och andra om en anställd har rätt att förmedla försäkringar. All information enligt 2 § ovan måste dock finnas med i den information som förmedlaren ska lämna till kunden snarast efter det att försäkringsavtal har ingåtts på det sätt som anges i 6 kap. 3 § lagen om försäkringsförmedling.

En försäkringsförmedlare som hos Bolagsverket är registrerad för fondandelsförmedling eller investeringsrådgivning om fondandelar bör när den förmedlar fondandelar respektive lämnar investeringsrådgivning om fondandelar informera kunden om detta. (FFFS 2007:23)

Tillsynsmyndighet

3 § Försäkringsförmedlaren ska informera kunden om att förmedlaren står under Finansinspektionens tillsyn och då ange Finansinspektionens postadress, e-postadress, telefonnummer och webbplats. (FFFS 2007:23)

Allmänna råd

Om informationen lämnas muntligen enligt 6 kap. 4 § första stycket lagen om försäkringsförmedling, behöver försäkringsförmedlaren bara informera kunden om att förmedlaren står under Finansinspektionens tillsyn. All information enligt 3 § ovan måste dock finnas med i den information som förmedlaren ska lämna till kunden snarast efter det att försäkringsavtal har ingåtts på det sätt som anges i 6 kap. 3 § lagen om försäkringsförmedling.

En försäkringsförmedlare som hos Bolagsverket är registrerad för fondandelsförmedling eller investeringsrådgivning om fondandelar, bör när den förmedlar fondandelar respektive lämnar investeringsrådgivning om fondandelar informera kunden om att Finansinspektionens tillsyn avser också denna verksamhet.

En försäkringsförmedlare som i samma rörelse som försäkringsförmedlingen utövar annan verksamhet än förmedling av fondandelar eller investeringsrådgivning om fondandelar och som inte står under Finansinspektionens tillsyn, bör när den utövar den andra verksamheten informera kunden om att Finansinspektionens tillsyn inte avser denna verksamhet.

(FFFS 2007:23)

Kvalificerat innehav

4 § Försäkringsförmedlaren ska i förekommande fall informera kunden om i vilket eller vilka försäkringsföretag som förmedlaren har ett kvalificerat innehav och då ange försäkringsföretagets firma.

En försäkringsförmedlare som är en juridisk person ska i förekommande fall informera kunden om vilket eller vilka försäkringsföretag som har ett kvalificerat innehav i förmedlaren och då ange försäkringsföretagets firma.

Priset för försäkringsförmedlingen

5 § Försäkringsförmedlaren ska informera kunden om all ersättning som förmedlaren får för försäkringsförmedlingen, oavsett vid vilken tidpunkt och i vilken form ersättningen betalas till försäkringsförmedlaren och om ersättningen betalas av kunden

eller av någon annan än kunden. Informationen ska avse storleken på ersättningen eller, om detta inte är möjligt, grunderna för hur ersättningen bestäms. Om ersättning för försäkringsförmedlingen betalas till anställda eller uppdragstagare hos förmedlaren, ska informationen avse även denna ersättning. Detsamma gäller om försäkringsförmedlaren förmedlar försäkringen för en annan försäkringsförmedlare och ersättning för försäkringsförmedlingen betalas till förmedlarens uppdragsgivare.

I 6–11 §§ ges beträffande vissa ersättningsformer föreskrifter om vilken information som ska lämnas. Om den aktuella ersättningen inte omfattas av någon av dessa ersättningsformer, gäller föreskrifterna i första stycket.

Ersättning från kunden

6 § Om försäkringsförmedlaren får ersättning för försäkringsförmedlingen från kunden, ska informationen avse storleken på ersättningen eller, om detta inte är möjligt, grunderna för hur ersättningen bestäms.

Ersättning från försäkringsgivaren

7 § Om försäkringsförmedlaren får ersättning för försäkringsförmedlingen från försäkringsgivaren innan försäkringsavtal ingås, ska informationen avse storleken på ersättningen eller, om detta inte är möjligt, grunderna för hur ersättningen bestäms.

8 § Får försäkringsförmedlaren ersättning för försäkringsförmedlingen från försäkringsgivaren när försäkringsavtal ingås, ska informationen avse storleken på ersättningen. Om försäkringsgivaren har rätt att få tillbaka hela eller del av ersättningen om försäkringstagaren inom viss tid från det att försäkringsavtalet ingicks helt eller delvis slutar att betala den avtalade premien till försäkringsgivaren, ska förmedlaren informera kunden om inom vilken tid som denna rätt gäller och hur stor del av ersättningen som försäkringsgivaren har rätt att få tillbaka.

9 § Om försäkringsförmedlaren får ersättning för försäkringsförmedlingen från försäkringsgivaren under försäkringstiden, ska informationen avse grunderna för hur ersättningen bestäms. Får förmedlaren särskild ersättning från försäkringsgivaren om försäkringstagaren betalar en högre premie än den avtalade till försäkringsgivaren, ska informationen avse storleken på ersättningen eller grunderna för hur ersättningen bestäms.

10 § Får försäkringsförmedlaren, på grund av att summan av avtalade premier för försäkringar som förmedlaren har förmedlat från försäkringsgivaren har uppnått en viss storlek eller på grund av något annat liknande förhållande, högre ersättning för försäkringsförmedlingen från försäkringsgivaren än förmedlaren annars skulle ha fått, ska informationen avse grunderna för hur ersättningen bestäms.

Ersättning från annan än kunden eller försäkringsgivaren

11 § Om försäkringsförmedlaren får ersättning för försäkringsförmedlingen från annan än kunden eller försäkringsgivaren, ska informationen avse storleken på ersättningen eller, om detta inte är möjligt, grunderna för hur ersättningen bestäms.

Ansvarsförsäkring

12 § En försäkringsförmedlare som inte är en anknuten försäkringsförmedlare ska informera kunden om

1. vilken försäkringsgivare som har meddelat ansvarsförsäkringen och då ange försäkringsgivarens firma, postadress, e-postadress och telefonnummer,
2. att den skadelidande får rikta krav på ersättning direkt mot försäkringsgivaren i den mån han eller hon inte har fått ersättning av den försäkrade och den tid inom vilken ett sådant krav måste framställas till försäkringsgivaren, och
3. den högsta ersättning som kan betalas ut för varje skada och för alla skador under ett år.

För en anknuten försäkringsförmedlare ska informationen i stället avse försäkringsföretagets ansvar enligt 6 kap. 1 § andra stycket lagen om försäkringsförmedling.

Allmänna råd

Om informationen lämnas muntligen enligt 6 kap. 4 § första stycket lagen om försäkringsförmedling, behöver försäkringsförmedlaren bara informera kunden om vilken försäkringsgivare som har meddelat ansvarsförsäkringen och då ange försäkringsgivarens firma. All information enligt 12 § ovan måste dock finnas med i den information som förmedlaren ska lämna till kunden snarast efter det att försäkringsavtal har ingåtts på det sätt som anges i 6 kap. 3 § lagen om försäkringsförmedling.

En försäkringsförmedlare som förmedlar fondandelar eller lämnar investeringsrådgivning om fondandelar, bör när den förmedlar fondandelar eller lämnar investeringsrådgivning om fondandelar, när det gäller ansvarsförsäkringen för denna verksamhet, informera kunden om motsvarande förhållanden som anges 12 § första stycket 1–3 ovan.

En försäkringsförmedlare som i samma rörelse som försäkringsförmedlingen utövar annan verksamhet än fondandelsförmedling eller investeringsrådgivning om fondandelar, bör när den utövar den andra verksamheten informera kunden om att ansvarsförsäkringen inte gäller för denna verksamhet. (FFFS 2007:23)

Klagomål mot försäkringsförmedlaren

13 § Försäkringsförmedlaren ska informera kunden om förfarandet för förmedlarens klagomålshantering och vem som är klagomålsansvarig. Av informationen ska framgå hur kunden och andra som är berörda av försäkringsförmedlingen ska gå tillväga för att framställa klagomål mot förmedlaren och i förekommande fall föra ett klagomål vidare hos förmedlaren.

Försäkringsförmedlaren ska också informera kunden om den vägledning som kan fås av Konsumenternas Bank- och finansbyrå och Konsumenternas försäkringsbyrå samt av den kommunala konsumentvägledningen.

Allmänna råd

Om informationen lämnas muntligen enligt 6 kap. 4 § första stycket lagen om försäkringsförmedling, behöver försäkringsförmedlaren bara informera kunden om vem som är klagomålsansvarig och om den vägledning som kan fås av Konsumenternas Bank- och finansbyrå och Konsumenternas försäkringsbyrå samt av den kommunala konsumentvägledningen. All information enligt 13 § ovan måste dock finnas med i den information som förmedlaren ska lämna till kunden snarast efter det att försäkringsavtal har ingåtts på det sätt som anges i 6 kap. 3 § lagen om försäkringsförmedling.

Twistlösning

14 § Försäkringsförmedlaren ska informera kunden om möjligheten att få en tvist med förmedlaren prövad av Allmänna reklamationsnämnden.

Allmänna råd

Försäkringsförmedlaren bör informera kunden om möjligheten att få en tvist med förmedlaren prövad av allmän domstol.

7 kap. Dokumentation av försäkringsförmedlingen

Uppgifter om försäkringsförmedlaren

1 § Dokumentationen ska innehålla den information som enligt 6 kap. i dessa föreskrifter och 6 kap. 2 § lagen om försäkringsförmedling ska lämnas till kunden med uppgift om när informationen har lämnats till denne.

Uppgifter om kunden

2 § Om kunden är en fysisk person, ska dokumentationen innehålla uppgift om kundens för- och efternamn. Är kunden en juridisk person, ska dokumentationen innehålla uppgift om kundens firma samt för- och efternamnet på den som företräder den juridiska personen vid försäkringsförmedlingen.

Dokumentationen ska innehålla uppgift om kundens önskemål eller behov samt i förekommande fall ekonomiska och andra förhållanden. Uppgifterna ska anpassas efter hur komplicerat det aktuella försäkringsavtalet är.

Om kunden är känd för försäkringsförmedlaren, behöver förmedlaren inte hämta in samtliga dessa uppgifter om kunden. I sådant fall ska försäkringsförmedlaren dokumentera skälen för att låta bli att hämta in uppgifterna.

Allmänna råd

Om det finns en varaktig kundrelation mellan försäkringsförmedlaren och kunden, bör uppgifterna om kunden uppdateras regelbundet.

Vill kunden inte lämna uppgifter om sig själv, bör detta anges i dokumentationen.

Uppgifter om försäkringsförmedlingen

3 § Dokumentationen ska innehålla uppgift om

1. tidpunkten för försäkringsförmedlingen,
2. varje råd som har lämnats till kunden och skälen för varje råd, och
3. om kunden har avträtts från att vidta en åtgärd och skälen för det.

Uppgifterna om skälen för varje råd som har lämnats till kunden ska anpassas efter hur komplicerat det aktuella försäkringsavtalet är.

Allmänna råd

Om kunden trots avrådan väljer att vidta en åtgärd, bör detta anges i dokumentationen om förhållandet är känt för försäkringsförmedlaren.

Dokumentationens utförande

4 § Uppgifter enligt 3 § ska dokumenteras vid förmedlingstillfället och av den som förmedlar försäkringen. Uppgifter enligt 1 och 2 §§ får dokumenteras före förmedlingstillfället och av annan än den som förmedlar försäkringen.

5 § Dokumentation enligt 1–3 §§ får utföras på valfritt medium under förutsättning att dokumentationen för varje förmedlingstillfälle är lätt att söka och identifiera samt kan lämnas till kunden i en sådan form som anges i 7 §.

Utlämnande av dokumentation

6 § Dokumentation enligt 1–3 §§ ska lämnas till kunden vid förmedlingstillfället eller snarast möjligt därefter.

7 § Dokumentation enligt 1–3 §§ ska lämnas till kunden i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för kunden.

Arkivering av dokumentationen

8 § Dokumentationen ska arkiveras på ett säkert sätt och ska vara lätt att söka och identifiera. Den ska sparas så länge som det behövs med hänsyn till försäkringstiden och den tid inom vilken anspråk på skadestånd kan göras.

8 kap. Klagomålshantering

Vad som är ett klagomål

1 § Med klagomål avses att en kund eller någon annan som är direkt berörd av försäkringsförmedlingen till en försäkringsförmedlare framför konkret missnöje mot dennes agerande i ett enskilt fall.

Instruktion för klagomålshantering

2 § En försäkringsförmedlare ska ha en policy och en instruktion för klagomålshantering. Om försäkringsförmedlaren är en juridisk person, ska policyn och instruktionen fastställas av någon i ledningen för den juridiska personen.

Allmänna råd

Syftet med policyn och instruktionen är att säkerställa att klagomål hanteras på ett väl fungerande och ändamålsenligt sätt och i enlighet med de regler som gäller.

Den praktiska klagomålshanteringen bör när det gäller en anknuten försäkringsförmedlare kunna skötas av det försäkringsföretag som förmedlaren är anknuten till. Detta gäller under förutsättning att klagomålshanteringen fungerar effektivt och i enlighet med de krav som ställs.

3 § Policyn ska beskriva hur klaganden ska bemötas i klagomålsärenden. Av instruktionen ska framgå förfarandet för hantering av klagomål och beslutsordningen i dessa ärenden. Den ska också innehålla rutiner för information och uppföljning av klagomålsärenden hos förmedlaren.

Policyn och instruktionen ska dokumenteras och spridas till dem som är berörda av den. De ska ses över fortlöpande och revideras om det behövs. Genom den interna kontrollen ska det säkerställas att klagomålshanteringen fungerar effektivt och i enlighet med policyn och instruktionen.

Klagomålsansvarig

4 § En försäkringsförmedlare ska ha en väl fungerande ordning för kontakter med klaganden. Förmedlaren ska ha en klagomålsansvarig som kunder och andra som är berörda av försäkringsförmedlingen kan vända sig till. Förmedlaren ska underrätta Finansinspektionen om vem som är klagomålsansvarig.

Motivering av beslut

5 § Om försäkringsförmedlarens beslut i ett klagomålsärende går klaganden emot, ska förmedlaren informera klaganden om skälen för beslutet. Om klaganden begär det, ska informationen lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för klaganden.

Handläggningsrutiner

6 § Av 5 kap. 6 § andra meningen lagen om försäkringsförmedling följer att hantering av klagomål ska vara effektiv. Klagomål ska också hanteras med tillbörlig omsorg. De ska besvaras sakligt och korrekt och, om klaganden begär det, i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för klaganden.

Handläggningstider

7 § Av 5 kap. 6 § tredje meningen lagen om försäkringsförmedling följer att klagomål ska besvaras snarast möjligt. Om försäkringsförmedlaren inte kan besvara klagomålet inom 14 dagar från den dag då klagomålet togs emot, ska förmedlaren inom denna tid informera klaganden om handläggningen av ärendet.

Allmänna råd

Försäkringsförmedlaren bör beakta det intresse som klaganden kan ha av att få ett snabbt besked för att kunna säkra bevisning eller företa ekonomiska dispositioner med anledning av klagomålet.

Tvistlösning

8 § Försäkringsförmedlaren ska informera klaganden om möjligheten att få en tvist med förmedlaren prövad av Allmänna reklamationsnämnden eller av allmän domstol. Informationen ska lämnas senast i samband med att klagomålet avvisas. Om klaganden inte redan har fått information om skälen för beslutet i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för klaganden, ska förmedlaren samtidigt informera klaganden om rätten att på begäran få information om skälen för beslutet på detta sätt.

Registrering av klagomål

9 § Försäkringsförmedlaren ska på ett lämpligt sätt registrera alla klagomål som framställs mot denne.

Dokumentation och arkivering av klagomål

10 § Klagomålsärenden ska dokumenteras på ett sådant sätt att det i efterhand går att följa hanteringen av ett klagomål. Dokumentationen ska arkiveras på ett säkert sätt och ska vara lätt att söka och identifiera. Den ska sparas så länge som det behövs med hänsyn till ärendets karaktär samt försäkringsförmedlarens eller klagandens behov av dokumentationen.

9 kap. Underrättelse om filialetablering och gränsöverskridande verksamhet

Underrättelse om filialetablering

1 § En försäkringsförmedlars underrättelse enligt 4 kap. 1 § första stycket lagen om försäkringsförmedling om sin avsikt att inrätta en filial i ett annat land inom EES ska innehålla uppgifter om

1. försäkringsförmedlarens för- och efternamn eller firma,
2. försäkringsförmedlarens person- eller organisationsnummer,
3. försäkringsförmedlarens postadress i Sverige,
4. om försäkringsförmedlaren är en anknuten försäkringsförmedlare och i så fall vilket eller vilka försäkringsföretag som förmedlaren är anknuten till,
5. i vilket land som filialen ska inrättas,
6. filialens postadress, och
7. filialens företrädare. (FFFS 2007:23)

Underrättelse om gränsöverskridande verksamhet

2 § En försäkringsförmedlars underrättelse enligt 4 kap. 2 § första stycket lagen om försäkringsförmedling om sin avsikt att erbjuda och tillhandahålla tjänster i ett annat land inom EES utan att inrätta filial där ska innehålla uppgifter om

1. försäkringsförmedlarens för- och efternamn eller firma,
2. försäkringsförmedlarens person- eller organisationsnummer,
3. försäkringsförmedlarens postadress i Sverige, och
4. i vilket land som verksamheten ska utövas. (FFFS 2007:23)

10 kap. Vad försäkringsföretaget ska iaktta i samband med kontroll av anknutna försäkringsförmedlare

Kontroll av fysisk person

1 § Vid den kontroll av en fysisk person som ska göras enligt 2 kap. 4 § lagen om försäkringsförmedling ska försäkringsföretaget utöver det som anges i 3 kap. 3 § förordningen om försäkringsförmedling begära att den fysiska personen lämnar en skriftlig försäkran om att han eller hon

1. inte är underårig, i konkurs eller underkastad näringsförbud eller har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken,
2. inte har skulder som överstiger 100.000 kronor och som verkställs hos Kronofogdemyndigheten,
3. inte de senaste fem åren har fått ett tillstånd eller en registrering återkallad enligt 8 kap. 1 § lagen om försäkringsförmedling,
4. inte har ingått i ledningen för en juridisk person som under de senaste fem åren har fått ett tillstånd eller en registrering återkallad enligt 8 kap. 1 § lagen om försäkringsförmedling eller har ingått i ledningen för en sådan juridisk person inom sex månader före återkallelsen,
5. har den kunskap som krävs enligt 2 kap., och
6. har en sådan praktisk erfarenhet som avses i 2 kap.

Försäkringsföretaget får i stället begära att den fysiska personen lägger fram bevis på de förhållanden som anges i första stycket. Bevis enligt första stycket 1–4 får inte vara äldre än tre månader.

Det som anges i första stycket 6 gäller inte om den fysiska personen bara vid sidan av sin huvudsakliga yrkesverksamhet ska förmedla försäkringar som kompletterar en vara eller en tjänst.

Den som inte lämnar en skriftlig försäkrans, lägger fram bevis som är äldre än tre månader eller lägger fram bevis som visar att kraven i första stycket inte är uppfyllda, får inte anmälas för registrering hos Bolagsverket. (FFFS 2007:23)

Kontroll av juridisk person

Kontroll av den juridiska personen

2 § Vid den kontroll av en juridisk person som ska göras enligt 2 kap. 4 § lagen om försäkringsförmedling ska försäkringsföretaget begära att en behörig företrädare för den juridiska personen lämnar en skriftlig försäkrans om att

1. den juridiska personen inte är i konkurs eller likvidation, och
2. de anställda som ska förmedla försäkringar uppfyller de krav som ställs.

Försäkringsföretaget får i stället begära att den behöriga företrädaren lägger fram bevis om de förhållanden som anges i första stycket. Bevisen får inte vara äldre än tre månader.

Om den behöriga företrädaren inte lämnar en skriftlig försäkrans, lägger fram bevis som är äldre än tre månader eller lägger fram bevis som visar att kraven i första stycket inte är uppfyllda, får den juridiska personen inte anmälas för registrering hos Bolagsverket. (FFFS 2007:23)

Kontroll av ledningen för den juridiska personen

3 § Vid den kontroll av ledningen för en juridisk person som ska göras enligt 2 kap. 4 § lagen om försäkringsförmedling ska försäkringsföretaget utöver det som anges i 3 kap. 4 § förordningen om försäkringsförmedling begära att den som ska ingå i ledningen eller vara ersättare för denne lämnar en skriftlig försäkrans om att han eller hon

1. inte är underärig, i konkurs eller underkastad näringsförbud eller har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken,
2. inte har skulder som överstiger 100.000 kronor och som verkställs hos Kronofogdemyndigheten,
3. inte de senaste fem åren har fått ett tillstånd eller en registrering återkallad enligt 8 kap. 1 § lagen om försäkringsförmedling, och
4. inte har ingått i ledningen för en juridisk person som under de senaste fem åren har fått ett tillstånd eller en registrering återkallad enligt 8 kap. 1 § lagen om försäkringsförmedling eller har ingått i ledningen för en sådan juridisk person inom sex månader före återkallelsen.

Försäkringsföretaget får i stället begära att den som ska ingå i ledningen eller vara ersättare för denne lägger fram bevis om de förhållanden som anges i första stycket. Bevisen får inte vara äldre än tre månader.

Vid den kontroll som ska göras av att ledningen uppfyller kraven i 3 kap. 3–8 §§ ska försäkringsföretaget, genom att begära att den som ska ingå i ledningen eller vara ersättare för denne lämnar en skriftlig försäkrans eller lägger fram bevis om de förhållanden som anges där, försäkra sig om att det i ledningen ingår personer som tillsammans uppfyller dessa krav.

Om någon som ska ingå i ledningen eller vara ersättare för någon i ledningen inte lämnar en skriftlig försäkrans, lägger fram bevis som är äldre än tre månader eller lägger fram bevis som visar att kraven i första och tredje styckena inte är uppfyllda, får den juridiska personen inte anmälas för registrering hos Bolagsverket. (FFFS 2007:23)

Dokumentation och arkivering av kontrollen

4 § Försäkringsföretaget ska dokumentera kontrollen av en fysisk eller juridisk person.

Dokumentationen ska utöver det som anges i 3 kap. 3 § andra stycket och 4 § andra stycket förordningen om försäkringsförmedling innehålla

1. uppgift om den som kontrollen avser,
2. uppgift om tidpunkten för kontrollen, och
3. den försäkran som har lämnats eller de bevis som har lagts fram.

Dokumentationen ska vara lätt att söka och identifiera. Den ska arkiveras på ett säkert och varaktigt sätt. (FFFS 2007:23)

11 kap. Vad den juridiska personen ska iakttä i samband med kontroll av anställda

Kontroll av anställda

1 § Vid den kontroll av en anställd som ska göras enligt 2 kap. 6 § andra stycket lagen om försäkringsförmedling ska den juridiska personen utöver det som anges i 3 kap. 5 § förordningen om försäkringsförmedling begära att den anställde lämnar en skriftlig försäkran om att han eller hon

1. inte är underårig, i konkurs, underkastad näringsförbud eller har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken,
2. inte har skulder som överstiger 100.000 kronor och som verkställs hos Kronofogdemyndigheten,
3. inte de senaste fem åren har fått ett tillstånd eller en registrering återkallad enligt 8 kap. 1 § lagen om försäkringsförmedling,
4. inte har ingått i ledningen för en juridisk person som under de senaste fem åren har fått ett tillstånd eller en registrering återkallad enligt 8 kap. 1 § lagen om försäkringsförmedling eller har ingått i ledningen för en sådan juridisk person inom sex månader före återkallelsen,
5. har den kunskap som krävs enligt 2 kap., och
6. har en sådan praktisk erfarenhet som avses i 2 kap.

Den juridiska personen får i stället begära att den anställde lägger fram bevis om de förhållanden som anges i första stycket. Bevis enligt första stycket 1–4 får inte vara äldre än tre månader.

Det som anges i första stycket 6 gäller inte om den anställde bara vid sidan av sin huvudsakliga yrkesverksamhet ska förmedla försäkringar som kompletterar en vara eller en tjänst.

En anställd som inte lämnar en skriftlig försäkran, lägger fram bevis som är äldre än tre månader eller lägger fram bevis som visar att kraven i första stycket inte är uppfyllda, får inte användas som grund för ansökan om tillstånd hos Finansinspektionen eller anmälan för registrering hos Bolagsverket. (FFFS 2007:23)

Dokumentation och arkivering av kontrollen

2 § Den juridiska personen ska dokumentera kontrollen av en anställd.

Dokumentationen ska innehålla

1. uppgift om den som kontrollen avser,
2. uppgift om tidpunkten för kontrollen, och
3. den försäkran som har lämnats eller de bevis som har lagts fram.

Dokumentationen ska vara lätt att söka och identifiera. Den ska arkiveras på ett säkert och varaktigt sätt. (FFFS 2007:23)

Allmänna råd

Exempel på hur en juridisk person kan dokumentera en kontroll av en anställd finns i bilagorna 1 och 2. (FFFS 2007:23)

12 kap. Underrättelse om ändringar*Ändrade förhållanden vid filialetablering eller gränsöverskridande verksamhet*

1 § En försäkringsförmedlare som har underrättat Finansinspektionen enligt 9 kap. 1 eller 2 § ska snarast underrätta Finansinspektionen när något av de förhållanden som har angetts i underrättelsen har ändrats.

Ändring av anställda

2 § En försäkringsförmedlare som inte är en anknuten försäkringsförmedlare och som är en juridisk person ska snarast underrätta Finansinspektionen om ändringar av vilka anställda som förmedlar försäkringar.

Ändring i ledningen

3 § En försäkringsförmedlare som är en juridisk person ska snarast underrätta Finansinspektionen om ändringar i den juridiska personens ledning.

Ändring av klagomålsansvarig

4 § En försäkringsförmedlare ska snarast underrätta Finansinspektionen om ändringar av klagomålsansvarig.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser*2007:23*

1. Dessa föreskrifter och allmänna råd träder i kraft den 1 november 2007.
2. I fråga om 4 kap. 2 § samt 10 och 11 kap. gäller äldre föreskrifter för
 - den som har fått tillstånd eller registrering för försäkringsförmedling eller fondandelsförmedling före ikraftträdandet, och
 - vid ikraftträdandet pågående anställningar eller uppdrag som verkställande direktör, vice verkställande direktör, styrelseledamot, styrelsesuppleant, komplementär eller annan bolagsman i en juridisk person som har fått tillstånd eller registrering för försäkringsförmedling eller fondandelsförmedling före ikraftträdandet.
3. I fråga om en ansökan om tillstånd för försäkringsförmedling eller fondandelsförmedling eller en anmälan för registrering för försäkringsförmedling som kommit in till Finansinspektionen respektive Bolagsverket före ikraftträdandet gäller äldre föreskrifter.

Bilaga 1 – Exempel på kontroll av anställd som har lämnat försäkrans

Dokumentation av kontroll av en anställd

Företagets namn:

Företagets organisationsnummer:

Den anställdes namn:

Den anställdes personnummer:

Tidpunkt för kontrollen:

A. Försäkrans

Jag försäkras att jag

1. inte är underärig, i konkurs, underkastad näringsförbud eller har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken,
2. inte har skulder som överstiger 100.000 kronor och som verkställs hos Kronofogdemyndigheten,
3. inte de senaste fem åren har fått ett tillstånd eller en registrering återkallad enligt 8 kap. 1 § lagen (2005:405) om försäkringsförmedling,
4. inte har ingått i ledningen för en juridisk person som under de senaste fem åren har fått ett tillstånd eller en registrering återkallad enligt 8 kap. 1 § lagen om försäkringsförmedling, eller har ingått i ledningen för en sådan juridisk person inom sex månader före återkallelsen,
5. har den kunskap som krävs enligt 2 kap. Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2005:11) om försäkringsförmedling, och
6. har en sådan praktisk erfarenhet som avses i 2 kap. FFFS 2005:11.

Datum

Underskrift av den anställd

B. Utdrag ur belastningsregistret

Den anställd har visat upp ett sådant utdrag som avses i 22 a § förordningen (1999:1134) om belastningsregister. (Observera att företaget inte får behålla utdraget.)

Datum

Underskrift av behörig företrädare

Bilaga 2 – Exempel på kontroll av anställd som har visat intyg**Dokumentation av kontroll av en anställd**

Företagets namn:

Företagets organisationsnummer:

Den anställdes namn:

Den anställdes personnummer:

Tidpunkt för kontrollen:

A. Intyg

1. Personbevis från Skatteverket
2. Intyg från Bolagsverket om att den anställda inte är i konkurs
3. Intyg från Bolagsverket om att den anställda inte har näringsförbud
4. Intyg från Överförmyndaren om att den anställda inte har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken
5. Intyg från Finansinspektionen om att den anställda under de senaste fem åren inte har fått ett tillstånd eller en registrering återkallad enligt 8 kap. 1 § lagen (2005:405) om försäkringsförmedling
6. Intyg från Finansinspektionen om att den anställda inte har ingått i ledningen för en juridisk person som under de senaste fem åren har fått ett tillstånd eller en registrering återkallad enligt 8 kap. 1 § lagen om försäkringsförmedling eller har ingått i ledningen för en sådan juridisk person inom sex månader före återkallelsen
7. Intyg från Kronofogdemyndigheten om att den anställda inte har skulder som överstiger 100.000 kronor och som verkställs där
8. Utbildningsbevis
9. Tjänstgöringsintyg

(Observera att intygen ska bifogas dokumentationen.)

B. Utdrag ur belastningsregistret

Den anställda har visat upp ett sådant utdrag som avses i 22 a § förordningen (1999:1134) om belastningsregister. (Observera att företaget inte får behålla utdraget.)

Datum

Underskrift av behörig företrädare

Fls ALLMÄNNA RÅD – FFFS 2005:12

Rapportering av händelser av väsentlig betydelse

Tillämpningsområde

1 § Med dessa allmänna råd vill Finansinspektionen verka för att företagen rapporterar sådana händelser som kan äventyra företagets stabilitet eller skyddet av kundernas tillgångar.

2 § De allmänna råden omfattar verksamheten i företag som står under Finansinspektionens tillsyn (nedan benämnda företag).

De gäller dock inte för

- företag i dess verksamhet enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder,
- finansiella institut enligt lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet, och
- inlåningsföretag enligt lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet.

Rapportering till Finansinspektionen

3 § När sådana händelser inträffar som framgår av 4–6 §§, bör de rapporteras utan dröjsmål till Finansinspektionen. Rapporten bör lämnas av den regelansvariga funktionen och innehålla de uppgifter som anges i bilagan.

4 § Ett företag bör rapportera sådana händelser som kan medföra att de ekonomiska förutsättningarna ändras, så att företaget inte kan uppfylla sina åtaganden mot kunder.

5 § Ett företag bör rapportera

- händelser som kan medföra att ett större antal kunder orsakas betydande ekonomisk skada, och
- händelser som kan medföra en väsentlig ryktesförlust för företaget.

De händelser som avses är till exempel

- att information som ges vid kundtransaktioner är felaktig eller bristfällig,
- att kundtransaktioner hanteras på ett felaktigt eller bristfälligt sätt,
- att fel uppstår i tekniska system, eller
- att interna eller externa regler överträds.

6 § Om en revisor vidtar sådana åtgärder som anges i 9 kap. 43 och 44 §§ aktiebolagslagen (2005:551), bör Finansinspektionen omgående informeras.

Riktlinjer för hantering och rapportering

7 § Ett företags styrelse bör skriftligen fastställa riktlinjer för hantering och rapportering av händelser av väsentlig betydelse.

Anmälan till polismyndighet eller åklagare

8 § Vid misstanke om brott bör företaget göra en anmälan till polismyndighet eller åklagare.

Bilaga

1. Ange företagets namn och adress.
2. Ange företagets kontaktperson med namn och telefonnummer.
3. Beskriv händelsen och omständigheterna kring hur händelsen upptäcktes.
4. Beskriv vilka åtgärder som företaget vidtar med anledning av händelsen.
5. Om det är möjligt ange om rapporteringen avser en händelse som beskrivs i 4, 5 eller 6 §.
6. Ange datum och underskrift.

Fls FÖRESKRIFTER – FFFS 2005:27

Verksamhetsplan vid etablering av filial eller agentur i ett annat EES-land

(senast ändrad genom FFFS 2008:10)

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas av svenska försäkringsbolag som inte är återförsäkringsbolag (direktförsäkringsbolag) och sådana svenska understödsföreningar som driver verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring (tjänstepensionskassor). (FFFS 2008:10)

2 § Ett direktförsäkringsbolag eller en tjänstepensionskassa som avser att etablera en filial eller agentur (sekundäretablering) i ett annat EES-land, ska lämna en verksamhetsplan till Finansinspektionen. (FFFS 2008:10)

Verksamhetsplan för direktförsäkringsbolag

3 § Verksamhetsplanen ska när det gäller direktförsäkringsbolag innehålla uppgifter om

- a) de slag av risker eller åtaganden som direktförsäkringsbolaget avser att försäkra,
- b) grundprinciperna för återförsäkring,
- c) uppskattade kostnader och avsatta medel för uppbyggnad av administration och övriga nödvändiga företagsfunktioner, samt disponibla medel för att tillhandahålla utlovad assistans i den mån försäkringsgivaren avser att försäkra risker som kan hänföras till skadeförsäkringsklass 18 Assistans enligt Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2000:13) om försäkringsklasser, och
- d) sekundäretableringens organisationsstruktur.

För de första tre räkenskapsåren ska planen därutöver innehålla uppgifter om

- uppskattade kostnader för administrationen, med undantag av kostnaderna för dess uppbyggnad, i synnerhet löpande allmänna omkostnader och provisioner, och
- uppskattade premier eller bidrag samt kostnader för försäkringsersättningar.

(FFFS 2008:10)

Verksamhetsplan för tjänstepensionskassor

4 § Planen ska när det gäller tjänstepensionskassor innehålla uppgifter om

- a) grundprinciperna för återförsäkring,
- b) uppskattade kostnader och avsatta medel för uppbyggnaden av administration och övriga nödvändiga företagsfunktioner, och
- c) sekundäretableringens organisationsstruktur.

För de första tre räkenskapsåren ska planen därutöver innehålla uppgifter om

- uppskattade kostnader för administrationen, med undantag av kostnaderna för dess uppbyggnad, i synnerhet löpande allmänna omkostnader och provisioner, och
- uppskattade premier eller bidrag samt kostnader för försäkringsersättningar.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2008:10

Dessa föreskrifter träder i kraft den 15 maj 2008.

FIs FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD – FFFS 2005:31

Svenska livförsäkringsbolags och tjänstepensionskassors kvartalsvisa rapporteringsskyldighet¹

(senast ändrad genom FFFS 2006:21)

Allmänna bestämmelser

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas av svenska livförsäkringsbolag och tjänstepensionskassor.

2 § I föreskrifterna menas med

1. *institut*: ett svenskt livförsäkringsbolag eller en tjänstepensionskassa, och
2. *tjänstepensionskassa*: en understödsförening som driver verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring.

3 § Uppgifterna ska lämnas på blankett Kvartalsrapport livförsäkringsbolag och tjänstepensionskassor, bilaga 1. Anvisningar om hur blanketterna fylls i finns i bilaga 2.

4 § Kvartalsrapporten ska ha kommit in till Finansinspektionen senast den 21 januari, 21 april, 10 augusti samt 21 oktober.

5 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

Resultat- och balansräkning samt solvensuppgifter

6 § Följande institut ska lämna uppgifter om resultaträkning, balansräkning, specifikationer och solvens:

- livförsäkringsbolag som driver direkt försäkringsrörelse och vars balansomslutning per den 31 december närmast föregående år uppgick till minst 5 miljarder kr, samt
- tjänstepensionskassor vars balansomslutning per den 31 december närmast föregående år uppgick till minst 500 miljoner kr.

7 § Det som anges i 6 § gäller inte uppgifter om exponering för räntekänslighetsrisk (skuldsidan) för institut som saknar sådan verksamhet som berörs av Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om maximiräntesats för beräkning av livförsäkringsavsättningar och vissa andra försäkringstekniska avsättningar.

Tillgångar för skuldtäckning och stora exponeringar

8 § Följande institut ska lämna uppgifter om tillgångar för skuldtäckning och stora exponeringar:

- livförsäkringsbolag som bedriver direkt försäkringsrörelse,
- tjänstepensionskassor vars balansomslutning per den 31 december närmast föregående år uppgick till minst 500 miljoner kr, och
- återförsäkringsbolag som avser fordran för livförsäkring eller lång skadeförsäkring där försäkringstagarna har förmånsrätt enligt 7 kap. 11 a § första stycket 3 försäkringsrörelselagen (1982:713).

9 § Det som anges i 8 § gäller dock inte livförsäkringsbolag som bara driver fondförsäkringsrörelse där försäkringstagaren bär den finansiella risken.

¹ Dessa föreskrifter och allmänna råd upphör att gälla den 1 januari 2009 enligt FFFS 2008:16 [red.anm.].

Nyteckning och premier

10 § Livförsäkringsbolag som driver direkt försäkringsrörelse ska lämna uppgifter om nyteckning, premieinkomst och vissa utbetalningar för olika verksamheter.

Kollektiv konsolidering

11 § Livförsäkringsbolag som driver direkt försäkringsrörelse ska lämna uppgifter om fördelningsbara och fördelade tillgångsvärden samt den kollektiva konsolideringen. Dessa uppgifter ska också lämnas av tjänstepensionskassor vars balansomslutning per den 31 december närmast föregående år uppgick till minst 500 miljoner kr.

12 § Det som anges i 11 § gäller inte olycksfallsförsäkring, sjukförsäkring, grupplivförsäkring, avgångsbidragsförsäkring eller fondförsäkring. Det gäller inte heller livförsäkringsbolag som får dela ut vinst till aktieägare eller garanter.

13 § Fördelningsbara tillgångsvärden mäts med värdet av institutets tillgångar minskade med skulder samt aktie- eller garantikapital. Värdering till verkligt värde ska göras av tillgångar för vilka sådan värdering är tillåten enligt lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Allmänna råd

Livförsäkringsbolag och tjänstepensionskassor som avses i 11 § bör bestämma en nivå för sin kollektiva konsolidering. Institutet bör också bestämma gränser inom vilka konsolideringsnivån normalt ska tillåtas variera. Institutet bör därför i de försäkringstekniska riktlinjerna respektive stadgarna lägga fast principer för val av nivå och gränser samt motivera detta i en instruktion eller policy.

För försäkringsavtal där hanteringen av överskott grundas på retrospektivreservmetod och preliminärt fördelad (allokerad) återbäring, bör följande beaktas.

- Livförsäkringsbolaget eller tjänstepensionskassan bör inte under en längre tid avvika från ett uppsatt konsolideringsintervall. Policydokumentet bör innehålla en tidsram inom vilken återgång bör ske. En definitiv återgång till konsolideringsintervallet bör göras snarast, dock senast inom 36 månader räknat från den första tidpunkten för avvikelse. Återgången är definitiv först när konsolideringsnivån konstaterats vara inom intervallet vid två på varandra följande kvartalsskiften.
- Om en definitiv återgång inte uppnåtts inom senast 36 månader räknat från den första tidpunkten för avvikelse, bör en momentan allokering alternativt reallokering vidtas, så att den kollektiva konsolideringen återgår till ett läge inom intervallet.

Livförsäkringsbolaget eller tjänstepensionskassan bör löpande följa utvecklingen av den kollektiva konsolideringsnivån och vidta de åtgärder som rimligen kan krävas för att de uppsatta målen ska uppfyllas.

Om livförsäkringsbolaget, inom ramen för vad som angetts ovan, inte uppfyller försäkringsrörelselagens (1982:713) krav på god försäkringsstandard och skälig fördelning av överskott, bör bolaget vidta de ytterligare åtgärder som bedöms nödvändiga med hänsyn till omständigheterna. Även en tjänstepensionskassa som inte uppfyller 4 § lagen (1972:262) om understödsföreningar bör vidta de ytterligare åtgärder som bedöms nödvändiga med hänsyn till omständigheterna.

[Bilagorna återges ej här; red.anm.]

FIs FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD – FFFS 2005:32

Placeringsriktlinjer och konsekvensanalys för institut som driver verksamhet avseende tjänstepension

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas av

1. livförsäkringsbolag som driver verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring för tjänstepensionsverksamhet,
2. understödsföreningar som driver verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring (tjänstepensionskassor), och
3. sådana pensionsstiftelser som avses i 9 a § lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m. m.

Institut enligt 3 ska dock inte tillämpa bestämmelserna i 2 kap. 3 § 3.

Allmänna råd

För livförsäkringsbolag enligt 1 får inte någon separation ske avseende riskkapitalet i de försäkringsbolag som meddelar både tjänstepensionsförsäkring och annan försäkring. Detta medför att dessa bolag bör lämna Finansinspektionen placeringsriktlinjer enligt dessa föreskrifter, för hela den verksamhet som delar det aktuella riskkapitalet.

2 § I dessa föreskrifter menas med

1. *institut*: ett livförsäkringsbolag som driver verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring, en tjänstepensionskassa och en sådan pensionsstiftelse som avses i 9 a § lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m. m.,
2. *konsekvensanalys*: den redogörelse för placeringsriktlinjernas konsekvenser som anges i 7 kap. 8 a § och 7 kap. 10 g § försäkringsrörelselagen (1982:713), 24 c § lagen (1972:262) om understödsföreningar och 10 b § lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m. m.,
3. *likviditetsrisk*: risken för att ett institut inte kan infria sina betalningsförpliktelser vid förfallotidpunkten utan att kostnaden för att erhålla betalningsmedel ökar avsevärt,
4. *marknadsrisk*: risken för att marknadsvärdet av nettotillgångarna påverkas negativt av en ändring av marknadspriserna på tillgångar, skulder och finansiella kontrakt,
5. *motpartsrisk*: risken för att intjäningen minskar på grund av att motparten inte fullföljer sina åtaganden i låneavtal och andra finansiella kontrakt,
6. *placeringsriktlinjer*: det övergripande styrdokument som dels institutet använder som grund för sina placeringar, dels har det innehåll som framgår av 2 kap. 1–11 §§,
7. *placeringsrisk*: marknadsrisk, motpartsrisk och likviditetsrisk, samt
8. *placeringsstrategi*: institutets strategi för placering av tillgångar i förhållande till pensionsåtagandenas art och varaktighet.

2 kap. Placeringsriktlinjernas innehåll

1 § Placeringsriktlinjerna ska ha minst det innehåll som anges i dessa föreskrifter.

2 § Placeringsriktlinjerna ska innehålla uppgift om syftet med dem.

Placeringsstrategi

3 § Placeringsriktlinjerna ska innehålla

1. en övergripande beskrivning av vilka tillgångar institutet får placera i,
2. uppgift om institutets avkastningsmål och hur institutet avser att uppnå detta mål, och
3. uppgift om den eftersträlvade risknivån i institutets totala portfölj, dvs. den kombinerade tillgångs- och åtagandeportföljen.

4 § Placeringsriktlinjerna ska också innehålla uppgift om institutets strategiska allokering och tillåtna avvikelser från denna, dvs. vilken fördelning av placeringarna, uppdelat på placeringsslag, som är tillåten i olika placeringsformer eller på olika marknader.

Om institutet inte arbetar efter någon strategisk allokering, ska beskrivningen innehålla motsvarande uppgifter om den strategi som institutet i stället arbetar efter.

Organisation för riskstyrning

5 § Placeringsriktlinjerna ska innehålla en övergripande beskrivning av institutets organisation för styrning av placeringsrisker. Beskrivningen ska minst innehålla

1. uppgift om vilka beslutsinstanser som finns,
2. en beskrivning av institutets riskstyrningsprocess, och
3. en redogörelse för vilka styrdokument som finns.

Mätning av placeringsrisker

6 § Placeringsriktlinjerna ska innehålla en beskrivning av institutets metoder för att mäta marknadsrisker. Beskrivningen ska minst innehålla

1. uppgift om metoder för att mäta alla marknadsrisker av inte försumbar betydelse, och
2. uppgift om de stresstester och scenarioanalyser av extrema marknadsförändringar eller korrelationsmönster m.fl. som inte beaktas i de grundläggande mätmetoder som institutet har.

7 § Placeringsriktlinjerna ska också innehålla en beskrivning av hur institutet mäter motpartsrisker och hanterar likviditetsrisker.

Riskuppföljning

8 § Placeringsriktlinjerna ska innehålla en övergripande beskrivning av institutets processer för riskkontroll och riskuppföljning. Den ska minst innehålla

1. en redogörelse för institutets uppföljning av placeringsrisker, och
2. en beskrivning av hur institutet säkerställer en fullgod och oberoende riskkontroll.

9 § Placeringsriktlinjerna ska även innehålla en beskrivning av de limiter eller gränsvärden som institutet har fastställt.

10 § Placeringsriktlinjerna ska i förekommande fall innehålla en beskrivning av hur institutet arbetar med normal- eller referensportföljer.

11 § Placeringsriktlinjerna ska också innehålla en schematisk beskrivning av institutets rapportering av placeringsrisker och limiter eller gränsvärden. Beskrivningen ska ange vilka rapporter som tas fram regelbundet och innehållet i dessa, vem eller vilka som tar fram rapporterna och vem eller vilka som tar emot dem.

Översyn av placeringsriktlinjerna

12 § Riktlinjerna ska ses över när placeringsstrategin ändras väsentligt.

3 kap. Konsekvensanalysens innehåll

Livförsäkringsbolag och tjänstepensionskassor

1 § Konsekvensanalysen för livförsäkringsbolag och tjänstepensionskassor ska innehålla

1. en beskrivning av bolagets eller kassans tillgångar och skulder som ska belysa vilka tillgångar som bolaget eller kassan har och vilka antaganden som bolagets eller kassans skuld baserar sig på,
2. en kvantifiering av den avkastning och risk som den valda placeringsstrategin förväntas innebära samt de beräkningar som kvantifieringen grundar sig på,
3. en beskrivning av vilka effekter på bolagets eller kassans tillgångar och skulder som den valda placeringsstrategin förväntas få,

4. uppgift om den tidshorisont som bolaget eller kassan har valt att basera konsekvensanalysen på och skälet för den valda tidshorisonten, och
5. en redogörelse för risken att bolaget eller kassan inte kommer att kunna uppfylla sina åtaganden.

Pensionsstiftelser

2 § Konsekvensanalysen för pensionsstiftelser ska innehålla

1. en beskrivning av stiftelsens tillgångar, och
2. en kvantifiering av den avkastning och risk som den valda placeringsstrategin förväntas innebära samt de beräkningar som kvantifieringen grundar sig på.

Fls FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD – FFFS 2006:6

Särskild tillsyn över finansiella konglomerat

1 kap. Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter och allmänna råd innehåller bestämmelser för finansiella konglomerat som Finansinspektionen är samordnare för enligt lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

2 § Vilket företag som ska rapportera uppgifter till Finansinspektionen i enlighet med 2 kap. 1 § och 3 kap. 12 §, framgår av 5 kap. 12 § lagen om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

2 kap. Riskkoncentrationer och interna transaktioner

1 § Sådana riskkoncentrationer och interna transaktioner som Finansinspektionen enligt 5 kap. 11 § lagen om särskild tillsyn över finansiella konglomerat har fattat beslut om, ska rapporteras årligen per den 31 december.

Uppgifterna ska lämnas dels på blankett Betydande riskkoncentrationer inom finansiella konglomerat enligt bilaga 1, dels på blankett Betydande interna transaktioner inom finansiella konglomerat enligt bilaga 2.

Uppgifterna ska ha kommit in till Finansinspektionen senast den 31 mars.

3 kap. Kapitalbas och kapitalkrav

1 § Bestämmelser om metoder för beräkning av kapitalbas och kapitalkrav för finansiella konglomerat finns i 5 kap. lagen om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

2 § Konsolideringsmetoden samt en kombination av sammanläggnings- och avräkningsmetoden och konsolideringsmetoden enligt 5 kap. 4 § lagen om särskild tillsyn över finansiella konglomerat, får användas om metoderna ger en lika bra bild av det finansiella konglomeratets ekonomiska ställning som om sammanläggnings- och avräkningsmetoden använts.

3 § När konsolideringsmetoden används och det finns reglerade företag inom en finansiell sektor som inte har konsoliderats i en koncernredovisning eller motsvarande sammanställda redovisning, ska sådana företag också beaktas.

Allmänna råd

Exempel på företag som inte konsolideras i en koncernredovisning är livförsäkringsbolag som inte får lämna vinstutdelning.

4 § Om ett finansiellt konglomerats kapitalbas och kapitalkrav beräknas enligt konsolideringsmetoden och kapitalkrav för finansiell företagsgrupp eller försäkringsgrupp används, ska kapitalkraven vid behov justeras så att företagen i det finansiella konglomeratet ingår med samma andel i konglomeratets kapitalkrav som i dess kapitalbas.

5 § Har ett dotterföretag ett kapitalunderskott på individuell nivå enligt sektorsbestämmelserna, ska hela underskottet beaktas vid beräkning av det finansiella konglomeratets kapitalbas och kapitalkrav. Detta gäller även teoretiska kapitalunderskott för icke reglerade företag inom en finansiell sektor.

Finansinspektionen kan medge att underskottet medräknas proportionellt, om det finns särskilda skäl.

6 § Saknas kapitalförbindelser med ett eller flera företag inom ett finansiellt konglomerat, beslutar Finansinspektionen vilken andel av företagets kapitalbas och kapitalkrav som ska användas vid beräkning av det finansiella konglomeratets kapitalbas och kapitalkrav.

7 § Vid beräkning av ett finansiellt konglomerats kapitalbas får poster inte utnyttjas dubbelt.

8 § Är en post i kapitalbasen i ett företag inom ett finansiellt konglomerat enbart tillåten enligt bestämmelserna i den finansiella sektor som företaget tillhör, får posten endast användas för att täcka den sektorns kapitalkrav, beräknat enligt den sektorns bestämmelser. Om sådana poster överstiger sektorns kapitalkrav ska det göras ett avdrag från det finansiella konglomeratets kapitalbas motsvarande det överstigande beloppet.

9 § När en bestämmelse i en finansiell sektor begränsar storleken på en post i kapitalbasen för ett företag eller en grupp inom ett finansiellt konglomerat, ska begränsningen beaktas även vid beräkning av det finansiella konglomeratets kapitalbas.

Är begränsningen en procentsats av ett underlag ska begränsningen beaktas med det belopp som beräknats enligt sektorsbestämmelserna. Om en post som är tillåten enligt båda finansiella sektorers bestämmelser är delvis utnyttjad för att täcka kapitalkravet i en sektor, på grund av en sektorsspecifik begränsning, kan dock den outnyttjade delen efter Finansinspektionens medgivande få användas för att täcka ett underskott på nivån finansiellt konglomerat.

10 § Ett teoretiskt kapitalkrav för icke reglerade företag inom en finansiell sektor ska motsvara det kapitalkrav som företaget skulle behöva uppfylla enligt gällande sektorsbestämmelser om det vore ett reglerat företag inom den finansiella sektorn.

För ett blandat finansiellt holdingföretag ska det teoretiska kapitalkravet beräknas enligt sektorsbestämmelserna för den största finansiella sektorn i det finansiella konglomeratet.

11 § Uppgifter om kapitalbas och kapitalkrav för finansiella konglomerat ska rapporteras årligen per den 31 december.

När sammanläggnings- och avräkningsmetoden eller konsolideringsmetoden används ska uppgifterna rapporteras enligt blankett Kapitalbas och kapitalkrav för finansiella konglomerat, bilaga 3. Anvisningar till hur blanketten fylls i finns i bilaga 4.

Uppgifterna ska ha kommit in till Finansinspektionen senast den 31 mars.

[Bilagorna återges ej här; red.anm.]

FIs FÖRESKRIFTER – FFFS 2006:14

Eurokurs på försäkringsområdet

(senast ändrad genom FFFS 2007:25)

- 1 §** En euro ska motsvara 9,19 svenska kronor vid tillämpning av
- a) försäkringsrörelselagen (1982:713),
 - b) lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige, eller
 - c) Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd som har beslutats med stöd av försäkringsrörelseförordningen (1982:790). (FFFS 2007:25)
- 2 §** Den angivna eurokursen tillämpas vid beräkningar som görs från och med den 31 december 2007. (FFFS 2007:25)

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2007:25

Dessa föreskrifter träder i kraft den 31 december 2007.

Fls FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD – FFFS 2006:16

Årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag

(senast ändrad genom FFFS 2007:28)

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner	1110
Definitioner	1110
Dispens	1110
2 kap. Allmänna bestämmelser om årsredovisning	1110
Tillämpning av internationella redovisningsstandarder	1110
Pantförskrivna egendom	1113
Konsortielån	1113
Förvaltade medel	1113
Övertagna egendom	1113
Repor och andra återköpsransaktioner	1113
3 kap. Balansräkning och resultaträkning	1114
Balansräkningens och resultaträkningens innehåll	1114
Avvikelse från balansräkningens uppställningsform	1114
Pensionsförpliktelser till anställda	1114
4 kap. Värderingsregler	1115
Värdering av finansiella instrument	1115
Värdering av övertagna egendom	1115
Nettoförsäljningsvärde och verkligt värde för övertagna fastigheter	1115
5 kap. Tilläggsupplysningar	1116
Balansräkningen	1116
Poster inom linjen	1117
Resultaträkningen	1118
6 kap. Förvaltningsberättelse och kapitaltäckningsanalys	1120
Förvaltningsberättelse	1120
Femårsöversikt	1120
Kapitaltäckningsanalys	1120
7 kap. Koncernredovisning	1121
Tillämpning av årsredovisningsregler i koncernredovisningen	1121
Dotterföretag som inte konsolideras	1121
Principer och processer för ersättningar och förmåner till ledningen	1121
Koncernredovisning i moderföretag som tillämpar IAS-förordningen	1121
8 kap. Delårsrapport	1122
Grundläggande regler	1122
Särskilda upplysningsregler	1122
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	1123
Bilaga 1 – Balansräkningens poster	1125
Bilaga 2 – Resultaträkningens poster	1133
Bilaga 3 – Resultaträkningens uppställningsform	1137
Bilaga 4 – Upplysningar i förvaltningsberättelsen	1138

Siffrorna inom parentes refererar till motsvarande punkter i bankredovisningsdirektivet 86/635/EEG (EGT L 372, 31.12.1986).

Finansinspektionen

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner

1 § Dessa föreskrifter och allmänna råd ska tillämpas av kreditinstitut och värdepappersbolag när de upprättar årsredovisning, koncernredovisning och delårsrapporter enligt lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

Reglerna i 7–8 kap. tillämpas av sådana finansiella holdingföretag som enligt 1 kap. 1 § lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag ska tillämpa bestämmelserna om koncernredovisning i 7 kap. samma lag.

Reglerna i 2–4 och 6 kap. tillämpas av sådana filialer till utländska kreditinstitut och värdepappersbolag som ska tillämpa lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag när de upprättar årsredovisning enligt 14 § lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

Reglerna i 2–4 kap. tillämpas av sådana filialer till utländska kreditinstitut och värdepappersbolag som ska tillämpa lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag när de upprättar årsbokslut enligt 14 § lagen om utländska filialer m.m.

Definitioner

2 § I dessa föreskrifter och allmänna råd avses med

1. *godkända internationella redovisningsstandarder*: internationella redovisningsstandarder som antagits av Europeiska kommissionen i enlighet med artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder (IAS-förordningen),
2. *institut*: kreditinstitut och värdepappersbolag samt finansiella holdingföretag när dessa tillämpar reglerna om koncernredovisning och filialer när dessa tillämpar reglerna om årsredovisning eller årsbokslut, om inte något annat anges,
3. *internationella redovisningsstandarder*: International Accounting Standards (IAS), International Financial Reporting Standards (IFRS), Standing Interpretations Committee – Interpretations of International Accounting Standards (SIC) och International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC),
4. *noterade institut*: institut som omfattas av artikel 4 i IAS-förordningen,
5. *onoterade institut*: institut som inte är noterade institut, och
6. *övertagen egendom*: egendom som ett institut förvärvat för att skydda en fordran enligt 7 kap. 3 och 5 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse eller 7 kap. 10 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden. (FFFS 2007:28)

Allmänna råd

De institut som omfattas av artikel 4 i IAS-förordningen är företag vars värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

(FFFS 2007:28)

Dispens

3 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

2 kap. Allmänna bestämmelser om årsredovisning

Tillämpning av internationella redovisningsstandarder

Allmänna råd

1. Godkända internationella redovisningsstandarder bör tillämpas av alla institut, om inte något annat krävs enligt lag eller annan författning eller följer av dessa föreskrifter och allmänna råd.

Internationella redovisningsstandarder som inte är godkända får tillämpas i den utsträckning de inte strider mot godkända internationella redovisningsstandarder, lag eller annan författning eller dessa föreskrifter och allmänna råd.

2. Redovisningsrådets rekommendation RR 32:06 *Redovisning för juridiska personer*, i enlighet med den version som är fastställd i december 2006, bör tillämpas av alla institut, om inte annat följer av lag eller annan författning eller dessa föreskrifter och allmänna råd.
Följande uttalanden från Redovisningsrådets Akutgrupp (URA) bör tillämpas på samma sätt som RR 32:06, om inte annat följer av lag eller annan författning eller dessa föreskrifter och allmänna råd.
 - a) URA 5 *Nedskrivning av aktier i dotterföretag i samband med en koncernintern omstrukturering.*
 - b) URA 6 *Aktivering av ränteutgifter i koncernredovisningen.*
 - c) URA 7 *Koncernbidrag och aktieägartillskott.*
 - d) URA 42 *Klassificering av ITP-planer som finansieras genom försäkring i Alecta.*
 - e) URA 43 *Redovisning av särskild löneskatt och avkastningsskatt.*
 - f) URA 44 *Redovisning av övergång från tillämpning av punkt 30 i IAS 19 Ersättningar till anställda till punkt 29.*
 - g) URA 45 *Pensionsplaner som omfattar flera arbetsgivare.*
 - h) URA 46 *IFRS 2 och sociala avgifter.*
 - i) URA 47 *Redovisning av eget kapital i koncern.*
3. Utöver vad som följer av 2, tillämpas internationella redovisningsstandarder med följande begränsningar på grund av lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.
 - a) Företag bör inte redovisas som moderföretag och dotterföretag om en ägarandel saknas, se 1 kap. 4 § samma lag och 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554). Om ett företag saknar ägarandel men ändå har ett bestämmande inflytande över ett annat företag, bör det först nämnda företaget lämna tilläggsupplysningar för att ge en rättvisande bild, se 2 kap. 2 § lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och 2 kap. 3 § årsredovisningslagen. Det andra företaget bör ange vilket företag som har bestämmande inflytande utan ägarandel och hur inflytandet kan utövas.
 - b) Redovisningen av ett instrument eller dess delar som en skuld eller eget kapital i enlighet med den ekonomiska innebörden av villkoren, tillämpas inte hos utgivaren till den del instrumentet avser vad som ska klassificeras som ett eget kapital enligt lag eller annan författning, se 5 kap. 1 och 4 §§ lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och 5 kap. 14 och 15 §§ årsredovisningslagen. Utgivaren bör i en not lämna upplysningar om klassificeringen i enlighet med den ekonomiska innebörden.
 - c) Nedskrivningar som gjorts före ikraftträdandet av lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, får inte återföras, se punkt 3 i övergångsbestämmelserna till samma lag. Upplysningar om att en nedskrivning inte har återförts av detta skäl och bedömningen av effekten på företagets ställning och resultat bör lämnas i en not.
4. Utöver vad som följer av 2 och 3 tillämpas internationella redovisningsstandarder, Redovisningsrådets rekommendation RR 32:06 *Redovisning för juridiska personer*, i enlighet med den version som är fastställd i december 2006, och uttalanden från Redovisningsrådets Akutgrupp (URA) med följande anpassningar.
 - a) Avistaköp eller avistaförsäljningar bör redovisas per affärsdagen. Med avistaköp och avistaförsäljning avses, när det gäller transaktioner på den svenska marknaden, avtal med leverans inom: tre bankdagar på penning- och obligationsmarknaden eller aktiemarknaden samt två bankdagar på råvarumarknaden eller valutamarknaden.
 - b) Vad som anges om balanserade vinstmedel avser i sparbanker Andra fonder, post 12.
 - c) Innehav för handel enligt IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering* bör redovisas som Innehav för handelsändamål enligt årsredovisningslagen. Även andra finansiella tillgångar än de som innehas för handel får vid redovisningen första gången oåterkalleligt klassificeras som en "finansiell tillgång värderad till verkligt värde via resultaträkningen" enligt IAS 39 endast om tillgången kan värderas till verkligt värde enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, se 4 kap. 1 § och 2 § 5 samma lag, 4 kap. 14 a och 14 b §§ årsredovisningslagen samt punkt 9 andra stycket b i IAS 39 och punkt 45 i IFRS 4 *Försäkringsavtal*. Om förutsättningarna enligt IAS 39 är uppfyllda, kan denna option tillämpas på värdepapper och fordringar. Detta gäller även tillgångar som uppkommer genom direkt utlåning, vilka annars skulle hänföras till någon av kategorierna investering till förfall, låne- och kundfordringar eller finansiell tillgång som kan säljas. Optionen kan däremot inte

tillämpas på andelar i dotterföretag eller samriskföretag och andra intresseföretag. Den kan inte heller tillämpas på finansiella skulder innan detta är förenligt med 4 kap. 14 a och 14 b §§ årsredovisningslagen. Verkligt värdeoptionen får trots bestämmelserna tillämpas på ett skuldinstrument, dock inte på en del av instrumentet, med de begränsningar som följer av IAS 39 och under de förutsättningar som anges i punkt 9 andra stycket b i, samma standard, om detta görs inom ramen för tillämpade principer för säkringsredovisning och endast så länge säkringsredovisning pågår, se 4 kap. 14 e § årsredovisningslagen. Företaget behöver då inte iakttä de förutsättningar som enligt IAS 39 annars gäller för säkringsredovisning av säkringsförhållandet. I sådana fall lämnas upplysningar om säkringsredovisning med hänsyn till att verkligt värdeoptionen tillämpats.

- d) Institut bör inte tillämpa RR 32:06 punkt 71 om undantag från IAS 21 *Effekterna av ändrade valutakurser* och IAS 39 vid säkringsredovisning av valutasäkringar, se 4 kap. 2 § 6 lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.
- e) Onoterade institut får trots tidsbegränsningarna i godkända internationella redovisningsstandarder och Redovisningsrådets rekommendationer RR 32:04 och RR 32:06 tillämpa följande lätttnadsregler när företaget för första gången tillämpar godkända internationella redovisningsstandarder:
- Punkt 65 i övergångsreglerna i RR 32:04, jfr punkt 36 A i IFRS 1 *Första gången International Financial Reporting Standards tillämpas*.
 - Punkt 4 i RR 32:06 om utnyttjande av vissa förenklingsregler i IFRS 1, jfr bland annat punkt 25 A, 25 F, 27 och 34 B i IFRS 1.
 - Punkt 36 C i IFRS 1 om undantag från kravet att presentera jämförande information enligt IFRS 7 *Finansiella instrument: Upplysningar*.
- Lätttnadsreglerna i punkt 20 och 20 A i IFRS 1 får tillämpas även om IAS 19 *Ersättningar till anställda* tillämpas första gången under senare räkenskapsår än övriga standarder.
- f) En leasegivare som med stöd av RR 32:06 redovisar ett finansiellt leasingavtal som ett operationellt leasingavtal
- får göra avskrivningar på den utleasade tillgången enligt annuitetsmetoden, även om det inte skulle vara förenligt med IAS 17 *Leasingavtal*, jfr IAS 17 punkt 53, och
 - bör tillämpa reglerna för finansiella leasingavtal när det gäller nedskrivningar och återföringar av nedskrivningar avseende den utleasade tillgången, jfr IAS 39 punkterna 63–65.
- g) Även institut som tillämpar undantaget från IAS 19 i RR 32:06 och redovisar för-månsbestämda pensionsplaner enligt dessa principer, får redovisa rättdelen av årets pensionskostnader i post 9 Allmänna administrationskostnader.
5. Ett noterat institut, som inte är en bank eller ett kreditmarknadsföretag, vars balansomslutning för de två senaste räkenskapsåren inte överstiger 1.000 prisbasbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, behöver enbart lämna upplysningar enligt följande godkända internationella redovisningsstandarder:
- IFRS 4 *Försäkringsavtal*.
 - IFRS 7 *Finansiella instrument: Upplysningar*.
 - IAS 1 *Utformning av finansiella rapporter*, i den del som avser upplysningar om kapital.
 - IAS 7 *Kassafödesanalys*.
 - IAS 10 *Händelser efter balansdagen*.
 - IAS 16 *Materiella anläggningstillgångar*, med de tillägg som framgår av punkterna 31 och 32 i RR 32:06.
 - IAS 17 *Leasingavtal*, med de undantag och tillägg som framgår av punkt 33 i RR 32:06.
 - IAS 18 *Intäkter*.
 - IAS 19 *Ersättningar till anställda*, med de undantag och tillägg som framgår av RR 32:06 punkt 37, om pensionsförpliktelseerna är av väsentlig storlek.
 - IAS 21 *Effekterna av ändrade valutakurser*.
 - IAS 23 *Lånekostnader*, med det tillägg som framgår av punkt 44 i RR 32:06.
 - IAS 37 *Avsättningar, eventalförpliktelser och eventualtillgångar*.
 - IAS 38 *Immateriella tillgångar*, med det tillägg som framgår av punkterna 66 och 68 i RR 32:06.
 - IAS 40 *Förvaltningsfastigheter*, med det tillägg som framgår av punkt 74 i RR 32:06.

Lättnadsreglerna i första stycket bör inte tillämpas om institutet

- upprättar eller omfattas av en koncernredovisning där Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder (IAS-förordningen) tillämpas,
- i andra fall upprättar eller omfattas av en koncernredovisning enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller lagen om årsredovisning i försäkringsföretag som omfattar minst ett annat finansiellt företag, eller
- har en internationell anknytning.

Ett företag bör i redogörelsen för tillämpade redovisningsprinciper ange om lättnaden har tillämpats, jfr 5 kap. 22 §.

I andra stycket menas med *finansiellt företag* ett kreditinstitut, värdepappersbolag, försäkringsföretag eller motsvarande utländskt företag och med en *internationell anknytning* att institutet bedriver gränsöverskridande verksamhet eller har filial utomlands, ingår i samma koncern som minst ett utländskt finansiellt företag eller är en filial till ett utländskt företag.

Oavsett första–tredje styckena behöver inte filialer lämna några upplysningar enligt godkända internationella redovisningsstandarder eller RR 32:06. (FFFS 2007:28)

Pantförskriften egendom

1 § (8) Tillgångar ska redovisas under respektive rubrik i balansräkningen även när de pantförskrivits för egna eller tredje mans åtaganden eller i övrigt har anvisats som säkerhet hos tredje man.

Ett institut får inte i sin balansräkning ta upp tillgångar som institutet tagit emot som pant eller anvisats som säkerhet, om inte tillgångarna utgörs av kontanta medel som deponerats hos institutet.

Konsortielån

2 § (9) I de fall ett lån har lämnats av ett konsortium av institut, ska varje medverkande institut ta upp endast sin del av hela lånet i sin balansräkning.

Om ett institut har ställt garanti för ett högre belopp än vad institutet tillskjutit i ett konsortielån, ska mellanskillnaden redovisas som en ansvarsförbindelse (poster inom linjen, post 3.b), om inte garantin utgör ett åtagande som ska redovisas i balansräkningen.

Förvaltade medel

3 § (10) Medel som ett institut förvaltar i eget namn men för tredje mans räkning ska redovisas i balansräkningen, om institutet har rätt att föfoga över tillgångarna.

Tillgångar som förvärvats i tredje mans namn och för dennes räkning får inte tas upp i balansräkningen.

Övertagen egendom

4 § Övertagen egendom ska redovisas under samma tillgångspost som egendom av motsvarande slag som förvärvats på annat sätt. Intäkter och kostnader som avser övertagen egendom ska på motsvarande sätt fördelas som andra intäkter och kostnader i resultaträkningen. För fastigheter som ett institut övertagit för att skydda en fordran redovisas hyresintäkter under övriga rörelseintäkter och driftskostnader under övriga rörelsekostnader.

Repor och andra återköpstransaktioner

5 § (12) Med en *återköpstransaktion* avses ett avtal genom vilket parter kommit överens om dels försäljning av tillgångar (exempelvis växlar, fordringar eller överlåtbara värdepapper), dels ett efterföljande återköp av motsvarande tillgångar till ett bestämt pris. Med *överförande part* avses den part som säljer i avstaleddet av en återköpstransaktion. Med *mottagande part* avses den part som köper i avstaleddet av en återköpstransaktion.

Om den mottagande parten förbinder sig att sälja tillbaka tillgångarna på en dag som har bestämts eller ska bestämmas av den överförande parten, är transaktionen en *äkta återköpstransaktion*. Tillgångarna ska i så fall även fortsättningsvis redovisas i

den överförande partens balansräkning och den mottagna köpeskillingen redovisas som en skuld. Den mottagande parten ska inte redovisa tillgångarna i sin balansräkning utan den erlagda köpeskillingen ska redovisas som en fordran på den överförande parten.

Om den mottagande parten har en rätt, men inte en skyldighet, att återlämna tillgångarna till ett i förväg fastställt pris, är transaktionen en försäljning med option att sälja tillbaka tillgångarna (*oäkta återköpstransaktion*). I så fall ska inte den överförande parten utan den mottagande parten redovisa tillgångarna i sin balansräkning.

En oäkta återköpstransaktion ska ändå redovisas som en äkta återköpstransaktion, om det är uppenbart att optionen att återlämna tillgångarna kommer att utnyttjas.

Följande transaktioner ska inte anses som återköpstransaktioner:

1. Valutaterminstransaktioner.
2. Optionsinstrument.
3. Transaktioner som omfattar emission av skuldebrev med förbindelse att före förfallodagen återköpa hela emissionen eller delar av denna.
4. Andra liknande transaktioner.

Allmänna råd

En avgränsning görs i femte stycket för att skilja återköpstransaktioner från vissa andra slag av finansiella avtal. Om däremot tillgångarna omfattas av återköpsavtal gäller reglerna även för ett sådant återköpsavtal.

3 kap. Balansräkning och resultaträkning

Balansräkningens och resultaträkningens innehåll

1 § Balansräkningens poster ska ha det innehåll som anges i bilaga 1. Resultaträkningens poster ska ha det innehåll som anges i bilaga 2.

Allmänna råd

Med undantag för materiella anläggningstillgångar och immateriella anläggningstillgångar (Tillgångar, post 9), behöver inte omsättnings- och anläggningstillgångar eller kort- och långfristiga skulder klassificeras separat i balansräkningen, jfr IAS 1 *Utformning av finansiella rapporter*. Ytterligare undantag från IAS 1 följer av Redovisningsrådets rekommendation RR 32:06 *Redovisning för juridiska personer*.

I resultaträkningen bör redovisas de delsummer som framgår av bilaga 3. (FFFS 2007:13)

Avvikelse från balansräkningens uppställningsform

2 § (4a) Avvikelse enligt 3 kap. 1 § andra stycket lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag från uppställningsformen med hänsyn till posternas karaktär och relativa likviditet får endast göras om

1. avvikelsen avser balansräkningen,
2. avvikelsen är nödvändig för att tillämpa godkända internationella redovisningsstandarder, och
3. den information som lämnas minst är den som skulle ha lämnats om uppställningsformen följts.

Allmänna råd

Paragrafen förtydligar när avvikelse från uppställningsformen får göras i enlighet med lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och EG-direktiv. Möjligheten är begränsad till uppställningsformen för balansräkningen. Av lag följer också att avvikelse endast får göras av noterade institut och sådana onoterade institut som omfattas av en koncernredovisning som upprättas med tillämpning av IAS-förordningen.

Pensionsförpliktelser till anställda

3 § Ett institut ska göra avsättning i balansräkningen för sådana pensionsförpliktelser till anställda som inte har täckning i en pensionsförsäkring eller i särskilt avskiljda tillgångar (pensionsstiftelse eller motsvarande).

Institut vars redovisade pensionsskuld i balansräkningen eller kapital i särskilt avskilda tillgångar överstiger kapitalvärdet av pensionsförpliktelse till anställda, ska inte redovisa överskottet i balansräkningen.

Första och andra styckena gäller inte för förmånsbestämda planer som redovisas enligt IAS 19 *Ersättningar till anställda*. (FFFS 2007:28)

Allmänna råd

Paragrafen innebär att det endast är möjligt att tillämpa en så kallad korridormetod och redovisa en så kallad nettotillgång i balansräkningen om förmånsbestämda planer redovisas enligt IAS 19 *Ersättningar till anställda*. (FFFS 2007:28)

4 kap. Värderingsregler

Värdering av finansiella instrument

Allmänna råd

Finansiella instrument värderas till verkligt värde om det är förenligt med 4 kap. 14 a § årsredovisningslagen (1995:1554) och IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*. I annat fall värderas finansiella instrument enligt ordinarie värderingsprincip, se 4 kap. 2 § 5 lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och 2 kap. allmänna råd. En klassificering av finansiella tillgångar som anläggningstillgångar och omsättningstillgångar kan alltså fortfarande få betydelse för värderingen av finansiella instrument som inte får värderas till verkligt värde enligt 4 kap. 1 och 2 §§ samma lag, se 4 kap. 14 b § årsredovisningslagen.

Enligt 4 kap. 14 b § andra stycket årsredovisningslagen får en värdering av finansiella instrument till verkligt värde inte ske om en sådan värdering inte skulle ge ett tillförlitligt värde på det finansiella instrumentet. Eftersom detta förutsätter att ett uppskattat marknadsvärde inte kan erhållas, kan något försäljningsvärde för instrumentet inte heller erhållas inom ramen för lägsta värdets princip. Instrumentet bör då värderas inom ramen för lägsta värdets princip med utgångspunkt i anskaffningsvärdet med sådana erforderliga värdejusteringar som kan följa av internationella redovisningsstandarder, jfr IAS 39.

Ett institut bör inte skriva upp finansiella tillgångar enligt 4 kap. 6 § årsredovisningslagen eller tillämpa andra i lag medgivna optioner som är oförenliga med godkända internationella redovisningsstandarder, om inte annat följer av dessa föreskrifter och allmänna råd, jfr bland annat punkt 53 i Redovisningsrådets rekommendation RR 32:06 *Redovisning för juridiska personer*, i enlighet med den version som är fastställd i december 2006. (FFFS 2007:13)

Värdering av övertagen egendom

1 § Övertagen egendom ska klassificeras som en omsättningstillgång enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Om egendomen är en finansiell tillgång ska den klassificeras som en finansiell tillgång som kan säljas. Om egendomen är en materiell egendom ska den värderas som varulager.

Allmänna råd

Paragrafen anger hur övertagen egendom ska behandlas i värderingssammanhang. Övertagen egendom definieras i 1 kap. 2 §. För värderingen av finansiella tillgångar som kan säljas och varulager finns regler i internationella redovisningsstandarder, jfr IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering* och IAS 2 *Varulager*.

Nettoförsäljningsvärde och verkligt värde för övertagna fastigheter

2 § När nettoförsäljningsvärdet ska bestämmas för sådana fastigheter som är övertagen egendom, ska försäljningsvärdet vara det pris som skulle uppnås på balansdagen vid en frivillig, offentligt utbjuden försäljning på en marknad som tillåter försäljning i normal ordning och där det ges skälig tid för förhandlingar.

Försäljningsvärdet ska fastställas minst årligen genom en individuell värdering. Om det finns särskilda skäl, får värderingen av småhus med begränsat värde grundas på generella uppgifter om prisnivåer för sådana objekt.

Värderingen ska utföras av en kompetent värderingsman enligt erkända och accepterade värderingsmetoder. För varje enskild fastighet ska väljas den metod eller den kombination av metoder som bäst återspeglar försäljningsvärdet på balansdagen.

Värderingen ska dokumenteras skriftligen för varje fastighet med uppgifter om när och hur samt på vilka grunder värderingen utförts och av vem.

Bestämmelserna i första–tredje stycket och 1 § ska tillämpas också för sådana fastigheter som övertagits av företag inom samma koncern.

Allmänna råd

Enligt tredje stycket får värderingen utföras av såväl internt anställd personal som externt anlitate värderingskonsulter, om de uppfyller det allmänna kvalifikationskravet. Detta innebär att värderingsmannen bör ha tillräcklig teoretisk och praktisk kunskap om hur värderingen ska utföras samt i övrigt vara väl förtrogen med fastighetsmarknaden i allmänhet och den enskilda fastighetens lokala marknadsförhållanden i synnerhet.

Värderingsmannen kan tillämpa följande metoder eller kombinationer av metoder för att fastställa försäljningsvärdet:

1. Ortsprismetoden

Metoden har sin utgångspunkt i marknadsanalyser. Detta innebär att fastighetens värde bedöms med ledning av priser som betalats för likartade fastigheter, jämförelseobjekt, på en fri och öppen marknad. Tillgången på relevanta marknadsdata är därför avgörande för värderingsresultatets kvalitet. För att möjliggöra analysen, måste priserna relateras till värdepåverkande faktorer.

2. Kassaflödesmetoden

Metoden bygger även den på marknadsanalyser, men den har formen av en investeringskalkyl. Metoden utgår från en bestämd kalkylperiod, där betalningsströmmarna och det framtida restvärdet diskonteras till ett nuvärde, dvs. ett bedömt försäljningsvärde.

De framtida betalningsströmmarna bedöms och fastställs utifrån de rådande förhållandena för respektive fastighet. I dessa fall bedöms bland annat hyror, hyresutveckling, vakanser och vakansutveckling, utvecklingen av drifts- och underhållskostnader, inklusive eftersatt underhåll. Räntekostnader och andra finansieringskostnader beaktas inte i flödena. Bedömningarna av framtida hyresnivåer, vakanser och kostnadsutveckling bör återspegla marknadens förväntningar och synsätt.

Risker som är förknippade med respektive fastighet beaktas i flödena. Risk därutöver beaktas när kalkylränta respektive avkastningskrav fastställs. Avkastningskravet motsvarar marknadens förräntningskrav för liknande objekt.

Nuvärdet av eventuella räntebidrag bör beräknas separat i flödet.

3 § har upphävts genom FFFS 2007:28.

5 kap. Tilläggsupplysningar

Balansräkningen

Belåningsbara statsskuldförbindelser m. m.

1 § (4) I balansräkningen eller i not ska posten "Belåningsbara statsskuldförbindelser m. m." (Tillgångar, post 2) delas upp på följande delposter och med det innehåll som framgår av 3 § första stycket i bilaga 1:

1. Delpost 2. a, Belåningsbara statspapper.
2. Delpost 2. b, Andra belåningsbara värdepapper.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper

2 § (4, 17) I balansräkningen eller i not ska posten "Obligationer och andra räntebärande värdepapper" (Tillgångar, post 5) delas upp på följande delposter:

1. Delpost 5. a, Emmitterade av offentliga organ.
2. Delpost 5. b, Emmitterade av andra låntagare.

Upplysningar om värdepapper

3 § (41.2a) Var och en av posterna "Obligationer och andra räntebärande värdepapper" (Tillgångar, post 5), "Aktier och andelar (som inte ingår i post 7 eller 8)" (Tillgångar, post 6), "Aktier och andelar i intresseföretag" (Tillgångar, post 7) samt "Aktier och andelar i koncernföretag" (Tillgångar, post 8) ska i not delas upp på noterade och onoterade värdepapper.

Löptidsinformation

4 § (4, 40.3, 11) För var och en av posterna "Utlåning till kreditinstitut" (Tillgångar, post 3), "Utlåning till allmänheten" (Tillgångar, post 4), "Skulder till kreditinstitut" (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 1), "In- och upplåning från allmänheten – Inlåning" (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 2. a), "In- och upplåning från allmänheten – Upplåning" (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 2. b) samt "Emitterade värdepapper m.m. – Övriga" (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 3. b) ska i not redovisade värden fördelas på

1. betalbara på anfordran,
2. återstående löptid på högst 3 månader,
3. återstående löptid längre än 3 månader men högst 1 år,
4. återstående löptid längre än 1 år men högst 5 år, samt
5. återstående löptid längre än 5 år.

För var och en av posterna "Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m." (Tillgångar, post 2), "Obligationer och andra räntebärande värdepapper" (Tillgångar, post 5) samt "Emitterade värdepapper m.m. – Emitterade skuldebrev" (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 3. a) ska i not anges det redovisade värdet för de tillgångar eller skulder som har en återstående löptid om högst 1 år.

För fordringar och skulder med amortering ska återstående löptid räknas som tiden fram till förfallodagen för respektive amortering. Återstående löptid för sådana låneavtal som löper med periodvis bundna villkor ska räknas som tiden fram till nästa dag för villkorsändring.

Som betalbara på anfordran ska anses endast sådana belopp som kan tas i anspråk när som helst eller för vilka det finns en avtalad löp- eller uppsägningstid som underskriver en arbetsdag.

Innehav i kreditinstitut

5 § (4) För var och en av posterna "Aktier och andelar i intresseföretag" (Tillgångar, post 7) samt "Aktier och andelar i koncernföretag" (Tillgångar, post 8) ska i not anges det belopp som är innehav i kreditinstitut.

Leasingaffärer

6 § (41.2c) För var och en av posterna i balansräkningen ska i not lämnas uppgift om värdet av leasingaffärer.

I not till "Materiella tillgångar – Leasingobjekt" (Tillgångar, post 10. b) ska lämnas upplysning om vilken avskrivningsmetod och vilka principer som tillämpas för att fastställa restvärdet för olika slag av leasingobjekt samt vilka avskrivningstider som gäller för olika slag av objekt och dessutom vilken metod som tillämpas för intäktsperiodisering. Om ett leasingobjekts restvärde är garanterat av leverantören eller någon annan och det garanterade beloppet av väsentlig betydelse, bör även detta anges.

I not ska anges det redovisade värdet av återtagen leasingegendom.

Byggnader och mark i den egna verksamheten

7 § (4) För posten "Materiella tillgångar" (Tillgångar, post 10) ska upplysningar lämnas om redovisat värde för rörelsefastigheter och deras andel av redovisat värde för samtliga fastigheter.

Allmänna råd

Rörelsefastigheter definieras i IAS 40 *Förvaltningsfastigheter*.

Poster inom linjen

8 § (24, 25, 40.3d) För var och en av posterna inom linjen ska i not anges arten och storleken av varje slag av ställd säkerhet, ansvarsförbindelse eller åtagande som är av betydelse för institutets verksamhet.

För var och en av skuldposterna och posterna inom linjen ska i not anges de totala beloppen för tillgångar som ställts som säkerhet för egna eller tredje mans förpliktelser.

Medel som förvaltas i eget namn men för tredje mans räkning

9 § (10) För var och en av posterna i balansräkningen ska i not lämnas uppgifter om summan av de medel som förvaltas i eget namn men för tredje mans räkning, se 2 kap. 3 §.

10 § har upphävts genom FFFS 2007:28.

Obeskattade reserver

Allmänna råd

Varje obeskattad reserv (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 8) bör redovisas separat i balansräkningen eller i en not till denna.

Efterställda tillgångar

11 § (6) För var och en av tillgångsposterna ska i not lämnas uppgift om det belopp som avser efterställda tillgångar.

Efterställda tillgångar är de tillgångar som, vare sig de representeras av värdepapper eller ej, i händelse av likvidation eller konkurs kan infrias först efter det att övriga borgenärer tillgodosetts.

Allmänna råd

Enligt 5 kap. 6 § 3 lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag lämnas uppgifter om efterställda tillgångar avseende intresse- och koncernföretag särskilt för varje tillgångspost.

Resultaträkningen

Räntor

12 § (27) "Ränteintäkter" (post 1) ska i not specificeras uppdelat på ränteintäkter på räntebärande värdepapper (Tillgångar, post 2 och 5), och övriga ränteintäkter.

Leasegivare ska lämna upplysning om det samlade "räntenettet". Med det samlade räntenettet menas summan av

- a) ränteintäkter,
- b) leasingintäkter från finansiella leasingavtal enligt IAS 17 *Leasingavtal*, även de som redovisas som operationella leasingavtal,
- c) räntekostnader, och
- d) avskrivningar enligt plan för tillgångar som omfattas av finansiella leasingavtal enligt IAS 17, men som redovisats som operationella leasingavtal.

Leasing

13 § I not till posten "Leasingintäkter" (post 2) lämnas uppgifter om leasingintäkternas bruttobelopp respektive avskrivningar enligt plan.

Erhållna utdelningar

14 § (27) I resultaträkningen eller i not ska posten "Erhållna utdelningar" (post 4) delas upp på

1. delpost 4.a: Utdelningar från aktier och andelar (Tillgångar, post 6),
2. delpost 4.b: Utdelningar från intresseföretag (Tillgångar, post 7), och
3. delpost 4.c: Utdelningar från koncernföretag (Tillgångar, post 8).

15 § har upphävts genom FFFS 2007:28.

Ersättningar och förmåner till ledningen

16 § För upplysningar om ersättningar och förmåner till personer i ledningen finns bestämmelser i 5 kap. 1 och 2 §§ lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, jfr 5 kap. 20 § och 22–25 §§ årsredovisningslagen (1995:1554). (FFFS 2007:28)

Allmänna råd

Upplysningar om ersättningar och förmåner till nyckelpersoner i ledande ställning bör också lämnas enligt IAS 24 *Upplysningar om närstående* som gäller enligt 2 kap. allmänna råd.

Upplysningar om väsentliga villkor i avtal med nyckelpersoner i ledande ställning om framtida pensioner och liknande förmåner efter avslutad anställning bör även omfatta följande upplysningar:

- huruvida pensioner är avgiftsbestämda eller förmånsbestämda,
- räkenskapsårets kostnad i förhållande till pensionsgrundande ersättning för avgiftsbestämda pensioner,
- räkenskapsårets kostnad i förhållande till pensionsgrundande ersättning för förmånsbestämda pensioner, samt
- för förmånsbestämda pensioner, pensionsnivån uttryckt i förhållande till pensionsgrundande ersättning eller, i förekommande fall, i kronor och om pensionen är villkorad av framtida anställning.

Upplysningar om andra ersättningar enligt 5 kap. 20 § årsredovisningslagen (1995:1554) omfattar även annat arbete än som styrelseledamot eller annan ledande befattningshavare. Dessa ersättningar avser även arvoden för uppdrag som tillhör styrelseledamotens normala yrkesverksamhet, exempelvis som advokat eller konsult. Det saknar betydelse om ersättningen för arbetet betalas direkt till personen, till ett bolag eller annan tredje man.

Begreppet *nyckelpersoner i ledande ställning* bör definieras enligt godkända internationella redovisningsstandarder, jfr IAS 24. Dessa personer bör även anses ingå i ledningen vid tillämpning av 5 kap. 20 § tredje stycket, 22 § andra stycket och 25 § årsredovisningslagen.

(FFFS 2007:28)

Nedskrivningar av finansiella tillgångar

17 § (34.3) För var och en av posterna "Nedskrivningar av finansiella tillgångar" (post 13) och "Återföringar av nedskrivningar av finansiella tillgångar" (post 14) ska i not anges dels nedskrivningar, dels återföringar av betydelse.

Intäkternas geografiska fördelning

18 § (40.5) Uppgifter ska lämnas i not om hur summan av beloppen för följande poster fördelar sig på olika geografiska områden: "Ränteintäkter" (post 1), "Leasingintäkter" (post 2), "Erhållna utdelningar" (post 4), "Provisionsintäkter" (post 5), "Nettoresultat av finansiella transaktioner" (post 7) samt "Övriga rörelseintäkter" (post 8).

Allmänna råd

Vad som utgör olika geografiska områden bör bedömas enligt IAS 14 *Segmentrapportering*.

Kostnader för efterställda skulder

19 § (41.2e) Uppgifter ska lämnas i not om kostnader för "Efterställda skulder" (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 7).

Förvaltnings- och förmedlingstjänster

20 § (41.2f) Uppgifter ska lämnas i not om förvaltnings- och förmedlingstjänster som lämnats till tredje man, i den mån verksamhetens omfattning är av betydelse i förhållande till institutets totala verksamhet.

Utländsk valuta

21 § (41.2g) Upplysningar ska lämnas om det samlade värdet av tillgångar och skulder i utländska valutor.

Föreskriftsenlighet

22 § Ett företag ska i sin årsredovisning ange författningsrubrik samt författningsnummer till de av Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd, som det tillämpat. Företaget ska även ange huruvida det upprättat sin årsredovisning och sin koncernredovisning enligt dessa föreskrifter.

Allmänna råd

Företaget bör närmare ange vilken normgivning på redovisningsområdet som det tillämpat utöver lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och dessa föreskrifter och allmänna råd.

Skyldigheten enligt 2 kap. 2 § samma lag och 2 kap. 3 § årsredovisningslagen (1995:1554) att upplysa om eventuella avvikelser och skälen för dessa, tillämpas bland annat på avvikelser från godkända internationella redovisningsstandarder med de begränsningar och anpassningar som anges i 2 kap.

6 kap. Förvaltningsberättelse och kapitaltäckningsanalys

Förvaltningsberättelse

1 § Föreskrifterna och de allmänna råden i bilaga 4 ska tillämpas när det gäller förvaltningsberättelsens innehåll.

Upplysningar som ska lämnas i förvaltningsberättelsen enligt dessa föreskrifter och allmänna råd får lämnas på annan plats i årsredovisningen. I sådana fall ska förvaltningsberättelsen innehålla en hänvisning till den plats där uppgifterna lämnas.

Femårsöversikt

2 § Nyckeltal samt sammandrag av resultat- och balansräkningarna ska redovisas i en flerårsöversikt för åtminstone de senaste fem åren.

Femårsöversikten ska upprättas i enlighet med de redovisningsprinciper som tillämpas i den senaste årsredovisningen, om det inte är förenat med särskilda svårigheter att göra en sådan omräkning. Om institutet inte har gjort någon omräkning, ska företaget upplysa om detta och ange skälen.

Kapitaltäckningsanalys

3 § En kapitaltäckningsanalys ska ingå i årsredovisningen enligt 2 kap. 1 § och 6 kap. 3 § lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Den analys ska avse dels institutet separat, dels den finansiella företagsgrupp i vilken institutet ingår som moderföretag.

Om ett institut har ett finansiellt moderholdingföretag och är skyldigt att upprätta en gruppbaserad redovisning för den finansiella företagsgrupp i vilket institutet ingår som dotterföretag, ska företagets kapitaltäckningsanalys även avse denna grupp.

Om ett institut är skyldigt att rapportera kapitaltäckning för ett finansiellt konglomerat till en tillsynsmyndighet, ska institutets kapitaltäckningsanalys även avse konglomeratet. (FFFS 2007:6)

4 § I kapitaltäckningsanalysen ska för institutet, och i förekommande fall den finansiella företagsgruppen, lämnas uppgifter enligt 3 kap. 1 och 2 §§ samt 4 kap. Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2007:5) om offentliggörande av information om kapitaltäckning och riskhantering. Det ska tydligt framgå vilken information som avser institutet och vilken information som avser gruppen.

Övriga uppgifter som ska lämnas enligt samma föreskrifter, kan lämnas i årsredovisningen. Om uppgifterna lämnas i årsredovisningen bör de finnas i kapitaltäckningsanalysen. Om uppgifterna lämnas på en annan plats i årsredovisningen, ska kapitaltäckningsanalysen innehålla en hänvisning dit.

I kapitaltäckningsanalysen ska det för ett finansiellt konglomerat lämnas uppgifter dels om kapitalbasen och kapitalkravet, dels vilken av de metoder som anges i 5 kap. 4 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat, som har använts för beräkningen. (FFFS 2007:6)

7 kap. Koncernredovisning

Tillämpning av årsredovisningsregler i koncernredovisningen

1 § Reglerna i 2–6 kap. ska tillämpas även när en koncernredovisning upprättas, om inte annat följer av detta kapitel.

I en *koncernbalansräkning* ska minoritetsintressen redovisas som en särskild post inom eget kapital.

I en *koncernresultaträkning* ska årets resultat fördelas på resultat hänförligt till minoritetsintressen och resultat hänförligt till innehavare av andelar i moderföretaget.

(FFFS 2007:28)

Allmänna råd

Redovisningsrådets rekommendation RR 32:06 Redovisning för juridiska personer

Hänvisningarna i paragrafen innebär bland annat att 2 kap. allmänna råd och därmed även Redovisningsrådets rekommendation RR 32:06, i enlighet med den version som är fastställd i december 2006, bör tillämpas även i koncernredovisningen, om inte Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder (IAS-förordningen) tillämpas. Sådana undantag och tillägg som enbart är motiverade av sambandet mellan redovisning och beskattning, bör dock inte tillämpas i koncernredovisningen.

Oavsett första stycket bör IAS 19 *Ersättningar till anställda* tillämpas i koncernredovisningen med enbart det undantag om redovisning av aktuariella vinster och förluster direkt mot eget kapital som framgår av RR 32:06 punkt 37 andra stycket.

Redovisning av minoritetsintressen

Paragrafens andra och tredje stycken motsvarar det som följer av godkända internationella redovisningsstandarder, jfr IAS 1 *Utformning av finansiella rapporter*.

Kapitaltäckningsanalys i finansiella holdingföretag

En kapitaltäckningsanalys ska ingå i koncernredovisningen för ett finansiellt holdingföretag enligt 7 kap. 1 § lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Denna analys ska, till följd av hänvisningen till 6 kap. 3 § samma lag, avse den finansiella företagsgrupp för vilken holdingföretaget är moderföretag.

Till följd av paragrafens hänvisning till 6 kap. dessa föreskrifter och allmänna råd ska kapitaltäckningsanalysen även avse ett finansiellt konglomerat, om holdingföretaget är skyldigt att rapportera kapitaltäckningen för konglomeratet till en tillsynsmyndighet.

Närmare regler om kapitaltäckningsanalysens innehåll finns i 6 kap. 4 §. (FFFS 2007:28)

Dotterföretag som inte konsolideras

1 a § Moderföretag ska ange vilka dotterföretag som inte omfattas av koncernredovisningen. För sådana dotterföretag ska väsentliga nyckeltal anges.

Principer och processer för ersättningar och förmåner till ledningen

1 b § Trots 1 § första stycket behöver inte upplysningar enligt 1 a § i bilaga 4 om principer och processer för ersättningar och förmåner till ledningen lämnas i koncernredovisningen. (FFFS 2007:28)

Koncernredovisning i moderföretag som tillämpar IAS-förordningen

2 § Ett moderföretag som tillämpar 7 kap. 7 eller 8 § lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag ska i koncernredovisningen tillämpa enbart

1. 1 § första stycket vad gäller hänvisningarna till följande bestämmelser:
 - a) 5 kap. 16 § om upplysningar om ersättningar och förmåner till ledningen,
 - b) 5 kap. 22 § om föreskriftenlighet,
 - c) 6 kap. 1 § om förvaltningsberättelse, varvid första stycket ska tillämpas enbart i den del stycket hänvisar till följande föreskrifter och allmänna råd i bilaga 4:
 - 1 § om upplysningar om verksamheten,
 - 2 § om nya redovisningsstandarders konsekvenser för tillämpning av relaterade regler, och

- de allmänna råden under 2 § om upplysningar om övervärden i fondförsäkringsrörelse.
- d) 6 kap. 2–4 §§ om femårsöversikter och kapitaltäckningsanalys.
- 2. 1 § allmänna råd, fjärde–sjätte styckena om kapitaltäckningsanalys i finansiella holdingföretag. (FFFS 2007:28)

Allmänna råd

Institut som tillämpar IAS-förordningen bör tillämpa Redovisningsrådets rekommendation RR 30:06 *Kompletterande redovisningsregler för koncerner*, i enlighet med den version som är fastställd i december 2006. RR 30:06 bör tillämpas med de avvikelser och tillägg som följer av bestämmelser i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, se 7 kap. 7 § samma lag.

De uttalanden från Redovisningsrådets Akutgrupp som anges i 2 kap. allmänna råd punkt 2, bör tillämpas på samma sätt som RR 30. (FFFS 2007:13)

3 § Bestämmelserna i 2 § ska tillämpas med följande anpassningar:

1. Upplysningar som avser särskilt angivna poster i balansräkningen eller resultaträkningen, ska lämnas för motsvarande tillgångar eller skulder respektive intäkter eller kostnader i andra poster.
2. I femårsöversikten ska redovisningsprinciperna i den senaste koncernredovisningen tillämpas, trots 6 kap. 2 §. Detta gäller om det inte är förenat med särskilda svårigheter.

8 kap. Delårsrapport

Grundläggande regler

1 § Reglerna i 2–4 kap. ska tillämpas även i fråga om delårsrapporter som upprättas av sådana företag som anges i 1 kap. 1 § första stycket samt delårsrapporter för sådana koncerner som anges i 1 kap. 1 § andra stycket. (FFFS 2007:13)

Särskilda upplysningsregler

2 § Översiktliga upplysningar enligt 2 § i bilaga 4 om nya redovisningsstandarders konsekvenser för tillämpning av rörelseregler ska lämnas i delårsrapporten.

(FFFS 2007:13)

3 § Upplysningar om ersättningar och förmåner till ledningen ska lämnas om sådana ersättningar och förmåner som förändrats i en inte oväsentlig omfattning under delårsperioden. (FFFS 2007:28)

4 § Uppgifter ska lämnas om väsentliga förändringar av kapitalbasen eller kapitalkravet för kreditrisker, marknadsrisker eller operativa risker sedan föregående räkenskapsår.

Ett institut ska i delårsrapporten även lämna uppgifter enligt 10 kap. Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2007:5) om offentliggörande av information om kapitaltäckning och riskhantering.

I delårsrapporten får det även ingå andra uppgifter som enligt samma föreskrifter ska eller får lämnas oftare än årligen. Om sådana uppgifter lämnas utanför delårsrapporten, ska delårsrapporten innehålla uppgift om var informationen finns.

Första–tredje styckena ska tillämpas på uppgifter dels för institutet, dels för en finansiell företagsgrupp om institutet har skyldighet att lämna motsvarande uppgifter för en finansiell företagsgrupp enligt 6 kap. 3 §. (FFFS 2007:13)

5 § Ett institut som i koncernredovisningen tillämpar 7 kap. 7 eller 8 § lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag ska i en delårsrapport för koncernen enbart tillämpa följande bestämmelser i detta kapitel:

1. 2 § om översiktliga upplysningar om nya redovisningsstandarders konsekvenser för tillämpning av rörelseregler.
2. 3 § om upplysningar om ersättningar och förmåner till ledningen som förändrats i en inte oväsentlig omfattning under delårsperioden.
3. 4 § om upplysningar om kapitalbas och kapitalkrav. (FFFS 2007:28)

6–9 §§ har upphävts genom FFFS 2007:13.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser**2006:16**

1. Dessa föreskrifter och allmänna råd träder i kraft den 1 januari 2007 och tillämpas första gången för räkenskapsår som påbörjas den 1 januari 2007 eller senare.
 2. Genom föreskrifterna upphävs Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2005:33) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. De upphävda reglerna ska ändå tillämpas i årsredovisningar, koncernredovisningar och årsbokslut avseende räkenskapsåret 2006 samt på delårsrapporter avseende del av sådant räkenskapsår.
 3. När en årsredovisning eller en koncernredovisning upprättas för räkenskapsåret 2006, ska följande bestämmelser i dessa föreskrifter och allmänna råd tillämpas, om inte äldre redovisningsregler tillämpas med stöd av övergångsbestämmelserna punkten 4 i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2005:33) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag:
 - a) 2 kap. allmänna råd 4 e om vissa lättnader när företaget första gången tillämpar dessa föreskrifter och allmänna råd i årsredovisningen eller koncernredovisningen.
 - b) 2 kap. allmänna råd 5 om vissa lättnader från upplysningar enligt godkända internationella redovisningsstandarder och Redovisningsrådets rekommendation RR 32:05 *Redovisning för juridiska personer*.
 - c) 4 kap. allmänna råd om värdering av finansiella instrument.
 - d) 7 kap. 1 § allmänna råd om tillämpningen av RR 32:05 i koncernredovisningen.
 - e) 7 kap. 1 a § om dotterföretag som inte konsolideras.
 4. Reglerna om uppställningsformer i bilaga 1–3 får tillämpas i en årsredovisning och koncernredovisning som upprättas för räkenskapsåret 2006 i stället för motsvarande regler i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2005:33) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, under förutsättning att inte äldre redovisningsregler tillämpas med stöd av övergångsbestämmelserna 4 samma föreskrifter.
Om 9 § allmänna råd eller 12 § allmänna råd i bilaga 2 tillämpas för räkenskapsåret 2006, bör även 1 § allmänna råd i bilaga 4, om nya redovisningsprincipers påverkan på balansräkningen och resultaträkningen punkt 2, tillämpas.
 5. Trots punkten 1 och 3 gäller följande för räkenskapsåret 2007.
 - a) Företag som kan tillämpa lättnadsreglerna enligt 2 kap. allmänna råd 5 behöver enbart lämna upplysningar enligt följande godkända internationella redovisningsstandarder, varvid regler som hänvisar till övriga standarder inte behöver tillämpas.
 - IFRS 4 *Försäkringsavtal*.
 - IFRS 7 *Finansiella instrument: Upplysningar*.
 - IAS 1 *Utformning av finansiella rapporter*, i den del som avser upplysningar om kapital.
 - IAS 17 *Leasingavtal*, med de undantag och tillägg som framgår av Redovisningsrådets rekommendation RR 32 *Redovisning för juridiska personer*.
- Dessa lättnadsregler får även tillämpas av institut vars balansomslutning för räkenskapsåret 2006 inte överstiger en miljard kronor under samma förutsättningar som anges i 2 kap. allmänna råd 5, andra stycket.
- b) När det gäller reglerna om delårsrapporter i 8 kap. får institut med en balansomslutning som inte överstiger 1 miljard kronor tillämpa Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2002:5) *Delårsrapportering* istället för IAS 34 *Delårsrapportering*.

2007:6

1. Dessa föreskrifter och allmänna råd träder i kraft den 1 februari 2007.
2. Reglerna tillämpas första gången för räkenskapsår som påbörjas den 1 januari 2007 eller senare.
3. Trots 1–2 får äldre bestämmelser i 8 kap. 7 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:16) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag tillämpas i delårsrapporter som upprättas per en balansdag före den 30 juni 2007.
4. Den information som anges i 4 kap. 6 och 8 §§ Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2007:5) om offentliggörande av information om kapitaltäckning och riskhantering, behöver inte lämnas i kapitaltäckningsanalysen för sådana exponeringar där kapitalkravet för kreditrisker eller kapitalkravet för motpartsrisker som ingår i marknadsrisker beräknas enligt 3 kap. lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag.

- Om institutet tillämpar första stycket ska det även tillämpa följande bestämmelser i 6 kap. 3 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:16) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.
- 2 om kapitalkrav för kreditrisker.
 - 3 när det gäller riskvägt belopp för motpartsrisker och andra risker.

5. Om institutet beräknar kapitalkravet för kreditrisker eller kapitalkravet för motpartsrisker som ingår i marknadsrisker enligt 3 kap. lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag, ska den information som anges i 10 kap. 2 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om offentliggörande av information om kapitaltäckning och riskhantering, kompletteras med information som anger kapitalkravet för kreditrisker och kapitalkravet för motpartsrisker beräknade enligt dessa regler.

2007:13

1. Dessa föreskrifter och allmänna råd träder i kraft den 1 juli 2007 och tillämpas första gången i årsredovisningar, koncernredovisningar och årsbokslut för räkenskapsår som påbörjas den 1 januari 2007 eller senare samt i sådana delårsrapporter som upprättas efter ikraftträdandet avseende del av sådant räkenskapsår.
2. Trots 1 får institut som inte omfattas av 5 a kap. 5 § lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet tillämpa äldre bestämmelser i 8 kap. Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:16) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag för räkenskapsår som avslutas senast den 30 juni 2008.
3. Trots 1 får dessa föreskrifter och allmänna råd tillämpas i sådana årsredovisningar, koncernredovisningar och årsbokslut som upprättas efter ikraftträdandet avseende räkenskapsår som inlets under år 2006, om inte äldre redovisningsregler tillämpas med stöd av övergångsbestämmelserna i punkten 4 i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2005:33) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

2007:28

1. Dessa föreskrifter och allmänna råd träder i kraft den 1 januari 2008. Reglerna tillämpas första gången i årsbokslut, årsredovisningar och koncernredovisningar som upprättas för räkenskapsår som inleds den 1 januari 2008 eller senare samt i delårsrapporter som upprättas för en del av sådant räkenskapsår, om inte annat följer av 2 eller 3.
2. De nya reglerna får tillämpas i årsbokslut, årsredovisningar och koncernredovisningar som upprättas för räkenskapsår som inleds under år 2007.
3. Följande äldre regler i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:16) får tillämpas i årsbokslut, årsredovisning och koncernredovisning för ett räkenskapsår som inleds under 2008:
 - a) 2 kap. allmänna råd punkt 5 om undantag från upplysningsregler i IAS 19 *Ersättningar till anställda* för vissa mindre företag.
 - b) 7 kap. allmänna råd andra stycket om undantag från IAS 19 enligt RR 32:06 *Redovisning för juridiska personer* om förmånsbestämda pensionsplaner i koncernredovisningen.
 - c) 10 och 17 §§ i bilaga 2 om redovisning av pensionskostnader i resultaträkningen.

Bilaga 1 – Balansräkningens poster

1 § Posterna i 2–33 §§ avser uppställningsformen för balansräkningen enligt bilaga 1 till lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

Om en avvikelse görs från balansräkningens uppställningsform i enlighet med 3 kap. 2 §, får motsvarande avvikelse göras från 2–33 §§.

Allmänna råd

När avvikelse görs och posterna delas upp efter deras karaktär och relativa likviditet, är utgångspunkten att termer och definitioner som används har samma innebörd som i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och dessa föreskrifter och allmänna råd.

Ett institut som i sin årsredovisning ger termer eller definitioner en annan innebörd än den i lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och dessa föreskrifter och allmänna råd, bör upplysa om detta samt ange vilka skillnaderna är.

När det framgår att en post kan redovisas eller presenteras på mer än ett sätt bör det anges vilket eller, när så är tillåtet, vilka alternativ som tillämpas.

Tillgångar

Post 1 – Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker

2 § (13) Här redovisas kassatillgångar. Kassatillgångar omfattar lagliga betalningsmedel, inklusive utländska sedlar och mynt.

Här redovisas även sådana tillgodohavanden hos centralbanker och postgiron i myndighetsform där följande förutsättningar är uppfyllda:

1. Centralbanken eller postgirot ska höra hemma i den stat där institutet är etablerat.
2. Tillgodohavandet ska kunna disponeras fritt när som helst.

Sådana fordringar på centralbanker och postgiron som inte uppfyller kraven i andra stycket ska redovisas som Utlåning till kreditinstitut (Tillgångar, post 3) eller som Utlåning till allmänheten (Tillgångar, post 4).

Post 2 – Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.

3 § (14) Här redovisas följande tillgångar:

1. Statsskuldförbindelser, statsobligationer, statsskuldväxlar och andra liknande värdepapper som är emitterade av offentliga organ och belåningsbara i centralbanken i den stat där institutet är etablerat (delpost 2.a Belåningsbara statspapper).
2. Andra värdepapper som är belåningsbara i centralbanken i den stat där institutet är etablerat, om belåningsbarheten följer av nationell lagstiftning (delpost 2.b Andra belåningsbara värdepapper).

Skuldbevis som emitterats av offentliga organ men som inte uppfyller villkoren enligt första stycket 1, ska tas upp under "Obligationer och andra räntebärande värdepapper" (Tillgångar, post 5).

Allmänna råd

Kravet på belåningsbarhet avser tillgångens karaktär och inte om det enskilda institutet har belåningsmöjlighet.

För andra värdepapper än stats- och kommunpapper måste belåningsbarheten vara fastställd i lag (första stycket 2). Det är således inte tillräckligt att en centralbank enligt egna regler är villig att belåna t.ex. ett bostadspapper.

Med *offentliga organ* avses statliga myndigheter, inklusive centralbanken, samt kommuner, men däremot inte statligt eller kommunalt ägda företag.

Bestämmelser om uppdelning av denna post i delposterna Belåningsbara statspapper och Andra belåningsbara värdepapper finns i 5 kap. 1 §.

Post 3 – Utlåning till kreditinstitut

4 § (15) Posten omfattar fordringar på kreditinstitut och centralbanker. Med kreditinstitut avses även utländska institut av motsvarande slag, inklusive internationella bankinrättningar.

Bestämmelsen i första stycket gäller inte för

1. fordringar som representeras av obligationer eller andra räntebärande värdepapper som ska tas upp under Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m. (Tillgångar, post 2) eller Obligationer och andra räntebärande värdepapper (Tillgångar, post 5),
2. tillgodohavanden hos centralbanker som kan disponeras fritt när som helst och som ska tas upp under Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker (Tillgångar, post 1), och
3. fordringar på sådana finansiella holdingföretag som avses i 1 kap. 1 § andra stycket.

Allmänna råd

Fordringar på centralbanker och kreditinstitut omfattar clearingfordringar på berörda institut.

Vid en äkta återköpstransaktion redovisar mottagande part enligt 2 kap. 5 § andra stycket den erlagda köpeskillingen som en fordran på överförande part. Fordran bör redovisas under denna post i de fall överförande part är ett kreditinstitut eller en centralbank. I övriga fall redovisas fordran under Utlåning till allmänheten (Tillgångar, post 4).

En fordran i form av kontantsäkerhet vid värdepappersupplåning bör redovisas under denna post i de fall långivaren är ett kreditinstitut eller en centralbank. I övriga fall redovisas fordran under Utlåning till allmänheten (Tillgångar, post 4).

Om motparten har rätt enligt avtal eller sedvänja att sälja eller vidarepantsätta annan säkerhet än kontantsäkerhet, bör den överförande parten dels omklassificera tillgången i sin balansräkning, exempelvis som utlånad tillgång, pantsatta egetkapitalinstrument eller fordran enligt återköpsavtal, dels redovisa den skilt från andra tillgångar, jfr IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*.

Post 4 – Utlåning till allmänheten

5 § (16) Utlåning till allmänheten omfattar fordringar, inklusive betalkortsfordringar, på kunder som inte är kreditinstitut. Denna post omfattar även fordringar på Riksgälds-kontoret.

Bestämmelsen i första stycket gäller inte för fordringar i form av obligationer eller andra värdepapper som ska tas upp under

1. Obligationer och andra räntebärande värdepapper (Tillgångar, post 5), eller
2. Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m. (Tillgångar, post 2).

Post 5 – Obligationer och andra räntebärande värdepapper

6 § (17) Denna post omfattar sådana omsättningsbara obligationer och andra räntebärande värdepapper (inklusive nollkupongs- och diskonteringsinstrument) som emitterats av kreditinstitut, andra företag eller offentliga organ.

Bestämmelsen i första stycket gäller inte för sådana obligationer och andra räntebärande värdepapper som är belåningsbara i centralbanken och i övrigt uppfyller förutsättningarna för att redovisas under Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m. (Tillgångar, post 2).

Allmänna råd

Bestämmelser om uppdelning av denna post i delposterna "Emitterade av offentliga organ" och "Emitterade av andra låntagare" finns i 5 kap. 2 §.

Det primära kriteriet vid gränsdragningen mellan räntebärande värdepapper i post 5 och utlåning i posterna 3 och 4 bör vara om institutets fordran är omsättningsbar eller överlåtbar. Placeringar som motsvaras av löpande skuldebrev redovisas normalt under denna post. Enkla skuldebrev redovisas normalt under någon av utlåningsposterna.

Post 6 – Aktier och andelar (som inte ingår i post 7 eller 8)

7 § (4) Här redovisas innehav av aktier och andelar samt teckningsrätter och delrätter på aktier.

Bestämmelsen i första stycket gäller inte för aktier och andelar i intresseföretag eller koncernföretag, som ska redovisas under tillgångspost 7 eller 8.

Allmänna råd

Andel i en bostadsrättsförening (bostadsrätt) och andel i en värdepappersfond är exempel på andelar som bör redovisas under denna post.

För redovisning av andra aktieoptioner än teckningsrätter och delrätter gäller vad som anges om derivat i de allmänna råden till 13 § om Övriga tillgångar (Tillgångar, post 12).

Post 7 – Aktier och andelar i intresseföretag

8 § (4) Här redovisas innehav av aktier och andelar i intresseföretag samt teckningsrätter och delrätter på aktier i intresseföretag, jfr 1 kap. 5 § årsredovisningslagen (1995:1554).

Allmänna råd

Under denna post bör det redovisas sådana derivatinstrument på aktier i intresseföretag som omfattas av IAS 28 *Innehav i intresseföretag* eller IAS 31 *Andelar i joint ventures*, jfr IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*.

Post 8 – Aktier och andelar i koncernföretag

9 § (4) Här redovisas innehav av aktier och andelar i koncernföretag samt teckningsrätter och delrätter på aktier i koncernföretag, jfr 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554).

Allmänna råd

Under denna post bör det även redovisas sådana derivatinstrument på aktier i dotterföretag som omfattas av IAS 27 *Koncernredovisning och separata finansiella rapporter* och som det finns en ägarandel i, jfr 2 kap. allmänna råd 3 a och IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*.

Post 9 – Immateriella anläggningstillgångar

10 § (4) Denna post omfattar

1. balanserade utgifter för forsknings- och utvecklingsarbeten och liknande,
2. koncessioner, patent, licenser, varumärken samt liknande rättigheter och tillgångar,
3. hyresrätter och liknande rättigheter,
4. goodwill, och
5. förskott avseende immateriella anläggningstillgångar.

Allmänna råd

Vad som får redovisas som immateriell anläggningstillgång och vad som är goodwill anges i 4 kap. 1 § lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, jfr 4 kap. 2 § årsredovisningslagen (1995:1554). Kompletterande regler finns i godkända internationella redovisningsstandarder, jfr IAS 38 *Immateriella tillgångar* och Redovisningsrådets rekommendation RR 32:06 *Redovisning för juridiska personer*.

En avtalsenlig rätt att förvalta finansiella tillgångar för annans räkning är ett exempel på en sådan liknande rättighet som avses i 2. (FFFS 2007:13)

Post 10 – Materiella tillgångar

11 § (4) Denna post omfattar

1. byggnader och mark,
2. maskiner och tekniska anläggningar,
3. inventarier, verktyg och installationer,
4. pågående nyanläggningar, och
5. förskott avseende materiella anläggningstillgångar.

Byggnader och mark omfattar

1. byggnader och mark,
2. byggnader under uppförande, och
3. erlagd handpenning avseende byggnader och mark.

Posten omfattar sådana fastigheter som institutet övertagit för att skydda en fordran och fastigheter där den egna verksamheten bedrivs.

Vid redovisning av leasing enligt reglerna för operationell leasing ska leasegivaren redovisa samtliga leasingobjekt som utgör anläggningstillgångar under denna post. Av- och nedskrivning av leasingobjekt ska redovisas under posten "Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar" (Resultaträkningen, post 10). Förskott till leverantörer för leasingobjekt ska redovisas i posten Materiella tillgångar. Förskottsbeloppen ska anges i en not.

Post 11 – Tecknat ej inbetalt kapital

12 § Här redovisas fordringar avseende ännu inte fullgjorda betalningar för tecknade aktier eller andelar.

Innan ett nyemissionsbeslut har registrerats, ska motsvarande belopp på skuldsidan redovisas under posten Övriga skulder (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 4). Efter registrering ska beloppet omföras till Aktiekapital/Grundfond/Insatskapital (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 9).

Allmänna råd

Denna post omfattar bland annat fordringar vid nyemission av aktier. När nyemissionsbeslutet registreras, ska motsvarande belopp på skuldsidan omföras till posten Aktiekapital, se 13 kap. 29 § första stycket aktiebolagslagen (2005:551).

Tecknat ej inbetalt kapital får redovisas här, även om inte alla förutsättningar för att i balansräkningen ta upp en tillgång enligt godkända internationella redovisningsstandarder är uppfyllda.

Post 12 – Övriga tillgångar

13 § Om det inte är lämpligare att redovisa en tillgång under någon annan post redovisas här

1. sådana derivat som har ett positivt värde,
2. fordringar som inte uppkommit genom banktransaktioner, exempelvis aviserade men obetalda leasinghyror, fondlikvidfordringar och förfallna räntefordringar, och
3. andra tillgångar.

Allmänna råd

Bestämmelserna innebär att aktierelaterade och ränterelaterade derivat inte behöver redovisas tillsammans med motsvarande underliggande instrument, utan kan tas upp under Övriga tillgångar (Tillgångar, post 12) eller Övriga skulder (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 4). Teckningsrätter (teckningsoptioner) och delrätter redovisas dock enligt 7–9 §§. Derivatinstrument kan även redovisas under en egen post.

Post 13 – Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

14 § (1.1)¹ Här redovisas sådana utgifter som bokförts under räkenskapsperioden men som utgör kostnader för perioder efter balansdagen samt sådana intäkter som bokförts under räkenskapsperioden men som utgör inkomster efter balansdagen.

Allmänna råd

Här kan även redovisas upplupen ränta på utlåning och upplupen kupongränta på räntebärande värdepapper.

¹ Jfr artikel 18 i rådets fjärde direktiv 78/660/EEG av den 28 juli 1978 om årsbokslut i vissa typer av bolag (EGT L 222, 14.8.1978 Celex 31978L0660), det fjärde bolagsrättsliga direktivet.

Skulder, avsättningar och eget kapital

Post 1 – Skulder till kreditinstitut

15 § (18) Posten omfattar skulder till kreditinstitut och centralbanker. Med kreditinstitut avses även utländska institut av motsvarande slag, inklusive internationella bankinrättningar.

Bestämmelserna i första stycket gäller inte för

1. obligationer eller andra värdepapper som redovisas under Emitterade värdepapper m.m. (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 3),
2. skulder som redovisas under Efterställda skulder (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 7), och
3. skulder till sådana finansiella holdingföretag som avses i 1 kap. 1 § andra stycket.

Allmänna råd

Skulder till centralbanker och kreditinstitut innefattar clearingskulder till berörda institut.

Vid en äkta återköpstransaktion redovisar överförande part enligt 2 kap. 5 § andra stycket den mottagna köpeskillingen som en skuld till mottagande part. Om mottagande part är ett kreditinstitut eller en centralbank bör skulden redovisas under denna post. I övriga fall redovisas skulden under In- och upplåning från allmänheten (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 2).

En skuld till följd av att långivaren har tagit emot kontantsäkerhet vid värdepapperslån bör redovisas under denna post i de fall låntagaren är ett kreditinstitut eller en centralbank. I övriga fall redovisas skulden under In- och upplåning från allmänheten (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 2).

Post 2 – In- och upplåning från allmänheten

16 § (19) Här redovisas all in- och upplåning från allmänheten, dvs. från andra än kreditinstitut och centralbanker. Här redovisas även in- och upplåning från Riksgäldskontoret.

Bestämmelsen i första stycket gäller inte för

1. upplåning i form av obligationer eller andra värdepapper som redovisas under Emitterade värdepapper m.m. (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 3), och
2. skulder som ska tas upp under Efterställda skulder (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 7).

Under delpost 2.a Inlåning redovisas insatta sparmedel i bank samt kunders medel på konto som tas emot av andra institut än banker.

Post 3 – Emitterade värdepapper m.m.

17 § (20) Här redovisas obligationer och andra skulder för vilka omsättningsbara värdepapper har emitterats, exempelvis bankcertifikat och skulder enligt egna accepter eller egna växlar.

Endast sådana växlar som ett kreditinstitut dels ställt ut för egen upplåning, dels som institutet svarar för i första hand (som trassat), ska räknas som egna accepter.

Bestämmelsen gäller inte för skulder som redovisas under Efterställda skulder (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 7).

Under delpost 3.b Övriga redovisas skulder enligt egna accepter eller egna växlar samt liknande värdepapper.

Återköpta egna skuldebrev ska räknas av från den utestående skulden.

Allmänna råd

Det primära kriteriet vid gränsdragningen mellan emitterade värdepapper i post 3 och skulder i posterna 1 och 2, bör vara om fordran på institutet ur borgenärens synvinkel är omsättningsbar eller överlåtbar. Skulder som motsvaras av löpande skuldebrev redovisas normalt under denna post. Enkla skuldebrev redovisas normalt under Skulder till kreditinstitut (post 1) eller In- och upplåning från allmänheten (post 2).

Om en emittent av ett skuldinstrument återköper detta instrument utsläcks skulden även om emittenten är marknadsgarant för detta instrument eller har för avsikt att åter sälja det inom en nära framtid, jfr IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*.

Post 4 – Övriga skulder

18 § Om det inte är lämpligare att redovisa en skuld under någon annan post redovisas här

1. sådana derivat som har ett negativt värde,
2. skulder som inte har uppkommit genom banktransaktioner, t. ex. egna skatteskulder, leverantörsskulder och fondlikvidskulder, och
3. andra skulder.

Allmänna råd

Bestämmelsen innebär att aktierelaterade och ränterelaterade derivat inte behöver redovisas tillsammans med motsvarande underliggande instrument utan kan tas upp under Övriga tillgångar (Tillgångar, post 12) eller Övriga skulder (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 4). Derivatinstrument kan även redovisas under en egen post.

Post 5 – Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

19 § (11)² Här redovisas inkomster som bokförts under räkenskapsperioden men som utgör intäkter för perioder efter balansdagen samt kostnader som avser räkenskapsåret men som innebär utgifter först efter balansdagen.

Allmänna råd

Här kan även redovisas upplupen ränta på in- och upplåning och upplupen kupongränta på finansiella skulder.

Post 6 – Avsättningar

20 § Här redovisas avsättningar, jfr 3 kap. 2 § lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och 3 kap. 9 § årsredovisningslagen (1995:1554).

I delpost 6. a Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser redovisas avsättningar enligt lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m. och andra avsättningar för ersättningar till anställda efter avslutad anställning. I 3 kap. 3 § finns regler om när avsättningar för pensionsförpliktelser till anställda ska tas upp i balansräkningen. (FFFS 2007:28)

Allmänna råd

Avsättningar för sådana finansiella garantier som inte är derivat kan tas upp i delpost 6. c Övriga avsättningar. (FFFS 2007:28)

Post 7 – Efterställda skulder

21 § (21) Under denna post ska sådana skulder redovisas som, vare sig de representeras av värdepapper eller inte, i händelse av likvidation eller konkurs enligt avtal ska återbetalas först efter det att övriga borgenärer tillgodosetts.

Post 8 – Obeskattade reserver

22 § Här redovisas ackumulerade överavskrivningar, ersättningsfonder, periodiseringsfonder, uppskovsbelopp och andra obeskattade reserver.

I koncernbalansräkningen delas obeskattade reserver upp i en uppskjuten skatteskuld, som redovisas under delpost 6. b Avsättningar för skatter och i en bunden kapitaldel, som redovisas under delpost 12. e Övriga fonder.

Post 9 – Aktiekapital/Grundfond/Insatskapital

23 § (22) Här redovisas sådant kapital som enligt institutets associationsform dels ska räknas som eget kapital, dels är tecknat av aktieägare eller andra andelsinnehavare.

Allmänna råd

I bankaktiebolag och aktiebolag betecknas posten Aktiekapital, i sparbanker Grundfond och i medlemsbanker Insatskapital.

² Jfr artikel 21 i det fjärde bolagsrättsliga direktivet.

Post 10 – Överkursfond

24 § Här redovisas överkurs vid emission av aktier.

Post 11 – Uppskrivningsfond

25 § Här redovisas uppskrivningsfond enligt bestämmelserna i 4 kap. 1 och 2 §§ lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

Post 12 – Andra fonder

26 § Institutet ska vid redovisningen av delpost 12.b Kapitalandelsfond göra avsättningar till och nedsättningar av kapitalandelsfonden genom att flytta belopp inom eget kapital som en justering av balanserade vinstmedel. Sådana av- och nedsättningar ska således inte gå över resultaträkningen.

Avsättningar till en kapitalandelsfond ska redovisas efter skatt.

I delpost 12.c Fond för verkligt värde redovisas värdeförändringar enligt 4 kap. 1 § lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, jfr 4 kap. 14 d § årsredovisningslagen (1995:1554).

Delpost 12.d Garantifond avser en sådan fond som anges i 5 kap. 1 § sparbankslagen (1987:619).

Allmänna råd

Följande värdeförändringar bör redovisas i delpost 12.c Fond för verkligt värde:

1. Värdeförändringar som avser säkringsinstrumentet i en kassaflödessäkring.
2. Värdeförändringar orsakad av kursändring på en monetär post som utgör en del av företagets nettoinvestering i en utländsk enhet.
3. Värdeförändringar på finansiella tillgångar som dels värderas till verkligt värde enligt 4 kap. 2 § 4 lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, jfr 4 kap. 14 a § årsredovisningslagen, dels inte redovisas direkt i resultaträkningen.

Post 13 – Balanserad vinst eller förlust

27 § Här redovisas balanserad vinst eller ansamlad förlust.

Allmänna råd

Om institutet förvärvar egna aktier minskas fritt eget kapital med utgiften för förvärvet. Vid överlåtelse av egna aktier ökas fritt eget kapital med inkomsten av överlåtelsen. Se 5 kap. 1 § lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och 5 kap. 14 § andra stycket årsredovisningslagen (1995:1554).

Post 14 – Årets resultat

28 § Här redovisas nettovinst eller nettoförlust för räkenskapsåret.

Poster inom linjen

Post 1 – Panter och därmed jämförliga säkerheter ställda för egna skulder och för såsom avsättningar redovisade förpliktelser, varje slag för sig

29 § Här redovisas säkerheter som institutet ställt för egna skulder.

Allmänna råd

Finansiella garantier bör redovisas i balansräkningen, jfr IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*, om inte annat följer av RR 32:06 *Redovisning för juridiska personer*.

Post 1 får även benämnas För egna skulder ställda säkerheter. (FFFS 2007:13)

Post 2 – Övriga ställda panter och jämförliga säkerheter, varje slag för sig

30 § Här redovisas säkerheter som institutet ställt för annat än egna skulder, exempelvis för tredje man eller för egna ansvarsförbindelser.

Allmänna råd

Post 2 får även benämnas Övriga ställda säkerheter.

Post 3 – Ansvarsförbindelser

31 § (24) Här redovisas sådana transaktioner som innebär att ett institut har ställt garanti för tredje mans förpliktelser.

Delpost 3.b Garantier omfattar alla ingångna garantiförpliktelser, bland annat borgensförbindelser och oåterkalleliga rembursar.

Post 4 – Åtaganden

32 § (25, 12.5) Här redovisas sådana oåterkalleliga åtaganden som innebär risktagande.

Delpost 4. a Åtaganden till följd av återköpstransaktioner. Här redovisas sådana åtaganden som ingåtts i samband med oäkta återköpstransaktioner. Överförande part ska ta upp lösenpriset för den säljoption som ställts ut i transaktionen.

Delpost 4. b Övriga åtaganden. Här redovisas bland annat sådana oåterkalleliga åtaganden som är en följd av vidareutlåning av inlånade värdepapper.

33 § Specifikationer till poster inom linjen får redovisas i not.

Bilaga 2 – Resultaträkningens poster

1 § Posterna i 2–20 §§ avser uppställningsformen för resultaträkningen enligt bilaga 3.

Avvikelser från 2–20 §§ får göras i fråga om posternas innehåll om

1. avvikelsen är nödvändig som en direkt följd av sådana avsteg som får göras från uppställningsformen för balansräkningen enligt bestämmelserna i 3 kap. 2 § om avvikelser från balansräkningens uppställningsform,
2. minst samma information lämnas som om reglerna om posternas innehåll följts, och
3. upplysningar om detta och skälen för avvikelsen lämnas i en not.

Allmänna råd

Bestämmelsen ger inte stöd för avvikelser när det gäller uppställningsformen utan avvikelse kan endast göras beträffande posternas innehåll.

Ett institut som i sin årsredovisning ger termer eller definitioner en annan innebörd än den i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och dessa föreskrifter och allmänna råd, bör upplysa om detta samt ange vilka skillnaderna är.

När det framgår att en enskild post kan redovisas eller presenteras på mer än ett sätt bör det anges vilket, eller när så är tillåtet, vilka alternativ som tillämpas.

Resultaträkningen

Post 1 – Ränteintäkter

2 § (29) Här redovisas intäkter från sådana tillgångar som tas upp under Tillgångar, posterna 1–5 i balansräkningen (Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker, Belåningsbara statskuldförbindelser m.m., Utlåning till kreditinstitut, Utlåning till allmänheten och Obligationer och andra räntebärande värdepapper).

Här redovisas också intäkter i form av sådana ränteliknande provisioner som beräknas på tidsbasis eller på basis av storleken på en fordran.

Allmänna råd

Ränteintäkter och räntekostnader på sådana ränteswappar som skyddar räntebärande tillgångar vid säkringsredovisning bör redovisas här.

Ersättningar som beaktas vid beräkning av effektivräntan bör redovisas här.

Ersättningar som inte beaktas enligt effektivräntemetoden bör inte redovisas under denna post, jfr IAS 18 *Intäkter* med tillhörande bilaga. Sådana ersättningar bör redovisas enligt 6 §.

Intäkter från sådana lämnade lånelöften där det är sannolikt att ett lån kommer att lämnas bör redovisas under denna post, jfr IAS 18 *Intäkter* med tillhörande bilaga.

Post 2 – Leasingintäkter

3 § Här redovisas leasingintäkter brutto, dvs. före avskrivningar enligt plan.

Post 3 – Räntekostnader

4 § (29) Kostnader för sådana skulder som tas upp under Skulder, avsättningar och eget kapital, posterna 1, 2, 3 eller 7 (Skulder till kreditinstitut, In- och upplåning från allmänheten, Emitterade värdepapper m.m. och Efterställda skulder), ska redovisas under denna post.

Avgifter för den statliga insättningsgarantin redovisas också under denna post.

Här redovisas också kostnader i form av ränteliknande provisioner som beräknas på tidsbasis eller på basis av skuldens storlek. Ersättning som debiteras i samband med uttag på inlåningsräkning är en korrigerig av avtalad ränta som ska minska institutets räntekostnader.

Allmänna råd

Räntekostnader och ränteintäkter på sådana ränteswappar som skyddar räntebärande skulder vid säkringsredovisning bör redovisas här.

Post 4 – Erhållna utdelningar

5 § (30) Här redovisas all utdelning från aktier och andelar, inklusive utdelning från in-tresseföretag och koncernföretag.

Post 5 – Provisionsintäkter

6 § (2.4, 31) Här redovisas intäkter för lämnade tjänster, i den mån de inte är att betrakta som ränta, se 2 §.

Värdepappersbolag får redovisa provisionsintäkter respektive provisionskostnader överst i uppställningsformen för resultaträkningen.

Allmänna råd

Exempel på provisioner är

- ersättningar för betalkort och kreditkort som inte är att betrakta som ränta (se 2 §),
- ersättningar som kan hänföras till garantigivning, till låneförvaltning för andra långgivares räkning och till värdepapperstransaktioner för tredje mans räkning,
- ersättningar och andra avgifter samt intäkter som kan hänföras till betalningstransaktioner, clearingtransaktioner, kontoadministration samt förvaring och förvaltning av värdepapper,
- ersättningar som kan hänföras till transaktioner i utländsk valuta samt till försäljning och köp av mynt och ädla metaller för tredje mans räkning, och
- ersättningar för mäklartjänster i samband med inlånings-, utlånings- och försäkringsavtal.

Vinster och förluster hänförliga till garantier som är derivat bör inte redovisas här. Sådana kan enligt 8 § redovisas under Nettoresultat av finansiella transaktioner (post 7). Lämnande av finansiella garantier i andra fall innebär ett risktagande snarare än ett utförande av en tjänst. När intäkter från finansiella garantier som inte är derivat redovisas under denna post kan dessa därför behöva redovisas särskilt i en delpost, jfr 3 kap. 2 § lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och 3 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554) samt IAS 1 *Utformning av finansiella rapporter*.

Post 6 – Provisionskostnader

7 § (31) Här redovisas kostnader för mottagna tjänster, i den mån de inte är att betrakta som ränta, se 4 §.

Allmänna råd

Exempel på provisioner och placering av provisionskostnader i ett värdepappersbolags resultaträkning finns i 6 §.

Här bör inte redovisas sådana transaktionskostnader som beaktas vid beräkning av den effektiva räntan, jfr IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*.

Post 7 – Nettoresultat av finansiella transaktioner

8 § (32) Här redovisas

1. nettovinster eller nettoförluster av handel med dels finansiella instrument som in-nehåses för handel (inklusive derivat) eller som utgör finansiella tillgångar som kan säljas, dels ädla metaller,
2. andra redovisade värdeförändringar på sådana finansiella instrument som avses i 1 och ädla metaller, och
3. nettovinster eller nettoförluster av valutatransaktioner samt andra redovisade värdeförändringar av tillgångar och skulder i utländsk valuta i den mån de kan hän-föras till valutakursförändringar.

Första stycket tillämpas inte på nettovinster, nettoförluster eller värdeförändringar som redovisas direkt mot delpost 12.c Fond för verkligt värde.

Nettovinster, nettoförluster eller värdeförändringar som enligt 2 och 4 §§ redovisas som ränta ska dock inte tas upp här.

Allmänna råd

Här kan redovisas nettoresultat och värdeförändringar avseende finansiella garantier som är derivat.

Nettovinster, nettoförluster och andra redovisade värdeförändringar avseende handel med utsläppsrättigheter och elcertifikat kan redovisas under denna post.

Ett institut som i sin resultaträkning avviker från bestämmelserna om sammanslagning av poster eller bestämmelserna om nettoredovisning enligt IAS 1 *Utformning av finansiella rapporter* bör i stället göra uppdelningen i not.

Post 8 – Övriga rörelseintäkter

9 § Här redovisas sådana rörelseintäkter som inte lämpligen kan tas upp under någon annan post, exempelvis preskriberade medel, intäkter från fastigheter samt realisationsvinst vid avyttring av investeringar som hålls till förfall.

Allmänna råd

Här kan redovisas skillnaden mellan det redovisade värdet för en finansiell skuld (eller del av en finansiell skuld) som har utsläckts eller överförts till en annan part och den ersättning som erlagts (ränteskillnadsersättning), inklusive icke-kontanta tillgångar som överförts eller påtagna skulder, jfr IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*. Detsamma gäller skillnader vid förtidsinlösen av finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde (ränteskillnadsersättning).

Post 9 – Allmänna administrationskostnader

10 §³ (27) Här redovisas

1. personalkostnader, inklusive löner och arvoden, bonus och provisioner, pensionskostnader och andra sociala kostnader, och
2. övriga administrationskostnader. (FFFS 2007:28)

Allmänna råd

Övriga administrationskostnader omfattar bl.a. hyres-, revisions-, utbildnings-, IT-, telekommunikations-, rese- och representationskostnader samt kassadifferenser.

Post 10 – Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar

11 § (27) Här redovisas avskrivningar och nedskrivningar av sådana anläggningstillgångar som tas upp under posterna Immateriella anläggningstillgångar (Tillgångar, post 9) eller Materiella tillgångar (Tillgångar, post 10).

Post 11 – Övriga rörelsekostnader

12 § Här redovisas sådana rörelsekostnader som inte lämpligen kan tas upp under någon annan post.

Här redovisas också driftskostnader för fastigheter.

Allmänna råd

Kostnader som kan redovisas här är exempelvis marknadsföringskostnader och försäkringskostnader.

Här kan redovisas skillnaden mellan det redovisade värdet för en finansiell skuld (eller del av en finansiell skuld) som har utsläckts eller överförts till en annan part och den ersättning som erlagts (ränteskillnadsersättning), inklusive icke-kontanta tillgångar som överförts eller påtagna skulder, jfr IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*. Detsamma gäller skillnader vid förtidsinlösen av finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde (ränteskillnadsersättning).

³ Paragrafens tidigare andra–åttonde stycken har upphävts genom FFFS 2007:28 [red.anm.].

Post 12 – Kreditförluster, netto

13 § (33) Här redovisas

1. kostnader vid nedskrivningar av sådana fordringar som ska tas upp under posterna Utlåning till kreditinstitut (Tillgångar, post 3) eller Utlåning till allmänheten (Tillgångar, post 4) samt kostnader vid nedskrivningar av räntor som balanserats i tidigare årsbokslut,
2. avsättningar för sådana ansvarsförbindelser och åtaganden som tas upp inom linjen,
3. intäkter av tidigare nedskrivna fordringar, och
4. belopp som återförts efter tidigare nedskrivningar eller avsättningar.

Allmänna råd

Här kan även redovisas kostnader, avsättningar, intäkter och återföringar som avser finansiella garantier som inte är derivat.

Nettokostnaden för att infria ställda garantier bör bedömas med hänsyn till värdet av eventuella regressrätter.

Post 13 – Nedskrivningar av finansiella tillgångar

14 § (34) Här redovisas kostnader vid nedskrivning av sådana finansiella tillgångar som tas upp under

- Obligationer och andra räntebärande värdepapper (Tillgångar, post 5),
- Aktier och andelar (som inte ingår i post 7 eller 8) (Tillgångar, post 6),
- Aktier och andelar i intresseföretag (Tillgångar, post 7), eller
- Aktier och andelar i koncernföretag (Tillgångar, post 8).

Post 14 – Återföringar av nedskrivningar av finansiella tillgångar

15 § (34) Här redovisas belopp som återförts efter tidigare nedskrivningar av finansiella tillgångar, om nedskrivningen kostnadsförts enligt 14 §.

Post 14A – Andelar i intresseföretags resultat

16 § Här redovisas koncernens andel i resultatet för de intresseföretag som redovisas enligt kapitalandelsmetoden. I det ägande företags egen årsredovisning ska anskaffningsmetoden användas och utdelning från intresseföretag redovisas i post 4 – Erhållna utdelningar.

Post 15 – Bokslutsdispositioner

17 §⁴ Här redovisas avsättningar till och upplösningar av obeskattade reserver.

Posten ska inte användas i en koncernresultaträkning. Den uppskjutna skattekostnaden ska redovisas under den skattepost som är tillämplig (post 16 Skatt på årets resultat eller post 17 Övriga skatter). (FFFS 2007:28)

Post 16 – Skatt på årets resultat

18 § Här redovisas vad som i enlighet med god redovisningssed anses vara skatt på årets resultat.

Post 17 – Övriga skatter

19 § Här redovisas vad som i enlighet med god redovisningssed anses vara andra skatter än skatt på årets resultat.

Allmänna råd

Det allmänna rådet till 19 § har upphävts genom FFFS 2007:28.

Post 18 – Årets resultat

20 § Här redovisas nettovinsten eller nettoförlusten för räkenskapsåret.

⁴ Paragrafens tidigare tredje–fjärde stycken har upphävts genom FFFS 2007:28 [red.anm.].

Bilaga 3 – Resultaträkningens uppställningsform**Allmänna råd**

Resultaträkningen bör innehålla de summeringsrader som anges nedan.

1. Ränteintäkter
2. Leasingintäkter
3. Räntekostnader

Räntenetto

4. Erhållna utdelningar
5. Provisionsintäkter
6. Provisionskostnader
7. Nettoresultat av finansiella transaktioner
8. Övriga rörelseintäkter

Summa rörelseintäkter

9. Allmänna administrationskostnader
10. Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar
11. Övriga rörelsekostnader

*Summa kostnader före kreditförluster**Resultat före kreditförluster*

12. Kreditförluster, netto
13. Nedskrivningar av finansiella tillgångar
14. Återföringar av nedskrivningar av finansiella tillgångar
- 14A. Andelar i intresseföretags resultat

Rörelseresultat

15. Bokslutsdispositioner
16. Skatt på årets resultat
17. Övriga skatter

Årets resultat

Värdepappersbolag får enligt 6 § i bilaga 2 redovisa Provisionsintäkter och Provisionskostnader före ränteintäkter.

Enligt 5 kap. 12 § lämnas upplysningar om räntenetto. Endast sådana företag som inte redovisar leasing enligt reglerna för operationell leasing kan redovisa räntenettet i resultaträkningen i delsummeringsraden *Räntenetto*.

Enligt 16 § i bilaga 2 tas koncernens andel i resultatet för de intresseföretag som redovisas enligt kapitalandelsmetoden upp i posten 14 A – Andelar i intresseföretags resultat.

Bilaga 4 – Upplysningar i förvaltningsberättelsen

Upplysningar om verksamheten

1 § I förvaltningsberättelsen ska ett institut, utöver vad som anges i lag, lämna upplysningar om verksamhetens art och inriktning samt om institutets respektive koncernens struktur. Upplysningar ska lämnas om väsentliga förändringar i verksamheten, exempelvis köp och försäljning av dotterföretag, ingångna viktiga avtal samt större investeringar. För såväl institutet som koncernen ska även belysas väsentliga aspekter på bland annat likviditeten och kapitalbehovet samt personalsituationen. Institutet ska vidare redovisa nyckeltal som är ändamålsenliga för branschen och som beskriver verksamheten, ställningen och avkastningen.

Nya redovisningsprincipers påverkan på balansräkningen och resultaträkningen

Allmänna råd

Institut bör lämna följande särskilda upplysningar som, om de inte lämnas i förvaltningsberättelsen, kan lämnas i not:

1. Upplysningar bör lämnas om ränta hänförlig till finansiella instrument som värderas till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade i resultaträkningen, om räntan tagits upp under posten Ränteintäkter (post 1) eller posten Räntekostnader (post 3). Detta gäller dock inte sådana värdeförändringar som effektivt motverkar förändringarna i verkligt värde på den säkrade posten i sådana identifierade säkringstransaktioner som avses i IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*. Upplysningarna bör innehålla
 - a) storleken på de belopp som redovisats i nämnda poster, och
 - b) storleken på de belopp som redovisats i andra poster i resultaträkningen.
2. Ett institut som erhållit eller erlagt ränteskillnadsersättningar för tillgångar eller skulder som värderas till upplupet anskaffningsvärde, bör upplysa om värdet av dessa uppdelat på ersättningar som härrör från finansiella tillgångar respektive finansiella skulder.

Principer och processer för ersättningar och förmåner till ledningen

1 a § Institut ska lämna upplysningar om principerna för att bestämma ersättningar och förmåner till nyckelpersoner i ledande ställning samt de berednings- och beslutsprocesser som tillämpas, om det inte redan framgår av de upplysningar om riktlinjer för ersättningar som vissa noterade företag ska ange enligt 6 kap. 1 § andra stycket lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Med ersättning jämställs överlåtelse av värdepapper och upplåtelse av rätt att i framtiden förvärva värdepapper från företaget.

Om upplysningarna enligt första stycket med stöd av 6 kap. 1 § andra stycket inte anges i förvaltningsberättelsen, ska de redovisas i anslutning till de uppgifter om ersättningar och förmåner som ska lämnas enligt 5 kap. 16 §. (FFFS 2007:28)

Allmänna råd

Upplysningarna om principer för att bestämma ersättningar och förmåner kan exempelvis beröra principer för fast och rörlig ersättning samt fördelningen däremellan. Upplysningarna om berednings- och beslutsprocesser bör exempelvis avse om det finns särskilt inrättade kommittéer och, i så fall, deras mandat och sammansättning.

I denna paragraf avses med *nyckelpersoner i ledande ställning* samma personer som bör beaktas enligt 5 kap. 16 § allmänna råd. (FFFS 2007:28)

Nya redovisningsstandarders konsekvenser för tillämpning av rörelseregler

2 § Upplysningar bör lämnas om vilka konsekvenser en övergång till nya eller ändrade internationella redovisningsstandarder får för kapitalkravet, stora exponeringar och andra förhållanden enligt tillämpliga rörelseregler. Beloppsuppgifter ska lämnas om det inte finns särskilda hinder.

Upplysningar om övervärden i fondförsäkringsrörelse

Allmänna råd

De institut som i årsredovisningen använder resultatmått som innefattar periodens förändring i övervärden i fondförsäkringsrörelse, bör i förvaltningsberättelsen eller i not till denna lämna upplysningar enligt dessa allmänna råd.

Upplysningar bör lämnas om viktiga ekonomiska antaganden som legat till grund för beräkningen av övervärdena, såsom val av diskonteringsränta, förväntad värdeutveckling i fonder, inflation, dödlighet, driftskostnader samt valutakurser vid omräkning av övervärden i utlandet. Bolaget bör i en känslighetsanalys redogöra för effekten av förändringar i de viktigaste antagandena, jämfört med de antaganden som legat till grund för beräkningen. Vidare bör det upplysas om annullationsfrekvensen under räkenskapsåret.

Instituten bör specificera periodens förändring i övervärden i fondförsäkringsrörelse genom att ange

1. nuvärdet av årets nytecknade affärer,
2. förändring i nuvärdet av avtal som ingåtts under tidigare år,
3. faktiskt utfall jämfört med gjorda beräkningsantaganden,
4. förändring i antaganden om diskonteringsränta,
5. förändring i antaganden om förväntad värdeutveckling i fonder, och
6. andra faktorer som väsentligt påverkat periodens förändring.

FIs FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD – FFFS 2006:17

Årsredovisning i försäkringsföretag

(senast ändrad genom FFFS 2007:29)

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner	1141
Definitioner	1141
Dispens	1142
2 kap. Allmänna bestämmelser om årsredovisningen	1142
Tillämpning av internationella redovisningsstandarder	1142
Repor och andra återköpstransaktioner	1145
Övertagna försäkringsbestånd	1146
Avtal om försäkring med en annan ekonomisk innebörd	1146
3 kap. Balansräkning och resultaträkning	1146
Balansräkningen	1146
Omföringar till och från vissa fonder	1146
Resultaträkningen	1146
Redovisning av kapitalavkastning	1147
Försäkringstekniska avsättningar i utländsk valuta	1147
Funktionsindelning av driftskostnader	1147
Fördelning av kapitalavkastning i understödsföreningar	1148
Pensionsförpliktelser till anställda	1148
4 kap. Värderingsregler	1148
Värdering av finansiella instrument	1148
Nettoförsäljningsvärde och verkligt värde på byggnader och mark	1148
Periodisering av premier enligt återförsäkringsavtal	1149
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar	1149
Anskaffningskostnader	1150
Försäkringstekniska avsättningar	1151
Beräkning av försäkringstekniska avsättningar för direkt försäkring	1152
Beräkning av försäkringstekniska avsättningar för mottagen återförsäkring	1153
Beräkning av avsättning för oreglerade skador vid koassurans	1153
Livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk	1154
Säkerhetsreserv	1154
5 kap. Tilläggsupplysningar	1154
Balansräkningen	1154
Poster inom linjen	1155
Resultaträkningen	1155
6 kap. Förvaltningsberättelse och resultatanalys	1157
Förvaltningsberättelse	1157
Femårsöversikt	1157
Resultatanalys	1158
7 kap. Koncernredovisning	1158
Tillämpning av årsredovisningsregler i koncernredovisningen	1158
Principer och processer för ersättningar och förmåner till ledningen	1159
Dotterföretag som inte konsolideras	1159
Koncernredovisning i moderföretag som tillämpar IAS-förordningen	1159
8 kap. Delårsrapport	1160
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	1161

Bilaga 1 – Uppställningsform för balansräkningen	1163
Bilaga 2 – Uppställningsform för resultaträkningen	1165
Bilaga 3 – Balansräkningens poster	1167
Bilaga 4 – Resultaträkningens poster	1176
Bilaga 5 – Upplysningar i förvaltningsberättelsen	1184
Bilaga 6 – Resultatanalysens uppställningsform och innehåll	1186

Siffrorna inom parentes refererar till motsvarande punkter i försäkringsredovisningsdirektivet 91/674/EEG (EGT L 374, 31.12.1991).

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner

1 § Dessa föreskrifter och allmänna råd ska tillämpas av försäkringsaktiebolag och ömsesidiga försäkringsföretag som omfattas av försäkringsrörelselagen (1982:713) och understödsföreningar som omfattas av lagen (1972:262) om understödsföreningar, om inte annat följer av femte stycket. Vid tillämpningen av dessa föreskrifter ska en understödsförening anses som ett livförsäkringsföretag.

Reglerna i 7–8 kap. tillämpas av sådana finansiella holdingföretag som enligt 1 kap. 1 § andra stycket lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag ska tillämpa 7 kap. samma lag, när de upprättar koncernredovisning.

Reglerna i 2–4 kap. och 6 kap. tillämpas av sådana filialer till utländska försäkringsföretag som ska tillämpa lagen om årsredovisning i försäkringsföretag när de upprättar årsredovisning enligt 14 § lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. Reglerna i 2–4 kap. tillämpas av filialer till utländska försäkringsföretag som ska tillämpa lagen om årsredovisning i försäkringsföretag när de upprättar årsbokslut enligt 14 § lagen om utländska filialer m.m.

Reglerna i 2–4 kap. tillämpas även på årsbokslut som upprättas för sådan verksamhet som avser skadeförsäkring eller återförsäkring av skadeförsäkring och som bedrivs från fast driftsställe av generalagenter eller generalrepresentationer enligt 14 b § lagen om utländska filialer m.m. och tillämpas på motsvarande sätt som anges i den paragrafen.

Dessa föreskrifter och allmänna råd ska inte tillämpas av sådana ömsesidiga försäkringsbolag och understödsföreningar som har dispens enligt 1 kap. 1 § tredje stycket lagen om årsredovisning i försäkringsföretag för att tillämpa förenklade årsredovisningsregler. Detta gäller om inte annat följer av Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:18) om förenklad årsredovisning i försäkringsföretag som har dispens.

Allmänna råd

Tillägget i fjärde stycket innebär att dessa föreskrifter och allmänna råd tillämpas på motsvarande sätt som för en filial och att varje skadeförsäkringsföretag som bedriver verksamhet genom en generalrepresentation anses utgöra en självständig filial i förhållande till ett annat skadeförsäkringsföretag som bedriver verksamhet genom samma generalrepresentation, se 14 b § första och andra stycket lagen om utländska filialer m.m.

Definitioner

2 § I dessa föreskrifter och allmänna råd avses med

1. *direktförsäkringsföretag*: sådana försäkringsföretag som uteslutande eller huvudsakligen bedriver direkt försäkringsrörelse,
2. *försäkringsavtal*: försäkringsavtal enligt definitionen i godkända internationella redovisningsstandarder, traditionella livförsäkringsavtal och andra avtal om försäkring som får redovisas som försäkringsavtal enligt internationella redovisningsstandarder, jfr IFRS 4 *Försäkringsavtal*,

3. *försäkringsföretag*: försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag, understödsföreningar, finansiella holdingföretag när dessa tillämpar reglerna om koncernredovisning samt filialer och verksamheter som bedrivs från fast driftsställe av generalagenter eller generalrepresentationer när dessa tillämpar reglerna om årsredovisning eller årsbokslut, om inte något annat anges,
4. *godkända internationella redovisningsstandarder*: internationella redovisningsstandarder som antagits av Europeiska kommissionen i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder (IAS-förordningen),
5. *internationella redovisningsstandarder*: International Accounting Standards (IAS), International Financial Reporting Standards (IFRS), Standing Interpretations Committee – Interpretations of International Accounting Standards (SIC) och International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC Interpretations),
6. *noterade försäkringsföretag*: försäkringsföretag som omfattas av artikel 4 i IAS-förordningen,
7. *onoterade försäkringsföretag*: försäkringsföretag som inte är noterade försäkringsföretag, och
8. *tjänstepensionsförsäkring*: försäkringar som avses i 1 kap. 3 a § försäkringsrörelselagen (1982:713).

Allmänna råd

Definitionen av försäkringsavtal har endast betydelse för redovisningen enligt dessa föreskrifter och allmänna råd. Definitionen kan alltså inte direkt läggas till grund för tillsynsrapportering eller tillämpning av rörelseregler enligt andra föreskrifter och allmänna råd.

Med *investeringsavtal* menas i dessa föreskrifter och allmänna råd sådana avtal om försäkring som redovisas som finansiella instrument i enlighet med IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*.

De försäkringsföretag som omfattas av artikel 4 i IAS-förordningen är företag vars värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). (FFFS 2007:29)

Dispens

3 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

2 kap. Allmänna bestämmelser om årsredovisningen

Tillämpning av internationella redovisningsstandarder

Allmänna råd

1. Godkända internationella redovisningsstandarder bör tillämpas av alla försäkringsföretag, om inte något annat krävs enligt lag eller annan författning eller följer av dessa föreskrifter och allmänna råd.
Internationella redovisningsstandarder som inte är godkända får tillämpas i den utsträckning de inte strider mot godkända standarder, lag eller annan författning eller dessa föreskrifter och allmänna råd.
2. Redovisningsrådets rekommendation RR 32:06 *Redovisning för juridiska personer*, i enlighet med den version som är fastställd i december 2006, bör tillämpas av alla försäkringsföretag, om inte annat följer av lag eller annan författning eller dessa föreskrifter och allmänna råd.
Följande uttalanden från Redovisningsrådets Akutgrupp (URA) bör tillämpas på samma sätt som RR 32:06, i enlighet med den version som är fastställd i december 2006, om inte annat följer av lag eller annan författning eller dessa föreskrifter och allmänna råd:
 - a) URA 5 *Nedskrivning av aktier i dotterföretag i samband med en koncernintern omstrukturering*.
 - b) URA 6 *Aktivering av ränteutgifter i koncernredovisningen*.
 - c) URA 7 *Koncernbidrag och aktieägartillskott*.
 - d) URA 42 *Klassificering av ITP-planer som finansieras genom försäkring i Alecta*.
 - e) URA 43 *Redovisning av särskild löneskatt och avkastningsskatt*.

- f) URA 44 *Redovisning av övergång från tillämpning av punkt 30 i IAS 19 Ersättningar till anställda till punkt 29.*
- g) URA 45 *Pensionsplaner som omfattar flera arbetsgivare.*
- h) URA 46 *IFRS 2 och sociala avgifter.*
- i) URA 47 *Redovisning av eget kapital i koncern.*
3. Utöver vad som följer av 2 tillämpas internationella redovisningsstandarder med följande begränsningar på grund av lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag:
- a) Företag redovisas inte som moderföretag och dotterföretag om en ägarandel saknas, se 1 kap. 3 § samma lag och 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554). Om ett företag saknar ägarandel men ändå har ett bestämmande inflytande över ett annat företag bör det först nämnda företaget lämna tilläggsupplysningar för att ge en rättvisande bild, se 2 kap. 2 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och 2 kap. 3 § årsredovisningslagen. Det andra företaget bör ange vilket företag som har bestämmande inflytande utan ägarandel och hur inflytandet kan utövas.
- b) Redovisningen av ett instrument eller dess delar som en skuld eller eget kapital i enlighet med den ekonomiska innebörden av villkoren tillämpas inte hos utgivaren till den del instrumentet avser vad som ska klassificeras som ett eget kapital enligt lag eller annan författning, se 5 kap. 4 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och 5 kap. 14 och 15 §§ årsredovisningslagen. Utgivaren bör i not lämna upplysningar om klassificeringen i enlighet med den ekonomiska innebörden.
- c) Placeringsstillgångar för vilka försäkringstagarna bär risk ska enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag alltid värderas till verkligt värde, se 4 kap. 2 § samma lag.
- d) Förutbetalda anskaffningskostnader för avtal om försäkring ska enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag under vissa förutsättningar tas upp som tillgång, se 4 kap. 8 § samma lag.
- e) Nedskrivningar som gjorts före ikraftträdandet av lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, får inte återföras, se punkt 3 i övergångsbestämmelserna till samma lag. Upplysningar om att en nedskrivning inte har återförts av detta skäl och bedömningen av effekten på företagets ställning och resultat bör lämnas i en not.
4. Utöver vad som följer av 2 och 3 tillämpas internationella redovisningsstandarder, Redovisningsrådets rekommendation RR 32:06 *Redovisning för juridiska personer*, i enlighet med den version som är fastställd i december 2006, och uttalanden från Redovisningsrådets Akutgrupp (URA) med följande anpassningar.
- a) Avistaköp eller avistaförsäljningar bör redovisas per affärsdagen. Med avistaköp och avistaförsäljning avses, när det gäller transaktioner på den svenska marknaden, avtal med leverans inom: tre bankdagar på penning- och obligationsmarknaden eller aktiemarknaden samt två bankdagar på råvarumarknaden eller valutamarknaden.
- b) Sådana Placeringsstillgångar (C) som inte är finansiella instrument får, trots att 4 kap. 14 f och 14 g §§ årsredovisningslagen ännu inte tillämpas, omvärderas till verkligt värde med stöd av särskilda bestämmelser i lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Byggnader och mark (C.1) kan därför värderas till verkligt värde, om samtliga tillgångar i posten värderas på samma sätt, se 4 kap. 5 § samma lag. Rörelsefastigheter får med avvikelse från internationella redovisningsstandarder redovisas på samma sätt som förvaltningsfastigheter, jfr IAS 16 *Materiella tillgångar* och IAS 40 *Förvaltningsfastigheter* samt 4 kap. 6 § samma lag. I sådana fall bör upplysningarna om en alternativ värdering med utgångspunkt i anskaffningsvärdet enligt 4 kap. 7 § samma lag lämnas uppdelat på rörelsefastigheter och förvaltningsfastigheter.
- c) Vad som anges om balanserade vinstmedel bör avse Konsolideringsfond i livförsäkringsbolag som inte får dela ut vinst och Övriga fonder i understödsföreningar, se 5 kap. 4 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag.
- d) Innehav för handel enligt IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*, bör redovisas som Innehav för handelsändamål enligt årsredovisningslagen. Även andra finansiella tillgångar än de som innehas för handel får vid redovisningen första gången oåterkalleligt klassificeras som en "finansiell tillgång värderad till verkligt värde via resultaträkningen" enligt IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*, endast om tillgången kan värderas till verkligt värde enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, se 4 kap. 1 § och 2 § 11 samma lag, 4 kap. 14 a och 14 b §§ årsredovisningslagen samt punkt 9 b i IAS 39 och punkt 45 i IFRS 4 *Försäkringsavtal*. Om förutsättningarna enligt IAS 39 är uppfyllda kan denna option tillämpas på värdepapper och fordringar. Detta gäller även tillgångar som uppkommer ge-

nom direkt utlåning, vilka annars skulle hänföras till någon av kategorierna investering till förfall, låne- och kundfordringar eller finansiell tillgång som kan säljas. Optionen kan däremot inte tillämpas på andelar i dotterföretag eller samriskföretag och andra intresseföretag. Den kan inte heller tillämpas på finansiella skulder innan detta är förenligt med 4 kap. 14 a och 14 b §§ årsredovisningslagen. Verkligt värdeoptionen får, trots bestämmelserna, tillämpas på ett skuldinstrument, dock inte på en del av instrumentet, med de begränsningar som följer av IAS 39 och under de förutsättningar som anges i punkt 9 andra stycket b i, enligt samma standard, om detta görs inom ramen för tillämpade principer för säkringsredovisning och endast så länge säkringsredovisning pågår, jfr 4 kap. 14 e § årsredovisningslagen. Företaget behöver då inte iakttä de förutsättningar som enligt IAS 39 annars gäller för säkringsredovisning av säkringsförhållandet. I sådana fall lämnas upplysningar om säkringsredovisning med hänsyn till att verkligt värdeoptionen tillämpats.

- e) Försäkringsföretag bör inte tillämpa RR 32:06 punkt 71 om undantag från IAS 21 och IAS 39 vid säkringsredovisning av valutasekringar, se 4 kap. 2 § 11 lagen om årsredovisning i försäkringsföretag.
- f) Onoterade försäkringsföretag får, trots tidsbegränsningarna i godkända internationella redovisningsstandarder och Redovisningsrådets rekommendationer RR 32:04 och RR 32:06 tillämpa följande lättnadsregler när företaget första gången tillämpar godkända internationella redovisningsstandarder:
- Punkt 65 i övergångsreglerna i RR 32:04, jfr punkt 36 A i IFRS 1 *Första gången International Financial Reporting Standards tillämpas*.
 - Punkt 4 i Redovisningsrådets rekommendation RR 32:06 om utnyttjande av vissa förenklingsregler i IFRS 1, jfr bland annat punkt 25 A, 25 F, 27 och 34 B i IFRS 1.
 - Punkt 36 C i IFRS 1 om undantag från kravet att presentera jämförande information enligt IFRS 7 *Finansiella instrument: Upplysningar*.

Lättnadsreglerna i punkterna 20 och 20 A i IFRS 1 får tillämpas även om IAS 19 *Ersättningar till anställda* tillämpas första gången under senare räkenskapsår än övriga standarder.

- g) Även försäkringsföretag som tillämpar undantaget från IAS 19 i RR 32:06 och redovisar förmånsbestämda pensionsplaner enligt där angivna principer, får redovisa räntedelen av årets pensionskostnad i post I.7 respektive II.8 Driftskostnader.

Oavsett vad som följer av godkända internationella redovisningsstandarder eller RR 32 behöver inte IAS 19 eller RR 32:06 punkt 37 tillämpas på försäkringsföretags avtal om försäkring som avser ersättningar efter avslutad anställning till egna anställda, jfr IFRS 4 punkt 4 b, IFRS 7 punkt 3 b, IAS 32 punkt 4 b och IAS 39 punkt 2 c. Om undantaget utnyttjas redovisas avtalen i stället enligt reglerna om försäkringsavtal eller, i förekommande fall, investerings- eller servicekontrakt.

5. Företag onoterat försäkringsföretag vars balansomslutning för de två senaste räkenskapsåren inte överstiger 1.000 prisbasbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring gäller följande lättnader:
- a) Företaget behöver inte upprätta en kassaflödesanalys, jfr IAS 1 *Utformning av finansiella rapporter*.
- b) Företaget behöver enbart lämna upplysningar enligt följande godkända internationella redovisningsstandarder:
- IFRS 4 *Försäkringsavtal*.
 - IFRS 7 *Finansiella instrument: Upplysningar*.
 - IAS 1 *Utformning av finansiella rapporter*, i den del som avser upplysningar om kapital.
 - IAS 10 *Händelser efter balansdagen*.
 - IAS 16 *Materiella anläggningstillgångar*, med de tillägg som framgår av punkterna 31 och 32 i RR 32:06 i enlighet med den version som är fastställd i december 2006.
 - IAS 17 *Leasingavtal*, med de undantag och tillägg som framgår av punkt 33 i RR 32:06 i enlighet med den version som är fastställd i december 2006.
 - IAS 18 *Intäkter*.
 - IAS 19 *Ersättningar till anställda*, med de undantag och tillägg som framgår av RR 32:06 punkt 37, om pensionsförpliktelserna är av väsentlig storlek.
 - IAS 21 *Effekterna av ändrade valutakurser*.
 - IAS 23 *Lånekostnader*, med det tillägg som framgår av punkt 44 i RR 32:06.
 - IAS 37 *Avsättningar, eventalförpliktelser och eventualtillgångar*.

- IAS 38 *Immateriella tillgångar*, med det tillägg som framgår av punkterna 66 och 68 i RR 32:06 i enlighet med den version som är fastställd i december 2006.
- IAS 40 *Förvaltningsfastigheter*, med det tillägg som framgår av punkt 74 i RR 32:06 i enlighet med den version som är fastställd i december 2006.

Lättnadsreglerna i första stycket bör inte tillämpas om försäkringsföretaget

- upprättar eller omfattas av en koncernredovisning där IAS-förordningen tillämpas,
- i andra fall upprättar eller omfattas av en koncernredovisning enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag som omfattar minst ett annat finansiellt företag,
- har en internationell anknytning, eller
- är ett livförsäkringsbolag eller en tjänstepensionskassa.

Ett företag bör i redogörelsen för tillämpade redovisningsprinciper ange om lättnaden har tillämpats, jfr 5 kap. 14 §.

I andra stycket menas med ett *finansiellt företag* ett försäkringsföretag, kreditinstitut eller värdepappersbolag, eller motsvarande utländskt företag och med en *internationell anknytning* att företaget bedriver gränsöverskridande verksamhet eller har filial utomlands, ingår i samma koncern som minst ett utländskt finansiellt företag, är en filial till ett utländskt företag eller har en sådan verksamhet som avser skadeförsäkring eller återförsäkring av skadeförsäkring och som bedrivs från ett fast driftställe av generalagenter eller generalrepresentationer enligt 14 b § lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

Oavsett första stycket behöver inte filialer lämna några upplysningar enligt godkända internationella redovisningsstandarder eller RR 32:06 i enlighet med den version som är fastställd i december 2006.

Undantaget i femte stycket får även tillämpas för sådan verksamhet som avser skadeförsäkring eller återförsäkring av skadeförsäkring och som bedrivs från ett fast driftställe av generalagenter eller generalrepresentationer enligt 14 b § lagen om utländska filialer m.m. (FFFS 2007:29)

Repor och andra återköpstransaktioner

1 § Med en *återköpstransaktion* avses ett avtal genom vilket parter kommit överens om dels försäljning av tillgångar (exempelvis växlar, fordringar eller överlåtbara värdepapper), dels ett efterföljande återköp av motsvarande tillgångar till ett bestämt pris. Med *överförande part* avses den part som säljer i avistaledet av en återköpstransaktion. Med *mottagande part* avses den part som köper i avistaledet av en återköpstransaktion.

Om den mottagande parten förbinder sig att sälja tillbaka tillgångarna på en dag som har bestämts eller ska bestämmas av den överförande parten, är transaktionen en *äkta återköpstransaktion*. Tillgångarna ska i så fall också fortsättningsvis redovisas i den överförande partens balansräkning och den mottagna köpeskillingen redovisas som skuld. Den mottagande parten ska inte ta upp tillgångarna i sin balansräkning utan redovisa den erlagda köpeskillingen som en fordran på den överförande parten.

Om den mottagande parten har rätt, men inte skyldighet, att återlämna tillgångarna till ett i förväg fastställt pris, är transaktionen en försäljning med option att sälja tillbaka tillgångarna (*oäkta återköpstransaktion*). I så fall ska inte den överförande parten utan den mottagande parten redovisa tillgångarna i sin balansräkning.

En oäkta återköpstransaktion ska ändå redovisas som en äkta återköpstransaktion, om det är uppenbart att optionen att återlämna tillgångarna kommer att utnyttjas.

Följande transaktioner ska inte anses som återköpstransaktioner:

1. Valutaterminstransaktioner.
2. Optionsinstrument.
3. Transaktioner som omfattar emission av skuldebrev med förbindelse att före förfallodagen återköpa hela emissionen eller delar av denna.
4. Andra liknande transaktioner.

Vid en äkta återköpstransaktion ska den överförande parten ange överförda tillgångar under "Panter och därmed jämförbara säkerheter ställda för egna skulder och för såsom avsättning redovisade förpliktelser" (poster inom linjen, post I). Vid en oäkta återköpstransaktion ska den överförande parten ange det lösenpris som överenskommit för ett eventuellt återköp under "Åtaganden" (poster inom linjen, post IV).

Allmänna råd

En avgränsning görs i femte stycket för att skilja återköpsransaktioner från vissa andra slag av finansiella avtal. Om däremot de angivna tillgångarna själva omfattas av återköpsavtal, gäller reglerna också för ett sådant återköpsavtal.

Övertagna försäkringsbestånd

2 § Om ett försäkringsföretag under räkenskapsåret har tagit över försäkringstekniska avsättningar från ett annat försäkringsföretag, enligt bestämmelserna i 15 kap. 1–7 §§ försäkringsrörelselagen (1982:713), ska beståndsoverlåtelsen redovisas över balansräkningen.

Avtal om försäkring med en annan ekonomisk innebörd**Allmänna råd**

Av definitionen i 1 kap. 2 § framgår vad som ska redovisas som ett försäkringsavtal. För redovisningen av avtal om försäkring som klassificeras som finansiella instrument finns närmare regler i internationella redovisningsstandarder som anges i 2 kap. allmänna råd, jfr IFRS 4 *Försäkringsavtal*, IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering* och IAS 18 *Intäkter*. Se även 4 kap. allmänna råd.

3 kap. Balansräkning och resultaträkning**Balansräkningen**

1 § Balansräkningen ska upprättas enligt balansräkningsschemat i bilaga 1. Utöver vad som följer av bilaga 1 till lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, ska försäkringsföretag infoga posterna C.II.6a Derivat (positivt värde) och HH.IV.a Derivat (negativt värde), om det inte är lämpligt att redovisa derivaten under någon annan post.

Balansräkningens poster ska ha det innehåll som anges i bilaga 3. (FFFS 2007:29)

Omföringar till och från vissa fonder**Allmänna råd**

Av 4 kap. 6 § första stycket följer att gottskriven återbäring som huvudregel tas upp i balansräkningen med tillämpning av 7 kap. 1 och 2 §§ försäkringsrörelselagen (1982:713).

I 16–17 §§ i bilaga 4, finns bestämmelser om redovisning av sådan återbäring som enligt bolagsordningen gottskrives försäkringstagaren eller någon annan ersättningsberättigad med ett visst belopp på grund av en försäkring. Bestämmelserna anger att sådan återbäring redovisas som livförsäkringsavsättning eller villkorad återbäring under innevarande räkenskapsår. Andra belopp som kan komma att gottskrivas som återbäring och som inte följer av avtal om försäkring bör redovisas som eget kapital till dess bolagsstämman fastställt storleken. Beloppet bör då omföras från eget kapital till villkorad eller garanterad återbäring.

Resultaträkningen

2 § Resultaträkningen ska upprättas enligt resultaträkningsschemat i bilaga 2 och innehålla, utöver vad som följer av bilaga 2 till lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, även följande poster:

- Teknisk redovisning av skadeförsäkrings- och livförsäkringsrörelse
 - 6.b. aa.i. / 6.b. bb.i. Före avgiven återförsäkring, och
 - 6.b. aa.ii. / 6.b. bb.ii. Återförsäkrares andel (–).

Resultaträkningens poster ska ha det innehåll som anges i bilaga 4.

Allmänna råd

Parenteser med orden "efter avgiven återförsäkring" får i årsredovisningen ersättas med förkortningen f.e.r. (för egen räkning).

Resultaträkningen indelas i en teknisk redovisning, uppdelad mellan skadeförsäkringsrörelse och livförsäkringsrörelse, samt en icke-teknisk redovisning. De poster som endast avser någon av rörelserna eller vars innehåll skiljer sig åt mellan de olika verksamheterna kommenteras särskilt i bilaga 4.

Redovisning av kapitalavkastning

3 § Intäkter och kostnader på placeringstillgångar som hänger samman med skadeförsäkringsrörelse redovisas i den icke-tekniska redovisningen. En rimlig avkastning på den aktuella försäkringsrörelsens kassaflöden förs därefter över till den tekniska redovisningen (försäkringsrörelsen). Det överförda beloppet särredovisas under posterna III.6 och I.2.

I traditionell livförsäkringsrörelse redovisas kapitalavkastningen i den tekniska redovisningen av livförsäkringsrörelsen.

För fondförsäkringsrörelse redovisas kapitalavkastning på sådana placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken i den tekniska redovisningen av livförsäkringsrörelsen, medan kapitalavkastning på placeringstillgångar för egen räkning redovisas i den icke-tekniska redovisningen.

Försäkringsföretag som bedriver såväl traditionell livförsäkringsrörelse som skadeförsäkringsrörelse redovisar kapitalavkastningen i den rörelse där den är intjänad.

Allmänna råd

Enligt första stycket förs avkastning på den aktuella försäkringsrörelsens kassaflöden över till den tekniska redovisningen. Normalt kan ett genomsnitt av de försäkringstekniska avsättningarna f. e. r. vara en tillräcklig approximation av dessa flöden, efter avdrag för den kapitalbindning som försäkringsrörelsen medför i form av exempelvis premiefordringar.

Försäkringstekniska avsättningar i utländsk valuta

4 § Om det vid beräkning av utgående försäkringstekniska avsättningar och återförsäkrarens andel därav, kvarstår förpliktelser i utländsk valuta som också ingick i den ingående balansen, ska denna del av den ingående balansen räknas om till balansdagens kurs. Valutakursvinsten eller valutakursförlusten vid sådan omräkning ska redovisas som kapitalavkastning.

Funktionsindelning av driftskostnader

5 § Försäkringsföretagets samtliga driftskostnader ska funktionsindelas enligt tredje stycket.

Med driftskostnader avses i denna paragraf såväl direkta som indirekta kostnader för anställd eller inhyrd personal (löner, sociala avgifter, pensioner och arvoden m.m.), hyror (lokaler, leasinginventarier m.m.), planenliga avskrivningar på andra tillgångar än placeringstillgångar (C) samt andra verksamhetsrelaterade kostnader.

Driftskostnaderna delas in i följande funktioner:

- a) *anskaffning*
Driftskostnader för anskaffning eller förnyelse av försäkringsavtal och investeringsavtal tas upp under posten Anskaffningskostnader, som ingår som en delpost i resultatposten I.7/II.8 Driftskostnader.
- b) *skadereglering*
Driftskostnader för skadereglering tas upp under resultatposten I.4. a/II.5. a Utbetalda försäkringsersättningar.
- c) *administration*
Driftskostnader för gemensam administration tas upp under posten Administrationskostnader, som ingår som en delpost i resultatposten I.7/II.8 Driftskostnader.
- d) *finansförvaltning*
Driftskostnader för finansförvaltningen tas upp under posten Kapitalförvaltningskostnader, som ingår som en delpost i resultatposten II.9/III.5. a Kapitalavkastning, kostnader.
- e) *fastighetsförvaltning*
Driftskostnader för fastighetsförvaltningen tas upp under resultatposten Kapitalavkastning, Kostnader II.9/III.5. a.

Fördelning av kapitalavkastning i understödsföreningar

6 § En understödsförening som har flera verksamhetsgrenar, ska fördela kapitalavkastningen i förhållande till storleken på försäkringsfonder och fria fonder enligt lagen (1972:262) om understödsföreningar, om inte stadgarna föreskriver en annan fördelning.

Pensionsförpliktelser till anställda

7 § Ett försäkringsföretag ska göra avsättning i balansräkningen för sådana pensionsförpliktelser till anställda som inte har täckning i en pensionsförsäkring eller i särskilt avskiljda tillgångar (pensionsstiftelse eller motsvarande).

Försäkringsföretag vars redovisade pensionsskuld i balansräkningen eller kapital i särskilt avskiljda tillgångar överstiger kapitalvärdet av pensionsförpliktelserna till anställda, ska inte redovisa överskottet i balansräkningen.

Första och andra styckena gäller inte för förmånsbestämda planer som redovisas enligt IAS 19 *Ersättning till anställda*. (FFFS 2007:29)

Allmänna råd

Paragrafen innebär att det endast är möjligt att tillämpa en så kallad korridor metod och redovisa en så kallad nettotillgång i balansräkningen om förmånsbestämda planer redovisas enligt IAS 19 *Ersättning till anställda*. (FFFS 2007:29)

4 kap. Värderingsregler

Värdering av finansiella instrument

Allmänna råd

Finansiella instrument värderas till verkligt värde om det är förenligt med 4 kap. 14 a § årsredovisningslagen (1995:1554) och IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*. I annat fall värderas finansiella instrument enligt ordinarie värderingsprincip, jfr 4 kap. 2 § 11 lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag och 2 kap. allmänna råd. Sådana finansiella tillgångar som inte får värderas till verkligt värde värderas med utgångspunkt i anskaffningsvärdet, se 4 kap. 2 § 2 samma lag.

Värderingsregler om bland annat erforderliga värdejusteringar för finansiella instrument som värderas med utgångspunkt i anskaffningsvärdet finns i internationella redovisningsstandarder, jfr IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*.

Försäkringsföretag bör inte skriva upp finansiella tillgångar enligt 4 kap. 6 § årsredovisningslagen eller tillämpa andra i lag medgivna optioner som är oförenliga med godkända internationella redovisningsstandarder, om inte annat följer av dessa föreskrifter och allmänna råd, jfr bland annat punkt 53 i Redovisningsrådets rekommendation RR 32:06 *Redovisning för juridiska personer* i enlighet med den version som är fastställd i december 2006.

Se även 13 § andra stycket om värdering av vissa skulder enligt avtal om försäkring som redovisas som finansiella instrument. (FFFS 2007:14)

Nettoförsäljningsvärde och verkligt värde på byggnader och mark

1 § (49) När nettoförsäljningsvärde och verkligt värde ska bestämmas för fastigheter, ska försäljningsvärdet vara det pris som skulle uppnås på balansdagen vid en frivillig, offentligt utbjuden försäljning på en marknad som tillåter försäljning i normal ordning och där det ges skälig tid för förhandlingar.

Försäljningsvärdet ska åtminstone fastställas årligen genom en individuell värdering. Om det finns särskilda skäl, får värderingen av småhus med begränsat värde grundas på generella uppgifter om prisnivåer för sådana objekt.

Värderingen ska utföras av en kompetent värderingsman och med erkända och accepterade värderingsmetoder. För varje enskild fastighet ska väljas den metod eller den kombination av metoder som bäst återspeglar försäljningsvärdet på balansdagen. Värderingen ska dokumenteras skriftligen för varje fastighet med uppgifter om när och hur samt på vilka grunder värderingen utförts och av vem.

Allmänna råd

Enligt tredje stycket får värdering utföras av såväl internt anställd personal som externt anlita de värderingskonsulter, om de uppfyller det allmänna kvalifikationskravet. Detta innebär att värderingsmannen måste ha tillräcklig teoretisk och praktisk kunskap om hur värderingen utförs samt i övrigt vara väl förtrogen med fastighetsmarknaden i allmänhet och den enskilda fastighetens lokala marknadsförhållanden i synnerhet.

Värderingsmannen kan tillämpa följande metoder eller kombinationer av metoder för att fastställa försäljningsvärdet:

1. Ortsprismetoden

Metoden har sin utgångspunkt i marknadsanalyser. Detta innebär att fastighetens värde bedöms med ledning av priser som betalats för likartade fastigheter, jämförelseobjekt, på en fri och öppen marknad. Tillgången på relevanta marknadsdata är därför avgörande för värderingsresultatets kvalitet. För att möjliggöra analysen, måste priserna relateras till värdepåverkande faktorer.

2. Kassaflödesmetoden

Metoden bygger också den på marknadsanalyser, men den har formen av en investeringskalkyl. Metoden utgår från en bestämd kalkylperiod, där betalningsströmmarna och det framtida restvärdet diskonteras till ett nuvärde, dvs. ett bedömt försäljningsvärde.

De framtida betalningsströmmarna bedöms och fastställs utifrån de rådande förhållandena för respektive fastighet. I dessa fall bedöms bland annat hyror, hyresutveckling, vakanser och vakansutveckling, utvecklingen av drifts- och underhållskostnader, inklusive eftersatt underhåll. Räntekostnader och andra finansieringskostnader beaktas inte i flödena. Bedömningarna av framtida hyresnivåer, vakanser och kostnadsutveckling bör återspegla marknadens förväntningar och synsätt.

Risker som är förknippade med respektive fastighet beaktas i flödena. Risk därutöver beaktas när kalkylränta respektive avkastningskrav fastställs. Avkastningskravet motsvarar marknadens förräntningskrav för liknande objekt.

Nuvärdet av eventuella räntebidrag bör beräknas separat i flödet.

Periodisering av premier enligt återförsäkringsavtal

2 § Direktförsäkringsföretag ska periodisera premier som hänför sig till försäkringsavtal avseende återförsäkring av skadeförsäkring så att premierna intäkts- eller kostnadsförs över avtalstiden i förhållande till det försäkringsgskydd som hänför sig till perioden.

Allmänna råd

Definitionerna av direktförsäkringsföretag och försäkringsavtal framgår av 1 kap. 2 §.

Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar

3 § Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar ska tas upp till belopp som motsvarar återförsäkrarens ansvar för försäkringstekniska avsättningar enligt ingångna återförsäkringsavtal.

Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar ska skrivas ned till återvinningsvärdet, om ett direktförsäkringsföretags redovisade värden enligt ett avtal om avgiven återförsäkring av skadeförsäkring väsentligt överstiger summan av förväntade framtida inbetalningar (+), utbetalningar (-) och marknadsmässig återförsäkringspremie (+) för framtida återförsäkringsgskydd (återvinningsvärdet [+/-]). Om återvinningsvärdet är negativt och inte kan beaktas genom en nedskrivning, ska beloppet redovisas som en ökning av posten Skulder avseende återförsäkring (HH.II). Nedskrivningen eller skuldökningen ska belasta periodens resultat.

Återvinningsvärdet ska beräknas enligt en vedertagen försäkringsmatematisk metod. Betalningar ska diskonteras endast om återförsäkrarens ansvar avser försäkringstekniska avsättningar som diskonteras.

Nedskrivningen eller skuldökningen ska återföras när det skett en väsentlig förändring i de antaganden som ledde fram till beslutet om nedskrivning eller skuldföring. En återföring får inte medföra att det redovisade värdet överstiger vad som skulle ha re-

dovisats i balansräkningen om försäkringsföretaget inte gjort någon nedskrivning eller skuldföring. Återföringen ska redovisas som en intäkt i resultaträkningen.

Vid tillämpningen av andra – fjärde stycket ska återförsäkringsavtal som har ett direkt samband med varandra värderas tillsammans.

Allmänna råd

Definitionen av återförsäkringsavtal finns i internationella redovisningsstandarder jfr bilaga A i IFRS 4 *Försäkringsavtal*.

Andra stycket är också tillämpligt när värdet av ett återförsäkringsavtal har redovisats som en skuld i balansräkningen. När ett negativt återvinningsvärde väsentligt överstiger den redovisade skulden, redovisas således en skuldökning.

Med marknadsmässig återförsäkringspremie menas den premie som med hänsyn till förhållandena när återförsäkringsavtalet ingicks skulle ha bestämts mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs. Premien avser överföring av försäkringsrisk samt täckande av återförsäkrarens omkostnader och vinstmarginal.

När försäkringsföretaget bedömer om beräkningarna görs enligt en vedertagen försäkringsmatematisk metod bör det beakta tillämpningen vid beräkningen av försäkringstekniska avsättningar enligt 7 kap. 1 och 2 §§ försäkringsrörelselagen (1982:713). Vid en diskontering av framtida betalningar bör som diskonteringsränta användas den ränta som ska användas enligt 10 §.

Av paragrafen följer att återförsäkringsavtal som huvudregel värderas var för sig. Sådana återförsäkringsavtal som har ett direkt samband med varandra värderas dock kollektivt enligt femte stycket. Det bör anses att ett sådant samband finns, om avtalen på ett naturligt sätt kan betraktas som en enhet därför att de avser återförsäkring av en och samma försäkringsrisk.

Anskaffningskostnader

4 § När ett försäkringsföretag aktiverar anskaffningskostnader för tecknande av försäkringsavtal gäller följande.

Med anskaffningskostnader menas sådana driftskostnader enligt 9 § i bilaga 4, (a) Anskaffningskostnader), som varierar med och som direkt eller indirekt är relaterade till anskaffning eller förnyelse av försäkringsavtal. Driftskostnader av allmän karaktär, såsom kostnader för allmän marknadsföring, ska inte medräknas.

Försäkringsföretaget ska bara aktivera sådana anskaffningskostnader för försäkringsavtal, eller homogena och uppföljningsbara grupper av avtal, som bedöms generera en marginal som minst täcker anskaffningskostnaderna.

Försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse ska upprätta en plan som anger hur aktiverade anskaffningskostnader för enskilda avtal eller homogena och uppföljningsbara grupper av avtal ska täckas. Planens förutsättningar ska prövas årligen. Om inte något annat följer av andra och tredje stycket ska aktiveringen av anskaffningskostnader grundas på den gällande planen.

Allmänna råd

Definitionen av försäkringsavtal framgår av 1 kap. 2 §.

För redovisning av anskaffningskostnader avseende avtal om försäkring, som klassificeras som investeringsavtal, finns närmare regler i godkända internationella redovisningsstandarder, jfr IAS 18 *Intäkter*.

- Exempel på driftskostnader som kan aktiveras är
- provisioner till säljare och försäkringsförmedlare,
 - kostnader för marknadsföring av försäkringsprodukter,
 - löner och andra kostnader för säljare,
 - kostnader för handläggning av nya försäkringsavtal, och
 - kostnader för underwriting.

Utgifter för IT-system för nya försäkringsprodukter bör inte aktiveras som förutbetalda anskaffningskostnad. Under vilka förutsättningar sådana utgifter får tas upp som en immateriell tillgång behandlas i internationella redovisningsstandarder, jfr IAS 38 *Immateriella tillgångar*.

5 § (54) När ett försäkringsföretag bestämmer avskrivningsplanen för förutbetalda anskaffningskostnader som aktiverats gäller följande.

Avskrivningsplanen ska ta hänsyn till förväntade annulleringar.

I försäkringsföretag som bedriver skadeförsäkringsrörelse ska ett aktiverat belopp periodiseras på ett sätt som svarar mot periodiseringen av den ej intjänade premien för försäkringen i fråga.

I försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse ska ett aktiverat belopp periodiseras enligt en plan som upprättas i enlighet med 4 §.

Försäkringsföretaget ska iaktta rimlig försiktighet när det bedömer hur stor del av anskaffningskostnaderna som ska aktiveras och hur lång avskrivningstiden ska vara.

Om förutsättningarna för att få redovisa anskaffningskostnader som tillgång inte längre är uppfyllda, ska beloppet skrivas ned.

Anskaffningskostnader kan fördelas på grupper av försäkringsavtal under förutsättning att dessa är homogena såväl till sitt försäkringstekniska innehåll som till teckningstidpunkt.

Allmänna råd

I skadeförsäkringsrörelse bör den planliga avskrivningen på anskaffningskostnaden endast undantagsvis överstiga tolv månader.

Försäkringstekniska avsättningar

Allmänt

6 § För försäkringsavtal ska försäkringstekniska avsättningar redovisas enligt

1. 7 kap. 1 och 2 §§ försäkringsrörelselagen (1982:713),
2. Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om beräkning av försäkringstekniska avsättningar som utfärdats med stöd av samma lag, och
3. bestämmelserna i 7–13 §§.

Avvikelser från första stycket får göras om

- a) det är förenligt med 4 kap. 9 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag,
- b) avvikelserna ger en redovisning som är mer relevant men inte mindre tillförlitlig eller som är mer tillförlitlig men inte mindre relevant, samt
- c) upplysningar lämnas i not om vilken avvikelse som görs, skälen för avvikelserna och effekten på berörda poster i balansräkningen, resultaträkningen och resultatanalyserna samt relevanta nyckeltal.

Allmänna råd

Av 1 kap. 2 § framgår vad som redovisas som försäkringsavtal.

Försäkringstekniska avsättningar för tjänstepensionsförsäkring värderas enligt första stycket med användning av så kallade aktsamma antaganden enligt 7 kap. 2 § försäkringsrörelselagen.

Bestämmelser om beräkning av försäkringstekniska avsättningar avseende tjänstepensionsförsäkring och för annan försäkring än tjänstepensionsförsäkring finns i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om val av räntesats för att beräkna livförsäkringsavsättningar och vissa andra försäkringstekniska avsättningar.

Ifråga om vad som är en mer relevant och tillförlitlig redovisning än den som tidigare tillämpats finns vägledning i internationella redovisningsstandarder, jfr IFRS 4 *Försäkringsavtal*.

Andra stycket tillämpas bland annat på ränta för att beräkna försäkringstekniska avsättningar.

Företag som avser att tillämpa undantaget i andra stycket bör så snart det kan ske lämna in en skriftlig redogörelse till Finansinspektionen med sådana upplysningar som anges i andra stycket c.

Livförsäkring

7 § (59) Till den del livförsäkringsavsättningen (DD.2) avser försäkringsföretagets ansvarighet för löpande försäkringar ska den beräknas enligt s.k. ozillmerad metod. En zillmerad metod får dock användas som en approximation under förutsättning att negativa värden sätts till 0. Särskilda bestämmelser om förutbetalda anskaffningskostnader finns i 4 och 5 §§.

Allmänna råd

En understödsförening som omfattas av lagen (1972:262) om understödsföreningar ska tillämpa lagen om årsredovisning i försäkringsföretag när den upprättar en årsredovisning, se 1 kap. 1 § samma lag. Enligt 6 § ska försäkringstekniska avsättningar som huvudregel tas upp i balansräkningen med tillämpning av 7 kap. 1 och 2 §§ försäkringsrörelselagen. Dessa regler gäller alltså för rubricering och värdering av försäkringsåtaganden i understödsföreningens årsredovisning, i stället för reglerna om beräkning av premiereserv enligt 21 och 22 §§ lagen om understödsföreningar.

Skadeförsäkring

8 § Bestämmelserna om "Ej intjänade premier och kvardröjande risker" (DD.1) ska inte gälla för sådana försäkringsklasser eller delar av försäkringsklasser för vilka försäkringstekniska avsättningar har beräknats enligt försäkringsteknisk metod med betryggande antaganden, exempelvis brandförsäkring för all framtid eller skadelivräntor. Föreskrifternas bestämmelser om "Oreglerade skador" (DD.3) gäller allmänt för all skadeförsäkringsrörelse.

Beräkning av försäkringstekniska avsättningar för direkt försäkring

9 § (56, 57, 58) För försäkringar med terminsbetald premie ska vid beräkning av avsättning för ej intjänade premier medräknas också ansvarighet för sådana terminer av den återstående löptiden som ligger efter balansdagen.

Förutbetalda anskaffningskostnader får inte dras av från avsättningen för ej intjänade premier.

För försäkringar med flerårsbetald premie ska avsättningen för ej intjänade premier beräknas på grundval av en noggrann uppskattning av dels försäkringsföretagets ansvarighet för löpande avtal, dels det förväntade utbetalningsmönstret. Avsättningen för ej intjänade premier får uppskattas med hjälp av den ej intjänade andelen av premien för löpande försäkringar, dvs. *pro rata temporis*.

Till statistiska metoder som får användas räknas *en bråkdelsmetod*, normalt 24-delsmetoden samt *en bloc- eller pauschalmetod*. Den sistnämnda metoden, som innebär att den ej intjänade premien uppskattas som en fast andel av premieinkomsten under redovisningsperioden, får tillämpas om den fasta andelen värderas på nytt vart tredje år eller vid en tidigare tidpunkt om det är nödvändigt.

Om försäkringsföretaget bedömer att premienivån för löpande försäkringar är otillräcklig, ska en avsättning göras för kvardröjande risker.

Avsättningen för ej intjänade premier får redovisas sammantaget för försäkringsföretagets totala verksamhet.

Med löpande försäkringar menas försäkringar enligt ingångna avtal oavsett om dessa helt eller delvis avser senare försäkringsperioder.

Allmänna råd

Avsättningen för ej intjänade premier motsvarar värdet av försäkringsföretagets ansvarighet för löpande försäkringar. Försäkringsföretaget behöver uppskatta de förväntade kostnaderna för skador som kan komma att inträffa under dessa försäkringars återstående löptid samt förvaltningskostnaderna under denna tid.

Dessa kostnadsuppskattningar bör bygga på försäkringsföretagets erfarenhet men också ta hänsyn till såväl den observerade som den prognostiserade utvecklingen av relevanta kostnader.

Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt sådana försäkringsavtal där premien avtalats för längre tid än ett år med hjälp av diskontering av förväntade framtida utbetalningar.

10 § (60) Om ett försäkringsföretag tillämpar statistiska metoder för att beräkna avsättningen för oreglerade skador, ska det fortlöpande pröva tillförlitligheten i de tillämpade metoderna.

I sådan verksamhet där en skada kan komma att slutregleras först avsevärd tid efter det att den inträffade, exempelvis olika slag av ansvarsförsäkring, ska försäkringsföretaget ta den hänsyn som krävs till förväntad utveckling som kan påverka skadekostnaderna.

Endast under följande förutsättningar får värdet av framtida betalningar diskonteras när avsättningen för oreglerade skador beräknas för en grupp av skador:

- a) Diskonteringen ska göras öppet, med redovisning av gjorda antaganden om framtida direktavkastning och inflation.
- b) Den förväntade genomsnittliga återstående tiden till skadeutbetalning ska vara minst fyra år för den berörda gruppen av skador.
- c) Diskonteringen ska följa erkänd aktuariell praxis och planerade förändringar av den tillämpade modellen ska förhandsanmälas till Finansinspektionen.
- d) Hänsyn ska tas till alla faktorer som kan förväntas medföra att kostnaderna för gruppen av skador ökar i framtiden.
- e) Bolaget ska ha tillräckliga uppgifter för att kunna konstruera en rimlig modell för skadeavvecklingens tidsförlopp.
- f) Antagandet om diskonteringsränta ska vara en försiktig uppskattning av direktavkastningen på de placeringar som motsvarar avsättningarna för oreglerade skador under perioden för skadeavvecklingen.
- g) Antagandet om diskonteringsränta får högst uppgå till det lägsta värdet på direktavkastningen för den typ av placeringar som avses i f, beräknad som ett genomsnitt för de senaste fem åren respektive för det senaste året före balansdagen.
- h) Försäkringsföretaget ska i not till årsredovisningen ange det odiskonterade beloppet av avsättningen för oreglerade skador. Beloppet ska delas upp på de grupper för vilka olika diskonteringsmetoder har använts. Vidare ska dessa metoder specificeras när det gäller antaganden om framtida skadekostnader och kapitalavkastning samt kriterier för att bestämma skadeavvecklingstidens längd.

Begränsningarna i tredje stycket f och g gäller inte för oreglerade skador hänförliga till tjänstepensionsförsäkring eller försäkring som värderas enligt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om val av räntesats för att beräkna livförsäkringsavsättningar och vissa andra försäkringstekniska avsättningar.

Allmänna råd

För att undvika implicit diskontering bör antagandet om inflation och direktavkastning inte göras i form av enbart ett realräntearitagande. Om det ändå är naturligt att referera till ett realräntearitagande, bör också ett antagande om framtida inflation för den relevanta perioden anges. Om försäkringsföretaget utnyttjar ett realräntearitagande, bör också förhållandet mellan skadeinflation och allmän inflation beskrivas.

Genomsnittlig tid för skadeavveckling bör avspegla tyngdpunkten i motsvarande betalningsflöde, dvs. bör beräknas som ett vägt medeltal.

Beräkning av försäkringstekniska avsättningar för mottagen återförsäkring

11 § Avsättningarna för mottagen återförsäkring får bedömas med ledning av tidigare års redovisning och övriga kända förhållanden som angår återförsäkringen.

Allmänna råd

Ett försäkringsföretag bör bedöma om uppgifter per balansdagen från cedenten är tillräckliga, i den mån sådana uppgifter är tillgängliga. Det gäller uppgifter om avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker, livförsäkringsavsättningar och avsättning för oreglerade skador för mottagen återförsäkring. En förstärkning kan vara motiverad om man inte känner till eller vill godta de grunder eller metoder som cedenten tillämpat vid reservsättningen.

Beräkning av avsättning för oreglerade skador vid koassurans

12 § Vid koassurans mellan EES-försäkringsgivare som uppfyller kraven i rådets direktiv 78/473/EEG av den 30 maj 1978 om samordning av lagar och andra författningar som avser koassuransverksamhet inom gemenskapen (EGT L 151, 07.06.1978,

Celex 31978L0473) ska avsättningen för oreglerade skador för ett svenskt försäkringsförenags andel minst uppgå till den nivå som skulle uppnås om man tillämpade de regler som gäller för den ledande samförsäkraren.

Livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk

13 § Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (EE) ska värderas till verkligt värde till den del som villkoren är kopplade till finansiella tillgångar och skulder. Till de delar som villkoren är kopplade till aktuariella och övriga risker ska värderingen göras konsistent med bolagets värderingsprinciper vid redovisning av sådana riskers inverkan på resultat och ställning.

Skulder enligt avtal om försäkring för vilka försäkringstagaren bär risk ska värderas till verkligt värde till den del som villkoren är kopplade till finansiella tillgångar och skulder, även om avtalet redovisas som ett finansiellt instrument.

Allmänna råd

Närmare regler om värdering av finansiella skulder som värderas till verkligt värde finns i internationella redovisningsstandarder, jfr IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*.

14 § har upphävts genom FFFS 2007:29.

Säkerhetsreserv

15 § Regler om förutsättningar för att göra avsättning till och upplösningar av säkerhetsreserven för skadeförsäkringsbolag är intagna i särskilda föreskrifter.

5 kap. Tilläggsupplysningar

Balansräkningen

Byggnader och mark

1 § För posten Byggnader och mark (C.1) ska upplysningar lämnas om redovisat värde för rörelsefastigheter och deras andel av redovisat värde för samtliga fastigheter.

Allmänna råd

I paragrafen preciseras kravet på upplysningar enligt 5 kap. 3 § 1 lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag om hur stor andel av fastigheter som används i den egna verksamheten.

Rörelsefastigheter definieras i IAS 40 *Förvaltningsfastigheter*.

Placeringsstillgångar för villkorad återbäring

2 § I samband med att ett försäkringsföretag lämnar upplysning om uppdelningen i direkt och indirekt placeringsrisk för Tillgångar för villkorad återbäring (D.1), ska det också upplysa om enligt vilka principer denna uppdelning gjorts.

3 § Om Tillgångar för villkorad återbäring (D.1) avviker beloppsmässigt från Avsättning för villkorad återbäring (EE.1), ska försäkringsföretaget redogöra för orsakerna till avvikelserna i en not till balansräkningen.

Fordringar avseende direkt försäkring

4 § (6) Posten Fordringar avseende direkt försäkring (F.I) ska i balansräkningen eller i not delas upp på fordringar hos försäkringstagare, försäkringsförmedlare och försäkringsföretag.

Eget kapital och villkorad återbäring

5 § Livförsäkringsföretag ska i känslighetsanalysen beakta hur marknadsförändringar påverkar villkorad återbäring.

Allmänna råd

En understödsförening bör i not till balansräkningen ange hur stor del av posten Övriga fonder (AA.V.4) som avser försäkringsfond och därmed inte är tillgängliga medel för utvidgning av försäkringsförmåner eller premiereduktion. I noten bör också årets förändringar specificeras.

6 § I samband med att ett försäkringsföretag lämnar upplysning om uppdelningen i direkt och indirekt risk för Villkorad återbäring (EE.1), ska det också lämna upplysning om principerna för denna uppdelning.

Livförsäkringsavsättning

7 § (59.1) I not till balansräkningen ska en sammanfattning av de viktigaste beräkningsantagandena för livförsäkringar lämnas.

Allmänna råd

En understödsförening bör i not till balansräkningen upplysa om försäkringsfondens storlek och hur stor del som redovisas som Livförsäkringsavsättning (DD.2) respektive Övriga fonder (AA.V.4).

8 § har upphävts genom FFFS 2007:29.

Poster inom linjen

9 § Om försäkringsföretaget har ställt säkerhet eller ingått ansvarsförbindelse till förmån för intresseföretag, ska särskilda upplysningar lämnas om detta.

Allmänna råd

I 5 kap. 11 § andra stycket årsredovisningslagen (1995:1554), som gäller enligt 5 kap. 1 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, finns krav på upplysningar om ställda säkerheter till förmån för koncernföretag.

Resultaträkningen

Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen

10 § I not till resultaträkningen ska ett försäkringsföretag som bedriver skadeförsäkringsrörelse lämna uppgifter som beskriver hur kapitalavkastningen överförs från finansförvaltningen till försäkringsrörelsen. En sådan beskrivning ska innehålla uppgifter om hur kapitalunderlaget och kalkylräntan fastställts. Uppgifter ska vidare lämnas om vilket eller vilka finansiella instrument som försäkringsföretaget lagt till grund för att bestämma kalkylräntan samt löptiderna för dessa instrument.

Motsvarande uppgifter ska lämnas för beräkningar i väsentliga utländska valutor.

Driftskostnader

11 § (34) Posten Driftskostnader (I.7/II.8) ska i resultaträkningen eller i not specificeras på följande sätt:

- a) Anskaffningskostnader.
- b) Förändring av Förutbetalda anskaffningskostnader (+/–).
- c) Administrationskostnader.
- d) Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring (–).

Ersättningar till ledande befattningshavare

12 § För upplysningar om ersättningar och förmåner till personer i ledningen finns bestämmelser i 5 kap. 1 och 2 §§ lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, jfr 5 kap. 20 och 22–25 §§ årsredovisningslagen (1995:1554). (FFFS 2007:29)

Allmänna råd

Upplysningar om ersättningar och förmåner till nyckelpersoner i ledande ställning bör också lämnas enligt IAS 24 *Upplysningar om närstående* som gäller enligt 2 kap. allmänna råd.

Upplysningar om väsentliga villkor i avtal med nyckelpersoner i ledande ställning om framtida pensioner och liknande förmåner efter avslutad anställning bör även omfatta följande upplysningar:

- huruvida pensioner är avgiftsbestämda eller förmånsbestämda,
- räkenskapsårets kostnad i förhållande till pensionsgrundande ersättning för avgiftsbestämda pensioner,

- räkenskapsårets kostnad i förhållande till pensionsgrundande ersättning för förmånsbestämda pensioner, samt
- för förmånsbestämda pensioner, pensionsnivån uttryckt i förhållande till pensionsgrundande ersättning eller, i förekommande fall, i kronor och om pensionen är villkorad av framtida anställning.

Upplýsingar om andra ersättningar enligt 5 kap. 20 § årsredovisningslagen (1995:1554) omfattar även annat arbete än som styrelseledamot eller annan ledande befattningshavare. Dessa ersättningar avser även arvoden för uppdrag som tillhör styrelseledamotens normala yrkesverksamhet, exempelvis som advokat eller konsult. Det saknar betydelse om ersättningen för arbetet betalas direkt till personen, till ett bolag eller annan tredje man.

Begreppet *nyckelpersoner i ledande ställning* bör definieras enligt godkända internationella redovisningsstandarder, jfr IAS 24. Dessa personer bör även anses ingå i ledningen vid tillämpning av 5 kap. 20 § tredje stycket, 22 § andra stycket och 25 § årsredovisningslagen.

(FFFS 2007:29)

Närståendeupplýsingar i vissa livförsäkringsföretag

13 § Sådana livförsäkringsföretag som inte får dela ut vinst och som har närstående ska lämna tilläggsupplýsingar enligt den godkända internationella redovisningsstandard IAS 24 *Upplýsingar om närstående*.

För väsentliga avtal med närstående och, i förekommande fall, andra företag i en företagsgrupp av motsvarande slag som en koncern (ett så kallat närståendevalt), ska upplýsingar alltid lämnas om avtalets

1. karaktär och ekonomiska innebörd,
2. värde i relation till balansräkningen och resultaträkningen,
3. motpart eller, i förekommande fall, motparter,
4. väsentliga villkor, särskilt sådana som är ovanliga med hänsyn till liknande avtal på marknaden,
5. vederlag, metod för att bestämma vederlaget och hur metoden närmare har tillämpats,
6. hur jämförelsen gjorts, när vederlaget bestämts genom en hänvisning till jämförbara varor eller tjänster på marknaden, och
7. skälen för vald metod, när vederlaget inte bestämts med hänsyn till vederlaget för jämförbara varor eller tjänster på marknaden.

När upplýsingar lämnas om närståendevalt får likartade avtal redovisas tillsammans.

Upplýsingar ska också lämnas om de instruktioner och rutiner som tillämpas för att ingå och följa upp närståendevalt.

Första – tredje stycket gäller inte avtal om ersättningar och förmåner till styrelse och andra ledande befattningshavare.

Allmänna råd

Närstående definieras enligt IAS 24 *Upplýsingar om närstående*.

Kretsen "företag av motsvarande slag som en koncern" sammanfaller med sådana koncernliknande strukturer som ett företag har att beakta enligt 8 kap. 1 § försäkringsrörelselagen (1982:713).

Upplýsingarna om närståendevalt bör lämnas genom en översiktlig uppställning som grupperar avtalen i väsentlighetsordning. Avtalsförhållandena bör också anges schematiskt i en koncern- eller, i förekommande fall, motsvarande gruppöversikt.

Undantaget för avtal med ledande befattningshavare motiveras av att det finns särskilda föreskrifter och allmänna råd som behandlar upplýsingar om ersättningar och förmåner till styrelse och andra ledande befattningshavare.

Föreskriftsenlighet

14 § Ett företag ska i sin årsredovisning ange författningsrubrik samt författningsnummer till de av Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd som det tillämpat. Företaget ska även ange huruvida det upprättat sin årsredovisning och sin koncernredovisning enligt dessa föreskrifter.

Allmänna råd

Företaget bör närmare ange vilken normgivning på redovisningsområdet som det har tillämpat utöver lagen om årsredovisning i försäkringsföretag (1995:1560) och dessa föreskrifter och allmänna råd.

Skyldigheten enligt 2 kap. 2 § samma lag att upplysa om avvikelser från allmänna råd och skälen för dessa, tillämpas bland annat på avvikelser från internationella redovisningsstandarder med de begränsningar och anpassningar som anges i 2 kap., jfr 2 kap. 3 § årsredovisningslagen.

6 kap. Förvaltningsberättelse och resultatanalys*Förvaltningsberättelse*

1 § Föreskrifterna och allmänna råden i bilaga 5 ska tillämpas när det gäller förvaltningsberättelsens innehåll.

Upplýsningar som ska lämnas i förvaltningsberättelsen enligt dessa föreskrifter och allmänna råd får lämnas på annan plats i årsredovisningen. I sådana fall ska förvaltningsberättelsen innehålla en hänvisning till den plats där uppgifterna lämnas.

Femårsöversikt

2 § Femårsöversikten ska upprättas i enlighet med de redovisningsprinciper som tillämpats i den senaste årsredovisningen, om det inte är förenat med särskilda svårigheter att göra en sådan omräkning. Om försäkringsföretaget inte har gjort någon omräkning, ska företaget upplysa om detta och ange skälen.

Allmänna råd

Enligt 6 kap. 2 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag ska en femårsöversikt lämnas. Femårsöversikten bör ställas upp i schematisk form och, med hänsyn till om försäkringsföretaget bedriver livförsäkrings- eller skadeförsäkringsrörelse, minst innehålla följande uppgifter om försäkring för egen räkning.

Resultat

- a) Premieintäkt, (skadeförsäkringsföretag), Premieinkomst, (skade- och livförsäkringsföretag).
- b) Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen.
- c) Försäkringsersättningar.
- d) Återbäring och rabatter.
- e) Försäkringsrörelsens tekniska resultat.
- f) Årets resultat.

Ekonomisk ställning

- a) Placeringstillgångar (värderade till verkligt värde).
- b) Försäkringstekniska avsättningar.
- c) Konsolideringskapital.
- d) Kapitalbas för företaget [med särskilda uppgifter om (i) omräkningsjusteringar vid tillämpning första gången av nya eller ändrade internationella redovisningsstandarder (ii) avdrag för immateriella poster, kassaflödessäkringsjusteringar, poster som har omklassificerats, orealiserade värdeförändringar på finansiella skulder på grund av förändringar i egen kreditvärdighet samt förvaltningstillgångar och oredovisade pensionsförpliktelser].
- e) Erforderlig solvensmarginal för företaget.
- f) Kapitalbas för försäkringsgruppen (med motsvarande särskilda uppgifter som anges i punkten d för företagets kapitalbas).
- g) Erforderlig solvensmarginal för försäkringsgruppen.

Konsolideringskapital utgörs av i balansräkningen redovisat eget kapital, obeskattade reserver, förlagslån samt övervärden och undervärden i placeringstillgångar som inte redovisats i balansräkningen. När övervärden och undervärden som inte redovisats i balansräkningen medtas i konsolideringskapitalet görs detta utan beaktande av uppskjuten skatt. Uppskjutna skattefordringar och skulder som i redovisningen påverkat eget kapital återläggs vid beräkningen av konsolideringskapitalet.

Vid angivande av konsolideringskapitalet bör anges hur stor del av konsolideringskapitalet som utgörs av uppskjuten skatt. Övervärdet i placeringstillgångar bör anges uppdelat på byggnader och mark, placeringar i koncernföretag och intresseföretag samt andra finansiella placeringstillgångar.

Kapitalbas och erforderlig solvensmarginal för företaget beräknas i enlighet med föreskrifter från Finansinspektionen om bland annat beräkning och inrapportering av solvens samt 7 kap. 22–28 §§ försäkringsrörelselagen (1982:713) och 25 § lagen (1972:262) om understödsföreningar. Upplýsningar om kapitalbas och erforderlig solvensmarginal lämnas endast av de försäkringsföretag som är skyldiga att lämna solvensdeklaration enligt Finansinspektionens bestämmelser.

Kapitalbas och erforderlig solvensmarginal för en försäkringsgrupp beräknas i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2002:4) om gruppbaserad kapitalbas och solvensmarginal för försäkringsföretag och understödsföreningar som ingår i en grupp samt 7 a kap. försäkringsrörelselagen. Upplýsningarna behöver endast lämnas av de försäkringsföretag som är skyldiga att lämna en gruppbaserad redovisning till Finansinspektionen.

Nyckeltal

Resultat av försäkringsrörelsen

Skadeförsäkringsrörelsen

- Skadeprocent (försäkringsersättningar i procent av premieintäkter).
- Driftskostnadsprocent (driftskostnader, enligt bilaga 4, 9 §, i procent av premieintäkter).
- Totalkostnadsprocent (summan av försäkringsersättningar enligt a och driftskostnader enligt b i procent av premieintäkter).

Livförsäkringsrörelsen

Förvaltningskostnadsprocent (driftskostnader, enligt bilaga 4, 9 § jämte skaderegleringskostnader, i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna C *Placeringstillgångar*, D *Placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk* och G.II *Kassa och bank*).

Resultat av kapitalförvaltningen

- Direktavkastning, i procent (kapitalavkastning, intäkter, enligt bilaga 4, 11 § a–c, i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna C *Placeringstillgångar*, D *Placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk* och G.II *Kassa och bank*), samt
- Totalavkastning, i procent (kapitalavkastning, intäkter enligt a jämte värdeförändringar och realisationsresultat vid försäljning av placeringstillgångar i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna C *Placeringstillgångar*, D *Placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk* och G.II *Kassa och bank*).

Försäkringsföretag bör i anslutning till publicerade nyckeltal lämna information om hur direktavkastningen och totalavkastningen är beräknad, om inte detta klart framgår av resultat- och balansräkningen samt noter.

Ekonomisk ställning

- Konsolideringsgrad (konsolideringskapitalet i procent av premieinkomsten för egen räkning).

Resultatanalys

3 § Resultatanalys enligt 6 kap. 3 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag ska upprättas enligt bilaga 6.

7 kap. Koncernredovisning

Tillämpning av årsredovisningsregler i koncernredovisningen

1 § Reglerna i 1–5 kap. samt 6 kap. 1 och 2 §§ ska tillämpas när en koncernredovisning upprättas, om inte annat följer av detta kapitel.

I en *koncernbalansräkning* ska minoritetens andel redovisas som en särskild post under eget kapital.

I en *koncernresultaträkning* ska minoritetens andel redovisas som en särskild post under årets resultat. (FFFS 2007:29)

Allmänna råd

Redovisningsrådets rekommendation RR 32 Redovisning för juridiska personer

Hänvisningarna i paragrafen innebär bland annat att 2 kap. allmänna råd och därmed Redovisningsrådets rekommendation RR 32:06 *Redovisning för juridiska personer* enligt den version som är fastställd i december 2006 bör tillämpas även i koncernredovisningen, om inte Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder (IAS-förordningen) tillämpas. Sådana undantag och tillägg som enbart är motiverade av sambandet mellan redovisning och beskattning bör dock inte tillämpas i koncernredovisningen.

Oavsett första stycket bör IAS 19 *Ersättningar till anställda* tillämpas i koncernredovisningen med enbart det undantag om redovisning av aktuariella vinster och förluster direkt mot eget kapital som framgår av RR 32:06 punkt 37 andra stycket.

Redovisning av minoritetsinstressen

Paragrafens andra och tredje stycken motsvarar det som följer av godkända internationella redovisningsstandarder, jfr IAS 1 *Utformning av finansiella rapporter*.

Specifisering av bundet och fritt eget kapital

Ett försäkringsföretag ska, till skillnad från företag som omfattas av årsredovisningslagen, alltså enligt lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag specificera bundet och fritt eget kapital i koncernredovisningen. Punkterna 11–16 i Redovisningsrådets rekommendation RR 30:04 *Kompletterande redovisningsregler för koncerner*, fastställd i december 2004, om tillägg till IAS 27 *Koncernredovisning och separata finansiella rapporter*, bör därför tillämpas vid upprättande av koncernredovisningen. De hänvisningar som där görs till 5 kap. 14 § årsredovisningslagen (1995:1554) och 12 kap. 2 § aktiebolagslagen (1975:1385), ska i stället avse hänvisningar till 5 kap. 4 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och 12 kap. 2 § försäkringsrörelselagen (1982:713). (FFFS 2007:29)

Principer och processer för ersättningar och förmåner till ledningen

1 a § Trots 1 § första stycket behöver inte upplysningar enligt 1 a § i bilaga 5 om principer och processer för ersättningar och förmåner till ledningen lämnas i koncernredovisningen. (FFFS 2007:29)

Dotterföretag som inte konsolideras

2 § Moderföretag ska ange vilka dotterföretag som inte omfattas av koncernredovisningen. För sådana dotterföretag ska väsentliga nyckeltal anges.

Koncernredovisning i moderföretag som tillämpar IAS-förordningen

3 § Ett försäkringsföretag som tillämpar 7 kap. 5 eller 6 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, ska i koncernredovisningen tillämpa enbart 1 § när det gäller hänvisningarna till

- a) 5 kap. 2 och 3 §§ om placeringstillgångar för villkorad återbäring,
- b) 5 kap. 5 och 6 §§ om villkorad återbäring,
- c) 5 kap. 12 § om upplysningar om ersättningar och förmåner till ledningen,
- d) 5 kap. 14 § om föreskriftsenlighet,
- e) 6 kap. 1 § om förvaltningsberättelse, varvid första stycket ska tillämpas i den del stycket hänvisar till följande föreskrifter och allmänna råd i bilaga 5:
 - 1 § om upplysningar om verksamheten,
 - 2 § om nya redovisningsstandarders konsekvenser för tillämpning av rörelse-regler, och
 - de allmänna råden under 3 § om upplysningar om konsekvenser av nya föreskrifter eller principer om diskonteringsränta och om upplysningar om övervärden i fondförsäkringsverksamhet, samt
- f) 6 kap. 2 § om femårsöversikt. (FFFS 2007:29)

Allmänna råd

Redovisningsrådets rekommendation RR 30:06 *Kompletterande redovisningsregler för koncerner*, i enlighet med den version som är fastställd i december 2006, och 1 § allmänna råd om tillämpning av punkterna 11–16 i Redovisningsrådets rekommendation RR 30:04, bör tillämpas av alla försäkringsföretag som upprättar en koncernredovisning enligt Europaparla-

mentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder (IAS-förordningen). RR 30 tillämpas med de avvikelser och tillägg som följer av bestämmelser i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, se 7 kap. 5 § samma lag.

De uttalanden från Redovisningsrådets Akutgrupp som anges i 2 kap. allmänna råd punkt 2 bör tillämpas på samma sätt som RR 30.

Understödföreningar bör också tillämpa 5 kap. 5 och 7 §§ allmänna råd om övriga fonder respektive försäkringsfond. (FFFS 2007:14)

4 § Reglerna i 3 § ska tillämpas med följande anpassningar:

1. Sådana upplysningar som avser särskilt angivna poster i balansräkningen eller resultaträkningen lämnas för motsvarande tillgångar eller skulder respektive intäkter och kostnader i andra poster.
2. I femårsöversikten tillämpas, trots 6 kap. 2 §, redovisningsprinciperna i den senaste koncernredovisningen, om det inte är förenat med särskilda svårigheter.

Allmänna råd

I en koncernredovisning enligt 3 § kan avvikelser göras från de uppgifter som enligt 6 kap. 2 § allmänna råd bör lämnas i femårsöversikten, om

1. avvikelserna är nödvändiga med hänsyn till rubriceringen och klassificeringen av posterna i balansräkningen eller resultaträkningen,
2. avvikelserna anges, och
3. informationen är likvärdig med de uppgifter som bör lämnas enligt de allmänna råden.

8 kap. Delårsrapport

Allmänna råd

1. Sådana noterade försäkringsföretag som inte redan är skyldiga att upprätta delårsrapporter enligt lag och sådana onoterade försäkringsföretag vars balansomslutning enligt fastställd balansräkning för det närmaste föregående räkenskapsåret överstiger 1 miljard kronor, bör minst en gång under ett räkenskapsår som omfattar mer än tio månader lämna en delårsrapport.

Grundläggande regler

2. Ett försäkringsföretag enligt 1 bör tillämpa 9 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) med undantag för 1 § första stycket och 2 § tredje stycket.
3. Reglerna i 2–4 kap. bör tillämpas även i fråga om delårsrapporter, som upprättas av sådana företag som avses i 1 kap. 1 § samt i delårsrapporter för sådana koncerner som avses i 1 kap. 1 § andra stycket.
4. Moderföretag som är dotterföretag till ett annat företag behöver inte lämna upplysningar om koncernen under förutsättning
 - att företaget, i enlighet med 7 kap. 3 § lagen om årsredovisning (1995:1560) i försäkringsföretag, inte har upprättat någon koncernredovisning för närmast föregående räkenskapsår,
 - att det moderföretag vars koncernredovisning har getts in till registreringsmyndigheten enligt 7 kap. 2 § årsredovisningslagen, har upprättat en delårsrapport som omfattar samma rapportperiod som företagets delårsrapport,
 - att moderföretagets delårsrapport innehåller likvärdiga uppgifter som omfattar även koncernen, och
 - att företaget i sin egen delårsrapport lämnar uppgift om moderföretagets namn, organisationsnummer eller, i förekommande fall, personnummer samt säte.

Särskilda upplysningsregler

5. Upplysningar om ersättningar och förmåner till ledningen bör lämnas om sådana ersättningar och förmåner som förändrats i en inte oväsentlig omfattning under delårsperioden.
6. Översiktliga upplysningar enligt 2 § i bilaga 5 om nya redovisningsstandarders konsekvenser för tillämpning av rörelse regler, bör lämnas i delårsrapporten.
7. Uppgift bör lämnas om konsolideringskapital, kapitalbas för företaget och en försäkringsgrupp, erforderlig solvensmarginal för företaget och en försäkringsgrupp samt väsentliga nyckeltal i enlighet med 6 kap. 2 § allmänna råd. Om flera delårsrapporter upprättas behöver upplysningar om solvensmarginal och kapitalbas för försäkringsgruppen bara lämnas i en av rapporterna. Försäkringsföretaget bör vidare specificera väsentliga förändringar under året av övervärden på placeringsstillgångar.

Insändande av delårsrapport

8. Försäkringsföretag som inte enligt lag ska lämna delårsrapport till registreringsmyndigheten, bör lämna den delårsrapport som avses i 1 till Finansinspektionen snarast efter att den är färdigställd. Den bör ha kommit i till myndigheten senast inom två månader från delårsperiodens utgång.

Delårsrapport i moderföretag som tillämpar IAS-förordningen

9. Ett försäkringsföretag som i koncernredovisningen tillämpar 7 kap. 5 eller 6 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag bör i delårsrapporten för koncernen enbart tillämpa följande regler i detta kapitel
 1. punkt 5 om upplysningar om ersättningar och förmåner till ledningen som förändrats i en inte oväsentlig omfattning under delårsperioden,
 2. punkt 6 om översiktliga upplysningar om nya redovisningsstandarders konsekvenser för tillämpning av rörelse regler,
 3. punkt 7 om konsolideringskapital m.m., varvid 7 kap. 4 § 2 och de allmänna råden till nämnda paragraf får beaktas, och
 4. punkt 8 om insändande av delårsrapport. (FFFS 2007:29)

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser*2006:17*

1. Dessa föreskrifter och allmänna råd träder i kraft den 1 januari 2007 och tillämpas första gången för räkenskapsår som påbörjas den 1 januari 2007 eller senare.
2. Genom föreskrifterna upphävs Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2005:34) om årsredovisning i försäkringsföretag. De upphävda reglerna ska ändå tillämpas i årsredovisningar, koncernredovisningar och årsboksut avseende räkenskapsåret 2006 samt på delårsrapporter avseende del av sådant räkenskapsår.
3. Följande regler i dessa föreskrifter och allmänna råd tillämpas även i en årsredovisning och koncernredovisning som upprättas för räkenskapsåret 2006, om inte äldre redovisningsregler tillämpas med stöd av övergångsbestämmelserna punkten 5 till Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2005:34) om årsredovisning i försäkringsföretag:
 - a) 2 kap. allmänna råd, 4 f, om vissa lättnader när företaget första gången tillämpar dessa föreskrifter och allmänna råd i årsredovisningen eller koncernredovisningen.
 - b) 2 kap. allmänna råd, 5, om vissa lättnader från upplysningar enligt godkända internationella redovisningsstandarder och Redovisningsrådets rekommendation RR 32:05 *Redovisning för juridiska personer*.
 - c) 4 kap. allmänna råd, om värdering av finansiella instrument.
 - d) 7 kap. 1 § allmänna råd, om tillämpningen av Redovisningsrådets rekommendation RR 32:05 *Redovisning för juridiska personer* i koncernredovisningen.
4. Trots punkterna 1 och 3 gäller följande för räkenskapsåret 2007. Företag som tillämpar lätt-nadsreglerna enligt 2 kap. allmänna råd, 5 b, behöver enbart lämna upplysningar enligt följande godkända internationella redovisningsstandarder, varvid regler som hänvisar till övriga standarder inte behöver tillämpas:
 - IFRS 4 *Försäkringsavtal*.
 - IFRS 7 *Finansiella instrument: Upplysningar*.
 - IAS 1 *Utformning av finansiella rapporter*, i den del som avser upplysningar om kapital.
 - IAS 17 *Leasingavtal*, med de undantag och tillägg som framgår av Redovisningsrådets rekommendation RR 32 *Redovisning för juridiska personer*.

2007:14

1. Dessa föreskrifter och allmänna råd träder i kraft den 1 juli 2007 och tillämpas första gången i årsredovisningar, koncernredovisningar och årsboksut för räkenskapsår som påbörjas den 1 januari 2007 eller senare samt i sådana delårsrapporter som upprättas efter ikraftträdandet avseende del av sådant räkenskapsår.
2. Trots 1 får företag som inte omfattas av 5 a kap. 5 § lagen (1992:543) om börs- och clearing- verksamhet tillämpa äldre bestämmelser i 8 kap. Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:17) om årsredovisning i försäkringsföretag för räkenskapsår som avslutas senast den 30 juni 2008.

2007:29

1. Dessa föreskrifter och allmänna råd träder i kraft den 1 januari 2008. Reglerna tillämpas första gången i årsbokslut, årsredovisningar och koncernredovisningar som upprättas för räkenskapsår som inleds den 1 januari 2008 eller senare samt i delårsrapporter som upprättas för en del av sådant räkenskapsår, om inte annat följer av 2 eller 3.
2. De nya reglerna får tillämpas i årsbokslut, årsredovisningar och koncernredovisningar som upprättas för räkenskapsåret 2007.
3. Följande äldre regler i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:17) om årsredovisning i försäkringsföretag får tillämpas i årsbokslut, årsredovisning och koncernredovisning för ett räkenskapsår som inleds under 2008:
 - a) 2 kap. allmänna råd 5 om undantag från upplysningsregler i IAS 19 *Ersättningar till anställda* för vissa mindre företag.
 - b) 7 kap. allmänna råd andra stycket om undantag från IAS 19 enligt RR 32:06 *Redovisning för juridiska personer* om förmånsbestämda pensionsplaner i koncernredovisningen.
4. Nya 2 kap. allmänna råd 4 g andra stycket om undantag från IAS 19 och RR 32:06 för avtal om försäkring som avser egna anställda, får även tillämpas i en koncernredovisning som inte omfattas av IAS-förordningen och som upprättas för räkenskapsår som inleds under år 2007 och 2008. Detsamma gäller även för företagets delårsrapporter i den del som avser koncernen.

Bilaga 1 – Upställningsform för balansräkningen*Tillgångar*

- A. Tecknat ej inbetalt kapital
 - B. Immateriella tillgångar
 - I Goodwill
 - II Andra immateriella tillgångar
 - C. Placeringstillgångar
 - I Byggnader och mark
 - II Placeringar i koncernföretag och intresseföretag
 - 1. Aktier och andelar i koncernföretag
 - 2. Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag
 - 3. Aktier och andelar i intresseföretag
 - 4. Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag
 - III Andra finansiella placeringstillgångar
 - 1. Aktier och andelar
 - 2. Obligationer och andra räntebärande värdepapper
 - 3. Andelar i investeringspooler
 - 4. Lån med säkerhet i fast egendom
 - 5. Övriga lån
 - 6. Utlåning till kreditinstitut
 - 7. Övriga finansiella placeringstillgångar
 - IV Depåer hos företag som avgivit återförsäkring
 - D. Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk
 - 1. Tillgångar för villkorad återbäring
 - 2. Fondförsäkringstillgångar
 - E. Återförsäkrares andel av Försäkringstekniska avsättningar
 - 1. Ej intjänade premier och kvardröjande risker
 - 2. Livförsäkringsavsättning
 - 3. Oreglerade skador
 - 4. Återbäring och rabatter
 - 5. Övriga försäkringstekniska avsättningar
 - 6. Avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk
 - a) Villkorad återbäring
 - b) Fondförsäkringsåtaganden
 - F. Fordringar
 - I Fordringar avseende direkt försäkring
 - II Fordringar avseende återförsäkring
 - III Övriga fordringar
 - G. Andra tillgångar
 - I Materiella tillgångar och varulager
 - II Kassa och bank
 - III Övriga tillgångar
 - H. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter
 - I Upplupna ränte- och hyresintäkter
 - II Förutbetalda anskaffningskostnader
 - III Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter
- SUMMATILLGÅNGAR

Eget kapital, avsättningar och skulder

- AA. Eget kapital
 - I Aktiekapital eller Garantikapital
 - II Överkursfond
 - III Uppskrivningsfond
 - IV Konsolideringsfond
 - V Andra fonder
 - 1. Reservfond
 - 2. Kapitalandelsfond
 - 3. Fond för verkligt värde
 - 4. Övriga fonder
 - VI Balanserad vinst eller förlust
 - VII Årets resultat
 - BB. Obeskattade reserver
 - CC. Efterställda skulder
 - DD. Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)
 - 1. Ej intjänade premier och kvardröjande risker
 - 2. Livförsäkringsavsättning
 - 3. Oreglerade skador
 - 4. Återbäring och rabatter
 - 5. Utjämningsavsättning
 - 6. Övriga försäkringstekniska avsättningar
 - EE. Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)
 - 1. Villkorad återbäring
 - 2. Fondförsäkringsåtaganden
 - FF. Andra avsättningar
 - 1. Pensioner och liknande förpliktelser
 - 2. Skatter
 - 3. Övriga avsättningar
 - GG. Depåer från återförsäkrare
 - HH. Skulder
 - I Skulder avseende direkt försäkring
 - II Skulder avseende återförsäkring
 - III Obligationslån
 - IV Skulder till kreditinstitut
 - V Övriga skulder
 - II. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter
 - I Återförsäkrarens andel av Förutbetalda anskaffningskostnader
 - II Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter
- SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER

Poster inom linjen

- I Panter och därmed jämförliga säkerheter ställda för egna skulder och för såsom avsättningar redovisade förpliktelser, varje slag för sig
- II Övriga ställda panter och jämförliga säkerheter, varje slag för sig
- III Ansvarsförbindelser
 - 1. Garantier
 - 2. Pensionsförpliktelser som ej upptagits bland avsättningar och ej har täckning i pensionsstiftelses förmögenhet
 - 3. Övriga ansvarsförbindelser
- IV Åtaganden
 - 1. Åtaganden till följd av återköpstransaktioner
 - 2. Övriga åtaganden

Bilaga 2 – Uppställningsform för resultaträkningen

- I. *Teknisk redovisning av skadeförsäkringsrörelse*
 1. Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)
 - a) Premieinkomst
 - b) Premier för avgiven återförsäkring (–)
 - c) Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker (+/–)
 - d) Återförsäkrares andel av Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker (+/–)
 2. Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen (III.6)
 3. Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)
 4. Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)
 - a) Utbetalda försäkringsersättningar
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrares andel (–)
 - b) Förändring i Avsättning för oreglerade skador
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrares andel (–)
 5. Förändring i Övriga försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring) (+/–)
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrares andel (–)
 6. Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)
 7. Driftskostnader
 8. Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)
 9. Förändring i Utjämningsavsättning
 10. Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat (införs som post III.1)
- II. *Teknisk redovisning av livförsäkringsrörelse*
 1. Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)
 - a) Premieinkomst
 - b) Premier för avgiven återförsäkring (–)
 2. Kapitalavkastning, intäkter
 3. Orealiserade vinster på placeringstillgångar
 - a) Värdeökning på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk
 - aa) Värdeökning på tillgångar för villkorad återbäring
 - bb) Värdeökning på fondförsäkringstillgångar
 - b) Värdeökningar på övriga placeringstillgångar
 4. Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)
 5. Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)
 - a) Utbetalda försäkringsersättningar
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrares andel (–)
 - b) Förändring i Avsättning för oreglerade skador
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrares andel (–)

6. Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring) (+/-)
 - a) Livförsäkringsavsättning
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrares andel (-)
 - b) Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär risk
 - aa) Villkorad återbäring
 - i) Före avgiven återförsäkring
 - ii) Återförsäkrares andel (-)
 - bb) Fondförsäkringsåtagande
 - i) Före avgiven återförsäkring
 - ii) Återförsäkrares andel (-)
 - c) Övriga försäkringstekniska avsättningar
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrares andel (-)
7. Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)
8. Driftskostnader
9. Kapitalavkastning, kostnader
10. Orealiserade förluster på placeringstillgångar
 - a) Värdeminskning på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk
 - aa) Värdeminskning på tillgångar för villkorad återbäring
 - bb) Värdeminskning på fondförsäkringstillgångar
 - b) Värdeminskning på övriga placeringstillgångar
11. Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)
12. Kapitalavkastning överförd till finansrörelsen (införs som post III.4)
13. Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat (införs som post III.2)

III. *Icke-teknisk redovisning*

1. Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat (post I.10)
2. Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat (post II.13)
- 3a. Kapitalavkastning, intäkter
- 3b. Orealiserade vinster på placeringstillgångar
4. Kapitalavkastning överförd från livförsäkringsrörelsen (post II.12)
- 5a. Kapitalavkastning, kostnader
- 5b. Orealiserade förluster på placeringstillgångar
6. Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen (post I.2)
7. Övriga intäkter
8. Övriga kostnader

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt

11. Bokslutsdispositioner

Resultat före skatt

12. Skatt på årets resultat
13. Övriga skatter
14. Årets resultat

Bilaga 3 – Balansräkningens poster

1 § Posterna i 1 a–54 §§ avser uppställningsformen för balansräkningen enligt bilaga 1 till lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, med de tillägg som följer av 3 kap. 1 §.

Tillgångar

Post A – Tecknat ej inbetalt kapital

1 a § (6) Posten omfattar fordringar som avser ännu inte fullgjorda betalningar för tecknat aktie- eller garantikapital.

Allmänna råd

I försäkringsaktiebolag är posten endast tillämplig vid nyemission.

Innan ett nyemissionsbeslut har registrerats, redovisas motsvarande belopp på skuldsidan under posten Övriga skulder (post HH.V). Efter registrering omföres beloppet till Aktiekapital eller Garantikapital (post AA.I).

Under denna post får redovisas tecknat ej inbetalt kapital även om inte alla förutsättningar är uppfyllda för att i balansräkningen få redovisa det som en tillgång enligt godkända internationella redovisningsstandarder.

Post B.I – Goodwill

2 § (6) Posten omfattar goodwill och koncerngoodwill som förvärvats mot vederlag.

Post B.II – Andra immateriella tillgångar

3 § (6) Posten omfattar

1. balanserade utgifter för forsknings- och utvecklingsarbeten och liknande,
2. koncessioner, patent, licenser, varumärken samt liknande rättigheter och tillgångar,
3. hyresrätter och liknande rättigheter, och
4. förskott avseende immateriella tillgångar.

Allmänna råd

Vad som får redovisas som immateriell anläggningstillgång och vad som är goodwill anges i 4 kap. 1 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, jfr 4 kap. 2 § årsredovisningslagen (1995:1554). Kompletterande regler finns i godkända internationella redovisningsstandarder, jfr IAS 38 *Immateriella tillgångar* och Redovisningsrådets rekommendation RR 32:06 *Redovisning för juridiska personer* enligt den version som är fastställd i december 2006.

En avtalsenlig rätt att förvalta finansiella tillgångar för annans räkning är ett exempel på en sådan liknande rättighet som avses i 2. Dessa kan även redovisas när företag delar upp försäkringskontrakt i en försäkringsdel och en depositionsandel, jfr IFRS 4 *Försäkringsavtal*.

Immateriella tillgångar som uppstår när försäkringsavtal förvärvats via ett företagsförvärv eller i en portföljöverlåtelse kan även redovisas här, jfr IFRS 4 *Försäkringsavtal*. (FFFS 2007:14)

Post C.I – Byggnader och mark

4 § (6) Posten omfattar

- byggnader och mark,
- byggnad under uppförande, och
- erlagd handpenning avseende byggnader och mark.

Allmänna råd

Posten omfattar också fastigheter där den egna verksamheten bedrivs.

Posterna C.II.1 och C.II.3 – Aktier och andelar i koncernföretag och Aktier och andelar i intresseföretag

5 § Här redovisas innehav av aktier och andelar samt teckningsrätter och delrätter på aktier i koncern- respektive intresseföretag, jfr 1 kap. 4–5 §§ årsredovisningslagen.

Allmänna råd

Under posten C.II.1 bör det även redovisas sådana derivatinstrument på aktier i koncernföretag som omfattas av IAS 27 *Koncernredovisning och separata finansiella rapporter* och som det finns en ägarandel i, jfr 2 kap. allmänna råd 3a och IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*.

Under posten C.II.3 bör det även redovisas sådana derivatinstrument på aktier i intresseföretag som omfattas av IAS 28 *Innehav av intresseföretag* eller IAS 31 *Andelar i joint ventures*, jfr IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*.

Posterna C.II.2 och C.II.4 – Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag och Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag

6 § (6,9) Dessa poster omfattar obligationer och andra räntebärande värdepapper (inklusive nollkupongs- och diskonteringsinstrument) emitterade av koncernföretag och intresseföretag samt lån till sådana företag.

Post C.III.1 – Aktier och andelar

7 § Här redovisas innehav av aktier och andelar samt teckningsrätter och delrätter på aktier.

Allmänna råd

Andra aktieoptioner än teckningsrätter och delrätter kan redovisas antingen i denna post eller i en egen post Derivat (post C.III.6a).

Derivat som har ett negativt värde bör redovisas på skuldsidan genom att posten Derivat (post HH.IV.a) infogas i uppställningsformen för balansräkningen.

Andelar i så kallade blandade värdepappersfonder får ingå i denna post, om det redovisade värdet på de förvaltade tillgångarna till minst hälften utgörs av aktier eller aktierelaterade instrument.

Post C.III.2 – Obligationer och andra räntebärande värdepapper

8 § (9) Denna post omfattar sådana omsättningsbara obligationer och andra räntebärande värdepapper (inklusive nollkupongs- och diskonteringsinstrument) som emitterats av kreditinstitut, andra företag eller offentliga organ.

Allmänna råd

Vid gränsdragningen mellan posten Obligationer och andra räntebärande värdepapper (C.III.2) och posterna Lån med säkerhet i fast egendom, Övriga lån och Utlåning till kreditinstitut (C.III.4–6) bör det primära kriteriet vara om företagets fordran är omsättningsbar eller överlåtbar. Placeringar som motsvaras av löpande skuldebrev bör därför normalt redovisas under posten Obligationer och andra räntebärande värdepapper (C.III.2), medan enkla skuldebrev normalt redovisas som lån under posterna Lån med säkerhet i fast egendom (C.III.4), Övriga lån (C.III.5) eller Utlåning till kreditinstitut (C.III.6).

Andelar i så kallade blandade värdepappersfonder får ingå i denna post om det redovisade värdet på de förvaltade tillgångarna till mer än hälften utgörs av räntebärande värdepapper eller liknande instrument.

Post C.III.3 – Andelar i investeringspooler

9 § (10) Posten omfattar ett försäkringsföretags andel i en investering som är gemensam med andra företag eller pensionsfonder och som förvaltas av en eller flera av dessa företag eller pensionsfonder.

Post C.III.4 – Lån med säkerhet i fast egendom

10 § (11) Här redovisas lån vars säkerheter helt eller delvis utgörs av inteckningar i fast egendom. Om försäkringsföretaget har tagit emot flera säkerheter för ett lån, ska lånet redovisas i denna post om minst hälften av säkerheternas värde utgörs av fast egendom.

Post C.III.5 – Övriga lån

11 § (11) Här redovisas lån med andra erhållna säkerheter än fastegendom, t. ex. livförsäkringslån. (FFFS 2007:29)

Post C.III.6 – Utlåning till kreditinstitut

12 § (13) Posten omfattar sådan utlåning till kreditinstitut (banker, kreditmarknadsbolag, finansbolag och hypoteksinstitut) där insatta medel är disponibla först efter en viss uppsägningstid.

Tillgodohavanden utan någon sådan begränsning ska, oavsett om de är räntebärande eller ej, tas upp under posten Kassa och bank (G.II).

Allmänna råd

Marknadsbevis är ett exempel på utlåning som redovisas i denna post. Här redovisas också sådana medel som försäkringsföretaget kan säga upp direkt, men där detta i så fall medför ett kompensationskrav till den externa kreditgivaren i form av räntekompensation eller en likvärdig ersättning.

Post C.III.6a – Derivat

13 § Allmänna råd

Posten omfattar derivat som har ett positivt värde, jfr IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*.

Derivat med positivt värde och negativt värde får nettoredovisas om det finns en legal rätt att kvitta beloppen samt att posterna kommer att regleras med ett nettobelopp, jfr IAS 32 *Finansiella instrument: Upplysning och klassificering*.

Bestämmelserna i 3 kap. 1 § innebär att aktie- och ränterelaterade derivat får redovisas separat från underliggande instrument. Detta gäller dock inte för Teckningsrätter (teckningsoptioner) och delrätter som redovisas enligt 5 och 7 §§.

Post C.III.7 – Övriga finansiella placeringstillgångar

14 § (13) I denna post redovisas sådana finansiella placeringstillgångar som inte omfattas av 5–13 §§.

Allmänna råd

Fordringar på överförande part vid så kallad äkta återköpstransaktion enligt 2 kap. 1 § kan redovisas i denna post.

Post C.IV – Depåer hos företag som avgivit återförsäkring

15 § (14) Försäkringsföretag som mottagit återförsäkring ska under denna post redovisa antingen fordringar hos cedenten eller tredje man eller belopp som hållits inne av ett sådant företag, motsvarande värdet på de deponerade medlen hos företaget. Fordran får inte läggas samman med andra fordringar hos eller avräknas mot andra skulder till cedenten.

Värdepapper som deponerats hos cedenten ska redovisas under respektive delpost under placeringstillgångar.

Allmänna råd

Värdepapper som deponerats anges också som ställd pant.

Förbudet mot att nettoredovisa fordran mot andra skulder till cedenten tillämpas även om det innebär en avvikelse från godkända internationella redovisningsstandarder, jfr IAS 32 *Finansiella instrument: Upplysningar och klassificering*.

Försäkringsföretag som mottagit återförsäkring bör pröva om överförda finansiella tillgångar bör bokas bort från balansräkningen, jfr IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*. Om de överförda finansiella tillgångarna inte bör bokas bort, anses de vara deponerade hos cedenten och redovisas under respektive delpost under placeringstillgångar. Om motparten har rätt enligt avtal eller sedvänja att sälja eller pantsätta säkerheten bör cedenten omklassificera tillgången och redovisa den skilt från andra tillgångar i sin balansräkning, jfr IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*.

Post D.1 – Tillgångar för villkorad återbäring

16 § (15) Här redovisar försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse placeringstillgångar motsvarande ansvarigheten för villkorad återbäring och för vilka försäkringstagaren eller någon annan ersättningsberättigad bär en väsentlig del av placeringsrisken.

Allmänna råd

Placeringstillgångar redovisas under denna post endast om försäkringstagaren eller andra ersättningsberättigade bär en placeringsrisk för klart definierade tillgångar, eller sammansättningar av tillgångar som separerats från den övriga kapitalförvaltningen. I övriga fall bör placeringstillgångarna redovisas enligt 4–15 §§.

Post D.2 – Fondförsäkringstillgångar

17 § (15) Posten avser fondförsäkringsrörelse och omfattar sådana placeringstillgångar som är avsedda för skuldtäckning av posten EE.2 Fondförsäkringsåtaganden.

Allmänna råd

Fondtillgångar som innehas för egen räkning redovisas inte under denna post.

Post E – Återförsäkrares andel av Försäkringstekniska avsättningar

18 § (24) Posterna E.1–E.6 omfattar återförsäkrares andel av de försäkringstekniska avsättningar som tas upp under posten DD Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring) och EE Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring).

Post F.I – Fordringar avseende direkt försäkring

19 § (6) Här redovisas sådana fordringar hos försäkringstagare, försäkringsförmedlare och andra försäkringsföretag som avser direkt försäkring.

Post G.I – Materiella tillgångar och varulager

20 § (6) Posten omfattar materiella tillgångar, såsom maskiner och inventarier, förskott som avser materiella tillgångar samt varulager.

Post G.II – Kassa och bank

21 § (12) Posten omfattar betalningsmedel, inklusive utländska sedlar och mynt, som kan disponeras fritt.

Post G.III – Övriga tillgångar

22 § (16) Här redovisas andra tillgångar som inte kan placeras under posterna G.I–G.II.

Post H.I – Upplupna ränte- och hyresintäkter

23 § (17) Denna post omfattar ränta och hyra som på balansdagen är intjänad men ännu inte inbetald.

Post H.II – Förutbetalda anskaffningskostnader

24 § (18) Posten omfattar sådana anskaffningskostnader som har ett samband med tecknande av försäkringsavtal som enligt 4 kap. 8 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag ska tas upp som tillgång.

Allmänna råd

En avtalsenlig rätt att förvalta finansiella tillgångar som tillhör någon annan bör redovisas under Andra immateriella tillgångar (post B.II).

Förutbetalda anskaffningskostnader hänförliga till investeringsavtal kan redovisas under denna post. Detsamma gäller depositionsandelen när företaget delar upp ett avtal i en försäkringsdel och en depositionsandel, jfr IFRS 4 *Försäkringsavtal*.

Definitionen av försäkringsavtal och investeringsavtal framgår av 1 kap. 2 §.

Post H.III – Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

25 § Posten omfattar sådana utgifter som bokförts under räkenskapsåret men som utgör kostnader för perioder efter balansdagen samt sådana intäkter som bokförts under räkenskapsåret men som utgör inkomster efter balansdagen.

Eget kapital, avsättningar och skulder

Post AA.I – Aktiekapital eller Garantikapital

26 § (19) Posten omfattar sådant kapital som enligt lag räknas som eget kapital tecknat av aktieägare eller, i ömsesidiga försäkringsbolag, kapital tecknat av garantier.

Post AA.II – Överkursfond

27 § Under denna post redovisas överkurs vid emission av aktier.

Post AA.III – Uppskrivningsfond

28 § (20) Posten omfattar belopp som satts av till en uppskrivningsfond enligt bestämmelserna i 4 kap. 1–2 §§ lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, jfr 4 kap. 6 § årsredovisningslagen.

Post AA.IV – Konsolideringsfond

29 § Här redovisar livförsäkringsföretag som inte får dela ut vinst sådana belopp som får användas för förlusttäckning och andra ändamål som följer av bestämmelser i bolagsordningen enligt 12 kap. 9 § försäkringsrörelselagen.

Livförsäkringsaktiebolag som inte får dela ut vinst ska redovisa utgifter och inkomster för egna aktier mot konsolideringsfonden under bundet eget kapital.

Allmänna råd

Livförsäkringsbolag, som får göra avsättning av årets vinst till konsolideringsfond, behöver inte redovisa en uppdelning av diskretionära delar avseende årets vinst och eget kapital, jfr IFRS 4 *Försäkringsavtal*.

Post AA.V.1 – Reservfond

30 § (20) Här redovisar försäkringsföretag som får dela ut vinst avsättningar till reservfonden enligt 12 kap. 9 § försäkringsrörelselagen.

Post AA.V.2 – Kapitalandelsfond

31 § (20) Vid redovisningen av kapitalandelsfonden ska försäkringsföretaget göra avsättningar till och nedsättningar av kapitalandelsfonden genom att flytta belopp inom eget kapital som en justering av posten Balanserad vinst eller förlust (post AA.VI). Sådana av- och nedsättningar ska således inte gå över resultaträkningen.

Avsättningar till en kapitalandelsfond ska redovisas efter skatt.

Post AA.V.3 – Fond för verkligt värde

32 § I denna post redovisas värdeförändringar på vissa finansiella instrument enligt 4 kap. 1 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, jfr 4 kap. 14 d § årsredovisningslagen.

Här redovisas även värdeförändringar på sådana andra placeringstillgångar (post C) än finansiella instrument och förvaltningsfastigheter som värderas till verkligt värde enligt 4 kap. 5 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och som inte redovisas direkt i resultaträkningen, jfr IAS 16 *Materiella anläggningstillgångar*.

Allmänna råd

Följande värdeförändringar bör redovisas i posten Fond för verkligt värde:

1. Värdeförändringar som avser ett säkringsinstrument och som inte redovisas direkt i resultaträkningen.
2. Värdeförändring orsakad av kursändring på en monetär post som utgör en del av företags nettoinvestering i en utländsk enhet.

3. Värdeförändringar på finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde enligt 4 kap. 2 § 11 lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och som inte redovisas direkt i resultaträkningen, jfr 4 kap. 14 a § årsredovisningslagen.

Fonden för verkligt värde redovisas under bundet eget kapital i livförsäkringsföretag, jfr 5 kap. 4 § 1 och 2 lagen om årsredovisning i försäkringsföretag.

Förvaltningsfastigheter definieras i IAS 40 *Förvaltningsfastigheter*.

Post AA.V.4 – Övriga fonder

33 § (20) Här redovisar försäkringsföretag som får dela ut vinst sådana fonder som inte omfattas av 27–32 §§. Här redovisar understödsföreningar också sådana över-skottsfonder som ska förekomma enligt stadgarna.

Post AA.VI – Balanserad vinst eller förlust

34 § Här redovisar försäkringsföretag som får dela ut vinst balanserade vinstmedel eller förluster från tidigare räkenskapsår.

Allmänna råd

Om ett försäkringsaktiebolag, som får dela ut vinst, förvärvar egna aktier ska fritt eget kapital minskas med utgiften för förvärvet. Vid överlåtelse av egna aktier ska fritt eget kapital ökas med inkomsten av överlåtelsen, se 5 kap. 1 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och 5 kap. 14 § andra stycket årsredovisningslagen.

Post AA.VII – Årets resultat

35 § Här redovisas nettovinst eller nettoförlust för räkenskapsåret.

Post BB – Obeskattade reserver

35 a § Allmänna råd

Posten omfattar ackumulerade överavskrivningar, ersättningsfonder, periodiseringsfonder, uppskovsbelopp, säkerhetsreserv och andra obeskattade reserver.

Varje obeskattad reserv bör redovisas separat i balansräkningen eller i not.

I koncernbalansräkningen delas obeskattade reserver upp i en latent skatteskuld, som redovisas under Avsättningar för skatter (post FF.2) och i en bunden kapitaldel. Den bundna kapitaldelen bör redovisas under Övriga fonder (post AA.V.4) i försäkringsföretag som får dela ut vinst och under Konsolideringsfond (post AA.IV) i försäkringsföretag som inte får dela ut vinst.

(FFFS 2007:29)

Post CC – Efterställda skulder

36 § (21) Under denna post ska sådana skulder redovisas som, vare sig de representeras av värdepapper eller inte, i händelse av likvidation eller konkurs enligt avtal ska återbetalas först efter det att övriga borgenärer tillgodosetts.

Post DD.1 – Ej intjänade premier och kvardröjande risker

37 § (25, 26) Här redovisar försäkringsföretag som bedriver skadeförsäkringsrörelse avsättningar som motsvarar bolagets ansvarighet för försäkringsfall, förvaltningskostnader och andra kostnader under resten av avtalsperioden för löpande försäkringsavtal.

Med kvardröjande risker menas risken för att försäkringsavtalens ersättningskrav och kostnader inte kommer att kunna täckas av ej intjänade och förväntade premier efter räkenskapsårets utgång.

Försäkringstekniska avsättningar för skadelivräntor och sjukräntor ska redovisas under posten Oreglerade skador (DD.3).

Post DD.2 – Livförsäkringsavsättning

38 § (27) Här redovisar försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse avsättningar för försäkringsfall, förvaltningskostnader och andra kostnader för löpande försäkringsavtal och skulder avseende investeringsavtal under den resterande avtalsperioden. Beloppet ska redovisas inklusive garanterad återbäring. Försäkringsföretaget ska beakta värdet av de ytterligare premier som försäkringstagarna ska beta-

la. Med garanterad återbäring menas sådan återbäring som utgör visst eller vissa i framtiden utfallande nominellt eller realt bestämda belopp som försäkringstagaren eller någon annan ersättningsberättigad har en ovillkorlig rätt till, jfr 7 kap. 1 § 3 försäkringsrörelselagen.

Försäkringstekniska avsättningar för skadelivräntor och sjukräntor ska redovisas under posten Avsättning för oreglerade skador (DD.3).

Post DD.3 – Oreglerade skador

39 § (28) Här redovisas försäkringsföretagets uppskattade slutliga kostnad för att tillgodose alla krav som beror på händelser som har inträffat före räkenskapsårets utgång med avdrag för belopp som bolaget redan betalat med anledning av ersättningskrav. I beloppet ska försäkringsföretaget räkna in beräknade framtida driftskostnader för att reglera inträffade men vid balansdagen ännu inte slutreglerade skador samt återbäring som förfallit till betalning.

Avsättningar för inträffade men ännu inte inrapporterade skador (IBNR) ska baseras på försäkringsföretagets erfarenhet och skadefall och omfatta kostnader för inträffade men för försäkringsföretaget okända skador.

Posten ska också innefatta avsättningar för skadelivräntor och sjukräntor samt avsättningar för framtida särskild löneskatt på ersättning från sjukpensionsförsäkring under förtidspensionstiden.

Post DD.4 – Återbäring och rabatter

40 § (29) Här redovisas avsättningar för ej förfallen återbäring samt rabatter till försäkringstagare eller andra förmånstagare i skadeförsäkringsrörelse.

Allmänna råd

Ett försäkringsavtal kan innehålla både en diskretionär del och en garantidel, jfr IFRS 4 *Försäkringsavtal*. När den diskretionära delen redovisas separat från garantidelen bör den tas upp här som en särskild delpost, om den inte får redovisas under posten Konsolideringsfond (post A.A.V.2) eller Övriga fonder (post A.A.V.4).

Post DD.5 – Utjämningsavsättning

41 § (30) Här redovisar försäkringsföretag som bedriver kreditförsäkringsrörelse avsättningar enligt avtal om försäkring för att utjämna variationer i skadefrekvenser mellan åren eller för att täcka speciella risker.

Post DD.6 – Övriga försäkringstekniska avsättningar

42 § (26) Under denna post redovisas sådana försäkringstekniska avsättningar som inte redovisas i posterna DD.1–DD.5.

Post EE.1 – Villkorad återbäring

43 § (31) Här redovisas sådan återbäring där försäkringstagaren, en grupp av försäkringstagare eller försäkringstagarkollektivet bär en finansiell, aktuariell eller någon annan försäkringsteknisk risk som påverkar storleken på återbäringen eller rätten till återbäring överhuvudtaget.

Post EE.2 – Fondförsäkringsåtagande

44 § (31) Här redovisas sådana försäkringstekniska avsättningar avseende försäkringsavtal och skulder avseende investeringsavtal i fondförsäkringsrörelse som gjorts för att täcka åtaganden inom livförsäkring, vars värde eller avkastning bestäms med ledning av placeringstillgångar för vilka försäkringstagarna bär risken.

Posten Fondförsäkringsåtagande omfattar också avsättningar enligt försäkringsavtal och investeringsavtal för en tontinorganisatörs åtaganden gentemot tontinens medlemmar.

Allmänna råd

Andra avsättningar med syfte att täcka dödsfallsrisker, driftskostnader eller andra risker enligt försäkringsavtal, bör redovisas under posten Livförsäkringsavsättning (DD.2). Villkorad återbäring redovisas under posten Villkorad återbäring (EE.1).

Om fördelning av försäkringsavtal sker i en försäkringsdel och en depositionsandel, bör skulder avseende depositionsandelen redovisas här, jfr IFRS 4 *Försäkringsavtal*.

Post FF.1 – Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelse

45 § Posten omfattar avsättningar enligt lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. och andra avsättningar för ersättningar till anställda efter avslutad anställning. I 3 kap. 7 § finns regler om när avsättning för pensionsförpliktelser till anställda ska tas upp i balansräkningen. (FFFS 2007:29)

Allmänna råd

Avsättningar för sådana finansiella garantier som inte är derivat kan tas upp under delpost FF.3 Övriga avsättningar. (FFFS 2007:29)

Post FF.2 – Avsättningar för skatter

46 § Posten omfattar avsättningar för inkomstskatt, avkastningsskatt, uppskjuten skatt och därmed jämförbara skatter.

En avsättning för framtida särskild löneskatt på ersättning från sjukpensionsförsäkring under förtidspensionstiden (tjänstepension) redovisas under posten DD.3.

Allmänna råd

Skulder avseende källskatt, mervärdesskatt, fastighetsskatt m.fl. redovisas som post HH.V Övriga skulder.

Post GG – Depåer från återförsäkrare

47 § (32) Försäkringsföretag som avgivit återförsäkring ska under denna post redovisa ett belopp som motsvarar värdet på kontanter eller andra värdehandlingar som deponerats av försäkringsföretag som mottagit återförsäkring enligt återförsäkringsavtal eller som försäkringsföretaget hållit inne av samma skäl.

Försäkringsföretaget som mottagit värdehandlingen får inte, oavsett om de står som ägare eller ej, redovisa något annat belopp än vad företaget är skyldigt enligt de positionen.

Allmänna råd

Försäkringsföretag som avgett återförsäkring bör pröva om överförda finansiella skulder bör tas upp i balansräkningen enligt IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*, jfr post C.IV Depåer hos företag som avgivit återförsäkring.

Post HH.I – Skulder avseende direkt försäkring

48 § Här redovisas skulder till försäkringstagare, försäkringsförmedlare och försäkringsföretag avseende direkt försäkring.

Post HH.III – Obligationslån

49 § (6) Posten omfattar obligationslån och konvertibla lån som försäkringsföretaget har utelöpande.

Allmänna råd

Om en emittent av ett skuldinstrument återköper detta instrument utsläcks skulden även om emittenten har för avsikt att återsälja det inom en nära framtid, jfr IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*.

Post HH.IV.a – Derivat**50 § Allmänna råd**

Posten omfattar derivat som har ett negativt värde, jfr IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*.

Bestämmelserna i 3 kap 1 § innebär att aktie- och ränterelaterade derivat får redovisas separat från underliggande instrument.

Post HH.V – Övriga skulder

51 § Under denna post redovisas skulder som inte kan placeras under någon annan post.

Allmänna råd

Här kan även redovisas skulder till mottagande part vid så kallad äkta återköpstransaktion enligt 2 kap. 1 §.

Post II.I – Återförsäkrares andel av Förutbetalda anskaffningskostnader

52 § Om ett försäkringsföretag har återförsäkrat en sådan förpliktelse för vilken anskaffningskostnader tagits upp under Förutbetalda anskaffningskostnader (H.II), ska den återförsäkrade andelen redovisas under denna post.

Post II.II – Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

53 § Posten omfattar kostnader som avser räkenskapsåret men som innebär utgifter först efter balansdagen, samt inkomster som bokförts under räkenskapsperioden men som utgör intäkter för perioder efter balansdagen.

Poster inom linjen

54 § Under post I Panter och därmed jämförliga säkerheter ställda för egna skulder och för såsom avsättningar redovisade förpliktelser, varje slag för sig, ska ett försäkringsföretag ta upp det bokförda värdet av sådana tillgångar som är belastade med särskild förmånsrätt. Dessa uppgifter ska tas upp under en särskild rubrik och delas upp per balanspost.

Under post IV.1 Åtaganden till följd av återköpstransaktioner redovisas sådana åtaganden som gjorts i samband med oäkta återköpstransaktioner. Överförande part ska då ta upp lösenpriset för den säljoption som ställts ut i transaktionen.

Specifikationer till poster inom linjen får redovisas i not.

Allmänna råd

Ställda panter och därmed jämförliga säkerheter bör delas upp på ett sådant sätt att det klart framgår vilken eller vilka balansposter som är belastade och med vilket belopp.

Finansiella garantier bör redovisas i balansräkningen, jfr IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*, om inte annat följer av RR 32:06 *Redovisning för juridiska personer*. (FFFS 2007:14)

Bilaga 4 – Resultaträkningens poster

1 § Posterna i 1 a–26 §§ avser uppställningsformen för resultaträkningen enligt bilaga 2 till lagen om årsredovisning i försäkringsföretag med de tillägg som följer av 3 kap. 2 §.

Post I.1.a – Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)

1 a § (35) Försäkringsföretag som bedriver skadeförsäkringsrörelse ska som premieinkomst redovisa den totala bruttopremien för direkt försäkring och mottagen återförsäkring som inbetalts eller kan tillgodoföras företaget för försäkringsavtal där försäkringsperioden påbörjats före räkenskapsårets utgång.

Som premieinkomst räknas också premier för försäkringsperioder som påbörjas först efter räkenskapsårets utgång, om de enligt avtal förfaller till betalning under räkenskapsåret.

Med *bruttopremie* menas den avtalsbestämda premien för hela försäkringsperioden efter avdrag för sedvanliga kundrabatter. Bruttopremien omfattar bland annat

- a) ej aviserade premier som kan beräknas först vid räkenskapsårets utgång,
- b) terminspremier som betalas in halvårsvis, kvartalsvis eller månadsvis samt ersättningar från försäkringstagare för utgifter som försäkringsföretaget haft i samband med att försäkringsavtalet tecknades,
- c) företagets andel av det totala premiebeloppet vid koassurans,
- d) ersättningar från andra försäkringsföretag som avser övertagna försäkringstekniska avsättningar enligt 2 kap. 2 § som inte redovisas över balansräkningen, och
- e) återförsäkringspremier från cedenten och retrocedenten, inklusive portföljpremier, med avdrag för
 - återförsäkringspremier som återbetalts till eller gottskrivits cedenten och retrocedenten vid portföljåterdragning eller förändring av andelen i återförsäkringsavtalen, och
 - annullationer.

Förnyelsepremier som inte är bekräftade av försäkringstagaren samt premier för nytecknade försäkringsavtal ska räknas in med de belopp som de beräknas inflyta med.

Annullationer ska reducera premieinkomsten så snart beloppet är känt. Tilläggspremier ska räknas in med de belopp som de beräknas inflyta med.

Posten ska redovisas exklusive skatter och andra offentliga avgifter som belastar försäkringspremien.

Här redovisas även intäkter från avtal om försäkring som inte redovisas som försäkringsavtal, om de inte redovisas som en egen post. (FFFS 2007:14)

Allmänna råd

Vilka belopp som kan tillgodoföras räkenskapsåret bestäms av innehållet i respektive avtal, oavsett om premierna har aviserats eller ej vid bokslutstillfället. Som premieinkomst tar försäkringsföretaget upp samtliga premier där ansvarighet inträtt. Enligt första stycket bär försäkringsföretaget ansvar när försäkringsperioden börjat löpa eller premien förfallit till betalning. Ett exempel på det senare är vissa konsumentförsäkringar (teve/radio och vitvaror) som tecknas och betalas vid inköpstillfället trots att försäkringssskyddet inträder först efter att den sedvanliga garantin löpt ut.

Tidsperioden för vilken försäkringsföretaget bär ansvar framgår normalt av försäkringsavtalet. För en terminspremie som aviserats och/eller förfaller till betalning först efter räkenskapsårets utgång avgörs frågan om ansvarighet av om motsvarande termin är att betrakta som ett nytt försäkringsavtal eller som en delbetalning av en årspremie. Om försäkringsföretaget enligt avtalet har en möjlighet att ändra villkoren vid varje termin, bör avtalet normalt betraktas som ett nytt avtal.

Paragrafens första stycke innebär att vissa premier inte kommer att räknas in i premieinkomsten. Det gäller premier som betalats in under räkenskapsåret men vars förfallodag inträffar och vars försäkringsperiod inleds efter räkenskapsårets utgång. En sådan premie betraktas som ett förskott och redovisas som skuld till försäkringstagaren.

Med *portföljpremie* menas en avräkningspost mellan cedenten och återförsäkraren som har till syfte att täcka återförsäkrarens ansvar för ännu inte inträffade skador enligt ett proportionellt återförsäkringsavtal – såväl vid byte av återförsäkrare som vid ändring av återförsäkrarens andel av avtalet.

Belopp som uttaxerats på försäkringstagare i ömsesidiga försäkringsföretag enligt 2 kap. 5 § första stycket 14 försäkringsrörelselagen ska tas upp som premieinkomst det år förlusten uppstått och uttaxeringen avser att täcka.

Paragrafens sjunde stycke innebär att intäkter från avtal om försäkring som inte redovisas som försäkringsavtal, utan som investeringsavtal eller serviceavtal, bör tas upp här eller som en egen post, jfr 3 kap. 4 § tredje stycket årsredovisningslagen (1995:1554) samt IAS 1 *Utformning av finansiella rapporter*, IAS 18 *Intäkter* och IFRS 4 *Försäkringsavtal*. (FFFS 2007:14)

Post II.1.a – Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)

2 § (35) Försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse ska som premieinkomst redovisa under räkenskapsåret inbetalda belopp enligt försäkringsavtal för direkt försäkring samt inbetalda och tillgodoförda belopp för försäkringsavtal om mottagen återförsäkring, oavsett om dessa helt eller delvis avser ett senare räkenskapsår.

Denna post omfattar bland annat

- a) återbäring som gottskrivits i form av premiereduktion och som enligt försäkringsföretagets redovisningsprinciper ska tas upp här,
- b) tilläggspremier vid terminsbetalningar samt ersättningar från försäkringstagare för utgifter som försäkringsföretaget haft,
- c) försäkringsföretagets andel av det totala premiebeloppet vid koassurans,
- d) ersättningar från andra försäkringsföretag som avser övertagna försäkringstekniska avsättningar och konsolideringsfonder enligt 2 kap. 2 § som inte redovisas över balansräkningen, och
- e) återförsäkringspremier från cedenten och retrocedenten, inklusive portföljpremier, efter avdrag för återförsäkringspremier som återbetalats till cedenten och retrocedenten vid portföljåterdragning eller förändring av andelen i återförsäkringsavtalen.

Posten ska redovisas exklusive skatter och andra offentliga avgifter som belastar försäkringspremien.

Här redovisas även intäkter från avtal om försäkring som inte redovisas som försäkringsavtal, om de inte redovisas som en egen post. (FFFS 2007:14)

Allmänna råd

Med *portföljpremie* menas en avräkningspost mellan cedenten och återförsäkraren som har till syfte att täcka återförsäkrarens ansvar för ännu inte inträffade skador enligt ett proportionellt återförsäkringsavtal såväl vid byte av återförsäkrare som vid ändring av återförsäkrarens andel av avtalet.

Paragrafens fjärde stycke innebär att intäkter från avtal om försäkring som inte redovisas som försäkringsavtal, utan som investeringsavtal eller serviceavtal, bör tas upp här eller som en egen post, jfr 3 kap. 4 § tredje stycket årsredovisningslagen (1995:1554) samt IAS 1 *Utformning av finansiella rapporter*, IAS 18 *Intäkter* och IFRS 4 *Försäkringsavtal*. (FFFS 2007:14)

Post I.1.b respektive II.1.b – Premier för avgiven återförsäkring

3 § (36) Försäkringsföretag som avgivit återförsäkring ska under denna post redovisa belopp som betalats ut under räkenskapsåret eller belopp som tagits upp som en skuld till försäkringsföretag som mottagit återförsäkring enligt ingångna återförsäkringsavtal, inklusive portföljpremier.

Försäkringsföretaget ska göra avdrag för belopp som gottskrivits på grund av portföljåterdragning eller en förändring av återförsäkrarens andel av proportionella återförsäkringsavtal.

Post I.1.c och d – Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker och återförsäkrars andel av denna förändring

4 § (37) Under posten I.1.c redovisas årets förändring av posten Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker (DD.1) och under posten I.1.d årets förändring av posten Återförsäkrars andel av Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker (E.1).

Förändringar som förklaras av att avsättningsposterna omräknats till balansdagens valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

Post I.4.a respektive II.5.a – Utbetalda försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)

5 § (38) Posten aa: Före avgiven återförsäkring omfattar alla försäkringsersättningar som betalats ut till försäkringstagare eller andra förmånstagare under räkenskapsåret på grund av försäkringsavtal eller inträffade försäkringsskador, oberoende av när skadan inträffat. Som utbetald försäkringsersättning redovisas också återköp.

I posten ingår driftskostnader för skadereglering enligt 3 kap. 5 §.

De utbetalda ersättningarna ska minskas med värdet av sådan egendom som försäkringsföretaget övertagit vid skadereglering och likaså med de belopp som försäkringsföretaget räknar med att återvinna genom regress eller någon annan åtgärd.

Posten bb: Återförsäkrars andel omfattar belopp som försäkringsföretaget tagit emot från återförsäkrare eller tagit upp som fordran på återförsäkrare enligt ingångna återförsäkringsavtal.

Allmänna råd

Exempel på driftskostnader för utbetalda försäkringsersättningar är bland annat interna och externa kostnader för besiktning och värdering av inträffade skador, utgifter för att ersätta skadad egendom eller för sjukvård, rehabilitering etc. vid personskada, arvoden till personal och andra konsulter samt övriga kostnader för reglering av skador eller ersättningar.

Post I.4.b respektive II.5.b – Förändring i Avsättning för oreglerade skador (efter avgiven återförsäkring)

6 § Under posten aa, Före avgiven återförsäkring, redovisas årets förändring av posten Avsättning för oreglerade skador (DD.3) och under bb, Återförsäkrars andel, årets förändring av posten Återförsäkrars andel av denna avsättning (E.3).

Förändringar som förklaras av att avsättningsposterna omräknats till respektive balansdags valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

Post I.5 respektive II.6.c – Förändring i Övriga försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)

7 § Försäkringsföretag ska infoga följande delposter under posten I.5 (skadeförsäkring) respektive II.6.b (livförsäkring) i uppställningsschemat för resultaträkningen:

- Post I.5.aa respektive II.6.c.aa Före avgiven återförsäkring.
- Post I.5.bb respektive II.6.c.bb Återförsäkrars andel (–).

Under posten I.5.aa respektive II.6.c.aa, Före avgiven återförsäkring, redovisas årets förändring av posten Övriga försäkringstekniska avsättningar (DD.6) och under I.5.bb respektive II.6.c.bb årets förändring av posten Återförsäkrars andel av övriga försäkringstekniska avsättningar (E.5).

Förändringar som förklaras av att avsättningsposterna omräknats till respektive balansdags valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

Post I.6 respektive II.7 – Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)

8 § (39) Posten omfattar återbäring och rabatter i skadeförsäkringsrörelse som betalats ut under räkenskapsåret eller ska betalas ut till försäkringstagare eller andra förmånstagare. Posten omfattar också återbäring under året i form av premiereduktion i skadeförsäkringsrörelse.

Posten inkluderar årets förändring av posterna Avsättning för återbäring och rabatter (DD.4) och Återförsäkrarens andel av avsättning för återbäring och rabatter (E.4).

Förändringar som förklaras av att avsättningsposterna omräknats till respektive balansdags valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

Allmänna råd

Här kan försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse redovisa återbäring som gottskrivits i form av premiereduktion.

Post I.7 respektive II.8 – Driftskostnader

9 § (34, 40, 41) Posten indelas i följande delposter:

- a) Anskaffningskostnader.
- b) Förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader (+/-).
- c) Administrationskostnader.
- d) Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring (-).

Med *anskaffningskostnader* menas driftskostnader som ett försäkringsföretag haft för att teckna försäkringsavtal. Posten omfattar såväl direkta kostnader som anskaffningsprovisioner, kostnader för att upprätta försäkringsavtal och att föra in försäkringsavtalet i beståndet, som indirekta kostnader som annonskostnader och administrativa kostnader för att handlägga offerter och utfärda försäkringsbrev.

Med *förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader (+/-)* menas avsättningar till samt av- och nedskrivning av posterna Förutbetalda anskaffningskostnader (H.II) och Återförsäkrarens andel av förutbetalda anskaffningskostnader (II.I) enligt 4 kap. 8 § ÅRFL.

Med *administrationskostnader* menas sådana driftskostnader för premieuppbörd, förvaltning av bestånd, hantering av återbäring och rabatter samt mottagen och avgiven återförsäkring som inte kan relateras till skadereglerings-, anskaffnings- eller kapitalförvaltningskostnader.

Allmänna råd

I posten redovisas gemensamma driftskostnader, som definierats i 3 kap. 5 § andra stycket, för personaladministration, ADB/IT, ekonomi/finans/juridik, generell marknadsföring, revision, företagsledning och styrelse, avgifter till Finansinspektionen m.m.

Förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader bör även omfatta investeringsavtal samt depositionsandelar när företag delar upp ett avtal i en försäkringsdel och depositionsandel.

Förändringar i posten Andra immateriella tillgångar som avser tillgångsförda kostnader som ett försäkringsföretag haft för att säkerställa en avtalsenlig rätt att förvalta finansiella tillgångar för annans räkning, bör redovisas här.

Post I.9 – Förändring i Utjämningsavsättning

10 § Här redovisar försäkringsföretag som bedriver kreditförsäkringsrörelse årets förändring av posten Utjämningsavsättning (DD.5).

Post II.2 respektive III.3a – Kapitalavkastning, intäkter

11 § (34,42) Posten avser avkastning på placeringstillgångar och omfattar

- a) hyresintäkter från byggnader och mark,
- b) utdelning på aktier och andelar,
- c) ränteintäkter m.m.,

- d) valutakursvinster, netto,
- e) återförda nedskrivningar, och
- f) realisationsvinster, netto.

Med *hyresintäkter från byggnader och mark* menas intäkter av fastigheter upptagna under posten C.I Byggnader och mark.

Räntebidrag ska inte räknas in i hyresintäkterna utan ses som en räntesubvention.

Med *utdelning på aktier och andelar* menas utdelning på aktier och andelar som redovisas under posterna C.II.1 och C.II.3 (koncern- och intresseföretag) samt C.III.1.

Med *ränteintäkter m.m.* menas ränteintäkter på räntebärande placeringstillgångar som tjänats in under räkenskapsåret, inklusive ränteintäkter för belopp upptagna under Kassa och bank (G.II).

Den mottagande parten i en äkta återköpstransaktion ska ta upp den periodiserade mellanskillnaden mellan köpeskilling i avistaledet och terminsledet.

Med *valutakursvinster, netto* menas såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar som förklaras av förändringar i valutakurser.

Allmänna råd

Värdeförändringar på tillgångar och skulder i utländsk valuta delas upp i en del som kan hänföras till värdeförändringen och en annan del som kan hänföras till den värdeförändring som förklaras av valutakursförändringar.

Posten omfattar också valutakursförändringar som förklaras av att balansposters ingående balanser räknats om till balansdagens valutakurs.

Återförda nedskrivningar omfattar belopp som återförts efter tidigare nedskrivningar, om nedskrivningen tidigare kostnadsförts under någon av posterna II.9 och III.5a Kapitalavkastning, kostnader.

Realisationsvinster, netto avser vinster vid avyttring av placeringstillgångar.

Vid värdering till anskaffningsvärde bör realisationsvinsten vara den positiva skillnaden mellan försäljningspris och bokfört värde.

Vid värdering till verkligt värde bör realisationsvinsten vara den positiva skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga tillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Tidigare orealiserade värdeförändringar förs som justeringspost under posterna Orealiserade vinster på placeringstillgångar (II.3 och III.3b) respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar (II.10 och III.5b).

Realisationsvinster på andra tillgångar än placeringstillgångar redovisas under posten III.7 Övriga intäkter.

Post III.3b – Orealiserade vinster på placeringstillgångar

12 § (44) Vid värdering till verkligt värde ska försäkringsföretag som bedriver skadeförsäkringsrörelse under denna post redovisa positiva värdeförändringar under året. Vid avyttring redovisas här återläggning av tidigare redovisade men orealiserade värdeförändringar.

Orealiserade vinster redovisas netto per tillgångsslag. Förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

Post II.3a.aa – Värdeökning på tillgångar för villkorad återbäring

13 § (44) Under posten II.3a.aa förs såväl realiserade som orealiserade värdeökningar på tillgångar för villkorad återbäring (D.1). Värdeökningen redovisas netto per tillgångsslag. I not ska den delas upp på direkt och indirekt risk.

Post II.3a.bb – Värdeökning på fondförsäkringstillgångar

14 § (44) Under posten II.3a.bb förs såväl realiserade som orealiserade värdeökningar på fondförsäkringstillgångar (D.2).

Post II.3b – Värdeökningar på övriga placeringstillgångar

15 § Vid värdering till verkligt värde ska försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse i denna post redovisa positiva värdeförändringar på placeringstillgångar som inte redovisas i post II.3a.aa. eller II.3a.bb.

Vid avyttring redovisas här återläggning av tidigare redovisade men orealiserade värdeförändringar. Realiserade vinster redovisas netto per tillgångsslag. Förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

Post II.6.a – Livförsäkringsavsättning

16 § Under posten aa. Före avgiven återförsäkring, redovisas årets förändring av posten Livförsäkringsavsättning (DD.2) och under posten bb. Återförsäkrares andel, årets förändring av posten Återförsäkrares andel av livförsäkringsavsättningen (E.2). I årets förändring ingår garanterad återbäring som gottskrivits under året till följd av bestämmelser i avtal om försäkring. Här redovisas också sådan återbäring vars storlek är beroende av ett visst ekonomiskt utfall och som enligt en bestämmelse i bolagsordningen ska gottskrivas försäkringstagare eller andra ersättningsberättigade med ett visst belopp. Vidare ingår värdeförändringar på garanterad återbäring som avsatts under tidigare år.

Förändringar som förklaras av att avsättningsposterna räknats om till respektive balansdags valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

Post II.6.b.aa – Villkorad återbäring

17 § Under posten i Före avgiven återförsäkring, redovisas årets förändring av Avsättning för villkorad återbäring (EE.1) och under posten ii. Återförsäkrares andel, årets förändring av Återförsäkrares andel av avsättning för villkorad återbäring (E.6.a). I årets förändring ingår villkorad återbäring som under året gottskrivits enligt villkor i avtal om försäkring.

Här redovisas också sådan återbäring vars storlek är beroende av ett visst ekonomiskt utfall och som enligt en bestämmelse i bolagsordningen ska gottskrivas försäkringstagare eller andra ersättningsberättigade med ett visst belopp. Vidare ingår värdeförändringar på villkorad återbäring som avsatts under tidigare år.

Post II.6.b.bb – Fondförsäkringsåtaganden

18 § Under posten i Före avgiven återförsäkring, redovisas årets förändring av posten Avsättning för fondförsäkringsåtaganden (EE.2) och under posten ii. Återförsäkrares andel, årets förändring av posten Återförsäkrares andel av denna avsättning (E.6.b).

Post II.9/III.5a – Kapitalavkastning, kostnader

19 § (34, 42) Posten avser kostnader för placeringstillgångar och omfattar

- driftskostnader för byggnader och mark,
- kapitalförvaltningskostnader,
- räntekostnader m. m.,
- valutakursförluster, netto,
- av- och nedskrivningar, och
- realisationsförluster, netto.

Med *driftskostnader för byggnader och mark* menas kostnader för fastigheter upptagna under Byggnader och mark (C.1) avseende fastighetsförvaltningen, inklusive underhåll, hyresgästanpassningar, tomträttsavgäld och fastighetsskatt. Däremot ingår inte räntekostnader och andra finansiella kostnader, avskrivningar eller central administration.

Med *kapitalförvaltningskostnader* menas driftskostnader som kan hänföras till finansförvaltningen.

Med *räntekostnader m.m.* menas bland annat räntekostnader för fastighetslån, reducerade med eventuella räntebidrag.

Den överförande parten i en äkta återköpstransaktion ska ta upp den periodiserade mellanskillnaden mellan köpeskillingen i avistaledet och terminsledet.

Med *valutakursförluster, netto* menas såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar som förklaras av förändringar i valutakurser.

Allmänna råd

Värdeförändringar på tillgångar och skulder i utländsk valuta delas upp i en del som kan hänföras till värdeförändringen och en annan del som kan hänföras till den värdeförändring som förklaras av valutakursförändringar.

Posten omfattar också sådana valutakursförändringar som förklaras av att balansposters ingående balanser räknats om till balansdagens valutakurs.

Med *av- och nedskrivningar* menas värdejusteringar enligt 4 kap. 1 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag.

Realisationsförluster, netto avser förluster vid avyttring av placeringstillgångar.

Vid värdering till anskaffningsvärde bör realisationsförlusten vara den negativa skillnaden mellan försäljningspriset och det bokförda värdet.

Vid värdering till verkligt värde bör realisationsförlusten vara den negativa skillnaden mellan försäljningspriset och anskaffningsvärdet. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga tillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Tidigare orealiserade värdeförändringar förs som justeringspost under posterna Orealiserade vinster på placeringstillgångar respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar.

Realisationsförluster på andra tillgångar än placeringstillgångar redovisas under post III.8 Övriga kostnader.

Post III.5b – Orealiserade förluster på placeringstillgångar

20 § (44) Vid värdering till verkligt värde ska försäkringsföretag som bedriver skadeförsäkringsrörelse under denna post redovisa negativa värdeförändringar under året. Vid avyttring redovisas här återläggning av tidigare redovisade men orealiserade värdeförändringar.

Orealiserade förluster redovisas netto per tillgångsslag. Sådana förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

Post II.10a.aa – Värdeminskning på tillgångar för villkorad återbäring

21 § (44) Under posten II.10a.aa förs såväl realiserade som orealiserade värdeminskningar på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken (D.1). Värdeminskningen redovisas netto per tillgångsslag och delas upp på direkt och indirekt risk.

Post II.10a.bb – Värdeminskning på fondförsäkringstillgångar

22 § (44) Under posten II.10a.bb förs såväl realiserade som orealiserade värdeminskningar på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken (D.2). Värdeminskningen redovisas netto per tillgångsslag.

Post II.10b – Värdeminskning på övriga placeringstillgångar

23 § Vid värdering till verkligt värde ska försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse under denna post redovisa negativa värdeförändringar på placeringstillgångar som inte redovisas i post II.10a.aa eller II.10a.bb. Vid avyttring redovisas här återläggning av tidigare redovisade men orealiserade värdeförändringar.

Orealiserade förluster redovisas netto per tillgångsslag. Sådana förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

Post III.9 respektive III.10 – Övriga intäkter respektive Övriga kostnader

24 § Här redovisas sådana rörelseintäkter respektive rörelsekostnader som inte ska redovisas under någon annan post.

Post III.11 – Bokslutsdispositioner

25 § Här ska avsättning till och upplösning av säkerhetsreserv redovisas. När en koncern tillämpar alternativregeln i 1 kap. 6 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om normalplan för skadeförsäkringsbolags beräkning av säkerhetsreserv, ska varje företag redovisa sin del av den upplösta säkerhetsreserven.

Post III.12 – Skatt på årets resultat

26 § Här redovisas skatt på årets resultat samt uppskjuten skatt.

Med skatt på årets resultat menas i försäkringsföretag som bedriver skadeförsäkringsrörelse inkomstskatt och i försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse inkomstskatt och avkastningsskatt i den mån de inte redovisar avkastningsskatt som driftskostnad.

Allmänna råd

Livförsäkringsföretag bör i denna post redovisa sådan avkastningsskatt som beräknats på kapitalunderlaget vid räkenskapsårets ingång enligt lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel.

Avkastningsskatt på pensionsavsättningar för anställda som tagits upp under posten FF.1 samt särskild löneskatt enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster, bör i den tekniska redovisningen redovisas fördelade på samma sätt som personalkostnaderna fördelas på försäkringsersättningar, driftskostnader och kapitalförvaltningskostnader.

Bilaga 5 – Upplysningar i förvaltningsberättelsen

Upplysningar om verksamheten

1 § Ett försäkringsföretag ska i förvaltningsberättelsen lämna upplysningar om verksamhetens inriktning samt om försäkringsföretagets respektive koncernens struktur. Upplysningar ska även lämnas om väsentliga förändringar i verksamheten, exempelvis köp och försäljning av dotterföretag, ingångna viktiga avtal och större investeringar. För såväl försäkringsföretaget som koncernen ska också belysas väsentliga aspekter på bland annat likviditeten och kapitalbehovet samt personalsituationen. En understödsförening ska även lämna upplysningar om medlemsantalet och väsentliga förändringar i medlemsantalet sedan föregående räkenskapsår.

Principer och processer för ersättningar och förmåner till ledningen

1 a § Försäkringsföretag ska lämna upplysningar om principerna för att bestämma ersättningar och förmåner till nyckelpersoner i ledande ställning samt de berednings- och beslutsprocesser som tillämpas om det inte redan framgår av de upplysningar om riktlinjer för ersättningar som vissa noterade företag ska lämna enligt 6 kap. 1 § andra stycket lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag. Med ersättning jämställs överlåtelse av värdepapper och upplåtelse av rätt att i framtiden förvärva värdepapper från företaget.

Om upplysningarna enligt första stycket med stöd av 6 kap. 1 § andra stycket inte anges i förvaltningsberättelsen, ska de redovisas i anslutning till de uppgifter om ersättningar och förmåner som ska lämnas enligt 5 kap. 12 §. (FFFS 2007:29)

Allmänna råd

Upplysningarna om principer för att bestämma ersättningar och förmåner kan exempelvis beröra principer för fast och rörlig ersättning samt fördelningen däremellan. Upplysningarna om berednings- och beslutsprocesser bör exempelvis avse om det finns särskilt inrättade kommittéer och, i så fall, deras mandat och sammansättning.

I denna paragraf avses med nyckelpersoner i ledande ställning samma personer som ska beaktas enligt 5 kap. 12 § allmänna råd. (FFFS 2007:29)

Nya redovisningsstandarders konsekvenser för tillämpning av rörelseregler

2 § Upplysningar bör lämnas om vilka konsekvenser en övergång till nya eller ändrade internationella redovisningsstandarder får för värderingen av skuldteckningstillgångar och andra förhållanden enligt tillämpliga rörelseregler. Beloppsuppgifter ska lämnas om det inte finns särskilda hinder.

Avtal om försäkring som inte redovisas som försäkringsavtal

3 § För avtal om försäkring som, helt eller delvis, inte redovisas som ett försäkringsavtal, ska särskilda upplysningar lämnas om avtalsslag, belopp, ekonomisk innebörd och tillämpade värderings- och andra redovisningsprinciper.

Om redovisad skuld för investeringsavtal avviker från 7 kap. 1 och 2 §§ försäkringsrörelselagen samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om försäkrings tekniska avsättningar, ska upplysning lämnas i not om vilken avvikelse som görs, skälen för avvikelsen och effekten på berörda poster i balansräkningen, resultaträkningen och resultatanalysen samt relevanta nyckeltal.

Allmänna råd

Försäkringsföretag bör upplysa om väsentliga belopp avseende investeringsavtal och serviceavtal. Försäkringsföretaget bör även upplysa om vilka balans- och resultaträkningsposter dessa belopp omfattar samt vilka värderingsprinciper som tillämpats.

Försäkringsföretag som under posten H.II Förutbetalda anskaffningskostnader redovisar anskaffningskostnader hänförliga till investeringsavtal bör i en not upplysa vilka belopp som belöper på investeringsavtal respektive försäkringsavtal. Försäkringsföretaget bör även i en not upplysa om eventuella skillnader i redovisningsprinciper för respektive typ av förutbetalda anskaffningskostnad. Skillnader i avskrivningstid bör anges särskilt.

Andra stycket tillämpas bland annat på ränta för att beräkna skuld för investeringsavtal.

Upplysningar om klassificering av försäkringsavtal som tjänstepensionsförsäkring

Allmänna råd

Upplysningar bör lämnas om de närmare kriterier som tillämpats för att klassificera försäkringsavtal som tjänstepensionsförsäkring och, i förekommande fall, hur gränsdragningen gentemot övriga meddelade livförsäkringar har gjorts.

Upplysningar om konsekvenser av nya föreskrifter eller principer om diskonteringsränta

Om Finansinspektionen före balansdagen beslutat om föreskrifter och allmänna råd om val av räntesats för att beräkna livförsäkringsavsättningar och vissa andra försäkringstekniska avsättningar men föreskrifterna ännu inte trätt i kraft på balansdagen, bör försäkringsföretaget beskriva hur stor livförsäkringsavsättningen skulle ha varit om föreskrifterna varit i kraft före balansdagen. Motsvarande upplysning bör lämnas om ett företag på annan grund före upprättandet av årsredovisningen beslutat ändra sina värderingsgrunder eller andra redovisningsprinciper för ränteantaganden vid värderingen av livförsäkringsavsättningar och principerna inte börjat tillämpas på balansdagen.

Upplysningar om övervärden i fondförsäkringsverksamhet

De försäkringsföretag som i årsredovisningen använder resultatmått som innefattar periodens förändring i övervärden i fondförsäkringsverksamhet bör i förvaltningsberättelsen eller i not till denna lämna upplysningar enligt dessa allmänna råd.

Upplysningar bör lämnas om viktiga ekonomiska antaganden som legat till grund för beräkningen av övervärdena, såsom: val av diskonteringsränta, förväntad värdeutveckling i fonder, inflation, dödlighet, driftskostnader samt valutakurser vid omräkning av övervärden i utlandet. Försäkringsföretaget bör i en känslighetsanalys redogöra för effekten av förändringar i de viktigaste antagandena, jämfört med de antaganden som legat till grund för beräkningen. Vidare bör det upplysas om annullationsfrekvensen under räkenskapsåret.

Försäkringsföretagen bör specificera periodens förändring i övervärden i fondförsäkringsrörelse genom att ange:

1. nuvärdet av årets nytecknade affärer,
2. förändring i nuvärdet av avtal som ingåtts under tidigare år,
3. faktiskt utfall jämfört med gjorda beräkningsantaganden,
4. förändring i antaganden om diskonteringsränta,
5. förändring i antaganden om förväntad värdeutveckling i fonder, och
6. andra faktorer som väsentligt påverkat periodens förändring.

Bilaga 6 – Resultatanalysens uppställningsform och innehåll

1 § Resultatanalysen ska upprättas enligt följande:

Skadeförsäkringsrörelse*Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat*

Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)
 Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen
 Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)
 Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)
 Förändring i Övriga försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)
 Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)
 Driftskostnader
 Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)
 Förändring av Utjämningsavsättning
 Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat

Avvecklingsresultat enligt 5 kap. 4 § 7 lagen om årsredovisning i försäkringsföretag.

Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring

Ej intjänade premier och kvardröjande risker
 Oreglerade skador
 Återbäring och rabatter
 Utjämningsavsättning
 Övriga försäkringstekniska avsättningar
 Summa försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring

Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar

Ej intjänade premier och kvardröjande risker
 Oreglerade skador
 Återbäring och rabatter
 Utjämningsavsättning
 Övriga försäkringstekniska avsättningar
 Summa återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar

Noter till Resultatanalys för skadeförsäkringsrörelse

Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)
 Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)
 Premier för avgiven återförsäkring (-)
 Förändring i Ej intjänade premier och kvardröjande risker
 Återförsäkrares andel av Förändring i Ej intjänade premier och kvardröjande risker (-)
 Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)
 Utbetalda försäkringsersättningar
 Före avgiven återförsäkring
 Återförsäkrares andel (-)
 Förändring i oreglerade skador
 Före avgiven återförsäkring
 Återförsäkrares andel (-)

Livförsäkringsrörelse*Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat*

Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)
 Kapitalavkastning, intäkter
 Orealiserade vinster på placeringstillgångar
 Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)
 Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)
 Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)
 Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)
 Driftskostnader
 Kapitalavkastning, kostnader
 Orealiserade förluster på placeringstillgångar

Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)

Kapitalavkastning överförd till finansrörelsen

Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat

Avvecklingsresultat enligt 5 kap. 4 § 7 lagen om årsredovisning i försäkringsföretag.

Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring

Livförsäkringsavsättningar

Oreglerade skador

Återbäring och rabatter

Övriga försäkringstekniska avsättningar

Summa försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring

Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)

Villkorad återbäring

Fondförsäkringsåtaganden

Summa försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk

Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar

Livförsäkringsavsättningar

Oreglerade skador

Återbäring och rabatter

Övriga försäkringstekniska avsättningar

Summa återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar

Återförsäkrares andel av försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk

Villkorad återbäring

Fondförsäkringsåtaganden

Summa försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk

Konsolideringsfond

Noter till resultatanalys för livförsäkringsrörelse

Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)

Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)

Premier för avgiven återförsäkring (–)

Försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring

Utbetalda försäkringsersättningar

Före avgiven återförsäkring

Återförsäkrares andel (–)

Förändring i oreglerade skador

Före avgiven återförsäkring

Återförsäkrares andel (–)

2 § Resultatanalysens samtliga poster ska fördelas på följande försäkringsgrenar.

Skadeförsäkringsrörelse

Direkt försäkring av svenska risker

Sjukdom och olycksfall

TFA

Hem och villa

Företag och fastighet

Motorfordon

Trafik

Sjöfart, luftfart och transport

Kredit och borgen

Övriga grenar

Direkt försäkring av utländska risker

Mottagen återförsäkring

Livförsäkringsrörelse*Direkt försäkring av svenska risker*

Tjänstepensionsförsäkring

Förmånsbestämd försäkring

Avgiftsbestämd traditionell försäkring

Fondförsäkring

Tjänsteanknuten sjukförsäkring och premiebefrielseförsäkring

Övrig livförsäkring

Individuell traditionell livförsäkring

Fondförsäkring

Uppsägbar sjuk- och olycksfallsförsäkring samt premiebefrielseförsäkring

Gruppliv- och tjänstegrupplivförsäkring

*Direkt försäkring av utländska risker**Mottagen återförsäkring***3 §** När uppgifterna fördelas på försäkringsgrenar ska följande gälla.

Vid fördelning på direkt försäkring av svenska respektive utländska risker ska landet bestämmas på följande sätt:

- a) Risken för en försäkring som avser byggnad eller byggnad och dess innehåll hänförs till det land i vilket byggnaden är belägen.
- b) Risken för en försäkring som avser registreringspliktigt fordon hänförs till det land där registreringen har skett.
- c) Risken för en försäkring som är giltig högst fyra månader och som oberoende av försäkringsklass täcker rese- eller semesterrisker hänförs till det land där försäkringstagaren har tecknat försäkringen.
- d) Risken eller åtagandet i andra fall än dem som uttryckligen omfattas av a–c, inklusive livförsäkring, hänförs till det land där försäkringstagaren har sin vanliga vistelseort eller, om försäkringstagaren är en juridisk person, det land där det driftställe som avtalet gäller för är beläget.

Allmänna råd

För en försäkring som tecknas av en juridisk person bör risker som inte kan hänföras till ett visst land enligt a–d hänföras till det land där den juridiska personen har sitt säte.

För en livförsäkring som tecknas av en fysisk person bör risken eller åtagandet hänföras till det land där personen har sin vanliga vistelseort när försäkringen tecknas.

Skadeförsäkringsrörelse

När försäkringsgrenarna i resultatanalysen för skadeförsäkringsrörelsen bestäms, gäller följande.

- Sjuk- och olycksfallsförsäkring avser fristående försäkring som inte är knuten till någon annan försäkringsgren.
- Till hem- och villaförsäkring hänförs också fritidshus-, fritidsbåts-, rese-, smycke-, päls- och urförsäkringar.
- Trafikförsäkring avser obligatorisk ansvarsförsäkring för motorfordon enligt trafikskadlagen.
- Motorfordonsförsäkring avser övrig ansvarsförsäkring för motorfordon samt delkaskoförsäkring och vagnskadeförsäkring. Till grenen förs också olycksfallsförsäkring för fordonets förare.
- Sjöfartsförsäkring avser sjökaskoförsäkring och ansvarsförsäkring samt därtill knuten olycksfallsförsäkring.
- Transportförsäkring avser försäkring av gods under transport oavsett transportmedel.
- Luftfartsförsäkring avser kaskoförsäkring och ansvarsförsäkring samt därtill knuten olycksfallsförsäkring.

Livförsäkringsrörelse

När försäkringsgrenarna i resultatanalysen för livförsäkringsrörelse bestäms, gäller följande.

- Med *tjänstepensionsförsäkring* avses enligt definitionen i 1 kap. 2 § i dessa föreskrifter och allmänna råd, sådan försäkring som enligt 1 kap. 3 a § FRL är att betrakta som tjänstepensionsförsäkring.
- Med *övrig livförsäkring* avses annan livförsäkring än tjänstepensionsförsäkring.
- Med *förmånsbestämd försäkring* avses försäkring för vilken förmånen bestäms t.ex. som ett fast periodiskt belopp eller en viss procent av lönen.
- Med *avgiftsbestämd traditionell försäkring* avses försäkring för vilken avgiften (premien) t.ex. bestäms som ett fast periodiskt belopp eller en viss procent av lönen.
- Med *ouppsägbar sjuk- och olycksfallsförsäkring* avses försäkringsklass 4 för livförsäkring enligt 2 kap. 3 b § FRL.
- Sjuk- och olycksfallsförsäkring och sjukförsäkring som kan hänföras till försäkringsklass 1 och 2 för skadeförsäkring enligt 2 kap. 3 a § FRL ska redovisas i resultatanalysen för skadeförsäkringsrörelsen.

FIs FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD – FFFS 2006:18

Förenklad årsredovisning i försäkringsföretag som har dispens

(senast ändrad genom FFFS 2007:30)

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner	1191
Definitioner	1191
2 kap. Allmänna bestämmelser om årsredovisningen	1191
Resultatanalysen	1191
Repor och andra återköpstransaktioner	1191
Övertagna försäkringsbestånd	1192
3 kap. Balansräkning och resultaträkning	1192
Balansräkningen	1192
Resultaträkningen	1192
Sammanslagning av poster	1192
Upplysningar om väsentliga delposter i en not	1192
Försäkringstekniska avsättningar i utländsk valuta	1192
Fördelning av kapitalavkastning i understödsföreningar	1192
Pensionsförpliktelser till anställda	1193
4 kap. Värderingsregler	1193
Värdering av placeringstillgångar	1193
Värdering av alla finansiella instrument enligt anskaffningsvärde- metoden	1193
Värdering av byggnader och mark till verkligt värde	1193
Förutbetalda anskaffningskostnader	1193
Värdering av försäkringstekniska avsättningar enligt lagen om års- redovisning i försäkringsföretag	1194
Värdering av försäkringstekniska avsättningar enligt försäkrings- rörelselagen eller lagen om understödsföreningar	1194
Säkerhetsreserv	1194
5 kap. Tilläggsupplysningar	1194
Undantag från krav på upplysningar	1194
Livförsäkringsavsättning eller försäkringsfond	1195
Pensionsförpliktelser till anställda	1195
Föreskriftsenlighet	1195
6 kap. Förvaltningsberättelse och resultatanalys	1195
Förvaltningsberättelse	1195
Flerårsöversikt	1195
Resultatanalys	1196
7 kap. Koncernredovisning	1196
8 kap. Delårsrapport	1196
9 kap. Redovisning av avgiven återförsäkring	1196
Tillägg av poster i balansräkningen och resultaträkningen	1196
Kompletterande värderingsregler	1197
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	1197
Bilaga 1 – Uppställningsform för balansräkningen	1198
Bilaga 2 – Uppställningsform för resultaträkningen	1199
Bilaga 3 – Innehållet i balansräkningens poster	1200
Bilaga 4 – Innehållet i resultaträkningens poster	1207
Bilaga 5 – Resultatanalysens uppställningsform och innehåll	1213
Bilaga 6 – Komplettering av balansräkningen om återförsäkring avgivits	1215
Bilaga 7 – Komplettering av resultaträkningen om återförsäkring avgivits	1216

Bilaga 8 – Innehållet i balansräkningens poster om avgiven återförsäkring	1217
Bilaga 9 – Innehållet i resultaträkningens poster om avgiven återförsäkring	1218

Siffrorna inom parentes refererar till motsvarande punkter i försäkringsredovisningsdirektivet 91/674/EEG (EGT L 374, 31.12.1991).

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner

1 § Dessa föreskrifter och allmänna råd ska tillämpas av ömsesidiga försäkringsbolag och understödsföreningar som omfattas av försäkringsrörelselagen (1982:713) eller lagen (1972:262) om understödsföreningar, om de har dispens från lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Finansinspektionen anger i dessa föreskrifter och allmänna råd vilka undantag som medges från lagen om årsredovisning i försäkringsföretag.

I föreskrifterna anges vilka regler som företagen, trots att de fått dispens, ska tillämpa i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag.

Allmänna råd

Villkoren för att få dispens framgår av 1 kap. 1 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Definitioner

2 § I dessa föreskrifter och allmänna råd avses med

1. *företag*: ömsesidiga försäkringsbolag och understödsföreningar som ska tillämpa dessa föreskrifter och allmänna råd,
2. *försäkringsavtal*: avtal om försäkring enligt försäkringsrörelselagen (1982:713) eller avtal om försäkring enligt lagen (1972:262) om understödsföreningar, och
3. *godkända internationella redovisningsstandarder*: internationella redovisningsstandarder som antagits av Europeiska kommissionen i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder (IAS-förordningen).

2 kap. Allmänna bestämmelser om årsredovisningen

Resultatanalysen

1 § Med undantag från 2 kap. 1 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag får den information som ska framgå av resultatanalysen lämnas direkt i resultaträkningen eller i en not till resultaträkningen.

Allmänna råd

En resultatanalys måste, enligt 2 kap. 1 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, upprättas och ingå i en årsredovisning, när rörelsen i ett ömsesidigt försäkringsbolag omfattar flera försäkringsgrenar eller när verksamheten i en understödsförening omfattar flera verksamhetsgrenar. I 6 kap. 3 § finns bestämmelser om resultatanalysens innehåll. Det framgår av bilaga 5 vad som är att betrakta som olika försäkringsgrenar respektive verksamhetsgrenar i ett företag.

Repor och andra återköpstransaktioner

2 § Om repor eller andra återköpstransaktioner förekommit ska företaget tillämpa 2 kap. 1 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:17) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Övertagna försäkringsbestånd

3 § Om försäkringstekniska avsättningar övertagits ska företaget tillämpa 2 kap. 2 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:17) om årsredovisning i försäkringsföretag.

3 kap. Balansräkning och resultaträkning

Balansräkningen

1 § Med undantag från det som anges i 3 kap. 1 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, får balansräkningen upprättas enligt bilaga 1. Balansräkningens poster ska ha det innehåll som anges i bilaga 3.

Försäkringsföretag ska infoga posterna C.III.6a Derivat (positivt värde) och HH.IV.a Derivat (negativt värde) i uppställningsformen för balansräkningen, om det inte är lämpligare att redovisa derivaten under någon annan post.

Resultaträkningen

2 § Med undantag från 3 kap. 1 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag får resultaträkningen upprättas enligt bilaga 2. Resultaträkningens poster ska ha det innehåll som anges i bilaga 4.

Sammanslagning av poster

3 § Bestämmelsen i 3 kap. 3 § 1 lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag behöver inte tillämpas. Poster i balansräkningen eller resultaträkningen som är av ringa betydelse får slås samman med någon annan lämplig post.

Allmänna råd

Enligt 3 kap. 3 § 1 lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag måste vissa uppräknade poster tas upp i balansräkningen och resultaträkningen, även om posten har en ringa betydelse. Paragrafen medger undantag från detta så kallade sammanslagningsförbud. Företaget får i stället redovisa sådana belopp som är av ringa betydelse i en annan näraliggande lämplig post i balansräkningen respektive resultaträkningen, se även bilaga 3 allmänna råd och bilaga 4 allmänna råd.

Upplysningar om väsentliga delposter i en not

4 § Bestämmelsen i 3 kap. 2 § tredje strecksatsen lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag behöver inte tillämpas. I stället får betydelsefulla delposter anges i en not till berörd post i balansräkningen eller resultaträkningen, se 3 kap. 4 § tredje stycket tredje meningen årsredovisningslagen (1995:1554).

Allmänna råd

Enligt 3 kap. 4 § tredje stycket tredje meningen årsredovisningslagen (1995:1554) ska de poster som redovisas i balansräkningen eller resultaträkningen ytterligare delas upp i vissa fall. Detta är bland annat fallet om delar av posten tillkommit på ett sådant sätt eller har en sådan storlek att en redovisning av delposten behövs för att ge en rättvisande bild. Paragrafen medger att sådana delposter i stället anges i en not till balansräkningsposten eller resultaträkningsposten.

Försäkringstekniska avsättningar i utländsk valuta

5 § Om förpliktelser enligt försäkringsavtal är i utländsk valuta ska företaget tillämpa 3 kap. 4 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:17) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Fördelning av kapitalavkastning i understödsföreningar

6 § Understödföreningar som har flera verksamhetsgrenar ska fördela kapitalavkastningen i förhållande till storleken på försäkringsfonder och fria fonder enligt lagen (1972:262) om understödsföreningar, om inte stadgarna föreskriver en annan fördelning.

Pensionsförpliktelser till anställda

7 § Om det finns särskilda pensionsförpliktelser till egna anställda, ska företaget tillämpa 3 kap. 7 § första och andra styckena Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:17) om årsredovisning i försäkringsföretag. (FFFS 2007:30)

4 kap. Värderingsregler

Värdering av placeringstillgångar

1 § Placeringstillgångar ska värderas till anskaffningsvärde eller, i förekommande fall, verkligt värde i enlighet med 4 kap. lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, om inte annat följer av detta kapitel.

Allmänna råd

Om ett företag värderar finansiella instrument i enlighet med 4 kap. lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, och således avstår från att konsekvent tillämpa anskaffningsvärdemetoden enligt 2 §, bör följande godkända internationella redovisningsstandarder tillämpas:

1. IAS 32 *Finansiella instrument: Upplysningar och klassificering*.
2. IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*.
3. IFRS 7 *Finansiella instrument: Upplysningar*.

Hänvisningar till andra godkända internationella redovisningsstandarder än IAS 32, IAS 39 och IFRS 7, bör dock inte tillämpas.

Av definitionen i 1 kap. 2 § följer att avtal om försäkring enligt försäkringsrörelselagen (1982:713) och lagen (1972:262) om understödsföreningar ska redovisas som försäkringsavtal även om avtalet inte överför betydande försäkringsrisk.

Värdering av alla finansiella instrument enligt anskaffningsvärdemetoden

2 § Finansiella instrument får värderas med utgångspunkt i anskaffningsvärdet (anskaffningsvärdemetoden), om alla finansiella instrument värderas enligt denna metod. Detta gäller i stället för det som anges i 4 kap. 2 § 11 lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Värdering av byggnader och mark till verkligt värde

3 § Om byggnader och mark värderas till verkligt värde, ska detta värde bestämmas enligt 4 kap. 1 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:17) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Allmänna råd

Byggnader och mark får värderas enligt anskaffningsvärdemetoden eller till verkligt värde enligt 4 kap. 5 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Företag som värderar byggnader och mark till verkligt värde bör även tillämpa den godkända internationella redovisningsstandard IAS 40 *Förvaltningsfastigheter*. Hänvisningarna till andra internationella redovisningsstandarder bör dock inte tillämpas.

IAS 40 bör tillämpas med de undantag och tillägg som följer av de allmänna råden till 2 kap. Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag.

Förtutbetalda anskaffningskostnader

4 § Med undantag från det som anges i 4 kap. 8 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, behöver inte kostnader som har samband med tecknande av försäkringsavtal tas upp som en tillgång.

Om kostnader för tecknande av försäkringsavtal tas upp som en tillgång enligt 4 kap. 8 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, ska företaget tillämpa 4 kap. 4 och 5 §§ Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:17) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Värdering av försäkringstekniska avsättningar enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag

5 § Försäkringstekniska avsättningar ska redovisas enligt 4 kap. 9 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, om inte annat följer av 6 §.

Företag som redovisar försäkringstekniska avsättningar enligt 4 kap. 9 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, ska tillämpa 4 kap. 6–10 och 12 §§ Finansinspektionens föreskrifter och allmänna (FFFS 2006:17) råd om årsredovisning i försäkringsföretag.

Allmänna råd

Företag som redovisar försäkringstekniska avsättningar enligt 4 kap. 9 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, och därmed har ett större utrymme att redovisa försäkringstekniska avsättningar frikopplat från rörelsereglerna, bör även tillämpa den godkända internationella redovisningsstandarden IFRS 4 *Försäkringsavtal*.

Av 1 kap. 2 § följer att avtal om försäkring enligt försäkringsrörelselagen (1982:713) eller lagen (1972:262) om understödsföreningar ska redovisas som försäkringsavtal, även om avtalet inte överför betydande försäkringsrisk.

Värdering av försäkringstekniska avsättningar enligt försäkringsrörelselagen eller lagen om understödsföreningar

6 § Med undantag från 4 kap. 9 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, får försäkringstekniska avsättningar redovisas enligt följande:

- Ömsesidiga försäkringsbolag får redovisa avsättningar som beräknats enligt 7 kap. 1 och 2 §§ försäkringsrörelselagen (1982:713).
- Understödsföreningar får redovisa premiereserv som beräknats enligt 21 och 22 §§ lagen (1972:262) om understödsföreningar samt försäkringsfond som inrättats enligt stadgarna med tillägg för belopp som omförts dit enligt 23 § samma lag.

Vid tillämpningen av första stycket får avsättningarna redovisas med de förenklingar som är godtagbara på grund av förhållanden i det enskilda fallet.

Allmänna råd

Vad som i en understödsförening har undantagits från försäkringsfonden med stöd av 23 § lagen (1972:262) om understödsföreningar eller som i övrigt enligt stadgarna får redovisas i en fri fond, redovisas inte som försäkringsteknisk avsättning utan som Övriga fonder (post AA.V.4) under eget kapital, se 23 § i bilaga 3.

Säkerhetsreserv

7 § Regler om avsättning till och uttag ur säkerhetsreserven finns i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2002:2) om normalplan för skadeförsäkringsbolags beräkning av säkerhetsreserv. (FFFS 2007:30)

8 § har upphävts genom FFFS 2007:30.

5 kap. Tilläggsupplysningar

Undantag från krav på upplysningar

1 § Företag får utelämnas upplysningar enligt 5 kap. 20 § tredje stycket och 22 § andra stycket årsredovisningslagen (1995:1554) om personer i företagets ledning, med undantag från 5 kap. 1 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Med undantag från 5 kap. 3 och 5 §§ lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, får upplysningar om tillgångar och resultaträkningens poster utelämnas.

Om en understödsförening redovisar försäkringstekniska avsättningar enligt lagen (1972:262) om understödsföreningar, får företaget ändå utelämnas upplysningar om försäkringstekniska avsättningar enligt 5 kap. 4 § 6–8 lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. (FFFS 2007:30)

Allmänna råd

Paragrafen innehåller undantag från vissa bestämmelser om tilläggsupplysningen enligt lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag. Företag lämnar alltså, i tillämpliga delar, övriga upplysningar som följer av årsredovisningslagen (1995:1554) med vissa anpassningar, se 5 kap. 1, 2 och 4 §§ lagen om årsredovisning i försäkringsföretag.

Livförsäkringsavsättning eller försäkringsfond

2 § Om en understödsförening redovisar försäkringstekniska avsättningar enligt 4 kap. 9 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, ska företaget lämna upplysningar om beräkningsantaganden enligt 5 kap. 7 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:17) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Om en understödsförening redovisar försäkringstekniska avsättningar enligt lagen (1972:262) om understödsföreningar, ska företaget i en not till balansräkningen förklara hur försäkringsfonden har fastställts, om inte detta framgår på en annan plats i årsredovisningen.

Allmänna råd

En understödsförening, som redovisar försäkringstekniska avsättningar enligt 4 kap. 9 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, bör i not till balansräkningen även lämna de upplysningar som följer av 5 kap. 5 § allmänna råd och 5 kap. 7 § allmänna råd till Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:17) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Pensionsförpliktelser till anställda

3 § Om det finns särskilda pensionsförpliktelser till egna anställda, ska företaget lämna upplysningar om hur dessa förpliktelser har täckts.

Företag vars redovisade pensionsskuld i balansräkningen eller kapital i särskilt avskilda tillgångar (i pensionsstiftelse eller motsvarande) överstiger kapitalvärdet av pensionsförpliktelserna till anställda, ska lämna upplysningar om överskottet i en not. (FFFS 2007:30)

Föreskriftsenlighet

4 § Ett företag ska i sin årsredovisning ange författningsrubrik samt författningsnummer till de av Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd, som det tillämpat. Företaget ska även ange huruvida det upprättat sin årsredovisning och koncernredovisning enligt dessa föreskrifter.

Allmänna råd

Företaget bör närmare ange vilken normgivning på redovisningsområdet som det har tillämpat utöver lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och dessa föreskrifter och allmänna råd.

6 kap. Förvaltningsberättelse och resultatanalys*Förvaltningsberättelse*

1 § En understödsförening ska lämna upplysningar om medlemsantalet och väsentliga förändringar i medlemsantalet sedan föregående räkenskapsår.

Allmänna råd

Utöver upplysningar enligt paragrafen lämnar företaget även de upplysningar i förvaltningsberättelsen som följer av 6 kap. 1 och 2 §§ lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, om inte annat följer av 2 §.

Flerårsöversikt

2 § Flerårsöversikten enligt 6 kap. 2 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag behöver enbart avse räkenskapsåret och de tre föregående räkenskapsåren.

Allmänna råd

Flerårsöversikten bör ställas upp i schematisk form och minst innehålla följande uppgifter:

1. Premieintäkt, om företaget är ett ömsesidigt försäkringsbolag.
2. Premieinkomst, om företaget är en understödsförening.
3. Årets resultat.
4. Konsolideringskapital.
5. Kapitalbas och erforderlig solvensmarginal, om företaget är ett ömsesidigt försäkringsbolag och skyldigt att lämna uppgifter om solvens till Finansinspektionen.

Konsolideringskapital utgörs av i balansräkningen redovisat eget kapital, obeskattade reserver, förlagslån samt övervärden och undervärden i placeringstillgångar som inte redovisats till verkligt värde i balansräkningen. När övervärden och undervärden som inte redovisas i balansräkningen medtas i konsolideringskapitalet görs detta utan beaktande av uppskjuten skatt. Uppskjutna skattefordringar och skulder som i redovisningen påverkat eget kapital återläggs vid beräkningen av konsolideringskapitalet.

Kapitalbas och erforderlig solvensmarginal för ömsesidiga försäkringsbolag beräknas i enlighet med föreskrifter från Finansinspektionen om bland annat beräkning och inrapportering av solvens samt 7 kap. 22–28 §§ försäkringsrörelselagen (1982:713) och 25 § lagen (1972:262) om understödsföreningar. Upplysningar om kapitalbas och erforderlig solvensmarginal lämnas endast av de försäkringsföretag som är skyldiga att lämna solvensdeklaration enligt Finansinspektionens bestämmelser.

Resultatanalys

3 § Med vissa undantag från 6 kap. 3 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag behöver resultatanalysen enbart innehålla de upplysningar som framgår av bilaga 5.

Allmänna råd

Den information som resultatanalysen ska innehålla får lämnas direkt i resultaträkningen eller i en not, se 2 kap. 1 §.

7 kap. Koncernredovisning

1 § Om en koncernredovisning upprättas, ska företaget tillämpa 7 kap. Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:17) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Allmänna råd

Paragrafen innebär att företaget i sin koncernredovisning även ska tillämpa 2–6 kap. samma föreskrifter.

8 kap. Delårsrapport**Allmänna råd**

Om en delårsrapport upprättas, bör företaget tillämpa dels 2–4 kap., dels följande regler i 8 kap. allmänna råd Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:17) om årsredovisning i försäkringsföretag.

- a) Punkt 2 om årsredovisningslagens tillämpning.
- b) Punkt 9 om ändrade redovisningsprinciper.

Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2002:5) *Delårsrapportering*, bör också tillämpas.

9 kap. Redovisning av avgiven återförsäkring**Tillägg av poster i balansräkningen och resultaträkningen**

1 § Om avgiven återförsäkring finns ska balansräkningen kompletteras med de poster som anges i bilaga 6. Resultaträkningen ska kompletteras med de poster som anges i bilaga 7.

De kompletterande posterna i balansräkningen och resultaträkningen ska ha det innehåll som anges i bilaga 8 och bilaga 9.

Allmänna råd

Parenteser med orden "efter avgiven återförsäkring" får i årsredovisningen ersättas med förkortningen f.e.r. (för egen räkning).

Kompletterande värderingsregler

2 § Om avgiven återförsäkring finns ska företaget tillämpa 4 kap. 2 och 3 §§ Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:17) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser*2006:18*

1. Dessa föreskrifter och allmänna råd träder i kraft den 1 januari 2007 och tillämpas första gången för det räkenskapsår som anges i ett beslut om dispens enligt lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.
2. Ett företag som väljer att värdera placeringstillgångar helt enligt 4 kap. 1 § eller att redovisa försäkringstekniska avsättningar enligt 4 kap. 5 §, när företaget första gången tillämpar dessa föreskrifter och allmänna råd, får även tillämpa de lätttnadsregler som framgår av 2 kap. allmänna råd 4 f) Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:17) om årsredovisning i försäkringsföretag.
3. Sådana upplysningar som enligt 6 kap. 2 § ska lämnas i flerårsöversikten för tiden innan företaget börjat tillämpa dessa föreskrifter och allmänna råd, behöver inte lämnas, om det finns särskilda skäl. Företaget ska då ange att upplysningarna har utelämnats och skälen för detta. Av 3 kap. 2 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag följer att jämförelseuppgifter får utelämnas i andra fall, om det finns särskilda skäl, jfr 3 kap. 5 § årsredovisningslagen (1995:1554).
4. Försäkringsinspektionens föreskrifter (BFFS 1988:28) om understödsförenings räkenskaper och årsredovisning ska den 1 januari 2007 upphöra att gälla.

2007:30

1. Dessa föreskrifter och allmänna råd träder i kraft den 1 januari 2008 och tillämpas första gången i årsredovisningar för räkenskapsår som påbörjas den 1 januari 2008 eller senare.
2. De nya reglerna får tillämpas i årsredovisningar som upprättas för räkenskapsåret 2007.

Bilaga 1 – Uppställningsform för balansräkningen*Tillgångar*

- A. Tecknat ej inbetalt garantikapital
- B. Immateriella tillgångar
- C. Placeringstillgångar
 - I Byggnader och mark
 - II Placeringar i koncernföretag och intresseföretag
 - III Andra finansiella placeringstillgångar
 - 1. Aktier och andelar
 - 2. Obligationer och andra räntebärande värdepapper
 - 3. Andelar i investeringspooler
 - 4. Lån med säkerhet i fast egendom
 - 5. Övriga lån
 - 6. Utlåning till kreditinstitut
 - 7. Övriga finansiella placeringstillgångar
- F. Fordringar
 - I–II Fordringar avseende försäkring
 - III Övriga fordringar
- G. Andra tillgångar
 - I Materiella tillgångar och varulager
 - II Kassa och bank
 - III Övriga tillgångar
- H. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter
 - I Upplupna ränte- och hyresintäkter
 - II Förutbetalda anskaffningskostnader
 - III Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

SUMMATILLGÅNGAR

Eget kapital, avsättningar och skulder

- AA. Eget kapital
 - I Garantikapital
 - III Uppskrivningsfond
 - V Andra fonder
 - 3. Fond för verkligt värde
 - 4. Övriga fonder
 - VI Balanserad förlust
 - VII Årets resultat
- BB. Obeskattade reserver
- CC. Efterställda skulder
- DD. Försäkringstekniska avsättningar
 - 1. Ej intjänade premier och kvardröjande risker
 - 2a. Livförsäkringsavsättning
 - 2b. Försäkringsfond
 - 3. Oreglerade skador
 - 4. Återbäring och rabatter
 - 6. Övriga försäkringstekniska avsättningar
- FF. Andra avsättningar
 - 1. Pensioner och liknande förpliktelser
 - 2. Skatter
 - 3. Övriga avsättningar
- HH. Skulder
 - I–II Skulder avseende försäkring
 - V Övriga skulder
- II. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER

Poster inom linjen

- I. Panter och jämförliga säkerheter, varje slag för sig
- III. Ansvarsförbindelser
 - 1. Garantier
 - 2. Pensionsförpliktelser som ej upptagits bland avsättningar och ej har täckning i pensionsstiftelses förmögenhet
 - 3. Övriga ansvarsförbindelser
- IV. Åtaganden
 - 1. Åtaganden till följd av återköpstransaktioner
 - 2. Övriga åtaganden

Bilaga 2 – Upställningsform för resultaträkningen

- I. *Resultaträkning för ömsesidiga försäkringsbolag*
 - 1. Premieintäkt (+/-)
 - a) varav Premieinkomst (+)
 - b) varav Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker (+/-)
 - 2. Kapitalavkastning, netto (+/-)
 - a) varav Kapitalavkastning, intäkter (+)
 - b) varav Orealiserade vinster på placeringstillgångar (+)
 - c) varav Kapitalavkastning, kostnader (-)
 - d) varav Orealiserade förluster på placeringstillgångar (-)
 - 3. Övriga tekniska intäkter (+)
 - 4. Försäkringsersättningar (+/-)
 - a) varav Utbetalda försäkringsersättningar (-)
 - b) varav Förändring i Avsättning för oreglerade skador (+/-)
 - 5. Förändring i Övriga försäkringstekniska avsättningar (+/-)
 - 6. Återbäring och rabatter (-)
 - 7. Driftskostnader (-)
 - 8. Övriga tekniska kostnader (-)

Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat

 - 9. Övriga intäkter (+)
 - 10. Övriga kostnader (-)

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt

 - 11. Bokslutsdispositioner (+/-)

Resultat före skatt

 - 12. Skatt på årets resultat (+/-)
 - 13. Övriga skatter (-)
 - 14. Årets resultat
- II. *Resultaträkning för understödsföreningar*
 - 1. Premieinkomst (avgifter och bidrag) (+)
 - 2. Kapitalavkastning, intäkter (+)
 - 3. Orealiserade vinster på placeringstillgångar (+)
 - 4. Övriga tekniska intäkter (+)
 - 5. Försäkringsersättningar (+/-)
 - varav Utbetalda försäkringsersättningar (+)
 - varav Förändring i Avsättning för oreglerade skador (+/-)
 - 6. Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (+/-)
 - a) Livförsäkringsavsättning (+/-)
 - b) Försäkringsfond (+/-)
 - aa) varav Förändring av premiereserv (+/-)
 - bb) varav Överföring från fria fonder (+)
 - cc) varav Överföringar till fria fonder (-)
 - c) Övriga försäkringstekniska avsättningar (+/-)

7. Återbäring och rabatter (–)
 8. Driftskostnader (–)
 9. Kapitalavkastning, kostnader (–)
 10. Orealiserade förluster på placeringstillgångar (–)
 11. Övriga tekniska kostnader (–)
- Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat
12. Övriga intäkter (+)
 13. Övriga kostnader (–)
- Resultat före bokslutsdispositioner och skatt
14. Bokslutsdispositioner (+/–)
- Resultat före skatt
15. Skatt på årets resultat (+/–)
 16. Övriga skatter (–)
 17. Årets resultat

Bilaga 3 – Innehållet i balansräkningens poster

Allmänna råd

Posterna som framgår av bilaga 1 ska finnas i balansräkningen om företaget har aktuella slag av tillgångar, skulder eller eget kapital.

En post som är av ringa betydelse får slås samman med och ingå i en annan lämplig post, se 3 kap. 3 §. Poster som är av ringa betydelse bör dock ändå redovisas, om samma post redovisades i balansräkningen för närmast föregående räkenskapsår. Detta behöver dock inte alltid tillämpas första gången dessa föreskrifter och allmänna råd tillämpas, se övergångsreglerna, punkt 2 och 3.

Betydelsefulla delar av de poster som ska finnas i balansräkningen enligt bilaga 1 redovisas för sig direkt i balansräkningen eller i en not, se 3 kap. 4 §.

I balansräkningen får poster enligt beteckningen i bilaga 1 närmast föregås av arabiska siffror slås samman, trots att de inte är av ringa betydelse. Exempelvis får Aktier och andelar (C.III.1) slås samman med en eller flera andra poster avseende Andra finansiella placeringstillgångar. Detta förutsätter dock att sammanslagna poster som inte är av ringa betydelse särredovisas i en not.

När det nedan hänvisas till SM 4 avses den uppställningsform för balansräkningen som ingår i Finansinspektionens numera upphävda rapportföreskrifter (FFFS 1998:3) om svenska skadeförsäkringsbolags skyldighet att lämna redogörelse över balansräkning, resultaträkning m.m. Denna uppställningsform har mindre lokala bolag för husdjursförsäkring, så kallade sockenhusdjursbolag, fått använda enligt tidigare individuella dispensbeslut.

När hänvisning görs till BFFS 1988:28 avses de regler för uppställningsformer som ingår i Försäkringsinspektionens numera upphävda föreskrifter (BFFS 1988:28) om understödsförenings räkenskaper och årsredovisning.

Tillgångar

Post A – Tecknat ej inbetalt garantikapital

1 § Posten omfattar ömsesidiga försäkringsbolags fordringar som avser ännu inte fullgjorda betalningar för tecknat garantikapital.

Allmänna råd

Posten förekommer inte enligt SM 4. Enligt SM 4 krävs dock specifikation av posten Andra tillgångar.

Post B – Immateriella tillgångar

2 § (6) Posten omfattar

- goodwill som förvärvats mot vederlag,
- balanserade utgifter för forsknings- och utvecklingsarbeten och liknande,
- koncessioner, patent, licenser, varumärken samt liknande rättigheter och tillgångar,
- hyresrätter och liknande rättigheter, och
- förskott avseende immateriella tillgångar.

Allmänna råd

Vad som får redovisas som immateriell anläggningstillgång och vad som är goodwill anges i 4 kap. 1 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, jfr 4 kap. 2 § årsredovisningslagen (1995:1554).

Posten förekommer inte enligt SM 4. Enligt SM 4 krävs dock specifikation av posten Andra tillgångar.

Posten förekommer inte enligt BFFS 1988:28. Dessa föreskrifter har dock generellt krävt redovisning av delposter om det är påkallat med hänsyn till verksamhetens art och förhållandena i övrigt.

Post C.I – Byggnader och mark**3 §** Posten omfattar

- byggnader och mark,
- byggnad under uppförande, och
- erlagd handpenning avseende byggnader och mark.

Allmänna råd

Posten omfattar också fastigheter där den egna verksamheten bedrivs.

Posten förekommer inte i SM 4. Enligt SM 4 krävs dock specifikation av posten Andra tillgångar.

Posten motsvarar närmast posten Fastigheter enligt BFFS 1988:28.

Post C.II – Placeringar i koncernföretag och intresseföretag**4 §** Här redovisas

1. innehav av aktier och andelar samt teckningsrätter och delrätter på aktier i koncernföretag respektive intresseföretag, och
2. obligationer och andra räntebärande värdepapper (inklusive nollkupongs- och diskonteringsinstrument) emitterade av koncernföretag eller intresseföretag samt lån till sådana företag.

Allmänna råd

Posten blir endast aktuell om företag innehar dotterföretag eller intresseföretag.

Posten saknar direkt motsvarighet i SM 4 och BFFS 1988:28.

Post C.III.1 – Aktier och andelar**5 §** Här redovisas innehav av aktier och andelar samt teckningsrätter och delrätter på aktier.**Allmänna råd**

Andra aktieoptioner än teckningsrätter och delrätter redovisas, om de har ett positivt värde, antingen i denna post, eller i posten Derivat (post C.III.6a), se 3 kap. 1 § andra stycket.

Andelar i så kallade blandade värdepappersfonder får ingå i denna post, om det bokförda värdet på de förvaldade tillgångarna till minst hälften utgörs av aktier eller aktierelaterade instrument.

Posten motsvarar närmast posten Aktier och andelar enligt SM 4.

Posten motsvarar närmast Aktier och andra andelsbevis enligt BFFS 1988:28.

Post C.III.2 – Obligationer och andra räntebärande värdepapper**6 § (9)** Här redovisas sådana omsättningsbara obligationer och andra räntebärande värdepapper (inklusive nollkupongs- och diskonteringsinstrument) som emitterats av kreditinstitut, andra företag eller offentliga organ.**Allmänna råd**

Vid gränsdragningen mellan posten C.III.2 och posterna C.III.4–6 bör det primära kriteriet vara om företagets fordran är omsättningsbar eller överlåtbar. Placeringar som motsvaras av löpande skuldebrev bör därför normalt redovisas i posten Obligationer och andra räntebärande värdepapper (C.III.2), medan enkla skuldebrev normalt redovisas som lån i posterna Lån med säkerhet i fast egendom (C.III.4), Övriga lån (C.III.5) eller Utlåning till kreditinstitut (C.III.6).

Andelar i så kallade blandade värdepappersfonder får ingå i denna post om det bokförda värdet på de förvaltade tillgångarna till mer än hälften utgörs av räntebärande värdepapper eller liknande instrument.

Här kan redovisas sådana värdepapper som redovisats i posterna Obligationer och Förlagsbevis enligt SM 4.

Här kan redovisas sådana värdepapper som redovisats i posterna Obligationer, Bankcertifikat och Förlagsbevis enligt BFFS 1988:28.

Post C.III.3 – Andelar i investeringspooler

7 § (10) Posten omfattar företagets andel i en investering som är gemensam med andra företag eller pensionsfonder och som förvaltas av en eller flera av dessa företag eller pensionsfonder.

Post C.III.4 – Lån med säkerhet i fast egendom

8 § (11) Här redovisas lån vars säkerheter helt eller delvis utgörs av inteckningar i fast egendom. Om företaget har tagit emot flera säkerheter för ett lån, ska lånet redovisas i denna post om minst hälften av säkerheternas värde utgörs av fast egendom.

Allmänna råd

Posten motsvarar närmast posten Inteckningslån enligt SM 4.

Post C.III.5 – Övriga lån

9 § (12) Här redovisas lån med andra erhållna säkerheter än fast egendom, exempelvis livförsäkringslån.

Allmänna råd

Här kan redovisas sådana tillgångar som redovisats i posten Kommunlån enligt SM 4.

Här kan redovisas sådana tillgångar som redovisats i posten Lån mot säkerhet i försäkringsbrev enligt BFFS 1988:28.

Post C.III.6 – Utlåning till kreditinstitut

10 § (13) Här redovisas sådan utlåning till kreditinstitut (banker, kreditmarknadsbolag, finansbolag och hypoteksinstitut) där insatta medel är disponibla först efter en viss uppsägningstid.

Tillgodohavanden utan någon sådan begränsning ska, oavsett om de är räntebärande eller ej, tas upp under posten Kassa och bank (G.II).

Allmänna råd

Marknadsbevis är exempel på utlåning till kreditinstitut. Hit hör också sådana medel som försäkringsföretaget kan säga upp direkt men där detta i så fall medför ett kompensationskrav till den externa kreditgivaren i form av räntekompensation eller en likvärdig ersättning.

Post C.III.6a – Derivat

11 § Företaget ska infoga posten i uppställningsformen för balansräkningen, om det inte är lämpligare att redovisa derivat under någon annan post, se 3 kap. 1 §, andra stycket.

Allmänna råd

Posten omfattar derivat som har ett positivt bokfört värde.

Derivat som har ett negativt värde, ska som huvudregel redovisas under Skulder som post HH.IV.a Derivat, se 37 §.

Bestämmelserna innebär att aktie- och ränterelaterade finansiella instrument inte behöver redovisas tillsammans med motsvarande underliggande instrument. Teckningsrätter (teckningsoptioner) och delrätter redovisas under posten Aktier och andelar (C.III.1).

Posten saknar direkt motsvarighet i SM 4 och BFFS 1988:28.

Post C.III.7 – Övriga finansiella placeringstillgångar

12 § (13) Under denna post redovisas sådana finansiella placeringstillgångar som inte omfattas av 5–11 §§.

Post F.I – Fordringar avseende försäkring

13 § (6) Här redovisas fordringar hos försäkringstagare, försäkringsförmedlare och andra försäkringsföretag.

Allmänna råd

Posten förekommer inte enligt SM 4. Enligt SM 4 krävs dock specifikation av posten Andra tillgångar.

Här kan redovisas sådana fordringar som enligt BFFS 1988:28 redovisats i posten Fordringar på arbetsgivare, ombud och lokalavdelningar.

Post G.I – Materiella tillgångar och varulager

14 § (6) Posten omfattar materiella tillgångar, såsom maskiner och inventarier, förskott som avser materiella tillgångar samt varulager.

Allmänna råd

Posten förekommer inte enligt SM 4. Enligt SM 4 krävs dock specifikation av posten Andra tillgångar.

Posten motsvarar närmast posten Inventarier enligt BFFS 1988:28.

Post G.II – Kassa och bank

15 § (12) Posten omfattar betalningsmedel, inklusive utländska sedlar och mynt, som kan disponeras fritt.

Allmänna råd

Posten motsvarar närmast posten Kassa, postgiro och banktillgodohavanden enligt SM 4.

Posten motsvarar närmast posten Kontanta medel, postgiro och banktillgodohavanden enligt BFFS 1988:28.

Post G.III – Övriga tillgångar

16 § (16) Här redovisas andra tillgångar som inte kan placeras i posterna G.I eller G.II.

Post H.I – Upplupna ränte- och hyresintäkter

17 § (17) Denna post omfattar ränta och hyra som på balansdagen är intjänad men ännu inte inbetald.

Allmänna råd

Posten förekommer inte enligt SM 4. Enligt SM 4 krävs dock specifikation av posten Andra tillgångar.

Posten motsvarar närmast posten Upplupna räntor och hyror enligt BFFS 1988:28.

Post H.II – Förutbetalda anskaffningskostnader

18 § (18) Posten omfattar sådana anskaffningskostnader för försäkringsavtal som tagits upp som tillgång enligt 4 kap. 8 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Allmänna råd

Posten blir endast aktuell om företaget väljer redovisningsprincipen att ta upp anskaffningskostnader som tillgång enligt nämnda paragraf.

Posten saknar motsvarighet i SM 4 och BFFS 1988:28.

Post H.III – Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

19 § Posten omfattar sådana utgifter som bokförts under räkenskapsåret men som utgör kostnader för perioder efter balansdagen, samt sådana intäkter som bokförts under räkenskapsåret men som utgör inkomster efter balansdagen.

*Eget kapital, avsättningar och skulder***Post AA.I – Garantikapital**

20 § (19) Posten omfattar sådant kapital som i ömsesidiga försäkringsbolag tecknats av garanter.

Post AA.III – Uppskrivningsfond

21 § (20) Posten omfattar belopp som satts av till en uppskrivningsfond enligt bestämmelserna i 4 kap. 1–2 §§ lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, jfr 4 kap. 6 § årsredovisningslagen (1995:1554).

Post AA.V.3 – Fond för verkligt värde

22 § I denna post redovisas värdeförändringar på vissa finansiella instrument enligt 4 kap. 1 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, jfr 4 kap. 14 d § årsredovisningslagen (1995:1554).

Här redovisas även värdeförändringar på andra placeringstillgångar (Tillgångar, post C) än finansiella instrument och fastigheter som dels värderas till verkligt värde enligt 4 kap. 5 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, dels inte redovisas direkt i resultaträkningen.

Allmänna råd

Posten blir endast aktuell om företaget väljer den redovisningsprincip som innebär att värdera finansiella instrument till verkligt värde.

Följande värdeförändringar bör redovisas i Fond för verkligt värde:

1. Värdeförändringar som avser ett säkringsinstrument och inte redovisas direkt i resultaträkningen.
2. Värdeförändring orsakad av kursändring på en monetär post som utgör en del av företagets nettoinvestering i en utländsk enhet.
3. Värdeförändringar på finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde enligt 4 kap. 2 § 11 lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, som inte redovisas direkt i resultaträkningen, jfr 4 kap. 14 a § årsredovisningslagen (1995:1554).

Posten saknar motsvarighet i SM 4 och BFFS 1988:28.

Post AA.V.4 – Övriga fonder

23 § (20) En understödsförening som värderar försäkringstekniska avsättningar enligt lagen (1972:262) om understödsföreningar, ska här redovisa belopp som undantagits från försäkringsfonden samt andra fria dispositions-, eller överskotts-fonder som förekommer enligt stadgarna.

En understödsförening som värderar försäkringstekniska avsättningar enligt 4 kap. 9 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, ska i denna post redovisa sådana överskotts-fonder som ska förekomma enligt stadgarna.

Posten motsvarar närmast posten Fria fonder enligt BFFS 1988:28.

Post AA.VI – Balanserad förlust

24 § Här redovisar företaget förluster från tidigare räkenskapsår.

Allmänna råd

Ett företag som redovisar balanserad förlust bör vidta åtgärder för att under de kommande räkenskapsåren eliminera förlusten.

Posten saknar direkt motsvarighet enligt SM 4.

Posten motsvarar tillgångs-posten Balanserad förlust enligt BFFS 1988:28.

Post AA.VII – Årets resultat

25 § Här redovisas nettovinst eller nettoförlust för räkenskapsåret.

Post BB – Obeskattade reserver

26 § Här redovisas obeskattade reserver såsom säkerhetsreserv och ackumulerade överavskrivningar.

Post CC – Efterställda skulder

27 § (21) I denna post ska sådana skulder redovisas som, vare sig de representeras av värdepapper eller inte, i händelse av likvidation eller konkurs, enligt avtal ska återbetalas först efter det att övriga borgenärer tillgodosetts.

Allmänna råd

Posten förekommer inte enligt SM 4. Enligt SM 4 krävs dock specifikation av posten Andra skulder.

Posten förekommer inte enligt BFFS 1988:28. Föreskriften har generellt krävt redovisning av delposter om det är påkallat med hänsyn till verksamhetens art och förhållandena i övrigt.

Post DD.1 – Ej intjänade premier och kvardröjande risker

28 § (25, 26) Här redovisar ömsesidiga försäkringsbolag avsättningar som motsvarar bolagets ansvarighet för försäkringsfall, förvaltningskostnader och andra kostnader under resten av avtalsperioden för löpande försäkringsavtal.

Med kvardröjande risker menas risken för att försäkringsavtalens ersättningskrav och kostnader inte kommer att kunna täckas av ej intjänade och förväntade premier efter räkenskapsårets utgång.

Försäkringstekniska avsättningar för skadelivräntor och sjukräntor ska redovisas under posten Oreglerade skador (DD.3).

Allmänna råd

Posten motsvarar närmast posten Obetalda driftskostnader enligt SM 4.

Post DD.2a – Livförsäkringsavsättning

29 § (27) Understödsföreningar som värderar försäkringstekniska avsättningar enligt 4 kap. 9 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, ska här redovisa avsättningar för försäkringsfall, förvaltningskostnader och andra kostnader för löpande försäkringsavtal under den resterande avtalsperioden. Beloppet ska redovisas inklusive eventuell garanterad återbäring. Företaget ska beakta värdet av de ytterligare premier som försäkringstagarna ska betala. Med garanterad återbäring menas sådan återbäring som utgör visst eller vissa i framtiden utfallande nominellt eller reellt bestämda belopp som försäkringstagaren eller någon annan ersättningsberättigad har en ovillkorlig rätt till, jfr 7 kap. 1 § 3 försäkringsrörelselagen (1982:713).

Allmänna råd

Understödsföreningar som valt att fortsätta redovisa försäkringstekniska avsättningar enligt lagen (1972:262) om understödsföreningar, ska i stället redovisa posten Försäkringsfond (DD.2b).

Post DD.2b – Försäkringsfond

30 § (27) Understödsföreningar som värderar försäkringstekniska avsättningar enligt lagen (1972:262) om understödsföreningar, ska här redovisa

1. premiereserv som beräknats enligt 22 § samma lag,
2. överskott som ska redovisas i försäkringsfonden enligt 23 § samma lag, och
3. andra överskott som föreningen överfört till försäkringsfonden.

Allmänna råd

Posten motsvarar närmast posten Försäkringsfond för varje verksamhetsgren enligt BFFS 1988:28.

Upplysningar om försäkringsfonder fördelat på olika verksamhetsgrenar behandlas i 6 kap. 3 § och bilaga 5.

Post DD.3 – Oreglerade skador

31 § (28) Här redovisas försäkringsföretagets uppskattade slutliga kostnad för att tillgodose alla krav som beror på händelser som har inträffat före räkenskapsårets utgång med avdrag för belopp som företaget redan betalat med anledning av ersättningskrav. I beloppet ska företaget räkna in beräknade framtida driftskostnader för att reglera inträffade men vid balansdagen ännu inte slutreglerade skador samt eventuell återbäring som förfallit till betalning.

Avsättningar för inträffade men ännu inte inrapporterade skador (IBNR) ska baseras på företagets erfarenhet och skadeutfall och omfatta kostnader för inträffade men för företaget okända skador.

Posten ska också innefatta avsättningar för skadelivräntor och sjukräntor samt avsättningar för framtida särskild löneskatt på ersättning från sjukpensionsförsäkring under förtidspensionstiden.

Allmänna råd

Posten motsvarar närmast posten Ersättningsreserv (avsättningar för obetalda skador) enligt SM 4, men omfattar även avsättningar för skadelivräntor och sjukräntor.

Posten motsvarar närmast posten Oreglerade utbetalningar för försäkringsfall enligt BFFS 1988:28, men omfattar även avsättningar för skadelivräntor och sjukräntor.

Post DD.4 – Återbäring och rabatter

32 § (29) Här redovisar ömsesidiga försäkringsbolag avsättningar för ej förfallen återbäring samt rabatter till försäkringstagare eller andra förmånstagare.

Post DD.6 – Övriga försäkringstekniska avsättningar

33 § (26) Under denna post redovisas försäkringstekniska avsättningar som inte redovisas i posterna DD.1–DD.4.

Post FF.1 – Pensioner och liknande förpliktelser

34 § Posten omfattar avsättningar enligt lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. och andra avsättningar för ersättningar till anställda efter avslutad anställning. (FFFS 2007:30)

Allmänna råd

Avsättningar för sådana finansiella garantier som inte redovisas som derivat kan tas upp under post FF.3 Övriga avsättningar. (FFFS 2007:30)

Post FF.2 – Skatter

35 § Posten omfattar avsättningar för inkomstskatt, avkastningsskatt, uppskjuten skatt och därmed jämförliga skatter.

Allmänna råd

Skulder avseende källskatt, mervärdesskatt, fastighetsskatt m.fl. redovisas som post HH.V Övriga skulder.

Post HH.I–II – Skulder avseende försäkring

36 § Här redovisas skulder till försäkringstagare, försäkringsförmedlare och försäkringsföretag avseende försäkring.

Post HH.IV.a – Derivat

37 § (6) Försäkringsföretag ska infoga denna post i uppställningsformen för balansräkningen, om det inte är lämpligare att redovisa derivat under någon annan post, se 3 kap. 1 § andra stycket.

Allmänna råd

Posten omfattar derivat som har ett negativt bokfört värde.

Derivat med positivt värde redovisas som huvudregel under Placeringstillgångar som post C.III.6a Derivat, se 11 §.

Bestämmelserna innebär att aktie- och ränterelaterade finansiella instrument inte behöver redovisas tillsammans med motsvarande underliggande instrument.

Post HH.V – Övriga skulder

38 § Under denna post redovisas skulder som inte kan placeras under någon annan post, exempelvis skulder till mottagande part vid så kallad äkta återköpstransaktion.

Post II – Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

39 § Posten omfattar kostnader som avser räkenskapsåret men som innebär utgifter först efter balansdagen samt inkomster som bokförts under räkenskapsperioden men som utgör intäkter för perioder efter balansdagen.

Poster inom linjen

40 § Ett företag ska i posten Panter och jämförliga säkerheter, varje slag för sig, (post I) ta upp det bokförda värdet av sådana tillgångar som är belastade med särskild förmansträtt. Dessa uppgifter ska tas upp under en särskild rubrik och delas upp per balanspost.

Sådana åtaganden som gjorts i samband med en så kallad oäkta återköpstransaktion, ska redovisas under posten Åtaganden till följd av återköpstransaktioner, (post IV.1). Överförande part ska då ta upp lösenpriset för den säljoption som ställts ut i transaktionen.

Specifikationer till poster inom linjen får redovisas i en not.

Allmänna råd

Ställda panter och därmed jämförliga säkerheter bör delas upp på ett sådant sätt att det klart framgår vilken eller vilka balansposter som är belastade och med vilket belopp.

Bilaga 4 – Innehållet i resultaträkningens poster

Allmänna råd

Posterna som framgår av bilaga 2 ska finnas i resultaträkningen om företaget har aktuella slag av intäkter och kostnader.

Poster som är av ringa betydelse får slås samman med och ingå i en annan näraliggande lämplig post, se 3 kap. 3 §. En post som är av ringa betydelse bör dock ändå redovisas, om samma post redovisades i balansräkningen för närmast föregående räkenskapsår. Detta behövs dock inte alltid tillämpas första gången dessa föreskrifter och allmänna råd tillämpas, se övergångsreglerna punkt 2 och 3.

Betydelsefulla delar av de poster som ska finnas i resultaträkningen enligt bilaga 2 ska redovisas för sig direkt i balansräkningen eller i en not, se 3 kap. 4 §.

När det nedan hänvisas till SM 4 avses den uppställningsform för balansräkningen som ingår i Finansinspektionens numera upphävda rapportföreskrifter (FFFS 1998:3) om svenska skadeförsäkringsbolags skyldighet att lämna redogörelse över balansräkning, resultaträkning m.m. Denna uppställningsform har mindre lokala bolag för husdjursförsäkring, så kallade sockenhusdjursbolag, fått använda enligt tidigare individuella dispensbeslut.

När hänvisning görs till BFFS 1988:28 avses de regler för uppställningsformer som ingår i Försäkringsinspektionens numera upphävda föreskrifter (BFFS 1988:28) om understödsförenings räkenskaper och årsredovisning. Dessa uppställningsformer har understödsföreningar kunnat följa enligt tidigare individuella dispensbeslut.

Post I.1.a – Premieinkomst

1 § (35) Ömsesidiga försäkringsbolag, som bedriver skadeförsäkringsrörelse, ska som premieinkomst redovisa den totala bruttopremien för direkt försäkring som inbetalats eller kan tillgodoföras företaget för försäkringsavtal där försäkringsperioden påbörjats före räkenskapsårets utgång.

Som premieinkomst räknas också premier för försäkringsperioder som påbörjas först efter räkenskapsårets utgång, om de enligt avtal förfaller till betalning under räkenskapsåret.

Med bruttopremie menas den avtalsbestämda premien för hela försäkringsperioden efter avdrag för sedvanliga kundrabatter och omfattar bland annat

- a) ej aviserade premier som kan beräknas först vid räkenskapsårets utgång,
- b) terminspremier som betalas in halvårsvis, kvartalsvis eller månadsvis samt ersättningar från försäkringstagare för utgifter som företaget haft i samband med att försäkringsavtalet tecknades,
- c) företagets andel av det totala premiebeloppet vid koassurans, och
- d) ersättningar från andra försäkringsföretag som avser övertagna försäkringstekniska avsättningar enligt 2 kap. 3 § och som inte redovisas över balansräkningen.

I posten ska också inräknas de belopp som beräknas inbetalas när det gäller dels förnyelsepremier som försäkringstagaren inte har bekräftat, dels premier för nytecknade försäkringsavtal.

Annullationer ska reducera premieinkomsten så snart beloppet är känt. Tilläggspremier ska räknas in med de belopp som de beräknas inflyta med.

Posten ska redovisas exklusive skatter och andra offentliga avgifter som belastar försäkringspremien.

Allmänna råd

Vilka belopp som kan tillgodoföras räkenskapsåret bestäms av innehållet i respektive avtal, oavsett om premierna har aviserats eller inte vid bokslutstillfället. Som premieinkomst ska företaget ta upp samtliga premier där ansvarighet inträtt. Enligt första stycket bär försäkringsföretaget ansvar när försäkringsperioden börjat löpa eller premien förfallit till betalning. Ett exempel på det senare är vissa konsumentförsäkringar (teve/radio och vitvaror) som tecknas och betalas vid inköpstillfället trots att försäkringsskyddet inträder först efter det att den sedvanliga garantin löpt ut.

Tidsperioden för vilken försäkringsföretaget bär ansvar framgår normalt av försäkringsavtalet. För en terminspremie som aviserats och/eller förfaller till betalning först efter räkenskapsårets utgång avgörs frågan om ansvarighet av om motsvarande termin är att betrakta som ett nytt försäkringsavtal eller som en delbetalning av en årspremie. Om försäkringsföretaget enligt avtalet har en möjlighet att ändra villkoren vid varje termin, bör avtalet normalt betraktas som ett nytt avtal.

Paragrafens första stycke innebär att vissa premier inte kommer att räknas in i premieinkomsten. Det gäller premier som betalats in under räkenskapsåret men vars förfallodag inträffar och vars försäkringsperiod inleds efter räkenskapsårets utgång. En sådan premie betraktas som ett förskott och redovisas som skuld till försäkringstagaren.

Belopp som uttaxerats på försäkringstagare i ömsesidiga försäkringsföretag enligt 2 kap. 5 § första stycket 14 försäkringsrörelselagen (1982:713), ska tas upp som premieinkomst det år förlusten uppstått och uttaxeringen avser att täcka.

Posten motsvarar närmast posten Premieintäkt enligt SM 4.

Post II.1 – Premieinkomst (avgifter och bidrag)

2 § (35) Understödsföreningar, som enligt lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag betraktas som livförsäkringsföretag, ska som premieinkomst redovisa under räkenskapsåret inbetalda belopp enligt försäkringsavtal, oavsett om dessa helt eller delvis avser ett senare räkenskapsår.

Denna post omfattar

1. tilläggspremier vid terminsbetalningar samt ersättningar från försäkringstagare för utgifter som försäkringsföretaget har haft,
2. företagets andel av det totala premiebeloppet vid koassurans, och

3. ersättningar från andra försäkringsföretag som avser övertagna försäkringstekniska avsättningar och fonder enligt 2 kap. 3 § och som inte redovisas över balansräkningen.

Posten får omfatta återbäring som gottskrivits i form av premiereduktion.

Posten ska redovisas exklusive skatter och andra offentliga avgifter som belastar försäkringspremien.

Allmänna råd

Posten motsvarar närmast posten Avgifter och bidrag enligt BFFS 1988:28.

Post I.1.b – Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker

- 3 §** (37) Ömsesidiga försäkringsbolag ska i denna post redovisa årets förändring av posten Ej intjänade premier och kvardröjande risker (DD.1).

Allmänna råd

Förändringar som förklaras av att avsättningsposternas ingående balanser omräknats till balansdagens valutakurs kan redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning, intäkter (I.2.a respektive II.2) eller Kapitalavkastning, kostnader (I.2.c respektive II.9).

Post I.4.a respektive II.5.a – Utbetalda försäkringsersättningar

- 4 §** (38) Posten omfattar alla försäkringsersättningar som har betalats till försäkringstagare eller andra förmänstagare under räkenskapsåret på grund av försäkringsavtal eller inträffade försäkringsskador, oberoende av när skadan inträffat. Som utbetald försäkringsersättning redovisas också återköp.

I posten ingår även driftskostnader för skadereglering.

De utbetalda ersättningarna ska minskas med värdet av sådan egendom som försäkringsföretaget övertagit vid skadereglering och likaså med de belopp som försäkringsföretaget räknar med att återvinna genom regress eller någon annan åtgärd.

Allmänna råd

Exempel på driftskostnader för utbetalda försäkringsersättningar är interna och externa kostnader för besiktning och värdering av inträffade skador, utgifter för att ersätta skadad egendom eller för sjukvård, rehabilitering etc. vid personskada, arvoden till personal och andra konsulter samt övriga kostnader för reglering av skador eller ersättningar.

Posten motsvarar närmast posten Försäkringsersättningar enligt SM 4, men inkluderar även driftskostnader för skadereglering.

Posten motsvarar närmast posterna Utbetalningar för försäkringsfall och Utbetalningar för återköp enligt BFFS 1988:28.

Post I.4.b respektive II.5.b – Förändring i Avsättning för oreglerade skador

- 5 §** Årets förändring av posten Oreglerade skador (DD.3) redovisas i denna post.

Allmänna råd

Förändringar som förklaras av att avsättningsposternas ingående balanser omräknats till balansdagens valutakurs kan redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust i posten Kapitalavkastning, intäkter (I.2.a respektive II.2) eller Kapitalavkastning, kostnader (I.2.c respektive II.9).

Post I.5 respektive II.6.c – Förändring i Övriga försäkringstekniska avsättningar

- 6 §** Årets förändring av posten Övriga försäkringstekniska avsättningar (DD.6) redovisas i denna post.

Allmänna råd

Förändringar som förklaras av att avsättningsposternas ingående balanser omräknats till balansdagens valutakurs kan redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust i posten Kapitalavkastning, intäkter (I.2. a respektive II.2) eller Kapitalavkastning, kostnader (I.2. c respektive II.9).

Post I.6 respektive II.7 – Återbäring och rabatter

7 § (39) Posten omfattar ömsesidiga försäkringsbolags återbäring och rabatter som betalats ut under räkenskapsåret eller ska betalas ut till försäkringstagare eller andra förmånstagare. Posten omfattar också återbäring under året i form av premiereduktion.

Posten inkluderar årets förändring av posten Återbäring och rabatter (DD.4).

Allmänna råd

Här kan också understödsföreningar redovisa återbäring som gottskrivits i form av premiereduktion.

Förändringar som förklaras av att avsättningsposternas ingående balanser omräknats till balansdagens valutakurs kan redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust i posten Kapitalavkastning, intäkter (I.2. a respektive II.2) eller Kapitalavkastning, kostnader (I.2. c respektive II.9).

Post I.7 respektive II.8 – Driftskostnader

8 § (34, 40, 41) Posten omfattar följande kostnader:

1. Anskaffningskostnader.
2. Förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader (+/-).
3. Administrationskostnader.

Med *anskaffningskostnader* menas driftskostnader som ett försäkringsföretag har haft för att teckna försäkringsavtal. Posten omfattar såväl direkta kostnader som anskaffningsprovisioner, kostnader för att upprätta försäkringsavtal och att föra in försäkringsavtalet i beståndet, som indirekta kostnader som annonskostnader och administrativa kostnader för att handlägga offerter och utfärda försäkringsbrev.

Med *förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader (+/-)* menas avsättning till samt av- och nedskrivning av posten Förutbetalda anskaffningskostnader (H.II) som tagits upp som tillgång enligt 4 kap. 8 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag.

Med *administrationskostnader* menas sådana driftskostnader för premieuppbörd, förvaltning av bestånd, hantering av återbäring och rabatter som inte kan relateras till skadereglerings-, anskaffnings- eller kapitalförvaltningskostnader.

Allmänna råd

I posten redovisas gemensamma driftskostnader för personaladministration, IT, ekonomi/finans/juridik, generell marknadsföring, revision, företagsledning och styrelse, avgifter till Finansinspektionen m.m.

Post I.2. a respektive II.2 – Kapitalavkastning, intäkter

9 § (34, 42) Posten avser avkastning på placeringstillgångar, exempelvis

- hyresintäkter från byggnader och mark,
- utdelning på aktier och andelar,
- ränteintäkter m.m.,
- valutakursvinster, netto,
- återförda nedskrivningar, och
- realisationsvinster, netto.

Med *hyresintäkter från byggnader och mark* menas intäkter av fastigheter upptagna i posten C.I Byggnader och mark.

Räntebidrag ska inte räknas in i hyresintäkterna utan ses som en räntesubvention.

Med *utdelning på aktier och andelar* menas utdelning på aktier och andelar som redovisas i posterna C.II (Placeringar i koncernföretag och intresseföretag) samt C.III.1 (Aktier och andelar).

Med *ränteintäkter m.m.* menas ränteintäkter på räntebärande placeringstillgångar som tjänats in under räkenskapsåret, inklusive ränteintäkter för belopp upptagna i posten G.II (Kassa och bank).

Den mottagande parten i en äkta återköpstransaktion ska ta upp den periodiserade mellanskillnaden mellan köpeskilling i avistaledet och terminsledet.

Med *valutakursvinster, netto* menas såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar som förklaras av förändringar i valutakurser.

Allmänna råd

Värdeförändringar på tillgångar och skulder i utländsk valuta bör delas upp i en del som kan hänföras till värdeförändringen och en annan del som kan hänföras till den värdeförändring som förklaras av valutakursförändringar.

Posten omfattar också valutakursförändringar som förklaras av att balansposters ingående balanser räknats om till balansdagens valutakurs.

Återförda nedskrivningar omfattar belopp som återförts efter tidigare nedskrivningar, om nedskrivningen tidigare kostnadsförts i någon av posterna I.2.c och II.9 Kapitalavkastning, kostnader.

Realisationsvinster, netto avser vinster vid avyttring av placeringstillgångar.

Vid värdering till anskaffningsvärde bör realisationsvinsten vara den positiva skillnaden mellan försäljningspris och bokfört värde.

Vid värdering till verkligt värde bör realisationsvinsten vara den positiva skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga tillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Tidigare orealiserade värdeförändringar förs som justeringspost i posterna Orealiserade vinster på placeringstillgångar (I.2.b och II.3) respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar (I.2.d och II.10).

Realisationsvinster på andra tillgångar än placeringstillgångar redovisas i posten I.9 och II.12 Övriga intäkter.

Post I.2.b och II.3 – Orealiserade vinster på placeringstillgångar

10 § (44) Vid värdering till verkligt värde ska företag i denna post redovisa positiva värdeförändringar under året. Vid avyttring redovisas här återläggning av tidigare redovisade men orealiserade värdeförändringar.

Orealiserade vinster redovisas netto per tillgångsslag.

Allmänna råd

Förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust i posten Kapitalavkastning, intäkter (I.2.a respektive II.2) eller Kapitalavkastning, kostnader (I.2.c respektive II.9).

Post II.6.a – Livförsäkringsavsättning

11 § Understödsföreningar, som värderar försäkringstekniska avsättningar enligt 4 kap. 9 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, ska i denna post redovisa årets förändring av posten Livförsäkringsavsättning (DD.2.a). I årets förändring ingår garanterad återbäring som gottskrivits under året till följd av bestämmelser i försäkringsavtal. Vidare ingår värdeförändringar på garanterad återbäring som avsatts under tidigare år.

Förändringar som förklaras av att avsättningsposternas ingående balanser räknats om till balansdagens valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust i posten Kapitalavkastning, intäkter (I.2.a respektive II.2) eller Kapitalavkastning, kostnader (I.2.c respektive II.9).

Post II.6.b – Försäkringsfond

12 § Understödsföreningar som värderar försäkringstekniska avsättningar enligt lagen (1972:262) om understödsföreningar, ska här redovisa förändringar till följd av omräkning av premiereserv enligt 22 § samma lag. En sådan omräkning ska redovisas i posten Förändring av premiereserv (II.6.b.aa).

Här redovisas också överföringar mellan Försäkringsfond och Fria fonder. Sådana överföringar ska i förekommande fall redovisas uppdelat på Överföring från fria fonder (II.6b.bb) och Överföring till fria fonder (II.6b.cc).

Överföringar till Försäkringsfond av årets vinst eller överföringar från fonden för att täcka årets förlust eller balanserad förlust redovisas däremot såsom en vinstdisposition och omföring inom balansräkningen.

Allmänna råd

I 23 § lagen (1972:262) om understödsföreningar finns bestämmelser om fondbildning.

Posten motsvarar närmast Överföringar mellan försäkringsverksamheten och fria fonder på intäktsidan och kostnadssidan enligt BFFS 1988:28.

Post I.2.c respektive II.9 – Kapitalavkastning, kostnader

13 § (34, 42) Posten avser kostnader för placeringstillgångar i form av

1. driftskostnader för byggnader och mark,
2. kapitalförvaltningskostnader,
3. räntekostnader m.m.,
4. valutakursförluster, netto,
5. av- och nedskrivningar, och
6. realisationsförluster, netto.

Allmänna råd

Med *driftskostnader för byggnader och mark* menas kostnader för fastigheter upptagna under Byggnader och mark (C.1) avseende fastighetsförvaltningen, inklusive underhåll, hyresgästtanpassningar, tomträttsavgäld och fastighetsskatt. Däremot ingår inte räntekostnader och andra finansiella kostnader, avskrivningar eller central administration.

Med *kapitalförvaltningskostnader* menas driftskostnader som kan hänföras till finansförvaltningen.

Med *räntekostnader m.m.* menas bland annat räntekostnader för fastighetslån, reducerade med eventuella räntebidrag.

Den överförande parten i en äkta återköpsransaktion ska ta upp den periodiserade mellan skillnaden mellan köpeskillingen i avistaledet och terminsledet.

Med *valutakursförluster, netto* menas såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar som förklaras av förändringar i valutakurser.

Värdeförändringar på tillgångar och skulder i utländsk valuta delas upp i en del som hänförs till värdeförändringen och en annan del som kan hänföras till den värdeförändring som förklaras av valutakursförändringar.

Posten omfattar också sådana valutakursförändringar som förklaras av att balansposters ingående balanser räknats om till balansdagens valutakurs.

Med *av- och nedskrivningar* menas värdejusteringar enligt 4 kap. 1 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Realisationsförluster, netto avser förluster vid avyttring av placeringstillgångar.

Vid värdering till anskaffningsvärde bör realisationsförlusten vara den negativa skillnaden mellan försäljningspriset och det bokförda värdet.

Vid värdering till verkligt värde bör realisationsförlusten vara den negativa skillnaden mellan försäljningspriset och anskaffningsvärdet. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga tillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Tidigare orealiserade värdeförändringar förs som justeringspost i posterna Orealiserade vinster på placeringstillgångar (I.2.b och II.3) respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar (I.2.d och II.10).

Realisationsförluster på andra tillgångar än placeringstillgångar redovisas i posten Övriga kostnader (I.10 respektive II.13).

Posten motsvarar närmast vad som redovisats i posten Driftskostnader enligt SM 4. Kostnader för skadereglering ska dock redovisas i posten Utbetalda försäkringsersättningar (I.4.a).

Posten motsvarar närmast vad som enligt BFFS 1988:28 redovisats i posterna Förvaltningskostnader, räntor på upptagna lån, Underskott på egna fastigheter och Nettoförlust genom försäljning samt upp- och nedskrivningar.

Post I.2.d respektive II.10 – Orealiserade förluster på placeringstillgångar

14 § (44) Vid värdering till verkligt värde ska företag i denna post redovisa negativa värdeförändringar under året. Vid avyttring redovisas här återläggning av tidigare redovisade men realiserade värdeförändringar.

Orealiserade förluster redovisas netto per tillgångsslag.

Allmänna råd

Förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust i posten Kapitalavkastning, intäkter (I.2.a respektive II.2) eller Kapitalavkastning, kostnader (I.2.c respektive II.9).

Post I.9 och I.10 respektive II.12 och II.13 – Övriga intäkter respektive Övriga kostnader

15 § Här redovisas sådana rörelseintäkter respektive rörelsekostnader som inte ska redovisas i någon annan post.

Post I.12 respektive II.15 – Skatt på årets resultat

16 § Här redovisas skatt på årets resultat samt uppskjuten skatt.

Med skatt på årets resultat menas i ömsesidiga försäkringsbolag inkomstskatt och i understödföreningar inkomstskatt och, i förekommande fall, avkastningsskatt, i den mån avkastningsskatt inte redovisas som driftskostnad.

Bilaga 5 – Resultatanalysens uppställningsform och innehåll

1 § Resultatanalysen ska upprättas enligt följande.

Ömsesidiga försäkringsbolag

	Hem- och villaförsäkring	Företags- och fastighetsförsäkring	Sjöfartsförsäkring	Husdjursförsäkring	Summa försäkring av svenska risker	Summa direkt försäkring av ev. utländska risker
Premieintäkt						
Premieinkomst						
Kapitalavkastning, intäkter						
Kapitalavkastning, kostnader						
Försäkringersättningar						
Driftskostnader						
Tekniskt resultat						

Understödsföreningar

	Pensions- försäkring	Sjukförsäk- ring	Dödsfalls- försäkring	Summa för- säkringar
Premieinkomster				
Kapitalavkastning, intäkter				
Kapitalavkastning, kostnader				
Försäkringsersättningar				
Driftskostnader				
Tekniskt resultat				

	Försäkringsverksamheten/ försäkringsfonder			Fria fonder			Summa för- säkringsfon- der och fria fonder
	Fond A	Fond B, etc.	Summa försäk- ringsfon- der	Fond A	Fond B, etc.	Summa fria fon- der	
X-fondens storlek vid årets början							
Premiein- komster							
Kapitalav- kastning, in- täkter							
Kapitalav- kastning, kostnader							
Driftskost- nader							
Övriga in- täkter							
Övriga kost- nader							
Specifika- tion av över- föring mel- lan försäk- ringsfonder och fria fon- der							
Överföring av årets re- sultat till fonder							
Överföring från fonder till årets re- sultat							
Y-fondens storlek vid årets utgång							

Bilaga 6 – Komplettering av balansräkningen om återförsäkring avgivits*Tillgångar*

- E. Återförsäkrares andel av Försäkringstekniska avsättningar
1. Ej intjänade premier och kvardröjande risker
 2. Livförsäkringsavsättning eller Försäkringsfond
 3. Oreglerade skador
 4. Återbäring och rabatter
 5. Övriga försäkringstekniska avsättningar

F. Fordringar

- I Fordringar avseende direkt försäkring
- II Fordringar avseende återförsäkring

Eget kapital, avsättningar och skulder

DD. Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)

GG. Depåer från återförsäkrare

HH. Skulder

- I Skulder avseende direkt försäkring
- II Skulder avseende återförsäkring

II. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

- I Återförsäkrares andel av Förutbetalda anskaffningskostnader
- II Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Bilaga 7 – Komplettering av resultaträkningen om återförsäkring avgivitsI. *Resultaträkning för ömsesidiga försäkringsbolag*

1. Premieintäkt (efter avgiven återförsäkring)
 - a) varav Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)
 - b) varav Premier för avgiven återförsäkring (–)
 - c) varav Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker (+/–)
 - d) varav Återförsäkrares andel av Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker (+/–)

3. Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)
4. Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)
 - a) varav Utbetalda försäkringsersättningar (–)
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrares andel (–)
 - b) varav Förändring i Avsättning för oreglerade skador (+/–)
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrares andel (–)
5. Förändring i Övriga försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrares andel (–)
6. Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)

II. *Resultaträkning för understödsföreningar*

1. Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)
 - a) varav Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)
 - b) varav Premier för avgiven återförsäkring (–)

4. Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)
5. Försäkringsersättningar (+/–)
 - a) varav Utbetalda försäkringsersättningar (–)
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrares andel (–)
 - b) varav Förändring i Avsättning för oreglerade skador (efter avgiven återförsäkring)
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrares andel (–)
6. Förändring i Övriga försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)
 - a) Livförsäkringsavsättning (+/–)
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrares andel (–)
 - b) Försäkringsfond (+/–)
 - aa) varav Förändring av premiereserv (+/–)
 - aaa) Före avgiven återförsäkring
 - bbb) Återförsäkrares andel (–)
 - c) Övriga försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrares andel (–)
7. Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)

Bilaga 8 – Innehållet i balansräkningens poster om avgiven återförsäkring**Allmänna råd**

Posterna enligt bilaga 6 ska finnas i balansräkningen om företaget tecknat återförsäkring och har aktuella slag av intäkter och kostnader.

De allmänna råden i inledningen till bilaga 3 gäller även för poster avseende återförsäkring.

Tillgångar

Post E – Återförsäkrares andel av Försäkringstekniska avsättningar

1 § (24) Posterna E.1–E.5 omfattar återförsäkrares andel av de försäkringstekniska avsättningar som tas upp under posten DD Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring).

Post F.I – Fordringar avseende direkt försäkring

2 § (6) Här redovisas fordringar hos försäkringstagare, försäkringsförmedlare och andra försäkringsföretag avseende direkt försäkring.

Post F.II – Fordringar avseende återförsäkring

3 § (6) Här redovisas fordringar hos försäkringsförmedlare och andra försäkringsföretag avseende återförsäkring.

Eget kapital, avsättningar och skulder

Post GG – Depåer från återförsäkrare

4 § (32) Företag som avgivit återförsäkring ska under denna post redovisa ett belopp som motsvarar värdet på kontanter eller andra värdehandlingar som deponerats av försäkringsföretag som mottagit återförsäkring enligt återförsäkringsavtal eller som försäkringsföretaget hållit inne av samma skäl.

Försäkringsföretaget som mottagit värdehandlingen får inte, oavsett om de står som ägare eller ej, redovisa något annat belopp än vad företaget är skyldigt enligt depositionen.

Post HH.I – Skulder avseende direkt försäkring

5 § Här redovisas skulder till försäkringstagare, försäkringsförmedlare och försäkringsföretag avseende direkt försäkring.

Post HH.II – Skulder avseende återförsäkring

6 § Här redovisas skulder till försäkringsförmedlare och försäkringsföretag avseende återförsäkring.

Post II.I – Återförsäkrares andel av Förutbetalda anskaffningskostnader

7 § Om ett försäkringsföretag har återförsäkrat en sådan förpliktelse för vilken anskaffningskostnader tagits upp i posten Förutbetalda anskaffningskostnader (H.II), ska den återförsäkrade andelen redovisas i denna post.

Bilaga 9 – Innehållet i resultaträkningens poster om avgiven återförsäkring

Allmänna råd

De poster som framgår av bilaga 7 ska finnas i resultaträkningen om företaget tecknat återförsäkring och har aktuella slag av intäkter och kostnader. Av bilagan framgår också vilka poster som enligt bilaga 2 ska redovisas före och efter avgiven återförsäkring.

De allmänna råden till bilaga 4 gäller även för poster avseende återförsäkring.

Post I.1. b respektive II.1. b – Premier för avgiven återförsäkring

1 § (36) Försäkringsföretag som avgivit återförsäkring ska i denna post redovisa belopp som betalats ut under räkenskapsåret eller belopp som tagits upp som en skuld till försäkringsföretag som mottagit återförsäkring enligt ingångna återförsäkringsavtal, inklusive portföljpremier.

Försäkringsföretaget ska göra avdrag för belopp som gottskrivits på grund av portföljåterdragning eller en förändring av återförsäkrarens andel av proportionella återförsäkringsavtal.

Post I.1. d – Återförsäkrarens andel av Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker

2 § (37) Årets förändring av posten Återförsäkrarens andel av Försäkringstekniska avsättningar för ej intjänade premier och kvardröjande risker (E.1) ska redovisas i denna post.

Allmänna råd

Förändringar som förklaras av att avsättningsposternas ingående balanser omräknats till balansdagens valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust i posten Kapitalavkastning, intäkter (I.2.a respektive II.2) eller Kapitalavkastning, kostnader (I.2.c respektive II.9).

Post I.4. a.bb respektive II.5. a.bb – Återförsäkrarens andel av Utbetalda försäkringsersättningar

3 § (38) Posten omfattar återförsäkrarens andel av det belopp som försäkringsföretaget tagit emot från återförsäkrare eller tagit upp som fordran på återförsäkrare enligt ingångna återförsäkringsavtal.

Post I.4. b.bb respektive II.5. b.bb – Återförsäkrarens andel av Förändring i Avsättning för oregerade skador

4 § Årets förändring av posten Återförsäkrarens andel av Försäkringstekniska avsättningar för oregerade skador (E.3) redovisas i denna post.

Allmänna råd

Förändringar som förklaras av att avsättningsposternas ingående balanser omräknats till balansdagens valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust i posten Kapitalavkastning, intäkter (I.2.a respektive II.2) eller Kapitalavkastning, kostnader (I.2.c respektive II.9).

Post I.5.bb respektive II.6. c.bb – Återförsäkrarens andel av Förändring i Övriga försäkringstekniska avsättningar

5 § Årets förändring av posten Återförsäkrarens andel av Övriga försäkringstekniska avsättningar (E.5) redovisas i denna post.

Allmänna råd

Förändringar som förklaras av att avsättningsposternas ingående balanser omräknats till balansdagens valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust i posten Kapitalavkastning, intäkter (I.2.a respektive II.2) eller Kapitalavkastning, kostnader (I.2.c respektive II.9).

Post I.6 respektive II.7 – Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)

6 § (39) Posten inkluderar, utöver årets förändring av posterna Avsättning för återbäring och rabatter (DD.4) även Återförsäkrarens andel av Försäkringstekniska avsättningar för återbäring och rabatter (E.4).

Allmänna råd

Förändringar som förklaras av att avsättningsposternas ingående balanser omräknats till balansdagens valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust i posten Kapitalavkastning, intäkter (I.2.a respektive II.2) eller Kapitalavkastning, kostnader (I.2.c respektive II.9).

Post I.7 respektive II.8 – Driftskostnader

7 § (34, 40, 41) Om återförsäkring förekommit ska posten även omfatta följande kostnader:

1. Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring (–).
2. Förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader (+/–). Här ingår Avsättningar till samt av- och nedskrivning av posten Återförsäkrarens andel av förutbetalda anskaffningskostnader (II.I), om sådana anskaffningskostnader tagits upp som tillgång enligt 4 kap. 8 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.
3. Administrationskostnader (–). Här ingår även driftskostnader för avgiven återförsäkring som inte kan relateras till skadereglerings-, anskaffnings- eller kapitalförvaltningskostnader.

Post II.6.a.bb – Återförsäkrarens andel av Livförsäkringsavsättning

8 § Understödsföreningar som värderar försäkringstekniska avsättningar enligt 4 kap. 9 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag redovisar här årets förändring av posten Återförsäkrarens andel av Övriga försäkringstekniska avsättningar för Livförsäkringsavsättning eller Försäkringsfond (E.2).

Förändringar som förklaras av att avsättningsposternas ingående balanser räknats om till balansdagens valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust i posten Kapitalavkastning, intäkter (I.2.a respektive II.2) eller Kapitalavkastning, kostnader (I.2.c respektive II.9).

Post II.6.b.aa.bbb – Återförsäkrarens andel av Förändring i Övriga försäkringstekniska avsättningar för Försäkringsfond

9 § Understödsföreningar som värderar försäkringstekniska avsättningar enligt lagen (1972:262) om understödsföreningar redovisar här Återförsäkrarens andel av premiereserv enligt 22 § samma lag.

Allmänna råd

Förändringar som förklaras av att avsättningsposternas ingående balanser räknats om till balansdagens valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust i posten Kapitalavkastning, intäkter (I.2.a respektive II.2) eller Kapitalavkastning, kostnader (I.2.c respektive II.9).

FIs FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD – FFFS 2007:1

Kapitaltäckning och stora exponeringar

(senast ändrad genom FFFS 2008:13)

Avsnitt A	Tillämpningsområde och definitioner	1227
1 kap.	Tillämpningsområde	1227
2 kap.	Definitioner	1227
	Metod baserad på intern riskklassificering (IRK-metod)	1230
	Kreditderivat	1230
3 kap.	Handelslager och övrig verksamhet	1231
	Vad ingår i handelslagret?	1231
	Interna säkringar	1231
	Överskottslikviditet	1231
	Definition av övrig verksamhet	1231
	Fondlikvider	1232
	Dokumenterad avsikt med innehavet i handelslagret	1232
	Överföringar mellan handelslagret och den övriga verksamheten	1232
Avsnitt B	Rapportering	1232
4 kap.	Rapportering	1232
	Rapporteringsskyldighet	1232
	Rapporttillfällen	1233
	Omräkning av tillgångar och skulder i utländsk valuta	1233
	Övrigt	1233
	Underlag för rapportering	1234
	Rapportering via datamedium	1234
Avsnitt C	Finansiella företagsgrupper	1234
5 kap.	Konsolidering av finansiella företagsgrupper	1234
	Gruppbaserad redovisning	1234
	Hantering av utländska dotterbolag	1234
	Konsolidering i övrigt	1235
	Samlad information	1236
Avsnitt D	Kapitalbasen	1236
6 kap.	Inledande bestämmelser	1236
7 kap.	Primärt kapital	1236
	Eget kapital eller motsvarande	1236
	Ovillkorade och villkorade aktieägartillskott	1237
	Resultat enligt årsbokslut	1237
	Resultat under löpande räkenskapsår	1237
	Obeskattade reserver	1237
	Finansiella tillgångar som kan säljas	1237
	Förvaltningsfastigheter och materiella anläggningstillgångar	1238
	Orealiserade värdeförändringar på finansiella skulder på grund av förändringar i egen kreditvärdighet	1238
	Poster som har omklassificerats	1238
	Kassafördessäkringar	1239
	Förlagsinsatser och andra kapitaltillskott och reserver	1239
	Särskilda villkor för primärkapitaltillskott	1239
	Ianspråkstagande av primärkapitaltillskott för förlusttäckning	1241
	Garantifond	1242
	Reserver för generella bankrisker	1242
8 kap.	Supplementärt kapital	1242
	Kumulativa preferensaktier	1242

	Uppskrivningsfonder	1242
	Garantifonder	1242
	Förväntat förlustbelopp för institut som tillämpar metod för intern riskklassificering	1242
	Särskilda villkor för eviga förlagslån	1243
	lanspråktagande av eviga förlagslån för förlusttäckning	1244
	Tidsbundna förlagslån och andra liknande tidsbundna skuldförbindelser	1244
9 kap.	Avdrag	1246
	Negativ goodwill	1246
	Inkråmsgoodwill	1246
	Uppskjutna skattefordringar	1246
	Innehav av egna aktier	1246
	Tillskott	1246
	Innehav av egna förlagsbevis och andra efterställda skuldförbindelser	1246
	Aktier i försäkringsföretag	1246
	Förvaltningstillgångar och oredovisade pensionsförpliktelser	1247
	Stora exponeringar	1247
	Avdrag vid värdepapperisering	1247
	Särskilda avdrag när metod för intern riskklassificering används	1247
10 kap.	Utvidgad del av kapitalbasen	1247
	Nettovinst hänförlig till handelslagret	1247
	Villkor för tidsbundna förlagslån	1248
	Förtida inlösen och inte tillåten räntebetalning och återbetalning	1248
	Underrättelse om återbetalning av förlagslån	1248
	Övrigt	1248
	Begränsningar	1248
Avsnitt E	Extern kreditvärdering	1249
11 kap.	Användning av extern kreditvärdering	1249
Avsnitt F	Handelslager	1250
12 kap.	Hanteringskrav för handelslagret	1250
	Rutiner för positioner i handelslagret	1250
	Värdering av positioner i handelslagret	1250
13 kap.	Risker i handelslagret	1252
	Undantag från huvudregeln om beräkning av kapitalkrav för risker i handelslagret	1252
	Utvidgad del av kapitalbasen för att möta kapitalkravet för valutakursrisker	1252
	Fonder	1252
	Ränterisker	1253
	Aktiekursrisker	1266
	Garantigivning	1270
	Beräkning av kapitalkrav för överskjutande exponeringar	1270
	Avvecklingsrisker	1272
Avsnitt G	Övrig verksamhet	1275
14 kap.	Tillämpningsområde	1275
Underavsnitt G1	Schablonmetod för kreditrisk	1275
15 kap.	Beräkning av riskvägt exponeringsbelopp	1275
16 kap.	Exponeringsklasser och riskvikter	1277
	Exponeringar mot stater och centralbanker	1277
	Exponeringar mot kommuner och därmed jämförliga samfälligheter	1277

Exponeringar mot administrativa organ (inklusive offentliga organ) och icke-kommersiella företag	1277
Exponeringar mot multilaterala utvecklingsbanker	1277
Exponeringar mot internationella organisationer	1278
Institutsexponeringar	1278
Företagsexponeringar	1278
Hushållsexponeringar	1279
Exponeringar med säkerhet i fastighet	1279
Oreglerade poster	1280
Högriskposter	1281
Exponeringar i form av säkerställda obligationer	1281
Exponeringar mot fonder	1282
Övriga poster	1283
17 kap. Beräkning av exponeringsbelopp för åtaganden utanför balansräkningen	1283
Åtaganden av högriskkaraktär	1283
Åtaganden av medelriskkaraktär	1284
Åtaganden av medellågriskkaraktär	1285
Åtaganden av lågriskkaraktär	1285
18 kap. Beräkning av exponeringsbelopp för derivatkontrakt	1285
Marknadsvärderingsmetoden	1285
Riskmetod	1287
Riskposition	1287
Säkringsmängder	1289
Multiplikatorer för motpartsrisk	1290
<i>Underavsnitt G2 Värdepapperisering när schablonmetoden används</i>	1290
19 kap. Värdepapperiserade exponeringar	1290
20 kap. Riskvägt exponeringsbelopp för positioner i en värdepapperisering	1292
Regler som avser alla värdepapperiseringar	1292
Värdepapperisering av rullande exponeringar med bestämmelse om förtida amortering	1293
21 kap. Riskvikter	1295
Vissa positioner i ett ABCP-program	1296
Positioner i likviditetsfaciliteter som kan anses representera särskilt låg risknivå	1296
22 kap. Konverteringsfaktorer för åtaganden utanför balansräkningen	1297
<i>Underavsnitt G3 Kreditriskskydd när schablonmetoden för kreditrisk används</i>	1297
23 kap. Kreditriskskydd	1297
24 kap. Garantier och kreditderivat	1297
Godtagbara garantier och kreditderivat	1297
Kvalificerade utfärdare	1297
Godtagbara former av skydd	1298
Hanteringskrav	1300
Effekten av medräkningsbara garantier och kreditderivat	1300
25 kap. Finansiella säkerheter	1301
Godtagbara finansiella säkerheter	1301
Hanteringskrav	1302
Effekten av medräkningsbara finansiella säkerheter	1303
Kvantitativa krav	1309
Kvalitativa krav	1309
26 kap. Avtal om nettoberäkning	1310
Godtagbara avtal om nettoberäkning	1310

	Hanteringskrav	1311
	Effekten av avtal om nettoberäkning för återköpsttransaktioner, värdepappers- och råvarulån samt andra kapitalmarknadsrelaterade transaktioner	1311
	Effekten av avtal om nettoberäkning för derivatkontrakt	1314
	Effekten av avtal om nettoberäkning för övriga fordringar och skulder	1314
27 kap.	Övriga kreditriskskydd	1314
	Livförsäkringar	1314
	Kontanta medel insatta hos annat institut	1315
<i>Avsnitt H</i>	<i>Operativ risk</i>	<i>1315</i>
28 kap.	Tillämpningsområde	1315
29 kap.	Basmetoden	1315
	Beräkning av kapitalkrav	1315
	Intäktsindikator	1315
30 kap.	Schablonmetoden	1316
	Kvalificeringskrav	1316
	Beräkning av kapitalkrav	1317
	Intäktsindikator	1317
	Fördelning av verksamheten	1317
	Den alternativa schablonmetoden	1319
	Kvalificeringskrav	1319
	Beräkning av kapitalkrav	1319
31 kap.	Kostnadsrisker	1319
<i>Avsnitt I</i>	<i>Valutakursrisk</i>	<i>1320</i>
32 kap.	Valutakursrisk	1320
	Omfattning	1320
	Värdering och omräkning till svenska kronor	1320
	Optioner	1320
	Fonder	1321
	Sammansatta valutor	1321
	Pant i tredje lands valuta	1321
	Tvästegsmetoden	1321
	Beräkning av kapitalkravet	1322
	Undantag	1322
<i>Avsnitt J</i>	<i>Råvarurisk</i>	<i>1323</i>
33 kap.	Råvarurisk	1323
	Omfattning, beräkning av positioner samt nettouträkning av långa och korta positioner	1323
	Behandling av derivatinstrument	1323
	Råvaruterminer	1323
	Råvaruswappar	1324
	Råvaruoptioner	1324
	Råvarulån, repor m.m.	1324
	Den löptidsbaserade metoden	1324
	Förenklad metod	1326
<i>Avsnitt K</i>	<i>Stora exponeringar</i>	<i>1327</i>
34 kap.	Tillämpningsområde	1327
35 kap.	Bestämning av stora exponeringar	1327
	Bestämmande av exponeringsbelopp i övrig verksamhet	1327
	Bestämmande av exponeringsbelopp i handelslagret	1327
	Andelar i värdepappersfonder	1328
	Exponeringar som ska undantas vid bestämmande av stora exponeringar	1328

	Exponeringar som ska räknas in med ett reducerat värde vid bestämmande av stora exponeringar	1329
	Annan metod för bestämmande av stora exponeringar	1331
	Överskridande av gränsvärden för stora exponeringar i handelslagret	1332
Avsnitt L	Avancerade metoder	1333
Underavsnitt L1	Metod baserad på intern riskklassificering (IRK-metod)	1333
36 kap.	Allmänna bestämmelser	1333
37 kap.	Indelning i exponeringsklasser	1333
38 kap.	Metod för beräkning av riskvägt exponeringsbelopp och förväntat förlustbelopp för respektive exponeringsklass ..	1335
	Allmänna bestämmelser	1335
	Stats-, instituts- och företagsexponeringar	1336
	Hushållsexponeringar	1337
	Aktieexponeringar	1337
	Fonder	1337
	Införande och tillämpning av IRK-metoden	1338
39 kap.	Riskvägt exponeringsbelopp och förväntat förlustbelopp ..	1339
	Beräkning av riskvägt exponeringsbelopp för stats-, instituts- och företagsexponeringar	1340
	Beräkning av riskvägt exponeringsbelopp för hushållsexponeringar	1341
	Beräkning av riskvägt exponeringsbelopp för motpartslösa exponeringar	1342
	Beräkning av riskvägt exponeringsbelopp för aktieexponeringar	1342
	Beräkning av förväntat förlustbelopp för stats-, instituts-, företags- och hushållsexponeringar	1343
	Beräkning av förväntat förlustbelopp för motpartslösa exponeringar	1344
	Beräkning av förväntat förlustbelopp för aktieexponeringar ..	1344
40 kap.	Bestämning av riskparametern Exponeringsbelopp	1344
	Allmänna bestämmelser	1344
	Exponeringar i balansräkningen	1345
	Åtaganden utanför balansräkningen	1350
	Föreskrivna värden på konverteringsfaktorer	1350
	Egna estimat av konverteringsfaktorer	1351
	Generell bestämmelse	1352
41 kap.	Bestämning av riskparametern PD	1352
	Riskklassificering	1352
	Definition av fallissemang	1353
	Riskkvantifiering	1354
	Beräkning av effekten av garantier och kreditderivat	1355
	Generell bestämmelse	1355
42 kap.	Bestämning av riskparametern LGD	1355
	Föreskrivna värden på LGD	1356
	Egna estimat av LGD	1357
	Beräkning av effekten av säkerheter	1358
	Beräkning av effekten av garantier och kreditderivat	1358
	Generell bestämmelse	1359
43 kap.	Bestämning av riskparametern M	1359
	Föreskrivna värden på M	1359
	Interna beräkningar	1360
44 kap.	Generella bestämmelser för IRK-metoden	1361
	Riskklassificeringssystemets struktur	1361

Riskklassificering	1361
Kvantifiering	1362
Oberoende i riskklassificeringen	1362
Dokumentation av riskklassificeringssystemet	1363
Datahantering	1363
Stresstest och scenarioanalys	1364
Validering	1364
Användning av riskklassificeringssystemet	1365
Styrning och oberoende riskkontroll	1365
Kontroll av kreditrisk	1366
Krav på rapportering	1367
Internrevision	1367
45 kap. Bestämmelser för intern metod att beräkna riskvägt exponeringsbelopp för aktieexponeringar	1367
Krav på VaR-modellen	1367
Riskhantering och riskkontroll	1368
Dokumentation av modellen och utvärdering av modellens tillförlitlighet	1368
46 kap. Operativa krav för förvärvade fordringar	1369
<i>Underavsnitt L2 Värdepapperisering när IRK-metoden används</i>	1369
47 kap. Behandling av värdepapperiserade exponeringar	1369
48 kap. Riskvägt exponeringsbelopp för positioner i en värdepapperisering	1371
Regler som avser alla värdepapperiseringar	1371
Värdepapperisering av rullande exponeringar med bestämmelser om förtida amortering	1372
49 kap. Riskvikter	1375
Rangordning av metoder	1375
Bestämning av en härledd kreditvärdering	1375
Internmetod för bedömd kreditvärdering i ABCP-program ...	1375
Externratingmetod	1377
Formelbaserad metod	1378
Särskild behandling om K_{irk} inte kan beräknas	1380
50 kap. Konverteringsfaktorer för åtaganden utanför balansräkningen	1380
51 kap. Kreditriskskydd för positioner i en värdepapperisering	1381
Externratingmetod	1381
Formelbaserad metod – fullständigt skydd	1381
Formelbaserad metod – partiellt skydd	1381
<i>Underavsnitt L3 Kreditriskskydd när IRK-metoden används</i>	1382
52 kap. Allmänna bestämmelser	1382
Beräkning av effekten på LGD när det finns både medräkningsbara finansiella och icke-finansiella säkerheter ..	1382
Regler för kreditriskskyddets och den skyddade tillgångens löptider	1382
53 kap. Garantier och kreditderivat	1383
Godtagbara garantier och kreditderivat	1383
Hanteringskrav	1386
Effekten av medräkningsbara garantier och kreditderivat på riskparametrarna PD och LGD	1386
54 kap. Icke-finansiella säkerheter	1387
Godtagbara icke-finansiella säkerheter	1387
Hanteringskrav	1388
Beräkning av effekten av medräkningsbara icke-finansiella säkerheter på riskparametern LGD	1390

55 kap. Finansiella säkerheter	1392
Godtagbara finansiella säkerheter	1392
Hanteringskrav	1393
Beräkning av effekten av medräkningsbara finansiella säkerheter på riskparametern LGD	1394
56 kap. Avtal om nettoberäkning	1399
Godtagbara avtal om nettoberäkning	1399
Avtal om nettoberäkning för återköpstransaktioner, värdepappers- och råvarulån och kapitalmarknadsrelaterade transaktioner	1401
Intern metod för beräkning av nettobelopp	1402
Avtal om nettoberäkning för derivatkontrakt	1403
Avtal om nettoberäkning för andra skulder och fordringar	1404
57 kap. Övriga kreditriskkydd	1404
Livförsäkringar	1404
Kontanta medel insatta hos annat institut	1405
58 kap. Kreditriskkydd för beräkning av riskvägt exponeringsbelopp	1405
Godtagbara kreditriskkydd	1405
Hanteringskrav	1407
Underavsnitt L4 Egen riskberäkningsmodell (Value at Risk, så kallad VaR-modell)	1407
59 kap. Egen riskberäkningsmodell	1407
Allmänna bestämmelser	1407
Risikfaktorer	1407
Kvantitativa krav	1408
Kvalitativa krav	1408
Specifik risk	1410
Validering	1411
Backtesting	1411
Beräkning av kapitalkrav	1411
Multiplikatorn	1411
Utveckling av VaR-modellen	1412
Underavsnitt L5 Internmätningmetoden för operativ risk	1412
60 kap. Internmätningmetoden för operativ risk	1412
Kvalificeringskriterier	1412
Beräkning av kapitalkrav	1413
Intern data	1414
Extern data	1415
Scenarioanalys	1415
Affärsmiljö och interna kontrollsystem	1416
Försäkring och andra mekanismer för risköverföring till tredje part	1416
Ansökan om att använda en internmätningmetod på koncernnivå	1417
Kombination av metoder	1417
Underavsnitt L6 Avancerad riskmetod för motpartsrisk	1417
61 kap. Den avancerade riskmetoden för motpartsrisk	1417
Allmänna bestämmelser	1417
Beräkning av exponeringsbelopp	1418
Integriteten i riskberäkningsprocessen	1419
Integrering i verksamheten	1420
Riskhanteringssystem för motpartsrisker	1420
Styrelse och verkställande ledning	1421
Risikkontrollenhet	1421

Stresstester	1421
Validering	1421
Internrevision	1422
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	1422
Bilaga 1 – Beskrivning av kreditderivat	1423
Bilaga 3 – Underlag och exempel för beräkning av ränterisk	1425
Bilaga 4 – Exempel: Riskmetod	1427
Bilaga 5 – Förteckning över index	1428

Avsnitt A Tillämpningsområde och definitioner

1 kap. Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter och allmänna råd ska tillämpas av de institut som avses i 1 kap. 1 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar. Reglerna gäller även i fråga om finansiella företagsgrupper, om inte annat särskilt anges.

Reglerna i avsnitt L ska dock enbart tillämpas av institut och finansiella företagsgrupper som ansöker om eller fått medgivande att använda avancerade metoder.

2 § Kapitalkrav ska beräknas enligt affärsdagsprincipen. Detta innebär att beräkning av kapitalkravet ska avse samtliga gjorda avslut även om institutet vid beräkningstillfället inte bokfört transaktionerna i sin grundbokföring.

3 § Bestämmelserna om värdepapperisering i kapitaltäckningslagen och dessa föreskrifter ska inte tillämpas av institut som under 2007 utnyttjar möjligheten i 6 § första stycket första meningen lagen (2006:1372) om införande av lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar. Finansinspektionen kan dock efter ansökan från ett institut besluta att institutet ska tillämpa reglerna om värdepapperisering under 2007.

4 § Ett institut som avses i 5 § lagen (2006:1372) om införande av lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar ska beräkna kapitalbasen enligt bestämmelserna om kapitalbas i kapitaltäckningslagen och dessa föreskrifter.

2 kap. Definitioner

1 § I dessa föreskrifter och allmänna råd ska termer och beteckningar ha följande betydelse:

- *Betalningsben*: betalningsdelen i en transaktion med derivatkontrakt som innebär ett utbyte av ett finansiellt instrument mot betalning, med undantag för optioner eller andra liknande instrument. Transaktioner där utbytet består av betalning mot betalning ska anses ha två betalningsben. Ett betalningsben består av de avtalade bruttobetalningarna, inklusive transaktionens nominella belopp.
- *Clearingorganisation*: ett företag som har tillstånd att driva clearingverksamhet enligt 8 kap. lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet och en utländsk clearingorganisation som har tillstånd att driva motsvarande verksamhet.
- *Ensidig kreditvärdighetsjustering*: en kreditvärdighetsjustering som endast tar hänsyn till marknadsvärdet av motpartens kreditrisk för institutet.
- *Exponeringsbelopp*: det värde som en exponering ska ha enligt antingen 15 eller 40 kap. beroende på om schablonmetoden eller IRK-metoden används. Exponeringsbeloppet för stora exponeringar bestäms enligt 34–35 kap.
- *Exponeringsfördelning*: den prognostiserade sannolikhetsfördelningen av netto-marknadsvärdena som uppkommer om de prognostiserade negativa nettomarknadsvärdena sätts till noll i marknadsvärdesfördelningen.
- *Finansiell företagsgrupp*: utöver vad som anges i 9 kap. 1 § kapitaltäckningslagen avses även vad som anges i 9 kap. 2 § första stycket 1–2 a samma lag.
- *Fond*: en investeringsfond enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder, eller utländsk motsvarighet.

- *Förlust givet fallissemang (loss given default, LGD)*: den andel av exponeringsbeloppet som institutet förlorar vid händelse av fallissemang. LGD uttrycks i procent.
- *Grupp av kunder med inbördes anknytning*: det begrepp som anges i 7 kap. 4 § kapitaltäckningslagen.
- *Kapitaltäckningsförfordningen*: förordningen (2006:1533) om kapitaltäckning och stora exponeringar.
- *Kapitaltäckningslagen*: lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag.
- *Kapitalmarknadsrelaterad transaktion*: ett kontrakt som ger institutet rätt att regelbundet få marginalsäkerhet för en eventuell nettofordran.
- K_{irk} : 8 % av de riskvägda exponeringsbeloppen som skulle ha beräknats för de värdepapperiserade exponeringarna enligt underavsnitt L1 om de inte hade värdepapperiserats plus de förväntade förluster som hänger samman med dessa exponeringar.
- K_{irk} : kvoten mellan K_{irk} och summan av exponeringsbeloppen av de exponeringar som har värdepapperiserats. K_{irk} uttrycks i decimalform.
- *Konverteringsfaktor*: den andel av ett åtagande utanför balansräkningen, som är utnyttjad vid tidpunkten för ett eventuellt framtida fallissemang. Konverteringsfaktorn uttrycks i procent.
- *Kontantliknande instrument*: av institutet emitterat löpande innehavarskuldebrev med en ursprunglig löptid på högst ett år.
- *Kort position*: en position vars värde minskar när instrumentets eller den underliggande tillgångens värde ökar. Med kort position avses även en position som ger eller kan ge ett institut en rätt eller en skyldighet att leverera en tillgång.
Förvärvade sälloptioner och utställda köpoptioner betraktas som en kort position.
- *Kreditförstärkning*: en avtalsmässig överenskommelse vars syfte är att förbättra kreditkvaliteten hos en position i en värdepapperisering i förhållande till om ingen förstärkning hade tillhandahållits. Detta inkluderar den förstärkning som ges genom lägre prioriterade trancher i värdepapperiseringen och andra former av kreditriskskydd.
- *Kreditkvalitetssteg*: stegen i de skalor Finansinspektionen använder för att enligt 4 kap. 13 § kapitaltäckningslagen dela in de kreditvärderingar som ges av godkända kreditvärderingsföretag i klasser som motsvarar olika kreditkvalitet. Det finns olika sådana skalor, beroende på användningsområdet för kreditvärderingarna.
- *Kreditvärdighetsjustering*: en justering från marknadens mittpris på en portfölj med transaktioner med en motpart. Justeringen ger uttryck för marknadsvärdet för den aktuella kreditrisken, och den kan avse marknadsvärdet för motpartens kreditrisk eller marknadsvärdet för kreditrisken för både institutet och motparten.
- *Likviditetsfacilitet*: en position i en värdepapperisering till följd av ett avtal om att tillhandahålla finansiering för att säkerställa att betalningsströmmarna når investerarna i rätt tid.
Förvärvade köpoptioner och utställda sälloptioner betraktas som en lång position.
- *Marginalavtal*: ett avtal mellan två parter som innebär att den ena parten ska ställa säkerhet till den andra parten när den sistnämndes exponering gentemot den första parten överstiger en viss i avtalet angiven nivå, och vice versa.
- *Marginalavtalets tröskelvärde*: det högsta värde som exponeringen får uppgå till innan en part enligt marginalavtalet har rätt att begära att den andra parten ställer säkerheter.

- *Marginallån*: en transaktion på kapitalmarknaden som innebär att ett institut beviljar kredit i samband med köp eller försäljning av värdepapper och där motparten ställer säkerhet för krediten.
- *Marginriskperiod*: perioden från den senaste utväxlingen av säkerheter för en nettningensmängd av transaktioner med en fallerad motpart fram till dess att denna motpart har slutavräknats och den marknadsrisk som uppstått har säkrats på nytt.
- *Marknadsrisk*: ränte-, aktiekurs-, råvarupris- och valutakursrisker.
- *Marknadsvärdesfördelning*: den prognostiserade sannolikhetsfördelningen av nettomarknadsvärdena för transaktioner inom en nettningensmängd vid en framtida tidpunkt (prognoshorisonten).
- *Maximal exponering*: en hög percentil av exponeringsfördelningen vid en tidpunkt innan löptiden gått ut för den transaktion inom en nettningensmängd som har den längsta löptiden.
- *Medverkande institut*: ett institut som utan att vara originator, upprättar och förvaltar ett ABCP-program eller någon annan värdepapperisering som förvärvar exponeringar från tredje part.
- *Motpartsrisk*: risken för att motparten i en transaktion fallerar före slutavvecklingen av kassaflödena i transaktionen.
- *Nettningensmängd*: en grupp transaktioner med en motpart som omfattas av ett bilateralt avtal om nettoberäkning som uppfyller kraven i 26 eller 56 kap. För alla andra transaktioner ska varje transaktion individuellt utgöra en nettningensmängd.
- *Originator*:
 1. ett företag som direkt eller indirekt varit part i det ursprungliga avtal som gav upphov till de förpliktelser eller potentiella förpliktelser för gäldenären, eller den potentiella gäldenären, som ligger till grund för den exponering som värdepapperiserats, eller
 2. ett företag som förvärvar tredje parts exponeringar, tar upp dessa i sin egen balansräkning och därefter värdepapperiserar dem.
- *Position i en värdepapperisering*: en exponering mot en värdepapperisering.
- *Program för utgivning av tillgångsbaserade certifikat (ABCP-program)*: ett värdepapperiseringsprogram där de emitterade värdepapperen främst består av certifikat med en ursprunglig löptid på ett år eller mindre.
- *Reglerad marknad*:
 1. i Sverige; en börs eller en auktoriserad marknadsplats enligt lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet, eller
 2. i ett annat land; en börs eller en annan liknande marknadsplats som dels en myndighet eller ett annat behörigt organ har tillsyn över, dels även när det gäller reglering och funktion väsentligen motsvarar vad som gäller för ett företag som anges under 1.
- *Sannolikhet för fallissemang (probability of default, PD)*: sannolikheten för att en motpart eller exponering ska falla inom ett år. PD uttrycks i procent.
- *Serviceföretag*: ett företag, annat än institutet, som ansvarar för att för någon annans räkning löpande förvalta en grupp av förvärvade fordringar.
- *Specialföretag för värdepapperisering*: ett aktiebolag eller en annan juridisk person som skapats för att genomföra en eller flera värdepapperiseringar. Specialföretaget får inte vara ett institut och dess verksamhet får inte gå utöver vad som krävs för att genomföra den speciella uppgiften. Dess struktur ska vara utformad för att isolera dess förpliktelser från förpliktelser hos det institut som är originator. De personer som har vinstintressen i specialföretaget ska ha obegränsad rätt att pantsätta eller omsätta dessa.
- *Specifik korrelationsrisk*: risken som uppstår när det finns en positiv korrelation mellan exponeringens storlek mot en viss motpart och sannolikheten att denna motpart fallerar. Ett institut är exponerat för specifik korrelationsrisk om den fram-

- tida exponeringen mot en viss motpart förväntas vara stor i sådana perioder där sannolikheten för att motparten fallerar också är hög.
- *Stådoption*: en av originatorn innehavd köpooption som ger rätt att återköpa eller upphäva kvarstående positioner i en värdepapperisering innan alla underliggande exponeringar har återbetalats om de utestående exponeringarnas eller de kvarstående positionernas belopp sjunker under en fastställt nivå.
 - *Syntetisk värdepapperisering*: en värdepapperisering som innebär att uppdelningen på trancher sker genom kreditderivat eller garantier samtidigt som de underliggande exponeringarna kvarstår i originatorns balansräkning.
 - *Traditionell värdepapperisering*: en värdepapperisering som innebär att de exponeringar som värdepapperiseras överförs ekonomiskt till ett specialföretag för värdepapperisering som utfärdar värdepapper. Det ska ske genom att ägandet av de värdepapperiserade tillgångarna överförs från originatorn eller genom sekundärt deltagande (sub-participation). De utfärdade värdepapperen ska inte medföra några betalningsförpliktelser för originatorn.
 - *Tranch*: ett genom avtal bestämt segment av den kreditrisk som är förenad med en exponering, eller en grupp av exponeringar, och där en position i segmentet medför större eller mindre risk för kreditförlust än en position på samma belopp i varje annat sådant segment, utan hänsyn till kreditriskskydd som lämnas av tredje part direkt till innehavarna av positioner i segmentet eller i andra segment.
 - *Utspänningsrisk*: risken för att beloppet av en förvärvad fordran minskas på grund av krediteringar, kontant eller i annan form, till gäldenären.
 - *Äkta omvänd repa*: ett avtal om köp av ett värdepapper där köparen samtidigt förbinder sig att sälja tillbaka papperet inom en viss tid till ett överenskommet pris.
 - *Äkta repa*: ett avtal om försäljning av ett värdepapper där säljaren samtidigt förbinder sig att återköpa papperet inom en viss tid till ett överenskommet pris (återköpsavtal).
 - *Överskottsmarginal*: räntor, kreditavgifter och övriga avgifter som härrör från de värdepapperiserade exponeringarna med avdrag för finansieringskostnader och andra omkostnader.

Metod baserad på intern riskklassificering (IRK-metod)

3 § Den metod för beräkning av kapitalkrav för kreditrisker som i 4 kap. 7 § kapitaltäckningslagen benämns internmetoden, kallas i dessa föreskrifter för metod baserad på intern riskklassificering (IRK-metod).

Den grundläggande internmetoden enligt 4 kap. 7 § kapitaltäckningslagen innebär att ett institut endast skattar riskparametern PD. Den avancerade internmetoden enligt 4 kap. 7 § kapitaltäckningslagen innebär att ett institut förutom PD estimerar ytterligare en eller flera av parametrarna KF, LGD och M.

Kreditderivat

4 § Med kreditderivat avses ett finansiellt kontrakt, vanligen bilateralt, som är konstruerat med syfte att överföra kreditrisken i ett lån, en obligation eller annan tillgång från en part (köparen av skydd/säljaren av risk) till en annan (säljaren av skydd/köparen av risk). Olika huvudtyper av kreditderivat är creditswapp (credit default swap), kreditlänkad obligation (credit linked note) samt totalavkastningsswapp (total return swap). Närmare beskrivning av dessa typer av kreditderivat lämnas i bilaga 1.

Med referenstillgång avses den tillgång vars försämrade kreditkvalitet medför att kreditderivatet utfaller till betalning, dvs. den tillgång vars kreditrisk överförs genom kontraktet. Referenstillgången kan exempelvis vara ett lån, en obligation eller i vissa fall en korg av tillgångar.

Med skyddad tillgång avses den tillgång som kreditderivatet är avsett att skydda, dvs. den tillgång vars kreditrisk köparen av skydd vill säkra. Skyddad tillgång behöver inte nödvändigtvis vara identisk med den tillgång som kreditderivatet refererar till, dvs. referenstillgången.

Med utlösande händelse (credit event) avses en händelse som påverkar referens-tillgångens kreditkvalitet och som medför att kreditderivatet utfaller till betalning (credit event payment). Vad som ska anses vara en utlösande händelse avtalas i kontraktet mellan parterna och kan omfatta en eller flera händelser. Exempel på utlösande händelser är konkurs (bankruptcy), betalningsinställelse (failure to pay), moratorium, senareläggning av tidpunkten då betalning ska erläggas (rescheduling) och försämrat kreditbetyg (rating downgrade).

3 kap. Handelslager och övrig verksamhet

Vad ingår i handelslagret?

1 § Allmänna bestämmelser om vilka positioner som ska hänföras till handelslagret anges i 1 kap. 7–9 §§ kapitaltäckningslagen. Kompletterande bestämmelser anges nedan.

Interna säkringar

2 § Interna säkringar får hänföras till handelslagret enligt villkoren i 3 §. Med intern säkring avses en position som helt, eller i väsentlig grad, täcker risken i en eller flera positioner som ingår i den övriga verksamheten.

Kapitalkravet för den position som ingår i den övriga verksamheten, dvs. den position som ska skyddas, påverkas inte av att en intern säkring hänförs till handelslagret.

3 § För att en position som är en intern säkring ska få hänföras till handelslagret, ska följande villkor vara uppfyllda:

1. Positionen ska innehas i handelssyfte i enlighet med 1 kap. 8 § kapitaltäckningslagen.
2. Den primära avsikten med positionen får inte vara att undgå eller minska kapitalkravet.
3. Positionen ska ha ingåtts till marknadsmässiga villkor.
4. Positionen ska värderas enligt 12 kap. 4–11 §§.
5. Marknadsrisken i positionen ska hanteras och övervakas på samma sätt som övriga positioner i handelslagret och inom beslutade limiter.

Överskottslikviditet

4 § Om ett institut placerar sin överskottslikviditet – som normalt hanteras inom institutets likviditetsförvaltning – i finansiella instrument eller råvaror och avsikten med placeringarna är att bedriva handel med de finansiella instrumenten eller råvarorna i syfte att dra nytta av kortsiktiga förändringar i marknadsräntor/-priser på det sätt som kännetecknar ett handelslager enligt definitionen i 1 kap. 7–8 §§ kapitaltäckningslagen, ska dessa placeringar ingå i institutets handelslager.

Om omfattningen av sådana placeringar, enbart eller tillsammans med innehav av andra finansiella instrument eller råvaror som innehas med samma avsikt och därmed också ingår i handelslagret, inte överstiger de gränsvärden som anges i 2 kap. 6 § kapitaltäckningslagen, kan institutet ansöka om Finansinspektionens medgivande enligt nämnda lagrum att för sådana placeringar beräkna kapitalkravet enligt bestämmelserna om kapitalkravet för risker i övrig verksamhet.

Ett institut som placerar sin överskottslikviditet i finansiella instrument eller råvaror och där avsikten med sådana placeringar inte är att bedriva handel, ska hänföra sådana placeringar till den övriga verksamheten (se 5 §) och beräkna kapitalkravet enligt bestämmelserna om kapitalkravet för risker i övrig verksamhet.

Definition av övrig verksamhet

5 § De positioner och exponeringar som inte räknas till handelslagret enligt definitionen i 1 kap. 7–9 §§ kapitaltäckningslagen ingår i de grupper av exponeringar för vilka bestämmelserna om kapitalkrav enligt 4 kap. 1 § kapitaltäckningslagen gäller, dvs. för risker i övrig verksamhet. Sådana exponeringar benämns i dessa föreskrifter och allmänna råd "Övrig verksamhet".

En position i ett enskilt finansiellt instrument eller en råvara kan inte samtidigt ingå i både handelslagret och den övriga verksamheten. Däremot kan samma slag av finansiella instrument eller råvaror förekomma i både handelslagret och den övriga verksamheten.

Fondlikvider

6 § Fordringar och skulder i form av fondlikvider som uppkommit i samband med avslut i institutets namn men för kunds räkning, så kallade kommissionsaffärer, får i kapitaltäckningssammanhang vid beräkningen av kapitalkravet behandlas på samma sätt som exponeringar enligt reglerna om avvecklingsrisker och motpartsrisker i 13 kap.

Dokumenterad avsikt med innehavet i handelslagret

7 § Institutet ska fastställa ett styrdokument där det framgår vilka finansiella instrument/råvaror eller portföljer av sådana finansiella instrument/råvaror som är hänförliga till handelslagret respektive den övriga verksamheten. Styrdokumentet ska också ange under vilka förutsättningar interna säkringar är tillåtna.

Avsikten med innehavet av ett finansiellt instrument eller en råvara ska fastställas senast vid förvärvstidpunkten. Avvikelse från den uttalade avsikten får ske endast under de omständigheter som framgår av 8 §.

Institutets internrevision ska regelbundet granska hur styrdokumentet efterlevs.

Överföringar mellan handelslagret och den övriga verksamheten

8 § Överföringar från handelslagret till den övriga verksamheten och omvänt får endast förekomma undantagsvis och om det finns särskilda skäl. Enskilda positioner får föras in i eller ut ur handelslagret endast i enlighet med ett av institutet fastställt styrdokument. Av styrdokumentet ska det framgå att vidtagna överföringar ska dokumenteras.

Av styrdokumentet ska det bl. a. framgå vilka kriterier som ska vara uppfyllda för att överföringar mellan handelslagret och den övriga verksamheten ska kunna ske.

Avsnitt B Rapportering

4 kap. Rapportering

Rapporteringsskyldighet

1 § Ett institut eller en finansiell företagsgrupp ska till Finansinspektionen rapportera uppgifter om beräkning av kapitalbas och kapitalkrav samt stora exponeringar i enlighet med blanketten i bilaga 2, som finns på Finansinspektionens webbplats.

1 §¹ Ett institut eller en finansiell företagsgrupp ska till Finansinspektionen rapportera uppgifter om beräkning av kapitalbas och kapitalkrav samt stora exponeringar i enlighet med blanketten i bilaga 2, som finns på Finansinspektionens webbplats. Ett institut som omfattas av grupprapportering för en finansiell företagsgrupp och som inte är ett ansvarigt institut enligt 9 kap. 3 § kapitaltäckningslagen, ska endast rapportera uppgifter enligt avsnitt A, B, P och Q.

Ett värdepappersbolag som enligt 3 kap. 6 § första stycket 2 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden jämfört med 3 kap. 7 § andra stycket samma lag ska ha en kapitalbas motsvarande minst 730.000 euro, ska dessutom rapportera uppgift om kvoten av kapitalbasen för kapitaltäckningsändamål och det totala kapitalkravet (kapitaltäckningskvoten) i enlighet med blanketten i bilaga 6, som finns på Finansinspektionens webbplats. (FFFS 2008:13)

¹ Denna lydelse träder i kraft den 1 december 2008 enligt FFFS 2008:13 [red.anm.].

2 § När en finansiell företagsgrupp föreligger enligt 9 kap. 2 § första stycket 1–2 kapitaltäckningslagen, ska det institut som avses i 9 kap. 3 § samma lag svara för den rapportering för gruppen som anges i 1 §.

2 §² När en finansiell företagsgrupp föreligger enligt 9 kap. 2 § första stycket 1–2 kapitaltäckningslagen, ska det institut som avses i 9 kap. 3 § samma lag svara för den rapportering för gruppen som anges i 1 § första stycket. (FFFS 2008:13)

Rapporttillfällen

3 § Rapporteringen enligt 1 § ska ske per den 31 mars, 30 juni, 30 september och den 31 december (balansdagarna). Rapporten ska ha kommit in till Finansinspektionen senast den 30 april, 10 augusti, 31 oktober respektive den 31 januari. Sammanfaller balansdag med årsbokslutsdag ska rapporten vara Finansinspektionen tillhanda senast den tjugonde bankdagen i andra månaden efter balansdagen.

Värdepappersbolag som enligt 2 kap. 5 § första stycket 2 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse jämfört med 5 kap. 1 § andra stycket samma lag ska ha en kapitalbas motsvarande minst 730.000 euro och som inte medgetts undantag enligt 2 kap. 5 § andra stycket nämnda lag, ska dessutom per den sista i varje månad vid andra rapporttillfällen än de som anges i föregående stycke, lämna uppgifter om kapitalbasen och summan av kapitalkraven. Rapporten ska för dessa värdepappersbolag ha kommit in till Finansinspektionen senast den tjugonde bankdagen i månaden efter varje balansdag.

3 §² Rapportering enligt 1 § första stycket ska ske per den 31 mars, 30 juni, 30 september och den 31 december (balansdagar). Uppgifterna ska ha kommit in till Finansinspektionen senast den 30 april, 10 augusti, 31 oktober respektive den 31 januari. Sammanfaller balansdag med årsbokslutsdag ska uppgifterna vara Finansinspektionen tillhanda senast den tjugonde bankdagen i andra månaden efter balansdagen.

Rapportering enligt 1 § andra stycket ska ske per den sista dagen i januari, februari, april, maj, juli, augusti, oktober och november (balansdagar). Uppgiften ska ha kommit in till Finansinspektionen senast den sista dagen i månaden efter balansdagen.

(FFFS 2008:13)

Omräkning av tillgångar och skulder i utländsk valuta

4 § De uppgifter som ska lämnas enligt 1 § ska anges i svenska kronor.

5 § Omräkning av tillgångar, skulder och avsättningar samt positioner och åtaganden utanför balansräkningen i annan valuta än svenska kronor, ska ske med ledning av de avistakurser som gäller vid beräkningstillfället. Omräkning av samtliga positioner i utländsk valuta ska ske vid samma tidpunkt.

Omräkning av positioner i valutor som inte är konvertibla, ska ske i samråd med Finansinspektionen.

Institutet ska fastställa och dokumentera principerna för den omräkning som ska ske enligt första stycket. De omräkningsprinciper som institutet fastställt ska tillämpas konsekvent.

Övrigt

6 § En finansiell företagsgrupp som tillämpar 5 kap. 2 § ska i rapportformuläret i bilaga 2 rapportera uppgifter om kapitalkrav för de exponeringar som finns i de relevanta utländska dotterbolagen på tillämpliga ställen i rapporten. Om uppgifterna inte kan lämnas på annat ställe i rapporten ska de rapporteras i del B, rad B34.

² Denna lydelse träder i kraft den 1 december 2008 enligt FFS 2008:13 [red.anm.].

Underlag för rapportering

7 § De uppgifter som är underlag för rapportering till Finansinspektionen ska dokumenteras på ett sätt som möjliggör kontroll vid varje tidpunkt.

Rapportering via datamedium

8 § Rapportering kan ske enligt Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 1996:7) om rapportering via datamedium.

Avsnitt C Finansiella företagsgrupper**5 kap. Konsolidering av finansiella företagsgrupper***Gruppbaserad redovisning*

1 § Bestämmelser om gruppbaserad redovisning finns i 9 kap. 9 § kapitaltäckningslagen.

Allmänna råd

Av 9 kap. 14 § kapitaltäckningslagen framgår att undantag kan göras från de gruppbaserade kraven, efter Finansinspektionens medgivande, för bl. a. ett dotterföretag eller ett företag i vilket ägarintresse föreligger, om ett sådant företag är av försumbar betydelse. Med försumbar betydelse avses enligt kreditinstitutsdirektivet (2006/48/EG) att företagets totala balansomslutning inte överstiger tio miljoner euro eller, om det beloppet är lägre, inte överstiger en procent av den totala balansomslutningen i moderföretaget eller i det företag som innehar ägarintresse.

Om flera företag, som är finansiella institut eller anknutna företag, var för sig har en balansomslutning som understiger ett belopp motsvarande 10 miljoner euro, men tillsammans har en balansomslutning som överstiger detta gränobelopp, ska dessa medtas i den gruppbaserade redovisningen. Finansinspektionen kan dock medge undantag om företagens sammanlagda balansomslutning inte överstiger två procent av moderföretagets kapitalbas och företagen, var för sig, är av försumbar betydelse med hänsyn till syftet med tillsynen.

Beträffande företag som beviljats undantag från den gruppbaserade redovisningen bör uppmärksammas att det i vissa fall kan finnas en skyldighet att göra avdrag från kapitalbasen i såväl det ägande företaget som den finansiella företagsgruppen enligt bestämmelserna i 3 kap. 5 § kapitaltäckningslagen.

Kapitaltäckningslagens definition av ägarintresse enligt 1 kap. 5 § omfattar även indirekta innehav. Med indirekta innehav avses dotterföretags innehav.

Hantering av utländska dotterbolag

2 § En finansiell företagsgrupp där det ingår utländska dotterbolag, ska tillämpa reglerna i kapitaltäckningslagen och dessa föreskrifter på samtliga exponeringar i gruppen, om inte annat anges nedan.

Ett utländskt dotterbolag inom EES, som ingår i en finansiell företagsgrupp, får vid beräkningen av gruppens kapitalkrav hanteras enligt följande bestämmelser. Efter medgivande från Finansinspektionen får bestämmelserna även tillämpas på dotterbolag som har sin hemvist i andra stater.

Kapitalkravet för de exponeringar som finns i det utländska dotterbolaget får beräknas enligt det landets regler där bolaget har sitt säte, om institutet bedömer att dessa regler är likvärdiga reglerna i kapitaltäckningslagen och dessa föreskrifter. Utnyttjas denna möjlighet ska detta lands regler om vilka exponeringar som ska hänföras till handelslaget tillämpas. Netträkning får alltså inte ske av långa och korta positioner i samma finansiella instrument som är utgivna av emittent utanför den finansiella företagsgruppen och som olika företag inom en och samma finansiella företagsgrupp har. Netträkning får dock ske om en position tillhör handelslaget i alla de aktuella länderna. Utnyttjas denna metod för att inkludera ett utländskt dotterbolag ska den tillämpas konsekvent. Byte av metod får endast ske undantagsvis, om det finns särskilda skäl.

För de utländska dotterbolag inom EES som har ansökt om tillstånd att tillämpa IRK-metoden i enlighet med 10 kap. 5 § kapitaltäckningslagen gäller dessutom följande vid beräkning av kapitalkravet för kreditrisk och motpartsrisk. Vid bestämmandet av värdet på föreskrivna riskparametrar får det utländska dotterbolaget tillämpa reglerna i det land där dotterbolaget har sitt säte. Vilka regler som i övrigt ska gälla dotterbolaget ges i enlighet med 10 kap. 5 § kapitaltäckningslagen.

Vid beräkning av kapitalbasen får de instrument som ingår i det utländska dotterbolagets kapitalbas, inräknas i den finansiella företagsgruppens kapitalbas endast om dessa instrument uppfyller de villkor som gäller för primärt kapital, supplementärt kapital eller den utvidgade kapitalbasen enligt vad som anges i kapitaltäckningslagen eller i dessa föreskrifter. Beräkning av kapitalbasen för den finansiella företagsgruppen ska således ske enligt de regler som gäller för det svenska moderbolaget.

Vid beräkningen av kapitalkrav och kapitalbas ska sedvanlig eliminering alltid ske.

Konsolidering i övrigt

3 § Ett företags resultat- och balansräkning samt åtaganden utanför balansräkningen får, om det finns särskilda skäl och efter Finansinspektionens medgivande, tas in i den gruppbase redovisningen på grundval av bokslut som avser en annan tidpunkt än rapporttidpunkten.

4 § Vid upprättandet av den gruppbase redovisningen ska företag som har gemensam eller i huvudsak gemensam ledning enligt 9 kap. 1 § första stycket 3 och 4 kapitaltäckningslagen konsolideras fullständigt. Finansinspektionen kan medge att konsolidering sker på annat sätt, om det finns särskilda skäl.

När det finns ett ägarintresse i ett anknutet företag enligt 9 kap. 1 § andra stycket kapitaltäckningslagen och i de fall som avses i 9 kap. 2 § första stycket 1 samma lag, ska en fullständig konsolidering ske. Finansinspektionen kan dock medge att konsolidering sker enligt klyvningsmetoden eller kapitalandelsmetoden enligt årsredovisningslagen.

Allmänna råd

Enligt 9 kap. 10 § kapitaltäckningslagen ska de dotterföretag som ingår i en finansiell företagsgrupp konsolideras fullständigt. När det gäller ägarintresse i företag i vilket det finns delad ledning och begränsat ansvar ska dock klyvningsmetoden användas.

Finansinspektionen kan i vissa fall medge att konsolidering får ske med tillämpning av klyvningsmetoden eller kapitalandelsmetoden. Ett sådant medgivande kan lämnas för ett företag som ingår i den finansiella företagsgruppen till följd av att ägarintresse finns i företaget (annat än delad ledning och begränsat ansvar, jfr 9 kap. 1 § första stycket 2 samma lag). Mot bakgrund av syftet med bestämmelserna i lagen torde klyvningsmetoden endast undantagsvis komma ifråga. För ägarintressen i anknutna företag som är renodlade data- eller serviceföretag bör emellertid kapitalandelsmetoden kunna medges.

Ett medgivande att använda klyvnings- eller kapitalandelsmetoden kan komma att innehålla närmare anvisningar om metodens tillämpning i det enskilda fallet.

Regelverkets bestämmelser om konsolideringsmetod kan sammanfattas på följande sätt.

	<i>Fullständig konsolidering</i>	<i>Klyvningsmetoden</i>	<i>Kapitalandelsmetoden</i>
Dotterföretag	X		
Ägarintresse med delad ledning och begränsat ansvar		X	
Övriga ägarintressen	X	1)	1) 2)

1) Efter medgivande av Finansinspektionen i varje enskilt fall.

2) Innehav av ägarintressen i renodlade data- eller serviceföretag.

Samlad information

5 § Ett holdingföretag med blandad verksamhet ska, vid de tidpunkter och för de räkningsperioder Finansinspektionen i varje enskilt fall beslutar, lämna följande samlade information:

- a) Uppgifter om koncernens samlade ekonomiska ställning.
- b) Uppgifter om köp och försäljningar av tillgångar mellan holdingföretaget och de dotterföretag som är institut (dotterföretagen).
- c) Uppgifter om fordringar och skulder mellan holdingföretaget och dotterföretagen.
- d) Uppgifter om avtal mellan holdingföretaget och dotterföretagen (t.ex. samarbets- och garantiavtal).
- e) Uppgifter om åtaganden och ansvarsförbindelser mellan holdingföretaget och dotterföretagen (t.ex. borgens- och avsiktsförklaring).
- f) Uppgifter enligt b–e avseende dotterföretagen.

Avsnitt D Kapitalbasen

6 kap. Inledande bestämmelser

1 § Grundläggande regler om kapitalbasen finns i 3 kap. kapitaltäckningslagen.

I detta avsnitt ges närmare regler om hur kapitalbasen ska beräknas.

2 § I kapitalbasen i ett moderföretag eller i en finansiell företagsgrupp får inte inräknas vad som tillskjutits från dotterföretag eller företag i vilket ett ägarintresse finns, om det tillskjutande företaget inte omfattas av den gruppbaseade redovisningen.

Detta gäller även tillskott som erhållits från företag som ingår i den finansiella företagsgruppen men som efter medgivande av Finansinspektionen har undantagits från den gruppbaseade redovisningen.

3 § Beträffande förhållandet mellan de olika delarna av kapitalbasen gäller följande:

- a) Eviga förlagslån och sådana kapitaltillskott samt reserver som efter medgivande av Finansinspektionen får räknas som supplementärt kapital, får ingå i kapitalbasen med högst ett belopp som motsvarar institutets primära kapital, efter de reduceringar av det primära kapitalet som ska göras enligt kapitaltäckningslagen och dessa föreskrifter.
- b) Förlagsandelsslån, förlagslån och andra skuldförbindelser med en ursprunglig löptid på minst 5 år och med rätt till betalning först efter institutets övriga borgenärer får räknas in i kapitalbasen med högst ett belopp som motsvarar hälften av institutets primära kapital, efter de reduceringar av det primära kapitalet som ska göras enligt kapitaltäckningslagen och dessa föreskrifter.
- c) Summan av de belopp som inräknas i det supplementära kapitalet enligt a och b får inte överstiga det primära kapitalet, efter de reduceringar av det primära kapitalet som ska göras enligt kapitaltäckningslagen och dessa föreskrifter.
- d) Den utvidgade delen av kapitalbasen och det supplementära kapitalet får tillsammans uppgå till högst ett belopp motsvarande det primära kapitalet, efter de reduceringar av det primära kapitalet som ska göras enligt kapitaltäckningslagen och dessa föreskrifter.

Beräkningen av förhållandet mellan olika delar av kapitalbasen enligt 3 kap. 1 § andra stycket kapitaltäckningslagen och enligt punkterna a–d ska göras innan avdrag sker enligt 3 kap. 5 och 7 §§ kapitaltäckningslagen och 9 kap. 11 §.

7 kap. Primärt kapital

Eget kapital eller motsvarande

1 § Endast inbetalt kapital får medräknas i det primära kapitalet.

Ett institut som är aktiebolag får som eget kapital även räkna in vid nyemission inbetalt men per rapportdagen ännu inte registrerat aktiekapital.

Ovillkorade och villkorade aktieägartillskott

2 § Ovillkorade aktieägartillskott får räknas in i kapitalbasen som primärt kapital. Villkorade aktieägartillskott får också räknas in i kapitalbasen som primärt kapital om det av deras villkor framgår att bolagsstämman beslutar om återbetalning av tillskotten.

För att ett institut ska få räkna in aktieägartillskottet i kapitalbasen måste det ha betalats in till institutet eller på annat sätt kommit institutet tillgodo.

Resultat enligt årsbokslut

3 § Ett institut får som eget kapital räkna vinst enligt styrelsens förslag till årsbokslut, även om en bolags-, sparbanks- eller medlemsbanksstämma eller motsvarande ännu per rapportdagen inte beslutat att vinsten eller en del av den ska tillföras det egna kapitalet eller de egna fonderna enligt styrelsens förslag. Institutet ska underrätta Finansinspektionen om stämman eller motsvarande beslutar om en annan disposition av vinstmedlen än den som styrelsen föreslagit.

4 § Ett institut ska dra av den utdelning av disponibla vinstmedel, eller annan liknande disposition av dessa medel, som styrelsen föreslår från det egna kapitalet.

5 § Ett institut ska alltid dra av en förlust enligt årsbokslut från det primära kapitalet, även om stämman inte fastställt resultat- och balansräkningarna före den dag som rapporteringen avser.

Resultat under löpande räkenskapsår

6 § Vinst som genereras under löpande räkenskapsår i ett institut eller i en finansiell företagsgrupp får räknas in i institutets respektive den finansiella företagsgruppens kapitalbas som primärt kapital, om institutets externa revisorer verifierat vinsten för såväl det enskilda institutet som den finansiella företagsgruppen. Med vinst avses vinst efter beräknad skatt.

Med de externa revisorernas verifiering av vinsten avses att institutets externa revisorer, inklusive den revisor som förordnas av Finansinspektionen, har granskat redovisningen som utgör underlag för institutets respektive den finansiella företagsgruppens kapitaltäckningsrapport. Granskningen ska vara av minst samma omfattning som den som följer av Standard för översiktlig granskning SÖG 2410 *Översiktlig granskning av finansiell delårsinformation utförd av företagens valda revisor*.

Ett institut eller en finansiell företagsgrupp som vid ett senare tillfälle redovisar en mindre vinst än den som senast verifierats, får endast räkna in den mindre vinsten i det primära kapitalet.

7 § Från den verifierade vinsten under löpande räkenskapsår i ett institut eller i en finansiell företagsgrupp ska avdrag ske med så stor del av den på årsbasis beräknade aktieutdelningen, eller annan liknande disposition av dessa medel, som avser innevarande räkenskapsår för tiden fram till det aktuella beräkningstillfället.

8 § Förluster som uppstår till följd av prisjusteringar eller avsättning till värderingsreserver enligt 12 kap. ska alltid reducera det primära kapitalet.

Obeskattade reserver

8 a § Ett institut får vid beräkning av det primära kapitalet som kapitalandel räkna in 72 % av sådana reserver och av sådana fonder samt av sådana obeskattade reserver som anges i 3 kap. 2 § första stycket kapitaltäckningslagen.

Finansiella tillgångar som kan säljas

9 § Orealiserade ackumulerade vinster från egetkapitalinstrument vilka klassificeras som finansiella tillgångar som kan säljas, får inte ingå i det primära kapitalet. Vinsterna får dock tas med i det supplementära kapitalet.

Orealiserade ackumulerade värdeförändringar på lånefordringar och kundfordringar eller andra räntebärande finansiella instrument, vilka klassificeras som finansiella tillgångar som kan säljas, får inte påverka kapitalbasens storlek annat än i fråga om värdeförändringar som redovisas som nedskrivning eller återföring av nedskrivning i resultaträkningen.

Vid tillämpning av första och andra styckena ska uppskjuten skatt beaktas.

Allmänna råd

Eget kapitalinstrument definieras i International Accounting Standards Boards redovisningsstandard IAS 32 *Finansiella instrument: Upplysningar och klassificering*.

"Lånefordringar och kundfordringar" samt "finansiella tillgångar som kan säljas" definieras i International Accounting Standards Boards redovisningsstandard IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*.

Förvaltningsfastigheter och materiella anläggningstillgångar

10 § Orealiserade ackumulerade vinster från förvaltningsfastigheter och materiella anläggningstillgångar, som värderas till verkligt värde, får inte ingå i det primära kapitalet. Vinsterna får dock tas med i det supplementära kapitalet.

För förvaltningsfastigheter och materiella anläggningstillgångar som värderas med utgångspunkt i anskaffningsvärde får positiva värdeförändringar som uppkommer då nya redovisningsregler tillämpas för första gången och där verkligt värde används som nytt anskaffningsvärde inte ingå i det primära kapitalet. Sådana värdeförändringar får dock tas med i det supplementära kapitalet, efter att avskrivningar och nedskrivningar på värdeförändringen har beaktats. Med nya redovisningsregler avses Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder.

Vid tillämpning av första och andra stycket ska uppskjuten skatt beaktas.

Orealiserade värdeförändringar på finansiella skulder på grund av förändringar i egen kreditvärdighet

11 § Om finansiella skulder som inte innehas för handel eller är föremål för en effektiv och dokumenterad verkligt värdesäkring, värderas till verkligt värde i redovisningen, ska inte ackumulerade värdeförändringar som är hänförliga till förändring av egen kreditvärdighet påverka kapitalbasens storlek.

Allmänna råd

Detta avser sådana finansiella skulder som värderas till verkligt värde med stöd av den s.k. verkligt värdeoptionen i IAS 39.

Poster som har omklassificerats

12 § I det primära kapitalet får det ingå poster som enligt äldre redovisningsregler skulle ha klassificerats som eget kapital, men som enligt nya redovisningsregler klassificeras som skuld.

I det primära kapitalet får det inte ingå poster som enligt äldre redovisningsregler skulle ha klassificerats som skuld, men som enligt nya redovisningsregler klassificeras som eget kapital.

Med nya redovisningsregler menas

1. Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2004:20) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller redovisningsföreskrifter som ersätter dessa föreskrifter, och
2. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder.

Med äldre redovisningsregler menas de som avses i punkterna 2–4 i övergångsbestämmelserna till Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2004:20) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

Allmänna råd

Exempel på omklassificerade poster:

1. Medlemsinsatser och förlagsinsatser i ekonomiska föreningar som klassificerats som eget kapital enligt äldre redovisningsregler, men enligt nya redovisningsregler klassificeras som skuld.
2. Preferensaktier som klassificerats som eget kapital enligt äldre redovisningsregler, men enligt nya redovisningsregler klassificeras som skuld.
3. Inbäddade derivat som enligt äldre redovisningsregler redovisats som en del av ett instrument vilket klassificerats som skuld, men enligt nya redovisningsregler särredovisas och klassificeras som eget kapital.

Kassaflödessäkringar

13 § Det primära kapitalet ska justeras för redovisade värdeförändringar i det egna kapitalet, vilka hänför sig till derivatinstrument som ingår i kassaflödessäkringar, så att värdeförändringarna inte påverkar det primära kapitalets storlek. För värdeförändringar som avser derivatinstrument, vilka används i kassaflödessäkring av finansiella tillgångar som kan säljas, ska justering göras endast i den omfattning som de flödes-säkrade tillgångarnas realiserade värdeförändringar inte ingår i kapitalbasen efter justering enligt 10 §.

14 § Finansinspektionen beslutar om undantag från 9–13 §§, om det finns särskilda skäl.

Förlagsinsatser och andra kapitaltillskott och reserver

15 § För att förlagsinsatser och andra kapitaltillskott som avses i 3 kap. 4 § kapitaltäckningslagen ska få ingå i kapitalbasen, ska följande allmänna villkor vara uppfyllda. Detta gäller såväl för primärt som supplementärt kapital.

Tillskottet ska

- vara kontant inbetalt,
- ha tagits upp utan säkerhet,
- löpa i princip på obegränsad tid,
- i princip inte kunna sägas upp av placeraren och inte kunna återbetalas utan Finansinspektionens tillstånd,
- inte löpa med någon garanterad avkastning,
- ha efterställd betalningsrätt, och
- kunna tas i anspråk för att täcka förluster under löpande verksamhet, så att institutet inte ska behöva träda i likvidation.

För primärkapitaltillskott och de övriga poster som efter Finansinspektionens medgivande kan räknas in i det primära kapitalet gäller även de särskilda krav som anges i 16–27 §§. Särskilda krav som gäller för olika poster som kan räknas i det supplementära kapitalet finns i 8 kap.

Särskilda villkor för primärkapitaltillskott

16 § Primärkapitaltillskott får vid beräkningen av kapitalbasen ingå i det primära kapitalet med sammanlagt högst 15 % av företagets primära kapital efter de reduceringar av det primära kapitalet som ska göras enligt kapitaltäckningslagen och dessa föreskrifter.

För att få räknas in i kapitalbasen för en finansiell företagsgrupp ska primärkapitaltillskottet ha tagits upp av moderföretaget eller av ett dotterföretag som står under tillsyn.

Primärkapitaltillskott som tagits upp av ett moderföretag och/eller ett dotterföretag får vid beräkningen av den finansiella företagsgruppens kapitalbas ingå i det primära kapitalet med sammanlagt högst 15 % av gruppens primära kapital efter de reduceringar av det primära kapitalet som ska göras enligt kapitaltäckningslagen och dessa föreskrifter.

Allmänna råd

Reducering av det primära kapitalet ska bl.a. göras för förluster under löpande räkenskapsår, viss nettovinst hos ett institut som är originator till en värdepapperisering, immateriella anläggningstillgångar, goodwill, uppskjutna skattefordringar och justeringar på grund av tillämpning av nya redovisningsregler.

17 § Räntebetalning för primärkapitaltillskott får endast ske om det finns utdelningsbara medel tillgängliga i institutet. Om räntebetalning inte har kunnat ske därför att utdelningsbara medel saknats får räntebetalningen, när den återupptas, inte omfatta den tid då räntebetalning inte har skett. Räntevillkoren för primärkapitaltillskottet får alltså inte vara av kumulativ karaktär.

18 § Ett avtal om ett primärkapitaltillskott får innehålla villkor som innebär att räntan kan höjas efter en tidsperiod, s.k. step-up-villkor. Step-up får inträffa tidigast tio år efter att ett tillskott har tagits upp och får endast äga rum vid ett tillfälle.

Step-up får inte resultera i att emittentens effektiva räntekostnad under den andra perioden blir högre än det index som räntan ska baseras på efter step-up (stepped-up-index basis),

- plus den initiala ränteskillnaden gentemot statsupplåning med likvärdig löptid (initial index basis), s.k. kreditspread,
- minus ränteskillnaden mellan stepped-up-index basis och initial index basis, s.k. swapspread, plus
 - a) 1,0 procentenheter, eller
 - b) 50 procent av den initiala kreditspreaden.

Allmänna råd

Exempel

1. En bank tar upp ett primärkapitaltillskott med fast ränta inledningsvis till en effektiv upplåningskostnad på 6,5 procent. Efter tio år övergår tillskottet till rörlig ränta baserad på STIBOR (stepped-up-index basis). Vid upptagandet handlas den tioåriga statsobligationen (initial index basis) till en effektiv ränta på 5,5 procent och STIBOR är 5,9 procent. Swapspreaden blir 0,4 procent (= 5,9–5,5).

Valmöjlighet a) Maximalt tillåten ränta för perioden efter step-up blir STIBOR + den initiala kreditspreaden ($1,0 = 6,5 - 5,5$) – swapspreaden (0,4) + 1 procentenhet = STIBOR + 1,6 procent.

Valmöjlighet b) Maximalt tillåten ränta för perioden efter step-up blir STIBOR + den initiala kreditspreaden (1,0) – swapspreaden (0,4) + 50 procent av den initiala kreditspreaden ($0,5 \times 1,0$) = STIBOR + 1,1 procent.

2. En bank tar upp ett primärkapitaltillskott med fast ränta inledningsvis till en effektiv upplåningskostnad på 6,5 procent. Efter tio år infaller en step-up men tillskottet har fortfarande fast ränta (stepped-up-index basis). Vid upptagandet handlas den tioåriga statsobligationen (initial index basis) till en effektiv ränta på 5,5 procent och STIBOR är 5,9 procent. Eftersom både initial index basis och stepped-up-index basis är den tioåriga statliga upplåningskostnaden blir swapspreaden noll i detta exempel.

Valmöjlighet a) Maximalt tillåten ränta för perioden efter step-up blir 6,5 + 1 procentenhet = 7,5 procent.

Valmöjlighet b) Maximalt tillåten ränta för perioden efter step-up 6,5 + 50 procent av den initiala kreditspreaden ($0,5 \times 1,0$) = 7,0 procent.

19 § Det ska framgå av avtalet för ett primärkapitaltillskott att tillskottet har en efterställd betalningsrätt. Ett primärkapitaltillskott kan när det gäller förmånsrätt vara jämställt (pari passu) med andra sådana tillskott, men det ska vara efterställt all annan upplåning och inlåning.

20 § Det ska framgå av avtalsvillkoren för primärkapitaltillskottet att tillskottet löper utan säkerhet och att det i princip löper på obegränsad tid.

21 § För att ett primärkapitaltillskott ska kunna uppfylla kravet på att löpa på i princip obegränsad tid får räntan inte vara omotiverat hög i början av lånetets löptid för att sedan drastiskt sjunka, en så kallad räntenedtrappning (step-down). Konstruktionen i låneavtalet med en hög räntenivå i början av låneperioden och en senare stor nedtrappning av räntenivån kan anses vara en form av dold amortering av lånet.

22 § Primärkapitaltillskott som tagits upp eller emitterats till underkurs får, vid upptagandet respektive emissionstillfället, räknas in i det primära kapitalet med högst det belopp som institutet eller låntagaren fått vid detta tillfälle. Primärkapitaltillskott som tagits upp eller emitterats till överkurs får, vid upptagandet respektive emissionstillfället, räknas in i det primära kapitalet med högst det belopp som institutet eller låntagaren fått vid detta tillfälle.

23 § Det ska framgå av avtalsvillkoren för ett primärkapitaltillskott att placeraren har rätt till återbetalning endast om emittenten har försatts i konkurs eller trätt i likvidation.

Ett primärkapitaltillskott får efter ansökan från emittenten återbetalas eller återköpas efter att Finansinspektionen har medgett detta. Ett sådant medgivande kan lämnas tidigast fem år efter det att tillskottet tagits upp eller emitterats. Medgivande av Finansinspektionen krävs även i de fall ett dotterbolag till institutet förvärvat bevis avseende av moderföretaget/institutet upptaget primärkapitaltillskott.

Om det finns särskilda skäl kan Finansinspektionen medge att primärkapitaltillskottet återbetalas eller återköps innan fem år har gått efter det att tillskottet togs upp eller emitterades.

Vid ansökan om medgivande till återbetalning eller återköp av ett primärkapitaltillskott ska institutet redogöra för hur återbetalningen eller återköpet påverkar institutets kapitaltäckningssituation. Vidare ska institutet ange vilka förändringar i fråga om kapitalkrav och kapitalbas som det räknar med under den närmaste tiden.

Finansinspektionen kan lämna medgivande om institutets kapitaltäckningsgrad är tillfredsställande på lång sikt, även efter att primärkapitaltillskottet har återbetalats eller återköpts. I annat fall kan medgivande inte lämnas såvida inte primärkapitaltillskottet ersätts med kapital på minst motsvarande belopp och med samma eller högre kvalitet. Ett nytt primärkapitaltillskott får inte ha en bättre förmånsrätt än det tillskott som ska återbetalas eller återköpas.

24 § Finansinspektionen kan lämna ett generellt medgivande till ett institut att som ett led i värdepappersrörelsen återköpa en viss del av ett upptaget primärkapitaltillskott som är avsett att åter säljas. Ett institut som fått ett generellt medgivande ska räkna av den del av tillskottet som återköpts från det primära kapitalet. Vid senare försäljning av de återköpta bevisen för primärkapitaltillskottet får motsvarande belopp åter räknas in i det primära kapitalet.

lansspråkstagande av primärkapitaltillskott för förlusttäckning

25 § Det ska framgå av avtalet om ett primärkapitaltillskott att primärkapitaltillskottet, inklusive upplupna och inte betalda räntor, kan tas i anspråk för att täcka förluster, så att institutet därigenom kan fortsätta sin verksamhet utan att behöva träda i likvidation.

26 § Ett institut, som upprättat en så kallad kontrollbalansräkning och finner att det är likvidationspliktigt, kan ta i anspråk hela eller delar av ett primärkapitaltillskott, inklusive upplupna räntor, för att återställa det egna kapitalet till en nivå som är lika med det registrerade aktiekapitalet. I första hand ska institutet ta i anspråk primärkapitaltillskottet samt på detta upplupna räntor. Upplupna räntor ska skuldföras innan de kan tas i anspråk. Bolagsstämman beslutar om primärkapitaltillskottet och upplupna skuldförda räntor ska tas i anspråk. Stämmans beslut kan dock verkställas endast efter att revisorerna översiktligt granskat kontrollbalansräkningen och Finansinspektionen medgett detta.

lansspråktagandet ska vara oåterkalleligt och definitivt. Förbehåll om rätt för långivarna till framtida betalning får endast avse det fall att återställande av det lansspråktagagna beloppet kan ske ur disponibla vinstmedel enligt fastställd balansräkning.

Ränta ska utgå enbart på den vid varje tidpunkt återstående delen av primärkapitaltillskottet, som inte har tagits i anspråk.

I samband med att bolagsstämman beslutar att ta i anspråk en del av eller hela primärkapitaltillskottet, inklusive upplupna räntor, för att återställa det egna kapitalet, kan stämman även besluta att ta in en bestämmelse i bolagsordningen med följande inne-

börd. Institutet får inte lämna vinstutdelning eller verkställa en annan återbetalning till aktieägarna innan det ianspråktagna beloppet av primärkapitaltillskottet, inklusive ianspråktagna räntor, åter har skuldförts.

Garantifond

27 § En inbetald garantifond kan efter Finansinspektionens medgivande räknas som primärt kapital i kapitalbasen, om villkoren för fonden motsvarar de som anges i 15–26 §§ för primärkapitaltillskott.

Reserver för generella bankrisker

28 § Reserv för generella bankrisker som i ett utländskt dotterbolag till ett institut redovisas öppet och är av samma kvalitet som en reserv som är uppbyggd av sparade vinstmedel och inte avser individuellt eller kollektivt beräknad konstaterad eller befarad värdeminskning på specifik fordran eller grupp av fordringar, kan efter Finansinspektionens medgivande få räknas in i kapitalbasen som primärt kapital.

Reserven ska uppfylla följande villkor.

- Reserven utgörs av avsättning av beskattade vinstmedel eller av obeskattade medel efter avdrag för latent skatt beräknad enligt den skattesats som gäller i det land där dotterbolaget beskattas.
- Reserven särredovisas i institutets offentliga redovisning.
- Reserven ska omedelbart och utan begränsning kunna tas i anspråk för att täcka uppkommande förluster.

Förluster får inte räknas av direkt mot reserven, utan ska redovisas öppet via resultaträkningen.

Till ansökan om medgivande ska institutet bifoga en årsredovisning för bolaget, där det framgår på vilket sätt reserven bildats och hur denna redovisas efter avsättningen.

8 kap. Supplementärt kapital

Kumulativa preferensaktier

1 § Ett institut får ta upp kumulativa preferensaktier i kapitalbasen som supplementärt kapital efter medgivande av Finansinspektionen. I ansökan om medgivande ska institutet lämna en redogörelse för vilka regler som tagits in i institutets bolagsordning om hur kumulationen ska ske.

Uppskrivningsfonder

2 § En uppskrivningsfond som bildats i samband med uppskrivning av anläggningstillgång kan med Finansinspektionens medgivande räknas in i det supplementära kapitalet. I ansökan om medgivande ska institutet lämna en redogörelse för de omständigheter som legat till grund för fondens bildande.

Garantifonder

3 § En inbetald garantifond kan efter Finansinspektionens medgivande räknas in i kapitalbasen som supplementärt kapital, om villkoren för fonden motsvarar de som anges för eviga förlagslån i 5–16 §§.

Förväntat förlustbelopp för institut som tillämpar metod för intern riskklassificering

4 § Om de förväntade förlustbeloppen för företags-, instituts-, stats- och hushållsexponeringar understiger gjorda avsättningar och värderingar, får mellanskillnaden beaktas enligt vad som anges i andra stycket. Avsättningar och värderingar ska beräknas enligt de redovisningsregler som institutet tillämpar.

Mellanskillnaden får räknas in i kapitalbasen som supplementärt kapital med en summa motsvarande högst 0,6 % av det sammanlagda riskvägda beloppet beräknat enligt metoden för intern riskklassificering. I det riskvägda beloppet ska inte medräknas belopp för positioner inom värdepapperisering med en riskvikt på 1.250 %.

Särskilda villkor för eviga förlagslån

5 § De allmänna villkor som anges i 7 kap. 15 § gäller även för eviga förlagslån.

6 § Ett evigt förlagslån kan ha villkor som anger hur räntan ska bestämmas under lånets hela löptid. Normalt anges räntan relativt en räntebas, t.ex. STIBOR plus en marginal.

7 § Om låneavtalet innehåller villkor som innebär att räntan ska höjas efter en tidsperiod (ett step-up-villkor) får ett sådant villkor inte innebära att räntan ökar med mer än 1,5 procentenheter under lånets hela löptid. För att kunna bedöma storlek på step-up ska första periodens effektiva ränta jämföras med efterföljande kupongräntor.

8 § Det ska framgå av avtalsvillkoren för ett evigt förlagslån att emittenten av lånet ska kunna skjuta upp betalning av skuldräntan, när

- emittenten (bolaget) redovisar ett negativt rörelseresultat, eller
- bolagsstämman har beslutat att inte lämna aktieutdelning.

Ränta på det uppskjutna räntebeloppet får utgå med högst tre procentenheter utöver den ränta som gäller för lånet i övrigt.

9 § Det ska framgå av avtalsvillkoren att lånet har en efterställd betalningsrätt. Ett evigt förlagslån kan när det gäller förmånsrätt vara jämställt (pari passu) med andra eviga förlagslån, men inte med tidsbundna förlagslån.

10 § Det ska framgå av avtalsvillkoren för ett evigt förlagslån att lånet löper utan säkerhet och att det i princip löper på obegränsad tid.

11 § För att ett evigt förlagslån ska kunna uppfylla kravet på att löpa på i princip obegränsad tid får räntan inte vara omotiverat hög i början av lånets löptid för att sedan drastiskt sjunka, en så kallad räntenedtrappning (step-down). Konstruktionen i låneavtalet med en hög räntenivå i början av låneperioden och en senare stor nedtrappning av räntenivån kan anses vara en form av dold amortering av lånet.

12 § Ett evigt förlagslån som tagits upp eller emitterats till underkurs får, vid upptagandet respektive emissionstillfället, räknas in i det supplementära kapitalet med högst det belopp som institutet eller låntagaren fått vid detta tillfälle. Ett evigt förlagslån, som tagits upp eller emitterats till överkurs får, vid upptagandet respektive emissionstillfället, räknas in i det supplementära kapitalet med högst det belopp som institutet eller låntagaren fått vid detta tillfälle.

13 § Det ska framgå av avtalsvillkoren för ett evigt förlagslån att placeraren har rätt till återbetalning endast om emittenten har försatts i konkurs eller trätt i likvidation.

Ett evigt förlagslån får efter ansökan från emittenten återbetalas eller återköpas efter att Finansinspektionen har medgett detta. Ett sådant medgivande kan lämnas tidigast fem år efter det att lånet emitterats. Medgivande av Finansinspektionen krävs även i de fall institutets dotterbolag förvärvar bevis som avser evigt förlagslån utgivet av moderföretaget/institutet.

Om det finns särskilda skäl kan Finansinspektionen medge att det eviga förlagslånet återbetalas eller återköps innan fem år har gått efter det att lånet emitterades.

Vid ansökan om medgivande till återbetalning eller återköp av ett evigt förlagslån ska institutet redogöra för hur återbetalningen eller återköpet påverkar institutets kapitaltäckningssituation. Vidare ska institutet ange vilka förändringar i fråga om kapitalkrav och kapitalbas som institutet räknar med under den närmaste tiden.

Finansinspektionen kan lämna medgivande om institutets kapitaltäckningsgrad är tillfredsställande på lång sikt, även efter det att det eviga förlagslånet har återbetalats eller återköpts. I annat fall kan medgivande inte lämnas såvida inte det eviga förlagslånet ersätts med kapital på minst motsvarande belopp och med samma eller högre kvalitet. Ett nytt evigt förlagslån får inte ha en bättre förmånsrätt än det lån som ska återbetalas eller återköpas.

14 § Finansinspektionen kan lämna ett generellt medgivande till ett institut att som ett led i värdepappersrörelsen återköpa viss del av ett utgivet evigt förlagslån som är avsett att åter säljas. Ett institut som fått ett generellt medgivande ska räkna av den del av lånet som återköpts från det supplementära kapitalet. Vid senare försäljning av de återköpta bevisen för det eviga förlagslånet får motsvarande belopp åter räknas in i det supplementära kapitalet.

lanspråktagande av eviga förlagslån för förlusttäckning

15 § Det ska framgå av avtalet för ett evigt förlagslån, att det eviga förlagslånet, inklusive upplupna och inte betalda räntor, kan tas i anspråk för att täcka förluster så att institutet därigenom kan fortsätta sin verksamhet utan att behöva träda i likvidation.

16 § Ett institut, som upprättat en kontrollbalansräkning och finner att det är likvidationspliktigt, kan ta i anspråk hela eller delar av ett evigt förlagslån, inklusive upplupna räntor, för att återställa det egna kapitalet till en nivå som är lika med det registrerade aktiekapitalet. I första hand ska institutet ta i anspråk eventuella primärkapitaltillskott samt på detta upplupna räntor. Upplupna räntor ska skuldföras innan de kan tas i anspråk. Bolagsstämman beslutar om det eviga förlagslånet och upplupna skuldförda räntor ska tas i anspråk. Stämmans beslut kan dock verkställas endast efter att revisorerna översiktligt granskat kontrollbalansräkningen och Finansinspektionen medgett detta.

lanspråktagandet ska vara oåterkalleligt och definitivt. Förbehåll om rätt för långivarna till framtida betalning får endast avse det fall då ett återställande av det ianspråktagna beloppet kan ske ur disponibla vinstmedel enligt fastställd balansräkning.

Ränta ska utgå bara för den vid varje tidpunkt återstående delen av förlagslånet, som inte har tagits i anspråk.

Utbetalning av räntan kan liksom återbetalning av det ianspråktagna beloppet göras endast av disponibla vinstmedel. För eviga förlagslån gäller att ränta på det räntebelopp som beräknats på den fiktiva skulden får utgå med högst tre procentenheter utöver den ränta som gäller för lånet i övrigt.

I samband med att bolagsstämman beslutar att ta i anspråk en del av eller hela det eviga förlagslånet, inklusive upplupna räntor, för att återställa det egna kapitalet, kan stämman även besluta att ta in en bestämmelse i bolagsordningen med följande innebörd. Institutet får inte lämna vinstutdelning eller verkställa annan återbetalning till aktieägarna innan det ianspråktagna beloppet av det eviga förlagslånet, inklusive ianspråktagna räntor, åter har skuldförts och institutet också skuldfört och betalat ett belopp, motsvarande den ränta som – om ianspråktagande för förlusttäckning inte ägt rum – skulle ha upplupit och betalats på lånet.

Tidsbundna förlagslån och andra liknande tidsbundna skuldförbindelser

17 § Vad som anges nedan om tidsbundna förlagslån med efterställd betalningsrätt gäller även andra liknande tidsbundna skuldförbindelser med efterställd betalningsrätt.

18 § Tidsbundna förlagslån får ingå i det supplementära kapitalet om lånen är kontant inbetalda och ingen säkerhet ställts för lånen.

19 § Det ska framgå av avtalsvillkoren att lånet har en efterställd betalningsrätt.

20 § För att ett tidsbundet förlagslån ska få räknas in i det supplementära kapitalet, ska tiden från lånets emissionsdatum till dagen för en rätt för emittenten att säga upp lånet till förtida återbetalning uppgå till minst fem år.

Om ett institut har emitterat ett tidsbundet förlagslån med rätt för emittenten att säga upp lånet till förtida återbetalning ska dagen för denna rätt (call-dagen) ligga till grund för beräkning av lånets effektiva löptid. Detta gäller dock inte om förtida återbetalning enligt avtalet är villkorat av Finansinspektionens medgivande.

Löptiden för ett tidsbundet förlagslån, som emitterats före den 1 januari 1995, får dock beräknas i förhållande till den ursprungliga förfalldagen även om lånet innehåller villkor som ger emittenten rätt att säga upp lånet till återbetalning före förfalldagen.

21 § Tidsbundna förlagslån med en återstående löptid som understiger fem år får tas upp till ett belopp som motsvarar högst 20 procent av det nominella värdet för varje helt år som återstår till förfalldagen.

22 § Det ska framgå av avtalsvillkoren att placeraren har rätt till återbetalning före avtalad förfalldag endast om emittenten har försatts i konkurs eller likvidation.

23 § Vid förtida återbetalning eller återköp av ett tidsbundet förlagslån utgivet före den 1 januari 1996 ska anmälan göras till Finansinspektionen så snart som möjligt efter det att lånet har återbetalats.

För tidsbundna förlagslån utgivna efter den 1 januari 1996 gäller följande. Medgivande av Finansinspektionen krävs vid förtida återbetalning en annan dag än den då emittenten har rätt att säga upp lånet till förtida återbetalning (call-dagen) eller vid återköp av ett tidsbundet förlagslån eller om avtalet innehåller villkor om att förtida återbetalning kräver Finansinspektionens medgivande.

Vid anmälan eller ansökan om medgivande till förtida återbetalning eller återköp av ett tidsbundet förlagslån ska institutet redogöra för hur återbetalningen eller återköpet påverkar institutets kapitaltäckningssituation. Vidare ska institutet i båda fallen ange vilka förändringar i fråga om kapitalkrav och kapitalbas som institutet räknar med under den närmaste tiden.

En förutsättning för återbetalning eller återköp är att Finansinspektionen bedömer att institutets kapitaltäckningsgrad är tillfredsställande på lång sikt, även efter det att lånet har återbetalats eller återköpts. Om så inte är fallet får återbetalning eller återköp inte ske med mindre än att lånet ersätts med kapital på minst motsvarande belopp och med samma eller högre kvalitet. Ett nytt tidsbundet förlagslån får inte ha en bättre förhållning än det lån som ska lösas in.

24 § Finansinspektionen kan lämna ett generellt medgivande till ett institut att som ett led i sin värdepappersrörelse återköpa en viss del av ett utgivet tidsbundet förlagslån som är avsett att återsäljas. Ett institut som fått ett generellt medgivande ska räkna av den del av lånet som återköpts från det supplementära kapitalet. Vid senare försäljning av de återköpta egna förlagsbevisen får motsvarande belopp åter räknas in i det supplementära kapitalet.

25 § Om ett tidsbundet förlagslån förlängs betraktas hela lånet som ett nytt lån. Återstående löptid måste efter förlängningen uppgå till minst fem år för att lånet efter förlängningen ska få räknas in i det supplementära kapitalet.

26 § Belopp som ska amorteras på tidsbundet förlagslån får räknas in med tjugo procent för varje helt år som återstår till amorteringstillfället. Ett lån med flera amorteringar får således räknas in på samma villkor som om motsvarande belopp tagits upp med flera lån med förfall vid respektive amorteringstillfällen.

27 § Har ett institut emitterat ett förlagslån med VRN-konstruktion (variable rate notes) som innebär att institutet enligt lånevillkoren är skyldigt att lösa in förlagsbevis från sådana placerare som inte accepterar de räntevillkor som fastställs på räntebestämningssdagen, får institutet räkna in även detta förlagslån i det supplementära kapitalet om institutet i anslutning till att förlagslånet emitterades, träffade avtal med tredje part om att denne åtar sig att överta de förlagsbevis som institutet enligt lånevillkoren är skyldigt att lösa in. Lån som här avses får räknas in i det supplementära kapitalet även om avtal med tredje part, enligt vad som nu nämnts, inte har träffats, om första ränteomsättningstillfället inträffar minst fem år från lånets utbetalningsdag. Löptiden för lånet ska då beräknas i förhållande till när första ränteomsättningstillfället inträffar.

28 § Tidsbundna förlagslån som emitterats till underkurs eller överkurs får, vid emissionstillfället, räknas in i det supplementära kapitalet med högst det belopp som institutet eller låntagaren fått vid detta tillfälle.

9 kap. Avdrag

Negativ goodwill

1 § Undervärden/negativ goodwill får inte kvittas mot övervärden/goodwill.

Inkråmsgoodwill

2 § Inkråmsgoodwill för exempelvis erlagda övervärden vid förvärv av en länestock som avser vid förvärvet övertagen personal, kundregister, varumärken och dylikt ska enligt kapitaltäckningslagen räknas av från det primära kapitalet. Om ett institut gjort avskrivningar på goodwillposten utöver avskrivningarna enligt plan, får hänsyn tas till överavskrivningarna vid beräkning av det belopp som ska räknas av från det primära kapitalet.

Med inkråmsgoodwill avses i kapitaltäckningshänseende sådant övervärde som betraktas som en immateriell tillgång och således inte kan hänföras till en förvärvad specifik tillgång eller härledas till en beräknad avkastning på en sådan tillgång.

Uppskjutna skattefordringar

3 § Uppskjutna skattefordringar som redovisas i balansräkningen ska dras av från det primära kapitalet.

Allmänna råd

Av Redovisningsrådets rekommendation RR 9 *Inkomstskatter* följer vad som avses med uppskjuten skattefordran.

Innehav av egna aktier

4 § Förvärvade egna aktier som ingår i institutets handelslager ska räknas av från det primära kapitalet enligt samma principer som de som gäller för andra innehav av egna aktier.

Tillskott

5 § Med tillskott i annan form enligt 3 kap. 5 § kapitaltäckningslagen avses annat riskbärande kapital än aktiekapital, t.ex. förlagslån och inbetald garantifond samt aktieägartillskott som getts i form av s.k. soliditetstillskott och som hos det företag som lämnat tillskottet ökat det bokförda värdet på aktierna och andelarna i det företag som mottagit tillskottet och som hos detta ingår i det redovisade egna kapitalet.

Innehav av egna förlagsbevis och andra efterställda skuldförbindelser

6 § Förlagslån, primärkapitaltillskott och andra efterställda skuldförbindelser får ingå i kapitalbasen endast med de belopp som är placerade på marknaden. Av detta följer att den del av ett emitterat förlagslån eller primärkapitaltillskott som inte placerats på marknaden, eller som institutet löst in eller återköpt och där institutet i sin bokföring som tillgång tagit upp egna förlagsbevis eller andra egna skuldförbindelser avseende lånet eller tillskottet, ska dras av från det primära eller supplementära kapitalet vid beräkning av kapitalbasen.

Aktier i försäkringsföretag

7 § Om ett institut äger ett försäkringsbolag eller motsvarande utländskt företag, utländskt återförsäkringsföretag eller ett försäkringsholdingföretag som i sin tur äger ett annat institut, omfattas detta institut av kapitalkravet för den finansiella företagsgruppen, däremot inte försäkringsföretaget. Vid avräkning enligt kapitaltäckningslagen för såväl institutet som den finansiella företagsgruppen av institutets tillskott reduceras detta tillskott med det belopp som motsvarar den del av institutets bokförda värde på aktierna i försäkringsbolaget eller motsvarande utländska företag, utländska återförsäkringsföretag eller försäkringsholdingföretaget, som avser det andra institutet. För den finansiella företagsgruppen avräknas i sådant fall redovisad goodwill som avser detta institut från det primära kapitalet.

Förvaltningstillgångar och oredovisade pensionsförpliktelser

8 § Om förvaltningstillgångar, eller motsvarande rättigheter till ersättning, värderas i balansräkningen till ett belopp som överstiger därtill relaterade förpliktelser för pensioner eller andra ersättningar till anställda, ska mellanskillnaden dras av från summan av det primära och supplementära kapitalet, efter att uppskjuten skatt har beaktats. Detta gäller dock inte sådant överskott i pensionsstiftelse som kan tas i anspråk genom gottgörelse enligt lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.

Summan av det primära och supplementära kapitalet ska även reduceras för ett enligt tillämpade redovisningsprinciper beräknat negativt netto av aktuariella vinster och förluster samt för andra beräknade ökning av förpliktelser för ersättningar till anställda, som inte redovisas direkt i balansräkningen och inte heller täcks av därtill relaterade förvaltningstillgångar eller motsvarande ersättningar enligt försäkringsbrev. Detta gäller dock inte om förpliktelser för pensioner eller andra ersättningar till anställda redovisas i balansräkningen med minst ett belopp motsvarande det som skulle ha redovisats om institutet tillämpat beräkningsmetoder enligt lagen om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. eller motsvarande utländska regler om tryggnad av pensionsutfästelser. Undantaget gäller under förutsättning att institutets externa revisorer verifierat beloppen.

Finansinspektionen beslutar om undantag från första och andra stycket, om det finns särskilda skäl.

Allmänna råd

Första stycket innebär bl.a. att överskott i en förmånsbestämd pensionsplan inte får användas för att täcka underskott i en annan pensionsplan.

Stora exponeringar

9 § Avdrag från kapitalbasen ska göras för poster för vilka ett institut utnyttjar den möjlighet som anges i 7 kap. 6 § första stycket 4 kapitaltäckningslagen.

Avdrag vid värdepapperisering

10 § Avdrag kan enligt 3 kap. 7 § kapitaltäckningslagen göras för positioner i värdepapperisering som annars skulle ges riskvikten 1.250 %.

Särskilda avdrag när metod för intern riskklassificering används

11 § Ett avdrag ska göras för det förväntade förlustbeloppet för aktieexponeringar. Vidare ska ett avdrag göras med mellanskillnaden, om de förväntade förlustbeloppen för företags-, instituts-, stats- och hushållsexponeringar enligt metoden för intern riskklassificering överstiger gjorda avsättningar och värderegleringar. Avsättningar och värderegleringar ska beräknas enligt de redovisningsregler som institutet tillämpar.

Avdragen enligt första stycket ska göras på det sätt som anges i 3 kap. 8 § kapitaltäckningslagen.

12 § Av 13 kap. 77 § framgår att avdrag från kapitalbasen i vissa fall ska göras vid affärer där motparten inte har fullgjort sin leverans/betalningsförpliktelse.

10 kap. Utvidgad del av kapitalbasen*Nettovinst hänförlig till handelslagret*

1 § Nettovinst som kan hänföras till ett instituts handelslager får ingå i den utvidgade delen av kapitalbasen endast under samma förutsättningar som enligt 7 kap. 6–7 §§ gäller för att räkna in vinst under löpande räkenskapsår i det primära kapitalet. Nettovinsten i handelslagret får räknas in i den utvidgade delen av kapitalbasen, under förutsättning att nettovinsten inte redan räknats in i det primära kapitalet.

Vid beräkningen av nettovinsten i handelslagret ska hänsyn även tas till kostnader som är hänförliga till handelslagret.

Vinster samt förluster som uppstår till följd av prisjusteringar eller avsättning till värderingsreserver enligt 12 kap. och som inte redan har påverkat det primära kapitalet, ska påverka nettovinsten i handelslagret.

Villkor för tidsbundna förlagslån

2 § Den utvidgade delen av kapitalbasen får utgöras av tidsbundna förlagslån om förlagslånet är till fullo inbetalt och det av avtalsvillkoren framgår att lånet

1. har upptagits utan säkerhet,
2. har efterställd betalningsrätt,
3. har en ursprunglig löptid på minst två år,
4. inte kan återbetalas eller återköpas före avtalad återbetalningsdag utan tillstånd av Finansinspektionen, och
5. kan kvarhållas i institutet om kapitaltäckningsgraden inte tillåter återbetalning av lånet.

Se i övrigt de villkor som enligt 3–6 §§ gäller för ifrågavarande lån.

Förtida inlösen och inte tillåten räntebetalning och återbetalning/

Niv2Tit:3 § Det ska framgå av avtalsvillkoren för ett tidsbundet förlagslån att placeraren har rätt till återbetalning före avtalad förfallodag endast om emittenten har försatts i konkurs eller trätt i likvidation. Det tidsbundna förlagslånet får dock efter ansökan från emittenten återbetalas eller återköpas före avtalad förfallodag efter medgivande av Finansinspektionen.

Vid ansökan om medgivande till återbetalning eller återköp av ett tidsbundet förlagslån ska institutet redogöra för hur återbetalningen eller återköpet påverkar institutets kapitaltäckningssituation. Vidare ska institutet ange vilka förändringar i fråga om kapitalkrav och kapitalbas som institutet räknar med.

En förutsättning för medgivande är att institutets kapitaltäckningsgrad är tillfredsställande på lång sikt, även efter det att lånet har återbetalats eller återköpts.

Återbetalning av kapital på tidsbundet förlagslån får inte ske, vare sig i förtid eller vid förfallotidpunkten, om institutets eller den finansiella företagsgruppens kapitalbas därefter skulle understiga de sammanlagda kapitalkraven. Detsamma gäller vid betalning av ränta på sådant lån. Detta ska framgå av avtalsvillkoren.

Underrättelse om återbetalning av förlagslån

4 § Ett institut ska underrätta Finansinspektionen om återbetalning eller återköp av förlagslån som beräknas medföra att institutets eller den finansiella företagsgruppens kapitalbas understiger 120 % av de sammanlagda kapitalkraven.

Övrigt

5 § Ett tidsbundet förlagslån som ingår i den utvidgade delen av kapitalbasen får vid beräkning av den utvidgade kapitalbasen tas upp till hela sitt bokförda värde under hela lånetiden, dock med de begränsningar som gäller enligt 7 §.

6 § Vid tidpunkten för emission av ett tidsbundet förlagslån som när det gäller löptid och villkor kan ingå i antingen supplementärt kapital eller den utvidgade delen av kapitalbasen, ska institutet besluta i vilken sådan grupp lånet i kapitaltäckningssammanhang ska ingå. Därefter får lånet inte överföras till den andra gruppen utan Finansinspektionens medgivande.

Ett tidsbundet förlagslån med en ursprunglig löptid på minst fem år, som emitterats före den 1 januari 1996, får räknas in i den utvidgade delen av kapitalbasen om lånet uppfyller kraven enligt 2 §.

Begränsningar

7 § Den utvidgade delen av kapitalbasen får högst motsvara 60 procent av de sammanlagda kapitalkraven för de risker i handelslagret som får täckas av den utvidgade kapitalbasen, positionsriskerna, samt råvarupris- och valutakursriskerna. Om det finns

särskilda skäl kan Finansinspektionen medge att den utvidgade delen av kapitalbasen i ett kreditinstitut får motsvara högst 71 procent av dessa sammanlagda kapitalkrav. För värdepappersbolag kan undantag medges till högst motsvarande 67 procent.

Avsnitt E Extern kreditvärdering

11 kap. Användning av extern kreditvärdering

1 § Extern kreditvärdering får användas för att avgöra vilket kreditkvalitetssteg som en exponering motsvarar. För att avgöra detta ska institutet utnyttja de korrespondenstabeller mellan kreditvärderingsföretagets olika kreditbetyg och stegen i de kreditkvalitetsskalor som Finansinspektionen fattar beslut om. Uppgifter om detta publiceras för alla godkända externa kreditvärderingsföretag på Finansinspektionens webbplats.

2 § Ett institut får endast använda externa kreditvärderingar från de företag Finansinspektionen godkänt som externa kreditvärderingsföretag. Detta gäller både för externa kreditvärderingar som är utfärdade på kreditvärderingsföretagets eget initiativ, och för externa kreditvärderingar utfärdade på begäran av låntagare eller annan intressent.

3 § Extern kreditvärdering ska vid fastställandet av exponeringars riskvikt användas på ett konsekvent och fortlöpande sätt. Kreditvärderingen får inte användas selektivt.

4 § Ett institut får vid fastställandet av det kreditkvalitetssteg som en exponering motsvarar använda externa kreditvärderingar från ett eller flera företag.

5 § Ett institut som använder externa kreditvärderingar för en viss kategori av exponeringar ska använda dessa kreditvärderingar genomgående för alla exponeringar som tillhör denna kategori.

6 § Ett institut får endast använda externa kreditvärderingar som beaktar alla belopp, det vill säga både kapital- och räntebelopp, som ingår i institutets exponering.

7 § Om det finns två externa kreditvärderingar tillgängliga och de motsvarar olika kreditkvalitetssteg för en exponering, ska det sämre steget tillämpas.

Om fler än två externa kreditvärderingar finns tillgängliga för en exponering ska de båda värderingarna som ger bäst kreditkvalitetssteg beaktas. Om de två skiljer sig åt ska den sämre av dessa användas.

8 § Om det finns en extern kreditvärdering för ett särskilt emissionsprogram eller en facilitet som exponeringen tillhör, ska denna kreditvärdering användas vid fastställandet av det kreditkvalitetssteg som exponeringen motsvarar.

9 § Om det inte finns någon extern kreditvärdering som direkt kan tillämpas för en viss exponering, men däremot en extern kreditvärdering för ett specifikt emissionsprogram eller en facilitet som exponeringen inte utgör en del av, ska denna kreditvärdering användas om

1. den resulterar i ett sämre kreditkvalitetssteg än vad som annars vore fallet, eller
2. den resulterar i ett bättre kreditkvalitetssteg och den berörda exponeringen rannkas pari passu till emissionsprogrammet, faciliteten eller till oprioriterade fordringar på emittenten.

Detta gäller även om det finns en allmän extern kreditvärdering för emittenten.

10 § Det som anges i 8 och 9 §§ ska inte hindra att ett institut tillämpar reglerna i 16 kap. 35–37 §§.

11 § Externa kreditvärderingar för en emittent inom en koncern får inte användas som kreditvärdering för en annan emittent inom samma koncern.

12 § En extern kreditvärdering för en exponering som är tecknad i gäldenärens nationella valuta får inte användas vid fastställandet av kreditkvalitetssteget för en annan exponering mot samma part som är tecknad i en annan valuta.

Ett institut ska inte tillämpa detta på exponeringar i form av deltagande i lån som har lämnats av en multilateral utvecklingsbank. Bankens status som prioriterad borgenär ska vara erkänd på marknaden.

13 § Kortfristiga externa kreditvärderingar får användas för kortfristiga exponeringar mot institut och företag.

Ett institut får bara använda en kortfristig extern kreditvärdering för den specifika exponering som den avser. Kreditvärderingen får inte användas för att härleda vilket kreditkvalitetssteg andra exponeringar motsvarar.

14 § När ett institut använder en kortfristig extern kreditvärdering för att med hjälp av det kreditkvalitetssteg exponeringen motsvarar bestämma den tillämpliga riskvikten för exponeringen, ska följande iakttas.

Om en exponering med kortfristig extern kreditvärdering ges 150 % riskvikt ska, trots vad som anges i 13 § andra stycket, alla exponeringar mot den parten utan extern kreditvärdering och kreditriskskydd ges 150 % riskvikt. Detta gäller oavsett om exponeringarna är kortfristiga eller långfristiga.

Om en exponering med kortfristig extern kreditvärdering ges 50 % riskvikt ska, trots vad som anges i 13 § andra stycket, kortfristiga exponeringar mot den parten utan extern kreditvärdering ges minst 100 % riskvikt.

Avsnitt F Handelslager

12 kap. Hanteringskrav för handelslagret

1 § Ett institut som har ett handelslager enligt 1 kap. 7–9 §§ kapitaltäckningslagen ska tillämpa bestämmelserna i detta kapitel.

Rutiner för positioner i handelslagret

2 § Institutet ska ha styrdokument där institutets strategi för sin handel med finansiella instrument och råvaror anges. Styrdokumentet ska också ange hur institutet ska följa upp att strategin efterlevs. Strategin ska vara fastställd av institutets ledning.

3 § Institutet ska ha tydliga rutiner för hur positionerna i handelslagret ska hanteras. Rutinerna ska anges i styrdokument. Av institutets styrdokument ska åtminstone följande framgå:

1. Vilka limiter för risktagandet som finns.
2. Under vilka förutsättningar handlarna är fria att ta positioner, eller förvalta existerande positioner.
3. Hur den löpande rapporteringen om positionstagandet ska utföras.
4. Att positionerna ska övervakas aktivt och att det görs en bedömning av om positionen går att omsätta eller säkra.

Värdering av positioner i handelslagret

Allmänna principer

4 § Institutet ska ha rutiner och kontrollsystem som säkerställer att värdena på positionerna i handelslagret motsvarar de aktuella marknadsvärdena.

Om det på marknaden finns från institutet oberoende och lättillgängliga stängningspriser ska dessa användas för att värdera positionerna. Denna typ av värdering benämns marknadsvärdering. Om marknadsvärdering inte är möjlig får institutet använda modellvärdering, dvs. en värdering som på ett eller annat sätt härleds från marknadspriser eller andra marknadsparametrar.

5 § Institutet ska i styrdokument ange:

1. Vilka värderingsprinciper som institutet ska tillämpa för positionerna i handelslagret.
2. Varifrån marknadspriser och andra marknadsparametrar som eventuellt behövs för värderingen ska hämtas, och vid vilken tidpunkt detta ska ske.

3. Vilka kontroller som ska utföras för att verifiera marknadspriser, och andra marknadsparametrar, som används i värderingen är korrekta.
4. Hur eventuella justeringar av marknadspriser och marknadsparametrar får utföras.
5. Hur ansvaret för de olika momenten i värderingsprocessen är uppdelat inom institutet.

6 § Den enhet som ansvarar för att kontrollera marknadspriserna och andra marknadsparametrar ska vara oberoende från de positionstagande enheterna.

Kontrollen av marknadspriser och marknadsparametrar ska ske regelbundet och åtminstone varje månad.

7 § Positionerna i handelslagret ska värderas varje dag. Ett institut som fått Finansinspektionens medgivande enligt 2 kap. 6 § kapitaltäckningslagen att beräkna kapitalkravet för positioner i handelslagret enligt de regler som gäller för beräkning av kapitalkravet för risker i övrig verksamhet är undantagna från denna regel. Även om ett institut fått ett sådant medgivande ska dock marknadsvärdering ske av de positioner som ingår i handelslagret vid beräkningen av kapitalkravet för valutakursrisker enligt 32 kap.

Marknadsvärdering

8 § Vid marknadsvärdering ska antingen köp- eller säljpriser användas beroende på vilka priser som ger den försiktigaste värderingen. Ett institut som är en betydande marknadsgarant i en viss typ av finansiella instrument, och kan stänga sina positioner i dessa instrument till mittpris, får värdera dessa till mittpris.

Modellvärdering

9 § Ett institut som använder modellvärdering ska uppfylla följande krav:

1. Institutets ledning ska känna till vilka finansiella instrument som är föremål för modellvärdering och vara medveten om vilken osäkerhet detta innebär för värdet på de finansiella instrumenten.
2. I de fall det på marknaden finns vedertagna värderingsmodeller ska dessa användas.
3. Om institutet har en egen modell ska den vara utvecklad eller godkänd av någon enhet eller funktion som är oberoende från de positionstagande enheterna. De antaganden och förutsättningar som modellen baseras på ska vara utvärderade av någon som inte deltagit i utvecklingsarbetet.
4. Det ska finnas en formaliserad rutin för ändring av det datasystem som innehåller modellen. Det ska finnas en kopia av systemet.
5. Institutet ska känna till modellens svagheter och om det är nödvändigt att justera värderingen och i så fall på vilket sätt detta ska ske.
6. Modellen ska utvärderas regelbundet.

Prisjusteringar och avsättning till värderingsreserv

10 § Institutet ska ha rutiner för att utvärdera behovet av prisjusteringar och avsättning till värderingsreserv. Institutet ska dokumentera vilka faktorer som utvärderats.

För de positioner som institutet använder modellvärdering ska institutet utvärdera om det finns behov av värderingsreserver eller prisjusteringar till följd av brister i modellen.

11 § För positioner som är illikvida ska institutet, utöver vad som anges i 10 §, även utvärdera behovet av värderingsreserver eller prisjusteringar för att ta hänsyn till följande faktorer:

1. Hur lång tid det skulle ta att stänga positionen.
2. Marginalen mellan köp- och säljpriser och marginalens volatilitet.
3. Tillgången på marknadspriser.
4. Hur omfattande handeln är i den typen av finansiella instrument.
5. Marknadskoncentrationer.

Justering av kapitalbasen

12 § Institutets kapitalbas ska justeras för de vinster eller förluster som uppstår till följd av prisjusteringar eller avsättning till värderingsreserver i enlighet med vad som anges om kapitalbasen i 7 kap. 8 § och 10 kap. 1 § tredje stycket.

13 kap. Risker i handelslagret

Undantag från huvudregeln om beräkning av kapitalkrav för risker i handelslagret

1 § Vid beräkning av de värden som ska ligga till grund för att bedöma om undantag kan medges enligt 2 kap. 6 § kapitaltäckningslagen ska samtliga poster i balansräkningen som ingår i handelslagret tas upp till sina marknadsvärden. Poster i balansräkningen som ingår i den övriga verksamheten tas upp till sina bokförda värden. Samtliga poster och åtaganden utanför balansräkningen tas upp till sina marknadsvärden. Institutets positioner ska adderas oavsett om de är långa eller korta.

Utvidgad del av kapitalbasen för att möta kapitalkravet för valutakursrisker

2 § Ett institut som fått Finansinspektionens medgivande enligt bestämmelserna i 2 kap. 6 § kapitaltäckningslagen får använda den utvidgade kapitalbasen utöver primärt och supplementärt kapital för att möta kapitalkravet för valutakursrisker, vilket ska beräknas på institutets hela verksamhet. Den utvidgade delen av kapitalbasen, som ska användas för detta ändamål, får räknas in i kapitalbasen i enlighet med begränsningarna i 10 kap. 7 §. Storleken på den utvidgade delen av kapitalbasen ska i detta fall beräknas endast i förhållande till kapitalkravet för valutakursrisker.

Fonder

3 § Kapitalkravet för generell och specifik risk för positioner i fonder ska, om inte annat framgår av andra och tredje styckena, beräknas genom att positionens marknadsvärde multipliceras med 32 %.

Om det finns valutakursrisker i fonden ska kapitalkravet för specifik och generell risk, samt för valutakursrisk, uppgå till maximalt 40 % av marknadsvärdet. Denna begränsning för storleken på kapitalkravet för positioner i fonder gäller även om institutet använder en egen riskberäkningsmodell enligt 59 kap.

Om kriterierna i 4 § är uppfyllda får institutet som ett led i beräkningen av specifik och generell risk behandla fonder enligt 5–8 §§.

4 § Positioner i fonder får behandlas enligt 5–8 §§ om följande kriterier är uppfyllda.

1. Fonden ska förvaltas av ett företag som står under tillsyn inom EES.
2. Av fondens informationsbroschyr, eller motsvarande dokument, ska följande framgå:
 - a) vilka kategorier av tillgångar som fonden har tillstånd att investera i,
 - b) hur eventuella investeringsbegränsningar som fonden har ska beräknas,
 - c) fondens regler för att begränsa motpartsrisken i återköpsransaktioner och OTC-derivat om fonden har rätt att göra sådana transaktioner,
 - d) hur omfattande hävstångseffekten får vara i det fall fonden har rätt att använda metoder för att få hävstång i placeringarna.
3. Information om fondens verksamhet och dess tillgångar, skulder och intäkter, ska rapporteras åtminstone varje halvår.
4. Fondandelar ska dagligen på begäran av fondandelsägaren kunna lösas in i utbyte mot kontanter.
5. Fondens positioner ska vara åtskilda från det fondförvaltande bolagets positioner.
6. Institutet ska ha utvärderat riskerna med att placera i fonden.

Institutet kan få medgivande från Finansinspektionen att behandla en fond, som förvaltas av ett företag som står under tillsyn i ett land utanför EES i enlighet med 5–8 §§. En

förutsättning för medgivande är att kriterierna i första stycket 2–6 är uppfyllda. Om ett annat land inom EES godkännt en sådan fond och kriterierna i första stycket 2–6 är uppfyllda behöver institutet inte ansöka om medgivande för att behandla fonden enligt 5–8 §§.

5 § Om institutet känner till alla positioner som ingår i fonden får de behandlas som om de innehåses direkt av institutet.

Nettoträkning av sådana positioner mot andra positioner som institutet har får göras enligt bestämmelserna i 9 och 56 §§. En förutsättning för detta är att institutet har tillräckligt många fondandelar för att dessa ska kunna omvandlas till innehav i de i fonden ingående finansiella instrumenten.

6 § Om en fond replikerar ett index eller en korg av värdepapper får institutet behandla innehavet i fonden som om det hade positioner i de värdepapper som ingår i indexet eller korgen. En förutsättning är dock att följande villkor är uppfyllda.

1. Enligt fondbestämmelserna ska fonden ha som mål att replikera ett index eller en korg av värdepapper.
2. Korrelationskoefficienten mellan de dagliga priserna på fondandelarna och de dagliga priserna på indexet eller korgen ska vara åtminstone 0,9. Korrelationskoefficienten ska beräknas utifrån en period på åtminstone sex månader.

7 § Om institutet inte dagligen känner till vilka positioner som ingår i fonden får institutet behandla innehavet i fonden enligt följande metod.

1. Institutet ska utgå från att fonden investerar så mycket som enligt lag och fondbestämmelser har möjlighet till i det tillgångsslag som ger upphov till det högsta kapitalkravet för specifik och generell risk. Institutet ska sedan utgå från att fonden investerar så mycket som möjligt i tillgångsslag som ger upphov till successivt allt lägre kapitalkrav för specifik och generell risk. Institutet ska vid beräkningen av specifik och generell risk anses ha positioner i samtliga dessa tillgångsslag.
2. Används metoder för att få hävstång i placeringarna ska positionerna enligt 1 öka proportionellt med hävstången.

Om institutet tillämpar denna metod behöver kapitalkravet för positionen i fonden inte uppgå till mer än vad det skulle ha varit om 3 § hade tillämpats.

8 § Fondförvaltaren får beräkna kapitalkravet för innehavet i fonden åt institutet, om institutet försäkrat sig om att förvaltaren korrekt kan utföra de beräkningar som anges i detta kapitel. Fondförvaltaren ska utgå från fondens faktiska positioner vid beräkningen av kapitalkravet.

Ränterisker

Beräkning av positioner samt nettoträkning av långa och korta positioner

Allmänna bestämmelser

9 § Ränterisker ska beräknas på positioner i ränteanknutna finansiella instrument som ingår i ett instituts handelslager.

Beräkning av kapitalkrav för såväl specifik som generell risk får ske på institutets nettopositioner i ränteanknutna finansiella instrument. Med nettoposition avses skillnaden mellan en lång och en kort position i finansiella instrument som är av samma slag och utgivna av samma emittent. Med samma emittent avses samma juridiska person.

Finansiella instrument utgivna av olika emittenter får behandlas på samma sätt som instrument utgivna av samma emittent under förutsättning att det av en clearingorganisation kan styrkas att det finns fullständig leveransbarhet för obligationer utgivna av dessa emittenter. Beräkning av nettopositioner för den specifika risken får dock i detta undantagsfall endast ske av långa avstapositioner mot korta termins- och/eller optionspositioner.

Finansiella instrument anses vara av samma slag om de är angivna i samma valuta samtidigt som kupongerna och löptiderna är desamma. Ett institut får således inte nettoberäkna positioner i finansiella instrument som är denominerade i olika valutor. Instrumenten ska vidare medföra lika rätt i en likvidationssituation hos emittenten.

Nettouträkning av långa och korta positioner i finansiella instrument ska ske enligt villkoren i denna paragraf. Kompletterande föreskrifter om hur olika instrument ska behandlas framgår av 10–18 §§.

Behandling av derivatinstrument

10 § Terminer och optioner ska behandlas som kombinerade långa och korta positioner. Beträffande behandlingen av FRAs och swappar, se 13 och 14 §§.

En lång position i något av förutnämnda derivatinstrument ska behandlas som en kombination av

- en lång position som utgörs av i kontraktet underliggande räntebärande instrument, och
- en kort position som motsvaras av en nollkupongobligation för vilken terminspriset för terminer eller lösenpriset för optioner utgör obligationens förfallobelopp och med förfallobelopp på leveransdagen eller lösentidpunkten för kontraktet.

En kort position i något av förutnämnda derivatinstrument ska behandlas som en kombination av

- en kort position som utgörs av i kontraktet underliggande räntebärande instrument, och
- en lång position som motsvaras av en nollkupongobligation för vilken terminspriset för terminer eller lösenpriset för optioner utgör obligationens förfallobelopp och med förfallobelopp på leveransdagen eller lösentidpunkten för kontraktet.

Långa och korta positioner som härrör från en option ska delvis vägas enligt 17 §.

Nollkupongobligationen som härrör från uppdelning av derivatinstrument i en lång och en kort position ska i detta sammanhang anses vara emitterad av en sådan stat som kvalificerar för kreditkvalitetssteg 1, alternativt får en riskkvot på 0 % i schablonmetoden för kreditrisker.

Nettouträkning av långa och korta positioner i nollkupongobligationer ska ske enligt 9 §.

De positioner som framkommer vid uppdelning i långa och korta positioner ska ingå vid beräkning av såväl specifik som generell risk om inte annat särskilt anges i nedanstående paragrafer.

Ränteterminer

11 § Beräkningen av kapitalkravet för den specifika risken för det underliggande finansiella instrumentet ska baseras på vilken emittenten av det underliggande instrumentet är. Kapitalkravet för den specifika risken i nollkupongobligationen, oavsett om den är lång eller kort, får beräknas enligt 44 §.

För terminer med ett konstruerat underliggande instrument, och med flera leveransbara obligationer, ska det underliggande instrumentet utgöras av den obligation som är billigast att leverera (cheapest to deliver).

Terminer och optioner baserade på index för räntteanknutna finansiella instrument

12 § Terminer på index bestående av räntteanknutna finansiella instrument (inklusive delvis vägs motsvarigheter till optioner på index bestående av räntteanknutna finansiella instrument), ska behandlas som kombinerade långa och korta positioner på samma sätt som gäller för övriga derivatinstrument, jfr 10 §. En lång eller kort position i ett sådant index får delas upp på de instrument som ingår i indexet. Dessa får nettoberäknas mot motsatta positioner i samma finansiella instrument till den del instrumenten ingår i indexet. Terminer på index bestående av räntteanknutna finansiella instrument

som inte delas upp på de instrument som ingår i indexet ska behandlas som enskilda finansiella instrument.

Beräkning av specifik risk för såväl underliggande finansiella instrument som nollkupongobligation ska ske enligt 10 och 11 §§.

FRA (forward rate agreements)

13 § En lång (såld) position i FRA ska behandlas som en kombination av en lång position i en nollkupongobligation med förfalldag som motsvarar avvecklingsdagen (likviddagen) för FRA-kontraktet plus det antal dagar som motsvarar kontraktets löptid och en kort position i en nollkupongobligation som förfaller på avvecklingsdagen.

En kort (köpt) position i FRA ska på motsvarande sätt behandlas som en kort position i en nollkupongobligation med förfalldag motsvarande avvecklingsdagen (likviddagen) för kontraktet plus det antal dagar som motsvarar kontraktets löptid och en lång position i en nollkupongobligation som förfaller på avvecklingsdagen.

Förfallobeloppet för nollkupongobligationen med förfalldag som motsvarar avvecklingsdagen för kontraktet plus det antal dagar som motsvarar dess löptid, ska utgöras av kontraktets nominella belopp plus det avtalade räntebeloppet. Förfallobeloppet för nollkupongobligationen som förfaller på avvecklingsdagen för kontraktet, ska utgöras av kontraktets nominella belopp.

Nollkupongobligationerna ska anses vara emitterade av en sådan stat som kvalificerar för kreditkvalitetssteg 1, alternativt får en riskvikt på 0 % i schablonmetoden för kreditrisker. Nettouträkning av långa och korta positioner i nollkupongobligationer, ska ske enligt 9 §.

Kapitalkravet för den specifika risken i såväl långa som korta nollkupongobligationer får beräknas enligt 44 §.

Ränte- och valutaswappar

14 § En ränteswapp ska betraktas som en kombination av en kort och en lång position. Exempelvis ska en ränteswapp som är utformad så att innehavaren får rörlig ränta och betalar fast ränta behandlas som en kombination av en lång position i ett finansiellt instrument med rörlig ränta som förfaller på nästkommande räntestjusteringsdag och en kort position i ett finansiellt instrument med fast räntesats och med samma löptid som gäller för swappen.

En valutaswapp ska betraktas som en kombination av en kort och en lång position i respektive valuta. En valutaswapp där innehavaren får respektive betalar rörlig ränta i olika valutor, ska behandlas som en kombination av en lång och en kort position i finansiella instrument med rörlig ränta som förfaller på nästa räntestjusteringsdag.

Kapitalkrav för den specifika risken i såväl långa som korta positioner får beräknas enligt 44 §.

Valutaterminer

15 § En valutatermin ska betraktas som en kombination av en lång och en kort position i en nollkupongobligation i respektive valuta.

Nollkupongobligationerna ska anses vara emitterade av en sådan stat som kvalificerar för kreditkvalitetssteg 1, alternativt får en riskvikt på 0 % i schablonmetoden för kreditrisker. Nettouträkning av långa och korta positioner i nollkupongobligationer ska ske enligt 9 §.

Kapitalkrav för den specifika risken i såväl långa som korta positioner får beräknas enligt 44 §.

Återköpstransaktioner (repör)

16 § Överförande part i en äkta återköpstransaktion (repa) som baseras på finansiella instrument som ingår i handelslagret ska anses få en kort position i en nollkupongobligation som förfaller när kontraktet löper ut. Kapitalkravet för den specifika risken för den korta positionen får beräknas enligt 44 §.

Mottagande part i en äkta återköpstransaktion (omvänd repa) ska anses få en lång position i en nollkupongobligation som förfaller när kontraktet löper ut. Kapitalkravet för den specifika risken för den långa positionen får beräknas enligt 44 §.

Äkta återköpstransaktioner (repor och omvända repor) där likviddagen för återköp/återförsäljningen infaller inom tre arbetsdagar efter affärsdagen är undantagna från behandlingen enligt denna paragraf.

Optioner

17 § Optioner baserade på räntesatser, räntebärande instrument, ränteswappar eller andra liknande ränteanknutna finansiella instrument ska behandlas som kombinerade långa och korta positioner på samma sätt som gäller för övriga derivatinstrument, jfr 10 §. Båda positionerna ska omvandlas till deltaviktade positioner genom att det underliggande instrumentets marknadsvärde multipliceras med optionens deltavärde. De deltaviktade positionerna får nettoberäknas mot motstående positioner i samma slag av underliggande finansiella instrument.

Om den börs som noterar optionerna inte offentliggör optionernas deltavärden eller, om det är OTC-optioner, ska institutet själv beräkna deltavärdena för sina optioner.

Vid beräkning av kapitalkrav för den specifika risken för såväl förvärvade som utställda optioner ska det underliggande räntebärande finansiella instrumentet behandlas utifrån emittenten av instrumentet.

Beräkning av kapitalkrav för specifik risk för de nollkupongobligationer som uppstår till följd av optioner på ränte- eller valutaswappar (swaptions) och optioner på räntesatser (t. ex. caps och floors) får ske enligt 44 §.

En förvärvad option behöver inte omräknas till deltaviktad position och ingå i beräkningen av den specifika risken enligt 40–50 §§ eller den generella risken enligt 54 eller 55 §. Kapitalkravet för en sådan position får i stället sättas lika med optionens marknadsvärde. Någon nettoberäkning mot en motsatt position i det underliggande instrumentet får inte ske i detta fall.

Ett institut ska ha sådana system och vidta sådana skyddsåtgärder så att hänsyn tas till övriga risker förknippade med handel i optioner som

- deltavärdets känslighet för prisförändringar hos det underliggande finansiella instrumentet (gamma),
- optionsprisets känslighet för förändringar av löptiden (theta),
- optionsprisets känslighet för förändringar av standardavvikelsen (vega), och
- optionsprisets känslighet för förändringar av den riskfria räntan (rho).

Warranter

18 § Warranter avseende rättigheter som innefattar köp eller annat förvärv av finansiella instrument, som kan hänföras till en pågående eller framtida nyemission, ska behandlas på samma sätt som de finansiella instrumenten i emissionen. Sådan position får nettoberäknas mot motsvarande positioner i motsatt riktning.

Warranter avseende rättigheter som innefattar köp eller annat förvärv av redan tidigare emitterade finansiella instrument ska behandlas på samma sätt som optioner, jfr 17 §.

Warranter avseende andra rättigheter än de som avses i första och andra styckena ska behandlas på samma sätt som optioner.

Hur positioner i kreditderivat ska behandlas vid beräkning av specifik och generell ränterisk

Allmänna bestämmelser

19 § Om inte annat anges ska beräkningen av kapitalkravet för specifik och generell risk baseras på kreditderivatets nominella belopp.

20 § Kreditderivat är av samma slag om de är angivna i samma valuta och har samma löptid, samtidigt som referenstillgångarna är emitterade av samma juridiska person, medför lika rätt i en likvidationssituation hos emittenten samt har samma kupong och löptid. För kreditderivat som är konstruerade så att säljaren av risk erhåller betalning

endast om en utlösande händelse inträffar, gäller vidare att val av utlösande händelser och i kontrakten angiven beräkningsmetod för fastställande av betalning ska vara identiska.

21 § Om säljaren av risk har en rättighet att avsluta kreditderivatet i förtid och denna rättighet är förenad med en ökning (step-up) av kostnaden för derivatet, ska tidpunkten för denna rättighet ligga till grund för bestämmandet av kreditderivatets löptid.

Bestämning av position för beräkning av generell risk

22 § Beräkning av kapitalkrav för generell risk får ske på institutets nettopositioner i kreditderivat. Med nettoposition avses skillnaden mellan en lång och en kort position i kreditderivat som är av samma typ (se 2 kap. 4 §) och samma slag.

23 § Vid beräkning av kapitalkrav för generell risk får positioner i kreditderivat inte netto räknas mot positioner i underliggande tillgångar.

Bestämning av position för beräkning av specifik risk

24 § Den position som kapitalkravet för den specifika risken ska baseras på ska bestämmas enligt 25–31 §§. Positioner i kreditderivat får vid beräkningen av kapitalkravet för den specifika risken netto räknas mot andra positioner i kreditderivat eller positioner i andra tillgångar enligt vad som anges i 25–26 §§. Reducering av kapitalkravet för den specifika risken när institutet har kreditderivat som skyddar andra kreditderivat eller underliggande tillgångar får också ske enligt 27–31 §§.

25 § Beräkning av kapitalkrav får ske på institutets nettopositioner i kreditderivat. Med nettoposition avses skillnaden mellan en lång och en kort position i kreditderivat som är av samma typ (se 2 kap. 4 §) och samma slag.

26 § Ett institut som har en position i en totalavkastningsswap får netto räknas en lång/kort position i referenstillgången mot en kort/lång position i skyddad tillgång under förutsättning att referenstillgången och den skyddade tillgången är identiska. Löptiden på swappen behöver dock inte sammanfalla med den skyddade tillgångens löptid.

27 § Institutet får behandla positioner i kreditderivat och positioner i underliggande tillgångar enligt vad som anges i andra stycket om följande villkor är uppfyllda:

1. Marknadsvärdet på de båda positionerna ska alltid röra sig i motsatt riktning.
2. Villkoren i kreditderivatet ska inte vara utformade på ett sätt som gör att det finns anledning att tro att kreditderivatets marknadsvärde förändras i en annan utsträckning än den underliggande tillgångens marknadsvärde.
3. Referenstillgången och den underliggande tillgången ska vara identiska.
4. Kreditderivatets löptid ska sammanfalla med den underliggande tillgångens löptid.
5. Kreditderivatet och den underliggande tillgången ska vara angivna i samma valuta.

Om villkoren i första stycket är uppfyllda behöver institutet endast beräkna kapitalkrav för den position som ger upphov till det högsta kapitalkravet för specifik risk. Positionens storlek bestäms genom att marknadsvärdet multipliceras med 20 %. Något kapitalkrav för specifik risk för den andra positionen behöver inte beräknas.

28 § Institutet får behandla totalavkastningsswappar och positioner i underliggande tillgångar enligt andra stycket om följande krav är uppfyllda:

1. Den underliggande tillgången och referenstillgången ska vara emitterade av samma företag.
2. Referenstillgången ska vara rankad lika med, pari passu, eller sämre än den skyddade tillgången i händelse av konkurs.
3. Det ska finnas sådana korsvisa klausuler mellan referenstillgången och den skyddade tillgången som innebär att om låntagaren fallerar (t. ex. ställer in betalningarna) på andra lån som denne upptagit, kommer detta att behandlas som om ett fallissemang har inträffat även beträffande referenstillgången.

Om kraven i första stycket är uppfyllda behöver institutet endast beräkna kapitalkrav för specifik risk för antingen kreditderivatet eller den underliggande tillgången. Institutet ska i detta fall beräkna kapitalkrav för den position som ger upphov till det högsta kapitalkravet för specifik risk.

29 § Institutet får beräkna kapitalkravet för den specifika risken enligt 28 § andra stycket om positionerna uppfyller kraven i 27 § första stycket 1–3.

30 § Kapitalkravet för specifik risk för korta och långa positioner i kreditderivat som uppfyller kraven för att vara av samma slag i 20 §, utom kraven att de ska ha samma löptid och vara angivna i samma valuta, får beräknas enligt 28 § andra stycket.

31 § Institutet får beräkna kapitalkravet för den specifika risken enligt 28 § andra stycket om positionerna uppfyller samtliga krav i 27 § utom kravet att referenstillgången och den underliggande tillgången ska vara identiska. Den underliggande tillgången måste dock vara leverensbar enligt villkoren för kreditderivatet.

Kreditswappar

32 § En position i en kreditswapp ska vid beräkning av specifik risk behandlas som en syntetisk position i referenstillgången. Referenstillgången ska dock anses ha en löptid som motsvarar kreditderivatets löptid. Säljaren av risk ska antas inneha en kort position i referenstillgången och köparen av risk en lång position.

Om betalningen (credit event payment) är definierad som ett fast belopp, motsvaras positionens storlek av det belopp som erhålls om en utlösande händelse inträffar. Om betalningen är definierad som nominellt belopp reducerat med återvinningsvärde, alternativt betalning av nominellt belopp i utbyte mot fysisk leverans av referenstillgången, motsvaras positionens storlek av nominellt belopp på referenstillgången.

Om den som säljer risk genom en kreditswapp har ett åtagande att betala ränta eller en periodisk premie till köparen av risk, ska båda parter i kontraktet beakta denna betalning vid beräkning av kapitalkrav för generell risk. Säljaren av risk ska antas inneha en kort position i en obligation utgiven av en stat och köparen av risk en lång position.

Kreditlänkade obligationer

33 § En position i en kreditlänkad obligation ska behandlas som en kombination av en obligation och en kreditswapp.

Säljaren av risk ska behandla en position i en kreditlänkad obligation som

1. en kort position som motsvarar nominellt belopp i den av säljaren av risk utgivna obligationen vilken ger upphov till kapitalkrav för generell risk utifrån obligationens kupong eller ränta, samt
2. en kort position i referenstillgången för vilken kapitalkrav för specifik risk ska beräknas (referenstillgången ska dock anses ha en löptid som motsvarar kreditderivatets löptid).

Köparen av risk ska behandla en position i en kreditlänkad obligation som

1. en lång position som motsvarar nominellt belopp i den av säljaren av risk utgivna obligationen vilken ger upphov till kapitalkrav för specifik risk med utgångspunkt i emittenten av obligationen och generell risk utifrån obligationens kupong eller ränta, samt
2. en lång position i referenstillgången för vilken kapitalkrav för specifik risk ska beräknas (referenstillgången ska dock anses ha en löptid som motsvarar kreditderivatets löptid).

Bestämmelserna i tredje stycket 2 behöver inte tillämpas för en kreditlänkad obligation som har en extern kreditvärdering från ett godkänt kreditvärderingsföretag och som uppfyller kraven att ges en riskvikt enligt 44–48 §§.

Totalavkastningsswappar

34 § Säljaren av risk ska behandla en position i en totalavkastningsswap som en kort position motsvarande nominellt belopp i referenstillgången för vilken kapitalkrav för specifik och generell risk ska beräknas.

Köparen av risk ska behandla en position i en totalavkastningsswap som en lång position motsvarande nominellt belopp i referenstillgången för vilken kapitalkrav för specifik och generell risk ska beräknas.

Om derivatkontraktet inkluderar ränte- eller premiebetalningar ska derivatkontraktet beaktas som en kort, alternativt lång, position i en obligation utgiven av en stat som har riskvikten 0 % enligt schablonmetoden för kreditrisk. Obligationens löptid ska vara tiden fram till närmaste ränte- eller premiebetalning. Positionen ska ingå i beräkningen av kapitalkravet för generell risk.

Kreditderivat knutet till en korg av tillgångar

35 § Kreditderivat knutna till en korg av tillgångar ska behandlas i enlighet med 32–34 §§ om inte annat framgår av 36–38 §§.

36 § Ett kreditderivat som refererar till mer än en tillgång och där derivatets utformning är sådan att det utfaller till betalning när det första fallissemanget inträffar bland de tillgångar som ingår i korgen, ska vid beräkningen av den specifika risken behandlas som om institutet har positioner i samtliga referenstillgångar. Varje position ska anses ha ett nominellt belopp som motsvarar kreditderivatets nominella belopp.

Ett tak för kapitalkravet för den specifika risken i i referenstillgångarna sätts dock motsvarande det maximala belopp som kan komma att utbetalas under kontraktet.

37 § Ett kreditderivat som refererar till mer än en tillgång och där derivatets utformning är sådan att det utfaller till betalning när det andra fallissemanget inträffar bland de tillgångar som ingår i korgen, ska vid beräkningen av den specifika risken behandlas som om institutet har positioner i samtliga tillgångar i korgen utom den som ger upphov till det lägsta kapitalkravet för specifik risk. Varje position ska anses ha ett nominellt belopp som motsvarar kreditderivatets nominella belopp.

Ett tak för kapitalkravet för den specifika risken i referenstillgångarna sätts dock motsvarande det maximala belopp som kan komma att utbetalas under kontraktet.

38 § För en kreditlänkad obligation som refererar till mer än en tillgång och där avkastningen på tillgångarna överförs i enlighet med deras proportion i korgen (green bottle structure), ska institutet anses vara exponerat mot samtliga tillgångar som ingår i korgen. Exponeringarnas storlek bestäms i enlighet med varje tillgångs proportion i korgen. Om flera skuldförbindelser för en viss referenstillgång kan levereras ska institutet vid beräkningen av den specifika risken utgå från den skuldförbindelsen som ger upphov till det högsta kapitalkravet.

Beräkning av kapitalkrav och omräkning till svenska kronor

39 § Ett institut ska beräkna kapitalkrav för specifik och generell ränterisk separat för varje enskild valuta som institutet har positioner i. Positioner i utländsk valuta ska räknas om enligt 4 kap. 5 § innan kapitalkravet beräknas.

Specifik risk

40 § Ett instituts innehav av egna skuldinstrument ska inte beaktas vid beräkningen av kapitalkravet för den specifika risken.

41 § Kapitalkravet för den specifika risken beräknas i två steg. Först multipliceras nettopositionen (se 9 §) i varje finansiellt instrument med de vikter som anges i 42–50 §§. Därefter summeras absolutvärdena av de så framräknade värdena, varvid det totala kapitalkravet för specifik risk erhålls.

Om institutet bedömer att ett finansiellt instrument har en högre risk än vad som indikeras av 42–49 §§, ska institutet ge det finansiella instrumentet en vikt på 12 %.

42 § En position i en värdepapperisering som, om den hade ingått i den övriga verksamheten, skulle ha dragits av från kapitalbasen eller fått en riskvikt på 1.250 %, ska ha en vikt för specifik risk på 100 %.

43 § Ett institut som fått medgivande enligt 4 kap. 7 § kapitaltäckningslagen att använda en IRK-metod, ska vid tillämpningen av 44–45 §§ och 49–50 §§ översätta sina interna riskklasser till kreditkvalitetsstegen enligt de godkända kreditvärderingsföretagen. För att kunna översättas till ett visst kreditkvalitetssteg måste den interna riskklassen ha ett PD som är lika med eller lägre än det PD som är förknippat med kreditkvalitetssteget. PD för ett kreditkvalitetssteg ska bestämmas utifrån statistik om fallissemangsfrekvenser från ett godkänt kreditvärderingsföretag.

44 § Nettopositioner i nedan angivna finansiella instrument ska ha en vikt på 0 % om de kvalificerar för kreditkvalitetssteg 1:

1. Finansiella instrument emitterade av, eller garanterade av, stater.
2. Finansiella instrument emitterade av centralbanker.
3. Finansiella instrument emitterade av internationella organisationer.
4. Finansiella instrument emitterade av multilaterala utvecklingsbanker.
5. Finansiella instrument emitterade av kommuner, och därmed jämförliga samfundligheter, inom EES.
6. Finansiella instrument emitterade av myndigheter inom EES.

Institut som har medgivande enligt 4 kap. 7 § kapitaltäckningslagen att använda en IRK-metod ska ge nettopositioner i nedan angivna finansiella instrument en vikt på 0 %, om de har en riskvikt på 0 % i schablonmetoden för kreditrisker:

1. Finansiella instrument emitterade av, eller garanterade av, stater.
2. Finansiella instrument emitterade av centralbanker.
3. Finansiella instrument emitterade av internationella organisationer.
4. Finansiella instrument emitterade av multilaterala utvecklingsbanker.
5. Finansiella instrument emitterade av kommuner, och därmed jämförliga samfundligheter, inom EES.
6. Finansiella instrument emitterade av myndigheter inom EES.

Institut som använder schablonmetoden för kreditrisker ska, utöver vad som anges i 15 § kapitaltäckningsförordningen, ge nettopositioner i följande finansiella instrument en vikt på 0 %, om de har en riskvikt på 0 % i schablonmetoden för kreditrisker:

1. Finansiella instrument emitterade av internationella organisationer.
2. Finansiella instrument emitterade av multilaterala utvecklingsbanker.
3. Finansiella instrument emitterade av myndigheter inom EES.

45 § Nettopositioner i nedan angivna finansiella instrument ska ha en vikt som varierar beroende på instrumentets återstående löptid:

≤ 6 månader	> 6 ≤ 24 månader	> 24 månader
0,25 %	1,0 %	1,6 %

Med instrumentets återstående löptid avses tiden till instrumentets förfall.

Följande finansiella instrument ska ha en vikt enligt första stycket.

1. Finansiella instrument emitterade, eller garanterade, av stater som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 2 eller 3.
2. Finansiella instrument emitterade av kommuner, eller därmed jämförliga samfundligheter, inom EES som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 2 eller 3.
3. Finansiella instrument emitterade av myndigheter inom EES som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 2 eller 3.
4. Finansiella instrument som är emitterade av centralbanker som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 2 eller 3.

5. Finansiella instrument som är emitterade av internationella organisationer som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 2 eller 3.
6. Finansiella instrument som är emitterade av multilaterala utvecklingsbanker som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 2 eller 3.
7. Finansiella instrument som är emitterade, eller garanterade, av institut eller utländsk motsvarighet som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 1 eller 2.
8. Finansiella instrument som är emitterade, eller garanterade, av företag som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 1 eller 2.

Om de finansiella instrumenten utgörs av säkerställda obligationer, eller motsvarande utländska skuldförbindelser, som uppfyller villkoren i 16 kap. 35 §, får följande reduktion av kapitalkravet göras. Om institutet som emitterat de säkerställda obligationerna kvalificerar för kreditvärdighetssteg 1 eller 2 får de ges en vikt på 50 % av vad som anges i tabellen i första stycket.

46 § Finansiella instrument som saknar kreditvärdering från ett godkänt kreditvärderingsföretag får ges en vikt enligt 45 § om följande villkor är uppfyllda:

1. Det finansiella instrumentet ska enligt institutets bedömning ha hög likviditet.
2. Det finansiella instrumentet ska enligt institutets bedömning ha en kreditvärdighet som motsvarar kreditvärdigheten hos de finansiella instrument som anges i 45 §.
3. Det finansiella instrumentet ska omsättas på en reglerad marknad inom EES eller, efter Finansinspektionens medgivande, på en reglerad marknad i ett land utanför EES.

47 § Finansiella instrument emitterade av institut eller utländsk motsvarighet får ges en vikt enligt 45 §, om följande villkor är uppfyllda:

1. Emittenten av det finansiella instrumentet måste omfattas av reglerna om kapitalkrav i kreditinstitutsdirektivet.
2. Det finansiella instrumentet ska enligt institutets bedömning ha hög likviditet.
3. Det finansiella instrumentet ska enligt institutets bedömning ha en kreditvärdighet som motsvarar kreditvärdigheten hos de finansiella instrument som anges i 45 §.

48 § Finansiella instrument emitterade av företag som bedriver liknande verksamhet som institut får ges en vikt enligt 45 § om följande villkor är uppfyllda:

1. Det finansiella instrumentet ska enligt institutets bedömning ha en kreditvärdighet som motsvarar kreditkvalitetssteg 2.
2. Företaget ska omfattas av regler motsvarande kreditinstitutsdirektivet.

49 § Nettopositioner i nedan angivna finansiella instrument ska ha en vikt på 8 %.

1. Finansiella instrument emitterade, eller garanterade, av stater som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 4 eller 5.
2. Finansiella instrument emitterade av kommuner, eller därmed jämförliga samfundigheter, inom EES som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 4 eller 5.
3. Finansiella instrument emitterade av myndigheter inom EES som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 4 eller 5.
4. Finansiella instrument som är emitterade av centralbanker som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 4 eller 5.
5. Finansiella instrument som är emitterade av internationella organisationer som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 4 eller 5.
6. Finansiella instrument som är emitterade av multilaterala utvecklingsbanker som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 4 eller 5.
7. Finansiella instrument som är emitterade, eller garanterade, av institut som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 3–5.
8. Finansiella instrument som är emitterade, eller garanterade, av företag som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 3 eller 4.
9. Finansiella instrument som inte har någon kreditvärdering från ett kreditvärderingsföretag.

50 § Nettopositioner i nedan angivna finansiella instrument ska ha en vikt på 12 %.

1. Finansiella instrument emitterade av, eller garanterade av, stater som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 6.
2. Finansiella instrument emitterade av kommuner, eller därmed jämförliga samfundligheter, inom EES som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 6.
3. Finansiella instrument emitterade av myndigheter inom EES som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 6.
4. Finansiella instrument som är emitterade av centralbanker som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 6.
5. Finansiella instrument som är emitterade av internationella organisationer som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 6.
6. Finansiella instrument som är emitterade av multilaterala utvecklingsbanker som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 6.
7. Finansiella instrument som är emitterade av institut som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 6.
8. Finansiella instrument som är emitterade av, eller garanterade av, företag som skulle kvalificera för kreditkvalitetssteg 5 eller 6.

Generell risk

51 § Den metod, löptidsbaserade eller durationsbaserade, som ett institut väljer för att beräkna kapitalkravet för den generella ränterisken, ska tillämpas genomgående för samtliga ränteanknutna finansiella instrument.

Byte av beräkningsmetod får inte ske utan Finansinspektionens medgivande.

Om den löptids-/durationsbaserade metod som ett institut valt för beräkning av kapitalkravet visar sig svår att tillämpa för vissa slag av ränteanknutna finansiella instrument, får institutet, efter medgivande av Finansinspektionen, använda den andra metoden för dessa slag av finansiella instrument under förutsättning att den andra metoden tillämpas konsekvent. Institut som ansöker om ett sådant medgivande ska motivera varför institutet vill tillämpa den andra metoden.

Särskild metod för beräkning av nettopositioner i derivatinstrument

52 § Utöver de villkor som gäller för nettouträkning enligt 9 § får institut vid beräkning av den generella ränterisken nettouträkning positioner i derivatinstrument enligt 11–15, 17 och 18 §§ gentemot motstående positioner i derivatinstrument om

1. positionerna är angivna i samma valuta,
2. referensräntorna (för positioner som löper med rörlig ränta) respektive kupongerna (för positioner som löper med fast ränta) inte avviker med mer än 0,15 procentenheter (femton baspunkter), och
3. återstående löptid eller tid till nästa räntejusteringsdag överensstämmer på följande sätt:
 - a) mindre än en månad återstår till förfall/räntejustering; samma dag,
 - b) om det återstår mellan en månad och ett år till förfall/räntejustering; skillnaden får vara högst sju dagar, och
 - c) om det återstår mer än ett år till förfall/räntejustering; skillnaden får vara högst 30 dagar.

De nettopositioner som erhålls ska ingå vid beräkningen av kapitalkravet för den generella ränterisken enligt 54 eller 55 §.

Känslighetsmodeller vid beräkning av generell ränterisk

53 § Institut som marknadsvärderar och beräknar ränterisken för derivatinstrument enligt 11–15, 17 och 18 §§ på grundval av nuvärdet av framtida kassaflöden får, efter Finansinspektionens medgivande, använda en känslighetsmodell för beräkning av positionerna. De positioner som därigenom erhålls ska ingå i beräkningen av kapital-

kravet för den generella ränterisken enligt den löptidsbaserade eller durationsbaserade metoden enligt 54 eller 55 §.

En känslighetsmodell ska nuvärdeberäkna samtliga framtida kassaflöden som de olika instrumenten ger upphov till med hjälp av valda nollkupongräntor. Nuvärdet av respektive kassaflöde ska därefter fördelas på de i 54 § angivna löptidsbanden. Inom varje löptidsband får korta och långa positioner nettoberäknas, vilket resulterar i endast en position, lång eller kort, per löptidsband. Dessa positioner ska sedan multipliceras med det viktal som gäller för löptidsbandet.

Alternativt kan ränterisken, dvs. hur känsliga de nuvärdeberäknade kassaflödena är för förändringar i nollkupongräntorna, beräknas direkt. Ränterisken ska bedömas med beaktande av oberoende rörelser i räntorna utmed avkastningskurvan/nollkupongkurvan med åtminstone en känslighetspunkt för vart och ett av de löptidsband som anges i 54 § och med hänsyn tagen till de antaganden om ränteförändringarnas storlek som görs i antingen den löptids- eller durationsbaserade metoden. Ränteriskerna ska därefter fördelas på de i 54 § angivna löptidsbanden eller de zoner som nämns i 55 §.

Modellen ska vara väl dokumenterad, användas kontinuerligt och institutet ska kunna motivera skälet för användning av föreslagen modell för Finansinspektionen. Ett instituts ansökan om medgivande att tillämpa en känslighetsmodell ska innehålla uppgifter om modellens algoritmer, underliggande antaganden, motivering och förklaring av val av nollkupongmetod och en beskrivning av datasystem och kontrollrutiner.

Den löptidsbaserade metoden

54 § När den löptidsbaserade metoden används för att beräkna kapitalkravet för den generella ränterisken ska följande åtta steg iakttas.

Steg 1. Institutet ska hänföra nettopositioner, såväl långa som korta, i varje enskilt ränteanknutet finansiellt instrument till ett av löptidsbanden i tabellen nedan. Avgörande för tillämpligt löptidsband för ett enskilt finansiellt instrument är den återstående löptiden samt om räntan enligt kupongen uppgår till tre procent mer. För instrument med rörlig räntesats innebär återstående löptid den tid som återstår till nästa räntejusteringstillfälle.

Zon	Löptidsband	Återstående löptid		Viktal (%)
		Kupong med 3 % ränta eller mer	Kupong med mindre än 3 % ränta ³	
Ett	1	0 ≤ 1 månad	0 ≤ 1 månad	0,00
	2	> 1 ≤ 3 månader	> 1 ≤ 3 månader	0,20
	3	> 3 ≤ 6 månader	> 3 ≤ 6 månader	0,40
	4	> 6 ≤ 12 månader	> 6 ≤ 12 månader	0,70
Två	5	> 1 ≤ 2 år	> 1,0 ≤ 1,9 år	1,25
	6	> 2 ≤ 3 år	> 1,9 ≤ 2,8 år	1,75
	7	> 3 ≤ 4 år	> 2,8 ≤ 3,6 år	2,25
Tre	8	> 4 ≤ 5 år	> 3,6 ≤ 4,3 år	2,75
	9	> 5 ≤ 7 år	> 4,3 ≤ 5,7 år	3,25
	10	> 7 ≤ 10 år	> 5,7 ≤ 7,3 år	3,75
	11	> 10 ≤ 15 år	> 7,3 ≤ 9,3 år	4,50
	12	> 15 ≤ 20 år	> 9,3 ≤ 10,6 år	5,25
	13	> 20 år	> 10,6 ≤ 12 år	6,00
	14		> 12 ≤ 20 år	8,00
	15		> 20 år	12,50

³ Till denna kolumn ska även föras diskonteringsinstrument.

Steg 2. Institutets nettoposition i varje enskilt finansiellt instrument ska multipliceras med det viktal som gäller för det löptidsband som nettopositionen hör till. Långa och korta nettopositioner ska viktas var för sig.

Steg 3. Därefter summeras var för sig de viktade långa respektive korta nettopositionerna inom varje löptidsband.

Den del av summan av de viktade långa nettopositionerna som motsvaras av summan av de viktade korta nettopositionerna, eller vice versa, inom varje löptidsband, utgör den matchade positionen inom löptidsbandet. Differensen mellan de båda summorna utgör den icke matchade positionen inom samma löptidsband.

Allmänna råd

Antag exempelvis att ett institut har långa nettopositioner som uppgår till 15.000.000 kronor i löptidsband 3 och korta nettopositioner som uppgår till 20.000.000 kronor i samma löptidsband. Dessa positioner ska viktas med 0,40 procent vilket ger viktade summor som uppgår till 60.000 och 80.000 kronor. Den matchade positionen i löptidsbandet uppgår till 60.000 kronor och den icke matchade positionen i samma löptidsband uppgår till 20.000 kronor.

Summan av matchade positioner i samtliga löptidsband utgör summa 1 (summa kolumn 1 i blanketten enligt formuläret i bilaga 3). Denna summa viktas med 10 procent.

Steg 4. Samtliga viktade långa respektive korta icke matchade nettopositioner summeras var för sig inom respektive zon. Vidare sker en matchning mellan summan av viktade långa och summan av viktade korta icke matchade positioner inom varje zon. De matchade positioner som därigenom framkommer utgör för zon 1 summa 2 (summa kolumn 2), för zon 2 summa 3 (summa kolumn 3) och för zon 3 summa 4 (summa kolumn 4). Summa 2 viktas med 40 procent, summa 3 med 30 procent och summa 4 med 30 procent.

Steg 5. De icke matchade positionerna, långa eller korta, inom respektive zon som återstår efter matchningen enligt steg 4 ska därefter matchas mellan zonerna på följande sätt.

Först matchas den långa (korta) icke matchade positionen i zon 1 mot den korta (långa) icke matchade positionen i zon 2. Den matchade position som därigenom erhålls utgör summa 5 (summa kolumn 5). Den återstående långa (korta) icke matchade positionen i zon 2 matchas därefter mot den korta (långa) icke matchade positionen i zon 3. Den matchade position som därigenom erhålls utgör summa 6 (summa kolumn 6). Båda summorna viktas med 40 procent.

I den matchningsprocess som beskrivits i föregående stycke får ett institut i stället först matcha zon 2 och 3 och sedan zon 1 och 2.

Steg 6. Den återstående långa (korta) icke matchade positionen i zon 1 ska därefter matchas mot den återstående korta (långa) icke matchade positionen i zon 3. Den matchade position som därvid framkommer utgör summa 7 (summa kolumn 7). Denna summa viktas med 150 procent.

Steg 7. Samtliga icke matchade positioner som återstår efter den matchningsprocess som skett inom löptidsband samt inom och mellan zoner summeras och utgör summa 8 (summa kolumn 8). Denna summa viktas med 100 procent.

Steg 8. De viktade summorna enligt steg 3–7 summeras varvid kapitalkravet för den generella ränterisken för ränteanknutna finansiella instrument erhålls. (Summa kolumn 9).

Matchning av positioner och beräkning av kapitalkravet ska genomföras separat för varje enskild valuta.

Allmänna råd

Exempel på indelning av positioner i olika löptidsband samt på matchning av positioner såväl inom löptidsband som inom och mellan zoner lämnas i bilaga 3, sidan 3. Beräkningen av kapitalkravet ska göras för varje enskild valuta för sig.

Den durationsbaserade metoden

55 § När den durationsbaserade metoden används för att beräkna kapitalkravet för den generella ränterisken ska följande åtta steg iakttas.

Steg 1. För varje enskilt ränteanknutet finansiellt instrument med fast räntesats beräknas instrumentets avkastning fram till förfallodagen (internränta) med utgångspunkt i marknadsvärdet. Avkastningen beräknas för varje enskilt ränteanknutet finansiellt instrument med rörlig ränta på samma sätt men med antagandet att instrumentets kapitaldel förfaller till betalning vid nästa räntejusteringstillfälle.

Steg 2. För varje ränteanknutet finansiellt instrument beräknas den modifierade durationen med ledning av den avkastning som beräknats i steg 1. Den modifierade durationen ska beräknas enligt följande formel.

$$\text{Modifierad duration} = \frac{\text{Duration}}{(1 + r)}$$

$$\text{Duration} = \frac{\sum_{t=1}^m \frac{tC_t}{(1+r)^t}}{\sum_{t=1}^m \frac{C_t}{(1+r)^t}}$$

r = avkastning i procent fram till förfallodagen (internränta)

C_t = utbetalning vid tidpunkt t

t = tid till utbetalning (år)

m = tid till förfall (år)

Steg 3. Varje enskild nettoposition förs till den zon, enligt nedanstående tabell, som kan tillämpas för respektive finansiellt instrument. Indelningen i zoner sker med utgångspunkt i det enskilda finansiella instrumentets modifierade duration.

Zon	Modifierad duration (år)	Antagen ränteförändring (procentenheter)
Ett	$> 0 \leq 1,0$	1,00
Två	$> 1,0 \leq 3,6$	0,85
Tre	$> 3,6$	0,70

Steg 4. Institutet ska beräkna den durationsviktade nettopositionen för varje enskilt finansiellt instrument genom att multiplicera instrumentets marknadsvärde med den modifierade durationen och den antagna ränteförändringen. Därefter summeras de durationsviktade långa nettopositionerna och de durationsviktade korta nettopositionerna var för sig inom varje zon.

Den del av summan av de viktade långa nettopositionerna som motsvaras av summan av de viktade korta nettopositionerna, eller vice versa, inom varje zon, utgör den matchade positionen inom zonen. Differensen mellan de viktade summorna utgör den icke matchade positionen inom zonen.

Allmänna råd

Ett institut har exempelvis långa durationsviktade positioner inom zon 1 som uppgår till 15.000.000 kronor och korta durationsviktade positioner inom samma zon som uppgår till 10.000.000 kronor. Den matchade positionen i zon 1 uppgår till 10.000.000 kronor och den icke matchade positionen inom samma zon uppgår till 5.000.000 kronor.

Den matchade positionen utgör för zon 1 summa 1 (summa kolumn 10 i blanketten i bilaga 3), för zon 2 summa 2 (summa kolumn 11) och för zon 3 summa 3 (summa kolumn 12). Samtliga summor viktas med 2 procent.

Steg 5. De icke matchade durationsviktade positionerna inom respektive zon som återstår efter matchningen enligt steg 4 ska därefter matchas mellan zonerna på följande sätt.

Först matchas den långa (korta) icke matchade durationsviktade positionen i zon 1 mot den korta (långa) icke matchade durationsviktade positionen i zon 2. Den matchade position som då erhålls utgör summa 4 (summa kolumn 13). Den återstående långa (korta) icke matchade positionen i zon 2 matchas därefter mot den korta (långa) icke matchade positionen i zon 3. Den matchade position som då erhålls utgör summa 5 (summa kolumn 14). Båda summorna viktas med 40 procent.

I den matchningsprocess som beskrivits i föregående stycke får ett institut i stället först matcha zon 2 och 3 och sedan zon 1 och 2.

Steg 6. Den återstående durationsviktade långa (korta) icke matchade positionen i zon 1 ska därefter matchas mot den återstående durationsviktade korta (långa) icke matchade positionen i zon 3. Den matchade position som då erhålls utgör summa 6 (summa kolumn 15). Denna summa viktas med 150 procent.

Steg 7. Samtliga icke matchade positioner som återstår efter den matchningsprocess som skett inom och mellan zonerna summeras och utgör summa 7 (summa kolumn 16). Denna summa viktas med 100 procent.

Steg 8. De viktade summorna enligt steg 4–7 summeras för att få fram kapitalkravet för den generella ränterisken för ränteanknutna finansiella instrument. (Summa kolumn 17).

Matchning av positioner och beräkning av kapitalkrav ska genomföras separat för varje enskild valuta.

Allmänna råd

Exempel på indelning av positioner i olika zoner samt på matchning av positioner inom och mellan zoner lämnas i bilaga 3. Beräkningen av kapitalkravet ska göras för varje enskild valuta för sig.

Aktiekursrisker

Beräkning av positioner samt nettouträkning av långa och korta positioner

56 § Aktiekursrisker ska beräknas på positioner i aktier och aktieanknutna finansiella instrument som ingår i ett instituts handelslager.

Kapitalkrav för aktiekursrisker ska beräknas dels på institutets bruttoposition, dels på institutets nettoposition som dessa definieras i 64 och 65 §§.

Nettouträkning av ett instituts långa och korta positioner i aktier och aktieanknutna finansiella instrument får ske om de är emitterade av samma juridiska person. För nettouträkning av finansiella instrument och eventuellt underliggande instrument gällande t. ex. depåbevis, ska underliggande instrument vara emitterade i samma valuta.

Långa och korta positioner i aktier och aktieanknutna finansiella instrument som tillhör olika serier får dock nettoberäknas mot varandra endast om de står lika i förmånsrättsordning, har lika rätt till utdelning eller ger lika rättigheter i en framtida emission. Därutöver gäller att olikheten mellan aktieslagen i fråga om en akties röstvärde inte skiljer sig åt mer än att ingen aktie får ha ett röstvärde som överstiger tio gånger röstvärdet för en annan aktie, jfr 4 kap. 5 § aktiebolagslagen (2005:551).

Positioner i derivatinstrument ska först behandlas som positioner i underliggande finansiella instrument enligt 57 §.

Behandling av derivatinstrument

57 § Terminer och optioner ska behandlas som kombinerade långa och korta positioner.

- En lång (köpt) position i en termin eller option ska behandlas som en kombination av
 - en lång position som består av kontraktets underliggande finansiella instrument, och
 - en kort position som motsvaras av en nollkupongobligation, för vilken terminspriset för terminer eller lösenpriset för optioner består av obligationens förfallobelopp, och med förfalldag på leveransdagen eller lösentidpunkten för kontraktet.

- En kort (såld) position i en termin eller option ska behandlas som en kombination av
- en kort position som består av kontraktets underliggande finansiella instrument, och
 - en lång position som motsvaras av en nollkupongobligation, för vilken terminspriset för terminer eller lösenpriset för optioner består av obligationens förfallobelopp, och med förfallobelopp på leveransdagen eller lösentidpunkten för kontraktet.

Långa och korta positioner som härrör från en option ska delaviktas enligt 60 §.

Nollkupongobligationen från uppdelningen av derivatinstrument i en lång och en kort position ska betraktas som emitterad av sådan stat som kvalificerar för kreditkvalitetssteg 1, alternativt får en riskvikt på 0 %, i schablonmetoden för kreditrisker. Nollkupongobligationen ska vid beräkning av såväl specifik som generell risk betraktas som ett ränteanknutet finansiellt instrument och behandlas enligt 9–55 §§.

De positioner som framkommer vid uppdelning i långa och korta positioner ska ingå vid beräkning av såväl specifik som generell risk om inte annat särskilt anges i nedanstående paragrafer.

Aktieterminer

58 § Beräkning av kapitalkrav för specifik risk för nollkupongobligationer som kommer från aktieterminer får ske enligt 44 §. Underliggande finansiellt instrument ska ingå vid beräkningen av institutets bruttoposition för den specifika risken, oavsett om positionen är lång eller kort.

Vid beräkning av kapitalkrav för den generella risken ska nollkupongobligationen, oavsett om positionen är lång eller kort, ingå vid beräkningen enligt 54 eller 55 § av matchade och icke matchade positioner i ränteanknutna finansiella instrument. Underliggande finansiellt instrument ska ingå vid beräkningen av institutets nettoposition för den generella risken, oavsett om positionen är lång eller kort.

Terminer och optioner baserade på aktieindex

59 § Aktieindexterminer (inklusive delaviktade motsvarigheter till optioner på aktieindexterminer och aktieindex) ska behandlas som kombinerade långa och korta positioner på samma sätt som gäller för övriga derivatinstrument, jfr 57 §. En position, lång eller kort, i ett sådant index får delas upp på de i indexet ingående aktierna. Dessa får nettoberäknas mot motsatta positioner i samma aktie till den del aktien ingår i indexet. Aktieindexterminer som inte delas upp på de aktier som ingår i indexet, ska behandlas som enskilda aktier.

Beräkningen av kapitalkravet för den specifika risken i nollkupongobligationer får ske enligt 44 §.

Terminer eller optioner som är föremål för handel över reglerade marknader, och som grundas på index eller motsvarande som bedöms vara brett diversifierade, får ges ett kapitalkrav på 0 % för den specifika risken. Index som kan tillämpas är de som anges i 64 §.

Vid beräkning av kapitalkrav för den generella risken ska nollkupongobligationen, oavsett om positionen är lång eller kort, ingå vid beräkningen enligt 54 eller 55 § av matchade och icke matchade positioner i ränteanknutna finansiella instrument.

Optioner

60 § Optioner som baseras på aktier eller aktieindex ska behandlas som kombinerade långa och korta positioner, på samma sätt som övriga derivatinstrument, jfr 57 §. Båda positionerna ska omvandlas till delaviktade positioner genom att det underliggande instrumentets marknadsvärde multipliceras med optionens delavärde. De delaviktade positionerna får nettoberäknas mot motstående positioner i samma slag av underliggande finansiella instrument.

Om den börs som noterar optionerna inte offentliggör optionernas delavärden, eller, om det är OTC-optioner, ska institutet beräkna delavärdena för sina optioner.

Vid beräkningen av kapitalkravet för den specifika risken för såväl förvärvade som utställda optioner ska det underliggande finansiella instrumentet ingå i beräkningen av institutets bruttoposition. Beräkning av kapitalkrav för den specifika risken i nollkupongobligationer får ske enligt 44 §.

Vid beräkningen av kapitalkravet för den generella risken för såväl förvärvade som utställda optioner ska det underliggande finansiella instrumentet ingå i beräkningen av institutets nettoposition. Nollkupongobligationen ska ingå vid beräkningen enligt 54 eller 55 § av matchade och icke matchade positioner i ränteanknutna finansiella instrument, oavsett om den utgör en lång eller kort position.

Förvärvad option behöver inte räknas om till deltaviktad position och inte ingå i beräkningen av den specifika risken enligt 64 § eller den generella risken enligt 65 §. Kapitalkravet för en sådan option kan i stället likställas med optionens marknadsvärde. Någon nettoberäkning mot en motsatt position i det underliggande instrumentet får i detta fall inte ske.

Ett institut ska ha sådana system och vidta sådana skyddsåtgärder att erforderlig hänsyn tas till övriga risker förknippade med handel i optioner som

- deltavärdets känslighet för prisförändringar hos det underliggande finansiella instrumentet (gamma),
- optionsprisets känslighet för förändringar av löptiden (theta),
- optionsprisets känslighet för förändringar av standardavvikelsen (vega), och
- optionsprisets känslighet för förändringar av den riskfria räntan (rho).

Warranter

61 § Warranter för rättigheter som innefattar köp eller annat förvärv av finansiella instrument, som kan hänföras till en pågående eller framtida nyemission, ska behandlas på samma sätt som de finansiella instrumenten i emissionen. Sådan position får nettoberäknas mot motsvarande position i motsatt riktning.

Warranter för rättigheter som innefattar köp eller annat förvärv av tidigare emitterade finansiella instrument ska behandlas på samma sätt som optioner, se 60 §.

Warranter för andra rättigheter än de som avses i första och andra styckena ska behandlas på samma sätt som optioner.

Konvertibelt skuldebrev

62 § Ett konvertibelt skuldebrev ska behandlas som om utbyte har skett till det underliggande instrumentet om avsikten är att sådant utbyte ska ske eller om gällande marknadsvillkor är sådana att utbyte kan förväntas ske. Sådan position ska deltaviktas och får nettoberäknas mot kort position i motsvarande underliggande finansiella instrument.

Ett konvertibelt skuldebrev som inte behandlas som om utbyte har skett till det underliggande instrumentet ska behandlas som ett skuldebrev. Sådan position får nettoberäknas mot kort position i motsvarande underliggande finansiella instrument. Kapitalkravet för sådan position ska beräknas enligt vad som föreskrivits för beräkning av kapitalkrav för ränteanknutna finansiella instrument.

Ett konvertibelt skuldebrev kan alternativt behandlas som en kombination av ovanstående alternativ. Den del som motsvarar det underliggande instrumentet utgörs av en teckningsrätt eller en teckningsoption och ska behandlas på samma sätt som optioner, jfr 60 §. Den del som motsvarar skuldebrevet utgörs av det diskonterade nuvärdet av skuldebrevsdelen i konvertibeln. En sådan position får nettoberäknas mot en kort position i motsvarande underliggande finansiella instrument.

Kapitalkravet för en sådan position ska beräknas enligt vad som föreskrivs för beräkning av kapitalkrav för dels aktieanknutna finansiella instrument, dels ränteanknutna finansiella instrument.

Beräkning av kapitalkrav och omräkning till svenska kronor

63 § Ett institut ska beräkna kapitalkrav för specifik och generell aktiekursrisk separat för varje enskild valuta som institutet har positioner i. Positioner i utländsk valuta ska räknas om enligt 4 kap. 5 § innan kapitalkravet beräknas. För depåbevis ska underliggande instrument hänföras till den valuta instrumentet emitterats i.

Specifik risk

64 § Kapitalkravet för den specifika risken ska bestämmas till 4 procent av institutets bruttoposition.

Kapitalkravet för den specifika risken får undantagsvis sättas ned till 2 procent av institutets bruttoposition för aktieportföljer som uppfyller följande villkor:

- aktierna ska enligt objektiva bedömningsgrunder anses ha en hög likviditet,
- aktier som är utfärdade av en och samma emittent får inte överstiga fem procent av värdet av aktieportföljen eller 10 procent, om den totala summan av sådana individuella positioner inte överstiger 50 procent av aktieportföljen,
- aktierna får inte vara utgivna av en emittent vars ränteanknutna finansiella instrument erhåller ett kapitalkrav på 8 eller 12 % enligt 49–50 §§.

Aktier som anses ha en hög likviditet är de som ingår i de index som anges nedan.

Australien	All Ords	Norge	OBX
Belgien	BEL 20	Schweiz	SMI
Danmark	OMXC20	Spanien	IBEX 35
Finland	OMXH25	Storbritannien	FTSE 100
Frankrike	CAC 40	Storbritannien	FTSE Mid 250
Hong Kong	Hang Seng	Sverige	OMXS30
Italien	MIB 30	Tyskland	DAX
Japan	Nikkei 225	USA	S&P 500
Kanada	TSE 35	Österrike	ATX
Nederländerna	EOE25		

Med bruttoposition avses summan av institutets samtliga nettopositioner i finansiella instrument oavsett om de är långa eller korta.

Allmänna råd

Exempel

Summa lång nettoposition (+) i exempelvis Ericsson B på 100.000 kronor

Summa lång nettoposition (+) i exempelvis Electrolux B på 100.000 kronor

Summa kort nettoposition (–) i exempelvis Volvo B på 50.000 kronor

Bruttopositionen i detta exempel blir 250.000 kronor.

Generell risk

65 § Vid beräkning av kapitalkravet för den generella risken ska detta bestämmas till 8 procent av institutets nettoposition.

Med nettoposition ska förstås skillnaden mellan summan av institutets långa nettopositioner i finansiella instrument och summan av institutets korta nettopositioner i finansiella instrument.

Allmänna råd

Exempel

Summa lång nettoposition (+) i exempelvis Ericsson B på 100.000 kronor

Summa lång nettoposition (+) i exempelvis Electrolux B på 100.000 kronor

Summa kort nettoposition (–) i exempelvis Volvo B på 50.000 kronor

Den totala nettopositionen i detta exempel blir 150.000 kronor.

Garantigivning

Omfattning

66 § Ett institut som garanterar emission av aktier och/eller räntebärande finansiella instrument ska beräkna kapitalkravet efter samma principer som skulle gälla om de finansiella instrumenten ingick i institutets handelslager (se 9–65 §§). Med emission avses, förutom nyemission, även ett erbjudande om köp av tidigare utgivna finansiella instrument.

Om ett institut endast garanterar att en tecknare i en emission eller i ett erbjudande betalar likvid för tecknade finansiella instrument på likviddagen, s.k. betalningsgaranti, omfattas inte en sådan garanti av bestämmelserna om kapitalkrav för risker i handelslagret. Kapitalkravet för en sådan garanti ska i stället beräknas enligt 4 kap. 1 § kapitaltäckningslagen.

Alternativ metod för beräkning av kapitalkravet

67 § En alternativ metod som ett institut efter medgivande av Finansinspektionen får använda, innebär att institutet får dra bort de delar av emissionen eller erbjudandet som tecknats eller garanterats av tredje man genom ett uttryckligt avtal, från den del av emissionen eller erbjudandet som institutet garanterat. För att en emission eller ett erbjudande ska anses vara tecknat eller garanterat av tredje man, krävs att det i ett skriftligt avtal finns dokumenterat tredje mans ovillkorliga åtagande för emissionen eller erbjudandet.

Efter avdraget enligt föregående stycke får institutet minska positionerna med följande reduktionsfaktorer.

arbetsdag	0	100 %
–”–	1	90 %
–”–	2–3	75 %
–”–	4	50 %
–”–	5	25 %
efter arbetsdag	5	0 %

Med arbetsdag 0 menas den dag som institutet blir ovillkorligen bundet att ta emot en viss kvantitet finansiella instrument till ett i förväg bestämt pris. Därmed avses första dagen efter teckningstidens utgång, eller annan tidigare dag som det står klart hur stor del av emissionen eller erbjudandet som inte blivit tecknad och som institutet således ska garantera.

Sedan institutets positioner fastställts ska institutet beräkna kapitalkravet för de garanterade och reducerade positionerna enligt de regler som gäller för beräkning av kapitalkrav för innehav av nämnda finansiella instrument.

Beräkning av kapitalkrav för överskjutande exponeringar

68 § För sådana överskjutande exponeringar som avses i 35 kap. 15 § gäller ett särskilt kapitalkrav som tillkommer utöver de kapitalkrav som på normalt sätt beräknats för institutets portfölj. Den överskjutande exponeringen ska vid beräkningen av det tillkommande kapitalkravet anses utgöras av de enskilda exponeringar i handelslagret som har det högsta kapitalkravet för specifik risk och/eller motparts- och avvecklingsrisker.

Det tillkommande kapitalkravet uppgår till 200 procent av summan av de kapitalkrav som gäller för de ingående enskilda exponeringarna, om tio dagar eller mindre har förflutit sedan en överskjutande exponering uppkommit.

Om en överskjutande exponering funnits längre än tio dagar ska de exponeringar som ingår i den överskjutande exponeringen föras in i nedanstående tabell. Exponeringarna ska rangordnas efter storleken på de kapitalkrav som avses i första stycket, så att den exponering som har det lägsta kapitalkravet i procent hamnar i det lägsta inter-

vallet i tabellen och den exponering som har det näst lägsta kapitalkravet i procent följer därefter osv.

Gränserna i den första kolumnen i tabellen avser den samlade exponeringens andel av kapitalbasen. Det är enbart de exponeringar som ingår i den överskjutande exponeringen som ska föras in i tabellen.

Överskjutande exponering	Faktor
Upp till 40 %	200 %
40– 60 %	300 %
60– 80 %	400 %
80–100 %	500 %
100–250 %	600 %
över 250 %	900 %

Det tillkommande kapitalkravet för den överskjutande exponeringen uppgår till summan av de kapitalkrav som enligt detta kapitel gäller för de ingående enskilda exponeringarna, sedan dessa multiplicerats med de i tabellen angivna procentsatserna.

Allmänna råd

Exempel

- Kapitalbas: tkr
Ett instituts kapitalbas är lika med 100.000
Den övre gränsen för stora exponeringar är därmed 25.000 tkr (25 procent av kapitalbasen)
- Sammansättningen av institutets stora exponering: tkr
 - Övrig verksamhet:

Utlåning till Bank A	20.000
Summa exponeringar i den övriga verksamheten	20.000

Institutet uppfyller därmed det första villkoret i 35 kap. 15 § att den överskjutande exponeringen till sin helhet ska härröra från handelslagret. Institutet har dessutom en marginal på 5.000 tkr som får fyllas upp med exponeringar från handelslagret.
 - Handelslager:

	Kapitalkrav, %	tkr
Lång aktieposition i Bank A	4,00	270.000
Lång position i bankcertifikat emitterat av Bank A (kreditkvalitetssteg 1) med återstående löptid < 6 mån	0,25	11.000
Lång position i bostadsobligation, emitterad av bolåneinstitut (kreditkvalitetssteg 1) i samma finansiella företagsgrupp som Bank A, med en återstående löptid > 24 mån	1,60	20.000
Summa exponeringar i handelslagret		301.000
Summa exponeringar mot Bank A		321.000

Exponeringarna i handelslagret uppgår till 301 % av institutets kapitalbas (301.000/100.000). Institutet uppfyller därmed villkoret som anges i den tredje punkten i 35 kap. 15 §.
- Exponeringarna i handelslagret rangordnas efter storleken på de kapitalkrav i procent som avses i första stycket:

	Kapitalkrav, %	tkr
Lång position i bankcertifikat	0,25	11.000
Lång position i bostadsobligation	1,60	20.000
Lång aktieposition	4,00	270.000

4. Den överskjutande exponeringen beräknas:

Exponeringar i handelslagret som uppgår till 5.000 tkr ryms inom gränsen för stora exponeringar. 5.000 tkr av den exponering som har det lägsta kapitalkravet i procent behöver därmed inte räknas till den överskjutande exponeringen.

Ingående exponeringar i den överskjutande exponeringen	tkr
Lång position i bankcertifikat	6.000
Lång position i bostadsobligation	20.000
Lång aktieposition	270.000

Den överskjutande exponeringen uppgår sammanlagt till 296.000 tkr. Om vi antar att detta är den enda överskjutande exponeringen som institutet har så är även villkoret i den andra punkten i 35 kap. 15 § uppfyllt.

5. Beräkning av kapitalkrav:

För den överskjutande exponeringen som har funnits i tio dagar eller kortare:

		Kapitalkrav, tkr
Lång position i bankcertifikat	$6.000 \times 0,25 \% =$	15
Lång position i bostadsobligation	$20.000 \times 1,60 \% =$	320
Lång aktieposition	$270.000 \times 4,00 \% =$	10.800
Summa kapitalkrav för exponeringarna		11.135

Kapitalkravet för den överskjutande exponeringen = $11.135 \times 200 \% = 22.270$

För den överskjutande exponeringen som har funnits längre än tio dagar:

Den övre gränsen för det första intervallet i tabellen går vid 40.000 tkr (100.000 × 40 procent). Motsvarande gräns för det andra intervallet går vid 60.000 tkr osv. Av den överskjutande exponeringen ska 15.000 tkr (40.000 – 25.000) föras till det första intervallet, 20.000 tkr till det andra intervallet osv.

Intervall 1		Kapitalkrav, tkr
Lång position i bankcertifikat	$6.000 \times 0,25 \% \times 200 \% =$	30
Lång position i bostadsobligation	$9.000 \times 1,60 \% \times 200 \% =$	88
Intervall 2		
Lång position i bostadsobligation	$11.000 \times 1,60 \% \times 300 \% =$	528
Lång aktieposition	$9.000 \times 4,00 \% \times 300 \% =$	1.080
Intervall 3		
Lång aktieposition	$20.000 \times 4,00 \% \times 400 \% =$	3.200
Intervall 4		
Lång aktieposition	$20.000 \times 4,00 \% \times 500 \% =$	4.000
Intervall 5		
Lång aktieposition	$150.000 \times 4,00 \% \times 600 \% =$	36.000
Intervall 6		
Lång aktieposition	$71.000 \times 4,00 \% \times 900 \% =$	25.560
Kapitalkrav för den överskjutande exponeringen		70.686

Avvecklingsrisker

Omfattning

69 § Kapitalkrav för avvecklingsrisker ska beräknas för positioner som ingår i ett instituts handelslager. Repor, omvända repor och utlåning och lån av värdepapper eller råvaror är undantagna från denna bestämmelse.

Vid beräkning av kapitalkravet för avvecklingsrisker ska detta bestämmas med hänsyn till den risk för förlust som institutet kan drabbas av om en transaktion inte fullföljts på avtalad avvecklingsdag. I en enskild transaktion påförs antingen köpare eller säljare kapitalkrav.

Beräkning av kapitalkrav

70 § För transaktioner i ränte-, aktie-, valutakurs- och råvaruanknutna finansiella instrument samt råvaror som inte avvecklas på den överenskomna avvecklingsdagen ska institutet beräkna den förlust, dvs. den negativa prisskillnad som institutet riskerar att drabbas av utan hänsyn tagen till eventuella positiva prisskillnader. Någon nettobereäkning av positiva och negativa prisskillnader i olika transaktioner får inte ske. Den negativa prisskillnaden utgörs av skillnaden mellan avtalat pris för det finansiella instrumentet eller råvaran och det aktuella marknadsvärdet vid beräkningstillfället. Om ett finansiellt instrument eller råvara köpts uppstår en negativ prisskillnad om det aktuella marknadsvärdet på instrumentet eller råvaran överstiger det avtalade priset. Om ett finansiellt instrument eller råvara sålts uppstår en negativ prisskillnad om det avtalade priset överstiger det aktuella marknadsvärdet på instrumentet eller råvaran.

Kapitalkravet beräknas genom att multiplicera absolutvärdet av den negativa prisskillnaden med tillämplig faktor, se tabellen nedan.

Antal arbetsdagar efter avtalad avvecklingsdag	Kapitalkrav (%)
0–3	0
4–5	75
≥6	100

Allmänna råd

Exempel

Ett institut har köpt Ericsson B för 100.000 och sålt Volvo B för 100.000. Fyra dagar efter den överenskomna avvecklingsdagen är marknadsvärdet på de köpta Ericssonaktierna 103.000 och marknadsvärdet på de sålda Volvoaktierna 104.000. Institutets negativa prisskillnad blir -3.000 (= 100.000 - 103.000) och hänför sig till köpet av Ericssonaktierna. Institutets kapitalkrav blir 2.250 (= 3.000 × 0,75).

71 § Antalet arbetsdagar efter avtalad avvecklingsdag är oberoende av avvecklingscykeln i fråga eftersom kapitalkrav utgår från och med fjärde dagen efter avtalad avvecklingsdag.

Motpartsrisiker

Allmänna bestämmelser

72 § Institutet ska beräkna riskvägt exponeringsbelopp för motpartsrisiken i

1. affärer där motparten inte har fullgjort sin leverans/betalningsförpliktelse,
2. OTC-derivat och kreditderivat,
3. repor, omvända repor, utlåning eller lån av värdepapper eller råvaror,
4. marginallånetransaktioner som baseras på värdepapper eller råvaror.

Beräkning av riskvägt exponeringsbelopp ska ske enligt schablonmetoden för kreditrisker. Om institutet fått medgivande enligt 4 kap. 7 § kapitaltäckningslagen att använda IRK-metoden ska denna metod användas. Schablonmetoden för kreditrisker i och IRK-metoden ska justeras i enlighet med vad som anges i 73–82 §§ nedan.

Affärer där motparten inte har fullgjort sin leverans/betalningsförpliktelse

73 § Ett institut ska tillämpa bestämmelserna i 74–77 §§ om institutet har erlagt betalning för värdepapper, utländsk valuta eller råvaror innan det har erhållit dem, eller om institutet har levererat värdepapper, utländsk valuta eller råvaror innan det har erhållit betalning för dem.

74 § Institutet ska från och med den avtalade avvecklingsdagen och fram till och med fjärde dagen efter avvecklingsdagen, behandla den del i affären som motparten inte fullgjort som en exponering, för vilken institutet ska beräkna riskvägt belopp. När det gäller gränsöverskridande affärer ska en exponering inte anses uppkomma förrän dagen efter avtalad avvecklingsdag.

75 § Ett institut som använder IRK-metoden ska beräkna riskvägt exponeringsbelopp för den enligt 73–74 §§ fastställda exponeringen enligt 39 kap. Följande avsteg från de där angivna reglerna får göras:

1. Om institutet inte har några andra exponeringar mot motparten får institutet använda ett PD som baseras på motpartens externa kreditvärdering.
2. Ett institut som har medgivande att använda egna estimat av LGD får använda ett LGD på 45 %. En förutsättning för detta är att institutet använder detta LGD för samtliga exponeringar som uppstår enligt 73–74 §§.

Ett institut som använder IRK-metoden får också beräkna riskvägt exponeringsbelopp för de enligt 73–74 §§ fastställda exponeringar enligt schablonmetoden för kreditrisker, under förutsättning att institutet använder denna metod för samtliga sådana exponeringar.

76 § Om de exponeringar som avses i 73–74 §§ är obetydliga i förhållande till institutets totala exponeringar får institutet tillämpa en riskvikt på 100 %. En förutsättning är att denna metod tillämpas för samtliga sådana exponeringar.

77 § Från och med den femte dagen efter den avtalade avvecklingsdagen och tills affären upphör, ska institutet dra av värdet på det som institutet har levererat till motparten från kapitalbasen. Om affären har ett positivt marknadsvärde ska även detta värde dras av från kapitalbasen.

Kreditderivat

78 § Det som anges om ränte-, aktie-, råvaru- och valutakursanknutna derivatinstrument i 18 och i 40 kap. ska även tillämpas för kreditderivat i form av kreditswappar och totalavkastningsswappar.

79 § Vid beräkning av möjlig riskförändring ska kreditderivatet ges en riskfaktor på 10 %. Om referenstillgången är en sådan tillgång som kan ges en riskvikt för specifik risk enligt 44 eller 45 §, får riskfaktorn anges till 5 %.

Om kreditderivatet är en kreditswapp får institutet använda en riskfaktor på 0 % om följande krav är uppfyllda.

1. Institutet ska genom kreditswappen ha en lång position i den underliggande tillgången, dvs. institutet har köpt risk.
2. Avtalet för kreditswappen får inte innehålla någon bestämmelse som innebär att derivatet stänger i händelse av insolvens hos den som har en kort position i den underliggande tillgången.

När ett kreditderivat är utformat så att det utfaller till betalning när det *n*:te fallissemanget inträffar i en korg av tillgångar ska riskfaktorn bestämmas på följande sätt. Institutet ska utgå från den tillgång i korgen som har den *n*:te sämsta kreditkvaliteten. Om denna tillgång är en sådan tillgång som kan ges en riskvikt för specifik risk enligt 44 eller 45 § ska riskfaktorn vara 5 %. I annat fall ska riskfaktorn vara 10 %.

Finansiella säkerheter

80 § Säkerheter som uppfyller villkoren i 25 respektive 55 kap. är godtagbara säkerheter.

Som godtagbara säkerheter räknas även finansiella instrument och råvaror hänförliga till handelslagret om dessa också ingår i repotransaktioner eller i värdepappers- och råvarulån som också ingår i handelslagret.

Om institutet använder föreskrivna volatilitetsjusteringar ska säkerheter som är godtagbara enligt andra stycket volatilitetsjusteras enligt kategorin "Övriga godtagbara säkerheter".

Om institutet använder egna estimat av volatilitetsjusteringar ska dessa estimat beräknas individuellt för de säkerheter som är medräkningsbara enligt andra stycket.

81 § Institut som beräknar riskvägt exponeringsbelopp med schablonmetoden för kreditrisker får inte beräkna effekten av finansiella säkerheter, som ställts för att skydda positioner i handelslagret, enligt den förenklade metoden i 25 kap. 15–19 §§.

Avtal om nettoberäkning

82 § Institut som enligt 26 eller 56 kap. tar hänsyn till nettningsavtal vid beräkningen av riskvägt exponeringsbelopp, ska när det gäller repotransaktioner, värdepappers- eller råvarulån eller andra kapitalmarknadsdrivna transaktioner beakta följande. För denna typ av transaktioner får nettouträkning mellan transaktioner hänförliga till handelslagret respektive den övriga verksamheten, endast ske om följande villkor är uppfyllda:

1. Alla transaktioner ska marknadsvärderas dagligen.
2. Alla finansiella instrument eller råvaror som lånas, köps eller tas emot i transaktionerna ska vara medräkningsbara säkerheter enligt bestämmelserna i 25 eller 55 kap.

Avsnitt G Övrig verksamhet

14 kap. Tillämpningsområde

1 § Detta avsnitt ska – om inte Finansinspektionen har lämnat tillstånd att använda en avancerad metod enligt avsnitt L – tillämpas av ett institut vid beräkning av riskvägt exponeringsbelopp för kreditrisk i den övriga verksamheten.

Underavsnitt G1 Schablonmetod för kreditrisk

15 kap. Beräkning av riskvägt exponeringsbelopp

1 § För varje exponering ska riskvägt exponeringsbelopp beräknas genom att exponeringsbeloppet enligt 2 eller 3 § multipliceras med den riskvikt som gäller för exponeringen.

2 § Vid följande situationer får ett institut beräkna riskvägt exponeringsbelopp enligt reglerna om värdepapperisering i underavsnitt G2:

1. när institutet har genomfört en traditionell värdepapperisering av exponeringar för vilka institutet annars skulle beräkna riskvägt exponeringsbelopp enligt schablonmetoden för kreditrisk, och
2. när institutet har genomfört en syntetisk värdepapperisering av exponeringar för vilka institutet annars skulle beräkna riskvägt exponeringsbelopp enligt schablonmetoden för kreditrisk.

Ett institut som ska beräkna riskvägt exponeringsbelopp för exponeringar som ska hänföras till exponeringsklassen positioner i värdepapperisering ska, om de underliggande värdepapperiserade exponeringarna är sådana för vilka institutet skulle beräkna riskvägt exponeringsbelopp enligt schablonmetoden för kreditrisk, tillämpa reglerna om värdepapperisering i underavsnitt G2.

Med positioner i en värdepapperisering avses även exponeringar som uppkommer genom ränte- eller valutaderivatinstrument som ingår i värdepapperiseringen struktur.

Ett institut som tillhandahåller kreditriskskydd för positioner i en värdepapperisering anses ha en direkt position i värdepapperiseringen.

Första och andra styckena ska även tillämpas vid andra strukturer med samma ekonomiska innebörd som traditionella respektive syntetiska värdepapperiseringar.

3 § Exponeringsbeloppet för poster inom balansräkningen ska utgöras av nettobokföringsvärdet.

I en leasingtransaktion ska exponeringsbeloppet för leasingobjektet vara det bokförda värdet.

I en leasingtransaktion ska exponeringsbeloppet för minimileaseavgifterna vara nuvärdet av dessa. Minimileaseavgifterna är de betalningar under leasetiden som lease-

tagaren förpliktigas att betala, eller kan förpliktigas att göra, samt alla förmånliga köpoptioner som sannolikt kommer att utnyttjas.

Fordringar och skulder får vid beräkning av kapitalkravet för risker i övrig verksamhet endast nettoberäknas i de fall som anges i 26 kap. Detta gäller oavsett vad som gäller för den externa redovisningen.

Exponeringsbeloppet för åtaganden utanför balansräkningen ska utgöras av det nominella beloppet multiplicerat med en konverteringsfaktor enligt 17 kap.

Exponeringsbeloppet för motpartsrisk i derivatkontrakt ska beräknas enligt 18 kap.

För motpartsrisken i derivatkontrakt, återköpstransaktioner, marginallån samt värdepappers- och råvarulån får exponeringsbeloppet anges till (noll) 0 om följande förutsättningar är uppfyllda:

1. Exponeringarna ska vara mot en clearingorganisation.
2. Deltagarna i clearingen ska dagligen ställa säkerheter för den exponering de ut-sätter clearingorganisationen för.
3. Säkerheten ska täcka både den aktuella exponeringen och eventuell framtida exponering.

Motpartsrisk för derivatkontrakt, återköpstransaktioner, marginallån samt värdepappers- och råvarulån får, efter medgivande från Finansinspektionen, i stället beräknas enligt underavsnitt L6.

4 § Alla exponeringar ska hänföras till någon av nedanstående exponeringsklasser:

1. Exponeringar mot stater och centralbanker.
2. Exponeringar mot kommuner och därmed jämförliga samfälligheter samt myndigheter.
3. Exponeringar mot administrativa organ, icke-kommersiella företag samt tros-samfund.
4. Exponeringar mot multilaterala utvecklingsbanker.
5. Exponeringar mot internationella organisationer.
6. Institutexponeringar.
7. Företagsexponeringar.
8. Hushållsexponeringar.
9. Exponeringar med säkerhet i fastighet.
10. Oreglerade poster.
11. Högriskposter.
12. Exponeringar i form av säkerställda obligationer.
13. Positioner i värdepapperisering.
14. Exponeringar mot fonder.
15. Övriga poster.

5 § När leaseavtalet är utformat så att institutet bär den ekonomiska risken som förknippas med leasingobjektet, ska leasingobjektet hanteras som en materiell tillgång.

Nuvärdet av minimileaseavgifterna ska ses som en exponering mot leasetagaren och hänföras till dennes exponeringsklass.

6 § Avtal om försäljning och återköp samt rena terminsköp ska hänföras till den exponeringsklass som gäller för tillgångarna i fråga, och inte den som gäller för motparten.

7 § Exponeringar som dragits av från kapitalbasen ska, oavsett vilken exponeringsklass de hänförs till, ges 0 % riskvikt vid beräkning av riskvägt exponeringsbelopp.

8 § Ett instituts exponeringar mot moder-, dotter- eller syskonföretag får, oavsett vilken exponeringsklass de hänförs till, ges 0 % riskvikt vid beräkning av riskvägt exponeringsbelopp, om nedanstående villkor är uppfyllda. Undantagna från denna hantering är aktieexponeringar eller exponeringar i form av andra poster som får räknas in i det emitterande institutets kapitalbas.

1. Motparten är ett institut eller ett finansiellt holdingföretag. Motparten ska ha sitt säte i Sverige samt konsolideras fullständigt i samma finansiella företagsgrupp som institutet.

2. Motparten har motsvarande processer för riskbedömning, riskmätning och kontroll som institutet.
3. Det finns inte några rådande eller förutsedda materiella eller rättsliga hinder för att motparten snabbt ska kunna överföra medel ur kapitalbasen eller återbetala skulder till institutet.

9 § Vid beräkning av riskvägt exponeringsbelopp för en exponering får institut ta hänsyn till eventuella kreditriskkydd enligt underavsnitt G3.

16 kap. Exponeringsklasser och riskvikter

1 § När exponeringens riskvikt kan bestämmas utifrån extern kreditvärdering får riskvikten ges med utgångspunkt i exponeringens kreditkvalitetssteg enligt reglerna om användning av extern kreditvärdering i avsnitt E.

Exponeringar mot stater och centralbanker

2 § Exponeringar mot stater och centralbanker ska ges riskvikt enligt 2 § kapitaltäckningsförordningen.

Exponeringar mot kommuner och därmed jämförliga samfälligheter

3 § Exponeringar mot kommuner och därmed jämförliga samfälligheter ska ges riskvikt enligt 8 § kapitaltäckningsförordningen.

4 § Exponeringar mot trossamfund ska ges 100 % riskvikt. Om exponeringar mot ett visst trossamfund av en tillsynsmyndighet inom EES behandlas som exponeringar mot stater och centralbanker, får sådana exponeringar ges samma riskvikt som stater och centralbanker.

Exponeringar mot administrativa organ (inklusive offentliga organ) och ickekommersiella företag

5 § Exponeringar mot administrativa organ (inklusive offentliga organ) och ickekommersiella företag ska ges 100 % riskvikt.

6 § Om exponeringar mot offentliga organ av tillsynsmyndigheter inom EES behandlas som exponeringar mot stater och centralbanker, får sådana exponeringar ges samma riskvikt som stater och centralbanker.

Om exponeringar mot offentliga organ av tillsynsmyndigheter inom EES behandlas som institutsexponeringar, får sådana exponeringar ges samma riskvikt som institutsexponeringar.

Om exponeringar mot offentliga organ av en tillsynsmyndighet i ett land utanför EES behandlas som institutsexponeringar, får sådana exponeringar efter Finansinspektionens medgivande ges samma riskvikt som institutsexponeringar.

Exponeringar mot multilaterala utvecklingsbanker

7 § Exponeringar mot multilaterala utvecklingsbanker ska ges samma riskvikt som institutsexponeringar.

8 § Exponeringar mot Inter-American Investment Corporation, Black Sea Trade and Development Bank och Central American Bank for Economic Integration ska ges samma riskvikt som institutsexponeringar.

9 § Exponeringar mot följande multilaterala utvecklingsbanker ska ges 0 % riskvikt:

1. Internationella banken för återuppbyggnad och utveckling.
2. Internationella finansieringsbolaget.
3. Interamerikanska utvecklingsbanken.
4. Asiatiska utvecklingsbanken.
5. Afrikanska utvecklingsbanken.
6. Europarådets utvecklingsbank.
7. Nordiska investeringsbanken.
8. Karibiska utvecklingsbanken.
9. Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling.

10. Europeiska investeringsbanken.
11. Europeiska investeringsfonden.
12. Organisationen för multilaterala investeringsgarantier.
13. Internationella finansieringsfaciliteten för immunisering.
14. Muslimska utvecklingsbanken. (FFFS 2007:10)

10 § Den andel av kapitalet i Europeiska investeringsfonden som tecknats men som inte betalats ska ges 20 % riskvikt.

Exponeringar mot internationella organisationer

11 § Exponeringar mot följande internationella organisationer ska ges 0 % riskvikt:

1. Europeiska gemenskapen.
2. Internationella valutafonden.
3. Banken för internationell betalningsutjämning.

Institutsexponeringar

12 § Om ett institut tillämpar den metod som anges i 10 § kapitaltäckningsförordningen, ska riskvikt ges enligt tabell 1. I annat fall ska 100 % riskvikt tillämpas.

Tabell 1

Kreditkvalitetssteg	1	2	3	4	5	6
Riskvikt	20 %	50 %	100 %	100 %	100 %	150 %

13 § Exponeringar mot institut, eller utländsk motsvarighet, i stater utan extern kreditvärdering ska ges 100 % riskvikt.

14 § Exponeringar mot ett institut, eller utländsk motsvarighet, med en ursprunglig löptid på högst tre månader, ska ges 20 % riskvikt.

Kortfristiga exponeringar mot institut

15 § Kortfristiga exponeringar mot institut, för vilka det finns en extern kreditvärdering för den specifika exponeringen, får ges riskvikt enligt tabell 2.

Tabell 2

Kreditkvalitetssteg	1	2	3	4	5	6
Riskvikt	20 %	50 %	100 %	150 %	150 %	150 %

Placeringar i kapitalbasinstrument

16 § Placeringar i av andra institut, eller utländsk motsvarighet, emitterade aktier eller andra instrument som får räknas in i kapitalbasen, ska ges 100 % riskvikt. Detta gäller under förutsättning att avdrag inte ska ske enligt 3 kap. 5 § kapitaltäckningslagen.

Företagsexponeringar

17 § Exponeringar mot företag, för vilka det finns en extern kreditvärdering, får ges riskvikt enligt tabell 3. I annat fall ska det högsta värdet av 100 % riskvikt eller statens riskvikt där företaget har sitt säte tillämpas.

Tabell 3

Kreditkvalitetssteg	1	2	3	4	5	6
Riskvikt	20 %	50 %	100 %	100 %	150 %	150 %

18 § Exponeringar mot företag utan extern kreditvärdering ska ges det högsta värdet av 100 % riskvikt eller statens riskvikt där företaget har sitt säte.

Kortfristiga exponeringar mot företag

19 § Kortfristiga exponeringar mot företag, för vilka det finns en extern kreditvärdering för den specifika exponeringen, får ges riskvikt enligt tabell 4.

Tabell 4

Kreditkvalitetssteg	1	2	3	4	5	6
Riskvikt	20 %	50 %	100 %	150 %	150 %	150 %

Hushållsexponeringar

20 § Hushållsexponeringar ska ges 75 % riskvikt.

21 § Med hushållsexponeringar avses exponeringar mot fysiska personer och exponeringar mot små eller medelstora juridiska personer om institutets och i förekommande fall den finansiella företagsgruppens totala exponering mot den fysiska eller juridiska personen högst uppgår till ett belopp som motsvarar 600.000 euro.

Vid fastställandet av den totala exponeringen ska alla exponeringar, med undantag för exponeringar som är säkerställda med panträtt i bostadsfastighet eller bostadsrätt, mot en kund eller en grupp av kunder med inbördes anknytning beaktas. Institutet ska ha vidtagit skäliga åtgärder för att försäkra sig om att den totala exponeringen inte överstiger den angivna gränsen.

Exponeringen ska för att få hänföras till hushållsexponeringar vara en av ett betydande antal exponeringar med liknande egenskaper, så att riskerna i samband med sådan utlåning minskas väsentligt.

22 § Värdepapper får inte hänföras till klassen för hushållsexponeringar.

Exponeringar med säkerhet i fastighet

23 § Exponeringar som är säkerställda med pant i annan fastighet än bostadsfastighet eller bostadsrätt ska ges 100 % riskvikt.

Exponeringar som är säkerställda med panträtt i bostadsfastighet eller bostadsrätt

24 § Exponeringar eller del av exponeringar som är säkerställda med panträtt i bostadsfastighet eller bostadsrätt, ska ges 35 % riskvikt för den del som, tillsammans med eventuella fordringar med bättre rätt, högst motsvarar 75 % av bostadsfastighetens eller bostadsrättens värde. Överskjutande del ska ges 75 % riskvikt.

25 § Med bostadsfastighet avses fastighet som i sin helhet taxeras som småhusenhet eller hyreshus. Här inräknas även fritidshus och obebyggd tomtmark avsedd för småhusbebyggelse. Fastighet med färdigställd byggnad som är eller kommer att bli bebodd eller uthyrd av låntagaren och som med hänsyn till läge, utformning och planering kan utnyttjas som bostad, hänförs hit om minst femtio procent av byggnadens yta kan disponeras för bostadsändamål. Med fastighet avses här även byggnad på annans mark.

26 § Bostadsfastigheter belägna i Sverige är godtagbara som säkerhet om fastighetens värde inte är väsentligen beroende av kreditvärdigheten hos motparten. Detta villkor innefattar inte situationer då enbart makroekonomiska faktorer påverkar både fastighetens värde och motpartens kreditvärdighet.

27 § Bostadsfastigheter utanför Sverige är godtagbara som säkerhet om följande villkor är uppfyllda:

1. Fastighetens värde får inte vara väsentligen beroende av kreditvärdigheten hos motparten. Detta villkor innefattar inte situationer då enbart makroekonomiska faktorer påverkar både fastighetens värde och motpartens kreditvärdighet.
2. Den huvudsakliga finansieringskällan för återbetalningen av lånet får inte vara den inkomst som fastigheten ger upphov till.

Undantagna från villkor 2 är bostadsfastigheter som är belägna inom EES och för vilka tillsynsmyndigheten, i det land där bostadsfastigheten är belägen, inte tillämpar villkoret.

Med bostadsfastighet avses även innehav i aktier i finska bostadsaktiebolag som är verk samma enligt den finska lagen om bostadsaktiebolag.

28 § Exponeringar ska betraktas som säkerställda med panträtt i bostadsfastighet eller bostadsrätt, endast om följande villkor är uppfyllda:

1. Upplåtelsen av säkerhet ska vara rättsligt bindande i alla relevanta jurisdiktioner och eventuella krav på registrering ska vara uppfyllda. Det ska vara möjligt för institutet att söka betalning ur säkerhetens värde utan oskäligt dröjsmål.
2. Institutet ska regelbundet kontrollera bostadsfastigheternas och bostadsrätternas värde. För de bostadsfastigheter som avses i 25–27 §§ ska denna kontroll utföras åtminstone var tredje år. Kontrollen ska göras oftare då det sker väsentliga förändringar av ekonomiska faktorer som påverkar fastighetsmarknaden. En individuell värdering av varje enskild bostadsfastighet och bostadsrätt är inte nödvändig utan institutet får använda statistiska metoder för att bestämma värdet och på det sättet identifiera de bostadsfastigheter och bostadsrätter som bör omvärderas. Institutet ska dock göra en individuell värdering av bostadsfastigheter och bostadsrätter som institutet befarar kan ha sjunkit väsentligt i värde relativt den övriga fastighetsmarknaden. För lån som överstiger ett belopp motsvarande 3 miljoner euro eller 5 % av institutets kapitalbas ska institutet låta en oberoende värderingsman göra en individuell värdering åtminstone var tredje år.

Med en oberoende värderingsman avses här en person med relevant kompetens och erfarenhet som har en oberoende ställning i förhållande till kreditbeslutsprocessen.

3. Institutet ska i ett styrdokument fastställa vilka typer av bostadsfastigheter och bostadsrätter som institutet bedömer utgöra godtagbara säkerheter.
4. Bostadsfastigheterna och bostadsrätter ska ha ett fullgott försäkringsskydd. Institutet ska ha rutiner för att övervaka att ett sådant finns.

Värdering av bostadsfastigheter

29 § Värdet för bostadsfastigheter och bostadsrätter är marknadsvärdet. Med marknadsvärde avses det pris som skulle uppnås vid en marknadsmässig försäljning där skälighets tid ges för förhandlingar. Marknadsvärdet ska bedömas utan hänsyn till spekulativa och tillfälliga förhållanden.

För bostadsfastigheter i länder där det finns etablerade regler för hur ett fastighetsbelåningsvärde ska fastställas kan detta värde användas istället för marknadsvärdet.

Exponeringar som är säkerställda med panträtt i kommersiella fastigheter

30 § Exponeringar som är säkerställda med panträtt i kommersiella fastigheter belägna i ett annat EES-land än Sverige får ges 50 % riskvikt under förutsättning att tillsynsmyndigheten, i det land där fastigheten är belägen, tillåter att dessa exponeringar ges 50 % riskvikt.

Oreglerade poster

31 § Med oreglerad post avses här en exponering där förfallna ränte- eller kapitalbelopp kvarstår obetalda sedan mer än 90 dagar beräknat från den ursprungligen avtalade betalningstidpunkten.

Den andel av någon post som är utan säkerhet och som är oreglerad ska ges följande riskvikt:

1. 150 % om värdejusteringen är mindre än 20 % av den andel av exponeringen som är utan säkerhet före värdejusteringen.
2. 100 % om värdejusteringen är 20 % eller mer av den andel av exponeringen som är utan säkerhet före värdejusteringen.

32 § Exponeringar som är säkerställda med panträtt i bostadsfastighet eller bostadsrätt enligt 24–29 §§, ska ges 100 % riskvikt efter avdrag för värdejusteringar om de är oreglerade sedan mer än 90 dagar. Om värdejusteringarna är 20 % eller mer av exponeringarna före avdrag för värdejusteringar, ska riskvikten för den återstående exponeringen sättas till 50 %. Den del av exponeringen som överstiger 75 % av bostadsfastighetens eller bostadsrättens värde är inte att anse som säkerställd i detta avseende.

Högriskposter

33 § Exponeringar i samband med särskilt höga risker såsom investeringar i venture-capitalföretag och andra former av riskkapitalengagemang ska ges 150 % riskvikt.

34 § Med undantag för oreglerade poster ska exponeringar som getts 150 % riskvikt och för vilka värdejusteringar har fastställts ges följande riskvikt:

1. 100 % om värdejusteringarna är minst 20 % av exponeringens värde före avdrag för värdejusteringar.
2. 50 % om värdejusteringarna är minst 50 % av exponeringens värde före avdrag för värdejusteringar.

Exponeringar i form av säkerställda obligationer

35 § Säkerställda obligationer enligt lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer och motsvarande utländska skuldförbindelser, ska hänföras till denna exponeringsklass om säkerheten består av någon av följande exponeringar.

1. Exponeringar mot eller garanterade av stater och centralbanker inom EES.
2. Exponeringar mot eller garanterade av stater, centralbanker, multilaterala utvecklingsbanker och internationella organisationer som uppfyller kraven för kreditkvalitetssteg 1.
3. Exponeringar mot eller garanterade av offentliga organ, kommuner och därmed jämförliga samfälligheter samt myndigheter inom EES.
4. Exponeringar mot eller garanterade av offentliga organ, kommuner och därmed jämförliga samfälligheter samt myndigheter som dels getts riskvikt som exponeringar mot stater och centralbanker eller institut, dels uppfyller kraven för kreditkvalitetssteg 1.

Exponeringar mot eller garanterade av offentliga organ, kommuner och därmed jämförliga samfälligheter samt myndigheter som dels getts riskvikt som exponeringar mot stater och centralbanker eller institut, dels uppfyller kraven för kreditkvalitetssteg 2 förutsatt att exponeringarna inte överstiger 20 % av det nominella beloppet av de emitterande institutens utestående säkerställda obligationer.

5. Exponeringar mot institut som uppfyller kraven för kreditkvalitetssteg 1. Den totala exponeringen av detta slag får inte överstiga 15 % av det nominella beloppet av det emitterande kreditinstitutets utestående säkerställda obligationer eller motsvarande utländska skuldförbindelser. Exponeringar som uppstår på grund av överföring och förvaltning av gäldenärernas betalningar eller behållning efter likvidation för lån med fastighetspant till innehavarna av säkerställda obligationer eller motsvarande utländska skuldförbindelser omfattas inte av 15 %-gränsen. För exponeringar mot ett institut inom EES med en löptid på högst 100 dagar räcker det att kraven för kreditkvalitetssteg 2 uppfylls.
6. Exponeringar som säkerställts med panträtt i bostadsfastighet eller bostadsrätt enligt 24–29 §§ om panträtterna tillsammans med eventuella panter med bättre rätt, för var och en av exponeringarna, uppgår till högst 80 % av värdet av de in-tecknade fastigheterna. Exponeringar som är säkerställda med motsvarande utländska säkerheter inom EES får också hänföras hit under förutsättning att den relevanta tillsynsmyndigheten tillåter det.
7. Exponeringar som säkerställts med panträtt i kommersiella fastigheter om pant-rätterna tillsammans med eventuella panter med bättre rätt, för var och en av exponeringarna, uppgår till högst 60 % av värdet av de in-tecknade fastigheterna.

Exponeringar som är säkerställda med motsvarande utländska säkerheter inom EES får också hänföras hit under förutsättning att den relevanta tillsynsmyndigheten tillåter det.

8. Lån med säkerhet i fartyg om panträtterna tillsammans med eventuella panter med bättre rätt uppgår till högst 60 % av värdet av det intecknade fartyget.

Allmänna råd

Med motsvarande utländska säkerheter i 6 och 7 menas franska Fonds Communs de Créances eller likvärdiga organ för värdepapperisering.

36 § Säkerställda obligationer eller motsvarande utländska skuldförbindelser som emitterats före den 31 december 2007 är, oavsett vad som anges i 35 §, berättigade till den förmånsbehandling som anges i 37 § till och med förfallodagen.

37 § Säkerställda obligationer eller motsvarande utländska skuldförbindelser ska ges riskvikt som följer av den riskvikt som getts till oprioriterade fordringar på det institut som utfärdat dem. Riskvikterna ska ha följande samband:

1. Om exponeringen mot institutet ges 20 % riskvikt ska den säkerställda obligationen eller motsvarande utländsk skuldförbindelse ges 10 % riskvikt.
2. Om exponeringen mot institutet ges 50 % riskvikt ska den säkerställda obligationen eller motsvarande utländsk skuldförbindelse ges 20 % riskvikt.
3. Om exponeringen mot institutet ges 100 % riskvikt ska den säkerställda obligationen eller motsvarande utländsk skuldförbindelse ges 50 % riskvikt.
4. Om exponeringen mot institutet ges 150 % riskvikt ska den säkerställda obligationen eller motsvarande utländsk skuldförbindelse ges 100 % riskvikt.

Exponeringar mot fonder

38 § Exponeringar mot fonder ska ges 100 % riskvikt.

39 § Exponeringar mot fonder, för vilka det finns en extern kreditvärdering, får ges riskvikt enligt tabell 5.

Tabell 5

Kreditkvalitetssteg	1	2	3	4	5	6
Riskvikt	20 %	50 %	100 %	100 %	150 %	150 %

40 § Exponeringar mot en fond där institutet känner till alla de i fonden ingående exponeringarna får ges riskvikt som om de ingående exponeringarna ägdes direkt av institutet.

41 § Om institutet inte känner till fondens underliggande exponeringar får institutet beräkna en genomsnittlig riskvikt för fonden. Detta förutsätter att institutet gör antagandet att fonden först investerar i exponeringsklasserna med de högsta riskvikterna till dess att den maximala gräns som fondbestämmelserna medger för denna kategori är uppnådd, och att det därefter fortsätter att i fallande ordning investera i de efterföljande exponeringsklasserna.

42 § Ett institut får använda sig av en tredje part för att beräkna riskvikt för fonden enligt de metoder som anges i 40–41 §§, förutsatt att beräkningens riktighet kan säkerställas tillfredsställande.

43 § För att få fastställa riskvikt för en fond enligt 40–42 §§ ska följande kriterier vara uppfyllda:

1. Fonden förvaltas av ett företag som står under tillsyn inom EES.
2. Fondens informationsbroschyr eller motsvarande dokument innehåller
 - a) de kategorier av tillgångar som fonden har tillstånd att investera i, och
 - b) om investeringsbegränsningar tillämpas, det vill säga gränsvärdena och metoderna för att beräkna dem.

3. Fondens verksamhet ska rapporteras minst årligen för att göra det möjligt att bedöma tillgångar och skulder, inkomster och verksamhet.

44 § Institutet kan få medgivande från Finansinspektionen att behandla en fond, som förvaltas av ett företag som står under tillsyn i ett annat land än EES, enligt 40–42 §§. En förutsättning för medgivande är att kriterierna i 43 § punkterna 2–3 är uppfyllda.

Om en tillsynsmyndighet inom EES lämnar medgivande att behandla en fond enligt vad som anges i första stycket får institutet använda detta medgivande, utan att Finansinspektionen i sin tur lämnar medgivande.

Övriga poster

45 § Materiella tillgångar ska ges 100 % riskvikt.

46 § Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter för vilka ett institut inte kan fastställa någon motpart, eller om det skulle innebära orimligt stor belastning för institutet att fastställa motpart, ska ges 100 % riskvikt.

47 § Innehav av aktier och andra delägarinstrument ska ges 100 % riskvikt.

48 § Inneliggande kassa och likvärdiga poster ska ges 0 % riskvikt.

49 § Omyntat guld som förvaras i egna valv eller på tilldelad plats ska ges 0 % riskvikt i den utsträckning som institutet har förpliktelser i motsvarande form.

50 § Ett institut som ger kreditriskkydd för ett antal exponeringar med villkoret att det n :te fallissemangent bland exponeringarna ska utlösa betalning och att denna kredit-händelse ska avsluta kontraktet, ska använda den riskvikt som följer av reglerna om värdepapperisering, förutsatt att produkten har en extern kreditvärdering.

Om en sådan kreditvärdering inte finns ska riskvikten för exponeringarna summeras, exklusive $n-1$ exponeringar, upp till maximalt 1.250 % och multipliceras med det nominella skyddsbeloppet som ges genom kreditderivatet för att bestämma det riskvägda exponeringsbeloppet. De $n-1$ exponeringar som ska undantas från summeringen ska fastställas på basis av att de ska innefatta de exponeringar som ger upphov till ett lägre riskvägt exponeringsbelopp än det som gäller för de exponeringar som räknats in i summeringen.

51 § Exponeringar i form av övriga poster och för vilka ingen riskvikt angetts i 45–50 §§ ska ges 100 % riskvikt.

17 kap. Beräkning av exponeringsbelopp för åtaganden utanför balansräkningen

1 § Alla åtaganden utanför balansräkningen ska multipliceras med en konverteringsfaktor.

Åtaganden av högriskkaraktär

2 § För följande åtaganden gäller en konverteringsfaktor på 100 %.

1. Garantier som har karaktär av kreditsubstitut samt andra liknande åtaganden:
 - a) Garantier som är knutna till kreditgivning och andra garantier av finansiell karaktär samt egna accepter. Det nominella beloppet ska utgöras av beloppet som garantin gäller för.
 - b) Garantiförbindelser som institut har utfärdat gentemot VPC AB, vilka innebär att institutet till VPC AB vid anfordran ska betala ett högsta belopp enligt garantiförbindelsen i egenskap av emittent i vp-systemet (så kallad emittentgaranti) och/eller som delägare i VPC AB (så kallad ägargaranti).
2. Endosserade växlar, oåterkalleliga kreditlöften m. m.:
 - a) Endosserade växlar för vilka inget annat institut bär växelansvar samt andra transaktioner med regressrätt.
 - b) Oåterkalleliga kreditlöften som har karaktär av kreditsubstitut samt avtal om att inom viss tid ställa deposition till förfogande (forward forward deposits).

- c) Avtal om överlåtelse av kredit med kvarliggande kreditrisk samt avtal där kreditrisken kvarligg hos institutet genom att överlåtelsen kombineras med en utställd säljoption.
 - d) Åtaganden i samband med investortleasing där åtagandet innebär en definierad kreditrisk.
3. Återköpstransaktion:
- a) I en äkta repa ska den överförande parten beräkna kapitalkrav för motpartsriskerna avseende den överförda tillgången.
 - b) Institut som är säljare i avistaledet i en s. k. oäkta repa och som har skyldighet att vid en senare tidpunkt köpa tillbaka en tidigare såld tillgång ska för det överenskomna lösenpriset ges den riskvikt som gäller för den i transaktionen underliggande tillgången.
4. Värdepapperslån m.m.:
- a) Riskvikt för utlånade tillgångar sker med utgångspunkt i vem som är motpart.
 - b) Riskvikt avseende säkerhet ställd för inlånade tillgångar sker med utgångspunkt i vem som är motpart.
5. Marginallån.
6. Åtagande att erlægga likvid m.m.:
- a) Åtaganden såsom till exempel obetald del av betalning för aktier och andra värdepapper som säljare vid anfordran kan kräva slutlikvid för samt andra poster av högrisktyp.
 - b) Om institut på likviddag från säljare får en leveransförbindelse i stället för det köpta fondpapperet beräknas kapitalkravet på leveransförbindelsen. Leveransförbindelsen ska ges riskvikt med utgångspunkt i vem som utfärdat förbindelsen.
7. Likviditetsförvaltningsuppdrag med garanti:
- a) Placeringar i samband med likviditetsförvaltningsuppdrag med garanterad återbetalning av kapitalbeloppet.

Åtaganden av medelriskkaraktär

3 § För följande åtaganden gäller en konverteringsfaktor på 50 %.

1. Öppnade och bekräftade rembursar, utom sådana som får innefattas under 4 § 1.
2. Garantier som inte har karaktär av kreditsubstitut:
 - a) Garanti- och ansvarsförbindelser (t.ex. anbuds-, fullgörande-, tull- och skattegarantier) samt garantiförbindelser som inte har karaktär av kreditsubstitut eller är av finansiell karaktär.
 - b) Oåterkalleliga kreditlöften som inte har karaktär av kreditsubstitut.
 - c) Borgensförbindelse, som en bank har utfärdat för ett annat instituts räkning, vilken innebär att banken ska svara som för egen skuld för institutets fullgörande av förpliktelserna gentemot OM Stockholmsbörsen AB.
3. Outnyttjade kreditmöjligheter m.m.:
 - a) Outnyttjade kreditmöjligheter (till exempel åtaganden att lämna kredit eller att utfärda garantier/accepter) som dels har en ursprunglig giltighetstid på mer än ett år, dels är juridiskt bindande för institutet, det vill säga institutet har inte en ovillkorlig rätt att frånträda åtagandet. För kontokortsföretag innefattas här den av kund enligt företagets bokföring per rapportdagen inte disponerade kontokortskrediten.
 - b) Garantier för företags-, certifikats-, marknadsbevis- eller annat inhemskt låneprogram med en ursprunglig giltighetstid på mer än ett år och för vilka institutet är bundet på samma sätt som anges under a.
4. Garantier för låneprogram:
 - a) Åtaganden i form av Note Issuance Facilities (NIFs) och Revolving Underwriting Facilities (RUFs).

Åtaganden av medellågriskkaraktär

4 § För följande åtaganden gäller en konverteringsfaktor på 20 %.

1. Remburser m.m.:
 - a) Remburser för vilka levererade varor utgör säkerhet.
2. Outnyttjade kreditmöjligheter m.m.:
 - a) Outnyttjade kreditmöjligheter (till exempel åtaganden att lämna kredit eller att utfärda garantier/accepter) som dels har en ursprunglig giltighetstid på högst ett år, dels inte när som helst kan återtas villkorslöst utan avisering eller som inte omfattas av effektiva bestämmelser om automatiskt återtagande om låntagarens kreditvärdighet försämras. Här innefattas alltså av kredittagare outnyttjad del av beviljad kredit med nämnda giltighetstid.
 - b) Garantier för företags-, certifikats-, marknadsbevis- eller annat inhemskt låneprogram med en ursprunglig giltighetstid på högst ett år och för vilka institutet är bundet på samma sätt som angivits under a.

Åtaganden av lågriskkaraktär

5 § För följande åtaganden gäller en konverteringsfaktor på 0 %.

1. Outnyttjade kreditmöjligheter m.m.:
 - a) Outnyttjade kreditmöjligheter (till exempel åtaganden att lämna kredit eller att utfärda garantier/accepter) som när som helst kan återtas utan föregående avisering. Krediter till hushåll får betraktas som villkorslöst återtagbara om avtalsvillkoren medger att institutet återtar dem i hela den utsträckning som tillåts enligt konsumentskyddslagstiftningen och därmed sammanhängande lagstiftning.
 - b) Garantier för företags-, certifikats-, marknadsbevis- eller annat inhemskt låneprogram som när som helst kan återtas utan föregående avisering.

18 kap. Beräkning av exponeringsbelopp för derivatkontrakt

1 § Ett institut som inte fått tillstånd enligt 4 kap. 4 § i kapitaltäckningslagen att använda en avancerad riskmetod för beräkning av exponeringsbelopp för motpartsrisken i ränte-, aktie-, råvaru- och valutakursanknutna derivatkontrakt, ska tillämpa aningen marknadsvärderingsmetoden eller riskmetoden.

Inom en finansiell företagsgrupp får marknadsvärderingsmetoden och riskmetoden kombineras. En enskild juridisk person ska däremot, med undantag för vad som anges i 27 §, endast använda en metod.

2 § Derivatkontrakt som är baserade på olika typer av index ska hänföras till ränte-, aktie-, råvaru- respektive valutakursanknutna derivatkontrakt beroende på vilken typ av index som är relevant i det aktuella fallet.

3 § Ett institut som köper kreditriskskydd genom kreditderivat för en exponering som inte hänförs till handelslagret eller för en motpartsriskexponering får sätta exponeringsbeloppet för kreditderivatet till noll (0).

4 § Exponeringsbeloppet för motpartsrisken i sålda kreditswappar, det vill säga institutet har utfärdat kreditriskskydd som ingår i den övriga verksamheten, ska sättas till noll.

5 § Institutet får ta hänsyn till avtal om nettoberäkning vid fastställandet av exponeringsbeloppet enligt bestämmelserna i 26 kap.

Marknadsvärderingsmetoden

7 § Exponeringsbeloppet utgörs av summan av den aktuella ersättningskostnaden per balansdagen enligt 8 § och ett belopp för möjlig riskförändring enligt 9 §. För ränteswappar för vilka båda benen är uttryckta i samma valuta och båda benen baseras på rörliga räntor, ska exponeringsbeloppet endast utgöras av ersättningskostnaden.

8 § Med den aktuella ersättningskostnaden för ett befintligt kontrakt avses den kostnad som institutet skulle ha för att per balansdagen anskaffa ett motsvarande nytt kontrakt. Om kontraktet är av en typ som omsätts regelbundet på marknaden, kan ersättningskostnaden sättas lika med det aktuella marknadsvärdet. Om aktuella marknadspriser inte kan avläsas ska kontraktet nuvärdesberäknas med aktuella marknadsräntor och valutakurser. Beräkningen görs utifrån gällande noteringar som erfarenhetsmässigt bedöms vara korrekta för de valutor och löptider som kontraktet innehåller. För kontrakt med negativt marknadsvärde anses ersättningskostnaden vara noll.

9 § Med belopp för möjlig riskförändring avses ett belopp som ger uttryck för möjligheten att ersättningskostnaden stiger under kontraktets återstående löptid beräknat från balansdagen. Möjlig riskförändring beräknas för varje kontrakt (även för kontrakt som har ett negativt marknadsvärde per balansdagen) som produkten av kontraktets nominella belopp och en riskfaktor som ges i tabell 6.

Tabell 6

Kontraktets återstående löptid	Ränteanknutna kontrakt	Valuta- och guldanknutna kontrakt	Aktieanknutna kontrakt	Kontrakt baserade på ädelmetaller utom guld	Kontrakt baserade på råvaror utom ädelmetaller
≤ 1 år	0 %	1 %	6 %	7 %	10 %
> 1 ≤ 5 år	0,5 %	5 %	8 %	7 %	12 %
> 5 år	1,5 %	7,5 %	10 %	8 %	15 %

Kontrakt som inte motsvarar någon av de fem kategorier som anges i tabellen ska behandlas som kontrakt baserade på råvaror utom ädelmetaller.

För kontrakt där utestående exponeringar regleras periodiskt så att kontraktets marknadsvärde är noll vid varje sådant tillfälle, ska den återstående löptiden vara lika med tiden till nästa datum då kontraktet ska regleras.

10 § Med nominellt belopp avses det belopp i redovisningsvalutan som det ursprungliga kontraktet omfattar. Vid bestämmandet av ett kontrakts nominella belopp då redovisningsvalutan inte ingår i något led, beräknas beloppet enligt gällande avistakurser vid beräkningstillfället. Det nominella beloppet ska vara det högsta av de två belopp som framkommer vid omräkningen till redovisningsvalutan.

Institutet ska säkerställa att de nominella belopp som ska beaktas är relevanta för den risk kontraktet medför.

11 § Institut som fått Finansinspektionens medgivande att beräkna råvarurisk enligt 33 kap. 8 § får använda riskfaktorerna som ges i tabell 7 i stället för riskfaktorerna som ges i tabell 6.

Tabell 7

Kontraktets återstående löptid	Kontrakt baserade på ädelmetaller utom guld	Kontrakt baserade på basmetaller	Kontrakt baserade på jordbruksprodukter	Kontrakt baserade på övriga råvaror (inkl. energi)
< 1 år	2,0 %	2,5 %	3,0 %	4,0 %
≥ 1 < 5 år	5,0 %	4,0 %	5,0 %	6,0 %
≥ 5 år	7,5 %	8,0 %	9,0 %	10,0 %

Riskmetod

12 § En riskmetod får endast användas för derivatkontrakt.

13 § Exponeringsbeloppet ska beräknas separat för varje nettningsmängd med hänsyn tagen till eventuella säkerheter enligt nedan:

exponeringsbelopp =

$$\beta * \max \left(CMV - CMC; \sum_j \left| \sum_i RPT_{ij} - \sum_l RPC_{lj} \right| * CCRM_{lj} \right)$$

där

CMV = det aktuella marknadsvärdet för samtliga transaktioner inom nettningsmängden med motparten utan avdrag för säkerheter där

$$CMV = \sum_i CMV_i$$

CMV_i = det aktuella marknadsvärdet för transaktionen i,

CMC = det aktuella marknadsvärdet av säkerheterna som är knutna till nettningsmängden där

$$CMC = \sum_l CMC_l$$

CMC_l = det aktuella marknadsvärdet av säkerhet l,

i = avser transaktionen,

l = avser säkerheterna,

j = avser typ av säkringsmängd.

Dessa säkringsmängder motsvarar riskfaktorer, där riskpositioner med motsatta tecken kan avräknas mot varandra för att ge en nettoriskposition som mättet för exponeringen sedan baseras på.

RPT_{ij} = Riskposition till följd av transaktion i som avser säkringsmängd j,

RPC_{lj} = Riskposition till följd av säkerhet l som avser säkringsmängd j,

CCRM_{lj} = Multiplikator som anges i 26 § för motpartsrisk avseende säkringsmängd j, och

β = 1,4.

Säkerheter som erkänns i denna metod begränsas till säkerhet som är godtagbara enligt 25 kap. och råvaror som ingår i handelslagret.

Allmänna råd

Exempel på hur ett institut beräknar exponeringsbeloppet enligt riskmetoden framgår av bilaga 4.

Riskposition

14 § För en kreditswapp utgörs riskpositionen av det nominella värdet av det räntebärande referensinstrumentet multiplicerat med den återstående löptiden för kreditswappen.

15 § För optioner eller andra liknande instrument (till exempel swaptions) utgörs riskpositionen av deltaekvivalenten av marknadsvärdet av det underliggande finansiella instrumentet för transaktionen förutom då detta instrument är räntebärande.

Om det underliggande instrumentet är ett skuldinstrument eller ett betalningsben, utgörs riskpositionen av deltaekvivalenten av marknadsvärdet av det finansiella instrumentet eller betalningsbenet multiplicerat med den modifierade durationen för det räntebärande instrumentet eller betalningsbenet.

16 § För övriga derivatkontrakt utgörs riskpositionen av marknadsvärdet av det underliggande finansiella instrumentet (även råvaror) omräknat till svenska kronor.

För räntebärande instrument och betalningsben utgörs dock riskpositionen av marknadsvärdet av de utestående bruttobetalningarna (inbegripet nominellt belopp), omräknat till svenska kronor och multiplicerat med det räntebärande instrumentets respektive betalningsbens modifierade duration.

När de underliggande finansiella instrumenten är aktier (även aktieindex) eller råvaror ska dessa tilldelas en riskposition för respektive aktie (eller aktieindex) eller råvara och en ränteriskposition för betalningsbenet. Om betalningsbenet är uttryckt i utländsk valuta ska även valutan tilldelas en riskposition.

Då det underliggande instrumentet är ett räntebärande instrument ska en ränteriskposition tilldelas för det räntebärande instrumentet och en ränteriskposition tilldelas för betalningsbenet. När betalning ska ske mot betalning (inbegripet valutaterminer) ska en ränteriskposition tilldelas för vardera betalningsbenet. Om det underliggande räntebärande instrumentet är uttryckt i utländsk valuta tilldelas det en riskposition för den valutan. Om ett betalningsben är uttryckt i utländsk valuta tilldelas det även en riskposition för den valutan. Det exponeringsbelopp som ska ges en räntebasswapp är noll.

17 § Vid bestämningen av riskpositioner ska säkerheter som mottagits från en motpart behandlas som en lång position som förfaller i dag medan säkerheter som överlämnats ska behandlas som en kort position som förfaller i dag.

18 § För betalningsben med en återstående löptid på mindre än ett år ska institutet bortse från ränterisken. För transaktioner som består av två betalningsben noterade i samma valuta, exempelvis ränteswappar, får institutet behandla transaktionen som en enda transaktion.

19 § Institutet ska använda följande formler för att bestämma värde och tecken på sin riskposition.

1. För alla andra instrument än skuldinstrument:
marknadsvärde, eller

$$\text{deltaekvivalent marknadsvärde} = p_{ref} \frac{\partial V}{\partial p}$$

där

p_{ref} = priset på det underliggande instrumentet uttryckt i referensvalutan,
V = optionspriset för en option eller värdet av det underliggande instrumentet för övriga transaktioner, och

p = priset på det underliggande instrumentet uttryckt i samma valuta som V.

2. För räntebärande instrument och betalningsben för alla transaktioner:
marknadsvärde multiplicerat med den modifierade durationen, eller
deltaekvivalent marknadsvärde multiplicerat med den modifierade durationen

$$\frac{\partial V}{\partial r}$$

där

V = optionspriset för en option eller värdet av det underliggande instrumentet eller betalningsbenet för övriga derivatinstrument, och

r = räntesats.

Om V är uttryckt i en annan valuta än referensvalutan ska derivatet konverteras till referensvalutan.

Säkringsmängder

20 § Vid beräkning av exponeringsbeloppet ska riskpositionerna grupperas i säkringsmängder. För varje säkringsmängd ska nettoriskpositionen beräknas, det vill säga det absoluta beloppet för summan av de uppkomna riskpositionerna. Nettoriskpositionen beräknas i 13 § enligt nedan.

$$\left| \sum_i RPT_{ij} - \sum_l RPC_{lj} \right|$$

21 § För ränteriskpositioner till följd av betalningsben, penningdepositioner som erhållits från motparten som säkerhet, samt underliggande räntebärande instrument som enligt 13 kap. 44–48 §§ ska ges ett kapitalkrav på högst 1,6 %, finns sex säkringsmängder enligt tabellen nedan. Säkringsmängden ska beräknas för varje enskild valuta.

	<i>Statliga referensräntor</i>	<i>Icke-statliga referensräntor</i>
Löptid	≤1 år	≤1 år
Löptid	>1 ≤5 år	>1 ≤5 år
Löptid	>5 år	>5 år

22 § För ränteriskpositioner till följd av betalningsben eller underliggande räntebärande instrument med en räntesats som är kopplad till en referensränta som uttrycker en allmän marknadsräntenivå, är den återstående löptiden lika med den tid som återstår fram till nästa justering av räntesatsen. I alla andra fall är löptiden lika med den återstående löptiden för det underliggande räntebärande instrumentet eller, i fråga om ett betalningsben, den återstående tiden för transaktionen.

23 § För räntebärande referensinstrument som är underliggande instrument för en kreditwapp finns en säkringsmängd för varje emittent.

24 § För ränteriskpositioner till följd av penningdepositioner som överlämnats till en motpart som säkerhet när motparten inte har några utestående skuldförbindelser med låg specifik risk och till följd av räntebärande instrument som enligt 13 kap. 42 § och 49–50 §§ ska ges ett kapitalkrav på över 1,6 %, finns en säkringsmängd för varje emittent. När ett betalningsben efterliknar ett sådant räntebärande instrument, finns det också en säkringsmängd för varje emittent.

Till samma säkringsmängd får institutet hänföra riskpositioner till följd av räntebärande instrument från en viss emittent eller till följd av räntebärande referensinstrument från samma emittent som efterliknas av betalningsben eller som är underliggande instrument för en kreditwapp.

25 § Andra underliggande finansiella instrument än räntebärande instrument ska endast hänföras till samma säkringsmängder om de är identiska eller likartade instrument. I alla övriga fall ska de hänföras till separata säkringsmängder.

Med likartade instrument avses följande:

- När det gäller aktier avses sådana som har samma emittent. Ett aktieindex ska anses vara en emittent.
- När det gäller ädelmetaller avses sådana som avser samma metall. Ett index för ädelmetaller betraktas som en separat ädelmetall.
- När det gäller elektrisk kraft avses de leveransrätter och leveransskyldigheter som hänför sig till samma högtrafiks- eller lågtrafiksintervall under ett dygn.
- När det gäller råvaror avses sådana som avser samma råvara. Ett råvaruindex betraktas som ett enskilt index.

Multiplikatorer för motpartsrisk

26 § Multiplikatorer för motpartsrisk (CCRM) för de olika kategorierna av säkringsmängder ska ges enligt nedan:

	<i>Kategorier av säkringsmängder</i>	<i>CCRM</i>
1.	Räntor	0,2 %
2.	Räntor för riskpositioner till följd av ett räntebärande referensinstrument som är underliggande instrument för en kreditswap och som enligt 13 kap. 44–48 §§ ska ges ett kapitalkrav på högst 1,6 %	0,3 %
3.	Räntor för riskpositioner till följd av ett räntebärande instrument eller referensinstrument och som enligt 13 kap. 42 § och 49–50 §§ ska ges ett kapitalkrav på över 1,6 %	0,6 %
4.	Växelkurser	2,5 %
5.	Elektrisk kraft	4,0 %
6.	Guld	5,0 %
7.	Aktier	7,0 %
8.	Ädelmetaller (utom guld)	8,5 %
9.	Andra råvaror (utom ädelmetaller och elektrisk kraft)	10,0 %
10.	Underliggande finansiella instrument till derivatkontrakt som inte tillhör någon av ovanstående kategorier	10,0 %

De underliggande instrumenten för derivatkontrakt enligt punkt 10 i tabellen ovan ska hänföras till separata enskilda säkringsmängder för varje kategori av underliggande finansiellt instrument.

27 § För transaktioner med optioner då institutet inte kan fastställa deltavärde eller modifierad duration får institutet i stället använda marknadsvärderingsmetoden för att bestämma exponeringsbeloppet. Nettning får i detta fall inte beaktas, det vill säga exponeringsbeloppet ska bestämmas som om det fanns en nettningsmängd som bara innehåller den enskilda transaktionen.

Underavsnitt G2 Värdepapperisering när schablonmetoden används

19 kap. Värdepapperiserade exponeringar

1 § Vid en traditionell värdepapperisering får originatorn undanta de värdepapperiserade exponeringarna från sin beräkning av riskvägda exponeringsbelopp enligt schablonmetoden för kreditrisk i underavsnitt G1 om transaktionen ger en överföring till tredje part av en väsentlig del av den kreditrisk som härrör från de värdepapperiserade exponeringarna och följande villkor är uppfyllda.

1. Transaktionens ekonomiska innebörd återspeglas av värdepapperiseringens dokumentation.
2. Originatorn och dess fordringsägare ska inte kunna förfoga över de värdepapperiserade exponeringarna, till exempel vid originatorns konkurs eller rekonstruktion. Detta ska kunna styrkas genom ett rättsutlåtande från en extern juridisk rådgivare med stor erfarenhet på området.
3. De emitterade värdepapperen medför inte någon betalningsförpliktelse för originatorn.
4. Förvärvaren är ett specialföretag för värdepapperisering.

5. Originatorn behåller inte faktisk eller indirekt kontroll över de överförda exponeringarna. En originator ska anses ha behållit faktisk kontroll om denne har rätt att återköpa de tidigare överförda exponeringarna från förvärvaren för att ta hem vinsterna eller är skyldig att återta den överförda risken. Att originatorn behåller rättigheter eller förpliktelser avseende förvaltningen av exponeringarna ska inte i sig själv anses utgöra indirekt kontroll över exponeringarna.
6. Värdepapperiseringsdokumentationen innehåller inga klausuler som
 - a) i annat fall än vid bestämmelser om förtida amortering kräver att positioner i värdepapperiseringen ska förbättras av originatorn, eller
 - b) ökar avkastningen till innehavarna av positioner i värdepapperiseringen till följd av en försämring av den underliggande exponeringsgruppens kreditkvalitet.

När det föreligger en städooption ska dessutom följande villkor vara uppfyllda.

1. Originatorn avgör fritt om städooptionen ska utnyttjas.
2. Städooptionen får bara utnyttjas om högst 10 % av det ursprungliga beloppet av de värdepapperiserade exponeringarna fortfarande är obetalt.
3. Städooptionen får inte vara utformad för att undvika fördelning av förluster på kreditförstärkningspositioner eller andra positioner som hålls av investerare, eller på annat sätt vara utformad för att tillhandahålla kreditförstärkning.

2 § Om originatorn överför en väsentlig del av kreditrisken och väljer att undanta de värdepapperiserade exponeringarna enligt 1 § ska riskvägda exponeringsbelopp beräknas enligt 20–22 kap. för eventuella egna positioner i värdepapperiseringen.

Om originatorn enligt 1 § inte får avstå från att beräkna riskvägda exponeringsbelopp för de värdepapperiserade exponeringarna enligt schablonmetoden för kreditrisk i underavsnitt G1, behöver denne inte beräkna riskvägda exponeringsbelopp för eventuella egna positioner i värdepapperiseringen.

3 § Vid en syntetisk värdepapperisering får originatorn, i stället för att beräkna riskvägda exponeringsbelopp för de värdepapperiserade exponeringarna enligt schablonmetoden för kreditrisk i underavsnitt G1, ta upp eventuella egna positioner i värdepapperiseringen enligt 20–22 kap. och i övrigt tillämpa reglerna om kreditrisk i underavsnitt G3 om transaktionen ger en överföring till tredje parter av en väsentlig del av den kreditrisk som härrör från de värdepapperiserade exponeringarna och följande villkor är uppfyllda.

1. Transaktionens ekonomiska innebörd återspeglas av värdepapperiseringens dokumentation.
2. Det kreditriskskydd genom vilket kreditrisken överförs uppfyller kraven enligt reglerna om kreditriskskydd i underavsnitt G3. Specialföretag ska i detta avseende inte godtas som tillhandahållare av garantier eller icke finansierade kreditderivat.
3. De instrument som används för att överföra kreditrisk får inte innehålla bestämmelser eller villkor som
 - a) anger betydande tröskelvärden under vilka kreditriskskyddet inte ska anses kunna utlösas om en kredithändelse uppstår,
 - b) gör det möjligt att avbryta skyddet på grund av att de underliggande exponeringarnas kreditkvalitet har försämrats,
 - c) i annat fall än vid bestämmelser om förtida amortering, kräver att positioner i värdepapperiseringen ska förbättras av originatorn, eller
 - d) ökar originatorns kostnad för kreditriskskydd eller avkastningen till innehavarna av positioner i värdepapperiseringen om den underliggande exponeringsgruppens kreditkvalitet försämrats.
4. Ett rättsutlåtande har inhämtats från en extern juridisk rådgivare med stor erfarenhet på området som bekräftar att kreditriskskyddet kan hävdas inom alla relevanta jurisdiktioner.

4 § Om originatorn väljer att beräkna riskvägda exponeringsbelopp för de värdepapperiserade exponeringarna enligt 3 § ska denne ta hänsyn till en eventuell löptidsobalans mellan de värdepapperiserade exponeringarna och kreditriskskyddet, genom vilket uppdelningen i trancher uppnås, utom för trancher som ges 1.250 % riskvikt. De värdepapperiserade exponeringarnas löptid ska antas vara lika med den längsta löptiden för någon av dessa exponeringar, dock maximalt 5 år. Kreditriskskyddets löptid ska fastställas enligt reglerna om kreditriskskydd i underavsnitt G3.

När hänsyn ska tas till löptidsobalans enligt första stycket ska den behandling av löptidsobalans som anges i reglerna om kreditriskskydd i underavsnitt G3 tillämpas enligt följande formel.

$$RW^* = [RW(SP) \times (t - 0,25)/(T - 0,25)] + [RW(ASS) \times (T - t)/(T - 0,25)]$$

där

RW^* är det riskvägda exponeringsbelopp som ska ingå i beräkningen av institutets kapitalkrav,

$RW(ASS)$ är det riskvägda exponeringsbelopp som skulle ha gällt för exponeringarna om de inte hade värdepapperiserats, beräknade på proportionell grund,

$RW(SP)$ är det riskvägda exponeringsbelopp som beräknats enligt 20 kap. om det inte förelåg någon löptidsobalans,

T är de underliggande exponeringarnas löptid uttryckt i år, och

t är kreditriskskyddets löptid uttryckt i år.

5 § Om originatorn enligt 3 § inte får avstå från att beräkna riskvägda exponeringsbelopp för de värdepapperiserade exponeringarna enligt schablonmetoden för kreditrisk i underavsnitt G1, behöver denne inte beräkna riskvägda exponeringsbelopp för eventuella egna positioner i värdepapperiseringen.

En originator som tillämpar 1 eller 3 §, eller ett medverkande institut, får inte ge någon form av stöd till värdepapperiseringen utöver sina avtalsmässiga förpliktelser, i syfte att minska möjliga eller faktiska förluster för andra parter.

Om ett institut ger stöd i strid med första stycket, ska fortsättningsvis kapitalkrav beräknas för de värdepapperiserade exponeringarna som om ingen värdepapperisering har skett. Institutet ska även skyndsamt göra en anmälan till Finansinspektionen, som kan komma att besluta om åtgärder.

20 kap. Riskvägt exponeringsbelopp för positioner i en värdepapperisering

Regler som avser alla värdepapperiseringar

1 § För varje position i en värdepapperisering ska riskvägt exponeringsbelopp beräknas genom att exponeringsbeloppet enligt 6 § multipliceras med den riskvikt som gäller för positionen.

2 § Om exponeringen omfattar olika trancher i en värdepapperisering ska den för varje tranch betraktas som en separat position i värdepapperiseringen.

Om ett institut har två eller fler överlappande värdepapperiseringspositioner ska det, i den utsträckning som dessa överlappar varandra, endast beräkna riskvägt exponeringsbelopp för den position eller del av en position som ger det högsta beloppet.

Med överlappning avses att positionerna helt eller delvis innebär en exponering för samma risk på ett sådant sätt att det inom ramen för överlappningen endast är fråga om en enda exponering.

Allmänna råd

Överlappande positioner kan till exempel uppkomma när det för en viss värdepapperisering finns två olika likviditetsfaciliteter som helt eller delvis täcker samma trancher och det är oklart vilken som kan komma att bli utnyttjad i det konkreta fallet. Om de överlappande positionerna innehas av skilda institut måste båda kapitaltäcka risken, men om positionerna innehas av samma institut behöver risken inte kapitaltäckas dubbelt.

3 § Vid beräkning av riskvägt exponeringsbelopp för en position i en värdepapperisering får institutet tillgodoräkna sig kreditriskskydd enligt reglerna om kreditriskskydd i underavsnitt G3.

4 § Ett institut får, för en position i en värdepapperisering som skulle ges 1.250 % riskvikt, som ett alternativ till att beräkna riskvägt exponeringsbelopp för den positionen, dra av exponeringsbeloppet från kapitalbasen. I detta avseende får institutet tillgodoräkna sig säkerheter på ett sätt som är förenligt med 3 §.

Om en originator eller medverkande institut tillämpar första stycket ska 12,5 gånger det belopp som dragits av reducera det belopp som enligt 5 § anges som det maximala riskvägda exponeringsbelopp som behöver beräknas.

5 § För originatorn eller medverkande institut får de riskvägda exponeringsbelopp som beräknats avseende dess positioner i en värdepapperisering begränsas till det riskvägda exponeringsbelopp som skulle ha beräknats för de värdepapperiserade exponeringarna om de inte hade värdepapperiserats. I detta sammanhang gäller en antagen tillämpning av 150 % riskvikt på alla oreglerade poster och högriskposter bland de värdepapperiserade exponeringarna.

6 § Exponeringsbeloppet för en position i en värdepapperisering inom balansräkningen ska vara dess nettobokföringsvärde.

Exponeringsbeloppet för en position i en värdepapperisering i form av åtaganden utanför balansräkningen ska vara dess nominella värde multiplicerat med en konverteringsfaktor enligt 22 kap.

Exponeringsbeloppet som uppstår till följd av ett derivatkontrakt ska beräknas enligt 18 kap.

Värdepapperisering av rullande exponeringar med bestämmelse om förtida amortering

Tillkommande riskvägt exponeringsbelopp

7 § Utöver de riskvägda exponeringsbelopp som originatorn beräknar för sina positioner i en värdepapperisering ska denne beräkna ett riskvägt exponeringsbelopp både på originatorns andel och investerarnas andel enligt 8–17 §§ när det är fråga om rullande exponeringar inom ramen för en värdepapperisering som innehåller bestämmelser om förtida amortering.

Med rullande exponering avses en exponering vid vilken en kund inom överenskomna gränser kan variera det dragna beloppet, och med bestämmelse om förtida amortering avses en avtalsklausul, enligt vilken det krävs att investerarnas positioner ska lösas in före den förfallodag som ursprungligen angetts för de emitterade värdepappere, om vissa särskilt angivna händelser inträffar.

Om värdepapperiseringen omfattar både rullande och icke-rullande exponeringar ska originatorn endast beräkna ett tillkommande riskvägt exponeringsbelopp på den del av den underliggande gruppen som innehåller rullande exponeringar.

8 § Den exponering för originatorn, som är knuten till rättigheterna avseende originatorns andel, ska inte betraktas som en position i en värdepapperisering, utan som en proportionell exponering mot de värdepapperiserade exponeringarna, som om dessa inte hade värdepapperiserats.

9 § Med originatorns andel avses exponeringsbeloppet av den nominella andel av hela gruppen av utnyttjade kreditbelopp som har överförts till en värdepapperisering, som bestämmer den andel av kontantflödena från kapitalåterbetalningar, räntor och andra anknutna belopp som inte är tillgängliga för utbetalningar till innehavare av positioner i värdepapperiseringen. För att i detta sammanhang räknas som originatorns andel får rättigheterna till beloppen inte vara efterställda investerarnas andel.

Med investerarnas andel avses exponeringsbeloppet av den nominella återstående andelen av hela gruppen av utnyttjade kreditbelopp.

Undantag från krav på tillkommande riskvägt exponeringsbelopp

10 § Vid följande typer av värdepapperisering är originatorn undantagen från att beräkna riskvägt exponeringsbelopp enligt 7 §.

1. Värdepapperiseringar av rullande exponeringar där investerarna förblir fullständigt exponerade för låntagarnas alla framtida utnyttjanden, så att de underliggan-

de faciliteternas risk inte går tillbaka till originatorn efter det att en förtida amortering har utlöst.

2. Värdepapperisering där bestämmelser om förtida amortering endast utlöses av händelser som inte är relaterade till de värdepapperiserade tillgångarnas utveckling eller originatorns resultat, exempelvis betydande förändringar av skattelagar eller annan lagstiftning.

Beräkning av tillkommande riskvägt exponeringsbelopp

11 § Det tillkommande riskvägda exponeringsbeloppet enligt 7 § ska bestämmas genom att investerarnas andel multipliceras med produkten av en riskuppbbyggnadsfaktor enligt 12–15 §§ och den vägda genomsnittliga riskvikt som skulle gälla för de värdepapperiserade exponeringarna om de inte hade värdepapperiserats.

12 § När det gäller värdepapperiseringar av hushållsexponeringar som är oförbindliga och villkorslöst återkalleliga utan föregående uppsägning, och som omfattas av en bestämmelse om förtida amortering som utlöses av att nivån på överskottsmarginalen hamnar under ett angivet gränsvärde, ska institutet jämföra tremånadersgenomsnittet av överskottsmarginalen med den nivå där överskottet enligt avtalsvillkoren måste börja innehållas.

Om avtalsvillkoren inte kräver att överskottsmarginalen ska innehållas anses nivån där överskottsutbetalningen upphör vara 4,5 procentenheter högre än den nivå på överskottsmarginalen när en förtida amortering utlöses.

13 § Riskuppbbyggnadsfaktorn ska i dessa fall bestämmas enligt tabell 1 på basis av nivån på den faktiska genomsnittliga överskottsmarginalen under tre månader och huruvida den förtida amorteringen är kontrollerad eller icke-kontrollerad. I detta sammanhang ska en förtida amortering anses vara kontrollerad om följande villkor är uppfyllda.

1. Originatorn har en lämplig plan för att säkerställa tillgången till tillräckligt kapital och likviditet i händelse av en förtida amortering.
2. Originatorns andel och investerarnas andel av räntebetalningar, kapitalbelopp, utgifter, förluster och återvinningar fördelas under transaktionens löptid proportionellt på grundval av utestående fordringar vid en eller flera förbestämda tidpunkter per månad.
3. Amorteringsperioden bedöms vara tillräcklig för att 90 % av den totala utestående skulden (originatorns och investerarnas andelar) i början av den förtida amorteringsperioden ska hinna betalas tillbaka eller redovisas som fallerad.
4. Återbetalningstakten är inte snabbare än vad den skulle ha varit vid rak amortering under den period som anges i 3.

Tabell 1

	<i>Värdepapperiseringar med kontrollerad förtida amortering</i>	<i>Värdepapperiseringar med icke-kontrollerad förtida amortering</i>
<i>Tremånaders genomsnittlig överskottsmarginal</i>	Riskuppbbyggnadsfaktor	Riskuppbbyggnadsfaktor
Över nivå A	0 %	0 %
Nivå A	1 %	5 %
Nivå B	2 %	15 %
Nivå C	10 %	50 %
Nivå D	20 %	100 %
Nivå E	40 %	100 %

Med "nivå A" avses en nivå på överskottsmarginalen som understiger 133 % av den nivå där överskott måste börja innehållas, men som inte understiger 100 % av den nivån.

Med "nivå B" avses en nivå på överskottsmarginalen som understiger 100 % av den nivå där överskott måste börja innehållas, men som inte understiger 75 % av den nivån.

Med "nivå C" avses en nivå på överskottsmarginalen som understiger 75 % av den nivå där överskott måste börja innehållas, men som inte understiger 50 % av den nivån.

Med "nivå D" avses en nivå på överskottsmarginalen som understiger 50 % av den nivå där överskott måste börja innehållas, men som inte understiger 25 % av den nivån.

Med "nivå E" avses en nivå på överskottsmarginalen som understiger 25 % av den nivå där överskott måste börja innehållas.

14 § För alla övriga värdepapperiseringar av rullande exponeringar som är föremål för en bestämmelse om kontrollerad förtida amortering ska en riskuppbbyggnadsfaktor om 90 % genomgående tillämpas.

15 § För alla övriga värdepapperiseringar av rullande exponeringar som är föremål för en bestämmelse om icke-kontrollerad förtida amortering, ska en riskuppbbyggnadsfaktor om 100 % genomgående tillämpas.

Maximalt riskvägt exponeringsbelopp

16 § För en originator som ska beräkna ett tillkommande riskvägt exponeringsbelopp enligt 7 § får summan av det riskvägda exponeringsbelopp som beräknats avseende dess positioner i investerarnas andel och det riskvägda exponeringsbelopp som beräknats enligt 7 § begränsas till att motsvara det största av

1. det riskvägda exponeringsbelopp som har beräknats avseende dess positioner i investerarnas andel, eller
2. de riskvägda exponeringsbeloppen som skulle ha beräknats avseende de värdepapperiserade exponeringarna, om de inte hade värdepapperiserats, till ett belopp som motsvarar investerarnas andel.

17 § I förekommande fall ska det avdrag som enligt 3 kap. 2 § andra stycket 3 i kapitaltäckningslagen ska göras för nettovinst som uppkommer till följd av kapitalisering av framtida inkomster inte beaktas inom ramen för det maximala belopp som anges i 16 §.

21 kap. Riskvikter

1 § När riskvikten för en position i en värdepapperisering kan bestämmas på grundval av extern kreditvärdering får riskvikten ges med utgångspunkt i positionens kreditkvalitetssteg enligt reglerna om användning av extern kreditvärdering i avsnitt E. I annat fall ska positionen ges riskvikt enligt 3 §.

2 § En position med extern kreditvärdering i en värdepapperisering får ges riskvikt enligt tabell 2 eller – om det är fråga om en kortfristig kreditvärdering – enligt tabell 3.

Tabell 2 Positioner med kreditvärdering

Kreditkvalitetssteg	1	2	3	4	Övriga kvalitetssteg
Riskvikt	20 %	50 %	100 %	350 %	1.250 %

Tabell 3 Positioner med kortfristig kreditvärdering

Kreditkvalitetssteg	1	2	3	Övriga kvalitetssteg
Riskvikt	20 %	50 %	100 %	1.250 %

3 § Om förfarandet enligt 4 § inte kan tillämpas ska en position utan kreditvärdering ges 1.250 % riskvikt.

4 § En position utan kreditvärdering får ges en riskvikt på grundval av den vägda genomsnittliga riskvikt som skulle ha tillämpats på de värdepapperiserade exponeringarna enligt schablonmetoden för kreditrisk i underavsnitt G1, förutsatt att sammansättningen av gruppen av värdepapperiserade exponeringar alltid är känd för institutet.

Den vägda genomsnittliga riskvikten ska multipliceras med en koncentrationsfaktor som ska vara lika med summan av de nominella beloppen på alla trancherna dividerad med summan av de nominella beloppen på de trancher som är efterställda eller likställs med den tranch i vilken positionen hålls, inklusive den berörda tranchen. Resultatet får inte vara en riskvikt som överstiger 1.250 % eller som är lägre än någon riskvikt som är tillämplig på en tranch med en högre prioritet och som har en kreditvärdering.

Vissa positioner i ett ABCP-program

5 § Om villkoren i 6 § är uppfyllda får institutet, med förbehåll för möjligheten att tillämpa en mer fördelaktig behandling enligt 7 § när det gäller positioner i ett ABCP-program, tillämpa en riskvikt som är den högsta av

1. 100 %, eller
2. den högsta riskvikt som skulle ha tillämpats på någon av de värdepapperiserade exponeringarna enligt schablonmetoden för kreditrisk i underavsnitt G1.

6 § För att 5 § ska få tillämpas måste följande villkor vara uppfyllda.

1. Positionen ska vara i en tranch som ekonomiskt sett är i ett andra förlustläge eller bättre, och första förlusttranchen måste ge påtaglig kreditförstärkning till tranchen i andra förlustläge.
2. Positionens kvalitet ska minst motsvara kreditkvalitetssteg 3.
3. Institutet får inte inneha någon position i den tranch som är i första förlustläge.

Positioner i likviditetsfaciliteter som kan anses representera särskilt låg risknivå

7 § Riskvikten för en position i en likviditetsfacilitet som kan anses representera särskilt låg risknivå ska vara den högsta riskvikt som skulle ha tillämpats på någon av de värdepapperiserade exponeringarna enligt schablonmetoden för kreditrisk i underavsnitt G1.

En likviditetsfacilitet ska anses representera en särskilt låg risknivå om följande villkor är uppfyllda:

1. facilitetens dokumentation ska klart identifiera och begränsa de omständigheter under vilka faciliteten får tas i anspråk,
2. faciliteten får inte kunna tas i anspråk för att tillhandahålla kreditstöd genom att täcka förluster som redan uppstått vid tiden för utnyttjandet, till exempel genom att tillhandahålla likvida medel avseende exponeringar som fallerat vid tiden för utnyttjandet eller genom att förvärva tillgångar till ett pris som är högre än det verkliga värdet,
3. faciliteten får inte användas för att tillhandahålla varaktig eller regelbunden finansiering av värdepapperiseringen,
4. återbetalning av utnyttjande av faciliteten ska inte vara efterställd investerares fordringar, annat än när det gäller fordringar som uppstår avseende ränte- eller valutaderivat eller avgifter eller liknande kostnader och den får inte heller kunna efterges eller uppskjutas,
5. faciliteten får inte längre kunna utnyttjas när alla tillämpliga kreditförstärkningar som den omfattas av är uttömda, och
6. faciliteten måste omfattas av en bestämmelse som leder till en automatisk minskning av det belopp som kan tas i anspråk med beloppet av de exponeringar som har fallerat, eller när gruppen av värdepapperiserade exponeringar består av instrument med kreditvärdering, till att faciliteten upphävs om gruppens genomsnittliga kvalitet faller under kreditkvalitetssteg 3.

22 kap. Konverteringsfaktorer för åtaganden utanför balansräkningen

1 § Åtaganden utanför balansräkningen ska som huvudregel ges en konverteringsfaktor på 100 %.

2 § Likviditetsfaciliteter som uppfyller villkoren i 21 kap. 7 § andra stycket ska ges en konverteringsfaktor på 20 % om den ursprungliga löptiden är högst ett år och 50 % om den är över ett år.

3 § Likviditetsfaciliteter enligt 2 § som endast får tas i anspråk vid en allmän störning på marknaden får ges en konverteringsfaktor på 0 %. En allmän störning på marknaden ska anses föreligga om mer än ett specialföretag för värdepapperisering avseende skilda transaktioner inte kan förnya förfallande certifikat och denna oförmåga inte är en följd av en försämring av specialföretagets eller de värdepapperiserade exponeringarnas kreditkvalitet.

4 § Likviditetsfaciliteter enligt 2 § som är villkorslöst återkalleliga får ges en konverteringsfaktor på 0 %, förutsatt att återbetalning av utnyttjanden av faciliteterna har högre prioritet än några andra fordringar på kontantflödena från de värdepapperiserade exponeringarna.

Underavsnitt G3 Kreditriskskydd när schablonmetoden för kreditrisk används

23 kap. Kreditriskskydd

1 § Ett institut som avser att tillgodoräkna sig effekten av kreditriskskydd vid beräkningen av riskvägt exponeringsbelopp ska tillämpa detta underavsnitt.

2 § Institutet får endast tillgodoräkna sig effekten från skydd som är medräkningsbara. Skydd är medräkningsbara om formen är godtagbar och om institutet uppfyller de särskilda kraven på hanteringen av respektive form av skydd.

3 § Om skyddet inte täcker hela risken i en exponering och eventuella förluster inte delas proportionellt, ska reglerna om värdepapperisering tillämpas.

Allmänna råd

Ett grundläggande drag i värdepapperisering är att det är fråga om en struktur där två eller flera parter delar den kreditrisk som härrör från en eller flera angivna exponeringar på ett sätt som inte är proportionellt mot storleken av parternas nominella positioner. Ett exempel på en sådan struktur är när ett institut köper en garanti som inte täcker hela exponeringen och där institutet och garantitutfärdaren innehar olika riskpositioner.

4 § Om det för en enskild exponering finns fler än en typ av kreditriskskydd som är medräkningsbart ska institutet fördela exponeringen på de olika typerna av kreditriskskydd. Riskvägt exponeringsbelopp ska beräknas separat för varje del.

24 kap. Garantier och kreditderivat

1 § Garantier och kreditderivat är medräkningsbara om de är godtagbara enligt 2 § och institutet uppfyller hanteringskraven i 13 §.

Godtagbara garantier och kreditderivat

2 § Garantier och kreditderivat är godtagbara om de är utfärdade av kvalificerade utfärdare av skydd enligt 3 § och uppfyller villkoren enligt 4–12 §§.

Kvalificerade utfärdare

3 § Kvalificerade utfärdare av garantier och kreditderivat är utfärdare vars åtaganden hänförs till någon av följande exponeringsklasser:

1. exponeringar mot stater och centralbanker,
2. exponeringar mot kommuner och därmed jämförliga samfälligheter samt myndigheter,
3. exponeringar mot offentliga organ som behandlas som stater och centralbanker eller institut,

4. exponeringar mot multilaterala utvecklingsbanker,
5. exponeringar mot internationella organisationer, eller
6. institutsexponeringar.

Vidare ska företag som har en extern kreditvärdering som motsvarar kreditkvalitetssteg 2 eller bättre anses vara kvalificerade utfärdare av garantier och kreditderivat. Detta gäller även företag som ingår i samma koncern som institutet.

Godtagbara former av skydd

4 § För att en garanti eller ett kreditderivat ska ge ett godtagbart skydd, ska följande krav vara uppfyllda:

1. skyddet är direkt,
2. skyddet omfattar tydligt definierade fordringar som ska kunna identifieras, och
3. avtalet om skydd är juridiskt bindande i alla relevanta jurisdiktioner.

5 § Avtalet om skydd får inte innehålla något villkor som är utanför institutets kontroll och innebär att

1. garantigivaren eller utfärdaren av kreditderivatet får ha en ensidig rätt att återkalla skyddet,
2. kostnaden för skyddet ökar till följd av en försämrad kvalitet på den skyddade tillgången,
3. garantigivaren eller utfärdaren av kreditderivatet inte längre är skyldig att betala, utan oskäligt dröjsmål, om gäldenären inte betalar i tid, eller
4. det är möjligt för garantigivaren eller utfärdaren av kreditderivatet att förkorta giltighetstiden för garantin eller kreditderivatet,

Dessutom gäller följande:

1. Skydd i form av garantier ska uppfylla villkoren i 7 §.
2. Skydd i form av kreditderivat ska uppfylla villkoren i 8–12 §§.

6 § För att en återgaranti, dvs. en garanti som garanterar en annan garanti, ska vara godtagbar ska följande krav vara uppfyllda:

1. Utfärdaren av återgarantin är en motpart vars åtaganden hänförs till någon av följande exponeringsklasser:
 - a) stater och centralbanker,
 - b) kommuner och därmed jämförliga samfälligheter samt myndigheter,
 - c) offentliga organ som behandlas som stater och centralbanker eller institut, eller
 - d) multilaterala utvecklingsbanker som ges 0 % riskvikt.
2. Återgarantin täcker alla aspekter av kreditrisken i exponeringen (inte enbart motpartsrisken, utan även t.ex. utspädningsrisk och transfereringsrisk).
3. Den direkta garantin uppfyller villkoren i 4–5 §§.
4. Återgarantin uppfyller villkoren i 4–5 §§, förutom att skyddet inte behöver vara direkt.

En återgaranti som inte uppfyller kravet i första stycket 1 får godtas om återgarantin i sin tur har en direkt garanti som uppfyller det kravet, förutsatt att övriga villkor i första stycket är uppfyllda.

Institutet ska anmäla till Finansinspektionen att det har en återgaranti innan institutet beaktar den vid beräkningen av riskvägt exponeringsbelopp. I anmälan ska institutet intyga att återgarantin uppfyller kraven i första stycket samt att det inte finns något som talar för att återgarantin är sämre än en direkt garanti från utfärdaren. Om institutet har flera återgarantier från samma utfärdare behöver institutet, om villkoren i återgarantierna är likartade, endast göra en anmälan för varje utfärdare.

Specifika villkor för garantier

7 § Vid utebliven betalning ska institutet ha rätt att, utan oskäligt dröjsmål, rikta krav på betalning av förfallna belopp mot utfärdaren av skyddet utan att först behöva kräva gäldenären.

Detta krav behöver inte vara uppfyllt i fråga om återgarantier som är godtagbara enligt 6 §, eller garantier utfärdade av kreditgarantiföreningar eller de garantigivare som anges i 6 §, under förutsättning att något av följande villkor är uppfyllda:

1. kontraktsvillkoren ger institutet rätt att utan oskäligt dröjsmål få en preliminär utbetalning som motsvarar en välgrundad uppskattning av det belopp som utgör den garanterade andelen av institutets förväntade ekonomiska förlust, inklusive förluster till följd av uteblivna betalningar för ränta och andra belopp som låntagaren är skyldig att betala, eller
2. institutet kan styrka att de förlustskyddande effekterna, däribland förluster till följd av uteblivna betalningar som låntagaren är skyldig att betala uteblir, rättfärdigar en sådan hantering.

Garantier som skyddar exponeringar med säkerhet i bostadsfastighet eller bostadsrätt är godtagbara även i de fall då perioden innan institutet kan kräva betalning av utfärdaren är upp till 24 månader.

Specifika villkor för kreditderivat

8 § Kreditderivat av följande typ är godtagbara:

1. creditswapp,
2. totalavkastningsswapp, och
3. kreditlänkad obligation, med det belopp som är inbetalt.

Även finansiella instrument som är sammansatta av, eller är ekonomiskt likvärdiga med, dessa typer av kreditderivat är godtagbara.

En totalavkastningsswapp är inte godtagbar om institutet bokför nettobetalningarna från detta kreditderivat som en intäkt, men inte tar upp motsvarande värdeminskning hos den tillgång som kreditderivatet skyddar som en kostnad.

9 § De händelser som medför att kreditderivatet utfaller till betalning (utlösande händelser) ska minst omfatta:

1. gäldenärens underlåtenhet att betala förfallna belopp,
2. gäldenären ställer in betalningarna eller går i konkurs, och
3. anstånd för gäldenären att betala förfallna amorteringar och räntor eller annan ändring av betalningsvillkoren som medför en ekonomisk förlust för institutet.

Om gäldenären enligt den underliggande skuldförbindelsen har möjlighet att få anstånd med att betala förfallna belopp under en viss period, får definitionen av den utlösande händelsen enligt första stycket 1 ta hänsyn till denna period.

Om de utlösande händelserna inte omfattar det som avses i första stycket 3 får kreditderivatet ändå beaktas, men det skyddade beloppet ska reduceras enligt 16 §.

Det ska klart framgå vem eller vilka som avgör om en utlösande händelse har inträffat. Detta avgörande får inte endast vila på utfärdaren av skydd. Köparen av skydd ska ha både rätt och möjlighet att informera utfärdaren av skydd om en utlösande händelse inträffar.

10 § För kreditderivat med kontantavräkning ska institutet ha etablerade rutiner för att uppskatta en förlust på ett tillförlitligt sätt. En bestämd period ska fastställas under vilken institutet har möjlighet att inhämta värderingar av referensexponeringen efter det att den utlösande händelsen har inträffat.

Om kontantavräkning är villkorad av att köparen av skyddet överför referensexponeringen till utfärdaren av skyddet, ska avtalet innebära att ett eventuellt krav på samtycke till en sådan överföring inte oskäligt fördröjer överföringen.

11 § Även om ett kreditderivats referensexponering inte exakt motsvarar den exponering som institutet vill skydda är kreditderivatet godtagbart, om följande villkor är uppfyllda:

1. Referensexponeringen avser samma motpart.
2. Referensexponeringen är rankad lika med eller sämre än den skyddade tillgången i händelse av konkurs.

3. Det finns sådana korsvisa klausuler mellan referenstillgången och den skyddade tillgången som innebär att om låntagaren fallerar (t.ex. ställer in betalningarna) på andra lån som denne har upptagit, kommer detta att behandlas som om ett fallissemang har inträffat även på referenstillgången.

12 § Om institutet skapar en intern säkring med kreditderivat på så vis att det säkrar kreditrisken hos en exponering som hänförs till övrig verksamhet med ett kreditderivat i handelslagret, ska kreditrisken i handelslagret föras över till en extern motpart av det slag som anges i 3 § för att skyddet ska vara godtagbart.

Hanteringskrav

13 § Institutet ska ha fastställda riktlinjer för användningen av garantier och kreditderivat som ansluter till institutets övergripande strategi för riskhantering. Institutet ska ha rutiner och system för att följa upp och hantera eventuella koncentrationer av kreditrisk som uppkommer på grund av dessa skydd.

Effekten av medräkningsbara garantier och kreditderivat

14 § När ett medräkningsbart kreditderivat finns för en exponering får gäldenärens riskvikt bytas ut mot skyddsutfärdarens riskvikt för det skyddade beloppet.

När en garanti finns för en exponering får gäldenärens riskvikt bytas ut mot skyddsutfärdarens riskvikt för det skyddade beloppet enligt 11–13 §§ kapitaltäckningsförordningen.

När institutet har en garanti eller kreditderivat för åtaganden utanför balansräkningen ska effekten av dessa tillgodoräknas innan institutet applicerar relevant konverteringsfaktor.

Allmänna råd

Exempel

Antag att institutet har ett åtagande utanför balansräkningen som uppgår till 100 kronor. Åtagandet har en konverteringsfaktor på 75 %. Institutet har en garanti för åtagandet på 75 kronor. Först beräknas hur stor del av åtagandet som är skyddad av garantin och hur stor del som inte har något skydd. Garantin täcker 75 % av åtagandet, det vill säga 75 kronor. Resterande 25 kronor har därmed inget skydd. När dessa beräkningar är utförda appliceras konverteringsfaktorn.

Exponeringsbeloppet för den skyddade delen blir då 56,25 (= 75×75 %). Detta belopp får ges samma riskvikt som garantiutfärdaren. Exponeringsbeloppet för den oskyddade delen av åtagandet blir 18,75 (= 25×75 %).

15 § Med det skyddade beloppet avses det belopp som utfärdaren av skyddet åtagit sig att maximalt betala, reducerat med de justeringar som anges i denna paragraf.

Om skyddet inte täcker alla typer av betalningar som kan uppstå till följd av exponeringen ska det skyddade beloppet justeras för att ta hänsyn till detta.

Om skyddet är uttryckt i en annan valuta än den direkta exponeringen ska det skyddade beloppet sättas ned med faktorn H_{fx} . H_{fx} ska bestämmas enligt 25 kap. 20–44 §§.

16 § Om ett kreditderivat enligt kontraktsvillkoren inte utlöses av att gäldenären fått ett anstånd att betala förfallna amorteringar och räntor eller annan ändring av betalningsvillkoren som medför en ekonomisk förlust ska, i de fall skyddet inte överskrider exponeringsbeloppet, det skyddade beloppet reduceras med 40 %. Om skyddet överskrider exponeringsbeloppet får det skyddade beloppet högst anses motsvara 60 % av exponeringsbeloppet.

17 § Om ett kreditderivat finns som avser flera exponeringar och kreditderivatet är utformat så att det utfaller till betalning när den första exponeringen fallerar får institutet tillgodoräkna sig skydd för den exponering som i frånvaro av skydd skulle ge upphov till det lägsta riskvägda exponeringsbeloppet, under förutsättning att skyddet minst täcker exponeringen.

Om ett kreditderivat finns som avser flera exponeringar och kreditderivatet är utformat så att det utfaller till betalning när det n :te fallissemanget inträffar, får institutet tillämpa den metod som anges i första stycket anpassad på lämpligt sätt, förutsatt aningen att annat skydd har erhållits för fallissemangen 1 till $n-1$ eller att $n-1$ fallissemang redan har inträffat.

18 § Om det är löptidsobalans, det vill säga när kreditriskskyddets återstående löptid är kortare än den skyddade exponeringens återstående löptid, får kreditriskskyddet inte beaktas vid beräkning av riskvägt exponeringsbelopp om kreditriskskyddets återstående löptid är mindre än tre månader eller om den ursprungliga löptiden är mindre än ett år.

19 § Med den skyddade exponeringens återstående löptid avses tiden fram till dess att gäldenären enligt avtalet ska ha uppfyllt sina förpliktelser. Den återstående löptiden ska dock aldrig anses vara längre än fem år.

20 § Med kreditriskskyddets återstående löptid avses, om inte annat följer av denna paragraf, tiden fram till den tidigaste tidpunkt då skyddet löper ut eller kan sägas upp.

Om säljaren av kreditriskskyddet har möjlighet att säga upp avtalet, ska skyddets återstående löptid anses vara tiden fram till det tidigaste datum då denna möjlighet kan utnyttjas.

Om köparen av kreditriskskyddet har rätt att säga upp avtalet, och de ursprungliga avtalsvillkoren är utformade så att det ger köparen incitament att säga upp skyddet i förtid, ska skyddets återstående löptid anses vara tiden fram till det tidigaste datum när denna möjlighet kan utnyttjas.

För kreditderivat som utfaller till betalning utan hänsyn till att det för den skyddade tillgången kan finnas en period för anstånd med betalning innan ett fallissemang ska ha ansetts inträffat, ska en reduktion av den återstående löptiden göras motsvarande längden på perioden för anståndet.

21 § Om det föreligger löptidsobalans ska det skyddade beloppet reduceras genom att det multipliceras med följande uttryck:

$$(t - 0,25)/(T - 0,25),$$

där

T är den skyddade exponeringens återstående löptid, dock maximalt 5 år,

t är kreditriskskyddets återstående löptid, dock maximalt uppgående till T .

22 § Medräkningsbara kreditlänkade obligationer emitterade av institutet får hanteras som kontantsäkerhet enligt 25 kap.

25 kap. Finansiella säkerheter

1 § Säkerheter är medräkningsbara om de är godtagbara enligt 2–4 §§ och institutet uppfyller hanteringskraven enligt 5–9 §§.

Godtagbara finansiella säkerheter

2 § Följande finansiella säkerheter är godtagbara:

1. Kontanta medel insatta hos institutet och kontantliknande instrument i eget förvar emitterade av institutet.
2. Räntebärande värdepapper hänförliga till exponeringsklassen stater och centralbanker och som har en extern kreditvärdering eller kreditvärdering av exportkreditorgan som motsvarar kreditkvalitetssteg 4 eller bättre.
3. Räntebärande värdepapper som emitterats av kommuner och därmed jämförliga samfälligheter, delstater, myndigheter eller offentliga organ som får behandlas på samma sätt som exponeringar mot den egna staten.
4. Räntebärande värdepapper som dels är emitterade av en multilateral utvecklingsbank eller internationell organisation, dels ges 0 % riskvikt.

5. Räntebärande värdepapper som dels är emitterade av institut eller annan juridisk person, dels har en extern kreditvärdering som motsvarar kreditkvalitetssteg 3 eller bättre för den relevanta typen av motpart.
6. Räntebärande värdepapper emitterade av kommuner och därmed jämförliga samfälligheter som har en extern kreditvärdering som motsvarar kreditkvalitetssteg 3 eller bättre.
7. Räntebärande värdepapper emitterade av offentliga organ som ges samma riskvikt som institutsexponeringar och som har en extern kreditvärdering som motsvarar kreditkvalitetssteg 3 eller bättre.
8. Räntebärande värdepapper emitterade av en multilateral utvecklingsbank men som inte ges 0 % riskvikt, men som har en extern kreditvärdering som motsvarar kreditkvalitetssteg 3 eller bättre.
9. Räntebärande värdepapper som har en extern kreditvärdering som motsvarar kreditkvalitet 3 eller bättre för kortfristiga exponeringar.
10. Aktier och konvertibler som ingår i någon av de index som anges i bilaga 5.
11. Guld.

Utöver ovan nämnda säkerheter är finansiella säkerheter godtagbara enligt vad som anges i 13 kap. 80 §.

3 § Räntebärande värdepapper emitterade av kreditinstitut och värdepappersbolag med tillstånd enligt 3 kap. 4 § första stycket 4 och 5 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse och motsvarande utländska företag men som inte har extern kreditvärdering, är ändå godtagbara om följande villkor är uppfyllda.

1. De omsätts på en reglerad marknad.
2. De är inte efterställda.
3. Om det finns andra räntebärande värdepapper emitterade av samma motpart och med samma prioritet, för vilka det finns en extern kreditvärdering, ska samtliga dessa räntebärande värdepappers externa kreditvärderingar motsvara kreditkvalitet 3 eller bättre.
4. Institutet har ingen information som tyder på att det räntebärande värdepapperets likviditet är otillräcklig.

3 §⁴ Räntebärande värdepapper emitterade av kreditinstitut och värdepappersbolag med tillstånd enligt 2 kap. 2 § första stycket 2 och 8 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden och motsvarande utländska företag men som inte har extern kreditvärdering, är ändå godtagbara om följande villkor är uppfyllda.

1. De omsätts på en reglerad marknad.
2. De är inte efterställda.
3. Om det finns andra räntebärande värdepapper emitterade av samma motpart och med samma prioritet, för vilka det finns en extern kreditvärdering, ska samtliga dessa räntebärande värdepappers externa kreditvärderingar motsvara kreditkvalitet 3 eller bättre.
4. Institutet har ingen information som tyder på att det räntebärande värdepapperets likviditet är otillräcklig. (FFFS 2008:13)

4 § Fondandelar är godtagbara om följande villkor är uppfyllda:

1. Fondandelarnas pris uppdateras och offentliggörs dagligen.
2. Fondbestämmelserna tillåter endast att fonden investerar i värdepapper som anges i 2–3 §§. Detta hindrar dock inte att fonden använder derivatinstrument för att skapa riskskydd för investeringar i sådana värdepapper.

Hanteringskrav

5 § Det får inte finnas en väsentlig positiv korrelation mellan motpartens kreditvärdighet och värdet på säkerheten.

⁴ Denna lydelse träder i kraft den 1 december 2008 enligt FFFS 2008:13 [red.anm.].

Värdepapper emitterade av motparten eller av andra företag inom samma koncern som motparten är inte medräkningsbara. Säkerställda obligationer och motsvarande utländska skuldförbindelser, enligt 16 kap. 35–36 §§, emitterade av motparten är dock medräkningsbara om de ställs som säkerhet inom ramen för en återköpsransaktion och om obligationerna uppfyller villkoret i första stycket.

6 § Avtalet om säkerhetsupplåtelse ska vara rättsligt bindande i alla relevanta jurisdiktioner.

Då säkerheten förvaras hos en tredje part ska institutet vidta nödvändiga åtgärder för att se till att denna part avskiljer säkerheten från sina egna tillgångar.

7 § Säkerhetsupplåtelsens former ska dokumenteras, inklusive rutinerna för att snabbt kunna realisera säkerheterna.

Institutet ska ha styrdokument som reglerar de typer och volymer av tillgångar som institutet accepterar som säkerhet.

8 § Institutet ska ha väl fungerande rutiner och processer för att kontrollera de risker som uppkommer på grund av användningen av säkerheter, däribland följande:

1. Risk för uteblivet eller reducerat kreditriskskydd, exempelvis risken att institutet inte omgående kan förfoga över säkerheten eller inte omgående kan realisera den.
2. Risk för felaktiga värderingar.
3. Koncentrationsrisk, som uppkommer på grund av användningen av finansiella säkerheter, och dess påverkan på institutets samlade riskprofil.

9 § Institutet ska göra en ny marknadsvärdering av säkerheten när det finns skäl att anta att dess värde väsentligen förändrats, dock minst var sjätte månad.

Effekten av medräkningsbara finansiella säkerheter

10 § Om det är löptidsobalans, det vill säga när kreditriskskyddets återstående löptid är kortare än den skyddade exponeringens återstående löptid, ska institutet ta hänsyn till 15 eller 21 § vid beräkning av riskvägt exponeringsbelopp.

11 § Institutet kan bortse från eventuell löptidsobalans om följande krav är uppfyllda:

1. Den skyddade exponeringen och säkerheten värderas dagligen.
2. Avtalet om säkerställande anger att säkerheter ska levereras utan skäligen fördröjning om ett underskott av säkerheter uppstår.
3. Om den finansiella säkerheten utgörs av ett räntebärande värdepapper ska avtalet om säkerställande innebära att om värdepapperet förfaller ska likviden inbetalas till ett konto hos institutet som motparten inte kan disponera utan institutets medgivande.

12 § Med den skyddade exponeringens återstående löptid avses tiden fram till dess att gäldenären enligt avtalet ska ha uppfyllt sina förpliktelser. Löptiden ska dock aldrig anses vara längre än fem år.

13 § Med kreditriskskyddets återstående löptid avses, om inte annat följer av detta kapitel, tiden fram till den tidpunkt då skyddet tidigast löper ut eller kan sägas upp.

14 § Vid beräkning av riskvägt exponeringsbelopp får institutet tillgodogöra sig medräkningsbara finansiella säkerheter antingen genom att tillämpa den förenklade metoden enligt 15–19 §§ eller den fullständiga metoden enligt 20–44 §§.

Den förenklade metoden för finansiella säkerheter

15 § Om institutet tillämpar den förenklade metoden måste skyddets återstående löptid åtminstone vara lika lång som exponeringens återstående löptid, annars får kreditriskskyddet inte beaktas vid beräkning av riskvägt exponeringsbelopp.

16 § När en medräkningsbar finansiell säkerhet finns för en exponering får motpartens riskvikt bytas ut mot säkerhetsinstrumentets riskvikt för den del som täcks av säkerheten. Den nya riskvikten för den del av exponeringen som täcks av säkerheten ska dock vara minst 20 %, förutom när 17–19 §§ tillämpas.

När institutet har en finansiell säkerhet för åtaganden utanför balansräkningen, ska effekten av dessa tillgodoräknas innan institutet applicerar relevant konverteringsfaktor, se även allmänna råd i 24 kap. 14 §.

Den del av exponeringen som inte täcks av säkerheten ska ges den riskvikt som skulle vara tillämplig på en exponering utan säkerhet mot motparten.

17 § Värdet för den finansiella säkerheten ska vara marknadsvärdet. En exponering som uppstår till följd av transaktioner som uppfyller villkoren i 23 § ska ges 0 % riskvikt till den del som täcks av säkerheten. Om motparten i transaktionen inte är en motpart enligt 23 § 8 a–f ska andelen ges 10 % riskvikt.

18 § Derivatkontrakt som marknadsvärderas dagligen och för vilka säkerhet ställts i form av kontanta medel insatta hos institutet eller kontantliknande instrument och där det inte förekommer någon valutaobalans, ska ges 0 % riskvikt till den del exponeringen täcks av säkerheten.

Om säkerhet ställts genom räntebärande värdepapper som emitterats av stater eller centralbanker som ges 0 % riskvikt, ska derivatkontrakten ges 10 % riskvikt.

Med räntebärande värdepapper som emitterats av stater eller centralbanker avses här även följande:

1. Räntebärande värdepapper som emitterats av kommuner och därmed jämförliga samfundigheter, delstater samt myndigheter som får behandlas på samma sätt som exponeringar mot den egna staten.
2. Räntebärande värdepapper som emitterats av multilaterala utvecklingsbanker som ges 0 % riskvikt.
3. Räntebärande värdepapper som emitterats av internationella organisationer som ges 0 % riskvikt.

19 § Om exponeringen och säkerheten är uttryckta i samma valuta får 0 % riskvikt ges om ett av följande villkor är uppfyllda:

1. Säkerheten är kontanta medel insatta hos institutet eller ett kontantliknande instrument.
2. Säkerheten utgörs av räntebärande värdepapper som emitterats av stater eller centralbanker som ges 0 % riskvikt och säkerhetens marknadsvärde har diskonterats med 20 %.

Vid tillämpning av första stycket 2 ska räntebärande värdepapper som emitterats av stater eller centralbanker anses innefatta sådana värdepapper som anges i 18 § tredje stycket.

Den fullständiga metoden för finansiella säkerheter

20 § I den fullständiga metoden för finansiella säkerheter ska institutet beräkna volatilitetsjusterade värden på exponeringsbeloppet och säkerheten för att avgöra i vilken utsträckning som säkerheten ska anses täcka exponeringen.

E_{osk} är den del av exponeringen som inte anses skyddad genom de ställda säkerheterna och beräknas enligt följande:

$$E_{osk} = \max\{0, (E_{VJ} - S_{VJ})\}$$

$$E_{VJ} = E^* \times (1 + H_E)$$

$$S_{VJ} = S \times (1 - H_S - H_{fx})$$

S är säkerhetens marknadsvärde.

E^* är ett justerat exponeringsbelopp, där åtaganden utanför balansräkningen ingår, det vill säga utan beaktande av konverteringsfaktorer.

E_{VJ} och S_{VJ} är exponeringens respektive säkerhetens volatilitetsjusterade värde. Om det är löptidsobalans ska S_{VJ} justeras enligt 21 §.

H_E och H_S är faktorer för volatilitetsjustering av exponeringens respektive säkerhetens värde med hänsyn till förändringar i marknadspriser. Försättningsvis kommer både H_E och H_S att kallas H .

H_{ix} är faktor för volatilitetsjustering med hänsyn till förändring i valutakurser.

Vid bestämning av de olika faktorerna för volatilitetsjusteringar får institutet antingen använda föreskrivna volatilitetsjusteringar enligt 23–33 §§ eller, efter medgivande av Finansinspektionen, egna estimat av volatilitetsjusteringar enligt 34–36 §§ och 44 §, om kraven i 37–43 §§ är uppfyllda.

21 § Om det är löptidsobalans ska värdet på säkerheten reduceras enligt följande formel:

$$S_{VJL} = S_{VJ} \times (t - 0,25) / (T - 0,25)$$

där

S_{VJL} är S_{VJ} justerad för att det föreligger löptidsobalans,

S_{VJ} är kreditriskskyddets värde enligt 20 §,

T är den skyddade exponeringens återstående löptid, dock maximalt 5 år,

t är kreditriskskyddets återstående löptid, dock maximalt uppgående till T .

S_{VJL} ska ersätta S_{VJ} i formeln för beräkningen av E_{osk} i 20 §.

Om kreditriskskyddets återstående löptid är mindre än tre månader eller om den ursprungliga löptiden är mindre än ett år, får inte kreditriskskyddet beaktas.

22 § Om det finns flera olika medräkningsbara finansiella säkerheter för en exponering ska faktorn för volatilitetsjustering vara ett vägt medelvärde av de faktorer som gäller för de enskilda säkerheterna. Som vikter används den andel av det samlade marknadsvärdet som varje enskild säkerhet representerar.

Tillämpning av föreskrivna volatilitetsjusteringar

23 § Volatilitetsjusteringen får sättas till 0 % om följande villkor är uppfyllda:

1. Exponeringen och dess säkerhet är räntebärande värdepapper som emitterats av stater och centralbanker och som får ges 0 % riskvikt.
2. Exponeringen och dess säkerhet är uttryckta i samma valuta.
3. Transaktionens löptid är inte längre än en dag, alternativt att både exponeringen och säkerheten marknadsvärderas dagligen och att marginalsäkerhet ställs dagligen.
4. Institutet bedömer att tiden mellan den sista marknadsvärderingen och realiseringen av säkerheten, i det fall motparten inte fullföljer sitt åtagande att ställa marginalsäkerhet, inte överstiger fyra bankdagar.
5. Transaktionen clearas och avvecklas i ett clearing- och avvecklingssystem som har visats vara lämpligt för denna typ av transaktion.
6. Avtalet som reglerar transaktionen är ett av marknadens standardavtal för återköpstransaktioner och värdepapperslån.
7. Transaktionen får enligt avtalet avslutas omedelbart om motparten inte fullföljer sitt åtagande att leverera kontanter eller värdepapper eller att ställa säkerhet eller om motparten på annat sätt inte fullgör sina åtaganden.
8. Motparten är någon av följande:
 - a) Stater och centralbanker som ges 0 % riskvikt.
 - b) Kreditinstitut eller värdepappersbolag med tillstånd enligt 3 kap. 4 § första stycket 4 och 5 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse och motsvarande utländska institut.
 - c) Andra finansiella institut eller försäkringsbolag som ges 20 % riskvikt.
 - d) Fondbolag eller motsvarande utländska företag som enligt lag är skyldiga att uppfylla ett kapitalkrav.
 - e) Pensionsinstitut.
 - f) Clearingorganisation.

23 §⁵ Volatilitetsjusteringen får sättas till 0 % om följande villkor är uppfyllda:

1. Exponeringen och dess säkerhet är räntebärande värdepapper som emitterats av stater och centralbanker och som får ges 0 % riskvikt.
2. Exponeringen och dess säkerhet är uttryckta i samma valuta.
3. Transaktionens löptid är inte längre än en dag, alternativt att både exponeringen och säkerheten marknadsvärderas dagligen och att marginalsäkerhet ställs dagligen.
4. Institutet bedömer att tiden mellan den sista marknadsvärderingen och realiseringen av säkerheten, i det fall motparten inte fullföljer sitt åtagande att ställa marginalsäkerhet, inte överstiger fyra bankdagar.
5. Transaktionen clearas och avvecklas i ett clearing- och avvecklingssystem som har visats vara lämpligt för denna typ av transaktion.
6. Avtalet som reglerar transaktionen är ett av marknadens standardavtal för återköpstransaktioner och värdepapperslån.
7. Transaktionen får enligt avtalet avslutas omedelbart om motparten inte fullföljer sitt åtagande att leverera kontanter eller värdepapper eller att ställa säkerhet eller om motparten på annat sätt inte fullgör sina åtaganden.
8. Motparten är någon av följande:
 - a) Stater och centralbanker som ges 0 % riskvikt.
 - b) Kreditinstitut eller värdepappersbolag med tillstånd enligt 2 kap. 2 § första stycket 2 och 8 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden och motsvarande utländska institut.
 - c) Andra finansiella institut eller försäkringsbolag som ges 20 % riskvikt.
 - d) Fondbolag eller motsvarande utländska företag som enligt lag är skyldiga att uppfylla ett kapitalkrav.
 - e) Pensionsinstitut.
 - f) Clearingorganisation. (FFFS 2008:13)

24 § För kontanta medel insatta hos institutet och kontantliknande instrument i eget förvar som är emitterade av institutet behöver ingen volatilitetsjustering för förändringar i marknadspriset göras. Någon volatilitetsjustering för förändringar i marknadspriset behöver heller inte göras för kontanta medel utlånade av institutet.

25 § Värdena på *H* i 26–29 §§ gäller för säkerheter och exponeringar som marknadsvärderas dagligen. Om marknadsvärdering görs mer sällan ska värdena för *H* räknas upp enligt 33 §.

26 § Räntebärande värdepapper utgivna av motparter som avses i 2 § 2–4 ska volatilitetsjusteras enligt tabell 1.

⁵ Denna lydelse träder i kraft den 1 december 2008 enligt FFFS 2008:13 [red.anm.].

Tabell 1

Hi %		Realisationstid (liquidation period)		
Kreditkvalitetssteg	Återstående löptid i år	20 dagar	10 dagar	5 dagar
1	≤ 1 år	0,707	0,5	0,354
1	> 1 år ≤ 5 år	2,828	2	1,414
1	> 5 år	5,657	4	2,828
2–3	≤ 1 år	1,414	1	0,707
2–3	> 1 år ≤ 5 år	4,243	3	2,121
2–3	> 5 år	8,485	6	4,243
4		21,213	15	10,607
Räntebärande värdepapper med extern kreditvärdering för kortfristiga exponeringar				
1		0,707	0,5	0,354
2–3		1,414	1	0,707

27 § Räntebärande värdepapper utgivna av motparter som avses i 2 § 5–8 ska volatilitetsjusteras enligt tabell 2. Oavsett emittent ska de räntebärande värdepapper som avses i 3 § volatilitetsjusteras med utgångspunkt i kreditkvalitetssteg 2–3 enligt tabell 2.

Tabell 2

Hi %		Realisationstid (liquidation period)		
Kreditkvalitetssteg	Återstående löptid i år	20 dagar	10 dagar	5 dagar
1	< 1 år	1,414	1	0,707
1	> 1 år < 5 år	5,657	4	2,828
1	> 5 år	11,314	8	5,657
2–3	< 1 år	2,828	2	1,414
2–3	> 1 år < 5 år	8,485	6	4,243
2–3	> 5 år	16,971	12	8,485
Räntebärande värdepapper med extern kreditvärdering för kortfristiga exponeringar				
1		1,414	1	0,707
2–3		2,828	2	1,414

28 § Övriga typer av exponeringar eller medräkningsbara finansiella säkerheter ska volatilitetsjusteras enligt tabell 3.

Tabell 3

Hi %	Realisationstid (liquidation period)		
	20 dagar	10 dagar	5 dagar
Typ av exponering eller säkerhet			
Aktier inkluderade i något av de erkända index som anges i bilaga 5	21,213	15	10,607
Övriga godtagbara säkerheter	35,355	25	17,678
Guld	21,213	15	10,607

29 § För volatilitetsjustering av fondandelar som är medräkningsbara säkerheter ska ett vägt genomsnittligt H beräknas för de tillgångar i vilka fondföretaget har investerat. Vid justeringen ska realisationstiden för respektive transaktionstyp tillämpas. Om tillgångarna inte är kända för institutet ska institutet använda det högsta H som skulle gälla för någon av alla de tillgångar som är tillåtna enligt fondbestämmelserna.

30 § Faktorn för volatilitetsjustering för förändringar i valutakurser, H_{ix} , anges i procent i tabell 4 och gäller för säkerheter och exponeringar som marknadsvärderas dagligen. Om marknadsvärdering görs mer sällan ska värdet för H justeras enligt 33 §.

Tabell 4

Realisationstid		
20 dagar	10 dagar	5 dagar
11,314	8	5,657

31 § För OTC-derivat ska volatilitetsjustering för förändringar i valutakurser göras då säkerhetens valuta skiljer sig från avvecklingsvalutan.

För OTC-derivat som institutet har medräkningsbara nettningsavtal för ska volatilitetsjustering för förändringar i valutakurser göras om säkerhetens valuta skiljer sig från nettningsavtalets avvecklingsvaluta. Även om nettningsavtalet omfattar transaktioner i flera olika valutor behöver endast en volatilitetsjustering göras.

32 § Den realisationstid som ska användas för att bestämma H respektive H_{ix} är följande:

1. 5 bankdagar för värdepapperslån och för återköpstransaktioner som inte innefattar överföring av råvaror eller garanterar äganderätt till råvaror,
2. 10 bankdagar för andra kapitalmarknadsrelaterade transaktioner än de som nämns i 1,
3. 20 bankdagar för övriga exponeringar.

33 § Om institutet inte marknadsvärderar sina säkerheter och exponeringar dagligen ska H och H_{ix} som anges i 26–30 §§ räknas upp enligt följande formel:

$$H_j = H_M \sqrt{\{N_R + (T_M - 1)\} / T_M}$$

H_j är faktorn för den slutliga volatilitetsjusteringen efter justering för frekvensen hos institutets marknadsvärdering. Det är detta värde som ska användas i beräkningen i 20 §.

H_M är den volatilitetsjustering som anges i 26–30 §§.

N_R avser det antal bankdagar som går mellan varje värdering.

T_M är realisationstiden för det aktuella värdepappret enligt 32 §.

Tillämpning av egna estimat av volatilitetsjusteringar

34 § Institutet får, efter medgivande av Finansinspektionen, beräkna egna estimat av H för förändringar i marknadsvärdet hos säkerheter och exponeringar.

För räntebärande värdepapper som har en kreditvärdering som motsvarar kreditkvalitetssteg 3 eller bättre får institutet beräkna H gruppviss för olika kategorier av vär-

depapper. Vid kategoriseringen ska institutet ta hänsyn till värdepapperens utfärdare, kreditvärdering, återstående löptid och modifierade duration. Värdet på H ska vara representativt för värdepapperen inom respektive kategori.

För andra värdepapper ska H beräknas individuellt.

35 § Institutet ska beräkna H_{fx} för förändringar i valutakurser för varje aktuellt valutapar.

36 § Vid beräkningen av H och H_{fx} får institutet inte ta hänsyn till någon korrelationsseffekt mellan exponeringen, säkerheten och/eller växelkurserna.

Kvantitativa krav

37 § Volatilitetsjusteringarna ska beräknas med ett ensidigt konfidensintervall på 99 %.

38 § Vid beräkningarna ska realisationstiden sättas enligt 32 §. Om institutet använder en längre realisationstid än vad som anges i 32 § i sin interna riskhantering så ska den interna realisationstiden användas.

39 § Volatilitetsjusteringarna får beräknas baserat på andra realisationstider än de som anges i 32 §. Då måste dock institutet i efterhand räkna upp eller ned dem enligt följande formel:

$$H_M = H_N \sqrt{T_M/T_N}$$

H_M är faktorn för volatilitetsjusteringen efter korrigerig för avvikande realisations-tid. Det är detta värde som ska användas i beräkningen i 20 §.

T_M är realisationstiden för det aktuella värdepappret enligt 32 §.

T_N är den realisationstid som beräkningen av volatilitetsjusteringen ursprungligen baserades på.

H_N är den faktorn för volatilitetsjustering som baseras på realisationstiden T_N .

40 § Om instrumentets likviditet är sådan att realisationstiden sannolikt överstiger de frister som anges i 32 § ska realisationstiden sättas till ett passande högre värde.

41 § Estimatn av volatilitetsjusteringarna ska baseras på en historisk observationsperiod som uppgår till minst ett år. Om ett institut använder en metod där indata viktas måste den effektiva observationsperioden vara minst ett år, det vill säga den genomsnittliga vägda tiden för de individuella observationerna får inte understiga sex månader.

Den historiska observationsperioden, och därmed volatilitetsjusteringarna, ska uppdateras minst var tredje månad eller vid varje väsentlig förändring av marknadsförhållandena.

Finansinspektionen kan besluta att en kortare historisk observationsperiod än ett år ska användas om prisvolatiliteten har ökat kraftigt.

Institutet ska analysera om historiska data i vissa fall underskattar den potentiella volatiliteten, till exempel vid fasta/låsta växelkurser. I sådana fall ska institutet beräkna volatilitetsjusteringen baserat på stressscenarier.

Kvalitativa krav

42 § Institutet ska använda de på egna estimat grundade volatilitetsjusteringarna i den dagliga riskhanteringen, inklusive hanteringen av interna limiter.

43 § Institutet ska ha fastställt ett styrdokument eller motsvarande som utförligt och fullständigt redogör för institutets rutiner för beräkningen av volatilitetsjusteringar och hur dessa integreras i den dagliga riskhanteringen.

Institutet ska, som ett led i sin regelbundna interna revision, genomföra en granskning av sina rutiner, metoder och system för beräkning av volatilitetsjusteringar. Minst en gång om året ska institutet se över hela systemet.

Uppräkning av volatilitetsjustering

44 § Om institutet inte marknadsvärderar sina säkerheter och exponeringar dagligen ska H och H_{rx} , som anges i 26–30 §§ räknas upp enligt 33 §.

26 kap. Avtal om nettoberäkning

1 § Bilateral avtal om nettoberäkning är medräkningsbara om de är godtagbara enligt 2–6 §§ och institutet uppfyller hanteringskraven enligt 7–11 §§.

Godtagbara avtal om nettoberäkning

2 § Avtalet ska vara rättsligt bindande i alla relevanta jurisdiktioner. Avtalet ska göra det möjligt för den part som inte har fallerat att vid en utlösande händelse utan dröjsmål avbryta och avräkna alla kontrakt som täcks av avtalet. De utlösande händelserna ska inkludera motpartens insolvens eller konkurs.

Avtalet ska ge upphov till en enda förpliktelse som omfattar alla i avtalet ingående fordringar/skulder som omfattas av nettoberäkning så att, om institutet eller motparten inte fullgör sina betalningsskyldigheter, försätts i konkurs, träder i likvidation, blir föremål för offentligt ackord eller inleder annat obeståndsförfarande, parts skyldighet endast avser nettosumman av fordringarna/skulderna.

Avtalet får inte innehålla villkor som innebär att en icke fallerad part endast behöver betala ett begränsat belopp eller inget belopp alls till den fallerade parten, även om den fallerade parten har en nettofordran på den andra parten.

3 § Institutet ska ha skriftliga och motiverade rättsutlåtanden som visar att överenskommen nettoberäkning med stor sannolikhet kommer att godtas av de behöriga domstolarna och förvaltningsmyndigheterna i de relevanta jurisdiktionerna. Av rättsutlåtandena ska det framgå att även om ett avtal om nettoberäkning upphör med anledning av någon sådan händelse som anges i 2 §, skulle de behöriga domstolarna och förvaltningsmyndigheterna vid en rättslig prövning med stor sannolikhet anse att institutets fordringar och förpliktelser begränsas till nettosumman av de positiva och negativa marknadsvärdena av samtliga i avtalet ingående kontrakt som omfattas av nettoberäkningen respektive begränsas till nettosumman av samtliga i avtalet ingående fordringar/skulder. Bedömningen av utgången av den rättsliga prövningen ska göras utifrån innehållet i

1. gällande rätt inom den jurisdiktion där parterna har sitt respektive säte och, om motpartens eller institutets åtagande gjorts genom en utländsk filial även enligt gällande rätt inom den jurisdiktion där filialen är belägen, enligt vad som anges i 4 §,
2. gällande rätt som enligt avtalet reglerar de individuella kontrakt och fordringar/skulder som omfattas av avtalet, och
3. gällande rätt som reglerar varje avtal eller överenskommelse som är nödvändig för att genomföra avtalet om nettoberäkning.

4 § Om parterna har ingått ett avtal om nettoberäkning i vilket flera utländska filialer inkluderas, ska rättsutlåtanden med den betydelse som anges i 3 § begäras in från samtliga jurisdiktioner där filialerna är belägna. Om det för någon av filialerna saknas möjlighet att få rättsutlåtande enligt 3 §, kan dock filialen ändå inkluderas i avtalet, under förutsättning att ett rättsutlåtande finns med innebörden att avtalet om nettoberäkning inte kommer att ogiltigförklaras i sin helhet enbart av det skälet att ett sådant avtal inte är juridiskt hållbart för de kontrakt och fordringar/skulder som ingås med en sådan filial. Avtal som inkluderar filial som är belägen inom jurisdiktion där avtalet om nettoberäkning inte är juridiskt bindande får inte beaktas.

5 § Ett rättsutlåtande enligt 3 § ska bland annat innehålla

1. en bedömning som innebär att avtalet om nettoberäkning och de kontrakt respektive fordringar/skulder som omfattas av avtalet inte strider mot lag, förordning eller domstolsavgörande i relevanta jurisdiktioner,

2. ett omnämmande av förekommande avtal om nettoberäkning och en hänvisning till nettoberäkningsbestämmelserna i varje sådant avtal, och
3. en bedömning som innebär att avtalet om nettoberäkning med stor sannolikhet skulle anses juridiskt bindande i de situationer som anges i 2 § inom relevanta jurisdiktioner, om åtgärder skulle komma att vidtas av en god man, likvidator, konkursförvaltare eller motsvarande i andra jurisdiktioner.

6 § Rättsutlåtande ska utfärdas av en extern oberoende juridisk rådgivare med stor erfarenhet på området. Utlåtandet kan vara ställt antingen direkt till institutet eller till en organisation som står bakom det avtal om nettoberäkning som institutet använt sig av. Utlåtandet kan även vara en produkt av att ett flertal institut tillsammans, eller genom organisation som företräder instituten, sökt ett gemensamt rättsutlåtande beträffande ett bestämt avtal om nettoberäkning. Utlåtandet kan vara upprättat för olika slag av avtal om nettoberäkning.

Hanteringskrav

7 § Innan ett avtal om nettoberäkning första gången får påverka beräkningen av riskvägt exponeringsbelopp, ska institutet anmäla till Finansinspektionen att det finns ett juridiskt bindande avtal om nettoberäkning.

Institutet ska intyga

1. att samtliga förutsättningar enligt 2 § är uppfyllda,
2. att institutet har rättsutlåtanden enligt 3–6 §§,
3. att institutet har nödvändiga tekniska system eller manuella rutiner för att beräkna motpartsexponeringar på ett nettobelopp i stället för på ett bruttobelopp, och
4. att institutet har nödvändiga tekniska system eller manuella rutiner för att beräkna den risk som uppkommer när motpartens kontrakt eller skuld upphör.

8 § Institutet ansvarar för dokumentation i varje enskilt fall av avtal om nettoberäkning och rättsutlåtande. Avtalen om nettoberäkning och rättsutlåtandena ska hållas samlade på ett överskådligt sätt.

9 § Institutet ska löpande kontrollera

1. att dess avtal om nettoberäkning är rättsligt hållbara när det gäller relevanta motparter, kontrakt, fordringar/skulder och jurisdiktioner, mot bakgrund av inträffade ändringar i lag och rättspraxis, och
2. att slutsatserna i erhållna rättsutlåtanden är rättsligt giltiga och att de inte är äldre än tolv månader.

Om ett rättsutlåtande är äldre än tolv månader, ska institutet begära in ett nytt rättsutlåtande där det framgår att slutsatserna i det tidigare utlåtandet alltjämt gäller.

10 § Om ett institut får veta att de behöriga myndigheterna i en motparts hemland anser att ett avtal om nettoberäkning inte är rättsligt hållbart enligt gällande rätt i det landet, får avtalet inte beaktas. Detta gäller oavsett innehållet i erhållna rättsutlåtanden.

11 § Om ett rättsutlåtande saknar någon uppgift av väsentlig betydelse för huruvida avtal om nettoberäkning är hållbara, ska institutet bedöma om det finns ett godtagbart avtal om nettoberäkning. Om institutet bedömer att kraven inte är uppfyllda får exponeringsbeloppet inte justeras.

Effekten av avtal om nettoberäkning för återköpstransaktioner, värdepappers- och råvarulån samt andra kapitalmarknadsrelaterade transaktioner

12 § Institut som tillämpar den fullständiga metoden för finansiella säkerheter enligt 25 kap. får ta hänsyn till medräkningsbara avtal om nettoberäkning för återköpstransaktioner, värdepappers- och råvarulån samt andra kapitalmarknadsrelaterade transaktioner i enlighet med antingen den föreskrivna metoden enligt 14–15 §§ eller en intern metod enligt 16–24 §§. Institut som tillämpar en intern metod får även ta hänsyn till medräkningsbara avtal om nettoberäkning för marginallån.

13 § De säkerheter som mottagits och de tillgångar som har lånats in inom ramen för avtalet om nettoberäkning ska vara godtagbara finansiella säkerheter enligt 25 kap. 2–4 §§.

Föreskriven metod

14 § Hanteringskraven i 25 kap. 5–9 §§ ska vara uppfyllda för de tillgångar som avtalet om nettoberäkning omfattar.

15 § För de återköpstransaktioner, värdepappers- och råvarulån samt andra kapitalmarknadsrelaterade transaktioner som omfattas av ett medräkningsbart avtal om nettoberäkning ska ett nettobelopp, E^* , ersätta de individuella exponeringsbeloppen för dessa transaktioner.

$$E^* = \max\{0, \Sigma E - \Sigma S + \Sigma T_{\text{net}} \times H_T + \Sigma E_{\text{fx}} \times H_{\text{fx}}\}$$

E^* kan alltså inte vara ett negativt belopp.

E avser exponeringsbeloppet för varje separat exponering utan hänsyn tagen till kreditriskskydd.

S avser marknadsvärdet på de tillgångar som institutet har lånat, köpt eller mottagit som säkerhet inom avtalet om nettoberäkning.

T_{net} avser beloppet av nettopositionen (oavsett om den är positiv eller negativ) för varje tillgångstyp. Med tillgångstyp avses här värdepapper som emitterats av samma juridiska person, har samma emissionsdatum, samma kontraktsvillkor och har samma realisationstid enligt 25 kap. 32 §.

H_T avser faktorn för volatilitetsjustering för förändringar i marknadsvärdet, H , för respektive tillgång och ska beräknas enligt 25 kap. 25–29 §§.

E_{fx} avser beloppet av nettopositionen (oavsett om den är positiv eller negativ) i varje valuta som inte är avvecklingsvalutan.

H_{fx} avser faktorn för volatilitetsjustering för förändringar i valutakurser och ska beräknas enligt 25 kap. 30 §.

Intern metod

16 § Ett institut som fått medgivande att beräkna kapitalkrav för marknadsrisker enligt 5 kap. 3 § kapitaltäckningslagen får tillämpa en intern metod för beräkning av nettobelopp om kraven i 18–21 §§ är uppfyllda.

17 § Ett institut som inte har medgivande att beräkna kapitalkrav för marknadsrisker enligt 5 kap. 3 § kapitaltäckningslagen kan ansöka om Finansinspektionens medgivande att tillämpa den interna metoden. En förutsättning för medgivande är att kraven i 18–22 §§ är uppfyllda.

18 § Den interna metoden ska ge en uppskattning av den möjliga framtida värdeförändringen av det oskyddade exponeringsbeloppet ($\Sigma E - \Sigma S$).

19 § Vid beräkning av den möjliga värdeförändringen ska följande krav vara uppfyllda:

1. Beräkningen ska ske dagligen.
2. Ett ensidigt konfidensintervall på 99 % ska användas.
3. För återköpstransaktioner samt värdepappers- och råvarulån ska en realisationstid på tio dagar användas. För andra transaktioner ska en realisationstid på fem dagar användas.
4. Den effektiva historiska observationstiden ska uppgå till åtminstone ett år utom i de fall en kortare observationstid är motiverad till följd av en nyligen inträffad ökning av prisvolatiliteten.
5. De historiska tidsserierna ska uppdateras åtminstone var tredje månad.

20 § Den interna metoden ska ta hänsyn till samtliga väsentliga riskfaktorer.

21 § Historiska korrelationer får utnyttjas inom och mellan de olika huvudsakliga riskkategorierna (ränte-, aktie-, råvaru- och valutakursrisker) under förutsättning att institutets system för att mäta dem är tillfredsställande.

22 § Ett institut som inte har medgivande att beräkna kapitalkrav för marknadsrisker enligt 5 kap. 3 § kapitaltäckningslagen måste uppfylla följande krav för att en intern metod ska få tillämpas:

1. Den interna metoden ska vara väl integrerad med institutets dagliga riskhantering och ligga till grund för rapportering av exponeringar till institutets verkställande ledning.
2. Inom institutet ska det finnas en funktion med ansvar för utformningen och implementeringen av institutets riskhanteringssystem och som rapporterar direkt till den verkställande ledningen. Funktionen ska vara oberoende från positionstagande enheter.

Inom funktionen ska det finnas tillräckligt många personer med god kompetens om den interna metoden.

Funktionen ska dagligen upprätta rapporter som baseras på den interna metoden samt analysera dessa rapporter. Funktionen ska också analysera om det är nödvändigt att vidta några åtgärder när det gäller limiteringen av exponeringarna.

3. De dagliga rapporterna som den oberoende funktionen upprättar ska bedömas av personer med tillräckliga befogenheter att kunna genomdriva en minskning av enskilda positioner och av institutets totala riskexponering.
4. Institutet ska ha fastställt styrdokument för hur riskhanteringssystemet ska fungera. Institutet ska ha rutiner som gör att styrdokumentet efterlevs.
5. Den interna metoden ska på ett tillfredsställande sätt mäta risk. Institutet ska kunna verifiera detta genom att regelbundet utföra utfallstest av modellen baserad på historisk data för åtminstone ett år.
6. Institutet ska regelbundet genomföra rigorösa stresstester och resultaten av dessa ska bedömas av den verkställande ledningen och beaktas i utformningen av riskpolicies och limiter.
7. Institutet ska ha rutiner och metoder för att validera metoden. Institutet ska ha validerat metoden innan den börjar användas och ska därefter regelbundet validera den. Metoden ska även valideras om institutet genomfört väsentliga förändringar av modellen, eller om det skett förändringar i institutets positionstagande, eller på marknaden, som kan innebära att modellen inte är ändamålsenlig längre.

Valideringen ska utvärdera om metoden fångar upp alla väsentliga risker och att de antaganden som görs i modellen inte leder till att riskerna över- eller underskattas.

Som en del i valideringsprocessen ska de värderingsmodeller som används vid beräkningen av motpartsexponeringen utvärderas.

Institutet ska regelbundet utföra backtesting. Om en backtesting indikerar att modellen inte är tillräckligt korrekt kan Finansinspektionen återkalla medgivandet eller besluta att institutet ska vidta åtgärder så att modellen förbättras.

8. Institutet ska, som ett led i den regelbundna internrevisionen, genomföra en oberoende granskning av riskmätningssystemet. Denna granskning ska inbegripa både de affärsdrivande enheterna och den oberoende funktionen som har ansvar för utformningen och implementeringen av riskhanteringssystemet.
9. Institutet ska åtminstone en gång om året se över hela sitt riskhanteringssystem.

23 § Ett nettobelopp ska ersätta de individuella exponeringsbeloppen enligt följande formel:

$$E^* = \max \{0, [(\sum E - \sum S) + F]\}$$

där

E är det exponeringsbelopp varje enskild exponering skulle ha om det inte fanns något kreditriskskydd för den.

S är marknadsvärdet på de tillgångar som institutet har lånat, köpt eller mottagit som säkerhet inom avtalet om nettoberäkning.

$\sum E$ är summan av alla E som omfattas av avtalet om nettoberäkning.

$\sum S$ är summan av alla S som omfattas av avtalet om nettoberäkning.

Fär möjlig framtida värdeförändring av exponeringsbeloppet enligt den interna metoden.

24 § Vid beräkning av exponeringsbeloppet en viss dag ska föregående dags resultat från den interna beräkningen användas.

Effekten av avtal om nettoberäkning för derivatkontrakt

25 § Institutet får justera exponeringsbeloppet enligt 26–27 §§ för att ta hänsyn till medräkningsbara avtal om nettoberäkning som avser derivatkontrakt.

26 § Institutet får vid beräkningen av summan av den aktuella ersättningskostnaden enligt 18 kap. 7 § minska denna med summan av de negativa marknadsvärden som institutet har med samma motpart.

27 § För de derivatkontrakt som omfattas av ett medräkningsbart avtal om nettoberäkning får beloppet för möjlig riskförändring beräknas enligt nedanstående formel.

$$PCE_{red} = 0,4 * PCE_{brutto} + 0,6 * NGR * PCE_{brutto}$$

där

PCE_{red} = det reducerade beloppet för möjlig framtida exponering för kreditrisker för alla kontrakt med en given motpart som ingår i ett avtal om nettoberäkning.

PCE_{brutto} = summan av talen för möjlig riskförändring för alla kontrakt med en given motpart som ingår i ett avtal om nettoberäkning och som är beräknade genom att deras nominella belopp multiplicerats med en riskfaktor enligt tabell 6 i 18 kap.

NGR = "nettobruttokvot"; kvoten mellan nettoersättningskostnaden för alla kontrakt som ingår i ett avtal om nettoberäkning med en viss motpart (täljare) och bruttoersättningskostnaden för alla kontrakt som ingår i det avtalet (nämnaren).

Om nettoberäkningen leder till en nettoskuld vid beräkningen av nettoersättningskostnaden, ska nettoersättningskostnaden sättas lika med noll i ovanstående formel. PCE_{red} kan följaktligen aldrig understiga $0,4 * PCE_{brutto}$.

Effekten av avtal om nettoberäkning för övriga fordringar och skulder

28 § Institutet får justera exponeringsbeloppet enligt 29 § för att ta hänsyn till medräkningsbara avtal om nettoberäkning som avser övriga fordringar och skulder i balansräkningen.

Medräkningsbara avtal om nettoberäkning för övriga fordringar och skulder är begränsade till ömsesidiga kontantfordringar mellan institutet och institutets motpart som utgör lån eller insättningar hos institutet.

29 § För de fordringar som avtalet om nettoberäkning omfattar får ett nettobelopp, E_{osk} , ersätta de individuella exponeringsbeloppen vid beräkning av riskvägt exponeringsbelopp.

$$E_{osk} = \max\{0, (\Sigma E - \Sigma S_{VJ})\}$$

$$S_{VJ} = S \times (1 - H_{fx})$$

E är fordringarnas nettobokförda värde.

S är skuldernas nettobokförda värde.

S_{VJ} är skuldernas volatilitetsjusterade belopp.

H_{fx} är faktorn för volatilitetsjustering med hänsyn till förändring i valutakurser.

27 kap. Övriga kreditriskskydd

Livförsäkringar

1 § Livförsäkring som är pantsatt till förmån för, eller överlåtten på, institutet får betraktas som medräkningsbar säkerhet om villkoren i 2–3 §§ är uppfyllda.

2 § Företaget som tillhandahåller försäkringen uppfyller kriterierna för att betraktas som en kvalificerad utfärdare enligt 24 kap. 3 §.

3 § Följande villkor ska vara uppfyllda:

1. Företaget som tillhandahåller försäkringen ska ha underrättats om pantsättning- en eller överlåtelsen. Företaget som tillhandahåller försäkringen får inte göra utbetalningar enligt kontraktet utan institutets samtycke.

2. Försäkringen måste ha ett uppgivet återköpsvärde som inte går att reducera.
3. Institutet måste ha rätt att annullera försäkringen och erhålla återköpsvärdet inom skälig tid om motparten fallerar.
4. Institutet ska få information om eventuella uteblivna premiebetalningar från försäkringstagarens sida.
5. Avtalet om säkerhetsupplåtelse ska vara rättsligt bindande i alla relevanta jurisdiktioner.

Dessutom måste kreditriskskyddet vara giltigt under hela den underliggande exponeringens löptid.

4 § Medräkningsbar livförsäkring ska betraktas som en garanti utfärdad av företaget som tillhandahåller försäkringen. Det skyddade beloppet ska utgöras av försäkringens återköpsvärde, i förekommande fall justerat enligt 24 kap.

Kontanta medel insatta hos annat institut

5 § Kontanta medel som är insatta hos ett annat institut (tredje part), eller kontantliknande instrument som innehåses av tredje part, på annan grund än ett depåförvaringsavtal, får betraktas som medräkningsbar säkerhet om följande villkor är uppfyllda:

1. Läntagarens fordran mot tredje part ska vara pantsatt till förmån för, eller överlåten på, institutet.
2. Tredje part ska ha underrättats om pantsättningen eller överlåtelsen.
3. Tredje part får inte ha möjlighet att göra utbetalningar till någon annan än institutet utan den senares samtycke.
4. Pantsättningen eller överlåtelsen ska vara ovillkorlig och oåterkallelig.
5. Avtalet om säkerhetsupplåtelse ska vara rättsligt bindande i alla relevanta jurisdiktioner.

Säkerhet enligt ovan ska behandlas som en garanti utfärdad av tredje part.

Avsnitt H Operativ risk

28 kap. Tillämpningsområde

1 § Detta avsnitt ska tillämpas av institut vid beräkning av institutets kapitalkrav för operativ risk enligt 2 kap. 8 § och 6 kap. kapitaltäckningslagen och 10 § lagen (2006:1372) om införande av lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, samt av vissa värdepappersbolag vid beräkningen av totalt kapitalkrav enligt 2 kap. 9 § kapitaltäckningslagen.

29 kap. Basmetoden

Beräkning av kapitalkrav

1 § Kapitalkravet för operativ risk enligt basmetoden motsvarar 15 % av intäktsindikatorn beräknad enligt 2 §.

Intäktsindikator

2 § Intäktsindikatorn utgörs av ett genomsnitt av de tre senaste räkenskapsårens rörelseintäkter enligt 3 §.

Om ett institut upphör med en större del av verksamheten, vilket får till följd att intäktsindikatorn inte längre ger en rättvisande bild av rörelseintäkterna får institutet efter Finansinspektionens medgivande beräkna kapitalkravet för operativ risk utifrån en annan indikator under en övergångsperiod.

Om rörelseintäkterna är negativa eller noll för något av de tre relevanta räkenskapsåren, ska dessa inte tas med i beräkningen av intäktsindikatorn. Intäktsindikatorn ska beräknas som summan av de positiva räkenskapsåren dividerat med antalet positiva räkenskapsår.

Om något av de tre senaste räkenskapsåren varit förkortat eller förlängt ska rörelseintäkterna räknas om till tolv månaders bas genom enkel proportionering.

Om ett instituts verksamhet pågått i mindre än ett år ska intäktsindikatorn motsvara de rörelseintäkter som angetts i institutets verksamhetsplan för första året.

3 § Rörelseintäkterna beräknas som saldot av följande poster:

1. ränte- och leasingintäkter,
2. ränte- och leasingkostnader,
3. erhållna utdelningar,
4. provisionsintäkter,
5. provisionskostnader,
6. nettoresultat av finansiella transaktioner, och
7. övriga rörelseintäkter.

Intäktsindikatorn ska beräknas före avdrag för avsättningar och rörelsekostnader. Till rörelsekostnader ska räknas arvoden för utkontrakterade tjänster som tillhandahållits av en tredje part som inte är moder-, dotter- eller syskonföretag till institutet. Kostnader för utkontrakterade tjänster som tillhandahållits av tredje part får dras av från rörelseintäkterna om de betalats till ett företag som står under Finansinspektionens tillsyn.

Följande poster ska inte beaktas vid beräkningen av rörelseintäkterna:

- leasingkostnader för sådan leasing som inte ingår i leasingverksamheten,
- utdelning från intresse- och koncernföretag,
- realiserad vinst/förlust från försäljning av tillgångar i övrig verksamhet, samt
- intäkter från försäkringsverksamhet.

Provisioner från försäljning av försäkringsprodukter ska ingå i provisionsintäkter och därmed i rörelseintäkterna.

4 § Institut som tillämpar Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder, ska beräkna rörelseintäkterna på det sätt som bäst överensstämmer med definitionen i 3 §.

30 kap. Schablonmetoden

1 § Enligt 6 kap. 3 § kapitältäckningslagen får ett institut, efter anmälan till Finansinspektionen, beräkna kapitalkravet för operativ risk enligt schablonmetoden i stället för basmetoden.

Kvalificeringskrav

2 § För att få beräkna kapitalkravet enligt schablonmetoden ska nedanstående krav vara uppfyllda.

1. Institutet ska ha av styrelsen fastställda styrdokument för hantering och utvärdering av sin exponering mot operativa risker, som även innefattar extrema händelser med stor inverkan på institutets verksamhet. Av styrdokumenterna ska, utöver institutets tillämpade definition av operativ risk, framgå vilka former av operativ risk som är aktuella i verksamheten.
2. Institutet ska ha processer för att hantera sin exponering mot operativa risker.
3. Institutet ska ha beredskaps- och kontinuitetsplaner för att säkerställa förmågan att upprätthålla verksamheten och begränsa förlusterna i händelse av en allvarlig störning i verksamheten.
4. Institutet ska ha en dokumenterad riskhantering för operativa risker med en tydlig ansvarsfördelning. Institutet ska identifiera och bedöma sin exponering mot operativa risker och på ett organiserat och strukturerat sätt spåra relevanta data. Riskhanteringen ska regelbundet granskas av en oberoende granskningsfunktion.

5. Institutets riskhantering för operativa risker ska vara en del av institutets riskhanteringsprocess. Utfallet från riskhanteringen ska ingå som en väsentlig del av övervakningen och kontrollen av institutets riskprofil för operativ risk.
6. Institutet ska ha en intern rapporteringsstruktur för operativa risker upp till styrelsen, som är så utformad att relevanta funktioner inom institutet får rapporter avseende operativa risker. Det ska finnas rutiner för att hantera och agera utifrån den information som ges i rapporterna.
7. Institutet ska ha styrdokument och dokumenterade kriterier för att fördela verksamheten och intäktsindikatorn på de aktuella affärsområdena. Dessa styrdokument och kriterier ska löpande granskas av en oberoende granskningsfunktion. Kriterierna ska regelbundet uppdateras och justeras för nya och förändrade affärsverksamheter, produkter och risker. Styrdokumentet ska fastställas av institutets verkställande direktör.

Beräkning av kapitalkrav

3 § Ett instituts verksamhet ska delas in i affärsområden enligt 7 §. Kapitalkravet för varje sådant område beräknas med hjälp av intäktsindikatorn enligt 4 §, multiplicerad med den procentsats som gäller för respektive affärsområde enligt 8 §.

Intäktsindikator

4 § För respektive affärsområde ska intäktsindikatorn beräknas som ett genomsnitt av de tre senaste räkenskapsårens rörelseintäkter. Rörelseintäkterna beräknas enligt 29 kap. 3 §.

Om rörelseintäkterna är negativa för något av de tre relevanta räkenskapsåren ska rörelseintäkterna för varje affärsområde det aktuella året sättas till noll vid beräkningen av intäktsindikatorn. Om rörelseintäkterna för ett visst affärsområde är negativa utan att rörelseintäkterna för hela året är negativa, får den negativa siffran användas.

Om ett institut upphör med en större del av verksamheten, vilket får till följd att intäktsindikatorn inte längre ger en rättvisande bild av rörelseintäkterna, får institutet ansöka om att få beräkna kapitalkravet för operativ risk utifrån en annan indikator under en övergångsperiod.

Om något av de tre senaste räkenskapsåren varit förkortat eller förlängt ska rörelseintäkterna räknas om till tolv månadersbas genom enkel proportionering.

Om ett instituts verksamhet pågått i mindre än ett år ska intäktsindikatorn motsvara de rörelseintäkter som angetts i institutets verksamhetsplan för första året.

5 § Institut som tillämpar Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder, ska beräkna rörelseintäkterna på det sätt som bäst överensstämmer med definitionen i 29 kap. 3 §.

6 § Kapitalkravet för operativ risk enligt schablonmetoden är summan av de kapitalkrav som beräknats per affärsområde.

Fördelning av verksamheten

7 § Följande förutsättningar gäller för fördelningen av verksamheten i affärsområden:

1. Ett instituts samtliga verksamheter ska, på ett konsekvent sätt, fördelas till något av de åtta affärsområdena.
2. En verksamhet som inte kan fördelas till ett specifikt affärsområde men som utgör en stödjande funktion till en verksamhet, ska anses tillhöra samma affärsområde som verksamheten fördelas till. Om mer än ett affärsområde stöds av den stödjande funktionen, ska en objektiv fördelning göras.
3. Om en verksamhet, eller en stödjande funktion till en verksamhet, inte kan fördelas till något specifikt affärsområde enligt principen 2 ovan, ska verksamheten anses tillhöra det affärsområde som har den högsta procentsatsen.

4. Ett institut får använda interna metoder för att fördela intäkterna till de olika affärsområdena. Kostnader som genererats i ett affärsområde men som kan tillskrivas ett annat affärsområde kan omfördelas till det affärsområde som de tillhör, till exempel genom att använda intern prissättning mellan två affärsområden.

8 § Av följande tabell framgår de olika affärsområdena och den procentsats som ska användas vid beräkningen av kapitalkravet och exempel på verksamheter inom respektive affärsområde.

Affärsområde	%	Verksamhet
Företagsfinansiering (Corporate finance)	18 %	<ul style="list-style-type: none"> – Rådgivning m.m. vid fusioner och förvärv, privatiseringar, värdepapperiseringar, emissioner, börsintroduktioner samt till ägare, styrelse och ledning. – Garantigivning i samband med företagsfinansiering och förvärv. – Placering i aktier i noterade bolag (private placement). – Kapitalanskaffning. – Riskkapital.
Handel och finansförvaltning (Trading & sales)	18 %	<ul style="list-style-type: none"> – Handel, mäklari och analys avseende fondpapper och andra finansiella instrument som ränte-, valuta- och råvarurelaterade instrument, aktier och derivat. – Åtagande som marknadsgarant. – Förvaltning av långsiktiga/strategiska egna värdepappersinnehav. – Värdepappersslån och repor. – Egen finansiering och likviditetshandling (treasury). – Drift av multilaterala handelsplattformar (MTF).
Hushållsbank (Retail banking)	12 %	<ul style="list-style-type: none"> – Banktjänster för massmarknaden och förmögna privatkunder (t.ex. inlåning, utlåning, rådgivning, betaltjänster, kontanthandling, förmedling och försäljning av sparprodukter, exkl. privatmäklari, m.m.). – Korttjänster.
Storkundsbank (Commercial banking)	15 %	<ul style="list-style-type: none"> – In- och utlåning samt övrig finansiering till storkundsmarknaden (t.ex. traditionell utlåning, garantigivning, exportfinansiering, projektfinansiering, factoring, leasing m.m.). – Kundinkasso.
Betalning och avveckling (Payment & settlement)	18 %	<ul style="list-style-type: none"> – Betalningsförmedling. – Clearing och avveckling.
Administrationsuppdrag (Agency services)	15 %	<ul style="list-style-type: none"> – Depåförvaring, förvaltning av värdepapper samt tillhörande tjänster (corporate actions). – Stiftelseförvaltning och notariatjänster. – Administration av värdepappersslån.

Affärsområde	%	Verksamhet
Kapitalförvaltning (Asset management)	12 %	– Diskretionär kapitalförvaltning. – Fondförvaltning. – Övrig kapitalförvaltning.
Privatkundsmäkleri (Retail brokerage)	12 %	– Mäkleri och rådgivning avseende fondpapper och andra finansiella instrument som ränte-, valuta- och råvarurelaterade instrument, aktier, derivat och värdepapperslån med inriktning på massmarknad och privatkunder.

Den alternativa schablonmetoden

9 § Ett medgivande enligt 6 kap. 5 § kapitaltäckningslagen att beräkna kapitalkravet enligt den alternativa schablonmetoden förutsätter att nedanstående kriterier är uppfyllda.

1. Institutet ska primärt vara aktivt i affärsområdena hushålls- och storkundsbank. Dessa två affärsområden ska tillsammans utgöra minst 90 % av rörelseintäkterna.
2. Institutet ska kunna visa för Finansinspektionen att en väsentlig del av verksamheten inom hushålls- och/eller storkundsbank utgörs av exponeringar med hög sannolikhet för fallissemang. Institutet ska även kunna visa att den alternativa schablonmetoden utgör ett bättre sätt att beräkna kapitalkravet för operativ risk än schablonmetoden.

Kvalificeringskrav

10 § För att få beräkna kapitalkravet för operativ risk enligt den alternativa schablonmetoden ska institutet uppfylla samma kvalificeringskrav som i schablonmetoden.

Beräkning av kapitalkrav

11 § Beräkningen av kapitalkravet i den alternativa schablonmetoden är densamma som för schablonmetoden i 30 kap., med följande undantag. För affärsområden hushållsbank och storkundsbank ska institutet i stället för intäktsindikatorn använda de tre senaste årens genomsnitt av det totala nominella beloppet av lån och förskott. Detta ska sedan multipliceras med 3,5 % för att få den relevanta indikatorn för dessa två affärsområden.

Den totala utlåningen i affärsområde hushållsbank ska bestå av utlåningen i hushållsportföljen.

Den totala utlåningen i affärsområde storkundsbank ska bestå av utlåningen i övriga kreditportföljer. Även värdepapper i övrig verksamhet ska inkluderas.

12 § Summan av kapitalkravet per affärsområde är det totala kapitalkravet för operativ risk under den alternativa schablonmetoden.

31 kap. Kostnadsrisker

1 § Vid beräkning av kapitalkrav enligt 2 kap. 9 § kapitaltäckningslagen och vid beräkning av kapitalkrav för operativ risk enligt 2 kap. 8 § kapitaltäckningslagen ska med fasta omkostnader avses

1. personalkostnader som löner (inklusive anställdas provisioner och bonus), sociala avgifter, pensionsåtaganden,
2. fastighetskostnader och lokalkostnader samt därmed förenade kostnader,
3. övriga kontraktsbundna kostnader för till exempel datorer och annan utrustning, samt
4. avskrivningar.

Om verksamheten pågått i mindre än ett år ska kostnadsrisker beräknas som 25 % av de fasta omkostnader som angetts i verksamhetsplanen.

Om verksamheten ändrats väsentligen sedan det föregående året får Finansinspektionen besluta om ändring av kapitalkravet.

2 § Värdepappersbolag som, efter Finansinspektionens tillstånd, beräknar kapitalkravet för operativa risker enligt 10 § lagen (2006:1372) om införande av lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, ska vid beräkningen använda sig av följande andel för respektive år.

År	Andel
2007	12/88
2008	31/88
2009	50/88
2010	69/88
2011	88/88

Avsnitt I Valutakursrisk

32 kap. Valutakursrisk

Omfattning

1 § Kapitalkrav för valutakursrisker ska beräknas för positioner i utländsk valuta samt för positioner i guld.

2 § Ett institut ska beräkna kapitalkrav för valutakursrisker som det är exponerat för i hela sin verksamhet, dvs. både i handelslagret och i den övriga verksamheten. Beräkningen ska således omfatta samtliga tillgångar, skulder, avsättningar samt åtaganden utanför balansräkningen. Denna beräkning ska avse guld samt varje enskild valuta som institutet har positioner i utom i redovisningsvalutan.

Värdering och omräkning till svenska kronor

3 § Vid beräkning av kapitalkrav för valutakursrisker ska samtliga tillgångar, skulder, avsättningar samt positioner och åtaganden utanför balansräkningen värderas till sina marknadsvärden. Vad gäller den övriga verksamheten eller vad gäller instrument som ingår i kapitalbasen kan, i de fall marknadsvärden inte ger en rättvisande bild eller sådana inte finns tillgängliga, bokförda värden användas eller, i aktuella fall, säkringsredovisning tillämpas vid beräkning av kapitalkravet. Beträffande säkringsredovisning, se Finansinspektionens redovisningsföreskrifter.

Beträffande omräkning till svenska kronor av tillgångar, skulder, avsättningar samt åtaganden utanför balansräkningen i utländsk valuta, se 4 kap. 5 §.

Optioner

4 § Optioner baserade på valutor ska behandlas som kombinerade långa och korta positioner. Båda positionerna ska omvandlas till deltaviktade positioner genom att de nominella beloppen i respektive valuta multipliceras med optionens deltavärde. Nettodeltat i en valuta utgörs av nettot av deltaviktade korta och långa positioner i valutan, se 10 §.

Om den börs som noterar optionerna inte offentliggör optionernas deltavärden, eller om det är OTC-optioner, ska institutet beräkna deltavärdena för sina optioner.

Ett institut ska ha sådana system och vidta sådana skyddsåtgärder att erforderlig hänsyn tas till övriga risker förknippade med handel i optioner såsom

- deltavärdets känslighet för prisförändringar hos det underliggande finansiella instrumentet (gamma),
- optionsprisets känslighet för förändringar av löptiden (theta),
- optionsprisets känslighet för förändringar av standardavvikelsen (vega), samt
- optionsprisets känslighet för förändringar av de riskfria räntorna (ρ) i de båda länderna.

Fonder

5 § Om institutet känner till alla valutapositioner som ingår i fonden ska dessa ingå i beräkningen av nettoposition och total nettoposition enligt 10 §. Nettouträkning av sådana valutapositioner mot andra valutapositioner får göras enligt bestämmelserna i 10 §.

6 § Om institutet inte känner till alla valutapositioner som ingår i fonden ska institutet använda följande metod:

1. Institutet ska utgå från att fondens valutaposition är den maximala valutaexponering som den enligt lag och fondbestämmelser kan ha.
2. Institutet ska därefter ta hänsyn till om fonden använder derivat för att få hävstång i placeringarna genom att öka valutapositionen enligt 1 proportionellt med hävstången.
3. Den så framräknade valutapositionen ska behandlas som en separat valuta och får inte nettouträknas mot någon annan valuta.

7 § Fondförvaltaren får beräkna valutapositionerna i fonden, om institutet försäkrat sig om att förvaltaren kan beräkna dem i enlighet med vad som anges i detta kapitel. Nettouträkning av sådana valutapositioner mot andra valutapositioner får göras enligt bestämmelserna i 10 §.

Sammansatta valutor

8 § Nettopositioner i sammansatta valutor eller i valutakorgar får fördelas på de ingående valutorna efter de kvoter med vilka valutorna ingår. Alternativt kan sådana valutor behandlas som en valuta. Institut ska tillämpa en av dessa metoder konsekvent över tiden.

Pant i tredje lands valuta

9 § Om en fordran denominerad i utländsk valuta klassificerats som osäker enligt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och panten för sådan fordran är denominerad i tredje lands valuta, ska beräkningen av positionen grundas på den valuta som panten är denominerad i.

Beräkning av positioner för reglerade fordringar ska ske med utgångspunkt i utlåningsvalutan.

Tvåstegsmetoden

10 § Ett institut ska använda tvåstegsmetoden vid beräkningen av kapitalkrav för valutakursrisk. Vid användning av denna metod sker beräkningen av institutets totala nettoposition (lång eller kort) i utländsk valuta i två steg. Därutöver beräknas nettopositionen i guld. Positioner i redovisningsvalutan ska inte tas med i beräkningarna.

Steg 1, nettoposition i enskild valuta och i guld

Först beräknas institutets öppna nettoposition, lång eller kort, i varje valutaslag samt i guld som institutet har positioner i. Nettopositionen i varje enskild valuta och i guld beräknas som nettot av positiva respektive negativa poster enligt 1–7 nedan.

1. Nettoposition på avistamarknaden; alla tillgångsposter minus alla skuldposter och avsättningar, inklusive upplupen intäkt/kostnad respektive förutbetalad kostnad/intäkt eller, vad gäller guld, nettopositionen avista i guld.
2. Nettoposition på terminsmarknaden; alla tillgodohavanden minus alla förpliktelser till följd av valutaterminer och terminsaffärer med guld samt kapitalbeloppet i valutaswappar som inte inräknas i nettoavistapositionen.
3. Oåterkalleliga garantier och andra liknande instrument som med säkerhet kommer att infrias och för vilken återbetalning sannolikt inte kommer att ske.
4. Framtida nettointäkter och nettokostnader som inte är upplupna men som är helt risksäkrade (tillämpningen ska ske på ett konsekvent sätt över tiden).

5. Nettodeltat motsvarande det totala innehavet av optioner i utländsk valuta och i guld.
6. Marknadsvärdet av övriga optioner och terminer som baseras på finansiella instrument i utländsk valuta eller guld.
7. Övriga åtaganden utanför balansräkningen.
8. Nettopositionen (lång eller kort) i varje enskild valuta samt i guld ska räknas om till svenska kronor enligt 3 §.

Om ett institut bedriver verksamhet utomlands via dotterföretag/intresseföretag/ägarintresse ska vinster löpande beaktas vid positionsberäkningen (efter avdrag för skatt enligt gällande nationell skattesats) i den aktuella valutan.

Steg 2, total nettoposition i utländsk valuta

De omräknade långa nettopositionerna i valuta ska sedan summeras och på samma sätt ska summan av de korta nettopositionerna i valuta beräknas. Den högsta av de summor som erhålls utgör institutets totala nettoposition i utländsk valuta.

Beräkning av kapitalkravet

11 § Institutet ska summera absolutvärdena av följande positioner:

1. Total nettoposition i utländsk valuta enligt 10 §.
2. Nettoposition i guld enligt 10 §.
3. Valutaposition i fondandelar enligt 6 §.

Om summan i första stycket överstiger ett belopp motsvarande två procent av institutets kapitalbas ska kapitalkravet för valutakursrisker utgöra åtta procent av denna summa. Om summan inte överstiger ett belopp motsvarande två procent av institutets kapitalbas behöver institutet inte beräkna ett kapitalkrav för valutakursrisker.

12 § För matchade positioner i nära korrelerade valutor får tillämpas ett kapitalkrav motsvarande fyra procent av värdet av den matchade positionen.

Vidare får ett lägre kapitalkrav tillämpas för valutor som omfattas av mellanstatliga juridiskt bindande överenskommelser om valutakurssamarbete. Kapitalkravet för matchade positioner i sådana valutor ska utgöra hälften av den högsta tillåtna kursvariation som fastställts i avtalet mellan regeringarna i fråga om de berörda valutorna. Icke matchade positioner i sådana valutor behandlas på samma sätt som andra valutor.

Undantag

13 § Om ett institut har kurssäkrat ett upparbetat resultat eller ett prognostiserat resultat i ett annat institut inom den egna finansiella företagsgruppen, får institutet ta hänsyn till såväl kurssäkringen som det andra institutets upparbetade resultat eller prognostiserade resultat vid beräkning av nettopositionen. Detta gäller dock endast upparbetade resultat eller prognostiserade resultat under innevarande räkenskapsår.

14 § Positioner som institutet tagit i avsikt att säkra sig mot kursförändringars negativa påverkan på kapitaltäckningsgraden får efter Finansinspektionens medgivande undantas från beräkningen av öppna nettopositioner i valuta. Sådana positioner ska vara av strukturell beskaffenhet och inte vara avsedda för omsättning. Varje förändring av villkoren för att utesluta sådana positioner kräver Finansinspektionens medgivande.

Vidare får efter Finansinspektionens medgivande undantas sådana strukturella positioner som utgörs av andelar/aktier i intresseföretag och/eller i företag som institutet har ägarintresse i och som ska avräknas från kapitalbasen.

För att de strukturella positionerna ska få undantas från beräkningen av öppen nettoposition krävs att de behandlas på ett konsekvent sätt.

Avsnitt J Råvarurisk

33 kap. Råvarurisk

Omfattning, beräkning av positioner samt nettouträkning av långa och korta positioner

1 § Kapitalkrav för råvarurisk ska beräknas på positioner i råvaror och råvaruanknutna finansiella instrument i hela verksamheten, det vill säga på positioner både i handelslagret och i den övriga verksamheten.

Positioner i guld och guldderivat undantas vid beräkning av kapitalkrav för råvarurisk. Kapitalkrav för positioner i guld och guldderivat beräknas istället enligt 32 kap. Vidare får även positioner som innebär ren lagerfinansiering undantas vid beräkningen av kapitalkrav för råvarurisk. Ren lagerfinansiering innebär att lager sålts på termin samtidigt som finansieringskostnaden är låst till terminens förfalldag.

Varje position i råvaror eller råvaruderivat ska uttryckas i termer av standardiserade måttenheter (fat, MWh, kg etc.).

Kapitalkravet för råvarurisk ska beräknas med utgångspunkt i institutets långa och korta nettopositioner i varje enskild råvara. Vid bestämmandet av långa och korta nettopositioner får avräkning mot varandra ske av positioner i kontrakt som förfaller samma dag samt i kontrakt som förfaller inom tio dagar från varandra om de omsätts på marknader som har daglig leverans. Kompletterande uppgifter om hur derivatinstrument ska behandlas framgår av 2–5 §§.

Förutom positioner i identiska råvaror betraktas även följande positioner som positioner i samma råvara:

- positioner i olika kategorier av råvaror om de kan levereras i stället för varandra, eller
- positioner i likartade råvaror om de är nära substitut och det klart kan fastställas att korrelationen i prisrörlighet mellan råvarorna är minst 0,9 över en period om minst ett år.

Behandling av derivatinstrument

2 § Terminer och optioner ska behandlas som kombinerade långa och korta positioner.

En lång (köpt) position i en termin eller option ska behandlas som en kombination av

- en lång position som utgörs av i kontraktet underliggande råvara eller finansiella instrument, och
- en kort position som motsvaras av en nollkupongobligation för vilken terminspriset för terminer eller lösenpriset för optioner utgör obligationens förfallobelopp och med förfalldag på leveransdagen eller lösentidpunkten för kontraktet.

En kort (såld) position i en termin eller option ska behandlas som en kombination av

- en kort position som utgörs av i kontraktet underliggande finansiella instrument, och
- en lång position som motsvaras av en nollkupongobligation för vilken terminspriset för terminer eller lösenpriset för optioner utgör obligationens förfallobelopp och med förfalldag på leveransdagen eller lösentidpunkten för kontraktet.

Långa och korta positioner som härrör från en option ska delaviktas enligt 5 §.

Nollkupongobligationen som härrör från uppdelning av derivatinstrument i en lång och en kort position ska anses vara emitterade av sådan stat som kvalificerar för kreditkvalitetssteg 1, alternativt får en riskvikt på 0 % i schablonmetoden.

Nollkupongobligationen ska vid beräkning av såväl specifik som generell risk betraktas som ett ränteanknutet finansiellt instrument och behandlas enligt 13 kap.

Råvaruterminer

3 § Råvaruterminer och andra terminsättaganden att köpa eller sälja enskilda råvaror ska inordnas i den löptidsbaserade metoden som nominella belopp uttryckta i standardiserade måttenheter och ska ha en löptid som motsvarar tiden till förfalldagen.

Råvaruswappar

4 § Råvaruswappar där det ena benet är ett fast pris och det andra benet är det löpande marknadspriset ska inordnas i löptidsmetoden som en serie positioner lika med värdet av kontraktets nominella belopp, där varje position motsvarar en betalning på swappen och placeras in i en löptidsgrupp i överensstämmelse med detta. Positionerna är långa om ett institut betalar ett fast pris och erhåller ett rörligt och korta om man erhåller ett fast pris och betalar ett rörligt.

Om de två benen i en råvaruswapp är i olika råvaror ska respektive ben placeras i relevant råvarukategori i löptidsmetoden.

Råvaruoptioner

5 § Optioner på råvaror eller råvaruderivat ska behandlas som kombinerade långa och korta positioner på samma sätt som gäller för övriga derivatinstrument. Båda positionerna ska omvandlas till deltaviktade positioner genom att den underliggande tillgångens marknadsvärde multipliceras med optionens deltavärde. De deltaviktade positionerna får nettoberäknas mot motstående positioner i samma underliggande råvaror.

Om den börs som noterar optionerna inte offentliggör optionernas deltavärden eller, om det handlar om OTC-optioner, ska institutet själv beräkna deltavärdet för sina optioner.

Ett institut ska ha sådana system och vidta sådana skyddsåtgärder att erforderlig hänsyn tas till övriga risker förknippade med handel i optioner såsom

- deltavärdets känslighet för prisförändringar hos det underliggande finansiella instrumentet (gamma),
- optionsprisets känslighet för förändringar av löptiden (theta),
- optionsprisets känslighet för förändringar av standardavvikelsen (vega), samt
- optionsprisets känslighet för förändringar av den riskfria räntan (rho).

Råvarulån, repor m.m.

6 § Institut som överför eller garanterar rättigheter för äganderätten till råvaror i en repa och den som lånar ut råvaror i ett avtal om råvarulån ska ta med sådana positioner vid beräkningen av kapitalkrav för råvarurisk.

Den löptidsbaserade metoden

7 § När den löptidsbaserade metoden används för att beräkna kapitalkravet för råvarurisk ska de steg som anges nedan iakttas för varje råvara separat.

Steg 1. Samtliga positioner i en råvara och positioner som enligt 1 § betraktas som positioner i samma råvara uttrycks i termer av standardiserade måttenheter (fat, kWh, kg etc.).

Steg 2. Långa respektive korta nettopositioner i råvaran beräknas enligt vad som föreskrivs i 1 § fjärde stycket.

Steg 3. De långa respektive korta nettopositionerna i råvaran multipliceras med avistapriset och förs till respektive löptidsband i tabellen nedan. Fysiska lager av råvara förs till det första löptidsbandet.

<i>Löptidsband</i>	<i>Spridningsfaktor (%)</i>
$0 \leq 1$ månad	1,50
$> 1 \leq 3$ månader	1,50
$> 3 \leq 6$ månader	1,50
$> 6 \leq 12$ månader	1,50
$> 1 \leq 2$ år	1,50
$> 2 \leq 3$ år	1,50
> 3 år	1,50

Steg 4. Långa respektive korta nettopositioner inom varje löptidsband summeras.

Steg 5. Matchade långa och korta positioner inom ett löptidsband utgör den avstämde positionen inom ett löptidsband. De matchade långa och korta positionerna i respektive löptidsband summeras och multipliceras med den spridningsfaktor som anges i kolumn 2 i tabellen ovan.

Steg 6. Icke matchade långa eller korta positioner i respektive löptidsband utgör den icke avstämde positionen inom ett löptidsband. Icke avstämde långa (korta) positioner inom ett löptidsband får föras vidare till högre löptidsband för att matcha korta (långa) positioner i de löptidsbanden.

Den del av en icke avstämde position inom ett löptidsband som förs över för att matcha positioner i ett högre löptidsband utgör den avstämde positionen mellan två löptidsband. Denna position multipliceras med en överföringsfaktor motsvarande 0,6 procent för varje löptidsband som positionen flyttas fram. Den matchade position som uppstår i det högre löptidsbandet tack vare att en motgående position flyttats över från ett lägre löptidsband behandlas på samma sätt som matchade långa och korta positioner i steg 5.

Steg 7. Återstående långa eller korta positioner som inte kan stämmas av inom ett löptidsband eller mellan två löptidsband utgör den icke avstämde positionen. Denna position multipliceras med en restfaktor som uppgår till 15 procent.

Institutets totala kapitalkrav för råvarurisk beräknas genom att summera de kapitalkrav som beräknats i steg 5, 6 och 7 för varje enskild råvara.

Allmänna råd

Exempel

Löptidsband	Positioner (tkr)		Beräkningar	Kapitalkrav
	Långa	Korta		
1	1.000	800	$(800 + 800) \times 1,5 \% =$ $200 \times 15 \% =$	24,0 30,0
2	1.400	1.200	$(1.200 + 1.200) \times 1,5 \% =$ $100 \times 2^6 \times 0,6 \% =$ $100 \times 15 \% =$	36,0 1,2 15,0
3				
4	1.400	1.500	$(1.400 + 1.400) \times 1,5 \% =$ $(100 + 100) \times 1,5 \% =$	42,0 3,0
5				
6				
7	500	500	$(500 + 500) \times 1,5 \% =$	15,0

Totalt kapitalkrav för råvaran: 166,2

⁶ Multipliceras med 2 därför att den flyttas fram två löptidsband för att matcha positioner i ett högre löptidsband.

8 § Ett institut kan efter medgivande från Finansinspektionen få använda de värden på spridnings-, överförings- och restfaktorer som anges i tabellen nedan i stället för de som anges i 7 §.

	Ädelmetaller (utom guld)	Basmetaller	Jordbruks- produkter	Övriga (inkl. energi)
Spridningsfaktor (%)	1,0	1,2	1,5	1,5
Överföringsfaktor (%)	0,3	0,5	0,6	0,6
Restfaktor (%)	8,0	10,0	12,0	15,0

För att ett medgivande ska kunna lämnas måste institutet

1. bedriva en omfattande handel med råvaror,
2. ha en diversifierad råvaruportfölj, och
3. ha goda rutiner, metoder och system för att mäta och följa upp råvaruriskerna.

Förenklad metod

9 § När den förenklade metoden används för att beräkna kapitalkrav för ett instituts råvarurisker ska de steg som anges nedan iaktas för varje råvara separat.

Steg 1. Institutets nettoposition i råvaran beräknas i termer av standardiserade måttenheter (fat, MWh, kg etc.). Nettoposition i varje råvara är lika med skillnaden mellan ett instituts långa och korta nettopositioner i råvaran. Långa respektive korta nettopositioner i råvaran beräknas enligt vad som föreskrivs i 1 § fjärde stycket.

Steg 2. 15 procent av nettopositionen multipliceras med avistapriset.

Steg 3. Institutets bruttoposition i råvaran beräknas i termer av standardiserade måttenheter (fat, MWh, kg etc.). Brutttopositionen beräknas som summan av ett instituts långa och korta nettopositioner i råvaran.

Steg 4. Tre procent av bruttopositionen multipliceras med avistapriset.

Institutets totala kapitalkrav för råvarurisk beräknas genom att summera de kapitalkrav som beräknas i steg 2 och 4 för varje enskild råvara.

Allmänna råd

Exempel

Positioner (tkr)	Kapitalkrav
Lång = 4.300	
Kort = 4.000	
Nettoposition = 300	$300 \times 15 \% = 45$
Brutttoposition = 8.300	$8.300 \times 3 \% = 249$
	Totalt kapitalkrav för råvaran: 294 (45 + 249)

Avsnitt K Stora exponeringar

34 kap. Tillämpningsområde

1 § Ett institut ska tillämpa dessa föreskrifter när det bestämmer sina stora exponeringar. Föreskrifterna gäller dock inte för Svenska Skeppshypotekskassan.

2 § Ett institut ska ha sunda förvaltnings- och redovisningsmetoder samt lämpliga internkontrollrutiner för att kunna identifiera och registrera alla stora exponeringar för att kunna övervaka dessa med utgångspunkt i institutets egen strategi för sina exponeringar.

3 § När en exponering mot en kund skyddas av tredje part, genom en medräkningsbar garanti eller medräkningsbart kreditderivat förutom kreditlänkade obligationer, får exponeringen behandlas som om den avser denna tredje part i stället för kunden.

Om riskvikten för en exponering vid beräkningen av riskvägt exponeringsbelopp enligt reglerna om schablonmetoden för kreditrisker bestäms med utgångspunkt i skyddsutfärdaren, ska utfärdaren betraktas som motpart även vid bestämningen av stora exponeringar.

35 kap. Bestämning av stora exponeringar

1 § Bestämmelser om stora exponeringar finns i 7 kap. kapitaltäckningslagen.

Allmänna råd

Enligt 10 kap. 15 § andra stycket kapitaltäckningslagen ska ett institut eller det företag som ska upprätta gruppbaserad redovisning utan dröjsmål anmäla till Finansinspektionen om institutets eller den finansiella företagsgruppens exponeringar överskrider tillåtna gränsvärden enligt 7 kap. 3 § och 5 § första stycket kapitaltäckningslagen. I samband med en sådan anmälan har institutet möjlighet att ansöka om att få en viss tid under vilken exponeringarna ska nedbringas. Till en sådan ansökan bör institutet bifoga en plan över när och hur exponeringarna kan bringas ned till de tillåtna gränsvärdena.

Institut och finansiella företagsgrupper bör se till att deras sammanlagda exponeringar inte ligger så nära gränsvärdena för tillåtna exponeringar att det finns risk att dessa överskrids vid normal affärsverksamhet och kursförändringar.

Bestämmande av exponeringsbelopp i övrig verksamhet

2 § Vid bestämmande av stora exponeringar ska exponeringsbeloppet vara följande.

1. Poster inom balansräkningen ska utgöras av nettobokfört värde i enlighet med 15 kap. 3 § 1–4 styckena.
2. Åtaganden utanför balansräkningen ska utgöras av det nominella beloppet.
3. Derivatkontrakt ska beräknas i enlighet med 15 kap. 3 § 6–7 styckena.
4. Derivatkontrakt, återköpstransaktioner, marginallån samt värdepappers- och råvarulån får hanteras i enlighet med 15 kap. 3 § 7–8 styckena.

Institutet får vid bestämmande av exponeringsbelopp ta hänsyn till eventuella nettingsavtal enligt 26 kap.

Bestämmande av exponeringsbelopp i handelslagret

3 § Ett institut ska beräkna exponeringar mot enskilda kunder genom att räkna samman följande poster:

1. Summan, om den är positiv, av nettopositionerna i ränte- och aktieanknutna finansiella instrument som har emitterats av kunden. Nettopositionen i varje instrument beräknas enligt de metoder som anges i 13 kap. 9–38 och 56–62 §§.
2. Nettopositioner som uppkommit till följd av garantiåtaganden i samband med emissioner, minskat med reduktionsfaktorerna enligt 13 kap. 67 §.
3. Exponeringar i verksamhet som är utsatt för avvecklings- och motpartsrisiker beräknade enligt 13 kap. 69–82 §§. Exponeringar som uppstått till följd av att transaktioner inte avvecklats på avtalad avvecklingsdag ska inte multipliceras med de faktorer som anges i 13 kap. 70 §. Transaktioner som enligt 13 kap. 70 § åsätts noll i kapitalkrav får undantas vid bestämmandet av stora exponeringar.

4 § Efter att beräkning skett enligt 3 § ska exponeringarna för enskilda kunder sammanräknas till den grupp av kunder med inbördes anknytning som den enskilde kunden ingår i.

Andelar i värdepappersfonder

5 § Exponeringar i form av andelar i fonder ska redovisas som en exponering mot fonden. Sammanläggning av innehav i olika fonder behöver inte ske även om dessa förvaltas av samma fondbolag.

Exponeringar som ska undantas vid bestämmande av stora exponeringar

6 § Utöver de undantag som behandlas i kapitaltäckningsförordningen ska även följande exponeringar undantas vid bestämmande av ett instituts stora exponeringar.

1. Exponeringsbelopp för exponeringar mot internationella organisationer eller multilaterala utvecklingsbanker som ska ges 0 % riskvikt enligt 16 kap.

Exponeringsbelopp för exponeringar som täcks av medräkningsbara finansiella säkerheter i form av räntebärande värdepapper utgivna av motparter som avses i första stycket.

2. Exponeringsbelopp för exponeringar mot offentliga organ som ska ges 0 % riskvikt enligt 16 kap.

Exponeringsbelopp för exponeringar som täcks av medräkningsbara finansiella säkerheter i form av räntebärande värdepapper utgivna av motparter som avses i första stycket.

3. Exponeringsbelopp för exponeringar för vilka det finns betryggande säkerhet i form av kontanta medel insatta hos det långivande institutet eller hos ett institut som är moderföretag eller dotterföretag till detta, dels kontanta medel som tas emot för en kreditlänkad obligation som utfärdats av institutet, dels insättningar eller mottagna lån från en motpart till institutet, som omfattas av ett avtal om netting av poster i balansräkningen som godkänts enligt 26 kap.

Exponeringsbelopp för exponeringar för vilka det finns betryggande säkerhet i form av bankcertifikat utgivna av det långivande institutet eller av ett institut som är moderföretag eller dotterföretag till detta och förvarade hos något av dem.

4. Exponeringsbelopp för exponeringar med en återstående löptid av högst ett år mot kreditinstitut i Sverige, värdepappersbolag som har Finansinspektionens medgivande att ta emot medel på konto enligt 3 kap. 4 § första stycket 4 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse eller utländskt kreditinstitut med säte i ett land inom EES. Posten får inte ingå i det emitterande institutets kapitalbas.

Exponeringsbelopp för exponeringar mot utländska kreditinstitut med säte i ett land utanför EES, får efter Finansinspektionens medgivande, undantas i enlighet med första stycket.

6 §⁷ Utöver de undantag som behandlas i kapitaltäckningsförordningen ska även följande exponeringar undantas vid bestämmande av ett instituts stora exponeringar.

1. Exponeringsbelopp för exponeringar mot internationella organisationer eller multilaterala utvecklingsbanker som ska ges 0 % riskvikt enligt 16 kap.

Exponeringsbelopp för exponeringar som täcks av medräkningsbara finansiella säkerheter i form av räntebärande värdepapper utgivna av motparter som avses i första stycket.

2. Exponeringsbelopp för exponeringar mot offentliga organ som ska ges 0 % riskvikt enligt 16 kap.

Exponeringsbelopp för exponeringar som täcks av medräkningsbara finansiella säkerheter i form av räntebärande värdepapper utgivna av motparter som avses i första stycket.

3. Exponeringsbelopp för exponeringar för vilka det finns betryggande säkerhet i form av kontanta medel insatta hos det långivande institutet eller hos ett institut som är moderföretag eller dotterföretag till detta, dels kontanta medel som tas

⁷ Denna lydelse träder i kraft den 1 december 2008 enligt FFFS 2008:13 [red.anm.].

emot för en kreditlänkad obligation som utfärdats av institutet, dels insättningar eller mottagna lån från en motpart till institutet, som omfattas av ett avtal om netting av poster i balansräkningen som godkänts enligt 26 kap.

Exponeringsbelopp för exponeringar för vilka det finns betryggande säkerhet i form av bankcertifikat utgivna av det långivande institutet eller av ett institut som är moderföretag eller dotterföretag till detta och förvarade hos något av dem.

4. Exponeringsbelopp för exponeringar med en återstående löptid av högst ett år mot kreditinstitut i Sverige, värdepappersbolag som har Finansinspektionens medgivande att ta emot medel på konto enligt 2 kap. 2 § första stycket 8 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden eller utländskt kreditinstitut med säte i ett land inom EES. Posten får inte ingå i det emitterande institutets kapitalbas.

Exponeringsbelopp för exponeringar mot utländska kreditinstitut med säte i ett land utanför EES, får efter Finansinspektionens medgivande, undantas i enlighet med första stycket. (FFFS 2008:13)

Exponeringar som ska räknas in med ett reducerat värde vid bestämmande av stora exponeringar

7 § Ett institut ska ta upp följande exponeringar med de värden som anges nedan när det bestämmer sina stora exponeringar:

1. Exponeringsbelopp för exponeringar med en återstående löptid på mer än ett år men högst tre år mot kreditinstitut i Sverige, värdepappersbolag som har Finansinspektionens medgivande att ta emot medel på konto enligt 3 kap. 4 § första stycket 4 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse eller utländskt kreditinstitut med säte i ett land inom EES, ska tas upp med 20 procent av sitt värde. Skuldförbindelser utgivna enligt lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer och motsvarande utländska skuldförbindelser med en återstående löptid på mer än ett år men högst tre år, ska tas upp med 10 procent av sitt värde. Posterna får inte ingå i det emitterande institutets kapitalbas.

Exponeringsbelopp för exponeringar mot utländska kreditinstitut med säte i ett land utanför EES, får efter Finansinspektionens medgivande hanteras i enlighet med första stycket.

2. Exponeringsbelopp för exponeringar som täcks av medräkningsbara finansiella säkerheter i form av räntebärande värdepapper utgivna av kreditinstitut i Sverige ska tas upp med 20 procent av sitt värde om säkerheternas värde uppgår till minst 150 procent av exponeringens värde och det inte förekommer någon löptidsobalans enligt 25 kap. 10 § mellan exponeringarna och säkerheterna. Posten får inte ingå i det emitterande institutets kapitalbas.
3. Exponeringsbelopp för exponeringar i form av innehav av obligationer utgivna av ett kreditinstitut i Sverige, värdepappersbolag som har Finansinspektionens medgivande att ta emot medel på konto enligt 3 kap. 4 § första stycket 4 lagen om värdepappersrörelse eller ett utländskt kreditinstitut med säte i ett land inom EES, ska tas upp med 50 procent av sitt värde, under förutsättning att obligationerna har en återstående löptid på mer än tre år och är föremål för omsättning på en marknad bestående av yrkesmässiga aktörer och dagligen noteras på denna marknad. Exponeringsbelopp för exponeringar i form av innehav av skuldförbindelser utgivna enligt lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer och motsvarande utländska skuldförbindelser med en återstående löptid på mer än tre år ska tas upp med 25 procent av sitt värde. Posterna får inte ingå i det emitterande institutets kapitalbas.

Exponeringsbelopp för exponeringar mot utländska kreditinstitut med säte i ett land utanför EES, får efter Finansinspektionens medgivande hanteras i enlighet med första stycket.

4. Remburser av medellågriskkaraktär för vilka levererade varor utgör säkerhet ska tas upp med 50 procent av det nominella beloppet.

7 §⁸ Ett institut ska ta upp följande exponeringar med de värden som anges nedan när det bestämmer sina stora exponeringar:

1. Exponeringsbelopp för exponeringar med en återstående löptid på mer än ett år men högst tre år mot kreditinstitut i Sverige, värdepappersbolag som har Finansinspektionens medgivande att ta emot medel på konto enligt 2 kap. 2 § första stycket 8 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden eller utländskt kreditinstitut med säte i ett land inom EES, ska tas upp med 20 procent av sitt värde.

Skuldförbindelser utgivna enligt lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer och motsvarande utländska skuldförbindelser med en återstående löptid på mer än ett år men högst tre år, ska tas upp med 10 procent av sitt värde. Posterna får inte ingå i det emitterande institutets kapitalbas.

Exponeringsbelopp för exponeringar mot utländska kreditinstitut med säte i ett land utanför EES, får efter Finansinspektionens medgivande, hanteras i enlighet med första stycket.

2. Exponeringsbelopp för exponeringar som täcks av medräkningsbara finansiella säkerheter i form av räntebärande värdepapper utgivna av kreditinstitut i Sverige ska tas upp med 20 procent av sitt värde om säkerheternas värde uppgår till minst 150 procent av exponeringens värde och det inte förekommer någon löptidsobalans enligt 25 kap. 10 § mellan exponeringarna och säkerheterna. Posten får inte ingå i det emitterande institutets kapitalbas.

3. Exponeringsbelopp för exponeringar i form av innehav av obligationer utgivna av ett kreditinstitut i Sverige, värdepappersbolag som har Finansinspektionens medgivande att ta emot medel på konto enligt 2 kap. 2 § första stycket 8 lagen om värdepappersmarknaden eller ett utländskt kreditinstitut med säte i ett land inom EES, ska tas upp med 50 procent av sitt värde, under förutsättning att obligationerna har en återstående löptid på mer än tre år och är föremål för omsättning på en marknad bestående av yrkesmässiga aktörer och dagligen noteras på denna marknad.

Exponeringsbelopp för exponeringar i form av innehav av skuldförbindelser utgivna enligt lagen om utgivning av säkerställda obligationer och motsvarande utländska skuldförbindelser med en återstående löptid på mer än tre år ska tas upp med 25 procent av sitt värde. Posterna får inte ingå i det emitterande institutets kapitalbas.

Exponeringsbelopp för exponeringar mot utländska kreditinstitut med säte i ett land utanför EES, får efter Finansinspektionens medgivande, hanteras i enlighet med första stycket.

4. Remburser av medellågriskkaraktär för vilka levererade varor utgör säkerhet ska tas upp med 50 procent av det nominella beloppet. (FFFS 2008:13)

8 § Ett institut som tillämpar nettningsavtal för derivatkontrakt enligt 26 kap. i fråga om exponeringar avseende sådana motparter som avses i 6 § 4 samt 7 § 1, får ta upp 20 procent av exponeringsbeloppet oavsett de berörda exponeringarnas löptid.

9 § Ett institut kan, som ett alternativ till att följa 6 § 4 samt 7 § 1 och 3, i stället tillämpa följande metod.

Exponeringsbelopp för exponeringar mot kreditinstitut i Sverige, värdepappersbolag som har Finansinspektionens medgivande att ta emot medel på konto enligt 3 kap. 4 § första stycket 4 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse eller utländskt kreditinstitut med säte i ett land inom EES, får tas upp med 20 procent av sitt värde oavsett löptid.

Exponeringsbelopp för exponeringar mot utländska kreditinstitut med säte i ett land utanför EES, får efter Finansinspektionens medgivande hanteras i enlighet med denna paragraf.

⁸ Denna lydelse träder i kraft den 1 december 2008 enligt FFFS 2008:13 [red.anm.].

9 §⁹ Ett institut kan, som ett alternativ till att följa 6 § 4 samt 7 § 1 och 3, i stället tillämpa följande metod.

Exponeringsbelopp för exponeringar mot kreditinstitut i Sverige, värdepappersbolag som har Finansinspektionens medgivande att ta emot medel på konto enligt 2 kap. 2 § första stycket 8 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden eller utländskt kreditinstitut med säte i ett land inom EES, får tas upp med 20 procent av sitt värde oavsett löptid.

Exponeringsbelopp för exponeringar mot utländska kreditinstitut med säte i ett land utanför EES, får efter Finansinspektionens medgivande, hanteras i enlighet med denna paragraf. (FFFS 2008:13)

10 § Exponeringsbelopp för exponeringar i handelslagret mot värdepappersföretag, clearingorganisationer och börser inom EES får undantas eller reduceras enligt 6 § 4 samt 7 § 1 och 3 eller alternativt behandlas enligt 9 §.

Efter medgivande från Finansinspektionen kan ett institut på motsvarande sätt undanta eller reducera exponeringar i handelslagret mot andra utländska värdepappersföretag, clearingorganisationer och börser än de som anges i första stycket.

11 § Exponeringsbelopp för exponeringar som är säkerställda med panträtt i bostadsfastighet eller pant i bostadsrätt enligt 16 kap. 24–29 §§, och exponeringsbelopp för exponeringar som är säkerställda med panträtt i kommersiella fastigheter enligt 16 kap. 30 § får reduceras med 50 %.

Annan metod för bestämmande av stora exponeringar

12 § Efter tillstånd av Finansinspektionen får institut som tillämpar 25 kap. 20–43 §§ eller 55 kap. 11–30 §§, i stället för att helt eller delvis undanta exponeringarna enligt 6 § 1–3 och 7 § 2, vid bestämmandet av stora exponeringar enligt 7 kap. 3 och 5 §§ kapitaltäckningslagen, använda sig av ett justerat exponeringsbelopp. Det justerade exponeringsbeloppet ska lägst uppgå till E_{osk} beräknat enligt 25 kap. 20 §.

13 § Ett institut som har fått tillstånd att använda egna estimat av LGD och konverteringsfaktorer enligt IRK-metoden i underavsnitt L1 får, i stället för att helt eller delvis undanta exponeringarna enligt 6 § 1–3 och 7 § 2 eller att beräkna exponeringsbeloppet enligt 12 §, efter tillstånd av Finansinspektionen, använda sig av dessa estimat vid bestämmandet av stora exponeringar enligt 7 kap. 3 och 5 §§ kapitaltäckningslagen.

För att ett sådant tillstånd ska kunna ges krävs att institutet kan estimera de finansiella säkerheternas effekter på de aktuella exponeringarna separat från andra LGD-relaterade aspekter.

14 § Ett institut som har fått tillstånd att använda någon av metoderna som anges i 12–13 §§ vid bestämmandet av stora exponeringar enligt 7 kap. 3 och 5 §§ kapitaltäckningslagen ska genomföra återkommande stresstester av sina kreditriskkoncentrationer, även för det realiserbara värdet av eventuellt mottagen säkerhet.

Dessa stresstester ska gälla risker som kan orsakas av potentiella förändringar av förhållandena på marknaden som kan få negativa konsekvenser på institutets kapitaltäckning och risker vid brådskande realisering av säkerheter.

Institutet ska kunna visa att de stresstester som genomförs är tillräckliga och lämpliga för bedömningen av dessa risker.

Om ett sådant stresstest visar på ett lägre realiserbart värde av en mottagen säkerhet än vad som skulle få beaktas enligt 12–13 §§, ska värdet av den säkerhet som får tas med i beräkningen av exponeringsbeloppen enligt 7 kap. 3 och 5 §§ första stycket kapitaltäckningslagen minska i motsvarande grad.

⁹ Denna lydelse träder i kraft den 1 december 2008 enligt FFFS 2008:13 [red.anm.].

I ett instituts strategier för att hantera koncentrationsrisker ska följande ingå:

1. Strategier och rutiner för att bemöta risker till följd av löptidsobalanser mellan exponeringar och det eventuella kreditriskskyddet.
2. Strategier och rutiner i fall då ett stresstest indikerar ett lägre realvärde för säkerheter än som beaktas enligt 12–13 §§.
3. Strategier och rutiner för koncentrationsrisker till följd av kreditriskskydd, särskilt vid stora indirekta exponeringar (t.ex. mot en enskild emittent av värdepapper som tagits emot som säkerhet).

Överskridande av gränsvärden för stora exponeringar i handelslagret

15 § Ett institut kan ansöka hos Finansinspektionen om generellt medgivande att överskrida de gränsvärden för stora exponeringar som anges i 7 kap. 3 och 5 §§ kapitaltäckningslagen inom de ramar som anges i styckena 3–5 nedan och under förutsättning att ett tillkommande kapitalkrav uppfylls. Den del av en stor exponering som går utöver gränsvärdena betecknas som en överskjutande exponering.

Det tillkommande kapitalkravet för en överskjutande exponering ska beräknas enligt 13 kap. 68 §.

En överskjutande exponering får endast uppkomma till följd av positioner som ingår i handelslagret. Institutets samlade exponering i övrig verksamhet mot en kund eller grupp av kunder med inbördes anknytning får inte överskrida de gränsvärden som anges i 7 kap. 3 och 5 §§ kapitaltäckningslagen.

Det sammanlagda beloppet av överskjutande exponeringar som funnits i mer än tio dagar, får inte överstiga 600 procent av institutets kapitalbas.

Om tio dagar eller mindre har förflutit sedan en överskjutande exponering uppkommit får summan av de exponeringar mot den aktuella kunden eller kundgruppen som ingår i handelslagret inte överstiga 500 procent av institutets kapitalbas.

Institutet ska vid varje kvartalsskifte meddela Finansinspektionen samtliga fall där de gränsvärden för stora exponeringar som anges i 7 kap. 3 och 5 §§ kapitaltäckningslagen har överskridits under de tre föregående månaderna.

16 § Värdepappersbolag som enligt 8 § lagen (2006:1372) om införande av lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar begär tillstånd av Finansinspektionen att överträda gränsvärdena i 7 kap. 3 och 5 §§ kapitaltäckningslagen utan att beräkna ett tillkommande kapitalkrav enligt 15 § måste uppfylla följande villkor.

1. Värdepappersbolaget får inte tillhandahålla sådan investeringstjänst eller investeringsverksamhet som avses med de finansiella instrument som finns upptagna i punkterna 5–7 samt 9–10 i avsnitt C i bilaga 1 i direktiv 2004/39/EG till privatpersoner eller för privatpersoners räkning.
2. Överskridande av gränsvärdena i 7 kap. 3 och 5 §§ kapitaltäckningslagen ska uppstå i samband med exponeringar som
 - a) följer av sådana avtal som är finansiella instrument som finns upptagna i punkterna 5–7 samt 9–10 i avsnitt C i bilaga 1 i direktiv 2004/39/EG och avser råvaror eller sådana underliggande variabler, som anges i punkt 10 avsnitt C i bilaga 1 i direktiv 2004/39/EG, och är beräknade i enlighet med bilagorna III och IV i kreditinstitutsdirektivet, eller
 - b) följer av avtal som avser leverans av råvaror eller utsläppsrätter.

Avsnitt L Avancerade metoder

Underavsnitt L1 Metod baserad på intern riskklassificering (IRK-metod)

36 kap. Allmänna bestämmelser

1 § I detta avsnitt anges de krav och villkor som ska vara uppfyllda för att ett institut i enlighet med 4 kap. 7 § kapitaltäckningslagen ska få tillstånd att använda en IRK-metod för att beräkna kapitalkravet för kreditrisker.

Dotterbolag inom en finansiell företagsgrupp behöver inte uppfylla minimikraven individuellt utan får uppfylla dem gemensamt med moderbolaget samt övriga dotterbolag inom gruppen. Detta gäller dock inte 44 kap. 39–42 §§.

37 kap. Indelning i exponeringsklasser

1 § Varje exponering ska hänföras till en av följande exponeringsklasser:

1. statsexponeringar,
2. institutsexponeringar,
3. företagsexponeringar,
4. hushållsexponeringar,
5. aktieexponeringar,
6. positioner i värdepapperiseringar, samt
7. motpartslösa exponeringar.

Indelningen av exponeringarna ska ske konsekvent och rutinerna för detta ska vara lämpliga för ändamålet. Rutinerna ska dokumenteras.

Indelningen av exponeringarna ska ske i enlighet med 2–9 §§.

2 § Med statsexponeringar avses exponeringar mot stater och centralbanker. Till denna exponeringsklass hör även exponeringar mot

1. en svensk kommun eller därmed jämförlig samfällighet,
2. en utländsk kommun eller därmed jämförlig samfällighet om den i det aktuella landet får behandlas som en statsexponering,
3. en multilateral utvecklingsbank eller internationell organisation som får 0 % riskvikt i enlighet med schablonmetoden för kreditrisker, och
4. ett offentligt organ som enligt schablonmetoden för kreditrisker får behandlas som statsexponering.

3 § Med institutsexponeringar avses exponeringar mot kreditinstitut och värdepappersbolag med tillstånd enligt 3 kap. 4 § första stycket 4 och 5 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse och motsvarande utländska företag. Till denna exponeringsklass hör även exponeringar mot

1. en utländsk kommun eller därmed jämförlig samfällighet om den i det aktuella landet inte får behandlas som en statsexponering,
2. ett offentligt organ som enligt schablonmetoden för kreditrisker får behandlas som institutsexponering,
3. en multilateral utvecklingsbank som inte får 0 % riskvikt i enlighet med schablonmetoden för kreditrisker, och
4. Sveriges allmänna hypoteksbank.

3 §¹⁰ Med institutsexponeringar avses exponeringar mot kreditinstitut och värdepappersbolag med tillstånd enligt 2 kap. 2 § första stycket 2 och 8 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden och motsvarande utländska företag. Till denna exponeringsklass hör även exponeringar mot

1. en utländsk kommun eller därmed jämförlig samfällighet om den i det aktuella landet inte får behandlas som en statsexponering,
2. ett offentligt organ som enligt schablonmetoden för kreditrisker får behandlas som institutsexponering,

¹⁰ Denna lydelse träder i kraft den 1 december 2008 enligt FFFS 2008:13 [red.anm.].

3. en multilateral utvecklingsbank som inte får 0 % riskvikt i enlighet med schablonmetoden för kreditrisker, och
4. Sveriges allmänna hypoteksbank. (FFFS 2008:13)

4 § Med hushållsexponeringar avses exponeringar mot fysiska personer och exponeringar mot små eller medelstora juridiska personer, om institutets och i förekommande fall den finansiella företagsgruppens totala exponering mot den juridiska personen understiger ett belopp som motsvarar 600.000 euro. Om det finns särskilda skäl kan exponeringar mot små eller medelstora juridiska personer upp till maximalt en miljon euro hänföras till exponeringsklassen hushållsexponeringar.

Vid fastställandet av den totala exponeringen ska alla exponeringar mot en kund eller en grupp av kunder med inbördes anknytning beaktas. Vid fastställandet av den totala exponeringen ska även exponeringar där kunden är sen med en betalning räknas in. Exponeringar för vilka det finns säkerhet i form av pant i bostadsfastighet eller tomträtt till sådan fastighet, säkerhet i byggnad för bostadsändamål på annans mark eller säkerhet i bostadsrätt, behöver dock inte räknas in i den totala exponeringen. Institutet ska ha vidtagit skäligen åtgärder för att försäkra sig om att den totala exponeringen inte överstiger den angivna gränsen. I detta sammanhang behöver inte åtaganden utanför balansräkningen räknas som exponeringar.

För att en exponering ska få hänföras till hushållsexponeringar ska institutet dessutom hantera exponeringen i sina kreditprocesser konsekvent på likartat sätt som övriga hushållsexponeringar. Institutet ska inte ha en lika individuell hantering av exponeringen som det har för sina exponeringar mot stora företag. Exponeringen ska också ingå i en portfölj bestående av ett stort antal exponeringar som hanteras på liknande sätt.

5 § Inom hushållsexponeringar ska undergrupperna fastighetskrediter och kvalificerade rullande hushållsexponeringar särskiljas från övriga hushållsexponeringar. Att en exponering är rullande innebär att den består av en kreditmöjlighet där storleken på den utnyttjade delen tillåts variera utifrån motpartens beslut att utnyttja kreditmöjligheten, upp till ett maximalt belopp som institutet bestämmer.

Med fastighetskrediter avses de hushållsexponeringar för vilka institutets estimat av LGD påverkas av återvinningar från pant i fast egendom, tomträtt till fastighet, byggnad på annans mark eller säkerhet i bostadsrätt. En exponering får delas i två delar och behandlas som två separata exponeringar. Indelningen till undergruppen ska ske på ett konsekvent sätt.

Med kvalificerade rullande exponeringar avses rullande hushållsexponeringar som uppfyller följande villkor:

1. Exponeringen är mot en fysisk person eller personer.
2. Det finns ingen säkerhet för exponeringen. För exponeringar till följd av kreditmöjligheter kopplade till transaktionskonton behöver detta villkor inte vara uppfyllt. Finns det säkerhet för exponeringen får inte institutet ta hänsyn till återvinningar hänförliga till denna säkerhet när LGD estimeras.
3. Inom undergruppen kvalificerade rullande exponeringar uppgår den totala kreditmöjligheten mot en motpart högst till ett belopp som motsvarar 100.000 euro.
4. Institutet kan ovillkorligen och omedelbart återkalla den utnyttjade delen av kreditmöjligheten. Detta villkor är uppfyllt om institutet uppfyller det i den utsträckning det är möjligt inom ramen för konsumenträttslig lagstiftning.
5. Institutet ska kunna styrka att de portföljer exponeringarna ingår i har en låg volatilitet i förlustnivåer relativt den genomsnittliga förlustnivån. Detta villkor ska vara uppfyllt även enskilt för de riskklasser för vilka institutets förväntade fallissemangsfrekvens är låg.

6 § Till exponeringsklassen aktieexponeringar hänförs följande exponeringar:

1. Exponeringar som ska bokföras som eget kapital hos det emitterande bolaget och som innebär en efterställd, residual fordran på det emitterande bolagets tillgångar eller intäkter.

2. Exponeringar som ska bokföras som skuld i det emitterande institutet men som har sådana egenskaper och villkor att de har samma ekonomiska innebörd som exponeringar enligt 1.

7 § Till exponeringsklassen motpartslösa exponeringar hänförs tillgångar som inte innebär att det krävs en prestation från någon motpart.

Om institutet leasar ut tillgångar och leaseavtalet är utformat så att institutet bär den ekonomiska risken som förknippas med tillgångarna, ska restvärdet hänföras till denna exponeringsklass.

8 § Till exponeringsklassen positioner i värdepapperiseringar hänförs positioner i värdepapperiseringar.

Med positioner i värdepapperisering avses även exponeringar som uppkommer genom ränte- eller valutaderivatinstrument som ingår i värdepapperiseringens struktur.

Institut som tillhandahåller kreditriskskydd för positioner i värdepapperisering anses ha en direkt position i värdepapperiseringen.

9 § Till företagsexponeringar hänförs samtliga exponeringar som inte tillhör någon av de övriga exponeringsklasserna.

10 § Inom företagsexponeringar ska exponeringar som utgör specialutlåning särskiljas. Med specialutlåning avses exponeringar som har samtliga följande egenskaper:

1. Exponeringen är mot en juridisk person vars enda syfte är att finansiera eller förvalta realltillgångar.
2. Kontraktsvillkoren ger långgivaren en väsentlig grad av kontroll över tillgångarna och den inkomst dessa ger upphov till.
3. Den huvudsakliga finansieringskällan för återbetalningen av lånet är den inkomst som tillgångarna ger upphov till.

11 § Vid leasingavtal ska nuvärdet av minimileaseavgifterna ses som en exponering mot leasetagaren och hänföras till dennes exponeringsklass.

Minimileaseavgifterna är de betalningar under leasetiden som leasetagaren förpliktigas att betala, eller kan förpliktigas att göra, samt alla förmånliga köpoptioner som sannolikt kommer att utnyttjas.

Om en leasingtransaktion innehåller ett garanterat restvärde får detta endast ingå som en del av minimileaseavgifterna, dvs. i exponeringen mot leasetagaren, om den som garanterar restvärdet är hänförlig till någon av de utfärdare av kreditriskskydd som avses i 53 kap. 3 § och om kraven i 53 kap. 4–6 och 14 §§ är uppfyllda. Om dessa villkor inte är uppfyllda ska det garanterade restvärdet av leasingobjektet hänföras till motpartslösa exponeringar.

38 kap. Metod för beräkning av riskvägt exponeringsbelopp och förväntat förlustbelopp för respektive exponeringsklass

Allmänna bestämmelser

1 § Riskvägt exponeringsbelopp och förväntat förlustbelopp för statsexponeringar, institutsexponeringar företagsexponeringar, hushållsexponeringar samt motpartslösa exponeringar ska beräknas enligt 39 kap.

Riskvägt exponeringsbelopp och förväntat förlustbelopp bestäms av de tre riskparametrarna exponeringsbelopp, PD och LGD. För statsexponeringar, institutsexponeringar och företagsexponeringar tillkommer även löptiden (M).

Vid följande situationer får ett institut beräkna riskvägt exponeringsbelopp enligt reglerna om värdepapperisering i underavsnitt L2:

1. när institutet har genomfört en traditionell värdepapperisering av exponeringar för vilka institutet annars skulle beräkna riskvägt exponeringsbelopp och förväntade förlustbelopp enligt IRK-metoden, och
2. när institutet har genomfört en syntetisk värdepapperisering av exponeringar för vilka institutet annars skulle beräkna riskvägt exponeringsbelopp och förväntade förlustbelopp enligt IRK-metoden.

Ett institut som ska beräkna riskvägt exponeringsbelopp för exponeringar som ska hänföras till exponeringsklassen positioner i värdepapperisering ska, om de underliggande värdepapperiserade exponeringarna är sådana för vilka institutet skulle beräkna riskvägt exponeringsbelopp och förväntat förlustbelopp enligt IRK-metoden, tillämpa underavsnitt L2.

Tredje och fjärde styckena ska även tillämpas vid andra strukturer med samma ekonomiska innebörd som traditionella respektive syntetiska värdepapperiseringar.

2 § Riskvägt exponeringsbelopp och förväntat förlustbelopp ska beräknas för utspädningsrisken i förvärvade hushålls- och företagsfordringar.

Riskvägt exponeringsbelopp och förväntat förlustbelopp för utspädningsrisk bestäms av riskparametrarna exponeringsbelopp, PD och LGD. Riskvägt exponeringsbelopp påverkas även av parametern löptid (M).

Institut som kan påvisa att utspädningsrisken i sina förvärvade fordringar är försumbar, behöver inte beräkna något riskvägt exponeringsbelopp för utspädningsrisk.

3 § Institutet ska uppfylla de operativa kraven i 46 kap. 1–5 §§ för samtliga förvärvade fordringar.

4 § En grupp av förvärvade fordringar får behandlas som en exponering mot säljaren med säkerhet i de förvärvade fordringarna om följande krav är uppfyllda:

1. institutet ska ha regress som avser kreditrisk och utspädningsrisk i de förvärvade fordringarna, och
2. kraven angående kundfordringar i 54 kap. 6 och 10 §§ ska vara uppfyllda.

Ett institut som behandlar de förvärvade fordringarna enligt första stycket behöver inte tillämpa bestämmelserna i 2–3 §§.

5 § Om det för förvärvade företags- och hushållsfordringar finns åtgärder i form av återbetalningsbara prisavdrag, säkerheter eller partiella garantier som ger ett första-förlustskydd för kreditrisk och utspädningsrisk, får dessa behandlas som förstaförlustpositioner enligt underavsnitt L2.

Stats-, instituts- och företagsexponeringar

6 § För statsexponeringar, institutsexponeringar och företagsexponeringar ska värdet på riskparametrarna bestämmas enligt följande. Exponeringsbeloppet ska bestämmas enligt 40 kap., PD beräknas enligt 41 kap., LGD bestäms enligt 42 kap. och M bestäms enligt 43 kap.

Från och med den 1 januari 2008 kan Finansinspektionen lämna institutet medgivande att beräkna egna estimat av LGD om kraven i 42 kap. är uppfyllda.

Från och med den 1 januari 2008 kan Finansinspektionen lämna institutet medgivande att beräkna egna estimat av konverteringsfaktorer, som ingår i beräkningen av exponeringsbeloppet, om kraven i 40 kap. är uppfyllda.

Dessa medgivanden kan endast ges om institutet använder egna estimat av både LGD och konverteringsfaktorer för alla sina exponeringar.

7 § Institutet kan för sina kvalificerade förvärvade företagsexponeringar få tillämpa de regler om riskklassificering och estimering av riskparametrar som gäller för hushållsexponeringar. Förvärvade företagsexponeringar är kvalificerade om följande krav är uppfyllda:

- Det ska vara förenat med stora svårigheter att behandla de förvärvade fordringarna på samma sätt som övriga företagsexponeringar.
- Fordringarna ska vara köpta från en från institutet oberoende part och ingen av de förvärvade fordringarna får direkt eller indirekt ha sitt ursprung hos institutet.
- De förvärvade fordringarna ska ha uppkommit på marknadsmissiga villkor.
- Fordringarna får inte vara koncerninterna fordringar eller fordringar som balanseras mot motkonton mellan företag som både köper och säljer fordringar till varandra.

- Institutet ska ha en fordran på alla intäkter från de förvärvade fordringarna eller ha en proportionell andel av intäkterna.
- Gruppen av de förvärvade fordringarna ska vara väldiversifierad.

Hushållsexponeringar

8 § För hushållsexponeringar ska egna estimat beräknas enligt följande. Exponeringsbeloppet beräknas enligt 40 kap., PD beräknas enligt 41 kap. och LGD beräknas enligt 42 kap.

Aktieexponeringar

9 § Riskvägt exponeringsbelopp för aktieexponeringar ska beräknas med någon av de metoder som anges i 39 kap. 16–23 §§. Riskvägt exponeringsbelopp för aktieexponeringar mot anknutna företag som ingår i den finansiella företagsgruppen får beräknas enligt reglerna för motpartslösa exponeringar.

Institutet kan få medgivande att beräkna riskvägt exponeringsbelopp enligt 39 kap. 23 §. En förutsättning för medgivande är att institutet uppfyller kraven i 45 kap.

Ett institut får använda olika metoder för olika portföljer av sitt aktieinnehav om följande krav är uppfyllda:

1. institutet ska internt använda olika metoder för olika aktieportföljer,
2. valet av metoder för att beräkna kapitalkravet får inte vara betingat av att institutet önskar få ett lägre kapitalkrav,
3. de metoder som institutet önskar utnyttja för att beräkna kapitalkravet ska användas konsekvent.

Fonder

10 § Riskvägt exponeringsbelopp för exponeringar mot fonder ska beräknas som om de ingående exponeringarna ägdes direkt av institutet om följande förutsättningar är uppfyllda:

1. Fonden förvaltas av ett företag som står under tillsyn inom EES.
2. Institutet känner till alla exponeringar som ingår i fonden.
3. Fondens informationsbroschyr eller motsvarande dokument innefattar
 - a) de kategorier av tillgångar som fonden har tillstånd att investera i, och
 - b) om investeringsbegränsningar tillämpas, dvs. gränsvärdena och metoderna för att beräkna dem.
4. Fondens verksamhet ska rapporteras minst årligen för att göra det möjligt att bedöma tillgångar och skulder, inkomster och verksamhet under rapporteringsperioden.

Institutet kan få medgivande från Finansinspektionen att behandla en fond som förvaltas av ett företag som står under tillsyn i ett land utanför EES i enlighet med första stycket. En förutsättning för medgivande är att kriterierna i första stycket 3–4 är uppfyllda. Om en tillsynsmyndighet inom EES godkänner en fond i tredje land, får institutet använda detta godkännande utan att Finansinspektionen behöver lämna medgivande.

11 § Om institutet inte uppfyller kraven i dessa föreskrifter för att använda IRK-metoden för de exponeringar som ingår i fonden, ska följande metod användas:

1. För i fonden ingående aktieexponeringar ska riskvägt exponeringsbelopp beräknas i enlighet med 39 kap. 16–18 §§. Om institutet inte känner till vilken typ av aktier exponeringarna består av, ska de för detta ändamål anses vara övriga aktieexponeringar.
2. För alla andra exponeringar som ingår i fonden ska riskvägt exponeringsbelopp beräknas enligt schablonmetoden för kreditrisker, med den justeringen att den riskvikt som tillämpas ska vara den närmast högre jämfört med den som skulle ha gällt för motsvarande exponering om den inte ingått i en fond. Om riskvikten skulle ha varit 150 % ska en riskvikt på 200 % tillämpas i stället.

12 § Riskvägt exponeringsbelopp för exponeringar mot fonder som inte uppfyller de villkor som avses i 10 § 1 och 3–4, eller för vilka institutet inte känner till alla exponeringar som ingår i fonden, ska beräknas enligt en av följande metoder:

1. Institutet ska utgå från fondbestämmelserna och göra antagandet att fonden först investerar i exponeringar som ger upphov till det högsta kapitalkravet enligt schablonmetoden för kreditrisker till dess att den maximala gräns som fondbestämmelserna medger är uppnådd, och att den därefter fortsätter att i fallande ordning investera exponeringar som ger lägre kapitalkrav. Riskvägt exponeringsbelopp för de så fastställda exponeringarna ska sedan beräknas i enlighet med schablonmetoden för kreditrisker, med den justeringen att den riskvikt som tillämpas ska vara den närmast högre jämfört med den som skulle ha gällt för motsvarande exponering om den inte ingått i en fond. Om riskvikten skulle ha varit 150 % ska en riskvikt på 200 % tillämpas i stället.
2. Om det inte finns tillräckligt med information för att med rimlig säkerhet bestämma exponeringarna enligt 1, ska institutet beräkna riskvägt exponeringsbelopp i enlighet med 39 kap. 16–18 §§. Om institutet inte känner till vilken av de tre kategorierna av aktier som fondens aktieexponeringar tillhör, ska de hanteras som övriga aktieexponeringar. Exponeringar vars tillhörighet institutet inte känner till ska också hanteras som övriga aktieexponeringar. Exponeringar som inte är aktieexponeringar ska hänföras till en av de tre kategorierna av aktier.
3. Institutet får låta förvaltaren av fonden beräkna kapitalkravet för innehavet i fonden åt institutet om institutet försäkrat sig om att förvaltaren kan utföra beräkningarna korrekt. Beräkningarna ska ske i enlighet med vad som föreskrivs i 11 §.

13 § Det förväntade förlustbeloppet för exponeringar mot fonder ska beräknas i enlighet med 39 kap. och de beräkningsmetoder som hör samman med den metod som används för beräkningen av riskvägt exponeringsbelopp.

Införande och tillämpning av IRK-metoden

14 § Institutet får beräkna riskvägt exponeringsbelopp enligt schablonmetoden för kreditrisker, om värdet av de exponeringar som undantas enligt denna regel inte uppgår till mer än 0,5 procent av institutets balansomslutning.

15 § Institutet kan få medgivande att beräkna riskvägt exponeringsbelopp för exponeringar mot den svenska staten, Sveriges Riksbank och svenska kommuner enligt schablonmetoden för kreditrisker.

16 § Institutet får beräkna riskvägt exponeringsbelopp för exponeringar mot dotterbolag, moderbolag eller syskonbolag i enlighet med schablonmetoden för kreditrisker, om bolaget är ett institut, finansiellt holdingbolag, finansiellt institut, kapitalförvaltningsbolag, anknutet företag eller motsvarande utländska bolag.

17 § Institutet får beräkna riskvägt exponeringsbelopp för aktieexponeringar enligt schablonmetoden för kreditrisker, om aktieexponeringarna gäller juridiska personer som har riskvikten 0 % i schablonmetoden för kreditrisker.

18 § Institutet får beräkna kapitalkravet för alla aktieexponeringar enligt schablonmetoden för kreditrisker om aktieexponeringarnas aggregerade värde understiger 10 % av institutets kapitalbas, räknat som ett genomsnitt över det senaste året. Om antalet motparter understiger 10 är gränsvärdet 5 % av kapitalbasen. Vid beräkningen av det aggregerade värdet får sådana aktieexponeringar undantas som gäller bolag som anges i 16 § samt aktieexponeringar som avses i 17 §.

Institutet kan i samband med ansökan för att få använda IRK-metoden, få medgivande att fram till och med den 31 december 2017 undanta aktieexponeringar som institutet innehar den 31 december 2007 från IRK-metoden utöver vad som anges i första stycket.

19 § Institutet kan få medgivande att stegvis införa IRK-metoden eller egna estimat av konverteringsfaktorer och LGD per exponeringsklass, för hushållsexponeringar per undergrupp, eller affärsområde. Ett stegvist införande får ske under en period på maximalt tre år från det datum då institutet fått medgivande. Denna paragraf gäller inte aktieexponeringar. Medgivande kan endast ges om följande villkor är uppfyllda:

1. Institutet tillämpar IRK-metoden för minst 30 % av det totala exponeringsbeloppet på gruppnivå, beräknat enligt 40 kap.
2. Institutet kan påvisa att det som styr i vilken ordning införandet sker är institutets förutsättningar att efterleva minimikraven och inte vad som ger det lägsta kapitalkravet.
3. Institutet har lämnat en realistisk plan över införandet av IRK-metoden eller egna estimat av konverteringsfaktorer och LGD till Finansinspektionen.

20 § Institutet kan få ett tidsbegränsat medgivande att tillämpa schablonmetoden för kreditrisker för portföljer av oväsentlig storlek. Denna bestämmelse gäller inte aktieexponeringar. Medgivande kan endast ges under följande förutsättningar:

1. Det totala riskvägda exponeringsbeloppet för de exponeringar som den längre införanperioden används för understiger 15 % av det totala riskvägda exponeringsbeloppet på gruppnivå, beräknade enligt schablonmetoden för kreditrisker.
2. Det vore oskäligt betungande för institutet att införa IRK-metoden eller egna estimat av konverteringsfaktorer och LGD för de aktuella exponeringarna inom den föreskrivna treårsperioden.

I samband med att medgivandet löper ut kan institutet ansöka om att få ett nytt tidsbegränsat medgivande att använda schablonmetoden för kreditrisker. Medgivande kan lämnas om ovanstående förutsättningar är uppfyllda.

21 § Institutet får medgivande att tillämpa schablonmetoden för kreditrisker för exponeringsklasserna statsexponeringar eller institutsexponeringar, om följande villkor är uppfyllda:

1. Den eller de exponeringsklasser för vilka schablonmetoden för kreditrisker används enligt denna paragraf utgör inte huvuddelen av institutets totala exponering.
2. Antalet väsentliga motparter inom exponeringsklassen är litet.
3. Att använda IRK-metoden för exponeringsklassen vore oskäligt betungande för institutet.

22 § Institutet kan få medgivande att fortsätta att tillämpa schablonmetoden för kreditrisker för exponeringar mot institut som institutet har till följd av krav på minimireserver från ECB eller från en medlemsstats centralbank. Därutöver måste följande krav vara uppfyllda:

1. Reserverna hålls i enlighet med Europeiska centralbankens förordning (EG) nr 1745/2003 av den 12 september 2003 om tillämpningen av minimireserver, eller en senare ändringsförordning, eller i enlighet med en nationell förordning som i alla materiella avseenden är likvärdig.
2. Reserverna ska i händelse av konkurs eller insolvens i det institut där reserverna förvaras inte kunna tas i anspråk för att täcka andra åtaganden som detta institut har. Reserverna ska till fullo kunna betalas tillbaka utan fördröjning.

39 kap. Riskvägt exponeringsbelopp och förväntat förlustbelopp

1 § I detta kapitel anges hur riskvägt exponeringsbelopp och förväntat förlustbelopp beräknas för de olika exponeringsklasserna med utgångspunkt från riskparametrarna exponeringsbelopp, PD, LGD och M. Institutet ska bestämma värdet på riskparametrarna i enlighet med 40–43 kap.

Beräkning av riskvägt exponeringsbelopp för stats-, instituts- och företagsexponeringar

2 § Det riskvägda exponeringsbeloppet för icke fallerade statsexponeringar, institutsexponeringar och företagsexponeringar ska beräknas enligt följande om inte annat framgår av 3–4 §§.

Riskvägt exponeringsbelopp = Riskvikt × Exponeringsbelopp

$$\text{Riskvikt} = \{ \text{LGD} \times N[(1-R)^{-0,5} \times G(\text{PD}) + (R/(1-R))^{0,5} \times G(0,999)] - \text{PD} \times \text{LGD} \} \times (1 - 1,5 \times b)^{-1} \times (1 + (M - 2,5) \times b) \times 12,5 \times 1,06$$

Parametrarna, R och b , i denna formel bestäms med utgångspunkt i PD enligt följande:

$$R = 0,12 \times (1 - \text{EXP}(-50 \times \text{PD})) / (1 - \text{EXP}(-50)) + 0,24 \times [1 - (1 - \text{EXP}(-50 \times \text{PD})) / (1 - \text{EXP}(-50))]$$

$$b = (0,11852 - 0,05478 \times \ln(\text{PD}))^2$$

$N(x)$ betecknar den kumulativa standardiserade normalfördelningsfunktionen.

$G(z)$ betecknar inversen till denna funktion.

3 § Inom exponeringsklassen företagsexponeringar får följande korrelationsfunktion användas vid beräkningen av det riskvägda exponeringsbeloppet för exponeringar mot företag med en omsättning som inte överstiger 50 miljoner euro:

$$R = 0,12 \times (1 - \text{EXP}(-50 \times \text{PD})) / (1 - \text{EXP}(-50)) + 0,24 \times [1 - (1 - \text{EXP}(-50 \times \text{PD})) / (1 - \text{EXP}(-50))] - 0,04 \times (1 - (S - 5) / 45)$$

Parametern S i formeln betecknar företagets totala omsättning enligt senast fastställda och tillgängliga bokslut, uttryckt i miljoner euro, om S ligger i intervallet 5–50. När omsättningen understiger 5 miljoner euro används konstant $S = 5$. För en grupp av förvärvade fordringar ska den totala omsättningen beräknas som ett exponeringsviktat genomsnitt av de i gruppen ingående fordringarna.

Om motpartsföretaget ingår i en koncern ska koncernens samlade omsättning användas som storleksmått.

I situationer när omsättning inte är ett meningsfullt storleksmått ska i stället totala tillgångar användas om dessa är ett bättre mått än omsättningen.

4 § För följande exponeringar, och om institutet uppfyller kraven nedan, kan institutet få beräkna riskvägt exponeringsbelopp enligt formeln i tredje stycket:

1. exponeringar mot en utländsk samfällighet eller utländsk delstat som inte får hänföras till statsexponeringar,
2. exponeringar mot ett offentligt organ som inte får hänföras till statsexponeringar,
3. företagsexponeringar, exklusive exponeringar mot försäkrings- och återförsäkringsbolag.

Institutet ska ha ett enligt 58 kap. godtagbart kreditriskkydd för exponeringen. Exponeringen får inte tillhöra samma koncern som den som utfärdat kreditriskkyddet. När det gäller förvärvade fordringar får säljaren av dessa inte tillhöra samma koncern som utfärdaren av kreditriskkyddet.

Riskvägt exponeringsbelopp = Riskvikt × Exponeringsbelopp × $(0,15 + 160 \times \text{PDpp})$.

PDpp är PD för den som tillhandahåller kreditriskkyddet.

Riskvikten ska beräknas med formeln i 2 §. När det gäller parametrarna ska följande iaktas:

1. PD ska avse den underliggande exponeringen.
2. LGD ska vara antingen LGD för en osäkrad exponering mot den som tillhandahåller kreditriskkyddet eller en osäkrad exponering mot gäldenären. Avgörande för vilket LGD som ska användas är om det belopp som kan återvinnas vid fallissemang är beroende av den finansiella situationen hos utfärdaren av kreditriskkyddet eller hos gäldenären om dessa skulle falla samtidigt. När detta ska bedömas ska institutet beakta kreditriskkyddets utformning samt annan relevant information eller förhållanden.

3. Löptiden (M) ska avse kreditriskskyddets löptid men får aldrig vara mindre än ett år.
4. När parametern b ska beräknas ska det PD-värde användas som är det lägsta av:
 - a) PD för den underliggande exponeringen, och
 - b) PD för utfärdaren av kreditriskskyddet.

5 § För icke-fallerade företagsexponeringar som utgör specialutlåning ska institut, som inte kan visa att deras PD-estimat uppfyller kraven i 41 och 44 kap., beräkna riskvikterna enligt följande metod.

Institutet ska dela in företagsexponeringar som utgör specialutlåning i fem kategorier. Kategori 1–4 ska avse icke-fallerade exponeringar och kategori 5 fallerade exponeringar. Indelningen i kategori 1–4 ska ske baserat på stigande risknivå hos exponeringarna. Institutet ska ha styrdokument, system och rutiner för att dela in exponeringarna i kategorierna på ett konsekvent sätt.

Institutets kriterier för kategorierna 1–4 ska beakta följande faktorer:

1. finansiell styrka,
2. politiska och rättsliga faktorer,
3. transaktionernas och/eller tillgångarnas särdrag,
4. de medverkande och utvecklade parternas styrka, däribland eventuella inkomster från partnerskap mellan offentliga och privata aktörer, samt
5. säkerheter.

De olika kategorierna ska tilldelas riskvikter enligt följande tabell.

Resterande löptid	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5
Mindre än 2,5 år	50 %	70 %	115 %	250 %	0 %
Lika med eller mer än 2,5 år	70 %	90 %	115 %	250 %	0 %

Institutet kan få medgivande att även för löptider på 2,5 år eller mer använda riskvikterna 50 % respektive 70 % för kategori 1 respektive 2. För att medgivande ska beviljas måste institutet kunna styrka att såväl kraven för att bevilja krediter, som kraven som avser andra riskpåverkande faktorer är högt ställda för den aktuella kategorin.

6 § Riskvägt exponeringsbelopp för utspädningsrisken i förvärvade företagsfordringar ska beräknas med formeln i 2 §.

7 § Ett institut som inte använder egna estimat av LGD ska för fallerade statsexponeringar, institutsexponeringar och företagsexponeringar sätta det riskvägda exponeringsbeloppet till noll (0).

8 § Ett institut som fått medgivande enligt 38 kap. 6 § att använda egna estimat av LGD ska för fallerade statsexponeringar, institutsexponeringar och företagsexponeringar beräkna det riskvägda exponeringsbeloppet enligt följande:

Riskvägt exponeringsbelopp = Riskvikt × Exponeringsbelopp

Riskvikt = $\max\{0; (LGD - LGD_i) \times 12,5\}$

LGD avser här exponeringens LGD-värde, vilket ska beräknas i enlighet med reglerna för ej fallerade krediter i 42 kap. LGD_i är det värde som framkommer enligt 42 kap. 15 §.

Beräkning av riskvägt exponeringsbelopp för hushållsexponeringar

9 § Det riskvägda exponeringsbeloppet för icke-fallerade hushållsexponeringar ska beräknas enligt följande:

Riskvägt exponeringsbelopp = Riskvikt × Exponeringsbelopp

Riskvikt = $\{LGD \times N[(1-R)^{-0,5} \times G(PD) + (R/(1-R))^{0,5} \times G(0,999)] - PD \times LGD\} \times 12,5 \times 1,06$

Korrelationsparametern R bestäms här enligt följande:

- För fastighetskrediter ska R vara 0,15.
- För kvalificerade rullande exponeringar ska R vara 0,04.
- För övriga hushållsexponeringar gäller att $R = 0,03 \times (1 - EXP(-35 \times PD)) / (1 - EXP(-35)) + 0,16 \times [1 - (1 - EXP(-35 \times PD)) / (1 - EXP(-35))]$.

$N(x)$ och $G(z)$ har samma betydelse som i 2 §.

10 § Riskvägt exponeringsbelopp för juridiska personer som enligt 37 kap. 4 § får hänföras till hushållsexponeringar, och för vilka institutet har enligt 58 kap. medräkningsbart kreditriskskydd, får beräknas enligt 4 §.

11 § Om en grupp av förvärvade hushållsfordringar innehåller exponeringar med säkerhet i fastigheter och/eller kvalificerade rullande exponeringar, och institutet inte kan separera dessa från andra hushållsexponeringar, ska institutet använda sig av den riskviktfunktion som ger högst kapitalkrav.

12 § Riskvägt exponeringsbelopp för utspädningsrisken i förvärvade hushållsfordringar ska beräknas med formeln i 2 §.

13 § Det exponeringsviktade genomsnittet av de LGD-värden som används vid beräkning av riskvägda exponeringsbelopp för fastighetskrediter där säkerheten utgörs av bostadsrätt, säkerhet i byggnad för bostadsändamål på annans mark, panträtt i bostadsfastighet eller tomträtt till sådan fastighet, får inte understiga 10 %. Om genomsnittet understiger 10 % måste en justering göras så att genomsnittet uppgår till minst 10 %. Justeringen ska göras med samma faktor för alla LGD-klasser.

Denna paragraf gäller inte exponeringar med statsgaranti.

Dessa bestämmelser gäller till den 31 december 2010.

14 § Riskvägt exponeringsbelopp för fallerade hushållsexponeringar ska beräknas enligt 8 §.

Beräkning av riskvägt exponeringsbelopp för motpartslösa exponeringar

15 § Riskvikten för motpartslösa exponeringar är 100 %. Formeln för riskvägt exponeringsbelopp är följande:

Riskvägt exponeringsbelopp = 100 % × Exponeringsbelopp

För en leasingtransaktion där institutet bär den ekonomiska risken i tillgången, eller där det finns ett garanterat restvärde som inte uppfyller villkoren i 37 kap. 11 § att få hänföras till leasetagaren, får riskvägt exponeringsbelopp för restvärdet bestämmas enligt följande. När leaseavtalet börjar beräknas det riskvägda exponeringsbelopp enligt följande formel:

Riskvägt exponeringsbelopp = $1/t \times 100 \% \times \text{Exponeringsbelopp}$

där t är leasekontraktets löptid.

Riskvägt exponeringsbelopp ska sedan öka linjärt över tiden fram tills dess att avtalet löper ut då riskvägt exponeringsbelopp ska uppgå till 100 % × Exponeringsbelopp.

Beräkning av riskvägt exponeringsbelopp för aktieexponeringar

Riskviktsmetoden

16 § Riskvägt exponeringsbelopp ska beräknas med följande formel: Riskvägt exponeringsbelopp = Riskvikt × Exponeringsbelopp.

Riskvikten ska anta följande värden:

1. för aktieexponeringar som omsätts på en reglerad marknad är riskvikten 290 %,
2. för aktieexponeringar i riskkapitalföretag som inte omsätts på någon reglerad marknad, men som ingår i en väldiversifierad portfölj är riskvikten 190 %,
3. för övriga aktieexponeringar är riskvikten 370 %.

17 § Korta aktiepositioner i bankportföljen får nettas mot långa positioner i samma aktier, under förutsättning att de korta positionerna ingåtts med syftet att säkra specifika aktieinnehav och att de ger skydd för åtminstone ett år.

Övriga korta aktiepositioner i bankportföljen ska behandlas som långa positioner. Absolutvärdet av positionen ska multipliceras med den relevanta riskvikten.

18 § Vid beräkningen av riskvägt exponeringsbelopp får institutet ta hänsyn till effekten av garantier och kreditderivat om dessa uppfyller villkoren för att vara medräkningsbar enligt 53 kap. Finns en medräkningsbar garanti eller kreditderivat får riskvägt exponeringsbelopp beräknas som om exponeringen var mot utfärdaren av kreditriskskyddet. LGD ska dock bestämmas utifrån aktieexponeringen enligt 42 kap. 8 §.

PD/LGD-metoden

19 § Riskvägt exponeringsbelopp ska beräknas enligt 1, 2 och 7 §§.

20 § Ett institut som inte har tillräckligt med information för att kunna tillämpa definitionen av fallissemang i 41 kap. 7–10 §§ ska multiplicera det riskvägda exponeringsbeloppet med 1,5.

21 § För en enskild exponering ska inte summan av förväntat förlustbelopp multiplicerad med 12,5 och riskvägt exponeringsbelopp vara större än exponeringsbeloppet multiplicerad med 12,5.

22 § Institutet får vid beräkningen av riskvägt exponeringsbelopp ta hänsyn till effekten av garantier och kreditderivat i enlighet med bestämmelserna i 53 kap.

Interna metoden

23 § Ett institut kan erhålla medgivande att beräkna riskvägt exponeringsbelopp med hjälp av en Value-at-Risk-modell (VaR-modell) som uppfyller kraven i 45 kap.

Riskvägt exponeringsbelopp ska beräknas genom att VaR multipliceras med 12,5.

För en individuell exponering får inte det riskvägda exponeringsbeloppet vara mindre än summan av riskvägt exponeringsbelopp beräknat enligt PD/LGD-metoden och förväntat förlustbelopp enligt 33 § multiplicerat med 12,5. Vid beräkningen av riskvägt exponeringsbelopp ska PD och LGD ha följande värden:

1. PD ska vara 0,09 %.
2. LGD för aktieexponeringar i riskkapitalföretag som inte omsätts på en reglerad marknad men som ingår i en väldiversifierad portfölj ska vara 65 %. LGD för övriga aktieexponeringar ska vara 90 %.

Beräkning av förväntat förlustbelopp för stats-, instituts-, företags- och hushållsexponeringar

24 § Det förväntade förlustbeloppet för såväl icke-fallerade som fallerade företags-, instituts-, stats- och hushållsexponeringar ska beräknas enligt följande:

$$\begin{aligned}\text{Förväntat förlustbelopp} &= \text{EL} \times \text{Exponeringsbelopp} \\ \text{EL} &= \text{PD} \times \text{LGD}\end{aligned}$$

25 § Institut som fått medgivande enligt 38 kap. 6 § att använda egna estimat av LGD ska för fallerade statsexponeringar, institutsexponeringar och företagsexponeringar beräkna det förväntade förlustbeloppet enligt följande:

$$\begin{aligned}\text{Förväntat förlustbelopp} &= \text{EL} \times \text{Exponeringsbelopp} \\ \text{EL} &= \text{PD} \times \text{LGD}_t\end{aligned}$$

26 § För sådana företags-, instituts- och hushållsexponeringar som institutet beräknar riskvägt exponeringsbelopp för enligt 39 kap. 4 eller 10 § ska EL vara noll (0).

27 § För företagsexponeringar som utgör specialutlåning, och för vilka riskvikterna beräknas enligt 5 §, ska EL inte beräknas enligt formlerna i 24 och 25 §§ utan i stället fastställas enligt följande metod.

Institutet ska hänföra exponeringarna till de fem kategorierna som anges i 5 §. Utifrån den kategori exponeringarna tillhör ska exponeringarna ha EL i enlighet med tabellen nedan.

<i>Resterande löptid</i>	<i>Kategori 1</i>	<i>Kategori 2</i>	<i>Kategori 3</i>	<i>Kategori 4</i>	<i>Kategori 5</i>
Mindre än 2,5 år	0 %	0,4 %	2,8 %	8 %	50 %
Lika med eller mer än 2,5 år	0,4 %	0,8 %	2,8 %	8 %	50 %

I det fall institutet fått medgivande enligt 5 § att för löptider på 2,5 år eller mer, använda riskvikterna 50 % respektive 70 % för kategori 1 respektive kategori 2, ska det förväntade förlustbeloppet för dessa kategorier vara 0 % respektive 0,4 %.

28 § För fallerade hushållsexponeringar ska det förväntade förlustbeloppet beräknas enligt 25 §.

29 § Institutet ska dra av summan av alla specifika och generella reserveringar eller partiella bortskrivningar, som reducerar exponeringarnas bokförda värde, från summan av alla förväntade förlustbelopp enligt 24–25 och 28 §§.

En positiv kursdifferens som beror på att en fallerad fordring kan ha förvärvat med rabatt ska behandlas som en reservering.

Beloppet som räknas ut på detta sätt är institutets justerade förväntade förlustbelopp.

Förväntat förlustbelopp för utspädningsrisken i förvärvade fordringar

30 § Förväntat förlustbelopp för utspädningsrisken i förvärvade hushålls- och företagsfordringar ska beräknas enligt följande:

$$\begin{aligned}\text{Förväntat förlustbelopp} &= \text{EL} \times \text{Exponeringsbelopp} \\ \text{EL} &= \text{PD} \times \text{LGD}\end{aligned}$$

Beräkning av förväntat förlustbelopp för motpartslösa exponeringar

31 § För motpartslösa exponeringar beräknas inget förväntat förlustbelopp.

Beräkning av förväntat förlustbelopp för aktieexponeringar

32 § För de exponeringar som det riskvägda exponeringsbeloppet beräknas enligt 16–18 §§, ska förväntat förlustbelopp beräknas enligt följande formel:

$$\text{Förväntat förlustbelopp} = \text{EL} \times \text{Exponeringsbelopp}$$

EL ska anta följande värden:

1. för aktieexponeringar som omsätts på reglerade marknader är EL 0,8 %,
2. för aktieexponeringar i riskkapitalföretag som inte omsätts på reglerade marknader men som ingår i väldiversifierade portföljer är EL 0,8 %,
3. för övriga aktieexponeringar är EL 2,4 %.

33 § För de exponeringar som det riskvägda exponeringsbeloppet beräknas enligt 19–22 §§, ska förväntat förlustbelopp beräknas enligt följande formel:

$$\text{Förväntat förlustbelopp} = \text{EL} \times \text{Exponeringsbelopp}$$

där

$$\text{EL} = \text{PD} \times \text{LGD}$$

34 § För de exponeringar som det riskvägda exponeringsbeloppet beräknas enligt 23 § ska förväntat förlustbelopp vara noll (0).

40 kap. Bestämning av riskparametern Exponeringsbelopp

Allmänna bestämmelser

1 § Exponeringsbelopp för exponeringar, inklusive åtaganden utanför balansräkningen, ska bestämmas i enlighet med detta kapitel. För vissa exponeringar kan exponeringsbeloppet också bestämmas enligt reglerna om avtal om nettoberäkning i 56 kap. eller med den avancerade riskmetoden för motpartsrisk i 61 kap.

2 § För motpartsrisken i derivatinstrument, återköpstransaktioner, råvaru- och värdepapperslån samt marginallån får exponeringsbeloppet anges till noll (0) om följande förutsättningar är uppfyllda:

1. Exponeringarna ska vara mot en clearingorganisation.
2. Deltagarna i clearingen ska dagligen ställa säkerheter för den exponering de sätter clearingorganisationen för.
3. Säkerheten ska täcka både den aktuella exponeringen och eventuell framtida exponering.

Exponeringar i balansräkningen

3 § För exponeringar i balansräkningen, med undantag för sådana exponeringar som avses i 6–10 §§, ska parametern exponeringsbelopp bestämmas som ett bruttovärde utan hänsyn till kreditförlustreserveringar eller andra eventuella värderegleringar som påverkat det bokförda värdet.

För fordringar som har förvärvats med kursdifferens ska exponeringsbeloppet dessutom ökas med den aktuella kursdifferensen, om denna är positiv, och minskas om den är negativ. Med den aktuella kursdifferensen avses skillnaden mellan å ena sidan fordringens belopp och å andra sidan fordringens bokförda värde, ökat med eventuella specifika kreditförlustreserveringar eller andra eventuella specifika värderegleringar.

Fordringar och skulder får vid beräkning av kapitalkravet endast nettouträknas enligt vad som anges i 56 kap. Detta gäller oavsett vad som gäller för den externa redovisningen.

4 § För förvärvade fordringar ska exponeringsbeloppet vara det bokförda värdet reducerat med kapitalkravet för utspädningsrisk. Kapitalkravet för utspädningsrisk får vid bestämmandet av exponeringsbeloppet för förvärvade fordringar inte reduceras med hjälp av kreditriskskydd.

5 § Vid beräkning av riskvägt exponeringsbelopp och förväntat förlustbelopp för utspädningsrisken i förvärvade fordringar ska exponeringsbeloppet vara det bokförda värdet.

6 § I en leasingtransaktion ska exponeringsbeloppet för minimileaseavgifterna vara nuvärdet av dessa.

I en leasingtransaktion som innebär att institutet bär den ekonomiska risken förknippad med leasingobjektet, ska exponeringsbeloppet för leasingobjektet utgöras av nuvärdet av det beräknade restvärdet vid leasetidens utgång. Detsamma gäller ett garanterat restvärde som inte uppfyller villkoren i 37 kap. 11 § att få hänföras till leasetagaren.

7 § Exponeringsbeloppet för aktieexponeringar ska vara det bokförda värdet.

8 § Exponeringsbeloppet för motpartslösa exponeringar ska vara det bokförda värdet.

9 § För värdepapper eller råvaror, som ingår i en repotransaktion, i marginallån eller i ett aktie- eller råvarulån, ska exponeringsbeloppet vara det bokförda värdet.

Derivatkontrakt

10 § Institut som inte erhållit tillstånd enligt 4 kap. 4 § kapitaltäckningslagen att använda en avancerad riskmetod för beräkning av exponeringsbelopp för motpartsrisken i ränte-, aktie-, råvaru- och valutakursanknutna derivatkontrakt ska tillämpa antingen marknadsvärderingsmetoden eller riskmetoden.

Inom en företagsgrupp får marknadsvärderingsmetoden, riskmetoden och den avancerade riskmetoden kombineras. En enskild juridisk person ska däremot, med undantag för vad som anges i 30 §, endast använda en metod.

Derivatkontrakt som är baserade på olika typer av index ska hänföras till ränte-, aktie-, råvaru- respektive valutakursanknutna derivatkontrakt beroende på vilken typ av index som är relevant i det aktuella fallet.

11 § Ett institut som köper kreditriskskydd genom kreditderivat för en exponering som inte hänförs till handelslagret eller för en motpartsriskexponering får sätta exponeringsbeloppet för kreditderivatet till noll (0).

12 § Exponeringsbeloppet för motpartsrisken i utfärdade kreditswappar, dvs. institutet har tillhandahållit kreditriskskydd, som ingår i den övriga verksamheten ska sättas till noll (0).

Marknadsvärderingsmetoden

13 § Exponeringsbeloppet för ränte-, aktie-, råvaru- och valutakursanknutna derivatkontrakt utgörs av summan av den aktuella ersättningskostnaden per balansdagen och ett belopp för möjlig riskförändring. För ränteswappar för vilka båda benen är uttryckta i samma valuta och båda benen baseras på rörliga räntor, ska exponeringsbeloppet endast utgöras av ersättningskostnaden.

Med den aktuella ersättningskostnaden för ett befintligt derivatkontrakt avses den kostnad som institutet skulle ha för att per balansdagen anskaffa ett motsvarande nytt instrument. Om kontraktet är av en typ som omsätts regelbundet på marknaden, kan ersättningskostnaden sättas lika med det aktuella marknadsvärdet. Om aktuella marknadspriser inte kan avläsas ska instrumentet nuvärdesberäknas med aktuella marknadsräntor och valutakurser. Beräkningen görs utifrån gällande noteringar som erfarenhetsmässigt bedöms vara korrekta för de valutor och löptider som instrumentet innehåller. För kontrakt med negativt marknadsvärde anses ersättningskostnaden vara noll (0).

Med belopp för möjlig riskförändring avses ett belopp som ger uttryck för möjligheten att ersättningskostnaden stiger under instrumentets återstående löptid beräknat från balansdagen. Möjlig riskförändring beräknas för varje kontrakt (även för ett kontrakt som har ett negativt marknadsvärde) som produkten av kontraktets nominella belopp och en riskfaktor som bestäms enligt följande tabell.

<i>Kontraktets återstående löptid</i>	<i>Ränte-anknutna derivat-instrument</i>	<i>Valuta- och guldanknutna derivat-instrument</i>	<i>Aktie-anknutna derivat-instrument</i>	<i>Derivat-instrument baserade på ädelmetaller utom guld</i>	<i>Derivat-instrument baserade på råvaror utom ädelmetaller</i>
< 1 år	0 %	1 %	6 %	7 %	10 %
≥ 1 < 5 år	0,5 %	5 %	8 %	7 %	12 %
≥ 5 år	1,5 %	7,5 %	10 %	8 %	15 %

Derivatinstrument som inte omfattas av någon av de fem kategorier som anges i tabellen nedan ska behandlas som instrument baserade på råvaror utom ädelmetaller.

För kontrakt där utestående exponeringar regleras periodiskt så att kontraktets marknadsvärde är noll vid varje sådant tillfälle, ska den återstående löptiden vara lika med tiden till nästa datum då kontraktet ska regleras.

Med nominellt belopp avses det belopp i redovisningsvalutan som det ursprungliga kontraktet omfattar. Om redovisningsvalutan inte ingår i något led beräknas värdet enligt gällande avistakurser vid beräkningstillfället. För valutaterminer, ränte- och valuta-swappar samt andra liknande kontrakt, ska nominellt belopp avse det högsta av de två värden som framkommer vid omräkningen.

14 § Ett institut som fått Finansinspektionens medgivande att beräkna råvarurisk enligt 33 kap. 8 § får använda riskfaktorerna i tabellen nedan i stället för riskfaktorerna i 13 §.

	Ädelmetaller (utom guld)	Basmetaller	Jordbruks- produkter	Övriga råva- ror (inkl. energi)
< 1 år	2,0 %	2,5 %	3,0 %	4,0 %
≥ 1 < 5 år	5,0 %	4,0 %	5,0 %	6,0 %
≥ 5 år	7,5 %	8,0 %	9,0 %	10,0 %

Riskmetod

15 § En riskmetod får endast användas för derivatkontrakt.

16 § Exponeringsbeloppet ska beräknas separat för varje nettningens mängd med hänsyn tagen till eventuella säkerheter enligt nedan:

Exponeringsbelopp =

$$\beta * \max \left(CMV - CMC; \sum_j \left| \sum_i RPT_{ij} - \sum_i RPC_{ij} \right| * CCRM_j \right)$$

där

CMV = det aktuella marknadsvärdet för samtliga transaktioner inom nettningens mängden med motparten utan avdrag för säkerheter där

$$CMV = \sum_i CMV_i$$

CMV_i = det aktuella marknadsvärdet för transaktionen i,

CMC = det aktuella marknadsvärdet av säkerheterna som är knutna till nettningens mängden där

$$CMC = \sum_l CMC_l$$

CMC_l = det aktuella marknadsvärdet av säkerhet l,

i = avser transaktionen,

l = avser säkerheterna,

j = avser typ av säkringsmängd.

Dessa säkringsmängder motsvarar riskfaktorer, där riskpositioner med motsatta tecken kan avräknas mot varandra för att ge en nettorisikposition som mättet för exponeringen sedan baseras på.

RPT_{ij} = Riskposition till följd av transaktion i som avser säkringsmängd j,

RPC_{ij} = Riskposition till följd av säkerhet l som avser säkringsmängd j,

CCRM_j = Multiplikator som anges i 29 § för motpartsrisk avseende säkringsmängd j, och

β = 1,4.

Säkerheter som erkänns i denna metod begränsas till säkerheter som är godtagbara enligt 25 kap. och råvaror som ingår i handelslagret.

Allmänna råd

Exempel på hur ett institut beräknar exponeringsbeloppet enligt riskmetoden framgår av bilaga 4.

Riskposition

17 § För en creditswapp utgörs riskpositionen av det nominella värdet av det räntebärande referensinstrumentet multiplicerat med den återstående löptiden för kreditswappen.

18 § För optioner eller andra liknande instrument (till exempel swaptions) utgörs riskpositionen av deltaekvivalenten av marknadsvärdet av det underliggande finansiella instrumentet för transaktionen, förutom då detta instrument är räntebärande.

Om det underliggande instrumentet är ett skuldinstrument eller ett betalningsben, utgörs riskpositionen av deltaekvivalenten av marknadsvärdet av det finansiella instrumentet eller betalningsbenet multiplicerat med den modifierade durationen för det räntebärande instrumentet eller betalningsbenet.

19 § För övriga derivatkontrakt utgörs riskpositionen av marknadsvärdet av det underliggande finansiella instrumentet (även råvaror) omräknat till svenska kronor.

För räntebärande instrument och betalningsben utgörs dock riskpositionen av marknadsvärdet av de utestående bruttobetalningarna (inbegripet nominellt belopp), omräknat till svenska kronor och multiplicerat med det räntebärande instrumentets respektive betalningsbens modifierade duration.

När de underliggande finansiella instrumenten är aktier (även aktieindex) eller råvaror ska dessa tilldelas en riskposition för respektive aktie (eller aktieindex) eller råvara och en ränteriskposition för betalningsbenet. Om det betalningsbenet är uttryckt i utländsk valuta ska även valutan tilldelas en riskposition.

Då det underliggande instrumentet är ett räntebärande instrument ska en ränteriskposition tilldelas för det räntebärande instrumentet och en ränteriskposition tilldelas för betalningsbenet. När betalning ska ske mot betalning (inbegripet valutaterminer) ska en ränteriskposition tilldelas för vardera betalningsbenet. Om det underliggande räntebärande instrumentet är uttryckt i utländsk valuta tilldelas det en riskposition för den valutan. Om ett betalningsben är uttryckt i utländsk valuta tilldelas det även en riskposition för den valutan. Det exponeringsbelopp som ska ges en räntebasswapp är noll (0).

20 § Vid bestämningen av riskpositioner ska säkerheter som mottagits från en motpart behandlas som en lång position som förfaller i dag, medan säkerheter som överlämnats ska behandlas som en kort position som förfaller i dag.

21 § För betalningsben med en återstående löptid på mindre än ett år ska institutet bortse från ränterisken. För transaktioner som består av två betalningsben noterade i samma valuta, exempelvis ränteswappar, får institutet behandla transaktionen som en enda transaktion.

22 § Institutet ska använda följande formler för att bestämma värde och tecken på sin riskposition.

1. För alla andra instrument än skuldinstrument:
marknadsvärde, eller

$$\text{deltaekvivalent marknadsvärde} = p_{ref} \frac{\partial V}{\partial p}$$

där

p_{ref} = priset på det underliggande instrumentet uttryckt i referensvalutan,
V = optionspriset för en option eller värdet av det underliggande instrumentet för övriga transaktioner, och

p = priset på det underliggande instrumentet uttryckt i samma valuta som V.

2. För räntebärande instrument och betalningsben för alla transaktioner:
marknadsvärde multiplicerat med den modifierade durationen, eller
deltaekvivalent marknadsvärde multiplicerat med den modifierade durationen

$$\frac{\partial V}{\partial r}$$

där

V = optionspriset för en option eller värdet av det underliggande instrumentet eller betalningsbenet för övriga derivatinstrument, och

r = räntesats.

Om V är uttryckt i en annan valuta än referensvalutan ska derivatet konverteras till referensvalutan.

Säkringsmängder

23 § Vid beräkning av exponeringsbeloppet ska riskpositionerna grupperas i säkringsmängder. För varje säkringsmängd ska nettorisken beräknas, det vill säga det absoluta beloppet för summan av de uppkomna riskpositionerna. Nettorisken beräknas i 16 § med

$$\left| \sum_i RPT_{ij} - \sum_l RPC_{lj} \right|$$

24 § För ränteriskpositioner till följd av betalningsben, penningdepositioner som erhållits från motparten som säkerhet, samt underliggande räntebärande instrument som enligt 13 kap. 44–48 §§ ska ges ett kapitalkrav på högst 1,6 %, finns sex säkringsmängder enligt tabellen nedan. Säkringsmängden ska beräknas för varje enskild valuta.

	<i>Statliga referensräntor</i>	<i>Icke-statliga referensräntor</i>
Löptid	≤1 år	≤1 år
Löptid	>1 ≤5 år	>1 ≤5 år
Löptid	>5 år	>5 år

25 § För ränteriskpositioner till följd av betalningsben eller underliggande räntebärande instrument med en räntesats som är kopplad till en referensränta som uttrycker en allmän marknadsräntenivå är den återstående löptiden lika med den tid som återstår fram till nästa justering av räntesatsen. I alla andra fall är löptiden lika med den återstående löptiden för det underliggande räntebärande instrumentet eller, i fråga om ett betalningsben, den återstående tiden för transaktionen.

26 § För räntebärande referensinstrument som är underliggande instrument för en kreditwapp finns en säkringsmängd för varje emittent.

27 § För ränteriskpositioner till följd av penningdepositioner som överlämnats till en motpart som säkerhet när motparten inte har några utestående skuldförbindelser med låg specifik risk och till följd av räntebärande instrument som enligt 13 kap. 42 och 49–50 §§ ska ges ett kapitalkrav på över 1,6 %, finns en säkringsmängd för varje emittent. När ett betalningsben efterliknar ett sådant räntebärande instrument, finns det också en säkringsmängd för varje emittent.

Till samma säkringsmängd får institutet hänföra riskpositioner till följd av räntebärande instrument från en viss emittent eller till följd av räntebärande referensinstrument från samma emittent som efterliknas av betalningsben eller som är underliggande instrument för en kreditwapp.

28 § Andra underliggande finansiella instrument än räntebärande instrument ska endast hänföras till samma säkringsmängder om de är identiska eller "likartade instrument". I alla övriga fall ska de hänföras till separata säkringsmängder.

Med likartade instrument avses följande:

- När det gäller aktier avses sådana som har samma emittent. Ett aktieindex ska anses vara en emittent.
- När det gäller ädelmetaller avses sådana som avser samma metall. Ett index för ädelmetaller betraktas som en separat ädelmetall.
- När det gäller elektrisk kraft avses de leverensrätter och leveransskyldigheter som hänför sig till samma högtrafiks- eller lågtrafiksintervall under ett dygn.
- När det gäller råvaror avses sådana som avser samma råvara. Ett råvaruindex betraktas som ett enskilt index.

Multiplikatorer för motpartsrisk

29 § Multiplikatorer för motpartsrisk (CCRM) för de olika kategorierna av säkringsmängder ska ges enligt nedan:

	<i>Kategorier av säkringsmängder</i>	<i>CCRM</i>
1.	Räntor	0,2 %
2.	Räntor för riskpositioner till följd av ett räntebärande referensinstrument som är underliggande instrument för en kreditswapp och som enligt 13 kap. 44–48 §§ ska ges ett kapitalkrav på högst 1,6 %	0,3 %
3.	Räntor för riskpositioner till följd av ett räntebärande instrument eller referensinstrument och som enligt 13 kap. 42 och 49–50 §§ ska ges ett kapitalkrav på över 1,6 %	0,6 %
4.	Växelkurser	2,5 %
5.	Elektrisk kraft	4,0 %
6.	Guld	5,0 %
7.	Aktier	7,0 %
8.	Ädelmetaller (utom guld)	8,5 %
9.	Andra råvaror (utom ädelmetaller och elektrisk kraft)	10,0 %
10.	Underliggande finansiella instrument till derivatkontrakt som inte tillhör någon av ovanstående kategorier	10,0 %

De underliggande instrumenten för derivatkontrakt enligt punkt 10 i tabellen ovan ska hänföras till separata enskilda säkringsmängder för varje kategori av underliggande finansiellt instrument.

30 § För transaktioner med optioner då institutet inte kan fastställa deltavärde eller modifierad duration får institutet istället använda marknadsvärderingsmetoden för att bestämma exponeringsbeloppet. Nettning får i detta fall inte beaktas, dvs. exponeringsbeloppet ska bestämmas som om det fanns en nettningsmängd som bara innehåller den enskilda transaktionen.

Åtaganden utanför balansräkningen

31 § Alla åtaganden utanför balansräkningen ska räknas om med hjälp av en konverteringsfaktor. Exponeringsbeloppet bestäms genom att det outnyttjade belopp som motparten enligt kontraktsvillkoren har möjlighet att utnyttja multipliceras med en konverteringsfaktor.

Om ett åtagande utanför balansräkningen i sin tur gäller ett annat åtagande som också är inom linjen, ska den lägsta konverteringsfaktorn av de två användas.

32 § Konverteringsfaktorn för statsexponeringar, institutsexponeringar och företags-exponeringar ska bestämmas enligt 33 §. Om institutet fått medgivande att beräkna egna estimat av konverteringsfaktorer i enlighet med 38 kap. 6 §, ska konverteringsfaktorn dock bestämmas i enlighet med 34–44 §§.

Konverteringsfaktorn för hushållsexponeringar ska bestämmas enligt 34–44 §§.

Föreskrivna värden på konverteringsfaktorer

33 § Konverteringsfaktorn för respektive exponeringstyp ska sättas i enlighet med reglerna i schablonmetoden med följande undantag:

Kreditmöjligheter, inklusive garantier för låneprogram, ska ha en konverteringsfaktor på 75 %.

En kreditmöjlighet får endast ha en konverteringsfaktor på 0 % om följande villkor är uppfyllda:

1. Kreditmöjligheten kan ovillkorligen när som helst återkallas utan föregående uppsägning, eller så är villkoren för kreditmöjligheten sådana att den med automatik upphör om motpartens kreditvärdighet försämras.
2. Institutet kontrollerar aktivt motpartens kreditvärdighet för att omedelbart upptäcka försämringar.

Bestämmelserna ovan om kreditmöjligheter gäller även åtaganden att förvärva hushålls- eller företagsfordringar.

För öppnade och bekräftade rembursar med en återstående löptid på högst ett år och liknande åtaganden som uppstår till följd av varuhandel, ska konverteringsfaktorn vara 20 %.

Egna estimat av konverteringsfaktorer

Risk- eller produktklassificering

34 § Institutet ska klassificera sina exponeringar, dvs. fördela dem på olika klasser. Institutet kan välja mellan att göra en produktklassificering eller en riskklassificering. Vid produktklassificering delas exponeringarna upp på klasser som ska innehålla produkter med likartad utformning och villkor. Vid riskklassificering ska klasserna uppvisa homogenitet ur risksynpunkt. Ett institut som riskklassificerar ska uppfylla samtliga krav som gäller riskklassificering och estimering av PD och LGD med undantag för kraven i 44 kap. 15–17 §§.

I fråga om hushållsexponeringar får institutet välja att i stället för en separat klassificering för varje riskparameter använda en gruppering av exponeringarna som speglar risken i såväl konverteringsfaktor som PD och LGD. En sådan gruppering ska ta hänsyn till både motpartsspecifika och transaktionsspecifika faktorer.

35 § Alla exponeringar ska produkt- eller riskklassificeras.

36 § Antalet exponeringar i varje produkt- eller riskklass ska vara tillräckligt stort för att möjliggöra en god kvantifiering och validering av konverteringsfaktorn.

Kvantifiering

37 § Institutet ska beräkna estimat av konverteringsfaktor per produkt- eller riskklass på basis av den genomsnittliga realiserade konverteringsfaktorn per klass.

Ett institut som behandlar hushållsexponeringar enligt 34 § andra stycket får dock ta hänsyn till risken för ytterligare utnyttjanden av kreditmöjligheter i sina LGD-estimater.

Samtliga fallissemang under observationsperioden ska användas för beräkningarna.

38 § Om värdet på konverteringsfaktorn under perioder av ogynnsamma ekonomiska förhållanden är högre än de genomsnittliga konverteringsfaktorerna, ska konverteringsfaktorn estimeras på basis av dessa högre värden. Institutet ska analysera och kunna redovisa skillnaden mellan dessa och de genomsnittliga konverteringsfaktorerna.

39 § Estimat av konverteringsfaktorer ska inkludera risken för att motparten ytterligare utnyttjar sina kreditmöjligheter även efter det att fallissemang har inträffat. Då konverteringsfaktorerna estimeras ska institutet ta hänsyn till sina interna policys och rutiner som gäller övervakning av utestående limiter och hantering av betalningsflöden. Institutet ska också ta hänsyn till sin villighet och möjlighet att förhindra motparters ytterligare utnyttjande av kreditmöjligheter, kort innan fallissemangstillfället.

40 § I den mån institutet bokför obetalda dröjsmålsräntor och avgifter som en intäkt ska dessa också tas med i beräkning av konverteringsfaktorn.

41 § Institutet ska ha betryggande system och rutiner för att dagligen kunna kontrollera utestående limiter, utnyttjandet av limiterna och förändringar i utnyttjade belopp per motpart och per riskklass.

42 § Institutet ska använda samma definition av fallissemang när det estimerar konverteringsfaktorer som när det estimerar PD.

43 § För hushållsexponeringar ska estimaten baseras på minst fem års data. Om data från längre tid tillbaka finns tillgänglig och är relevant, ska estimaten baseras även på denna data. Institutet behöver dock inte lägga lika stor vikt vid äldre data som vid nyare, om det kan påvisa att nyare data har en högre prediktionsförmåga av konverteringsfaktorer än äldre data.

För hushållsexponeringar kan institutet få medgivande att under en övergångsperiod få basera estimaten av konverteringsfaktorer på mindre än fem års data. Estimaten måste dock baseras på minst två års data. Den data som estimaten baseras på måste åtminstone uppdateras med ett års ny data för varje år som går efter medgivandet. En förutsättning för att få medgivande till avsteg från kravet på fem års data är att institutet har en säkerhetsmarginal i sina estimat som kompenserar för den osäkerhet bristen på data medför.

44 § För statsexponeringar, institutsexponeringar och företagsexponeringar ska egna estimat av konverteringsfaktorer baseras på minst sju års data från åtminstone en av datakällorna. Vid tidpunkten för medgivandet att använda IRK-metoden får estimaten dock baseras på fem års data. Institutet ska därefter successivt basera estimaten på data från en allt längre tidsperiod till dess att kravet på sju års data är uppfyllt. Om data från längre tid tillbaka finns tillgänglig och är relevant ska estimaten baseras även på denna data.

Generell bestämmelse

45 § Institutet ska uppfylla minimikraven i 44 kap. med avseende på konverteringsfaktor.

41 kap. Bestämning av riskparametern PD

Riskklassificering

1 § Institutet ska ha en intern riskklassificering med en rangordning i en eller flera riskklasskalor som enbart speglar risken för fallissemang.

Fråga om hushållsexponeringar får institutet välja att i stället för en separat klassificering för varje riskparameter använda en gruppering av exponeringarna som speglar risken i såväl PD som LGD och konverteringsfaktor. En sådan gruppering ska ta hänsyn till både motpartsspecifika och transaktionsspecifika faktorer.

2 § Alla motparter eller exponeringar ska ha en riskklass.

Riskklasserna ska sättas per motpart. Riskklassificeringen ska ske separat för varje juridisk person. För hushållsexponeringar får riskklassen sättas per exponering.

Exponeringar mot samma motpart får sättas i olika riskklasser i följande fall:

1. När det är förbjudet enligt lagstiftning om konsumentskydd eller banksekretess, eller annan lagstiftning, att utbyta uppgifter om kunderna.
2. När en exponering är utsatt för en högre risk att betalningen av exponeringen hindras av restriktioner att föra ut valuta ur ett land (så kallad transfereringsrisk).

3 § Riskdifferentieringen mellan riskklasserna ska vara ändamålsenlig. Exponeringarna eller motparterna i varje riskklass ska uppvisa tillräcklig homogenitet ur risksynpunkt. Fördelningen mellan riskklasserna ska vara sådan att det inte uppstår stora koncentrationer av exponeringar eller motparter i ett fåtal riskklasser, såvida det inte finns entydiga empiriska belägg för sådana koncentrationer. Antalet exponeringar eller motparter i varje riskklass ska dock vara tillräckligt stort för att möjliggöra en god kvantifiering och validering av risken för fallissemang. Riskdifferentieringen ska vara tillräcklig inom varje enskilt väsentligt affärsområde.

För statsexponeringar, institutsexponeringar, företagsexponeringar och aktieexponeringar, ska antalet riskklasser vara minst sju för icke-fallerade motparter och minst en för fallerade.

4 § För hushållsexponeringar ska motparternas sätt att fullgöra sina förpliktelser mot institutet påverka riskklassificeringen, om inte institutet kan påvisa att betalningshistorik saknar betydelse för risken för fallissemang.

5 § Institutet får använda ett externt ratinginstituts kreditvärderingar vid den interna riskklassificeringen. En sådan kreditvärdering får dock inte vara den enda faktor som påverkar riskklassificeringen.

6 § Institut som tillämpar bestämmelserna om specialutlåning i 39 kap. 5 § är undantagna från bestämmelserna i 1 §.

Definition av fallissemang

7 § En exponering mot en viss motpart ska anses fallerad om något av följande kriterier är uppfyllt:

1. Institutet bedömer att det är sannolikt att motparten inte kommer att kunna fullgöra sina åtaganden gentemot institutet utan att institutet måste realisera en eventuell säkerhet eller vidta liknande åtgärder.
2. Motparten är mer än 90 dagar sen med en betalning som avser annat än ett oväsentligt belopp.

Följande händelser ska betraktas som starka indikatorer på att ett fallissemang inträffat:

1. institutet övergår till att behandla exponeringen enligt sina kriterier på en osäker fordran, t.ex. genom att upphöra att intäktsinföra upplupen ränta,
2. institutet gör en reservering eller bortskrivning avseende sin fordran på grund av motpartens försämrade kreditvärdighet,
3. institutet överlåter sin fordran med en inte obetydlig förlust som helt eller delvis återspeglar en befarad kreditförlust,
4. institutet har gått med på en omstrukturering av motpartens skulder som förväntas leda till att värdet av institutets fordran går ned till följd av betydligt minskade eller senarelagda betalningar från motpartens sida, eller när
5. institutet har begärt motparten i konkurs eller vidtagit annan liknande åtgärd eller motparten själv har ansökt om detta.

Institutet ska kunna motivera varför det valt att göra avsteg från dessa händelser vid bedömningen av om ett fallissemang inträffat.

8 § Om motparten finns i en EES-stat, får ett institut när det tillämpar 7 § första stycket 2 i fråga om hushållsexponeringar och exponeringar mot offentligägda organisationer räkna med den tidsperiod som det aktuella landets myndigheter har beslutat för det ändamålet. Tidsperioden får dock aldrig vara längre än 180 dagar. Detta undantag gäller även i fråga om företagsexponeringar fram till den 31 december 2011.

När en exponering har formen av en låneram eller annan kreditmöjlighet som motparten kan disponera ska varje sådant utnyttjande som sker utan institutets medgivande anses som en försenad betalning. Tidsfristen i 7 § första stycket 2 ska räknas från den dag då det otillåtna utnyttjandet inleddes.

Institutet ska dokumentera alla fall då en motpart varit mer än 90 dagar sen med en betalning, men där detta inte registrerats som ett fallissemang med hänvisning till att det rör sig om oväsentliga belopp.

9 § Om någon exponering mot en viss motpart är fallerad ska institutets samtliga exponeringar mot samma motpart anses vara fallerade. Motsvarande gäller för exponeringar som ett annat institut i samma finansiella företagsgrupp har mot denna motpart. Ett institut som har valt att riskklassificera sina exponeringar i hushållsportföljen per exponering och inte per motpart ska dock göra fallissemangsbedömningen för dessa exponeringar individuellt.

10 § En motpart eller exponering som har klassificerats som fallerad, men som inte längre uppfyller definitionen av fallissemang, ska omklassificeras och hanteras som övriga ej fallerade. Detta innebär också att om fallissemang åter inträffar för samma motpart eller exponering, ska detta hanteras som ett nytt fallissemang.

Risckvantifiering

11 § Institutet ska beräkna estimat av PD baserat på den långsiktiga fallissemangsfrekvensen per riskklass och år. Om en statistisk modell för att förutsäga fallissemang används får PD-estimatet för riskklassen sättas till det oviktade genomsnittet av de individuella PD-estimaten inom respektive riskklass.

Ett institut som behandlar hushållsexponeringar enligt 1 § andra stycket får beräkna PD-estimaten för hushållsexponeringar baserat på realiserade förluster och institutets estimat av LGD.

12 § Institutet kan för kvalificerade förvärvade företagsfordringar få bestämma PD enligt följande metoder.

Institutet ska beräkna ett estimat av EL utifrån ett långsiktigt genomsnitt av realiserade förluster för varje stock av förvärvade fordringar. PD ska beräknas genom att EL divideras med LGD.

Ett institut som inte har medgivande att använda egna estimat av LGD ska använda följande värden på LGD. Om den förvärvade gruppen av fordringar uteslutande består av fordringar som inte har efterställd betalningsrätt ska LGD antas vara 45 %. För övriga grupper av förvärvade fordringar ska LGD vara 100 %, dvs. PD ska vara lika med EL.

Ett institut som har medgivande att använda egna estimat av LGD ska använda dessa när PD bestäms enligt andra stycket.

13 § För instituts-, företags- och hushållsexponeringar ska PD vara minst 0,03 %.

För aktieexponeringar gäller följande minimivärden för PD:

1. för aktier som omsätts på reglerade marknader och där innehavet är en del av en långsiktig affärsrelation måste PD uppgå till åtminstone 0,09 %,
2. för aktier som inte omsätts på reglerade marknader och där avkastningen förväntas komma från regelbundna aktieutdelningar, och inte i form av värdeökning på aktierna, måste PD uppgå till åtminstone 0,09 %,
3. för aktier som omsätts på reglerade marknader måste PD uppgå till åtminstone 0,4 %,
4. för övriga aktieexponeringar måste PD uppgå till åtminstone 1,25 %.

PD för motparter och exponeringar i fallissemang ska vara 100 %.

14 § För exponeringsklassen hushållsexponeringar ska institutet analysera huruvida vissa typer av exponeringar kan förväntas ha en väsentligt högre fallissemangsfrekvens under en del av exponeringarnas livscykel, för vilken institutet ännu saknar data. Institutet ska beakta dessa eventuella effekter i PD-estimaten för dessa exponeringar och motparter.

15 § PD-estimaten ska baseras på minst fem års data. Om det finns data tillgänglig från längre tid tillbaka och denna data är relevant, ska också den användas. För hushållsexponeringar får institutet lägga mindre vikt vid äldre data om det kan påvisa att detta leder till en högre prediktionsförmåga av fallissemang.

16 § För hushållsexponeringar kan institutet i samband med ansökan för att få använda IRK-metoden få medgivande att basera PD-estimaten på mindre än fem års data enligt de villkor som anges i andra stycket. Detsamma gäller statsexponeringar, institutsexponeringar och företagsexponeringar om institutet inte använder egna estimat av konverteringsfaktorer och LGD för dessa exponeringar. För samtliga exponeringsklasser måste dock PD-estimaten baseras på minst två års data. Den data som estimaten baseras på måste åtminstone uppdateras med ett års ny data för varje år som går efter medgivandet. En förutsättning för medgivande till avsteg från kravet på fem års data är att institutet har en säkerhetsmarginal i sina estimat som kompenserar för den osäkerhet bristen på data medför.

17 § För statsexponeringar, institutsexponeringar, företagsexponeringar och aktie-exponeringar får institutet mappa sina interna riskklasser till ett externt ratinginstituts ratings och använda realiserade fallissemangsfrekvenser från det externa ratinginstituts ratingklasser som grund för institutets egna PD-estimat om följande villkor är uppfyllda:

1. Det externa ratinginstituts metodik ska enbart reflektera risken för fallissemang hos motparterna.
2. Institutet ska göra en jämförelse mellan de klassificeringskriterier institutet använder internt och det externa ratinginstituts ratingkriterier samt en analys av betydelsen av eventuella skillnader för fallissemangsfrekvensen.
3. Institutet ska göra en jämförelse mellan hur institutet och det externa ratinginstitutet klassificerar samma motparter.
4. Institutet ska analysera eventuella skillnader i definitionen av fallissemang mellan dessa föreskrifter och den definition som används av det externa ratinginstitutet samt betydelsen av eventuella skillnader för fallissemangsfrekvensen.
5. Ovanstående har dokumenterats.

18 § Institut som inte kan estimerar PD för utspädningsrisken i förvärvade hushålls- och företagsfordringar kan få bestämma PD genom att estimerar EL för utspädningsrisken. PD ska vara lika med detta estimat av EL.

Beräkning av effekten av garantier och kreditderivat

19 § För de exponeringar som institutet inte har tillstånd att beräkna egna estimat av LGD och konverteringsfaktorer, får institutet ta hänsyn till effekter av garantier, kreditderivat, livförsäkringar och kontanta medel insatta hos annat institut på sina PD-estimat i enlighet med vad som anges i 53 och 57 kap.

När PD justeras för att ta hänsyn till kreditriskskydd enligt första stycket ska riskvägt exponeringsbelopp för den skyddade delen av den underliggande exponeringen beräknas med den formel som i 39 kap. anges för den exponeringsklass som utfärdaren av garantin eller kreditderivatet tillhör.

20 § För de exponeringar som institutet har tillstånd att beräkna egna estimat av LGD och konverteringsfaktorer för, får institutet ta hänsyn till effekter av garantier och kreditderivat i sina PD-estimat enligt vad som anges nedan.

Om det finns en giltig garanti eller kreditderivat enligt 42 kap. 23–27 §§ för en exponering, får PD justeras för att ta hänsyn till detta. Justeringen får dock inte ske på så sätt att riskvikten för den skyddade exponeringen blir lägre än vad en motsvarande direkt exponering mot utfärdaren av skyddet skulle ha blivit. Vad som föreskrivs i 42 kap. för justering av LGD gäller också justeringen av PD.

När PD justeras för att ta hänsyn till en garanti eller ett kreditderivat ska riskvägt exponeringsbelopp för den skyddade delen av den underliggande exponeringen beräknas med den formel som i 39 kap. anges för den exponeringsklass som utfärdaren av garantin eller kreditderivatet tillhör.

Generell bestämmelse

21 § Institutet ska uppfylla bestämmelserna i 44 kap. med avseende på PD.

42 kap. Bestämning av riskparametern LGD

1 § LGD för statsexponeringar, institutsexponeringar och företagsexponeringar ska i tillämpliga delar bestämmas enligt 2–7 och 9 §§. Om institutet fått medgivande att beräkna egna estimat av LGD i enlighet med 38 kap. 6 § ska LGD dock beräknas i enlighet med 10–28 §§.

LGD för aktieexponeringar ska beräknas enligt 8 §.

LGD för hushållsexponeringar ska beräknas enligt 7 och 10–28 §§.

Föreskrivna värden på LGD

2 § För fordringar som inte har efterställd betalningsrätt ska ett LGD-värde på 45 % användas. För efterställda fordringar ska värdet vara 75 %.

3 § Värdet på LGD för säkerställda obligationer enligt lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer och motsvarande utländska skuldförbindelser ska vara 12,5 % om säkerheten består av någon av följande exponeringar.

1. Exponeringar mot eller garanterade av stater och centralbanker inom EES.
2. Exponeringar mot eller garanterade av stater, centralbanker, multilaterala utvecklingsbanker och internationella organisationer som uppfyller kraven för kreditkvalitetssteg 1.
3. Exponeringar mot eller garanterade av offentliga organ, kommuner och därmed jämförliga samfälligheter samt myndigheter inom EES.
4. Exponeringar mot eller garanterade av offentliga organ, kommuner och därmed jämförliga samfälligheter samt myndigheter som dels getts riskvikt som exponeringar mot stater och centralbanker eller institut, dels uppfyller kraven för kreditkvalitetssteg 1.

Exponeringar mot eller garanterade av offentliga organ, kommuner och därmed jämförliga samfälligheter samt myndigheter som dels getts riskvikt som exponeringar mot stater och centralbanker eller institut, dels uppfyller kraven för kreditkvalitetssteg 2, förutsatt att exponeringarna inte överstiger 20 % av det nominella beloppet av det emitterande institutets utestående säkerställda obligationer.

5. Exponeringar mot institut som uppfyller kraven för kreditkvalitetssteg 1. Den totala exponeringen av detta slag får inte överstiga 15 % av det nominella beloppet av det emitterande kreditinstitutets utestående säkerställda obligationer eller motsvarande utländska skuldförbindelser. Exponeringar som uppstår på grund av överföring och förvaltning av gäldenärernas betalningar eller behållning efter likvidation för lån med fastighetspant till innehavarna av säkerställda obligationer eller motsvarande utländska skuldförbindelser omfattas inte av 15 %-gränsen. För exponeringar mot ett institut inom EES med en löptid på högst 100 dagar, räcker det att kraven för kreditkvalitetssteg 2 uppfylls.
6. Exponeringar som säkerställts med panträtt i bostadsfastighet eller bostadsrätt enligt 54 kap. om panträtterna tillsammans med eventuella panter med bättre rätt uppgår till högst 80 % av värdet av den intecknade fastigheten. Exponeringar som är säkerställda med motsvarande utländska säkerheter inom EES får också hänföras hit under förutsättning att den relevanta tillsynsmyndigheten tillåter det.
7. Exponeringar som säkerställts med panträtt i kommersiella fastigheter om pant-rätterna tillsammans med eventuella panter med bättre rätt uppgår till högst 60 % av värdet av den intecknade fastigheten. Exponeringar som är säkerställda med motsvarande utländska säkerheter inom EES får också hänföras hit under förutsättning att den relevanta tillsynsmyndigheten tillåter det.
8. Lån mot säkerhet i fartyg om panträtterna tillsammans med eventuella panter med bättre rätt uppgår till högst 60 % av värdet av det intecknade fartyget.

Allmänna råd

Med motsvarande utländska säkerheter i 6 och 7 menas franska Fonds Communs de Créances eller likvärdiga organ för värdepapperisering.

4 § LGD för säkerställda obligationer enligt lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer och motsvarande utländska skuldförbindelser som emitterats före den 31 december 2007 ska, oavsett vad som anges i 3 §, också vara 12,5 %.

5 § Fram till och med den 31 december 2010 får ett LGD på 11,25 % användas för de obligationer och skuldförbindelser som avses i 3–4 §§ om följande villkor är uppfyllda:

1. de exponeringar som anges i 3 § 1–5 ska ha kreditkvalitetssteg 1,

2. exponeringar enligt 3 § 6–7 får maximalt uppgå till 10 % av obligationernas utestående nominella belopp,
3. exponeringar enligt 3 § 8 får inte användas som säkerhet.

Om villkoren 1–3 inte är uppfyllda kan ett LGD på 11,25 % ändå få användas om obligationerna och skuldförbindelserna har det bästa kreditkvalitetssteget från ett godkänt kreditvärderingsföretag, som detta kreditvärderingsföretag kan ge säkerställda obligationer och motsvarande utländska skuldförbindelser.

Förvärvade företagsfordringar

6 § För kvalificerade förvärvade företagsfordringar som uteslutande består av fordringar som inte har efterställd betalningsrätt ska ett LGD-värde på 45 % användas. För andra kvalificerade förvärvade företagsfordringar ska ett LGD-värde på 100 % användas.

LGD för utspädningsrisk

7 § Ett institut som inte använder egna estimat av LGD för utspädningsrisken i förvärvade hushålls- och företagsfordringar ska använda ett LGD-värde på 75 %. Ett institut som i enlighet med 41 kap. 18 § använder EL som ett mått på PD ska dock använda ett LGD-värde på 100 %.

Aktieexponeringar

8 § För aktier i riskkapitalföretag som inte omsätts på reglerade marknader men ingår i en väldiversifierad portfölj, ska LGD vara 65 %. För alla andra aktieexponeringar ska LGD vara 90 %.

Exponeringar för vilka det finns säkerhet

9 § För exponeringar för vilka det har ställts medräkningsbara säkerheter, får värdet på LGD justeras i enlighet med vad som anges i 54 och 55 kap.

Egna estimat av LGD

Riskklassificering

10 § Institutet ska ha ett system för intern riskklassificering, med en klassificering av exponeringar som enbart speglar LGD.

I fråga om hushållsexponeringar får institutet välja att i stället för en separat klassificering för varje riskparameter använda en gruppering av exponeringarna som speglar risken i såväl LGD som PD och konverteringsfaktor. En sådan gruppering ska ta hänsyn till både motpartsspecifika och transaktionspecifika faktorer.

En exponering får delas upp i två eller flera delar som riskklassificeras separat, exempelvis en del med säkerhet och en utan.

11 § Alla exponeringar ska riskklassificeras.

12 § Exponeringarna i varje riskklass ska uppvisa tillräcklig homogenitet ur risksynpunkt. Fördelningen mellan riskklasserna ska vara sådan att det inte uppstår stora koncentrationer av exponeringar i ett fåtal riskklasser, såvida det inte finns entydiga empiriska belägg för sådana koncentrationer. Antalet exponeringar i varje riskklass ska dock vara tillräckligt stort för att möjliggöra en god kvantifiering och validering.

Kvantifiering

13 § Institutet ska beräkna estimat av LGD för varje riskklass baserat på genomsnittet av de realiserade värdena i den riskklassen. Ett institut som behandlar hushållsexponeringar enligt 10 § andra stycket, får dock härleda LGD-estimaterna från den genomsnittliga realiserade förlustnivån och institutets estimat av PD för klassen.

Samtliga fallissemang i tillgänglig data ska användas för beräkningarna.

14 § Om LGD under perioder av ogynnsamma ekonomiska förhållanden är högre än de långsiktigt genomsnittliga LGD-värdena ska estimaterna av LGD baseras på de högre värdena. Institutet ska analysera och kunna redovisa skillnaden mellan dessa och de genomsnittliga LGD-värdena.

15 § För fallerade exponeringar ska institutet göra en ny skattning av LGD för varje specifik exponering. Detta LGD ska baseras på information om aktuella ekonomiska förhållanden på marknaden och den individuella exponeringen.

16 § I den mån institutet bokför obetalda dröjsmålsräntor och avgifter som en intäkt ska dessa också tas med i beräkning av LGD.

17 § Institutet ska i beräkningarna av LGD-estimatet använda samma definition av fallissemang som för PD-estimatet.

18 § Med förlust avses ekonomisk förlust och det inkluderar alla väsentliga direkta och indirekta kostnader förknippade med hanteringen av en exponering i fallissemang. Eventuella återvinningar ska nuvärdesberäknas till tidpunkten för när fallissemang inträffade. Den diskonteringsränta som används för detta ändamål ska spegla ovissheten, vid fallissemangstidpunkten, när det gäller storleken på eventuella återvinningar.

19 § För statsexponeringar, institutsexponeringar och företagsexponeringar ska egna estimat av LGD baseras på minst sju års data. Vid tidpunkten för medgivandet att använda IRK-metoden, får estimaten dock baseras på fem års data. Institutet ska därefter successivt basera estimaten på data från en allt längre tidsperiod till dess att kravet på sju års data är uppfyllt. Om relevant data finns tillgänglig från en längre tid tillbaka, ska estimaten baseras även på denna data.

20 § För hushållsexponeringar ska estimaten baseras på minst fem års data. Om relevant data från längre tid tillbaka finns tillgänglig, ska estimaten baseras även på denna data. Institutet behöver inte lägga lika stor vikt vid äldre data som vid nyare om det kan påvisa att nyare data har en högre prediktionsförmåga för LGD än äldre data.

För hushållsexponeringar kan institutet, i samband med sin ansökan för att få använda IRK-metoden, få medgivande att basera LGD-estimatet på mindre än fem års data. LGD-estimatet måste dock baseras på minst två års data. Datan som estimaten baseras på måste åtminstone uppdateras med ett års ny data för varje år som förflyter efter medgivandet. En förutsättning för att få medgivande att frångå kravet på fem års data är att institutet har en säkerhetsmarginal i sina estimat som kompenserar för den osäkerhet bristen på data medför.

Beräkning av effekten av säkerheter

21 § Återvinningar från finansiella och icke-finansiella säkerheter får beaktas i beräkningen av LGD-estimatet om bestämmelserna i 55 kap. 6–10 §§ respektive 54 kap. 9–13 §§ är uppfyllda. Institutet kan dock göra avsteg från bestämmelserna om det kan motivera varför det anser att det inte är lämpligt eller rimligt att följa en viss bestämmelse. Institutet ska i så fall också dokumentera vilka avsteg det gör och skälen för dem.

22 § Institutet ska på ett betryggande sätt ta hänsyn till eventuella väsentliga samband som kan finnas mellan motpartens kreditvärdighet och säkerheternas värde.

LGD-estimatet ska inte enbart baseras på säkerheternas uppskattade marknadsvärde. Hänsyn måste också tas till risken att institutet inte omgående kan förfoga över säkerheten, eller inte omgående kan realisera den.

Om säkerheten är i en annan valuta än exponeringen, ska valutakursrisken beaktas genom en försiktighetsmarginal vid beräkningen av LGD-estimatet.

Beräkning av effekten av garantier och kreditderivat

23 § Om det finns en kvalificerad garanti eller kreditderivat enligt 24–27 §§ för en exponering, får LGD justeras för att ta hänsyn till detta. Justeringen får dock inte ske på så sätt att riskvikten för den skyddade exponeringen blir lägre än vad en motsvarande direkt exponering mot utfärdaren av skyddet skulle ha blivit.

När LGD justeras för att ta hänsyn till en garanti eller ett kreditderivat, ska riskvägt exponeringsbelopp för den skyddade delen av den underliggande exponeringen beräknas med den formel som i 39 kap. anges för den exponeringsklass som utfärdaren av garantin eller kreditderivatet tillhör.

24 § Institutet ska ha tydliga regler för justeringen av LGD. De ska vara konsistenta med detta regelverks krav för hur riskklassificering ska ske. Instruktionerna ska också innehålla kriterier för hur justeringen påverkas av följande faktorer:

1. Skyddsgivarens förmåga och vilja att följa sina åtaganden enligt kontraktet.
2. Sambandet mellan den direkta motpartens och skyddsgivarens betalningsförmåga.
3. Inom vilken tidsperiod eventuella betalningar från skyddet kan förväntas inkomma. Särskilt ska utbetalningsstrukturen hos kreditderivat beaktas.
4. Om det bedöms att en fullständig risköverföring har skett eller om någon risk ligger kvar hos den direkta motparten.
5. Hur risköverföringen påverkas av att skyddets löptid inte överensstämmer med exponeringens.

25 § Justering av LGD får endast ske då skyddsgivaren riskklassificeras i enlighet med bestämmelserna om riskviktning för direkta motparter. Institutet ska dokumentera sina interna kriterier för i vilka fall justering ska ske.

26 § Justering av LGD får endast ske om skyddet uppfyller följande villkor:

1. Det finns ett skriftligt kontrakt.
2. Skyddet är legalt bindande i alla relevanta jurisdiktioner.
3. Skyddet är ovillkorligt, dvs. att det inte för sin giltighet är beroende av någon omständighet som ligger utanför det ursprungliga skuldförhållandet.

27 § Även om ett kreditderivats referensexponering inte exakt motsvarar den exponering som institutet vill skydda får kreditderivatet beaktas, om följande villkor är uppfyllda:

1. Referensexponeringen är mot samma motpart.
2. Referenstillgången ska vara rankad lika med, pari passu, eller sämre än den skyddade tillgången i händelse av konkurs.
3. Det ska finnas sådana korsvisa klausuler mellan referenstillgången och den skyddade tillgången som innebär att om låntagaren fallerar (t.ex. ställer in betalningarna) på andra lån som denne har upptagit, kommer detta att behandlas som om ett fallissemang har inträffat även för referenstillgången.

Generell bestämmelse

28 § Institutet ska uppfylla minimikraven i 44 kap. med avseende på LGD.

43 kap. Bestämning av riskparametern M

1 § För statsexponeringar, institutsexponeringar och företagsexponeringar ska M bestämmas enligt 2–3 §§. Om institutet fått medgivande att beräkna egna estimat av LGD eller konverteringsfaktorer i enlighet med 38 kap. 6 §, ska M dock beräknas enligt 6–9 §§.

För utspädningsrisken i förvärvade företags- och hushållsfordringar ska M alltid bestämmas enligt 4 §.

För aktieexponeringar ska M bestämmas enligt 5 §.

M anges i år och bråkdelar av år.

Föreskrivna värden på M

2 § M ska vara 2,5 år för alla exponeringar utom återköpsttransaktioner samt värdepappers- och råvarulån. För återköpsttransaktioner samt värdepappers- och råvarulån ska M vara 0,5 år.

3 § Ett institut som använder egna estimat av PD för kvalificerade förvärvade företagsfordringar ska bestämma M enligt följande metoder. M ska beräknas som det exponeringsviktade genomsnittet av de enskilda exponeringarnas löptider. M får dock aldrig understiga 90 dagar. Samma värde på M ska även användas för outnyttjade belopp inom ramen för ett åtagande att förvärva fordringar, förutsatt att åtagandet innehåller villkor som skyddar institutet från en betydande försämring av kvaliteten på de framtida fordringar som det förvärvat. Om sådana villkor inte ingår i åtagandet ska M för ett outnyttjat belopp beräknas som summan av löptiden för åtagandet och löptiden för den mest långfristiga potentiella exponeringen enligt åtagandet. Den effektiva löptiden ska i detta fall vara minst 90 dagar.

4 § Vid beräkning av riskvägt exponeringsbelopp för utspädningsrisken i förvärvade företags- och hushållsfordringar ska M vara ett (1) år.

5 § M ska vara 5 år för alla typer av aktieexponeringar.

Interna beräkningar

6 § M ska för exponeringar med kontrakterade betalningsflöden beräknas individuellt enligt följande:

M = 1 om beräknad löptid understiger ett år.

M = 5 om beräknad löptid överstiger fem år.

M = Beräknad löptid, om denna ligger mellan ett och fem år.

Beräknad löptid = $\sum t \times BF_t / \sum BF_t$

BF_t betecknar här de betalningar (amortering/återbetalning, ränta, avgift) som ska fullgöras av motparten om t år räknat från beräkningstidpunkten.

7 § För exponeringar som avser derivatinstrument med samma motpart och där ett avtal om nettnings som uppfyller kraven i 56 kap. finns, ska den beräknade löptiden bestämmas som ett viktat genomsnitt av de enskilda instrumentens återstående löptid enligt motsvarande formel i 6 §. Det nominella beloppet hos varje exponering används vid viktningen.

8 § För exponeringar som avser derivatinstrument som omfattas av nettningsavtal som uppfyller kraven i 56 kap., och för vilka det ställs säkerheter, samt marginallån som också omfattas av nettningsavtal enligt nämnda bestämmelser, ska den beräknade löptiden bestämmas som ett viktat genomsnitt av de enskilda instrumentens återstående löptid enligt motsvarande formel som i 6 §. Det nominella beloppet hos varje exponering används vid viktningen. I detta fall är golvet för M tio dagar.

9 § För alla andra exponeringar än de som behandlats i 6–8 §§, ska den beräknade löptiden vara den maximala återstående tid som motparten enligt kontraktet har möjlighet att vänta med att helt fullgöra sina förpliktelser. Löptiden får dock aldrig understiga ett år. Detta gäller även om institutet för sådana exponeringar som avses i 6 § inte kan genomföra den där föreskrivna beräkningen.

10 § Institutet kan bortse från de begränsningar som anges i 6–7 och 9 §§ angående hur kort löptiden får vara om följande krav är uppfyllda:

1. Exponeringen ska utgöras av säkerställda derivatinstrument, marginallån, återköpstransaktioner och värdepappers- eller råvarulån.
2. Avtalet om säkerställande ska
 - a) ange att säkerhetskravet ska beräknas dagligen baserat på en daglig värdering av exponeringen och säkerheten,
 - b) ange att säkerheter ska ställas dagligen,
 - c) innehålla bestämmelser som tillåter snabb realisering eller avräkning av säkerheter i händelse av fallissemang eller om motparten inte ställer säkerheter.

Löptiden får dock aldrig vara kortare än en dag.

11 § Ett institut som enligt 61 kap. 1 § fått medgivande att använda en avancerad riskmetod för beräkning av exponeringsbelopp för motpartsrisk, ska för de exponeringar som omfattas av medgivandet beräkna löptiden enligt följande bestämmelser.

Om en exponering i en nettningens mängd har en löptid som överstiger ett år ska löptiden för nettningens mängden beräknas enligt följande formel:

$$\text{MIN} \left[\frac{\sum_{tk \leq 1 \text{ år}} \text{EFEk} * \Delta tk * dfk + \sum_{tk > 1 \text{ year}}^{\text{löptid}} \text{FEk} * \Delta tk * dfk}{\sum_{tk \leq 1 \text{ år}} \text{EFEk} * \Delta tk * dfk} ; 5 \right]$$

där

dfk = den riskfria diskonteringsfaktorn för den framtida tidsperioden tk, och övriga parametrar bestäms enligt 61 kap.

Efter medgivande från Finansinspektionen kan ett institut som har en modell för ensidig kreditvärdighetsjustering i stället för ovanstående formel få använda den effektiva kreditdurationen, som beräknats med modellen som ett mått på löptiden.

För övriga exponeringar ska bestämmelserna i 6 § tillämpas.

44 kap. Generella bestämmelser för IRK-metoden

1 § I detta kapitel finns generella bestämmelser om institutets interna riskklassificeringssystem. Ett internt riskklassificeringssystem består av alla de olika metoder, arbets- och beslutsprocesser, kontrollmekanismer, styrande dokument, IT-system samt processer och rutiner som stöder institutets produktklassificering, riskklassificering och kvantifiering av kreditrisk.

Riskklassificeringssystemets struktur

2 § Ett institut som använder flera olika produkt- eller riskklassificeringsmetoder för samma riskparameter ska ha tydliga kriterier för vilken metod som ska användas för en viss typ av exponering eller motpart. Dessa kriterier ska ta hänsyn till exponeringarnas och motparternas riskprofil.

3 § Institutet ska löpande utvärdera lämpligheten i valet av riskklassificeringsmetoder med hänsyn till exponeringarnas riskprofil och utvecklingen av omvärldsförutsättningarna.

4 § Institutet har ansvaret för att följa bestämmelserna i detta kapitel, även om det till exempel deltar i ett samarbete med andra institut om metodutveckling eller pooling av data. Samma gäller också om institutet använder en externt utvecklad modell för riskklassificering och estimering av parametrar.

Riskklassificering

5 § Institutet ska ha instruktioner med detaljerade beskrivningar, kriterier och rutiner för hur riskklassificeringen av exponeringar och motparter ska ske.

Instruktionerna ska vara tillräckligt detaljerade för att riskklassificeringen ska kunna ske på ett konsekvent sätt i alla delar av institutet. Institutet ska ha beskrivningar och kriterier för varje enskild riskklass. Instruktionerna ska vara utformade på ett sådant sätt att en extern part ska kunna utvärdera tillämpningen av dem i konkreta fall.

Kriterierna för riskklassificeringen ska harmoniera med institutets rutiner för kreditbeslut och dess hantering av osäkra krediter.

6 § I riskklassificeringen av exponeringar och motparter ska institutet ta hänsyn till all väsentlig information. Informationen ska vara aktuell och möjliggöra en prognostisering om den framtida utvecklingen hos exponeringen eller motparten. Ju mindre relevant information institutet har om en viss exponering eller motpart, desto större försiktighetsmarginal ska institutet tillämpa i sin riskklassificering av den.

Kvantifiering

7 § Estimaterna av riskparametrarna (KF, PD och LGD) ska baseras på empirisk data och faktisk historisk erfarenhet och inte enbart på kvalitativa bedömningar. Institutet ska kunna påvisa att estimaterna är representativa för institutets förlusthistorik. Innan estimaterna fastslås ska institutet göra en bedömning av om de är rimliga.

8 § Estimaterna av PD och LGD ska baseras på de mest väsentliga förklaringsfaktorer-na för risken. Institutet ska kunna bryta ner sin förlusthistorik för PD och LGD per förklaringsfaktor.

9 § Institutet ska regelbundet, minst en gång om året, ompröva sina estimat då ny information blir tillgänglig.

10 § Institutets metoder för att skatta sina estimat ska återspegla förbättrade tekniker och metoder när sådana blir tillgängliga.

11 § Den portfölj av exponeringar som estimaterna av riskparametrarna baseras på måste vara jämförbara med institutets aktuella portfölj. Motsvarande gäller även rutiner och praxis i kreditprocessen samt övriga faktorer med relevans för värdet på riskparametrarna. Då institutet estimerar riskparametrarna ska det ta hänsyn till alla eventuella förändringar i rutiner och praxis i kreditprocessen som kan förväntas påverka risken. Institutet ska också påvisa att de marknadsförutsättningar och ekonomiska förutsättningar som rådde under den period som estimaterna bygger på är relevanta för institutets aktuella ekonomiska och marknadsmässiga förutsättningar.

12 § Exponeringarna i portföljer som estimaterna baseras på ska vara tillräckligt många och avse en tillräcklig tidsperiod för att ge stabila och träffsäkra estimat. Institutet ska ha en säkerhetsmarginal i estimaterna som återspeglar den förväntade felmarginalen. Ju mindre data institutet har, både vad gäller observationsperiodens längd och antalet observationer, desto större ska säkerhetsmarginalerna vara.

13 § Kraven i detta avsnitt gäller oavsett om institutet använder sig av intern eller extern data. Om poolad data används ska institutet särskilt se till att de kriterier som övriga medverkande institut använder i riskklassificeringen i allt väsentligt är de samma som institutets.

14 § För förvärvade fordringar ska estimaterna baseras på all tillgänglig relevant data angående kvaliteten på de underliggande fordringarna. Data som säljaren av fordringarna tillhandahåller måste granskas kritiskt.

Oberoende i riskklassificeringen

15 § Varje riskklassificering, både nyklassificeringar och omklassificeringar, ska godkännas av en funktion som inte får någon direkt ekonomisk fördel av om en kredit beviljas. För hushållsexponeringar är det dock tillräckligt om en sådan funktion gör en efterhandskontroll av riskklassificeringarna på aggregerad nivå.

16 § Om institutet får ny information som väsentligt påverkar bedömningen av kreditrisken hos motparten eller exponeringen, ska institutet genomföra en ny riskklassificering.

För statsexponeringar, institutsexponeringar och företagsexponeringar ska institutet på ett effektivt sätt löpande inhämta aktuell information som väsentligen påverkar riskklassificeringen av motparter och exponeringar.

Institutet ska under alla omständigheter ompröva riskklassificeringen minst en gång om året. För hushållsexponeringar får detta ske genom att ett representativt urval av exponeringarna eller motparterna i varje riskklass revideras, om institutet på detta sätt kan bekräfta att riskklassificeringen är fortsatt stabil.

Riskklassificeringen av exponeringar och motparter som anses särskilt riskfyllda ska ses över oftare.

17 § Institutet ska ha dokumenterade principer för när det är tillåtet att göra avsteg från en mekaniskt framräknad riskklass och den process institutet har för att godkänna sådana avsteg. Institutet ska individuellt dokumentera alla avsteg från den mekaniskt framräknade riskklassen. Institutet ska särskilt analysera och dokumentera utfallet av dessa avsteg enligt samma principer som föreskrivs i 28 §.

För statsexponeringar, institutsexponeringar och företagsexponeringar ska kredithandläggaren alltid göra en kvalitativ bedömning av rimligheten i den riskklass som den mekaniska beslutsmetoden indikerat.

Dokumentation av riskklassificeringssystemet

18 § Institutet ska dokumentera sitt interna riskklassificeringssystem i detalj. Av dokumentationen ska det framgå hur institutet följer bestämmelserna i detta regelverk. Institutet ska vidare dokumentera alla väsentliga förändringar som görs i riskklassificeringssystemet.

19 § Institutet ska dokumentera sambandet mellan indelningen i riskklasserna, estimaten för varje riskklass och de kriterier som används för att dela in motparter och exponeringar i riskklasserna. Institutet ska också dokumentera vilka skälen är för varför dessa kriterier har valts och den analys som ligger bakom detta val.

Institutet ska dokumentera vad som karaktäriserar de olika produktklasserna med avseende på produkternas utformning, villkor och andra egenskaper. Institutet ska också dokumentera estimaten för varje produktklass.

Institutet ska vidare dokumentera organisationen och processerna kring produkt- och riskklassificeringen och dess kontrollfunktioner.

20 § Om institutet använder statistiska modeller för riskklassificeringen ska dessa särskilt dokumenteras. Dokumentationen ska innehålla en detaljerad beskrivning av den teori, antaganden och data som modellen bygger på. Vidare ska valideringsprocessen för modellen dokumenteras i detalj, liksom under vilka omständigheter modellens prediktionsförmåga kan försämrats.

21 § Institutet ska dokumentera de specifika definitioner som används internt för fallissemang och förlust. Dokumentationen ska påvisa överensstämmelsen med definitionerna i dessa föreskrifter.

Datahantering

22 § Institutet ska samla och lagra den data som krävs för att uppfylla bestämmelserna i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om skyldighet att offentliggöra information om kapitaltäckning och riskhantering samt bestämmelserna i 23 §.

23 § Institutet ska för alla sina exponeringar samla och lagra följande data om de riskdimensioner där institutet har fått tillstånd att använda sina egna estimat:

1. En komplett historik över de produkt- och riskklasser som har åsatts exponeringar eller motparter, inklusive skyddsgivare.
2. Tidpunkt för produkt- och riskklassificeringen.
3. Den data och metod som har använts för riskklassificeringen.
4. Ansvarig handläggare och beslutsinstans för produkt- och riskklassificeringen.
5. Vilka motparter och exponeringar som har fallerat samt tidpunkt och omständigheter för fallissemang.
6. PD-estimat och faktisk fallissemangsfrekvens för varje riskklass i PD-dimensionen samt migrationen mellan riskklasserna.

För de exponeringar där institutet använder föreskrivna värden av LGD och konverteringsfaktorer, ska institutet samla och lagra både de föreskrivna och de realiserade värdena av LGD och konverteringsfaktorerna för varje riskklass respektive produktklass.

För de exponeringar där institutet har medgivande att använda egna estimat av LGD och konverteringsfaktorer ska institutet samla och lagra:

1. Estimat av LGD och konverteringsfaktorerna samt realiserade värden för varje riskklass respektive produktklass. Om institutet tar hänsyn till effekterna av garantier och kreditderivat i sina LGD-estimat gäller detta både före och efter dessa effekter.
2. Alla komponenter av de realiserade förlusterna.

Stresstest och scenarioanalys

24 § Institutet ska på lämpligt sätt testa vilken påverkan potentiella framtida händelser och omvärldsförändringar har på kreditrisken och kapitaltäckningen. Testerna ska genomföras regelbundet och åtminstone en gång om året. De ska omfatta en majoritet av institutets exponeringar. Testerna ska vara ändamålsenliga och baserade på skäliga försiktiga antaganden.

Testerna ska åtminstone omfatta påverkan av en eventuell lågkonjunktur liksom en analys av hur riskklasserna migrerar som följd av de antagna framtida händelserna och omvärldsförändringarna.

Testerna ska resultera i en bedömning av institutets förmåga att stå emot dessa typer av händelser och omvärldsförändringar.

25 § Ett institut som beräknar riskvägt exponeringsbelopp för företags- eller hushållsexponeringar enligt 39 kap. 4 eller 10 §, ska som en del av de tester som ska utföras enligt 24 § ta hänsyn till en försäkring av kreditvärdigheten hos den som utfärdar kreditriskskyddet. Stresstesterna ska också omfatta en utvärdering av effekten av att utfärdarna av kreditriskskydd inte längre uppfyller kraven i 58 kap. 3 §.

Validering

26 § Institutet ska ha stabila system för validering av riskklassificeringssystemet och estimaten av riskparametrarna. Valideringsprocessen ska utgöra en konsekvent och ändamålsenlig analys av huruvida riskklassificeringssystemet mäter risk på ett tillfredsställande sätt. Valideringsprocessen ska utföras konsekvent.

27 § Valideringen ska ske regelbundet och åtminstone årligen.

Institutet ska jämföra realiserade värden med estimaten av riskparametrarna i de dimensioner – PD, LGD, konverteringsfaktor – där egna estimat används. Analysen ska göras dels på utfallet under den senaste perioden, dels på utfallet under hela den period då institutet har tillgänglig data.

När det gäller PD-dimensionen ska institutet också analysera styrkan i riskklassificeringssystemets urskiljningsförmåga (the discriminatory power), dvs. hur väl institutets riskklassificering skiljer ut de motparter och exponeringar som fallerar under perioden från de övriga.

28 § Valideringen enligt 27 § ska ske på en sådan nivå att den ger ett underlag för hur väl riskklassificeringssystemet fungerar specifikt för institutets olika typer av exponeringar och motparter samt för olika marknader.

29 § Valideringen av estimaten ska ske på en så pass detaljerad nivå att den också kan användas som underlag för att analysera att produkt- och riskklassificeringen sker på ett konsekvent sätt i alla delar av institutet. Saknas tillräcklig mängd utfallsdata ska den sistnämnda analysen ske på annat sätt.

30 § Finns det extern data som är relevant för institutets portfölj och aktuell tidsperiod ska institutet som ett led i valideringen regelbundet utföra jämförelser med denna data.

31 § Innan institutet börjar använda en statistisk modell i riskklassificeringen, ska det finnas en rigorös valideringsprocess. Denna valideringsprocess ska testa modellens träffsäkerhet utanför både den population och den tidsperiod modellen baseras på.

32 § Om institutet använder statistiska modeller eller andra mekaniska beslutsmetoder för riskklassificeringen, ska institutet kunna påvisa att metoderna inte har några systematiska fel.

33 § Institutet ska alltid vidta lämpliga åtgärder då valideringsprocessen visar att utfallet avviker mer än förväntat ifrån institutets estimat och riskklassificering. Vilka dessa åtgärder är ska institutet fastslå i ett lämpligt dokument. Analysen ska ta hänsyn till konjunkturcykler och liknande systematisk variation i realiserade fallissemang och förluster. Om utfallet visar att riskparametrarna är högre än de estimerade värdena under en längre tidsperiod ska institutet höja sina estimat.

34 § Institutet ska regelbundet genomföra en kvalitativ bedömning av kvaliteten på utformningen och användningen av riskklassificeringssystemet. De kvalitativa bedömningarna och de åtgärder dessa har lett till ska dokumenteras.

Användning av riskklassificeringssystemet

35 § Institutets interna produkt- och riskklassificering och estimat av riskparametrar ska vara en integrerad del av institutets styrning, kreditprocess, riskhantering och interna kapitalallokering. Estimaterna ska vara accepterade av affärsorganisationen.

Produkt- och riskklassificeringen av nya motparter och exponeringar ska ske innan eller i samband med att kreditbeslut fattas.

36 § Om institutet inte använder samma värden på riskparametrarna i sina affärsprocesser som i beräkningen av kapitalkravet, ska institutet kunna styrka att de värden som används internt är rimliga. Institutet ska också dokumentera de fall där det används olika värden i sina affärsprocesser och i beräkningen av kapitalkravet.

37 § Den person på institutet som är ansvarig för kreditbeslutet ska när kreditbeslutet fattas, känna till riskklassen på motparten och exponeringen, exponeringens produktklass samt den information om motparten och exponeringen som produkt- och riskklassificeringen grundar sig på. Detta gäller även då statistiska modeller används för att beräkna riskklassen.

38 § En förutsättning för att tillstånd ska kunna lämnas är att institutet internt har använt ett riskklassificeringssystem, som väsentligen uppfyller bestämmelserna i dessa föreskrifter, under det antal år som anges nedan. Kravet gäller alla de riskdimensioner för vilka institutet önskar tillstånd att använda egna estimat.

Ett institut som inte använder egna estimat av LGD och konverteringsfaktorer för sina statsexponeringar, institutsexponeringar och företagsexponeringar, ska ha använt sitt riskklassificeringssystem i åtminstone ett år under år 2007, i åtminstone två år under år 2008 och 2009 och i åtminstone tre år från och med år 2010.

Ett institut som använder egna estimat av LGD och konverteringsfaktorer för sina statsexponeringar, institutsexponeringar eller företagsexponeringar ska ha använt sitt riskklassificeringssystem i åtminstone två år under år 2008 och i åtminstone tre år från och med år 2009.

Styrning och oberoende riskkontroll

39 § Institutets styrelse eller ett av styrelsens utskott med representation av styrelseledamöter, ska godkänna alla väsentliga delar av riskklassificeringssystemen. Styrelsen och verkställande direktör ska ha en god övergripande förståelse för funktionen hos riskklassificeringssystemet samt en detaljerad förståelse för innehållet i de rapporter från riskklassificeringssystemet som tillsänds dem.

40 § Verkställande direktören ska informera styrelsen eller ett utskott av styrelsen om alla väsentliga förändringar av eller undantag från beslutade instruktioner som styr utformningen och användningen av institutets riskklassificeringssystem.

41 § Verkställande direktören ska ha en god förståelse för utformningen och användningen av riskklassificeringssystemet och ska kontinuerligt se till att riskklassificeringssystemet fungerar korrekt. Verkställande direktören ska skaffa sig regelbunden information från den centrala enheten för oberoende kontroll och analys av kreditrisk.

Informationen ska beröra slutsatserna från valideringsprocessen, områden som är i behov av förbättringar och hur arbetet med tidigare beslutade förbättringsåtgärder fortlöper.

42 § En central del av den regelbundna rapporteringen av kreditrisker till styrelse och verkställande direktör ska vara baserad på institutets risk- och produktklassificering och riskestimat. Denna rapportering ska åtminstone inkludera fördelningen av motparter och exponeringar över riskklasserna, riskestimaten för varje produkt- och riskklass, jämförelser mellan estimat och realiserat utfall för varje produkt- och riskklass, migrationen mellan riskklasserna samt information om och resultaten av de stresstester som utförts. Frekvensen på rapporteringen ska bero på vilken mottagaren är, vilken typ av information det rör sig om och hur viktig informationen är.

Kontroll av kreditrisk

43 § I institutet ska det finnas en central enhet för oberoende kontroll och analys av kreditrisk. Enheten ska rapportera till styrelse, ledning och i övrigt till dem som har behov av informationen. Rapporteringen ska ge en allsidig och saklig bild av institutets kreditrisker samt innehålla analyser av utvecklingen i institutets kreditrisker. Enheten ska också föreslå de ändringar i styrdokument och processer som funktionens iakttagelser om kreditriskhanteringen ger anledning till.

44 § Enheten för oberoende kontroll och analys av kreditrisk ska vara underställd den verkställande direktören. Enheten kan även vara underställd en annan ledande befattningshavare med goda kunskaper om kreditrisker, vilken dels är direkt underställd den verkställande direktören, dels inte har ansvar för den dagliga kredit- eller affärsverksamheten. Enhetens uppgifter ska inte utföras av personal som arbetar med den dagliga kredit- eller affärsverksamheten. Enheten ska ha tillräckliga resurser för sina uppgifter och personal med goda kunskaper om kreditrisker.

45 § Enheten för oberoende kontroll och analys av kreditrisk ska vara ansvarig för utformningen, implementeringen, tillförlitligheten och uppföljningen av institutets riskklassificeringssystem. Enhetens ansvar ska inkludera följande.

1. Ansvar för att institutet har en valideringsprocess som uppfyller bestämmelserna i detta regelverk.
2. Regelbunden översyn av de kriterier som används för riskklassificeringen för att utvärdera om de fortsatt förklarar risk.
3. Regelbunden översyn av de kriterier som används för produktklassificeringen.
4. Ansvar för att institutet dokumenterar riskklassificeringssystemet i enlighet med bestämmelserna i detta regelverk.
5. Produktion av rapporter från riskklassificeringssystemet.
6. Aktiv medverkan i utformning, implementering, kontinuerlig uppföljning och justering av de modeller som används i riskklassificeringen och estimeringen av riskparametrar.

46 § Ett institut som använder poolad data för sin riskklassificering och estimat av riskparametrar kan lägga ut följande uppgifter på den enhet som organiserar datapoolningen:

1. Framtagande av information som ligger till grund för valideringen av riskklasser och riskestimat.
2. Produktion av rapporter från riskklassificeringssystemet.
3. Produktion av information som ligger till grund för en regelbunden översyn av de kriterier som används för riskklassificeringen för att utvärdera om de fortsatt förklarar risk.
4. Dokumentation av alla förändringar av processen för riskklassificeringen, inklusive de kriterier som ligger till grund för riskklassificeringen.
5. Produktion av information som ligger till grund för en kontinuerlig uppföljning och justering av de modeller som används i riskklassificeringen och estimeringen av riskparametrar.

Institut som med stöd av denna bestämmelse lämnar ut uppgifter, ska se till att

1. Finansinspektionen har tillgång till den information från organisatören av datapoolningen som myndigheten anser nödvändig för tillsynen av riskklassificeringssystemet, samt att
2. Finansinspektionen har rätt att utföra undersökningar i samma utsträckning som hos institutet.

Krav på rapportering

47 § För att medgivande enligt 4 kap. 7 § kapitaltäckningslagen ska kunna lämnas, måste institutet kunna påvisa att det kan beräkna och rapportera kapitalkravet i enlighet med IRK-metoden på ett korrekt sätt.

Institutet ska innan medgivande enligt 4 kap. 7 § kapitaltäckningslagen kan lämnas, utöver den ordinarie kapitaltäckningsrapporteringen, i särskilt angiven rapport till Finansinspektionen rapportera kapitalkravet beräknat enligt IRK-metoden. Rapporteringen ska ske vid fyra tillfällen med ett kvartals mellanrum. Rapporteringen ska ske på konsoliderad nivå och omfatta de exponeringar för vilka institutet har för avsikt att beräkna kapitalkravet i enlighet med IRK-metoden från och med datumet för medgivandet.

Kravet på denna rapportering gäller också för de exponeringar som ingår i införandeplanen i enlighet med 38 kap. 19 §. För dessa exponeringar gäller att rapporteringen ska ske vid fyra tillfällen, med ett kvartals mellanrum, innan institutet får beräkna kapitalkravet i enlighet med IRK-metoden för de aktuella exponeringarna. Institutet kan dock ansöka om medgivande att för dessa exponeringar rapportera vid färre antal tillfällen, eller ansöka om medgivande att inte behöva rapportera över huvud taget. Medgivande enligt detta stycke kan endast ges om Finansinspektionen bedömer att medgivandet inte försämrar Finansinspektionens möjligheter att bedöma om institutet uppfyller föreskriftens bestämmelser vad avser IRK-metoden. Medgivande kan ges per exponeringsklass, för hushållsexponeringar per undergrupp, och affärsområde.

Internrevision

48 § Institutets interna revisorer ska åtminstone årligen revidera institutets riskklassificeringssystem och användningen av det. Detta inkluderar efterlevnaden av samtliga bestämmelser i dessa föreskrifter.

45 kap. Bestämmelser för intern metod att beräkna riskvägt exponeringsbelopp för aktieexponeringar

Krav på VaR-modellen

1 § VaR-modellen (modellen) ska beräkna institutets potentiella förlust i aktieportföljen, definierad som skillnaden mellan aktiernas avkastning och den riskfria räntan, utifrån ett ensidigt konfidensintervall på 99 procent.

2 § VaR ska beräknas utifrån en innehavsperiod på ett kvartal. Vid beräkningen av aktiernas avkastning får institutet använda prisdata för en kortare period än ett kvartal och konvertera denna till kvartalsdata, om detta sker med en analytiskt lämplig metod som är empiriskt underbyggd. Metoden ska användas konsekvent över tiden.

3 § Den historiska observationsperioden ska vara så lång som möjligt med hänsyn till tillgängligheten på relevant prisdata.

4 § Modellen ska på ett tillfredsställande sätt ta hänsyn till alla väsentliga riskfaktorer i institutets aktieportfölj. Såväl generell som specifik aktiekursrisk ska fångas upp. Institutet ska med hjälp av empiriskt underbyggda analyser kunna påvisa lämpligheten i de valda riskfaktorerna samt deras förmåga att fånga upp såväl specifik som generell risk.

5 § Den data över priser som används ska vara av tillräcklig kvalitet för att tillhandahålla statistiskt tillförlitliga och robusta estimat av förluster. Om det endast finns en begränsad mängd relevant data tillgänglig, kan detta accepteras om institutet använder sig av en försiktighetsmarginal.

Den data som används i modellen ska ha varit föremål för en oberoende granskning.

Positioner som det saknas marknadspriser för får mappas mot andra marknadspriser, t.ex. generella index. Det ska finnas rimliga skäl att anta att prisutvecklingen för sådana positioner väl överensstämmer med marknadspriserna de mappats mot.

6 § Vid beräkning av VaR får effekten av kreditriskskydd i form av kreditderivat och garantier beaktas.

7 § Modellen ska vara ändamålsenlig i förhållande till institutets riskprofil och komplexiteten i institutets aktieportfölj. Om institutet har ett substantiellt innehav i positioner med icke-linjära risker ska modellen på ett tillfredsställande sätt fånga upp dessa risker.

8 § Institutet ska ha rutiner för, och regelbundet genomföra, omfattande stresstester.

Riskhantering och riskkontroll

9 § Institutet ska ha styrdokument som anger hur riskkontrollen ska organiseras, vilka mätmetoder som ska användas samt rutiner för riskkontrollen och riskrapporteringen. Av styrdokumenterna ska det framgå hur modellen är integrerad med institutets hantering av aktieportföljen. Ansvaret för modellens utformning, inklusive vem som kan besluta om förändringar av modellen, ska vara dokumenterat.

10 § Institutet ska ha kontroll- och rapporteringsrutiner som säkerställer att modellens riskberäkning är av hög kvalitet.

11 § Institutet ska ha system och rutiner för att kunna följa aktiekursrisken och utnyttjandet av limit i aktieportföljen.

12 § Modellen ska vara väl integrerad med institutets hantering av sin aktieportfölj.

13 § De enheter eller funktioner som har ansvar för att utvecklingen och tillämpningen av modellen, ska vara funktionellt oberoende från positionstagande enheter.

14 § Enheter eller funktioner som har ett ansvar för utvecklingen av modellen, eller någon del av tillämpningen av den, ska ha erforderlig kompetens för sina uppgifter. Den verkställande ledningen ska säkerställa att sådana enheter eller funktioner har den nödvändiga kompetensen.

15 § Institutet ska, som ett led i sin interna revision, regelbundet genomföra en granskning av hur riskberäkningen med modellen fungerar. Granskningen ska åtminstone omfatta hur modellförändringar godkänns, att beräkningarna är riktiga och att indata till modellen är komplett och riktig. Granskningen ska också se över möjligheten att minska effekten av kända svagheter i modellen och att identifiera tidigare ej kända svagheter.

Dokumentation av modellen och utvärdering av modellens tillförlitlighet

16 § Modellen ska vara dokumenterad.

17 § Institutet ska ha rutiner för att utvärdera modellens tillförlitlighet. Utvärderingen ska ske regelbundet, men åtminstone årligen. Rutiner, metoder och data som används vid utvärderingen ska vara dokumenterade.

18 § De metoder och den typ av data som ligger till grund för kvantitativ utvärdering av modellen ska användas konsekvent. Om institutet byter metod eller datakällor, och när institutet byter tidsperiod för den data som ligger till grund för utvärderingen, ska detta dokumenteras.

19 § Som ett led i utvärderingen enligt 17 §, ska institutet genomföra så kallad back-testing, det vill säga jämföra aktieportföljens faktiska avkastning med modellens VaR-värde. Jämförelsen ska baseras på en så lång tidsperiod som möjligt.

Institutet ska även utvärdera modellens tillförlitlighet med hjälp av andra kvantitativa metoder.

20 § Institutet ska ha riktlinjer för när resultatet av den kvantitativa utvärderingen av modellen ska anses innebära att modellens tillförlitlighet är tveaktigt.

21 § Institutet ska dokumentera vilka förändringar i modellen som genomförs till följd av modellutvärderingarna.

46 kap. Operativa krav för förvärvade fordringar

1 § Institutet ska ha legalt giltigt rätt till samtliga betalningar från de förvärvade fordringarna. Om gäldenären/gäldenärerna betalar till säljaren av fordringarna i stället för till institutet, ska institutet regelbundet verifiera att betalningarna erläggs i enlighet med de avtalade villkoren. Detsamma gäller om gäldenären/gäldenärerna erlägger betalningarna till ett serviceföretag.

2 § Institutet ska övervaka kvaliteten på kundfordringarna samt säljarens och, i förekommande fall, serviceföretagets finansiella styrka. Institutet ska åtminstone uppfylla följande krav:

- Institutet ska utvärdera vilket samband det finns mellan kundfordringarnas kvalitet och säljarens finansiella styrka. Om det finns ett serviceföretag ska sambandet mellan kundfordringarnas kvalitet och serviceföretagets ekonomiska styrka också utvärderas.
- Institutet ska ha klara styrdokument och rutiner för att bestämma vilka säljare och serviceföretag som kan accepteras. Institutet ska regelbundet utvärdera att säljaren och serviceföretaget lever upp till de fastställda kraven. Utvärderingarna ska dokumenteras.
- Institutet ska riskklassificera såväl säljaren av kundfordringarna som serviceföretaget.
- Institutet ska utvärdera särdragen hos grupperna av förvärvade fordringar.
- Institutet ska ha styrdokument och rutiner för att följa upp den totala exponeringen mot enskilda motparter såväl inom enskilda grupper av kundfordringar som aggregerat för samtliga kundfordringar.
- Institutet ska se till att serviceföretaget rapporterar fordringarnas förfallostruktur och utspädning för att säkerställa överensstämmelse med kreditinstitutets urvalskriterier och utbetalningspolicy för förvärvade fordringar, och för att övervaka säljarens försäljningsvillkor och utspädning.

3 § Institutet ska ha styrdokument, rutiner och system för att upptäcka försämringar av säljarens finansiella ställning och de förvärvade fordringarnas kvalitet. Institutet ska ha styrdokument och rutiner för att hantera uppkomna problem.

4 § Institutet ska ha tydliga styrdokument och rutiner för hur hanteringen och kontrollen av förvärvade fordringar ska utföras.

5 § Institutet ska ha en intern process för att utvärdera hur institutets rutiner och styrdokument för hanteringen av köpta fordringar efterlevs. Rutinen ska inkludera regelbundna revisioner av institutets hantering av förvärvade fordringar.

Underavsnitt L2 Värdepapperisering när IRK-metoden används

47 kap. Behandling av värdepapperiserade exponeringar

1 § Vid en traditionell värdepapperisering får originatorn undanta de värdepapperiserade exponeringarna från sin beräkning av riskvägda exponeringsbelopp och förväntade förlustbelopp enligt IRK-metoden i underavsnitt L 1 om transaktionen ger en överföring till tredje parter av en väsentlig del av den kreditrisk som härrör från de värdepapperiserade exponeringarna och följande villkor är uppfyllda:

1. Transaktionens ekonomiska innebörd återspeglas av värdepapperiseringens dokumentation.
2. Originatorn och dess fordringsägare ska inte kunna förfoga över de värdepapperiserade exponeringarna, till exempel vid originatorns konkurs eller rekonstruktion. Detta ska kunna styrkas genom ett rättsutlåtande från en extern juridisk rådgivare med stor erfarenhet på området.
3. De emitterade värdepapperen medför inte någon betalningsförpliktelse för originatorn.

4. Förvärvaren är ett specialföretag för värdepapperisering.
5. Originatorn behåller inte faktisk eller indirekt kontroll över de överförda exponeringarna. En originator ska anses ha behållit faktisk kontroll om denne har rätt att återköpa de tidigare överförda exponeringarna från förvärvaren för att ta hem vinsterna eller är skyldig att återta den överförda risken. Att originatorn behåller rättigheter eller förpliktelser avseende förvaltningen av exponeringarna ska inte i sig själv anses utgöra indirekt kontroll över exponeringarna.
6. Värdepapperiseringsdokumentationen innehåller inga klausuler som
 - a) i annat fall än vid bestämmelser om förtida amortering, kräver att positioner i värdepapperiseringen ska förbättras av originatorn, eller
 - b) ökar avkastningen till innehavarna av positioner i värdepapperiseringen till följd av en försämring av den underliggande exponeringsgruppens kreditkvalitet.

När det föreligger en städoption ska dessutom följande villkor vara uppfyllda:

1. Originatorn avgör fritt om städoptionen ska utnyttjas.
2. Städoptionen får bara utnyttjas om högst 10 % av det ursprungliga beloppet av de värdepapperiserade exponeringarna fortfarande är obetalt.
3. Städoptionen får inte vara utformad för att undvika fördelning av förluster på kreditförstärkningspositioner eller andra positioner som hålls av investerare, eller på annat sätt vara utformad för att tillhandahålla kreditförstärkning.

2 § Om originatorn överför en väsentlig del av kreditrisken och väljer att undanta de värdepapperiserade exponeringarna enligt 1 § ska riskvägda exponeringsbelopp beräknas enligt 48–51 kap. för eventuella egna positioner i värdepapperiseringen.

Om originatorn enligt 1 § inte får avstå från att beräkna riskvägda exponeringsbelopp och förväntade förlustbelopp för de värdepapperiserade exponeringarna enligt IRK-metoden i underavsnitt L1, behöver denne inte beräkna riskvägda exponeringsbelopp för eventuella egna positioner i värdepapperiseringen.

3 § Vid en syntetisk värdepapperisering får originatorn, i stället för att beräkna riskvägda exponeringsbelopp och förväntade förlustbelopp för de värdepapperiserade exponeringarna enligt underavsnitt L1, ta upp eventuella egna positioner i värdepapperiseringen enligt 48–51 kap. och i övrigt tillämpa reglerna om kreditriskskydd-IRK i underavsnitt L3, om transaktionen ger en överföring till tredje part av en väsentlig del av den kreditrisk som härrör från de värdepapperiserade exponeringarna och följande villkor är uppfyllda:

1. Transaktionens ekonomiska innebörd återspeglas av värdepapperiseringens dokumentation.
2. Det kreditriskskydd genom vilket kreditrisken överförs uppfyller kraven i reglerna om kreditriskskydd-IRK i underavsnitt L3. Specialföretag ska i detta avseende inte godtas som tillhandahållare av garantier eller icke finansierade kreditderivat.
3. De instrument som används för att överföra kreditrisk får inte innehålla bestämmelser eller villkor som
 - a) anger betydande tröskelvärden under vilka kreditriskskyddet inte ska anses kunna utlösas om en kredithändelse uppstår,
 - b) gör det möjligt att avbryta skyddet på grund av att de underliggande exponeringarnas kreditkvalitet har försämrats,
 - c) i annat fall än vid bestämmelser om förtida amortering, kräver att positioner i värdepapperiseringen ska förbättras av originatorn, eller
 - d) ökar originatorns kostnad för kreditriskskydd eller avkastningen till innehavarna av positioner i värdepapperiseringen om det inträder en försämring av den underliggande exponeringsgruppens kreditkvalitet.
4. Ett rättsutlåtande har inhämtats från en extern juridisk rådgivare med stor erfarenhet på området som bekräftar att kreditriskskyddet kan hävdas inom alla relevanta jurisdiktioner.

4 § Om originatorn väljer att beräkna riskvägda exponeringsbelopp och förväntade förlustbelopp för de värdepapperiserade exponeringarna enligt 3 § ska det förväntade förlustbeloppet avseende sådana exponeringar vara noll. Originatorn ska ta hänsyn till eventuell löptidsobalans mellan de värdepapperiserade exponeringarna och kreditriskskyddet, genom vilket uppdelningen i trancher uppnås, utom för trancher som ges 1.250 % riskvikt. De värdepapperiserade exponeringarnas löptid ska antas vara lika med den längsta löptiden för någon av dessa exponeringar, dock maximalt 5 år. Kreditriskskyddets löptid ska fastställas enligt reglerna om kreditriskskydd-IRK i underavsnitt L3.

När hänsyn ska tas till löptidsobalans enligt första stycket ska den behandling av löptidsobalans som anges i reglerna om kreditriskskydd-IRK i underavsnitt L3 tillämpas enligt följande formel:

$$RW^* = [RW(SP) \times (t-0,25)/(T-0,25)] + [RW(ASS) \times (T-t)/(T-0,25)]$$

där

RW^* är det riskvägda exponeringsbelopp som ska ingå i beräkningen av institutets kapitalkrav,

$RW(SP)$ är det riskvägda exponeringsbelopp som skulle ha gällt för exponeringarna om de inte hade värdepapperiserats, beräknade på proportionell grund,

$RW(ASS)$ är det riskvägda exponeringsbelopp som beräknats enligt 48 kap. om det inte förelåg någon löptidsobalans,

T är de underliggande exponeringarnas löptid uttryckt i år, och

t är kreditriskskyddets löptid uttryckt i år.

5 § Om originatorn enligt 3 § inte får avstå från att beräkna riskvägda exponeringsbelopp och förväntade förlustbelopp för de värdepapperiserade exponeringarna enligt IRK-metoden i underavsnitt L1, behöver inte riskvägda exponeringsbelopp beräknas enligt detta underavsnitt för eventuella egna positioner i värdepapperiseringen.

6 § En originator som tillämpar 1 eller 3 §, eller ett medverkande institut, får inte ge någon form av stöd till värdepapperiseringen utöver sina avtalsmässiga förpliktelser, i syfte att minska möjliga eller faktiska förluster för andra parter.

Om ett institut ger stöd i strid med första stycket, ska fortsättningsvis kapitalkrav beräknas för de värdepapperiserade exponeringarna som om ingen värdepapperisering har skett. Institutet ska även skyndsamt göra en anmälan till Finansinspektionen, som kan komma att besluta om åtgärder.

48 kap. Riskvägt exponeringsbelopp för positioner i en värdepapperisering

Regler som avser alla värdepapperiseringar

1 § För varje position i en värdepapperisering ska riskvägt exponeringsbelopp beräknas genom att exponeringsbeloppet enligt 10 § multipliceras med den riskvikt som gäller för positionen.

2 § Om exponeringen omfattar olika trancher i en värdepapperisering ska den för varje tranch betraktas som en separat position i värdepapperiseringen.

Om ett institut har två eller fler överlappande värdepapperiseringspositioner ska det, i den utsträckning som dessa överlappar varandra, endast beräkna riskvägt exponeringsbelopp för den position eller del av en position som ger det högsta beloppet.

Med överlappning avses att positionerna helt eller delvis innebär en exponering för samma risk på sådant sätt att det inom ramen för överlappningen endast är fråga om en enda exponering.

Allmänna råd

Överlappande positioner kan till exempel uppkomma när det för en viss värdepapperisering finns två olika likviditetsfaciliteter som helt eller delvis täcker samma trancher och det är oklart vilken som kan komma att bli utnyttjad i det konkreta fallet. Om de överlappande positionerna innehåller av skilda institut måste båda kapitaltäckas risken, men om positionerna innehåller samma institut behöver risken inte kapitaltäckas dubbelt.

3 § Vid beräkning av riskvägt exponeringsbelopp för en position i en värdepapperisering får institutet tillgodoräkna sig kreditriskskydd enligt underavsnitt L3 läst i kombination med 51 kap.

4 § Det riskvägda exponeringsbeloppet för en position i en värdepapperisering för vilken riskvikt 1.250 % tillämpas får reduceras med 12,5 gånger beloppet av alla värde regleringar som gjorts av institutet avseende de värdepapperiserade exponeringarna. I den utsträckning som värde regleringar beaktas i detta syfte får de inte beaktas vid den beräkning som avses i 3 kap. 9 § kapitaltäckningslagen.

5 § Det riskvägda exponeringsbeloppet för en position i en värdepapperisering får reduceras med 12,5 gånger beloppet av alla värde regleringar som gjorts av institutet avseende positionen.

6 § Ett institut får, för en position i en värdepapperisering som skulle ges 1.250 % riskvikt, som ett alternativ till att beräkna riskvägt exponeringsbelopp för den positionen, dra av exponeringsbeloppet från kapitalbasen.

7 § Vid tillämpningen av 6 § ska följande gälla:

- positionens exponeringsbelopp får härledas från det riskvägda exponeringsbeloppet med hänsyn tagen till eventuella reduceringar som gjorts enligt 4–5 §§,
- vid beräkningen av exponeringsbeloppet får institutet tillgodoräkna sig säkerheter och finansierade kreditderivat på ett sätt som är förenligt med 3 §, och
- om den formelbaserade metoden enligt 49 kap. 14 § tillämpas för att beräkna riskvägda exponeringsbelopp och om därvid den kreditförstärkningsnivå som motsvarar värdet K_{irk} inte sammanfaller med gränsen mellan två trancher, så får beräkningen göras som om det funnits en ytterligare tranch i värdepapperiseringen med kreditförstärkningsnivån lika med K_{irk} för den av positionerna som har högre prioritet.

8 § Om ett institut väljer att dra av positionens exponeringsbelopp från kapitalbasen enligt 6 § ska 12,5 gånger det beloppet dras av från det belopp som vid tillämpning av 9 § anges som det maximala riskvägda exponeringsbelopp som ska beräknas av institutet som avses där.

9 § Ett institut som kan beräkna K_{irk} får begränsa de sammanlagda riskvägda exponeringsbelopp som beräknats avseende dess positioner i en värdepapperisering, till det belopp som skulle medföra ett kapitalkrav som motsvarar 8 % av de riskvägda exponeringsbeloppen om de värdepapperiserade exponeringarna inte hade värdepapperiserats och fanns i institutets balansräkning plus dessa exponeringars förväntade förlustbelopp.

10 § Exponeringsbeloppet för en position i en värdepapperisering inom balansräkningen ska mätas brutto före värde regleringar.

Exponeringsbeloppet för en position i en värdepapperisering i form av ett åtagande utanför balansräkningen, ska vara dess nominella värde multiplicerat med en konverteringsfaktor enligt 50 kap.

Exponeringsbeloppet som uppstår till följd av ett derivatkontrakt ska beräknas enligt 40 kap.

Värdepapperisering av rullande exponeringar med bestämmelser om förtida amortering

Tillkommande riskvägt exponeringsbelopp

11 § Utöver de riskvägda exponeringsbelopp som originatorn beräknar för sina positioner i en värdepapperisering ska denne beräkna ett riskvägt exponeringsbelopp både på originatorns andel och investerarnas andel enligt 12–21 §§, när det är fråga om rullande exponeringar inom ramen för en värdepapperisering som innehåller bestämmelser om förtida amortering.

Med rullande exponering avses en exponering för vilken en kund inom överenskomna gränser kan variera det dragna beloppet, och med bestämmelse om förtida amortering avses en avtalsklausul, enligt vilken det krävs att investerarnas positioner ska lösas in före den förfallodag som ursprungligen angetts för de emitterade värdepapperen, om vissa särskilt angivna händelser inträffar.

Om värdepapperiseringen omfattar både rullande och icke-rullande exponeringar ska originatorn endast beräkna ett tillkommande riskvägt exponeringsbelopp på den del av den underliggande gruppen som innehåller rullande exponeringar.

12 § Vid tillämpning av dessa bestämmelser ska originatorns andel vara summan av

1. exponeringsbeloppet av den nominella andel av hela gruppen av utnyttjade kreditbelopp som har överförts till en värdepapperisering som bestämmer den andel av kontantflödena från kapitalåterbetalningar, räntor och andra anknutna belopp som inte är tillgängliga för utbetalningar till innehavare av positioner i värdepapperiseringen, och
2. exponeringsbeloppet av den andel av hela gruppen av utnyttjade kreditramar där de motsvarande utnyttjade kreditbeloppen har överförts till en värdepapperisering, som motsvarar den andel som det i 1 beskrivna exponeringsbeloppet utgör av hela gruppen av utnyttjade kreditbelopp som har överförts till värdepapperisering.

För att i detta sammanhang räknas som originatorns andel får rättigheterna till belopp inte vara efterställda investerarnas andel.

Med investerarnas andel avses beloppet av den nominella andel av gruppen av utnyttjade belopp som inte faller inom ramen för första stycket 1 plus beloppet av den andel av gruppen av utnyttjade kreditramar där de motsvarande utnyttjade kreditbeloppen överförts till värdepapperiseringen, som inte faller inom ramen för första stycket 2.

13 § Den exponering för originatorn som är knuten till dess rättigheter avseende den del av originatorns andel som beskrivs i 12 § första stycket 1, ska inte betraktas som en position i en värdepapperisering, utan som en proportionell exponering mot de värdepapperiserade utnyttjade exponeringsbeloppen som om de inte hade värdepapperiserats. Originatorn ska även anses ha en proportionell exponering mot den del av de utnyttjade beloppen av de kreditramar för vilka de utnyttjade beloppen har överförts till värdepapperiseringen som beskrivs i 12 § första stycket 2.

Undantag från krav på tillkommande riskvägt exponeringsbelopp

14 § Vid följande typer av värdepapperisering är originatorn undantagen från att beräkna riskvägt exponeringsbelopp enligt 11 §.

1. Värdepapperiseringar av rullande exponeringar där investerarna förblir fullständigt exponerade för låntagarnas alla framtida utnyttjanden, så att de underliggande faciliteternas risk inte går tillbaka till originatorn efter det att en förtida amortering har utlösts.
2. Värdepapperiseringar där bestämmelser om förtida amortering endast utlöses av händelser som inte är relaterade till de värdepapperiserade tillgångarnas utveckling eller originatorns resultat, exempelvis betydande förändringar av skattelagar eller annan lagstiftning.

Beräkning av tillkommande riskvägt exponeringsbelopp

15 § Det tillkommande riskvägda exponeringsbeloppet enligt 11 §, ska bestämmas genom att investerarnas andel multipliceras med produkten av en riskuppskattningfaktor enligt 16–19 §§ och den vägda genomsnittliga riskvikt som skulle gälla för de värdepapperiserade exponeringarna om de inte hade värdepapperiserats.

16 § När det gäller värdepapperiseringar av hushållsexponeringar som är oförbindliga och villkorslöst återkalleliga utan föregående uppsägning, och som omfattas av en bestämmelse om förtida amortering, som utlöses av att nivån på överskottsmarginalen hamnar under ett angivet gränsvärde, ska institutet jämföra tremånadersge-

nomsnittet av överskottsmarginalen med den nivå där överskottet enligt avtalsvillkoren måste börja innehållas.

Om avtalsvillkoren inte kräver att överskottsmarginalen ska innehållas anses nivån där överskottsutbetalningen upphör vara 4,5 procentenheter högre än den nivå på överskottsmarginalen när en förtida amortering utlöses.

17 § Riskuppbyggnadsfaktorn ska i dessa fall bestämmas enligt tabell 1 på basis av nivån på den faktiska genomsnittliga överskottsmarginalen under tre månader och huruvida den förtida amorteringen är kontrollerad eller icke-kontrollerad. I detta sammanhang ska en förtida amortering anses vara kontrollerad om följande villkor är uppfyllda:

1. Originatorn har en lämplig plan för att säkerställa tillgången till tillräckligt kapital och likviditet i händelse av en förtida amortering.
2. Originatorns andel och investerarnas andel av räntebetalningar, kapitalbelopp, utgifter, förluster och återvinningar fördelas under transaktionens löptid proportionellt på grundval av utestående fordringar vid en eller flera förbestämda tidpunkter per månad.
3. Amorteringsperioden bedöms vara tillräcklig för att 90 % av den totala utestående skulden (originatorns och investerarnas andelar) i början av den förtida amorteringsperioden ska hinna betalas tillbaka eller redovisas som fallerad.
4. Återbetalningstakten är inte snabbare än vad den skulle ha varit vid rak amortering under den period som anges i 3.

Tabell 1

	<i>Värdepapperisering med kontrollerad förtida amortering</i>	<i>Värdepapperisering med icke-kontrollerad förtida amortering</i>
<i>Tremånaders genomsnittlig överskottsmarginal</i>	Riskuppbyggnadsfaktor	Riskuppbyggnadsfaktor
Över nivå A	0 %	0 %
Nivå A	1 %	5 %
Nivå B	2 %	15 %
Nivå C	10 %	50 %
Nivå D	20 %	100 %
Nivå E	40 %	100 %

Med "nivå A" avses en nivå på överskottsmarginalen som understiger 133 % av den nivå där överskott måste börja innehållas, men som inte understiger 100 % av den nivån.

Med "nivå B" avses en nivå på överskottsmarginalen som understiger 100 % av den nivå där överskott måste börja innehållas, men som inte understiger 75 % av den nivån.

Med "nivå C" avses en nivå på överskottsmarginalen som understiger 75 % av den nivå där överskott måste börja innehållas, men som inte understiger 50 % av den nivån.

Med "nivå D" avses en nivå på överskottsmarginalen som understiger 50 % av den nivå där överskott måste börja innehållas, men som inte understiger 25 % av den nivån.

Med "nivå E" avses en nivå på överskottsmarginalen som understiger 25 % av den nivå där överskott måste börja innehållas.

18 § För alla övriga värdepapperiseringar av rullande exponeringar som är föremål för en bestämmelse om kontrollerad förtida amortering ska en riskuppbbyggnadsfaktor på 90 % genomgående tillämpas.

19 § För alla övriga värdepapperiseringar av rullande exponeringar som är föremål för en bestämmelse om icke-kontrollerad förtida amortering ska en riskuppbbyggnadsfaktor på 100 % genomgående tillämpas.

Maximalt riskvägt exponeringsbelopp

20 § För en originator som ska beräkna ett tillkommande riskvägt exponeringsbelopp enligt 11 §, får summan av det riskvägda exponeringsbelopp som beräknats avseende dess positioner i investerarnas andel och det riskvägda exponeringsbelopp som beräknats enligt 11 § begränsas till att motsvara det största av

1. det riskvägda exponeringsbelopp som beräknats avseende dess positioner i investerarnas andel, eller
2. de riskvägda exponeringsbeloppen som skulle ha beräknats avseende de värdepapperiserade exponeringarna, om de inte hade värdepapperiserats, till ett belopp som motsvarar investerarnas andel.

21 § I förekommande fall ska det avdrag som enligt 3 kap. 2 § andra stycket 3 i kapitaltäckningslagen göras för nettovinst som uppkommer till följd av kapitalisering av framtida inkomster, inte beaktas inom ramen för det maximala belopp som anges i 20 §.

49 kap. Riskvikter

Rangordning av metoder

1 § En position i en värdepapperisering ska ges riskvikt enligt 2–5 §§.

2 § Positioner med kreditvärdering får ges riskvikt enligt externratingmetoden i 9–13 §§. Samma sak gäller för positioner där en härledd kreditvärdering enligt 6 § eller en bedömd kreditvärdering enligt 7–8 §§ får utnyttjas.

3 § Positioner som inte behandlas enligt externratingmetoden ska ges en riskvikt enligt den formelbaserade metoden som anges i 14 §.

4 § Ett institut som inte är en originator eller ett medverkande institut får bara tillämpa den formelbaserade metoden efter Finansinspektionens medgivande i det enskilda fallet.

5 § En originator eller ett medverkande institut som inte kan beräkna K_{irk} och andra institut som inte har fått medgivande att använda den formelbaserade metoden ska, om inte Finansinspektionens medgivande enligt 15 § har erhållits, ge 1.250 % riskvikt till positioner utan kreditvärdering, härledd kreditvärdering eller bedömd kreditvärdering.

Bestämning av en härledd kreditvärdering

6 § Om följande operativa minimikrav är uppfyllda ska en position utan kreditvärdering ges en härledd kreditvärdering som motsvarar kreditvärderingen för de positioner med kreditvärdering (referenspositionerna) som är de bäst prioriterade positioner som i alla avseenden är efterställda den berörda positionen utan kreditvärdering:

1. Referenspositionernas löptid måste vara minst lika lång som löptiden för den berörda positionen utan kreditvärdering.
2. En härledd kreditvärdering måste fortlöpande uppdateras för att avspegla alla förändringar i kreditvärderingen av de positioner i värdepapperiseringen som använts som referens.

Internmetod för bedömd kreditvärdering i ABCP-program

7 § Ett institut som fått Finansinspektionens medgivande att använda en intern metod för att bedöma kreditrisken i vissa positioner i ABCP-program får, när följande villkor är

uppfyllda, använda den metoden för att åsätta sina positioner en bedömd kreditvärdering enligt 8 §.

1. Positioner i de certifikat som emitterats inom programmet ska vara positioner med kreditvärdering.
2. Institutet kan styrka att dess interna bedömning av positionens kreditkvalitet avspeglar ett eller flera kreditvärderingsföretags offentligt tillgängliga värderingsmetoder för betygsättning av värdepapper som baseras på exponeringar av det slag som värdepapperiserats. Kravet på att kreditvärderingsföretagets metodik ska vara offentligt tillgänglig kan efter särskilt medgivande från Finansinspektionen frångås om det på grund av värdepapperiseringens särskilda egenskaper, exempelvis dess unika struktur, ännu inte finns någon sådan värderingsmetod som är offentligt tillgänglig.
3. De kreditvärderingsföretag som har tillhandahållit en extern kreditvärdering för de certifikat som emitteras inom programmet ska ingå bland de kreditföretag som avses i 2. Kvantitativa element, till exempel stressfaktorer som används för att bedöma att positionen motsvarar en viss kreditkvalitet, måste åtminstone vara lika försiktiga som de metoder som används inom det relevanta kreditvärderingsföretagets värderingsmetodik.
4. Vid utvecklingen av sin internmetod ska institutet beakta relevanta offentliga ratingmetoder som används av kreditvärderingsföretag som betygsätter certifikat från det aktuella ABCP-programmet. Detta ska dokumenteras och uppdateras regelbundet enligt 7.
5. Institutets internmetod ska innefatta riskklasser och det ska finnas en korrespondens mellan dessa och kreditvärderingsföretagens kreditbetyg. Detta ska dokumenteras tydligt och klart.
6. Internmetoden ska användas i institutets interna riskhantering, däribland vid beslutsfattande, i information till ledningen och vid intern kapitalallokering.
7. Interna eller externa revisorer, ett kreditvärderingsföretag eller institutets interna kreditkontroll- eller riskhanteringsfunktion ska regelbundet gå igenom förfarandet och kvaliteten på de interna bedömningarna av kreditkvaliteten på institutets exponeringar mot ABCP-program. Om institutets interna funktioner utför översynen ska dessa vara oberoende med hänsyn till affärsområdet ABCP-program samt i förhållande till kunderna.
8. Institutet ska följa upp de interna klassificeringarna över tiden för att utvärdera internmetodens resultat och ska vid behov göra anpassningar av metoden när exponeringarnas resultat regelmässigt avviker från det som den interna klassificeringen skulle ge vid handen.
9. ABCP-programmet ska innefatta kravnivåer för att ta på sig kreditrisk i form av riktlinjer för krediter och investeringar. Vid beslut om att köpa en tillgång ska programförvaltaren ta hänsyn till vilket slags tillgång som köps, arten och värdet av de exponeringar som härrör från tillhandahållande av likviditetsfaciliteter och kreditförstärkningar, förlustfördelning och rättsligt och ekonomiskt avskiljande av de överförda tillgångarna från den säljande enheten. En kreditanalys av tillgångssäljarens riskprofil ska utföras. Denna ska innefatta analys av tidigare och förväntat ekonomiskt resultat, nuvarande marknadsställning, förväntad framtida konkurrenskraft, hävstångseffekter, betalningsflöden, räntetäckning och skuldrating. Dessutom ska en översyn av säljarens kravnivåer, administrationsförmåga och uppbördsförfaranden utföras.
10. ABCP-programmets minimikriterier för vilka tillgångar som får godtas ska
 - a) utesluta förvärv av tillgångar som är oreglerade sedan längre tid eller har fallerat,
 - b) begränsa koncentration med avseende på enskilda gäldenärer eller geografiska områden, och
 - c) begränsa löptiden hos de tillgångar som förvärvas.

11. ABCP-programmet ska ha riktlinjer och förfaranden för inkassering som tar hänsyn till serviceföretagets operativa kapacitet och kreditkvalitet. Programmet ska minska den risk som beror på säljaren och serviceföretaget genom olika metoder, till exempel genom utlösningmekanismer baserade på aktuell kreditkvalitet som skulle utesluta att medel tillgodoräknas fel juridisk person.
12. Den sammanlagda förlustskattningen av en tillgångsgrupp som ABCP-programmet överväger köpa måste beakta alla potentiella riskkällor, till exempel kredit- och utspädningsrisk. Om den av säljaren tillhandahållna kreditförstärkningen bara är baserad på de kreditrelaterade förlusternas storlek ska en särskild reserv inrättas för utspädningsrisk, såvida utspädningsrisk är väsentlig för den berörda exponeringsgruppen. Dessutom ska programmet vid bedömning av den behövliga förstärkningens nivå granska flera års tidigare information, däribland om förluster, misskötsel, utspädningsrisk och fordringarnas omsättningstakt.
13. ABCP-programmets köp av exponeringar ska vara förenade med strukturella inslag, till exempel utlösningmekanismer för avveckling, för att minska den underliggande portföljens potentiella kreditförsämring.

8 § Positionen ska hänföras till en av de riskklasser som avses i 7 § 5. Positionen ska ges en bedömd kreditvärdering som överensstämmer med den som gäller för kreditvärderingar som motsvarar den valda riskklassificeringen enligt 7 § 5. Om den bedömda kreditvärderingen vid början av värdepapperiseringen är i nivå med kreditkvalitetssteg 3 eller bättre ska den anses vara likvärdig med ett kreditbetyg från ett kreditvärderingsföretag i syfte att beräkna riskvägda exponeringsbelopp.

Externratingmetod

9 § När riskvikten för en position i en värdepapperisering bestäms på grundval av extern kreditvärdering får riskvikten ges med utgångspunkt i positionens kreditkvalitetssteg enligt reglerna om användning av extern kreditvärdering i avsnitt E.

10 § En position med extern kreditvärdering i en värdepapperisering ska ges riskkvit enligt tabell 2 eller – om det är fråga om en kortfristig kreditvärdering – enligt tabell 3. Vid beräkning av riskvägda exponeringsbelopp enligt 48 kap. 1 § ska dessa riskvikter multipliceras med faktorn 1,06.

Tabell 2 Positioner med kreditvärdering

Kreditkvalitetssteg	Riskvikt		
	A	B	C
1	7 %	12 %	20 %
2	8 %	15 %	25 %
3	10 %	18 %	35 %
4	12 %	20 %	35 %
5	20 %	35 %	35 %
6	35 %	50 %	50 %
7	60 %	75 %	75 %
8	100 %	100 %	100 %
9	250 %	250 %	250 %
10	425 %	425 %	425 %
11	650 %	650 %	650 %
Övriga kvalitetssteg	1.250 %	1.250 %	1.250 %

Tabell 3 Positioner med kortfristig kreditvärdering

Kreditkvalitetssteg	Riskvikt		
	A	B	C
1	7 %	12 %	20 %
2	12 %	20 %	35 %
3	60 %	75 %	75 %
Övriga kvalitetssteg	1.250 %	1.250 %	1.250 %

11 § Om inte annat följer av andra stycket eller av 12 §, ska riskvikterna i kolumn A i båda tabellerna tillämpas om positionen är i värdepapperiseringens bäst prioriterade tranch. När det fastställs om en tranch är den bäst prioriterade för detta ändamål behöver belopp avseende ränte- eller valutaderivat, avgifter eller andra liknande betalningar inte beaktas.

En position i värdepapperiseringens bäst prioriterade tranch får ges en riskvikt på 6 %, om denna tranch i alla avseenden är bättre prioriterad än en annan tranch i samma värdepapperisering som ges riskvikten 7 % enligt 10 §, förutsatt att

1. detta kan anses vara motiverat på grund av de sämre prioriterade tranchernas förmåga att absorbera uppkommande förluster i värdepapperiseringen, och
2. positionen antingen har en extern kreditvärdering som motsvarar kreditkvalitetssteg 1 i tabell 2 eller 3, eller, om den är utan kreditvärdering, kraven i 6 § är uppfyllda där referenspositioner tolkas som positioner i den efterställda tranch som skulle ges riskvikten 7 % enligt 10 §.

12 § Riskvikterna i kolumn C i de två tabellerna ska tillämpas om positionen är i en värdepapperisering där det effektiva antalet värdepapperiserade exponeringar är lägre än sex. Vid beräkning av det effektiva antalet värdepapperiserade exponeringar måste flera exponeringar mot en motpart behandlas som en exponering. Det effektiva antalet exponeringar beräknas enligt följande:

$$N = \frac{\left(\sum_i \text{Exponeringsbelopp}_i \right)^2}{\sum_i \text{Exponeringsbelopp}_i^2}$$

Där Exponeringsbelopp_i motsvarar summan av exponeringsbeloppen för alla exponeringar mot den *i*:te motparten. Om det är fråga om en värdepapperisering av exponeringar som i sig är positioner i tidigare värdepapperiseringar, måste institutet beakta antalet exponeringar i den aktuella värdepapperiserade gruppen och inte antalet underliggande exponeringar i de ursprungliga grupperna från vilka dessa värdepapperiseringsexponeringar härrör. Om den andel av portföljen som är förenad med den största exponeringen C₁ är känd får institutet beräkna N som 1/C₁.

13 § Riskvikterna i kolumn B ska tillämpas på alla övriga positioner.

Formelbaserad metod

14 § När riskvikten för en position i en värdepapperisering bestäms enligt den formelbaserade metoden ska den vara den högsta av 7 % eller den riskvikt som beräknas på grundval av funktionen S enligt följande.

Riskvikt = 12,5 × (S[L+T] – S[L])/T
där

$$S [x] = \begin{cases} x & \text{när } x \leq Kirkr \\ Kirkr + K[x] - K[Kirkr] + (d \cdot Kirkr/\omega) \left(1 - e^{-\omega(Kirkr - x)/Kirkr} \right) & \text{när } Kirkr < x \end{cases}$$

där

$$K[x] = (1 - h) \cdot ((1 - \text{Beta}[x; a, b])x + \text{Beta}[x; a + 1, b]c)$$

$$h = (1 - \text{Kirkr} / \text{ELGD})^N$$

$$c = \text{Kirkr} / (1 - h)$$

$$v = \frac{(\text{ELGD} - \text{Kirkr}) \text{Kirkr} + 0,25 (1 - \text{ELGD}) \text{Kirkr}}{N}$$

$$f = \left(\frac{v + \text{Kirkr}^2}{1 - h} - c^2 \right) + \frac{(1 - \text{Kirkr}) \text{Kirkr} - v}{(1 - h)\tau}$$

$$g = \frac{(1 - c)c}{f} - 1$$

$$a = g \cdot c$$

$$b = g \cdot (1 - c)$$

$$d = 1 - (1 - h) \cdot (1 - \text{Beta}[\text{Kirkr}; a, b]).$$

$\tau = 1.000$, och

$\omega = 20$.

Beta [x; a, b] avser den kumulativa betafördelningen, med parametrarna a och b, värderad vid x.

L (kreditförstärkningsnivån) beräknas som förhållandet mellan det nominella beloppet för alla trancher som är efterställda den tranch i vilken positionen hålls och summan av exponeringsbeloppen för de exponeringar som värdepapperiserats. Kapitaliserad framtida inkomst ska inte inkluderas vid beräkning av L. Fordringar på motparter avseende derivatinstrument får, när de utgör trancher som är sämre prioriterade än den aktuella tranchen, anges till sin aktuella ersättningskostnad (utan potentiell framtida kreditexponering) vid beräkning av förstärkningsnivån.

T (tjockleken av den tranch där positionen hålls) mäts som förhållandet mellan tranchens nominella belopp och summan av exponeringsbeloppen för de exponeringar som har värdepapperiserats. I detta sammanhang ska exponeringsbeloppet för derivatinstrument, om den aktuella ersättningskostnaden inte är ett positivt värde, vara den potentiella framtida kreditexponeringen beräknat enligt 40 kap.

N är det effektiva antalet exponeringar beräknat enligt 12 §.

ELGD (exponeringsvägd genomsnittlig förlust vid fallissemang) beräknas enligt följande:

$$\text{ELGD} = \frac{\sum_i \text{LGD}_i \cdot \text{Exponeringsbelopp}_i}{\sum_i \text{Exponeringsbelopp}_i}$$

LGD_i utgör här genomsnittligt LGD-värde avseende alla exponeringar mot den i:te motparten, där LGD fastställs enligt underavsnitt L 1. För en värdepapperisering av exponeringar som i sig är positioner i tidigare värdepapperiseringar ska ett LGD-värde på 100 % tillämpas på de värdepapperiserade positionerna. Om risk för fallissemang och utspädningsrisk för förvärvade fordringar behandlas sammantaget inom ramen för en värdepapperisering (till exempel när det finns en enda reserv eller säkerhetsmarginal som är tillgänglig för att täcka förluster från endera källan), ska LGD-värdet anges som ett vägt genomsnitt av LGD för kreditrisk och LGD-värdet 75 % för utspädningsrisk. Som viktur ska användas de kapitalkrav för kreditrisk och utspädningsrisk som skulle gälla om respektive risktyp behandlades isolerat utan hänsyn till kreditriskydd.

Förenklade ingångsvärden

Om den största värdepapperiserade exponeringen C1 inte motsvarar mer än 3 % av de värdepapperiserade exponeringarnas samlade exponeringsbelopp, får institutet vid tillämpning av den formelbaserade metoden sätta LGD = 50 % och N till endera:

$$N = \left(C_1 C_m + \left(\frac{C_m - C_1}{m - 1} \right) \max \{1 - m C_1, 0\} \right)^{-1}$$

eller

$$N = 1/C_1.$$

C_m är här förhållandet mellan summan av de m största exponeringarnas exponeringsbelopp och totalbeloppet av de värdepapperiserade exponeringarna. Nivån på m får bestämmas fritt.

Vid värdepapperiseringar som avser hushållsexponeringar får institutet tillämpa den formelbaserade metoden med förenklingarna $h = 0$ och $v = 0$.

Särskild behandling om K_{irk} inte kan beräknas

15 § Om det för ett institut, som har en position utan kreditvärdering i en likviditetsfacilitet som kan anses representera en särskilt låg risknivå, inte är praktiskt möjligt att beräkna K_{irk} för faciliteten, får institutet undantagsvis, och endast efter Finansinspektionens medgivande, tillfälligt tillämpa den högsta riskvikt som ett institut som innehaft exponeringarna skulle ha tillämpat på någon av de värdepapperiserade exponeringarna enligt underavsnitt G1.

En likviditetsfacilitet ska anses representera en särskilt låg risknivå om följande villkor är uppfyllda:

1. facilitetens dokumentation ska klart identifiera och begränsa de omständigheter under vilka faciliteten får tas i anspråk,
2. faciliteten får inte kunna tas i anspråk för att tillhandahålla kreditstöd genom att täcka förluster som redan uppstått vid tiden för utnyttjandet, till exempel genom att tillhandahålla likvida medel avseende exponeringar som fallerat vid tiden för utnyttjandet eller genom att förvärva tillgångar till ett pris som är högre än det verkliga värdet,
3. faciliteten får inte användas för att tillhandahålla varaktig eller regelbunden finansiering av värdepapperiseringen,
4. återbetalning av utnyttjande av faciliteten ska inte vara efterställd investerarens fordringar, annat än när det gäller fordringar som uppstår avseende ränte- eller valutaderivat eller avgifter eller liknande kostnader och den får inte heller kunna efterses eller uppskjutas,
5. faciliteten får inte längre kunna utnyttjas när alla tillämpliga kreditförstärkningar som den omfattas av är uttömda, och
6. faciliteten måste omfattas av en bestämmelse som leder till en automatisk minskning av det belopp som kan tas i anspråk med beloppet av de exponeringar som har fallerat, eller, när gruppen av värdepapperiserade exponeringar består av instrument med kreditvärdering, till att faciliteten upphävs om gruppens genomsnittliga kvalitet faller under kreditkvalitetssteg 3.

50 kap. Konverteringsfaktorer för åtaganden utanför balansräkningen

1 § Åtaganden utanför balansräkningen ska som huvudregel ges en konverteringsfaktor på 100 %.

2 § Likviditetsfaciliteter som uppfyller villkoren i 49 kap. 15 §, ska ges en konverteringsfaktor på 50 % om den ursprungliga löptiden är högst ett år.

3 § Likviditetsfaciliteter som endast får tas i anspråk vid en allmän störning på marknaden och som uppfyller villkoren i 49 kap. 15 § får ges en konverteringsfaktor på 20 %. En allmän störning på marknaden ska anses föreligga om mer än ett specialfö-

retag för värdepapperisering avseende skilda transaktioner inte kan förnya förfallande certifikat och denna oförmåga inte är en följd av en försämring av specialföretagets eller de värdepapperiserade exponeringarnas kreditkvalitet.

4 § Likviditetsfaciliteter som är villkorslöst återkalleliga och som uppfyller villkoren i 49 kap. 15 § får ges en konverteringsfaktor på 0 %, förutsatt att återbetalning av utnyttjanden av faciliteterna har högre prioritet än några andra fordringar på kontantflödena från de värdepapperiserade exponeringarna.

51 kap. Kreditriskskydd för positioner i en värdepapperisering

1 § Vid beräkning av riskvägt exponeringsbelopp för en position i en värdepapperisering får institutet tillgodoräkna sig kreditriskskydd enligt reglerna om kreditriskskydd-IRK i underavsnitt L3 med beaktande av 2–7 §§.

Externratingmetod

2 § Om riskvägt exponeringsbelopp beräknas genom tillämpning av externratingmetoden, får exponeringsbeloppet och/eller riskvikten för en position där kreditriskskydd har erhållits ändras enligt bestämmelserna i reglerna om kreditriskskydd i underavsnitt G3.

Formelbaserad metod – fullständigt skydd

3 § Om riskvägt exponeringsbelopp beräknas genom tillämpning av den formelbaserade metoden, ska institutet fastställa en effektiv riskvikt genom att dividera positionens riskvägda exponeringsbelopp med positionens exponeringsbelopp och multiplicera resultatet med 100.

4 § När säkerheter och/eller finansierade kreditderivat erhållits ska positionens riskvägda exponeringsbelopp bestämmas genom att exponeringens effektiva riskvikt multipliceras med E_{osk} beräknat enligt 25 kap.

5 § När garantier och/eller icke finansierade kreditderivat erhållits ska positionens riskvägda exponeringsbelopp bestämmas genom att skyddsutfärdarens riskvikt först multipliceras med det skyddade beloppet beräknat enligt 24 kap. Detta belopp ska sedan adderas till summan av exponeringens effektiva riskvikt multiplicerat med positionens oskyddade belopp.

Formelbaserad metod – partiellt skydd

6 § Om kreditriskskyddet täcker en första förlust eller förluster på proportionell grund i en position, får institutet tillämpa 3–5 §§ när riskvikt ska bestämmas.

7 § I övriga fall ska institutet behandla positionen som två eller flera positioner och den del som saknar skydd ska anses utgöra den position som har lägst kreditkvalitet. Vid beräkning av riskvägt exponeringsbelopp för denna position ska bestämmelserna i 49 kap. 14 § gälla med följande ändringar:

"T" ska ändras till e^* i fråga om säkerheter och finansierade kreditderivat, och till Tg^* i fråga om garantier och/eller icke finansierade kreditderivat,

där

e^* är förhållandet mellan den del av positionen som inte anses skyddad genom de ställda säkerheterna (E_{osk} beräknat enligt 25 kap. och det totala nominella beloppet för den underliggande exponeringsgruppen), och

g^* är förhållandet mellan kreditriskskyddets nominella belopp (justerat med hänsyn till eventuell valutaobalans och löptidsobalans enligt reglerna om kreditriskskydd i underavsnitt G3) och summan av de värdepapperiserade exponeringsbeloppen.

När det gäller garantier och icke finansierade kreditderivat ska skyddsutfärdarens riskvikt tillämpas på den andel av positionen som inte faller inom ramen för det justerade värdet på T.

Underavsnitt L3 Kreditriskskydd när IRK-metoden används

52 kap. Allmänna bestämmelser

1 § Ett institut som avser att tillgodoräkna sig effekten av kreditriskskydd vid beräkningen av kapitalkravet, ska tillämpa bestämmelserna i underavsnitt L3 enligt vad som anges nedan.

Ett institut som inte fått medgivande att använda egna estimat av LGD och KF för exponeringar inom exponeringsklasserna statsexponeringar, institutsexponeringar och företagsexponeringar ska tillämpa 52–57 kap.

Ett institut som fått medgivande att använda egna estimat av LGD och KF för exponeringar inom exponeringsklasserna statsexponeringar, institutsexponeringar och företagsexponeringar, ska tillämpa 54 kap. 9–13 §§, 55 kap. 6–10 §§, 56 kap. och 57 kap. 1 och 5 §§.

Ett institut som tillämpar PD/LGD-metoden för aktieexponeringar, men som inte fått medgivande att använda egna estimat av LGD för dessa exponeringar, ska tillämpa 53 kap.

Ett institut som tillämpar den interna metoden för aktieexponeringar ska tillämpa 53 kap. 14 §.

För hushållsexponeringar ska 56 kap., 57 kap. 1 och 5 §§ tillämpas. Bestämmelserna i 54 kap. 9–13 §§, 55 kap. 6–10 §§ ska följas i enlighet med vad som framgår av bestämmelserna om estimering av LGD i 42 kap. 21 §.

Bestämmelserna i 58 kap. ska vara uppfyllda för institut som beräknar riskvägt exponeringsbelopp enligt 39 kap. 4 eller 10 § föreskrifter om intern riskklassificering.

2 § Institutet får endast tillgodoräkna sig effekten från skydd som är medräkningsbara. Skydd är medräkningsbara om formen av skydd är godtagbar och om institutet uppfyller de särskilda kraven på hanteringen av respektive form av skydd.

Om skyddet inte täcker hela risken i en exponering och eventuella förluster inte delas proportionellt, ska reglerna för värdepapperisering tillämpas.

Allmänna råd

Ett grundläggande drag i värdepapperiseringar är att det är fråga om en struktur där två eller flera parter delar den kreditrisk som härrör från en eller flera angivna exponeringar på ett sätt som inte är proportionellt mot storleken av parternas nominella positioner. Ett exempel på en sådan struktur är när ett institut köper en garanti som inte täcker hela exponeringen och där institutet och garantitutfärdaren innehar olika riskpositioner.

Beräkning av effekten på LGD när det finns både medräkningsbara finansiella och icke-finansiella säkerheter

3 § Om det för en exponering finns både medräkningsbara finansiella och icke-finansiella säkerheter ska effekten på LGD beräknas enligt denna paragraf.

Institutet ska först beräkna den del av exponeringen som inte är skyddad genom finansiella säkerheter (E_{OSK}) i enlighet med 55 kap. 11–15 §§. E_{OSK} ska därefter fördelas på de icke-finansiella säkerheterna utifrån hur stor andel respektive säkerhet som täcker exponeringen. Beräkning av effekten på LGD ska därefter ske i enlighet med 54 kap. 14–17 §§ och/eller 55 kap. 11 §.

Regler för kreditriskskyddets och den skyddade tillgångens löptider

4 § Om kreditriskskyddet består av en garanti, ett kreditderivat eller en finansiell säkerhet ska bestämmelserna i 5–9 §§ tillämpas.

Institutet kan bortse från bestämmelserna i 5–9 §§ om följande krav är uppfyllda:

1. Kreditriskskyddet ska utgöras av en finansiell säkerhet.
2. Den skyddade tillgången och säkerheten ska värderas dagligen.
3. Avtalet om säkerställande ska ange att säkerheter ska levereras utan oskälig fördröjning om ett underskott av säkerheter uppstått.

4. Om den finansiella säkerheten utgörs av ett räntebärande värdepapper, ska avtalet om säkerställande innebära att om värdepapperet förfaller ska likviden inbetalas till ett konto hos institutet som motparten inte kan disponera utan institutets medgivande.

Definition av löptid

5 § Löptiden för den skyddade tillgången ska vara den återstående tiden fram till dess att gäldenären enligt avtalet ska ha uppfyllt sina förpliktelser. Löptiden kan dock inte vara längre än fem år.

6 § Löptiden för kreditriskskyddet är, om inte annat följer av denna paragraf, tiden fram till den tidigaste tidpunkt då skyddet löper ut eller kan sägas upp.

Om säljaren av kreditriskskyddet har möjlighet att säga upp avtalet, ska skyddets löptid antas vara tiden fram till det tidigaste datum då denna möjlighet kan utnyttjas.

Om köparen av kreditriskskyddet har rätt att säga upp avtalet, och de ursprungliga avtalsvillkoren är utformade så att det ger köparen incitament att säga upp skyddet i förtid, ska skyddets löptid anses vara tiden fram till det tidigaste datum när denna möjlighet kan utnyttjas.

För kreditderivat som utfaller till betalning utan hänsyn till att det för den skyddade tillgången kan finnas en period för anstånd med betalning innan ett fallissemang ska ha ansetts inträffat, ska en reducering av löptiden göras. Kreditderivatets löptid ska reduceras med längden på perioden för anståndet.

Löptidsobalans

7 § En löptidsobalans existerar när kreditriskskyddets löptid är kortare än den skyddade tillgångens löptid.

8 § Vid en löptidsobalans får kreditriskskyddet inte beaktas vid beräkning av riskvägt exponeringsbelopp om

1. kreditriskskyddets återstående löptid är mindre än tre månader, eller
2. kreditriskskyddets ursprungliga löptid är mindre än ett år, eller
3. den skyddade tillgången är en sådan exponering som avses i 43 kap. 10 §.

9 § Övriga bestämmelser angående hur riskvägt exponeringsbelopp ska beräknas i situationer där det finns löptidsobalans framgår av 53 kap. 18 § och 55 kap. 12 §.

53 kap. Garantier och kreditderivat

1 § Institutet får justera värdet på PD och LGD enligt 15–18 §§ för att tillgodoräkna sig medräkningsbara garantier och kreditderivat. Garantierna och kreditderivaten är medräkningsbara om de är godtagbara enligt 2 § och institutet uppfyller hanteringskraven av dem i 14 §.

När PD justeras för att ta hänsyn till en garanti eller ett kreditderivat ska riskvägt exponeringsbelopp för den skyddade delen av den underliggande exponeringen beräknas med den formel som anges i 39 kap. för den exponeringsklass som utfärdaren av garantin eller kreditderivatet tillhör.

Godtagbara garantier och kreditderivat

2 § Garantier och kreditderivat är godtagbara om de är utfärdade av kvalificerade utfärdare av skydd enligt 3 § och uppfyller villkoren enligt 4–13 §§.

Kvalificerade utfärdare av garantier och kreditderivat

3 § Följande utfärdare av skydd är kvalificerade, under förutsättning att institutet har riskklassificerat dem enligt samma regler som gäller för direkta motparter:

1. utfärdare vars åtaganden hänförs till statsexponeringar,
2. utfärdare vars åtaganden hänförs till institutsexponeringar,

3. utfärdare vars åtaganden hänförs till företagsexponeringar och som har en kreditvärdering från ett valbart kreditvärderingsföretag som motsvarar kreditkvalitetssteg 2 eller bättre,
4. övriga utfärdare som institutet har hänfört till en intern riskklass som har en PD som motsvarar eller är lägre än PD för den kreditvärdering från ett godkänt kreditvärderingsföretag som motsvarar kreditkvalitetssteg 2.

Godtagbara former av skydd

4 § För att en garanti eller ett kreditderivat ska ge ett godtagbart skydd, ska följande krav vara uppfyllda:

1. skyddet är direkt, och
2. skyddet omfattar tydligt definierade fordringar som ska kunna identifieras.

Avtalet om skydd får inte innehålla något villkor som är utanför institutets kontroll och som innebär att

1. garantigivaren eller utfärdaren av kreditderivatet har en ensidig rätt att återkalla skyddet,
2. kostnaden för skyddet ökar till följd av en försämrad kvalitet på den skyddade tillgången,
3. garantigivaren eller utfärdaren av kreditderivatet inte längre är skyldig att betala, utan oskäligt dröjsmål, om gäldenären inte betalar i tid, eller
4. det är möjligt för garantigivaren eller utfärdaren av kreditderivatet att förkorta giltighetstiden för garantin eller kreditderivatet.

Avtalet om skydd ska vara juridiskt bindande i alla relevanta jurisdiktioner.

Dessutom gäller att:

1. Skydd i form av garantier ska uppfylla villkoren i 6 §.
2. Skydd i form av kreditderivat ska uppfylla villkoren i 7–13 §§.

5 § För att en återgaranti, dvs. en garanti som garanterar en annan garanti, ska vara godtagbar ska följande krav vara uppfyllda.

1. Utfärdaren av återgarantin är en motpart vars åtaganden hänförs till statsexponeringar eller ett offentligt organ som får hänföras till antingen stats- eller institutsexponeringar enligt schablonmetoden för kreditrisker.
2. Återgarantin täcker alla aspekter av kreditrisken i exponeringen, inte enbart motpartsrisk, utan även t.ex. utspädningsrisk och transfereringsrisk.
3. Den direkta garantin uppfyller villkoren i 4 §.
4. Återgarantin uppfyller villkoren i 4 §, förutom första stycket första punkten.

En återgaranti som inte uppfyller kravet i första stycket 1 får godtas om återgarantin i sin tur har en direkt garanti som uppfyller det kravet, förutsatt att övriga villkor i första stycket är uppfyllda.

Institutet ska anmäla till Finansinspektionen att det har en återgaranti innan institutet beaktar den vid beräkningen av riskvägt exponeringsbelopp. I sin anmälan ska institutet intyga att återgarantin uppfyller kraven i första stycket samt att det inte finns något som talar för att återgarantin är sämre än en direkt garanti från utfärdaren. Om institutet har flera återgarantier från samma utfärdare behöver institutet, om villkoren i återgarantierna är likartade, endast göra en anmälan för varje utfärdare.

Specifika villkor för garantier

6 § Vid utebliven betalning ska institutet ha rätt att, utan oskäligt dröjsmål, rikta krav på betalning av förfallna belopp mot utfärdaren av skyddet, utan att först behöva kräva gäldenären.

Kravet i första stycket behöver dock inte vara uppfyllt i fråga om återgarantier som är godtagbara enligt 5 §, eller garantier utfärdade av kreditgarantiföreningar eller de garantigivare som anges i 5 §, under förutsättning att något av följande villkor är uppfyllda:

1. kontraktsvillkoren ger institutet rätt att utan oskäligt dröjsmål få en preliminär utbetalning som motsvarar en välgrundad uppskattning av det belopp som utgör

den garanterade andelen av institutets förväntade ekonomiska förlust, inklusive förluster till följd av uteblivna betalningar av ränta och andra belopp som låntagaren är skyldig att betala, eller

2. institutet kan styrka att de förlustskyddande effekterna rättfärdigar en sådan hantering.

Garantier som skyddar exponeringar med säkerhet i en bostadsfastighet eller bostadsrätt är godtagbara även i de fall då perioden innan institutet kan kräva betalning av utfärdaren är upp till 24 månader.

Specifika villkor för kreditderivat

7 § Kreditderivat av följande typ är godtagbara:

1. Kreditswapp.
2. Totalavkastningsswapp.
3. Kreditlänkad obligation, med det belopp som är inbetalt.

Även finansiella instrument som är sammansatta av, eller är ekonomiskt likvärdiga med, dessa typer av kreditderivat är godtagbara.

En totalavkastningsswapp är inte godtagbar om institutet bokför nettobetalningarna från detta kreditderivat som en intäkt, men inte tar upp motsvarande värdeminskning hos den tillgång som kreditderivatet skyddar som en kostnad.

8 § De händelser som medför att kreditderivatet utfaller till betalning (utlösande händelse) ska minst omfatta att

1. gäldenären underlåter att betala förfallna belopp,
2. gäldenären ställer in betalningarna eller går i konkurs,
3. gäldenären får anstånd att betala förfallna amorteringar och räntor under förutsättning att anståndet medför en ekonomisk förlust,
4. det sker en annan ändring av betalningsvillkoren än vad som anges i 3 som medför ekonomisk förlust för institutet.

Om gäldenären enligt den underliggande skuldförbindelsen har möjlighet att få anstånd med att betala förfallna belopp under en viss period, får definitionen av utlösande händelsen enligt 1 ta hänsyn till detta. Den utlösande händelsen får inte innehålla en längre period än den som gäller enligt den underliggande skuldförbindelsen.

Om de utlösande händelserna inte omfattar vad som avses i första stycket 3 får kreditderivatet ändå beaktas, men det skyddade beloppet ska reduceras enligt 17 § tredje stycket.

Det ska klart framgå vem eller vilka som avgör om en utlösande händelse har inträffat. Detta avgörande får inte endast åvila utfärdaren av skydd. Köparen av skydd ska ha både rätt och möjlighet att informera utfärdaren av skydd om en utlösande händelse inträffar.

9 § För kreditderivat med kontantavräkning ska institutet ha etablerade rutiner för att uppskatta en förlust på ett tillförlitligt sätt. En bestämd period ska fastställas under vilken institutet har möjlighet att inhämta värderingar av den referensexponeringen efter det att den utlösande händelsen har inträffat.

Om kontantavräkning är villkorad av att köparen av skyddet överför referensexponeringen till utfärdaren av skyddet, ska avtalet innebära att ett eventuellt krav på samtycke till en sådan överföring inte oskäligt fördröjer överföringen.

10 § Även om ett kreditderivats referensexponering inte exakt motsvarar den exponering som institutet vill skydda är kreditderivatet godtagbart, om följande villkor är uppfyllda:

1. Referensexponeringen avser samma motpart.
2. Referensexponeringen är rankad lika med, pari passu, eller sämre än den skyddade tillgången i händelse av konkurs.

3. Det finns sådana korsvisa klausuler mellan referenstillgången och den skyddade tillgången som innebär att om låntagaren fallerar (t.ex. ställer in betalningarna) på andra lån som denne har upptagit, kommer detta att behandlas som om ett fallissemang har inträffat även för referenstillgången.

11 § Om institutet skapar en intern säkring med kreditderivat genom att det säkrar kreditrisken hos en exponering som hänförts till den övriga verksamheten med ett kreditderivat i handelslagret, måste den kreditrisk som hamnar i handelslagret föras över till en eller flera externa aktörer för att skyddet ska vara godtagbart.

12 § Om ett kreditderivat avser en grupp av exponeringar och kreditderivatet är utformat så att det utfaller till betalning när det första fallissemanget inträffar, får institutet endast tillgodoräkna sig skydd för den exponering som i frånvaro av skydd skulle ge upphov till det lägsta riskvägda exponeringsbeloppet, under förutsättning att skyddet minst täcker exponeringen.

13 § Om ett kreditderivat avser en grupp av exponeringar och kreditderivatet är utformat så att det utfaller till betalning när det n :te fallissemanget inträffar får institutet tillämpa den metod som anges i 12 § anpassat på lämpligt sätt. Detta är dock endast tillåtet om institutet också har skydd för fallissemang 1 till $n-1$ eller om $n-1$ fallissemang redan inträffat.

Hanteringskrav

14 § Institutet ska ha fastställda riktlinjer för användningen av garantier och kreditderivat som ansluter till institutets övergripande strategi för riskhantering. Institutet ska ha rutiner och system för att följa upp och hantera eventuella koncentrationer av kreditrisk som uppkommer på grund av dessa skydd.

Effekten av medräkningsbara garantier och kreditderivat på riskparametrarna PD och LGD

15 § När en medräkningsbar garanti eller ett kreditderivat finns för en exponering, får gäldenärens PD bytas ut mot skyddsutfärdarens PD för det skyddade beloppet. Om institutet bedömer att en fullständig risköverföring inte har skett ska PD sättas till ett försiktigt valt värde mellan motpartens PD och skyddsutfärdarens PD.

Om exponeringen är efterställd medan skyddet inte är det får LGD för ej efterställda lån användas för det skyddade beloppet.

16 § När institutet har en garanti eller kreditderivat för ett åtagande utanför balansräkningen, ska effekten av dessa tillgodoräknas innan institutet applicerar relevant konverteringsfaktor.

Allmänna råd

Antag att institutet har ett åtagande utanför balansräkningen som uppgår till 100 kronor. Åtagandet har en konverteringsfaktor på 75 %. Institutet har en garanti för åtagandet på 75 kronor. Först beräknas hur stor del av åtagandet som är skyddad av garantin och hur stor del som inte har något skydd. Garantin täcker 75 % av åtagandet, dvs. 75 kronor. Resterande 25 kronor har därmed inget skydd. När dessa beräkningar är utförda appliceras konverteringsfaktorn. Exponeringsbeloppet för den skyddade delen blir då 56,25 ($= 75 \times 75 \%$). Detta belopp får ges samma PD som den som utfärdat garantin. Exponeringsbeloppet för den oskyddade delen av åtagandet blir 18,75 ($= 25 \times 75 \%$).

Ett institut som fått medgivande enligt 4 kap. 7 § kapitaltäckningslagen att använda en IRK-metod ska, i de fall institutet fått medgivande att använda schablonmetoden för kreditrisker för exponeringar mot utfärdaren av kreditriskskyddet, använda konverteringsfaktor enligt IRK-metoden.

17 § Med det skyddade beloppet avses det belopp som utfärdaren av skyddet åtagit sig att maximalt betala, reducerat med de justeringar som anges i denna paragraf.

Om en garanti inte täcker alla typer av betalningar som kan uppstå till följd av exponeringen, exempelvis räntebetalningar eller förseningsavgifter, ska det skyddade beloppet justeras för att ta hänsyn till detta.

Om ett kreditderivat enligt kontraktsvillkoren inte kan tas in anspråk fastän gäldenären fått ett anstånd att betala förfallna amorteringar och räntor eller annan ändring av betalningsvillkoren som medför en ekonomisk förlust, ska det skyddade beloppet reduceras med ytterligare 40 %.

Om skyddet är i en annan valuta än den direkta exponeringen ska det skyddade beloppet sättas ned med faktorn H_{fx} . Denna faktor ska bestämmas enligt 55 kap. 16–31 §§.

18 § Om det föreligger löptidsobalans i enlighet med 52 kap. 7 §, ska det skyddade beloppet reduceras genom att det multipliceras med följande uttryck:

$$(t-0,25)/(T-0,25)$$

där

T är den skyddade exponeringens återstående löptid, dock maximalt 5 år,

t är kreditriskskyddets återstående löptid, dock maximalt uppgående till T .

19 § Medräkningsbara kreditlänkade obligationer utgivna av institutet får hanteras som kontantsäkerhet enligt 56 kap.

54 kap. Icke-finansiella säkerheter

1 § Institutet får justera värdet på LGD enligt 14–17 §§ för att ta hänsyn till medräkningsbara säkerheter i kundfordringar, belånade leasing- och avbetalningskontrakt, fastigheter och övriga tillgångar som inte är finansiella. Säkerheter i fastigheter kan under vissa förutsättningar få tillgodoräknas enligt 19 §.

Säkerheterna är medräkningsbara om de är godtagbara enligt 2–8 §§ och institutet uppfyller kraven på hantering av dem enligt 9–13 §§.

Exponeringar i form av motparters leasing av olika typer av objekt, behandlas såsom exponeringar mot denna motpart med säkerhet i samma typ av tillgång som leasingobjektet. Institutet ska förutom de hanteringskrav som är tillämpliga för leasingobjektet uppfylla hanteringskraven i 13 §.

Om det för en exponering finns både medräkningsbara finansiella och icke-finansiella säkerheter ska effekten på LGD beräknas enligt vad som anges i 52 kap. 3 §.

Godtagbara icke-finansiella säkerheter

Fastigheter

2 § Med fastighet avses vad som anges i 1 kap. 1 § jordabalken samt utländsk motsvarighet. Med fastighet avses även tomträtt, byggnad på annans mark samt aktier i finska bostadsaktiebolag.

3 § Med bostadsfastighet avses fastighet som i sin helhet är taxerad som småhusenhet eller hyreshus. Här inräknas även fritidshus och obebyggd tomtmark avsedd för småhusbebyggelse. Fastighet med färdigställd byggnad som är eller kommer att bli bebodd eller uthyrd av låntagaren och som med hänsyn till läge, utformning och planering kan utnyttjas som bostad, hänförs hit om minst femtio procent av byggnadens yta kan disponeras för bostadsändamål.

4 § Bostadsfastigheter belägna i Sverige är godtagbara som säkerhet om fastighetens värde inte är väsentligen beroende av kreditvärdigheten hos motparten. Villkoret att fastighetens värde inte får vara väsentligen beroende av kreditvärdigheten hos motparten innefattar inte situationer då enbart makroekonomiska faktorer påverkar både fastighetens värde och motpartens kreditvärdighet.

5 § Övriga fastigheter är godtagbara som säkerhet om följande villkor är uppfyllda.

1. Fastighetens värde får inte vara väsentligen beroende av kreditvärdigheten hos motparten. Detta villkor innefattar inte situationer då enbart makroekonomiska faktorer påverkar både fastighetens värde och motpartens kreditvärdighet.

2. Motpartens förmåga att återbetala lånet får inte i väsentlig grad vara beroende av de intäktsflöden som genereras av fastigheten.

Undantagna från villkor 2 i det föregående stycket är fastigheter som är belägna inom EES och för vilka det land där fastigheten är belägen inte tillämpar villkoret för denna fastighet.

Kundfordringar

6 § En säkerhet i kundfordringar är godtagbar om fordringarna härrör från affärs- transaktioner med en ursprunglig löptid på högst ett år. Fordringar som hänger samman med värdepapperiseringar, sub-participationer eller krediterivat samt fordringsbelopp som avser närliggande parter kan inte utgöra godtagbar säkerhet.

Belånade leasing- och avbetalningskontrakt

7 § Säkerhet i belånade leasing- och avbetalningskontrakt är godtagbar om nedan angivna krav är uppfyllda.

1. Institutet ska ha säkerhet i alla fordringar under kontraktet samt i den bakomliggande tillgången.
2. Institutet ska ha rätt att driva sina anspråk direkt mot kunden om denne inte betalar enligt kontraktet.
3. Institutet ska ha rätt att få kompensation för kreditförluster från låntagaren.
4. Kundens alla betalningar ska ske till institutet.
5. Kontraktets löptid ska överensstämja med de bakomliggande finansierade objektens ekonomiska livstid.

Andra icke-finansiella tillgångar

8 § Institutet kan få medgivande att räkna andra icke-finansiella tillgångar än kundfordringar och fastigheter som godtagbara säkerheter om följande villkor är uppfyllda:

1. Det finns en likvid andrahandsmarknad för tillgången.
2. Det finns offentligt tillgängliga väl etablerade marknadspriser för tillgången.
3. Institutet kan påvisa att de priser som institutet realiserar tillgången till inte väsentligen skiljer sig från marknadspriset.

Hanteringskrav

Fastigheter

9 § För att en upplåtelse av en säkerhet i fastighet ska vara medräkningsbar, ska upplåtelsen uppfylla kraven i andra stycket och institutet ska iaktta vad som anges i tredje till sjätte styckena. Vad som nedan anges om fastighet gäller även för bostadsrätter.

Upplåtelsen av säkerhet ska vara rättsligt bindande i alla berörda jurisdiktioner och eventuella krav på registrering ska vara uppfyllda. Det ska vara möjligt för institutet att söka betalning ur säkerhetens värde utan oskäligt dröjsmål.

Kontroll av fastighetsvärdet

Institutet ska regelbundet kontrollera fastigheternas värde. För de bostadsfastigheter som avses i 3–4 §§, och för bostadsrätter, ska denna kontroll utföras åtminstone var tredje år. För övriga fastigheter ska kontrollen utföras åtminstone årligen. Kontrollen ska göras oftare då det sker väsentliga förändringar av ekonomiska faktorer som påverkar fastighetsmarknaden. En individuell värdering av varje enskild fastighet är inte nödvändig utan institutet får använda statistiska metoder för att kontrollera fastighetsvärdena och på det sättet identifiera de fastigheter som bör omvärderas. Institutet ska dock göra en individuell värdering av fastigheter som institutet befarar kan ha sjunkit väsentligt i värde relativt den övriga fastighetsmarknaden. För lån som överstiger ett belopp motsvarande 3 miljoner euro eller 5 % av institutets egna medel, ska institutet låta en oberoende värderingsman göra en översyn av värderingen av fastigheten åtminstone var tredje år.

Med en oberoende värderingsman avses här en person med relevant kompetens och erfarenhet och som har en oberoende ställning i förhållande till kreditbeslutsprocessen.

Dokumentation

Institutet ska i ett styrdokument fastställa vilka typer av fastigheter som institutet bedömer ska utgöra godtagbar säkerhet.

Försäkring

Fastigheterna ska ha ett fullgott försäkringskydd. Institutet ska ha rutiner för att övervaka att ett sådant finns.

Kundfordringar

10 § För att säkerheter i kundfordringar ska vara medräkningsbara ska upplåtelsen av kundfordringarna som säkerhet vara rättsligt bindande i alla berörda jurisdiktioner och eventuella krav på registrering ska vara uppfyllda.

Institutet ska dessutom uppfylla följande krav:

Institutet ska ha en sund process för bedömning av den kreditrisk som finns i kundfordringar. Bedömningen ska baseras på en analys av låntagarens verksamhet, bransch och typ av kunder. Om institutet förlitar sig på låntagarens bedömning av kreditvärdigheten hos sina kunder, ska institutet försäkra sig om att låntagarens rutiner för detta är sunda och tillförlitliga.

Den riskreducerande effekt som institutet tillmäter kundfordringarna måste spegla alla väsentliga faktorer, inklusive kostnader för att realisera kundfordringarna, koncentrationer inom portföljen av kundfordringar och vilken effekt kundfordringarna har på institutets totala koncentrationsrisker. Institutet ska ha en kontinuerlig process för att övervaka kundfordringarna. Institutet ska regelbundet granska låntagarens efterlevnad av kontraktsvillkor och övriga legala krav.

De kundfordringar som upplåtits som säkerhet ska vara diversifierade och kreditvärdigheten hos kunderna inte otillbörligt korrelerad med låntagarens kreditvärdighet. Då det finns en väsentlig korrelation ska denna beaktas vid fastställande av kundfordringarnas belopp enligt 18 §. Kundfordringar på närstående (företag eller personer) till låntagaren är inte medräkningsbara.

Institutet ska ha en dokumenterad process för hur det tar kontroll över betalningsflödena från kundfordringarna. Det faktum att institutet i normalfallet överlåter åt låntagaren att hantera betalningsflödena, undantar inte institutet från detta krav.

Belånade leasing- och avbetalningskontrakt

11 § För att säkerheter i belånade leasing- och avbetalningskontrakt ska vara medräkningsbara ska institutet uppfylla krav motsvarande de som anges för kundfordringar i 10 §. Dessutom måste följande krav vara uppfyllda när det gäller den bakomliggande tillgången i kontraktet:

1. Avtalet om säkerhetsupplåtelse ska innehålla en detaljerad beskrivning av tillgången.
2. Avtalet om säkerhetsupplåtelsen ska ge institutet möjlighet att i berörda jurisdiktioner få betalning utan oskäligt dröjsmål ur säkerhetens värde.
3. Institutet ska ha styrdokument som reglerar de typer av tillgångar som institutet accepterar som säkerhet.
4. Tillgångarna ska ha ett fullgott försäkringskydd.

Andra icke-finansiella säkerheter

12 § För att säkerheter i andra icke-finansiella tillgångar ska vara medräkningsbara ska institutet iaktta vad som anges i denna paragraf. Om säkerheten består av pant i bostadsrätt ska institutet dock i stället iaktta vad som anges i 9 §.

1. Avtalet om säkerhetsupplåtelse ska vara rättsligt bindande i alla relevanta jurisdiktioner.

2. Avtalet om säkerhetsupplåtelsen ska ge institutet möjlighet att i berörda jurisdiktioner få betalning utan oskäligt dröjsmål ur säkerhetens värde.
3. Institutet ska ha förstahandspant i tillgången.
4. Institutet ska regelbundet och åtminstone årligen kontrollera tillgångens värde. Då väsentliga förändringar sker på marknaden ska kontrollen av värdet ske oftare. Institutet ska ha styrdokument som anger hur ofta och på vilket sätt värderingen av tillgången ska ske.
5. Någon av kredithandlingarna ska innehålla en detaljerad beskrivning av tillgången. Med kredithandlingar avses skuldebrev, kontrakt eller liknande, jämte därtill hörande allmänna villkor samt bifogade eller fristående pantsättningshandlingar.
6. Institutet ska ha styrdokument som reglerar de typer av tillgångar som institutet accepterar som säkerhet liksom lämpligt värde på respektive tillgångstyp i förhållande till exponeringens storlek.
7. De styrdokument som reglerar kreditprocessen ska innehålla de krav som ställs på säkerhet vid olika exponeringsstorlekar när det gäller institutets möjlighet att realisera säkerheten inom skälig tid, institutets förutsättningar att objektivt fastställa ett marknadsvärde, med vilken frekvens marknadsvärdet kan fastställas, samt marknadsvärdets volatilitet.
8. Institutet ska i sin värdering ta hänsyn till risken för att tillgången har försämrats eller blivit föråldrad vid motpartens fallissemang. Institutet ska i värderingen även särskilt beakta risken för att tillgångens värde minskar på grund av inkurans (som exempelvis tidens gång eller trender i efterfrågan).
9. Institutet ska ha rätt att inspektera tillgången på plats. Institutet ska ha styrdokument som reglerar hur denna rättighet ska användas.
10. Tillgångarna ska ha ett fullgott försäkringskydd. Institutet ska ha rutiner för att övervaka att sådant finns.

Leasing

13 § För att ett leasingobjekt ska få räknas som säkerhet för exponeringen ska institutet, förutom de krav som gäller för samma typ av tillgång när sådan används som säkerhet, också uppfylla följande krav:

1. Institutet har väl fungerande system för att hantera riskerna vad avser leasingobjektets belägenhet, hur den används, dess ålder och när den enligt plan ska tas ur bruk.
2. Institutet ska ha sakrättsligt skydd för leasingobjektet och kan förfoga över och realisera den utan oskäligt dröjsmål.

Beräkning av effekten av medräkningsbara icke-finansiella säkerheter på riskparametern LGD

14 § Godtagbar icke-finansiell säkerhet får tillgodoräknas genom att parametern LGD för den skyddade exponeringen justeras enligt följande. Belånade leasing- och avbetalningskontrakt ska behandlas som kundfordringar.

Om det finns panter upplåtna med bättre förmånsrätt än den institutet har ska bestämmelserna i 17 § tillämpas.

En förutsättning för att säkerheten ska få beaktas är att dess värde täcker minst 30 % av exponeringens belopp. Om det finns flera säkerheter av samma säkerhetstyp får dessa uppfylla villkoret gemensamt. Kundfordringar får beaktas även om deras värde inte täcker minst 30 % av exponeringens belopp.

Hur värdet på säkerheten ska bestämmas anges i 18 §.

15 § När institutet har en icke-finansiell säkerhet för ett åtagande utanför balansräkningen, ska effekten av dessa tillgodoräknas innan institutet applicerar relevant konverteringsfaktor (se även det allmänna rådet i 53 kap. 16 §).

16 § Institutet ska beräkna ett justerat säkerhetsvärde genom att säkerhetens värde divideras med $S/E_{\text{gräns}}$ i tabellen nedan. Det värde på LGD_{skydd} som anges i tabellen får användas på den del av exponeringen som täcks av det justerade säkerhetsvärdet.

LGD_{skydd} får dock inte användas på mer än den del av exponeringen som är säkerställd med panträtt. Resterande del av exponeringen ska erhålla det LGD som gäller för en motsvarande exponering utan säkerhet.

	LGD _{skydd} vid fullt tillgodoräknande, för ej efterställda exponeringar	LGD _{skydd} vid fullt tillgodoräknande, för efterställda exponeringar	Fullt tillgodoräknan- de förutsätter att kvoten S/E uppgår till lägst (S/E _{gräns})
Kundfordringar	35 %	65 %	125 %
Fastigheter och bostadsrätter	35 %	65 %	140 %
Andra icke-finansiella säkerheter	40 %	70 %	140 %

Till och med den 31 december 2012 får följande LGD-värden användas:

- 30 % för ej efterställda exponeringar med säkerhet i bostadsfastigheter.
- 35 % för ej efterställda exponeringar i form av leasing av utrustning.

Allmänna råd

Institutet har en exponering på 100 kronor. Institutet har pantbrev, med bästa förmånsrätt, på 60 kronor i en fastighet som är värderad till 100 kronor.

S/E är $100/100 = 100\%$. $100\% > 30\%$ varför säkerheten får beaktas.

Det justerade säkerhetsvärdet blir 71,4 ($= 100/140\%$) kronor. LGD_{skydd}, dvs. 35 %, får dock endast tillämpas på 60 kronor eftersom pantbrevet endast uppgår till detta belopp. För resterande del av exponeringen, 40 kronor, ska ett LGD på 45 % (ej efterställda lån) användas.

Det är också möjligt att beräkna ett genomsnittligt LGD för den totala exponeringen: $LGD_G = (0,6) \times 35\% + (1 - 0,6) \times 45\% = 39\%$. 39 % blir det genomsnittliga LGD-värdet för hela exponeringen.

17 § Om säkerheten avser egendom i vilken någon annan har bättre förmånsrätt än den som institutet har, ska följande iakttas när värdet som får åsättas LGD_{skydd} ska fastställas. De säkerheter som har bättre förmånsrätt än den som institutet har ska räknas upp med 120 %. Om institutet känner till beloppet på exponeringen med bättre rätt får institutet i stället räkna upp exponeringens belopp med 120 %. Det justerade säkerhetsvärdet, beräknat enligt 16 §, ska därefter reduceras med det uppräknade beloppet. Om skillnaden är positiv, dvs. det justerade säkerhetsvärdet överstiger storleken på de uppräknade panterna, får LGD_{skydd} appliceras på detta skillnadsbelopp. Om institutet har andrahandspant måste det också finnas utrymme kvar i pantbrevet sedan förstehandspanthavarens exponering dragits av.

Allmänna råd

En fastighet har ett marknadsvärde på 1.000. Ett institut har lämnat lån på 300 mot säkerhet i fastigheten, men det finns också ett underliggande pantbrev på 500. Den kalkyl som institutet då ska göra är följande. Det justerade säkerhetsvärdet beräknas genom att 1.000 divideras med 140 %. Det justerade säkerhetsvärdet blir då 714. Panterna med bättre förmånsrätt räknas sedan upp till 600 ($= 500 \times 120\%$). Det belopp som får full justering av LGD blir 114 ($= 714 - 600$). Institutet får alltså tillgodogöra sig fullt skydd på 114 och inget skydd alls på 186 ($= 300 - 114$).

En fastighet har ett marknadsvärde på 1.000. Två andra kreditgivare har pantbrev på vardera 500 i fastigheten. Institutet har lämnat lån på 200 med säkerhet i form av andrahandspant i pantbrevet med den bästa förmånsrätten. Det justerade säkerhetsvärdet beräknas genom att 1.000 divideras med 140 %. Det justerade säkerhetsvärdet blir då 714. Institutet känner till att den kreditgivare som har panträtten med den bästa förmånsrätten endast har en exponering på 300. Institutet kan då räkna upp beloppet på exponeringen med bättre rätt och det uppräknade beloppet blir då 360 ($= 300 \times 120\%$). Det justerade säkerhetsvärdet överstiger detta belopp, och i detta fall finns även ett utrymme på 140 ($= 714 - 360$) kvar sedan förstehandspanthavarens exponering dragits av. Institutet får tillgodoräkna sig full justering av LGD på 140. Institutet får inte tillgodoräkna sig något skydd alls på 60.

18 § Värdet för fastigheter är marknadsvärdet. För fastigheter i länder där det finns etablerade föreskrifter om hur ett fastighetsbelåningsvärde ska fastställas, kan detta värde användas istället för marknadsvärdet.

Värdet för kundfordringar är deras belopp.

Värdet för övriga icke-finansiella säkerheter är marknadsvärdet.

Med marknadsvärde avses det pris som uppskattningsvis skulle uppnås vid en marknadsmässig försäljning där skäligen tid ges för förhandlingar. Marknadsvärdet ska bedömas utan hänsyn till spekulativa och tillfälliga förhållanden.

19 § Säkerhet i en fastighet belägen i ett land inom EES som tillämpar bestämmelserna i direktiv kreditinstitutsdirektivet Bilaga VIII-3:74, får tillgodoräknas genom att institutet får använda en riskvikt på 50 % för den del av exponeringen som är skyddad. En förutsättning är att institutet uppfyller de villkor och bestämmelser som detta land tillämpar.

55 kap. Finansiella säkerheter

1 § Institutet får justera värdet på LGD enligt 11–31 §§ för att ta hänsyn till medräkningsbara finansiella säkerheter.

Säkerheterna är medräkningsbara om de är godtagbara enligt 2–5 §§ och institutet uppfyller kraven på hantering av dem enligt 6–10 §§.

Godtagbara finansiella säkerheter

2 § Följande finansiella säkerheter är godtagbara:

1. Kontanta medel insatta hos institutet och av institutet utgivna kontantliknande instrument i eget förvar.
2. Räntebärande värdepapper utgivna av juridiska personer hänförliga till exponeringsklassen statsexponeringar och som har en extern kreditvärdering från ett godkänt kreditvärderingsföretag, eller exportkreditorgan, som motsvarar kreditkvalitetssteg 4 eller bättre.
3. Räntebärande värdepapper utgivna av offentliga organ som enligt schablonmetoden för kreditrisker får behandlas som stater.
4. Räntebärande värdepapper utgivna av andra juridiska personer som har en extern kreditvärdering från ett godkänt kreditvärderingsföretag, som motsvarar kreditkvalitetssteg 3 eller bättre för den aktuella typen av motpart.
5. Räntebärande värdepapper med korta löptider som har en extern kreditvärdering, från ett godkänt kreditvärderingsföretag, som motsvarar kreditkvalitetssteg 3 eller bättre för kortfristiga exponeringar.
6. Räntebärande värdepapper utgivna av en multilateral utvecklingsbank eller internationell organisation som har 0 % riskvikt enligt schablonmetoden för kreditrisker, som har en extern kreditvärdering av ett godkänt kreditvärderingsföretag som motsvarar kreditkvalitetssteg 4 eller bättre.
7. Aktier och konvertibler som ingår i någon av de godkända index som anges i bilaga 5.
8. Guld.

Utöver ovan nämnda säkerheter är finansiella säkerheter godtagbara enligt vad som anges i 13 kap. 80 §.

3 § Räntebärande värdepapper utgivna av kreditinstitut och värdepappersbolag med tillstånd enligt 3 kap. 4 § första stycket 4 och 5 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse och motsvarande utländska företag, men som inte har extern kreditvärdering av ett godkänt kreditvärderingsföretag, är ändå godtagbara om följande villkor är uppfyllda.

1. De omsätts på en reglerad marknad.
2. De är inte efterställda.

3. Om det finns andra räntebärande värdepapper utgivna av samma motpart och med samma prioritet, för vilka det finns en extern kreditvärdering av ett godkänt kreditvärderingsföretag, ska samtliga dessa räntebärande värdepappers externa kreditvärderingar motsvara kreditkvalitetssteg 3 eller bättre.
4. Institutet har ingen information som tyder på att det räntebärande värdepapperets likviditet är otillräcklig.

3 §¹¹ Räntebärande värdepapper utgivna av kreditinstitut och värdepappersbolag med tillstånd enligt 2 kap. 2 § första stycket 2 och 8 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden och motsvarande utländska företag, men som inte har extern kreditvärdering av ett godkänt kreditvärderingsföretag, är ändå godtagbara om följande villkor är uppfyllda.

1. De omsätts på en reglerad marknad.
2. De är inte efterställda.
3. Om det finns andra räntebärande värdepapper utgivna av samma motpart och med samma prioritet, för vilka det finns en extern kreditvärdering av ett godkänt kreditvärderingsföretag, ska samtliga dessa räntebärande värdepappers externa kreditvärderingar motsvara kreditkvalitetssteg 3 eller bättre.
4. Institutet har ingen information som tyder på att det räntebärande värdepapperets likviditet är otillräcklig. (FFFS 2008:13)

4 § Om ett räntebärande värdepapper har fler än en kreditvärdering ska reglerna i 11 kap. tillämpas.

5 § Fondandelar är godtagbara om följande villkor är uppfyllda:

1. Fondandelarnas pris uppdateras och offentliggörs dagligen.
2. Fondbestämmelserna tillåter endast att fonden investerar i värdepapper som anges i 2–3 §§. Detta hindrar dock inte att fonden använder derivatinstrument i syfte att säkra investeringar i sådana värdepapper.

Hanteringskrav

6 § Det får inte finnas en väsentlig positiv korrelation mellan motpartens kreditvärdighet och värdet på säkerheten.

Värdepapper utgivna av motparten själv eller av en enhet inom samma koncern är inte medräkningsbara. Säkerställda obligationer och motsvarande utländska skuldförbindelser enligt 42 kap. 3 § emitterade av motparten, är dock medräkningsbara om de har ställts som säkerhet inom ramen för en repa och om obligationerna uppfyller villkoret i första stycket.

7 § Avtalet om säkerhetsupplåtelse ska vara rättsligt bindande i alla relevanta jurisdiktioner.

Då säkerheten förvaras hos en tredje part ska institutet vidta nödvändiga åtgärder för att se till att denna part avskiljer säkerheten från sina egna tillgångar.

8 § Säkerhetsupplåtelsens former ska dokumenteras, inklusive rutinerna för att snabbt kunna realisera säkerheterna.

Institutet ska ha styrdokument som reglerar de typer och volymer av tillgångar som institutet accepterar som säkerhet.

9 § Institutet ska ha väl fungerande rutiner och processer för att kontrollera de risker som uppkommer på grund av användningen av säkerheter, däribland:

1. Risk för uteblivet eller reducerat kreditriskskydd, exempelvis risken att institutet inte omgående kan förfoga över säkerheten eller inte omgående kan realisera den.
2. Risk för felaktiga värderingar.

¹¹ Denna lydelse träder i kraft den 1 december 2008 enligt FFFS 2008:13 [red.anm.].

3. Koncentrationsrisk, som uppkommer på grund av användningen av finansiella säkerheter, och dess påverkan på institutets övergripande riskprofil.

10 § Institutet ska beräkna säkerheternas marknadsvärde när institutet har skäl att anta att en väsentlig förändring har inträffat, dock minst var sjätte månad.

Beräkning av effekten av medräkningsbara finansiella säkerheter på riskparametern LGD

11 § Vid beräkningen av kapitalkravet enligt 39 kap. får institutet för exponeringar som har medräkningsbara finansiella säkerheter använda ett justerat LGD-värde, LGD_J , i stället för det värde som annars skulle gälla, LGD_{ursp} . Det justerade värdet beräknas enligt följande:

$$LGD_J = LGD_{ursp} \times (E_{osk} / \text{Exponeringsbelopp}), \text{ där}$$

Exponeringsbeloppet ska bestämmas enligt reglerna i 40 kap. Exponeringsbeloppet för åtaganden utanför balansräkningen ska dock ingå till 100 %, dvs. utan beaktande av konverteringsfaktorer. E_{osk} är den del av exponeringen som inte anses skyddad genom finansiella säkerheter och beräknas enligt följande:

$$E_{osk} = \max\{0, (E_{VJ} - S_{VJ})\}$$

$$E_{VJ} = \text{Exponeringsbelopp}^* \times (1 + H_E)$$

$$S_{VJ} = S \times (1 - H_S - H_{fx})$$

S är säkerhetens marknadsvärde.

Exponeringsbelopp* är ett justerat exponeringsbelopp, där åtaganden utanför balansräkningen ingår till 100 %, det vill säga utan beaktande av de konverteringsfaktorer som anges i 40 kap.

E_{VJ} och S_{VJ} är exponeringens respektive säkerhetens volatilitetsjusterade belopp. Om det föreligger löptidsobalans ska S_{VJ} justeras enligt 12 §.

H_E och H_S är faktorer för volatilitetsjustering av exponeringens respektive säkerhetens belopp med hänsyn till förändringar i marknadspriser. Försättningsvis kommer både H_E och H_S att benämnas med H .

H_{fx} är faktor för volatilitetsjustering med hänsyn till förändring i valutakurser.

De olika faktorerna för volatilitetsjustering bestäms enligt 14–19 §§. Institutet kan få medgivande att i stället använda egna skattningar om kraven i 20–31 §§ är uppfyllda.

12 § Vid löptidsobalans enligt 52 kap. 7 § ska värdet på säkerheten reduceras enligt följande formel:

$$S_{VJL} = S_{VJ} \times (t - 0,25) / (T - 0,25)$$

där

S_{VJL} är S_{VJ} justerad för att det föreligger löptidsobalans,

S_{VJ} är kreditriskskyddets värde i enlighet med 11 §,

T är den skyddade exponeringens återstående löptid, dock maximalt 5 år,

t är kreditriskskyddets återstående löptid, dock maximalt uppgående till 7.

S_{VJL} ska ersätta S_{VJ} vid beräkningen av E_{osk} enligt 11 §.

13 § Om det finns flera olika medräkningsbara finansiella säkerheter för en exponering ska faktorn för volatilitetsjustering vara ett vägt medelvärde av de faktorer som gäller för de enskilda säkerheterna. Som vikter används den andel av det samlade marknadsvärdet som varje enskild säkerhet representerar.

14 § Ett institut som inte använder den interna metoden enligt 56 kap. 15–24 §§, får sätta volatilitetsjusteringen till 0 % om följande villkor är uppfyllda:

1. Både exponeringen och dess säkerhet är värdepapper som avses i 2 § 2.
2. Transaktionens löptid är inte längre än en dag, alternativt att både exponeringen och säkerheten marknadsvärderas dagligen och att marginalsäkerhet ställs dagligen.

3. Exponeringen och säkerheten är uttryckta i samma valuta.
4. Institutet bedömer att tiden mellan den sista marknadsvärderingen och realisation av säkerheten, i det fall motparten inte fullföljer sitt åtagande att ställa marginalsäkerhet, inte överstiger fyra bankdagar.
5. Transaktionen clearas och avvecklas i ett clearing- och avvecklingssystem som är lämpligt för denna typ av transaktion.
6. Avtalet som reglerar transaktionen är ett av marknadens standardavtal för återköpstransaktioner och värdepapperslån.
7. Transaktionen får enligt avtalet avslutas omedelbart om motparten inte fullföljer sitt åtagande att leverera kontanter eller värdepapper eller att ställa säkerhet eller om motparten på annat sätt inte fullgör sina åtaganden.
8. Motparten är någon av följande:
 - a) Motparter som avses i 2 § 2 och vars åtaganden ska ha 0 % riskvikt i schablonmetoden för kreditrisker.
 - b) Ett kreditinstitut eller värdepappersbolag med tillstånd enligt 3 kap. 4 § första stycket 4 och 5 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse och motsvarande utländska företag.
 - c) Andra finansiella institut eller försäkringsbolag vars åtaganden ska ha 20 % i riskvikt i schablonmetoden för kreditrisker eller, om motparten inte har en kreditvärdering från ett godkänt kreditvärderingsföretag, vars åtaganden hänförs till en intern riskklass som har en PD som motsvarar PD för den kreditvärdering från ett godkänt kreditvärderingsföretag som motsvarar kreditkvalitetssteg 2.
 - d) Fondbolag eller motsvarande utländska företag som enligt lag är skyldiga att uppfylla ett kapitalkrav.
 - e) Pensionsinstitut.
 - f) Clearingorganisation.

14 §¹² Ett institut som inte använder den interna metoden enligt 56 kap. 15–24 §§, får sätta volatilitetsjusteringen till 0 % om följande villkor är uppfyllda:

1. Både exponeringen och dess säkerhet är värdepapper som avses i 2 § 2.
2. Transaktionens löptid är inte längre än en dag, alternativt att både exponeringen och säkerheten marknadsvärderas dagligen och att marginalsäkerhet ställs dagligen.
3. Exponeringen och säkerheten är uttryckta i samma valuta.
4. Institutet bedömer att tiden mellan den sista marknadsvärderingen och realisation av säkerheten, i det fall motparten inte fullföljer sitt åtagande att ställa marginalsäkerhet, inte överstiger 4 bankdagar.
5. Transaktionen clearas och avvecklas i ett clearing- och avvecklingssystem som är lämpligt för denna typ av transaktion.
6. Avtalet som reglerar transaktionen är ett av marknadens standardavtal för återköpstransaktioner och värdepapperslån.
7. Transaktionen får enligt avtalet avslutas omedelbart om motparten inte fullföljer sitt åtagande att leverera kontanter eller värdepapper eller att ställa säkerhet eller om motparten på annat sätt inte fullgör sina åtaganden.
8. Motparten är någon av följande:
 - a) Motparter som avses i 2 § 2 och vars åtaganden ska ha 0 % riskvikt i schablonmetoden för kreditrisker.
 - b) Kreditinstitut eller värdepappersbolag med tillstånd enligt 2 kap. 2 § första stycket 2 och 8 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden och motsvarande utländska företag.

¹² Denna lydelse träder i kraft den 1 december 2008 enligt FFFS 2008:13 [red.anm.].

- c) Andra finansiella institut eller försäkringsbolag vars åtaganden ska ha 20 % i riskvikt i schablonmetoden för kreditrisker eller, om motparten inte har en kreditvärdering från ett godkänt kreditvärderingsföretag, vars åtaganden hänförs till en intern riskklass som har en PD som motsvarar PD för den kreditvärdering från ett godkänt kreditvärderingsföretag som motsvarar kreditkvalitetssteg 2.
- d) Fondbolag eller motsvarande utländska företag som enligt lag är skyldiga att uppfylla ett kapitalkrav.
- e) Pensionsinstitut.
- f) Clearingorganisation. (FFFS 2008:13)

15 § För kontanta medel insatta hos institutet och av institutet utgivna kontantliknande instrument i eget förvar, behöver ingen volatilitetsjustering för förändringar i marknadspriset göras. Någon volatilitetsjustering för förändringar i marknadspriset behöver heller inte göras för kontanta medel utlånade av institutet.

Föreskrivna volatilitetsjusteringar

16 § Värdena på *Hi* denna paragraf gäller för säkerheter och exponeringar som marknadsvärderas dagligen. Om marknadsvärdering görs mer sällan ska värdena för *H* räknas upp enligt 31 §.

Tabell 1 Räntebärande värdepapper utgivna av motparter som avses i 2 § 2

Hi %		Realisationstid (liquidation period)		
		20 dagar	10 dagar	5 dagar
Kreditkvalitetssteg	Återstående löptid i år			
1	≤ 1 år	0,707	0,5	0,354
1	> 1 år ≤ 5 år	2,828	2	1,414
1	> 5 år	5,657	4	2,828
2–3	≤ 1 år	1,414	1	0,707
2–3	> 1 år ≤ 5 år	4,243	3	2,121
2–3	> 5 år	8,485	6	4,243
4	samtliga	21,213	15	10,607
Räntebärande värdepapper med extern kreditvärdering för korta löptider				
1		0,707	0,5	0,354
2–3		1,414	1	0,707

Tabell 2 Räntebärande värdepapper utgivna av motparter som avses i 2 § 4

Hi %		Realisationstid		
Kreditkvalitetssteg	Återstående löptid i år	20 dagar	10 dagar	5 dagar
1	≤ 1 år	1,414	1	0,707
1	> 1 år ≤ 5 år	5,657	4	2,828
1	> 5 år	11,314	8	5,657
2–3	≤ 1 år	2,828	2	1,414
2–3	> 1 år ≤ 5 år	8,485	6	4,243
2–3	> 5 år	16,971	12	8,485
Räntebärande värdepapper med extern kreditvärdering för korta löptider				
1		1,414	1	0,707
2–3		2,828	2	1,414

Tabell 3 Andra typer av exponeringar eller medräkningsbara finansiella säkerheter

Hi %	Realisationstid		
Typ av säkerhet	20 dagar	10 dagar	5 dagar
Aktier inkluderade i något av de erkända index som anges i bilaga 5	21,213	15	10,607
Övriga godtagbara säkerheter	35,355	25	17,678
Guld	21,213	15	10,607

De räntebärande värdepapper som avses i 3 § ska ha H för kreditkvalitetssteg 2–3 i tabell 2.

För volatilitetsjustering av fondandelar som är medräkningsbara säkerheter, ska ett vägt genomsnitt H beräknas för de tillgångar i vilka fondföretaget har investerat i, givet den realisationstid som ska tillämpas för transaktionstypen. Om tillgångarna inte är kända för institutet ska institutet använda det högsta värde på H som skulle gälla för någon av alla de tillgångar som är tillåtna enligt fondbestämmelserna.

17 § Faktorn för volatilitetsjustering för förändring i valutakurser, H_{fx} , anges i procent i tabell 4 och gäller för säkerheter och exponeringar som marknadsvärderas dagligen. Om marknadsvärdering görs mer sällan ska värdet för H justeras enligt 31 §.

Tabell 4

Realisationstid		
20 dagar	10 dagar	5 dagar
11,314	8	5,657

18 § För OTC-derivat ska volatilitetsjusteringen för förändringar i valutakurser, H_{fx} , göras, då säkerhetens valuta skiljer sig från avvecklingsvalutan.

För OTC-derivat som institutet har nettningsavtal som är medräkningsbara enligt bestämmelserna i 56 kap., ska volatilitetsjustering för förändringar i valutakurser göras om säkerhetens valuta skiljer sig från nettningsavtalets avvecklingsvaluta. Även om nettningsavtalet omfattar transaktioner i flera olika valutor behöver endast en volatilitetsjustering göras.

19 § Den realisationstid som ska användas för att bestämma storleken på H respektive H_{fx} är följande:

1. 5 bankdagar för återköpstransaktioner som inte innefattar överföring av råvaror eller garantier äganderätt till råvaror och för värdepapperslån,
2. 10 bankdagar för andra kapitalmarknadsrelaterade transaktioner än de som nämns i första punkten,
3. 20 bankdagar för övriga exponeringar.

Egna estimat av volatilitetsjusteringar

20 § Institutet ska beräkna en volatilitetsjustering, H , för förändringar i marknadsvärdet hos säkerheter och exponeringar. Volatilitetsjusteringen ska beräknas utifrån antagandet att såväl exponering som säkerhet marknadsvärderas dagligen.

För räntebärande värdepapper som har en kreditvärdering av ett godkänt kreditvärderingsföretag som motsvarar kreditkvalitetssteg 3 eller bättre får institutet beräkna H gruppvis för olika kategorier av värdepapper. Vid bestämmandet av kategorierna ska institutet ta hänsyn till värdepapperens typ av utfärdare, externa rating, återstående löptid och modifierade duration. Värdet på H ska vara representativt för värdepapperna inom respektive kategori.

För andra värdepapper ska H beräknas individuellt.

21 § Institutet ska beräkna en volatilitetsjustering, H_{fx} , för förändringar i valutakurser för varje aktuellt valutapar.

22 § Vid beräkningen av volatilitetsjusteringarna H och H_{fx} får institutet inte ta hänsyn till någon korrelationseffekt mellan exponeringens värde, säkerhetens värde och växelkurserna.

Kvantitativa krav

23 § Volatilitetsjusteringarna ska beräknas med ett ensidigt konfidensintervall på 99 %.

24 § Vid beräkningarna ska realisationstiden sättas enligt 17 §. Om institutet använder en längre realisationstid än vad som anges i 17 § i sin interna riskhantering, ska den interna realisationstiden användas.

25 § Volatilitetsjusteringarna får beräknas baserat på andra realisationstider än enligt 24 §. Då måste dock institutet i efterhand räkna upp eller ned dem enligt följande formel:

$$H_M = H_N \sqrt{T_M / T_N}$$

H_M är faktorn för den volatilitetsjustering som ska användas i beräkningen enligt 11 §.

T_M är realisationstiden för det aktuella värdepapperet enligt 24 §.

T_N är den realisationstid som beräkningen av volatilitetsjusteringen ursprungligen baserades på.

H_N är faktorn för den volatilitetsjustering som baseras på realisationstiden T_N .

26 § Om värdepapperets likviditet är sådan att realisationstiden sannolikt överstiger de frister som anges i 17 §, ska realisationstiden sättas till ett passande högre värde.

27 § Volatilitetsjusteringarna ska baseras på en historisk observationsperiod som uppgår till minst ett år. Om ett institut använder en metod där indata vikts måste den effektiva observationsperioden vara minst ett år, dvs. den genomsnittliga vägda tiden för de individuella observationerna får inte understiga sex månader.

Den historiska observationsperioden, och därmed volatilitetsjusteringarna, ska uppdateras minst var tredje månad eller vid varje väsentlig förändring av marknadsförhållandena.

Finansinspektionen kan besluta att en kortare historisk observationsperiod än ett år ska användas om prisvolatiliteten har ökat kraftigt.

Institutet ska analysera om historiska data i vissa fall underskattar den potentiella volatiliteten, t. ex. vid fasta/låsta växelkurser. I sådana fall ska institutet beräkna volatilitetsjusteringen baserat på stressscenarier.

Kvalitativa krav

28 § Institutet ska använda de på egna skattningar grundade volatilitetsjusteringarna i den dagliga riskhanteringen, inklusive hanteringen av interna limiter.

29 § Institutet ska ha fastställt ett styrdokument eller motsvarande som utförligt och fullständigt redogör för institutets rutiner för beräkningen av volatilitetsjusteringar och hur dessa integreras i den dagliga riskhanteringen.

30 § Institutet ska, som ett led i sin regelbundna interna revision, genomföra en granskning av sina rutiner, metoder och system för beräkning av volatilitetsjusteringar. Minst en gång om året ska institutet se över hela systemet.

Uppräkning av volatilitetsjustering

31 § Om institutet inte marknadsvärderar sina säkerheter och exponeringar dagligen ska H och H_{fx} , som anges i 16–17 och 20–21 §§, räknas upp enligt följande formel:

$$H_j = H_M \sqrt{\{N_R + (T_M - 1)\} / T_M}$$

H_j är faktorn för volatilitetsjusteringen efter justering för frekvensen hos institutets marknadsvärdering. Det är denna volatilitetsjustering som ska användas i beräkningarna i 11 §.

H_M avser den volatilitetsjustering som anges i 16–17 och 20–21 §§.

N_R avser det antal bankdagar som går mellan varje värdering.

T_M avser realisationstiden för den aktuella säkerheten eller exponeringen enligt 19 eller 24 §.

56 kap. Avtal om nettoberäkning

1 § Institutet får ta hänsyn till bilaterala avtal om nettoberäkning vid fastställandet av exponeringsbeloppet i enlighet med bestämmelserna i detta kapitel.

Bilaterala avtal om nettoberäkning är medräkningsbara om de är godtagbara enligt 2–6 §§ och institutet uppfyller hanteringskraven enligt 7–11 §§. För att avtal om nettoberäkning för återköpstransaktioner, värdepapperslån och kapitalmarknadsrelaterade transaktioner ska vara medräkningsbara, ska dessutom kraven i 12–13 §§ vara uppfyllda.

Godtagbara avtal om nettoberäkning

2 § Ett avtal om nettoberäkning ska uppfylla följande villkor.

Avtalet ska vara rättsligt bindande i alla relevanta jurisdiktioner. Avtalet ska göra det möjligt för den part som inte har fallerat under kontraktsvillkoren att stänga alla kontrakt utan dröjsmål vid en utlösande händelse. De utlösande händelserna ska inkludera motpartens insolvens eller konkurs.

Avtalet ska ge upphov till en enda förpliktelse som omfattar alla i avtalet ingående fordringar/skulder som omfattas av nettoberäkning så att, om institutet eller motparten inte fullgör sina betalningsskyldigheter, försätts i konkurs, träder i likvidation, blir föremål för offentligt ackord eller inleder annat obeståndsförfarande, parts skyldighet endast avser nettosumman av fordringarna/skulderna.

Avtalet får inte innehålla villkor som innebär att en icke försumlig part endast behöver betala ett begränsat belopp eller inget belopp alls till den försumliga parten, även om den försumliga parten har en nettofordran på den andra parten.

3 § Institutet ska ha skriftliga och motiverade rättsutlåtanden som visar att överenskommen nettoberäkning med stor sannolikhet kommer att godtas av de behöriga domstolarna och förvaltningsmyndigheterna i de berörda jurisdiktionerna. Av rättsutlåtandena ska det framgå att även om ett avtal om nettoberäkning upphör med anledning av någon sådan händelse som angetts i 2 §, skulle de behöriga domstolarna och

förvaltningsmyndigheterna vid en rättslig prövning med stor sannolikhet anse att institutets fordringar och förpliktelser begränsas till nettosumman av de positiva och negativa marknadsvärdena av samtliga de i avtalet ingående kontrakt som omfattas av nettoberäkning respektive begränsas till nettosumman av samtliga de i avtalet ingående fordringar/skulder som omfattas av nettoberäkning. Bedömningen av utgången av den rättsliga prövningen ska göras utifrån innehållet i

1. gällande rätt inom den jurisdiktion där parterna har sitt respektive säte och, om motpartens eller institutets åtagande gjorts genom en utländsk filial även enligt gällande rätt inom den jurisdiktion där filialen är belägen, enligt vad som anges i 4 §,
2. gällande rätt som enligt avtalet reglerar de individuella kontrakt och fordringar/skulder som omfattas av avtalet, och
3. gällande rätt som reglerar varje avtal eller överenskommelse som är nödvändig för att genomföra avtalet om nettoberäkning.

4 § För det fall parterna har ingått ett avtal om nettoberäkning i vilket flera utländska filialer inkluderas, ska rättsutlåtanden med innebörd som anges i 3 § begäras in från samtliga jurisdiktioner inom vilka filialerna är belägna. Om det för någon av filialerna saknas möjlighet att få rättsutlåtande enligt 3 §, kan dock filialen ändå inkluderas i avtalet, under förutsättning att ett rättsutlåtande finns med innebörden att avtal om nettoberäkning inte kommer att ogiltigförklaras i sin helhet enbart av det skälet att ett sådant avtal inte är juridiskt hållbart för de kontrakt och fordringar/skulder som ingås med sådan filial. Avtal som inkluderar filial som är belägen inom jurisdiktion där nettoberäkning inte är juridiskt bindande, får inte beaktas enligt 1 §.

5 § Ett rättsutlåtande enligt 3 § ska bl. a. innehålla följande:

1. en bedömning som innebär att avtalet om nettoberäkning och de kontrakt respektive fordringar/skulder som omfattas av avtalet inte strider mot lag, förordning eller domstolsavgörande i berörda jurisdiktioner,
2. ett omnämmande av förekommande avtal om nettoberäkning och en hänvisning till nettoberäkningsbestämmelserna i varje sådant avtal, och
3. en bedömning som innebär att avtalet om nettoberäkning med stor sannolikhet skulle anses juridiskt bindande i de situationer som anges i 2 § inom berörda jurisdiktioner, om åtgärder skulle komma att vidtas av en god man, likvidator, konkursförvaltare eller motsvarande i andra jurisdiktioner.

6 § Ett rättsutlåtande ska utfärdas av en extern oberoende juridisk rådgivare med stor erfarenhet på området. Utlåtandet kan vara ställt antingen direkt till institutet eller till en organisation som står bakom det avtal om nettoberäkning som institutet använt sig av. Utlåtandet kan även vara en produkt av att ett flertal institut tillsammans, eller genom organisation som företräder instituten, sökt ett gemensamt rättsutlåtande för ett bestämt avtal om nettoberäkning. Utlåtandet kan vara upprättat för olika slag av avtal om nettoberäkning.

Hanteringskrav

7 § Institutet ska, innan kapitalkravet beräknas, anmäla till Finansinspektionen att ett juridiskt bindande avtal om nettoberäkning finns mellan institutet och en motpart.

Institutet ska intyga

1. att samtliga förutsättningar enligt 2 § är uppfyllda,
2. att institutet har rättsutlåtanden enligt 3–6 §§,
3. att institutet har nödvändiga tekniska system eller manuella rutiner för att beräkna motpartsexponeringar på ett nettobelopp i stället för på ett bruttobelopp, och
4. att institutet har nödvändiga tekniska system eller manuella rutiner för att beräkna den risk som uppkommer när motpartens kontrakt eller skuld upphör.

8 § Institutet ansvarar för dokumentation i varje enskilt fall av avtal om nettoberäkning och rättsutlåtanden. Avtalen om nettoberäkning och rättsutlåtandena ska hållas samlade på ett överskådligt sätt.

9 § Institutet ska löpande kontrollera

1. att dess avtal om nettoberäkning är rättsligt hållbara för aktuella motparter, kontrakt, fordringar/skulder och jurisdiktioner, mot bakgrund av gjorda ändringar i lag och rättspraxis, och
2. att slutsatserna i erhållna rättsutlåtanden är rättsligt giltiga och att de inte är äldre än tolv månader.

Om ett rättsutlåtande är äldre än tolv månader, ska institutet begära in ett nytt rättsutlåtande där det framgår att slutsatserna i det tidigare utlåtandet alltjämt gäller.

10 § Om ett institut får kännedom om att de behöriga myndigheterna i en motparts hemland anmält, antingen direkt till institutet eller till Finansinspektionen, att myndigheten inte anser att ett avtal om nettoberäkning är rättsligt hållbart enligt gällande rätt i det landet, får exponeringsbeloppet inte justeras enligt 1 §. Detta gäller oavsett innehållet i erhållna rättsutlåtanden.

11 § Om ett rättsutlåtande saknar någon uppgift av väsentlig betydelse för huruvida avtal om nettoberäkning får användas, ska institutet bedöma om ett juridiskt bindande avtal om nettoberäkning föreligger. Om institutet bedömer att kraven på ett giltigt avtal om nettoberäkning inte är uppfyllda får exponeringsbeloppet inte justeras enligt 1 §.

Avtal om nettoberäkning för återköpstransaktioner, värdepappers- och råvarulån och kapitalmarknadsrelaterade transaktioner

Godtagbara avtal om nettoberäkning

12 § Utöver att bestämmelserna i 2–11 §§ måste vara uppfyllda, måste de säkerheter som mottagits och de tillgångar som har lånats in inom ramen för avtalet vara av de slag som anges i 55 kap. 2–5 §§.

Hanteringskrav

13 § Kraven i 55 kap. 6–10 §§ ska vara uppfyllda för de tillgångar som avtalet omfattar.

Beräkning av effekten av ett avtal om nettoberäkning på exponeringsbeloppet

14 § För återköpstransaktioner, värdepappers- och råvarulån samt övriga kapitalmarknadsrelaterade transaktioner som omfattas av ett medräkningsbart avtal om nettoberäkning, ska ett nettobelopp, E , ersätta de individuella exponeringsbeloppen för dessa transaktioner.

$$E = \max\{0, \Sigma(\text{Exponeringsbelopp}) - \Sigma(S) + \Sigma(T_{\text{net}}) \times H_T + \Sigma E_{\text{fx}} \times H_{\text{fx}}\}$$

E kan alltså inte vara ett negativt belopp.

Exponeringsbelopp avser varje separat exponering enligt 40 kap., utan hänsyn tagen till säkerheter eller andra kreditriskreducerande åtgärder.

S avser marknadsvärdet på de tillgångar som institutet har lånat, köpt eller mottagit som säkerhet inom nettningsavtalet.

T_{net} avser beloppet av nettopositionen i varje tillgångstyp. Med tillgångstyp avses här värdepapper som emitterats av samma juridiska person, har samma emissionsdatum, samma kontraktsvillkor och har samma realisationstid enligt 55 kap. 16 §.

H_T avser volatilitetsjusteringen för förändringar i marknadsvärdet, H , för respektive tillgång och ska beräknas enligt 55 kap. 16 §.

E_{fx} avser beloppet av nettopositionen (oavsett om den är positiv eller negativ) i varje valuta som inte är avvecklingsvalutan.

H_{fx} avser volatilitetsjusteringen för förändringar i valutakurser och ska beräknas enligt 55 kap. 17 §.

Intern metod för beräkning av nettobelopp

Allmänt

15 § Vid beräkning av nettobelopp för återköpstransaktioner, värdepappers- och råvarulån, marginallån och kapitalmarknadsrelaterade transaktioner som omfattas av avtal om nettoberäkning kan ett institut få använda en intern metod i stället för metoden som anges i 14 §. Derivatkontrakt får inte omfattas av den interna metoden.

16 § Ett institut som enligt 5 kap. 3 § kapitaltäckningslagen fått medgivande att använda en egen riskberäkningsmodell för beräkning av kapitalkrav för marknadsrisk, kan använda den interna metoden om institutet uppfyller kraven i 18–21 §§.

17 § Ett institut som inte har medgivande enligt 5 kap. 3 § kapitaltäckningslagen, kan ansöka om medgivande att använda den interna metoden. En förutsättning för att medgivande ska kunna ges är att kraven i 18–21 och 22 §§ är uppfyllda.

Krav på den interna metoden

18 § Den interna metoden ska ge en uppskattning av den möjliga förändringen av exponeringsbeloppet ($\Sigma E - \Sigma S$).

19 § Vid beräkning av den möjliga värdeförändringen ska följande krav uppfyllas.

1. Beräkningen av den möjliga förändringen av exponeringsbeloppet ska ske dagligen.
2. Ett ensidigt konfidensintervall på 99 % ska användas.
3. För återköpstransaktioner samt värdepappers- och råvarulån ska en innehavsperiod på fem dagar användas. För andra transaktioner ska en innehavsperiod på tio dagar användas.
4. Den effektiva historiska observationsperioden ska uppgå till åtminstone ett år utom i de fall en kortare observationsperiod kan motiveras utifrån en nyligen inträffad ökning av prisvolatiliteten.
5. De historiska tidsserierna ska uppdateras åtminstone var tredje månad.

20 § Den interna metoden ska ta hänsyn till samtliga väsentliga riskfaktorer.

21 § Historiska korrelationer får utnyttjas inom och mellan de olika huvudtyperna av riskkategorier (ränte-, aktie-, råvaru- och valutakursrisk) under förutsättning att institutets system för att mäta dem är tillfredsställande.

Krav på riskhanteringssystemet

22 § Ett institut som inte har medgivande enligt 5 kap. 3 § kapitaltäckningslagen måste uppfylla följande krav för att en intern metod ska få tillämpas.

1. Den interna metoden ska vara väl integrerad med institutets dagliga riskhantering och ligga till grund för rapportering av exponeringar till institutets verkställande ledning.
2. Inom institutet ska det finnas en funktion med ansvar för utformningen och implementeringen av institutets riskhanteringssystem och som rapporterar direkt till den verkställande ledningen. Funktionen ska vara oberoende från positionstaggande enheter.

Inom funktionen ska det finnas tillräckligt många personer med god kompetens om den interna metoden.

Funktionen ska dagligen producera rapporter som baseras på den interna metoden samt analysera dessa rapporter. Funktionen ska också analysera om det är nödvändigt att vidta några åtgärder beträffande limiteringen av exponeringarna.
3. De dagliga rapporterna som den oberoende funktionen producerar ska analyseras av personer som har tillräckliga befogenheter att kunna besluta om minskningar av enskilda positioner och institutets totala riskeponering.
4. Institutet ska ha fastställt styrdokument för hur riskhanteringssystemet ska fungera. Institutet ska ha rutiner som gör att styrdokumentet efterlevs.

5. Den interna metoden ska på ett tillfredsställande sätt mäta risk. Institutet ska kunna verifiera detta genom att regelbundet utföra backtesting av modellen baserad på historisk data för ett år.
6. Institutet ska regelbundet genomföra rigorösa stresstester och resultaten av dessa ska analyseras av den verkställande ledningen och beaktas i utformningen av riskpolicys och limiter.
7. Institutet ska ha rutiner och metoder för att validera metoden. Institutet ska ha validerat metoden innan den börjar användas och ska därefter regelbundet validera den. Metoden ska även valideras om institutet genomfört väsentliga förändringar av modellen, eller om det skett förändringar i institutets positionstagande, eller på marknaden, som kan innebära att modellen inte är ändamålsenlig längre.
Valideringen ska utvärdera om metoden fångar upp alla väsentliga risker och att de antaganden som görs i modellen inte leder till att riskerna över- eller underskattas.
Som en del i valideringsprocessen ska de värderingsmodeller som används vid beräkningen av motpartsexponeringen utvärderas.
Institutet ska regelbundet utföra backtesting. Om backtesting indikerar att modellen inte är tillräckligt korrekt kan Finansinspektionen återkalla medgivandet eller besluta att institutet ska vidta åtgärder så att modellen förbättras.
8. Institutet ska, som ett led i sin regelbundna interna revision, genomföra en granskning av riskhanteringssystemet. Denna granskning ska inbegripa både de affärsdrivande enheterna och den oberoende funktionen som har ansvar för utformningen och implementeringen av riskhanteringssystemet.
9. Institutet ska åtminstone en gång om året se över hela sitt riskhanteringssystem.

Beräkning av effekten av avtal om nettoberäkning på exponeringsbeloppet

23 § Ett nettobelopp ska ersätta de individuella exponeringsbeloppen enligt följande formel:

$$E = \max \{0, [(\Sigma E - \Sigma S) + F]\}$$

där

E är det exponeringsbelopp varje enskild exponering skulle ha om det inte fanns något kreditriskskydd för den.

S är marknadsvärdet på de tillgångar som institutet har lånat, köpt eller mottagit som säkerhet inom avtalet om nettoberäkning.

ΣE är summan av alla E som omfattas av avtalet om nettoberäkning.

ΣS är summan av alla S som omfattas av avtalet om nettoberäkning.

F är möjlig förändring av exponeringsbelopp enligt den interna metoden.

24 § Vid beräkning av kapitalkravet ska föregående dags beräkning av möjlig exponering användas.

Avtal om nettoberäkning för derivatkontrakt

25 § Institutet får justera värdet på exponeringsbeloppet enligt 26–27 §§, för att ta hänsyn till medräkningsbara avtal om nettoberäkning som avser derivatkontrakt.

Beräkning av effekten av avtal om nettoberäkning på exponeringsbeloppet

26 § Institutet får vid beräkningen av summan av positiva marknadsvärden enligt 40 kap. 13 § minska denna med summan av de negativa marknadsvärden som institutet har med samma motpart.

27 § Institutet får vid beräkningen av beloppet för möjlig riskförändring enligt 40 kap. 13 § ersätta detta med ett reducerat belopp, PCE_{red} , som beräknas enligt nedanstående formel:

$$PCE_{red} = 0,4 \times PCE_{brutto} + 0,6 \times NGR \times PCE_{brutto}$$

där

PCE_{red} = det reducerade beloppet för möjlig framtida exponering för kreditrisker för alla kontrakt med en given motpart som ingår i ett medräkningsbart nettningsavtal.

PCE_{brutto} = summan av talen för möjlig riskförändring enligt 40 kap. 13 § föreskrifter om intern riskklassificering, för alla kontrakt med en given motpart som ingår i ett medräkningsbart nettningsavtal och som är beräknade genom att deras nominella belopp multiplicerats med procenttalen i tabellen i 40 kap. 13 § föreskrifter om intern riskklassificering.

NGR = "netto-/bruttokvot"; kvoten mellan nettoersättningskostnaden för alla kontrakt som ingår i ett nettoberäkningsavtal med en given motpart (täljare) och bruttoersättningskostnaden för alla kontrakt som ingår i ett nettoberäkningsavtal med den motparten (nämnaren).

Om nettoberäkningen leder till en nettoskuld vid beräkningen av nettoersättningskostnaden, ska nettoersättningskostnaden sättas lika med noll (0) i ovanstående formel. PCE_{red} kan följaktligen aldrig understiga $0,4 \times PCE_{brutto}$.

Avtal om nettoberäkning för andra skulder och fordringar

28 § Institutet får justera värdet på exponeringsbeloppet enligt 29 § för att ta hänsyn till medräkningsbara avtal om nettoberäkning som avser skulder och fordringar i balansräkningen om bestämmelserna i 2–11 §§ är uppfyllda.

Avtal om nettoberäkning för andra skulder och fordringar är begränsade till ömsesidiga kontantfordringar mellan institutet och dess motpart som utgör lån eller insättningar hos institutet.

Beräkning av effekten av nettningsavtal på exponeringsbeloppet

29 § För de fordringar som avtalet om nettoberäkning omfattar får exponeringsbeloppet bytas ut mot E_{osk} vid beräkningarna av kapitalkravet enligt 39 kap.

$$E_{osk} = \max\{0, (\sum \text{Exponeringsbelopp} - \sum S_{VJ})\}$$

$$S_{VJ} = S \times (1 - H_{fx})$$

Exponeringsbeloppet beräknas enligt 5 kap.

S är skuldernas bokförda värde.

S_{VJ} är skuldernas volatilitetsjusterade belopp.

H_{fx} är faktorn för volatilitetsjustering med hänsyn till förändring i valutakurser och bestäms enligt 55 kap.

57 kap. Övriga kreditriskskydd

Livförsäkringar

1 § Livförsäkring som är pantsatt till förmån för, eller överlåtten på, institutet får betraktas som medräkningsbar säkerhet om villkoren i 2–3 §§ är uppfyllda.

2 § Företaget som tillhandahåller försäkringen uppfyller kriterierna för att betraktas som en kvalificerad utfärdare enligt 53 kap. 3 §.

3 § Följande villkor ska vara uppfyllda:

1. Företaget som tillhandahåller försäkringen ska ha underrättats om pantsättning eller överlåtelsen. Företaget som tillhandahåller försäkringen får inte göra utbetalningar enligt kontraktet, utan institutets samtycke.
2. Försäkringen måste ha ett uppgivet återköpsvärde som inte går att reducera.
3. Institutet måste ha rätt att annullera försäkringen och erhålla återköpsvärdet inom skälig tid om motparten mot vilken institutet har en exponering fallerar.
4. Institutet ska få information om eventuella uteblivna betalningar från försäkringstagarens sida.
5. Avtalet om säkerhetsupplåtelse ska vara rättsligt bindande i alla relevanta jurisdiktioner.

Dessutom måste kreditriskskyddet vara giltigt under hela den underliggande exponeringens löptid.

4 § Medräkningsbar livförsäkring ska betraktas som en garanti utfärdad av företaget som tillhandahåller försäkringen. Vid beräkningen av kapitalkravet enligt 39 kap. ska försäkringen beaktas i enlighet med 53 kap. Det skyddade beloppet ska utgöras av försäkringens återköpsvärde.

Kontanta medel insatta hos annat institut

5 § Kontanta medel som är insatta hos ett annat institut (tredje part), eller kontantliknande instrument som innehas av en tredje part, på annan grund än ett depåförvaringsavtal, får betraktas som medräkningsbar säkerhet om följande villkor är uppfyllda:

1. Avtalet om säkerhetsupplåtelse ska vara rättsligt bindande i alla relevanta juridiktationer.
2. Låntagarens fordran mot tredje part ska vara pantsatt till förmån för, eller överlåten på, institutet.
3. Den tredje parten ska ha underrättats om pantsättningen eller överlåtelsen.
4. Den tredje parten får inte ha möjlighet att göra utbetalningar till någon annan än institutet utan den senares samtycke.
5. Pantsättningen eller överlåtelsen ska vara ovillkorlig och oåterkallelig.

6 § En säkerhet enligt 5 § ska betraktas som en garanti utfärdad av en tredje part. Vid beräkningen av kapitalkravet enligt 39 kap. ska kreditriskskyddet beaktas i enlighet med 53 kap.

58 kap. Kreditriskkydd för beräkning av riskvägt exponeringsbelopp

1 § Bestämmelserna i detta kapitel ska tillämpas av institut som beräknar riskvägt exponeringsbelopp enligt 39 kap. 4 och 10 §§.

Godtagbara kreditriskkydd

2 § Garantier och kreditderivat är godtagbara för att användas vid beräkning av riskvägt exponeringsbelopp enligt 39 kap. 4 och 10 §§, om de är utfärdade av kvalificerade utfärdare av skydd enligt 3 § och uppfyller villkoren enligt 4–11 §§.

Kvalificerade utfärdare av garantier och kreditderivat

3 § Utfärdare av skydd som uppfyller följande krav är kvalificerade:

1. Utfärdaren ska vara ett institut, försäkringsbolag eller återförsäkringsbolag. Utfärdaren kan även vara ett exportkreditorgan men det får i så fall inte omfattas av någon återgaranti från staten.
2. Institutet ska riskklassificera utfärdaren enligt samma regler som gäller för direkta motparter.
3. Utfärdaren ska ha tillräcklig sakkunskap om att tillhandahålla garantier och kreditderivat.

Därutöver ska ett av följande krav vara uppfyllt:

1. Utfärdaren ska omfattas av bestämmelser som motsvarar bestämmelserna i kreditinstitutsdirektivet eller ska vid tidpunkten för när kreditriskskyddet tillhandahölls ha haft en kreditvärdering från ett godkänt kreditvärderingsföretag som motsvarar kreditkvalitetssteg 3 eller bättre för företagsexponeringar.
2. Utfärdaren tillhörde vid tidpunkten för när kreditriskskyddet tillhandahölls, eller vid någon period därefter, en intern riskklass med en PD som är lika med eller lägre än PD förknippad med kreditkvalitetssteg 2 för företagsexponeringar.
3. Utfärdaren tillhör en intern riskklass med en PD som är lika med eller lägre än PD förknippad med kreditkvalitetssteg 3 för företagsexponeringar.

Godtagbara former av skydd

4 § En garanti eller ett kreditderivat ger ett godtagbart skydd om

1. skyddet är direkt, och
2. skyddet omfattar tydligt definierade fordringar som ska kunna identifieras.

Avtalet om skydd får inte innehålla något villkor som är utanför institutets kontroll och som innebär att

1. garantigivaren eller utfärdaren av kreditderivatet har en ensidig rätt att återkalla skyddet,
2. kostnaden för skyddet ökar till följd av en försämrad kvalitet på den skyddade tillgången,
3. garantigivaren eller utfärdaren av kreditderivatet inte längre är skyldig att betala om gäldenären inte betalar i tid, eller
4. det är möjligt för garantigivaren eller utfärdaren av kreditderivatet att förkorta giltighetstiden för garantin eller kreditderivatet.

Avtalet om skydd ska vara juridiskt bindande i alla relevanta jurisdiktioner.

5 § Följande typer av kreditderivat och garantier är godtagbara:

1. Kreditderivat och garantier som endast avser en enda exponering.
2. Kreditderivat och garantier som avser en grupp av exponeringar. Institutet får dock endast tillgodoräkna sig skydd för den exponering inom gruppen som har lägst riskvikt.
3. Kreditderivat och garantier som avser en grupp av exponeringar och kreditderivatet eller garantin är utformat så att det utfaller till betalning när det n :te fallissemanget inträffar. Sådana kreditderivat och garantier är dock endast godtagbara om institutet också har ett annat godtagbart kreditriskskydd för fallissemang 1 till $n-1$, eller att $n-1$ fallissemang redan inträffat. Om detta är fallet får institutet tillgodogöra sig skydd för den tillgång inom gruppen som har lägst riskvikt.

6 § Kreditderivatet eller garantin ska täcka alla kreditförluster som kan uppstå när någon av de händelser som gör att kreditriskskyddet utfaller till betalning inträffar.

7 § Det ska finnas ett skriftligt avtal mellan institutet och den som utfärdat garantin eller kreditderivatet där bestämmelserna och villkoren för kreditriskskyddet anges.

Specifika villkor för garantier

8 § Vid utebliven betalning ska institutet ha rätt att rikta krav på betalning av förfallna belopp mot utfärdaren av garantin utan att först behöva kräva gäldenären.

Specifika villkor för kreditderivat

9 § De händelser som medför att kreditderivatet utfaller till betalning (utlösande händelse) ska minst omfatta att

1. gäldenären underlåter att betala förfallna belopp,
2. gäldenären ställer in betalningarna eller går i konkurs,
3. gäldenären får anstånd att betala förfallna amorteringar och räntor, under förutsättning att anståndet medför en ekonomisk förlust,
4. det sker en annan ändring av betalningsvillkoren än vad som anges i 3 under förutsättning att ändringen medför ekonomisk förlust.

Om gäldenären enligt den underliggande skuldförbindelsen har möjlighet att få anstånd med att betala förfallna belopp under en definierad period, får den utlösande händelsen enligt 1 ta hänsyn till detta. Den utlösande händelsen får inte innehålla en längre period än den som gäller enligt den underliggande skuldförbindelsen.

Om de utlösande händelserna inte omfattar vad som avses i första stycket 3, får kreditderivatet ändå beaktas, men det skyddade beloppet ska reduceras enligt 53 kap. 17 § tredje stycket.

Det ska klart framgå vem eller vilka som avgör om en utlösande händelse har inträffat. Detta avgörande får inte endast åvila utfärdaren av skydd. Köparen av skydd ska ha både rätt och möjlighet att informera utfärdaren av skydd om en utlösande händelse inträffar.

10 § För kreditderivat med kontantavräkning ska institutet ha sådana rutiner att det kan uppskatta risken för förlust på ett tillförlitligt sätt. En bestämd period ska fastställas under vilken institutet har möjlighet att inhämta värderingar av den referensexponeringen efter det att den utlösande händelsen har inträffat.

Om kontantavräkning är villkorad av att köparen av skyddet överför referensexponeringen till utfärdaren av skyddet, ska avtalet innebära att ett eventuellt krav på samtycke till en sådan överföring inte oskäligt fördröjer överföringen.

11 § Även om ett kreditderivats referensexponering inte exakt motsvarar den exponering som institutet vill skydda är kreditderivatet godtagbart, om följande villkor är uppfyllda:

1. Referensexponeringen avser samma motpart.
2. Referensexponeringen är rankad lika med, pari passu, eller sämre än den skyddade tillgången i händelse av konkurs.
3. Det finns sådana korsvisa klausuler mellan referenstillgången och den skyddade tillgången som innebär att om låntagaren fallerar (t.ex. ställer in betalningarna) på andra lån som denne har upptagit, kommer detta att behandlas som om ett fallissemang har inträffat även för referenstillgången.

12 § Om kreditderivatet medger eller stadgar att det ska ske fysisk avveckling, ska avtalet reglera vilka lån, obligationer eller ansvarsförbindelser som får levereras. Om institutet har för avsikt att leverera någon annan skuldförbindelse än den underliggande exponeringen, ska institutet ha försäkrat sig om att denna skuldförbindelse är tillräckligt likvid för att institutet ska kunna förvärva den.

Hanteringskrav

13 § Institutet ska ha fastställda riktlinjer för användningen av garantier och kreditderivat som ansluter till institutets övergripande strategi för riskhantering. Institutet ska ha rutiner och system för att följa upp och hantera eventuella koncentrationer av kreditrisk som uppkommer på grund av användningen av dessa skydd.

14 § Institutet ska ha en process för att upptäcka om korrelationen mellan kreditvärdigheten hos utfärdaren av kreditriskskyddet och kreditvärdigheten hos gäldenären till den underliggande exponeringen är för hög till följd av faktorer som inte är systematiska riskfaktorer.

Underavsnitt L4 Egen riskberäkningsmodell (Value at Risk, så kallad VaR-modell)

59 kap. Egen riskberäkningsmodell

Allmänna bestämmelser

1 § I detta avsnitt anges de krav och villkor som ska vara uppfyllda för att ett institut ska få tillstånd i enlighet med 5 kap. 3 § kapitaltäckningslagen att beräkna kapitalkravet med en egen riskberäkningsmodell (Value at Risk, så kallad VaR-modell).

En ansökan om att få använda en VaR-modell kan avse endast delar av den verksamhet som är föremål för beräkning av kapitalkrav för marknadsrisk.

Risikfaktorer

2 § Det antal riskfaktorer som VaR-modellen tar hänsyn till ska stå i rimlig proportion till den aktivitet och de risker som institutet har på olika marknader. Som ett minimum ska följande riskfaktorer beaktas:

- Beträffande ränterisk ska modellen innehålla en uppsättning riskfaktorer som motsvarar marknadsräntorna i varje valuta som institutet har en position i. För valutor där ränteriskerna är av väsentlig storlek ska avkastningskurvan delas upp i åtminstone sex segment för att hänsyn ska kunna tas till variationer i volatiliteten utmed avkastningskurvan. För valutor med stora risker och där institutets positio-

ner värderas utifrån olika avkastningskurvor, ska metoden också ta hänsyn till risken att det inte föreligger fullständig korrelation mellan dessa avkastningskurvors rörelser.

- Beträffande valutakursrisk ska modellen ta hänsyn till de individuella valutor (inklusive guld) som institutet har väsentliga positioner i. Positioner i fonder som har valutakursrisk ska behandlas enligt 13 kap. 5 § eller, om detta inte är möjligt, enligt 13 kap. 6–7 §§.
- Beträffande aktiekursrisk ska modellen innehålla åtminstone en separat riskfaktor för varje marknad som institutet har väsentliga positioner i.
- Beträffande råvarurisk ska modellen ta hänsyn till åtminstone en separat riskfaktor för varje råvara som institutet har väsentliga positioner i. Vid exponeringar av väsentlig storlek ska modellen även ta hänsyn till risken av att det inte föreligger perfekt korrelation mellan likartade råvaror samt exponering för förändring i terminspriser som uppstår vid bristande överensstämmelse av löptider.

Kvantitativa krav

3 § Följande kvantitativa krav ska uppfyllas för att en VaR-modell ska få användas vid beräkning av kapitalkravet.

1. VaR ska beräknas dagligen och med användande av ett ensidigt konfidensintervall på minst 99 procent.
2. Vid beräkningarna ska en innehavsperiod på tio affärsdagar användas. Institutet kan tillåtas att använda ett VaR-värde beräknat utifrån en kortare innehavsperiod om det räknas upp så att det motsvarar en innehavsperiod på tio dagar.
3. Den historiska observationsperioden ska uppgå till minst ett år utom i de fall en kortare observationsperiod kan motiveras utifrån en nyligen inträffad ökning av prisvolatiliteterna. Om dataserier inte existerar för ett helt år kan institutet tillåtas använda syntetiska tidsserier. Om ett institut använder en metod där indata viktas måste den effektiva observationsperioden vara minst ett år, dvs. den genomsnittliga vägda tiden avseende de individuella observationerna får inte understiga sex månader.
4. De historiska tidsserierna ska uppdateras åtminstone var tredje månad eller vid varje väsentlig förändring av marknadsförhållandena.
5. Historiska korrelationer får utnyttjas inom och mellan de olika huvudtyperna av riskkategorier (ränte-, aktie-, råvaru- och valutakursrisker), under förutsättning att institutets system, rutiner och metoder för att mäta dem är tillfredsställande.
6. För positioner i optioner gäller dessutom följande krav:
 - a) modellen ska även omfatta den icke-linjära förändringen av optionspriserna,
 - b) för optionspositioner ska modellen täcka volatiliteten i den underliggande tillgångens pris (dvs. vega-risken).

Kvalitativa krav

4 § Följande krav ska uppfyllas för att en VaR-modell ska få användas vid beräkning av kapitalkravet.

Riskhanteringssystem

Inom institutet ska det finnas ett väl utvecklat riskhanteringssystem som innefattar bland annat dokumenterade limiter för vilka risker som får tas på olika nivåer inom institutet, tydliga risk- och resultatrapporter, ansvarsbeskrivningar för berörd personal och beredskap att möta extraordinära stressituationer på marknaderna. I en av institutet fastställd riskpolicy eller i andra motsvarande dokument ska det utförligt och fullständigt redogöras för institutets rutiner avseende riskhanteringen samt hur ansvaret för riskhanteringen är fördelat.

Institutet ska ha betryggande datasystem och rutiner för kontroll av affärshantering, risker och limiter, för att kunna få nödvändig information om när utvecklingen inom ett affärsområde avviker från de riktlinjer som tidigare fastlagts.

Inom institutet ska det finnas en enhet med uppgift att verifiera affärsbekräftelser, räntor, aktie-, råvaru- och valutakurser och övriga värden som registreras i datasystemen och som kan påverka marknadsvärderingen och riskberäkningen. Enheten ska vara åtskild från positionstagande enheter.

Dokumentation av modellen

Institutet ska ha utarbetat en skriftlig dokumentation som ska innehålla en fullständig beskrivning av modellen.

Modellens integrering i institutets verksamhet

Modellen ska vara väl integrerad med institutets dagliga marknadsvärderings- och riskkontrollsystem och ligga till grund för rapporteringen av marknadsrisker till institutets verkställande ledning. Institutet ska ha använt modellen under åtminstone ett års tid.

Styrelse och verkställande ledning

Institutets styrelse och verkställande ledning ska vara aktivt involverad i utformningen av institutets riskhanteringssystem och uppföljningen av marknadsrisker. De dagliga rapporterna över marknadsrisker ska analyseras av ansvariga personer med tillräckliga befogenheter för att kunna besluta om minskningar i såväl de enskilda handlarnas positioner som institutets totala riskexponering.

Riskkontrollfunktion

Inom institutet ska det finnas en funktion som är ansvarig för utformningen och implementeringen av institutets riskhanteringssystem och som rapporterar direkt till verkställande ledningen inom institutet. Funktionen ska också ha ansvaret för att validera VaR-modellen.

Funktionen ska vara åtskild från positionstagande enheter.

Stresstester

Institutet ska regelbundet och frekvent genomföra rigorösa stresstester och resultaten av dessa ska analyseras av den verkställande ledningen och beaktas vid utformningen av riskpolicys och limiter. Stresstesterna ska vara relevanta för den typ av positioner som institutet har. Stresstesterna ska särskilt beakta risker som fångas upp på ett ofullständigt sätt, eller inte alls, i VaR-modellen. Det ska finnas stresstester som tar hänsyn till att det kan ta tid att säkra eller hantera positionerna under svåra marknadsförhållanden.

Internrevision och granskning

Institutet ska, som ett led i sin regelbundna interna revision, granska institutets rutiner, metoder och system för beräkning och rapportering av marknadsrisk. Denna granskning ska inbegripa både de affärsdrivande enheternas, back-office enheternas och de fristående riskkontrollenheternas verksamheter.

Minst en gång om året ska institutet se över hela sitt riskhanteringssystem. Denna översyn ska åtminstone omfatta

- dokumentationen av riskhanteringssystemet,
- riskkontrollens organisation,
- integriteten i de datasystem som används,
- tillvägagångssättet för att godkänna metoder för riskberäkning och värderingssystem som används såväl inom front-, middle- som back-office,
- vilka marknadsrisker som fångas upp av metoderna för riskberäkning,
- vilken dokumenterad utvärdering som gjorts när betydande förändringar genomförts i metoderna för riskberäkning,
- i vilken utsträckning data för positionerna är riktig och fullständig,
- antagandena om korrelationer och volatiliteter som görs i modellen,
- riktigheten i värderingarna och riskberäkningarna,

- tillförlitligheten och oberoendet i de informationskällor som används för modellen, och
- principerna för hur backtesting genomförs.

Institutets interna revisorer ska också granska efterlevnaden av samtliga bestämmelser, inklusive den om VaR-modellens integrering i den dagliga riskhanteringen, i detta kapitel.

Specifik risk

5 § För att få Finansinspektionens medgivande att beräkna kapitalkravet för den specifika risken i ränte- eller aktieanknutna finansiella instrument måste kraven i 6–10 §§ vara uppfyllda. Ett institut som har en VaR-modell som inte uppfyller kraven ska beräkna kapitalkravet för den specifika risken enligt de standardiserade metoderna i 13 kap.

6 § För beräkning av den specifika risken måste modellen

1. förklara den historiska prisvariationen i portföljen,
2. fånga upp koncentration i fråga om omfattning och förändring av portföljens sammansättning,
3. vara robust mot ogynnsamma marknadsbetingelser,
4. vara känslig för väsentliga idiosynkratiska skillnader mellan liknande men ej identiska positioner,
5. fånga upp risken för oförutsedda händelser, och
6. vara validerad genom backtesting, utförd för att utvärdera om den specifika risken fångas upp.

Om institutet riskerar att utsättas för oförutsedda händelser som inte fångas upp av VaR-modellen, till följd av att denna baseras på en innehavsperiod på tio dagar och på ett 99-procentigt konfidensintervall, ska institutet ta hänsyn till dessa händelser i sin interna kapitalutvärdering.

7 § Institutets modell får inte underskatta risken i illikvida positioner och positioner för vilka det saknas väl etablerade och tillgängliga priser. Om det saknas tillräckligt med tillförlitlig prisdata för sådana positioner får prisdata för andra finansiella instrument användas. Detta får dock endast ske om det inte kan antas att modellen därmed underskattar risken.

8 § Vid beräkningen av kapitalkravet ska institutet också ha en metod för att beräkna ett tillägg för den risk för fallissemang som VaR-modellen inte fångar upp. Institutets metod och därmed sammanhängande rutiner ska säkerställa att risken för fallissemang beräknas på ett tillfredsställande sätt.

Allmänna råd

För att metoden och rutinerna ska kunna anses tillfredsställande bör relevanta bestämmelser i kapitlet om IRK-metoden vara uppfyllda.

9 § Om ett institut inte har en metod för att beräkna tillägget för risken för fallissemang som uppfyller bestämmelserna i 8 §, ska institutet beräkna tillägget med antingen schablonmetoden för kreditrisker eller IRK-metoden.

10 § För en position i en värdepapperisering som, om den skulle ha ingått i den övriga verksamheten, skulle ha fått en riskvikt på 1.250 % eller dragits av från kapitalbasen, gäller följande bestämmelser vid beräkningen av tillägget för risken för fallissemang.

Tillägget för risken för fallissemang i en sådan värdepapperiseringsposition ska utgöras av ett kapitalkrav på 100 %. Institutet får dock i stället beräkna tillägget på annat sätt om institutet lever upp till bestämmelserna i 6–8 §§ och om därutöver följande krav är uppfyllda:

1. Institutet ska aktivt handla med positioner i värdepapperiseringar.
2. Institutet ska kunna styrka att det för exponeringar i värdepapperiseringar finns likvida tvåvägspriser (köp/sälj). När det gäller värdepapperiseringar som enbart bygger på kreditderivat räcker det med att det finns sådana priser för alla ingående riskkomponenter.

3. Institutet ska ha tillräckligt med prisdata för att säkerställa att institutets metod fångar upp risken för fallissemang i positionerna.

Validering

11 § Institutet ska ha rutiner och metoder för att validera VaR-modellen. Institutet ska ha validerat modellen innan den börjar användas. Institutet ska därefter regelbundet validera modellen. Modellen ska även valideras om institutet genomfört väsentliga förändringar av modellen, eller om det skett förändringar i institutets positionstagande, eller på marknaden, som kan innebära att modellen inte är ändamålsenlig längre.

12 § Valideringen ska utvärdera om modellen fångar upp alla väsentliga risker och att de antaganden som görs i modellen inte leder till att riskerna över- eller underskattas.

Valideringen ska omfatta backtesting i enlighet med 14 §. Institutet ska också utforma egna valideringsmetoder som är avpassade till institutets risker och typer av positioner.

Som ett led i valideringen ska institutet använda hypotetiska portföljer för att kunna utvärdera hur modellen fångar upp förhållanden som kan tänkas uppstå i positionstagandet.

13 § Institut som fått medgivande att använda sin VaR-modell för att beräkna specifik risk och som enligt 8 § använder en egen metod för att beräkna tillägget för risken för fallissemang, ska ha rutiner för att validera denna metod.

Backtesting

14 § Institutet ska kontrollera VaR-modellens riktighet genom att dagligen utföra en så kallad backtesting. Denna ska för varje bankdag ge en jämförelse mellan det värde på risk som institutets modell genererat för portföljens positioner vid dagens slut och det resultat dessa positioner gett upphov till vid slutet av påföljande bankdag.

Institutet ska kunna genomföra backtesting med avseende på både faktiskt och hypotetiskt resultat. Det faktiska resultatet får inte innehålla provisioner, avgifter och nettoräntetäkter. Backtesting med avseende på hypotetiskt resultat är baserat på en jämförelse mellan portföljens värde vid dagens slut och, under antagande om oförändrade positioner, dess värde vid slutet av påföljande dag.

Finansinspektionen avgör vilken av de två typerna av backtesting som institutet ska använda vid fastställandet av multiplikatorn enligt 16 §.

Beräkning av kapitalkrav

15 § Ett instituts kapitalkrav ska uppgå till det som är högst av

1. föregående dags VaR-värde som beräknats enligt 2–3 §§, och
2. medelvärdet av de dagliga VaR-värden som enligt bestämmelserna i 2–3 §§ beräknats utifrån de närmast föregående sextio bankdagarna, multiplicerat med en för institutet individuellt fastställd multiplikator.

Principerna för hur multiplikatorn bestäms anges i 16 §.

Om institutet fått medgivande att använda sin VaR-modell för beräkning av kapitalkravet för den specifika risken ska det tillägg för risken för fallissemang, som beräknats enligt 8–10 §§, adderas till värdena enligt 1 och 2.

Multiplikatorn

16 § Den lägsta multiplikator ett institut kan få bestäms av hur väl institutet uppfyller de kvalitativa krav som anges i 4 §. Den lägsta multiplikator som kan erhållas är 3.

Institutets multiplikator ökar därefter med en plusfaktor som är beroende av resultaten som erhålls vid den backtesting som dagligen ska genomföras. Plusfaktorn kan variera från 0 till 1 och bestäms enligt nedanstående tabell utifrån det antal överskridanden som konstaterats genom institutets backtesting under de närmast föregående 250 bankdagarna. Ett överskridande är den förändring av portföljens värde för en dag som överskrider VaR-värdet enligt modellen för denna dag. Institutet ska på ett konsekvent

sätt beräkna överskridandena baserade på antingen faktiska eller hypotetiska förändringar av portföljens värde. För att bestämma plusfaktorn ska antalet överskridanden bedömas åtminstone kvartalsvis.

<i>Antal överskridanden</i>	<i>Plusfaktor</i>
Färre än 5	0,00
5	0,40
6	0,50
7	0,65
8	0,75
9	0,85
10 eller fler	1,00

Om antalet överskridanden indikerar att modellen inte är tillräckligt korrekt kan Finansinspektionen återkalla medgivandet eller ålägga institutet att vidta åtgärder så att modellen förbättras.

För att Finansinspektionen ska ha möjlighet att kontinuerligt övervaka plusfaktorernas lämplighet ska institutet snarast och senast inom fem arbetsdagar underrätta Finansinspektionen om överskridande som konstaterats vid institutets backtesting.

Utveckling av VaR-modellen

17 § Om nya metoder och tekniker för att utforma eller validera VaR-modeller blir kända, ska institutet beakta dessa.

Underavsnitt L5 Internmätningmetoden för operativ risk

60 kap. Internmätningmetoden för operativ risk

1 § Ett institut får efter medgivande av Finansinspektionen beräkna kapitalkravet för operativ risk enligt en internmätningmetod.

Kvalificeringskriterier

2 § Ett medgivande att beräkna kapitalkravet enligt en internmätningmetod förutsätter att kraven i detta avsnitt är uppfyllda.

3 § Institutet ska ha av styrelsen fastställda styrdokument för hantering och utvärdering av sin exponering mot operativa risker. Styrdokumenten ska även innefatta extrema händelser med stor inverkan på institutets verksamhet. Av styrdokumenten ska, utöver institutets tillämpade definition av operativ risk, framgå vilka former av operativ risk som är aktuella i verksamheten.

4 § Institutets internmätningmetod för operativ risk ska vara väl integrerad med dess dagliga rutiner för att hantera risk. Syftet med och tillämpningen av internmätningmetoden får inte enbart vara att uppfylla Finansinspektionens krav. Institutets internmätningmetod ska

1. ge stöd och möjlighet till att förbättra hanteringen av de operativa riskerna,
2. vara till nytta för styrningen och kontrollen av de operativa riskerna,
3. vidareutvecklas vartefter institutet får mer erfarenhet av att hantera operativa risker.

5 § Institutet ska ha en oberoende riskhanteringsenhet för operativ risk som ansvarar för att institutets riskhanterings- och riskmätningssystem fungerar på ett tillfredsställande sätt. Riskhanteringsenheten ska vara oberoende från institutets affärsenheter, vilket ska säkerställa att riskhanteringsenhetens arbete kan genomföras utan intressekonflikter och på ett opartiskt och effektivt sätt.

6 § Institutet ska ha en intern rapporteringsstruktur upp till styrelse och ledning. Strukturen ska utformas så att berörda funktioner inom institutet får regelbunden och relevant information om exponeringar mot operativa risker och om förluster relaterade till operativa risker. Institutet ska ha rutiner för att kunna vidta lämpliga korrigerande åtgärder utifrån informationen.

7 § Institutet ska ha beredskaps- och kontinuitetsplaner för att säkerställa att det kan upprätthålla verksamheten och begränsa förlusterna om en allvarlig störning inträffar i verksamheten.

8 § Institutets riskhanteringssystem ska vara dokumenterat. Det ska framgå av dokumentationen hur institutet uppfyller kraven som ställs i detta avsnitt.

Institutet ska dels ha rutiner för att säkerställa att riskhanteringssystemet överensstämmer med dessa föreskrifter, dels riktlinjer för hur det ska hantera situationer då riskhanteringssystemet inte överensstämmer med de interna rutinerna.

9 § Riskhanterings- och riskmätningssystemen ska regelbundet ses över av interna och/eller externa revisorer.

10 § Institutet ska regelbundet genomföra en intern validering av riskmätningssystemet som beaktar både kvantitativa och kvalitativa faktorer.

Valideringen ska dokumenteras.

Beräkning av kapitalkrav

11 § Vid beräkning av kapitalkravet för operativ risk ska både förväntad och oförväntad förlust beaktas. Finansinspektionen kan medge undantag från detta om institutet kan visa att förväntad förlust beaktas på ett tillfredsställande sätt.

För att förväntad förlust ska kunna undantas från beräkningen ska

1. institutet kunna visa att den förväntade förlustnivån är förutsägbar och skäligen stabil över tiden,
2. institutet kunna täcka de förväntade förlusterna med den förväntade vinsten under kommande ettårsperiod, och
3. institutet dokumentera hur de förväntade förlusterna skattas och hur de beaktas.

12 § Vid beräkningen av de operativa riskerna ska extrema händelser som kan ge allvarliga konsekvenser beaktas, för att uppnå en statistisk säkerhetsnivå som är jämförbar med ett konfidensintervall på 99,9 % under en ettårsperiod. Ett institut som inte räknar direkt på konfidensintervallet 99,9 % kan räkna på en lägre konfidensnivå och sedan skala upp kapitalkravet till 99,9 %. Ett institut som använder skalning ska kunna visa att metodiken är trovärdig och tillförlitlig.

13 § Institutets riskmätningssystem för operativ risk ska omfatta vissa grundläggande delar för att uppfylla den statistiska säkerhetsnivån i 12 §. Dessa delar ska innefatta användning av intern och extern data, scenarioanalys och faktorer som avspeglar affärsmiljön samt interna kontrollsystem enligt vad som anges i 17–29 §§.

Institutet ska ha en väldokumenterad metod för hur dessa fyra delar kombineras i riskmätningssystemet för operativ risk.

14 § Riskmätningssystemet ska beakta de avgörande riskfaktorer som bestämmer formen av fördelningskurvans ytterområde i förlustskattningarna.

15 § Antaganden om korrelation beträffande förluster för operativa risker som är hänförliga till olika händelsetyper får användas om institutet kan visa att mätningen av korrelationer är sunda, genomförda med integritet och beaktar den osäkerhet som omger alla sådana skattningar, särskilt under kritiska perioder. Institutet ska validera korrelationsantagandena genom lämpliga kvantitativa och kvalitativa metoder.

16 § Riskmätningssystemet ska vara systematiskt och konsekvent, och dess olika komponenter ska inte inbördes vara motsägelsefulla eller ge upphov till dubbelräkning av kapitalbehov eller riskreducerande åtgärder.

Intern data

17 § Internt framtagen data för operativ risk ska baseras på en föregående observationsperiod på minst fem år. När institutet för första gången tillämpar en internmätningssmetod räcker det med en observationsperiod på tre år första året, och på fyra år andra året.

18 § Institutet ska kunna hänföra sina uppgifter om interna förluster till de affärsområden som definieras i 30 kap. 8 § och de händelsetyper som framgår av tabell 1.

Allmänna råd

Internt får institutet klassificera förlusterna på annat sätt, men förlusterna ska även kunna klassificeras enligt de fördefinierade affärsområdena och händelsetyperna.

Tabell 1

Händelsetyp	Definition
Interna bedrägerier	Förluster till följd av handlingar som är avsedda att bedra, tillskansa sig egendom eller kringgå bestämmelser, lagstiftning eller företagets policy, med undantag för förluster som orsakats av diskriminering eller som sammanhänger med social eller kulturell mångfald, och som involverar åtminstone en intern part.
Externa bedrägerier	Förluster till följd av tredje mans handlingar i syfte att undanhålla, tillskansa sig egendom eller kringgå lagstiftning.
Anställningsförhållanden och arbetsmiljö	Förluster till följd av handlingar som inte är förenliga med lagar och avtal om anställning, hälsa och säkerhet, till följd av betalning av skadestånd för personskada, däribland även förluster som orsakats av diskriminering eller som sammanhänger med social eller kulturell mångfald.
Kunder, produkter och affärspraxis	Förluster till följd av att en professionell förpliktelse mot vissa kunder (inbegripet krav på förtroende och lämplighet) inte uppfyllts oavsiktligt eller genom försumelse, eller förluster till följd av produkternas karaktär eller utformning.
Skador på materiella tillgångar	Förluster som uppkommer genom förlust av eller skada på materiella tillgångar till följd av naturkatastrofer eller andra händelser.
Avbrott och störning i verksamhet och system	Förluster till följd av avbrott i affärsverksamheten eller till följd av systemfel.
Transaktionshantering och processtyrning	Förluster till följd av misslyckad transaktionsbehandling eller processtyrning i samband med kontakter med handelspartner och säljare.

19 § Institutet ska på Finansinspektionens begäran tillhandahålla de uppgifter som anges i 18 §. Institutet ska ha dokumenterade kriterier för att hänföra förluster till de specificerade affärsområdena och händelsetyperna.

De förluster som beror på operativa risker men som kommer till uttryck i form av kreditförluster och som tidigare har inkluderats i de interna databaserna för kreditrisk, ska registreras i databasen för operativ risk och identifieras separat. Dessa förluster kommer inte att omfattas av kapitalkrav för operativ risk så länge de behandlas som kredit-

risk vid beräkningen av kapitalkravet. Operativa risker som kommer till uttryck i form av marknadsriskerna ska däremot omfattas av kapitalkravet för operativ risk.

20 § Institutets uppgifter om interna förluster ska täcka alla väsentliga verksamheter och exponeringar. Om institutet utelämnar några verksamheter eller exponeringar, ska institutet kunna motivera att dessa, varken enskilt eller tillsammans, skulle få någon väsentlig effekt på de övergripande riskskattningarna. Institutet ska fastställa lämpliga tröskelvärden för rapportering av interna förlustuppgifter. Den oberoende granskningsfunktionen ska regelbundet granska att uppgifterna om interna förluster är tillräckligt täckande.

21 § Utöver information om bruttoförlustbelopp ska institutet även lagra datum för händelserna, eventuella återvinningar av bruttoförlustbelopp, samt en beskrivning av de utlösande faktorerna eller orsakerna till förlusten.

Allmänna råd

Även om det inte krävs att institutet samlar data om incidenter, anser Finansinspektionen att sådana data skulle vara till nytta för att öka medvetenheten kring institutets riskprofil och möjligheten att förbättra riskhanteringen.

22 § Det ska finnas särskilda kriterier för att fördela förluster som uppstått till följd av en händelse inom en central funktion eller en verksamhet som omfattar mer än ett affärsområde. Det ska även finnas kriterier för att fördela förluster till följd av flera sammanhängande förluster som inträffat över tiden.

23 § Institutet ska ha dokumenterade rutiner för att bedöma hur registrerade förlustuppgifter är fortsatt relevanta. Institutet ska bland annat ta hänsyn till situationer då individuella bedömningar, uppräknade belopp och andra justeringar får tillämpas, samt i vilken utsträckning de får användas och vem som har tillåtelse att fatta sådana beslut.

Extern data

24 § Institutet ska i riskmätningssystemet för operativ risk använda relevant extern data, särskilt när det finns anledning att tro att institutet skulle kunna utsättas för ovanliga, men potentiellt allvarliga, förluster. Institutet ska på ett systematiskt sätt fastställa i vilka situationer extern data ska användas, och även avgöra vilka metoder som ska användas för att föra in uppgifterna i riskmätningssystemet. Villkoren och rutinerna för att använda extern data ska regelbundet ses över, dokumenteras och granskas av den oberoende granskningsfunktionen.

Allmänna råd

Extern data från konsortier kan vara relevant extern data under förutsättning att den innehåller data som är homogent klassificerad och innehåller information som är heltäckande och tillförlitlig. I de fall extern data från konsortier inte är tillräcklig för att få information om svanshändelser, kan data som är offentligt tillgänglig ge användbar information.

Institut som endast använder offentligt tillgänglig data bör vara extra uppmärksamma på att datan är lämplig, representativ och relevant för institutets affärsinriktning och riskprofil.

Scenarioanalys

25 § Institutet ska använda scenarioanalyser som bygger på expertutlåtanden tillsammans med externa uppgifter, för att utvärdera sin exponering mot extrema händelser. Rimligheten i analyserna ska granskas regelbundet genom jämförelse med faktiska förluster.

Allmänna råd

En scenarioanalys kan även användas för att ge information om institutets samlade exponering mot operativa risker.

Affärsmiljö och interna kontrollsystem

26 § Institutets interna riskbedömningsmetod ska beakta centrala faktorer i affärsmiljön och i de väsentliga interna kontrollfaktorer som kan förändra institutets riskprofil med avseende på operativ risk.

27 § Institutet ska kunna motivera sitt val av varje betydelsefull riskfaktor på grundval av erfarenhet och expertutlåtanden om de berörda affärsområdena.

28 § Riskfaktorernas känslighet för förändringar och den relativa vikten för de olika faktorerna ska vara väl underbyggd. Utöver att beakta förändringar till följd av förbättrad riskkontroll, ska institutet även beakta potentiella riskökningar till följd av verksamhetens ökade komplexitet eller ökad omsättning.

29 § Användandet av dessa riskfaktorer ska dokumenteras och omfattas av oberoende granskning. Rutinerna för detta och resultaten ska valideras och omvärderas kontinuerligt genom att de jämförs med faktiska interna förluster och relevanta externa uppgifter.

Försäkring och andra mekanismer för risköverföring till tredje part

30 § Institutet får tillgodoräkna sig försäkring som risköverföring om villkoren i 31–38 §§ är uppfyllda.

31 § Försäkringsgivaren ska dels ha tillstånd av en tillsynsmyndighet att tillhandahålla försäkringar eller återförsäkringar, dels ha en skaderegleringsförmåga som getts en värdering motsvarande kreditkvalitetssteg 3 eller bättre.

32 § Försäkringen ska ha en ursprunglig löptid på minst ett år. För försäkringar med en återstående löptid på mindre än ett år ska institutet successivt göra större nedsättningar som avspeglar försäkringens minskande återstående löptid, upp till en fullständig nedsättning för försäkringar med en återstående löptid på 90 dagar eller mindre.

Försäkringen ska ha en uppsägningstid på minst 90 dagar.

33 § Försäkringen får inte innehålla några undantag eller begränsningar som utlöses av en tillsynsmyndighets åtgärder. Försäkringen får heller inte innehålla några undantag eller begränsningar som om institutet skulle gå i konkurs, hindrar konkursförvaltaren eller likvidatorn från att söka återvinna skador som åsamkats eller kostnader som orsakats institutet. Detta gäller dock inte i fråga om händelser som inträffat efter inledandet av konkursförvaltningen eller likvidationsförfarandet.

Försäkringen får däremot undanta böter, viten och skadestånd som en tillsynsmyndighet ålagt institutet.

34 § Vid beräkning av försäkringens effekt ska försäkringsskyddet vägas in på ett sätt som är öppet och som ansluter till den faktiska sannolikhet för förluster och för deras effekter som använts vid den övergripande beräkningen av kapitalkravet för operativ risk.

35 § Försäkringen ska tillhandahållas av tredje part. Vid försäkringar genom captivebolag och närstående företag ska exponeringen överföras på en oberoende tredje part, till exempel genom återförsäkring, som uppfyller kvalifikationskriterierna.

36 § Institutet ska ha styrdokument för att godta en risköverföring genom försäkring.

37 § För att få tillgodoräkna risköverföring genom försäkringar ska institutet genom tillämpning av avdrag eller nedsättningar av försäkringsbeloppet beakta följande faktorer:

1. Försäkringens återstående löptid, om denna är mindre än ett år, enligt vad som anges i 32 §.
2. Försäkringens uppsägningstid, om denna är kortare än ett år.
3. Osäkerhet i fråga om utbetalningen samt risken för obalanser i försäkringsskyddet när det gäller försäkringens täckning.

38 § Den minskning av kapitalkravet som nås till följd av att institutet tillgodoräknar försäkring, får inte överstiga 20 % av kapitalkravet för operativ risk utan de riskreducerande åtgärderna.

39 § Institutet får använda andra mekanismer för risköverföring till tredje part om det kan visa att en märkbar riskreducerande effekt uppnås. Som annan mekanism för risköverföring avses inte utläggning av en verksamhet.

Ansökan om att använda en internmättningsmetod på koncernnivå

40 § Om ett moderinstitut eller ett finansiellt holdingföretag inom EES avser att tillämpa en internmättningsmetod tillsammans med dotterföretagen ska ansökan innehålla en beskrivning av den metod som används för att fördela kapitalkrav för operativ risk på de olika koncernenheterna.

I sin ansökan ska institutet ange om diversifieringseffekter är avsedda att beaktas i riskmätningssystemet och hur det i så fall sker.

Kombination av metoder

41 § Ett institut får tillämpa en internmättningsmetod tillsammans med antingen bas- eller schablonmetoden, förutsatt att följande villkor är uppfyllda.

1. Alla institutets operativa risker ska täckas. Finansinspektionen ska ha godkänt den metod som ska tillämpas för att täcka olika verksamheter, geografiska områden, juridiska enheter eller andra relevanta indelningar som fastställts internt.
2. Kvalifikationskriterierna ska vara uppfyllda för de delar av verksamheten som omfattas av en schablon- respektive internmättningsmetod.
3. En internmättningsmetod ska redan från början täcka en betydande del av institutets operativa risker.
4. Institutet ska successivt införa internmättningsmetoden för en väsentlig del av verksamheten enligt en tidsplan som godkänts av Finansinspektionen.

42 § I undantagsfall kan medgivande ges till ett institut att tillämpa en internmättningsmetod tillsammans med antingen bas- eller schablonmetoden, trots att 41 § 3 eller 4 inte är uppfyllda.

Underavsnitt L6 Avancerad riskmetod för motpartsrisk

61 kap. Den avancerade riskmetoden för motpartsrisk

Allmänna bestämmelser

1 § Institutet kan få medgivande att använda en intern modell för att beräkna riskvägt exponeringsbelopp för motpartsrisken i följande typer av transaktioner:

1. Derivatkontrakt.
2. Återköpstransaktioner.
3. Värdepappers- och råvarulån.
4. Marginallån.

Medgivandet kan avse följande kombinationer av transaktioner:

1. Samtliga typer av transaktioner enligt först stycket.
2. Återköpstransaktioner, värdepappers- och råvarulån samt marginallån.
3. Endast derivatkontrakt.

2 § För att institutet ska kunna få medgivande att använda en intern modell ska kraven och villkoren i detta kapitel vara uppfyllda.

3 § Institutet kan få medgivande att stegvis implementera den interna modellen för de olika transaktionstyperna. Under införandeperioden ska marknadsvärderingsmetoden eller riskmetoden användas.

4 § Ett institut som fått medgivande enligt 1 § att använda en intern modell för att beräkna riskvägt exponeringsbelopp för motpartsrisk, får inte gå över till att använda marknadsvärderingsmetoden eller riskmetoden utan Finansinspektionens medgivande.

5 § Ett institut som fått medgivande att använda en intern modell ska beräkna löptiden för nettningsmängderna enligt 43 kap. 11 §.

Beräkning av exponeringsbelopp

6 § För varje nettningsmängd ska exponeringsbeloppet beräknas enligt 7–14 §§.

7 § Institutets modell ska specificera marknadsvärdesfördelningar för olika tidpunkter till följd av ändrade marknadspriser.

Institutet får inkludera finansiella säkerheter när marknadsvärdesfördelningarna bestäms. Endast finansiella säkerheter som är godtagbara enligt 55 kap., 25 kap. eller 13 kap. får inkluderas. En förutsättning för att få beakta säkerheter är att kraven i 15–19 §§ är uppfyllda för säkerheterna.

En modell som tar hänsyn till marginalavtal ska beakta såväl den aktuella mängden ställda säkerheter som säkerheter som kan komma att ställas i framtiden. Modellen ska ta hänsyn till de specifika villkoren i marginalavtalen.

8 § Institutet ska utifrån marknadsvärdesfördelningarna beräkna exponeringsfördelningar. Fördelningarna ska ta hänsyn till möjligheten att de inte är normalfördelade. Utifrån exponeringsfördelningarna ska institutet beräkna den förväntade exponeringen (nettomarknadsvärdet) för olika tidpunkter under den framtida perioden (FET). FE ska beräknas vid framtida tidpunkter enligt prognoshorisonter som dels återspeglar tidpunkterna för de framtida kassaflödena och kontraktens löptid, dels är konsistenta med exponeringarnas betydelse och sammansättning.

9 § Med utgångspunkt i den aktuella exponeringen (FET₀) ska institutet för de olika tidpunkterna under den framtida perioden beräkna den effektiva förväntade exponeringen (EFE) enligt formeln:

$$EFE_{tk} = \max(EFE_{t_{k-1}}; FET_{tk})$$

10 § Den effektiva förväntade positiva exponeringen ska beräknas enligt formeln:

$$EFPE = \sum_{k=1}^{\min(\text{lår-löptid})} EFE_{tk} * \Delta tk$$

där

t uttrycks i år och $\Delta tk = t_k - t_{k-1}$, vilket gör det möjligt att EFE beräknas vid olika långa tidsintervall.

EFPE ska beräknas för ett år framåt i tiden. Om alla kontrakt i nettningsmängden har en löptid som är kortare än ett år ska EFPE beräknas för en tidsperiod motsvarande det längsta kontraktets löptid.

11 § För varje nettningsmängd ska exponeringsbeloppet beräknas enligt följande formel:

$$\text{Exponeringsbelopp} = \alpha \times EFPE$$

där

$$\alpha = 1,4.$$

Finansinspektionen kan kräva ett högre α om det finns skäl för detta.

12 § För nettningsmängder som omfattas av marginalavtal får ett av följande mått på EFPE användas vid beräkningen av exponeringsbeloppet enligt 11 §:

1. EFPE beräknad utan hänsyn till effekten av marginalavtal.
2. Marginalavtalets tröskelvärde plus ett tillägg som ska återspegla den möjliga förändringen av nettningsmängdens marknadsvärde under marginalriskperioden. Vid beräkningen av tillägget ska utgångspunkten vara att nettningsmängdens marknadsvärde är noll (0). Tillägget ska sedan beräknas som den förväntade ökningen av marknadsvärdet under marginalriskperioden. För nettningsmängder som endast består av återköpstransaktioner som marknadsvärderas dagligen, och för vilka säkerheter ställs dagligen, får marginalriskperioden inte vara kortare

än fem dagar. För andra nettningsmängder får marginalriskperioden inte vara kortare än tio dagar.

3. EFPE beräknad med hänsyn tagen till effekten av marginalavtal.

13 § Institutet kan i stället för att beräkna exponeringsbeloppet enligt 11 §, få beräkna det på något annat sätt som baseras på den interna modellen. En förutsättning är att det inte innebär en underskattning av exponeringsbeloppet.

14 § Institutet kan efter medgivande från Finansinspektionen få använda ett eget estimat av α . Institutet får dock inte använda ett α mindre än 1,2.

Institutets estimat av α ska beräknas som kvoten mellan motpartsriskeponeringen (täljaren) för samtliga motparter, beräknad genom en fullständig simulering, och den förväntade positiva exponeringen, FPE (nämnaren). FPE är genomsnittet av de FET som beräknats enligt 8 §.

Institutet ska kunna visa att simuleringen av motpartsrisken (täljaren) beaktar väsentliga källor till stokastiskt beroende mellan fördelningar av marknadsvärden för transaktioner, eller portföljer av transaktioner, för de olika motparterna. Institutets estimat av α ska ta hänsyn till portföljernas diversifiering.

Beräkningarna av motpartsrisken (täljaren) och FPE (nämnaren) ska ske konsekvent när det gäller metodik, parameterspecifikationer och portföljsammansättning. Den metod som används ska vara baserad på institutets interna modell för motpartsrisken, den ska vara väldokumenterad och även vara föremål för oberoende validering. Institutet ska också utvärdera om det finns någon modellrisk.

Institutet ska se över sina skattningar åtminstone kvartalsvis och därutöver när portföljens sammansättning varierar.

Integriteten i riskberäkningsprocessen

15 § Institutets beräkning av motpartsriskerna med den interna modellen ska baseras på komplett och fullständig information om transaktionerna och, i förekommande fall, avtalen om nettoberäkning, marginalavtalen och säkerheterna. Institutet ska ha rutiner som säkerställer detta, bland annat en rutin för att stämna av transaktionsdata mellan systemen som levererar information om transaktioner och systemet som beräknar motpartsrisken.

16 § Institutet ska använda aktuell prisinformation när värdet på exponeringarna bestäms.

17 § Vid beräkning av korrelationer och volatiliteter ska en historisk observationsperiod omfatta en hel konjunkturcykel. Den historiska observationsperioden måste minst uppgå till tre år.

De historiska tidsserierna ska uppdateras åtminstone var tredje månad. Institutet ska kunna uppdatera tidsserierna oftare, om det sker väsentliga förändringar av marknadsförhållandena.

18 § Marknadspriserna som används i den interna modellen ska hämtas och lagras oberoende från de positionstagande enheterna. Inom institutet ska det finnas en enhet som ansvarar för att kontrollera marknadspriserna som används i den interna modellen. Det ska finnas rutiner för hur felaktiga marknadspriser, eller avsaknad av marknadspriser, ska hanteras.

Enheten som ansvarar för att kontrollera marknadspriserna ska vara oberoende från de positionstagande enheterna.

19 § Saknas tillräckligt långa historiska tidsserier med marknadspriser för vissa kontrakt kan institutet få mappa dessa till andra marknadspriser eller på annat sätt härleda marknadspriserna. För att detta ska vara tillåtet måste institutet i styrdokument ange hur detta ska göras samt kunna påvisa att detta förfarande inte leder till att risken underskattas vid ojämsamma marknadsförhållanden.

20 § Institutet ska ha rutiner för att kunna justera sina skattningar av FE om det finns väsentliga risker som inte tillräckligt väl tas om hand i modellen. Dessa rutiner ska åtminstone omfatta om det behövs justeringar till följd av att

1. det existerar specifik korrelationsrisk,
2. exponeringsvärdena för vissa kontrakt är som högst efter ett år.

21 § Värderingsmodellerna för optioner ska ta hänsyn till att det råder ett ickeinjärt förhållande mellan marknadsriskfaktorerna och optionsvärdet.

Integrering i verksamheten

22 § En förutsättning för att Finansinspektionen ska kunna medge tillstånd är att institutet internt under åtminstone ett år har använt en modell för att beräkna exponeringsfördelningar som väsentligen uppfyller bestämmelserna i dessa föreskrifter.

23 § Institutets interna modell ska vara en integrerad del av institutets styrning, mätning, kontroll, rapportering och interna kapitalutvärdering för motpartsrisiker. Detta krav kan vara uppfyllt även om institutet internt använder ett annat mått på motpartsrisiken än EFPE. Det interna måttet måste dock vara baserat på samma modell som används för att beräkna EFPE.

24 § Institutet ska ha system som gör det möjligt att beräkna den förväntade exponeringen (FE) dagligen. Kan institutet påvisa att de motpartsrisiker som existerar inte gör en sådan frekvent uppföljning nödvändig, behöver inte institutet uppfylla detta krav.

25 § Institutets limiter för motpartsrisiker ska vara baserade på den interna modellen. Dessa limiter ska användas integrerat med institutets övriga kreditlimiter.

Riskhanteringssystem för motpartsrisiker

26 § Institutet ska ha ett väl fungerande riskhanteringssystem för motpartsrisiker. Riskhanteringssystemet ska omfatta alla viktiga aspekter för att hantera motpartsrisiker, till exempel identifiering av risker, riskklassificering, process för kreditbeslut, ansvarsbeskrivningar, mätning och rapportering.

Riskhanteringssystemet ska ta hänsyn till eventuella marknads- och likviditetsaspekter, samt legala och operativa risker, förknippade med motpartsrisiker.

27 § Institutet ska ha styrdokument för de olika delarna av riskhanteringssystemet.

28 § Institutet ska ha avsatt tillräckliga resurser för att upprätthålla ett väl fungerande riskhanteringssystem.

29 § De dagliga rapporterna över motpartsriskerna ska analyseras av ansvariga personer med tillräckliga befogenheter för att kunna besluta om minskningar i såväl enskilda handlares positioner som institutets totala motpartsexponering.

30 § Institutet ska följa upp motpartsrisklimiterna såväl vid slutet av varje dag som under dagen. Motpartsriskerna ska mätas såväl med som utan hänsyn till mottagna säkerheter.

31 § Institutet ska antingen beräkna och följa upp den maximala exponeringen eller den potentiella framtida exponeringen för en given konfidensnivå på såväl motparts- som portfölj- och nivå.

32 § Institutet ska följa upp och bevaka olika typer av koncentrationer av exponeringarna.

33 § Motpartsexponeringarna ska mätas, följas upp och kontrolleras under hela deras löptid. Institutet ska ha rutiner för att kontrollera motpartsrisiken i de fall exponeringen är som störst vid en tidpunkt mer än ett år framåt i tiden.

34 § Institutet ska ha rutiner för att identifiera, övervaka och kontrollera fall av specifik korrelationsrisk under transaktionens hela livscykel. Institutet ska även ta hänsyn till exponeringar som ger upphov till en väsentlig grad av allmän korrelationsrisk. Allmän korrelationsrisk är den risk som uppstår när det finns en positiv korrelation mellan sannolikheten för att en motpart fallerar och allmänna marknadsriskfaktorer.

Styrelse och verkställande ledning

35 § Institutets styrelse och ledning ska vara aktivt involverad i utformningen av riskhanteringssystemet.

36 § Institutets ledning ska vara medveten om de antaganden och förutsättningar som den interna modellen baseras på samt vad dessa innebär för modellens tillförlitlighet.

Riskkontrollenhet

37 § Inom institutet ska det finnas en enhet som ansvarar för att utforma och implementera institutets rutiner, system och metoder för att hantera motpartsrisiker. Enheten ska även ansvara för att validera den interna modellen för motpartsrisk.

Enheten ska vara oberoende från kredit- och affärsverksamheten. Enheten ska rapportera till institutets ledning.

Enheten ska ha tillräckliga resurser för sina uppgifter och personal med goda kunskaper om motpartsrisiker.

Stresstester

38 § Institutet ska ha inrättat ett rutinemässigt och strikt program för att utföra lämpliga stresstester av motpartsriskerna.

39 § Stresstesterna ska ta hänsyn till händelser och ekonomiska förhållanden som skulle innebära en ogynnsam påverkan på institutets motpartsexponeringar. Det ska även finnas stresstester som tar hänsyn till såväl kreditriskfaktorer som förändrade marknadspriser. Dessutom ska det finnas stresstester som tar hänsyn till koncentrationsrisiker och risken att marknaden påverkas om institutet stänger sina positioner mot en viss motpart.

40 § Resultaten av stresstesterna ska jämföras med utfallet av den interna modellen.

Om stresstesterna avslöjar att institutet är sårbart för vissa typer av förhållanden, ska institutet omedelbart vidta lämpliga åtgärder för att hantera riskerna.

Resultatet av stresstesterna ska beaktas vid utformningen av styrdokument och limiter för motpartsrisiker.

41 § Styrelse och ledning ska erhålla regelbunden rapportering om stresstesterna.

Validering

42 § Institutet ska ha rutiner och metoder för att validera modellen. Institutet ska ha validerat modellen innan den börjar användas och ska därefter regelbundet validera den. Modellen ska även valideras om institutet genomfört väsentliga förändringar av modellen, eller om det skett förändringar i institutets positionstagande, eller på marknaden, som kan innebära att modellen inte är ändamålsenlig längre.

43 § Valideringen ska utvärdera om modellen fångar upp alla väsentliga risker och de antaganden som görs i modellen inte leder till att riskerna över- eller underskattas.

44 § Den modell som används för att prognostisera marknadsriskfaktorerna ska valideras över en lång tidsperiod.

45 § Som en del i valideringsprocessen ska de värderingsmodeller som används vid beräkningen av motpartsexponeringen utvärderas.

46 § Institutet ska regelbundet utföra backtesting. Backtesting ska utföras på ett antal representativa portföljer med motparter. Portföljerna kan bestå av såväl faktiska som hypotetiska motparter. Portföljerna ska väljas utifrån deras känslighet för de väsentligaste riskfaktorerna och korrelationerna som institutet är exponerat för.

Om en backtesting indikerar att modellen inte är tillräckligt korrekt kan Finansinspektionen återkalla medgivandet eller besluta att institutet ska vidta åtgärder för att förbättra modellen.

Internrevision

47 § Institutets interna revisorer ska regelbundet granska institutets system, rutiner och metoder för att hantera motpartsrisiker, samt att institutet följer bestämmelserna om interna modeller i detta kapitel. Granskningen ska omfatta både de affärsdrivande enheterna och enheten för oberoende kontroll av motpartsrisk.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2007:1

Dessa föreskrifter och allmänna råd träder i kraft den 1 februari 2007, då Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2001:7) om värdepapperisering, Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2003:10) om kapitaltäckning och stora exponeringar, Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2005:19) om metod för att mäta och hantera operativ risk samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2005:20) om intern riskklassificering ska upphöra att gälla.

De institut som tillämpar 6 § lagen (2006:1372) om införande av lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, ska i tillämpliga delar tillämpa FFFS 2003:10 under 2007.

Institut som fått medgivande att använda en egen riskberäkningsmodell (Value at Risk-modell) innan den 1 februari 2007, får fram till och med den 31 december 2009 tillämpa bestämmelserna om VaR-modeller i 10 kap. Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2003:10) om kapitaltäckning och stora exponeringar.

2007:10

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 oktober 2007.

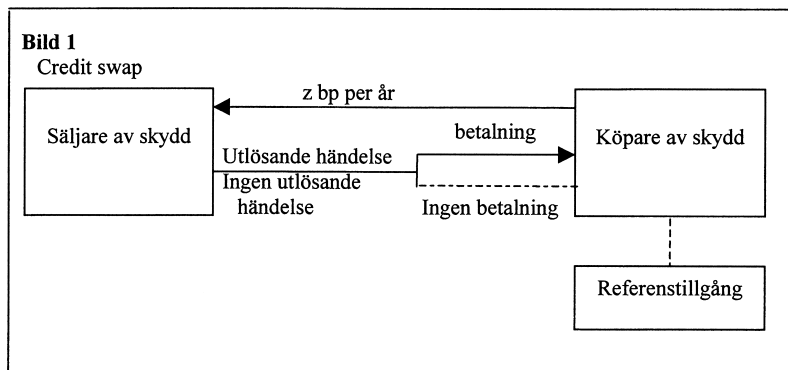
2008:13

| Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 december 2008.

Bilaga 1 – Beskrivning av kreditderivat

Credit default swap

Vid en s.k. credit default swap får köparen av skydd (säljaren av risk) betalning enligt kreditderivatet endast om en utlösande händelse inträffar avseende referenstillgången, exempelvis om emittenten av referenstillgången ställer in betalningarna på referenstillgången. Säljaren av skydd (köparen av risk) får normalt ersättning i form av en periodisk avgift, vanligen uttryckt som ett antal baspunkter (bp) per år baserad på kontraktets nominella belopp.

Den betalning som köparen av skydd får om en utlösande händelse inträffar, en så kallad credit event payment (CEP), är definierad i kontraktet och erhålls normalt i någon av följande former:

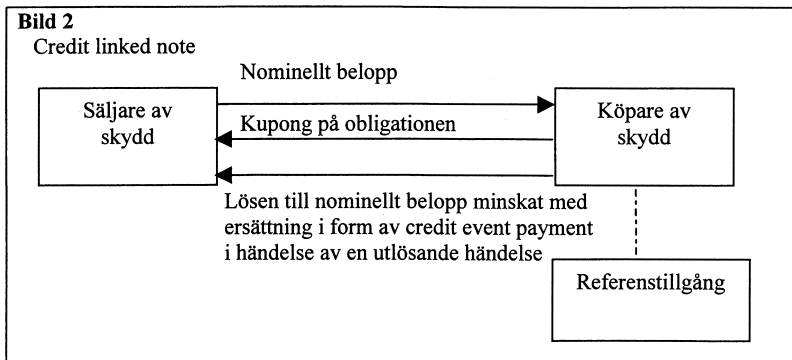
- betalning av nominellt belopp på referenstillgången i utbyte mot fysisk leverans av referenstillgången¹³,
- betalning av ett på förhand fastställt belopp, och
- betalning av nominellt belopp på referenstillgången reducerat med återvinningsvärdet på referenstillgången (recovery value)¹⁴.

¹³ Vissa kontrakt tillåter leverans av en mängd olika tillgångar emitterade av låntagaren.

¹⁴ Referenstillgången har vanligen något värde även efter att en utlösande händelse inträffat. Detta s.k. återvinningsvärde bestäms vanligtvis på ett fastställt datum, upp till tre månader efter det att den utlösande händelsen inträffat.

Credit linked note (CLN)

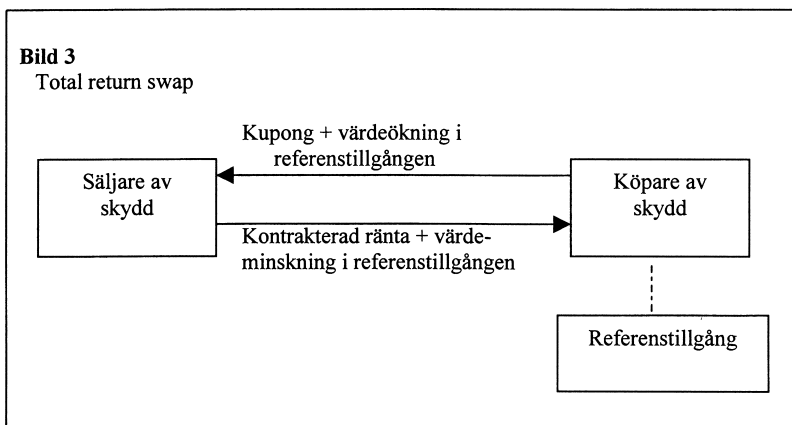
En s.k. credit linked note är en typ av kreditderivat som innebär att köparen av skydd ger ut en obligation, vilken vid förfalldagen ska lösas till nominellt värde under förutsättning att ingen utlösande händelse inträffar. Om en utlösande händelse inträffar under obligationens löptid, förfaller obligationen inom en viss avtalad tid till betalning av ett belopp som vanligtvis motsvarar referenstillgångens återvinningsvärde (recovery value).

En CLN innebär i detta utförande en kombination av en obligation och en credit default swap. Till skillnad från en credit default swap och en total return swap betalar säljaren av skydd nominellt värde på referenstillgången redan när avtalet om kreditderivatet ingås. En CLN brukar därför sägas vara ett finansierat kreditderivat (funded credit derivative).

Total return swap

Vid en total return swap överför köparen av skydd den totala avkastningen på referenstillgången (såväl kontrakterade kassaflöden som eventuell värdeökning), till säljaren av skydd och får i gengäld antingen en fast eller rörlig ränta samt ersättning för eventuell värdeminskning. Om någon fördefinierad utlösande händelse inträffar förfaller vanligen swappen och betalningen (credit event payment) beräknas som om nästa normala betalningsdatum hade tidigare lagts.

[Bilaga 2 återges ej här; red.anm.]

Bilaga 3 – Underlag och exempel för beräkning av ränterisk

[Blanketterna i bilaga 3 återges ej här; red.anm.]

Exempel: Löpftidsbaserad metod

Ett institut har långa och korta nettopositioner enligt nedanstående tabell. Positionerna har delats in i respektive löpftidsband med ledning av återstående löpftid och räntekuponens storlek. När såväl långa som korta nettopositioner har viktats med respektive viktat skall positionerna matchas såväl inom löpftidsband som inom och mellan zoner. Observera att matching endast kan ske mellan långa och korta positioner.

Zon	Löpftidsband	Långa netto-positioner	Korta netto-positioner	Viktat (%)	Viktade långa netto-positioner	Viktade korta netto-positioner	Viktade korta netto-positioner	Inom respektive löpftidsband matchad position	Inom respektive löpftidsband icke matchad position	Inom respektive zon matchad position	Mellan zoner matchade positioner	Inom respektive zon icke matchade positioner	Mellan zoner matchade positioner	Inom respektive zon icke matchade positioner
1	1	100	- 50	0,00	0,00	0,00	0,00							
	2	200	- 100	0,20	0,40	- 0,20	0,20			1,30		0,00		
	3	300	- 200	0,40	1,20	- 0,80	0,80				Zon 1 & 2			
	4	400	- 300	0,70	2,80	- 2,10	2,10	0,70						
2	5	100	- 200	1,25	1,25	- 2,50	1,25	- 1,25						
	6	200	- 300	1,75	3,50	- 5,25	3,50	- 1,75		- 5,25		- 3,95		0,00
	7	300	- 400	2,25	6,75	- 9,00	6,75	- 2,25						
3	8	100	- 100	2,75	2,75	- 2,75	2,75	0,00						
	9	200	- 200	3,25	6,50	- 6,50	6,50	0,00						
	10	300	- 100	3,75	11,25	- 3,75	3,75	7,50						
	11	100	- 200	4,50	4,50	- 9,00	4,50	- 4,50		8,25				4,30 ⁷⁾
	12	200	- 100	5,25	10,50	- 5,25	5,25	0,00						
	13	300	- 300	6,00	18,00	- 18,00	18,00	0,00						
	14			8,00										
15			12,50											
Summa								55,35¹⁾			1,30		3,95	4,30
Kapitalkrav								10 %		30 %	40 %		40 %	100 %
Kapitalkrav								5,54	1,35		0,52		1,58	4,3

Kapitalkravet avseende generell ränterisk uppgår till 13,29 (=5,54+1,35+0,52+1,58+4,30). Denna summa förs in i kol 9.

Bilaga 4 – Exempel: Riskmetod

Exempel baserat på svenskt institut, en motpart, en nettomsättning

Risposition till följd av transaktion i som avser säkringsmängd J.

i	Nominellt värde		Marknadsvärde (CMV)		SEK Icke-statlig, X<1-år		SEK Icke-statlig, X>5-år		EUR Icke-statlig, X<1-år		EUR Icke-statlig, X>5-år		JPY Icke-statlig, X>5-år		Säkringsmängd, valutakursrisk		Säkringsmängd, aktiekursrisk		
	Mkr	År	Mkr	År	Nominellt värde x Modifierad duration	Nominellt värde x Modifierad duration	Nominellt värde x Modifierad duration	Nominellt värde x Modifierad duration	Nominellt värde x Modifierad duration	Nominellt värde x Modifierad duration	Nominellt värde x Modifierad duration	Nominellt värde x Modifierad duration	Nominellt värde x Modifierad duration	Nominellt värde x Modifierad duration	EUR/SEK	JPY/SEK	Nominellt värde	Nominellt värde	DAX
1	SEK	Ränteswapp	80	8	-6														
1	SEK	Ränteswapp	80	-0,25															
2	SEK	Ränteswapp	300	0,125															
2	SEK	Ränteswapp	300	-6	2														
3	EUR	Valutaswapp	100	15	0														
3	SEK	Valutaswapp	100	-0,125															
4	EUR	Valutaswapp	60	7	1														
4	JPY	Valutaswapp	60	-7															
5	DAX	Totalt skattningsswapp	150	0,125	4														
5	DAX	Totalt skattningsswapp	150	Ej tillämpligt															
Risposition till följd av transaktioner som avser säkringsmängd J																			
Risposition till följd av transaktioner som avser säkringsmängd J (RPTj)																			
Multiplikator för säkringsmängd (CCRMf)																			
RPTj x CCRMf																			
Summa av alla RPTj x CCRMf															26,7975				
Summa av marknadsvärde (CMV)															1				
Det största av summa marknadsvärde och summa av alla RPTj x CCRMf															26,7975				
Beta															1,4				
Exponeringsbelopp															37,5165				

Exemplet är baserat på ett svenskt institut har fem transaktioner mot en motpart som omfattas av ett bilateralt nettomsättningsavtal. Institutet ska dela upp varje transaktion i två ben. Därefter ska institutet bestämma det nominella värdet för varje transaktion samt beräkna den modifierade durationen för båda benen i varje transaktion. Summan av det nominella värdet multiplicerat med den modifierade durationen ska fördelas på varje säkringsmängd. Därefter summeras varje säkringsmängd varpå institutet får fram rispositionen för varje säkringsmängd (RPTj). Rispositionen för varje säkringsmängd ska multipliceras med multiplikatorn för motpartsrisk (CCRMf). Exponeringsbeloppet ska sedan bestämmas genom att multiplicera (1.4) med det största värdet av:

- a) det aktuella marknadsvärdet för samtliga transaktioner inom nettomsättningsmängden med motparten utan avdrag för säkerheter (CMV), och
- b) summan av samtliga rispositioner multiplicerat med multiplikatorn för motpartsrisk.

Bilaga 5 – Förteckning över index

Australien	All Ords
Belgien	BEL 20
Danmark	OMXC20
Finland	OMXH25
Frankrike	CAC 40
Hong Kong	Hang Seng
Italien	MIB 30
Japan	Nikkei 225
Kanada	TSE 35
Nederländerna	EOE25
Norge	OBX
Schweiz	SMI
Spanien	IBEX 35
Storbritannien	FTSE 100
Storbritannien	FTSE Mid 250
Sverige	OMXSB
Tyskland	DAX
USA	S&P 500
Österrike	ATX

Fls FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD – FFFS 2007:2

Krav för att godkännas som kreditvärderingsföretag vid tillämpning av lag (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar

Tillämpningsområde m. m.

1 § Dessa föreskrifter och allmänna råd ska tillämpas av ett företag som ansöker om att bli godkänt som kreditvärderingsföretag i enlighet med 4 kap. 12 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, eller som fått ett sådant godkännande.

2 § Företaget ska i sin ansökan lämna all den information som behövs för att Finansinspektionen ska kunna granska att företaget uppfyller kraven i 5–12 §§.

Allmänna råd

Företaget bör beakta Committee of European Banking Supervisors (CEBS) dokument Guidelines on the recognition of external credit assessment institutions.

3 § Ett företag som blivit godkänt ska fortsättningsvis utan dröjsmål informera Finansinspektionen om väsentliga förändringar av sin metodik för att tilldela kreditvärderingar eller i fråga om andra förhållanden som avses i 5–12 §§.

4 § Godkännande av ett kreditvärderingsföretag kan avse ett eller flera av följande tre marknadssegment: offentlig sektor, näringsliv och strukturerad finansiering (inklusive värdepapperisering).

Företaget ska ange vilket eller vilka marknadssegment som är aktuella för godkännandet.

Krav

Objektivitet

5 § Företagets metodik för att tilldela kreditvärderingar ska vara noggrann, systematisk och konsekvent och den ska framstå som pålitlig mot bakgrund av historiska erfarenheter.

Oberoende

6 § Företagets metodik ska vara fri från politisk påverkan, ekonomiska påtryckningar eller andra påtryckningar som kan inverka på kreditvärderingen.

7 § Metodiken ska framstå som oberoende med hänsyn tagen till

- a) ägarförhållanden och organisationsstruktur,
- b) ekonomiska resurser,
- c) personalstyrka och dess sakkunskap, samt
- d) styrning och intern kontroll.

För att säkerställa metodikens oberoende ska företaget ha en oberoende intern granskningsfunktion.

Utvärdering

8 § Företaget ska visa att dess kreditvärderingar fortlöpande bevakas internt, och att dessa beaktar den ekonomiska utvecklingen. En utvärdering ska genomföras efter varje händelse som kan påverka kreditvärderingen, men minst årligen.

9 § För varje aktuellt marknadssegment ska företaget visa att utfallstester av värderingsmetoden har genomförts under minst ett år.

Företaget ska lämna Finansinspektionen information om hur kravet på fortlöpande bevakning och utvärdering enligt 8 § tillgodoses. Finansinspektionen ska dessutom på anfordran ges tillgång till information om i vilken utsträckning företaget har haft kontakt med den högsta ledningen i företagen som det värderar.

Öppenhet och information

10 § Företagets metodik för att tilldela kreditvärderingar ska finnas offentligt tillgänglig, så att alla potentiella användare av informationen kan avgöra om kreditvärderingarna bygger på rimliga grunder.

11 § Företaget ska se till att dess kreditvärderingar finns tillgängliga på likvärdiga villkor för alla som har ett berättigat intresse av kreditvärderingarna.

Trovärdighet och marknadsacceptans

12 § Företaget ska visa att användarna på marknaden godtar dess kreditvärderingar som trovärdiga och tillförlitliga.

Trovärdigheten kan bedömas t. ex. utifrån följande faktorer:

- a) Företagets marknadsandel.
- b) Företagets inkomster och mer allmänt dess ekonomiska resurser.
- c) Huruvida det förekommer någon prissättning på grundval av kreditvärderingen.
- d) Åtminstone två institut använder kreditvärderingsföretagets individuella kreditvärdering avseende emitterade obligationer eller för bedömning av kreditrisker.

Fls FÖRESKRIFTER – FFFS 2007:3

Rapportering av likviditetsrisk

(senast ändrad genom FFFS 2008:12)

1 kap. Tillämpningsområde

1 §¹ I föreskrifterna anges vilka uppgifter om likviditetsrisk följande företag ska rapportera till Finansinspektionen

1. ett kreditinstitut enligt definitionen i 1 kap. 3 § 12 lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, och ett värdepappersbolag enligt definitionen i 1 kap. 5 § 26 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,
2. en filial till ett utländskt kreditinstitut som avses i 4 kap. 4 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, och en filial till ett utländskt företag som driver värdepappersrörelse enligt 4 kap. 4 § lagen om värdepappersmarknaden, samt
3. en finansiell företagsgrupp enligt definitionerna i 9 kap. 1 § och 2 § första stycket 1 och 2 lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar.

Ett företag enligt 1 och 2 som ingår i en finansiell företagsgrupp ska inte rapportera uppgifter om egen likviditetsrisk till Finansinspektionen om uppgifterna omfattas av rapporteringen för gruppen. (FFFS 2008:12)

2 §¹ Föreskrifterna gäller enbart för företag enligt 1 § som har en balansomslutning över 5 miljarder kronor. (FFFS 2008:12)

3 §¹ Ett företag ska rapportera uppgifter om likviditetsrisk till Finansinspektionen per den 31 mars, 30 juni, 30 september och 31 december.

Vilket företag som ska rapportera uppgifter om likviditetsrisk enligt första stycket för den finansiella företagsgruppen framgår av 10 kap. 12 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar och 4 kap. 2 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2007:1) om kapitaltäckning och stora exponeringar.

Rapporten ska ha kommit in till Finansinspektionen senast den 30 april, 10 augusti, 31 oktober och 31 januari. Sammanfaller balansdag med årsbokslutsdag, ska uppgifterna vara Finansinspektionen tillhanda senast den tjugonde dagen i andra månaden efter balansdagen.

Företaget ska lämna uppgifterna via Finansinspektionens webbplats, www.fi.se, se blanketten i bilagan. (FFFS 2008:12)

4 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

Definitioner

5 § I dessa föreskrifter ska termer och uttryck ha följande betydelse.

Kassaflöde: Samtliga betalningar som görs till och från ett företag under en viss tidsperiod.

Kreditfacilitet: Avtalad men ännu inte utnyttjad kredit för vilket det låntagande företaget vanligen betalar en (årlig) avgift. Faciliteten ska kunna utnyttjas med kort varsel och inte vara förknippad med särskilda villkor som kan medföra att företaget inte erhåller pengarna.

Likviditet: Företagets förmåga att uppfylla sina betalningsförpliktelser på utsatt tid.

Likviditetsreserv: Medel som kan användas för att säkra företagets kortsiktiga betalningsförmåga.

Likviditetsrisk: Risken för att inte kunna infria sina betalningsförpliktelser vid förfallotidpunkten utan att kostnaden för att erhålla betalningsmedel ökar avsevärt.

Modellerade kassaflöden: Sådana betalningar där företaget har gjort egna antaganden om framtida betalningstidpunkter.

Finansinspektionen

¹ Denna lydelse träder i kraft den 1 augusti 2008 enligt FFFS 2008:12 [red.anm.].

2 kap. Grundläggande krav på rapportering av likviditetsrisk

1 § Företaget ska beräkna och rapportera till Finansinspektionen det totala nettokassaflöde som företagets aktuella affärsverksamhet genererar i de framtida tidsfickor som anges i 3 kap. 3 §. Se bilagan.

2 § Företaget ska även rapportera likviditetsreserven och eventuella outnyttjade kreditfaciliteter som kvarstår i respektive framtida tidsficka efter det att nettokassaflödet har beaktats.

3 kap. Principer för prognostisering av framtida kassaflöden

1 § Beräkningen ska omfatta samtliga kassaflöden som under normala affärsförhållanden genereras av aktuella affärskontrakt enligt företagets egna bedömningar.

2 § Kassaflöden i olika valutor ska summeras till ett totalt nettokassaflöde i svenska kronor. Omräkning till svenska kronor ska ske med de kurser som gäller vid beräkningstillfället.

3 § Prognostiserade framtida kassaflöden ska redovisas i följande sex tidsfickor: dag 1, > 1 dag ≤ 1 vecka, > 1 vecka ≤ 1 månad, > 1 månad ≤ 3 månader, > 3 månader ≤ 6 månader, > 6 månader ≤ 12 månader.

4 § I inrapporteringen av kassaflöden ska företaget särskilja mellan kontrakterade kassaflöden med fastställda betalningstidpunkter och modellerade kassaflöden. Principerna för företagets modellering ska anmälas till Finansinspektionen.

Information om framtida kassaflöden ska lämnas i tusentals kronor, i förekommande fall omräknat från utländsk valuta.

4 kap. Upplysningar om långgivare och lånemarknader

1 § Företaget ska lämna information om summa utestående bruttoskuld till sina fem största långgivare samt vilket belopp man är skyldig den största långgivaren.

2 § Företaget ska lämna information om utestående skuld

1. på interbankmarknaden i svenska kronor
 - varav som förfaller nästa dag i svenska kronor
2. på interbankmarknaden i utländska valutor
 - varav som förfaller nästa dag i utländska valutor
3. i form av penningmarknadsinstrument, högst ett års ursprunglig löptid, utgivna i svenska kronor
4. i form av penningmarknadsinstrument, högst ett års ursprunglig löptid, utgivna i utländska valutor.

Information om skuldbeloppen ska lämnas i tusentals kronor, i förekommande fall omräknat från utländsk valuta.

5 kap. Arkivering

1 § De uppgifter som är underlag för rapporteringen till Finansinspektionen ska dokumenteras på ett sätt som möjliggör kontroll i efterhand. Uppgifterna ska därför sparas minst ett kalenderår.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2008:12

1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 augusti 2008.
2. Föreskrifterna ska tillämpas från och med rapportering per det fjärde kvartalet 2008.

[Bilagorna återges ej här; red.anm.]

Fls FÖRESKRIFTER – FFFS 2007:4

Rapportering av ränterisk i övrig verksamhet

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner

1 § I föreskrifterna anges vilka uppgifter om ränterisk i positioner utanför handelslagret som ska rapporteras till Finansinspektionen.

Föreskrifterna ska tillämpas av

1. kreditinstitut enligt definitionen i 1 kap. 3 § 12 lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, och värdepappersbolag enligt definitionen i 1 kap. 2 § första stycket 2 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse, och
2. finansiella företagsgrupper enligt definitionen i 9 kap. 1 § och 2 § första stycket 1 lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar.

2 § Ränteriskexponeringen ska rapporteras per den 31 mars, 30 juni, 30 september och 31 december. Rapporten ska ha kommit in till Finansinspektionen senast den 30 april, 10 augusti, 31 oktober respektive den 31 januari. Sammanfaller balansdag med årsbokslutsdag ska rapporten vara Finansinspektionen tillhanda senast den tjugonde dagen i andra månaden efter balansdagen.

Uppgifterna ska lämnas via Finansinspektionens webbplats, www.fi.se. Se blanketten i bilagan.

3 § I dessa föreskrifter avses med

- *ekonomiskt värde*: nuvärdet av framtida kassaflöden,
- *ränterisk*: risken att ogynnsamma ränterörelser leder till kapitalförluster,
- *ränterisk i övrig verksamhet*: den ränterisk som uppstår i positioner utanför handelslagret.

4 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

2 kap. Krav på rapportering av ränterisk

1 § Företaget ska beräkna och rapportera till Finansinspektionen vilken påverkan en plötslig förändring av det allmänna ränteläget (räntechock) får på dess ekonomiska värde.

2 § Räntechocken ska motsvara en plötslig och uthållig parallellförskjutning med 200 räntepunkter applicerad på de avkastningskurvor till vilka aktuella positioner knyts vid rapporteringstillfället.

3 § Om en sådan räntechock resulterar i att företagets ekonomiska värde faller med mer än 20 % i relation till dess kapitalbas, ska företaget lämna en redogörelse till Finansinspektionen om vilka åtgärder som krävs för att reducera en sådan potentiell nedgång.

3 kap. Grundläggande krav på ränteriskberäkning

1 § Beräkningen ska omfatta poster i övrig verksamhet som innehåller räntevillkor. Med detta avses såväl tillgångar och skuldposter i balansräkningen som långa och korta positioner som inte tas upp i balansräkningen (utombalansposter).

2 § Beräkningarna ska ske separat för varje valuta som företaget har en tillgång eller en skuld i. Företag med ränteriskexponering i fler än tio valuter behöver endast beräkna ränterisken separat för de ur ränterisksynpunkt tio viktigaste valutorna. Ränteriskerna i de övriga valutorna får beräknas som om de vore i en och samma valuta.

Ränteriskerna i de olika valutorna ska nettosummeras till en total ränterisk. Omräkning till svenska kronor ska ske med de avistakurser som gäller vid beräkningstillfället.

3 § Samtliga tillgångar, skulder och utombalansposter ska beräknas till sitt ekonomiska värde genom diskontering av framtida kassaflöden till ett nuvärde.

4 § Värderingen ska utgå från den tid som återstår till nästa räntejusteringstillfälle. För tillgångar och skulder där företaget kan ändra räntan omedelbart, till exempel sparkonton, ska räntebindningstiden antas vara en dag. Om företaget kan uppvisa empiriskt stöd för antaganden som bättre avspeglar företagets faktiska exponering, får företaget använda sina egna antaganden. Dessa ska finnas tillgängliga för Finansinspektionen.

4 kap. Arkivering

1 § De uppgifter som är underlag för rapporteringen till Finansinspektionen ska dokumenteras på ett sätt som möjliggör kontroll i efterhand. Uppgifterna ska därför sparas minst ett kalenderår efter upprättandet.

[Bilagan återges ej här; red. anm.]

FIS FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD – FFFS 2007:5

Offentliggörande av information om kapitaltäckning och riskhantering

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner	1435
Definitioner	1436
Dispens	1436
2 kap. Tidpunkt och med vilka intervall informationen ska offentliggöras samt var den ska finnas tillgänglig	1436
Information som ska lämnas minst årligen	1436
Periodisk information	1436
Var information ska finnas tillgänglig	1437
3 kap. Information om företaget och den finansiella företagsgruppen	1437
4 kap. Information om kapitalbas och kapitalkrav	1437
Information om kapitalbasen	1437
Information om kapitalkravet	1438
5 kap. Information om kreditrisk	1439
Information om kreditportföljen	1439
Information om beräkning av riskvägt exponeringsbelopp för kreditrisk	1440
6 kap. Information om motpartsrisk	1443
Företag som har tillstånd att använda en avancerad riskmetod för motpartsrisk	1444
7 kap. Information om operativ risk	1444
Information om metoder	1444
Företag som använder en internmätningmetod	1444
8 kap. Information som ska lämnas av företag som beräknar kapitalkrav för marknadsrisk enligt egna modeller	1444
9 kap. Information om ränterisk och aktierisk för positioner som inte ingår i handelslagret	1444
Ränterisk	1444
Aktierisk	1444
10 kap. Periodisk information	1445
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	1445

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner

1 § Dessa föreskrifter och allmänna råd ska tillämpas av företag som offentliggör information om kapitaltäckning och riskhantering enligt lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar (kapitaltäckningslagen).

När det i dessa föreskrifter och allmänna råd anges att ett företag ska lämna information, ska den lämnas för den finansiella företagsgruppen eller, i förekommande fall, företaget i enlighet med vad som följer av 8 kap. 1 § och 9 kap. 7 § kapitaltäckningslagen.

Det framgår av 8 kap. 2 § kapitaltäckningslagen att ett företag får avstå från att lämna information som inte är väsentlig, utgör en företagshemlighet eller är konfidentiell.

Allmänna råd

Ett betydande dotterföretag ska enligt 9 kap. 7 § kapitaltäckningslagen lämna information om företagets kapitalbas, kapitalkrav samt riskhantering. Dotterföretag som är viktiga på grund av sin storlek eller annars på grund av sin betydelse för den finansiella stabiliteten, bör anses som betydande dotterföretag.

2 § Dessa föreskrifter och allmänna råd innehåller följande kapitel.

- 2 kap. Tidpunkt och med vilka intervall informationen ska offentliggöras samt var den ska finnas tillgänglig.
- 3 kap. Information om företaget och den finansiella företagsgruppen.
- 4 kap. Information om kapitalbas och kapitalkrav.
- 5 kap. Information om kreditrisk.
- 6 kap. Information om motpartsrisk.
- 7 kap. Information om operativ risk.
- 8 kap. Information som ska lämnas av företag som beräknar kapitalkrav för marknadsrisk enligt egna modeller.
- 9 kap. Information om ränterisk och aktierisk för positioner som inte ingår i handelslaget.
- 10 kap. Periodisk information.

Definitioner

3 § De begrepp och termer som används i dessa föreskrifter och allmänna råd betyder detsamma som de som definieras i kapitaltäckningslagen eller följer av Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om kapitaltäckning och stora exponeringar (kapitaltäckningsföreskrifterna).

Dispens

4 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

2 kap. Tidpunkt och med vilka intervall informationen ska offentliggöras samt var den ska finnas tillgänglig

Information som ska lämnas minst årligen

1 § Den information som anges i 3–9 kap. ska offentliggöras minst en gång per år och avse förhållanden på balansdagen för företagets årsredovisning eller, i förekommande fall, den koncernredovisning som omfattar den finansiella företagsgruppen.

Informationen ska offentliggöras så snart som möjligt, dock senast i samband med att årsredovisningen eller koncernredovisningen offentliggörs. För noterade företag innebär så snart som möjligt, senast fyra månader efter balansdagen.

Informationen ska innehålla uppgift om att det är fråga om information som ska lämnas minst årligen enligt dessa föreskrifter och allmänna råd.

Periodisk information

2 § Den information som anges i 10 kap. ska offentliggöras minst fyra gånger per år och avse förhållanden på balansdagen för den kvartalsvisa inrapporteringen enligt kapitaltäckningsföreskrifterna. Periodisk information behöver inte lämnas om företaget redan har offentliggjort information enligt 1 § för balansdagen.

Informationen ska offentliggöras så snart som möjligt, dock senast två månader efter balansdagen. Information som avser förhållanden på den balansdag som anges i 1 §, behöver inte offentliggöras förrän senast fyra månader efter balansdagen.

Informationen ska innehålla uppgift om att det är fråga om periodisk information som ska lämnas enligt dessa föreskrifter och allmänna råd.

3 § Företaget ska bedöma om företagets eller gruppens verksamhet gör att det behöver offentliggöra en viss del eller all information enligt dessa föreskrifter och allmänna råd oftare än vad som följer av 1 och 2 §§.

Allmänna råd

När ett företag ska bedöma om det finns anledning att offentliggöra vissa eller alla upplysningar oftare än vad som följer av 1 och 2 §§, bör det särskilt beakta vilken eller vilka slag av verksamheter det bedriver och i vilken omfattning. Företaget bör även beakta eventuell närvaro i olika länder, engagemang i olika ekonomiska sektorer samt deltagande på internationella fi-

nansiella marknader och i betalnings-, avvecklings- och clearingsystem. Vid bedömningen bör det särskilt beaktas om det är nödvändigt att lämna upplysningar enligt 4 kap. 2 § första stycket första strecksatsen, tredje stycket samt 6–10 §§ oftare än vad som följer av detta kapital. Detsamma gäller för riskexponeringar och andra poster som är föremål för snabba förändringar.

4 § I den information som lämnas enligt 2 och 3 §§, ska begrepp och termer så långt det är möjligt stämma överens med de som används i den årliga informationen enligt 1 §.

Var information ska finnas tillgänglig

5 § Om den information som ska offentliggöras enligt dessa föreskrifter och allmänna råd, inte lämnas i årsredovisningen, koncernredovisningen eller delårsrapporterna, ska den finnas tillgänglig på företagets webbplats.

Allmänna råd

Den periodiska informationen enligt 10 kap. bör, även om den lämnas i årsredovisningen, koncernredovisningen eller delårsrapporterna, finnas tillgänglig på företagets webbplats.

3 kap. Information om företaget och den finansiella företagsgruppen

1 § Ett företag ska, när det offentliggör information enligt dessa föreskrifter och allmänna råd, ange sitt fullständiga namn och organisationsnummer.

2 § Om företaget lämnar information om en finansiell företagsgrupp, ska en kort beskrivning lämnas av de företag eller enheter i gruppen som är

- fullständigt konsoliderade,
- proportionellt konsoliderade,
- avdragna från kapitalbasen, och
- varken konsoliderade eller avdragna från kapitalbasen.

Företaget ska också lämna uppgift om skillnaderna i konsolideringsgrund mellan koncernredovisningen och den gruppbaseade redovisningen.

Om ett eller flera dotterföretag inte är konsoliderade ska information lämnas om det totala belopp med vilket den faktiska kapitalbasen understiger det föreskrivna minimibeloppet för dessa dotterföretag samt deras fullständiga namn och organisationsnummer.

3 § Ett företag ska beskriva målsättningen och riktlinjerna för riskhanteringen för varje särskild riskkategori.

Informationen ska innehålla uppgift om

- strategier och förfaranden för hantering av risker,
- hur riskhanteringsfunktionen är organiserad och strukturerad,
- omfattningen och utformningen av riskrapporterings- och riskmätningssystemen, och
- riktlinjerna för risksäkring och riskreducering samt vilka strategier och förfaranden företaget har för att löpande utvärdera deras effektivitet.

4 kap. Information om kapitalbas och kapitalkrav

Information om kapitalbasen

1 § Ett företag ska offentliggöra en sammanfattning av de villkor och bestämmelser som gäller för alla poster och delposter som ingår i kapitalbasen.

2 § Företaget ska upplysa om

- beloppet för primärt kapital med separata upplysningar om alla poster och avdrag,
- beloppet för supplementärt kapital, och
- beloppet för den utvidgade kapitalbasen.

Företaget ska lämna information om de avdrag som gjorts från primärt och supplementärt kapital för att det inte ska överskrida de gränsvärden som anges i kapitaltäckningslagen och kapitaltäckningsföreskrifterna. Information om de gjorda avdragen ska, för företag som beräknar riskvägt exponeringsbelopp enligt IRK-metoden, lämnas med separata upplysningar om förväntade förlustbelopp beräknade enligt samma föreskrifter.

Företaget ska även lämna information om den totala kapitalbasen, netto efter avdragsposter och gränsvärden enligt samma lag och samma föreskrifter.

3 § Företaget ska ange alla pågående eller förutsedda materiella eller rättsliga hinder för en snabb överföring av medel ur kapitalbasen eller återbetalning av skulder mellan moderföretag och dess dotterföretag.

Information om kapitalkravet

4 § Företaget ska ange dels om det uppfyllt kraven på miniminivå för kapitalbasen, dels sina strategier och metoder för att värdera och upprätthålla kapitalbaskravet enligt 2 kap. 1–2 §§ kapitaltäckningslagen.

Allmänna råd

Den information som ska lämnas enligt paragrafen bör även lämnas om det startkapital och den kapitalbas som krävs enligt andra rörelseregler än kapitaltäckningslagen.

5 § Företaget ska sammanfatta sin strategi och metod för att bedöma om det interna kapitalet är tillräckligt för att ligga till grund för aktuell och framtida verksamhet.

Kreditrisk

Schablonmetoden

6 § Om företaget tillämpar schablonmetoden, ska det lämna information om kapitalkravet för varje exponeringsklass.

Allmänna råd

Varje exponering hänförs till någon av följande exponeringsklasser:

1. Exponeringar mot stater och centralbanker.
2. Exponeringar mot kommuner och därmed jämförliga samfälligheter samt myndigheter.
3. Exponeringar mot administrativa organ, icke-kommersiella företag samt trossamfund.
4. Exponeringar mot multilaterala utvecklingsbanker.
5. Exponeringar mot internationella organisationer.
6. Institutsexponeringar.
7. Företagsexponeringar.
8. Hushållsexponeringar.
9. Exponeringar med säkerhet i fastighet.
10. Oreglerade poster.
11. Högriskposter.
12. Exponeringar i form av säkerställda obligationer.
13. Positioner i värdepapperiseringar.
14. Exponeringar mot fonder.
15. Övriga poster.

Metod baserad på intern riskklassificering (IRK-metoden)

7 § Om företaget tillämpar IRK-metoden, ska det lämna information om kapitalkravet för varje exponeringsklass.

Allmänna råd

Varje exponering hänförs till någon av följande exponeringsklasser:

1. Statsexponeringar.
2. Institutsexponeringar.
3. Företagsexponeringar.
4. Hushållsexponeringar.
5. Aktieexponeringar.
6. Positioner i värdepapperiseringar.
7. Motpartslösa exponeringar.

För hushållsexponeringar gäller kravet i första stycket även för undergrupperna.

För aktieexponeringar gäller kravet på information enligt första stycket även för

- riskviktsmetoden, PD/LGD-metoden och den interna metoden som anges i 39 kap. 16–23 §§ kapitaltäckningsföreskrifterna,
- exponeringar som omsätts på en börs, exponeringar i riskkapitalföretag i tillräckligt diversifierade portföljer och övriga exponeringar,
- exponeringar för vilka av Finansinspektionen medgivna övergångsregler gäller i fråga om kapitalkravet, och
- exponeringar för vilka äldre regler får fortsätta att tillämpas i fråga om kapitalkravet.

Risker i handelslagret

8 § Företaget ska ange kapitalkravet för risker i handelslagret, förutom valutakursrisk och råvarurisk, med separata upplysningar för varje typ av risk.

Operativa risker

9 § Företaget ska ange kapitalkravet för operativ risk, med separata upplysningar för varje metod som används.

Valutakursrisk och råvarurisk

10 § Företaget ska ange kapitalkravet för valutakursrisk och råvarurisk, med separata upplysningar för varje typ av risk.

5 kap. Information om kreditrisk

Information om kreditportföljen

1 § Ett företag ska lämna följande information om sina kreditriskexponeringar:

1. Definitionerna enligt externredovisningen av förfallen fordran och fordran som har ett nedskrivningsbehov.
2. Uppgift om de metoder och tillvägagångssätt som företaget använder för att fastställa nedskrivningar och andra värdejusteringar.

2 § Företaget ska ange det totala beloppet av alla exponeringar efter, enligt externredovisningsreglerna, tillåten kvittning men utan hänsyn till effekterna av kreditriskskydd och det genomsnittliga exponeringsbeloppet under perioden, fördelat på alla exponeringsklasser.

Allmänna råd

Det genomsnittliga exponeringsbeloppet under perioden bör grundas på en beräkning av exponeringarna för varje månad eller för andra lämpliga och konsekvent valda tidpunkter under perioden, dock minst varje kvartal.

3 § Företaget ska ange exponeringarnas geografiska spridning, fördelat på viktiga områden och väsentliga exponeringsklasser.

Företaget ska också ange dels exponeringarnas spridning per bransch eller motpartsslag, fördelat på exponeringsklasser, dels göra en uppdelning av alla exponeringarnas återstående löptid, fördelat på exponeringsklasser.

Uppgifterna ska lämnas på en mer detaljerad nivå, när detta är motiverat.

Allmänna råd

Återstående löptid för avtal som löper med periodvis bundna villkor bör räknas som tiden fram till nästa dag för villkorsändring.

4 § Ett företag ska, fördelat på viktiga branscher och motpartsslag, upplysa om

- exponeringar med nedskrivningsbehov och förfallna exponeringar var för sig,
- nedskrivningar och värdejusteringar, samt
- belopp för nedskrivningar och värdejusteringar som belastat perioden.

Företaget ska också ange summan av exponeringar med nedskrivningsbehov och förfallna exponeringar, fördelat på viktiga geografiska områden och, om möjligt, summan av nedskrivningar och värdejusteringar för varje geografiskt område.

5 § En redogörelse ska lämnas för förändringar av nedskrivningar och värdejusteringar för fordringar med nedskrivningsbehov, var för sig. Denna information ska innehålla

- ingående balanser,
- de belopp som skrivits ned eller återförts under perioden,
- de belopp som avsatts eller återförts för skattade förmodade förluster avseende exponeringar under perioden, alla övriga regleringar inklusive de som beror på växelkursskillnader, företagssammanslagningar, förvärv och försäljning av dotterföretag och överföringar mellan reserver, och
- utgående balanser.

Värdejusteringar och återvinningar som har redovisats direkt över resultaträkningen ska anges separat.

Information om beräkning av riskvägt exponeringsbelopp för kreditrisk

Kreditriskskydd

6 § Om kreditriskskydd utnyttjas för att minska kapitalkravet, ska företaget ange följande:

1. Riktlinjerna och metoderna för nettning inom och utanför balansräkningen samt uppgift om i vilken utsträckning sådan nettning utnyttjas.
2. Riktlinjerna och metoderna för värdering och hantering av säkerheter.
3. En beskrivning av de viktigaste typerna av säkerhet som företaget accepterar.
4. Information om de viktigaste kategorierna av garantigivare och kreditderivatmotparter och deras kreditvärdighet.
5. Information om koncentrationerna med avseende på marknads- eller kreditrisk för de kreditriskskydd som tillgodoräknats.

7 § Ett företag som beräknar riskvägt exponeringsbelopp enligt schablonmetoden eller IRK-metoden, men som inte tillhandahåller egna skattningar av LGD-värden eller konverteringsfaktorer med hänsyn till exponeringsklass ska, separat för varje exponeringsklass, ange det totala exponeringsbeloppet som säkerställts genom medräkningsbara säkerheter.

Exponeringsbeloppet ska, där så är aktuellt, beräknas efter nettning inom och utanför balansräkningen samt efter tillämpning av volatilitetsjusteringar.

8 § Oavsett om riskvägt exponeringsbelopp beräknas enligt schablonmetoden eller IRK-metoden, ska företaget, separat för varje exponeringsklass, ange det totala exponeringsbeloppet som täcks av garantier eller kreditderivat.

För aktieexponeringsklassen enligt IRK-metoden gäller detta krav för riskviktsmetoden, PD/LGD-metoden och den interna metoden.

Exponeringsbeloppet ska, där så är aktuellt, beräknas efter nettning inom och utanför balansräkningen.

Värdepapperisering

9 § Om riskvägt exponeringsbelopp beräknas för värdepapperiserade exponeringar ska företaget ange följande:

1. En beskrivning av syftet med värdepapperiseringsverksamheten.
2. Information om den roll som företag har i värdepapperiseringsprocessen.
3. Uppgift om i vilken utsträckning företaget är engagerat inom varje roll.
4. Uppgift om de metoder för beräkning av riskvägt exponeringsbelopp som företaget tillämpar för sin värdepapperiseringsverksamhet.

10 § Ett företag ska beskriva riktlinjerna för principerna för redovisning av värdepapperiseringsverksamheten och lämna uppgifter med åtminstone följande innehåll:

1. Uppgift om i vilken mån transaktionerna behandlas som försäljning eller finansiering.
2. En redogörelse av försäljningsvinster.
3. Huvudantaganden för värdering av behållna vinstintressen.
4. En beskrivning av på vilket sätt syntetisk värdepapperisering hanteras.

Information enligt denna paragraf får lämnas i sammanfattande form.

11 § Företaget ska ange namnen på de kreditvärderingsföretag som används för värdepapperiseringar och de olika slag av exponeringar som de olika kreditvärderingsföretagen används för.

12 § Företaget ska också lämna följande information:

1. Det totala utestående exponeringsbeloppet som värdepapperiserats och som omfattas av värdepapperiseringsregelverket, fördelat på traditionella och syntetiska värdepapperiseringar per exponeringsslag.
2. Fördelningen per exponeringsslag av summan av förfallna exponeringar och exponeringar med ett nedskrivningsbehov som värdepapperiserats och som omfattas av värdepapperiseringsregelverket och de förluster som redovisats under perioden.
3. Det totala beloppet av värdepapperiserade positioner som behållits eller förvärvats fördelat på exponeringsslag.
4. Det totala beloppet för värdepapperisering som har innehållits eller förvärvats fördelat på ett lämpligt antal riskviktsgrupper med en separat redovisning av positioner som har riskvägts till 1.250 procent eller dragits av.
5. Det totala utestående beloppet av värdepapperiserade rullande exponeringar uppdelat på originatorns och investerarnas andelar.
6. En sammanfattning av värdepapperiseringsverksamheten under perioden, däribland det värdepapperiserade exponeringsbeloppet per exponeringsslag och redovisad vinst eller förlust vid försäljning per exponeringsslag.

Allmänna råd

I anslutning till information enligt denna paragraf, bör företaget även lämna den information som krävs enligt 4 kap. 3 § kapitaltäckningslagen. Enligt den bestämmelsen ska ett företag, som beräknar ett kapitalkrav enligt 4 kap. 2 § första stycket 2 eller andra stycket, offentliggöra att det har tillhandahållit där angivet stöd och hur detta påverkar institutets kapitalkrav.

Företag som tillämpar schablonmetoden för kreditrisk

13 § Om schablonmetoden används ska företaget lämna information om alla de exponeringsklasser som anges i 4 kap. 6 § allmänna råd. Informationen ska innehålla följande:

1. Namnen på de kreditvärderingsföretag och exportkreditorgan som används och, om en ändring görs, skälen för detta.
2. De exponeringsklasser för vilka varje valbart kreditvärderingsföretag och exportkreditorgan används.
3. En beskrivning av det förfarande som används för att överföra emittentbetyg och kreditbetyg till poster som inte är inkluderade i handelslagret.
4. Sambandet mellan kreditbetyg från valbara kreditvärderingsföretag eller exportkreditorgan och den kreditkvalitetsskala enligt schablonmetoden, med beaktande av att denna information inte behöver offentliggöras om företaget följer den inplacering som offentliggjorts av Finansinspektionen.
5. Exponeringsbelopp före samt efter kreditriskskydd för varje kreditkvalitetssteg enligt schablonmetoden, samt de exponeringar som dragits av från kapitalbasen.

Företag som tillämpar IRK-metoden för kreditrisk

14 § Om IRK-metoden används, ska företaget lämna information enligt 15–23 §§.

15 § Ett företag ska ange att Finansinspektionen har godkänt IRK-metoden och vilka exponeringar som omfattas av eventuella undantag från denna metod. En övergripande beskrivning av den av Finansinspektionen godkända implementeringsplanen ska också lämnas.

Om tillstånd finns att använda egna estimat av LGD och KF, ska företaget lämna information om vilka exponeringar, utöver hushållsexponeringar, som omfattas av tillståndet.

Allmänna råd

Bestämmelser om intern riskklassificering och implementeringsplanen finns i kapitalläckningsföreskrifterna.

16 § En beskrivning ska också lämnas av

- det interna riskklassificeringssystemets struktur,
- förhållandet mellan minst ett av de valbara kreditvärderingsföretagens rating och företagets egna riskklasser i PD-dimensionen,
- företagets användning av interna estimat av riskparametrar för andra ändamål än beräkning av riskvägt exponeringsbelopp enligt IRK-metoden,
- metoden för att hantera och godkänna kreditriskskydd, och
- kontrollmekanismerna för riskklassificeringssystemen, däribland en beskrivning med avseende på deras oberoende, ansvarsfördelning och översyn av systemen.

17 § Informationen ska innehålla en separat beskrivning av den interna riskklassificeringsmetoden för följande exponeringsklasser:

1. Statsexponeringar.
2. Institutsexponeringar.
3. Företagsexponeringar.
4. Hushållsexponeringar, samt för var och en av undergrupperna inom hushållsexponeringar.
5. Aktieexponeringar.

Beskrivningen ska innehålla vilka definitioner, metoder och data som har använts för att skatta riskparametrarna samt de viktiga antaganden som ligger till grund för estimeringen. Företaget ska också ange sin egen definition av exponeringsklasserna och gränsdragningen mellan hushållsexponeringar och företagsexponeringar samt mellan de olika undergrupperna inom hushållsexponeringar.

18 § Företaget ska per exponeringsklass, för hushållsexponeringar per undergrupp, ange följande:

1. Exponeringsbelopp.
2. Genomsnittlig riskvikt per exponeringsbelopp.
3. Exponeringsbelopp uppdelat på riskklasser i PD-dimensionen. Antalet angivna riskklasser ska vara tillräckligt för att ge en rättvisande bild av risken inom exponeringsklassen.

19 § Företaget ska lämna information om exponeringsviktat LGD per exponeringsklass för de exponeringar som omfattas av tillståndet att använda egna estimat av LGD.

20 § För de exponeringar som företaget har tillstånd att använda egna estimat av KF, ska företaget upplysa om, per exponeringsklass, storleken på exponeringarna inom linjen och andra åtaganden som inte är i balansräkningen innan konverteringsfaktor har applicerats samt exponeringsbelopp för dessa exponeringar.

21 § Om estimat för hushållsexponeringar beräknas i enlighet med 40 kap. 34 § andra stycket, 41 kap. 1 § andra stycket eller 42 kap. 13 § andra meningen kapitaltäckningsföreskrifterna, får företaget, i stället för upplysningarna i 18–20 §§ i dessa föreskrifter och allmänna råd, göra en uppdelning av exponeringarna i klasser där alla exponeringar delar samma förväntat förlustbelopp. Antalet angivna riskklasser ska vara tillräckligt för att ge en rättvisande bild av risken inom exponeringsklassen. Företaget ska i detta fall ange förväntat förlustbelopp per klass.

22 § Om riskvägt exponeringsbelopp för specialutlåning beräknas enligt 39 kap. 5 § kapitaltäckningsföreskrifterna, ska företaget även redovisa de exponeringar som hänförs till kategorierna 1–5 i tabellen enligt samma föreskrifter.

Om riskvägt exponeringsbelopp enligt riskviktsmetoden för aktieexponeringar beräknas enligt 39 kap. 16–18 §§ kapitaltäckningsföreskrifterna, ska företaget lämna information om de exponeringar som fått de riskvikter som nämns i samma föreskrifter.

23 § Företaget ska per exponeringsklass, för hushållsexponeringar per undergrupp, ange en jämförelse mellan företagets estimat av förväntad förlust och det realiserade utfallet över en tidsperiod som är tillräcklig för att möjliggöra en bedömning av estimatens träffsäkerhet. Företaget ska dessutom bryta ner sin förlusthistorik i PD – och för de exponeringar som företaget har fått tillståndet att använda egna estimat av LGD också dessa riskparametrar – och göra en jämförelse per riskdimension.

Företaget ska lämna information om storleken på värdejusteringar för den senaste perioden samt hur nivån på dessa skiljer sig jämfört med tidigare perioder.

Företaget ska beskriva vilka faktorer, med hänvisning till riskdimensionerna PD, LGD och KF, som har påverkat storleken på de realiserade förlusterna under den senaste perioden.

6 kap. Information om motpartsrisk

1 § Ett företag ska lämna en beskrivning av

- metoden för att fastställa internt kapital och kreditlimiter för motpartsexponeringar,
- riktlinjerna för att ta emot säkerheter och upprätta kreditreserver, och
- riktlinjerna för företagets exponeringar med korrelationsrisk.

2 § Företaget ska också lämna en beskrivning av den metod som används för beräkning av exponeringsbeloppet för motpartsrisk.

3 § Information om motpartsrisk ska innehålla uppgift om

- effekterna på beloppet av de säkerheter som företaget skulle behöva ställa om dess kreditbetyg försämrades,
- det nominella värdet av kreditderivatsåkringar,
- det verkliga positiva bruttovärdet av kontrakt,
- nettningsvinsterna,
- aktuell kvittad kreditexponering,
- säkerheter som innehas, och
- nettokreditexponering för derivat.

Allmänna råd

Nettokreditexponering för derivat är kreditexponeringen mot derivattransaktioner efter det att hänsyn tagits till såväl vinsterna från rättsligt bindande nettningsöverenskommelser som säkerhetsordningar.

4 § Företaget ska lämna information om sina kreditderivattransaktioner (nominella värden). Informationen ska vara uppdelad mellan sådana transaktioner som används i egen kreditportfölj respektive i förmedlingsverksamheter, inbegripet fördelningen mellan de slag av kreditderivatprodukter som används och ytterligare uppdelat på kreditriskskydd som köpts och sålts inom varje produktgrupp.

Företag som har tillstånd att använda en avancerad riskmetod för motpartsrisk

5 § Ett företag som har tillstånd att beräkna motpartsrisk i derivatkontrakt enligt en avancerad riskmetod för motpartsrisk (internal model method), ska offentliggöra information om skattningen av alfa.

7 kap. Information om operativ risk

Information om metoder

1 § Ett företag ska lämna information om de metoder som får användas för att beräkna kapitalkravet för operativ risk.

Företag som använder en internmätningssmetod

2 § Om företaget har tillstånd att använda internmätningssmetoden för att beräkna kapitalkravet för operativ risk, ska företaget lämna en beskrivning av metoden. Beskrivningen ska innehålla en analys av de relevanta interna och externa faktorer som beaktats i använd metod.

Har internmätningssmetoden använts för delar av gruppen, ska de olika tillämpade metodernas räckvidd och täckning ingå i informationen.

3 § Företaget ska även lämna en beskrivning av användningen av försäkring eller andra tekniker för riskreducering eller risköverföring.

8 kap. Information som ska lämnas av företag som beräknar kapitalkrav för marknadsrisk enligt egna modeller

1 § Om företaget har fått Finansinspektionens tillstånd att använda egna modeller för beräkning av kapitalkrav för marknadsrisk (value-at-risk-modell eller VaRmodell), ska information lämnas om vilken del av verksamheten som modellerna avser.

2 § Företaget ska, för varje underportfölj, lämna en beskrivning av

- den använda modellens särdrag,
- det stresstest som tillämpas på underportföljen, och
- den metod som används för att göra utfallstester (back-testing) och validera om de interna modellerna och modellförfarandena är riktiga och konsekventa.

3 § Företaget ska även ange i vilken grad och med vilka metoder det har uppfyllt kraven på system och kontroller enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/49/EG av den 14 juni 2006 om kapitalkrav för värdepappersföretag och kreditinstitut vad gäller företagets exponeringar för positioner som ingår i handelslagret.

9 kap. Information om ränterisk och aktierisk för positioner som inte ingår i handelslagret

Ränterisk

1 § Ett företag ska lämna information om exponeringar för ränterisker för positioner som inte ingår i handelslagret. Informationen ska innehålla uppgift om ränteriskens och huvudantagandenas karaktär, däribland antaganden avseende förtida återbetalningar av lån och utvecklingen av insättningar utan avtalad löptid, och hur ofta ränterisken mäts.

2 § Informationen ska även innehålla uppgift om förändring av resultat, ekonomiskt värde eller varje annan relevant variabel som ledningen använder för räntechocker, uppåt eller nedåt, i enlighet med metoden för att mäta ränterisken, fördelat efter valuta.

Aktierisk

3 § Ett företag ska lämna följande information om exponeringar i aktier som inte ingår i handelslagret:

1. Uppgift om exponeringar fördelat efter avsikten med innehavet.
2. En översikt av de redovisningsprinciper och de värderingsmetoder som tillämpas.

Informationen enligt första stycket 2 ska inkludera företagets huvudantaganden och den praxis som påverkar värderingen samt alla betydande förändringar av denna praxis.

4 § Företaget ska lämna följande information om exponeringar i aktier som inte ingår i handelslagret:

1. Balansräkningsvärdet.
2. Det verkliga värdet.
3. De totala realiserade vinsterna eller förlusterna.
4. De totala realiserade vinsterna eller förlusterna till följd av försäljningar och avvecklingar under perioden.
5. De totalaolda omvärderingsvinsterna eller omvärderingsförlusterna.
6. Slag, karaktär och belopp vad gäller börsnoterade exponeringar och exponeringar i riskkapitalföretag i tillräckligt diversifierade portföljer samt övriga exponeringar.
7. Det belopp som inbegripits i det primära eller det supplementära kapitalet.

För aktier som omsätts på en börs ska en jämförelse göras med marknadspriset. Om värdet skiljer sig avsevärt från det verkliga värdet ska information om detta offentliggöras.

10 kap. Periodisk information

1 § Den periodiska informationen ska minst innehålla följande upplysningar om kapitalbasen:

1. Beloppet för primärt kapital.
2. Beloppet för supplementärt kapital.
3. Beloppet för den utvidgade kapitalbasen.
4. Avdragsposter och gränsvärden enligt kapitaltäckningslagen och kapitaltäckningsföreskrifterna som inte ingår i ovanstående belopp.
5. Total kapitalbas, netto efter avdragsposter och gränsvärden enligt samma lag och samma föreskrifter.

Allmänna råd

I 2 kap. 2 § finns bestämmelser om när den periodiska informationen ska offentliggöras.

2 § Den periodiska informationen ska minst innehålla följande upplysningar om kapitalkravet:

1. Kapitalkravet för kreditrisk enligt schablonmetoden.
2. Kapitalkravet för kreditrisk enligt IRK-metoden.
3. Kapitalkravet för risker i handelslagret.
4. Kapitalkravet för operativ risk.
5. Kapitalkravet för valutarisk.
6. Kapitalkravet för råvarurisk.
7. Eventuell justering enligt 5 § lagen (2006:1372) om införande av lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar.
8. Det totala minimikapitalkravet.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2007:5

1. Dessa föreskrifter och allmänna råd träder i kraft den 1 februari 2007.
2. Information som ska lämnas minst årligen enligt 2 kap. 1 §, ska lämnas första gången per balansdagen för årsredovisningen eller, i förekommande fall koncernredovisningen, för räkenskapsår som påbörjas den 1 januari 2007 eller senare.
3. Periodisk information som ska lämnas enligt 2 kap. 2 § ska offentliggöras första gången per balansdagen för den kvartalsvisa inrapporteringen per den 30 juni 2007.
4. Information som lämnas första gången enligt dessa föreskrifter och allmänna råd ska innehålla en beskrivande information som förklarar den kvantitativa informationen.

FIS FÖRESKRIFTER – FFFS 2007:8

Förlagslån i försäkringsbolags kapitalbas

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner	1446
2 kap. Ansökan	1446
3 kap. Maximal andel som får ingå i kapitalbasen m.m.	1446
4 kap. Villkor som ska framgå av låneavtalet	1447
Gemensamma villkor för eviga och tidsbundna förlagslån	1447
Särskilda villkor för eviga förlagslån	1447
Särskilda villkor för tidsbundna förlagslån	1447
Hur förlagslån kan användas för löpande förlusttäckning	1448
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	1448

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner

1 § Dessa föreskrifter gäller för försäkringsbolag som ansöker om eller har fått Finansinspektionens medgivande att räkna in förlagslån i kapitalbasen.

2 § I föreskrifterna ska termer och uttryck ha följande betydelse.

- *Erforderlig solvensmarginal*: Det högsta beloppet av solvensmarginalen och garantibeloppet.
- *Eviga förlagslån*: Förlagslån som inte har en fast löptid.
- *Förlagslån*: Ett lån med villkor om att lånefordran, vid likvidation eller konkurs till såväl kapital som ränta, ska betalas först sedan övriga borgenärer blivit tillgodosedda.
- *Kapitalbas*: Kapitalbasen enligt 7 kap. 22, 24 och 24 a §§ försäkringsrörelselagen (1982:713).
- *Solvensmarginal*: Det lägsta kapitalkrav som beräknas utifrån verksamhetens art och omfattning enligt 7 kap. 23 och 25 §§ försäkringsrörelselagen.
- *Step-up villkor*: Villkor i låneavtalet som anger att räntan, eller räntepåslaget, höjs efter en viss tid.
- *Step-down villkor*: Villkor i låneavtalet som anger att räntan, eller räntepåslaget, sänks efter en viss tid.
- *Tidsbundna förlagslån*: Förlagslån som har en fast löptid.

2 kap. Ansökan

1 § Ett försäkringsbolag ska i sin ansökan om att få medgivande att räkna in förlagslån i kapitalbasen enligt 7 kap. 22 eller 24 §§ försäkringsrörelselagen (1982:713), ange

- syftet med förlagslånet,
- kapitalbas och erforderlig solvensmarginal, såväl inklusive som exklusive förlagslån, samt
- vilka förändringar i fråga om kapitalbas och erforderlig solvensmarginal som bolaget räknar med under de närmaste tre åren.

Bolaget ska i sin ansökan även bifoga avtal för förlagslånet och underlag för bedömning av räntevillkor.

3 kap. Maximal andel som får ingå i kapitalbasen m.m.

1 § Förlagslån får ingå i kapitalbasen med högst 50 procent av det lägsta beloppet av kapitalbasen och den erforderliga solvensmarginalen. Högst 25 procent av det lägsta beloppet av kapitalbasen och solvensmarginalen får bestå av tidsbundna förlagslån.

2 § Förlagslån får räknas in i kapitalbasen endast till den del de är helt betalda.

3 § Förlagslån får räknas in i kapitalbasen endast om försäkringsbolaget inte har ställt säkerhet för lånet.

4 kap. Villkor som ska framgå av låneavtalet

1 § För att Finansinspektionen ska medge att ett förlagslån får räknas in i kapitalbasen, ska låneavtalet uppfylla kraven i detta kapitel.

Gemensamma villkor för eviga och tidsbundna förlagslån

2 § Det ska framgå av låneavtalet att förlagslånet har en efterställd betalningsrätt.

Med *efterställd betalningsrätt* menas att om ett försäkringsbolag går i konkurs eller i likvidation ska förlagslånekapitalet, med tillhörande uppskjutna och upplupna räntor, dels ha prioritet efter alla övriga borgenärens fordringar, dels inte betalas ut förrän alla andra vid tillfället utestående skulder har lösts.

Om det finns flera förlagslån ska innehavaren av ett tidsbundet förlagslån ha rätt till betalning framför innehavaren av ett evigt förlagslån. Ett förlagslån kan i förmånsrätts-hänseende vara jämställt med andra förlagslån (pari passu) med samma löptidskonstruktion.

3 § Förlagslåneavtalet får ändras endast om Finansinspektionen har lämnat tillstånd till det.

4 § Låneavtalet ska ange vilken modell som gäller för ränteberäkning. Räntan kan vara fast eller relaterad till en räntebas. Ett tidsbundet förlagslån kan även emitteras som ett diskonteringsinstrument.

Om låneavtalet innehåller step-up villkor, får ett sådant villkor inte innebära att räntan, eller räntepåslaget, ökar med mer än 1,5 procentenheter under lånets hela löptid.

5 § Det ska framgå av låneavtalet att försäkringsbolaget kan skjuta upp betalning av räntan om kapitalbasen understiger eller riskerar att understiga den erforderliga solvensmarginalen genom en sådan betalning.

Ränta får utgå på det uppskjutna räntebeloppet enligt låneavtalets bestämmelser och får utgå med högst tre procentenheter utöver den räntesats som gäller för lånet i övrigt.

Särskilda villkor för eviga förlagslån

6 § Det ska framgå av låneavtalet att ett evigt förlagslån ska löpa på obegränsad tid.

7 § Det ska framgå av låneavtalet för ett evigt förlagslån att borgenären har rätt till betalning endast om försäkringsbolaget har försatts i konkurs eller trätt i likvidation.

8 § För att ett evigt förlagslån ska uppfylla kravet på obegränsad löptid får step-down villkor inte innebära att räntan är omotiverat hög i början av lånets löptid för att sedan drastiskt sjunka.

9 § Ett evigt förlagslån får efter ansökan av försäkringsbolaget återbetalas efter att Finansinspektionen har medgett detta. En ansökan om tillstånd till inlösen ska göras senast sex månader före det datum då inlösen avses ske. I sin ansökan ska försäkringsbolaget redogöra för kapitalbas och erforderlig solvensmarginal, såväl före som efter återbetalningen. Vidare ska bolaget ange vilka förändringar i fråga om kapitalbas och erforderlig solvensmarginal som det räknar med under de närmaste tre åren.

En förutsättning för att Finansinspektionen ska godkänna en inlösen av ett evigt förlagslån är att försäkringsbolagets kapitalbas är tillfredsställande på lång sikt och inte därigenom kommer att understiga erforderlig solvensmarginal.

10 § Ett försäkringsbolags dotterföretag får förvärva ett evigt förlagslån utgivet av försäkringsbolaget endast efter att Finansinspektionen medgett detta.

Särskilda villkor för tidsbundna förlagslån

11 § Tidsbundna förlagslån ska ha en ursprunglig löptid på minst fem år. Försäkringsbolaget ska senast ett år före förfallodagen lämna en plan till Finansinspektionen för hur kapitalbasen ska kunna behållas på en nivå som överstiger den erforderliga solvensmarginalen eller ökas till den erforderliga solvensmarginalen då lånet förfaller till betalning. Finansinspektion ska godkänna planen.

Försäkringsbolaget behöver inte lämna in en plan om förlagslånets andel av kapitalbasen gradvis har minskat under de senaste fem åren före förfallodagen, och förlagslånet därmed inte längre ingår i kapitalbasen vid förfallodagen.

12 § I låneavtalet får det inte finnas villkor, som innebär att förlagslånet kan komma att förfalla till betalning före de avtalade förfalldagarna.

13 § Ett tidsbundet förlagslån får efter ansökan av försäkringsbolaget återbetalas före förfallodagen efter att Finansinspektionen har medgett detta. Bolaget ska i sin ansökan redogöra för kapitalbas och erforderlig solvensmarginal, såväl före som efter återbetalningen. Vidare ska bolaget ange vilka förändringar i fråga om kapitalbas och erforderlig solvensmarginal som det räknar med under de närmaste tre åren.

14 § Om ett försäkringsbolag har emitterat ett tidsbundet förlagslån med rätt för bolaget att lösa lånet före förfallodagen, ligger den tidigast möjliga återbetalningsdagen (call-dagen) till grund för beräkning av lånets löptid.

15 § Om ett tidsbundet förlagslån förlängs betraktas det som ett nytt lån. Återstående löptid måste efter förlängningen uppgå till minst fem år, för att lånet efter förlängningen ska få räknas in i kapitalbasen. Ett försäkringsbolag som vill ha möjlighet att räkna in förlagslån som förlängts i kapitalbasen, ska ansöka om detta hos Finansinspektionen.

16 § Återbetalning och amortering av tidsbundna förlagslån får endast ske om Finansinspektionen bedömer att försäkringsbolagets kapitalbas är tillfredsställande på lång sikt och att den erforderliga solvensmarginalen inte underskrider eller riskerar att underskridas genom en sådan betalning. Om så inte är fallet får återbetalning inte ske med mindre än att lånet ersätts med kapital på minst motsvarande belopp och med samma eller högre kvalitet.

Hur förlagslån kan användas för löpande förlusttäckning

17 § Det ska framgå av låneavtalet att upplupna räntor, uppskjutna räntor och kapitalbelopp kan tas i anspråk för täckande av förluster så att försäkringsbolaget ges möjlighet att fortsätta sin verksamhet utan att behöva träda i likvidation eller försättas i konkurs, eller, i fråga om ömsesidiga försäkringsbolag, genomföra en uttaxering på försäkringstagarna.

Förluster ska kunna täckas genom att upplupna räntor och uppskjutna räntor på förlagslån och därefter förlagslåns kapitalbelopp skrivs ner. Eviga förlagslån ska tas i anspråk före tidsbundna förlagslån.

18 § När belopp tas i anspråk enligt 17 § måste detta ske oåterkalleligt och definitivt. Förbehåll om rätt för långivarna till framtida betalning får endast avse det fall då ett återställande av det ianspråktagna beloppet kan ske ur disponibla vinstmedel enligt fastställd balansräkning.

19 § Det ska framgå av låneavtalet att ett försäkringsbolag som är likvidationspliktigt enligt upprättad kontrollbalansräkning ska kunna ta i anspråk hela eller delar av ett förlagslån, inklusive upplupna räntor för att återställa det egna kapitalet.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2007:8

1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 maj 2007, då Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 1998:15) om möjligheten för försäkringsbolag att räkna in förlagslån i kapitalbasen ska upphöra att gälla.
2. Bestämmelserna i 4 kap. om villkor som ska framgå av låneavtalet gäller dock inte för förlagslån som med stöd av Finansinspektionens medgivande räknas in i kapitalbasen vid ikraftträdandet.

Fls FÖRESKRIFTER – FFFS 2007:9

Information som gäller skadeförsäkring

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas på direkt skadeförsäkring med undantag för sådan sjuk- och olycksfallsförsäkring som meddelas som tillägg till livförsäkring.

Föreskrifterna gäller vid försäljning och annan marknadsföring i Sverige av försäkringar som avser risker belägna i Sverige.

Ytterligare krav på information finns i marknadsföringslagen (1994:450), försäkringsavtalslagen (2005:104), FAL, samt distans- och hemförsäljningslagen (2005:59).

2 § En försäkringsgivare ska lämna en försäkringstagare information i enlighet med bestämmelserna i dessa föreskrifter.

I de fall försäkringstagaren företräds av en försäkringsförmedlare får försäkringsgivaren i stället lämna informationen till försäkringsförmedlaren. I sådana fall är det försäkringsförmedlarens skyldighet att se till att informationen kommer försäkringstagaren tillhanda.

Information innan försäkringsavtalet tecknas

3 § Innan ett försäkringsavtal tecknas ska information lämnas om följande:

- Om inte svensk lag gäller för avtalet ska tillämplig lag anges. Om parterna har frihet att välja lag, ska försäkringsgivarens förslag på lag anges.
- I samband med att försäkringsgivaren informerar om att det är möjligt att få en tvist om försäkringsersättning prövad i enlighet med 2 kap. 7 § FAL, ska information även lämnas om att en eventuell rättsskyddsförsäkring hos ett försäkringsbolag i samma koncern kan komma att gälla också vid en tvist med försäkringsgivaren.
- Försäkringsgivarens namn ska anges och fullständig adress till huvudkontoret eller, i tillämpliga fall, till försäkringsgivarens sekundäretablering som meddelat försäkringen. Avser försäkringen trafikförsäkring som en försäkringsgivare inom EES meddelar, ska namn och adress anges för dess representant för trafikförsäkring i Sverige.

Bestämmelserna i första stycket a och b gäller endast om försäkringstagaren är en fysisk person.

Bestämmelserna i första stycket c gäller inte i fråga om verksamhet som avser sådana stora risker som anges i 2 a kap. 4 § försäkringsrörelselagen (1982:713).

Information i vissa handlingar

4 § Varje handling som lämnas till försäkringstagaren ska innehålla den information som anges i 3 § första stycket c.

För verksamhet som avser sådana stora risker som anges i 2 a kap. 4 § försäkringsrörelselagen (1982:713) gäller att endast avtalet eller andra handlingar som ger försäkringsskydd samt försäkringsansökan, i den mån den är bindande för sökanden, ska innehålla information som avses i 3 § första stycket c.

Värdepappersrörelse

1 kap. Tillämpningsområde	1452
2 kap. Definitioner	1452
Villkor för att tillhandahålla information till en kund	1454
3 kap. Ansökan om tillstånd för verksamheten	1454
Allmänt	1454
Verksamhetsplanens innehåll	1456
4 kap. Företagsledningens ansvar för verksamheten inom EES	1458
5 kap. Ägar- och ledningsprövning	1459
Tillämpningsområde	1459
Skriftlig information till Finansinspektionen	1459
Ägarprövning	1459
Ledningsprövning	1459
Övriga bestämmelser	1460
6 kap. Organisatoriska krav m.m.	1460
Allmänna organisatoriska krav	1460
Företagsledningens ansvar	1460
Regelefterlevnad (compliance)	1461
Funktion för regelefterlevnad	1461
Riskhantering	1461
7 kap. Hantering av klagomål	1462
8 kap. Egna affärer	1462
9 kap. Uppdragsavtal (outsourcing)	1463
Inledande bestämmelse	1463
Begreppet arbete och funktioner av väsentlig betydelse för verksamheten	1463
Villkor för uppdragsavtal	1464
Uppdragstagare belägen utanför EES	1465
10 kap. Skydd av kunders tillgångar	1465
Inledande bestämmelse	1465
Skydd av en kunds finansiella instrument och medel	1465
Förvaring av en kunds finansiella instrument	1466
Placering av kundmedel	1466
Användning av kunders finansiella instrument	1467
De externa revisorernas rapporter	1467
11 kap. Intressekonflikter	1468
Inledande bestämmelse	1468
Intressekonflikter som kan påverka en kund negativt	1468
Riktlinjer för att hantera intressekonflikter	1468
Dokumentation av tjänster och verksamheter som ger upphov till risk för intressekonflikter	1469
Investeringsanalyser	1469
Ytterligare organisatoriska krav på företag som utarbetar och sprider investeringsanalyser	1470
12 kap. Incitament	1471
13 kap. Kategorisering av och avtal med kunder	1471
Inledande bestämmelse	1471
Kategorisering av kunder	1471
Avtal med icke-professionella kunder	1471
14 kap. Information till en kund	1472
Inledande bestämmelse	1472

Marknadsföringsmaterial och annan information till icke-professionella kunder	1472
Information vid tillhandahållande av tjänster	1473
Information om värdepappersföretaget och dess tjänster till icke-professionella kunder	1474
Information om finansiella instrument	1475
Information vid innehav av kunders finansiella instrument eller medel	1476
Information om priser och avgifter	1477
Information i enlighet med UCITS-direktivet	1477
15 kap. Bedömning av en kund vid investeringstjänster	1477
Inledande bestämmelse	1477
Bedömning vid investeringsrådgivning och diskretionär portföljförvaltning	1477
Bedömning vid övriga investeringstjänster	1478
Gemensamma bestämmelser för bedömning	1478
Tillhandahållande av okomplicerade instrument (execution only)	1478
16 kap. Investeringsrådgivning till konsumenter	1479
Inledande bestämmelse	1479
Kompetenskrav	1479
Dokumentation av rådgivningsuppdraget	1479
17 kap. Rapportering till en kund	1480
Inledande bestämmelse	1480
Avräkningsnota	1480
Rapportering om diskretionär portföljförvaltning	1481
Ytterligare rapportering om diskretionär portföljförvaltning eller transaktioner med eventualefterpliktelse	1482
Översikt av kunders finansiella instrument eller medel	1482
18 kap. Bästa orderutförande	1483
Inledande bestämmelse	1483
Kriterier för bästa orderutförande	1483
Riktlinjer för utförande av order	1484
19 kap. Bästa utförande vid diskretionär portföljförvaltning och mottagande och vidarebefordran av order	1484
20 kap. Hantering av kunders order	1485
Inledande bestämmelse	1485
Allmänna principer	1485
Sammanläggning och fördelning av order	1485
Fördelning av transaktioner för egen räkning	1485
Särskilda riktlinjer vid utförande av order	1486
21 kap. Dokumentation	1486
Bevarande av uppgifter	1486
Inspelning av telefonsamtal vid mäklarbord	1486
Annullering av kundorder	1487
22 kap. Rapportering av kunduppgifter till Finansinspektionen	1487
23 kap. Pant i egna och moderbolags aktier	1487
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	1487
Bilaga 3 a Ägarprövning – fysisk person	1488
Bilaga 3 b Ägarprövning – juridisk person	1489
Bilaga 3 c Ledningsprövning – i samband med ägarprövning	1489
Bilaga 4 a Ledningsprövning – frågor till styrelseledamot och styrelsesuppleant	1490
Bilaga 4 b Ledningsprövning – frågor till verkställande direktör och dennes ställföreträdare	1491
Bilaga 5 Förenklad ägar- och ledningsprövning för den som tidigare har ägar- eller ledningsprövats under de senaste 365 dagarna ..	1492

1 kap. Tillämpningsområde

1 § Värdepappersbolag, svenska kreditinstitut som fått tillstånd att driva värdepappersrörelse och utländska företag som med tillstånd driver värdepappersrörelse från filial i Sverige ska för sin svenska verksamhet tillämpa samtliga bestämmelser om inte annat anges.

2 § Ett företag som ansöker om tillstånd att driva värdepappersrörelse ska tillämpa samtliga bestämmelser i 3 kap och 5 kap. 4 §.

Svenska kreditinstitut och utländska företag som ansöker om tillstånd att driva värdepappersrörelse från filial här i landet ska dock inte tillämpa 3 kap. 3–8 och 16 §§ och 5 kap 4 §.

3 § Värdepappersbolag och svenska kreditinstitut som fått tillstånd att driva värdepappersrörelse ska för sin verksamhet genom utländsk filial tillämpa samtliga bestämmelser utom bestämmelserna i följande kapitel:

- 12 kap. Incitament,
- 13 kap. Kategorisering av och avtal med kunder,
- 14 kap. Information till en kund,
- 15 kap. Bedömning av en kund vid investeringstjänster,
- 16 kap. Investeringsrådgivning till konsumenter,
- 17 kap. Rapportering till en kund,
- 18 kap. Bästa orderutförande,
- 19 kap. Bästa utförande vid diskretionär portföljförvaltning och vidarebefordran av order,
- 20 kap. Hantering av kunders order,
- 21 kap. Dokumentation, 1–2 §§.

4 § Utländska företag som här i landet driver värdepappersrörelse från en inmäld filial inom EES-området, ska endast tillämpa nedan angivna bestämmelser:

- 2 kap. Definitioner,
- 12 kap. Incitament,
- 13 kap. Kategorisering av och avtal med kunder,
- 14 kap. Information till en kund,
- 15 kap. Bedömning av en kund vid investeringstjänster,
- 17 kap. Rapportering till en kund,
- 18 kap. Bästa orderutförande,
- 19 kap. Bästa utförande vid diskretionär portföljförvaltning och vidarebefordran av order,
- 20 kap. Hantering av kunders order,
- 21 kap. Dokumentation, 1–2 §§,
- 22 kap. Rapportering av kunduppgifter till Finansinspektionen.

2 kap. Definitioner

1 § I dessa föreskrifter ska uttryck och termer ha följande betydelse.

1. *Distributionskanaler*: en kanal genom vilken informationen har blivit eller sannolikt kommer att bli tillgänglig för allmänheten. Med information som sannolikt kommer att bli tillgänglig för allmänheten avses information som ett stort antal personer har tillgång till.
2. *Egen affär*: i 8 kap. och 11 kap. 10–12 §§ avses med en egen affär handel med ett finansiellt instrument som utförs av en relevant person eller för en relevant persons räkning, om åtminstone en av följande punkter är uppfyllda.
 - a) Den relevanta personen handlar utanför ramarna för den verksamhet som han eller hon utför i egenskap av relevant person.

- b) Handeln utförs för någon av följande personers räkning:
- den relevanta personen själv,
 - någon annan person med vilken den relevanta personen har ett släktskapsförhållande, eller med vilken denne har nära förbindelser,
 - en person med vilken den relevanta personens förbindelser är sådana att han eller hon har direkt eller indirekt väsentligt intresse av handelns resultat, annat än en avgift eller kommission för handelns utförande.
3. *Finansanalytiker*: en relevant person som utför investeringsanalyser.
4. *Företagsledningen*: styrelsen och den verkställande direktören.
5. *Företagsgrupp*: den grupp som ett värdepappersföretag tillhör, vilken består av moderföretag, dess dotterföretag och de enheter i vilka moderföretaget eller dess dotterföretag har ett ägarintresse samt företag som är bundna till varandra genom ett samband i den mening som avses i artikel 12.1 i rådets sjunde direktiv 83/349/EEG av den 13 juni 1983 grundat på artikel 54.3 g i fördraget om sammanställd redovisning.
6. *Genomförandeförordningen*: kommissionens förordning (EG) nr 1287/2006 av den 10 augusti 2006 om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG vad gäller dokumenteringskyldigheter för värdepappersföretag, transaktionsrapportering, överblickbarhet på marknaden, upptagande av finansiella instrument till handel samt definitioner för tillämpning av det direktivet.
7. *Person med vilken en relevant person har ett släktskapsförhållande*:
- a) den relevanta personens maka/make, eller en person som i enlighet med nationell lagstiftning betraktas som likställd med maka/make,
 - b) ett minderårigt barn eller styvbarn till den relevanta personen, och
 - c) alla andra släktingar till den relevanta personen som har delat samma hushåll som denna person under minst ett år den dag då den berörda transaktionen äger rum.
8. *Relevant person*: när det gäller ett värdepappersföretag:
- a) en medlem av företagsledningen, en delägare, en chef eller ett anknutet ombud till företaget,
 - b) en medlem av företagsledningen, en delägare eller en chef vid ett anknutet ombud till företaget,
 - c) en av företagets eller det anknutna ombudets anställda samt alla andra fysiska personer som dels utför tjänster åt företaget eller det anknutna ombudet, dels står under deras kontroll och deltar i att för företagets räkning tillhandahålla investeringstjänster och utföra investeringsverksamhet, och
 - d) en fysisk person som, inom ramen för ett uppdragsavtal, deltar direkt i att tillhandahålla tjänster till värdepappersföretaget eller till dess anknutna ombud i form av investeringstjänster och investeringsverksamhet.
9. *Transaktion för värdepappersfinansiering*: utlåning eller upplåning av aktier eller andra finansiella instrument, repa eller omvänd repa, köpe- och återförsäljningstransaktion eller sälj- och återköpstransaktion.
10. *Uppdragsavtal (outsourcing)*: ett avtal i någon form mellan ett värdepappersföretag och en uppdragstagare genom vilket uppdragstagaren utför en process, en tjänst eller en verksamhet som annars värdepappersföretaget självt skulle ha utfört.
11. *Varaktigt medium*: varje medel som gör det möjligt för en kund att bevara information, som riktas till denne personligen, på ett sätt som gör informationen tillgänglig i framtiden under en tid som är lämplig med hänsyn till vad som är avsikten med informationen och som tillåter oförändrad återgivning av den bevarade informationen.

Villkor för att tillhandahålla information till en kund

2 § Om det enligt dessa föreskrifter krävs att information ska tillhandahållas på ett varaktigt medium ska värdepappersföretaget tillhandahålla informationen till en kund på ett varaktigt medium i form av papper såvida det inte

1. är lämpligt med ett annat varaktigt medium i det sammanhang där handeln mellan företaget och kunden genomförs eller ska genomföras, och
2. den person till vilken informationen ska tillhandahållas uttryckligen väljer ett annat varaktigt medium än papper.

3 § Om ett värdepappersföretag enligt 14 kap. 10–33 §§ eller 18 kap. 7 § tillhandahåller en kund information via en webbplats, och informationen inte är riktad till kunden personligen, ska

1. detta vara lämpligt för det sammanhang där handeln mellan företaget och kunden genomförs eller ska genomföras,
2. kunden uttryckligen samtycka till att informationen tillhandahålls i den formen,
3. kunden underrättas elektroniskt om webbadressen och var på webbplatsen informationen finns tillgänglig,
4. informationen vara aktuell, och
5. informationen finnas tillgänglig på webbplatsen under en så lång tidsperiod som kunden rimligtvis kan behöva för att ta del av den.

4 § Vid tillämpning av 2–3 §§ ska tillhandahållande av information via elektronisk kommunikation anses vara lämplig för det sammanhang där handeln mellan företaget och kunden genomförs eller ska genomföras om det finns bevis för att kunden har regelbunden tillgång till internet. Om kunden har lämnat en e-postadress med avseende på att genomföra handel ska denna betraktas som bevis.

3 kap. Ansökan om tillstånd för verksamheten*Allmänt*

Ansökans utformning

1 § Ett företag ska i sin ansökan ange vilken eller vilka av de i 2 kap. 1 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden angivna investeringstjänster och investeringsverksamheter som ansökan avser. Vidare ska företaget ange om det ansöker om tillstånd för någon eller några av de sidotjänster som är angivna i 2 kap. 2 § samma lag samt om det ansöker om tillstånd för sidoverksamhet enligt 2 kap. 3 § samma lag.

Ansökan ska vara undertecknad av en behörig företrädare för företaget.

2 § Till ansökan ska företaget bifoga

1. ett styrelseprotokoll, som visar att styrelsen har godkänt ansökan,
2. ett registreringsbevis för företaget från Bolagsverket, eller motsvarande, som inte är äldre än två månader,
3. ett revisorsintyg, som visar att företaget uppfyller de kapitalkrav som uppställs i 3 kap. 6 § lagen om värdepappersmarknaden,
4. en bolagsordning, av vilken det tydligt framgår att företaget ska driva värdepappersrörelse samt vilken eller vilka investeringstjänster och investeringsverksamheter samt eventuella sidotjänster eller sidoverksamheter som företaget ska driva,
5. en verksamhetsplan, upprättad i enlighet med 9–28 §§,
6. riktlinjer för regelefterlevnad enligt 6 kap. 8 §,
7. riktlinjer för riskhantering enligt 6 kap. 11 §, samt
8. interna regler avseende åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Ägarförhållanden

3 § I ansökan ska det lämnas en förteckning över företagets direkta och indirekta ägare.

Till ansökan ska det även bifogas de uppgifter för ägarprövning som framgår av 5 kap.

Om företaget ingår i en koncern eller finansiell företagsgrupp enligt 9 kap. lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, ska ansökan innehålla en schematisk översikt över koncernens eller företagsgruppens struktur, uppgifter om de enskilda företag som ingår i denna samt deras ägarandel i det företag som ansöker om tillstånd. Uppgifter ska lämnas om samtliga led som ingår i ägarkedjan.

Det ska anges i ansökan om företaget ingår i ett finansiellt konglomerat enligt lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

Ledningsförteckning

4 § Ett företag ska i sin ansökan lämna uppgifter om vilka ledamöter och eventuella suppleanter som ingår i företagets styrelse. Det ska även framgå av ansökan vem som är styrelsens ordförande, verkställande direktör och verkställande direktörens eventuella ställföreträdare.

För samtliga ledamöter och suppleanter i styrelsen, verkställande direktör och dennes eventuella ställföreträdare ska det bifogas de uppgifter för ledningsprövning som framgår av 5 kap.

Revisor

5 § Ett företag ska ange i ansökan vem som är, eller ska utses till, extern revisor i företaget.

Ekonomiska förhållanden

6 § Ett företag ska i ansökan lämna en prognos för de tre närmaste verksamhetsåren. Prognosen ska omfatta

1. balans- och resultaträkning,
2. analys av kapitalbasen och övriga kapitalkrav enligt 2 kap. lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar, samt
3. hur resultatet av balans- och resultaträkningen påverkar det startkapital som företaget ska ha enligt lagen om värdepappersmarknaden och den kapitalbas och övriga kapitalkrav som företaget ska ha enligt 2 kap. lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar.

Prognosen ska redovisa vilka antaganden som den bygger på.

En känslighetsanalys ska lämnas som utvisar vilken påverkan ändrade antaganden, exempelvis för volymer, räntenivåer och räntemarginaler, får på angivna prognoser och kapitalkrav enligt lagen om värdepappersmarknaden och lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar.

Företaget ska redogöra för vilket kapital som finns för att täcka företagets samtliga risker enligt 8 kap. 4 § lagen om värdepappersmarknaden.

Företaget ska redogöra för hur det avser att finansiera verksamheten.

Aktier och andelar i andra företag

7 § Ett företag ska i ansökan lämna uppgift om innehav av aktier eller andelar i andra företag.

Pågående domstolsprocesser m. m.

8 § Ett företag ska i ansökan ange om det är part i en pågående domstolsprocess eller ett skiljeförfarande och, om så är fallet, lämna närmare uppgifter om detta.

Verksamhetsplanens innehåll

Företagets verksamhet

9 § I verksamhetsplanen ska det finnas en utförlig beskrivning av följande:

1. den verksamhet som företaget avser att bedriva, varvid det ska framgå vilken del av verksamheten som svarar mot respektive investeringstjänst och investeringsverksamhet samt sidotjänst och sidoverksamhet som företaget söker tillstånd för,
2. vilka kategorier av finansiella instrument verksamheten kommer att omfatta, och
3. vilka av kundkategorierna icke-professionella kunder och professionella kunder företaget avser att vända sig till.

Verksamhetsplanen ska för respektive tjänst och verksamhet som företaget söker tillstånd för, innehålla detaljerade flödesscheman som visar de administrativa processer som finns avseende tjänsterna respektive verksamheterna. Dessa flödesscheman ska omfatta alla led som ingår från första kundkontakten till att en affär avvecklas. Det ska även framgå av verksamhetsplanen hur den interna kontrollen är organiserad och hur den utförs.

Företaget ska ange om det avser att hos en central värdepappersförvarare ansöka om att bli kontoförande institut eller hos en clearingorganisation ansöka om att bli clearingmedlem. Företaget ska också ange om det avser att söka medlemskap på en reglerad marknad eller att delta i handeln på en handelsplattform, och om så är fallet vilka reglerade marknader respektive handelsplattformar det gäller.

Om ansökan avser tillstånd att bedriva handel med finansiella instrument för egen räkning, ska det även anges om verksamheten är sådan att den kommer att omfattas av bestämmelserna om systematiska internhandlare i 9 kap. lagen om värdepappersmarknaden.

Organisation

10 § I verksamhetsplanen ska det ingå en schematisk översikt över hur verksamheten ska organiseras. Översikten ska visa vem som är ansvarig för respektive område eller funktion samt hur många personer som ska vara verksamma inom dessa områden eller funktioner. Det ska även framgå av översikten var i organisationen funktioner för regelefterlevnad och riskkontroll ingår.

I verksamhetsplanen ska det vidare ingå en beskrivning av de olika områdena eller funktionerna samt en övergripande redogörelse för de åtgärder och funktioner som utförs inom respektive del.

Det ska finnas uppgifter om det finns anställda i företaget som även har anställning i ett annat företag, om företaget delar lokaler och teknisk utrustning med andra, samt, i förekommande fall, hur företaget avser att hantera sekretessfrågor med anledning av detta.

Särskilt om hantering av kunders tillgångar

11 § Om ansökan omfattar tillstånd enligt 2 kap. 2 § 1 lagen om värdepappersmarknaden, ska företaget redogöra för hur det avser att uppfylla kraven i 10 kap.

Särskilt om drift av handelsplattform

12 § Ett företag som avser att bedriva verksamhet i form av drift av handelsplattform enligt 2 kap. 1 § 8 lagen om värdepappersmarknaden, ska lämna en redogörelse för organisationen av handeln samt den tänkta omfattningen av denna tjänst.

Det ska till verksamhetsplanen bifogas de regler för deltagare respektive handel som företaget avser att tillämpa i enlighet med 11 kap. 3 och 4 §§ lagen om värdepappersmarknaden.

Företaget ska vidare redogöra för hur marknadsövervakningen ska bedrivas.

Uppdragsavtal (outsourcing)

13 § Om företaget har uppdragit eller avser att uppdra åt någon annan ett utföra ett visst arbete eller vissa funktioner, som är av väsentlig betydelse för verksamheten, ska företaget i verksamhetsplanen lämna uppgifter om till vem uppdraget ges samt redogöra för uppdragets omfattning.

Företaget ska vidare redogöra för hur det säkerställer att de krav som framgår av 9 kap. uppfylls.

Anknutna ombud

14 § Det ska framgå av verksamhetsplanen om företaget anlitar eller avser att anlita anknutna ombud i verksamheten, och om så är fallet, vilka tjänster som det anknutna ombudet ska utföra för företagets räkning och vilka finansiella instrument som tjänsterna ska avse.

Informationssystem och säkerhetsfrågor

15 § I verksamhetsplanen ska det finnas uppgifter om hur IT-verksamheten ska vara organiserad. Det ska finnas en översiktlig beskrivning av systemens funktioner och användningsområden.

För det fall företaget ska hantera order ska det finnas ett flödesschema som utvisar vilka applikationer som används för orderhantering samt en redogörelse för eventuella systemberoende villkor som kan påverka orderhanteringen. Vidare ska det framgå vilka kontroller, exempelvis innehavs- och kreditkontroller, som görs i systemet vid hantering av order.

Det ska vidare framgå vilka åtgärder som ska vidtas avseende informationssäkerhet och fysisk säkerhet. I sammanhanget ska det finnas en redogörelse för vilka funktioner för sekretesskydd som används för att hindra obehöriga att ta del av sekretessbelagd information.

Kundkategorisering

16 § Det ska framgå av verksamhetsplanen hur företaget avser att indela sina kunder i kategorierna icke-professionella respektive professionella kunder samt hur denna indelning är tänkt att påverka behandlingen av kunder i de olika kategorierna. Det ska även framgå om företaget avser att behandla vissa professionella kunder som jämbördiga motparter. Vidare ska det av verksamhetsplanen framgå hur företaget avser att underrätta kunderna i enlighet med 13 kap. 2 och 3 §§.

Bästa utförande

17 § Företaget ska redogöra för hur det avser att uppnå bästa orderutförande enligt bestämmelserna i 18 kap. och bästa utförande enligt bestämmelserna i 19 kap.

Fördelning av order

18 § I verksamhetsplanen ska det finnas en hänvisning till de riktlinjer för fördelning av order enligt 20 kap. 6 §, som företaget avser att tillämpa.

Transaktionsrapportering

19 § Företaget ska redogöra för hur det avser att uppfylla kravet på transaktionsrapportering i 10 kap. lagen om värdepappersmarknaden och genomförandeförordningen.

Intressekonflikter

20 § Verksamhetsplanen ska innehålla en redogörelse för de intressekonflikter som företaget har identifierat kan uppstå i verksamheten och en hänvisning till de riktlinjer för hantering av intressekonflikter som företaget har i enlighet med 11 kap.

Regelefterlevnad

21 § Det ska framgå av verksamhetsplanen hur företaget avser att säkerställa att det följer de regler som gäller för verksamheten. Verksamhetsplanen ska vidare innehålla en redogörelse för hur funktionen för regelefterlevnad ska vara utformad och hur dess arbete ska bedrivas.

Riskhantering

22 § Det ska framgå av verksamhetsplanen hur företaget avser att enligt 8 kap. 4 § lagen om värdepappersmarknaden identifiera, mäta, styra, internt rapportera och ha kontroll över de risker som dess rörelse är förknippad med. Av verksamhetsplanen ska det även framgå vilka rutiner för riskhantering enligt 6 kap. 11 §, som företaget har samt en hänvisning till de riktlinjer enligt samma bestämmelse, som företaget har.

För ett företag som har en funktion för riskhantering enligt 6 kap. 12 §, ska verksamhetsplanen innehålla en redogörelse för hur denna funktion ska vara utformad och hur dess arbete ska bedrivas.

Internrevision

23 § För ett företag som har en funktion för internrevision enligt 6 kap. 14 §, ska verksamhetsplanen innehålla en redogörelse för hur denna funktion ska vara utformad och hur dess arbete ska bedrivas.

Klagomålshantering

24 § Av verksamhetsplanen ska det framgå vilka rutiner för hantering av klagomål från icke-professionella kunder enligt 7 kap. 1 och 2 §§, som företaget avser att tillämpa.

Relevanta personers egna affärer

25 § Av verksamhetsplanen ska det framgå vilka rutiner enligt 8 kap. 1 § beträffande relevanta personers egna affärer, som företaget avser att tillämpa.

Åtgärder mot penningtvätt

26 § I verksamhetsplanen ska det finnas en redogörelse för de interna regler om åtgärder mot penningtvätt som företaget avser att tillämpa. Uppgifter ska lämnas om vem som är centralt funktionsansvarig i dessa frågor.

Händelser av väsentlig betydelse

27 § I verksamhetsplanen ska det finnas en hänvisning till eventuella riktlinjer för hantering av händelser av väsentlig betydelse, som företaget fastställt i enlighet med Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2005:12) om rapportering av händelser av väsentlig betydelse.

Etiska riktlinjer

28 § I verksamhetsplanen ska finnas en hänvisning till eventuella etiska riktlinjer, som företaget har antagit i enlighet med Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 1998:22) om riktlinjer för hantering av etiska frågor hos institut som står under inspektionens tillsyn.

4 kap. Filialverksamhet och gränsöverskridande verksamhet inom EES

1 § Vid underrättelse av ett värdepappersbolag enligt 5 kap. 1 och 4 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden ska bilagorna 1 a och 1 b respektive 2 användas.

Om ett värdepappersbolag ska anlita ett anknutet ombud som är etablerat i ett annat EES-land ska bilagorna 1 a och 1 b användas.

5 kap. Ägar- och ledningsprövning

Tillämpningsområde

1 § Detta kapitel innehåller bestämmelser om vilka uppgifter ett värdepappersbolag och dess ägare ska lämna till Finansinspektionen i samband med en ägar- eller ledningsprövning enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

Skriftlig information till Finansinspektionen

2 § Ett värdepappersbolag och dess ägare ska lämna skriftlig information till Finansinspektionen med de uppgifter som anges i bilagorna 3–5.

Ägarprövning

Ansökan om tillstånd att förvärva aktier

3 § Till en ansökan om tillstånd att förvärva ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar i ett värdepappersbolag ska de uppgifter bifogas som framgår av bilaga 3 a eller 3 b.

Om förvärvaren är en juridisk person ska bilaga 3 b användas för uppgifter om den juridiska personen samt bilaga 3 c för uppgifter om styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör och dennes ställföreträdare i den förvärvande juridiska personen.

Till en anmälan om ändring i ledningen i ett företag som har ett kvalificerat innehav i ett värdepappersbolag ska de uppgifter bifogas som framgår av bilaga 3 c.

Ansökan om tillstånd att driva verksamhet

4 § Till en ansökan om tillstånd att driva verksamhet ska för en fysisk person som äger ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar i värdepappersföretaget bifogas de uppgifter som framgår av bilaga 3 a. Om ägaren är en juridisk person ska de uppgifter som framgår av bilaga 3 b bifogas.

För en styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör och dennes ställföreträdare i ett företag som äger ett kvalificerat innehav ska till en ansökan om tillstånd att driva verksamhet bifogas de uppgifter som framgår av bilaga 3 c.

Tillsyn i ett annat EES-land

5 § En juridisk person som står under tillsyn av en finansiell tillsynsmyndighet i ett annat EES-land behöver inte bifoga de uppgifter som framgår av bilagorna 3–5 till sin ansökan om ägarprövning. En beskrivning eller en skiss över ägarbilderna i koncernen före och efter förvärvet med ägarandelarna angivna i procent ska dock alltid bifogas.

Ledningsprövning

6 § Ett värdepappersbolag och ägarföretag ska informera Finansinspektionen om när det utser eller avser att utse följande personer i företaget:

- styrelseledamot,
- styrelsesuppleant,
- en verkställande direktör eller dennes ställföreträdare, det vill säga den som ska tjänstgöra i stället för den verkställande direktören.

Värdepappersföretaget ska även underrätta Finansinspektionen när antalet styrelseledamöter minskas.

När en ny styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör eller dennes ställföreträdare utses i ett värdepappersbolag ska de uppgifter bifogas som framgår av bilagorna 4 a respektive 4 b.

Övriga bestämmelser

7 § Den som tidigare har ägar- eller ledningsprovats någon gång under de senaste 365 dagarna får istället för de uppgifter som framgår av 3–4 och 6 §§ lämna de uppgifter som framgår av bilaga 5.

6 kap. Organisatoriska krav m.m.

Allmänna organisatoriska krav

1 § Ett värdepappersföretag ska se till att

1. ha aktuella och dokumenterade beslutsrutiner som tydligt anger rapporteringsvägar samt en organisationsstruktur som tydligt fördelar funktioner och ansvarsområden,
2. relevanta personer är medvetna om vilka rutiner de ska följa för att kunna fullgöra sina skyldigheter korrekt,
3. ha aktuella och lämpliga interna kontrollmekanismer som ska säkerställa att beslut och rutiner följs på alla nivåer inom värdepappersföretaget,
4. anställa personal med den kompetens och kunskap som krävs för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter,
5. ha en aktuell och effektiv intern rapportering och spridning av information internt i företaget,
6. bevara relevanta uppgifter som avser verksamheten och den interna organisationen, och
7. om en relevant person arbetar inom flera funktioner, detta inte hindrar personen från att fullgöra sina uppgifter på ett sunt, ärligt och professionellt sätt.

Ett värdepappersföretag ska vid tillämpningen av första stycket ta hänsyn till verksamhetens art, omfattning och komplexitet, och arten på och omfattningen av dess investeringstjänster och investeringsverksamhet.

2 § Ett värdepappersföretag ska ha aktuella system och rutiner för att skydda säkerhet, integritet och konfidentialitet i dess information. Dessa system och rutiner ska ta hänsyn till den berörda informationens art.

3 § Ett värdepappersföretag ska ha aktuella och lämpliga riktlinjer för en avbrottsfri verksamhet.

Det ska framgå av riktlinjerna att företaget, vid ett eventuellt system- eller procedurfel, ska se till att dels dess viktigaste information och funktioner bevaras, dels dess investeringstjänster och investeringsverksamhet upprätthålls.

Om detta inte är möjligt ska företaget se till att informationen och funktionerna återställs utan dröjsmål, så att investeringstjänsterna och investeringsverksamheten kan återupptas inom rimlig tid.

4 § Ett värdepappersföretag ska ha aktuella riktlinjer och rutiner för sin redovisning som gör det möjligt för företaget att på begäran från Finansinspektionen, i rimlig tid, lämna finansiella rapporter som dels ger en rättvisande bild av företagets finansiella ställning, dels överensstämmer med alla tillämpliga redovisningsstandarder och redovisningsregler.

5 § Ett värdepappersföretag ska övervaka och regelbundet utvärdera sina system, internerna kontrollmekanismer och rutiner som införts enligt 1–4 §§ för att säkerställa att de är effektiva. Företaget ska dessutom vidta lämpliga åtgärder för att avhjälpa eventuella brister.

Företagsledningens ansvar

6 § Ett värdepappersföretag ska när det fördelar funktioner internt i företaget säkerställa att företagsledningen är ansvarig för att se till att företaget fullgör de skyldigheter som följer av lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden och andra författningar som reglerar företagets verksamhet.

Företagsledningen ska särskilt bedöma och regelbundet se över de riktlinjer och rutiner som företaget har enligt lagen om värdepappersmarknaden. Företagsledningen ska även vidta lämpliga åtgärder för att korrigera eventuella brister i dessa.

7 § Ett värdepappersföretag ska säkerställa att företagsledningen får regelbundna, åtminstone årliga, skriftliga rapporter om de områden som omfattas av bestämmelserna om regelefterlevnad, riskhantering och interntrevision i detta kapitel.

Rapporterna ska bland annat innehålla uppgifter om vilka lämpliga åtgärder som har vidtagits vid eventuella brister.

Regelefterlevnad (compliance)

8 § Ett värdepappersföretag ska ha aktuella och lämpliga riktlinjer och rutiner för att kunna upptäcka vilka risker som finns för att företaget inte fullgör sina förpliktelser enligt lagen om värdepappersmarknaden och andra författningar som reglerar företagets verksamhet.

Företaget ska införa lämpliga åtgärder och rutiner för att minimera dessa risker och göra det möjligt för Finansinspektionen att utöva en effektiv tillsyn.

Företaget ska när det utformar rutiner och riktlinjer ta hänsyn till verksamhetens art, omfattning och komplexitet, och arten på och omfattningen av dess investeringstjänster och investeringsverksamhet.

Funktion för regelefterlevnad

9 § Värdepappersföretaget ska ha en permanent och effektiv funktion för regelefterlevnad.

Funktionen ska arbeta oberoende och ansvara för att

1. dels kontrollera och regelbundet bedöma om de åtgärder och rutiner som ska införas enligt 8 § andra stycket är lämpliga och effektiva, dels utvärdera de åtgärder som vidtagits för att avhjälpa eventuella brister i företagets regelefterlevnad, samt
2. ge råd och stöd till relevanta personer som utför investeringstjänster och investeringsverksamhet så att verksamheten drivs enligt lagen om värdepappersmarknaden och andra författningar som reglerar företagets verksamhet.

10 § För att funktionen för regelefterlevnad ska kunna fullgöra sina uppgifter korrekt och på ett oberoende sätt ska värdepappersföretaget ansvara för att

1. funktionen har de befogenheter, resurser och den sakkunskap som krävs samt tillgång till all relevant information,
2. utse en person som ansvarar för funktionen och för all rapportering vad gäller regelefterlevnad enligt 7 §,
3. de relevanta personer som ingår i funktionen inte deltar i utförandet av tjänster eller verksamhet som de kontrollerar, och
4. metoden för att fastställa ersättning till de relevanta personer som ingår i funktionen inte äventyrar, eller sannolikt kan komma att äventyra, deras objektivitet.

Ett värdepappersföretag är dock inte skyldigt att uppfylla kraven i första stycket 3 eller 4 om företaget med hänsyn till verksamhetens art, omfattning och komplexitet, och investeringstjänsternas och investeringsverksamhetens art och omfattning kan visa att dessa krav inte är proportionella och att dess funktion för regelefterlevnad fortfarande är effektiv.

Riskhantering

Riktlinjer, rutiner och kontroll

11 § Ett värdepappersföretag ska

1. dels ha aktuella och lämpliga riktlinjer och rutiner för riskhantering i syfte att identifiera de risker som finns i dess verksamhet, metoder och system, dels vid behov fastställa den risknivå som det kan acceptera, och
2. anta effektiva rutiner, metoder och mekanismer för att, mot bakgrund av risknivån i 1, hantera de risker som finns i dess verksamhet, metoder och system.

Ett värdepappersföretag ska även kontrollera

1. att riktlinjer och rutiner enligt första stycket 1 är lämpliga och effektiva,
2. i vilken utsträckning företaget och dess relevanta personer följer de rutiner, metoder och mekanismer som ska antas enligt 2, och
3. att åtgärder som företaget vidtagit för att avhjälpa eventuella brister i riktlinjer, rutiner, metoder och mekanismer samt de relevanta personernas bristande tillämpning av dessa, är lämpliga och effektiva.

Funktion för riskhantering

12 § Ett värdepappersföretag ska ha en funktion för riskhantering som arbetar oberoende, om det är lämpligt och rimligt med hänsyn till verksamhetens art, omfattning och komplexitet, och arten på och omfattningen av dess investeringstjänster och investeringsverksamhet.

Funktionen för riskhantering ska

1. implementera de riktlinjer och rutiner som avses i 11 §, och
2. tillhandahålla rapporter och råd till företagsledningen enligt 7 §.

13 § Ett företag som inte behöver ha en oberoende riskhanteringsfunktion enligt 12 §, måste ändå kunna visa att de riktlinjer och rutiner som det har antagit enligt 11 § uppfyller kraven i den bestämmelsen samt fungerar ändamålsenligt.

Funktion för internrevision

14 § Ett värdepappersföretag ska ha en funktion för internrevision, om det är lämpligt och rimligt med hänsyn till verksamhetens art, omfattning och komplexitet, och arten på och omfattningen av dess investeringstjänster och investeringsverksamhet. Funktionen ska vara åtskild från och oberoende av företagets övriga funktioner och verksamhet.

Funktionen för internrevision ska

1. ha en aktuell revisionsplan för att undersöka och bedöma om värdepappersföretagets system, interna kontrollmekanismer och rutiner är lämpliga och effektiva,
2. utfärda rekommendationer på grundval av det arbete som utförts enligt 1,
3. kontrollera att dessa rekommendationer följs, och
4. rapportera vad gäller internrevisionsfrågor enligt 7 §.

7 kap. Hantering av klagomål

1 § Ett värdepappersföretag ska ha effektiva och öppna redovisade rutiner för att snabbt och på ett rimligt sätt kunna hantera klagomål från icke-professionella kunder.

2 § Värdepappersföretaget ska bevara uppgifter om varje klagomål och de åtgärder som vidtagits för att avhjälpa detta.

8 kap. Egna affärer

1 § Om en relevant person deltar i en verksamhet som kan ge upphov till en intressekonflikt eller har tillgång till insiderinformation enligt 1 § 1 lagen (2005:377) om straff för marknadsmissbruk vid handel med finansiella instrument, eller annan konfidentiell information som avser kunder i värdepappersföretagets verksamhet, ska företaget ha aktuella och lämpliga rutiner för att förhindra

1. att en relevant person utför en egen affär som uppfyller minst ett av följande kriterier:
 - a) den relevanta personen utför affären i strid med lagen om straff för marknadsmissbruk vid handel med finansiella instrument,
 - b) affären innebär missbruk eller otillbörligt röjande av konfidentiell information, eller
 - c) affären strider mot, eller kan komma att strida mot, värdepappersföretagets skyldigheter enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,
2. att en relevant person, på annat sätt än inom ramen för sin anställning eller ett tjänsteavtal, råder eller påverkar någon annan person att utföra en affär med finansiella instrument som, om det gäller en egen affär från den relevanta perso-

nens sida, omfattas av 1 i denna bestämmelse, 11 kap. 11 § 1 eller 2 eller 20 kap. 4 §, och

3. att en relevant person, oavsett vad som följer av lagen om straff för marknadsmissbruk vid handel med finansiella instrument, på annat sätt än inom ramen för sin anställning eller ett tjänsteavtal röjer information eller ställningstagande till någon annan person om den relevanta personen vet, eller rimligtvis borde veta, att den andra personen till följd av röjandet kommer att eller sannolikt skulle komma
 - a) att utföra en affär med finansiella instrument som, om det gäller en egen affär från den relevanta personens sida, skulle omfattas av 1 i denna bestämmelse, 11 kap. 11 § 1 eller 2 eller 20 kap. 4 §, eller
 - b) att råda eller påverka en annan person att utföra en sådan affär.

2 § De rutiner ett värdepappersföretag ska ha enligt 1 § ska bland annat säkerställa att

1. alla relevanta personer som omfattas av 1 § är medvetna om dels de begränsningar som finns för egna affärer, dels de åtgärder som fastställts av företaget och som reglerar egna affärer och röjande enligt 1 §,
2. företaget underrättas snabbt om alla egna affärer som utförts av en relevant person, antingen genom en anmälan eller på annat sätt som gör det möjligt för företaget att identifiera dessa transaktioner, och
3. uppgifter om egna affärer som anmäls till eller som identifieras av företaget bevaras.

I uppgifterna enligt första stycket 3 ska alla godkännanden eller förbud som i förekommande fall meddelats för dessa transaktioner ingå.

Vid uppdragsavtal (outsourcing) ska värdepappersföretaget säkerställa att uppdragstagaren registrerar relevanta personers egna affärer och på begäran omedelbart överlämnar denna information till företaget.

3 § Bestämmelserna i 1 och 2 §§ ska inte tillämpas på

1. egna affärer som genomförs som ett led i en portföljförvaltningstjänst, där det inte finns något föregående utbyte av information i samband med transaktionen mellan portföljförvaltaren och den relevanta personen, eller någon annan person för vars räkning transaktionen utförs, eller
2. egna affärer med andelar i fonder och fondföretag som uppfyller villkoren i direktiv 85/611/EEG av den 20 december 1985 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) eller som omfattas av tillsyn enligt lagstiftningen i en medlemsstat som kräver en likvärdig riskspridning bland tillgångarna, förutsatt att den relevanta personen eller någon annan person för vars räkning transaktionerna utförs inte deltar i förvaltningen av fonden eller fondföretaget.

9 kap. Uppdragsavtal (outsourcing)

Inledande bestämmelse

1 § Detta kapitel innehåller bestämmelser om uppdragsavtal enligt 8 kap. 14 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

Begreppet arbete och funktioner av väsentlig betydelse för verksamheten

2 § Vid tillämpningen av 8 kap. 14 § lagen om värdepappersmarknaden ska en del av ett värdepappersföretags verksamhet anses vara arbete och funktioner av väsentlig betydelse för verksamheten om ett fel eller en brist i utförandet av denna verksamhet allvarligt skulle försämra hur företaget uppfyller

- sina skyldigheter enligt lagen om värdepappersmarknaden,
- sitt finansiella resultat, samt
- sundheten eller kontinuiteten i dess investeringstjänster och investeringsverksamhet.

3 § Följande delar av verksamheten ska inte anses vara arbete och funktioner av väsentlig betydelse för verksamheten enligt 2 §:

1. tillhandahållande av rådgivnings- och andra tjänster till ett värdepappersföretag som inte utgör en del av företagets värdepappersrörelse, bl. a.
 - a) tillhandahållande av juridisk rådgivning till värdepappersföretaget,
 - b) utbildning av personal,
 - c) fakturerings tjänster, och
 - d) säkerhet vad gäller företagets lokaler och personal, samt
2. köp av standardiserade tjänster, däribland marknadsinformationstjänster och tillhandahållande av prisuppgifter.

Villkor för uppdragsavtal

4 § Om ett värdepappersföretag uppdrar åt någon annan att utföra delar av arbete och funktioner av väsentlig betydelse för verksamheten, investeringstjänster eller investeringsverksamhet, ska företaget även fortsättningsvis ansvara för att fullgöra sina skyldigheter enligt lagen om värdepappersmarknaden, och särskilt se till att

1. utläggningen inte leder till att företagsledningen delegerar sitt ansvar,
2. värdepappersföretagets förhållande till och skyldigheter gentemot sina kunder enligt lagen om värdepappersmarknaden inte förändras, och
3. ingen av de förutsättningar förändras som ligger till grund för företagets tillstånd.

5 § Ett värdepappersföretag ska handla med den skicklighet, omsorg och aktsamhet som krävs när det ingår, hanterar och säger upp uppdragsavtal som avser arbete eller funktioner av väsentlig betydelse för verksamheten eller av andra investeringstjänster eller investeringsverksamhet.

Värdepappersföretaget ska bland annat vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att

1. uppdragstagaren har den kompetens, kapacitet och de tillstånd som krävs enligt lag för att utföra den utlagda verksamheten tillförlitligt och professionellt,
2. uppdragstagaren utför den utlagda verksamheten effektivt och värdepappersföretaget ska i detta syfte fastställa metoder för att bedöma hur väl uppdragstagaren utför sina uppgifter,
3. uppdragstagaren övervakar utförandet av de utlagda funktionerna och hanterar riskerna i samband med detta på lämpligt sätt,
4. om uppdragstagaren inte utför uppdragen effektivt och i överensstämmelse med tillämpliga lagar och andra bestämmelser, lämpliga åtgärder vidtas,
5. värdepappersföretaget dels har den kunskap som krävs för att effektivt övervaka den utlagda verksamheten och kunna hantera riskerna i samband med utläggandet, dels övervakar dessa funktioner och hanterar dessa risker,
6. uppdragstagaren underrättar värdepappersföretaget om alla händelser som kan ha väsentlig påverkan på uppdragstagarens möjlighet att effektivt utföra de utlagda funktionerna i enlighet med tillämpliga lagar och andra bestämmelser,
7. uppdragsavtalet kan sägas upp utan att det påverkar kontinuiteten och kvaliteten på de tjänster som erbjuds kunder,
8. uppdragstagaren samarbetar med Finansinspektionen när det gäller den utlagda verksamheten,
9. värdepappersföretaget, dess revisorer och Finansinspektionen har faktisk tillgång till uppgifter om den utlagda verksamheten samt till uppdragstagarens lokaler, och att Finansinspektionen kan utöva tillsyn,
10. uppdragstagaren skyddar all konfidentiell information som avser värdepappersföretaget eller dess kunder, och
11. värdepappersföretaget och uppdragstagaren har en beredskapsplan för att återställa verksamheten dels efter oförutsedda händelser, dels för återkommande test av rutinerna för backup, där detta är nödvändigt med hänsyn till de delar av verksamheten som har lagts ut på uppdragstagaren.

6 § Värdepappersföretagets och uppdragstagarens rättigheter och skyldigheter ska klart och tydligt regleras genom ett skriftligt avtal.

7 § Om värdepappersföretaget och uppdragstagaren tillhör samma företagsgrupp, får värdepappersföretaget vid tillämpning av 4–6, 8 och 9 §§, beakta i vilken utsträckning värdepappersföretaget kontrollerar uppdragstagaren eller har möjlighet att utöva inflytande över denne.

Uppdragstagare belägen utanför EES

8 § Ett värdepappersföretag som lägger ut en investeringstjänst i form av diskretionär portföljförvaltning för icke-professionella kunder till en uppdragstagare som är belägen i ett land utanför EES ska, utöver kraven i 4–7 §§, säkerställa att

1. uppdragstagaren är auktoriserad eller registrerad i sitt hemland för att utföra den aktuella verksamheten och omfattas av stabilitetstillsyn, och
2. det finns ett lämpligt samarbetsavtal mellan Finansinspektionen och uppdragstagarens tillsynsmyndighet.

9 § Om inte villkoren som anges i 8 § är uppfyllda, får värdepappersföretaget endast lägga ut investeringstjänster till en uppdragstagare som är belägen i ett land utanför EES, om

1. företaget på förhand anmäler uppdragsavtalet till Finansinspektionen, och
2. Finansinspektionen inte har något att invända mot avtalet inom en rimlig tid efter mottagandet av anmälan.

10 kap. Skydd av kunders tillgångar

Inledande bestämmelse

1 § Detta kapitel innehåller bestämmelser om skydd av kunders finansiella instrument enligt 8 kap. 34–35 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

Skydd av en kunds finansiella instrument och medel

2 § Ett värdepappersföretag ska för att skydda en kunds rättigheter när det gäller kundens finansiella instrument och medel

1. upprätta sådan registrering och redovisning som är nödvändig för att omgående kunna skilja tillgångar som företaget innehar för en kunds räkning från dels de tillgångar som det innehar för andra kunders räkning, dels sina egna tillgångar,
2. löpande föra sådan registrering och redovisning över de finansiella instrument och medel som företaget innehar för en kunds räkning,
3. regelbundet stämma av sin interna redovisning och registrering med motsvarande registrering som den tredje parten som förvarar tillgångarna för,
4. säkerställa att de kunders finansiella instrument som placerats hos en tredje part, i enlighet med 3–5 §§, kan identifieras separat från dels företagets egna finansiella instrument, dels den tredje partens finansiella instrument genom konton med olika benämningar i den tredje partens redovisning eller genom andra likvärdiga åtgärder som ger samma skyddsnivå,
5. säkerställa att de kundmedel som i enlighet med 6–8 §§ placeras i en centralbank, ett kreditinstitut eller en bank som auktoriserats i ett land utanför EES eller en godkänd penningmarknadsfond sätts på ett konto eller konton som kan identifieras separat från de konton som används för medel som tillhör värdepappersföretaget, och
6. ha lämpliga organisatoriska rutiner för att minimera riskerna för förlust eller värdeminskning av kundtillgångar eller av rättigheter som är förenade med dessa tillgångar, till följd av missbruk av tillgångarna, bedrägerier, dålig administration, bristande dokumentation eller försumlighet.

Förvaring av en kunds finansiella instrument

3 § Ett värdepappersföretag får förvara finansiella instrument som det innehar för en kunds räkning på ett konto eller konton som öppnats hos en tredje part.

Företaget ska utse och regelbundet utvärdera den tredje parten och rutinerna för innehav och förvaring av de finansiella instrumenten.

Företaget ska särskilt bedöma den tredje partens kunskaper och marknadsre-nommé samt de legala krav och marknadspraxis som finns för innehav av finansiella instrument och som skulle kunna påverka kundernas ägande negativt.

4 § Om förvaring av finansiella instrument för en annan persons räkning omfattas av särskild reglering och tillsyn i ett land där värdepappersföretaget avser att förvara kundens finansiella instrument hos en tredje part ska företaget säkerställa att den tredje parten omfattas av sådan reglering och tillsyn.

5 § Ett värdepappersföretag får förvara sådana finansiella instrument som innehas för en kunds räkning hos en tredje part i ett land utanför EES som inte reglerar innehav och förvaring av finansiella instrument för en annan persons räkning, endast om 1 eller 2 är uppfyllt.

1. Den typ av finansiella instrument eller investeringstjänster som är knutna till dessa instrument kräver att de ska förvaras hos en tredje part i ett land utanför EES.
2. De finansiella instrumenten innehas för en professionell kunds räkning som skriftligen begär att företaget ska förvara dem hos en tredje part i ett land utanför EES.

Placering av kundmedel

6 § Ett värdepappersföretag som tar emot kundmedel ska omgående placera dessa medel på ett eller flera konton i

1. en centralbank,
2. ett kreditinstitut som har auktoriserats i enlighet med direktiv 2000/12/EG om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut,
3. en bank som har auktoriserats i ett land utanför EES, eller i
4. en godkänd penningmarknadsfond.

Det första stycket ska inte gälla kreditinstitut som auktoriserats enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG av den 14 juni 2006 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (omarbetning) när det gäller insättningar i den mening som avses i det direktivet och som innehas av institutet.

7 § I 2 § 5 och 6 § första stycket 4 avses med en *godkänd penningmarknadsfond* en investeringsfond eller ett företag för kollektiva investeringar som auktoriserats enligt direktiv 85/611/EEG av den 20 december 1985 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), eller som omfattas av tillsyn och, i förekommande fall, som auktoriserats av en myndighet enligt nationell lagstiftning i ett land inom EES och uppfyller följande villkor.

1. Fondens primära investeringsmål ska vara att bevara nettovärdet på företagets tillgångar, antingen konstant till pari (exklusive avkastning) eller till värdet av investerarens initiala kapital plus avkastning.
2. För att kunna uppnå det primära syftet med investeringen ska fonden enbart investera i högkvalitativa penningmarknadsinstrument med en löptid eller återstående löptid på högst 397 dagar, eller med regelbundna räntejusteringar som överensstämmer med löptiden, och med en vägd genomsnittlig löptid på 60 dagar. Den får även uppnå detta mål genom att som en sidotjänst placera medel hos kreditinstitut.
3. Fonden ska tillhandahålla likvida medel genom avveckling samma dag eller dagen efter.

Vid tillämpning av första stycket 2 ska ett penningmarknadsinstrument anses vara av hög kvalitet om det har fått den högsta tillgängliga kreditvärdigheten av alla behöriga kreditvärderingsinstitut som har bedömt instrumentet. Ett instrument som inte har bedömts av något behörigt kreditvärderingsinstitut ska inte anses vara av hög kvalitet.

Vid tillämpningen av stycket ovan ska ett kreditvärderingsinstitut anses vara behörigt om det gör regelbundna och yrkesmässiga kreditvärderingar med avseende på penningmarknadsfonder och är ett valbart ratinginstitut enligt vad som avses i artikel 81.1 i direktiv 2006/48/EG.

8 § Om ett värdepappersföretag inte placerar kundmedel hos en centralbank enligt 6 §, ska det handla med all vederbörlig skicklighet, omsorg och aktsamhet när det utser och regelbundet omprövar kreditinstitutet, banken eller penningmarknadsfonden där medlen är placerade och arrangemangen avseende innehavet av dessa medel.

Ett värdepappersföretag ska beakta dessa instituts eller penningmarknadsfonders kunskaper och marknadsrenommé för att säkerställa skydd av kundernas rättigheter samt krav i alla lagar och bestämmelser och marknadspraxis på marknaden som avser innehav av kundmedel och som skulle kunna påverka kundernas rättigheter negativt.

9 § En kund har rätt att motsätta sig att kundens medel placeras i en godkänd penningmarknadsfond enligt 6 §.

Användning av kunders finansiella instrument

10 § Ett värdepappersföretag får endast ingå avtal om transaktioner för värdepappersfinansiering där det utnyttjar de finansiella instrument som det innehar för en kunds räkning, eller på annat sätt utnyttjar dessa finansiella instrument för egen räkning eller för en annan av företagets kunders räkning, om

1. kunden på förhand uttryckligen samtyckt till användning av instrumenten på fastställda villkor, och detta när det gäller en icke-professionell kund har bekräftats genom dennes underskrift eller på ett motsvarande sätt, samt
2. användningen av kundens finansiella instrument är begränsad till de villkor som den berörda kunden samtyckt till.

11 § Ett värdepappersföretag får endast ingå avtal om transaktioner för värdepappersfinansiering där det utnyttjar finansiella instrument som innehas för en kunds räkning på ett förvaltkonto av en tredje part eller på annat sätt utnyttjar finansiella instrument som innehas på ett sådant konto för egen eller för en annan kunds räkning om, utöver vad som anges i 10 §, åtminstone en av följande punkter är uppfyllda:

1. alla kunder vars finansiella instrument innehas tillsammans på ett förvaltkonto, på förhand gett sitt samtycke enligt 10 § 1, och
2. företaget har inrättat system och kontroller för att säkerställa att bara finansiella instrument som tillhör kunder som på förhand har gett sitt samtycke enligt 10 § 1 används på ett sådant sätt.

Företagets dokumentation ska, för att en eventuell förlust ska kunna fördelas korrekt, innehålla upplysningar om varje kund som samtyckt till att kundens finansiella instrument används och det antal använda finansiella instrument som tillhör varje sådan kund.

De externa revisorernas rapporter

12 § Ett värdepappersföretag ska säkerställa att deras externa revisorer åtminstone en gång per år kontrollerar att företagets åtgärder och rutiner enligt 8 kap. 34 och 35 §§ lagen om värdepappersmarknaden och 10 kap. är lämpliga. Om företaget saknar sådana lämpliga åtgärder och rutiner ska de externa revisorerna rapportera detta till Finansinspektionen.

11 kap. Intressekonflikter

Inledande bestämmelse

1 § Detta kapitel innehåller bestämmelser om intressekonflikter enligt 8 kap. 21 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

Intressekonflikter som kan påverka en kund negativt

2 § För att kunna identifiera de intressekonflikter som uppstår när investerings- eller sidotjänster erbjuds och som kan påverka kundens intressen negativt, ska ett värdepappersföretag åtminstone ta hänsyn till om företaget, en relevant person eller en person som genom ägar kontroll är direkt eller indirekt knuten till företaget

1. sannolikt kan erhålla en ekonomisk vinst eller undvika en ekonomisk förlust på kundens bekostnad,
2. har ett annat intresse än kunden av resultatet av den tjänst som tillhandahålls kunden eller av den transaktion som genomförs för kundens räkning,
3. har ett ekonomiskt eller annat skäl att gynna en annan kunds eller kundgrupps intressen framför kundens intressen,
4. bedriver samma slag av verksamhet som kunden, eller
5. tar emot eller kommer att ta emot incitament av en annan person än kunden i samband med en tjänst till kunden, i form av pengar, varor eller tjänster utöver standardkommissionen eller avgiften för den berörda tjänsten.

Riktlinjer för att hantera intressekonflikter

3 § Ett värdepappersföretag ska ha riktlinjer där det framgår hur företaget hanterar intressekonflikter. Riktlinjerna ska vara skriftliga och lämpliga med hänsyn till företagets storlek och organisation samt till verksamhetens art, omfattning och komplexitet.

Om värdepappersföretaget ingår i en företagsgrupp, ska riktlinjerna också ta hänsyn till de omständigheter som företaget känner till eller borde känna till och som, till följd av strukturen eller verksamheten i andra företag i gruppen, kan ge upphov till en intressekonflikt.

4 § Riktlinjerna för intressekonflikter enligt 3 § ska

1. identifiera vilka omständigheter som utgör eller kan ge upphov till en intressekonflikt som medför en väsentlig risk för att en eller flera kunders intressen påverkas negativt med hänsyn till de investeringstjänster, investeringsverksamheter och sidotjänster som utförs av värdepappersföretaget eller för dess räkning, och
2. ange vilka rutiner som ska tillämpas och vilka åtgärder som ska vidtas för att hantera sådana konflikter.

5 § De rutiner och åtgärder som anges i 4 § 2 ska säkerställa att de relevanta personer som deltar i olika verksamheter och som berörs av en intressekonflikt enligt 4 § 1, bedriver dessa verksamheter med en lämplig grad av oberoende med hänsyn till värdepappersföretagets storlek och verksamhet, till den företagsgrupp som de tillhör och till hur reell risken är för att kundernas intressen ska påverkas negativt.

Om det är nödvändigt och lämpligt för att säkerställa att företaget har det oberoende som krävs vid tillämpningen av 4 § 2, ska rutiner och åtgärder innehålla:

1. ändamålsenliga rutiner för att förebygga eller kontrollera utbyte av information mellan relevanta personer som deltar i verksamhet som innebär en risk för intressekonflikt där utbytet av den berörda informationen kan påverka en eller flera kunders intressen negativt,
2. särskild kontroll av relevanta personer som främst utför verksamhet för kunders räkning eller tillhandahåller tjänster till kunder vars intressen kan vara motstridiga eller till kunder som på annat sätt företräder olika intressen som kan vara motstridiga, däribland i förhållande till företagets egna intressen,

3. avlägsnande av alla direkta samband mellan ersättning till relevanta personer som främst utför en verksamhet och ersättning till eller intäkter som genererats av olika relevanta personer som i huvudsak utför en annan verksamhet om det kan uppstå en intressekonflikt i samband med dessa verksamheter,
4. åtgärder för att förhindra eller begränsa att personer utövar olämpligt inflytande över det sätt på vilket en relevant person utför en investerings- eller sidotjänst,
5. åtgärder för att förhindra eller kontrollera en relevant persons deltagande i separata investerings- eller sidotjänster om detta kan påverka hanteringen av en eventuell intressekonflikt.

Om tillämpningen av dessa åtgärder och rutiner inte säkerställer att företaget har det oberoende som krävs ska företaget anta sådana alternativa kompletterande åtgärder och rutiner som är lämpliga i detta syfte.

6 § Informationen till en kund enligt 8 kap. 21 § lagen om värdepappersmarknaden ska lämnas på ett varaktigt medium och vara tillräckligt detaljerad med hänsyn till hur företaget har kategoriserat kunden, så att denne kan fatta ett välgrundat beslut när det gäller den investeringstjänst eller sidotjänst där intressekonflikten uppstår.

Dokumentation av tjänster och verksamheter som ger upphov till risk för intressekonflikter

7 § Ett värdepappersföretag ska dokumentera och regelbundet uppdatera uppgifter om alla de investerings- eller sidotjänster som det utför eller någon annan utför för företagets räkning, där det har uppstått eller kan uppstå en intressekonflikt som innebär en väsentlig risk för att en eller flera kunders intressen påverkas negativt.

Investeringsanalyser

8 § Vid tillämpning av bestämmelserna i 10–12 §§ avses med *investeringsanalyser*, de analyser eller andra uttryckliga eller underförstådda rekommendationer, eller förslag till investeringsstrategier som avser ett eller flera finansiella instrument eller emittenter av finansiella instrument, däribland synpunkter på nuvarande eller framtida värde eller pris på dessa instrument, och som avses för distributionskanaler eller allmänheten, och där

1. analysen betecknas eller beskrivs som en investeringsanalys eller liknande, eller på annat sätt framställs som en objektiv eller oberoende förklaring av innehållet i rekommendationen, och
2. i de fall den berörda rekommendationen har lämnats av ett värdepappersföretag till en kund, det inte utgör tillhandahållande av investeringsrådgivning enligt lagen om värdepappersmarknaden.

9 § En rekommendation som omfattas av artikel 1.3 i direktiv 2003/125/EG om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG när det gäller skyldigheten att presentera investeringsrekommendationer sakligt och att uppge intressekonflikter, men som avser finansiella instrument enligt definitionen i lagen om värdepappersmarknaden och som inte uppfyller villkoren i 8 §, ska behandlas som marknadsföringsmaterial enligt samma lag. Ett värdepappersföretag som utarbetar eller sprider en sådan rekommendation ska säkerställa att den klart kan identifieras som en sådan.

Värdepappersföretaget ska säkerställa att sådana rekommendationer innehåller en tydlig förklaring på framträdande plats, eller när det gäller muntliga rekommendationer en motsvarande förklaring

1. att rekommendationerna inte har utformats enligt kraven i de lagar och författningar som fastställts för att främja investeringsanalysernas oberoende, och
2. att rekommendationerna inte omfattas av några förbud mot handel före spridningen av investeringsanalyserna.

Ytterligare organisatoriska krav på företag som utarbetar och sprider investeringsanalyser

10 § Ett värdepappersföretag som på eget eller på ansvar av medlemmar i företagsgruppen, utarbetar eller låter utarbета investeringsanalyser som är avsedda för eller som sannolikt kommer att spridas till företagets kunder eller allmänheten ska säkerställa att alla åtgärder i 5 § genomförs när det gäller finansanalytiker som deltar i att utarbета investeringsanalyser och andra relevanta personer vars åligganden eller affärsintressen kan komma att strida mot intressena hos de personer till vilka investeringsanalyserna sprids.

11 § Ett värdepappersföretag som omfattas av 10 § ska ha rutiner som säkerställer att

1. finansanalytiker och andra relevanta personer inte får utföra egna affärer eller privat handel, annat än som marknadsgaranter som agerar i god tro och under den normala verksamheten som marknadsgarant eller i samband med utförande av order på kundens eget initiativ, på någon annan persons – däribland företagets vägnar, med de finansiella instrument som investeringsanalyserna berör eller med därmed relaterade finansiella instrument med kunskap om den förväntade tidpunkten för publicering eller innehållet i investeringsanalysen som inte är offentligt tillgänglig eller tillgänglig för kunder och inte omedelbart kan utläsas av den information som finns offentligt tillgänglig, förrän mottagarna av investeringsanalyserna har haft en rimlig möjlighet att reagera på informationen,
2. under omständigheter som inte täcks av 1, finansanalytiker och alla andra relevanta personer som deltar i utarbetande av investeringsanalyser inte utför egna affärer med finansiella instrument som investeringsanalyserna rör, eller med därmed relaterade finansiella instrument, i strid mot gällande rekommendationer, förutom i undantagsfall och med förhandsgodkännande av en medlem av företagets rättsliga funktion eller funktion för regellefterlevnad,
3. företaget, finansanalytiker och andra relevanta personer som deltar i utarbetandet av investeringsanalysen inte tar emot incitament från personer som har ett väsentligt intresse i föremålet för investeringsanalysen,
4. företaget, finansanalytiker och andra relevanta personer som deltar i utarbetandet av investeringsanalyser inte lovar emittenter fördelaktig behandling i samband med analyser, samt
5. emittenter, andra relevanta personer än finansanalytiker och övriga personer inte, innan investeringsanalyserna sprids, tillåts att granska ett utkast till investeringsanalysen för att kontrollera att sakuppgifterna är korrekta eller för något annat syfte än att kontrollera att företagets juridiska förpliktelser är uppfyllda, om förslaget innehåller en rekommendation eller ett riktpreis.

Vid tillämpningen av bestämmelserna i denna paragraf avses med *relaterat finansiellt instrument* ett finansiellt instrument vars pris i hög grad påverkas av prisutvecklingen för ett annat finansiellt instrument, som är föremål för investeringsanalysen, och omfattar ett derivat som baserar sig på detta andra finansiella instrument.

12 § Ett värdepappersföretag som, till allmänheten eller till kunder, sprider investeringsanalyser, som utarbetats av en annan person, ska undantas från kraven i 10 §, om

1. personen som utarbetar investeringsanalyserna inte ingår i den företagsgrupp som företaget tillhör,
2. företaget inte gör några väsentliga ändringar av de rekommendationer som ingår i investeringsanalysen,
3. företaget inte presenterar investeringsanalysen som om det hade utarbetat den, och
4. företaget kontrollerar att den som utarbetar analysen omfattas av krav som motsvarar kraven i dessa föreskrifter när det gäller att utarbета analysen, eller har infört riktlinjer som innehåller sådana krav.

12 kap. Incitament

1 § Ett värdepappersföretag som tillhandahåller en investerings- eller sidotjänst till en kund får endast betala eller ta emot en avgift eller kommission, eller ge eller ta emot en naturaförmån, om

1. den betalas eller ges till eller av kunden eller en person för kundens räkning,
2. den betalas eller ges till eller av en tredje part eller en person som agerar för tredje parts räkning, om
 - a) kunden innan tjänsten tillhandahålls på ett heltäckande, korrekt och förståeligt sätt tillhandahållits information om avgiftens, kommissionens eller förmåns förekomst, art och belopp, eller om beloppet inte kan fastställas, om metoden för beräkning av beloppet, och
 - b) betalningen av avgiften eller kommissionen eller tillhandahållandet av naturaförmånen är utformad för att höja kvaliteten på den berörda tjänsten till kunden och inte hindrar företaget från att uppfylla sin skyldighet att tillvarata kundens intressen, eller
3. det är faktiska avgifter som möjliggör eller krävs för att tillhandahålla tjänsten, till exempel depåkostnader, avvecklings- och växlingsavgifter, lagstadgade avgifter, och som genom sin art inte kan strida mot företagets förpliktelser att tillvarata sina kunders bästa intressen.

2 § Vid tillämpningen av 1 § 2 a får värdepappersföretaget informera en kund om de grundläggande villkoren för systemet som avser avgiften, kommissionen eller naturaförmånen i form av en sammanfattning. Om kunden begär det ska närmare uppgifter lämnas ut till denne.

13 kap. Kategorisering av och avtal med kunder

Inledande bestämmelse

1 § Detta kapitel innehåller bestämmelser om indelning av kunder i kategorier enligt 8 kap. 15–20 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden samt om den dokumentation av överenskommelser med en kund som ett värdepappersföretag ska göra enligt 8 kap. 26 § samma lag.

Kategorisering av kunder

2 § Ett värdepappersföretag ska underrätta nya kunder och befintliga kunder som företaget har kategoriserat på nytt, om deras kategorisering som icke-professionell kund, professionell kund eller jämbördig motpart enligt lagen om värdepappersmarknaden.

3 § Ett värdepappersföretag ska på ett varaktigt medium underrätta sina kunder om deras rättigheter att begära en annan kategorisering och om de begränsningar av nivån på kundskyddet som det skulle innebära.

4 § Ett värdepappersföretag får på eget initiativ eller på begäran från kunden

1. behandla en kund, som annars skulle kunna klassificeras som jämbördig motpart enligt 8 kap. 19 § lagen om värdepappersmarknaden, som professionell eller icke-professionell kund, eller
2. behandla en kund, som betraktas som en professionell kund enligt 8 kap. 16 § samma lag, som en icke-professionell kund.

Avtal med icke-professionella kunder

5 § Ett värdepappersföretag som tillhandahåller en annan investeringstjänst än investeringsrådgivning till en ny icke-professionell kund för första gången efter det att lagen om värdepappersmarknaden har trätt i kraft ska ingå ett skriftligt ramavtal med kunden, i pappersform eller via annat varaktigt medium, där företagets och kundens viktigaste rättigheter och skyldigheter ska framgå.

Avtalsparternas rättigheter och skyldigheter får införlivas i form av hänvisning till andra handlingar eller rättsakter.

6 § I en överenskommelse enligt 8 kap. 36 § lagen om värdepappersmarknaden om att ta emot en icke-professionell kunds medel på konto ska värdepappersföretaget klargöra att kundens medel kommer att ingå i företagets egen rörelse. Kunden ska alltid få en kopia av den handling som innehåller överenskommelsen.

14 kap. Information till en kund

Inledande bestämmelse

1 § Detta kapitel innehåller bestämmelser om den information som ett värdepappersföretag ska förse sina kunder med enligt 8 kap. 22 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

Marknadsföringsmaterial och annan information till icke-professionella kunder

2 § Ett värdepappersföretag som riktar marknadsföringsmaterial och annan information till icke-professionella kunder avseende investerings- eller sidotjänster ska följa bestämmelserna i 3–9 §§. Det gäller även om informationen sprids på ett sådant sätt att det är sannolikt att den når ut till sådana kunder.

3 § Information till icke-professionella kunder som avses i 2 §, ska

1. innehålla värdepappersföretagets namn,
2. vara korrekt och i synnerhet inte framhäva några möjliga fördelar med en investeringstjänst eller ett finansiellt instrument utan att samtidigt på framträdande plats hänvisa till eventuella risker i sammanhanget,
3. dels vara tillräcklig för en genomsnittlig representant för den målgrupp som informationen riktas till, eller som sannolikt tar emot den, dels presenteras på ett sådant sätt att den sannolikt kan förstås av en sådan person, och
4. informationen får inte heller dölja, föringa eller skapa oklarhet kring viktiga uppgifter, förklaringar eller varningar.

4 § Om informationen till sådana kunder som avses i 2 § innehåller jämförelser av investerings- eller sidotjänster, finansiella instrument eller personer som tillhandahåller investerings- eller sidotjänster, ska

1. jämförelsen vara meningsfull och läggas fram på ett rättvisande och välvägt sätt,
2. de informationskällor som utnyttjats vid jämförelsen anges, och
3. jämförelsen innehålla de viktigaste fakta och antaganden som använts för att göra den.

5 § Om informationen till sådana kunder som avses i 2 § innehåller en hänvisning till tidigare resultat som avser ett finansiellt instrument, ett finansiellt index eller en investeringstjänst, ska

1. hänvisningen inte vara informationens mest framträdande innehåll,
2. informationen innehålla lämpliga resultatuppgifter, baserade på tolv månadersperioder, för
 - a) de närmast föregående fem åren,
 - b) hela den period som det finansiella instrumentet har erbjudits, det finansiella indexet har fastställts eller som investeringstjänsten har tillhandahållits om perioden är kortare än fem år, eller
 - c) för en längre period som värdepappersföretaget fastställer,
3. referensperioden och informationskällan tydligt anges,
4. informationen innehålla en varning på framträdande plats om att uppgifterna avser tidigare resultat och att sådana uppgifter inte utgör en tillförlitlig indikation om framtida resultat,

5. om hänvisningen bygger på uppgifter som angetts i en annan valuta än den som används i den medlemsstat där kunden är bosatt, valutan tydligt anges och en varning bifogas om att avkastningen kan öka eller minska på grund av förändringar i valutakursen, och
6. effekten av kommission och andra avgifter anges om hänvisningen grundar sig på bruttorisultat.

6 § Om informationen till sådana kunder som avses i 2 § innehåller eller hänvisar till simulerade tidigare resultat måste den avse ett finansiellt instrument eller ett finansiellt index och uppfylla följande villkor:

1. det simulerade tidigare resultatet ska vara baserat på ett faktiskt tidigare resultat för ett eller flera finansiella instrument eller finansiella index som är samma som eller underliggande för det berörda finansiella instrumentet, och
2. informationen måste innehålla en varning på framträdande plats om att uppgifterna avser simulerade tidigare resultat och att tidigare resultat inte utgör en tillförlitlig indikation om framtida resultat.

När det gäller det faktiska tidigare resultatet som avses i första stycket 1, ska villkoren i 5 § 1–3, 5 och 6 vara uppfyllda.

7 § Om informationen till sådana kunder som avses i 2 § innehåller information om framtida resultat

1. får informationen inte vara baserad på eller hänvisa till simulerade tidigare resultat,
2. ska informationen vara baserad på rimliga antaganden som grundats på objektiva uppgifter,
3. ska effekten av kommissioner och andra avgifter uppges, om informationen grundar sig på bruttorisultat, och
4. ska informationen innehålla en tydlig varning om att en sådan prognos inte utgör en tillförlitlig indikation om framtida resultat.

8 § Om informationen till sådana kunder som avses i 2 § avser särskild skattebehandling ska det anges på framträdande plats att denna skattebehandling beror på varje kunds individuella omständigheter och kan komma att ändras i framtiden.

9 § I den information till sådana kunder som avses i 2 § får inte namnet på någon myndighet användas på ett sådant sätt att det skulle kunna framstå som att myndigheten rekommenderar eller godkänner värdepappersföretagets produkter eller tjänster.

Information vid tillhandahållande av tjänster

10 § Ett värdepappersföretag ska i god tid innan en icke-professionell kund binds av ett avtal om tillhandahållande av investeringstjänster eller sidotjänster, eller innan värdepappersföretaget tillhandahåller dessa tjänster, beroende på vilket som inträffar först, förse kunden med

1. villkoren för avtalet, och
2. den information som krävs avseende avtalet eller investerings- eller sidotjänsten enligt 18–20 §§.

11 § Ett värdepappersföretag ska i god tid innan det tillhandahåller investerings- och sidotjänster till en icke-professionell kund, lämna kunden den information som krävs enligt 18–33 §§.

12 § Ett värdepappersföretag ska i god tid innan det tillhandahåller investerings- och sidotjänster till en professionell kund, lämna kunden den information som krävs enligt 30 och 31 §§.

13 § Den information som ett värdepappersföretag lämnar en kund enligt 10–12 §§ ska tillhandahållas på ett varaktigt medium eller på en webbplats, när denna inte utgör ett varaktigt medium, förutsatt att villkoren som anges i 1 kap. 3 § är uppfyllda.

14 § Ett värdepappersföretag får tillhandahålla en icke-professionell kund den information som krävs enligt 10 § omedelbart efter det att kunden binds av ett avtal om tillhandahållande av investerings- eller sidotjänster, och den information som krävs enligt 11 § så snart tillhandahållandet av tjänsten har inletts, om

1. företaget inte har kunnat följa de tidsgränser som anges i 10 § och 11 § på grund av att avtalet på kundens begäran ingicks med hjälp av en teknik för distanskommunikation som hindrar företaget från att lämna informationen, eller
2. företaget, när 2 kap. 6 § distans- och hemförsäljningslagen (2005:59) inte tillämpas på annat sätt, uppfyller kraven i den bestämmelsen genom att agera som om den icke-professionelle kunden är en konsument och värdepappersföretaget är en näringsidkare i den lagens bemärkelse.

15 § Ett värdepappersföretag ska i god tid underrätta en kund om alla väsentliga förändringar av den information som lämnas enligt 18–33 §§ och som är relevant för den tjänst som företaget erbjuder kunden. Underrättelsen ska lämnas på ett varaktigt medium om den information som underrättelsen avser har lämnats på ett varaktigt medium.

16 § Information som ingår i ett värdepappersföretags marknadsföringsmaterial ska vara förenlig med all information som företaget i övrigt lämnar till kunden när det tillhandahåller investerings- och sidotjänster.

17 § Marknadsföringsmaterial som innehåller ett erbjudande eller en inbjudan till en kund och en specifikation om hur dessa ska besvaras eller ett formulär genom vilket ett svar kan lämnas, ska innehålla sådan information som anges i 18–33 §§ som är relevant för erbjudandet eller inbjudan. Det gäller dock endast

1. ett erbjudande om att ingå ett avtal som avser ett finansiellt instrument, en investeringstjänst eller en sidotjänst med en person som svarar på marknadsföringsmaterialet, eller
2. en inbjudan till den som besvarar marknadsföringsmaterialet att lämna ett erbjudande om att ingå ett avtal som avser ett finansiellt instrument, en investeringstjänst eller en sidotjänst.

Det första stycket behöver inte tillämpas om den icke-professionella kunden, för att svara på ett erbjudande eller en inbjudan som ingår i marknadsföringsmaterialet, måste vända sig till ett eller flera andra dokument som enskilt eller tillsammans innehåller denna information.

Information om värdepappersföretaget och dess tjänster till icke-professionella kunder

18 § Ett värdepappersföretag ska i tillämpliga fall tillhandahålla en icke-professionell kund information om

1. värdepappersföretagets namn och adress samt nödvändiga kontaktuppgifter för att kunden ska kunna upprätthålla en effektiv kontakt med företaget,
2. det språk som kunden kan använda i sina kontakter med värdepappersföretaget och det språk som används i dokumentation och övrig information från företaget,
3. de kommunikationsmetoder som värdepappersföretaget och kunden ska använda sig av samt, i tillämpliga fall, vid sändande och mottagande av order,
4. att värdepappersföretaget har tillstånd att bedriva värdepappersrörelse samt namn och adress till den myndighet som gett tillståndet,
5. ifall värdepappersföretaget agerar genom ett anknutet ombud samt i vilket land ombudet är registrerat, och
6. vilket slags rapporter om tjänstens resultat som värdepappersföretaget ska tillhandahålla kunden i enlighet med 8 kap. 27 § lagen om värdepappersmarknaden samt hur ofta och när rapporterna ska tillhandahållas.

Om värdepappersföretaget innehar finansiella instrument eller medel för kunders räkning, ska i tillämpliga fall en kortfattad beskrivning lämnas av de åtgärder som företaget vidtar för att skydda dessa, inklusive en sammanfattning av eventuell ersättning till investerare eller det system för insättningsgaranti som gäller för företagets verksamhet.

Vidare ska ett värdepappersföretag i tillämpliga fall tillhandahålla en sammanfattande beskrivning av de riktlinjer för intressekonflikter som företaget har i enlighet med 11 kap. 3 §. Värdepappersföretaget ska, när som helst på kundens begäran, lämna närmare uppgifter om riktlinjerna för intressekonflikter på ett varaktigt medium eller på en webbplats, när denna inte utgör ett varaktigt medium, förutsatt att villkoren som anges i 1 kap. 3 § är uppfyllda.

19 § Ett värdepappersföretag ska tillhandahåller tjänsten diskretionär portföljförvaltning ska ha en lämplig metod för bedömning och jämförelse, så att kunden ska kunna bedöma och jämföra företagets prestation. En lämplig metod kan vara ett meningsfullt referensvärde, som är baserat på kundens syfte med investeringen och typen av de finansiella instrument som ingår i kundportföljen.

20 § Ett värdepappersföretag som erbjuder att tillhandahålla en icke-professionell kund tjänsten diskretionär portföljförvaltning ska, utöver den information som tillhandahålls enligt 18 §, i tillämpliga fall förse kunden med

1. uppgifter om sin metod för värdering av de finansiella instrumenten i kundportföljen och hur ofta detta sker,
2. uppgifter om eventuell delegering av den diskretionära förvaltningen av alla eller delar av de finansiella instrumenten eller medlen i kundportföljen,
3. en specificering av de eventuella referensvärden som kundportföljens utveckling ska jämföras med,
4. de typer av finansiella instrument som kan ingå i kundportföljen och de typer av transaktioner som kan utföras med sådana instrument, inklusive eventuella begränsningar, och
5. förvaltningsmålen, den risknivå som ska återspeglas i förvaltarens utnyttjande av eget handlingsutrymme samt eventuella specifika begränsningar av detta.

Information om finansiella instrument

21 § Ett värdepappersföretag ska tillhandahålla kunder en allmän beskrivning av finansiella instrument och riskerna som är förknippade med dessa. I beskrivningen ska företaget särskilt ta hänsyn till kundens kategorisering som icke-professionell eller professionell kund. Beskrivningen ska förklara typen av de instrument som berörs och de särskilda riskerna förknippade med dessa tillräckligt detaljerat, för att kunden ska kunna fatta välgrundade investeringsbeslut.

22 § Ett värdepappersföretags beskrivning av riskerna med ett finansiellt instrument ska, när det är relevant för den aktuella typen av instrument samt kundens status och kunskaper, innehålla följande information:

1. de risker som är förknippade med instrument av denna typ, däribland en förklaring av hävstångseffekten och dess konsekvenser samt risken för att förlora hela investeringen,
2. prisvolatiliteten och eventuella begränsningar av den tillgängliga marknaden för sådana instrument,
3. om en investerare till följd av transaktioner i sådana instrument, utöver kostnaderna för förvärvet av instrumentet, kan ta över finansiella åtaganden och andra förpliktelser, däribland eventualförpliktelser, och
4. eventuella marginalkrav eller liknande skyldigheter som är tillämpliga på instrument av denna typ.

23 § Ett värdepappersföretag som tillhandahåller en icke-professionell kund information om ett finansiellt instrument som omfattas av ett aktuellt erbjudande till allmänheten, för vilket ett prospekt har offentliggjorts i enlighet med lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument, ska meddela kunden var prospektet finns tillgängligt för allmänheten.

24 § Om riskerna i samband med ett finansiellt instrument som består av två eller flera olika finansiella instrument eller tjänster sannolikt är större än riskerna i samband med de enskilda delarna, ska värdepappersföretaget tillhandahålla en lämplig beskrivning av instrumentets delar och på vilket sätt denna samverkan ökar riskerna.

25 § Om ett finansiellt instrument innehåller en garanti från en tredje part ska informationen om garantin innehålla tillräckligt detaljerade uppgifter om garantigivaren och garantin för att en icke-professionell kund på ett rättvist sätt ska kunna bedöma garantin.

Information vid innehav av kunders finansiella instrument eller medel

26 § Ett värdepappersföretag som innehar finansiella instrument eller medel som tillhör icke-professionella kunder ska i tillämpliga delar tillhandahålla dessa kunder den information som anges i 27–32 §§.

27 § Ett värdepappersföretag ska informera en icke-professionell kund om kundens finansiella instrument eller medel kan förvaras hos en tredje part för värdepappersföretagets räkning. Företaget ska också informera om sitt ansvar enligt tillämplig nationell lagstiftning för handlingar eller underlåtenhet från den tredje partens sida och om följderna för kunden om den tredje parten blir insolvent.

28 § Om den nationella lagstiftningen tillåter att en tredje part förvarar en icke-professionell kunds finansiella instrument på ett förvaltarkonto, ska värdepappersföretaget informera kunden om detta och lämna en tydlig varning om riskerna i samband med denna förvaring.

29 § Om det i fråga om kunders finansiella instrument som förvaras av en tredje part inte är möjligt enligt den tredje partens nationella lagstiftning att identifiera dessa separat från den tredje partens eller värdepappersföretagets egna finansiella instrument, ska värdepappersföretaget informera den icke-professionella kunden om detta och lämna en tydlig varning om riskerna i samband med detta.

30 § Om konton som innehåller finansiella instrument eller medel som tillhör en kund omfattas eller kommer att omfattas av lagstiftningen i en jurisdiktion som inte ingår i EES, ska värdepappersföretaget informera om detta. Kunden ska uppmärksammas på att kundens rättigheter med avseende på dessa finansiella instrument eller medel kan variera i enlighet med detta.

31 § Ett värdepappersföretag ska informera kunden om förekomsten av och villkoren för en pantsättning och en annan särskild rätt som företaget har eller kan ha när det gäller kundens finansiella instrument eller medel, eller om en eventuell kvittningsrätt som det har när det gäller dessa instrument eller medel. I tillämpliga fall ska företaget också informera kunden om att ett depåinstitut kan ha en säkerhet eller kvittningsrätt som avser dessa instrument eller medel.

32 § Ett värdepappersföretag ska, innan det börjar utföra transaktioner för värdepappersfinansiering med finansiella instrument som det förvarar för en icke-professionell kunds räkning, eller innan det på annat sätt använder sådana finansiella instrument för egen räkning eller för en annan kunds räkning, på ett varaktigt medium och i god tid innan instrumenten används, tillhandahålla kunden tydlig, fullständig och korrekt information om värdepappersföretagets skyldigheter och ansvar när det gäller företagets användning av de finansiella instrumenten. Informationen ska även innehålla villkoren för att återlämna de finansiella instrumenten och riskerna i samband med dessa transaktioner.

Information om priser och avgifter

33 § Ett värdepappersföretag ska tillhandahålla icke-professionella kunder information om priser och avgifter. Informationen ska innehålla de av följande uppgifter som är relevanta:

1. det totala pris som kunden ska betala för det finansiella instrumentet, investeringstjänsten eller sidotjänsten, däribland alla arvoden, kommissioner, avgifter och kostnader i samband med detta, samt alla skatter som ska betalas via värdepappersföretaget eller, om ett exakt pris inte kan anges, beräkningsmetoden för det totala priset så att det kan kontrolleras av kunden,
2. om en del av det totala pris som avses i 1 ska betalas i eller utgör ett belopp i utländsk valuta, en uppgift om den berörda valutan samt om tillämplig omräkningskurs och kostnader,
3. uppgift om att det kan förekomma andra kostnader för kunden, däribland skatter, i samband med transaktionerna med det finansiella instrumentet eller investeringstjänsten, som inte ska betalas via, eller är ålagda av värdepappersföretaget, och
4. villkoren för betalning eller annat fullgörande.

Värdepappersföretaget ska när det tillämpar första stycket 1 separat specificera den kommission som företaget tar ut i varje enskilt fall.

Information i enlighet med UCITS-direktivet

34 § Ett förenklat prospekt i enlighet med artikel 28 i direktiv 85/611/EEG av den 20 december 1985 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) uppfyller kraven avseende

1. information om finansiella instrument och föreslagna placeringsstrategier enligt 8 kap. 22 § första stycket 2 lagen om värdepappersmarknaden, och
2. information om priser och avgifter enligt 8 kap. 22 § första stycket 4 samma lag beträffande priser och avgifter som avser fondföretaget, däribland inträdes- och utträdesavgifter.

15 kap. Bedömning av en kund vid investeringstjänster*Inledande bestämmelse*

1 § Detta kapitel innehåller bestämmelser om den bedömning av kund som ska ske enligt 8 kap. 23–25 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden vid tillhandahållande av investeringstjänster.

Bedömning vid investeringsrådgivning och diskretionär portföljförvaltning

2 § När ett värdepappersföretag bedömer om investeringsrådgivning eller diskretionär portföljförvaltning är lämplig för en kund enligt 8 kap. 23 § lagen om värdepappersmarknaden ska företaget inhämta den information som är nödvändig för att förstå väsentliga fakta om kunden. Företaget ska ha en rimlig grund för att anta att den specifika transaktion som rekommenderas eller ingås som ett led i tillhandahållande av diskretionär portföljförvaltning

1. uppfyller kundens mål med investeringen,
2. är av ett sådant slag att kunden finansiellt kan bära de risker som är förenliga med målen med investeringen, och
3. är av sådant slag att kunden har nödvändig kunskap och erfarenhet för att kunna förstå riskerna med transaktionen eller portföljförvaltningen.

3 § Ett värdepappersföretag får anta att en professionell kund har nödvändig kunskap och erfarenhet enligt 2 § 3 när det gäller de produkter, transaktioner och tjänster för vilka kunden är klassificerad som professionell kund.

Om investeringsrådgivning tillhandahålls en professionell kund som omfattas av 8 kap. 16 § lagen om värdepappersmarknaden får värdepappersföretaget när det tillämpar 2 § 2 utgå ifrån att kunden finansiellt kan bära en investeringsrisk som är förenlig med kundens mål med investeringen.

4 § Ett värdepappersföretags information om kundens ekonomiska situation ska i förekommande fall innehålla kundens

1. normala inkomst och varifrån den kommer,
2. tillgångar, däribland likvida medel, investeringar och fast egendom, och
3. huvudsakliga ekonomiska åtaganden.

5 § Ett värdepappersföretags information om kundens mål med investeringen ska när det är relevant innehålla uppgifter om hur länge kunden önskar inneha investeringen, kundens riskvilja och riskprofil samt syftena med investeringen.

6 § Om ett värdepappersföretag vid tillhandahållande av investeringsrådgivning eller diskretionär portföljförvaltning inte får den information som krävs enligt 8 kap. 23 § lagen om värdepappersmarknaden, får företaget inte rekommendera investeringstjänster eller finansiella instrument till kunden.

Bedömning vid övriga investeringstjänster

7 § När ett värdepappersföretag bedömer om en investeringstjänst passar en kund enligt 8 kap. 24 § lagen om värdepappersmarknaden ska det fastställa om kunden har nödvändig kunskap och erfarenhet för att förstå riskerna i samband med investeringstjänsten eller produkten.

Vid bedömningen enligt första stycket får ett värdepappersföretag utgå ifrån att en professionell kund har nödvändig kunskap och erfarenhet för att förstå riskerna i samband med de produkter, transaktioner och tjänster för vilka kunden är klassificerad som professionell kund.

Gemensamma bestämmelser för bedömning

8 § Ett värdepappersföretags information om kundens kunskaper och erfarenheter inom ett investeringsområde ska, i den utsträckning som det är lämpligt med hänsyn till kundens typ, arten och omfattningen på den tjänst som ska tillhandahållas och typen av produkt eller transaktion, innehålla

1. de typer av tjänster, transaktioner och finansiella instrument som kunden är bekant med,
2. art, volym och frekvens för kundens transaktioner med finansiella instrument och den tidsperiod under vilken transaktionerna har genomförts, och
3. kundens utbildningsnivå och yrke eller relevant tidigare yrke.

9 § Ett värdepappersföretag ska inte uppmuntra en kund att inte tillhandahålla den information som krävs enligt 8 kap. 23 och 24 §§ lagen om värdepappersmarknaden.

10 § Ett värdepappersföretag ska kunna lita på den information som dess kunder tillhandahåller, såvida det inte känner till eller borde känna till att informationen uppenbarligen är föråldrad, felaktig eller ofullständig.

Tillhandahållande av okomplicerade instrument (execution only)

11 § Ett finansiellt instrument som inte anges i 8 kap. 25 § lagen om värdepappersmarknaden ska betraktas som okomplicerat om

1. det inte omfattas av 1 kap. 4 § 2 c eller 5 lagen om värdepappersmarknaden,
2. det finns ofta återkommande möjligheter att avyttra, lösa in eller på annat sätt realisera instrumentet till priser som är offentligt tillgängliga för marknadsdeltagare, och som antingen är marknadspriser eller priser som görs tillgängliga, eller valideras, genom värderingssystem som är oberoende i förhållande till emittenten,
3. det inte medför någon faktisk eller potentiell skyldighet för kunden som överstiger kostnaden för att förvärva instrumentet, och

4. det finns tillräckligt omfattande och offentligt tillgänglig information om instrumentets kännetecken som sannolikt kan förstås utan svårighet av en genomsnittlig icke-professionell kund, så att denne kan fatta ett välgrundat beslut om att utföra en transaktion med instrumentet.

16 kap. Investeringsrådgivning till konsumenter

Inledande bestämmelse

1 § Detta kapitel innehåller bestämmelser om bl.a. kompetenskrav, dokumentation och utlämnande av dokumentation vid tillhandahållande av investeringsrådgivning till konsumenter.

Kompetenskrav

2 § Värdepappersföretaget ska se till att den personal som lämnar investeringsrådgivning har tillräckliga kunskaper i förhållande till den rådgivning som lämnas. Kunskaperna ska vara relevanta i förhållande till rådgivningens inriktning, omfattning och svårighetsgrad.

3 § Värdepappersföretaget ska se till att den personal som lämnar investeringsrådgivning känner till innehållet i relevanta lagar och regler med utgångspunkt från rådgivningens inriktning, omfattning och svårighetsgrad.

4 § Värdepappersföretaget ska se till att den personal som lämnar investeringsrådgivning därutöver förstår och kan uppfylla de krav som rådgivningen ställer med utgångspunkt från rådgivningens inriktning, omfattning och svårighetsgrad. Kunskaperna ska omfatta vad rådgivaransvar, etik och god rådgivarsed innebär. Vidare ska kunskaperna omfatta hur omsorgs-, avrådande- och dokumentationsplikten ska fullgöras.

5 § Värdepappersföretaget ska se till att den personal som lämnar investeringsrådgivning dessutom kan tillämpa kunskaper om sparande och placeringar i finansiella instrument och försäkringar med utgångspunkt från rådgivningens inriktning, omfattning och svårighetsgrad.

6 § Värdepappersföretaget ska säkerställa att den personal som lämnar investeringsrådgivning uppfyller kunskapskraven i 2–5 §§ genom att se till att personalen har genomgått ett lämpligt kunskapstest och godkänts i detta. Om kunskapstestet inte tillhandahålls av en från värdepappersföretaget fristående person ska en oberoende granskare ha godkänt testet. Granskaren ska vara en från värdepappersföretaget oberoende person med lämpliga kvalifikationer.

7 § Värdepappersföretaget ska med erforderlig regelbundenhet säkerställa att den personal som lämnar investeringsrådgivning har tillräckliga kunskaper.

8 § Värdepappersföretaget ska säkerställa att den personal som lämnar investeringsrådgivning har erhållit lämplig praktisk erfarenhet. Den praktiska erfarenheten ska bl.a. omfatta kommunikation mellan personal och konsument.

Dokumentation av rådgivningsuppdraget

9 § Dokumentationen ska innehålla uppgifter som gör det möjligt att identifiera

1. värdepappersföretaget,
2. den personal som lämnar investeringsrådgivning, och
3. förutsättningarna för rådgivningen.

10 § Dokumentationen ska innehålla uppgift om konsumentens namn och den information som ska inhämtas enligt 8 kap. 23 § lagen om värdepappersmarknaden.

11 § Dokumentationen ska innehålla uppgift om

1. tidpunkt för investeringsrådgivningen,
2. vilket eller vilka råd som lämnades, och
3. om konsumenten har avråtts från en viss placering.

12 § Uppgifter om rådgivningssituationen enligt 11 § ska dokumenteras i samband med rådgivningstillfället och av den som lämnar råd. Dokumentation av uppgifter enligt 9 och 10 §§ får utföras av någon annan än den som lämnat rådet och vid en tidigare tidpunkt.

13 § Dokumentation enligt 9–11 §§ får utföras på valfritt medium under förutsättning att kraven i 21 kap. 2 § är uppfyllda.

14 § Dokumentation av uppgifter enligt 9–11 §§ ska lämnas ut till konsumenten i samband med det första rådgivningstillfället eller i nära anslutning därtill.

Utlämnandet ska ske utan onödigt dröjsmål.

15 § Om investeringsrådgivning till samma konsument lämnas även vid senare tillfällen behöver dokumentationen av uppgifterna enligt 9 och 10 §§ endast lämnas ut på begäran av konsumenten i samband med eller efter rådgivningen, under förutsättning att uppgifterna inte har betydelse för rådgivningen.

16 § Om investeringsrådgivning till samma konsument lämnas även vid senare tillfällen behöver dokumentationen av uppgifterna enligt 11 § endast lämnas ut på begäran av en konsument i samband med eller efter rådgivningen, under förutsättning att konsumentens huvudsakliga placeringsinriktning är oförändrad och att dokumentationen sker genom ljudupptagning av telefonsamtal mellan konsumenten och värdepappersföretaget.

17 § Värdepappersföretaget ska informera konsumenten om dennes möjlighet att på begäran få ut sådan dokumentation som värdepappersföretaget endast behöver lämna ut på konsumentens begäran.

18 § Om det finns särskilda skäl kan Finansinspektionen, efter ansökan av ett värdepappersföretag, medge ytterligare undantag från utlämnande av dokumentation.

17 kap. Rapportering till en kund

Inledande bestämmelse

1 § Detta kapitel innehåller bestämmelser om den rapportering som ett värdepappersföretag ska lämna till en kund enligt 8 kap. 27 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

Avräkningsnota

2 § Ett värdepappersföretag som har utfört en order för en kunds räkning, som inte avser diskretionär portföljförvaltning, ska omgående på ett varaktigt medium tillhandahålla kunden väsentlig information som avser utförandet av ordern.

När det gäller en icke-professionell kund ska värdepappersföretaget översända en avräkningsnota på ett varaktigt medium om att ordern har utförts. Avräkningsnotan ska översändas så snart som möjligt och senast den första affärsdagen efter utförandet eller, om värdepappersföretaget får bekräftelse på utförandet från en tredje part, senast den första affärsdagen efter mottagandet av bekräftelsen från den tredje parten.

Värdepappersföretaget ska inte tillämpa andra stycket om avräkningsnotan skulle innehålla samma information som en avräkningsnota som någon annan omgående ska översända till den icke-professionella kunden.

3 § Värdepappersföretaget ska inte tillämpa 2 § första och andra styckena om en order som utförs för kunds räkning avser obligationer för att finansiera hypotekslåneavtal med denna kund. Transaktionsrapporten ska då lämnas samtidigt som villkoren för hypotekslånet, dock senast en månad efter det att ordern utfördes.

4 § Värdepappersföretaget ska utöver kraven i 2 och 3 §§ på en kunds begäran tillhandahålla information om status på kundens order.

5 § Värdepappersföretaget ska när det gäller en icke-professionell kunds regelbundna order avseende andelar i fondföretag antingen vidta de åtgärder som anges i 2 § andra stycket, eller åtminstone var sjätte månad tillhandahålla kunden den information som anges i 6 § avseende transaktionerna.

6 § Ett värdepappersföretags avräkningsnota enligt 2 § andra stycket ska innehålla de av följande uppgifter som är tillämpliga

1. identifikationsuppgifter om det rapporterande företaget,
2. kundens namn eller annan beteckning,
3. handelsdag,
4. handelstidpunkt,
5. orderns typ,
6. handelsplats,
7. identifikationsuppgifter om det finansiella instrumentet,
8. köp- eller försäljningsindikator,
9. orderns beskaffenhet om det inte är en köp- eller säljorder,
10. kvantitet,
11. pris per enhet,
12. total ersättning,
13. den totala summan av kommission och kostnader som tagits ut och, om en icke-professionell kund begär det, en specifikation av de enskilda posterna,
14. kundens skyldigheter vid avvecklingen av transaktionen, inklusive tidsfristen för betalning eller leverans samt erforderliga kontouppgifter, om dessa uppgifter och skyldigheter inte redan har meddelats kunden, och
15. om värdepappersföretaget eller en person i värdepappersföretagets företagsgrupp eller någon annan av värdepappersföretagets kunder var kundens motpart ska detta faktum anges, såvida inte ordern utfördes inom ramen för ett handelssystem med anonym handel.

De uppgifter enligt första stycket som en avräkningsnota enligt 2 § andra stycket ska innehålla ska, då det är relevant, anges i enlighet med tabell 1 i bilaga I till genomförandeförordningen.

Om ordern utförs i delar kan värdepappersföretaget, vid tillämpning av bestämmelserna i första stycket 11, välja att informera kunden om priset för varje del eller det genomsnittliga priset. Om det genomsnittliga priset tillhandahålls ska värdepappersföretaget på begäran tillhandahålla den icke-professionella kunden information om priset för varje del.

7 § Värdepappersföretaget får tillhandahålla kunden den information som avses i 6 § med hjälp av standardkoder om företaget också lämnar en förklaring till de koder som används.

Rapportering om diskretionär portföljförvaltning

8 § Ett värdepappersföretag som tillhandahåller diskretionär portföljförvaltning till kunder ska lämna varje kund ett regelbundet besked på ett varaktigt medium om den portföljförvaltningsverksamhet som utförts för kundens räkning, såvida inte ett sådant besked tillhandahålls av någon annan.

9 § När det gäller icke-professionella kunder ska det besked som ett värdepappersföretag ska lämna enligt 8 § i förekommande fall innehålla

1. värdepappersföretagets namn,
2. namn eller annan beteckning på kundens konto,
3. ett besked med portföljens innehåll och värde, däribland närmare uppgifter om de enskilda finansiella instrumenten, deras marknadsvärde eller skäliga värde om marknadsvärde saknas och behållningen i början och i slutet av perioden samt portföljens utveckling under perioden,

4. den totala summan av arvoden och avgifter under perioden, inklusive en specifikation av minst de totala förvaltningsarvodena och kostnaderna i samband med utförandet, samt, i förekommande fall, en uppgift om att en mer detaljerad fördelning kan tillhandahållas på begäran,
5. en jämförelse av utvecklingen under den period som omfattas av utdraget med det referensvärde för investeringsutvecklingen som värdepappersföretaget och kunden eventuellt har kommit överens om,
6. det totala belopp som erhållna utdelningar, räntor och andra utbetalningar i kundens portfölj uppgår till under rapporteringsperioden,
7. uppgifter om andra bolagshändelser som ger upphov till rättigheter avseende finansiella instrument i portföljen, och
8. varje transaktion som utförts under perioden med den information som avses i 6 § första stycket 3–12, såvida inte kunden väljer att erhålla information om utförda transaktioner för varje enskild transaktion, då 11 § ska tillämpas.

10 § Värdepappersföretag ska när det gäller icke-professionella kunder tillhandahålla det regelbundna besked som anges i 8 § en gång var sjätte månad, utom i följande fall

1. om kunden begär det, ska besked tillhandahållas var tredje månad,
2. i de fall då 11 § tillämpas ska beskedet tillhandahållas minst en gång var tolfte månad, och
3. om avtalet om en portföljförvaltningstjänst medger en portfölj med lånat kapital ska beskedet tillhandahållas minst en gång i månaden.

Värdepappersföretaget ska meddela icke-professionella kunder att de har rätt att lämna en begäran enligt första stycket 1.

Undantaget i första stycket 2 ska dock inte gälla för transaktioner med finansiella instrument som omfattas av 1 kap. 4 § 2 eller 5 lagen om värdepappersmarknaden.

11 § Om kunden väljer att ta emot information om utförda transaktioner för varje enskild transaktion, ska värdepappersföretaget omgående när portföljförvaltaren utför en transaktion tillhandahålla kunden all väsentlig information om transaktionen på ett varaktigt medium.

Om den berörda kunden är en icke-professionell kund, ska värdepappersföretaget översända en avräkningsnota till kunden om transaktionen med den information som anges i 6 § senast den första affärsdagen efter utförandet eller, om värdepappersföretaget tar emot avräkningsnotan från en tredje part, senast den första affärsdagen efter mottagandet av avräkningsnotan från den tredje parten.

Det andra stycket ska inte tillämpas om avräkningsnotan innehåller samma information som en bekräftelse som någon annan omgående ska översända till den icke-professionella kunden.

Ytterligare rapportering om diskretionär portföljförvaltning eller transaktioner med eventalförpliktelser

12 § Ett värdepappersföretag som tillhandahåller icke-professionella kunder portföljförvaltningstransaktioner ska underrätta kunden om förluster som överstiger de eventuella tröskelvärden som företaget och kunden kommit överens om. Detsamma gäller om värdepappersföretaget tillhandahåller konton för icke-professionella kunder som innehåller en position utan täckning i en eventalförpliktelsetransaktion.

Underrättelsen ska lämnas senast i slutet av den affärsdag då tröskelvärdet har överskridits eller, om tröskelvärdet har överskridits på en dag som inte är affärsdag, senast i slutet av närmast följande affärsdag.

Översikt av kunders finansiella instrument eller medel

13 § Ett värdepappersföretag ska minst en gång per år till varje kund för vars räkning det innehar finansiella instrument eller medel lämna en översikt över de finansiella instrumenten eller medlen, om inte en sådan översikt har tillhandahållits i något annat regelbundet utdrag. Översikten ska lämnas på ett varaktigt medium.

Det första stycket ska inte tillämpas av kreditinstitut med avseende på insättningar som innehas av institutet.

14 § Den översikt över kundens tillgångar som avses i 13 § ska innehålla följande information:

1. närmare uppgifter om alla de finansiella instrument eller medel som värdepappersföretaget innehar för kundens räkning vid utgången av den period som omfattas av översikten,
2. i vilken utsträckning en kunds finansiella instrument eller medel har varit föremål för transaktioner för värdepappersfinansiering, och
3. i vilken omfattning kunden har tjänat eventuella belopp på att delta i transaktioner för värdepappersfinansiering, och grunden för denna förtjänst.

Om en kunds portfölj innehåller avkastning från en eller flera transaktioner som inte är avvecklade, får den information som avses i första stycket 1 vara baserad på antingen handels- eller avvecklingsdatum. Detta gäller under förutsättning att samma grund tillämpas konsekvent på all information i översikten.

15 § Värdepappersföretag som innehar finansiella instrument eller medel och som utför diskretionär portföljförvaltning för en kund, får ta med den översikt över kundens tillgångar, som anges i 13 §, i det regelbundna beskedet som företaget ska tillhandahålla kunden enligt 8 §.

18 kap. Bästa orderutförande

Inledande bestämmelse

1 § Detta kapitel innehåller bestämmelser om att uppnå bästa möjliga resultat enligt 8 kap. 28–32 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden när ett värdepappersföretag utför en kunds order.

Kriterier för bästa orderutförande

2 § Ett värdepappersföretag ska när en kunds order utförs beakta följande kriterier för att fastställa den relativa betydelsen av de faktorer som anges i 8 kap. 28 § lagen om värdepappersmarknaden

1. egenskaper hos kunden, däribland om den kategoriseras som icke-professionell eller professionell kund,
2. orderns beskaffenhet,
3. utmärkande egenskaper för de finansiella instrument som ingår i ordern, och
4. utmärkande egenskaper för de handelsplatser som ordern kan skickas till.

Vid tillämpningen av detta kapitel avses med *handelsplats* en reglerad marknad, en handelsplattform, en systematisk internhandlare eller en marknadsgarant inom EES eller en annan person som tillhandahåller likviditet inom EES eller en enhet som motsvarar någon av de föregående utanför EES.

3 § Ett värdepappersföretag uppfyller sin skyldighet enligt 8 kap. 28 § lagen om värdepappersmarknaden att vidta alla rimliga åtgärder för att uppnå bästa möjliga resultat för en kund i den utsträckning som företaget utför en order eller en särskild aspekt av en order enligt specifika instruktioner från kunden.

4 § Ett värdepappersföretag som utför en order för en icke-professionell kunds räkning ska fastställa bästa möjliga resultat med hänsyn till den totala ersättningen, som utgör priset för det finansiella instrumentet och kostnaderna i samband med utförandet.

I kostnaderna för utförandet ska de utgifter ingå som hänför sig direkt till utförandet av en icke-professionell kunds order, däribland

1. handelsplatsens avgifter,
2. clearing- och avvecklingsavgifter, och
3. andra avgifter som betalas till en tredje part som deltar i utförandet av ordern.

När det i värdepappersföretagets riktlinjer finns mer än en handelsplats som kan utföra en order ska företaget vid bedömningen och jämförelsen av de resultat för kunden som skulle uppnås på var och en av de handelsplatser för utförandet som finns upptagna i företagets riktlinjer för utförande av order även beakta företagets egna kommissioner och kostnader för utförandet av ordern.

5 § Ett värdepappersföretag ska inte fördela eller påföra kommission på ett sådant sätt att det leder till otillbörlig diskriminering mellan handelsplatser.

Riktlinjer för utförande av order

6 § Ett värdepappersföretag ska årligen se över de riktlinjer för utförande av order som upprättats enligt 8 kap. 29 § första stycket lagen om värdepappersmarknaden samt sina system för utförande av order.

En översyn ska också göras när en betydande förändring inträffar som påverkar värdepappersföretagets möjlighet att stadigvarande uppnå bästa möjliga resultat vid utförande av en kunds order genom att använda de handelsplatser som ingår i riktlinjerna.

7 § Ett värdepappersföretag ska i god tid innan det tillhandahåller tjänsten utförande av order tillhandahålla icke-professionella kunder följande närmare upplysningar om sina riktlinjer för utförande av order

1. en redogörelse för den relativa betydelse som värdepappersföretaget, enligt de kriterier som anges i 2 §, fäster vid de faktorer som anges i 8 kap. 28 § lagen om värdepappersmarknaden eller de rutiner genom vilka företaget fastställer dessa faktorer relativa betydelse,
2. en förteckning över de handelsplatser som företaget anser vara tillförlitliga när det gäller att uppfylla företagets skyldigheter att vidta alla rimliga åtgärder för att stadigvarande uppnå bästa möjliga resultat vid utförande av en kunds order, och
3. en tydlig varning på framträdande plats om att specifika instruktioner från en kund kan förhindra företaget från att vidta de åtgärder som det har utarbetat och genomfört i sina riktlinjer för utförande för att uppnå bästa möjliga resultat vid utförande av dessa order för de delar som omfattas av instruktionerna.

Informationen ska tillhandahållas på ett varaktigt medium eller på en webbplats, när denna inte utgör ett varaktigt medium, förutsatt att villkoren som anges i 2 kap. 3 § är uppfyllda.

19 kap. Bästa utförande vid diskretionär portföljförvaltning och mottagande och vidarebefordran av order

- 1 §** Ett värdepappersföretag ska vidta de åtgärder som anges i detta kapitel när det
- tillhandahåller diskretionär portföljförvaltning och placerar en order hos andra enheter för utförande till följd av företagets beslut att handla för en kunds räkning, eller
 - tillhandahåller mottagande och vidarebefordran av order och vidarebefordrar en kunds order till andra enheter för utförande.

Ett värdepappersföretag som tillhandahåller diskretionär portföljförvaltning eller mottagande och vidarebefordran av order ska dock inte tillämpa detta kapitel om företaget även utför mottagna order eller beslut att handla som gäller dess kunds portfölj. I sådana fall ska 8 kap. 28–32 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden tillämpas.

2 § Ett värdepappersföretag ska vidta alla rimliga åtgärder för att uppnå bästa möjliga resultat för sina kunder med beaktande av de faktorer som anges i 8 kap. 28 § lagen om värdepappersmarknaden. Den relativa betydelsen av dessa faktorer ska fastställas utifrån de kriterier som anges i 18 kap. 2 § och, beträffande icke-professionella kunder, 18 kap. 4 §.

Ett värdepappersföretag uppfyller sina skyldigheter enligt 1 § och behöver inte vidta de åtgärder som anges i första stycket, om det följer specifika instruktioner från sin kund när det placerar en order hos eller vidarebefordrar en order till en annan enhet för utförande.

3 § Värdepappersföretagen ska upprätta riktlinjer för att kunna uppnå bästa möjliga resultat enligt 2 §. I riktlinjerna ska det för varje kategori av instrument anges de enheter som företaget utnyttjar för att placera eller vidarebefordra order för utförande. De angivna enheterna ska ha rutiner för utförandet som gör att värdepappersföretaget kan uppfylla sina skyldigheter enligt detta kapitel.

Värdepappersföretaget ska tillhandahålla lämplig information till sina kunder om de riktlinjer som införts enligt denna bestämmelse.

4 § Ett värdepappersföretag ska regelbundet kontrollera att de riktlinjer som upprättats enligt 3 § är effektiva, särskilt vad gäller kvaliteten på utförandet hos de enheter som anges i riktlinjerna, och i tillämpliga fall åtgärda de brister som förekommer.

Värdepappersföretaget ska dessutom göra en årlig översyn av sina riktlinjer. En översyn ska också göras när en väsentlig förändring inträffar som påverkar företagets förutsättningar för att fortsätta att uppnå bästa resultat för sina kunder.

20 kap. Hantering av kunders order

Inledande bestämmelse

1 § Detta kapitel innehåller bestämmelser om hantering av kunders order enligt 8 kap. 33 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

Allmänna principer

2 § Ett värdepappersföretag ska när det genomför kunders order

1. fördela och registrera order som genomförts för kunders räkning på ett snabbt och korrekt sätt,
2. genomföra i övrigt jämförbara order omgående och i den tidsföljd som de togs emot, om inte det omöjliggörs av orderns egenskaper eller rådande marknadsförhållanden eller om något annat krävs på grund av kundens intressen, och
3. informera icke-professionella kunder om väsentliga svårigheter med att genomföra en order korrekt när företaget får kännedom om svårigheten.

3 § Ett värdepappersföretag som ansvarar för att övervaka och genomföra avvecklingen av en kunds utförda order ska vidta alla rimliga åtgärder för att se till att finansiella instrument eller medel som tillhör kunden och som har tagits emot för att avveckla den utförda ordern på ett snabbt och korrekt sätt överförs till kundens konto.

4 § Ett värdepappersföretag får inte missbruka information som avser kunders ännu inte genomförda order och ska vidta alla rimliga åtgärder för att förhindra att företagets relevanta personer missbrukar sådan information.

Sammanläggning och fördelning av order

5 § Ett värdepappersföretag får endast genomföra en kunds order eller en transaktion för egen räkning tillsammans med en annan kunds order om

1. det är osannolikt att sammanläggningen generellt kommer att vara till nackdel för kunden, och
2. kunder vars order ingår i en sammanlagd order underrättas om att sammanläggningen i samband med en särskild order kan vara till dennes nackdel.

6 § Ett värdepappersföretag ska ha riktlinjer för fördelning av order och införa dessa effektivt så att kunders order eller transaktioner för egen räkning som lagts samman med en annan kunds order fördelas rättvist. Av riktlinjerna ska det framgå hur volym och pris bestämmer fördelning och behandling av delvis genomförda order.

7 § Ett värdepappersföretag som har lagt samman en kunds order med en eller flera andra kunders order och endast delvis genomför den sammanlagda ordern ska fördela de berörda affärerna i enlighet med sina riktlinjer för fördelning av order.

Fördelning av transaktioner för egen räkning

8 § Ett värdepappersföretag som har lagt samman en transaktion för egen räkning med en eller flera kunders order ska inte fördela dessa affärer på ett sätt som är till nackdel för kunden.

9 § Ett värdepappersföretag som har lagt samman en kunds order med en transaktion för egen räkning och endast delvis genomför den sammanlagda ordern ska vid fördelningen av de berörda affärerna prioritera kunden framför företaget.

Om företaget däremot på rimliga grunder kan visa att det inte skulle ha kunnat genomföra ordern överhuvudtaget eller till sådana fördelaktiga villkor utan denna kombination, får företaget fördela affären proportionellt i enlighet med dess riktlinjer för fördelning av order enligt 6 §.

10 § Ett värdepappersföretag ska, som en del av de riktlinjer för fördelning av order som anges i 6 §, inrätta rutiner för att förhindra omfördelning av transaktioner för egen räkning som genomförts i kombination med en kunds order på ett sätt som är till nackdel för kunden.

Särskilda riktlinjer vid utförande av order

11 § Om ett värdepappersföretag medger att order får tas emot och utföras utanför företagets lokaler, ska företaget utforma särskilda riktlinjer för detta.

12 § Om ett värdepappersföretag ger tillstånd till en mäklare att under en kortare tid på en kunds uppdrag bevaka och utföra order, avseende hela eller delar av kundens innehav av finansiella instrument, ska företaget utforma särskilda riktlinjer för detta.

21 kap. Dokumentation

Bevarande av uppgifter

1 § Ett värdepappersföretag ska under en period av minst fem år bevara de uppgifter som krävs enligt

1. lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,
2. dessa föreskrifter och andra föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen om värdepappersmarknaden, samt
3. genomförandeförordningen.

Dessutom ska värdepappersföretaget åtminstone under den tidsperiod som kundrelationen varar bevara uppgifter om värdepappersföretagets och kundens rättigheter och skyldigheter när det gäller avtal om att tillhandahålla tjänster eller de villkor som företaget tillämpar för att tillhandahålla kunden tjänster.

När ett värdepappersföretags tillstånd har återkallats ska företaget bevara uppgifterna till dess att den femårsperiod som krävs i första stycket har löpt ut.

2 § Ett värdepappersföretag ska bevara uppgifter på ett medium som gör det möjligt att lagra information på ett sätt som är tillgängligt för användning av Finansinspektionen. Uppgifterna ska även bevaras i en sådan form och på ett sådant sätt att

1. Finansinspektionen utan svårighet kan komma åt uppgifterna och rekonstruera viktiga steg i hanteringen av samtliga transaktioner,
2. det är möjligt att utan svårighet fastställa alla korrigeringar och övriga ändringar samt uppgifternas innehåll före dessa korrigeringar och ändringar, och
3. det inte är möjligt att manipulera eller förändra uppgifterna på annat sätt.

Inspelning av telefonsamtal vid mäklarbord

3 § Telefonsamtal vid ett mäklarbord hos ett värdepappersföretag ska spelas in. Detta gäller även företagets samtal som avser kundorder via annan telefon i en lokal med tillgång till handelssystemet hos en reglerad marknad eller en handelsplattform, eller i en lokal som inrättats särskilt för handel med finansiella instrument.

En kundorder som tagits emot via mobiltelefon eller vid personligt sammanträffande med en kund, och därför inte spelats in, ska dokumenteras. De mobiltelefonabonnemang som används i värdepappersrörelsen ska vara värdepappersföretagets egendom. Värdepappersföretaget ska ha riktlinjer för hur uppdrag som inte spelats in ska hanteras.

Annullering av kundorder

4 § Om en kund annullerar en order ska värdepappersföretaget dokumentera detta. Dokumentationen ska innehålla en hänvisning till aktuell order, tidpunkten för annulleringen samt i förekommande fall namn på den person som tagit emot uppgift om annullering.

22 kap. Rapportering av kunduppgifter till Finansinspektionen

1 § Bestämmelserna i detta kapitel gäller sådana transaktioner som anges i 10 kap. 1 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

2 § På begäran från Finansinspektionen ska ett värdepappersföretag, enligt de närmare anvisningar om format och rutiner som Finansinspektionen vid var tid lämnar, lämna en transaktions referensnummer och följande uppgifter om den kund för vars räkning en transaktion har utförts

1. kundnummer,
2. namn eller annan beteckning på kunden,
3. kundens personnummer, organisationsnummer eller annat identitetsnummer, och
4. kundens adress.

Rapport enligt första stycket får även lämnas på sätt som framgår av 10 kap. 4 § 2–4 lagen om värdepappersmarknaden.

23 kap. Pant i egna och moderbolags aktier

1 § Ett bankaktiebolag, kreditmarknadsbolag och ett värdepappersbolag får i den omfattning, och under de förutsättningar som anges i 10 kap. 12 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, i 11 kap. 1 § lagen om bank- och finansieringsrörelse jämfört med 10 kap. 12 § samma lag och i 8 kap. 37 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, ta emot egna aktier eller aktier i moderbolag i pant. Sådana aktier får inte inräknas i pantens värde. Detta gäller dock inte vid derivathandel när egna aktier tas emot som säkerhet från en kund som är leveransskyldig för just sådana aktier.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2007:16

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 november 2007, då följande av Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd ska upphöra att gälla

1. Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2002:5) om värdepappersrörelse,
2. Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2002:6) om verksamhetsplan för värdepappersbolag m.fl.,
3. Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2002:7) om uppföranderegler på värdepappersmarknaden, och
4. Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2005:10) om hantering av intressekonflikter som rör analytiker vid värdepappersinstitut.

Isamband med att dessa föreskrifter träder i kraft upphör följande av Finansinspektionens allmänna råd att gälla i de avseenden de träffar verksamhet enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

1. Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2002:23) om klagomålshantering avseende finansiella tjänster till konsumenter, och
2. Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2005:1) om styrning och kontroll av finansiella företag.

Värdepappersföretag som meddelats undantag från utlämnande av dokumentation enligt 3 kap. 10 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2004:4) om finansiell rådgivning till konsumenter ska anses ha undantag enligt 16 kap. 18 § dessa föreskrifter.

Finansinspektionen

[Bilagorna 1 a–2 återges ej här; red.anm.]

Bilaga 3 a Ägarprövning – fysisk person

1. Ange vilket företag förvärvet avser och hur många procent av aktierna respektive röstetalet i företaget förvärvet avser.
2. Äger du eller en nära anhörig¹ aktier i företaget eller i ett annat företag, som i sin tur äger aktier i företaget som avses i punkt 1?
3. Bifoga en beskrivning eller en skiss över ägarbilderna i koncernen före och efter förvärvet med ägarandelarna angivna i procent.
4. Har du eller en nära anhörig¹ andra finansiella relationer med företaget?
5. Har du under det senaste året lämplighetsprövats av en utländsk tillsynsmyndighet? Om ja, redogör för detta.
6. Har du under de senaste fem åren varit styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör eller dennes ställföreträdare i ett företag som Finansinspektionen eller motsvarande utländsk tillsynsmyndighet övervakar? Har detta företag varit föremål för en sanktion från en tillsynsmyndighet? Om ja, redogör för omständigheterna.
7. Har du försatts i personlig konkurs i Sverige eller utomlands? Om ja, redogör för detta.
8. Har du suttit i styrelsen eller ledningen för ett företag som varit föremål för ackord eller företagsrekonstruktion, försatts i konkurs eller motsvarande i Sverige eller utomlands? Om ja, ange företagets namn och redogör för omständigheterna.
9. Har du under de senaste fem åren blivit dömd vid svensk eller utländsk domstol för ett brott där fängelse ingår i straffskalan? Om ja, redogör för omständigheterna.
10. Har du några övriga upplysningar som du vill framföra?

Anmärkning: Finansinspektionen tar i samband med ägarprövningen in uppgifter från till exempel Rikspolisstyrelsen, Bolagsverket, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och Upplysningscentralen UC AB.

Jag intygar att ovanstående uppgifter är riktiga och fullständiga.

Datum:

Underskrift:

Namnförtydligande:

Adress, telefonnummer:

Personnummer:

¹ Med nära anhörig avses t.ex. make/maka, sambo, barn, föräldrar och övriga närstående som du har gemensamt hushåll med.

Bilaga 3 b Ägarprövning – juridisk person

1. Ange sökandebolagets namn, organisationsnummer samt adress. Bifoga även ett registreringsbevis för bolaget som är högst två månader gammalt samt bolagets senaste reviderade årsredovisning.
2. Ange vilket företag förvärvet avser och hur många procent av aktierna respektive röstetalet i företaget förvärvet avser.
3. Bifoga en beskrivning eller en skiss över hela ägarkedjan i koncernen, före och efter förvärvet, med ägarandelarna angivna i procent.
4. Ange de övriga företag inom koncernen eller företagsgruppen som står under Finansinspektionens eller motsvarande utländsk myndighets tillsyn.
5. Har företaget under det senaste året varit föremål för prövning av en utländsk tillsynsmyndighet? Om ja, lämna uppgifter om detta.
6. Har ni några övriga upplysningar som ni vill framföra?

Anmärkning: Finansinspektionen tar i samband med ägarprövningen in uppgifter från till exempel Bolagsverket, Skatteverket och Kronofogdemyndigheten.

Härmed intygas att ovanstående uppgifter är riktiga och fullständiga.

Datum:

Underskrift:

Behörig firmatecknare:

Telefonnummer:

Bilaga 3 c Ledningsprövning – i samband med ägarprövning

1. Vilken erfarenhet och kompetens har du inom det finansiella området? Bifoga din meritförteckning.
2. Vilket företag avser ledningsprövningen?
3. Har du tidigare varit styrelseordförande, styrelseledamot eller styrelsesuppleant i en styrelse där en eller flera ledamöter inte beviljats ansvarsfrihet? Ange i så fall i vilket eller vilka företag.
4. Har du inom det senaste året lämplighetsprövats av en utländsk tillsynsmyndighet? Om ja, lämna uppgifter om detta.
5. Har du under den senaste femårsperioden blivit avskedad från ett finansiellt företag?
6. Har du under de senaste fem åren varit styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör eller dennes ställföreträdare i ett företag som Finansinspektionen eller motsvarande utländsk tillsynsmyndighet övervakar? Har detta företag varit föremål för en sanktion från en tillsynsmyndighet? Om du svarar ja på någon av ovanstående frågor, redogör för omständigheterna.
7. Har du försatts i personlig konkurs i Sverige eller utomlands? Om ja, redogör för detta.
8. Har du suttit i styrelsen eller ledningen för ett företag som varit föremål för ackord eller företagsrekonstruktion, försatts i konkurs eller motsvarande i Sverige eller utomlands? Om ja, ange företagets namn och redogör för omständigheterna.
9. Har du under de senaste fem åren blivit dömd vid en svensk eller utländsk domstol för ett brott där fängelse ingår i straffskalan? Om ja, redogör för detta.
10. Har du några övriga upplysningar som du vill framföra?

Anmärkning: Finansinspektionen tar i samband med ledningsprövningen in uppgifter från till exempel Rikspolisstyrelsen, Bolagsverket, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och Upplysningscentralen UC AB.

Jag intygar att ovanstående uppgifter är riktiga och fullständiga.

Datum:

Underskrift:

Namnförtydligande:

Adress, telefonnummer:

Personnummer:

Bilaga 4 a Ledningsprövning – frågor till styrelseledamot och styrelsesuppleant

1. Vilken erfarenhet och kompetens har du inom det finansiella området? Bifoga din meritförteckning.
2. Vilket företag avser ledningsprövningen?
3. Är du anställd i ett annat företag än det som avses i punkt 2? Om ja, ange vilket samt vilken befattning du har.
4. Är du styrelseordförande, styrelseledamot eller styrelsesuppleant i ett annat företag än det som avses i punkt 2? Ange i så fall i vilket eller vilka företag.
5. Har du tidigare varit styrelseordförande, styrelseledamot eller styrelsesuppleant i en styrelse där en eller flera ledamöter inte beviljats ansvarsfrihet? Ange i så fall i vilket eller vilka företag.
6. Äger du direkt eller indirekt aktier i det företag som avses i punkt 2, eller i ett annat företag som motsvarar 10 % eller mer av kapitalet eller av samtliga röster? Om ja, ange i vilket eller vilka företag.
7. Äger du direkt eller indirekt aktier i det företag som avses i punkt 2, eller i ett annat företag som understiger 10 %, men där innehavet ändå kan anses möjliggöra ett väsentligt inflytande över ledningen i företaget? Om ja, ange i vilket eller vilka företag.
8. Har du eller en nära anhörig² andra finansiella relationer med företaget som avses i punkt 2?
9. Har du även en annan funktion i företaget som avses i punkt 2 eller inom koncernen/företagsgruppen?
10. Har du inom det senaste året lämplighetsprövats av en utländsk tillsynsmyndighet? Om ja, lämna uppgifter om detta.
11. Har du under den senaste femårsperioden blivit avskedad från ett finansiellt företag?
12. Har du under de senaste fem åren varit styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör eller dennes ställföreträdare i ett företag som Finansinspektionen eller motsvarande utländsk tillsynsmyndighet övervakar? Har detta företag varit föremål för en sanktion från en tillsynsmyndighet? Om du svarar ja på någon av ovanstående frågor, redogör för omständigheterna.
13. Har du försatts i personlig konkurs i Sverige eller utomlands? Om ja, redogör för detta.
14. Har du suttit i styrelsen eller ledningen för ett företag som varit föremål för ackord eller företagsrekonstruktion, försatts i konkurs eller motsvarande i Sverige eller utomlands? Om ja, ange företagets namn och redogör för omständigheterna.
15. Har du under de senaste fem åren blivit dömd vid en svensk eller utländsk domstol för ett brott där fängelse ingår i straffskalan? Om ja, redogör för detta.
16. Har du några övriga upplysningar som du vill framföra?

Anmärkning: Finansinspektionen tar i samband med ledningsprövningen in uppgifter från till exempel Rikspolisstyrelsen, Bolagsverket, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och Upplysningscentralen UC AB.

Jag intygar att ovanstående uppgifter är riktiga och fullständiga.

Datum:

Underskrift:

Namnförtydligande:

Adress, telefonnummer:

Personnummer:

² Med nära anhörig avses t.ex. make/maka, sambo, barn, föräldrar och övriga närstående som du har gemensamt hushåll med.

Bilaga 4 b Ledningsprövning – frågor till verkställande direktör och dennes ställföreträdare

1. Vilken erfarenhet och kompetens har du inom det finansiella området? Bifoga din meritförteckning.
2. Vilket företag avser ledningsprövningen?
3. Är du verkställande direktör eller dennes ställföreträdare i ett annat företag än det som avses i punkt 2? Ange i så fall i vilket eller vilka företag.
4. Är du anställd i ett annat företag än det som avses i punkt 2? Ange i så fall i vilket eller vilka företag och vilken funktion du har.
5. Är du styrelseordförande, styrelseledamot eller styrelsesuppleant i ett annat företag än det som avses i punkt 2? Ange i så fall i vilket eller vilka företag.
6. Har du tidigare varit styrelseordförande, styrelseledamot eller styrelsesuppleant i en styrelse där en eller flera ledamöter inte beviljats ansvarsfrihet? Ange i så fall i vilket eller vilka företag.
7. Äger du direkt eller indirekt aktier i företaget som avses i punkt 2, eller i ett annat företag, som motsvarar 10 % eller mer av kapitalet eller av samtliga röster? Ange i så fall i vilket eller vilka företag.
8. Äger du direkt eller indirekt aktier i företaget som avses i punkt 2, eller i ett annat företag, som understiger 10 %, men där innehavet ändå kan anses möjliggöra ett väsentligt inflytande över ledningen i företaget? Ange i så fall i vilket eller vilka företag.
9. Har du eller en nära anhörig³ andra finansiella relationer med företaget som avses i punkt 2?
10. Har du någon annan funktion i företaget som avses i punkt 2, eller inom koncernen eller företagsgruppen?
11. Har du under det senaste året lämplighetsprövats av en utländsk tillsynsmyndighet? Om ja, redogör för detta.
12. Har du under de senaste fem åren avskedats från ett finansiellt företag?
13. Har du under de senaste fem åren varit styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör eller dennes ställföreträdare i ett företag som Finansinspektionen eller motsvarande utländsk tillsynsmyndighet övervakar? Har detta företag varit föremål för en sanktion från en tillsynsmyndighet? Om ja på någon av ovanstående frågor, redogör för omständigheterna.
14. Har du försatts i personlig konkurs i Sverige eller utomlands? Om ja, redogör för omständigheterna.
15. Har du suttit i styrelsen eller ledningen för företag som varit föremål för ackord eller företagsrekonstruktion, försatts i konkurs eller motsvarande i Sverige eller utomlands? Om ja, ange företagets namn och redogör för omständigheterna.
16. Har du under de senaste fem åren blivit dömd vid en svensk eller utländsk domstol för ett brott där fängelse ingår i straffskalan? Om ja, redogör för omständigheterna.
17. Har du några övriga upplysningar som du vill framföra?

Anmärkning: Finansinspektionen tar i samband med ledningsprövningen in uppgifter från till exempel Rikspolisstyrelsen, Bolagsverket, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och Upplysningscentralen UC AB.

Jag intygar att ovanstående uppgifter är riktiga och fullständiga.

Datum:

Underskrift:

Namnförtydligande:

Adress, telefonnummer:

Personnummer:

³ Med nära anhörig avses t.ex. make/maka, sambo, barn, föräldrar och övriga närstående som du har gemensamt hushåll med.

Bilaga 5 Förenklad ägar- och ledningsprövning för den som tidigare har ägar- eller ledningsprövats under de senaste 365 dagarna

1. Har något förändrats vad gäller uppgifter som lämnades vid Finansinspektionens senaste ägar- eller ledningsprövning? Om ja, ange förändringarna.

Anmärkning: Finansinspektionen tar i samband med ägar- och ledningsprövning in uppgifter från till exempel Rikspolisstyrelsen, Bolagsverket, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och Upplýsningscentralen UC AB.

Jag intygar/Härmed intygas att ovanstående uppgifter är riktiga och fullständiga.

Datum:

Underskrift:

Namnförtydligande/Behörig firmatecknare:

Adress, telefonnummer:

Personnummer/Organisationsnummer:

Fls FÖRESKRIFTER – FFFS 2007:21

Villkor för att en aktuarie ska få tjänstgöra på ett försäkringsbolag

1 § Den som ska tjänstgöra på ett försäkringsbolag som aktuarie enligt 8 kap. 18 § försäkringsrörelselagen (1982:713), ska uppfylla kraven på utbildning, språkkunskaper och erfarenhet som anges i 2–4 §§.

2 § En aktuarie ska uppfylla

1. de krav på utbildning som Svenska Aktuarieföreningen ställer på sina diplomerade medlemmar, eller
2. de krav på utbildning som International Association of Actuaries ställer på sina medlemsföreningar, i fråga om den som ska bli diplomerad föreningsmedlem eller motsvarande.

3 § En aktuarie ska ha tillräckliga kunskaper i svenska språket för att förstå regelverket om försäkring.

4 § Aktuarien ska ha minst tre års erfarenhet av de arbetsuppgifter som ingår i tjänsten. Erfarenheten ska kunna styrkas.

5 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2007:21

1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 oktober 2007, då Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 1999:20) om villkoren att tjänstgöra som aktuarie vid försäkringsbolag ska upphöra att gälla.
2. En aktuarie som är anmäld hos Bolagsverket när dessa föreskrifter träder i kraft behöver inte göra en ny anmälan för registrering.

FIs FÖRESKRIFTER – FFFS 2007:22

Ägar- och ledningsprövning

Tillämpningsområde	1494
Skriftlig information till Finansinspektionen	1494
Ägarprövning	1495
Ansökan om tillstånd att förvärva aktier	1495
Ansökan om tillstånd att driva verksamhet	1495
Ansökan från juridisk person som står under finansiell tillsyn i ett annat EES-land	1495
Ledningsprövning	1495
Förenklad ägar- och ledningsprövning	1495
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	1495
Bilaga 1 a Ägarprövning – fysisk person	1496
Bilaga 1 b Ägarprövning – juridisk person	1497
Bilaga 1 c Ledningsprövning – i samband med ägarprövning	1497
Bilaga 2 a Ledningsprövning – frågor till styrelseledamot och styrelsesuppleant	1498
Bilaga 2 b Ledningsprövning – frågor till verkställande direktör och dennes ställföreträdare	1499
Bilaga 3 Förenklad ägar- och ledningsprövning för den som har ägar- eller ledningsprövats under de senaste 365 dagarna ..	1500

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om vilka uppgifter ett företag och dess ägare ska lämna till Finansinspektionen i samband med en ägar- eller ledningsprövning.

2 § Föreskrifterna gäller för följande finansiella företag och deras ägare:

1. bankaktiebolag,
2. sparbanker,
3. medlemsbanker,
4. försäkringsaktiebolag,
5. ömsesidiga försäkringsbolag,
6. kreditmarknadsföretag,
7. institut för elektroniska pengar,
8. understödsföreningar som driver verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring (tjänstepensionskassor), och
9. sådana pensionsstiftelser som avses i 9 a § lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.

Föreskrifterna gäller dessutom för utländska kreditinstitut och försäkringsföretag med hemvist utanför EES som ska etablera eller har etablerat en filial eller generalagentur i Sverige, enligt följande:

1. Uppgifter ska lämnas enligt bestämmelserna i 5 § nedan i fråga om etablering av filial eller generalagentur.
2. Företrädare för filialen eller generalagenturen ska lämna uppgifter enligt bestämmelserna i 7 § nedan.

Skriftlig information till Finansinspektionen

3 § Ett företag som avses i 2 § ska lämna skriftlig information till Finansinspektionen enligt 4–8 §§ med de uppgifter som anges i bilagorna 1–3.

Ägarprövning

Ansökan om tillstånd att förvärva aktier

4 § Till en ansökan om tillstånd att förvärva aktier eller andelar i ett finansiellt företag ska de uppgifter bifogas som framgår av bilagorna 1 a eller 1 b.

Är förvärvaren en juridisk person ska bilaga 1 b användas för uppgifter om den juridiska personen samt bilaga 1 c, för uppgifter om styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör och dennes ställföreträdare i den förvärvande juridiska personen.

Till en anmälan om ändring i ledningen i ett företag som har ett kvalificerat innehav i ett finansiellt företag ska de uppgifter bifogas som framgår av bilaga 1 c.

Ansökan om tillstånd att driva verksamhet

5 § Till en ansökan om tillstånd att driva verksamhet ska för en fysisk person som äger ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar i företaget bifogas de uppgifter som framgår av bilaga 1 a. Är ägaren en juridisk person ska de uppgifter som framgår av bilaga 1 b bifogas.

För en styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör och dennes ställföreträdare i ett företag som äger ett kvalificerat innehav ska till en ansökan om tillstånd att få driva verksamhet bifogas de uppgifter som framgår av bilaga 1 c.

Ansökan från juridisk person som står under finansiell tillsyn i ett annat EES-land

6 § En juridisk person enligt 4 och 5 §§ som övervakas av en finansiell tillsynsmyndighet i ett annat EES-land, behöver inte bifoga de uppgifter som framgår av bilagorna 1–3 till sin ansökan om ägarprövning.

Den juridiska personen ska dock alltid bifoga en beskrivning eller en skiss över ägarbilden i koncernen före och efter förvärvet med ägarandelarna angivna i procent.

Ledningsprövning

7 § Ett företag och ägarföretag ska informera Finansinspektionen i samband med att följande personer utses i företaget:

- styrelseledamot,
- styrelsesuppleant, eller
- en verkställande direktör eller dennes ställföreträdare, det vill säga den som ska tjänstgöra i stället för den verkställande direktören.

Företaget ska även underrätta Finansinspektionen när antalet styrelseledamöter minskas.

En tjänstepensionskassa eller pensionsstiftelse ska dock bara underrätta Finansinspektionen när en ny styrelseledamot eller styrelsesuppleant utses eller avses bli utsedd i företaget.

När en ny styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör eller dennes ställföreträdare utses i ett finansiellt företag ska de uppgifter bifogas som framgår av bilagorna 2 a respektive 2 b.

Förenklad ägar- och ledningsprövning

8 § Den som har ägar- eller ledningsprövats någon gång under de senaste 365 dagarna behöver bara lämna de uppgifter som framgår av bilaga 3.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2007:22

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 november 2007, då följande författningar ska upphöra att gälla:

1. Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 1998:14) om ägar- och ledningsprövning, och
2. Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2005:28) om ett instituts skyldighet att rapportera när ledande befattningshavare utses.

Bilaga 1 a Ägarprövning – fysisk person

1. Ange vilket företag förvärvet avser och hur många procent av aktierna respektive röstetalet i företaget förvärvet avser.
2. Äger du eller en nära anhörig¹ aktier i företaget eller i ett annat företag, som i sin tur äger aktier i företaget som avses i 1?
3. Bifoga en beskrivning eller en skiss över ägarbilden i koncernen före och efter förvärvet med ägarandelarna angivna i procent.
4. Har du eller en nära anhörig¹ andra finansiella relationer med företaget?
5. Har du under det senaste året lämplighetsprövats av en utländsk tillsynsmyndighet? Om ja, redogör för detta.
6. Har du under de senaste fem åren varit styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör eller dennes ställföreträdare i ett företag som Finansinspektionen eller motsvarande utländsk tillsynsmyndighet övervakar? Har detta företag varit föremål för en sanktion från en tillsynsmyndighet? Om ja, redogör för omständigheterna.
7. Har du försatts i personlig konkurs i Sverige eller utomlands? Om ja, redogör för detta.
8. Har du suttit i styrelsen eller ledningen för ett företag som varit föremål för ackord eller företagsrekonstruktion, försatts i konkurs eller motsvarande i Sverige eller utomlands? Om ja, ange företagets namn och redogör för omständigheterna.
9. Har du under de senaste fem åren blivit dömd vid svensk eller utländsk domstol för ett brott där fängelse ingår i straffskalan? Om ja, redogör för omständigheterna.
10. Har du några övriga upplysningar som du vill framföra?

Anmärkning: Finansinspektionen tar i samband med ägarprövningen in uppgifter från till exempel Rikspolisstyrelsen, Bolagsverket, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och Upplysningscentralen UC AB.

Jag intygar att lämnade uppgifter är riktiga och fullständiga.

Datum:

Underskrift:

Namnförtydligande:

Adress, telefonnummer:

Personnummer:

¹ Med nära anhörig avses t.ex. make/maka, sambo, barn, föräldrar och övriga närstående som du har gemensamt hushåll med.

Bilaga 1 b Ägarprövning – juridisk person

1. Ange sökandebolagets namn, organisationsnummer samt adress. Bifoga även ett registreringsbevis för bolaget som är högst två månader gammalt samt bolagets senaste reviderade årsredovisning.
2. Ange vilket företag förvärvet avser och hur många procent av aktierna respektive röstetalet i företaget förvärvet avser.
3. Bifoga en beskrivning eller en skiss över hela ägarkedjan i koncernen, före och efter förvärvet, med ägarandelarna angivna i procent.
4. Ange de övriga företag inom koncernen eller företagsgruppen som står under Finansinspektionens eller motsvarande utländsk myndighets tillsyn.
5. Har företaget under det senaste året varit föremål för prövning av en utländsk tillsynsmyndighet? Om ja, lämna uppgifter om detta.
6. Har ni några övriga upplysningar som ni vill framföra?

Anmärkning: Finansinspektionen tar i samband med ägarprövningen in uppgifter från till exempel Bolagsverket, Skatteverket och Kronofogdemyndigheten.

Härmed intygas att lämnade uppgifter är riktiga och fullständiga.

Datum:

Underskrift:

Behörig firmatecknare:

Telefonnummer:

Bilaga 1 c Ledningsprövning – i samband med ägarprövning

1. Vilken erfarenhet och kompetens har du inom det finansiella området? Bifoga din meritförteckning.
2. Vilket företag avser ledningsprövningen?
3. Har du tidigare varit styrelseordförande, styrelseledamot eller styrelsesuppleant i en styrelse där en eller flera ledamöter inte beviljats ansvarsfrihet? Ange i så fall i vilket eller vilka företag.
4. Har du inom det senaste året lämplighetsprövats av en utländsk tillsynsmyndighet? Om ja, lämna uppgifter om detta.
5. Har du under den senaste femårsperioden blivit avskedad från ett finansiellt företag? Om ja, redogör för detta.
6. Har du under de senaste fem åren varit styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör eller dennes ställföreträdare i ett företag som Finansinspektionen eller motsvarande utländsk tillsynsmyndighet övervakar? Har detta företag varit föremål för en sanktion från en tillsynsmyndighet? Om du svarar ja på någon av ovanstående frågor, redogör för omständigheterna.
7. Har du försatts i personlig konkurs i Sverige eller utomlands? Om ja, redogör för detta.
8. Har du suttit i styrelsen eller ledningen för ett företag som varit föremål för akord eller företagsrekonstruktion, försatts i konkurs eller motsvarande i Sverige eller utomlands? Om ja, ange företagets namn och redogör för omständigheterna.
9. Har du under de senaste fem åren blivit dömd vid en svensk eller utländsk domstol för ett brott där fängelse ingår i straffskalan? Om ja, redogör för detta.
10. Har du några övriga upplysningar som du vill framföra?

Anmärkning: Finansinspektionen tar i samband med ledningsprövningen in uppgifter från till exempel Rikspolisstyrelsen, Bolagsverket, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och Upplysningscentralen UC AB.

Jag intygar att lämnade uppgifter är riktiga och fullständiga.

Datum:

Underskrift:

Namnförtydligande:

Adress, telefonnummer:

Personnummer:

Bilaga 2 a Ledningsprövning – frågor till styrelseledamot och styrelsesuppleant

1. Vilken erfarenhet och kompetens har du inom det finansiella området? Bifoga din meritförteckning.
2. Vilket företag avser ledningsprövningen?
3. Är du anställd i andra företag än det som avses i 2? Om ja, ange i vilket eller vilka företag samt vilken befattning du har i dem.
4. Har du utöver uppdraget som styrelseledamot eller -suppleant, en annan funktion i företaget som avses i 2 eller inom koncernen/företagsgruppen? Om ja, redogör för omständigheterna.
5. Är du styrelseordförande, styrelseledamot eller styrelsesuppleant i ett annat företag än det som avses i 2? Ange i så fall i vilket eller vilka företag.
6. Har du tidigare varit styrelseordförande, styrelseledamot eller styrelsesuppleant i en styrelse där en eller flera ledamöter inte beviljats ansvarsfrihet? Ange i så fall i vilket eller vilka företag.
7. Äger du direkt eller indirekt aktier i det företag som avses i 2, eller i ett annat företag som motsvarar 10 procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster? Om ja, ange i vilket eller vilka företag.
8. Äger du direkt eller indirekt aktier i det företag som avses i 2, eller i ett annat företag som understiger 10 procent, men där innehavet ändå kan anses möjliggöra ett väsentligt inflytande över ledningen i företaget? Om ja, ange i vilket eller vilka företag.
9. Har du eller en nära anhörig² andra finansiella relationer med företaget som avses i 2?
10. Har du under det senaste året lämplighetsprövats av en utländsk tillsynsmyndighet? Om ja, lämna uppgifter om detta.
11. Har du under den senaste femårsperioden avskedats från ett finansiellt företag? Om ja, redogör för detta.
12. Har du under de senaste fem åren varit styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör eller dennes ställföreträdare i ett företag som Finansinspektionen eller motsvarande utländsk tillsynsmyndighet övervakar? Har detta företag varit föremål för en sanktion från en tillsynsmyndighet? Om ja på någon av ovanstående frågor, redogör för omständigheterna.
13. Har du försatts i personlig konkurs i Sverige eller utomlands? Om ja, redogör för detta.
14. Har du suttit i styrelsen eller ledningen för ett företag som varit föremål för ackord eller företagsrekonstruktion, försatts i konkurs eller motsvarande i Sverige eller utomlands? Om ja, ange företagets namn och redogör för omständigheterna.
15. Har du under de senaste fem åren blivit dömd vid en svensk eller utländsk domstol för ett brott där fängelse ingår i straffskalan? Om ja, redogör för detta.
16. Har du några övriga upplysningar som du vill framföra?

Anmärkning: Finansinspektionen tar i samband med ledningsprövningen in uppgifter från till exempel Rikspolisstyrelsen, Bolagsverket, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och Upplysningscentralen UC AB.

Jag intygar att lämnade uppgifter är riktiga och fullständiga.

Datum:

Underskrift:

Namnförtydligande:

Adress, telefonnummer:

Personnummer:

² Med nära anhörig avses t.ex. make/maka, sambo, barn, föräldrar och övriga närstående som du har gemensamt hushåll med.

Bilaga 2 b Ledningsprövning – frågor till verkställande direktör och dennes ställföreträdare

1. Vilken erfarenhet och kompetens har du inom det finansiella området? Bifoga din meritförteckning.
2. Vilket företag avser ledningsprövningen?
3. Är du verkställande direktör eller dennes ställföreträdare i andra företag än det som avses i 2? Ange i så fall i vilket eller vilka företag och vilken befattning du har i dem.
4. Är du anställd i något annat företag än det som avses i 2? Ange i så fall i vilket eller vilka företag och vilken befattning du har i dem.
5. Har du utöver uppdraget som verkställande direktör eller dennes ställföreträdare, en annan funktion i företaget som avses i 2 eller inom koncernen/företagsgruppen? Om ja, redogör för detta.
6. Är du styrelseordförande, styrelseledamot eller styrelsesuppleant i andra företag än det som avses i 2? Ange i så fall i vilket eller vilka företag.
7. Har du tidigare varit styrelseordförande, styrelseledamot eller styrelsesuppleant i en styrelse där en eller flera ledamöter inte beviljats ansvarsfrihet? Ange i så fall i vilket eller vilka företag.
8. Äger du direkt eller indirekt aktier i företaget som avses i 2, eller i ett annat företag, som motsvarar 10 procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster? Ange i så fall i vilket eller vilka företag.
9. Äger du direkt eller indirekt aktier i företaget som avses i 2, eller i ett annat företag, som understiger 10 procent, men där innehavet ändå kan anses möjliggöra ett väsentligt inflytande över ledningen i företaget? Ange i så fall i vilket eller vilka företag.
10. Har du eller en nära anhörig³ andra finansiella relationer med företaget som avses i 2?
11. Har du under det senaste året lämplighetsprövats av en utländsk tillsynsmyndighet? Om ja, redogör för detta.
12. Har du under de senaste fem åren avskedats från ett finansiellt företag? Om ja, redogör för detta.
13. Har du under de senaste fem åren varit styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör eller dennes ställföreträdare i ett företag som Finansinspektionen eller motsvarande utländsk tillsynsmyndighet övervakar? Har detta företag varit föremål för en sanktion från en tillsynsmyndighet? Om ja på någon av ovanstående frågor, redogör för omständigheterna.
14. Har du försatts i personlig konkurs i Sverige eller utomlands? Om ja, redogör för omständigheterna.
15. Har du suttit i styrelsen eller ledningen för företag som varit föremål för ackord eller företagsrekonstruktion, försatts i konkurs eller motsvarande i Sverige eller utomlands? Om ja, ange företagets namn och redogör för omständigheterna.
16. Har du under de senaste fem åren blivit dömd vid en svensk eller utländsk domstol för ett brott där fängelse ingår i straffskalan? Om ja, redogör för omständigheterna.
17. Har du några övriga upplysningar som du vill framföra?

Anmärkning: Finansinspektionen tar i samband med ledningsprövningen in uppgifter från till exempel Rikspolisstyrelsen, Bolagsverket, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och Upplysningscentralen UC AB.

³ Med nära anhörig avses t.ex. make/maka, sambo, barn, föräldrar och övriga närstående som du har gemensamt hushåll med.

Jag intygar att lämnade uppgifter är riktiga och fullständiga.

Datum:

Underskrift:

Namnförtydligande:

Adress, telefonnummer:

Personnummer:

Bilaga 3 Förenklad ägar- och ledningsprövning för den som har ägar- eller ledningsprövats under de senaste 365 dagarna

1. Har något förändrats vad gäller uppgifter som lämnades vid Finansinspektionens senaste ägar- eller ledningsprövning? Om ja, ange förändringarna.

Anmärkning: Finansinspektionen tar i samband med en ägar- och ledningsprövning in uppgifter från till exempel Rikspolisstyrelsen, Bolagsverket, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och Upplysningscentralen UC AB.

Jag intygar/Härmed intygas att lämnade uppgifter är riktiga och fullständiga.

Datum:

Underskrift:

Namnförtydligande/Behörig firmatecknare:

Adress, telefonnummer:

Personnummer/organisationsnummer:

Fls FÖRESKRIFTER – FFFS 2007:24

Försäkringstekniska grunder

(senast ändrad genom FFFS 2007:31)

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas vid beräkning av kapitalvärde enligt 3 § lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.

2 § Föreskrifterna innehåller bestämmelser om vilka antaganden som ska användas vid beräkningen av kapitalvärdet när det gäller

1. ränta,
2. avkastningsskatt,
3. dödlighet,
4. sjuklighet, samt
5. säkerhet och driftskostnader.

Definitioner

3 § I dessa föreskrifter betyder *tjänstepensionsförsäkring* detsamma som i 58 kap. 7 § inkomstskattelagen (1999:1229).

Försäkringstekniska grunder

4 § Kapitalvärdet ska beräknas med ledning av de försäkringstekniska grunder som anges i bilagan.

Trots första stycket får kapitalvärdet beräknas med ledning av sådana antaganden som används vid beräkning av premie för likartad förmån inom en tjänstepensionsförsäkring, om en sådan beräkning inte leder till ett värde som är lägre än det lägsta värde som följer av antagandena i bilagan.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2007:24

1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 januari 2008.
2. Trots 1 får föreskrifterna tillämpas för räkenskapsår som avslutas senast den 31 december 2007.
3. Genom föreskrifterna upphävs Försäkringsinspektionens kungörelse (BFFS 1977:5) om försäkringstekniska grunder att tillämpas vid beräkning av kapitalvärde enligt 3 § lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.

2007:31

1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 januari 2008.
2. Trots 1 får föreskrifterna tillämpas för räkenskapsår som avslutas senast den 31 december 2007.

Bilaga – Försäkringstekniska grunder

Antagande om ränta

Antagande om ränta uttrycks som en räntefot i procent före eventuell avdrag för avkastningsskatt.

Finansinspektionen beräknar och fastställer räntefoten varje år. Uppgift om denna räntefot publiceras på Finansinspektionens webbplats, www.fi.se, efter utgången av september månad varje år.

Beräkning av räntefot som ska tillämpas för åtaganden som inte innebär utfästelse om framtida värdesäkring eller indexuppräknning, grundas på nominella statsobligationer.

Beräkning av räntefot som ska tillämpas för åtaganden som innebär utfästelse om framtida värdesäkring eller indexuppräknning, grundas på realränteobligationer och nominella marknadsräntor för statsskuldväxlar som reducerats med beaktande av utvecklingen av konsumentprisindex.

Räntefoten beräknas på följande sätt

Underlag för att beräkna räntefoten består av nollkupongsräntor, som beräknats vid varje månadsskifte. Med *nollkupongsränta* avses lång marknadsränta för statsobligationer med tillägg för värdet av framtida kupongsräntor.

Räntefoten r utgör ett medeltal av nollkupongsräntorna under de senaste tolv månaderna. Följande formel används vid beräkningen:

$$r = \frac{\frac{1}{2}r_0 + r_1 + \dots + r_{11} + \frac{1}{2}r_{12}}{12}$$

där värdet r_{12} avser den nollkupongsränta som gäller den 30 september och värdet r_j är motsvarande ränta vid månadsskiftet $12 - j$ månader tidigare, där $j = 0, 1, 2, \dots, 11$.

Räntefoten avrundas till närmaste tiondels procent.

Trots det som anges ovan får en arbetsgivare tillämpa det antagande om ränta som används vid beräkning av premie för likartad förmån inom tjänstepensionsförsäkring, om en sådan beräkning inte leder till ett lägre värde än det som följer av antagandet ovan.

Antagande om avdrag för avkastningsskatt

År arbetsgivaren skyldig att betala avkastningsskatt enligt lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel, ska räntefoten reduceras med ett avdrag för avkastningsskatt.

Finansinspektionen beräknar och fastställer avdraget varje år och meddelar det på www.fi.se, efter utgången av september månad varje år.

Avdraget beräknas på följande sätt

Beräknad räntefot för åtaganden som inte innebär utfästelse om framtida värdesäkring eller indexuppräknning, multipliceras med aktuell skattesats för tjänstepensionsförsäkring enligt inkomstskattelagen (1999:1229), och avrundas därefter till närmaste tiondels procent. Sådan beräknad belastning dras därefter av från räntefoten för såväl åtaganden som innebär utfästelse om framtida värdesäkring eller indexuppräknning som för åtaganden som inte gör det.

Tillämpar arbetsgivaren det antagande om ränta som används vid beräkning av premie för likartad förmån inom tjänstepensionsförsäkring, ska avdrag för avkastningsskatt ske på ett likartat sätt som vid en sådan premieberäkning.

Antagande om dödlighet för ålderspension

Dödlighetsintensiteten μ_x per år vid åldern x år antas vara given av följande formler.¹

$$\mu_x = \begin{cases} a + b \cdot e^{cx} & \text{för } x \leq w \\ \mu_w + k \cdot (x - w) & \text{för } x > w \end{cases}$$

där $w = 97$ och $k = 0,003$.

Parametrarna a , b och c beror av kön och födelseår enligt följande tabeller:

Kvinna

Födelseår	-1919	192y	193y	194y	195y	196y	197y	1980-
$10^3 a$	3,1	2,7	2,1	1,4	1,1	1,1	1,1	1,0
$10^6 b$	2,058	1,374	0,977	1,129	0,879	0,411	0,129	0,092
c	0,124	0,128	0,130	0,127	0,129	0,137	0,150	0,154

Man

Födelseår	–1919	192y	193y	194y	195y	196y	197y	1980–
$10^3 a$	3,4	3,4	2,5	1,7	1,5	1,3	1,1	1,0
$10^6 b$	24,12	11,65	5,385	3,094	1,159	0,457	0,147	0,051
c	0,100	0,108	0,115	0,120	0,130	0,140	0,152	0,163

där $y = 0, 1, \dots, 9$.

¹ Så kallad Makehammodell med korrektion i höga åldrar. Överlevelsefunktionen l_x i denna modell ges av följande formel:

$$-\log(l_x) = \begin{cases} ax + (b/c) \cdot (e^{cx} - 1) & \text{för } x \leq w \\ -\log(l_w) + \mu_w \cdot (x - w) + (k/2) \cdot (x - w)^2 & \text{för } x > w \end{cases}$$

Antagande för efterlevandepension

Kapitalvärde för efterlevandepension beräknas i de fall det kan finnas efterlevande med rätt till efterlevandepension vid dödsfall, samt från och med den tidpunkt då arbetstagaren har avlidit och det finns efterlevande med rätt till efterlevandepension.

När det gäller efterlevandepension tillämpas samma antaganden om dödlighet som vid ålderspension.

Är familjeförhållandena kända i det enskilda fallet, ska de beaktas vid beräkningen. Om familjeförhållandena inte är kända men det kan finnas en framtida rätt till efterlevandepension, antas åldersskillnaden mellan man och kvinna vara fyra år, där mannen antas vara äldst.

Sannolikheten $g(x)$ att ha vuxen efterlevande förmånstagare antas vara

$$g(x) = 0,94 \cdot e^{-0,0000009 \cdot (x-54)^4}$$

Förmånstagares civilstånd antas vara oförändrat efter den försäkrades dödsfall.

Det antas att efterlevande barn kommer att uppnå slutåldern, om denna är bestämd.

Antagande om sjuklighet för sjukpension

För en arbetsoförmögen arbetstagare som är x år vid början av ersättningstiden för sjukpension, antas sannolikheten för att kvarstå som ersättningsberättigad t år senare vara

$$[0,53 + 0,1 \cdot f(x)] \cdot 10^{-0,015t} + [0,11 - 0,056 \cdot f(x)] \cdot 10^{-0,4t} + [0,36 - 0,044 \cdot f(x)] \cdot 10^{-2,3t}$$

där

$$f(x) = 42,3 \cdot 10^{0,001x} + 0,000525 \cdot 10^{0,06x} - 48,8$$

Med durationen t år ovan, avses den tid då arbetstagaren kvarstår som sjuk efter en karenstid på 90 dagar.

Den faktiska graden av arbetsoförmåga i det enskilda fallet ska beaktas.

Om utgående sjukpension ska reduceras med samtidigt utgående motsvarande förmåner från den allmänna försäkringen, ska det antas att dessa börjar betalas ut 15 månader efter det att rätten till sjukpension har inträtt.

Kapitalvärde för sjukpension som inte är under utbetalning sätts till 0 (noll).

Säkerhets- och driftskostnadsbelastning

Vid beräkning av kapitalvärde belastas för säkerhet och driftskostnader dels genom att den ränteintensitet som svarar mot antagandet om räntefot efter avdrag för avkastningsskatt sänks, dels genom att beräknat kapitalvärde ökas, enligt följande tabell:

	<i>Ålders- och efterlevandepension</i>	<i>Sjukpension</i>
Sänkning av ränteintensitet	0,002	0,003
Ökning av kapitalvärde	5 %	10 %

(FFFS 2007:31)

Fls FÖRESKRIFTER – FFFS 2008:1

Rapportering av kvartals- och årsbokslutsuppgifter¹

1 § Dessa föreskrifter ska gälla för

1. kreditinstitut och värdepappersbolag enligt definitionen i 1 kap. 1 § lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag,
2. filialer till svenska kreditinstitut eller värdepappersbolag i utlandet,
3. filialer till utländska kreditinstitut eller värdepappersbolag i Sverige,
4. koncerner där ett kreditinstitut eller ett värdepappersbolag är moderbolag,
5. koncerner där ett finansiellt holdingföretag, enligt definitionen i 1 kap. 1 § lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, är moderbolag, samt
6. finansiella företagsgrupper enligt definitionen i 9 kap. 1 § och 2 § första stycket 1 lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar.

2 § Samtliga företag, filialer, koncerner och finansiella företagsgrupper ska per balansdagarna 31 mars, 30 juni, 30 september och 31 december lämna uppgifter i tillämpliga delar enligt blanketten Standardrapport, bilaga 1. Anvisningar om hur blanketten fylls i finns i bilaga 2.

3 § Uppgifterna ska ha kommit in till Finansinspektionen senast den 30 april, 10 augusti, 31 oktober samt 31 januari. Vid årsbokslut ska uppgifterna ha kommit in till Finansinspektionen senast den tjugonde dagen i andra månaden efter balansdagen.

Sammanfaller inte årsbokslutet med någon av balansdagarna, ska bokslutsuppgifterna lämnas vid det rapporttillfälle som följer närmast efter årsbokslutet.

Om korrigeringar görs, som påverkar beloppen i balans- och resultaträkningens poster eller i tilläggsupplysningarna, ska korrekta uppgifter snarast lämnas till Finansinspektionen.

4 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2008:1

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 februari 2008, då Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2004:18) om rapportering av kvartals- och årsbokslutsuppgifter ska upphöra att gälla. Föreskrifterna ska tillämpas från och med rapportering per det första kvartalet 2008.

[Bilagorna återges ej här; red.anm.]

¹ Dessa föreskrifter upphör att gälla den 1 december 2008 enligt FFFS 2008:14 [red.anm.].

FIs FÖRESKRIFTER – FFFS 2008:6

Försäkringsföretags val av räntesats för att beräkna försäkringstekniska avsättningar

1 kap. Tillämpningsområde, definitioner och undantag

1 § Dessa föreskrifter gäller för försäkringsbolag och understödsföreningar när de ska välja räntesats för att beräkna försäkringstekniska avsättningar.

Ett försäkringsbolag och en understödsförening ska tillämpa föreskrifterna för att beräkna livförsäkringsavsättningar för liv- eller sjukförsäkring. Ett skadeförsäkringsbolag ska tillämpa föreskrifterna för att beräkna försäkringstekniska avsättningar för liv- eller sjukränta.

Ett försäkringsbolag ska inte tillämpa föreskrifterna för livförsäkring där försäkringstagaren bär den finansiella risken.

2 § Med *försäkringsföretag* avses i föreskrifterna försäkringsbolag och understödsföreningar.

3 § Ett försäkringsföretag som ska beräkna avsättningar för verksamhet som avser tjänstepensionsförsäkring ska tillämpa den metod som anges i 2 kap.

Ett försäkringsföretag som ska beräkna avsättning för verksamhet som avser annan försäkring än tjänstepensionsförsäkring ska tillämpa högst den räntesats som följer av 3 kap.

4 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

2 kap. Val av räntesats för tjänstepensionsförsäkring

1 § Ett försäkringsföretag ska välja den nominella räntan för verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring som utgörs av genomsnittet mellan de marknadsräntor som anges i tredje och fjärde styckena.

Dessa marknadsräntor ska väljas med utgångspunkt från löptiden på de kassaflöden som ska värderas, eller genomsnittet av sådana kassaflöden och från den valuta som försäkringsåtagandena är betalbara i. De finansiella instrument som räntan baseras på ska vara föremål för regelbunden handel.

Den ena räntan som avses i första stycket är vid var tid gällande marknadsränta på statsskuldsväxlar eller statsobligationer, med tillägg av framtida kupongräntors värde, så kallad nollkupongränta.

Den andra räntan som avses i första stycket är vid var tid gällande marknadsränta på avtal om byte av räntebetalningar, så kallad swapränta.

2 § För de löptider där det inte går att fastställa räntan som avses i 1 § tredje stycket, ska försäkringsföretaget i stället välja räntan med utgångspunkt från räntan enligt 1 § fjärde stycket med samma löptid. Från denna ränta ska avdrag göras enligt 3 §. Räntan ska väljas med beaktande av 1 § andra stycket.

3 § Avdrag enligt 2 § ska göras enligt följande. För var och en av de tre statsobligationer som har längst löptid kvar till förfall härleds den längsta nollkupongräntan. Denna räntesats dras från swapräntan med samma löptid. Avdraget beräknas som halva genomsnittsvärdet av dessa differenser.

4 § För de löptider där det inte går att fastställa räntan som avses i 1 eller 2 § ska försäkringsföretaget bestämma räntan som den ränta med längst löptid som kan beräknas enligt 1 § eller 2 och 3 §§.

5 § Ett försäkringsföretag får tillämpa 3 kap. för verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring, i stället för det som anges i 1–4 §§.

3 kap. Val av räntesats för annan försäkring än tjänstepensionsförsäkring

1 § Ett försäkringsföretag ska för försäkringsavtal som inte är avtal om tjänstepension bestämma den nominella räntan till högst den marknadsränta på likvida statsskuldsväxlar eller statsobligationer som gäller vid var tid. Till den räntan ska läggas värdet av framtida kupongräntor, så kallad nollkupongränta.

Marknadsräntan ska väljas med utgångspunkt från löptiden på de kassaflöden som ska värderas, eller från genomsnittet av sådana kassaflöden och från den valuta som försäkringsåtagandena är betalbara i.

2 § Ett försäkringsföretag ska för försäkringsavtal som inte är avtal om tjänstepension bestämma den reala räntan till högst den reala ränta på likvida statsskuldsväxlar eller statsobligationer som gäller vid var tid. Till den räntan ska läggas värdet av framtida kupongräntors värde, så kallad nollkupongränta.

Räntan ska väljas med utgångspunkt från löptiden på de kassaflöden som ska värderas, eller från genomsnittet av sådana kassaflöden och från den valuta som försäkringsåtagandena är betalbara i. Värdesäkringens karaktär ska beaktas när den reala räntefoten väljs.

3 § För de löptider där det inte går att fastställa räntan som avses i 1 eller 2 §, ska försäkringsföretaget i stället välja den högsta räntan med utgångspunkt från den marknadsränta på avtal om byte av räntebetalingar som gäller vid var tid, så kallad swapränta. De finansiella instrument som räntan baseras på ska vara föremål för regelbunden handel. Räntan ska väljas på det sätt som föreskrivs i 1 § andra stycket.

Från denna ränta ska avdrag göras enligt följande. För var och en av de tre statsobligationer som har längst löptid kvar till förfall härleds den längsta nollkupongräntan. Denna räntesats dras från swapräntan med samma löptid. Avdraget beräknas som genomsnittsvärdet av dessa differenser.

4 § För de löptider där det inte går att fastställa räntan enligt 1, 2 eller 3 § ska försäkringsföretaget bestämma räntan som den ränta med längst löptid som kan beräknas enligt 1, 2 eller 3 §.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2008:6

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 april 2008, då Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:19) om val av räntesats för att beräkna livförsäkringsavsättningar och vissa andra försäkringstekniska avsättningar ska upphöra att gälla.

Fls FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD – FFFS 2008:7

Skuldåckning i svenska försäkringsbolag och tjänstepensionskassor

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner	1508
Tillämpningsområde	1508
Definitioner	1509
2 kap. Värdering till verkligt värde	1509
3 kap. Värdet av fastigheter, tomträtter och byggnader i skuldåckningen	1509
4 kap. Panträtt i fastighet eller tomträtt	1510
5 kap. Utländska stater, utländska centralbanker och internationella organisationer	1510
6 kap. Hantering av valutakursrisk	1510
Matchning och annan säkring av valutakursrisk	1511
Bestämning av valuta för åtagandet	1511
Skuldåckning i annan valuta än den som gäller för åtagandet	1512
7 kap. Värdepapper och skuldförbindelser utgivna av specialföretag ..	1512
8 kap. Skuldåckningsregister	1512
Tillämpningsområde	1512
Allmänna krav på skuldåckningsregister	1513
Register för livförsäkringsbolag	1514
Tjänstepensionsverksamhet	1514
Allmänna regler om fördelning av tillgångarnas värde på tillgångsslag	1514
Fördelning på enskilda placeringsrisker	1515
Fördelning på geografiska områden	1515
Fördelning i enskilda valutor	1515
Uppgifter om försäkringstekniska avsättningar	1515
9 kap. Undantag	1516
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	1516

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner

Tillämpningsområde

1 § Svenska försäkringsbolag och understödsföreningar som meddelar tjänstepensionsförsäkring ska tillämpa dessa föreskrifter.

Dock gäller kapitel 7–8 endast för försäkringsbolag och kapitel 4–6 endast för försäkringsbolag som driver direkt försäkringsrörelse.

För understödsföreningar som meddelar tjänstepensionsförsäkring gäller dessutom de allmänna råden till 8 kap. 3 §.

2 § Föreskrifterna innehåller bestämmelser om

- värdering av olika tillgångar och hur dessa tillgångar får användas för skuldåckning (2–7 kap.),
- de krav som ställs på det register och det särskilda register som ett försäkringsbolag enligt 7 kap. 11 § försäkringsrörelselagen (1982:713) ska föra över sådana tillgångar som används för skuldåckning (8 kap.), och
- undantag från föreskrifterna (9 kap.).

Definitioner

3 § I dessa föreskrifter menas med

- *direktförsäkringsbolag*: försäkringsbolag som driver direkt försäkringsrörelse,
- *erforderliga upplysningar*: sådana upplysningar som krävs för att ge en rättvis bild av skuldäckningen och göra det möjligt att bedöma om placeringsreglerna är uppfyllda,
- *försäkringsbolag*: bolag som bildats enligt försäkringsrörelselagen (1982:713) och som meddelar direktförsäkring och/eller återförsäkring,
- *garanterade försäkringsåtaganden*: andra försäkringsåtaganden än garanterad återbäring, villkorad återbäring och försäkringsåtaganden som försäkringstagaren står risken för,
- *garanterad återbäring*: återbäring som garanteras i nominella eller reala belopp genom försäkringsavtal eller genom en ensidig utfästelse från bolaget,
- *registret*: det register som ett försäkringsbolag är skyldigt att föra enligt 7 kap. 11 § första stycket första meningen försäkringsrörelselagen,
- *specialföretag*: ett företag i enlighet med 1 kap. 9 h § försäkringsrörelselagen,
- *särskilda registret*: det register som ett livförsäkringsbolag är skyldigt att föra enligt 7 kap. 11 § första stycket andra meningen försäkringsrörelselagen för de tillgångar som används för skuldäckning i verksamhet som avser tjänstepensionsförsäkring,
- *tjänstepensionskassa*: understödsförening som meddelar tjänstepensionsförsäkring,
- *tjänstepensionsverksamhet*: verksamhet som avser tjänstepensionsförsäkring,
- *villkorad återbäring*: sådan avtalad eller ensidigt utfäst återbäring som är villkorad av värdeförändringar och avkastning på tillgångar eller av ett visst försäkringstekniskt resultat som försäkringstagarna eller andra ersättningsberättigade står risken för, och
- *återförsäkringsbolag*: ett försäkringsbolag som har fått koncession bara för rörelse som avser återförsäkring och som inte får driva annan rörelse än återförsäkringsrörelse och därmed sammanhängande verksamhet.

2 kap. Värdering till verkligt värde

1 § Bestämmelserna i detta kapitel gäller för försäkringsbolag och tjänstepensionskassor.

2 § Verkligt värde enligt 7 kap. 10 f § försäkringsrörelselagen (1982:713) ska fastställas utifrån tillgångens marknadsvärde.

Allmänna råd

Allmänna bestämmelser om verkligt värde finns i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag och i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (2006:17) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Vägledning för beräkning av verkligt värde för finansiella instrument finns även i Internationell Accounting Standard, IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*, punkterna 48–49 samt i punkt VT 69–VT 82 i bilaga A – Vägledning vid tillämpning av IAS 39.

Derivat som påverkar värdet av skuldäckningstillgångar får beaktas vid värderingen av skuldäckningstillgångarna.¹

3 kap. Värdet av fastigheter, tomträtter och byggnader i skuldäckningen

1 § Bestämmelserna i detta kapitel gäller för försäkringsbolag och tjänstepensionskassor.

2 § Fastigheter, tomträtter och byggnader får för skuldäckning redovisas till högst den andel av verkligt värde som anges nedan.

- a) Jordbruks-, bostads-, kontors- eller affärsfastighet och motsvarande tomträtt får redovisas till högst 70 procent av verkligt värde.

Finansinspektionen

¹ Jfr 7 kap. 17 b § försäkringsrörelselagen.

- b) Fastighet som, helt eller delvis, är inrättad för industriell verksamhet och motsvarande tomträtt får redovisas till högst 60 procent av verkligt värde.
- c) Andra fastigheter och tomträtter får redovisas till det värde som Finansinspektionen fastställt i det enskilda fallet.

3 § Försäkringsbolag och tjänstepensionskassor ska när de beräknar värdet på fastigheter dra av ett belopp som motsvarar summan av inteckningar som faktiskt utnyttjas som säkerhet, och lägga till 15 procent av denna summa.

4 kap. Panträtt i fastighet eller tomträtt

1 § Direktförsäkringsbolag ska tillämpa bestämmelserna i detta kapitel. De gäller dock inte för tillgångar som svarar mot försäkringstekniska avsättningar i verksamhet avseende tjänstepensionsverksamhet. Bestämmelserna gäller inte heller för tillgångar som svarar mot avsättningar för villkorad återbäring och för försäkringsåtaganden där försäkringstagaren bär placeringsrisken.

2 § För att en skuldförbindelse enligt 7 kap. 10 § första stycket 14 försäkringsrörelselagen (1982:713) ska få användas för skuldåtgång krävs att panträtt till säkerhet för skuldförbindelsen ligger inom de värden som anges i 3 kap. 2 § dessa föreskrifter.

3 § För en panträtt i fastighet eller tomträtt får taxeringsvärdet för fastigheter eller tomträtter användas, om det är uppenbart att fastigheten vid en särskild värdering skulle få ett värde som är högre än taxeringsvärdet. För en industrifastighet krävs dock alltid att en särskild värdering utförs.

5 kap. Utländska stater, utländska centralbanker och internationella organisationer

1 § Direktförsäkringsbolag ska tillämpa bestämmelserna i detta kapitel. De gäller dock inte för tillgångar som svarar mot försäkringstekniska avsättningar i verksamhet avseende tjänstepensionsverksamhet. Bestämmelserna gäller inte heller för tillgångar som svarar mot avsättningar för villkorad återbäring och för försäkringsåtaganden där försäkringstagaren bär placeringsrisken.

2 § De utländska stater som kan godtas vid tillämpningen av 7 kap. 10 § första stycket 2, 3, 7 och 9–12 försäkringsrörelselagen (1982:713) är

- medlemsstater inom EES, eller
- någon av följande stater: Australien, Japan, Kanada, Mexiko, Nya Zeeland, Saudiarabien, Schweiz, Sydkorea, Turkiet eller USA.

3 § Med *utländsk centralbank* enligt 7 kap. 10 § första stycket 2 försäkringsrörelselagen (1982:713) avses en centralbank i någon av de stater som anges i 2 §.

4 § Med *internationell organisation* enligt 7 kap. 10 § första stycket 4 försäkringsrörelselagen (1982:713) avses en internationell organisation i vilken minst en av de stater som anges i 2 § är medlem.

Allmänna råd

Exempel på internationella organisationer, som svarar för obligationer eller andra skuldförbindelser som kan användas för skuldåtgång, är Världsbanken, Internationella Valutafonden (IMF), Europeiska Investeringsbanken och Europeiska gemenskapen.

Försäkringsbolaget bör samråda med Finansinspektionen innan det använder skuldförbindelser som utfärdats av andra internationella organisationer än dessa för skuldåtgång.

6 kap. Hantering av valutakursrisk

1 § Direktförsäkringsbolag ska tillämpa bestämmelserna i detta kapitel. De gäller dock inte för tillgångar som svarar mot försäkringstekniska avsättningar i verksamhet avseende tjänstepensionsverksamhet. Bestämmelserna gäller inte heller för tillgångar som svarar mot avsättningar för villkorad återbäring och för försäkringsåtaganden där försäkringstagaren bär placeringsrisken.

Matchning och annan säkring av valutakursrisk

2 § Vid skuldåtgäckning av försäkringstekniska avsättningar för egen räkning, ska åtaganden som är betalbara i en viss valuta motsvaras av tillgångar i samma valuta. Skuldåtgäckningen kan även göras med tillgångar som kan realiseras i samma valuta utan risk för valutakursförlust. De krav som ställs i 3–9 §§ ska vara uppfyllda vid varje tidpunkt. Ett direktförsäkringsbolag får dock utnyttja en rimlig anpassningstid för att undvika onödiga valutakursförluster.

Aktier och andelar som tas upp till handel på en reglerad marknad, handelsplattform eller en annan marknadsplats utanför EES, ska anses vara uttryckta i valutan i det land där marknadsplatsen är belägen. Andra aktier och andelar ska anses vara uttryckta i valutan i det land där emittenten har sitt huvudkontor.

En tillgång kan anses realiserbar utan risk för valutakursförlust om försäkringsbolaget använder sig av valutasäkring.

Allmänna råd

Avtal som innebär valutasäkring bör regelbundet handlas på en reglerad marknad eller vara upprättat med en motpart som har hög kreditvärdighet.

Det bör framgå av skuldåtgäckningsregistret om tillgångarna valutasäkrats.

För aktier och andelar bör bolaget göra en helhetsbedömning av hur skuldåtgäckningen påverkas av förändringar i valutakurser.

3 § För varje valuta gäller att högst 20 procent av bolagets försäkringstekniska avsättningar för egen räkning som avser denna valuta, får skuldåtgäckas med tillgångar i andra valutor.

Bestämning av valuta för åtagandet

4 § När åtagandet enligt försäkringsavtalet är uttryckt i en viss valuta, ska direktförsäkringsbolagets förpliktelser anses betalbara i samma valuta. Om åtagandet enligt ett skadeförsäkringsavtal inte är uttryckt i någon viss valuta, ska bolagets förpliktelser anses betalbara i valutan i det land där risken är belägen.

Bolaget får dock välja den valuta i vilken premien är angiven, om det finns godtagbara skäl för ett sådant val. Så kan vara fallet om det vid avtalets ingående framstår som sannolikt att försäkringsersättning kommer att utbetalas i premiens valuta och inte i valutan i det land där risken är belägen.

5 § Den valuta i vilken försäkringsersättningar ska betalas får förutsättas vara antingen den valuta som används med stöd av skadestatistik eller, i avsaknad av sådan statistik, valutan i det land där direktförsäkringsbolaget är etablerat, vad gäller:

- a) avtal som avser risker som kan hänföras till försäkringsklasserna 4–7, 11 och 12 samt, vad gäller produktansvarighet, försäkringsklass 13,
- b) avtal som avser risker som kan hänföras till övriga försäkringsklasser då ersättningen allt efter riskens art ska betalas i en annan valuta än den som skulle väljas vid tillämpning av ovan nämnda regler.

6 § När ett försäkringsfall som avser skadeförsäkring har anmälts till försäkringsbolaget och ersättningen är betalbar i en viss angiven valuta, annan än den som skulle gälla vid tillämpningen av 4 eller 5 §, ska bolagets förpliktelser ändå anses vara betalbara i den förstnämnda valutan.

Detta gäller särskilt om valutan i vilken ersättningen ska betalas har fastställts genom ett domstolsavgörande eller genom en överenskommelse mellan direktförsäkringsbolaget och försäkringstagaren.

7 § När ett försäkringsfall avseende skadeförsäkring värderas i en valuta som på förhand är känd av försäkringsbolaget, men som är en annan än den valuta som skulle gälla vid tillämpning av 4, 5 eller 6 §, får bolaget anse sina förpliktelser vara betalbara i den förstnämnda valutan.

Skuldäckning i annan valuta än den som gäller för åtagandet

8 § De försäkringstekniska avsättningarna behöver inte täckas med valutamatchande tillgångar om bestämmelserna i 4–7 §§ skulle medföra att försäkringsbolaget tvingas ha sina tillgångar i en valuta som inte motsvarar mer än sju procent av tillgångarna i andra valutor, svenska kronor inräknat.

9 § Försäkringstekniska avsättningar som avser åtaganden i annan valuta än någon av EES-ländernas valutor får skuldäckas enligt 2–7 §§ med tillgångar som inte är betalbara i denna valuta, om valutan är olämplig för skuldäckning på grund av att den är

- reglerad,
- underkastad väsentliga överföringsbegränsningar, eller
- olämplig av andra skäl liknande dem i a eller b.

7 kap. Värdepapper och skuldförbindelser utgivna av specialföretag

1 § Bestämmelserna i detta kapitel gäller för försäkringsbolag. De gäller dock inte skuldäckning av åtaganden som avser tjänstepensionsförsäkring, villkorad återbärning och försäkringsåtaganden där försäkringstagaren bär placeringsrisken.

2 § Obligationer eller andra skuldförbindelser, och aktier eller andra värdepapper som är utgivna av ett specialföretag som är auktoriserat i ett annat land inom EES får användas för skuldäckning under de förutsättningar som anges i 3–7 §§.

3 § Obligationer eller andra skuldförbindelser utgivna av specialföretag får användas för skuldäckning endast om dessa värderats till minst A eller motsvarande av ett externt kreditvärderingsinstitut.

Värderingen ska ha utförts av ett institut som är godkänt av tillsynsmyndigheten i specialföretagets hemland.

4 § Ett försäkringsbolag får för obligationer eller andra skuldförbindelser som är utgivna av specialföretag, redovisa skuldäckning till högst 50 procent av verkligt värde.

5 § Obligationer eller andra skuldförbindelser utgivna av specialföretag får motsvara högst tio procent av det belopp som ska skuldäckas.

6 § Värdet av obligationer eller andra skuldförbindelser utgivna av samma specialföretag får motsvara högst fem procent av det belopp som ska skuldäckas, om placeringen utgörs av obligationer eller andra skuldförbindelser. Begränsningen ska också tillämpas på motsvarande sätt för grupper av emittenter eller låntagare med inbördes anknytning.

7 § Aktier eller andra värdepapper än de som anges i 2–6 §§ och som är utgivna av specialföretag, får användas för skuldäckning om Finansinspektionen medger detta i det enskilda fallet.

8 kap. Skuldäckningsregister

Tillämpningsområde

1 § Bestämmelserna i detta kapitel gäller för direktförsäkringsbolag vid skuldäckning av

- garanterad återbärning och garanterade försäkringsåtaganden avseende livförsäkringsverksamhet utom tjänstepensionsverksamhet enligt 3–10 och 12–16 §§,
- garanterad återbärning och garanterade försäkringsåtaganden avseende tjänstepensionsverksamhet enligt 3–11 §§ första stycket och 13–16 §§,
- villkorad återbärning och försäkringsåtaganden där försäkringstagaren står risken utom tjänstepensionsverksamhet enligt 3–10 och 16 §§,
- villkorad återbärning och försäkringsåtaganden där försäkringstagaren står risken avseende tjänstepensionsverksamhet enligt 3–10 §§, 11 § andra stycket och 16 §,
- övrig försäkring enligt 3–9 och 12–16 §§.

2 § Återförsäkringsbolag ska tillämpa 3–9 och 16 §§.

Allmänna krav på skuldäckningsregister

3 § Bestämmelserna avser såväl det register som ett försäkringsbolag är skyldigt att föra över sådana tillgångar som används för skuldäckning, som det särskilda register ett livförsäkringsbolag som meddelar tjänstepensionsförsäkring ska föra över sådana tillgångar som används för skuldäckning avseende tjänstepensionsverksamhet.

Allmänna råd

Försäkringsbolag och tjänstepensionskassor bör upprätta en skriftlig skuldäckningspolicy. Den bör bland annat innehålla uppgifter om

- internt önskvärd skuldäckningsgrad, samt
- hur ofta interna skuldäckningsrapporter ska tas fram och vilka omständigheter (till exempel nya affärer, stora skador och kursfall) som kan föranleda tätare rapportering för att kontrollera att skuldäckningen är tillräcklig.

Styrelsen eller verkställande direktören bör utse en skuldäckningsansvarig person och se till att det finns en skriftlig instruktion för den skuldäckningsansvarige. Instruktionen bör beskriva den skuldäckningsansvariges arbetsuppgifter samt ansvar och befogenheter.

Tjänstepensionskassorna bör i en förteckning över tillgångar som används för skuldäckning gruppera tillgångarna så att en uppföljning kan göras mot placeringsbestämmelserna i 24 b § femte stycket lagen (1972:262) om understödsföreningar.

4 § Registret ska föras på papper eller elektroniskt medium. Hanteringen av registret ska uppfylla höga krav på säkerhet mot skada till följd av brand eller andra orsaker. Registret får bestå av separata delregister.

Allmänna råd

Skuldäckningspolicyn bör definiera vilket tillgångsregister och vilka delregister eller underregister som skuldäckningsregistret består av.

Den skuldäckningsansvarige personen eller en annan person bör ansvara för skuldäckningsregistret. Svaret bör framgå i en instruktion. Försäkringsbolaget bör som ett led i sin interna styrning och kontroll säkerställa att skuldäckningsregistret förs löpande och på rätt sätt.

Det bör framgå av registret var tillgångarna för bolagets skuldäckning förvaras och var bolagets redovisning finns.

Försäkringsbolag bör säkerställa att det har tillgång till skuldäckningsregistret. Om bolaget lägger ut registerföring till tredje man (outsourcing), bör det tydligt framgå av uppdragsavtalet att uppdragsgivaren har äganderätt till registret.

Upplysningar om registret bör inom rimlig tid kunna lämnas dels till en revisor utsedd av bolagsstämman eller på annat sätt, dels till en revisor som Finansinspektionen har förordnat.

Det är viktigt att registret är ändamålsenligt och tydligt utformat så att det är enkelt att granska uppgifterna.

5 § Registret ska hållas tillgängligt för Finansinspektionen. Så snart som registret inte längre kan föras på avsett sätt, eller om registret inte upptar tillgångar som minst motsvarar det belopp som ska skuldäckas, ska detta omedelbart anmälas till Finansinspektionen.

6 § Registerförda tillgångar ska förvaras eller, när förvar inte är möjligt eller lämpligt, redovisas på sådant sätt att en inventering kan göras utan dröjsmål.

7 § Registret ska innehålla sådana uppgifter om de enskilda tillgångarna att dessa entydigt kan identifieras.

Förutom aktuellt värde i svenska kronor enligt 2 kap. eller 3 kap. ska register eller underregister minst innehålla följande:

- för obligationer och andra skuldförbindelser samt för aktier och andelar uppgifter om emittent eller utfärdare och eventuella identifikationsbegrepp,
- för medel på konto i bank uppgifter om kontoförande bank och kontonummer,
- för fastigheter, tomträtter och byggnader uppgifter om beteckning, typ av fastighet, värde enligt senaste värdering, summan av utnyttjade inteckningar samt ägarförhållanden,

- för andelar i investeringsfonder och i sådana fondföretag som avses i 1 kap. 7 § lagen (2004:46) om investeringsfonder och placeringar hos utländska fondförvaltare, fondens namn samt förvaltarens namn och säte,
- för återförsäkringsgivares fordran uppgift om det avgivande försäkringsföretaget (cedenten) samt hur fordran placerats,
- för andra tillgångar uppgifter om emittent, utfärdare eller annan motpart samt eventuella identifikationsuppgifter.

Allmänna råd

Uppgifter om en emittent eller en utfärdare bör anges på ett klart och tydligt sätt och vara lättillgängligt för den som ska använda registret.

8 § En säkerhet som ställts för skuldförbindelser som används för skuldåckning ska vara angiven i registret så att den entydigt kan identifieras.

9 § Upplysningar om derivatavtal som påverkar värdet av skuldåckningstillgångarna ska antecknas i registret.

Register för livförsäkringsbolag

10 § Registret och det särskilda registret ska föras separat och ska visa skuldåckningen för följande slag av avsättningar:

- a) garanterad återbäring och garanterade försäkringsåtaganden,
- b) villkorad återbäring och försäkringsåtaganden som försäkringstagaren står risken för.

Tjänstepensionsverksamhet

11 § Det särskilda registret avseende garanterad återbäring och garanterade försäkringsåtaganden ska innehålla erforderliga upplysningar om tillgångarnas värde fördelat så att avstämning kan göras mot 7 kap. 12 § andra stycket försäkringsrörelselagen (1982:713).

Det särskilda registret avseende avsättningar för villkorad återbäring och försäkringsåtaganden som försäkringstagaren står risken för, ska innehålla erforderliga upplysningar om tillgångarnas värde fördelat så att avstämning kan göras mot 7 kap. 12 § andra stycket 3 och 4 försäkringsrörelselagen.

Allmänna regler om fördelning av tillgångarnas värde på tillgångsslag

12 § Erforderliga upplysningar ska finnas tillgängliga om tillgångarnas värde fördelat på följande:²

- a) tillgångar som anges i 7 kap. 10 § första stycket 1–6 försäkringsrörelselagen (1982:713),
- b) tillgångar som anges i 7 kap. 10 § första stycket 7–10 försäkringsrörelselagen, med specifikation av placeringar enligt 10 § första stycket 10,
- c) tillgångar som anges i 7 kap. 10 § första stycket 11 försäkringsrörelselagen inklusive förlagsbevis och förlagsandelsbevis som har getts ut av samma emittenter,
- d) tillgångar som anges i 7 kap. 10 § första stycket 12–14 försäkringsrörelselagen inklusive förlagsbevis och förlagsandelsbevis som har getts ut av samma emittenter,
- e) tillgångar som anges i 7 kap. 10 § första stycket 15 försäkringsrörelselagen,
- f) tillgångar som anges i 7 kap. 10 § första stycket 16 försäkringsrörelselagen,
- g) tillgångar som anges i 7 kap. 10 § första stycket 18 och 19 försäkringsrörelselagen, samt
- h) övriga slag av tillgångar för vilka bolaget fått Finansinspektionens medgivande att använda för skuldåckning.

² Hur stor placering som får göras i varje tillgångsslag anges i 7 kap. 10 b § försäkringsrörelselagen.

Förlagsbevis och förlagsandelsbevis ska endast medräknas under c och d.

Värdet av tillgångar som ägs via dotterbolag vilka har till uppgift att äga tillgångar som avses i 7 kap. 10 § försäkringsrörelselagen, eller andelar i värdepappersfonder och utländska fondföretag ska fördelas på underliggande tillgångsslag i enlighet med 7 kap. 10 a § andra stycket respektive 10 b § tredje stycket samma lag.

Allmänna råd

Om bolaget, genom ett eller flera holdingbolag, äger aktier och andelar i företag som har till uppgift att direkt eller indirekt äga tillgångar som avses i 7 kap. 10 § försäkringsrörelselagen (1982:713), fördelas värdet av sådana aktier och andelar på samma sätt på underliggande tillgångsslag enligt 12 § och på enskilda underliggande placeringsrisker enligt 13 §.

Fördelning på enskilda placeringsrisker

13 § Registret ska innehålla erforderliga upplysningar om värdet av varje enskild placering. Placeringarna ska vara grupperade så att avstämning kan göras mot 7 kap. 10 c § försäkringsrörelselagen (1982:713).

Värdet av aktier och andelar i dotterföretag, vilka har till uppgift att direkt eller indirekt äga tillgångar, ska inräknas och vara fördelat enligt ovan, med hänsyn till enskilda underliggande placeringsrisker.

Grupper av enskilda emittenter, eller låntagare med inbördes anknytning, ska behandlas som en enskild emittent eller låntagare i enlighet med 7 kap. 10 c § andra stycket försäkringsrörelselagen.

Allmänna råd

För innehavet av tillgångar som avses i 7 kap. 10 § första stycket 1–5 försäkringsrörelselagen (1982:713) behöver gruppering enligt b och c inte göras. Upplysningar bör dock finnas tillgängliga om fördelning på enskilda placeringsrisker, om det behövs för att ge en god beskrivning av riskförhållandena. Så är normalt fallet om någon annan än svenska staten är emittent, låntagare eller svarar för fordran.

Om bankmedel utgör en väsentlig del av tillgångarna bör informationen kompletteras med bankmedlens fördelning på enskilda institut i grupp c.

Fördelning på geografiska områden

14 § Erforderliga upplysningar ska finnas tillgängliga om hur de tillgångar som används för skuldåtgång är lokaliserade, varvid en uppdelning av tillgångarna ska göras specificerat för varje enskilt land.

Allmänna råd

Åganderätt som endast finns som en notering i ett register (för exempelvis en obligation eller aktier) får anses finnas där registret förs.

Om en tillgångs faktiska lokalisering eller belägenhet inte kan bestämmas eller inte är ett relevant begrepp bör den ort där betalning eller inlösen av motsvarande fordran kan ske, eller förväntas kunna ske, vara vägledande för bestämmande av lokaliseringen.

Fördelning i enskilda valutor

15 § Erforderliga upplysningar ska finnas tillgängliga om hur de tillgångar som används för skuldåtgång fördelar sig på enskilda valutor. Fördelningen ska ske så att det framgår att kraven i 6 kap. avseende hantering av valutakursrisk är uppfyllda.

Värdet av fastighet, tomträtt eller byggnad ska anges i det lands valuta där tillgången är belägen. Redovisning av valutafördelning ska göras i det fall tillgångarna är uttryckta i mer än en valuta. Av upplysningarna ska också framgå om en tillgång har gjorts betalbar i viss valuta med hjälp av avtal om valutasäkring.

Uppgifter om försäkringstekniska avsättningar

16 § Erforderliga upplysningar ska finnas om de uppskattade försäkringstekniska avsättningarna för egen räkning med tillägg av värdet av en reservdeposition som en återförsäkringsgivare har ställt hos bolaget enligt 7 kap. 9 § försäkringsrörelselagen

- (1982:713). För livförsäkringsbolag ska uppgifterna fördelas enligt 7 kap. 10 § försäkringsrörelselagen. En fördelning ska också göras med hänsyn till
- i vilket land risken är belägen när det gäller skadeförsäkring,
 - var verksamheten utövas när det gäller livförsäkring, och
 - den valuta i vilken försäkringsåtagandet har gjorts.

Allmänna råd

Den aktuarie som är anmäld hos Finansinspektionen bör ansvara för uppskattningen av de försäkringstekniska avsättningarna.

9 kap. Undantag

1 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter om det finns särskilda skäl.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2008:7

Dessa föreskrifter och allmänna råd träder i kraft den 15 maj 2008, då Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2002:9) om skuldtäckningsregister, samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2001:6) om placering av premier i utlandet m.m. och valutakursrisk, upphör att gälla.

Fls FÖRESKRIFTER – FFFS 2008:8

Verksamhetsplan för svenska försäkringsbolag

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas av svenska försäkringsbolag som avser att söka koncession för skade- eller livförsäkringsrörelse.

2 § Ett försäkringsbolag som söker koncession ska lämna en verksamhetsplan och de uppgifter som anges i 3 och 4 §§ till Finansinspektionen.

Verksamhetsplan och andra uppgifter vid koncessionsansökan för skadeförsäkringsrörelse

3 § Den som söker koncession för skadeförsäkringsrörelse ska till sin ansökan bifoga en verksamhetsplan som innehåller uppgifter om

- de slag av risker som försäkringsbolaget avser att försäkra,
- de slag av återförsäkringsåtgärder som återförsäkringsbolaget avser att avtala om med cedentbolag,
- grundprinciperna för återförsäkring,
- sammansättningen av garantibeloppet, och
- uppskattade kostnader för uppbyggnad av administration och övriga nödvändiga företagsfunktioner samt för ändamålet avsatta medel.

Verksamhetsplanens tidslängd ska omfatta det antal år som det beräknas ta för verksamheten att visa bestående vinst. Det ska vid prognostillfället inte finnas tecken på att denna vinst inte kommer att vara bestående. Om bestående vinst beräknas uppnås tidigare än inom tre år ska verksamhetsplanens tidslängd ändå vara minst tre år.

För de räkenskapsår som ingår i verksamhetsplanen ska därutöver uppgifter lämnas om

- uppskattade kostnader för administrationen i synnerhet löpande allmänna omkostnader och provisioner,
- uppskattade premier eller bidrag samt kostnader för försäkringsersättningar,
- en prognos för balansräkning, och
- uppskattade finansiella medel avsedda att täcka försäkringsförpliktelser samt en uppskattning av kapitalbas och solvensmarginal.

Verksamhetsplan och andra uppgifter vid koncessionsansökan för livförsäkringsrörelse

4 § Den som söker koncession för livförsäkringsrörelse ska till sin ansökan bifoga en verksamhetsplan som innehåller uppgifter om

- de slag av åtaganden som försäkringsbolaget avser att försäkra,
- de slag av återförsäkringsåtgärder som återförsäkringsbolaget avser att avtala om med cedentbolag,
- grundprinciperna för återförsäkring,
- sammansättningen av garantibeloppet, och
- uppskattade kostnader för uppbyggnad av administration och övriga nödvändiga företagsfunktioner samt för ändamålet avsatta medel.

Verksamhetsplanens tidslängd ska omfatta det antal år som det beräknas ta för verksamheten att visa bestående vinst. Det ska vid prognostillfället inte finnas tecken på att denna vinst inte kommer att vara bestående. Om bestående vinst beräknas uppnås tidigare än inom tre år ska verksamhetsplanens tidslängd ändå vara minst tre år.

För de räkenskapsår som ingår i verksamhetsplanen ska därutöver uppgifter lämnas om

- uppskattade kostnader för administrationen, med undantag av kostnaderna för dess uppbyggnad, i synnerhet löpande allmänna omkostnader och provisioner,

- b) en plan med detaljerade uppskattningar av intäkter och kostnader med avseende på direkt försäkring, mottagen och avgiven återförsäkring,
- c) en prognos för balansräkning, och
- d) uppskattade finansiella medel avsedda att täcka försäkringsförpliktelser samt uppskattning av kapitalbas och solvensmarginal.

Ändringar i koncessionen

5 § Bestämmelserna i 3 och 4 §§ om verksamhetsplan gäller i tillämpliga delar om ett försäkringsbolag ansöker om ändring av en beviljad koncession.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2008:8

Dessa föreskrifter träder i kraft den 15 maj 2008, då Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 1995:36) om verksamhetsplan för svenska försäkringsbolag upphör att gälla.

Fls FÖRESKRIFTER – FFFS 2008:9

Verksamhetsplan för försäkringsgivare från tredje land

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas av utländska försäkringsgivare med hemland utanför EES (tredje land) som avser att söka koncession för skade- eller livförsäkringsrörelse.

2 § En försäkringsgivare från tredje land som söker koncession ska lämna Finansinspektionen en verksamhetsplan och sådana uppgifter som anges i 3–7 §§.

Verksamhetsplan och andra uppgifter vid koncessionsansökan för skadeförsäkringsrörelse

3 § En försäkringsgivare från tredje land som söker koncession för skadeförsäkringsrörelse i Sverige ska till Finansinspektionen lämna

- sin bolagsordning samt en förteckning över styrelsemedlemmar och personer som ingår i den verkställande ledningen,
- ett intyg, utfärdat av behörig myndighet i det land där huvudkontoret ligger, som styrker vilka försäkringsklasser som får omfattas av försäkringsgivarens verksamhet, även de risker försäkringsgivaren faktiskt försäkrar ska anges samt de finansiella medel som avses i 4 § d, och
- en verksamhetsplan enligt 4 §.

4 § Den verksamhetsplan som avses i 3 § ska innehålla uppgifter om

- de slag av risker som försäkringsgivaren avser att försäkra i Sverige,
- de slag av återförsäkringsåtgärder som återförsäkringsbolaget avser att avtala om med cedentföretag,
- grundprinciperna för återförsäkring,
- försäkringsgivarens kapitalbas, solvensmarginal samt garantibeloppets sammansättning eller motsvarande uppgifter,
- uppskattade kostnader för uppbyggnad av administration och övriga nödvändiga företagsfunktioner samt för ändamålet avsatta medel.

Verksamhetsplanens tidslängd ska omfatta det antal år som det beräknas ta för verksamheten att visa bestående vinst. Det ska vid prognostillfället inte finnas tecken på att denna vinst inte kommer att vara bestående. Om bestående vinst beräknas uppnås tidigare än inom tre år ska verksamhetsplanens tidslängd ändå vara minst tre år.

För de räkenskapsår som ingår i verksamhetsplanen ska därutöver uppgifter lämnas om

- uppskattade kostnader för administration,
- uppskattade premier eller bidrag samt kostnader för försäkringsersättningar hänförliga till den nya verksamheten, och
- en prognos för balansräkning som avser etableringen i Sverige.

Verksamhetsplan och andra uppgifter vid koncessionsansökan för livförsäkringsrörelse

5 § En försäkringsgivare från tredje land som söker koncession för livförsäkringsrörelse i Sverige ska till Finansinspektionen lämna

- sin stiftelseurkund och sin bolagsordning samt en förteckning över styrelsemedlemmar och personer som ingår i den verkställande ledningen,
- ett intyg, utfärdat av behörig myndighet i det land där huvudkontoret ligger, som styrker vilka försäkringsklasser som får omfattas av försäkringsgivarens verksamhet, även de försäkringsklasser försäkringsgivaren faktiskt meddelar försäkring för ska anges och de finansiella medel som avses i 6 § d, samt
- en verksamhetsplan enligt 6 §.

6 § Den verksamhetsplan som avses i 5 § ska innehålla uppgifter om

- a) de slag av åtaganden som försäkringsgivaren avser att försäkra i Sverige,
- b) de slag av återförsäkringsåtgärder som återförsäkringsbolaget avser att avtala om med cedentföretag,
- c) grundprinciperna för återförsäkring,
- d) försäkringsgivarens kapitalbas, solvensmarginal samt garantibeloppets sammansättning eller motsvarande uppgifter,
- e) uppskattade kostnader för uppbyggnad av administration och övriga nödvändiga företagsfunktioner samt för ändamålet avsatta medel.

Verksamhetsplanens tidslängd ska omfatta det antal år som det beräknas ta för verksamheten att visa bestående vinst. Det ska vid prognostillfället inte finnas tecken på att denna vinst inte kommer att vara bestående. Om bestående vinst beräknas uppnås tidigare än inom tre år ska verksamhetsplanens tidslängd ändå vara minst tre år.

För de räkenskapsår som ingår i verksamhetsplanen ska därutöver uppgifter lämnas om

- a) en prognos för balansräkning som avser etableringen i Sverige, och
- b) en plan med detaljerade uppskattningar av intäkter och kostnader som avser direkt försäkring, samt mottagen och avgiven återförsäkring.

Gemensamma bestämmelser vid koncessionsansökan för skade- eller livförsäkringsrörelse

7 § Till verksamhetsplan enligt 4 och 6 §§ ska fogas en balansräkning och en resultaträkning för rörelsen för vart och ett av de senaste tre räkenskapsåren. Har verksamhet inte bedrivits under tre räkenskapsår ska dessa räkenskapshandlingar bifogas endast för de avslutade räkenskapsåren.

Ändringar i koncessionen

8 § Bestämmelserna om dels verksamhetsplan enligt 4 och 6 §§, dels intyg enligt 3 § b och 5 § b gäller i tillämpliga delar om en försäkringsgivare ansöker om ändring av en beviljad koncession.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2008:9

Dessa föreskrifter träder i kraft den 15 maj 2008, då Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 1995:37) om verksamhetsplan m.m. för försäkringsgivare med hemland utanför EES upphör att gälla.

FIs FÖRESKRIFTER – FFFS 2008:11

Investeringsfonder¹

1 kap. Föreskrifternas innehåll och tillämpningsområde	1523
Definitioner	1524
FÖRSTA AVDELNINGEN Tillstånd för verksamhet	1524
2 kap. Ansökan om tillstånd för verksamhet	1524
Tillämpningsområde	1524
Ansökans utformning	1524
Verksamhetsplanens innehåll	1524
Ansökan om att inrätta filial	1528
3 kap. Anmälningspliktiga förfaranden	1528
Uppdragsavtal	1528
Filialverksamhet och gränsöverskridande verksamhet inom EES	1528
4 kap. Kapitalkrav för fondbolag	1528
Tillämpningsområde	1528
Startkapital	1528
Egna medel	1528
Fasta omkostnader	1529
ANDRA AVDELNINGEN Sund verksamhet	1529
5 kap. Ägar- och ledningsprövning	1529
Tillämpningsområde	1529
Skriftlig information till Finansinspektionen	1529
Ägarprövning	1529
Ledningsprövning	1529
Förenklad ägar- och ledningsprövning	1530
6 kap. Organisatoriska krav	1530
Allmänna organisatoriska krav	1530
Företagsledningens ansvar	1531
Regelefterlevnad (compliance)	1531
Riskhantering	1531
Funktion för internrevision	1532
7 kap. Rapportering av händelser av väsentlig betydelse	1532
Rapportering till Finansinspektionen	1532
Instruktioner för hantering och rapportering	1532
Anmälan till polismyndighet eller åklagare	1533
8 kap. Hantering av etiska frågor	1533
Allmänt	1533
Instruktionernas omfattning	1533
Instruktionernas innehåll	1533
Uppföljning, kontroll och rapportering	1533
Intern information och utbildning	1533
9 kap. Klagomålshantering	1533
10 kap. Egna affärer	1533
Definitioner	1533
Tillämpliga bestämmelser	1534
11 kap. Uppdragsavtal (outsourcing)	1535
Inledande bestämmelser	1535
Villkor för uppdragsavtal	1535
12 kap. Intressekonflikter	1536
13 kap. Särskilt om portföljförvaltning avseende finansiella instrument	1536

¹ Dessa föreskrifter träder i kraft den 23 juli 2008 [red.anm.].

TREDJE AVDELNINGEN <i>Investeringsfonder</i>	1536
14 kap. Fondbestämmelsernas innehåll	1536
Allmänt	1536
Investeringsfondens rättsliga ställning	1536
Fondförvaltare	1537
Förvaringsinstitutet och dess uppgifter	1537
Investeringsfondens karaktär	1537
Investeringsfondens placeringsinriktning	1537
Särskild placeringsinriktning	1537
Värdering	1538
Försäljning och inlösen av fondandelar	1538
Avgifter och ersättningar	1538
Utdelning	1539
Investeringsfondens räkenskapsår	1539
Halvårsredogörelse och årsberättelse, ändring av fondbestämmelserna	1539
Pantsättning och överlåtelse	1539
Annan nödvändig och skälig information	1539
15 kap. Tillåtna tillgångar	1539
Överlåtbara värdepapper	1539
Penningmarknadsinstrument	1540
Derivatinstrument	1542
Finansiella index	1543
Överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument som innefattar derivat	1544
Tekniker och instrument för att effektivisera förvaltningen	1544
Värdepappersfonder som efterbildar index	1544
16 kap. Handel med derivatinstrument samt användning av andra tekniker och instrument	1545
Allmänt	1545
Derivatinstrument för att effektivisera förvaltningen	1545
Derivatinstrument som ett led i placeringsinriktningen	1546
Exponering mot en enskild emittent	1546
Täckningsregler och negativ exponering vid handel med derivatinstrument	1546
Motpartsrisiker vid handel med OTC-derivat	1547
Tekniker och instrument	1548
Särskilt om specialfonder	1548
FJÄRDE AVDELNINGEN <i>Information om investeringsfonder</i>	1548
17 kap. Faktblad	1548
Allmänt	1548
Information om investeringsfonden och bolaget som driver fondverksamheten	1548
Fondspararprofil	1549
Målsättning och placeringsinriktning	1549
Fondens riskprofil	1549
Historisk avkastning	1549
Skatteregler	1550
Avgifter	1550
Utdelning	1550
Publicering av andelsvärde	1550
Försäljning och inlösen av andelar	1550
Ytterligare information	1550

18 kap. Informationsbroschyr	1551
Allmänt	1551
Uppdragsavtal	1551
Fonden	1551
Fondens riskprofil	1551
Avgifter	1551
19 kap. Årsberättelse och halvårsredogörelse för investeringsfonder	1552
Allmänna bestämmelser om årsberättelse	1552
Balansräkning	1552
Resultaträkning	1553
Tilläggsupplysningar	1554
Förvaltningsberättelse	1555
Halvårsredogörelsens innehåll	1556
FEMTE AVDELNINGEN Rapportering till Finansinspektionen	1556
20 kap. Verksamhetsplan	1556
21 kap. Rapportering av investeringsfonders innehav av finansiella instrument m.m. och riskmått	1556
Värdepappersfonder	1556
Specialfonder	1556
Uppgifter till Finansinspektionen	1557
22 kap. Kvartalsrapportering för bolag som driver fondverksamhet, investeringsfonder m.fl.	1557
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	1557
Bilaga 1 a Ägarprövning – fysisk person	1558
Bilaga 1 b Ägarprövning – juridisk person	1559
Bilaga 1 c Ledningsprövning – i samband med ägarprövning	1559
Bilaga 2 a Ledningsprövning – frågor till styrelseledamot och styrelse-suppleant	1560
Bilaga 2 b Ledningsprövning – frågor till verkställande direktör och dennes ställföreträdare	1561
Bilaga 3 Förenklad ägar- och ledningsprövning	1562
Bilaga 4 Etablering av filial eller erbjudande av tjänster genom gränsöverskridande verksamhet i annat land – fondverksamhet	1563
Bilaga 5 Etablering av filial eller erbjudande av tjänster genom gränsöverskridande verksamhet i annat land – diskretionär portföljförvaltning	1564
Bilaga 6 Rapportering av händelser av väsentlig betydelse	1565
Bilaga 7 Uppställningsform för balansräkning	1565
Bilaga 8 Uppställningsform för resultaträkning	1566

1 kap. Föreskrifternas innehåll och tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas av bolag som driver fondverksamhet. Med bolag som driver fondverksamhet avses fondbolag, samt, när det gäller fondverksamheten, värdepappersbolag och kreditinstitut med tillstånd enligt 1 kap. 5 § lagen (2004:46) om investeringsfonder.

Om bestämmelser i dessa föreskrifter bara ska tillämpas av fondbolag anges det särskilt.

2 § I föreskrifterna finns bestämmelser om

- tillstånd för verksamhet (första avdelningen),
- sund verksamhet (andra avdelningen),
- investeringsfonder (tredje avdelningen),
- information om investeringsfonder (fjärde avdelningen), och
- rapportering till Finansinspektionen (femte avdelningen).

Definitioner

3 § Termer och uttryck som används i dessa föreskrifter har samma betydelse och tillämpningsområde som i lagen (2004:46) om investeringsfonder, om inte något annat anges.

FÖRSTA AVDELNINGEN Tillstånd för verksamhet

2 kap. Ansökan om tillstånd för verksamhet

Tillämpningsområde

1 § Bestämmelserna i detta kapitel gäller för ett bolag enligt 1 kap. 1 § när det ansöker om tillstånd att

1. driva fondverksamhet,
2. utföra diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument enligt 1 kap. 4 § lagen (2004:46) om investeringsfonder, eller
3. ta emot uppdrag att utföra ett visst arbete eller vissa funktioner för fondbolag, förvaltningsbolag eller fondföretag enligt 1 kap. 4 § lagen om investeringsfonder.

Bestämmelserna avser också i tillämpliga delar förfarandet vid ett fondbolags ansökan om tillstånd att inrätta filial i ett land utanför EES.

Ansökans utformning

2 § Ett bolag ska i sin ansökan ange vilket eller vilka tillstånd som det vill ha. Ansökan ska undertecknas av en behörig företrädare för bolaget.

3 § Ett bolag ska bifoga följande till sin ansökan:

1. Styrelseprotokollet som visar att styrelsen har godkänt ansökan.
2. Ett registreringsbevis för bolaget från Bolagsverket, eller motsvarande, som inte är äldre än två månader och som visar att bolaget har ett startkapital som motsvarar minst 125.000 euro.
3. En kopia av bolagsordningen, där det framgår vilken verksamhet som kommer att drivas.
4. Protokollet från den bolagsstämma vid vilken bolagsordningen har fastställts.
5. En verksamhetsplan, upprättad i enlighet med 4–27 §§.
6. Ett exemplar av fondbestämmelserna för den eller de investeringsfonder som ska förvaltas.
7. Ett faktablad, upprättat i enlighet med bestämmelserna i 17 kap.
8. Ett utkast till informationsbroschyr, upprättat i enlighet med bestämmelserna i 18 kap.
9. Ett styrelseprotokoll eller skriftliga uppgifter som anger vid vilket styrelsemöte fondbestämmelserna fastställts.

Verksamhetsplanens innehåll

Bolagets verksamhet

4 § I verksamhetsplanen ska det finnas en utförlig beskrivning av bolagets verksamhet, med angivande av om bolaget

1. driver fondverksamhet,
2. utför diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument, eller
3. tar emot uppdrag att utföra ett visst arbete eller vissa funktioner för fondbolag, förvaltningsbolag eller fondföretag.

Innehållet i verksamhetsplanen ska anpassas till den typ av verksamhet som bolaget driver. Verksamhetsplanen ska även anpassas till eventuell verksamhet från en filial.

Ett värdepappersbolag eller ett kreditinstitut som avser att driva fondverksamhet enligt 1 kap. 5 § lagen (2004:46) om investeringsfonder, ska i verksamhetsplanen beskriva fondverksamheten samt hur denna verksamhet är organiserad i förhållande till övrig verksamhet.

Ägarförteckning

5 § I verksamhetsplanen ska det finnas en ägarförteckning som anger ett bolags ägarförhållanden. Förteckningen ska innehålla uppgift om bolagets direkta och indirekta ägare.

Till ansökan ska bolaget även bifoga de uppgifter för ägarprövning som framgår av 5 kap.

Koncernbeskrivning m. m.

6 § Om ett bolag ingår i en koncern eller finansiell företagsgrupp enligt 9 kap. lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, ska verksamhetsplanen innehålla en schematisk översikt över koncernens eller företagsgruppens struktur, uppgifter om de enskilda företagen som ingår i denna samt deras ägarandel i det bolag som ansöker om tillstånd. Uppgifter ska lämnas om samtliga led som ingår i ägarkedjan.

Det ska även anges i verksamhetsplanen om bolaget ingår i ett finansiellt konglomerat enligt lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

Det ska också finnas uppgifter om bolaget har nära förbindelser med någon juridisk eller fysisk person på det sätt som framgår av 1 kap. 2 § lagen (2004:46) om investeringsfonder.

Ledningsförteckning

7 § Ett bolag ska i verksamhetsplanen ange vilka ledamöter och eventuella suppleanter som ingår i styrelsen samt vem som är styrelsens ordförande. Bolaget ska vidare lämna uppgifter om vem som är verkställande direktör, dennes ställföreträdare samt andra ledande befattningshavare. Med andra ledande befattningshavare avses personer som är ansvariga för funktionerna för regelefterlevnad och riskhantering samt andra personer med särskilt funktionsansvar, exempelvis en ansvarig förvaltare.

För samtliga personer som anges i ledningsförteckningen ska det finnas uppgift om utbildning samt tidigare och aktuell erfarenhet av finansiell verksamhet. Det ska även finnas uppgifter om eventuella uppdrag och ägarintressen i andra företag inom den finansiella sektorn eller i aktiemarknadsbolag.

För styrelseledamöter, styrelsesuppleanter, verkställande direktör och ställföreträdaren för verkställande direktören ska bolaget bifoga de uppgifter för ledningsprövning som framgår av 5 kap.

Ekonomiska förhållanden

8 § Ett fondbolag ska i verksamhetsplanen lämna en prognos för dess ekonomiska förhållanden de tre närmaste verksamhetsåren. Prognosen ska redovisa vilka antaganden som den bygger på. Prognosen ska omfatta

1. en balans- och resultaträkning,
2. en analys av kapitalkraven enligt 2 kap. 8–11 §§ lagen (2004:46) om investeringsfonder, samt
3. en beskrivning av hur resultatet av balans- och resultaträkningen påverkar det startkapital som bolaget ska ha enligt lagen om investeringsfonder.

I verksamhetsplanen ska fondbolaget lämna uppgifter om beräknade fasta omkostnader enligt 4 kap. 4 § för det första verksamhetsåret. Om verksamheten har drivits under en period som är längre än ett år, ska verksamhetsplanen löpande uppdateras med uppgifter om föregående års fasta omkostnader.

En känslighetsanalys ska även lämnas som visar hur ändrade antaganden, exempelvis för förvaltningsvolymerna och avkastning i förvaltade fonder, påverkar angivna prognoser och kapitalkrav enligt lagen om investeringsfonder.

Ett fondbolag ska redogöra för hur det avser att finansiera verksamheten.

Ett fondbolag som enligt 1 kap. 4 § lagen om investeringsfonder har tillstånd för diskretionär portföljförvaltning ska redogöra för vilket kapital som finns för att täcka fondbolagets risker enligt 2 kap. 10 och 10 a §§ lagen om investeringsfonder.

Organisation

9 § I verksamhetsplanen ska det finnas en schematisk översikt över hur verksamheten ska organiseras. Översikten ska visa vem som är ansvarig för respektive område eller funktion samt hur många personer som ska vara verksamma inom dessa områden eller funktioner. Den ska även visa var i organisationen funktionerna för regelefterlevnad och riskhantering ingår.

I verksamhetsplanen ska ett bolag även beskriva de olika områdena eller funktionerna samt övergripande redogöra för de åtgärder och funktioner som utförs inom respektive del.

Det ska finnas uppgift om antalet anställda i bolaget samt om det finns anställda i bolaget som även har anställning i ett annat företag.

Uppdragsavtal (outsourcing)

10 § Om ett bolag har uppdragit eller avser att uppdra åt någon annan att utföra delar av fondverksamheten, ska bolaget i verksamhetsplanen ange till vem uppdraget ges samt redogöra för uppdragets omfattning.

Bolaget ska i verksamhetsplanen även redogöra för

1. uppdragstagarens sakkunskap och kompetens med hänsyn till uppdragsavtalet,
2. uppdragstagarens andra verksamheter av betydelse, samt
3. sådana förhållanden som kan komma att medföra konflikt mellan uppdragstagarens intressen och uppdragsgivarens eller andelsägarnas intressen.

Bolaget ska vidare redogöra för hur det säkerställer att de krav som framgår av 11 kap. uppfylls.

Bolaget ska till verksamhetsplanen även bifoga de uppdragsavtal som det ingått eller avser att ingå.

Informationssystem och säkerhetsfrågor

11 § I verksamhetsplanen ska det finnas uppgifter om hur IT-verksamheten ska vara organiserad. Det ska finnas en översiktlig beskrivning av vilka system som finns samt av systemens funktioner och användningsområden.

Det ska även framgå vilka åtgärder som ska vidtas när det gäller informationssäkerhet och fysisk säkerhet. I sammanhanget ska det redogöras för vilka funktioner för sekretesskydd som används för att hindra obehöriga att ta del av sekretessbelagd information. Uppgifter ska också lämnas om bolaget delar lokaler och teknisk utrustning med andra, och, i förekommande fall, hur bolaget avser att hantera sekretessfrågor med anledning av detta.

Intressekonflikter

12 § Verksamhetsplanen ska innehålla en redogörelse för de intressekonflikter som bolaget har identifierat kan uppstå i verksamheten och en hänvisning till de instruktioner för att hantera intressekonflikter som bolaget har i enlighet med 12 kap.

Administrativa processer

13 § Verksamhetsplanen ska innehålla en översiktlig beskrivning av de administrativa processer som finns i verksamheten. Beskrivningen ska omfatta en redogörelse för hur en transaktion handläggs genom hela behandlingskedjan och hur bolaget säkerställer att ingen ensam handlägger en transaktion genom denna behandlingskedja (dualitetsprincipen).

Regelefterlevnad (compliance)

14 § Det ska framgå av verksamhetsplanen hur bolaget avser att säkerställa att det följer de regler som gäller för verksamheten. Verksamhetsplanen ska vidare innehålla en redogörelse för hur funktionen för regelefterlevnad ska vara utformad och hur dess arbete ska bedrivas.

Riskhantering

15 § Det ska framgå av verksamhetsplanen hur bolaget avser att identifiera, mäta, styra, internt rapportera och ha kontroll över de risker som dess verksamhet är förknippad med. Av verksamhetsplanen ska det även framgå vilka rutiner för riskhantering enligt 6 kap. 11 §, som bolaget har samt en hänvisning till de instruktioner enligt samma bestämmelse, som bolaget har.

Verksamhetsplanen ska innehålla en redogörelse för hur funktionen för riskhantering enligt 6 kap. 12 § ska vara utformad och hur funktionens arbete ska bedrivas.

Internrevision

16 § Verksamhetsplanen ska innehålla en redogörelse för hur funktionen för internrevision ska vara utformad och hur dess arbete ska bedrivas.

Revisor

17 § I verksamhetsplanen ska det anges vem som har utsetts till revisor av bolagsstämman.

Händelser av väsentlig betydelse

18 § I verksamhetsplanen ska det finnas en hänvisning till de instruktioner för att hantera och rapportera händelser av väsentlig betydelse som bolaget ska ha enligt 7 kap. 4 §.

Hantering av etiska frågor

19 § I verksamhetsplanen ska det finnas en hänvisning till de instruktioner för att hantera etiska frågor som bolaget ska ha enligt 8 kap. 1 §.

Klagomålshantering

20 § Av verksamhetsplanen ska det framgå vilka rutiner för att hantera klagomål från kunder enligt 9 kap. 1 och 2 §§ som bolaget avser att tillämpa.

Egna affärer

21 § Av verksamhetsplanen ska det framgå vilka rutiner enligt 10 kap. 2 § för relevanta personers egna affärer, som bolaget avser att tillämpa.

Åtgärder mot penningtvätt och finansiering av särskilt allvarlig brottslighet

22 § I verksamhetsplanen ska det redogöras för vilka interna regler om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av särskilt allvarlig brottslighet som bolaget avser att tillämpa. Uppgifter ska lämnas om vem som är centralt funktionsansvarig i dessa frågor.

Diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument

23 § Ett fondbolag som i verksamheten utför eller avser att utföra diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument, ska i verksamhetsplanen lämna en särskild redogörelse för denna verksamhet. Av redogörelsen ska det framgå

1. vilka olika kategorier av finansiella instrument som förvaltningen kommer att omfatta,
2. hur bolaget avser att indela sina kunder i kategorierna icke-professionella respektive professionella kunder samt hur denna indelning är tänkt att påverka behandlingen av kunder i de olika kategorierna,
3. hur bolaget avser att underrätta kunderna i enlighet med 13 kap. 2 och 3 §§ Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2007:16) om värdepappersrörelse,
4. om bolaget avser att behandla vissa professionella kunder som jämbördiga motparter,
5. hur bolaget avser att uppnå bästa utförande enligt bestämmelserna i 19 kap. Finansinspektionens föreskrifter om värdepappersrörelse, samt
6. en hänvisning till de instruktioner för fördelning av order enligt 20 kap. 6 § Finansinspektionens föreskrifter om värdepappersrörelse som bolaget avser att tillämpa.

Ta emot fondandelar för förvaring

24 § Ett fondbolag som i verksamheten tar emot fondandelar för förvaring ska i verksamhetsplanen redogöra för de tekniska system som används samt för vilka rutiner som tillämpas för att registrera ägarnas innehav.

Ta emot medel med redovisningsskyldighet

25 § Ett fondbolag som i verksamheten tar emot medel med redovisningskyldighet, ska i verksamhetsplanen översiktligt beskriva hur det säkerställer att medel avskiljs från bolagets egna tillgångar.

Lämna investeringsråd

26 § Ett fondbolag som i verksamheten lämnar investeringsråd som avser sådana finansiella instrument som avses i 5 kap. lagen (2004:46) om investeringsfonder, ska i verksamhetsplanen översiktligt redogöra för bolagets instruktioner för denna verksamhet.

Interna regler och instruktioner

27 § Till verksamhetsplanen ska ett bolag bifoga de interna regler enligt 22 § samt de instruktioner som ska finnas för verksamheten enligt bestämmelserna i 6–10 kap. och 12–13 kap. Dessa interna regler och instruktioner ska vara skriftliga.

Ansökan om att inrätta filial

28 § När ett fondbolag söker tillstånd hos Finansinspektionen enligt 2 kap. 16 § lagen (2004:46) om investeringsfonder ska det använda bilagorna 4 och 5.

3 kap. Anmälningsskyldiga förfaranden

Uppdragsavtal

1 § En anmälan enligt 4 kap. 7 § lagen (2004:46) om investeringsfonder av ett bolag som driver fondverksamhet ska innehålla de uppgifter som anges i 2 kap. 10 § första–tredje styckena. En kopia av det avtal som reglerar uppdraget ska bifogas till anmälan.

Bolaget ska lämna anmälan till Finansinspektionen senast en månad före det datum som avtalet ska träda i kraft.

Filialverksamhet och gränsöverskridande verksamhet inom EES

2 § Ett fondbolag som anmäler filialverksamhet eller gränsöverskridande verksamhet inom EES enligt 2 kap. 12 och 15 §§ lagen (2004:46) om investeringsfonder ska använda bilagorna 4 och 5.

4 kap. Kapitalkrav för fondbolag

Tillämpningsområde

1 § Ett fondbolag ska tillämpa bestämmelserna i detta kapitel när det beräknar de poster som anges i 2 kap. 4, 8, 9 och 11 §§ lagen (2004:46) om investeringsfonder.

Startkapital

2 § Med ett fondbolags startkapital enligt 2 kap. 4 § lagen (2004:46) om investeringsfonder avses fondbolagets aktiekapital.

Egna medel

3 § Ett fondbolags egna medel ska beräknas i enlighet med de poster som ingår i kapitalbasen för värdepappersbolag enligt 3 kap. lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar samt 6–10 kap. Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2007:1) om kapitaltäckning och stora exponeringar.

Fasta omkostnader

4 § Till ett fondbolags fasta omkostnader ska räknas personalkostnader såsom löner (inklusive anställdas provisioner och bonus), sociala avgifter och pensionsåtaganden, kostnader för delegerad verksamhet, fastighets- och lokalkostnader samt därmed förenade kostnader, övriga kontraktbundna kostnader för till exempel datorer och annan utrustning samt avskrivningar.

ANDRA AVDELNINGEN Sund verksamhet**5 kap. Ägar- och ledningsprövning***Tillämpningsområde*

1 § Detta kapitel innehåller bestämmelser om vilka uppgifter ett fondbolag och dess ägare ska lämna till Finansinspektionen i samband med en ägar- eller ledningsprövning enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder.

Skriftlig information till Finansinspektionen

2 § Ett fondbolag och dess ägare ska lämna skriftlig information till Finansinspektionen med de uppgifter som anges i bilagorna 1–3.

Ägarprövning

Ansökan om tillstånd att förvärva aktier

3 § Till en ansökan om tillstånd att förvärva ett kvalificerat innehav av aktier i ett fondbolag ska de uppgifter bifogas som framgår av bilaga 1 a eller 1 b.

Om förvärvaren är en juridisk person ska bilaga 1 b användas för uppgifter om den juridiska personen samt bilaga 1 c för uppgifter om styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör och dennes ställföreträdare i den förvärvande juridiska personen.

Till en anmälan om ändring i ledningen i ett företag som har ett kvalificerat innehav i ett fondbolag ska de uppgifter bifogas som framgår av bilaga 1 c.

Ansökan om tillstånd att driva verksamhet

4 § Till en ansökan om tillstånd att driva verksamhet ska för en fysisk person som äger ett kvalificerat innehav av aktier i fondbolaget bifogas de uppgifter som framgår av bilaga 1 a. Om ägaren är en juridisk person ska de uppgifter som framgår av bilaga 1 b bifogas.

För en styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör och dennes ställföreträdare i ett företag som äger ett kvalificerat innehav, ska till en ansökan om tillstånd att driva verksamhet bifogas de uppgifter som framgår av bilaga 1 c.

Tillsyn i ett annat EES-land

5 § En juridisk person som står under tillsyn av en finansiell tillsynsmyndighet i ett annat EES-land behöver inte bifoga de uppgifter som framgår av bilagorna 1–3 till sin ansökan om ägarprövning. En beskrivning eller en skiss över ägarbilderna i koncernen före och efter förvärvet med ägarandelarna angivna i procent ska dock alltid bifogas.

Ledningsprövning

6 § Ett fondbolag och ett ägarföretag ska informera Finansinspektionen när det utser eller avser att utse följande personer i bolaget:

- en styrelseledamot,
- en styrelsesuppleant,
- en verkställande direktör eller dennes ställföreträdare, det vill säga den som ska tjänstgöra i stället för den verkställande direktören.

Fondbolaget ska även underrätta Finansinspektionen när antalet styrelseledamöter minskas.

När en ny styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör eller dennes ställföreträdare utses i ett fondbolag ska de uppgifter bifogas som framgår av bilagorna 2 a respektive 2 b.

Förenklad ägar- och ledningsprövning

7 § Den som har ägar- eller ledningsprövats i motsvarande roll någon gång under de senaste 365 dagarna, får i stället för de uppgifter som framgår av 3–6 §§, lämna uppgifter enligt bilaga 3.

6 kap. Organisatoriska krav

Allmänna organisatoriska krav

1 § Ett bolag som driver fondverksamhet ska vara organiserat och ha rutiner enligt följande:

1. Det ska finnas aktuella och dokumenterade beslutsrutiner som tydligt anger rapporteringsvägar samt en organisationsstruktur som tydligt fördelar funktioner och ansvarsområden.
2. De relevanta personer som avses i 10 kap. 1 § 2 ska vara medvetna om vilka rutiner de ska följa för att kunna fullgöra sina skyldigheter.
3. Det ska finnas aktuella och lämpliga interna kontrollmekanismer som säkerställer att beslut och rutiner följs på alla nivåer inom bolaget.
4. Bolaget ska anställa personal som har den kompetens och kunskap som krävs för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter.
5. Det ska finnas en aktuell och effektiv intern rapportering och spridning av information internt i bolaget.
6. Bolaget ska bevara relevanta uppgifter som avser fondverksamheten och den interna organisationen i minst fem år.
7. Om en relevant person, som avses i 10 kap. 1 § 2, arbetar inom flera funktioner, ska detta inte hindra personen från att fullgöra sina uppgifter på ett sunt, ärligt och professionellt sätt.
8. Det ska finnas en ansvars- och arbetsfördelning som definieras ur kontrollsynpunkt. En sådan ansvars- och arbetsfördelning ska syfta till att ingen person ensam ska handlägga en transaktion genom hela behandlingskedjan (dualitetsprincipen).

Bolaget ska vid tillämpningen av första stycket ta hänsyn till verksamhetens art, omfattning och komplexitet.

2 § Ett bolag som driver fondverksamhet ska ha aktuella system och rutiner för att skydda säkerhet, integritet och konfidentialitet i dess information. Dessa system och rutiner ska ta hänsyn till den berörda informationens art.

3 § Ett bolag som driver fondverksamhet ska ha aktuella och lämpliga instruktioner för att kunna driva verksamheten utan avbrott.

Det ska framgå av instruktionerna att bolaget, vid ett eventuellt system- eller procedurfel, ska se till att dels dess viktigaste information och funktioner bevaras, dels dess verksamhet upprätthålls.

Om detta inte är möjligt ska bolaget se till att informationen och funktionerna återställs utan dröjsmål, så att verksamheten kan återupptas inom rimlig tid.

4 § Ett bolag som driver fondverksamhet ska ha aktuella instruktioner och rutiner för sin redovisning som gör det möjligt för bolaget att på begäran från Finansinspektionen, i rimlig tid, lämna finansiella rapporter som dels ger en rättvisande bild av bolagets finansiella ställning, dels överensstämmer med alla tillämpliga redovisningsstandarder och redovisningsregler.

5 § Ett bolag som driver fondverksamhet ska övervaka och regelbundet utvärdera sina system, interna kontrollmekanismer och rutiner som införts enligt 1–4 §§ för att säkerställa att de är effektiva. Bolaget ska dessutom vidta lämpliga åtgärder för att avhjälpa eventuella brister.

Företagsledningens ansvar

6 § Med företagsledningen avses styrelsen och den verkställande direktören.

Vid fördelning av funktioner är företagsledningen ansvarig för att se till att bolaget som driver fondverksamheten fullgör de skyldigheter som följer av lagen (2004:46) om investeringsfonder och andra författningar som reglerar bolagets verksamhet.

Företagsledningen ska särskilt bedöma och regelbundet se över de instruktioner och rutiner som bolaget har enligt lagen om investeringsfonder och andra författningar som reglerar bolagets verksamhet. Företagsledningen ska även vidta lämpliga åtgärder för att korrigera eventuella brister i instruktionerna och rutinerna.

7 § Ett bolag som driver fondverksamhet ska säkerställa att företagsledningen får regelbundna, åtminstone årliga, skriftliga rapporter om de områden som omfattas av bestämmelserna om regelefterlevnad, riskhantering och internrevision i detta kapitel.

Rapporterna ska bland annat innehålla uppgifter om vilka lämpliga åtgärder som har vidtagits vid eventuella brister.

Regelefterlevnad (compliance)

8 § Ett bolag som driver fondverksamhet ska ha aktuella och lämpliga instruktioner och rutiner för att kunna upptäcka vilka risker som finns för att bolaget inte fullgör sina förpliktelser enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder och andra författningar som reglerar bolagets verksamhet.

Bolaget ska införa lämpliga åtgärder och rutiner för att minimera dessa risker och göra det möjligt för Finansinspektionen att utöva en effektiv tillsyn.

Bolaget ska när det utformar instruktioner och rutiner ta hänsyn till verksamhetens art, omfattning och komplexitet.

9 § Ett bolag som driver fondverksamhet ska ha en permanent och effektiv funktion för regelefterlevnad.

Funktionen ska arbeta oberoende och ansvara för att

1. dels kontrollera och regelbundet bedöma om de åtgärder och rutiner som ska införas enligt 8 § andra stycket är lämpliga och effektiva, dels utvärdera de åtgärder som vidtagits för att avhjälpa eventuella brister i bolagets regelefterlevnad, och
2. ge råd och stöd till relevanta personer enligt 10 kap. 1 § 2 så att fondverksamheten drivs enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder samt andra författningar som reglerar bolagets verksamhet.

10 § För att funktionen för regelefterlevnad ska kunna fullgöra sina uppgifter korrekt och på ett oberoende sätt, ska ett bolag som driver fondverksamhet ansvara för att

1. funktionen har de befogenheter, resurser och den sakkunskap som krävs samt tillgång till all relevant information,
2. utse en person som ansvarar för funktionen och för all rapportering vad gäller regelefterlevnad enligt kraven i 7 §,
3. de personer som ingår i funktionen inte deltar i utförandet av tjänster i verksamhet som de kontrollerar, och
4. metoden för att fastställa ersättning till anställda som ingår i funktionen inte äventyrar, eller sannolikt kan komma att äventyra, deras objektivitet.

Ett bolag är dock inte skyldigt att uppfylla kraven enligt första stycket 3 och 4 om bolaget med hänsyn till verksamhetens art, omfattning och komplexitet kan visa att dessa krav inte är proportionerliga och att dess funktion för regelefterlevnad fortfarande är effektiv.

Riskhantering

11 § Företagsledningen svarar för att styrning och uppföljning av risker i verksamheten är av tillfredsställande omfattning.

Ett bolag som driver fondverksamhet ska

1. dels ha aktuella och lämpliga instruktioner och rutiner för riskhantering i syfte att identifiera de risker som finns i dess verksamhet, metoder och system, dels vid behov fastställa den risknivå som bolaget kan acceptera, och
2. anta effektiva rutiner, metoder och mekanismer för att, mot bakgrund av risknivån i 1, hantera de risker som finns i dess verksamhet, metoder och system.

Ett bolag som driver fondverksamhet ska även kontrollera

1. att instruktioner och rutiner enligt andra stycket 1 är lämpliga och effektiva,
2. i vilken utsträckning bolaget, dess anställda och uppdragstagare följer de rutiner, metoder och mekanismer som ska antas enligt andra stycket 2, och
3. att åtgärder som bolaget vidtagit för att avhjälpa eventuella brister i instruktioner, rutiner och mekanismer samt de anställdas och uppdragstagares bristande tillämpning av dessa, är lämpliga och effektiva.

12 § Ett bolag som driver fondverksamhet ska ha en funktion för riskhantering som ska arbeta oberoende. För annan del av verksamheten än fondförvaltningen behöver inte bolaget uppfylla kravet på oberoende, om bolaget kan visa att detta krav inte är proportionerligt med hänsyn till verksamhetens art, omfattning och komplexitet och att bolagets funktion för riskhantering i denna del av verksamheten fortfarande fungerar effektivt.

Funktionen för riskhantering ska

1. implementera de instruktioner och rutiner samt utföra de kontroller som anges i 11 §, samt
2. tillhandahålla rapporter och råd till företagsledningen enligt 7 §.

Funktion för internrevision

13 § Ett bolag ska ha en funktion för internrevision. Funktionen ska vara åtskild från och oberoende av bolagets övriga funktioner och verksamheter.

Funktionen för internrevision ska

1. ha en aktuell revisionsplan för att undersöka och bedöma om bolagets system, interna kontrollmekanismer och rutiner är lämpliga och effektiva,
2. utfärda rekommendationer på grundval av det arbete som utförts enligt 1,
3. kontrollera hur dessa rekommendationer följs, och
4. vad gäller internrevisionsfrågor rapportera enligt 7 §.

7 kap. Rapportering av händelser av väsentlig betydelse

Rapportering till Finansinspektionen

1 § När sådana händelser inträffar som framgår av 2–3 §§, ska de rapporteras utan dröjsmål till Finansinspektionen. Rapporten ska innehålla de uppgifter som anges i bilaga 6.

2 § Ett bolag som driver fondverksamhet ska rapportera sådana händelser som kan äventyra bolagets stabilitet, skyddet av kundernas tillgångar eller som innebär att bolaget inte kan uppfylla sina åtaganden mot kunder.

Ett bolag ska vidare rapportera

1. händelser som kan medföra att ett större antal kunder orsakas betydande ekonomisk skada, och
2. händelser som kan medföra en väsentlig ryktesförlust för bolaget.

3 § Om en revisor vidtar sådana åtgärder som anges i 9 kap. 43 och 44 §§ aktiebolagslagen (2005:551) ska Finansinspektionen omgående informeras.

Instruktioner för hantering och rapportering

4 § Styrelsen ska skriftligen fastställa instruktioner för att hantera och rapportera händelser av väsentlig betydelse.

Anmälan till polismyndighet eller åklagare

5 § Vid misstanke om brott ska ett bolag som driver fondverksamhet göra en anmälan om detta till polismyndighet eller åklagare.

8 kap. Hantering av etiska frågor*Allmänt*

1 § Ett bolag som driver fondverksamhet ska anta instruktioner för hur det hanterar etiska frågor i verksamheten. Instruktionerna ska redogöra för hur de anställda ska handla i situationer där ett lämpligt agerande kan vara oklart ur en etisk synvinkel eller där rättsreglerna på området inte ger tillräcklig vägledning.

Instruktionerna för hantering av etiska frågor ska fastställas av styrelsen och doku-
menteras på ett lämpligt sätt. Instruktionerna ska fortlöpande ses över och uppdateras
om det behövs.

Instruktionernas omfattning

2 § Instruktioner för att hantera etiska frågor ska omfatta ett bolags samtliga verksamheter. Instruktionerna ska utformas med utgångspunkt i att verksamheten ska präglas av god affärssed och konsekvent agerande samt rättvis behandling av kundens intres-
sen.

Instruktionernas innehåll

3 § Instruktionerna ska behandla problemområden där etiska frågor särskilt kan uppstå. Vidare ska instruktionerna innehålla handlingsregler som syftar till att säkerställa att verksamheten vid varje tidpunkt drivs inom ramen för gällande regelverk och på ett etiskt godtagbart sätt.

4 § Av instruktionerna för att hantera etiska frågor ska det framgå

1. praktiska anvisningar för hur de anställda ska agera i vissa situationer och till vem de ska vända sig i tveksamma situationer, samt
2. hur hanteringen av gåvor och andra förmåner, uppdrag utom tjänsten m.m. ska skötas.

Uppföljning, kontroll och rapportering

5 § Ett bolag ska följa upp hur instruktionerna för att hantera etiska frågor efterlevs genom den interna granskning som sker enligt styrelsens anvisningar.

Bolaget ska upprätta interna rapporteringsrutiner som säkerställer att styrelsen utan dröjsmål får information om principiella eller övriga viktiga frågor som rör verksamheten och de anställdas agerande.

Intern information och utbildning

6 § Ett bolag ska säkerställa att de anställda löpande får information och utbildning som rör etiska frågor.

9 kap. Klagomålshantering

1 § Ett bolag som driver fondverksamhet ska ha effektiva och öppet redovisade rutiner för att snabbt och på ett rimligt sätt kunna hantera klagomål från kunder.

2 § Bolaget ska bevara uppgift om varje klagomål och de åtgärder som vidtagits för att avhjälpa detta.

10 kap. Egna affärer*Definitioner*

1 § I detta kapitel ska uttryck och termer ha följande betydelse.

1. *Egen affär*: Handel med ett finansiellt instrument som utförs av en relevant person eller för en relevant persons räkning, om åtminstone en av följande punkter är uppfyllda.
 - a) Den relevanta personen handlar utanför ramarna för den verksamhet som han eller hon utför i egenskap av relevant person.

- b) Handeln utförs för någon av följande personers räkning:
 - den relevanta personen själv,
 - någon annan person med vilken den relevanta personen har ett släktskapsförhållande, eller med vilken denne har nära förbindelser,
 - en person med vilken den relevanta personens förbindelser är sådana att han eller hon har direkt eller indirekt väsentligt intresse av handelsresultat, annat än en avgift eller kommission för handels utförande.
- 2. *Relevant person:* När det gäller ett bolag som driver fondverksamhet:
 - a) en medlem av företagsledningen, en delägare eller en chef i bolaget,
 - b) en av bolagets anställda samt varje annan fysisk person som dels utför tjänster åt bolaget, dels står under dess kontroll och deltar i att för bolagets räkning driva fondverksamhet, och
 - c) en fysisk person som, inom ramen för ett uppdragsavtal, deltar direkt i att för bolagets räkning utföra delar av fondverksamheten.
- 3. *Person med vilken en relevant person har ett släktskapsförhållande:*
 - a) den relevanta personens maka/make, eller en person som i enlighet med nationell lagstiftning betraktas som maka/make,
 - b) ett minderårigt barn eller styvbarn till den relevanta personen, och
 - c) alla andra släktingar till den relevanta personen som har delat samma hushåll som denna person under minst ett år den dag då den berörda transaktionen äger rum.

Tillämpliga bestämmelser

2 § Om en relevant person deltar i en verksamhet som kan ge upphov till en intressekonflikt eller har tillgång till insiderinformation enligt 1 § 1 lagen (2005:377) om straff för marknadsmissbruk vid handel med finansiella instrument, eller annan konfidentiell information som avser kunder i bolag som driver fondverksamhet, ska bolaget ha aktuella och lämpliga rutiner för att förhindra

1. att en relevant person utför en egen affär som uppfyller minst ett av följande kriterier:
 - a) affären utförs i strid med lagen om straff för marknadsmissbruk vid handel med finansiella instrument,
 - b) affären innebär missbruk eller otillbörligt röjande av konfidentiell information, eller
 - c) affären strider mot, eller kan komma att strida mot, bolagets skyldigheter enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder,
2. att en relevant person, på annat sätt än inom ramen för sin anställning eller ett tjänsteavtal, råder eller påverkar någon annan person att utföra en affär med finansiella instrument som, om det gäller en egen affär från den relevanta personens sida, omfattas av 1 i denna bestämmelse,
3. att en relevant person, oavsett vad som följer av lagen om straff för marknadsmissbruk vid handel med finansiella instrument, på annat sätt än inom ramen för sin anställning eller ett tjänsteavtal röjer information eller ställningstagande till någon annan person om den relevanta personen vet, eller rimligtvis borde veta, att den andra personen till följd av röjandet kommer att eller sannolikt skulle komma
 - a) att utföra en affär med finansiella instrument som, om det gäller en egen affär från den relevanta personens sida, skulle omfattas av 1 i denna bestämmelse, eller
 - b) att råda eller påverka en annan person att utföra en sådan affär.

3 § De rutiner ett bolag som driver fondverksamhet ska ha enligt 2 § ska bland annat säkerställa att

1. alla relevanta personer som omfattas av 2 § är medvetna om dels de begränsningar som finns för egna affärer, dels de åtgärder som fastställts av bolaget och som reglerar egna affärer och röjande enligt 2 §,

2. bolaget snabbt underrättas om alla egna affärer som utförts av en relevant person, antingen genom en anmälan eller på annat sätt som gör det möjligt för bolaget att identifiera dessa transaktioner, och
3. uppgifter om egna affärer som anmäls till eller som identifieras av bolaget bevaras.

I uppgifterna enligt första stycket 3 ska alla godkännanden eller förbud som i förekommande fall meddelats för dessa transaktioner ingå.

Vid uppdragsavtal (outsourcing) ska bolaget säkerställa att uppdragstagaren registrerar relevanta personers egna affärer och på begäran omedelbart överlämnar denna information till bolaget.

4 § Bestämmelserna i 2 och 3 §§ ska inte tillämpas på

1. egna affärer som genomförs som ett led i en portföljförvaltningstjänst, där det inte finns något föregående utbyte av information i samband med transaktionen mellan portföljförvaltaren och den relevanta personen, eller någon annan person för vars räkning transaktionen utförs, eller
2. egna affärer med andelar i fonder och fondföretag som uppfyller villkoren i direktiv 85/611/EEG eller som omfattas av tillsyn enligt lagstiftningen i en medlemsstat som kräver en likvärdig riskspridning bland tillgångarna, förutsatt att den relevanta personen eller någon annan person för vars räkning transaktionerna utförs inte deltar i förvaltningen av fonden eller fondföretaget.

11 kap. Uppdragsavtal (outsourcing)

Inledande bestämmelser

1 § Detta kapitel innehåller närmare föreskrifter om uppdragsavtal (outsourcing), utöver de bestämmelser som finns i 4 kap. 4–7 §§ lagen (2004:46) om investeringsfonder.

Villkor för uppdragsavtal

2 § Ett bolag som driver fondverksamhet ska handla med den skicklighet, omsorg och aktsamhet som krävs när det ingår, hanterar och säger upp uppdragsavtal som avser fondverksamheten.

Bolaget ska bland annat vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att

1. uppdragstagaren utför den utlagda verksamheten effektivt och bolaget ska i detta syfte fastställa metoder för att bedöma hur väl uppdragstagaren utför sina uppgifter,
2. uppdragstagaren övervakar utförandet av de utlagda funktionerna och hanterar riskerna i samband med detta på ett lämpligt sätt,
3. om uppdragstagaren inte utför uppdragen effektivt och i överensstämmelse med tillämpliga lagar och andra bestämmelser, lämpliga åtgärder vidtas,
4. bolaget dels har den kunskap som krävs för att effektivt övervaka den utlagda verksamheten och kunna hantera riskerna i samband med utläggandet, dels övervakar dessa funktioner och hanterar dessa risker,
5. uppdragstagaren underrättar bolaget om alla händelser som kan ha väsentlig påverkan på uppdragstagarens möjlighet att effektivt utföra de utlagda funktionerna i enlighet med tillämpliga lagar och andra bestämmelser,
6. uppdragsavtalet kan sägas upp utan att det påverkar kontinuiteten och kvaliteten i verksamheten,
7. uppdragstagaren samarbetar med Finansinspektionen när det gäller den utlagda verksamheten,
8. bolaget, dess revisorer och Finansinspektionen har faktisk tillgång till uppgifter om den utlagda verksamheten samt till uppdragstagarens lokaler, och att Finansinspektionen kan utöva tillsyn,
9. uppdragstagaren skyddar all konfidentiell information som avser bolaget eller dess kunder, samt

10. bolaget och uppdragstagaren har en beredskapsplan för att återställa verksamheten dels efter oförutsedda händelser, dels för återkommande test av rutinerna för backup, där detta är nödvändigt med hänsyn till de delar av fondverksamheten som har lagts ut på uppdragstagaren.

3 § Rättigheter och skyldigheter för bolaget som driver fondverksamheten respektive uppdragstagaren ska klart och tydligt regleras genom ett skriftligt avtal.

4 § Om bolaget som driver fondverksamheten och uppdragstagaren tillhör samma företagsgrupp, får bolaget vid tillämpningen av 2 och 3 §§, beakta i vilken utsträckning bolaget kontrollerar uppdragstagaren eller har möjlighet att utöva inflytande över denne.

12 kap. Intressekonflikter

1 § Ett bolag som driver fondverksamhet ska ha instruktioner där det framgår hur bolaget hanterar intressekonflikter. Instruktionerna ska vara lämpliga med hänsyn till bolagets storlek och organisation samt till verksamhetens art, omfattning och komplexitet.

Om bolaget ingår i en företagsgrupp ska instruktionerna också ta hänsyn till de omständigheter som bolaget känner till eller borde känna till och som, till följd av strukturen eller verksamheten i andra företag i gruppen, kan ge upphov till en intressekonflikt.

2 § Instruktionerna för intressekonflikter enligt 1 § ska

1. identifiera vilka omständigheter som utgör eller kan ge upphov till en intressekonflikt som medför en väsentlig risk för att en eller flera kunders intressen skadas med hänsyn till de tjänster och den verksamhet som utförs av bolaget som driver fondverksamheten eller för dess räkning, och
2. ange vilka rutiner som ska tillämpas och vilka åtgärder som ska vidtas för att hantera sådana konflikter.

13 kap. Särskilt om portföljförvaltning avseende finansiella instrument

1 § Ett fondbolag som utför diskretionär portföljförvaltning som avser finansiella instrument ska i denna förvaltning och när det utför tjänster enligt 7 kap. 1 § första stycket lagen (2004:46) om investeringsfonder tillämpa bestämmelserna i 6–15 kap., 17 kap., 19 kap., 20 kap. 1–10 §§ samt 21 kap. 1 och 2 §§ Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2007:16) om värdepappersrörelse.

TREDJE AVDELNINGEN Investeringsfonder

14 kap. Fondbestämmelsernas innehåll

Allmänt

1 § Ett bolag ska upprätta fondbestämmelser för varje investeringsfond. Fondbestämmelserna ska ha det innehåll och följa den uppställning som framgår av 2–16 §§.

Investeringsfondens rättsliga ställning

2 § I fondbestämmelserna ska investeringsfondens namn anges. Vidare ska det av fondbestämmelserna framgå om investeringsfonden är en värdepappersfond eller en specialfond med hänvisning till lagen (2004:46) om investeringsfonder.

Av fondbestämmelserna ska fondens rättsliga karaktär framgå. Det ska anges att fondförmögenheten ägs av andelsägarna gemensamt och att varje fondandel medför lika rätt till den egendom som ingår i fonden. Det ska vidare framgå att det bolag som förvaltar investeringsfonden företräder andelsägarna i alla frågor som rör fonden och att fonden inte kan förvärva rättigheter eller ta på sig skyldigheter.

För specialfonder ska det anges om fonden riktar sig till allmänheten eller till en särskilt avgränsad krets av personer. Om fonden riktar sig till en särskilt avgränsad krets av personer ska denna anges.

Fondförvaltare

3 § Fondbestämmelserna ska ange vilket fondbolag, värdepappersbolag eller kreditinstitut som förvaltar investeringsfonden.

Förvaringsinstitutet och dess uppgifter

4 § Det ska framgå av fondbestämmelserna vilket förvaringsinstitut som anlitas för investeringsfondens räkning. Förvaringsinstitutets uppgifter ska beskrivas översiktligt.

Investeringsfondens karaktär

5 § I fondbestämmelserna ska det finnas en övergripande och kortfattad beskrivning av investeringsfondens karaktär med avseende på hur fondens tillgångar placeras, dess mål och eventuella strategier.

Investeringsfondens placeringsinriktning

6 § Fondbestämmelserna ska innehålla en noggrann redogörelse för investeringsfondens placeringsinriktning. Redogörelsen ska göra det möjligt för en investerare att bedöma vilka risker som är förknippade med investeringsfonden.

Investeringsfondens placeringsinriktning ska beskrivas utifrån följande urvalskriterier:

1. i vilka tillgångsslag investeringsfonden får placera med hänvisning till överlåtbara värdepapper, penningmarknadsinstrument, derivatinstrument, fondandelar samt placering på konto hos kreditinstitut,
2. om investeringsfonden får placera endast i en viss bransch, geografiskt område eller i finansiella instrument utfärdade av en viss emittent eller liknande, och
3. andra, objektiva fastställda urvalskriterier.

Fondbestämmelserna för en specialfond ska ange i vilka avseenden specialfonden avviker från vad som gäller för värdepappersfonder samt vilka begränsningar som gäller för specialfonden. Det ska även finnas uppgifter om vilken risknivå som eftersträvas och vilket riskmått som används. Riskmättet ska vara relevant för de förvaltningsmetoder som det förvaltande bolaget använder sig av.

7 § Det ska framgå av fondbestämmelserna vilka reglerade marknader eller motsvarande marknader utanför EES samt andra marknadsplatser eller marknader som investeringsfondens medel får placeras på.

Särskild placeringsinriktning

8 § I fondbestämmelserna ska det särskilt anges om investeringsfonden får använda sig av följande tillgångar eller strategier:

1. Sådana överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument som avses i 5 kap. 5 § lagen (2004:46) om investeringsfonder.
2. Derivatinstrument, och då särskilt angivet om derivatinstrument får användas
 - för att effektivisera förvaltningen, i syfte att minska kostnader och risker i förvaltningen, eller i syfte att öka avkastningen och skapa hävstång i fonden, eller
 - såsom ett led i fondens placeringsinriktning.
3. Sådana derivatinstrument som anges i 5 kap. 12 § andra stycket lagen om investeringsfonder (så kallade OTC-derivat).

Om investeringsfonden inte har möjlighet att använda de tillgångar eller strategier som anges i första stycket 1–3 ska det framgå av fondbestämmelserna.

Det ska även framgå av fondbestämmelserna om investeringsfondens placeringsinriktning innebär att följande tillgångar eller strategier kan användas:

1. Sådana obligationer och andra skuldförbindelser som anges i 5 kap. 8 § lagen om investeringsfonder, med angivande av de emittenter eller garantier som gett ut eller garanterar skuldförbindelser som fondmedlen till mer än 35 procent av fondens värde avses att placeras i.

2. Om fonden till en betydande del placerar fondmedlen i andelar i andra investeringsfonder och fondföretag (så kallade fondandelsfonder).
3. Sådana derivatinstrument som avses i 6 kap. 2 § andra stycket lagen om investeringsfonder (så kallade råvaruderivat).
4. Om fonden är en indexfond enligt 5 kap. 7 § lagen om investeringsfonder ska det index som fonden avser att följa och den marknad där det används beskrivas.
5. Om fonden använder sig av valutaderivat i syfte att valutasäkra sina innehav ska detta anges liksom villkoren för valutasäkringen.
6. Om täckning vid handel med derivatinstrument sker enligt 16 kap. 8 § andra eller fjärde stycket, ska detta anges, liksom att fondens handel med derivatinstrument kan leda till att fonden har en negativ exponering i enskild valuta, enskild aktie, enskild aktiemarknad, enskild räntemarknad eller enskilt finansiellt index.
7. Om fonden använder sådana tekniker och instrument som avses i 16 kap. 10 § för att skapa hävstång i fonden.

Värdering

9 § I fondbestämmelserna ska grunderna för beräkning av investeringsfondens och fondandelarnas värde anges. Om fondens medel får placeras i sådana överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument som avses i 5 kap. 5 § lagen (2004:46) om investeringsfonder eller i OTC-derivat enligt 5 kap. 12 § andra stycket samma lag, ska det särskilt anges hur dessa tillgångar ska värderas och vilka värderingsprinciper som tillämpas.

Om en specialfonds tillgångar inte beräknas och publiceras minst en gång varje månad ska ett indikativt fondandelsvärde beräknas och publiceras. I fondbestämmelserna ska det anges när det indikativa fondandelsvärdet kommer att publiceras. Det indikativa fondandelsvärdet ska beräknas och publiceras mellan tidpunkterna för beräkning och publicering av officiellt fondandelsvärde, dock senast en vecka före den sista dag för anmälan av försäljning eller inlösen som fonden enligt sina fondbestämmelser tillämpar.

Försäljning och inlösen av fondandelar

10 § I fondbestämmelserna ska det anges i vilken utsträckning som investeringsfonden är öppen för försäljning och inlösen av fondandelar, samt när och var försäljnings- och inlösenkursen för fondandelarna offentliggörs.

Det ska även framgå av fondbestämmelserna vilka principer som används för att fastställa försäljnings- och inlösenkurs i investeringsfonden. Det ska särskilt anges att försäljning eller inlösen ska ske till en för andelsägaren vid tillfället för begäran om försäljning eller inlösen okänd kurs.

I fondbestämmelserna ska det också anges om det är möjligt att stänga investeringsfonden för teckning av nya fondandelar. Om fonden kan stängas måste det av fondbestämmelserna framgå under vilka objektiva förutsättningar som en sådan åtgärd är möjlig.

11 § I fondbestämmelserna ska det anges att investeringsfonden kan komma att stängas för in- och utträde om sådana extraordinära förhållanden har inträffat som gör att en värdering av fondens tillgångar inte kan göras på ett sätt som säkerställer andelsägarnas lika rätt.

Avgifter och ersättningar

12 § Om en avgift tas ut vid försäljning respektive inlösen av fondandelar ska det i fondbestämmelserna anges hur sådana avgifter beräknas. Avgifternas högsta storlek ska anges i procent av fondandelarnas värde. Det ska framgå om avgifterna tillfaller investeringsfonden eller bolaget som driver fondverksamheten.

I fondbestämmelserna ska det finnas uppgift om den högsta fasta avgift som får tas ut ur investeringsfonden för att täcka bolagets avgift för förvaltningen. Uppgiften ska inkludera kostnader för förvaring, tillsyn och revisorer. Avgiften ska anges som en årlig procentuell andel av fondens värde.

Om det ur investeringsfonden tas ut en prestationsbaserad förvaltningsavgift ska avgiftsmodellen inklusive beräkningsgrunden för avgiften tydligt framgå av fondbestämmelserna. Det ska framgå villkor för avgiften samt hur avgiften beräknas och tas ut ur fonden.

Om investeringsfondens medel till en betydande del placeras i andra investeringsfonder eller fondföretag ska fondbestämmelserna innehålla en hänvisning till informationsbroschyren för uppgift om den högsta fasta respektive prestationsbaserade avgift som får tas ut för förvaltningen av de investeringsfonder eller fondföretag i vars fondandelar medlen placeras.

Utdelning

13 § Det ska framgå av fondbestämmelserna om investeringsfonden lämnar utdelning till andelsägare eller någon annan. Om fonden är utdelande ska det anges när utdelning sker. Grunderna för vad som får utdelas ska anges såsom avkastning på fondens medel, kvarstående restbelopp av utdelningsbart belopp från tidigare år, realiserade och orealiserade värdestegringar eller annat utdelningsbart belopp.

Om utdelade medel ska användas till förvärv av nya andelar i investeringsfonden ska det anges särskilt.

Investeringsfondens räkenskapsår

14 § I fondbestämmelserna ska det anges vilket räkenskapsår som tillämpas för investeringsfonden.

Halvårsredogörelse och årsberättelse, ändring av fondbestämmelserna

15 § Det ska finnas uppgifter i fondbestämmelserna om när och var halvårsredogörelse och årsberättelse ska offentliggöras samt uppgift om var ändringar av fondbestämmelserna tillkännages.

Pantsättning och överlåtelse

16 § Det ska framgå av fondbestämmelserna om det är möjligt för andelsägarna att pantsätta sina fondandelar och i så fall hur detta går till. Vidare ska det anges om det inte är möjligt att överlåta fondandelarna till någon annan.

Annan nödvändig och skälig information

17 § I fondbestämmelserna får det tas in annan information som det förvaltande bolaget bedömer är nödvändig för andelsägarna och som Finansinspektionen finner vara skälig för andelsägarna. Sådan information ska tas in i fondbestämmelserna först efter de uppgifter som anges i 2–16 §§.

15 kap. Tillåtna tillgångar

Överlåtbara värdepapper

1 § Medel i en investeringsfond får placeras i överlåtbara värdepapper som uppfyller följande kriterier

1. den potentiella förlust som fonden kan komma att åsamkas genom innehavet av dessa instrument är begränsad till det belopp som betalats för dem,
2. likviditeten i dessa instrument äventyrar inte förmågan hos bolaget som driver fondverksamheten att uppfylla kraven i 4 kap. 13 § första stycket lagen (2004:46) om investeringsfonder,
3. det finns en tillförlitlig värdering för dessa instrument enligt följande:
 - a) för överlåtbara värdepapper som ingår i fonden i enlighet med 5 kap. 3 § lagen om investeringsfonder i form av korrekt, tillförlitlig och regelbunden prissättning antingen i form av marknadspriser eller i form av priser som tillhandahållits genom värderingssystem som är oberoende i förhållande till emittenten,
 - b) för överlåtbara värdepapper som ingår i fonden i enlighet med 5 kap. 5 § lagen om investeringsfonder i form av periodisk värdering som härrör från information från emittenten av värdepapperet eller från kvalificerad investeringsanalys,

4. det finns lämplig information om dessa instrument tillgänglig enligt följande:
 - a) för överlåtbara värdepapper som ingår i fonden i enlighet med 5 kap. 3 § lagen om investeringsfonder i form av regelbunden, korrekt och omfattande information till marknaden om värdepapperet eller, i tillämpliga fall, den portfölj i vilken värdepapperet ingår,
 - b) för överlåtbara värdepapper som ingår i fonden i enlighet med 5 kap. 5 § lagen om investeringsfonder i form av regelbunden och korrekt information till bolaget om värdepapperet eller, i tillämpliga fall, den portfölj i vilken värdepapperet ingår,
5. de är försäljningsbara,
6. förvärvet av instrumenten är förenligt med fondens placeringsinriktning enligt fondbestämmelserna, samt
7. bolagets system för riskhantering enligt 5 kap. 2 § lagen om investeringsfonder fångar på ett tillfredställande sätt upp de risker som är förenade med instrumenten.

Överlåtbara värdepapper som är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför EES, eller föremål för regelbunden handel vid någon annan marknad som är reglerad och öppen för allmänheten, förutsätts uppfylla kraven i 2 och 5, om inte bolaget har tillgång till information som skulle leda till en annan slutsats.

2 § Överlåtbara värdepapper omfattar även

1. andelar i fonder av sluten typ som har bildats som investeringsbolag eller enligt trustlagstiftning (som *unit trusts*) och som
 - a) uppfyller kraven i 1 §,
 - b) omfattas av system för företagsstyrning, och
 - c) i de fall förvaltningen av tillgångarna utförs av en annan enhet för fonden av sluten typs räkning, omfattas den enheten av nationell reglering som syftar till att skydda investerare,
2. andelar i fonder av sluten typ som har bildats på kontraktsrättslig grund och som
 - a) uppfyller kraven i 1 §,
 - b) omfattas av system för företagsstyrning motsvarande de som avses i 1 b, och
 - c) förvaltas av en enhet som omfattas av nationell reglering som syftar till att skydda investerare,
3. finansiella instrument som
 - a) uppfyller kraven i 1 §, och
 - b) backas upp av eller är kopplade till resultatutvecklingen för andra tillgångar som kan skilja sig från dem i 5 kap. 1 § andra stycket första meningen lagen (2004:46) om investeringsfonder.

Om ett finansiellt instrument som omfattas av första stycket 3 innefattar en derivatkomponent som avses i 12 § ska kraven i 5 kap. 2 och 13 §§ lagen om investeringsfonder samt de ytterligare krav som följer av 16 kap. vara tillämpliga på den komponenten.

Penningmarknadsinstrument

3 § Medel i en investeringsfond får placeras i penningmarknadsinstrument som uppfyller ett av följande kriterier

1. de har en löptid vid emissionstillfället på högst 397 dagar,
2. de har en återstående löptid på högst 397 dagar,
3. de är föremål för regelbundna avkastningsjusteringar som överensstämmer med förhållandena på penningmarknaden åtminstone var 397:e dag,
4. de har en riskprofil, inklusive kredit- och ränterisker, som motsvarar den som gäller för finansiella instrument som har en löptid som avses i 1 eller 2, eller som är föremål för en avkastningsjustering som avses i 3.

4 § Kravet att penningmarknadsinstrument enligt definitionen i lagen (2004:46) om investeringsfonder ska vara likvida ska förstås som att instrumenten ska kunna säljas till en begränsad kostnad inom en tillfredställande kort tidsram med beaktande av skyldigheten enligt 4 kap. 13 § första stycket samma lag.

Kravet att penningmarknadsinstrument ska ha ett värde som vid varje tidpunkt exakt kan fastställas, ska förstås som att det ska vara instrument för vilka det finns korrekta och tillförlitliga värderingssystem som

1. gör det möjligt för bolaget som driver fondverksamheten att beräkna ett nettotillgångsvärde i överensstämmelse med det värde till vilket det finansiella instrumentet som innehas i portföljen skulle kunna överlätas mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs, och
2. baseras på antingen marknadsnoteringar eller värderingsmodeller, inberäknat modeller för beräkning av upplupen anskaffningskostnad.

De kriterier som avses i första och andra styckena ska förutsättas vara uppfyllda i fråga om finansiella instrument som normalt omsätts på penningmarknaden och som är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför EES, eller är föremål för regelbunden handel vid någon annan marknad som är reglerad och öppen för allmänheten, såvida inte bolaget har tillgång till information som skulle leda till en annan slutsats.

5 § Kravet i 5 kap. 4 § lagen (2004:46) om investeringsfonder för andra penningmarknadsinstrument än sådana som anges i 5 kap. 3 § samma lag och där reglerna för emissionen eller emittenten av instrumenten medför ett särskilt skydd för investerare ska förstås som att det ska vara instrument som uppfyller följande kriterier

1. de uppfyller ett av kriterierna i 3 § och samtliga kriterier i 4 § första och andra styckena,
2. lämplig information finns tillgänglig om dem, inberäknat information som möjliggör lämplig bedömning av de kreditrisker som är förenade med investeringen i sådana instrument, med beaktande av andra, tredje och fjärde styckena, och
3. de är fritt överlåtbara.

När det gäller penningmarknadsinstrument som omfattas av 5 kap. 4 § 2 och 4 lagen om investeringsfonder, eller de penningmarknadsinstrument som har emitterats av en regional eller lokal myndighet i en medlemsstat eller av en internationell offentlig organisation men som inte har garanterats av en medlemsstat eller, i fråga om förbundsstater som är medlemsstater, en av de delstater som ingår i förbundsstaten, ska lämplig information som avses i första stycket 2 omfatta följande

1. information om både emissionen eller emissionsprogrammet och emittentens rättsliga och finansiella ställning före emissionen av penningmarknadsinstrumentet,
2. regelbundna uppdateringar av den information som avses i 1 och närhelst en väsentlig händelse inträffar,
3. den information som avses i 1, verifierad av för ändamålet kvalificerade tredje parter som inte tar emot instruktioner av emittenten, och
4. tillgänglig och tillförlitlig statistik om emissionen eller emissionsprogrammet.

När det gäller penningmarknadsinstrument som omfattas av 5 kap. 4 § 3 lagen om investeringsfonder, ska lämplig information som avses i första stycket 2 omfatta följande

1. information om emissionen eller emissionsprogrammet eller om emittentens rättsliga och finansiella ställning före emissionen av penningmarknadsinstrumentet,
2. regelbundna uppdateringar av den information som avses i 1 och närhelst en väsentlig händelse inträffar, och
3. tillgänglig och tillförlitlig statistik om emissionen eller emissionsprogrammet eller andra uppgifter som gör det möjligt att göra en lämplig bedömning av de kreditrisker som är förenade med en investering i sådana instrument.

Lämplig information som avses i första stycket 2 ska bestå av information om emissionen eller emissionsprogrammet eller om emittentens rättsliga och finansiella ställning före emissionen av penningmarknadsinstrumentet, när det gäller penningmarknadsinstrument som

- emitterats eller garanterats av en central myndighet, Europeiska unionen, Europeiska investeringsbanken, en icke-medlemsstat eller en av de stater som utgör förbundsstaten, samt
- inte emitterats men som har garanterats av en regional myndighet, lokal myndighet eller offentlig organisation som en eller flera medlemsstater tillhör.

6 § Kravet i 5 kap. 4 § 3 lagen (2004:46) om investeringsfonder att det organ som har gett ut eller garanterat penningmarknadsinstrumenten omfattas av och följer sådana tillsynsregler som motsvarar de kriterier som fastställs i gemenskapslagstiftningen, ska förstås som att emittenten ska omfattas av och följa tillsynsregler och uppfylla ett av följande kriterier

1. den har säte inom EES,
2. den har säte i ett OECD-land som tillhör G 10-gruppen,
3. den har något av de fyra högsta kreditbetygen (*investment grade*),
4. det kan, på grundval av en fördjupad analys av emittenten, visas att de tillsynsregler som är tillämpliga på emittenten är minst lika stränga som de som anges i gemenskapslagstiftningen.

7 § Kravet i 5 kap. 4 § 4 c lagen (2004:46) om investeringsfonder att penningmarknadsinstrumenten ska ha getts ut av en enhet som ägnar sig åt att finansiera värdepapperisering, ska förstås som att det som avses är strukturer, oavsett om de är uppriktade i bolagsform, enligt trustlagstiftning, eller i kontraktsform, som inrättats för värdepapperiseringsverksamhet.

Kravet i 5 kap. 4 § 4 c lagen om investeringsfonder att den enhet som har gett ut penningmarknadsinstrumenten ska omfattas av kreditförstärkning från en bank, ska förstås som att det som avses är bankfaciliteter som garanterats av ett företag som självt uppfyller kraven i 5 kap. 4 § 3 samma lag.

Derivatinstrument

8 § Finansiella derivatinstrument får ingå i en investeringsfond om de är likvida. Kravet på likviditet ska anses vara uppfyllt om instrumenten uppfyller följande kriterier

1. underliggande komponenter består av en eller flera av följande delar:
 - a) tillgångar enligt 5 kap. 1 § andra stycket första meningen lagen (2004:46) om investeringsfonder, inklusive finansiella instrument som har en eller flera av de tillgångarnas särdrag,
 - b) räntesatser,
 - c) valutakurser eller valutor, och
 - d) finansiella index,
2. när det gäller OTC-derivat, att de uppfyller de villkor som anges i 5 kap. 12 § andra stycket lagen om investeringsfonder.

9 § Finansiella derivatinstrument som avses i 5 kap. 12 § lagen (2004:46) om investeringsfonder ska anses omfatta instrument som uppfyller följande kriterier

1. de möjliggör överföring av kreditrisken för en tillgång som avses i 8 § 1 oberoende av de övriga risker som är förenade med den tillgången,
2. de resulterar inte i leverans eller överföring av andra tillgångar, inberäknat i form av kontanter, än de som avses i 5 kap. 1 § andra stycket första meningen lagen om investeringsfonder,
3. de är förenliga med de kriterier för OTC-derivat som fastställs i 5 kap. 12 § andra stycket lagen om investeringsfonder samt 10 §, och
4. de risker som är förenade med dem fångas på ett tillfredsställande sätt upp av systemet för riskhantering och av de interna kontrollmekanismerna när det gäller risker för asymmetrisk information mellan bolaget som driver fondverksamheten

och motparten till kreditderivatet till följd av motpartens potentiella tillgång till inofficiell information om bolag vilkas tillgångar utgör underliggande komponenter till kreditderivatet.

Råvaruderivat får inte ingå i en värdepappersfond. För specialfonder gäller reglerna i 6 kap. 2 § andra stycket lagen om investeringsfonder.

10 § Kravet i 5 kap. 12 § andra stycket 2 lagen (2004:46) om investeringsfonder att derivatinstrumentet ska kunna säljas, lösas in eller avslutas genom en utjämnande transaktion till ett rimligt värde, ska förstås som det belopp till vilket en tillgång skulle kunna överlåtas eller en skuld regleras mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har intresse av att transaktionen genomförs.

Kravet i 5 kap. 12 § andra stycket 2 lagen om investeringsfonder att derivatinstrumentet ska vara föremål för en tillförlitlig och kontrollerbar värdering, ska förstås som en värdering, utförd av bolaget som driver fondverksamheten och motsvarande det rimliga värde som avses i första stycket, som inte bara bygger på marknadsnoteringar från motparten och som uppfyller följande kriterier

1. grunden för värderingen är antingen ett tillförlitligt aktuellt marknadsvärde för instrumentet eller, om ett sådant värde inte finns att tillgå, en prissättningsmodell som använder en lämplig erkänd metodik,
2. kontrollen av värderingen utförs på ett av följande sätt:
 - a) av en lämplig tredje part som har en oberoende ställning i förhållande till motparten för OTC-derivatet och som med en lämplig regelbundenhet utför kontrollen på ett sådant sätt att bolaget har möjlighet att verifiera den, eller
 - b) av en enhet inom bolaget som har en oberoende ställning i förhållande till den avdelning som är ansvarig för förvaltningen av tillgångarna och som har tillräckliga resurser för detta ändamål.

Finansiella index

11 § Finansiella index enligt 5 kap. 12 § första stycket 1 lagen (2004:46) om investeringsfonder ska förstås som index som uppfyller följande kriterier

1. de har tillräckligt diversifierad sammansättning så att följande kriterier uppfylls:
 - a) prisrörelser eller handel som rör en komponent har inte en otillbörlig inverkan på hur hela indexet utvecklas,
 - b) om indexet är sammansatt av tillgångar som avses i 5 kap. 1 § andra stycket första meningen lagen om investeringsfonder, är dess sammansättning åtminstone diversifierad i enlighet med 5 kap. 7 § samma lag,
 - c) om indexet är sammansatt av andra tillgångar än de som avses i 5 kap. 1 § andra stycket första meningen lagen om investeringsfonder, är det diversifierat på ett sätt motsvarande det som anges i 5 kap. 7 § samma lag,
2. de utgör en lämplig referens för den marknad de hänför sig till genom att följande kriterier är uppfyllda:
 - a) indexet mäter utvecklingen för en representativ grupp underliggande komponenter på ett relevant och tillfredsställande sätt,
 - b) indexet ses över eller omviktas med jämna mellanrum så att det avspeglar de marknader det hänför sig till enligt allmänt tillgängliga kriterier,
 - c) de underliggande komponenterna är tillräckligt likvida, vilket gör det möjligt för användarna att vid behov efterbilda indexet,
3. de offentliggörs på ett lämpligt sätt, så att följande kriterier uppfylls:
 - a) processen för att offentliggöra dem bygger på tillförlitliga förfaranden för att samla in priser, beräkna och därefter offentliggöra indexvärdet, inberäknat prissättningsförfaranden för komponenter för vilka marknadspriser inte finns att tillgå,
 - b) väsentlig information om frågor såsom indexberäkning, omviktningssmetoder, indexförändringar eller eventuella driftmässiga problem när det gäller att lämna punktlig och korrekt information tillhandahålls på en bred grund och i rätt tid.

Om sammansättningen av de tillgångar som utgör de underliggande komponenterna till finansiella derivatinstrument i enlighet med 5 kap. 1 § andra stycket första meningen lagen om investeringsfonder inte uppfyller de kriterier som anges i första stycket, ska de finansiella derivatinstrumenten, om de uppfyller de kriterier som anges i 8 §, betraktas som finansiella derivatinstrument baserade på en sammansättning av de tillgångar som avses i 8 § 1 a–c.

Överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument som innefattar derivat

12 § Överlåtbara värdepapper som enligt 5 kap. 13 § fjärde stycket lagen (2004:46) om investeringsfonder innefattar ett derivatinstrument ska förstås som finansiella instrument som uppfyller de kriterier som anges i 1 § och som innehåller en komponent som uppfyller följande kriterier

1. på grund av denna komponent kan delar av eller alla de betalningsströmmar som följer av innehavet av det överlåtbara värdepapper som fungerar som värdkontrakt modifieras i överensstämmelse med en specificerad räntesats, ett pris på ett finansiellt instrument, en växelkurs, ett pris- eller ränteindex, ett kreditbetyg eller ett kreditindex eller någon annan variabel och därför variera på ett liknande sätt som ett fristående derivatinstrument,
2. dess ekonomiska egenskaper och risker är inte nära förknippade med värdkontraktets ekonomiska egenskaper och risker, och
3. det har väsentlig inverkan på det överlåtbara värdepapperets riskprofil och prissättning.

Penningmarknadsinstrument som uppfyller ett av de kriterier som anges i 3 § och samtliga kriterier som anges i 4 § första och andra styckena och som innehåller en komponent som uppfyller de kriterier som anges i första stycket ska betraktas som penningmarknadsinstrument som innefattar ett derivatinstrument.

Ett överlåtbart värdepapper eller penningmarknadsinstrument ska inte anses innefatta ett derivatinstrument om det innehåller en komponent som enligt kontrakt kan överlåtas oberoende av det överlåtbara värdepapperet eller penningmarknadsinstrumentet. En sådan komponent ska anses utgöra ett separat finansiellt instrument.

Tekniker och instrument för att effektivisera förvaltningen

13 § Tekniker och instrument som enligt 5 kap. 1 § tredje stycket lagen (2004:46) om investeringsfonder hänför sig till överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument och som används för att effektivisera förvaltningen av tillgångarna, ska förstås som tekniker och instrument som uppfyller följande kriterier

1. de är ekonomiskt ändamålsenliga i den meningen att de genomförs på ett kostnadseffektivt sätt,
2. de införs i ett eller flera av följande specifika syften:
 - a) för att minska risker,
 - b) för att minska kostnader,
 - c) för att öka avkastningen i investeringsfonden med en risknivå som är förenlig med fondens riskprofil och de riskspridningsregler som anges i 5 kap. lagen om investeringsfonder, och
3. förfarandet för riskhantering fångar på tillfredställande sätt upp de risker som är förenade med dem.

Värdepappersfonder som efterbildar index

14 § Att efterbilda sammansättningen av ett visst aktieindex eller index för skuldförbindelser enligt 5 kap. 7 § lagen (2004:46) om investeringsfonder, ska förstås som att efterbilda sammansättningen av indexets underliggande tillgångar, inklusive användningen av derivatinstrument eller tekniker och instrument som avses i 5 kap. 1 § tredje stycket samma lag och 13 §.

Ett index som har en tillräckligt diversifierad sammansättning enligt 5 kap. 7 § första stycket 1 lagen om investeringsfonder, ska förstås som ett index som uppfyller kraven på riskspridning i 5 kap. 7 § andra stycket samma lag.

Ett index som utgör en lämplig referens för den marknad det hänför sig till enligt 5 kap. 7 § första stycket 2 lagen om investeringsfonder, ska förstås som ett index där den som tillhandahåller indexet använder en erkänd metod som generellt sett inte leder till att en viktig emittent på den marknad som indexet hänför sig till utesluts.

Ett index som offentliggörs på lämpligt vis enligt 5 kap. 7 § första stycket 3 lagen om investeringsfonder, ska förstås som ett index som uppfyller följande kriterier

1. det är allmänt tillgängligt, och
2. den som tillhandahåller indexet har en oberoende ställning i förhållande till den investeringsfond som efterbildar indexet.

Vad som anges i fjärde stycket 2 utesluter inte att den som tillhandahåller indexet och bolaget som driver fondverksamheten ingår i samma företagsgrupp, under förutsättning att effektiva system för att hantera intressekonflikter har införts.

16 kap. Handel med derivatinstrument samt användning av andra tekniker och instrument

Allmänt

1 § Ett fondbolag får inte för en värdepappersfonds räkning, genom att använda derivatinstrument eller sådana tekniker och instrument som avses i 15 kap. 13 §, göra placeringar som i realiteten innebär ett överskridande av de placeringsbestämmelser som anges i lagen (2004:46) om investeringsfonder, i dessa föreskrifter eller i fondbestämmelserna.

2 § En värdepappersfond kan använda sig av derivatinstrument antingen för att effektivisera förvaltningen eller som ett led i placeringsinriktningen.

Derivatinstrument för att effektivisera förvaltningen

3 § En värdepappersfond får, som en del i att effektivisera förvaltningen, använda sig av derivatinstrument i syfte att minska kostnader och risker i förvaltningen, under förutsättning att detta anges i fondbestämmelserna. Med att minska kostnader och risker i förvaltningen avses sådan handel med derivatinstrument som syftar till att skydda värdet av fondens underliggande tillgångar eller kostnadsbesparande åtgärder för att upprätthålla fondens placeringsinriktning.

Att använda derivatinstrument för att minska kostnader och risker i förvaltningen innefattar inte sådan handel som syftar till att öka avkastningen och skapa hävstång i värdepappersfonden. Med hävstång avses att fondens placeringsutrymme är större än det placeringsutrymme som följer av fondbörsförmögenheten.

Vid beräkning av exponering ska derivatpositioner konverteras till en jämförbar position i de underliggande tillgångarna. Terminskontrakt, swappar samt andra likartade derivatinstrument beräknas enligt underliggande exponerat värde. För optionskontrakt ska en deltaberäkning göras. En deltaberäkning ska göras enligt någon vedertagen modell för optionsvärdering. Om en deltaberäkning inte kan göras ska optioner beräknas enligt underliggande exponerat värde. Exponering genom derivatinstrument för valutasäkring ska inte tas med vid beräkning av exponeringen. Om valutasäkring sker ska villkoren för detta framgå av fondbestämmelserna.

4 § Om en värdepappersfond inte har likvida medel för förvärv av sådana tillgångar som får utgöra underliggande tillgångar till derivatinstrument enligt 5 kap. 12 § första stycket lagen (2004:46) om investeringsfonder får en fond inte heller köpa nämnda tillgångar på termin, utfärda sälloptioner avseende nämnda tillgångar eller förvärva köpoptioner avseende nämnda tillgångar.

En värdepappersfond får dock köpa räntebärande överlåtbara värdepapper eller penningmarknadsinstrument på termin oavsett om fonden vid tidpunkten för köpet på termin har likvida medel eller inte att förvärva nämnda tillgångar, om

1. fonden bland sina tillgångar har andra räntebärande överlåtbara värdepapper eller penningmarknadsinstrument som förfaller till betalning inom en månad från tidpunkten för terminsköpet, och
2. de på termin köpta tillgångarna ska levereras först efter det att de andra räntebärande överlåtbara värdepapperna eller penningmarknadsinstrumenten förfaller till betalning.

5 § En värdepappersfond får, utöver vad som anges i 3–4 §§ men alltiämt som en del i att effektivisera förvaltningen, använda sig av derivatinstrument i syfte att öka avkastningen och skapa hävstång i fonden. Detta får ske under de förutsättningar som följer av 6 § och ska anges i fondbestämmelserna.

Derivatinstrument som ett led i placeringsinriktningen

6 § En värdepappersfond får placera i derivatinstrument som ett led i fondens placeringsinriktning, förutsatt att detta anges i fondbestämmelserna. Bruttoexponeringen i derivatinstrument får högst uppgå till 100 procent av fondförmögenheten.

Vid beräkning av exponering ska derivatpositioner konverteras till en jämförbar position i de underliggande tillgångarna. Terminskontrakt, swappar samt andra likartade derivatinstrument beräknas enligt underliggande exponerat värde. För optionskontrakt ska en deltaberäkning göras. En deltaberäkning ska göras enligt någon vedertagen modell för optionsvärdering.

En värdepappersfond kan alternativt beräkna exponering genom att använda en så kallad Value-at-Risk-modell (VaR-modell). Den av fonden valda modellen får endast användas efter tillstånd av Finansinspektionen. Enligt den använda modellen får fondens totala risk inklusive derivatinstrument vara högst 100 procent högre jämfört med fondens totala risk exklusive derivatinstrument.

Exponering genom derivatinstrument där valuta är en underliggande tillgång ska inte tas med vid beräkning av exponeringen enligt första–tredje stycket under förutsättning att det är valutasäkring som avses och att villkoren för detta framgår av fondbestämmelserna.

Exponering mot en enskild emittent

7 § Vid beräkning av exponering mot en emittent får en värdepappersfond nettoberäkna de exponeringar som fonden har mot samma emittent. För värdepappersfonder som använder sig av derivatinstrument ska terminskontrakt, swappar eller andra likartade derivatinstrument som hänför sig till en enskild emittent omräknas till underliggande exponerat värde. För optioner som hänför sig till en enskild emittent ska en deltaberäkning göras enligt 3 och 6 §§.

Om en värdepappersfond som använder derivatinstrument för att effektivisera förvaltningen enligt 3 § inte gör en deltaberäkning av optionskontrakten gäller i stället följande. Innehavda köpoptioner och utfärdade säljoptioner som hänför sig till en enskild emittent ska beräknas enligt underliggande kontrakterade belopp. Utfärdade köpoptioner och innehavda säljoptioner får däremot inte användas för att reducera exponeringen mot enskild emittent.

Täckningsregler och negativ exponering vid handel med derivatinstrument

8 § Om ett derivatinstrument, automatiskt eller på motpartens begäran, kan leda till leverans av derivatinstrumentets underliggande tillgång ska värdepappersfonden ha leveranskapacitet av den underliggande tillgången under derivatkontraktets hela avtalsperiod.

Kravet på leveranskapacitet enligt första stycket kan tillgodoses genom att värdepappersfonden innehar andra finansiella instrument vars risker motsvarar det underliggande finansiella instrumentets risker och att dessa andra finansiella instrument är

tillräckligt likvida. Detta förutsätter att instrumenten vid varje tillfälle kan användas för att köpa det underliggande instrumentet som ska levereras och att den ytterligare marknadsrisken för denna transaktion har bedömts på ett adekvat sätt. Kravet på leveranskapacitet enligt första stycket kan även tillgodoses genom att fonden innehar medel placerade på konto hos kreditinstitut enligt 5 kap. 10 § lagen (2004:46) om investeringsfonder som kan användas för att köpa det underliggande instrumentet som ska levereras och att den ytterligare marknadsrisken för denna transaktion har bedömts på ett adekvat sätt.

Om derivatinstrumentet kontantavräknas automatiskt eller på värdepappersfondens begäran, och därför inte kan leda till leverans av underliggande tillgång, gäller i stället följande. I sådant fall ska värdepappersfonden inneha motsvarande underliggande tillgång eller likvärdig tillgång. En förutsättning är dock att dessa tillgångar innehas under derivatkontraktets hela avtalsperiod. Med likvärdiga tillgångar avses sådana tillgångar som har en hög korrelation med derivatinstrumentets underliggande tillgång.

Kravet på leveranskapacitet enligt tredje stycket kan tillgodoses genom att värdepappersfonden innehar andra utpräglat likvida tillgångar. En förutsättning är dock att dessa tillgångar innehas under derivatkontraktets hela avtalsperiod och att riskjustering görs i lämplig omfattning (värderingsavdrag). Med utpräglat likvida tillgångar avses medel placerade på konto hos kreditinstitut enligt 5 kap. 10 § lagen om investeringsfonder, likvida skuldförbindelser med högsta kreditbetyg eller andra tillgångar som med kort varsel kan omvandlas till ett pris som nära motsvarar tillgångens aktuella värde på dess egen marknad.

En värdepappersfonds handel med derivatinstrument får, när täckning sker enligt andra eller fjärde stycket, leda till att fonden har en negativ exponering i enskild valuta, enskild aktie, enskild aktiemarknad, enskild räntemarknad eller enskilt finansiellt index, under förutsättning att det anges i fondbestämmelserna. När täckning sker enligt första eller tredje stycket får fondens handel med derivatinstrument inte leda till motsvarande negativ exponering.

Motpartsrisiker vid handel med OTC-derivat

9 § Om värdepappersfonden enligt fondbestämmelserna får använda sådana derivatinstrument som anges i 5 kap. 12 § andra stycket lagen (2004:46) om investeringsfonder ska den metod som används för att beräkna motpartsrisken utformas med beaktande av bestämmelserna i 18 kap. 7–11 §§ Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2007:1) om kapitaltäckning och stora exponeringar. Som alternativ får den s.k. riskmetoden enligt samma föreskrifter och allmänna råd användas. Om riskmetoden används ska vad som anges i tredje och fjärde styckena tillämpas med beaktande av de motsvarande regler som gäller för riskmetoden.

En derivattransaktion ska anses sakna motpartsrisk om den genomförs på en marknad där clearingorganisationen uppfyller följande krav:

1. Deltagarna i clearingens ska dagligen ställa säkerheter för den exponering de ut-sätter clearingorganisationen för.
2. Säkerheten ska täcka både den aktuella exponeringen och eventuell framtida exponering.

Säkerheter kan användas för att minska en värdepappersfonds motpartsrisk under förutsättning att kraven enligt 25 kap. 1–13 §§ Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om kapitaltäckning och stora exponeringar är uppfyllda samt att säkerheten med beaktande av framtida värdeförändringar

1. marknadsvärderas dagligen och överstiger riskbeloppets värde,
2. är likvid och har försumbar riskexponering,
3. är sakrättsligt giltig, och
4. när som helst kan tas i anspråk av värdepappersfonden.

En värdepappersfond får nettoberäkna sina OTC-derivatpositioner gentemot samma motpart under förutsättning att nettoberäkningen

1. uppfyller villkoren i 26 kap. 25–27 §§ Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om kapitaltäckning och stora exponeringar, och
2. grundas på juridiskt bindande avtal som uppfyller kraven i 26 kap. 1–11 §§ Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om kapitaltäckning och stora exponeringar.

Tekniker och instrument

10 § En värdepappersfond får använda sig av sådana tekniker och instrument, förutom derivatinstrument, som avses i 15 kap. 13 § för att minska kostnader och risker i förvaltningen samt för att öka avkastningen och skapa hävstång i fonden.

Vid beräkning av exponeringen ska positionerna enligt första stycket konverteras till en jämförbar position i de underliggande tillgångarna.

Om en värdepappersfond använder sig av dessa tekniker och instrument för att skapa hävstång i fonden ska det anges i fondbestämmelserna.

En värdepappersfond får inte låna ut finansiella instrument (värdepapperslån) i större omfattning än vad som motsvarar 20 procent av fondförmögenheten.

11 § Värdepapperslån från en värdepappersfond får ges endast mot betryggande säkerhet på villkor som är sedvanliga för marknaden. Värdepapperslån får ges till eller via clearingorganisation eller värdepappersinstitut. Värdepapperslån får även ges till eller via utländskt finansiellt institut som

1. får ingå sådana avtal,
2. står under tillsyn avseende sin värdepappersrörelse av myndighet eller annat behörigt organ, samt
3. är allmänt erkänt på marknaden.

En värdepappersfonds innehav av finansiella instrument avseende en emittent, inklusive in- och utlånade finansiella instrument avseende samma emittent, får aldrig överstiga begränsningsreglerna i 5 kap. lagen (2004:46) om investeringsfonder.

Särskilt om specialfonder

12 § För specialfonder gäller bestämmelserna i 1–11 §§ om inte Finansinspektionen har beviljat undantag från respektive bestämmelse och detta anges i fondbestämmelserna.

En specialfond som enligt 6 kap. 2 § andra stycket lagen (2004:46) om investeringsfonder får ha derivatinstrument med andra underliggande tillgångar än dem som anges i 5 kap. 12 § första stycket samma lag, ska när det gäller dessa derivatinstrument tillämpa 1–11 §§ på motsvarande sätt, om inte Finansinspektionen har beslutat om undantag och detta anges i fondbestämmelserna.

FJÄRDE AVDELNINGEN Information om investeringsfonder

17 kap. Faktablad

Allmänt

1 § Ett faktablad ska innehålla de uppgifter som framgår av 4 kap. 15–16 §§ och 5 kap. 18 § lagen (2004:46) om investeringsfonder samt den ytterligare information som framgår av 2–12 §§ i detta kapitel.

Informationen i faktabladet ska vara tydlig och lätt att förstå.

Information om investeringsfonden och bolaget som driver fondverksamheten

2 § I faktabladet ska det lämnas en kort presentation av investeringsfonden och bolaget som driver fondverksamheten. Följande uppgifter ska framgå av presentationen:

1. När fonden bildades.
2. Var bolaget har sitt säte och när bolaget fick tillstånd att driva fondverksamhet.

3. Om bolaget utför diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument med stöd av 1 kap. 4 § lagen (2004:46) om investeringsfonder.
4. Fondens förvaringsinstitut.
5. Bolagets revisorer.

Fondspararprofil

3 § I faktabladet ska det finnas en beskrivning av investeringsfondens målgrupp.

Målsättning och placeringsinriktning

4 § Faktabladet ska informera om investeringsfondens placeringsstrategi. Av informationen ska följande framgå:

1. Det mål fonden eftersträvar med sina placeringar.
2. Eventuella garantier som ställs av en tredje part för att skydda andelsägarna mot förluster samt eventuella begränsningar i dessa garantier.
3. Om fonden har som mål att efterbilda ett eller flera jämförelseindex och om någon särskild strategi används för att uppnå målet, ska tillräcklig information ges för att andelsägarna ska kunna identifiera indexet eller indexen i fråga och förstå i vilken grad eller omfattning fonden får avvika från indexet.
4. Om fondens förvaltningsmodell bygger på något annat jämförelsevärde än vad som avses under 3, och om någon särskild strategi används för att uppnå detta mål.
5. Vilka tillgångsslag fonden får placera i.
6. Om det är avsikten att fondens medel ska placeras i ett visst geografiskt område, en viss bransch eller liknande.
7. Om fondens förvaltningsmodell innebär en hög omsättning av fondens tillgångar.
8. Om fonden placerar i obligationer ska information lämnas om dessa är företags- eller statsobligationer, deras tidshorisont (duration) och kreditvärdighet.
9. Om fonden handlar med derivatinstrument, ska det anges om detta sker:
 - för att effektivisera förvaltningen, i syfte att minska kostnader och risker i förvaltningen eller i syfte att öka avkastningen och skapa hävstång i fonden, eller
 - såsom ett led i fondens placeringsinriktning.

Fondens riskprofil

5 § Faktabladet ska informera om investeringsfondens riskprofil. Följande information ska finnas med:

1. Att investeringen både kan öka och minska i värde och att en andelsägare kan få tillbaka en mindre summa än det kapital som investerats.
2. Vilka specifika risker som finns på grund av fondens placeringsstrategier och en lämplig prioritering mellan de olika typerna av risker.
3. En hänvisning till informationsbroschyren för en mer detaljerad beskrivning av de risker som finns i fonden med anledning av placeringsinriktningen.

De risker som kan komma i fråga i första stycket 2 kan till exempel vara

1. att hela marknaden för ett tillgångsslag kommer att gå tillbaka och att priser och värden för tillgångarna därigenom kommer att påverkas (marknadsrisk),
2. att en emittent eller motpart kommer att ställa in betalningarna (kreditrisk),
3. att en position inte kan avvecklas i tid till ett rimligt pris (likviditetsrisk),
4. att värdet på en investering kan påverkas av ändrade valutakurser (kursrisk eller valutarisk), och
5. risker som har samband med koncentrationer av tillgångar eller marknader.

Historisk avkastning

6 § Historisk avkastning ska redovisas i faktabladet i form av ett stapeldiagram som visar investeringsfondens avkastning för de senaste tio kalenderåren eller, om fonden funnits kortare tid, så många år som finns tillgängliga.

Avkastningen ska redovisas efter avdrag för skatt och avgifter med undantag för avgifter i samband med försäljning och inlösen. Detta ska förklaras på ett tydligt sätt. Vidare ska faktabladet informera om huruvida det förekommer avgifter i samband med försäljning och inlösen.

Om en fond, enligt sina fondbestämmelser, förvaltas i enlighet med ett jämförelseobjekt eller om förvaltningsavgiften inkluderar en prestationsbaserad ersättning som grundar sig på ett jämförelseobjekt, ska uppgift om fondens historiska avkastning jämföras med jämförelseobjektet. Detta kan ske genom att jämförelseobjektets avkastning visas i samma stapeldiagram som presenterar fondens avkastning. Jämförelsen kan också redovisas separat.

Faktabladet ska ange att historisk avkastning inte utgör någon garanti för framtida avkastning.

Faktabladet ska redovisa fondens genomsnittliga årsavkastning för åtminstone en period på tre, fem respektive tio år. Om ett jämförelseobjekt enligt fondbestämmelserna används vid förvaltningen av fonden eller om förvaltningsavgiften inkluderar en prestationsbaserad ersättning som grundar sig på ett jämförelseobjekt, ska uppgiften om fondens genomsnittliga årsavkastning jämföras med jämförelseobjektets genomsnittliga årsavkastning.

Skatteregler

7 § Faktabladet ska innehålla uppgifter om regler för investeringsfondens beskattning som inkluderar en kortfattad information om relevant skattelagstiftning.

Faktabladet ska också lämna information om att en andelsägares skatt kan komma att påverkas av individuella omständigheter och att investerare som är osäkra på eventuella skattekonsekvenser bör söka experthjälp.

Avgifter

8 § I faktabladet ska det finnas information om de kostnader som påverkar andelsägarna. Faktabladet ska innehålla

1. uppgifter om TER (Total Expense Ratio), det vill säga totala kostnader i förhållande till genomsnittlig fondförmögenhet, med undantag för nybildade investeringsfonder där TER ännu inte kan beräknas,
2. information om kostnader som inte ingår i TER men som belastar fonden,
3. en redogörelse för försäljnings- och inlösenavgifter samt alla övriga kostnader som betalas direkt av andelsägaren, samt
4. en hänvisning till eventuella avtal om avgiftsfördelning.

För att ytterligare belysa transaktionskostnadernas betydelse ska information lämnas om omsättningshastigheten i fonden.

Utdelning

9 § Det ska framgå av faktabladet när och hur investeringsfonden lämnar utdelning.

Publicering av andelsvärde

10 § I faktabladet ska information lämnas om var och hur information om investeringsfondens andelsvärde offentliggörs, samt hur ofta detta sker.

Försäljning och inlösen av andelar

11 § I faktabladet ska information lämnas om hur försäljning och inlösen av fondandelar går till.

Ytterligare information

12 § Faktabladet ska dessutom innehålla uppgifter om följande:

1. Att en informationsbroschyr samt årsberättelse och halvårsredogörelse på begäran kan lämnas till investeraren innan denne köper fondandelar och även därefter.
2. Att Finansinspektionen utövar tillsyn över investeringsfonden och det bolag som driver fondverksamheten.

3. Information om var och när ytterligare upplysningar kan lämnas till investeraren.
4. Vem som är klagomålsansvarig.
5. Faktabladdets publiceringsdag.

18 kap. Informationsbroschyr

Allmänt

1 § En informationsbroschyr ska innehålla de uppgifter som framgår av 4 kap. 15–16 §§ och 5 kap. 18 § lagen (2004:46) om investeringsfonder med de förtydliganden som framgår av 2–5 §§.

Uppdragsavtal

2 § I informationsbroschyren ska uppgifter lämnas om bolaget som driver fondverksamheten har uppdragit åt någon annan att utföra ett visst arbete eller vissa funktioner och i så fall till vem.

Fonden

3 § Informationsbroschyren ska innehålla följande uppgifter som rör investeringsfonden:

1. Fondens namn.
2. Vem som för register över samtliga innehavare av andelar i fonden.
3. Om det finns en inskränkning i möjligheten att genomföra försäljnings- och inlösenorder avseende fondandelar.
4. Under vilka förutsättningar fonden kan upphöra eller överlätas och hur och när andelsägarna kommer att informeras om det.

Fondens riskprofil

4 § I informationsbroschyren ska det finnas en utförlig beskrivning av investeringsfondens riskprofil. Beskrivningen ska ta upp de specifika risker som finns på grund av fondens placeringsstrategi.

Avgifter

5 § I informationsbroschyren ska följande upplysningar lämnas:

1. Uppgift, angiven i procent av fondandelarnas värde, om den högsta avgift som det bolag som förvaltar investeringsfonden får ta ut vid försäljning respektive inlösen av fondandelar i fonden.
2. Uppgift, angiven i procent av fondandelarnas värde, om den gällande avgift som det bolag som förvaltar investeringsfonden tar ut vid försäljning respektive inlösen av fondandelar i fonden.
3. Uppgift, angiven som en årlig procentuell andel av fondens värde, om den högsta fasta avgift som det bolag som förvaltar investeringsfonden får ta ut ur fonden för att täcka kostnaderna för förvaltning, inklusive kostnader för förvaring, tillsyn och revisorer.
4. Uppgift, angiven som en årlig procentuell andel av investeringsfondens värde, om den gällande avgift som det bolag som förvaltar fonden tar ut ur fonden för att täcka kostnaderna enligt 3.
5. Om det ur investeringsfonden tas ut en prestationsbaserad förvaltningsavgift ska det i informationsbroschyren finnas ett lättbegripligt och tydligt räkneexempel som visar på effekterna av avgiftsmodellen. Räkneexemplet ska åtföljas av en text som tydligt förklarar hur avgiftsmodellen fungerar och beskriver eventuella effekter som avgiftsmodellen kan medföra.

Uppgifter enligt första stycket 2, 4 och 5 får lämnas i en separat bilaga som bifogas informationsbroschyren.

19 kap. Årsberättelse och halvårsredogörelse för investeringsfonder

Allmänna bestämmelser om årsberättelse

Allmänt

1 § Bestämmelserna i detta kapitel ska tillämpas av bolag som driver fondverksamhet enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder när de upprättar årsberättelse och halvårsredogörelse.

Fastställande av gällande marknadsvärde

2 § Investeringsfondens egendom ska värderas utifrån gällande marknadsvärde. Med egendom avses i detta sammanhang även derivatinstrument och skulder.

Gällande marknadsvärde kan fastställas genom olika metoder, vilka ska tillämpas enligt följande ordning:

1. Om det finansiella instrumentet handlas på en aktiv marknad ska senaste betalkurs på balansdagen användas. Om balansdagen inte är handelsdag gäller motsvarande för senaste handelsdag före balansdagen.
2. Om det finansiella instrumentet inte handlas på en aktiv marknad ska gällande marknadsvärde härledas utifrån information om liknande transaktioner som skett under marknadsmässiga omständigheter den senaste tidsperioden.
3. Om inte metod 1 eller 2 går att tillämpa, eller blir uppenbart missvisande, ska gällande marknadsvärde fastställas genom att en värderingsmodell som är etablerad på marknaden används.

Årsberättelsens delar

3 § En årsberättelse ska innehålla

1. en balansräkning,
2. en resultaträkning,
3. uppgifter om fondens innehav och positioner i finansiella instrument, samt
4. en förvaltningsberättelse.

Rättvisande bild

4 § Årsberättelsen ska upprättas som en helhet och ge en rättvisande bild av fondens tillgångar och skulder, exponering för finansiella risker samt resultat. Om det behövs för att ge en rättvisande bild, ska tilläggsupplysningar lämnas.

Balansräkning

5 § I balansräkningen ska en sammanställning lämnas av samtliga redovisade tillgångar och skulder per balansdagen som kan tillföras fonden. Balansräkningen ska avslutas med uppgifter om fondförmögenheten. Balansräkningen ska upprättas enligt uppställningen i bilaga 7. Andra poster än de som finns upptagna i bilagan får tas upp, om innehållet i dessa inte redan täcks av poster i uppställningen. Posterna får delas in i delposter.

6 § Jämförelsesiffror för motsvarande period föregående år ska anges.

7 § I balansräkningen ska finansiella instrument med positivt marknadsvärde redovisas under tillgångar, medan instrument med negativt marknadsvärde redovisas under skulder. Posten "Finansiella instrument med negativt marknadsvärde" avser exempelvis derivatinstrument med negativt marknadsvärde.

8 § Värdepapper som lånas ut ska redovisas som värdepapper i balansräkningen. Inlånade värdepapper ska däremot inte tas upp som en tillgång.

Marknadsvärdet på mottagna säkerheter anges inom linjen.

Marknadsvärdet av utlånade värdepapper ska anges som en post inom linjen.

9 § Uppgifter ska lämnas inom linjen om de säkerheter som fonden ställt, uttryckt i kronor och procent av fondförmögenheten.

Resultaträkning

10 § Resultaträkningen ska upprättas enligt uppställning i bilaga 8. Jämförelsesiffror för motsvarande period föregående år ska anges.

Beskrivning av resultaträkningens poster

Intäkter och värdeförändring

Värdeförändring på aktierelaterade finansiella instrument

Denna post avser realiserade och orealiserade vinster samt realiserade och orealiserade förluster under perioden.

Resultatposten omfattar samtliga aktierelaterade finansiella instrument, bland annat aktieoptioner, aktietermener, konvertibla skuldebrev, vinstandelsbevis, andelar i aktiefonder och aktieindexobligationer.

Värdeförändring på ränterelaterade finansiella instrument

Denna post avser realiserade och orealiserade vinster samt realiserade och orealiserade förluster på obligationer (ej diskonteringsinstrument) under perioden.

Till ränterelaterade instrument räknas bland annat obligationer, andelar i räntefonder, ränteeoptioner samt räntetermener om de senare avser obligationer.

Ränteintäkter

Denna post avser räntor på ränterelaterade instrument inklusive utdelning på räntefonder, värdeförändring på diskonteringsinstrument samt bankränta och eventuella övriga räntor, såväl upplupna som erhållna.

Utdelningar

Denna post avser utdelningar på aktier och andelar i investeringsfonder (dock inte på andelar i räntefonder). Utdelningar från så kallade blandade investeringsfonder ska också ingå om marknadsvärdet på den blandade investeringsfonden till minst hälften utgörs av aktier eller aktierelaterade instrument. Utdelning och kupongskatt på utländska aktier redovisas netto, med beaktande av eventuell restitution.

Ersättning för utdelning i samband med utlåning av aktier ska också ingå här.

Valutakursvinster och -förluster netto

Denna post avser resultat av valutaderivat och valutakursförändringar på bankkonto i utländsk valuta. Bestämmelserna i 4 kap. 10 § lagen (2004:46) om investeringsfonder om att tillgångar i en investeringsfond värderas till marknadsvärde innebär att realiserade och orealiserade vinster och förluster resultatförs i sin helhet.

Övriga intäkter

Denna post avser t.ex. premier vid utlåning av aktier. I den mån andelsägare har tillfört fonden intäkter som kompensation för transaktionskostnader ska dessa intäkter särredovisas här.

Kostnader

Förvaltningskostnader

Om fonden bara erlägger ersättning till bolaget som driver fondverksamheten, som i sin tur ersätter förvaringsinstitut och tillsynsmyndighet, ska denna ersättning anges med ett totalbelopp under "Förvaltningskostnad". I annat fall ska ersättningarna anges separat i resultaträkningen enligt uppställningsformen i bilaga 8.

Räntekostnader

Denna post avser räntekostnader som fonden erlagt vid upplåning.

Övriga kostnader

Denna post avser premier vid inlåning av aktier samt erlagd ersättning för utdelning vid inlåning av aktier, transaktionskostnader (om dessa belopp inte ingår i posten "Värdeförändring") samt andra eventuella kostnader. Specifikation ska ske antingen direkt i resultaträkningen eller i not.

Skatt

Denna post avser fondens beräknade skattekostnad baserad på fondens skattepliktiga resultat.

Tilläggsupplysningar

Allmänt

11 § I årsberättelsen ska upplysningar lämnas om hur marknadsvärdet på tillgångar och skulder, som kan tillföras investeringsfonden, har fastställts. Särskilda upplysningar ska lämnas om det t.ex. genom tillämpade metoder för uppskattningar av marknadsvärdet eller om handeln med aktuellt finansiellt instrument inte är regelbunden, och om det råder väsentlig osäkerhet kring det redovisade värdet.

12 § Om balansposterna kortfristiga fordringar och kortfristiga skulder uppgår till väsentliga belopp ska posterna specificeras i not.

Innehav och positioner i finansiella instrument

13 § Investeringsfondens innehav av och positioner i finansiella instrument ska specificeras med utgångspunkt från geografiskt område, bransch eller annat sätt som är relevant, utifrån fondens placeringsinriktning. Innehavet enligt denna uppdelning ska uttryckas i procent av fondförmögenheten per balansdagen.

Specifikation ska också göras genom att marknadsvärde anges, uppdelat på följande kategorier:

1. Finansiella instrument upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför EES.
2. Finansiella instrument som är föremål för regelbunden handel vid någon annan marknad som är reglerad och öppen för allmänheten.
3. Finansiella instrument som inom ett år från emissionen avses bli upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför EES.
4. Finansiella instrument som inom ett år från emissionen avses bli föremål för regelbunden handel vid någon annan marknad som är reglerad och öppen för allmänheten.
5. Övriga finansiella instrument.

När denna specifikation upprättas ska derivatinstrument anges i anslutning till underliggande avistainnehav. Detta ska också göras om derivatinstrumentets marknadsvärde är negativt. Vidare ska också antalet, men inte värdet, av inlånade värdepapper tas med.

För ovan angivna uppdelningar ska anges uttryckt i procent respektive grupps andel av marknadsvärdet av fondförmögenheten. Uppgifter ska också lämnas om innehavet per enskild emittent samt om innehavets marknadsvärde.

Specifikationen av innehavet av finansiella instrument ska avslutas med en summering av marknadsvärdet för samtliga finansiella instrument. Vidare ska nettot av fondens övriga tillgångar och skulder samt den sammanlagda fondförmögenheten anges.

Specifikationen ska upprättas så att det direkt går att härleda de innehav och positioner som gemensamt utgör specifikationer av balansposterna "Finansiella instrument med positivt marknadsvärde" respektive "Finansiella instrument med negativt marknadsvärde".

I de fall när fonden innehar mer än en typ av värdepapper, som är utgivna av en och samma emittent, ska det för varje emittent uppges hur stor procentuell andel av fondförmögenheten som utgörs av överlåtbara värdepapper och andra finansiella instrument.

14 § Vidare ska det lämnas uppgifter om investeringsfondens innehavda respektive utställda optioner och terminskontrakt. Dessa ska vara fördelade på standardiserade och icke standardiserade instrument. Uppgifter ska också lämnas om fondens värdepapperslån, uppdelat på in- respektive utlåning.

Specifikation av värdeförändring

15 § Investeringsfonder som enligt fondbestämmelserna får ta realiserade vinster i anspråk för utdelning ska specificera värdeförändring på innehavda finansiella instrument enligt nedan.

Aktierelaterade finansiella instrument

Realisationsvinster

Realisationsförluster

Orealiserade vinster/förluster

Summa

Ränterelaterade finansiella instrument

Realisationsvinster

Realisationsförluster

Orealiserade vinster/förluster

Summa

Förändring av fondförmögenhet

16 § Följande information ska lämnas om förändring i fondförmögenhet.

Fondförmögenhet vid årets början

Andelsutgivning

Andelsinlösen

Årets resultat enligt resultaträkning

Inbetald upplupen utdelning vid andelsutgivning

Utbetald upplupen utdelning vid andelsinlösen

Lämnad utdelning

Fondförmögenhet vid årets slut

17 § Årsberättelsen ska innehålla en jämförande redovisning av investeringsfondens utveckling för vart och ett av de senaste fem åren vad gäller

1. fondförmögenhet,
2. andelsvärde,
3. utdelning per andel,
4. totalavkastning i procent, och
5. uppgifter om utvecklingen under motsvarande år för ett relevant jämförelseindex, i procent.

Om fonden har startat sin verksamhet under den senaste femårsperioden anges i stället utvecklingen från starttidpunkten.

Förvaltningsberättelse

Utveckling under året

18 § I förvaltningsberättelsen ska det redogöras för hur fondförmögenheten har utvecklats när det gäller sparande och avkastning. Väsentliga faktorer som påverkat resultatutfallet, såsom större valutakursförändringar, ska kommenteras liksom andra väsentliga händelser, t. ex. ändring av placeringsinriktning eller jämförelseindex. Upplysning ska lämnas om det skett några väsentliga personella eller organisatoriska förändringar.

I förvaltningsberättelsen ska det också ingå uppgifter om nyckeltal som beskriver investeringsfondens värdeutveckling, riskmått, kostnader samt omsättningshastighet på fondens innehav av finansiella instrument.

19 § I förvaltningsberättelsen ska det redogöras för den sammanlagda förvaltningskostnad som erlagts under året. Förvaltningskostnaden ska uttryckas i kronor för ett andelsinnehav som vid årets ingång antas vara värt 10.000 kronor. Dessa andelar förmodas ha behållits i investeringsfonden under hela året. En eventuell utdelning från fonden antas återinvesteras i nya andelar och värdet av dessa andelar ska också ingå vid beräkningen av den sammanlagda förvaltningskostnaden.

Köp och försäljning av finansiella instrument med närstående värdepappersbolag

20 § Upplysningar ska lämnas om det sammanlagda värdet av köp och försäljning (omsättning) av finansiella instrument, som skett för investeringsfondens räkning under året med värdepappersbolag inom samma koncern som fondbolaget. Denna upplysning ska anges i procent av fondens totala omsättning.

Finansiella derivatinstrument

21 § Det ska framgå av årsberättelsen i vilken omfattning och på vilket sätt bolaget som driver fondverksamheten för investeringsfondens räkning har handlat med optioner, terminskontrakt eller andra likartade finansiella instrument. Om fonden har tillstånd att handla med nämnda instrument, men inte utnyttjat denna möjlighet, ska detta framgå av årsberättelsen.

Halvårsredogörelsens innehåll

22 § I halvårsredogörelsen ska det översiktligt redogöras för fondens verksamhet och utveckling under redovisningsperioden.

23 § När halvårsredogörelsen upprättas ska bestämmelserna i 2, 4, 5–9 och 13 §§ samt 18 § första stycket tillämpas.

FEMTE AVDELNINGEN Rapportering till Finansinspektionen

20 kap. Verksamhetsplan

1 § Ett bolag som har fått tillstånd att driva fondverksamhet enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder ska skriftligen informera Finansinspektionen när verksamheten har påbörjats.

2 § Bolag som driver fondverksamhet ska löpande uppdatera verksamhetsplanen med de ändringar som sker i verksamheten.

3 § Bolag som driver fondverksamhet ska till Finansinspektionen lämna uppgifter om ändringar i verksamhetsplanen som är av större betydelse. Sådan rapportering ska ske utan dröjsmål.

21 kap. Rapportering av investeringsfonders innehav av finansiella instrument m.m. och riskmått

1 § Ett bolag som driver fondverksamhet ska vid varje tidpunkt kunna visa en sammanställning över respektive investeringsfonds innehav av de tillgångar som anges i lagen (2004:46) om investeringsfonder (i detta kapitel finansiella instrument). Bolaget ska använda bilaga 9 för att göra en sådan sammanställning.

Värdepappersfonder

2 § Ett fondbolag ska per sista bankdagen i varje kvartal upprätta en sammanställning över respektive värdepappersfonds innehav av finansiella instrument enligt bilaga 10.

Specialfonder

3 § Ett bolag som driver fondverksamhet ska per det datum Finansinspektionen anvisar, upprätta en sammanställning över respektive specialfonds innehav av finansiella instrument enligt bilaga 10.

4 § Ett bolag som driver fondverksamhet ska per den sista dagen varje månad beräkna och till Finansinspektionen redovisa specialfondens risknivå enligt följande:

1. Standardavvikelse.
2. Avkastning senaste månaden.
3. Koncentrationsrisk.

Uppgifterna ska rapporteras enligt bilaga 15.

Uppgifter till Finansinspektionen

5 § Uppgifterna som ska rapporteras enligt 2 § ska ha kommit in till Finansinspektionen senast den tionde dagen i efterföljande månad.

Rapporteringen enligt 4 § ska ha kommit in till Finansinspektionen senast den tjugoförsta dagen i efterföljande månad.

6 § Uppgifterna ska avse varje enskild investeringsfond.

7 § Finansinspektionen beslutar om undantag från bestämmelserna i detta kapitel, om det finns särskilda skäl.

22 kap. Kvartalsrapportering för bolag som driver fondverksamhet, investeringsfonder m.fl.

1 § Ett fondbolag ska vid utgången av varje kvartal lämna Finansinspektionen uppgifter om verksamheten enligt blankett Kvartalsrapport fondbolag, bilaga 11. Anvisningar om hur blanketten fylls i finns i bilaga 12.

Ett bolag som driver fondverksamhet ska vid utgången av varje kvartal lämna Finansinspektionen uppgifter om verksamheten för varje enskild investeringsfond enligt blankett Kvartalsrapport investeringsfonder, bilaga 13. Anvisningar om hur blanketten fylls i finns i bilaga 14.

2 § Kvartalsrapporten för fondbolag respektive investeringsfonder ska gälla förhållanden den sista dagen i varje kalenderkvartal (rapportdagen).

Kvartalsrapporten ska ha kommit in till Finansinspektionen senast den 21 april, 21 juli, 21 oktober respektive 21 januari. Vid årsbokslut ska kvartalsrapporten för fondbolaget ha kommit in till Finansinspektionen senast den femtonde dagen i andra månaden efter rapportdagen.

Om årsbokslut inte sammanfaller med någon av rapportdagarna ska uppgifterna lämnas vid det rapporttillfälle som följer närmast efter årsbokslutet.

3 § Finansinspektionen beslutar om undantag från bestämmelserna i detta kapitel, om det finns särskilda skäl.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2008:11

Dessa föreskrifter träder i kraft den 23 juli 2008, då Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2004:2) om investeringsfonder ska upphöra att gälla.

Bilaga 1 a Ägarprövning – fysisk person

1. Ange vilket företag förvärvet avser och hur många procent av aktierna respektive röstetalet i företaget förvärvet avser.
2. Äger du eller en nära anhörig² aktier i företaget eller i ett annat företag, som i sin tur äger aktier i företaget som avses i punkt 1?
3. Bifoga en beskrivning eller en skiss över ägarbildens i koncernen före och efter förvärvet med ägarandelarna angivna i procent.
4. Har du eller en nära anhörig andra finansiella relationer med företaget?
5. Har du under det senaste året lämplighetsprövats av en utländsk tillsynsmyndighet? Om ja, redogör för detta.
6. Har du under de senaste fem åren varit styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör eller dennes ställföreträdare i ett företag som Finansinspektionen eller motsvarande utländsk tillsynsmyndighet övervakar? Har detta företag varit föremål för en sanktion från en tillsynsmyndighet? Om ja, redogör för omständigheterna.
7. Har du försatts i personlig konkurs i Sverige eller utomlands? Om ja, redogör för detta.
8. Har du suttit i styrelsen eller ledningen för ett företag som varit föremål för ackord eller företagsrekonstruktion, försatts i konkurs eller motsvarande i Sverige eller utomlands? Om ja, ange företagets namn och redogör för omständigheterna.
9. Har du under de senaste fem åren blivit dömd vid svensk eller utländsk domstol för ett brott där fängelse ingår i straffskalan? Om ja, redogör för omständigheterna.
10. Har du några övriga upplysningar som du vill framföra?

Anmärkning: Finansinspektionen tar i samband med ägarprövningen in uppgifter från till exempel Rikspolisstyrelsen, Bolagsverket, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och Upplysningscentralen UC AB. Finansinspektionen kan även begära in uppgifter från utländska tillsynsmyndigheter.

Jag intygar att ovanstående uppgifter är riktiga och fullständiga.

Datum:

Underskrift:

Namnförtydligande:

Adress och telefonnummer:

Personnummer:

² Med nära anhörig avses t.ex. make/maka, sambo, barn, föräldrar och övriga närstående som du har gemensamt hushåll med.

Bilaga 1 b Ägarprövning – juridisk person

1. Ange sökandebolagets namn, organisationsnummer samt adress. Bifoga även ett registreringsbevis för bolaget som är högst två månader gammalt samt bolagets senaste reviderade årsredovisning.
2. Ange vilket företag förvärvat avser och hur många procent av aktierna respektive röstetalet i företaget förvärvat avser.
3. Bifoga en beskrivning eller en skiss över hela ägarkedjan i koncernen, före och efter förvärvet, med ägarandelarna angivna i procent.
4. Ange de övriga företag inom koncernen eller företagsgruppen som står under Finansinspektionens eller motsvarande utländsk myndighets tillsyn.
5. Har företaget under det senaste året varit föremål för prövning av en utländsk tillsynsmyndighet? Om ja, lämna uppgifter om detta.
6. Har ni några övriga upplysningar som ni vill framföra?

Anmärkning: Finansinspektionen tar i samband med ägarprövningen in uppgifter från till exempel Bolagsverket, Skatteverket och Kronofogdemyndigheten. Finansinspektionen kan även begära in uppgifter från utländska tillsynsmyndigheter.

Härmed intygas att ovanstående uppgifter är riktiga och fullständiga.

Datum:

Underskrift:

Behörig firmatecknare:

Telefonnummer:

Bilaga 1 c Ledningsprövning – i samband med ägarprövning

1. Vilket företag avser ledningsprövningen?
2. Har du tidigare varit styrelseordförande, styrelseledamot eller styrelsesuppleant i en styrelse där en eller flera ledamöter inte beviljats ansvarsfrihet? Ange i så fall i vilket eller vilka företag.
3. Har du inom det senaste året lämplighetsprövats av en utländsk tillsynsmyndighet? Om ja, lämna uppgifter om detta.
4. Har du under den senaste femårsperioden blivit avskedad från ett finansiellt företag?
5. Har du under de senaste fem åren varit styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör eller dennes ställföreträdare i ett företag som Finansinspektionen eller motsvarande utländsk tillsynsmyndighet övervakar? Har detta företag varit föremål för en sanktion från en tillsynsmyndighet? Om du svarar ja på någon av ovanstående frågor, redogör för omständigheterna.
6. Har du försatts i personlig konkurs i Sverige eller utomlands? Om ja, redogör för detta.
7. Har du suttit i styrelsen eller ledningen för ett företag som varit föremål för ackord eller företagsrekonstruktion, försatts i konkurs eller motsvarande i Sverige eller utomlands? Om ja, ange företagets namn och redogör för omständigheterna.
8. Har du under de senaste fem åren blivit dömd vid en svensk eller utländsk domstol för ett brott där fängelse ingår i straffskalan? Om ja, redogör för detta.
9. Har du några övriga upplysningar som du vill framföra?

Anmärkning: Finansinspektionen tar i samband med ledningsprövningen in uppgifter från till exempel Rikspolisstyrelsen, Bolagsverket, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och Upplysningscentralen UC AB. Finansinspektionen kan även begära in uppgifter från utländska tillsynsmyndigheter.

Jag intygar att ovanstående uppgifter är riktiga och fullständiga.

Datum:

Underskrift:

Namnförtydligande:

Adress och telefonnummer:

Personnummer:

Bilaga 2 a Ledningsprövning – frågor till styrelseledamot och styrelsesuppleant

1. Vilken erfarenhet och kompetens har du inom det finansiella området? Bifoga din meritförteckning.
2. Vilket företag avser ledningsprövningen?
3. Är du anställd i ett annat företag än det som avses i punkt 2? Om ja, ange vilket samt vilken befattning du har.
4. Är du styrelseordförande, styrelseledamot eller styrelsesuppleant i ett annat företag än det som avses i punkt 2? Ange i så fall i vilket eller vilka företag.
5. Har du tidigare varit styrelseordförande, styrelseledamot eller styrelsesuppleant i en styrelse där en eller flera ledamöter inte beviljats ansvarsfrihet? Ange i så fall i vilket eller vilka företag.
6. Äger du direkt eller indirekt aktier i det företag som avses i punkt 2, eller i ett annat företag som motsvarar 10 procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster? Om ja, ange i vilket eller vilka företag.
7. Äger du direkt eller indirekt aktier i det företag som avses i punkt 2, eller i ett annat företag som understiger 10 procent, men där innehavet ändå kan anses möjliggöra ett väsentligt inflytande över ledningen i företaget? Om ja, ange i vilket eller vilka företag.
8. Har du eller en nära anhörig³ andra finansiella relationer med företaget som avses i punkt 2?
9. Har du även en annan funktion i företaget som avses i punkt 2 eller inom koncernen/företagsgruppen?
10. Har du inom det närmaste året lämplighetsprövats av en utländsk tillsynsmyndighet? Om ja, lämna uppgifter om detta.
11. Har du under den senaste femårsperioden blivit avskedad från ett finansiellt företag?
12. Har du under de senaste fem åren varit styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör eller dennes ställföreträdare i ett företag som Finansinspektionen eller motsvarande utländsk tillsynsmyndighet övervakar? Har detta företag varit föremål för en sanktion från en tillsynsmyndighet? Om du svarar ja på någon av ovanstående frågor, redogör för omständigheterna.
13. Har du försatts i personlig konkurs i Sverige eller utomlands? Om ja, redogör för detta.
14. Har du suttit i styrelsen eller ledningen för ett företag som varit föremål för ackord eller företagsrekonstruktion, försatts i konkurs eller motsvarande i Sverige eller utomlands? Om ja, ange företagets namn och redogör för omständigheterna.
15. Har du under de senaste fem åren blivit dömd vid en svensk eller utländsk domstol för ett brott där fängelse ingår i straffskalan? Om ja, redogör för detta.
16. Har du några övriga upplysningar som du vill framföra?

Anmärkning: Finansinspektionen tar i samband med ledningsprövningen in uppgifter från till exempel Rikspolisstyrelsen, Bolagsverket, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och Upplysningscentralen UC AB. Finansinspektionen kan även begära in uppgifter från utländska tillsynsmyndigheter.

Jag intygar att ovanstående uppgifter är riktiga och fullständiga.

Datum:

Underskrift:

Namnförtydligande:

Adress och telefonnummer:

Personnummer:

³ Med nära anhörig avses t.ex. make/maka, sambo, barn, föräldrar och övriga närstående som du har gemensamt hushåll med.

Bilaga 2 b Ledningsprövning – frågor till verkställande direktör och dennes ställföreträdare

1. Vilken erfarenhet och kompetens har du inom det finansiella området? Bifoga din meritförteckning.
2. Vilket företag avser ledningsprövningen?
3. Är du verkställande direktör eller dennes ställföreträdare i ett annat företag än det som avses i punkt 2? Ange i så fall i vilket eller vilka företag.
4. Är du anställd i ett annat företag än det som avses i punkt 2? Ange i så fall i vilket eller vilka företag och vilken funktion du har.
5. Har du utöver uppdraget som verkställande direktör eller dennes ställföreträdare, en annan funktion i företaget som avses i 2 eller inom koncernen/företagsgruppen?
6. Är du styrelseordförande, styrelseledamot eller styrelsesuppleant i ett annat företag än det som avses i punkt 2? Ange i så fall i vilket eller vilka företag.
7. Har du tidigare varit styrelseordförande, styrelseledamot eller styrelsesuppleant i en styrelse där en eller flera ledamöter inte beviljats ansvarsfrihet? Ange i så fall i vilket eller vilka företag.
8. Äger du direkt eller indirekt aktier i företaget som avses i punkt 2, eller i ett annat företag, som motsvarar 10 procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster? Ange i så fall i vilket eller vilka företag.
9. Äger du direkt eller indirekt aktier i företaget som avses i punkt 2, eller i ett annat företag, som understiger 10 procent, men där innehavet ändå kan anses möjliggöra ett väsentligt inflytande över ledningen i företaget? Ange i så fall i vilket eller vilka företag.
10. Har du eller en nära anhörig⁴ andra finansiella relationer med företaget som avses i punkt 2?
11. Har du någon annan funktion i företaget som avses i punkt 2, eller inom koncernen eller företagsgruppen?
12. Har du under det senaste året lämplighetsprövats av en utländsk tillsynsmyndighet? Om ja, redogör för detta.
13. Har du under de senaste fem åren avskedats från ett finansiellt företag?
14. Har du under de senaste fem åren varit styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör eller dennes ställföreträdare i ett företag som Finansinspektionen eller motsvarande utländsk tillsynsmyndighet övervakar? Har detta företag varit föremål för en sanktion från en tillsynsmyndighet? Om du svarar ja på någon av ovanstående frågor, redogör för omständigheterna.
15. Har du försatts i personlig konkurs i Sverige eller utomlands? Om ja, redogör för omständigheterna.
16. Har du suttit i styrelsen eller ledningen för företag som varit föremål för ackord eller företagsrekonstruktion, försatts i konkurs eller motsvarande i Sverige eller utomlands? Om ja, ange företagets namn och redogör för omständigheterna.
17. Har du under de senaste fem åren blivit dömd vid en svensk eller utländsk domstol för ett brott där fängelse ingår i straffskalan? Om ja, redogör för omständigheterna.
18. Har du några övriga upplysningar som du vill framföra?

Anmärkning: Finansinspektionen tar i samband med ledningsprövningen in uppgifter från till exempel Rikspolisstyrelsen, Bolagsverket, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och Upplysningscentralen UC AB. Finansinspektionen kan även begära in uppgifter från utländska tillsynsmyndigheter.

⁴ Med nära anhörig avses t.ex. make/maka, sambo, barn, föräldrar och övriga närstående som du har gemensamt hushåll med.

Jag intygar att ovanstående uppgifter är riktiga och fullständiga.

Datum:

Underskrift:

Namnförtydligande:

Adress och telefonnummer:

Personnummer:

Bilaga 3 Förenklad ägar- och ledningsprövning

Den som i motsvarande roll har ägar- eller ledningsprövats under de senaste 365 dagarna kan använda denna bilaga för en förenklad ägar- och ledningsprövning, i stället för bilaga 1 eller 2.

Observera att du som tidigare endast har registerprövats måste lämna uppgifter enligt bilagorna 1–2 till Finansinspektionen som gör en fullständig ägar- eller ledningsprövning. Detsamma gäller om du exempelvis tidigare ägarprövats och nu ska ledningsprövas eller om du tidigare prövats som styrelseledamot och nu ska tillträda en befattning som verkställande direktör.

1. Har något förändrats vad gäller de uppgifter som lämnades till Finansinspektionen i samband med den senaste ägar- eller ledningsprövningen? Om ja, ange dessa förändringar.
2. Ange den tidigare prövningens diarienummer hos Finansinspektionen.

Anmärkning: Finansinspektionen tar i samband med ägar- och ledningsprövning in uppgifter från till exempel Rikspolisstyrelsen, Bolagsverket, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och Upplysningscentralen UC AB. Finansinspektionen kan även begära in uppgifter från utländska tillsynsmyndigheter.

Jag intygar/Härmed intygas att ovanstående uppgifter är riktiga och fullständiga.

Datum:

Underskrift:

Namnförtydligande/Behörig firmatecknare:

Adress och telefonnummer:

Personnummer/Organisationsnummer:

Bilaga 4 Etablering av filial eller erbjudande av tjänster genom gränsöverskridande verksamhet i annat land – fondverksamhet

Denna bilaga ska fyllas i av fondbolag som inom ramen för fondverksamheten avser att etablera filial i ett annat land eller erbjuda och tillhandahålla sådana tjänster genom s. k. gränsöverskridande verksamhet utan att etablera filial.

Ett fondbolag som avser att etablera filial i ett annat land ska besvara samtliga nedanstående frågor. Ett fondbolag som avser att erbjuda och tillhandahålla tjänster genom en annan gränsöverskridande verksamhet ska besvara frågorna 1, 2, 6 och i förekommande fall 7 och 9.

Denna underrättelse kommer Finansinspektionen att sända till berörd tillsynsmyndighet i verksamhetslandet.

1. Ange det fullständiga firmanamnet samt adress till huvudkontoret i Sverige.
2. Ange det land etableringen avser.
3. Ange under vilken firma verksamheten ska drivas i verksamhetslandet, fullständig adress samt telefon- och faxnummer till verksamhetsorten i filiallandet.
4. Ange namn samt personnummer på den person som ska vara ansvarig för filialverksamheten. En meritförteckning bör bifogas.
5. Ange om styrelse kommer att utses i filialen samt, i förekommande fall, dess sammansättning och befogenheter.
6. Ange de verksamheter som avses bedrivas enligt bilaga II till UCITS-direktivet (rådets direktiv 85/611/EEG av den 20 december 1985 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper [fondföretag]). Beskrivningen bör vara så utförlig som möjlig.
7. Beskriv instruktionerna för hur fondbolaget avser att garantera att en erforderlig likviditet kommer att upprätthållas i filialen.
8. Beskriv filialens organisation (bifoga ett organisationsschema).
9. Ange namn på och adressuppgift till den person som kan kontaktas med anledning av denna underrättelse.

Undertecknade bekräftar att ovanstående uppgifter är riktiga samt åtar sig att snarast underrätta Finansinspektionen samt tillsynsmyndigheten i verksamhetslandet om något av ovan nämnda förhållanden ändras.

X-stad den

Namn
Befattning

Namn
Befattning

Bilaga 5 Etablering av filial eller erbjudande av tjänster genom gränsöverskridande verksamhet i annat land – diskretionär portföljförvaltning

Denna bilaga ska fyllas i av fondbolag med tillstånd för diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument och som avser att etablera filial i ett annat land eller erbjuda och tillhandahålla sådana tjänster genom s.k. gränsöverskridande verksamhet utan att etablera filial.

Ett fondbolag som avser att etablera filial i ett annat land ska besvara samtliga nedanstående frågor. Ett fondbolag som avser att erbjuda och tillhandahålla tjänster genom annan gränsöverskridande verksamhet ska besvara frågorna 1, 2, 6 och i förekommande fall 7 och 9.

Denna underrättelse kommer Finansinspektionen att sända till berörd tillsynsmyndighet i verksamhetslandet.

1. Ange det fullständiga firmanamnet samt adress till huvudkontoret i Sverige.
2. Ange det land etableringen avser.
3. Ange under vilken firma verksamheten ska drivas i verksamhetslandet, fullständig adress samt telefon- och faxnummer till verksamhetsorten i filiallandet.
4. Ange namn samt personnummer på den person som ska vara ansvarig för filialverksamheten. En meritförteckning bör bifogas.
5. Ange om styrelse kommer att utses i filialen samt, i förekommande fall, dess sammansättning och befogenheter.
6. Ange de tjänster som avses bedrivas enligt nedan:
 - a) Diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument.
 - b) Ta emot fondandelar för förvaring.
 - c) Ta emot medel med redovisningsskyldighet.
 - d) Lämna investeringsråd avseende sådana finansiella instrument som avses i 5 kap. lagen (2004:46) om investeringsfonder.
 Beskrivningen bör vara så utförlig som möjlig.
7. Beskriv instruktionerna för hur fondbolaget avser att garantera att en erforderlig likviditet kommer att upprätthållas i filialen.
8. Beskriv filialens organisation (bifoga ett organisationsschema).
9. Ange namn på och adressuppgift till den person som kan kontaktas med anledning av denna underrättelse.

Undertecknade bekräftar att ovanstående uppgifter är riktiga samt åtar sig att snarast underrätta Finansinspektionen samt tillsynsmyndigheten i verksamhetslandet om något av ovan nämnda förhållanden ändras.

X-stad den

Namn
Befattning

Namn
Befattning

Bilaga 6 Rapportering av händelser av väsentlig betydelse

När sådana händelser inträffar som framgår av 7 kap. 2 och 3 §§, ska nedanstående information utan dröjsmål skriftligen rapporteras till Finansinspektionen.

1. Ange bolagets namn och adress.
2. Lämna uppgifter om bolagets kontaktperson, namn och telefonnummer.
3. Om någon anställd hos bolaget är berörd ange vilken tjänst personen har.
4. Beskriv hur händelsen gått till och övriga omständigheter som är av betydelse.
5. Ange den ekonomiska omfattningen (beloppets storlek) och gör en bedömning av den skada händelsen har orsakat eller kan komma att orsaka bolaget eller dess kunder.
6. Ange vid vilken tidpunkt händelsen upptäcktes och lämna uppgift om hur länge händelsen hade pågått innan den upptäcktes.
7. Beskriv omständigheterna kring händelsens upptäckt, t.ex. vilken roll som funktionerna för regelefterlevnad och internrevision spelat. Av beskrivningen bör det framgå om det har förekommit brister i bolagets interna kontroll och i så fall vilka bristerna är.
8. Beskriv vilka åtgärder som bolaget har vidtagit eller kommer att vidta med anledning av händelsen för t.ex. interna instruktioner, ansvars- och arbetsfördelning från kontrollsynpunkt, informations- och rapportsystem, kontroller för IT-säkerhet, kontroller inom ekonomisystem, redovisningsprinciper, information till drabbade kunder m.m.
9. Beskriv vilka eventuella disciplinära åtgärder bolaget har vidtagit eller avser att vidta.
10. Om händelsen är anmäld till polismyndighet eller åklagare ska tidpunkten för anmälan anges.
11. Ange datum och underskrift.

Bilaga 7 Uppställningsform för balansräkning

Tillgångar

Finansiella instrument med positivt marknadsvärde

Bankmedel och övriga likvida medel

Kortfristiga fordringar

Summa tillgångar

Skulder

Finansiella instrument med negativt marknadsvärde

Övriga kortfristiga skulder

Summa skulder

Fondförmögenhet

Poster inom linjen

Erhållna säkerheter för utlånade värdepapper

Utlånade värdepapper

Ställda säkerheter för inlånade värdepapper

Ställda säkerheter för derivat

Övriga ställda säkerheter

Bilaga 8 Uppställningsform för resultaträkning

Intäkter och värdeförändring

Värdeförändring på aktierelaterade finansiella instrument

Värdeförändring på ränterelaterade finansiella instrument

Ränteintäkter

Utdelningar

Valutakursvinster och -förluster netto

Övriga intäkter

Summa intäkter och värdeförändring

Kostnader

Förvaltningskostnader

Ersättning till bolaget som driver fondverksamheten

Ersättning till förvaringsinstitutet

Ersättning till tillsynsmyndighet

Räntekostnader

Övriga kostnader

Summa kostnader

Skatt

Årets resultat

[Bilagorna 9–15 återges ej här; red.anm.]

Fls FÖRESKRIFTER – FFFS 2008:14

Rapportering av kvartals- och årsbokslutsuppgifter¹

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter ska gälla för

1. kreditinstitut och värdepappersbolag enligt definitionen i 1 kap. 1 § lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag,
2. filialer till svenska kreditinstitut eller värdepappersbolag i utlandet,
3. filialer i Sverige, dels till utländska kreditinstitut, dels till värdepappersbolag hemmahörande utanför EES,
4. koncerner där ett kreditinstitut eller ett värdepappersbolag är moderbolag,
5. koncerner där ett finansiellt holdingföretag, enligt definitionen i 1 kap. 1 § lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, är moderbolag, samt
6. finansiella företagsgrupper enligt definitionen i 9 kap. 1 § och 2 § första stycket 1 lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, dock inte grupper som endast består av
 - fondbolag,
 - fondbolag och finansiella institut,
 - finansiella holdingbolag och fondbolag, eller
 - finansiella holdingbolag, fondbolag och finansiella institut.

Uppgifter till Finansinspektionen

2 § Samtliga företag, filialer, koncerner och finansiella företagsgrupper ska per balansdagarna 31 mars, 30 juni, 30 september och 31 december lämna uppgifter i tillämpliga delar enligt blankett Standardrapport, bilaga 1.

Anvisningar om hur blanketten fylls i finns i bilaga 2.

3 § Uppgifterna ska ha kommit in till Finansinspektionen senast den 30 april, 10 augusti, 31 oktober samt 31 januari. Vid årsbokslut ska uppgifterna ha kommit in till Finansinspektionen senast den tjugonde dagen i andra månaden efter balansdagen.

Sammanfaller inte årsbokslutet med någon av balansdagarna, ska bokslutsuppgifterna lämnas vid det rapporttillfälle som följer närmast efter årsbokslutet.

Om korrigeringar görs, som påverkar beloppen i balans- och resultaträkningens poster eller i tilläggsupplysningarna, ska korrekta uppgifter snarast lämnas till Finansinspektionen.

Dispens

4 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2008:14

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 december 2008, då Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2008:1) om rapportering av kvartals- och årsbokslutsuppgifter ska upphöra att gälla.

[Bilagorna återges ej här; red.anm.]

¹ Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 december 2008 [red.anm].

FIs FÖRESKRIFTER – FFFS 2008:15

Svenska skadeförsäkringsbolags skyldighet att rapportera kvartalsuppgifter¹

1 kap. Tillämpningsområde

1 § Svenska skadeförsäkringsbolag ska tillämpa dessa föreskrifter.

2 § Ett skadeförsäkringsbolag ska lämna kvartalsuppgifter som avser balansdagarna 31 mars, 30 juni, 30 september och 31 december.

3 § Uppgifterna ska lämnas på blankett Kvartalsrapport skadeförsäkringsbolag, bilaga 1. Anvisningar om hur blanketten fylls i finns i bilaga 2.

4 § Uppgifterna ska ha kommit in till Finansinspektionen senast den 30 april, 10 augusti, 31 oktober och 31 januari.

5 § Om inrapporterade uppgifter innehåller väsentliga fel, ska bolaget lämna rättade uppgifter till Finansinspektionen snarast möjligt.

6 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

2 kap. Kvartalsrapportering för skadeförsäkringsbolag

Resultat- och balansräkning samt solvensuppgifter

1 § Följande bolag ska lämna uppgifter om balans- och resultaträkning, specifikationer samt solvens:

- riksbolag med en balansomslutning på minst 1.000 miljoner kronor,
- lokala bolag vars balansomslutning enligt balansräkningarna de två senaste räkenskapsåren överstiger 300 miljoner kronor.

2 § Uppgifter enligt 1 § ska inte lämnas för det fjärde kvartalet.

Premier och skador

3 § Följande bolag ska lämna uppgifter om premieinkomst, utbetalda försäkringersättningar, avsättningar för ej intjänad premie och avsättningar för oreglerade skador:

- riksbolag,
- lokala bolag vars balansomslutning enligt balansräkningarna de två senaste räkenskapsåren överstiger 1.000 prisbasbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Tilläggsuppgifter för fjärde kvartalet

4 § Följande bolag ska lämna tilläggsuppgifter om balans- och resultaträkning för det fjärde kvartalet:

- riksbolag med en balansomslutning på minst 1.000 miljoner kronor,
- lokala bolag vars balansomslutning enligt balansräkningarna de två senaste räkenskapsåren överstiger 300 miljoner kronor.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2008:15

1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 januari 2009 och tillämpas första gången för uppgifter som avser första kvartalet 2009.
2. Genom föreskrifterna upphävs Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2004:23) om svenska skadeförsäkringsbolags kvartalsvisa rapporteringsskyldighet.

[Bilagorna återges ej här; red.anm.]

¹ Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 januari 2009 [red.anm.].

Fls FÖRESKRIFTER – FFFS 2008:16

Svenska livförsäkringsbolags och tjänstepensionskassors skyldighet att rapportera kvartalsuppgifter¹

1 kap. Tillämpningsområde

1 § Svenska livförsäkringsbolag och tjänstepensionskassor ska tillämpa dessa föreskrifter.

2 § I föreskrifterna menas med

- *institut*: ett svenskt livförsäkringsbolag eller en tjänstepensionskassa, och
- *tjänstepensionskassa*: en understödsförening som driver verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring.

3 § Ett institut ska lämna kvartalsuppgifter som avser balansdagarna 31 mars, 30 juni, 30 september och 31 december.

4 § Uppgifterna ska lämnas på blankett Kvartalsrapport livförsäkringsbolag och tjänstepensionskassor, bilaga 1. Anvisningar om hur blanketten fylls i finns i bilaga 2.

5 § Uppgifterna ska ha kommit in till Finansinspektionen senast den 30 april, 10 augusti, 31 oktober och 31 januari.

6 § Om inrapporterade uppgifter innehåller väsentliga fel, ska institutet lämna rätta uppgifter till Finansinspektionen snarast möjligt.

7 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

2 kap. Kvartalsrapportering för livförsäkringsbolag och tjänstepensionskassor

Resultat- och balansräkning samt solvensuppgifter

1 § Följande institut ska lämna uppgifter om resultat- och balansräkning, specifikationer samt solvens:

- livförsäkringsbolag vars balansomslutning per den 31 december närmast föregående år uppgick till minst 5 miljarder kronor, samt
- tjänstepensionskassor vars balansomslutning per den 31 december närmast föregående år uppgick till minst 500 miljoner kronor.

2 § För det fjärde kvartalet ska institutet inte lämna uppgifter om resultat- och balansräkning samt solvens.

Nyteckning och premier

3 § Livförsäkringsbolag som driver direkt försäkringsrörelse ska lämna uppgifter om nyteckning, premieinkomst och vissa utbetalningar för olika verksamheter.

Tilläggsuppgifter för fjärde kvartalet

4 § Följande institut ska lämna tilläggsuppgifter om resultat- och balansräkning för det fjärde kvartalet:

- livförsäkringsbolag vars balansomslutning per den 31 december närmast föregående år uppgick till minst 5 miljarder kronor, samt
- tjänstepensionskassor vars balansomslutning per den 31 december närmast föregående år uppgick till minst 500 miljoner kronor.

¹ Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 januari 2009 [red.anm.].

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2008:16

1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 januari 2009 och tillämpas första gången för uppgifter som avser första kvartalet 2009.
2. Genom föreskrifterna upphävs Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2005:31) om svenska livförsäkringsbolags och tjänstepensionskassors kvartalsvisa rapporteringskyldighet.

[Bilagorna återges ej här; red.anm.]

Fls FÖRESKRIFTER – FFFS 2008:17

Svenska försäkringsbolags skyldighet att rapportera kapitalplaceringar, skulder och kapitalavkastning¹

Tillämpningsområde

1 § Svenska försäkringsbolag som är riksbolag och lokala ömsesidiga bolag ska tillämpa dessa föreskrifter.

2 § Ett försäkringsbolag ska lämna uppgifter om kapitalplaceringar, skulder och kapitalavkastning på blanketter P1A–C, bilaga 1. Anvisningar om hur blanketterna fylls i finns i bilaga 2.

Uppgifterna ska lämnas till Statistiska centralbyrån (SCB).

3 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

Årliga uppgifter till SCB

4 § Ett försäkringsbolag som är ett riksbolag eller ett lokalt ömsesidigt bolag och som har en balansomslutning som enligt balansräkningen för det närmast föregående räkenskapsåret överstiger 100 miljoner kronor, ska årsvis lämna uppgifter om

- kapitalplaceringar,
- skulder, samt
- kapitalavkastning.

5 § Uppgifterna ska ha kommit in till SCB senast den 31 januari året efter det räkenskapsår de avser.

Kvartalsuppgifter till SCB

6 § Ett försäkringsbolag som är ett riksbolag eller ett lokalt ömsesidigt bolag och som har en balansomslutning som enligt balansräkningen för det närmast föregående räkenskapsåret överstiger 1.000 miljoner kronor, ska även kvartalsvis lämna uppgifter enligt 4 §.

7 § Ett försäkringsbolag ska lämna uppgifter som avser balansdagarna 31 mars, 30 juni och 30 september.

8 § Uppgifterna ska ha kommit in till SCB senast den 30 april, 10 augusti och 31 oktober.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2008:17

1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 januari 2009 och tillämpas första gången för uppgifter som avser dels första kvartalet 2009, dels verksamhetsåret 2009.
2. Genom föreskrifterna upphävs Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 1998:8) om periodisk rapportering av kapitalplaceringar, skulder och kapitalavkastning (P1A–P1C).

[Bilagorna återges ej här; red.anm.]

¹ Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 januari 2009 [red.anm.].

FIs FÖRESKRIFTER – FFFS 2008:18

Utländska försäkringsgivares skyldighet att lämna uppgifter om verksamheten i Sverige¹

1 § Generalagenten eller verkställande direktören för en filial till en utländsk försäkringsgivare från tredje land (filialen), ska lämna uppgifter om den del av verksamheten som finns i Sverige. Uppgifterna ska lämnas enligt 6 kap. 3 § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige.

2 § Filialen ska lämna uppgifter om premieinkomst, försäkringsersättningar och driftskostnader m. m. på blankett Årsrapport utländska försäkringsbolag, bilaga 1. Anvisning om hur blanketten fylls i finns i bilaga 2.

3 § En filial som tillhandahåller direkt trafik- eller motorfordonsförsäkring ska lämna uppgifter om inträffade skador och andra skadeuppgifter.

4 § En filial som driver verksamhet för vilken bestämmelserna om livförsäkring tillämpas enligt 1 kap. 3 § lagen om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige, ska även lämna en anmälan om detta.

5 § Uppgifterna ska ha kommit in till Finansinspektionen senast den 15 mars året efter räkenskapsårets utgång.

6 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2008:18

1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 augusti 2008 och tillämpas första gången vid rapportering av uppgifter som avser år 2008.
2. Genom föreskrifterna upphävs Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2000:16) om utländska försäkringsgivares skyldighet att lämna uppgifter om verksamheten i Sverige.

[Bilagorna återges ej här; red.anm.]

¹ Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 augusti 2008 [red.anm.].

Fls FÖRESKRIFTER – FFFS 2008:19

Mindre lokala svenska skadeförsäkringsbolags skyldighet att rapportera årsbokslutsuppgifter¹

1 kap. Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas av svenska skadeförsäkringsbolag vars balansomslutning enligt balansräkningarna de två senaste räkenskapsåren understiger 1.000 prisbasbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring för respektive räkenskapsår.

Föreskrifterna gäller inte för mindre lokala bolag som endast meddelar husdjursförsäkring (sockenhusdjursbolag).

2 § Ett skadeförsäkringsbolag ska lämna uppgifter på blankett Årsrapport mindre lokala skadeförsäkringsbolag, bilaga 1.

Anvisningar om hur blanketten fylls i finns i bilaga 2.

3 § Uppgifterna ska ha kommit in till Finansinspektionen senast den 15 mars året efter det räkenskapsår de avser.

4 § Ett bolag kan få dispens från kravet på att lämna solvensdeklaration, om

1. bolagets verksamhet inte omfattar kredit- eller borgensförsäkring eller annan ansvarsförsäkring än sådan som enligt 2 kap. 3 a § tredje stycket försäkringsrörelselagen (1982:713) behandlas som underordnad, och
2. minst 50 procent av den årliga premieinkomsten kommer från bolagets delägare.

Ansökan om dispens från kravet att lämna solvensdeklaration görs i avsnitt D.

5 § Finansinspektionen beslutar även i övrigt om undantag från dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

2 kap. Årsrapportering för mindre lokala skadeförsäkringsbolag

Årsbokslut

1 § Ett skadeförsäkringsbolag ska lämna en redogörelse för årsbokslut. Om det vid ordinarie eller extra bolagsstämma beslutas om resultaträkning, balansräkning och dispositioner av årets resultat som innebär avvikelser från de uppgifter som lämnats, ska bolaget omedelbart underrätta Finansinspektionen om detta.

Solvensdeklaration

2 § Ett skadeförsäkringsbolag ska lämna en deklaration om bolagets solvens per balansdagen. Deklarationen ska omfatta uppgifter om kapitalbas, solvensmarginal och garantibelopp enligt 7 kap. 22–28 §§ försäkringsrörelselagen.

Ett bolag som under räkenskapsåret varit mottagande eller avgivande part vid överlåtelse av ett försäkringsbestånd, ska lämna upplysning om detta i samband med deklarationen.

3 § Om ett skadeförsäkringsbolag bedömer att solvensen förändrats väsentligt från balansdagen fram till dagen då deklarationen lämnas, ska en skriftlig kommentar om detta bifogas deklarationen. Om det därefter inträffar förändringar som bolaget bedömer kan leda till att kapitalbasen under löpande räkenskapsår inte kommer att överstiga erforderlig solvensmarginal, ska bolaget omedelbart underrätta Finansinspektionen om detta.

¹ Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 augusti 2008 [red.anm.].

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2008:19

1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 augusti 2008 och tillämpas första gången för uppgifter som avser år 2008.
2. Genom föreskrifterna upphävs Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2005:18) om mindre lokala svenska skadeförsäkringsbolags skyldighet att rapportera årsbokslutsuppgifter.

[Bilagorna återges ej här; red.anm.]

Fls FÖRESKRIFTER – FFFS 2008:20

Svenska tjänstepensionskassors skyldighet att rapportera årsbokslutsuppgifter¹

1 kap. Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas av understödsföreningar som driver verksamhet som avser tjänstepensionsförsäkring (*tjänstepensionskassor*).

2 § En tjänstepensionskassa ska lämna uppgifter till Finansinspektionen på blankett Årsrapport tjänstepensionskassor, bilaga 1. Anvisningar om hur blanketten fylls i finns i bilaga 2.

3 § Uppgifterna ska ha kommit in till Finansinspektionen senast den 15 mars året efter det räkenskapsår de avser.

4 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

2 kap. Årsrapportering för tjänstepensionskassor

Årsbokslut

1 § En tjänstepensionskassa ska lämna en redogörelse för årsbokslut. Om det vid ordinarie eller extra föreningsstämma beslutas om resultaträkning, balansräkning och dispositioner av årets resultat som innebär avvikelser från de uppgifter som lämnats, ska Finansinspektionen omedelbart underrättas om detta.

Solvensdeklaration

2 § En tjänstepensionskassa ska lämna en deklaration om företagets solvens per balansdagen. Deklarationen ska omfatta uppgifter om kapitalbas och solvensmarginal enligt 25 § lagen (1972:262) om understödsföreningar.

En tjänstepensionskassa som under räkenskapsåret varit mottagande eller avgivande part vid överlåtelse av ett försäkringsbestånd, ska lämna upplysningar om detta i samband med deklarationen.

3 § Om en tjänstepensionskassa bedömer att solvensen förändrats väsentligt från balansdagen fram till dagen då deklarationen lämnas, ska en skriftlig kommentar om detta bifogas deklarationen. Om det därefter inträffar förändringar som bedöms kunna leda till att kapitalbasen under löpande räkenskapsår inte kommer att överstiga erforderlig solvensmarginal, ska tjänstepensionskassan omedelbart underrätta Finansinspektionen om detta.

Gränsöverskridande verksamhet per land

4 § En tjänstepensionskassa, som genom gränsöverskridande verksamhet meddelar försäkring i ett annat EES-land, ska lämna uppgifter om premieinkomst fördelat på respektive land.

Försäkringsbestånd

5 § En tjänstepensionskassa ska lämna uppgifter om försäkringsbeståndet fördelat på verksamhet.

Aktuarieredogörelse

6 § En tjänstepensionskassa ska lämna en analys av försäkringsrörelsens resultat (aktuarieredogörelse).

¹ Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 augusti 2008 [red.anm.].

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2008:20

1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 augusti 2008 och tillämpas första gången för uppgifter som avser år 2008.
2. Genom föreskrifterna upphävs Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2006:12) om svenska tjänstepensionskassors skyldighet att rapportera årsbokslutsuppgifter.

[Bilagorna återges ej här; red.anm.]

Fls FÖRESKRIFTER – FFFS 2008:21

Svenska skadeförsäkringsbolags skyldighet att rapportera årsbokslutsuppgifter¹

1 kap. Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas av följande svenska skadeförsäkringsbolag:

- riksbolag,
- lokala bolag vars balansomslutning enligt balansräkningarna de två senaste räkenskapsåren uppgår till minst 1.000 prisbasbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring för respektive räkenskapsår.

2 § Ett skadeförsäkringsbolag ska lämna uppgifter på blankett Årsrapport skadeförsäkringsbolag, bilaga 1, och för verksamhet som drivs via en filial, en agentur eller liknande driftsställe i ett annat EES-land (sekundäretablering) på blankett Årsrapport gränsöverskridande skadeförsäkring, bilaga 3. Anvisningar om hur blanketterna fylls i finns i bilagorna 2 och 4.

Direktförsäkringsbolag med en balansomslutning som understiger 1.000 miljoner kronor ska inte rapportera enligt avsnitt E i bilaga 1.

3 § Uppgifterna ska ha kommit in till Finansinspektionen senast den 15 mars året efter det räkenskapsår de avser.

4 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

2 kap. Årsrapportering skadeförsäkringsbolag

Årsbokslut

1 § Ett skadeförsäkringsbolag ska lämna en redogörelse för årsbokslut. Om det vid ordinarie eller extra bolagsstämma beslutas om resultaträkning, balansräkning och dispositioner av årets resultat som innebär avvikelser från de uppgifter som lämnats, ska Finansinspektionen omedelbart underrättas om detta.

Solvensdeklaration

2 § Ett skadeförsäkringsbolag ska lämna en deklaration om bolagets solvens per balansdagen. Deklarationen ska omfatta uppgifter om kapitalbas, solvensmarginal och garantibelopp enligt 7 kap. 22–28 §§ försäkringsrörelselagen (1982:713).

Ett bolag som under räkenskapsåret varit mottagande eller avgivande part vid överlåtelse av ett försäkringsbestånd ska lämna upplysning om detta i samband med deklarationen.

3 § Om ett skadeförsäkringsbolag bedömer att solvensen förändrats väsentligt från balansdagen fram till dagen då deklarationen lämnas, ska en skriftlig kommentar om detta bifogas deklarationen. Om det därefter inträffar förändringar som bedöms kunna leda till att kapitalbasen under löpande räkenskapsår inte kommer att överstiga erforderlig solvensmarginal, ska bolaget omedelbart underrätta Finansinspektionen om detta.

Gränsöverskridande verksamhet per land

4 § Ett skadeförsäkringsbolag som genom gränsöverskridande verksamhet meddelar direkt försäkring i ett annat EES-land, ska lämna uppgifter om premieinkomst, försäkringsersättningar, provisioner och tekniskt resultat m.m. fördelat på respektive land.

¹ Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 augusti 2008 [red.anm.].

Försäkrings- och skadeuppgifter per skadeår

5 § Ett skadeförsäkringsbolag som driver direkt försäkringsrörelse i Sverige ska lämna en uppgifter för analys av lönsamhet av skilda skadeår.

Trafikförsäkring per skadeår

6 § Ett skadeförsäkringsbolag som meddelar direkt trafikförsäkring i Sverige ska lämna uppgifter om denna.

Fastställda livräntor

7 § Ett skadeförsäkringsbolag som driver direkt skadeförsäkringsrörelse ska lämna en analys av dödlighetsantaganden i fastställda skadelivräntor.

3 kap. Årsrapportering sekundäretablering och gränsöverskridande verksamhet inom EES

1 § Ett skadeförsäkringsbolag som från en sekundäretablering enligt definitionen i 1 kap. 2 § meddelar direkt försäkring i det landet, ska lämna uppgifter om denna verksamhet. Uppgifterna ska avse den tekniska redovisningen av sekundäretableringens verksamhet i landet utan beaktande av gränsöverskridande verksamhet.

2 § Om sekundäretableringen gränsöverskrider till ett tredje EES-land (gränsöverskridande verksamhet), ska bolaget även lämna uppgifter om denna verksamhet. Uppgifterna ska avse den tekniska redovisningen av sekundäretableringens gränsöverskridande verksamhet. Bolaget ska dessutom lämna särskilda uppgifter om verksamhet avseende motorfordonsansvar.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2008:21

1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 augusti 2008 och tillämpas första gången för uppgifter som avser år 2008.
2. Genom föreskrifterna upphävs Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2005:17) om svenska skadeförsäkringsbolags skyldighet att rapportera årsbokslutsuppgifter.

[Bilagorna återges ej här; red.anm.]

Fls FÖRESKRIFTER – FFFS 2008:22

Svenska livförsäkringsbolags skyldighet att rapportera årsbokslutsuppgifter¹

1 kap. Tillämpningsområde

1 § Svenska livförsäkringsbolag ska tillämpa dessa föreskrifter.

2 § Ett livförsäkringsbolag ska lämna uppgifter på blankett Årsrapport livförsäkringsbolag, bilaga 1, och för verksamhet som drivs via en filial, en agentur eller liknande driftsställe i ett annat EES-land (sekundäretablering) på blankett Årsrapport gränsöverskridande livförsäkring, bilaga 3. Anvisningar om hur blanketterna fylls i finns i bilagorna 2 och 4.

3 § Uppgifterna ska ha kommit in till Finansinspektionen senast den 15 mars året efter det räkenskapsår de avser.

4 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

2 kap. Årsrapportering för livförsäkringsbolag

Årsbokslut

1 § Ett livförsäkringsbolag ska lämna en redogörelse för årsbokslut. Om det vid ordinarie eller extra bolagsstämma beslutas om resultaträkning, balansräkning och dispositioner av årets resultat som innebär avvikelser från de uppgifter som lämnats, ska bolaget omedelbart underrätta Finansinspektionen om detta.

Solvensdeklaration

2 § Ett livförsäkringsbolag ska lämna en deklARATION om bolagets solvens per balansdagen. Deklarationen ska omfatta uppgifter om kapitalbas, solvensmarginal och garantibelopp enligt 7 kap. 22–28 §§ försäkringsrörelselagen (1982:713).

Ett livförsäkringsbolag som under räkenskapsåret varit mottagande eller avgivande part vid överlåtelse av ett försäkringsbestånd ska lämna upplysning om detta i samband med deklARATIONEN.

3 § Om ett livförsäkringsbolag bedömer att solvensen förändrats väsentligt från balansdagen fram till dagen då deklARATIONEN lämnas, ska en skriftlig kommentar om detta bifogas deklARATIONEN. Om det därefter inträffar förändringar som bedöms kunna leda till att kapitalbasen under löpande räkenskapsår inte kommer att överstiga erforderlig solvensmarginal, ska bolaget omedelbart underrätta Finansinspektionen om detta.

Gränsöverskridande verksamhet per land

4 § Ett livförsäkringsbolag som genom gränsöverskridande verksamhet meddelar direkt försäkring i ett annat EES-land, ska lämna uppgifter om premieinkomst fördelat på respektive land.

Försäkringsbestånd

5 § Ett livförsäkringsbolag som driver direkt försäkringsrörelse ska lämna uppgifter om försäkringsbeståndet fördelat på verksamhet.

Aktuarieredogörelse

6 § Ett livförsäkringsbolag som driver direkt försäkringsrörelse ska lämna en analys av livförsäkringsrörelsens resultat.

¹ Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 augusti 2008 [red. anm.].

Svenska skadeförsäkringsrisker

7 § Ett livförsäkringsbolag som driver direkt försäkringsrörelse ska lämna en analys av svenska skadeförsäkringsrisker.

3 kap. Årsrapportering sekundäretablering och gränsöverskridande verksamhet inom EES

1 § Ett livförsäkringsbolag som från en sekundäretablering enligt definitionen i 1 kap. 2 § meddelar direkt försäkring i det landet, ska lämna uppgifter om denna verksamhet. Uppgifterna ska avse den tekniska redovisningen av sekundäretableringens verksamhet i landet utan beaktande av gränsöverskridande verksamhet.

2 § Om sekundäretableringen gränsöverskrider till ett tredje EES-land (gränsöverskridande verksamhet), ska bolaget även lämna uppgifter om denna verksamhet. Uppgifterna ska avse den tekniska redovisningen av sekundäretableringens gränsöverskridande verksamhet. Bolaget ska dessutom lämna särskilda uppgifter om verksamhet avseende motorfordonsansvar.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2008:22

1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 augusti 2008 och tillämpas första gången för uppgifter som avser år 2008.
2. Genom föreskrifterna upphävs Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2005:21) om svenska livförsäkringsbolags skyldighet att rapportera årsbokslutsuppgifter.

[Bilagorna återges ej här; red.anm.]

Gällande föreskrifter och allmänna råd per den 1 juli 2008

- FFFS 1991:1** Fortsatt giltighet av bestämmelser m.m. i Bankinspektionens och Försäkringsinspektionens författningssamling
- FFFS 1992:5** Skadeförsäkringsbolags redovisning av skador för lånegarantier inom kreditförsäkring i årsbokslut och årsredovisning
- FFFS 1993:6** Avgränsning av understödsförenings verksamhet gentemot affärs- mässigt driven försäkringsrörelse
- FFFS 1993:17** Ansökan om tillstånd att bedriva pensionssparrörelse enligt lagen om individuellt pensions sparande
- FFFS 1994:29** Villkor för tillstånd att förstöra räkenskapsmaterial enligt 22 § tredje och fjärde styckena bokföringslagen (1976:125)
- FFFS 1995:34** Trafikförsäkringsbevis
- FFFS 1995:35** Motortävlingsförsäkring
- FFFS 1996:13** Ansökan om certifikat m.m. enligt 10 kap. sjölagen (1994:1009)
- FFFS 1996:16** Ansökan om att få auktorisation som börs eller marknadsplats eller tillstånd att bedriva clearingverksamhet enligt lagen om börs- och clearingverksamhet
- FFFS 1998:8** Periodisk rapportering av kapitalplaceringar, skulder och kapitalavkastning (P1A–P1C)
- FFFS 1998:22** Riktlinjer för hantering av etiska frågor hos institut som står under inspektionens tillsyn
- FFFS 1998:37** Utländska försäkringsföretags skyldighet att lämna upplysning om solvens avseende verksamhet i Sverige
- FFFS 1999:21** Redogörelse för konsekvenserna av försäkringstekniska riktlinjer
- FFFS 2000:4** Reservsättningsrisker i försäkringsbolag
- FFFS 2000:5** Teckningsrisker och återförsäkringsrisker i försäkringsbolag
- FFFS 2000:9** Kontokort och automattjänster
- FFFS 2000:10** Hantering av marknads- och likviditetsrisker i kreditinstitut och värdepappersbolag
- FFFS 2000:13** Försäkringsklasser
- FFFS 2000:14** Beräkningen av kostnader för utförd assistans
- FFFS 2001:8** Inlåningskonton och tillhörande banktjänster
- FFFS 2002:2** Normalplan för skadeförsäkringsbolags beräkning av säkerhetsreserv
- FFFS 2002:4** Gruppbaserad kapitalbas och solvensmarginal för försäkringsföretag och understödsföreningar som ingår i en grupp
- FFFS 2002:8** Förteckning över vissa innehav av finansiella instrument
- FFFS 2002:10** Rapportering av väsentliga affärshändelser och avtal inom en försäkringsgrupp
- FFFS 2002:11** Skyldighet att elektroniskt lämna uppgifter om handel med vissa finansiella instrument
- FFFS 2002:14** Utgivning av elektroniska pengar
- FFFS 2002:23** Klagomålshantering avseende finansiella tjänster till konsumenter
- FFFS 2003:4** Kvartalsstatistik för vissa värdepappersbolag
- FFFS 2003:7** Information som gäller livförsäkring och tjänstepension
- FFFS 2003:8** Försäkringstekniska riktlinjer och försäkringstekniskt beräkningsunderlag
- FFFS 2004:1** Finansiell saneringsplan
- FFFS 2004:3** Utländska förvaltningsbolags och fondföretags verksamhet i Sverige
- FFFS 2004:4** Finansiell rådgivning till konsumenter
- FFFS 2004:6** Kreditriskhantering i kreditinstitut och värdepappersinstitut
- FFFS 2004:9** Ansökan om tillstånd att driva bank- eller finansieringsrörelse eller att ge ut elektroniska pengar
- FFFS 2004:10** Revisorer förordnade av Finansinspektionen

- FFFS 2004:11** Säkerställda obligationer
- FFFS 2004:17** Rapportering av ägares kvalificerade innehav och ägarintressen
- FFFS 2004:23** Svenska skadeförsäkringsbolags kvartalsvisa rapporteringsskyldighet
- FFFS 2005:1** Styrning och kontroll av finansiella företag
- FFFS 2005:3** Krediter i konsumentförhållanden
- FFFS 2005:5** Föreskrifter och allmänna råd om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall
- FFFS 2005:9** Investeringsrekommendationer riktade till allmänheten samt hantering av intressekonflikter
- FFFS 2005:11** Försäkringsförmedling
- FFFS 2005:12** Rapportering av händelser av väsentlig betydelse
- FFFS 2005:27** Verksamhetsplan vid etablering av filial eller agentur i ett annat EES-land
- FFFS 2005:31** Svenska livförsäkringsbolags och tjänstepensionskassors kvartalsvisa rapporteringskyldighet
- FFFS 2005:32** Placeringsriktlinjer och konsekvensanalys för institut som driver verksamhet avseende tjänstepension
- FFFS 2006:6** Särskild tillsyn över finansiella konglomerat
- FFFS 2006:14** Eurokurs på försäkringsområdet
- FFFS 2006:16** Årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag
- FFFS 2006:17** Årsredovisning i försäkringsföretag
- FFFS 2006:18** Förenklad årsredovisning i försäkringsföretag som har dispens
- FFFS 2007:1** Kapitaltäckning och stora exponeringar
- FFFS 2007:2** Krav för att godkännas som kreditvärderingsföretag vid tillämpning av lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar
- FFFS 2007:3** Rapportering av likviditetsrisk
- FFFS 2007:4** Rapportering av ränterisk i övrig verksamhet
- FFFS 2007:5** Offentliggörande av information om kapitaltäckning och riskhantering
- FFFS 2007:7** Emittenters skyldighet att lämna årlig information
- FFFS 2007:8** Förlagslån i försäkringsbolags kapitalbas
- FFFS 2007:9** Information som gäller skadeförsäkring
- FFFS 2007:16** Värdepappersrörelse
- FFFS 2007:17** Verksamhet på marknadsplatser
- FFFS 2007:21** Villkor för att en aktuarie ska få tjänstgöra på ett försäkringsbolag
- FFFS 2007:22** Ägar- och ledningsprövning
- FFFS 2007:24** Försäkringstekniska grunder
- FFFS 2008:1** Rapportering av kvartals- och årsbokslutsuppgifter
- FFFS 2008:6** Försäkringsföretags val av räntesats för att beräkna försäkringstekniska avsättningar
- FFFS 2008:7** Skuldtäckning i svenska försäkringsbolag och tjänstepensionskassor
- FFFS 2008:8** Verksamhetsplan för svenska försäkringsbolag
- FFFS 2008:9** Verksamhetsplan för försäkringsgivare från tredje land
- FFFS 2008:11** Investeringsfonder¹
- FFFS 2008:14** Rapportering av kvartals- och årsbokslutsuppgifter¹
- FFFS 2008:15** Svenska skadeförsäkringsbolags skyldighet att rapportera kvartalsuppgifter¹
- FFFS 2008:16** Svenska livförsäkringsbolags och tjänstepensionskassors skyldighet att rapportera kvartalsuppgifter¹
- FFFS 2008:17** Svenska försäkringsbolags skyldighet att rapportera kapitalplaceringar, skulder och kapitalavkastning¹

¹ Dessa föreskrifter träder i kraft efter den 1 juli 2008; för närmare information om ikraftträdandedatum, se den aktuella föreskriften [red.anm.].

- FFFS 2008:18** Utländska försäkringsgivares skyldighet att lämna uppgifter om verksamheten i Sverige²
- FFFS 2008:19** Mindre lokala svenska skadeförsäkringsbolags skyldighet att rapportera årsbokslutsuppgifter²
- FFFS 2008:20** Svenska tjänstepensionskassors skyldighet att rapportera årsbokslutsuppgifter²
- FFFS 2008:21** Svenska skadeförsäkringsbolags skyldighet att rapportera årsbokslutsuppgifter²
- FFFS 2008:22** Svenska livförsäkringsbolags skyldighet att rapportera årsbokslutsuppgifter²

² Dessa föreskrifter träder i kraft efter den 1 juli 2008; för närmare information om ikraftträdandedatum, se den aktuella föreskriften [red.anm.].